Bundel - Gemeenteraad van 19 december 2024

Agenda bijlagen

Oproep_Gemeenteraad_19 december 2024_05122024
[24.30450] - Besluitenlijst_Raadsvergadering_19122024_CONCEPT_Incl. ingediende moties en amendementen

1 OPENING EN AANWIJZING PRIMUS

2 VASTSTELLEN AGENDA

3 SPREEKRECHT BURGERS

4 VASTSTELLEN VAN BESLUITEN- EN AFSPRAKENLIJSTEN

4.1 Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering 6 en 7 november 2024

[24.28841] - Besluitenlijst_Raadsvergadering_06+07-11-2024_Concept_inclusief ingediende moties en amendementen_VASTGESTELD

4.2 Besluitenlijsten en afsprakenlijsten commissies

[24.28766] - Besluitenlijst_Commissie Grondgebied_02122024_CONCEPT
[24.28784] - Besluitenlijst_Commissie Inwoners_03122024_CONCEPT
[24.28887] - Besluitenlijst_Commissie Middelen & Algemene zaken_4 december 2024_CONCEPT
[24.28842] - 2024-09-24_Presidium_Openbare besluitenlijst_VASTGESTELD
[24.28881] - Overzicht van Toezeggingen_stand van zaken vergadering 19122024_05122024
[24.28882] - Overzicht van Moties_Stand van zaken d.d. 05-12-2024

4.3 RAADSPLANNING

[RM24.082] - Raadsplanning december 2024
Raadsplanning Gemeente Bladel 2024-2025_Cyclus December 2024_v20112024

5 INGEKOMEN STUKKEN & MEDEDELINGEN TOT EN MET 21 NOVEMBER 2024

5.1 Ingekomen stukken

Ingekomen stukken zijn documenten die geadresseerd zijn aan de gemeenteraad.

5.2 Mededelingen

De volgende mededelingen zijn ter informatie voor de gemeenteraad door het college van burgemeester & wethouders vastgesteld:
Mededeling: Start project De Groene Zone Isoleren
Mededeling: Uitvoering van de pilot voor het snippergroenproject in de dorpskern Casteren
Mededeling: Landelijke Beëindigingsregeling Veehouderij
Mededeling: Beleidsregel Pré-mantelzorgwoning 2024 (zie agendapunt 9.5)
Mededeling: Convenant Biobased Bouwen & Telen in de Metropoolregio Eindhoven
Mededeling: Koersdocument GGA Kempenland-West
Mededeling: Zwemwater Egyptische Poort
Mededeling: Septembercirculaire 2024
Mededeling: Beleidsregel bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) 2024 gemeente Bladel
Mededeling: Tussenrapportage collegeprogramma 2022-2026
Mededeling: Spreidingswet en Regioplan Brabant Zuidoost
Mededeling: Beleidsplan Vergunningen, Handhaving en Toezicht 2025-2028
Mededeling: Leidraad planning & control 2025
Mededeling: Evaluatie toeristenbelasting arbeidsmigranten 2022-2023

5.3 Vaststellen Overzicht van Ingekomen stukken & Mededelingen

[R24.091] - Overzicht Mededelingen en ingekomen stukken_27-09-2024 tm 21-11-2024_19122024_VASTGESTELD

6 VERTEGENWOORDIGING GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN

7 ACTIEVE INFORMATIE VANUIT COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS

8 HAMERSTUKKEN

8.1 R24.085 Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 "Samen op eigen wijze vorm geven”

Eind 2021 stelden de colleges van de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden de Ontwikkelstrategie De Kempen 'Vanuit eigen kracht, een meerwaarde binnen de Brainportregio' vast. Deze strategie op de thema's wonen, werken en bereikbaarheid was een bundeling van bestaand beleid, exclusief de gevolgen van de schaalsprong, de snelle (economische) groei van de regio. In april/mei 2023 stelden de gemeenteraden van de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden de bestuursopdracht Ontwikkelstrategie De Kempen vast voor het gezamenlijk opstellen van een vervolg-ontwikkelstrategie. Het doel van de bestuursopdracht is het bepalen van de strategische koers van de Kempen tot 2040.
In september 2024 stemde de gemeenteraad in met het rapport "Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040" en werd het college opdracht gegeven de voorkeursrichting uit te werken tot een voorkeursscenario.
Het voorkeursscenario is nu verwerkt in de Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 met de titel 'Samen op eigen wijze vorm geven'. De gemeenteraad wordt voorgesteld deze vast te stellen.
Eerdere besluitvorming:
12 september 2024: Voorkeursrichting Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040
11 mei 2023: R23.020 Bestuursopdracht vervolg Ontwikkelstrategie De Kempen
22 december 2022: R22.069 Woningbouwopgave Bladel 2040
Uit de commissie Grondgebied d.d. 2 december 2024:
Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat mobiliteit de grootste uitdaging vormt in acht nemende de woningbouwtoename en dat er andere oplossingen (dan de reconstructie) zullen moeten komen om de problematiek op de N284 op te lossen.
Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat in alle vier de gemeenteraden dezelfde ontwikkelstrategie voorligt en hetzelfde raadsvoorstel. Indien de gemeenteraad van Eersel anders beslist dan zal een herijking dienen plaats te vinden en wordt een nieuw voorstel aan de gemeenteraad van Bladel voorgelegd.
Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de ontwikkelstrategie na vaststelling wordt uitgewerkt in diverse beleidsterreinen (woning, bedrijventerreinen, mobiliteit). Dit zal geen separaat uitwerkingsdocument zijn. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de verbinding met de regio Tilburg onderdeel uitmaakt van de uitwerking.
De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

[R24.085b] - Raadsbesluit_Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 samen op eigen wijze vorm geven_VASTGESTELD
[24.25989] - Bijlage_03 - Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040, Samen op eigen wijze vorm geven_VASTGESTELD
[R24.085] - Raadsvoorstel_Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 "Samen op eigen wijze vorm geven"
[24.26059] - Ontwerpbesluit_Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 "Samen op eigen wijze vorm geven"
[24.25988] - Bijlage_02 - Bestuursopdracht vervolg Ontwikkelstrategie De Kempen
[24.25990] - Bijlage_04 - Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040, Samen op eigen wijze vorm geven (met wijzigingen bijhouden)
[24.25981] - Bijlage_05 - Resultaten Toekomstdialoog Ontwikkelstrategie De Kempen
[24.25982] - Bijlage_06- Sfeerverslag Toekomstdialoogavonden
[24.25983] - Bijlage_07 - Overzicht verwerking amendementen en moties
[24.25984] - Bijlage_08 - Uitvoering amendement gemeenteraad Eersel, Alternatieve visie op de schaalsprong
[24.25985] - Bijlage_08a - Aanvullend argument raadsvoorstel Eersel
[24.25986] - Bijlage_09 - Impactbeoordeling Alternatieve visie op de schaalsprong
[24.25987] - Bijlage_10 - Brede Welvaart Kempengemeenten in kaart - (Het PON & Telos - september 2023)

8.2 R24.083 Normenkader accountantscontrole 2024

Het normenkader voor de accountantscontrole geeft inzicht in de financiële kaders voor het uitvoeren van de rechtmatigheidscontrole voor 2024. Het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole maakt onderdeel uit van het Controleprotocol.
Uit de commissie Middelen en Algemene Zaken d.d. 4 december 2024:
De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

[R24.083b] - Raadsbesluit_Vaststellen normenkader accountantscontrole 2024_VASTGESTELD

[24.25520] - Bijlage_Normenkader 2024_VASTGESTELD
[R24.083] - Raadsvoorstel_Vaststellen normenkader accountantscontrole 2024
[24.25820] - Ontwerpbesluit_Vaststellen normenkader accountantscontrole 2024

8.3 R24.088 Legesverordening en tarieventabel 2025
In de ontwerpbegroting 2025, paragraaf 5.2. Lokale heffingen, zijn de meerjarige uitgangspunten van het voorgenomen tarievenbeleid geformuleerd. Voor de leges is kostendekking het uitgangspunt. De tarieven stijgen met de nagecalculeerde inflatiecorrectie van 3,4%.
Uit de commissie Middelen en Algemene Zaken d.d. 4 december 2024:
De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad. De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

[R24.088B] - Raadsbesluit_Legesverordening en tarieventabel 2025_VASTGESTELD
[R24.088] - Raadsvoorstel_Legesverordening en tarieventabel 2025
[24.26156] - ontwerpbesluit_Legesverordening en tarieventabel 2025

8.4 R24.086 Inkoopstrategie aanbesteding accountancydiensten boekjaren 2025-2028
De gemeenteraad wordt in zijn controlerende taak ondersteund door een accountant die de gemeentelijke jaarrekening controleert en een verklaring afgeeft over de getrouwheid van de rekening. Overeenkomstig artikel 213 van de gemeentewet wijst de gemeenteraad een accountant aan die is belast met de controle van de jaarrekening.
Het contract met de huidige accountant loopt tot en met boekjaar 2024. Er zijn geen verlengingsopties meer. Dit betekent dat voor de controle van boekjaar 2025 en verder een nieuwe overeenkomst met een accountant moet worden gesloten. Daartoe dient een aanbestedingsprocedure te worden gestart. Voor de start van de aanbestedingsprocedure is een inkoopstrategie opgesteld die nu ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.
Uit de commissie Middelen en Algemene Zaken d.d. 4 december 2024:
De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad. De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024, en daarmee conform het voorstel van het presidium te stemmen.

[R24.086b] - Raadsbesluit_Vaststellen inkoopstrategie aanbesteding accountancydiensten boekjaren 2025-2028_VASTGESTELD
[R24.086] - Raadsvoorstel_Vaststellen inkoopstrategie aanbesteding accountancydiensten boekjaren 2025-2028_ONDERTEKEND
[R24.086] - Raadsvoorstel_Vaststellen inkoopstrategie aanbesteding accountancydiensten boekjaren 2025-2028
[24.27317] - Ontwerp-besluit_Vaststellen inkoopstrategie aanbesteding accountancydiensten boekjaren 2025-2028

8.5 R24.078 Regionale Programmering Werklocaties MRE
Er is nijpend tekort aan bouwgrond voor de groei van onze bedrijven. De provincie, waterschappen en 21 gemeenten hebben een regionale visie werklocaties voor Zuidoost-Brabant opgesteld. Deze visie vormt het kader waarbinnen de colleges van burgemeester en wethouders samen afspraken kunnen maken over de ontwikkeling van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen. Deze programmeringsafspraken worden opgenomen in een uitvoeringsstrategie en -agenda.
Uit de commissie Middelen en Algemene Zaken d.d. 4 december 2024:
In reactie op een vraag van Bladel Transparant, geeft wethouder Van der Hamsvoort aan dat de Metropoolregio Eindhoven (MRE) uitwerkt hoe de raden op de hoogte te houden van de voortgang. De wethouder zegt toe de gemeenteraad goed op de hoogte te houden van de ontwikkelingen op het gebied van programmering werklocaties binnen de MRE.
De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad. De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

[R24.078b] - Raadsbesluit_Regionale Programmering Werklocaties MRE_VASTGESTELD
[24.25207] - Bijlage_1. Visie werklocaties Zuidoost Brabant versie 4.1_VASTGESTELD
[R24.078] - Raadsvoorstel_Regionale Programmering Werklocaties MRE
[24.25224] - Ontwerpbesluit_Regionale Programmering Werklocaties MRE
[24.25206] - Bijlage_2. Uitvoeringsstrategie Regionale Programmering Werklocaties Zuidoost Brabant
[24.25205] - Bijlage_3. Concept-uitvoeringsagenda Regionale Programmering Werklocaties Zuidoost Brabant

8.6 R24.073 Kredietvotering stichtingskosten ambulancepost GGD op KBP

Beoogd wordt een ambulancepost te realiseren op het Kempisch Bedrijvenpark (KBP) in Hapert. Oplevering staat gepland voor eind 2025. De werkzaamheden voor het bouwrijp maken van het perceel zijn gaande en worden volgens planning eind november 2024 afgerond. Gemeente Bladel heeft met de GGD overeenstemming bereikt over het ontwerp van de ambulancepost en de huurovereenkomst. Gemeente Bladel is en blijft eigenaar van pand en grond; de GGD betaalt (kostendekkende) huur. Vervolgstap is de aanbesteding voor de realisatie van de ambulancepost. Vervolgens kan de bouw van het pand worden gegund aan een aannemer. Hiervoor is krediet benodigd. De raad is budgethouder en bevoegd dit krediet te verstrekken.
Eerdere besluitvorming:
Beschikbaar stellen krediet voor aankoop perceel op KBP
Raadsmededeling: Statusupdate inrichting percelen 1.1 en 1.3 KBP
Kredietvotering bouwrijp maken perceel voor onder andere ambulancepost GGD op KBP
Uit de commissie Middelen en Algemene Zaken d.d. 4 december 2024:
Naar aanleiding van een vraag van Bladel Transparant geeft wethouder Van der Hamsvoort aan dat er gesprekken gaande zijn met de Veiligheidsregio over verplaatsing van de brandweerpost naar het Kempisch Bedrijvenpark (KBP). De Veiligheidsregio staat hier positief tegenover, maar stelt wel voorwaarden waaronder het snel en goed kunnen bereiken van de locatie door de vrijwilligers. Dit wordt gezamenlijk verder onderzocht.
De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

[R24.073b] - Raadsbesluit_Kredietvotering stichtingskosten ambulancepost GGD op KBP_VASTGESTELD
Bijlage_Technische begrotingswijziging 3-2025_VASTGESTELD
[R24.073] - Raadsvoorstel_Kredietvotering stichtingskosten ambulancepost GGD op KBP
[24.23537] - Ontwerpbesluit_Kredietvotering stichtingskosten ambulancepost GGD op KBP
[24.23250] - Bijlage_Definitief ontwerp ambulancepost_GG04-DO-01

8.7 R24.072 Toestemming verlenen tot twee wijzigingen GR KempenPlus

De gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden werken samen binnen de gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Participatiebedrijf KempenPlus op het gebied van werk en inkomen.
De gemeenteraden zijn reeds in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen op de voorgestelde wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling Kempenplus om:
de uitvoering van de Participatieregeling 18+ Kempengemeenten formeel op te nemen in het takenpakket van KempenPlus;
de taak bij KempenPlus te beleggen om leefgeld te verstrekken en een verplichte eigen bijdrage van een ontheemde te innen die verblijft in de gemeentelijke opvang en inkomsten heeft.
Na verwerking van de eventuele zienswijzen, worden de raden nu gevraagd om het college toestemming te verlenen de gemeenschappelijke regeling te wijzigen. Dit is tevens een wettelijk vereiste op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
Eerdere besluitvorming:
Zienswijzeprocedure Wijzigen GR KempenPlus in verband met leefgeld en eigen bijdrage Oekraïners (agendapunt 8.3)
De gemeenteraad van Bladel heeft besloten geen zienswijze in te dienen.
Zienswijzeprocedure Wijziging Gemeenschappelijke Regeling KempenPlus in verband met toevoeging Participatieregeling 18+ (agedapunt 8.6)
De gemeenteraad van Bladel heeft besloten geen zienswijze in te dienen.
Uit de commissie Middelen en Algemene Zaken d.d. 4 december 2024:
Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat in alle gemeenten hetzelfde besluit voorligt. De wethouder licht toe dat er discussie is ontstaan over de verdeelsystematiek van de kosten. Dit is echter niet meegenomen in de voorliggende wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling KempenPlus.
De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als hamerstuk te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

[R24.072b] - Raadsbesluit_Toestemming verlenen tot twee wijzigingen GR KempenPlus_VASTGESTELD
[R24.072] - Raadsvoorstel_Toestemming verlenen tot twee wijzigingen GR KempenPlus
[24.25671] - Ontwerpbesluit_ Toestemming verlenen tot twee wijzigingen GR KempenPlus
[24.23742] - Bijlage_1e wijziging GR KempenPlus ivm Participatieregeling 18+
[24.20707] - Bijlage_2e wijziging GR KempenPlus
[24.25659] - Bijlage_Bestuursbesluit op zienswijzen 1e wijziging GR KempenPlus
[24.25668] - Bijlage_Huidige tekst GR KempenPlus zonder wijziging

9 BESPREEKSTUKKEN

9.1 R24.089 Najaarsnota 2024

In artikel 6 van de 'Financiële verordening gemeente Bladel 2023' is bepaald dat de raad tweemaal per jaar tussentijds geïnformeerd wordt over de voortgang van de begroting in het lopende dienstjaar. Dit gebeurt met de perspectiefnota en de najaarsnota. Deze rapportages gaan in op de afwijkingen ten opzichte van de begroting. De najaarsnota bevat de laatste stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de begroting 2024. De najaarsnota is tevens te benaderen via https://bladel.begrotingsapp.nl/

Uit de commissie Middelen en Algemene Zaken d.d. 4 december 2024:

Portefeuillehouder Van Dongen geeft aan dat het college in maart 2025 vertrouwelijk met de raad in gesprek wil gaan over mogelijke bezuinigingsmaatregelen.

Wethouder Van der Hamsvoort licht het concept inspiratiepunt en de ambities op het gebied van recreatie en toerisme toe. De wethouder refereert hierbij aan de raadsmededeling Inspiratiepunt Visit Bladel, de raadsinformatiebijeenkomst over toerisme en de in 2018 vastgestelde centrumvisie. De wethouder legt uit dat de gemeente eigenaar wordt van het inspiratiepunt en er een samenwerkingsovereenkomst met Visit Bladel is.

Wethouder d'Haens licht toe dat de initiatiefnemers (eigenaar voormalige Posthof en ontwikkelende partij) van project Markthof (de realisatie van een supermarkt met appartementen erboven op de Posthof-locatie) en de huidige eigenaar van de panden aan de Van Dissellaan en Markt (SchipVast) geen overeenstemming bereikt krijgen. Het heikele punt hierbij is de vergoeding die verkoper wenst voor het beoogde ontwikkelrendement (er ligt een vergunning voor realisatie van een appartementencomplex). De wethouder licht toe dat nu wordt voorgesteld dat de gemeente de panden aankoopt voor (ongeveer) de oorspronkelijke aankoopprijs (zonder meerwaarde), onder de voorwaarde dat de verkopende partij (SchipVast) elders in de gemeente grondgebonden woningen mag realiseren op een locatie die zij reeds in eigendom hebben. Hiertoe is een vaststellingsovereenkomst getekend. Vervolgstap is dat een koopovereenkomst getekend wordt. In een anterieure overeenkomst wenst de gemeente de doorlevering van de aan te kopen panden aan de ontwikkelende partij van de Markthof vast te leggen. Dit is eveneens een vereiste voor het bestemmingsplan Markthof, dat economisch haalbaar dient te zijn en helderheid dient te scheppen over wie welke kosten draagt. Een andere afhankelijkheid hierbij is of de gemeente een subsidie van circa 1,5 miljoen toegekend krijgt voor het onrendabele gedeelte aan gemeentezijde van de centrumontwikkeling, aldus de wethouder. De wethouder geeft aan dat er geen plan B is voor het geval de 'doorverkoop' niet doorgaat, maar stelt dat het een ontwikkellocatie op een triple A-locatie betreft.

Wethouder Jansen geeft aan dat de gebruikers van gemeenschapshuis BRUIS de middelen uit hun voormalige accommodatie of het aangeschafte meubilair van de oude Rabobank kunnen gebruiken. De interieurcommissie bewaakt dat de inrichting van de multifunctionele accommodatie (MFA) één mooi geheel wordt.

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat de volgende punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad:

het gevraagde krediet voor het inspiratiepunt Visit Bladel ad € 237.000,-: de (hoge) kosten voor het interieur (in de aanloop naar de 'ravijnjaren')

het gevraagde krediet voor de strategische aankoop van Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 ad € 1.499.000,-: de financiële risico's

De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als bespreekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024.

[R24.089b] - Raadsbesluit_Najaarsnota 2024_VASTGESTELD
[24.30220] - Najaarsnota 2024 (gewijzigd)_VASTGESTELD
[R24.089] - Raadsvoorstel_Vaststellen najaarsnota 2024
[24.26886] - Ontwerpbesluit_ Vaststellen najaarsnota 2024
[24.26896] - Bijlage_Najaarsnota 2024
Bijlage_Technische begrotingswijziging 7-2024
Bijlage_Technische begrotingswijziging 2-2025
[RM24.093] - Raadsmededeling_Actieve informatie afwijzing Subsidie Impulsaanpak Winkelgebieden
Amendement_BT_9.1_R24.089_Najaarsnota 2024_B-rubricering krediet voor gebouwen project Markthof_19122024_AANGENOMEN
Amendement_PRO5_9.1_R24.089_Najaarsnota 2024_Halveren krediet Visit Bladel_19122024_VERWORPEN
Amendement_VVD_9.1_R24.089_Najaarsnota 2024_Geen aankoop gebouwen voor project Markthof_19122024_VERWORPEN
Motie_BT, CDA, VHP, PRO5, VVD_9.1_R24.089_Najaarsnota 2024_Proces ombuigingsvoorstellen_19122024_AANGENOMEN

9.2 R24.077 Concept-ontwerp omgevingsvisie

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht gegaan. Daarvoor is het noodzakelijk dat de gemeenteraad 1 omgevingsvisie voor het gehele grondgebied vaststelt. De omgevingsvisie is de integrale langetermijnvisie waarin de gemeente haar ambities en beleidsdoelen vastlegt voor de fysieke leefomgeving. Op 6 juli 2023 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over het procesvoorstel en het startdocument om te komen tot deze omgevingsvisie.
In mei 2024 is vervolgens het toekomstscenario 'Vitaal Bladel, alles bij de hand' vastgesteld als richtinggevend voor de omgevingsvisie van de gemeente Bladel als geheel, waarbij specifiek voor de kernen Hoogeloon, Casteren en Netersel in de omgevingsvisie ook oog dient te zijn voor toekomstscenario 'Landelijk wonen in Bladel'.
Daarnaast nam de raad het besluit om een eerste concept-omgevingsvisie ter reactie voor te leggen aan de gemeenteraad, en dat daarbij ook de volgende aspecten zijn verwerkt:
a. Alle aspecten van vitaliteit in de fysieke leefomgeving zoals omschreven in het Gezond en Actief Leven Akkoord, hoofdstuk 3B;
b. Alle opgaven en ambities uit het Startdocument Omgevingsvisie;
c. De Brede visie op welzijn;
Relevante eerdere besluitvorming:
Procesvoorstel Omgevingsvisie (6 juli 2023, agendapunt 9.4)
Informatiebijeenkomst Input omgevingsvisie (25 maart 2024)
Toekomstscenario's Omgevingsvisie (mei 2024)
Uit de commissie Grondgebied d.d. 2 december 2024:
Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de ontwerp-omgevingsvisie een beleidsarme bundeling betreft van alle huidige beleidsuitgangspunten met betrekking tot de fysieke leefomgeving.
Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de Omgevingsvisie cyclisch onderhouden dient te worden, maar dat daarin nog een modus (geheel of programmatisch) gevonden moet worden.
Alle programma's in de Omgevingsvisie hebben ook een eigen uitvoeringsprogramma waarin is opgenomen welke concrete activiteiten, maatregelen en beleid er gevoerd wordt om invulling te geven aan de kaders uit de Omgevingsvisie. Idealiter worden deze doorvertaald ter monitoring in de P&C-cyclus.
Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het (financieel) lastig is om voorzieningen vooruitlopend op de groei te realiseren.
Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het raadsvoorstel te abstract is om de financiële consequenties ervan in beeld te brengen.
De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat de volgende punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad:
- Procesgang/tijdlijn ten aanzien van concrete kaders/uitvoeringsprogramma's
- Anticiperen met een passend voorzieningenniveau op woningbouwuitbreidingen
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als bespreekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024.

- [R24.077b] - Raadsbesluit_Concept-ontwerp omgevingsvisie_VASTGESTELD
- [R24.077] - Raadsvoorstel_Concept-ontwerp omgevingsvisie
- [24.25108] - Ontwerpbesluit_Concept-ontwerp omgevingsvisie
- [24.25993] - Bijlage_Concept-ontwerp omgevingsvisie
- [23.15333] - Bijlage_Startdocument omgevingsvisie
- [24.02190] - Bijlage_Rapport Populytics inwonersparticipatie Omgevingsvisie en Brede Visie Welzijn
- [R24.018b] - Bijlage_Raadsbesluit_Toekomstscenario's omgevingsvisie_VASTGESTELD
- Amendement_BT, CDA, VHP_9.2_R24.077_Omgevingsvisie_Basisvoorzieningen op orde_19122024_AANGENOMEN
- Amendement_CDA VHP_9.2_R24.077_Omgevingsvisie_Toegankelijkheid natuurgebieden_19122024_AANGENOMEN
- Motie_VVD_9.2_Omgevingsvisie_Toekomstbestendige basisschool Het Palet_19122024_INGETROKKEN

9.3 R24.067 Toeristenbelasting 2024 en 2025

In de ontwerpbegroting 2025, paragraaf 5.2 Lokale heffingen, zijn de meerjarige uitgangspunten van het voorgenomen tarievenbeleid geformuleerd. De verordeningen OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn reeds in november door de gemeenteraad vastgesteld. Door omstandigheden is het voorstel voor de verordening toeristenbelasting 2025 separaat aan de raad aangeboden, evenals een voorstel tot wijziging van de verordening toeristenbelasting 2024.
Uit de commissie Middelen en Algemene Zaken d.d. 4 december 2024:
Portefeuillehouder Van der Hamsvoort licht toe dat de verordening toeristenbelasting beoogt mensen die geen ingezetene zijn van de gemeente Bladel te belasten voor de algemene voorzieningen die de gemeente biedt. De wethouder stelt dat de uitvoering van de verordening administratief niet ingewikkeld en/of tijdrovender is. De wethouder licht toe dat de verordening met terugwerkende kracht wordt gewijzigd vanwege de financiële risico's voor de gemeente. Mw. Van der Hamsvoort geeft aan dat nog gekeken wordt naar de wijze waarop de gemeente kan stimuleren om de leefomstandigheden van arbeidsmigranten te verbeteren.
De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat de volgende punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad:
het wijzigen van de verordening met terugwerkende kracht
de voorgestelde systematiek voor het belasten van arbeidsmigranten
VVD overweegt een amendement in te dienen.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als bespreekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024.

[R24.067b1] - Raadsbesluit_Toeristenbelasting 2024_VASTGESTELD
[R24.067b2] - Raadsbesluit_Toeristenbelasting 2025_VASTGESTELD
[R24.067] - Raadsvoorstel_Toeristenbelasting 2024 en 2025
[24.22003] - ontwerpbesluit_Verordening toeristenbelasting 2025
[24.25967] - ontwerpbesluit_Wijzigingsbesluit toeristenbelasting 2024
[24.29966] - HISWA-RECRON_Toeristenbelasting_17122024
[24.29967] - HISWA-RECRON_Bijlage_Toeristenbelasting_17122024
Motie_VVD_9.3_R24.067_1 tarief in Verordening Toeristenbelasting 2026_19122024_VERWORPEN
Amendement_VVD_9.3_R24.067_Verordening Toeristenbelasting_Geen tariefdifferentiatie_19122024_VERWORPEN

9.4 R24.080 Kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028

Het is een wettelijke verplichting voor gemeenten om een beleidsplan vast te stellen voor schuldhulpverlening. De huidige Kempische Kadernota armoedebestrijding 'Koersen op de toekomst' loopt eind 2024 af. Daarom zijn de gemeenten in de Kempen begin dit jaar gestart met het proces om tot een nieuwe kadernota 'Geldzorgen' te komen. In deze kadernota komen schuldhulpverlening en het minimabeleid bij elkaar. De uitvoering van de Kadernota Geldzorgen in de Kempen ligt bij de Gemeenschappelijke Regelingen GRSK en KempenPlus.
De kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028 kent de volgende speerpunten:
Preventie en vroegsignalering
Bekendheid met ondersteuningsmogelijkheden en vergroten van het bereik
Laagdrempelige toegang en eenvoud
Verstevigen onderlinge samenwerking
Relevante eerdere besluitvorming:
Kadernota Armoedebestrijding 2021-2024 - 5 november 2020
Actualisatie Kadernota Armoedebestrijding 2021-2024 - 9 november 2023
Kempencongres Armoedebestrijding - 22 mei 2024
Wijzigen gemeenschappelijke regeling KempenPlus met toevoeging Participatieregeling 18+
Uit de commissie Inwoners d.d. 3 december 2024:
Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de evaluatie van de pilot inzake Vroegsignalering plaatsvindt in januari 2025 en zegt toe hierover de gemeenteraad via een raadsmededeling te informeren.
Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat bewust is gekozen om extra in te zetten op de doelgroep 120% van het sociaal minimum in plaats van de doelgroep te vergroten naar 130%.
Portefeuillehouder Jansen bevestigt dat de kadernota mogelijk hogere kosten met zich meebrengt indien de doelstellingen die daarin zijn opgenomen worden gerealiseerd.
De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat de volgende punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad:
- (potentiële) financiële gevolgen van de kadernota
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als bespreekstuk te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024.

[R24.080b] - Raadsbesluit_Kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028_VASTGESTELD
[24.26460] - Bijlage 0.1_Kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028_VASTGESTELD
[24.25843] - Bijlage 0.2_Verordening Participatieregeling 18+ Bladel 2025_v2_VASTGESTELD
[R24.080] - Raadsvoorstel_Kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028

[24.25358] - ontwerp-besluit_Kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028
[24.25350] - Bijlage 1_Rapport KWIZ minimapopulatie & inkomenseffecten Kempengemeenten
[24.25351] - Bijlage 2_Overzicht minimaregelingen
[24.25366] - Bijlage 3_Terugblik op de Kadernota Armoedebestrijding 2021-2024
[24.25353] - Bijlage 4_Uitkomsten vragenlijst Geldzorgen voorjaar 2024
[24.25354] - Bijlage 5_Uitkomsten thematafels 7 mei 2024
[24.25355] - Bijlage 6_Uitkomsten Kempencongres 22 mei 2024
[24.25245] - Bijlage 7_Advies ASD
[24.25821] - Bijlage 8_Reactie advies ASD Kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028
Motie_BT_CDA_VHP_PRO5_VVD_9.4._Monitoren financiële gevolgen Kadernota Geldzorgen_19-12-2024_AANGENOMEN

9.5 RM24.051 Beleidsregel Pré-mantelzorgwoning 2024
Uit de commissie Grondgebied d.d. 2 december 2024:
De fracties BT en CDA kondigen een motie aan met betrekking tot:
de leeftijdsgrens vanaf de AOW-gerechtigde leeftijd
mogelijkheden om een pré-mantelzorgwoning te gebruiken ter huisvesting van jongeren
[RM24.051] - Mededeling_Beleidsregel Pré-mantelzorgwoning 2024
[24.15896] - Ontwerpbesluit_Beleidsregel Pré-mantelzorgwoning 2024
Motie_BT_9.5_RM24.051_Uitbreiding mogelijkheden voor tijdelijke zorg- en woonoplossingen_19122024_AANGENOMEN
Motie_CDA VHP_9.5_RM24.051_Beleidsregel pré-mantelzorgwoning 2024__Vanaf 60 jaar pré-mantelzorgwoning_19122024_AANGENOMEN

10 SLUITING

Gemeente Bladel

Oproep Gemeenteraad – 19 december 2024

Datum oproep	05-12-2024
Datum vergadering	19-12-2024
Tijd	19:30 –
Locatie	Gemeentehuis Bladel, Raadszaal, Markt 21, 5531 BC Bladel
Voorzitter	M.A.G. (Maurits) van den Bosch
Toelichting	Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare raadsvergadering op **donderdag 19 december 2024**, om 19.30 uur in de Raadzaal van het gemeentehuis van Bladel. De conceptagenda voor deze vergadering treft u hierbij aan. Het betreft een openbare raadsvergadering, die openstaat voor insprekers en die rechtstreeks is bij te wonen in de raadszaal en te is volgen via www.bladel.nl/gemeenteraad. Op deze website zijn ook alle vergaderstukken in te zien. Insprekers die tijdens de vergadering wensen in te spreken op een geagendeerd agendapunt, melden zich vooraf aan via griffie@bladel.nl. Met vriendelijke groeten, De voorzitter M.A.G. van den Bosch

1	OPENING EN AANWIJZING PRIMUS
2	VASTSTELLEN AGENDA
3	SPREEKRECHT BURGERS
4	VASTSTELLEN VAN BESLUITEN- EN AFSPRAKENLIJSTEN
4.1	Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering 6 en 7 november 2024
4.2	Besluitenlijsten en afsprakenlijsten commissies
4.3	RAADSPLANNING
5	INGEKOMEN STUKKEN & MEDEDELINGEN TOT EN MET 21 NOVEMBER 2024

5.1 Ingekomen stukken

5.2 Mededelingen

De volgende mededelingen zijn ter informatie voor de gemeenteraad door het college van burgemeester & wethouders vastgesteld:

- Mededeling: Start project De Groene Zone Isoleren
- Mededeling: Uitvoering van de pilot voor het snippergroenproject in de dorpskern Casteren
- Mededeling: Landelijke Beëindigingsregeling Veehouderij
- Mededeling: Beleidsregel Pré-mantelzorgwoning 2024 (zie agendapunt 9.5)
- Mededeling: Convenant Biobased Bouwen & Telen in de Metropoolregio Eindhoven
- Mededeling: Koersdocument GGA Kempenland-West
- Mededeling: Zwemwater Egyptische Poort
- Mededeling: Septembercirculaire 2024
- Mededeling: Beleidsregel bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) 2024 gemeente Bladel
- Mededeling: Tussenrapportage collegeprogramma 2022-2026
- Mededeling: Spreidingswet en Regioplan Brabant Zuidoost
- Mededeling: Beleidsplan Vergunningen, Handhaving en Toezicht 2025-2028
- Mededeling: Leidraad planning & control 2025
- Mededeling: Evaluatie toeristenbelasting arbeidsmigranten 2022-2023

5.3 Vaststellen Overzicht van Ingekomen stukken & Mededelingen

6 VERTEGENWOORDIGING GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN

7 ACTIEVE INFORMATIE VANUIT COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS

8 HAMERSTUKKEN

8.1 R24.085 Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 "Samen op eigen wijze vorm geven"

8.2 R24.083 Normenkader accountantscontrole 2024

8.3 R24.088 Legesverordening en tarieventabel 2025

8.4 R24.086 Inkoopstrategie aanbesteding accountancydiensten boekjaren 2025-2028

8.5 R24.078 Regionale Programmering Werklocaties MRE

8.6 R24.073 Kredietvotering stichtingskosten ambulancepost GGD op KBP

8.7 R24.072 Toestemming verlenen tot twee wijzigingen GR KempenPlus

9 BESPREEKSTUKKEN

9.1 R24.089 Najaarsnota 2024

Voorgesteld besluit:

1. De najaarsnota 2024 vast te stellen;
2. In te stemmen met de bij de beleidsvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
3. Het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten voor realisering van de voor 2024 geplande activiteiten met een A-rubricering;
4. De navolgende kredieten beschikbaar te stellen:
   a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 237.000,-
   b) Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 € 1.499.000,-
5. De in de najaarsnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2024 en volgende te accepteren door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2024 en de 2e begrotingswijziging 2025.

9.2 R24.077 Concept-ontwerp omgevingsvisie

Voorgesteld besluit:

1. Kennis te nemen van de concept-ontwerp omgevingsvisie;
2. In te stemmen met het vervolgproces.

9.3 R24.067 Toeristenbelasting 2024 en 2025

Voorgesteld besluit:

Vast te stellen:

1. De verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2025;
2. De gewijzigde verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2024 en deze met terugwerkende kracht naar 1 januari 2024 in te laten gaan.

9.4 R24.080 Kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028

Voorgesteld besluit:

1. De kadernota 'Geldzorgen in de Kempen' 2025-2028 vast te stellen (Bijlage 0.1).
2. De gewijzigde kadernota Armoedebestrijding 'Koersen op de toekomst' 2021-2024 in te trekken.
3. De verordening Participatieregeling 18+ Bladel 2025 vast te stellen (Bijlage 0.2).

9.5 RM24.051 Beleidsregel Pré-mantelzorgwoning 2024

10 SLUITING

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

19 DECEMBER 2024, 19.30 UUR

RAADSZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

	AANWEZIG		VERHINDERD	
Voorzitter	Dhr. M.A.G. van den Bosch	Burgemeester		
Griffier	Dhr. J.F. van der Wiel	Raadsgriffier		
Raadsleden	Mevr. N.A.G. Baijens	CDA	Dhr. T.P.H. van Gils	VHP
	Dhr. H.G.M. Van Gorp	CDA		
	Dhr. N.C.H.B. Beerens	CDA		
	Dhr. M.C. Schoenmakers	CDA		
	Dhr. E.A.P.M. van Weert	VVD		
	Mevr. L.M.G. Van Hoof - Coolen	BT		
	Dhr. D. Zumker	BT		
	Dhr. B.M.A.M. van Hoof	BT		
	Dhr. N.J.M. van der Heijden	BT		
	Mevr. N.H.M. Bohncke	BT		
	Dhr. A.E. Van Hulst	BT		
	Dhr. P.J.A. Wouters	BT		
	Dhr. N. Panjoel	BT		
	Dhr. A.J.A. Van Dun	VHP		
	Dhr. J.H. van Munster	VHP		
	Mevr. W.J.M. Claassen	VHP		
	Mevr. M.A.P. van Gorp	PRO5		
	Dhr. H.A.L.B. Maas	PRO5		
Collegeleden	Mevr. H.W.B.M. van der Hamsvoort	Wethouder BT		
	Dhr. A.P. d'Haens	Wethouder CDA		
	Mevr. J.M. van Dongen-Hermans	Wethouder VHP		
	Dhr. D.S.C. Jansen	Wethouder BT		
	Dhr. M.A.G. van den Bosch	Burgemeester		
Ambtelijke organisatie	Dhr. R. Lathouwers	gemeentesecretaris		

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
1.	**OPENING VERGADERING EN AANWIJZING PRIMUS**	De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur. Er is een bericht van verhindering ontvangen van: – Twan van Gils (VHP)	De voorzitter staat kort stil bij de geboorte van de zoon van raadslid Panjoel.

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

19 DECEMBER 2024, 19.30 UUR
RAADSZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		Stemcijfer: CDA	
2.	**VASTSTELLEN AGENDA**	De conceptagenda wordt ongewijzigd en unaniem vastgesteld (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	
3.	**SPREEKRECHT BURGERS**	Er heeft zich 1 inspreker gemeld – Agendapunt 9.3: Verordening Toeristenbelasting. Hiswa-Recron. Schriftelijke gebruikmaking van het spreekrecht die als bijlage is toegevoegd aan het agendapunt.	
4.	**VASTSTELLEN VAN BESLUITEN- EN AFSPRAKENLIJSTEN**		
4.1	Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering 6 en 7 november 2024	De besluitenlijst van de raadsvergadering van 6 en 7 november 2024 is ongewijzigd en unaniem vastgesteld (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	Op de vraag van CDA geeft portefeuillehouder Van den Bosch aan dat de versnelling plaatsvindt ten aanzien van het proces om te komen tot het herijkingsvoorstel voor de dorpsraden.
4.2	Besluitenlijsten en afsprakenlijsten commissies	De volgende lijsten zijn aan de raad ter kennisgeving gebracht: – Besluitenlijst commissie grondgebied van 2 december 2024 – Besluitenlijst commissie Inwoners van 3 december 2024 – Besluitenlijst commissie Middelen & Algemene Zaken van 4 december 2024 – Openbare besluitenlijst Presidium van 24 september 2024 – Overzicht van Toezeggingen stand van zaken van 5 december 2024 – Overzicht van Moties stand van zaken van 5 december 2024	
4.3	Raadsplanning	Er vindt geen woordvoering plaats over de Raadsplanning van december 2024	
5.	**INGEKOMEN STUKKEN & MEDEDELINGEN VAN 27**		

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

19 DECEMBER 2024, 19.30 UUR
RAADSZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
	SEPTEMBER TOT EN MET 21 NOVEMBER 2024		
5.1	Ingekomen stukken	Er vindt geen behandeling van een ingekomen stuk plaats.	
5.2	Mededelingen	De volgende mededelingen zijn vanuit het college schriftelijk ter kennisgeving aan de raad gebracht ter behandeling in deze raadsvergadering: – Mededeling: Start project De Groene Zone Isoleren – Mededeling: Uitvoering van de pilot voor het snippergroenproject in de dorpskern Casteren – Mededeling: Landelijke Beëindigingsregeling Veehouderij – Mededeling: Beleidsregel Pré-mantelzorgwoning 2024 – Mededeling: Convenant Biobased Bouwen & Telen in de Metropoolregio Eindhoven – Mededeling: Koersdocument GGA Kempenland-West – Mededeling: Zwemwater Egyptische Poort – Mededeling: Septembercirculaire 2024 – Mededeling: Beleidsregel bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) 2024 gemeente Bladel – Mededeling: Tussenrapportage collegeprogramma 2022-2026 – Mededeling: Spreidingswet en Regioplan Brabant Zuidoost – Mededeling: Beleidsplan Vergunningen, Handhaving en Toezicht 2025-2028 – Mededeling: Leidraad planning & control 2025 – Mededeling: Evaluatie toeristenbelasting arbeidsmigranten 2022-2023 (wordt betrokken bij de behandeling van de Verordening Toeristenbelasting, agendapunt 9.3). Mededeling Beleidsregel pré-mantelzorgwoning is als bespreekstuk geagendeerd (agendapunt 9.5). Er vindt verder geen behandeling van een raadsmededeling plaats.	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

19 DECEMBER 2024, 19.30 UUR
RAADSZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
5.3	Vaststellen overzicht van ingekomen stukken en mededelingen t/m 21 november 2024	Het overzicht van ingekomen stukken en mededelingen van 27 september tot en met 21 november 2024 is ongewijzigd en unaniem overeenkomstig de voorgestelde wijze van afdoening vastgesteld (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	
6.	**VERTEGENWOORDIGING GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN**	Portefeuillehouder Jansen inzake Kadernota KempenPlus Portefeuillehouder Van Dongen inzake Afdoening motie Kadernota's GR'en	Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de Kadernota van KempenPlus in de eerste helft van januari 2025 wordt vastgesteld en vraagt het legt de behandeling ervan in handen van het presidium. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat Kempenplus een taakstellende bezuiniging van structureel 600.000 euro heeft ingeboekt en dat gestreefd wordt bij de begroting nog 900.000 euro te realiseren. Portefeuillehouder Van Dongen geeft aan dat alle kadernota's door de Algemeen Besturen van de Gemeenschappelijke Regelingen zijn vastgesteld, met uitzondering van KempenPlus, en dat het college daarmee conform de aangenomen motie de kadernota's aan de gemeenteraad zal aanbieden.
7.	**ACTIEVE INFORMATIE VANUIT COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS**	Vanuit het college van B&W wordt de volgende actieve informatie gegeven: – Portefeuillehouder Van der Hamsvoort: Stand van zaken Energiehub KBP – Portefeuillehouder Van der Hamsvoort: Stand van zaken Ecozone – Portefeuillehouder Van Dongen-Hermans: Ontwikkelingen inzake SPUK IZA 2025	Portefeuillehouder Van der Hamsvoort geeft aan dat een coöperatie begin januari 2025 wordt opgericht voor de realisatie van de Energiehub op het KBP. De gemeente Bladel zit daarbij in de Raad van Advies. Portefeuillehouder Van der Hamstvoort geeft aan dat in de eerste helft van 2025 wordt gestart met het participatietraject over de schets van de Ecozone Dalem, waarna in mei/juni de doorrekening van de inrichtingsopzet gereed wordt gemaakt. Ministerie van VWS heeft aangekondigd dat de Speciale uitkering integraal zorgakkoord (SPUK IZA) in 2025

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		– Portefeuillehouder Van Dongen-Hermans: Stand van zaken motie verkeersveiligheid Wagenbroeken	doorloopt. Voor Bladel betekent dit dat activiteiten als Valpreventie en Kansrijke start kunnen worden voortgezet. Portefeuillehouder geeft aan in overleg met de dorpsraad in Casteren bezig te zijn met de uitvoering van de motie.
8.	**HAMERSTUKKEN**		
8.1	R24.085 Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 "Samen op eigen wijze vorm geven"	Het raadsvoorstel R24.085 is ongewijzigd en unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 "Samen op eigen wijze vorm geven" vast te stellen (Bijlage 03).	
8.2	R24.083 Normenkader accountantscontrole 2024	Het raadsvoorstel R24.083 is ongewijzigd en unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Het "Normenkader accountantscontrole 2024" vast te stellen.	
8.3	R24.088 Legesverordening en tarieventabel 2025	Het raadsvoorstel R24.088 is ongewijzigd en unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Vast te stellen de verordening op de heffing en invordering van leges 2025 met bijbehorende tarieventabel.	
8.4	R24.086 Inkoopstrategie aanbesteding accountancydiensten boekjaren 2025-2028	Het raadsvoorstel R24.086 is ongewijzigd en unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit:	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

19 DECEMBER 2024, 19.30 UUR
RAADSZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		1. De inkoopstrategie van Bizob 'Accountancy 2025 en verder' ten behoeve van de levering van accountantsdiensten vast te stellen; 2. De griffier, zijnde dhr. J.F. van der Wiel, als afgevaardigde namens de gemeente Bladel aan te wijzen om zitting te nemen in het inkoopteam; 3. Het inkoopteam (zoals verwoord in de inkoopstrategie) opdracht te geven de aanbestedingsprocedure te doorlopen en het aanwijzingsbesluit voor de accountancydiensten voor de gemeente Bladel voor boekjaar 2025 en verder voor te bereiden.	
8.5	R24.078 Regionale Programmering Werklocaties MRE	Het raadsvoorstel R24.078 is ongewijzigd en unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Visie werklocaties Metropoolregio Eindhoven, versie 4.1 vast te stellen. 2. Kennis te nemen van de uitvoeringsstrategie en concept-uitvoeringsagenda.	
8.6	R24.073 Kredietvotering stichtingskosten ambulancepost GGD op KBP	Het raadsvoorstel R24.073 is ongewijzigd en unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Het beschikbaar stellen van een krediet van € 3.420.000,- voor de stichtingskosten van de ambulancepost GGD. 2. De begroting 2025 dienovereenkomstig te wijzigen door vaststelling van de 3e begrotingswijziging 2025.	
8.7	R24.072 Toestemming verlenen tot twee wijzigingen GR KempenPlus	Het raadsvoorstel R24.072 is ongewijzigd en unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		De gemeenteraad besluit: 1. Toestemming te verlenen aan het college om de gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoerings-organisatie KempenPlus als volgt te wijzigen met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2024: Artikel 5 lid 1 wordt als volgt gewijzigd: Na subonderdeel f wordt een nieuw subonderdeel ingevoegd, luidende "g. Participatieregeling 18+ Kempengemeenten". 2. Toestemming te verlenen aan het college om de gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoerings-organisatie KempenPlus als volgt te wijzigen met terugwerkende kracht vanaf 27 juni 2024: Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd: 1. In het eerste lid wordt na subonderdeel g een nieuw subonderdeel ingevoegd, luidende: "h. Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne" 2. In lid 2 wordt onderdeel c vernummerd naar onderdeel d. 3. In lid 2 wordt na onderdeel b een nieuw onderdeel c ingevoegd, luidende: "De uitvoering van de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne is een uitzondering op het tweede lid, onder a van dit artikel. Het betreft enkel de taken voor zover deze betrekking hebben op: - Verstrekken van de maandelijkse financiële toelage, inclusief terugvordering van ten onrechte of teveel verstrekte toelage - Betaling van buitengewone kosten - Het in rekening brengen van een vergoeding in de kosten van opvang."	
9.	**BESPREEKSTUKKEN**		
9.1	R24.089 Najaarsnota 2024	Het amendement van VVD inzake 'Geen aankoop gebouwen voor project Markthof' is verworpen met 1 stem voor (VVD) en 17 stemmen tegen (BT, CDA, VHP, PRO5).	Portefeuillehouder Van der Hamsvoort benadrukt het belang van de belevingsruimte en het inspiratiepunt Visit Bladel. Hierbij wordt reeds samengewerkt met 'sociale' ondernemers. Portefeuillehouder Van der Hamsvoort geeft aan dat het gevraagde budget hoog is, maar dat het

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		Het amendement van BT inzake 'B-rubricering krediet voor gebouwen project Markthof' is aangenomen met 17 stemmen voor (BT, CDA, VHP, PRO5) en 1 stem tegen (VVD). Het amendement van PRO5 inzake 'Halvering krediet Visit Bladel' is verworpen met 2 stemmen voor (PRO5) en 16 stemmen tegen (BT, CDA, VHP, VVD). Het raadsvoorstel R24.089 is gewijzigd aangenomen met 15 stemmen voor (BT, CDA, VHP) en 3 stemmen tegen (VVD, PRO5). De gemeenteraad besluit: 1. De najaarsnota 2024 gewijzigd vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijziging: a) de aankoop van Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 op te nemen als B- rubricering. 2. In te stemmen met de bij de beleidsvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. 3. Het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten voor realisering van de voor 2024 geplande activiteiten met een A-rubricering. 4. Het navolgende krediet beschikbaar te stellen: a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 237.000,-. 5. De in de najaarsnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2024 en volgende te accepteren door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2024 en de 2e begrotingswijziging 2025. De motie van BT, CDA, VHP, PRO5 en VVD inzake 'Proces ombuigingsvoorstellen 2026' is unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	beoogde ontwerp aansluit bij de ambities van de gemeenteraad. Portefeuillehouder Van der Hamsvoort zegt toe de toegevoegde waarde van het Inspiratiepunt Visit Bladel te gaan meten en aandacht te hebben voor de verlaging van het benodigde bedrag voor de inrichting van Visit Bladel. Portefeuillehouder Van Dongen zegt toe bij de eerste openbare bijeenkomst (de commissiebehandeling) over de bezuinigingsmaatregelen ook de 'longlist' uit de besloten bijeenkomst openbaar te maken. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de aankoop van de panden aan de Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 bovenal een strategische verwerving is ter verwezenlijking van de centrumvisie. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat met het wegvallen van de subsidie het plan nog steeds ongewijzigd blijft, maar dat de exploitatie derhalve nu een tekort kent van 1.5 miljoen euro. De college blijft van mening dat de aankoop van het pand (actieve grondpolitiek) nu noodzakelijk is voor het kunnen realiseren van de maatschappelijke doelen. Portefeuillehouder d'Haens is van oordeel dat het financiële risico van de aankoop van de panden te overzien is met het oog op het potentieel van deze locatie. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het gat in de exploitatie van 1.5 miljoen euro zal moeten worden gevuld door de ontwikkelaars en niet de gemeente. Portefeuillehouder d'Haens verwacht dat de huidige eigenaar van de gebouwen waarmee overeenstemming is bereikt wel enige coulance zal betrachten indien nu geen besluit wordt genomen over de kredietverstrekking. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat als de gemeenteraad zeker wil weten dat er op de locatie van Van

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
			Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 iets moois wordt ontwikkeld, de gemeente daar dan positie moet hebben.
9.2	R24.077 Concept-ontwerp omgevingsvisie	Het amendement van CDA en VHP inzake 'Toegankelijkheid natuurgebieden' is aangenomen met 15 stemmen voor (BT, CDA, VHP) en 3 stemmen tegen (PRO5, VVD). Het amendement van BT inzake 'Basisvoorzieningen op orde' is aangenomen met 17 stemmen voor (BT, CDA, VHP, PRO5) en 1 stem tegen (VVD). Het raadsvoorstel R24.077 is gewijzigd aangenomen met 17 stemmen voor (BT, CDA, VHP, PRO5) en 1 stem tegen (VVD). De gemeenteraad besluit: 1. De volgende reactie te geven op de concept-ontwerp omgevingsvisie: a) *"De gemeenteraad staat positief tegenover de concept-ontwerp Omgevingsvisie. Specifiek voor de opgaven en ambities binnen 'Natuur en klimaat' en 'Transitie agrarische sector' ziet de gemeenteraad graag dat de bossen en natuurgebieden van de gemeente Bladel ook in de toekomst toegankelijk en bereikbaar blijven voor de mens ten behoeve van recreatieve doeleinden. De gemeenteraad verwacht dat het college deze wijziging verwerkt in de ontwerp Omgevingsvisie."* b) *"De gemeenteraad onderstreept het belang om voor- of gelijktijdig met het ontwikkelen van geplande woningbouw ook aan de slag te gaan met het ontwikkelen van hierbij passende basisvoorzieningen, zoals primair onderwijs, sportvoorzieningen en gemeenschapshuizen, en dit specifiek te verwerken in de omgevingsvisie."* 2. In te stemmen met het vervolgproces. De motie van VVD inzake 'Toekomstbestendige basisschool Hapert' is ingetrokken.	Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het bestaande beleid dat vastligt is om overlast van recreanten in natuurgebieden tegen te gaan, en dat het college daartoe bereid is om daarvoor openbare wegen uit de openbaarheid te halen. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat bij basisschool Het Palet een capaciteitsprobleem van 1 à 2 klaslokalen is en zegt toe dat hier bij zowel het Integraal Huisvestingsplan als in het centrumplan Hapert op wordt teruggekomen en dat daarmee het probleem bij de ontwikkeling van het plein in Hapert wordt opgelost.

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

19 DECEMBER 2024, 19.30 UUR
RAADSZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
9.3	R24.067 Toeristenbelasting 2024 en 2025	Het amendement van VVD inzake 'Geen tariefdifferentiatie arbeidsmigranten' is verworpen met 1 stem voor (VVD) en 17 stemmen tegen (BT, CDA, VHP, PRO5). Het ontwerp-besluit R24.067b1 is ongewijzigd aangenomen met 17 stemmen voor (BT, CDA, VHP, PRO5) en 1 stem tegen (VVD). De gemeenteraad besluit: 1. De gewijzigde verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2024 en deze met terugwerkende kracht naar 1 januari 2024 in te laten gaan. Het ontwerp-besluit R24.067b2 is ongewijzigd aangenomen met 17 stemmen voor (BT, CDA, VHP, PRO5) en 1 stem tegen (VVD). De gemeenteraad besluit: 1. De verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2025; De motie van VVD inzake '1 tarief in Verordening Toeristenbelasting 2026' is verworpen met 1 stem voor (VVD) en 17 stemmen tegen (BT, CDA, VHP, PRO5).	Portefeuillehouder Van der Hamsvoort geeft aan dat tariefdifferentiatie gebaseerd moet worden op de mate van profijt dat de ene verblijver heeft ten opzichte van de andere verblijver. Dit is nu nadrukkelijk opgenomen in het huidige voorstel. De inzet van tariefdifferentiatie was in 2021 bedoeld voor betere omstandigheden voor arbeidsmigranten. Nu is de reden om hen niet zwaarder financieel te belasten dan vaste inwoners van de gemeente Bladel. Portefeuillehouder Van der Hamsvoort geeft aan dat tariefdifferentiatie mogelijk is, en dat het in de ogen van het college niet rechtvaardig is als een arbeidsmigrant meer betaalt aan belasting dan een ingezetene van de gemeente Bladel. Portefeuillehouder Van der Hamsvoort stelt voor het gelijktrekken van de tarieven integraal te betrekken bij de discussie over de bezuinigingsmaatregelen.
9.4	R24.080 Kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028	Het raadsvoorstel R24.080 is ongewijzigd en unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. De kadernota 'Geldzorgen in de Kempen' 2025-2028 vast te stellen (Bijlage 0.1). 2. De gewijzigde kadernota Armoedebestrijding 'Koersen op de toekomst' 2021-2024 in te trekken. 3. De verordening Participatieregeling 18+ Bladel 2025 vast te stellen (Bijlage 0.2).	Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de strekking van de motie helpt richting de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK).

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

19 DECEMBER 2024, 19.30 UUR
RAADSZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		De motie van BT, CDA, VHP, PRO5 en VVD inzake 'Monitoren financiële gevolgen Kadernota Geldzorgen' is unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	
9.5	RM24.051 Beleidsregel Pré-mantelzorgwoning 2024	De motie van CDA en VHP inzake 'Vanaf 60 jaar pré-mantelzorgwoning' is unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen) De motie van BT inzake 'Uitbreiden mogelijkheden voor tijdelijke zorg- en woonoplossingen' is unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	Portefeuillehouder Jansen geeft aan de motie van BT (indien aangenomen) in de afdoening mee te nemen bij het beleid 'Beter benutten bestaande woningvoorraad'.
10.	**SLUITING**	Onder dankzegging aan de aanwezigen sluit de voorzitter de vergadering op 19 december 2024 om 22.10 uur.	

Besluitenlijst vastgesteld in de vergadering van de gemeenteraad van 20 februari 2025.

De raad van de gemeente Bladel,

de griffier, de voorzitter,

AMENDEMENT

ONDERWERP	Geen aankoop gebouwen voor project Markthof
DATUM	19-12-2024
INGEDIEND DOOR	VVD
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.1, Raadsvoorstel R24.089 Najaarsnota

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:
- De Najaarsnota 2024 met daarin het voorstel €1.499.000,- krediet beschikbaar te stellen voor de strategische verwerving van Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11,

Overwegende dat:
- Er nauwelijks onderbouwing is voor de aankoop van beide panden;
- De gemeente als overheid zich niet moet mengen in een financieel geschil tussen twee marktpartijen;
- De gemeente gezien de ravijnjaren geen grote financiële risico's meer aan moet gaan waardoor de lasten van haar inwoners door de aangekondigde bezuinigingen nog hoger uit kunnen vallen;
- De gehoopte subsidie voor de onrendabele top voor het project Markthof niet is toegekend;
- Het daarom onverstandig en financieel veel te risicovol is om nu het krediet beschikbaar te stellen voor de aankoop van beide panden;

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 24.26886 als volgt te wijzigen:
Het krediet voor de aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 €1.499.000 niet beschikbaar te stellen en de Najaarsnota 2024 en bijbehorende begrotingswijzigingen dienovereenkomstig te wijzigen, zijnde:

1. De najaarsnota 2024 gewijzigd vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijziging:
   - De aankoop van Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 en bijbehorende tekst volledig te schrappen;
2. In te stemmen met de bij de beleidsvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
3. Het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten voor realisering van de voor 2024 geplande activiteiten met een A-rubricering, met uitzondering van de aankoop van Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11;
4. ~~De~~ Het navolgende krediet~~en~~ beschikbaar te stellen:
   a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 237.000,-
   ~~b) Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 € 1.499.000,-~~
5. De in de gewijzigde najaarsnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2024 en volgende te accepteren door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2024 en de gewijzigde 2e begrotingswijziging 2025.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024.
Fractie VVD.

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
1. De najaarsnota 2024 vast te stellen; 2. In te stemmen met de bij de beleidsvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves; 3. Het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten voor realisering van de voor 2024 geplande activiteiten met een A-rubricering; 4. De navolgende kredieten beschikbaar te stellen: a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 237.000,- b) Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 € 1.499.000,- 5. De in de najaarsnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2024 en volgende te accepteren door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2024 en de 2e begrotingswijziging 2025.	1. De najaarsnota 2024 gewijzigd vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijziging: - De aankoop van Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 en bijbehorende tekst volledig te schrappen; 2. In te stemmen met de bij de beleidsvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves; 3. Het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten voor realisering van de voor 2024 geplande activiteiten met een A-rubricering, met uitzondering van de aankoop van Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11; 4. ~~De~~ Het navolgende krediet~~en~~ beschikbaar te stellen: a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 237.000,- ~~b) Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 € 1.499.000,-~~ 5. De in de gewijzigde najaarsnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2024 en volgende te accepteren door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2024 en de gewijzigde 2e begrotingswijziging 2025.

STEMMING

	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	0	4
BT	0	8
VHP	0	3
PRO5	0	2
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 1 stem voor en 17 stemmen tegen is het amendement VERWORPEN.**

AMENDEMENT

ONDERWERP	B-rubricering voor krediet voor gebouwen voor project Markthof
DATUM	19 december 2024
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.1, Raadsvoorstel R24.089 Najaarsnota

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:
- De Najaarsnota 2024, waarin wordt voorgesteld krediet per direct beschikbaar te stellen voor de aankoop van de gebouwen aan de Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 te Bladel (p.32);
- Raadsmededeling 24.093: Actieve informatie afwijzing Subsidie Impulsaanpak Winkelgebieden,

Overwegende dat:
- Het totale plan voor het centrumgebied Markthof (Posthof) nog in voorbereiding is en inmiddels is doorgeschoven naar 2025;
- De afwijzing van de Subsidie Impulsaanpak Winkelgebieden vraagt om een herprioritering en een zorgvuldige afweging van financiële verplichtingen;
- De raad in staat moet worden gesteld een integrale afweging te maken over de (financiële) haalbaarheid en risico's van het totale plan;
- In de Nota Grondbeleid is vastgelegd dat strategische aankopen middels een separaat voorstel aan de raad moeten worden voorgelegd;
- Rubricering als *B* meer controle biedt over de financiële middelen, met ruimte voor verdere beoordeling en besluitvorming,

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 24.26886 als volgt te wijzigen:
De 'Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11' ad €1.499.000 op te nemen als B-rubricering in plaats van A-rubricering en de Najaarsnota 2024 en bijbehorende begrotingswijzigingen dienovereenkomstig te wijzigen, zijnde:

1. Lid 1: De najaarsnota 2024 gewijzigd vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijziging:
   - De aankoop van Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 op te nemen als B-rubricering in plaats van A (p.32);
4. Lid 4: ~~De~~ Het navolgende krediet~~en~~ beschikbaar te stellen:
   a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 237.000,-
   ~~b) Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 € 1.499.000,-~~

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024
Fractie Bladel Transparant

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
1. De najaarsnota 2024 vast te stellen; 2. In te stemmen met de bij de beleidsvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves; 3. Het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten voor realisering van de voor 2024 geplande activiteiten met een A-rubricering; 4. De navolgende kredieten beschikbaar te stellen: a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 237.000,- b) Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 € 1.499.000,- 5. De in de najaarsnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2024 en volgende te accepteren door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2024 en de 2e begrotingswijziging 2025.	1. De najaarsnota 2024 gewijzigd vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijziging: - De aankoop van Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 op te nemen als B-rubricering; 2. In te stemmen met de bij de beleidsvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves; 3. Het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten voor realisering van de voor 2024 geplande activiteiten met een A-rubricering, 4. Het navolgende krediet beschikbaar te stellen: a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 237.000,- 5. De in de najaarsnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2024 en volgende te accepteren door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2024 en de 2e begrotingswijziging 2025.

STEMMING

	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	4	0
BT	8	0
VHP	3	0
PRO5	2	0
VVD	0	1

BESLUIT	**Met 17 stemmen voor en 1 stem tegen is het amendement AANGENOMEN.**

PRO5

AMENDEMENT

ONDERWERP	Halveren budget inrichting inspiratiepunt Visit bladel
DATUM	19 december 2024
INGEDIEND DOOR	PRO5
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.1, Raadsvoorstel R24.089

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:
- De Najaarsnota 2024, waarin wordt voorgesteld per direct krediet beschikbaar te stellen voor de inrichting van het inspiratiepunt Visit Bladel;

Overwegende dat:
- Het budget voor de inrichting van een inspiratiepunt niet zo buitensporig hoog hoeft te zijn.

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 24.26886 als volgt te wijzigen:
Het beschikbaar te stellen budget voor het inspiratiepunt Visit Bladel te halveren en de Najaarsnota 2024 en bijbehorende begrotingswijzigingen dienovereenkomstig te wijzigen, zijnde:

1. Lid 1: De najaarsnota 2024 gewijzigd vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijziging:
   - Het halveren van het krediet voor de inrichting van het inspiratiepunt Visit Bladel;
4. Lid 4: Het navolgend krediet beschikbaar te stellen:
   a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 118.500,-

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024
Fractie PRO5

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
1. De najaarsnota 2024 vast te stellen; 2. In te stemmen met de bij de beleidsvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves; 3. Het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten voor realisering van de voor 2024 geplande activiteiten met een A-rubricering; 4. De navolgende kredieten beschikbaar te stellen:	1. De najaarsnota 2024 gewijzigd vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijziging: - De aankoop van Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 op te nemen als B-rubricering; 2. In te stemmen met de bij de beleidsvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves; 3. Het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten voor realisering van de voor 2024 geplande activiteiten met een A-rubricering,

a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 237.000,- b) Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 € 1.499.000,- 5. De in de najaarsnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2024 en volgende te accepteren door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2024 en de 2e begrotingswijziging 2025.	4. Het navolgende krediet beschikbaar te stellen: a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 118.500,- 5. De in de najaarsnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2024 en volgende te accepteren door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2024 en de 2e begrotingswijziging 2025.

STEMMING		
	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	0	4
BT	0	8
VHP	0	3
PRO5	2	0
VVD	0	1

BESLUIT	**Met 2 stemmen voor en 16 stemmen tegen is het amendement VERWORPEN.**

MOTIE

ONDERWERP	**Proces ombuigingsvoorstellen 2026**
DATUM	19 december 2024
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant, CDA, VHP, PRO5, VVD
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.1, Najaarsnota 2024 R24.089

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:
- De Begroting 2025 en het meerjarenperspectief 2026-2028;
- De Najaarsnota 2024;
- De beantwoording van technische vragen met betrekking tot het proces rondom ombuigingsvoorstellen,

Overwegende dat:
- De financiële situatie van de gemeente Bladel vraagt om een zorgvuldige en gestructureerde aanpak om tot ombuigingsvoorstellen te komen;
- Het college een procesvoorstel heeft opgesteld waarin inventarisatie, beoordeling en prioritering van mogelijke maatregelen worden meegenomen, met betrokkenheid van de raad in maart 2025;
- Het essentieel is om de rol van de raad in dit proces helder te definiëren en ruimte te bieden voor vroegtijdige input;
- Een gefaseerde aanpak met breed overleg bijdraagt aan draagvlak en de kwaliteit van de besluitvorming;
- Transparantie en tijdige betrokkenheid van de raad noodzakelijk zijn voor een goede besluitvorming,

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
1. Conform het voorgestelde proces de volgende stappen te volgen:
   a. Een inventarisatie en analyse van de huidige financiële situatie uit te voeren;
   b. Een ombuigingsbedrag vast te stellen;
   c. Een inventarisatie van mogelijke maatregelen te maken, inclusief een impactanalyse en financiële doorrekening;
   d. Een plan van aanpak met voorgestelde maatregelen en doorrekening op te stellen;
2. In februari 2025 in een besloten raadsinformatiebijeenkomst de mogelijke bezuinigingsmaatregelen en ombuigingsmogelijkheden met doorrekening (longlist) te presenteren (Beeldvormend);
3. In maart 2025 voor de commissie(s) de beoogde bezuinigings- en ombuigingsmaatregelen met doorrekening (shortlist) ter oordeel, prioritering, kaders en randvoorwaarden voor te bereiden (Oordeelsvormend);
4. De definitieve ombuigingsvoorstellen te verwerken in de Perspectiefnota 2025, die in de reguliere cyclus van juni/juli 2025 in de commissie en raad wordt behandeld (Besluitvormend);
5. Het presidium wordt opgeroepen aan de beslispunten 2, 3 en 4 nader invulling te geven.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024.
Fracties Bladel Transparant, CDA, VHP, PRO5, VVD

STEMMING		
	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	4	0
BT	8	0
VHP	3	0
PRO5	2	0
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN.**

AMENDEMENT

ONDERWERP	**Toegankelijkheid natuurgebieden**
DATUM	19 december 2024
INGEDIEND DOOR	CDA Bladel, VHP
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.2, R24.077 Concept-ontwerp omgevingsvisie

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:
- De concept-ontwerp Omgevingsvisie (R24.077), waarin is opgenomen dat toegewerkt wordt naar realisatie van "vermindering van (o.a. agrarisch gerelateerde) verkeersdruk in natuurgebieden" (p.42);
- Het raadsbesluit R24.018b in mei 2024 om een reactie te kunnen geven op de concept-ontwerp omgevingsvisie voordat deze door het college wordt vastgesteld en ter inzage wordt gelegd,

Overwegende dat:
- De gemeente Bladel prachtige natuur heeft;
- Veel bospaden en toegangswegen naar bossen en natuur nu worden afgesloten;
- Natuurgebieden een belangrijke recreatieve functie hebben voor onze inwoners;
- Het daarom belangrijk is dat natuurgebieden ook bereikbaar en toegankelijk blijven;

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 24.25108 als volgt te wijzigen:
1. Beslispunt 1 te wijzigen in:
   "De volgende reactie te geven op de concept-ontwerp omgevingsvisie:
   De gemeenteraad staat positief tegenover de concept-ontwerp Omgevingsvisie. Specifiek voor de opgaven en ambities binnen 'Natuur en klimaat' en 'Transitie agrarische sector' ziet de gemeenteraad graag dat de bossen en natuurgebieden van de gemeente Bladel ook in de toekomst toegankelijk en bereikbaar blijven voor de mens ten behoeve van recreatieve doeleinden. De gemeenteraad verwacht dat het college deze wijziging verwerkt in de ontwerp Omgevingsvisie".

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024
Fracties CDA Bladel, VHP

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
1. Kennis te nemen van de concept-ontwerp omgevingsvisie; 2. In te stemmen met het vervolgproces.	1. De volgende reactie te geven op de concept-ontwerp omgevingsvisie: *De gemeenteraad staat positief tegenover de concept-ontwerp Omgevingsvisie. Specifiek voor de opgaven en ambities binnen 'Natuur en klimaat' en 'Transitie agrarische sector' ziet de gemeenteraad graag dat de bossen en natuurgebieden van de gemeente Bladel ook in de toekomst toegankelijk en bereikbaar blijven voor de mens ten behoeve van recreatieve doeleinden. De gemeenteraad verwacht dat het college deze wijziging verwerkt in de ontwerp Omgevingsvisie".* 2. In te stemmen met het vervolgproces.

STEMMING		
	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	4	0
BT	8	0
VHP	3	0
PRO5	0	2
VVD	0	1

BESLUIT	**Met 15 stemmen voor en 3 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN.**

AMENDEMENT

ONDERWERP	Basisvoorzieningen op orde
DATUM	19 december 2024
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant, CDA Bladel, VHP
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.2, Raadsvoorstel R24.077 Concept-ontwerp omgevingsvisie

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:

- Raadsvoorstel R24.077 Concept-ontwerp omgevingsvisie;
- Raadsbesluit R24.018b Toekomstscenario's omgevingsvisie;
- Amendement R24.13067 Toekomstscenario Differentiatie kleine kernen en extra processtap omgevingsvisie

Overwegende dat:

- Het toekomstscenario 'Vitaal Bladel, alles bij de hand' vast is gesteld als richtinggevend voor de omgevingsvisie van de gemeente Bladel als geheel, waarbij specifiek voor de kernen Hoogeloon, Casteren en Netersel in de omgevingsvisie ook oog is voor toekomstscenario 'Landelijk wonen in Bladel'.
- Daarin een extra ambitie werd gesteld met betrekking tot goede basisvoorzieningen in de leefomgeving zoals primair onderwijs, sportvoorzieningen en een gemeenschapshuis;
- Bij de groei van het aantal woningen ook een groei van de basisvoorzieningen moet gaan plaatsvinden;
- Deze groei van basisvoorzieningen vooruit moet lopen op de groei van het aantal woningen om de in de omgevingsvisie gewenste levensomgevingstandaard te waarborgen;
- Middels raadsbesluit R24.018b de raad heeft besloten een extra processtap in te bouwen waarbij het college de eerste concept-omgevingsvisie aan de gemeenteraad voorlegt ter reactie alvorens het college het ontwerp ter inzage legt;
- In de omgevingsvisie wel een koppeling wordt gemaakt tussen bijvoorbeeld het ontwikkelen van woningen en het daarop tijdig passend maken van mobiliteitsvoorzieningen;
- Dit in onvoldoende mate wordt omschreven met betrekking tot goede basisvoorzieningen in de leefomgeving;

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 24.25108 als volgt te wijzigen:

1. Beslispunt 1 te wijzigen in:
   De volgende reactie te geven op de concept-ontwerp omgevingsvisie:
   "De gemeenteraad onderstreept het belang om voor- of gelijktijdig met het ontwikkelen van geplande woningbouw ook aan de slag te gaan met het ontwikkelen van hierbij passende basisvoorzieningen, zoals primair onderwijs, sportvoorzieningen en gemeenschapshuizen, en dit specifiek te verwerken in de omgevingsvisie.";

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024
Fracties Bladel Transparant, CDA Bladel, VHP

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
1. Kennis te nemen van de concept-ontwerp omgevingsvisie; 2. In te stemmen met het vervolgproces.	1. De volgende reactie te geven op de concept-ontwerp omgevingsvisie: *"De gemeenteraad onderstreept het belang om voor- of gelijktijdig met het ontwikkelen van geplande woningbouw ook aan de slag te gaan met het ontwikkelen van hierbij passende basisvoorzieningen, zoals primair onderwijs, sportvoorzieningen en gemeenschapshuizen, en dit specifiek te verwerken in de omgevingsvisie.";* 2. In te stemmen met het vervolgproces.

STEMMING		
	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	4	0
BT	8	0
VHP	3	0
PRO5	2	0
VVD	0	1

BESLUIT	**Met 17 stemmen voor en 1 stem tegen is het amendement AANGENOMEN.**

AMENDEMENT

ONDERWERP	Geen tariefdifferentiatie arbeidsmigranten
DATUM	19-12-2024
INGEDIEND DOOR	VVD
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.3, Raadsvoorstel R24.067 Toeristenbelasting 2024 en 2025

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:

- 2021: Mededeling R21.068 Forensenbelasting arbeidsmigranten, waarin het volgende is opgenomen:
  Geen differentiatie mogelijk
  Op dit moment kent de verordening toeristenbelasting een tariefdifferentiatie. Voor het verblijf in vaste onderkomens wordt een bedrag van € 1,61 per persoon per overnachting gerekend. Voor het verblijf in mobiele onderkomens een bedrag van € 1,51. Differentiatie naar herkomst van de verblijver of de reden van verblijf (bijvoorbeeld kenniswerkers vs. handarbeiders) is niet toegestaan. Voor alle arbeidsmigranten die in vaste onderkomens verblijven, zoals o.a. de twee bekende locaties in Bladel en Hapert, moet dan ook het bedrag van € 1,61 worden gehanteerd. Het verlagen van dit bedrag uit eventuele coulanceoverwegingen kan dan ook niet.
- 2021: Raadsvoorstel R21.156 Verordening Toeristenbelasting 2022 waarin het college voorstelt geen tariefdifferentiatie toe te passen;
- 2022: De Verordeningen op de toeristenbelasting van 2022, 2023 en 2024 waarin tariefdifferentiatie wordt toegepast voor arbeidsmigranten die in SNF-gecertificeerde locaties verblijven;
- 2024: De uitspraak van de rechtbank die het beroep tegen de tariefdifferentiatie voor arbeidsmigranten die in SNF-gecertificeerde locaties verblijven, gegrond verklaart;
- 2024: RM24.073 Evaluatie Toeristenbelasting 2022-2023, waarin is opgenomen dat de opbrengt van de heffing op arbeidsmigranten lager is dan verwacht, de perceptiekosten zijn toegenomen, de rechtbank zich negatief heeft uitgesproken over de tariefdifferentiatie, en de wet stelt dat de heffing van toeristenbelasting vanuit het gelijkheidsbeginsel en art. 224 Gemeentewet over alle verblijvers dient plaats te vinden.
- 2024: Raadsvoorstel R24.067 Toeristenbelasting 2024 en 2025, waarin opnieuw wordt voorgesteld tariefdifferentiatie toe te passen door voor arbeidsmigranten die langer dan 60 dagen verblijven een tarief van 50% te hanteren,

Overwegende dat:

- De toeristenbelasting een verblijfsbelasting is die volgens de Begroting 2025 ruim 1.5 miljoen euro moet opbrengen;
- Tariefdifferentiatie tot financiële risico's leidt;
- De rechtbank een duidelijke uitspraak heeft gedaan over de Bladelse tariefdifferentiatie voor arbeidsmigranten;
- Deze differentiatie bovendien extra uitdagingen met zich meebrengt ten aanzien van handhaving en uitvoering, en heeft geleid tot hogere perceptiekosten;

- Het college tot op heden altijd negatief heeft geadviseerd aan de raad over tariefdifferentiatie;
- Het college nu ondanks de evaluatie, de bekende risico's en de negatieve uitspraak van de Rechtbank voor het eerst wél het voorstel doet om arbeidsmigranten een gedifferentieerd tarief te bieden;
- Dit onbegrijpelijk is en daarmee onnodige risico's worden gelopen;
- De VVD de financiële en juridische risico's van tariefdifferentiatie onverantwoord vindt en voorstander is van het gelijkheidsbeginsel;
- De VVD daardoor de tariefdifferentiatie voor arbeidsmigranten uit de Toeristenbelasting wil schrappen en alle verblijvers (toeristen én arbeidsmigranten) gelijk wil belasten;

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 24.22003 als volgt te wijzigen:

1. Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2025 gewijzigd vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijziging:
   - Artikel 6 Belastingtarief, 3e lid te schrappen, zijnde:

   In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste en tweede lid, bedraagt het tarief voor het verblijf van 60 dagen of meer gedurende het belastingjaar door personen die gedurende hun verblijf beroeps- of bedrijfsmatige werkzaamheden verrichten voor of in opdracht van anderen, 50% van de in lid 1 en 2 vermelde tarieven. Het tarief wordt naar beneden afgerond tot hele centen;

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024.
Fracties VVD.

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
Artikel 6 Belastingtarief 1. Het tarief bedraagt per persoon per overnachting € 1,87. 2. In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste lid, bedraagt het tarief voor verblijf in andere accommodaties dan vakantieonderkomens of niet beroepsmatig verhuurde ruimten én op terreinen, per persoon, per overnachting € 1,77. 3. In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste en tweede lid, bedraagt het tarief voor het verblijf van 60 dagen of meer gedurende het belastingjaar door personen die gedurende hun verblijf beroeps- of bedrijfsmatige werkzaamheden verrichten voor of in opdracht van anderen, 50% van de in lid 1 en 2 vermelde tarieven. Het	**Artikel 6 Belastingtarief** 1. Het tarief bedraagt per persoon per overnachting € 1,87. 2. In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste lid, bedraagt het tarief voor verblijf in andere accommodaties dan vakantieonderkomens of niet beroepsmatig verhuurde ruimten én op terreinen, per persoon, per overnachting € 1,77. 3. In afwijking van het eerste en tweede lid gelden voor jaar, seizoenplaatsen en arrangementen de navolgende tarieven: Jaarplaats € 315,00 Seizoenplaats € 210,00 Voorseizoenarrangement € 120,00 Naseizoenarrangement € 51,00 Maandarrangement € 44,00

tarief wordt naar beneden afgerond tot hele centen; 4. In afwijking van het eerste en tweede lid gelden voor jaar, seizoenplaatsen en arrangementen de navolgende tarieven: <table><tr><td>Jaarplaats</td><td>€ 315,00</td></tr><tr><td>Seizoenplaats</td><td>€ 210,00</td></tr><tr><td>Voorseizoenarrangement</td><td>€ 120,00</td></tr><tr><td>Naseizoenarrangement</td><td>€ 51,00</td></tr><tr><td>Maandarrangement</td><td>€ 44,00</td></tr></table>	

STEMMING		
	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	0	4
BT	0	8
VHP	0	3
PRO5	0	2
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 1 stem voor en 17 stemmen tegen is het amendement VERWORPEN**

MOTIE

ONDERWERP	1 tarief in verordening Toeristenbelasting 2026
DATUM	19 december 2024
INGEDIEND DOOR	VVD
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.3, Raadsvoorstel R24.067 Toeristenbelasting 2024 en 2025

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:
- R24.089 Najaarsnota 2024 met daarin opgenomen de grote meerjarig structurele tekorten;
- R24.067 Toeristenbelasting 2024 en 2025,

Overwegende dat:
- Er in de verordening Toeristenbelasting 2025 onderscheid wordt gemaakt in tarieven tussen personen die verblijven op vakantieonderkomens en personen die verblijven op andere accommodaties anders dan vakantieonderkomens of niet-beroepsmatig verhuurde ruimten en terreinen (art. 6 lid 1 en lid 2);
- Er in de verordening Toeristenbelasting 2025 onderscheid wordt gemaakt in tarieven op basis van de duur van het verblijf (art. 6 lid 4)
- Eenduidigheid, gelijkheid, en subsidiariteit belangrijke uitgangspunten zijn bij het heffen van belastingen.
- Ondernemers uit de branche toerisme en recreatie vanuit de wet een all-in prijs moeten aanbieden voor hun verblijf aan toeristen;
- Toeristen reeds boekingen hebben gedaan bij diezelfde ondernemers voor het jaar 2025;
- De gemeente Bladel vanaf 2026 een structureel tekort heeft;
- Het daarom beter is om vanaf 2026 duidelijkheid te scheppen met een gelijk tarief per nacht voor alle verblijvers in de gemeente Bladel, ongeacht de duur, locatie en de verblijfreden,

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
1. In de Verordening Toeristenbelasting 2026 per persoon per overnachting 1 belastingtarief te hanteren (alleen artikel 6.1);
2. Hierover in 2025 tijdig te communiceren zodat de accommodaties van zowel vakantieonderkomens als niet-vakantieonderkomens niet verrast worden en hierop kunnen anticiperen in aanloop naar 2026,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024.
Fractie VVD.

STEMMING		
	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	0	4
BT	0	8
VHP	0	3
PRO5	0	2
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 1 stem voor en 17 stemmen tegen is de motie VERWORPEN.**

MOTIE

ONDERWERP	Financiële gevolgen Kadernota Geldzorgen
DATUM	19 december 2024
INGEDIEND DOOR	BT, CDA, VHP, PRO5, VVD
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.4, Raadsvoorstel 24.080 Kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennisgenomen hebbende van:
- De kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028;
- De nieuwe cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek over huishoudens met problematische schulden in de gemeente Bladel d.d. 4 december 2024;
- De wijziging van financiering van gemeenten vanaf 2026, waardoor gesproken wordt van een Ravijnjaar met minder inkomsten voor de gemeente.

Overwegende dat:
- De gemeente Bladel nog twee jaar ruim een miljoen per jaar overhoudt en daarna in de min schiet;
- De kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028 bij goed functioneren zijn doel bereikt en veel gezinnen helpt;
- We het taboe op geldzorgen willen verkleinen.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
1. De financiële consequenties van de kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028 halfjaarlijks te blijven monitoren en hier de gemeenteraad over te informeren,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024.
Fracties BT, CDA, VHP, PRO5, VVD

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	4	0
BT	8	0
VHP	3	0
PRO5	2	0
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN.**

MOTIE

ONDERWERP	**Vanaf 60 jaar pré-mantelzorgwoning**
DATUM	19 december 2024
INGEDIEND DOOR	CDA Bladel, VHP
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.5, Raadsmededeling RM24.051 Beleidsregel pré-mantelzorgwoning

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:
- De door het college vastgestelde beleidsregel pré-mantelzorgwoningen 2024 waarmee de mogelijkheid voor een mantelzorgwoning gefaciliteerd wordt waarbij nog geen actuele zorgbehoefte is;
- Dat deze mogelijkheid wordt gecreëerd vanaf de AOW-gerechtigde leeftijd;

Overwegende dat:
- In de Woonvisie gemeente Bladel 2028 de leeftijdsgrens van 60 jaar wordt genoemd;
- De gemeente Bergeijk de leeftijd van 60 jaar hanteert in de beleidsregel;
- Veel oudere mensen graag kleiner willen wonen in hun eigen vertrouwde omgeving;
- Een pré-mantelzorgwoning hiervoor een oplossing kan bieden;
- De leeftijd van 67 jaar daarvoor te hoog is;
- Bij de leeftijd van 60 jaar mensen vaak nog vitaal zijn en zich beter kunnen voorbereiden op de toekomst alsmede een wederdienst kunnen doen (verzorgen, opvang van kinderen e.d.),

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
1. De beleidsregel pré-mantelzorgwoning 2024 gewijzigd vast te stellen, waarbij voor de gebruiker van een pré-mantelzorgwoning de vereiste van het hebben van de AOW-gerechtigde leeftijd wordt vervangen voor het hebben van de leeftijd van minimaal 60 jaar (art. 1 lid g, artikel 5 lid b, samenvatting);
2. Dit besluit tot wijziging van de beleidsregel in 2025 te nemen en de gemeenteraad hierover actief te informeren,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024
Fracties CDA Bladel, VHP

STEMMING	

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	4	0
BT	8	0
VHP	3	0
PRO5	2	0
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN.**

Bladel transparant

MOTIE

ONDERWERP	**Uitbreiding mogelijkheden voor tijdelijke zorg- en woonoplossingen**
DATUM	19 december 2024
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.5, RM24.051 Beleidsregel Pré-mantelzorgwoning 2024

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:
- Mededeling RM24.051 Beleidsregel Pré-mantelzorgwoning 2024;

Overwegende dat:
- Het huidige beleidsvoorstel in Bladel gericht is op pré-mantelzorgwoningen, waarbij beperkte criteria gelden voor de doelgroep en gebruiksvoorwaarden;
- De behoefte aan flexibiliteit in huisvestingsmogelijkheden voor jongere en oudere generaties groeit;
- Tijdelijke woonoplossingen de sociale cohesie kunnen versterken en de doorstroming op de woningmarkt kunnen bevorderen;
- Tijdelijke woningen in achtererfgebieden een laagdrempelige oplossing kunnen bieden voor starters en jongeren die behoefte hebben aan een zelfstandige woonplek,

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
1. Te onderzoeken welke aanvullende mogelijkheden binnen de beleidsregels en omgevingsvergunningen kunnen worden ontwikkeld om tijdelijke woningen toegankelijk te maken voor diverse leeftijdsgroepen, waaronder jongeren;
2. De mogelijkheden en eventuele concrete aanpassingen van het huidige beleid in Q2 2025 te delen met de gemeenteraad,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024.
Fractie Bladel Transparant.

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	4	0
BT	8	0
VHP	3	0
PRO5	2	0
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN.**

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

6 EN 7 NOVEMBER 2024

RAADSZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

	AANWEZIG		VERHINDERD
Voorzitter	Dhr. M.A.G. van den Bosch	Burgemeester	
Griffier	Dhr. J.F. van der Wiel		
Raadsleden	Mevr. N.A.G. Baijens	CDA	Dhr. H.A.L.B. Maas (verhinderd op 6 november 2024) PRO5
	Dhr. H.G.M. van Gorp	CDA	
	Dhr. N.C.H.B. Beerens	CDA	
	Dhr. M.C. Schoenmakers	CDA	
	Dhr. E.A.P.M. van Weert	VVD	
	Mevr. L.M.G. van Hoof-Coolen	BT	
	Dhr. N.J.M. van der Heijden	BT	
	Dhr. D. Zumker	BT	
	Mevr. N.H.M. Bohncke	BT	
	Dhr. N. Panjoel	BT	
	Dhr. B.M.A.M. van Hoof	BT	
	Dhr. P.J.A. Wouters	BT	
	Dhr. A.E. Van Hulst	BT	
	Dhr. J.H. van Munster	VHP	
	Dhr. T.P.H. van Gils	VHP	
	Mevr. W.J.M. Claassen	VHP	
	Dhr. A.J.A. Van Dun	VHP	
	Mevr. M.A.P. van Gorp	PRO5	
	Dhr. H.A.L.B. Maas (present op 7 november 2024)	PRO5	
Collegeleden	Mevr. H.W.B.M. van der Hamsvoort	Wethouder BT	
	Dhr. F. d'Haens	Wethouder CDA	
	Dhr. J.M. van Dongen-Hermans	Wethouder VHP	
	Dhr. D. Jansen	Wethouder BT	
	Dhr. M.A.G. van den Bosch	Burgemeester	

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
1.	**OPENING VERGADERING EN AANWIJZING PRIMUS**	De voorzitter opent de vergadering om 19.00 uur. Er is bericht van verhindering ontvangen van: – Dhr. Hugo Maas (PRO5)	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

6 EN 7 NOVEMBER 2024

RAADSZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
2.	**VASTSTELLEN AGENDA**	De conceptagenda wordt ongewijzigd en unaniem vastgesteld (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	
3.	**SPREEKRECHT BURGERS**	Er heeft zich niemand gemeld voor het spreekrecht.	
4.	**BEGROTINGSBEHANDELING**		
4.1	**R24.069 PROGRAMMABEGROTING BLADEL 2025**	Het amendement van BT en VHP inzake 'Uitbreiding FTE' is gewijzigd aangenomen met 16 stemmen voor (BT, CDA, VHP) en 2 stemmen tegen (PRO5, VVD). Het geamendeerde raadsvoorstel R24.069 is aangenomen met 16 stemmen voor (BT, CDA, VHP) en 2 stemmen tegen (PRO5, VVD). De gemeenteraad besluit: 1. De begroting 2025 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2026-2028, met inbegrip van de volgende wijziging: a. De A-rubricering 'Uitbreiding formatie: toezichthouder' wijzigen in B-rubricering. 2. in te stemmen met de bij de programma's weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, alsmede om de meerjarige begrotingsresultaten te verrekenen met de algemene reserve; 3. het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten en investeringen voor realisering van de voor 2025 geplande activiteiten met een A-rubricering, zoals opgenomen in het meerjarenprogramma. De motie van PRO5 inzake 'Dekking scenario's zwembad' is unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De motie van BT, VHP en CDA inzake 'Economische toekomstvisie' is unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De motie van BT, VHP en CDA inzake 'Algemeen beleidskader gemeenschapshuizen' is unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	Portefeuillehouder Van Dongen-Hermans geeft aan de gemeenteraad aan de voorkant in Q1 2025 te willen betrekken om richting te krijgen bij de ombuigingsmaatregelen die nodig zijn bij de Perspectiefnota 2025 om de tekorten in de structurele meerjarenbegroting te dichten. Portefeuillehouder Van Dongen geeft aan dit te doen middels een document waarin ombuigingsvoorstellen zijn opgenomen. Portefeuillehouder Van Dongen geeft aan bij de Provincie Noord-Brabant alsmede de MRE te pleiten voor een tunnel bij De Lange Trekken. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat het college op korte termijn een afweging maakt voor een locatie voor asielopvang. Portefeuillehouder Jansen bevestigt dat de exploitatiebegrotingen van gemeenschapshuizen via subsidies sluitend worden gemaakt vanwege het uitgangspunt dat verenigingen gratis gebruik mogen maken van de gemeenschapshuizen, om deze toegankelijk en laagdrempelig te houden ten behoeve van de samenhang in de gemeenschap. De beleidsnota Gemeenschapshuizen is daarin leidend. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de nieuwe overeenkomst op de huidige locatie van de milieustraat fors hoger uitvalt en dat de situatie eindig is. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan op zoek te zijn

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

6 EN 7 NOVEMBER 2024

RAADSZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		De motie van BT, VHP, PRO5 en CDA inzake 'Kadernota's GR'en' is unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De motie van CDA, BT en VHP inzake 'Sociale veiligheid Wagenbroeken sportpark Lemelvelden' is unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	naar een locatie waar de ambities uit de nota grondstoffen zo goed mogelijk gerealiseerd kunnen worden. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het goed lukt om alternatieve bestemmingen te vinden bij stoppende agrariërs en dat de kaders voor wat mogelijk is worden bepaald door de provinciale omgevingsverordening.
4.2	**R24.066 BELASTING- EN TARIEVENMAATREGELEN 2025**	Het raadsvoorstel R24.066 is unaniem aangenomen (18 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Vast te stellen de Verordening op de heffing en de invordering van onroerendezaakbelastingen Bladel 2025 2. Vast te stellen de Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing Bladel 2025 3. Vast te stellen de Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing Bladel 2025	
4.3	**R24.075 1E BEGROTINGSWIJZIGING 2025**	Het raadsvoorstel R24.075 is aangenomen met 16 stemmen voor (BT, CDA, VHP) en 2 stemmen tegen (PRO5, VVD). De gemeenteraad besluit: 1. De 1e wijziging van de begroting 2025 vast te stellen.	
5.	**SCHORSING**	De voorzitter schorst de raadsvergadering om 22.40 uur tot 7 november 2024, 19.30 uur.	
6.	**HEROPENING / DEEL 2**	De voorzitter heropent de raadsvergadering op 7 november 2024 om 19.30 uur. Er is niemand verhinderd. Stemcijfer: VHP	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

6 EN 7 NOVEMBER 2024

RAADSZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
7.	**VASTSTELLEN AGENDA DEEL 2**	Het restant van de agenda wordt ongewijzigd en unaniem vastgesteld (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen)	
8.	**SPREEKRECHT BURGERS**	Er heeft zich niemand gemeld voor het spreekrecht.	
9.	**VASTSTELLEN VAN BESLUITEN- EN AFSPRAKENLIJSTEN**		
9.1	Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering 12 september 2024	De besluitenlijst van de raadsvergaderingen van 12 september 2024 is ongewijzigd en unaniem vastgesteld (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	
9.2	Besluitenlijsten en afsprakenlijsten commissies	De volgende lijsten worden aan de raad ter kennisgeving gebracht: – [24.25568] - Besluitenlijst_Commissie Grondgebied_14102024 – [24.25592] - Besluitenlijst_Commissie Middelen & Algemene zaken_17102024 – [24.25585] - 2024-08-13_Openbare besluitenlijst Presidium_concept – [24.25586] - Overzicht van Moties_Stand van zaken d.d. 18-10-2024 – [24.25587] - Overzicht van Toezeggingen_stand van zaken vergadering 07112024_18102024	
9.3	Raadsplanning	Er worden geen opmerkingen geplaatst over de raadsplanning.	
10.	**INGEKOMEN STUKKEN & MEDEDELINGEN TOT EN MET 26 SEPTEMBER 2024**		
10.1	Ingekomen stukken	Er worden geen ingekomen stukken door de raad behandeld.	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

6 EN 7 NOVEMBER 2024

RAADSZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
10.2	Mededelingen	De volgende mededelingen zijn vanuit het college schriftelijk ter kennisgeving aan de raad gebracht ter behandeling in deze raadsvergadering: – Woningbouwproject De Groene Akkers – Herinrichting Marktgebied kern Bladel – Planologische procedure Netuitbreiding Eindhoven Zuid - Hapert – Fietspaden Cartierheide – Uitvoeringsprogramma's Kempische visie op wonen 2024-2028 en Woonzorgvisie Kempengemeenten – Regionaal jaarverslag leerplicht/doorstroompunt 2022-2023 – Subsidieregeling peuteropvang en voorschoolse educatie – Toekomstverkenning KempenPlus – Evaluatie Indicatievrije Inloop De Hooiberg – Evaluatie invoering Wet inburgering in de Kempen – Subsidiejaarprogramma welzijn 2025 – Start van het programma STORM: Depressie- en Suïcidepreventie voor jongeren – Inspiratiepunt Visit Bladel Er wordt geen mededeling door de raad behandeld.	
10.3	Vaststellen Overzicht van Ingekomen stukken & Mededelingen tot en met 26 september 2024	Het overzicht van ingekomen stukken en mededelingen van 22 augustus tot en met 26 september 2024 is ongewijzigd en unaniem met de voorgestelde wijze van afdoening vastgesteld (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen).	
11.	**VERTEGENWOORDIGING GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN**	Er wordt geen gebruik gemaakt door vertegenwoordigers namens het college van burgemeester & wethouders of de gemeenteraad om mededelingen te doen met betrekking tot gemeenschappelijke regelingen.	
12.	**ACTIEVE INFORMATIE VANUIT COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS**	Vanuit het college van B&W worden geen mededelingen gedaan die betrekking hebben op actieve informatie.	

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

6 EN 7 NOVEMBER 2024

RAADSZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
13.	**HAMERSTUKKEN**		
13.1	R24.065 Grondexploitatie De Stuw Hapert West	Het raadsvoorstel R24.065 wordt ongewijzigd en unaniem aangenomen (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. De "Grondexploitatie De Stuw Hapert West" vast te stellen; 2. Krediet te voteren volgens de kosten-baten analyse van de "Grondexploitatie De Stuw Hapert West"; 3. Het college van burgemeester en wethouders opdracht te geven tot uitvoering van de woningbouwontwikkeling De Stuw Hapert West; 4. De "Grondexploitatie De Stuw Hapert West" jaarlijks te verantwoorden in de Planning en Control cyclus tijdens de jaarrekening.	
13.2	R24.062 Grondexploitatie Wagenbroeken Casteren	Het raadsvoorstel R24.062 wordt ongewijzigd en unaniem aangenomen (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. De "Grondexploitatie Wagenbroeken Casteren" vast te stellen; 2. Krediet te voteren volgens de kosten-baten analyse van de "Grondexploitatie Wagenbroeken Casteren"; 3. Het college van burgemeester en wethouders opdracht te geven tot uitvoering; 4. De "Grondexploitatie Wagenbroeken Casteren" jaarlijks te verantwoorden in de Planning en Control cyclus tijdens de jaarrekening.	
13.3	R24.052 (concept-) Omgevingsvergunning voor melkrundveehouderij Groot Terkooijen 25 in Bladel	Het raadsvoorstel R24.052 wordt ongewijzigd en unaniem aangenomen (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Op basis van artikel 2.27 van de Wabo een ontwerpverklaring van geen bedenkingen af te geven en ter inzage te leggen voor het agrarisch bedrijf (melkrundveehouderij) Groot Terkooijen 25 in Bladel, waarbij 57 stuks jongvee omgezet worden naar 50 paarden voor de fokkerij; 2. Indien gedurende de inzagetermijn van het ontwerpbesluit geen zienswijzen worden ingediend de ontwerpverklaring van geen	

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
		bedenkingen te beschouwen als een definitieve verklaring van geen bedenkingen.	
13.4	R24.074 Rekenkameronderzoek Burgerinitiatieven Bladel	Het raadsvoorstel R24.074 wordt ongewijzigd en unaniem aangenomen (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. De volgende aanbevelingen uit het Rekenkamerrapport 'Burgerinitiatieven in Bladel' over te nemen: Aanbevelingen aan het college van B&W a. Geef aandacht aan de verdere uitwerking van de Nota Participatiebeleid. Stel op basis daarvan kaders en richtlijnen vast voor het ondersteunen van initiatieven in de samenleving en maak deze eenvoudig toegankelijk. Gebruik de nota mede om een participatieverordening voor te bereiden. b. Geef het ambtelijk apparaat een duidelijke werkwijze en kaders mee bij het ondersteunen van burgerinitiatieven om de afhankelijkheid van de specifieke betrokken ambtenaar kleiner te maken. c. Zorg voor een duidelijke (formele) ingang voor burgers met ideeën bij de gemeente, dit om willekeur welke burgerinitiatieven wel en niet ondersteund worden te voorkomen. d. Ga over de kaders en richtlijnen vooraf ook het gesprek met de raad aan. e. Besteed binnen de organisatie meer aandacht aan het vastleggen van ervaringen met initiatieven en gebruik deze inzichten om het beleid te evalueren en zo nodig te versterken. f. Versterk de informatievoorziening door een jaarlijks overzicht aan de gemeenteraad te verstrekken van de aangevraagde en ondersteunde initiatieven en de gerealiseerde opbrengsten. Aanbevelingen aan de gemeenteraad g. Voer in de raad het gesprek over de uitwerking van de Nota Participatiebeleid en de daaruit af te leiden kaders en richtlijnen voor concrete initiatieven. h. Benut het jaarlijkse overzicht van aangevraagde en ondersteunde initiatieven om tot een oordeel te komen of de bijdragen van de gemeente voldoende aansluiten bij de wensen in de gemeenschap. 2. Het college te verzoeken aan de aanbevelingen (gericht aan het college) invulling te geven en de raad over de voortgang ervan te	

<table>
<tr><th colspan="2">AGENDAPUNT</th><th>BESLUITEN</th><th>TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>informeren, waarna de raad opvolging zal/kan geven aan de aanbevelingen (gericht aan de gemeenteraad).</td><td></td></tr>
<tr><td>13.5</td><td>R24.060 Startnotitie Herijking taak en positionering van de dorpsraden</td><td>Het raadsvoorstel R24.060 wordt ongewijzigd en unaniem aangenomen (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen).
De gemeenteraad besluit:
1. De startnotitie vast te stellen en het college opdracht te geven om hier verder uitvoering aan te geven.</td><td></td></tr>
<tr><td>13.6</td><td>R24.056 Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Bladel 2024</td><td>Het raadsvoorstel R24.056 wordt ongewijzigd en unaniem aangenomen (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen).
De gemeenteraad besluit:
1. De verordening Ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Bladel 2024 vast te stellen.</td><td></td></tr>
<tr><td>14.</td><td>BESPREEKSTUKKEN</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>14.1</td><td>R24.064 Bladels toetsingskader woningbouw</td><td>Het amendement van CDA en BT inzake ‘Betaalbare koopwoningen in laag-segment’ is aangenomen met 15 stemmen voor (BT, CDA, PRO5, VVD) en 4 stemmen tegen (VHP).

Het geamendeerde raadsvoorstel R24.064 is aangenomen met 15 stemmen voor (BT, CDA, PRO5, VVD) en 4 stemmen tegen (VHP).
De gemeenteraad besluit:
1. Het Bladelse toetsingskader woningbouw gewijzigd vast te stellen, waarbij de prijssegmentering als volgt is verdeeld:

<table><tr><th>Prijssegmenten</th><th></th><th>Prijs</th><th>Percentage</th></tr><tr><td rowspan="2">Betaalbaar</td><td>Sociale huur</td><td>< €879,66</td><td>30%</td></tr><tr><td>Betaalbare koop - laag</td><td>Sociale koop – Appartement (< €230.000)
Sociale koop –</td><td>10%</td></tr></table></td><td>Portefeuillehouder d’Haens zegt toe de voorzieningen/posten die zijn opgenomen in de ingediende motie van BT en VHP inzake ‘Nota Kostenverhaal’ worden meegenomen bij de opmaak van de Nota Kostenverhaal, die in Q2 2025 ter informatie (na vaststelling door het college) aan de raad wordt gestuurd.

De motie van BT en VHP inzake 'Nota Kostenverhaal' wordt na de toezegging van het college ingetrokken.</td></tr>
</table>

AGENDAPUNT		BESLUITEN				TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
				Grondgebonden (< €275.000)		
			Betaalbare koop – midden/hoog middenhuur	€275.000 tot €390.000 €879,66 tot €1.123,13	27%	
		Vrij	Vrij invulbaar		33%	
14.2	R24.070 Woningbouwstrategie gemeente Bladel	Het amendement van BT inzake 'Aantal woningen per hectare' wordt unaniem aangenomen (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen) Het geamendeerde raadsvoorstel R24.070 is unaniem aangenomen (19 stemmen voor, 0 stemmen tegen). De gemeenteraad besluit: 1. Kennis te nemen van de 'Verkenning woningbouwlocaties gemeente Bladel'. 2. Kennis te nemen van de ´Multicriteria analyse´ 3. In te stemmen dat we ons richten op de uitwerking van de verworven locaties, en minder op actief verwerven van extra grondposities voor woningbouw. 4. Het aantal woningen per hectare niet langer als maatstaf te hanteren bij nieuwe woningbouwprojecten, en in plaats daarvan gebruik te maken van een kwalitatieve beoordeling gericht op ruimtelijke kwaliteit, betaalbaarheid en woonvormen die aansluiten bij de actuele en toekomstige woningbehoefte.				Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de motie overbodig is doordat het college reeds bezig is met de punten 1a, 1b en 1c in de motie van CDA inzake 'Bouwen voor eigen inwoners' en zegt toe in gesprek te gaan met Woningbouwstichting De Zaligheden over de mogelijkheden om nieuwe koopgarant wijken te koppelen aan de lijst met leden van de lokale locatievereniging (1b). De motie van CDA inzake 'Bouwen voor eigen inwoners' wordt na de toezegging van het college ingetrokken.
15.	**ART.41-VRAGEN REGLEMENT VAN ORDE**					
15.1	BT inzake Bouwlocaties carnaval (Art.41)					Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het lastig is om carnavalsverenigingen te wijzen op geschikte locaties, doordat de gemeente zelf niet in het bezit is van bouwlocaties.

BESLUITENLIJST

VERGADERING GEMEENTERAAD

6 EN 7 NOVEMBER 2024

RAADSZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

AGENDAPUNT		BESLUITEN	TOELICHTING / TOEZEGGING COLLEGE
			Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de provinciale verordening Ruimte leidend is voor de geschiktheid van locaties voor het bouwen van carnavalswagens.
15.2	CDA inzake Volwaardige kermis in alle kernen (Art.41)		Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat het contract nog een jaar voortduurt. In het contract is opgenomen dat er in iedere kern een kermis is met attracties voor iedere leeftijdscategorie. Eind volgend jaar dient er een nieuwe exploitant of systematiek te zijn voor de kersmissen. Om hierover een besluit te kunnen nemen worden het inwonerspanel en de dorpsraden betrokken. Portefeuillehouder Jansen zegt toe in Q1 2025 de gemeenteraad te informeren over het te volgen proces.
16.	**SLUITING**	Onder dankzegging aan de aanwezigen sluit de voorzitter de vergadering op 7 november 2024 om 20.50 uur.	

Besluitenlijst vastgesteld in de vergadering van de gemeenteraad van 19 december 2024.

De raad van de gemeente Bladel,

de griffier, de voorzitter,

AMENDEMENT

ONDERWERP	**Uitbreiding formatie**
DATUM	6 november 2024
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant , VHP
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 4.1, Raadsvoorstel R24.069 Programmabegroting Bladel 2025

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 6 november 2024,

Kennis genomen hebbende van:
- De Begroting 2025 inclusief de meerjarenraming 2026-2028;
- De beantwoording van de technische vragen over de organisatie en uitbreiding van de formatie;
- De voorgestelde structurele formatie-uitbreiding met een Toezichthouder van in totaal €76.000,

Overwegende dat:
- Het college op dit moment bezig is met planvorming voor de doorontwikkeling van de van de organisatie per 2025, maar de begroting te vroeg komt om hierin concrete stappen met betrekking tot formatie en benodigde middelen te kunnen opnemen;
- De organisatie de komende jaren voorbereid moet worden op een schaalsprong en de daarbij behorende uitdagingen;
- De gemeenteraad een integrale afweging moet kunnen maken over de uitbreiding van de formatie binnen de verschillende domeinen, waarbij ook integraliteit in de formatie-uitbreiding van belang is;
- Er op dit moment geen duidelijke onderbouwing is voor de formatie-uitbreiding met een extra toezichthouder,

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 24.22928 als volgt te wijzigen:
1. Het 1e beslispunt als volgt te wijzigen:
   De begroting 2025 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2026-2028, met inbegrip van de volgende wijziging:
   a. *De A-rubricering 'Uitbreiding formatie: toezichthouder' wijzigen in B-rubricering.*

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 6 november 2024.
Fractie Bladel Transparant, VHP

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
1. de begroting 2025 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2026-2028; 2. in te stemmen met de bij de programma's weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, alsmede om de meerjarige begrotingsresultaten te verrekenen met de algemene reserve; 3. het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten en investeringen voor realisering van de voor 2025 geplande activiteiten met een A-rubricering, zoals opgenomen in het meerjarenprogramma.	1. De begroting 2025 vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2026-2028, met inbegrip van de volgende wijziging: a. De A-rubricering 'Uitbreiding formatie: toezichthouder' wijzigen in B-rubricering. 2. in te stemmen met de bij de programma's weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, alsmede om de meerjarige begrotingsresultaten te verrekenen met de algemene reserve; 3. het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten en investeringen voor realisering van de voor 2025 geplande activiteiten met een A-rubricering, zoals opgenomen in het meerjarenprogramma;

STEMMING

	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	8	0
BT	4	0
VHP	4	0
PRO5	0	1
VVD	0	1

BESLUIT	**Met 16 stemmen voor en 2 stemmen tegen is het amendement AANGENOMEN.**

AMENDEMENT

ONDERWERP	**Betaalbare koopwoningen in laag-segment**
DATUM	7 november 2024
INGEDIEND DOOR	CDA Bladel en Bladel Transparant
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 14.1, R24.064 Bladels toetsingskader woningbouw

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 7 november 2024,

Kennis genomen hebbende van:

- De vastgestelde Kempische visie op wonen 2024-2028, met 37% sociale/betaalbare koopwoningen

Prijssegmenten:		%*
	Sociale huur** (<€879,66)	30%
	Sociale koop (betaalbaar laag)*** • Sociale koop – Appartement (<€230.000) • Sociale koop – Grondgebonden (<€275.000)	37%
	Betaalbaar *** • Betaalbaar midden segment (<€320.000) • Middenhuur (€897,68 - €1.123,13) • Betaalbaar hoog segment (<€390.000)	
	Vrij invulbaar	33%

- Het Bladels toetsingskader voor woningbouw (raadsvoorstel R24.064), wat een aanvulling is op deze Kempische visie op wonen, met daarin de volgende verdeling:

Prijssegmenten:		*Prijs*	*Percentage*
Betaalbaar	*Sociale huur (<€879,66)*	*<€879,66**	*30%*
	Betaalbare koop – laag of middenhuur	*<€290.000,-** €879,66 tot €1.123,13*	*10%*
	Betaalbare koop – hoog of middenhuur	*€290.000,- tot €390.000* €879,66 tot €1.123,13**	*27%*
Vrij	*Vrij invulbaar*		*33%*

Overwegende dat:

- In de lokale aanvulling (het Bladels toetsingskader) wordt voorgesteld om de driedeling van de 37% betaalbare koop (0 tot 390.000 euro) te wijzigen in een tweedeling: 10% betaalbaar laag (tot 290.000 euro) en 27% betaalbaar hoog (290.000-390.000 euro)
- Deze verdeling niet tegemoet komt aan de wens en behoefte om extra woningen voor starters te bouwen;
- Daarmee van de 50 nieuw te bouwen woningen slechts 5 woningen beschikbaar komen met bovendien een koopprijs dichtbij de €290.000,-;
- Daarmee een alleenstaande (starter) veelal niet geholpen is, doordat deze koopprijs veel te hoog is;
- Daarom het voor de periode 2024-2028 juist belangrijk is om méér 'betaalbaar laag' te bouwen, zijnde appartementen <€230.000 en woningen <€275.000;
- Daarmee meer de lijn wordt gevolgd van de Kempische visie op wonen 2024-2028 en de besluitvorming van de gemeenteraden in de Kempen,

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 24.21858 als volgt te wijzigen:

1. Het Bladelse toetsingskader woningbouw gewijzigd vast te stellen, waarbij de prijssegmentering als volgt is verdeeld:

Prijssegmenten		Prijs	Percentage
Betaalbaar	Sociale huur	<€879,66	30%
	Betaalbare koop - laag	Sociale koop – Appartement (<€230.000) Sociale koop – Grondgebonden (<€275.000)	10%
	Betaalbare koop – midden/hoog middenhuur	€275.000 tot €390.000 €879,66 tot €1.123,13	27%
Vrij	Vrij invulbaar		33%

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 7 november 2024.
Fracties CDA Bladel en Bladel Transparant.

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	**NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)**
1. Het Bladelse toetsingskader vast te stellen	1. Het Bladelse toetsingskader woningbouw gewijzigd vast te stellen, waarbij de prijssegmentering als volgt is verdeeld:

Prijssegmenten		Prijs	Percentage
Betaalbaar	Sociale huur	<€879,66	30%
	Betaalbare koop - laag	Sociale koop – Appartement (<€230.000) Sociale koop – grondgebonden (<€275.000)	10%
	Betaalbare koop – midden/hoog middenhuur	€275.000 tot €390.000 €879,66 tot €1.123,13	27%
Vrij	Vrij invulbaar		33%

STEMMING		
	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	8	0
BT	4	0
VHP	0	4
PRO5	2	0
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 15 stemmen voor en 4 stemmen tegen is het amendement AANGENOMEN.**

AMENDEMENT

ONDERWERP	**Aantal woningen per hectare**
DATUM	7 november 2024
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 14,2 Raadsvoorstel R24.070 Woningbouwstrategie gemeente Bladel

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 7 november 2024,

Kennis genomen hebbende van:

- Raadsvoorstel R24.070 Woningbouwstrategie gemeente Bladel
- Memo inhoudelijke exercitie aantal woningen per hectare

Overwegende dat:

- De keuze voor een standaard van 10-20 woningen per hectare, zoals eerder vastgelegd in de Keuzenota woningbouwopgave Bladel 2040, voornamelijk is gebaseerd op historische dichtheden in de dorpskernen, en niet meer aansluit bij de actuele woningbehoeften en ruimtegebrek binnen de gemeente;
- De huidige maatstaf dus onvoldoende flexibiliteit biedt om te kunnen inspelen op locatie-specifieke mogelijkheden en woonvormen die passen bij de ruimtelijke opgave.
- De kaders zoals vastgelegd in de toetsingskaders woningbouw voldoende aanknopingspunten bieden om per plan te beoordelen wat passend en gangbaar is in het gebied om het dorpskarakter te kunnen behouden;
- Projecten in centrumgebieden vaak een hogere bebouwingsdichtheid kunnen bereiken door gestapelde bouwvormen, wat in de praktijk kan resulteren in een dichtheid ver boven de 30 woningen per hectare, zoals geïllustreerd door recente projecten in Hapert en Bladel;

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 24.23108 als volgt te wijzigen:

1. Het 4e beslispunt als volgt te wijzigen:
   Het aantal woningen per hectare niet langer als maatstaf te hanteren bij nieuwe woningbouwprojecten, en in plaats daarvan gebruik te maken van een kwalitatieve beoordeling gericht op ruimtelijke kwaliteit, betaalbaarheid en woonvormen die aansluiten bij de actuele en toekomstige woningbehoefte.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 7 november 2024.
Fractie Bladel Transparant

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
1…3 4. Het aantal woningen van 10 of 20 woningen per hectare niet als maatstaf te nemen voor uitbreidingen.	1…3 4. Het aantal woningen per hectare niet langer als maatstaf te hanteren bij nieuwe woningbouwprojecten, en in plaats daarvan gebruik te maken van een kwalitatieve beoordeling gericht op ruimtelijke kwaliteit, betaalbaarheid en woonvormen die aansluiten bij de actuele en toekomstige woningbehoefte.

STEMMING		
	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	8	0
BT	4	0
VHP	4	0
PRO5	2	0
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 19 stemmen voor en 0 stemmen tegen is het amendement AANGENOMEN.**

PRO5

MOTIE

ONDERWERP	**Dekking scenario's zwembad**
DATUM	6 november 2024
INGEDIEND DOOR	PRO5
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 4.1 (R24.069) Programmabegroting 2025

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 6 november 2024,

Kennis genomen hebbende van:
- Het meerjarenperspectief horend bij de 1e begrotingswijziging Bladel 2025, waaruit voor 2026 en verder meerjarig flinke tekorten op de gemeentelijke begroting blijken, oplopend tot €1.2 miljoen in 2028;
- Het standpunt van de raad in het coalitieakkoord, ingenomen op 12 mei 2022 waarin het volgende is vastgelegd: "Wij staan voor solide financieel beleid. De Bladelse begroting dient (meerjarig) structureel in evenwicht te zijn.";
- Raadsvoorstel R24.061 dat toont dat op scenario 3 Binnenzwembad met recreatiewater een financieel tekort wordt verwacht van ten minste €554.000;
- De gemeenteraad daarnaast de ambitie heeft om ook te kiezen voor een buitenbad van €4 miljoen euro,

Overwegende dat:
- De jaarlijks te verwachten kapitaallasten voor een scenario met buitenzwembad nog niet zijn verwerkt in de huidige meerjarenraming;
- De gemeenteraad een eigenstandige verantwoordelijkheid heeft in het reëel ramen en zorgvuldig begroten;
- Onvoldoende gerekend kan worden op compenserende middelen vanuit het Rijk voor de reeds jarenlang aangekondigde ravijnjaren in het gemeentefonds;
- Het onbehoorlijk bestuur zou zijn om een besluit te nemen over extra middelen voor de invulling van het (buiten)zwembad als niet duidelijk is welke ombuigingsvoorstellen dat tot gevolg zal hebben,

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
1. Zo snel mogelijk voor de gemeenteraad inzichtelijk te maken welke keuzes en mogelijkheden er zijn om de Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 meerjarig sluitend te maken;
2. Uiterlijk gelijktijdig met het raadsvoorstel over het (binnen)zwembad een voorstel te doen om het totale begrotingsresultaat van de jaren 2026 en verder te verbeteren ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2025,

En gaat over tot de orde van de dag.
Bladel, 6 november 2024.
Fractie PRO5

PRO5

STEMMING		
	Voor de motie	Tegen de motie
BT	8	0
CDA	4	0
VHP	4	0
PRO5	1	0
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN.**

MOTIE

ONDERWERP	**Lokale economische visie**
DATUM	6 november 2024
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant, VHP, CDA
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 4.1, Raadsvoorstel R24.069 Programmabegroting Bladel 2025

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 6 november 2024,

Kennis genomen hebbende van:
- Raadsvoorstel R24.069 Programmabegroting Bladel 2025;
- Toekomstvisie Leven in de gemeente Bladel 2030, vastgesteld in december 2009,

Overwegende dat:
- In de programmabegroting 2025 van de gemeente Bladel veel zaken met betrekking tot economische ontwikkeling verdeeld zijn onder de verschillende programma's;
- De huidige economische toekomstvisie uit 2009 stamt;
- Dat de ambitie nog steeds is dat Bladel het 'economisch hart van de Kempen' is;
- Een actualisering van de economische toekomstvisie duidelijkheid biedt over de richting die de gemeente Bladel kiest en kan een integrale samenhang tonen tussen de verschillende thema's binnen de economie,

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
1. De economische ambities uit de toekomstvisie van de gemeente Bladel 2009 te actualiseren op basis van de huidige tijdsgeest en economische ontwikkelingen;
2. Een integrale visie op de lokale economie ter besluitvorming aan de gemeenteraad aan te bieden in 2025,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 6 november 2024.
Fracties Bladel Transparant, Vrije Hapertse Partij, CDA Bladel.

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
BT	8	0
CDA	4	0
VHP	4	0
PRO5	1	0
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN.**

MOTIE

ONDERWERP	**Algemeen beleidskader Gemeenschapshuizen**
DATUM	6 november 2024
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant, VHP, CDA
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 4.1, Raadsvoorstel 24.069 Programmabegroting Bladel 2025

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 6 november 2024,

Kennis genomen hebbende van:
- Algemeen beleidskader gemeenschapshuizen 2011,
- Brede visie op Welzijn,

Overwegende dat:
- Het huidige beleidskader Gemeenschapshuizen is vastgesteld in 2011 en sindsdien niet meer is geactualiseerd;
- Verschillende gemeenschapshuizen binnen de gemeente Bladel recentelijk een transformatie hebben doorgemaakt, zowel wat betreft hun locatie als de invulling van hun maatschappelijke functies;
- Een herzien beleidskader kan bijdragen aan een doelmatige en transparante aanpak die recht doet aan de huidige situatie en toekomstbestendige ondersteuning biedt aan maatschappelijke initiatieven,

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
1. Een geactualiseerd beleidskader voor gemeenschapshuizen op te stellen en in 2025 ter besluitvorming aan de raad voor te leggen,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 6 november 2024.
Fracties Bladel Transparant, Vrije Hapertse Partij en CDA Bladel

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	8	0
BT	4	0
VHP	4	0
PRO5	1	0
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN.**

MOTIE

ONDERWERP	**Kadernota's 2026 van MRE, KempenPlus en GRSK**
DATUM	6 november 2024
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant, CDA Bladel, VHP en PRO5
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 4.1, Raadsvoorstel 24.069 Programmabegroting Bladel 2025

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 6 november 2024,

Kennis genomen hebbende van:
- Programmabegroting Bladel 2025 (R24.069);
- Wet Gemeenschappelijke Regelingen,

Overwegende dat:
- Het de taak is van de gemeenteraad om de Gemeenschappelijke Regelingen te controleren en waar nodig bij te sturen;
- Er ongeveer een kwart van de gemeentelijke begroting terecht komt bij de GR'en en de financiële bijdrage van de gemeente Bladel aan de GR'en voor de uitoefening van die taken elk jaar stijgt, dit jaar ruim met een miljoen ten opzichte van de programmabegroting 2024;
- De gemeenteraad jaarlijks de mogelijkheid heeft om op de ontwerpbegroting van de GR een zienswijze in te dienen, maar dit in de praktijk te laat is om daadwerkelijk bij te kunnen sturen;
- De kadernota die de GR verplicht is (art. 34b Wgr) om voorafgaand aan de begroting toe te zenden aan de deelnemende gemeenteraden een veel beter moment is om tijdig invloed uit te oefenen op de begroting van de gemeenschappelijke regeling;
- De kadernota immers de financiële en beleidsmatige kaders van het volgende begrotingsjaar beschrijft;
- De aanstaande kadernota's van de GR'en betrekking hebben op de begroting van 'ravijnjaar' 2026, waarin ook voor de gemeente Bladel een tekort wordt verwacht;
- Het daarom beter is dat de raad zich uit kan spreken over de kadernota's van de gemeenschappelijke regelingen;

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
1. Een reactie op de kadernota van de Gemeenschappelijke Regelingen KempenPlus, GRSK en MRE per raadsvoorstel voor te bereiden;
2. Deze raadsvoorstellen ter besluitvorming aan de raad voor te leggen in het eerste kwartaal van 2025 zodat de vastgestelde reactie kan worden meegenomen in de ontwerpbegroting 2026 van de betreffende GR;
3. De gemeenteraad actief te informeren over de mate waarin en de wijze waarop de reacties op de kadernota meegenomen zijn in de ontwerpbegrotingen;
4. De kadernota's van de andere Gemeenschappelijke Regelingen als mededeling naar de gemeenteraad te sturen, met daarbij een opsomming van de belangrijkste bijzonderheden,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 6 november 2024.
Fractie Bladel Transparant, CDA Bladel, Vrije Hapertse Partij, PRO5.

STEMMING		
	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	8	0
BT	4	0
VHP	4	0
PRO5	1	0
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN.**

MOTIE

ONDERWERP	**Sociaal en verkeersveilig Wagenbroeken sportpark Lemelvelden**
DATUM	6 november 2024
INGEDIEND DOOR	CDA Bladel, Bladel Transparant en VHP
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 4.1, Raadsvoorstel 24.069 Programmabegroting Bladel 2025

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 6 november 2024,

Kennis genomen hebbende van:

- Programmabegroting Bladel 2025 (R24.069), waarin is opgenomen dat een reconstructie ter verbetering van de fietsverbinding naar de sportvelden bij Wagenbroeken te Casteren vanuit de dorpsstraat zal plaatsvinden (p.21).
- Uitvoeringsprogramma Verkeersvisie 2024-2028
- Beantwoording door het college van de vragen van CDA Bladel over de fietsverbinding naar sportpark de Lemelvelden vanuit het dorp Casteren, via de Wagenbroeken naar de Burgemeester van Woenseldreef, en dat op korte termijn geen veiligheidsmaatregelen gepland zijn;
- In de toekomst er woningbouwontwikkelingen zullen plaatsvinden bij de Wagenbroeken waarbij dan ook de inrichting van de Wagenbroeken tot enkel Sportpark de Smeel wordt meegenomen,

Overwegende dat:

- Dat bijna alle leden vanuit Casteren en Netersel over de Wagenbroeken naar Sportpark de Lemelvelden fietsen;
- De route vanuit het Sportpark in Casteren tot aan de Burgemeester van Woenseldreef op dit moment (sociale) onveiligheid met zich meebrengt;
- Het aanpakken van deze (sociale) onveiligheid derhalve niet langer op zich kan laten wachten omdat vanaf het seizoen 2025/2026 KVC haar trainingen en wedstrijden afwerkt op sportpark de Lemelvelden,

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. In 2025 maatregelen te realiseren zodat de veiligheid vanuit het dorp Casteren, over de volledige Wagenbroeken, naar sportpark de Lemelvelden (zie bijlage 1 in rood) wordt vergroot;
2. De gemeenteraad in het eerste kwartaal 2025 over deze maatregelen en de geplande realisatie ervan te informeren,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 6 november 2024.
Fracties CDA Bladel, Bladel Transparant en Vrije Hapertse Partij.

Bijlage 1: Zie gedeelte Wagenbroeken in rood.

STEMMING		
	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	8	0
BT	4	0
VHP	4	0
PRO5	1	0
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN.**

MOTIE

ONDERWERP	**Bouwen voor onze eigen inwoners**
DATUM	7 november 2024
INGEDIEND DOOR	CDA Bladel
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 14.2, Raadsvoorstel R24.070 Woningbouwstrategie gemeente Bladel

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 7 november 2024,

Kennis genomen hebbende van:

- Het raadsbesluit om vóór 2040 in totaal 2900 woningen te bouwen in de gemeente Bladel;
- De verkenning woningbouwlocaties gemeente Bladel en het voorstel van het college om ons te richten op de ontwikkeling van woningbouw op de reeds verworven locaties;
- Kempische visie op wonen 2024-2028 (p.34)
- De aanpassingen in de Huisvestingswet 2014, waardoor gemeenten de helft van de beschikbare huurwoningen en bij nieuwe koopwoningen tot de NHG-grens voorrang kunnen geven aan 'eigen inwoners',

Overwegende dat:

- Veel jongeren en senioren niet of nauwelijks door kunnen stromen op de woningmarkt omdat er weinig woningen beschikbaar zijn;
- Het voor een marktpartij niet uitmaakt of er een lokale inwoner of iemand van buitenaf in het huis komt wonen;
- CDA Bladel graag ziet dat inwoners die reeds woonachtig zijn in de gemeente Bladel en graag binnen de gemeente van woning willen wisselen, hiertoe bij nieuw te bouwen woningen als eerste de kans krijgen,

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. Werk te maken van de mogelijkheden en kansen zodat nieuwgebouwde koopwoningen terecht komen bij woningzoekenden die reeds in de gemeente Bladel wonen, en daarbij in ieder geval:
   a. In gesprek te gaan met markpartijen om nieuwe woningen eerst aan de lokale locatieverenigingen aan te bieden (zoals CPO light in Plan de Groene Akkers)
   b. De nieuwe koopgarant wijken koppelen aan de lijst met leden van de lokale locatievereniging (zoals bij de Durkijk in Casteren, de Maalderij in Hoogeloon en de Smis in Netersel);
   c. CPO-projecten in iedere kern doorlopend te realiseren door actief grond te blijven aankopen voor CPO-verenigingen;
2. De gemeenteraad in Q1 2025 te informeren over de wijze waarop hieraan invulling is/wordt gegeven.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 7 november 2024
Fracties CDA Bladel.

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA		
BT		
VHP		
PRO5		
VVD		

BESLUIT	**Met …. stemmen voor en …. stemmen tegen is de motie AANGENOMEN/VERWORPEN**

De motie is na toezegging van het college ingetrokken.

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED

2 DECEMBER 2024

RAADZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

	Aanwezig		Verhinderd	
Voorzitter	Dhr. Niels Beerens	CDA	Dhr. Dick Zumker	BT
Griffier	Dhr. Jelle van der Wiel			
Raadsleden	Mevr. Helma Claassen Dhr. Marco Schoenmakers Dhr. Ely van Weert Dhr. Niels van der Heijden Dhr. Arnoud van Hulst Dhr. Hugo Maas	VHP CDA VVD BT BT PRO5	Dhr. Twan van Gils	VHP
Burgerleden	Dhr. Jordy Reijnhard Dhr. Rob Beeren Mevr. Ghislaine Baijens Dhr. Joeri van Limpt	VVD PRO5 CDA VHP	Dhr. Casper Valk Dhr. Koos van den Heuvel	BT CDA
Collegeleden	Dhr. Fons d'Haens Mevr. Hetty van der Hamsvoort Dhr. Davy Jansen (t/m agendapunt 5.2) Mevr. Hanneke van Dongen-Hermans	Wethouder CDA Wethouder BT Wethouder BT Wethouder VHP		
Ambtelijke organisatie	Dhr. Ruud Lathouwers	Gemeentesecretaris		

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezeggingen college
1.	**OPENING VERGADERING**	De plv. voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur. Bericht van verhindering: – Koos van den Heuvel (CDA) wordt vervangen door Ghislaine Baijens – Casper Valk (BT) wordt vervangen door Arnoud van Hulst – Twan van Gils (VHP) wordt vervangen door Helma Claassen – Voorzitter Dick Zumker (BT) wordt vervangen door Niels Beerens (CDA).	
2.	**VASTSTELLEN AGENDA**	De conceptagenda wordt ongewijzigd vastgesteld.	
3.	**SPREEKRECHT OVER OP DE AGENDA VERMELDE ONDERWERPEN**	Er heeft zich niemand aangemeld voor het spreekrecht.	

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED

2 DECEMBER 2024

RAADZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezeggingen college
4.	**VASTSTELLEN BESLUITENLIJST VAN 14 OKTOBER 2024 EN LIJST VAN TOEZEGGINGEN**	De besluitenlijst van de commissie Grondgebied van 14 oktober 2024 wordt ongewijzigd vastgesteld.	
5.	**OVERZICHT MEDEDELINGEN EN INGEKOMEN STUKKEN TOT EN MET 21 NOVEMBER 2024**	De commissie adviseert de gemeenteraad de ingekomen stukken en mededelingen van de commissie Grondgebied conform de voorgestelde wijze van afdoening vast te stellen, met uitzondering van de mededeling 'Beleidsregel pré-mantelzorgwoning 2024'	
5.1	Ingekomen stukken	Het volgende stuk wordt op initiatief van VVD en VHP behandeld: GBOH_Herstructurering Oude Provincialeweg in Hapert_01112024	Portefeuillehouder Van Dongen-Hermans zegt toe de snelheidsmeter opnieuw te plaatsen en terug te komen op de overige (verkeersremmende) maatregelen die genomen (kunnen) worden.
5.2	Mededelingen	De volgende raadsmededelingen worden behandeld: – Koersdocument GGA Kempenland-West – Beleidsregel Pré-mantelzorgwoning 2024 De fracties BT en CDA kondigen een motie aan met betrekking tot: ○ de leeftijdsgrens vanaf de AOW-gerechtigde leeftijd ○ mogelijkheden om een pré-mantelzorgwoning te gebruiken ter huisvesting van jongeren – Convenant Biobased Bouwen & Telen in de Metropoolregio Eindhoven	Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het Koersdocument door de stuurgroep voor kennisgeving is aangenomen, en daarmee niet is vastgesteld doordat niet alle betrokken partijen het document volledig kunnen onderschrijven. De doelen uit het koersdocument worden doorvertaald in de Omgevingsvisie en gemeentelijk beleid. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat 1 pré-mantelzorgwoning vergunningsvrij mogelijk is. Een tweede pré-mantelzorgwoning is uitsluitend mogelijk middels een vergunningsprocedure. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de AOW-gerechtigde leeftijd bewust is gekozen.
6.	**ACTIEVE INFORMATIE VANUIT HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS**	Door het college worden geen mondelinge mededelingen gedaan ten behoeve van actieve informatie.	
7.	**RAADSVOORSTELLEN**		

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED

2 DECEMBER 2024

RAADZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezeggingen college
7.1	**R24.085 Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 "Samen op eigen wijze vorm geven"**	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad. De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.	Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat mobiliteit de grootste uitdaging vormt in acht nemende de woningbouwtoename en dat er andere oplossingen (dan de reconstructie) zullen moeten komen om de problematiek op de N284 op te lossen. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat in alle vier de gemeenteraden dezelfde ontwikkelstrategie voorligt en hetzelfde raadsvoorstel. Indien de gemeenteraad van Eersel anders beslist dan zal een herijking dienen plaats te vinden en wordt een nieuw voorstel aan de gemeenteraad van Bladel voorgelegd. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de ontwikkelstrategie na vaststelling wordt uitgewerkt in diverse beleidsterreinen (woning, bedrijventerreinen, mobiliteit). Dit zal geen separaat uitwerkingsdocument zijn. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de verbinding met de regio Tilburg onderdeel uitmaakt van de uitwerking.
7.2	**R24.077 Concept-ontwerp omgevingsvisie**	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat de volgende punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad: – Procesgang/tijdlijn ten aanzien van concrete kaders/uitvoeringsprogramma's – Anticiperen met een passend voorzieningenniveau op woningbouwuitbreidingen De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024.	Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de ontwerp-omgevingsvisie een beleidsarme bundeling betreft van alle huidige beleidsuitgangspunten met betrekking tot de fysieke leefomgeving. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de Omgevingsvisie cyclisch onderhouden dient te worden, maar dat daarin nog een modus (geheel of programmatisch) gevonden moet worden. Alle programma's in de Omgevingsvisie hebben ook een eigen uitvoeringsprogramma waarin is opgenomen welke concrete activiteiten, maatregelen en beleid er gevoerd wordt om invulling te geven aan de kaders uit de Omgevingsvisie. Idealiter worden deze doorvertaald ter monitoring in de P&C-cyclus. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het (financieel) lastig is om voorzieningen vooruitlopend op de groei te realiseren. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het raadsvoorstel te abstract is om de financiële consequenties ervan in beeld te brengen.

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE GRONDGEBIED

2 DECEMBER 2024

RAADZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezeggingen college
7.3	**Discussienota: Opstellen nieuw parkeerbeleidsplan Bladel**	De commissie geeft een oordeel over de volgende negen aspecten ten behoeve van het op te stellen parkeerbeleidsplan: 1. Gebiedsindelingen 2. Parkeernormen 3. STOMP-principe 4. Fietsparkeernormen 5. Bezettingsgraad parkeeraanbod 6. Deelmobiliteit 7. Mobiliteitsfonds 8. Vrijstelling kleine ontwikkelingen 9. Doelstellingen en meten verwerken in beleid De commissie adviseert de gemeenteraad de discussienota niet te behandelen in de raadsvergadering.	
8.	**RONDVRAAG**	Fractie CDA vraagt naar de stand van zaken van het verhogen van het schelpenpad naar de fietsbrug bij de Biezengoren in Casteren Fractie CDA vraagt naar de mogelijkheden voor bedrijven om kleine windmolens te plaatsen in combinatie met zonnepanelen om te voorzien in de eigen energiebehoefte.	Portefeuillehouder d'Haens zegt toe de vraag schriftelijk te beantwoorden. Portefeuillehouder Van der Hamsvoort geeft aan dat het mogelijk is om kleine windmolens te plaatsen. Van der Hamsvoort geeft aan dat mogelijk de netwerkcongestie hierbij een bottleneck kan zijn. Portefeuillehouder Van der Hamsvoort zegt toe hier schriftelijk op terug te komen.
9.	**SLUITING**	De voorzitter sluit de vergadering van de commissie Grondgebied om 22.30 uur. Besluitvorming over de geagendeerde raadsvoorstellen vindt plaats op donderdag 19 december 2024.	

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE INWONERS

3 DECEMBER 2024

RAADSZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

	Aanwezig		Verhinderd	
Voorzitter	Dhr. Hugo Maas	PRO5	Dhr. Dick Zumker	BT
Griffier	Dhr. Jelle van der Wiel			
Raadsleden	Mevr. Lisa Van Hoof-Coolen Mevr. Nicole Bohncke Mevr. Marieke van Gorp Mevr. Nathalie Baijens Mevr. Helma Claassen Dhr. Ely van Weert	BT BT PRO5 CDA VHP VVD		
Burgerleden	Mevr. Diede Michiels Mevr. Pauline van den Heuvel-Antonis	PRO5 CDA	Dhr. Dries Zumker Mevr. Corry Stoelinga Dhr. Ward Kolman	BT VHP VVD
Collegeleden	Dhr. Davy Jansen Mevr. Hanneke van Dongen-Hermans	Wethouder BT Wethouder VHP		
Ambtelijke organisatie	Mevr. Puck Veraa	Beleidsmedewerker Jeugd		

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezegging college
1.	**OPENING VERGADERING**	De plv. voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur. Bericht van verhindering: – Ward Kolman (VVD) – Dries Zumker (BT) wordt vervangen door Niek Panjoel – Corry Stoelinga (VHP) wordt vervangen door Toon van Dun – Voorzitter Dick Zumker (BT) wordt vervangen door Hugo Maas	
2.	**VASTSTELLING AGENDA**	De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.	
3.	**SPREEKRECHT OVER OP DE AGENDA VERMELDE ONDERWERPEN**	Niemand heeft zich gemeld voor het spreekrecht.	
4.	**VASTSTELLING BESLUITENLIJST 27 AUGUSTUS 2024 EN LIJST VAN TOEZEGGINGEN**		
4.1	Besluitenlijst commissie Inwoners 27 augustus 2024	De besluitenlijst van 27 augustus 2024 wordt ongewijzigd vastgesteld.	

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE INWONERS

3 DECEMBER 2024

RAADSZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezegging college
4.2	Overzicht van toezeggingen	Fractie CDA vraagt naar de stand van zaken van de toezegging "Beëindigingsdatum pilot Praktijkhuis"	Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat 1 deelnemer geplaatst is bij Cordaad, 3 deelnemers via WMO, 4 deelnemers via vrijwilligerswerk, 5 deelnemers bij KempenPlus, 3 deelnemers geen verdere activatie, en voor 1 deelnemer wordt nog plaatsing gezocht. Portefeuillehouder Jansen zegt toe in het komende half jaar opvolging te geven aan de drie deelnemers voor wie nu geen alternatieve plaatsing is gevonden. De praktijkwinkel in de Gindrapassage wordt half december gesloten. Aanwezige kringloopspullen die niet worden verkocht, worden opgehaald door Kringloop De Kempen. Met de ondernemersvereniging wordt gezocht naar een functie voor het pand gedurende het komende halfjaar waarin de huur doorloopt. Momenteel is het college in gesprek met Kringloop De Kempen om een kringloopwinkel te starten vóór de zomer van 2025. Hierbij kunnen waar mogelijk ook vrijwilligers van het praktijkhuis een rol krijgen. Het praktijkhuis wordt vanaf januari 2025 gedeeltelijk verhuurd aan de fysiotherapiepraktijk die vervolgens overgaat naar de huidige bibliotheek. Het restant van het praktijkhuis wordt gebruikt voor opslag. Beoogd wordt te starten met de herontwikkeling van de locatie van het huidige praktijkhuis vanaf de zomer 2025. De biljardvereniging en de kookclub kunnen in het praktijkhuis blijven tot het moment dat BRUIS aan de Markt wordt opgeleverd, waarna zij daar zullen intreden.
5.	**OVERZICHT MEDEDELINGEN EN INGEKOMEN STUKKEN TOT EN MET 21 NOVEMBER 2024**	De commissie adviseert de gemeenteraad de ingekomen stukken en de mededeling van de commissie Inwoners conform de voorgestelde wijze van afdoening vast te stellen.	
5.1	Ingekomen stukken	Het volgende stuk wordt op initiatief van CDA behandeld: Het Palet_Onwerkbare situatie in unit 1 op basisschool Het Palet en urgent verzoek_12-11-2024	Portefeuillehouder Van Dongen-Hermans geeft aan dat er constructieve gesprekken gaande zijn met basisschool Het Palet en Kempenkind om de situatie op te lossen. Beoogd wordt het onderzoek naar de situatie vóór de kerst te hebben afgerond en vervolgens na de kerst de maatregelen uit te voeren.

BESLUITENLIJST

VERGADERING COMMISSIE INWONERS

3 DECEMBER 2024

RAADSZAAL TE BLADEL

Gemeente Bladel

Agendapunt		Besluiten / Uitspraken commissie	Toelichting / Toezegging college
			Portefeuillehouder Van Dongen-Hermans zegt toe de vraag of en hoe deze situatie geborgd wordt in het nieuwe Integrale Huisvestingsplan schriftelijk te beantwoorden.
5.2	Mededelingen	Er wordt geen mededeling door de commissie behandeld.	
6.	**ACTIEVE INFORMATIE VANUIT HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS**	Door het college wordt de volgende mondelinge mededeling gedaan ten behoeve van actieve informatie: – Korfbalvereniging KVC	Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de aanbestedingsprocedure is doorlopen en dat er een akkoord is over de bekostiging van de accommodatie. Vanaf maart 2025 start de bouw. Beoogd wordt deze bij de start van het seizoen in september 2025 op te leveren.
7.	**RAADSVOORSTELLEN**		
7.1	R24.080 Kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028	De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat de volgende punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad: – (potentiële) financiële gevolgen van de kadernota De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024.	Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de evaluatie van de pilot inzake Vroegsignalering plaatsvindt in januari 2025 en zegt toe hierover de gemeenteraad via een raadsmededeling te informeren. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat bewust is gekozen om extra in te zetten op de doelgroep 120% van het sociaal minimum in plaats van de doelgroep te vergroten naar 130%. Portefeuillehouder Jansen bevestigt dat de kadernota mogelijk hogere kosten met zich meebrengt indien de doelstellingen die daarin zijn opgenomen worden gerealiseerd.
8.	**RONDVRAAG**	Fractie BT signaleert de slechte bereikbaarheid met de auto van de visvijver van hengelsportvereniging 'Haal Op' en wat daaraan kan worden gedaan.	Portefeuillehouder Van Dongen-Hermans zegt toe de vraag schriftelijk te zullen beantwoorden.
9.	**SLUITING**	Met dankzegging aan alle aanwezigen sluit de voorzitter de vergadering om 20.13 uur. Besluitvorming over de geagendeerde raadsvoorstellen vindt plaats op 19 december 2024.	

Gemeente Bladel

Besluitenlijst Commissie Middelen & Algemene zaken

Datum	04-12-2024
Tijd	19:30 - 20:57
Locatie	Gemeentehuis Bladel, Raadszaal, Markt 21, 5531 BC Bladel
Voorzitter	A.E. (Arnoud) van Hulst
Griffier	N.A.J. (Nicole) Segers
Aanwezigen	N.C.H.B. (Niels) Beerens (raadslid CDA), A.J.A. (Toon) van Dun (raadslid VHP), J.A. (Jan) Evers (burgerlid PRO5), J.A.M. (Joeri) van Limpt (burgerlid VHP), H.A.L.B. (Hugo) Maas (raadslid PRO5), J.B. (Jordy) Reijnhard (burgerlid VVD), L.A.M. (Lian) van Rijthoven-Craninckx (burgerlid CDA), L.M.J. (Louis) Spoelstra (burgerlid BT) en P.J.A. (Paul) Wouters (raadslid BT)
Collegeleden	J.M. (Hanneke) van Dongen - Hermans (wethouder VHP), A.P. (Fons) d'Haens (wethouder CDA), H.W.B.M. (Hetty) van der Hamsvoort (wethouder BT), D.S.C. (Davy) Jansen (wethouder BT)

1 OPENING

Besluit:

De voorzitter opent de vergadering om 19:30 uur.

Toelichting:

Er is bericht van verhindering binnengekomen van:

- Uw voorzitter dhr. Schoenmakers en diens plaatsvervanger dhr. Van Hoof. Dhr. Van Hulst zit de vergadering voor en wordt als commissielid vervangen door dhr. Wouters (BT)
- Dhr. Van Munster (VHP) wordt vervangen door dhr. Van Dun
- Dhr. Van Weert (VVD)

2 VASTSTELLEN AGENDA

Besluit:

De agenda wordt gewijzigd vastgesteld:

- agendapunt 7.6 R24.082 Algemene Plaatselijke Verordening Bladel 2025 wordt van de agenda gehaald.

Toelichting:

De conceptagenda is op vrijdag 22 november 2024 gepubliceerd.
Op 28 november 2024 heeft het college de raad verzocht om het agendapunt over de APV te schrappen.
Dhr. Beerens (CDA) stelt voor de APV van de agenda te halen, conform het voorstel van het college. De commissie besluit dienovereenkomstig.

3 SPREEKRECHT OVER OP DE AGENDA VERMELDE ONDERWERPEN

Besluit:

–

Toelichting:

Er hebben zich geen insprekers gemeld.

4 BESLUITENLIJST EN AFSPRAKENLIJST

4.1 Vaststellen Besluitenlijst commissie Middelen en Algemene Zaken 17 oktober 2024

Besluit:

De besluitenlijst van de commissie MAZ van 17 oktober 2024 wordt ongewijzigd vastgesteld.

4.2 Lijst van toezeggingen commissie Middelen en Algemene Zaken

Besluit:

–

Toelichting:

Er vindt geen behandeling van de lijst van toezeggingen plaats.

5 OVERZICHT MEDEDELINGEN EN INGEKOMEN STUKKEN TOT EN MET 21 NOVEMBER 2024

Besluit:

De commissie adviseert de gemeenteraad de ingekomen stukken en mededelingen van de commissie MAZ conform de voorgestelde wijze van afdoening vast te stellen.

5.1 INGEKOMEN STUKKEN

Besluit:

–

Toelichting:

Er vindt geen behandeling van een ingekomen stuk plaats.

5.2 MEDEDELINGEN

Besluit:

–

Toelichting:

Er vindt geen behandeling van een mededeling plaats.

6 ACTIEVE INFORMATIE VANUIT HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS

Besluit:

–

Toelichting:

Wethouder Van der Hamsvoort meldt dat op 13 november 2024 een tweede bijeenkomst over de uitbreiding van bedrijventerrein Hapert heeft plaatsgevonden met aanwonenden en perceeleigenaren, waar een ruwe schets van de gewenste gebiedsontwikkeling is gepresenteerd en Enexis een toelichting heeft gegeven op de opgave om de Kempen nu en in de toekomst van elektriciteit te kunnen (blijven) voorzien. De wethouder geeft aan de feedback op de schets mee te nemen en in de loop van 2025 meer inzicht te verwachten in de tracering van kabels en leidingen, waarna een uitwerking van het plan volgt. De portefeuillehouder geeft aan dat aanwonenden zorgen hebben (geuit), daar perceeleigenaren en toekomstige ondernemers erg enthousiast zijn over het plan.

7 RAADSVOORSTELLEN

7.1 R24.089 Najaarsnota 2024

Besluit:

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat de volgende punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad:

- het gevraagde krediet voor het inspiratiepunt Visit Bladel ad € 237.000,-: de (hoge) kosten voor het interieur (in de aanloop naar de 'ravijnjaren')
- het gevraagde krediet voor de strategische aankoop van Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 ad € 1.499.000,-: de financiële risico's

De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024.

Toelichting:
Portefeuillehouder Van Dongen geeft aan dat het college in maart 2025 vertrouwelijk met de raad in gesprek wil gaan over mogelijke bezuinigingsmaatregelen.
Wethouder Van der Hamsvoort licht het concept inspiratiepunt en de ambities op het gebied van recreatie en toerisme toe. De wethouder refereert hierbij aan de raadsmededeling Inspiratiepunt Visit Bladel, de raadsinformatiebijeenkomst over toerisme en de in 2018 vastgestelde centrumvisie. De wethouder legt uit dat de gemeente eigenaar wordt van het inspiratiepunt en er een samenwerkingsovereenkomst met Visit Bladel is.
Wethouder d'Haens licht toe dat de initiatiefnemers (eigenaar voormalige Posthof en ontwikkelende partij) van project Markthof (de realisatie van een supermarkt met appartementen erboven op de Posthof-locatie) en de huidige eigenaar van de panden aan de Van Dissellaan en Markt (SchipVast) geen overeenstemming bereikt krijgen. Het heikele punt hierbij is de vergoeding die verkoper wenst voor het beoogde ontwikkelrendement (er ligt een vergunning voor realisatie van een appartementencomplex). De wethouder licht toe dat nu wordt voorgesteld dat de gemeente de panden aankoopt voor (ongeveer) de oorspronkelijke aankoopprijs (zonder meerwaarde), onder de voorwaarde dat de verkopende partij (SchipVast) elders in de gemeente grondgebonden woningen mag realiseren op een locatie die zij reeds in eigendom hebben. Hiertoe is een vaststellingsovereenkomst getekend. Vervolgstap is dat een koopovereenkomst getekend wordt. In een anterieure overeenkomst wenst de gemeente de doorlevering van de aan te kopen panden aan de ontwikkelende partij van de Markthof vast te leggen. Dit is eveneens een vereiste voor het bestemmingsplan Markthof, dat economisch haalbaar dient te zijn en helderheid dient te scheppen over wie welke kosten draagt. Een andere afhankelijkheid hierbij is of de gemeente een subsidie van circa 1,5 miljoen toegekend krijgt voor het

onrendabele gedeelte aan gemeentezijde van de centrumontwikkeling, aldus de wethouder. De wethouder geeft aan dat er geen plan B is voor het geval de 'doorverkoop' niet doorgaat, maar stelt dat het een ontwikkellocatie op een triple A-locatie betreft.
Wethouder Jansen geeft aan dat de gebruikers van gemeenschapshuis BRUIS de middelen uit hun voormalige accommodatie of het aangeschafte meubilair van de oude Rabobank kunnen gebruiken. De interieurcommissie bewaakt dat de inrichting van de multifunctionele accommodatie (MFA) één mooi geheel wordt.

7.2 R24.083 Normenkader accountantscontrole 2024

Besluit:
De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

7.3 R24.088 Legesverordening en tarieventabel 2025

Besluit:
De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

7.4 R24.067 Toeristenbelasting 2024 en 2025

Besluit:
De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat de volgende punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad:

- het wijzigen van de verordening met terugwerkende kracht

- de voorgestelde systematiek voor het belasten van arbeidsmigranten

VVD overweegt een amendement in te dienen.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **bespreekstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024.

Toelichting:
Portefeuillehouder Van der Hamsvoort licht toe dat de verordening toeristenbelasting beoogt mensen die geen ingezetene zijn van de gemeente Bladel te belasten voor de algemene voorzieningen die de gemeente biedt. De wethouder stelt dat de uitvoering van de verordening administratief niet ingewikkeld en/of tijdrovender is. De wethouder licht toe dat de verordening met terugwerkende kracht wordt gewijzigd vanwege de financiële risico's voor de gemeente. Mw. Van der Hamsvoort geeft aan dat nog gekeken wordt naar de wijze waarop de gemeente kan stimuleren om de leefomstandigheden van arbeidsmigranten te verbeteren.

7.5 R24.086 Inkoopstrategie aanbesteding accountancydiensten boekjaren 2025-2028

Besluit:
De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024, en daarmee conform het voorstel van het presidium te stemmen.

7.6 R24.082 Algemene Plaatselijke Verordening Bladel 2025

Besluit:
De commissie oordeelt het voorstel onvoldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel **niet te behandelen**.

Toelichting:
Het college heeft verzocht om dit agendapunt te schrappen omdat er een fout in de APV staat. Artikel 2:71a Verbod Carbidschieten is per ongeluk

gewijzigd terwijl dit niet had moeten gebeuren. Het college wil in februari 2025 een juiste versie aan de raad voorleggen.
Bij vaststelling van de agenda (agendapunt 2) heeft de commissie conform het verzoek van het college besloten en het agendapunt geschrapt van de agenda.

7.7 R24.078 Regionale Programmering Werklocaties MRE

Besluit:

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

Toelichting:

In reactie op een vraag van Bladel Transparant, geeft wethouder Van der Hamsvoort aan dat de Metropoolregio Eindhoven (MRE) uitwerkt hoe de raden op de hoogte te houden van de voortgang. De wethouder zegt toe de gemeenteraad goed op de hoogte te houden van de ontwikkelingen op het gebied van programmering werklocaties binnen de MRE.

7.8 R24.073 Kredietvotering stichtingskosten ambulancepost GGD op KBP

Besluit:

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

Toelichting:

Naar aanleiding van een vraag van Bladel Transparant geeft wethouder Van der Hamsvoort aan dat er gesprekken gaande zijn met de Veiligheidsregio over verplaatsing van de brandweerpost naar het Kempisch Bedrijvenpark (KBP). De Veiligheidsregio staat hier positief tegenover, maar stelt wel voorwaarden waaronder het snel en goed

kunnen bereiken van de locatie door de vrijwilligers. Dit wordt gezamenlijk verder onderzocht.

7.9 R24.072 Toestemming verlenen tot twee wijzigingen GR KempenPlus

Besluit:

De commissie oordeelt het voorstel voldoende voorbereid voor finale standpuntbepaling en dat geen specifieke punten uit de commissie zijn overgebleven voor bediscussiëring door de gemeenteraad.
De commissie adviseert de gemeenteraad om dit raadsvoorstel ongewijzigd als **hamerstuk** te behandelen in de raadsvergadering van 19 december 2024, en daarmee conform het voorstel van het college te stemmen.

Toelichting:

Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat in alle gemeenten hetzelfde besluit voorligt. De wethouder licht toe dat er discussie is ontstaan over de verdeelsystematiek van de kosten. Dit is echter niet meegenomen in de voorliggende wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling KempenPlus.

8 RONDVRAAG

Besluit:

–

Toelichting:

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

9 SLUITING

Besluit:

Met dankzegging aan alle aanwezigen sluit de voorzitter de vergadering om 20:57 uur.

Toelichting:

Besluitvorming over de geagendeerde raadsvoorstellen vindt plaats op 19 december 2024.

Gemeente Bladel

Openbare besluitenlijst Presidium

Datum	24-09-2024
Tijd	19:30 – 21:02
Locatie	Gemeentehuis Bladel, kamer S0.04 (Fractiekamer)
Voorzitter	M.A.G. (Maurits) van den Bosch
Aanwezigen	N.C.H.B. (Niels) Beerens, M.A.G. (Maurits) van den Bosch, A.J.A. (Toon) van Dun, H.A.L.B. (Hugo) Maas, E. (Ely) van Weert, J.F. (Jelle) van der Wiel en P.J.A. (Paul) Wouters, N.A.J. (Nicole) Segers
Verhinderd	-

1 OPENING

De voorzitter opent de vergadering om 19:00 uur en heet de aanwezigen van harte welkom.

2 VASTSTELLEN AGENDA PRESIDIUM

Besluit:

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3 VASTSTELLEN BESLUITEN- EN AFSPRAKENLIJST

3.1 Vaststellen niet-openbare besluitenlijst van presidiumvergadering van 13 augustus 2024

Voorstel:

1. De niet-openbare besluitenlijst van het presidium van 13 augustus 2024 vast te stellen

Besluit:

De niet-openbare besluitenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.

3.2 Vaststellen openbare besluitenlijst van presidiumvergadering van 13 augustus 2024

De openbare besluitenlijst is in dit geval identiek aan de niet-openbare besluitenlijst. Er staan immers geen teksten in die aan de openbaarheid onttrokken dienen te worden.

Voorstel:

1. De openbare besluitenlijst van het presidium van 13 augustus 2024 vast te stellen

Besluit:

De openbare besluitenlijst wordt gewijzigd vastgesteld:

- De titel wordt veranderd van ‘Niet-openbare’ in ‘Openbare’

3.3 Vaststellen afsprakenlijst presidium tot en met vergadering van 13 augustus 2024

Voorstel:

1. De afsprakenlijst van het presidium van 13 augustus 2024 vast te stellen

Op vraag van Hugo Maas naar de stand van zaken van afspraak 47 ‘Bijeenkomst Huisvesting asielzoekers’ geeft de voorzitter aan dat momenteel de mogelijkheden voor huisvesting geïnventariseerd worden. Door privé-omstandigheden is een overleg dat stond gepland met betrekking tot een specifieke locatie/optie verplaatst naar begin oktober. Aangegeven wordt dat ook de behoefte bestaat vanuit het college om de wensen vanuit de gemeenteraad te horen. De door het college gewenste wijze waarop is nog niet bepaald. De voorzitter vraagt het presidium hoe zij hier in staan.

Voor het presidium is het onduidelijk wat nu de stand van zaken is en wat het college van de gemeenteraad verwacht. Tot op heden heeft het college het proces eigenstandig gevolgd met de argumentatie dat het een collegebevoegdheid betreft. Welke vraag of voorstel wil het college aan de gemeenteraad voorleggen? Is het wenselijk dat er een uitspraak of besluit van de gemeenteraad volgt, of dient het louter een informerend doel?

De voorzitter benadrukt dat een zorgvuldige procesgang belangrijk is. Afgesproken wordt dit onderwerp eerst in de driehoek te bespreken. De voorzitter zegt toe naar aanleiding daarvan het presidium te informeren.

Besluit:
De afsprakenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld

3.4 Lijst van aanbevelingen RKC voor de gemeenteraad

Voorstel:

1. De lijst met de opvolging van de aanbevelingen van de Rekenkamer die gericht zijn aan de gemeenteraad voor kennisgeving aan te nemen

Er worden geen opmerkingen geplaatst over de lijst van aanbevelingen van de Rekenkamer en de opvolging ervan.

4 VORIGE VERGADERCYCLUS

In het klankbordgesprek van 7 december 2020 is de afspraak gemaakt om 'Terugblik vorige raadsvergadering' als vast agendapunt op te voeren in de vergadering van het presidium.

Gemeenteraad:
- 12 september met o.a. Zwembad, Ontwikkelstrategie De Kempen, Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant, bestemmingsplan FvdHeijdenstraat

Commissies:
- 26 augustus Grondgebied (Bestemmingsplannen Dennenoord II, FvdHeijdenstraat, Ontwikkelstrategie De Kempen, Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant)
- 27 augustus Inwoners (Zwembad Egyptische Poort)
~~- 29 augustus MAZ~~

Informatiebijeenkomsten:
- 16 september: Wateroverlast
- 17 september: Instrumentenkoffer gemeenteraad & iBabs

2024-09-24 De evaluatieformulieren van de informatiebijeenkomsten zijn toegevoegd.

16 september: Wateroverlast
In zijn algemeenheid is er tevredenheid over de bijeenkomst en de verstrekte informatie.
Het presidium benadrukt dat het belangrijk is in goede afstemming te zijn met het college en de ambtelijke organisatie ten aanzien van de invulling van informatiebijeenkomsten. Voor een goede invulling van de informatiebijeenkomst hebben we elkaar nodig. Het doel van informatiebijeenkomsten is om voor raads- en commissieleden een zo compleet en relevant

mogelijk beeld te vormen over een onderwerp. Voor dit complete beeld kan het belangrijk zijn om ook externe partijen uit te nodigen en hun daarbij een rol en spreekruimte te geven. De invulling van informatiebijeenkomsten wordt door het presidium vastgesteld. Dit kan op verzoek van de raad en op aanbod zijn van het college. In alle gevallen is het belangrijk om oog te blijven hebben voor de bedoeling van een informatiebijeenkomst, zijnde volledige en relevante informatievoorziening aan raads- en commissieleden. Het horen van relevante partijen is daarbij belangrijk. Een discussie maakt daarvan geen onderdeel uit.

Het presidium is schriftelijk akkoord gegaan met de invulling van de bijeenkomst op 16 september, waarbij het ZLTO en de dorpsraden zijn geattendeerd op de bijeenkomst met de mogelijkheid aan het einde verhelderingsvragen te stellen. Sommige leden vragen zich af of het niet beter was hen ook de mogelijkheid te geven om in bijv. 10 minuten hun visie ten aanzien van het onderwerp te presenteren.
Het onderwerp heeft de aandacht van het presidium.
Aangegeven wordt dat dit onderwerp (eigenaarschap, invulling en totstandkoming van informatiebijeenkomsten) ook onderdeel uitmaakt van het Divino-traject.

5 KOMENDE VERGADERCYCLUS

5.1 Commissies

De raadsvoorstellen die vanuit het college van burgemeester & wethouders en/of het presidium zijn voorbereid voor besluitvorming in de komende vergadercyclus, worden ter advies voorgelegd in een raadscommissie.
De gemeente Bladel kent de volgende raadscommissies:

- Commissie Grondgebied
- Commissie Inwoners
- Commissie MAZ

De verdeling van onderwerpen is opgenomen in het Reglement van Orde.

5.1.1 Commissie Grondgebied 14 oktober 2024

De volgende raadsvoorstellen zijn geagendeerd voor de commissie Grondgebied:

- Bladels toetsingskader woningbouw
- Woningbouwstrategie gemeente Bladel (geheim tot 1 okt)
- Grondexploitatie De Stuw Hapert (geheim tot 1 okt)
- Grondexploitatie Wagenbroeken Casteren (geheim tot 1 okt)
- Omgevingsvergunning melkrundveehouderij Groot Terkooijen 25 Bladel

Voorstel:
- Bijgevoegde conceptagenda van de commissie Grondgebied vast te stellen.

Besluit:
Het presidium besluit de conceptagenda overeenkomstig het voorstel vast te stellen.

5.1.2 Commissie Inwoners 15 oktober 2024

De volgende raadsvoorstellen zijn geagendeerd voor de commissie Inwoners:

- Wijziging GR KempenPlus inzake participatieregeling 18+ en leefgeld Oekraïners (raadsvoorstel volgt op 8 okt)

Voorstel:
- Bijgevoegde conceptagenda van de commissie Inwoners vast te stellen.

Besluit:

Het aangekondigde raadsvoorstel zal niet tijdig door het college worden opgeleverd. Daardoor zijn er geen raadsvoorstellen voor de commissie Inwoners.
Het presidium besluit de vergadering van de Commissie Inwoners op 15 oktober 2024 te annuleren, en de Ingekomen Stukken & Mededelingen voor deze commissie te plaatsen op de conceptagenda van de commissie MAZ op 17 oktober.
Het college wordt geacht hiermee in hun bezetting op 17 oktober 2024 rekening mee te houden.

5.1.3 Commissie MAZ 17 oktober 2024

De volgende raadsvoorstellen zijn geagendeerd voor de commissie MAZ:

- Rekenkameronderzoek 'Burgerinitiatieven'
- Startnotitie dorpsraden
- Begroting 2025
- Belasting- en tarievenmaatregelen
- 1e begrotingswijziging (volgt op 1 oktober na verwerking septembercirculaire)

Voorstel:
- Bijgevoegde conceptagenda van de commissie MAZ gewijzigd vast te stellen.

Besluit:
Het presidium besluit de conceptagenda gewijzigd vast te stellen. De volgende agendapunten worden toegevoegd:
- Ingekomen stukken & Mededelingen van de commissie Inwoners (15 okt)
- R24.056 Verordening Ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Bladel 2024

De Rekenkamer wordt verwacht in maximaal 15 minuten een toelichting op het rapport te geven.
De begroting 2025 wordt op programmaniveau behandeld, overeenkomstig de ‘Werkafspraken’ (zie 5.2.1.). Dit komt overeen met de behandeling van de perspectiefnota en de begroting 2024.

5.1.4 R24.074 Raadsvoorstel onderzoek rekenkamer 'Burgerinitiatieven'

Voorstel:
Bijgevoegd raadsvoorstel R24.074 vast te stellen.

Besluit:
Het presidium stelt raadsvoorstel R24.074 vast.

5.2 Gemeenteraad 6 en 7 november 2024

Voorstel:
- Op basis van de behandeling en de concludering in de raadscommissies van 14, 15 en 17 oktober vindt agendering plaats van de raadsvoorstellen als Hamer-/bespreekstuk (agendapunten 8 en 9).

Besluit:

- Het presidium besluit de conceptagenda van de raadsvergadering van 6 en 7 november samen te stellen op basis van de advisering door de raadscommissies, met daarbij de volgende verdeling:
  - 6 november: Financiële stukken (zie ook agendapunt 5.2.1.)
  - 7 november: Overige raadsvoorstellen

5.2.1 Begrotingsbehandeling

naar aanleiding van presidium 13 augustus 2024 dient over de invulling van de raadsvergadering nog een besluit genomen te worden.
Bespreekpunten zijn:

- Is een tweede en derde termijn nodig en op welke wijze worden die ingevuld?
- Bepalen van de inhoud van de raadsavonden op 6 en 7 november. Wanneer de Algemene Beschouwingen/begrotingsbehandeling?

Voorstel
- Behandeling begroting in 3 termijnen (1e termijn: Beschouwing. 2e termijn: Debat over algemene beschouwing. 3e termijn: behandeling en debat per ingediende motie en amendement)
- Woensdag 6 november: Begroting 2025 (incl septembercirculaire), Belastingtarieven, 1e begrotingswijziging
- Donderdag 7 november: Overige raadsvoorstellen

Besluit:
Conform het voorstel wordt besloten.

6 RAADSPLANNING

Vanuit de rol van agendacommissie stelt het presidium de conceptagenda's vast van:

- De commissies
- De raad
- De informatiebijeenkomsten
  De Lange Termijn Agenda betreft een overzicht van de onderwerpen die in de komende periode ter besluitvorming aan de gemeenteraad worden aangeboden.

De raadsplanning wordt door het college aan de gemeenteraad aangeboden.

De taak van het presidium is "Bewaken van de lange termijn agenda/raadsplanning;".

6.1 Planning onderwerpen commissie- en raadsvergaderingen

Functie 1 van de raadsplanning: De Raadsplanning wordt gebruikt om sturing te geven aan de agenda's van de commissie- en raadsvergaderingen.
- Wat komt er aan?
- Zijn er aandachtspunten voor de komende vergadercycli? Zo ja, welke?

De raadsmededeling vanuit het college is ontvangen. De raadsplanning is op basis daarvan geactualiseerd.

Aandachtspunten:

- In de cyclus van december 2024 zijn veel en omvangrijke raadsvoorstellen gepland. Mogelijk verplaatsing gewenst van onderwerpen naar 2025?
- Veel onderwerpen van de kolom "Nog te plannen in 2024" zijn in deze raadsplanning ingepland (zie groen)
- Veel onderwerpen van de kolom "Nog te plannen in 2024" komen te vervallen (zie p.3, kolom "Onderwerpen die verdwijnen")

Het presidium complimenteert het college voor de voortgang die is gemaakt met de raadsplanning.
Vanwege de vele onderwerpen die zijn gepland voor de vergadercyclus van december organiseert het presidium een extra raadsvergadering op dinsdag 17 december 2024.

Een nadere toelichting wordt gevraagd over het verdwijnen van de raadsplanning van het onderwerp 'Actualiseren Nota Lokaal Gezondheidsbeleid Bladel 2018-2021' en de uitleg dat dit verband houdt met brede SPUK. Welk vastgestelde beleidskader wordt hier bedoeld?

4-11-2024 Ambtelijke reactie: Het actualiseren van de Nota Lokaal Gezondheidsbeleid staat nu niet op de planning, omdat de brede SPUK-regeling genoeg kaders biedt om de (actuele) gezondheidsthema's aan te pakken. Hierdoor is het niet nodig om op dit moment het oude beleidskader volledig te vernieuwen.

6.2 Invulling van Raadsinformatiebijeenkomsten

Functie 2 van de raadsplanning: De raadsplanning wordt gebruikt om invulling te geven aan de informatiebijeenkomsten. Dit kan op eigen initiatief, maar ook op verzoek van het college.

Bijlage:
- Overzicht van informatiebijeenkomsten

Er zijn vanuit het college of de gemeenteraad geen verzoeken/voorstellen ontvangen voor de organisatie van een informatiebijeenkomst.

Vraag aan presidium:
Zijn er onderwerpen waarmee de bijeenkomsten van 13 en 14 november 2024 kunnen worden ingevuld?

- Suggesties voor 11-12 nov: Centrumplan Hapert, Markthof, Buitenbad/zwemvijver Egyptische poort
- Suggesties voor 13 januari: Integraal Huisvestingsplan

Het presidium geeft opdracht aan de griffier om in afstemming met de ambtelijke organisatie en college te inventariseren naar de mogelijkheden en invulling van de informatiebijeenkomsten op 11 en 12 november met de volgende onderwerpen:

- 1 avond: Centrumplan Hapert en Markthof op 1 avond. Markthof mede afhankelijk van de mate waarin het uiteindelijke voorgestelde bestemmingsplan verschilt van het ontwerp-bestemmingsplan.
- 1 avond: Buitenvoorziening Egyptische Poort en Integraal Huisvestingsplan

7 OVERIGE AANGELEGENHEDEN PRESIDIUM

7.1 Divino-traject op 8 oktober 2024

Op 9 juli is de Divino-groep bijeen geweest. Daarbij zijn o.a. volgende afspraken gemaakt:

- Doel is om in Q3 2025 aan de gang te gaan met de opbrengst/uitkomsten van het Divino-traject (vergadersystematiek). Besluitvorming hierover in Q1 2025.
- Volgende bijeenkomst Eind september waarin:
  - Wensbeelden zijn verwerkt in vergaderschema
  - Inzicht komt in de verschillende vergadermodellen/smaken die in den lande worden gehanteerd

Volgende bijeenkomst is gepland op 8 oktober 2024. Voorstel voor invulling van bijeenkomst:

1. Terugblik en opbrengt bijeenkomst 1 + 2
2. Inzicht in vergadermodellen
3. Inzicht in huidige vergadersystematiek in Bladel: Analyse van aantal en lengte van vergaderingen
4. Analyse en uitwerking van de droombeelden
5. Denkrichtingen voor verbeteringen / mogelijk scenario op basis van de punten 1 t/m 4

Vraag aan presidium:

- Aandachtspunten of aanvullingen op voorstel?

Besluit:
Het presidium is akkoord met het voorstel.

7.2 Onderwerpsuggesties Rekenkameronderzoek 2025

De Rekenkamer Kempengemeenten voert ieder jaar 3 onderzoeken uit: een gezamenlijk onderzoek voor de vier Kempengemeenten (Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel - De Mierden) en twee individuele onderzoeken (in 2025 voor de gemeenten Eersel en Reusel - De Mierden). De Rekenkamer stelt jaarlijks vóór 1 oktober het onderzoeksprogramma voor het komende kalenderjaar vast. Mocht u suggesties hebben voor onderzoeksonderwerpen voor 2025, dan verneemt de Rekenkamer dit graag.

Er worden geen onderwerpsuggesties gedaan door het presidium.

7.3 R24.056 Verordening Ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Bladel 2024

De Verordening Ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Bladel wordt geactualiseerd. De verordening heeft betrekking op artikel 33 van de Gemeentewet waarin het recht op Ambtelijke Bijstand en Fractieondersteuning is opgenomen. Het is aan de gemeenteraad om deze verordening vast te stellen en daarin keuzes te maken en regels vast te stellen over:

1. de wijze waarop met (een verzoek om) ambtelijke bijstand wordt omgegaan
2. de hoogte van het bedrag voor fractieondersteuning, de besteding ervan en de wijze waarop deze besteding dient te worden verantwoord en gecontroleerd.

De huidige verordening is van 2014 (zie hier). Als uitgangspunt voor de nieuwe verordening is de VNG-modelverordening genomen (zie hier).
De conceptverordening is in afstemming met het MT, de afdeling juridische zaken en de afdeling Financiën tot stand gekomen.

Naar aanleiding van de behandeling in het presidium op 13 augustus jl. zijn de volgende bespreekpunten overgebleven:
- Het onderwerp wordt opnieuw in het volgende presidium geagendeerd. Dit geeft fracties de mogelijkheid het te bespreken. Besluitvorming dient in 2024 plaats te vinden.
- Het financieel jaarverslag van de gemeente Reusel wordt daarbij ter illustratie toegevoegd. (zie bijlagen van Schagen, Roosendaal en Reusel-De Mierden)
- Een sjabloon voor het jaarverslag voor Bladel wordt gemaakt, zodat het duidelijk is op welke wijze fracties verwacht worden verantwoording af te leggen over de besteding van de fractieondersteuning. (zie bijlage)

Vragen aan presidium:

1. Is het voldoende duidelijk wat ambtelijke bijstand is en is het recht hierop en de toewijzing ervan in de conceptverordening in voldoende mate verankerd?
2. Volstaat de hoogte van de jaarlijkse financiële bijdrage aan de fracties zoals vermeld in de conceptverordening?
3. Is de handelswijze ten aanzien van verantwoording en controle over de besteding van de financiële bijdrage werkbaar voor de fractie?
4. Dienen er nog wijzigingen te worden aangebracht in het raadsvoorstel en/of de conceptverordening Ambtelijke Bijstand en Fractieondersteuning Bladel 2024?

Besluit:

Het presidium stelt Raadvoorstel R24.056 vast.
Het presidium voegt het raadsvoorstel toe aan de conceptagenda van de commissie MAZ van 17 oktober 2024
Het presidium is akkoord met het opgestelde sjabloon en de handelswijze ten aanzien van verantwoording en controle over de besteding van de fractieondersteuning.
Het presidium is zich ervan bewust dat in het voorstel een vooruitbetaling van de fractiebijdrage bij aanvang van het jaar is opgenomen, en dat dit mogelijke risico's met terugbetaling met zich meebrengt bij eventuele verrekening achteraf.

8 RONDVRAAG

In de rondvraag wordt gesproken over het ingekomen stuk van CV De Muggenzifters, de strafzaak van KempenPlus en de rol van raads- en commissieleden bij participatiebijeenkomsten als 'toehoorder'.

9 SLUITING

Onder dankzegging om ieders inbreng sluit de voorzitter de vergadering om 21:02 uur.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zake 5 december 2024

Ten behoeve van raadsvergadering 19 december 2024

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
337	Nee	Commissie Inwoners 03-12-2024 7.1. R24.080 Kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028	D.S.C. (Davy) Jansen	Evaluatie pilot Vroegsignalering	31-01-2025		Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de evaluatie van de pilot inzake Vroegsignalering plaatsvindt in januari 2025 en zegt toe hierover de gemeenteraad via een raadsmededeling te informeren.
339	Nee	Commissie Inwoners 03-12-2024 5.1. INGEKOMEN STUKKEN	H. (Hanneke) van Dongen	Problemen basisschool Het Palet in Integraal Huisvestingsplan (IHP)	28-02-2025		Portefeuillehouder Van Dongen-Hermans geeft aan dat er constructieve gesprekken gaande zijn met basisschool Het Palet en Kempenkind om de situatie op te lossen. Beoogd wordt het onderzoek naar de situatie vóór de kerst te hebben afgerond en vervolgens na de kerst de maatregelen uit te voeren. Portefeuillehouder Van Dongen-Hermans zegt toe de vraag of en hoe deze situatie geborgd wordt in het nieuwe Integrale Huisvestingsplan schriftelijk te beantwoorden.
338	Nee	Commissie Inwoners 03-12-2024 4.2. Lijst van toezeggingen commissie Inwoners	D.S.C. (Davy) Jansen	Opvolging deelnemers Praktijkhuis	30-06-2025		Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat 1 deelnemer geplaatst is bij Cordaad, 3 deelnemers via WMO, 4 deelnemers via vrijwilligerswerk, 5 deelnemers bij KempenPlus, 3 deelnemers geen verdere activatie, en voor 1 deelnemer wordt nog plaatsing gezocht. Portefeuillehouder Jansen zegt toe in het komende half jaar opvolging te geven aan de drie deelnemers voor wie nu geen alternatieve plaatsing is gevonden.
340	Nee	Commissie Inwoners 03-12-2024 8. RONDVRAAG	H. (Hanneke) van Dongen	Bereikbaarheid hengelsportvereniging 'Haal Op'	31-12-2024		Fractie BT signaleert de slechte bereikbaarheid met de auto van de visvijver van hengelsportvereniging 'Haal Op' en wat daaraan kan worden gedaan. Portefeuillehouder Van Dongen-Hermans zegt toe de vraag schriftelijk te zullen beantwoorden.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zake 5 december 2024

Ten behoeve van raadsvergadering 19 december 2024

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
336	Nee	Commissie Grondgebied 02-12-2024 5.1. INGEKOMEN STUKKEN	H. (Hanneke) van Dongen	(Verkeersremmende) maatregelen Oude Provincialeweg te Hapert	03-02-2025		Het volgende stuk wordt op initiatief van VVD en VHP behandeld: GBOH_Herstructurering Oude Provincialeweg in Hapert_01112024 Portefeuillehouder Van Dongen-Hermans zegt toe de snelheidsmeter opnieuw te plaatsen en terug te komen op de overige (verkeersremmende) maatregelen die genomen (kunnen) worden.
335	Nee	Commissie Grondgebied 02-12-2024 8. RONDVRAAG	H.W.B.M. (Hetty) van der Hamsvoort	Plaatsing (kleine) windmolen op bedrijventerrein	19-12-2024		Fractie CDA vraagt naar de mogelijkheden voor bedrijven om kleine windmolens te plaatsen in combinatie met zonnepanelen om te voorzien in de eigen energiebehoefte. Portefeuillehouder Van der Hamsvoort geeft aan dat het mogelijk is om kleine windmolens te plaatsen. Van der Hamsvoort geeft aan dat mogelijk de netwerkcongestie hierbij een bottleneck kan zijn. Portefeuillehouder Van der Hamsvoort zegt toe hier schriftelijk op terug te komen.
334	Nee	Commissie Grondgebied 02-12-2024 8. RONDVRAAG	A.P. (Fons) d'Haens	Stand van zaken verhoging Schelpenpad	19-12-2024		Fractie CDA vraagt naar de stand van zaken van het verhogen van het schelpenpad naar de fietsbrug bij de Biezengoren in Casteren Portefeuillehouder d'Haens zegt toe de vraag schriftelijk te beantwoorden.
341	Nee	Gemeenteraad 07-11-2024 15.2. CDA inzake Volwaardige kermis in alle kernen (Art.41)	D.S.C. (Davy) Jansen	Proces kermisexploitatie	31-03-2025		Eind volgend jaar dient er een nieuwe exploitant of systematiek te zijn voor de kersmissen. Om hierover een besluit te kunnen nemen worden het inwonerspanel en de dorpsraden betrokken. Portefeuillehouder Jansen zegt toe in Q1 2025 de gemeenteraad te informeren over het te volgen proces.
342	Nee	Gemeenteraad 07-11-2024 14.2. R24.070	D.S.C. (Davy) Jansen	Koppelen koopgarant wijken aan ledenlijst locatievereniging	31-03-2025		Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de motie overbodig is doordat het college reeds bezig is met de punten 1a, 1b en 1c in de motie van CDA inzake 'Bouwen voor eigen inwoners' en zegt toe in gesprek te gaan met Woningbouwstichting De Zaligheden over de mogelijkheden om nieuwe

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zake 5 december 2024

Ten behoeve van raadsvergadering 19 december 2024

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
		Woningbouwstrategie gemeente Bladel					koopgarant wijken te koppelen aan de lijst met leden van de lokale locatievereniging (1b).
343	Nee	Gemeenteraad 07-11-2024 14.1. R24.064 Bladels toetsingskader woningbouw	A.P. (Fons) d'Haens	Voorzieningen/posten meenemen in Nota Kostenverhaal	31-07-2025		Portefeuillehouder d'Haens zegt toe de voorzieningen/posten die zijn opgenomen in de ingediende motie van BT en VHP inzake 'Nota Kostenverhaal' worden meegenomen bij de opmaak van de Nota Kostenverhaal, die in Q2 2025 ter informatie (na vaststelling door het college) aan de raad wordt gestuurd.
333	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 17-10-2024 7.3. R24.069 Ontwerpbegroting 2025	D.S.C. (Davy) Jansen	Subsidiëring gemeenschapshuizen	06-11-2024		Wethouder Jansen zegt toe schriftelijk terug te komen op de vragen van de VVD over de subsidiëring van de gemeenschapshuizen (stichtingen en verenigingen).
331	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 17-10-2024 7.3. R24.069 Ontwerpbegroting 2025	H.W.B.M. (Hetty) van der Hamsvoort	Hitteplan	31-03-2025		Van der Hamsvoort zegt toe met betrokken partners in gesprek te gaan en voortvarend met een lokaal hitteplan aan de slag te gaan.
320	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 17-10-2024 7.1. R24.074 Rekenkameronderzoe	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Startnotitie participatiebeleid	31-03-2025		Burgemeester Van den Bosch zegt toe met een startnotitie naar de raad te komen voor de herijking van het participatiebeleid en terug te komen met een voortvarende doch realistische tijdsplanning.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zake 5 december 2024

Ten behoeve van raadsvergadering 19 december 2024

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
		k Burgerinitiatieven Bladel					
323	Nee	Commissie Grondgebied 14-10-2024 7.1. R24.064 Bladels toetsingskader woningbouw	D.S.C. (Davy) Jansen	Nota kostenverhaal Vereveningsfonds	31-03-2025		Portefeuillehouder Jansen zegt toe dat er in Q1 2025 een raadsvoorstel over het kostenverhaal met betrekking tot het vereveningsfonds ter besluitvorming aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Het instrument 'Vereveningsfonds' kan pas na vaststelling van de nota kostenverhaal worden ingezet.
319	Nee	Gemeenteraad 12-09-2024 9.4. R24.061 Scenariokeuze binnenzwembad Egyptische Poort	D.S.C. (Davy) Jansen	Kostenoverzicht recreatie-elementen binnenzwembad	19-12-2024		Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat het college in december met een voorstel naar de raad komt voor de invulling van het binnenzwembad (een voorkeursvariant). Wethouder Jansen zegt toe in het raadsvoorstel inzichtelijk te maken wat de verschillende recreatie-elementen kosten.
318	Nee	Gemeenteraad 12-09-2024 9.4. R24.061 Scenariokeuze binnenzwembad Egyptische Poort	D.S.C. (Davy) Jansen	Overkapping buitenbad	19-12-2024		Wethouder Jansen geeft aan dat een koepel bij een eventueel buitenbad wordt afgeraden vanwege o.a. klimaatbeheersing, maar zegt toe de mogelijkheid van een overkapping mee te nemen in de uitwerking van het buitenbadscenario.
314	Nee	Gemeenteraad 27-06-2024 9.4. R24.043 Concept jaarprogramma,	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Evaluatie project 'Opnieuw Verbinden'	12-09-2024		Portefeuillehouder Van den Bosch zegt toe de gemeenteraad te zullen informeren over de aangekondigde evaluaties rondom het traject 'Opnieuw verbinden' voor GRSK en de ambtelijke organisatie van Bladel.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zake 5 december 2024

Ten behoeve van raadsvergadering 19 december 2024

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
		financiële begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 en begrotingswijziging 2024 Samenwerking Kempengemeenten (GRSK)					
313	Nee	Gemeenteraad 27-06-2024 9.2. R24.034 Businesscase Praktijkhuis	D.S.C. (Davy) Jansen	Kringloopfunctie in centrum Bladel	31-12-2024		Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de vrijwilligers minder aan bod komen in het raadsvoorstel, maar dat ook hiermee gesprekken zijn gevoerd. Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat een kringloopfunctie voor hun een waardevolle functie kan zijn en zegt toe de kringloopfunctie voor het centrum van Bladel te gaan verkennen en aan te jagen en hier in december 2024 bij de gemeenteraad met een concreet plan op terug te komen. Portefeuillehouder Jansen benadrukt daarbij dat het voor het college geen gemeentelijke taak betreft.
312	Nee	Gemeenteraad 27-06-2024 9.1. R24.042 Perspectiefnota 2024	D.S.C. (Davy) Jansen	Exploitatiebegroting Gemeenschapshuis aan de Markt	31-12-2024		Portefeuillehouder Jansen zegt toe dat een exploitatiebegroting voor het gemeenschapshuis aan de Markt dit jaar wordt opgeleverd.
311	Nee	Gemeenteraad 27-06-2024 9.1. R24.042 Perspectiefnota 2024	A.P. (Fons) d'Haens	Ambitie Natuur & Biodiversiteit in Omgevingsvisie	31-12-2024		Portefeuillehouder d'Haens zegt toe met betrekking tot de motie Ecologische deskundigheid in de Omgevingsvisie met een ambitie te komen op het gebied van natuur en biodiversiteit, als vertrekpunt voor wat de gemeenteraad eventueel bovenwettelijk wenst.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zake 5 december 2024

Ten behoeve van raadsvergadering 19 december 2024

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
310	Nee	Gemeenteraad 27-06-2024 9.1. R24.042 Perspectiefnota 2024	H. (Hanneke) van Dongen	Overleg Pius-X over maatschappelijke stage	01-09-2024		Portefeuillehouder Van Dongen-Hermans zegt toe eind augustus met Pius-X college in overleg te treden over de maatschappelijke stage, omdat ze dit een verrijking vindt voor eenieder.
309	Nee	Gemeenteraad 27-06-2024 9.1. R24.042 Perspectiefnota 2024	H. (Hanneke) van Dongen	Aanbesteding OV concsessie Zuidoost-Brabant	14-07-2028		Portefeuillehouder Van Dongen-Hermans zegt toe inzake de aanbesteding van het Openbaar Vervoer voor het concessiegebied Zuidoost Brabant (looptijd tot en met 2026) tijdig naar de gemeenteraad te komen met een raadsvoorstel om input te kunnen geven voor de aanbesteding in Zuidoost-Brabant.
307	Nee	Gemeenteraad 27-06-2024 9.1. R24.042 Perspectiefnota 2024	H. (Hanneke) van Dongen	Dekking bij begroting uit Algemene reserve	24-09-2024		Portefeuillehouder Van Dongen-Hermans zegt toe om bij de begroting 2025 te kijken en te onderzoeken naar concrete voorstellen ten laste van de algemene reserve.
306	Nee	Gemeenteraad 27-06-2024 7. ACTIEVE INFORMATIE VANUIT COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Besluitvorming bij VNG-congres 2024	29-08-2024		Burgemeester Van den Bosch deelt mede dat de afgelopen dagen het college en de griffier bij het VNG-congres in het Groene Hart (Gouda, Alphen aan de Rijn, Woerden) zijn geweest en zegt toe de gemeenteraad via een mededeling te zullen informeren over de besluiten die daar zijn genomen. Burgemeester Van den Bosch kondigt aan dat het VNG-congres in 2025 wordt georganiseerd in Brainport Eindhoven.
303	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 13-06-2024 7.3. R24.042 Perspectiefnota 2024	D.S.C. (Davy) Jansen	Bladelse cultuurcommissie	31-12-2024		Wethouder Jansen zegt toe de raad dit jaar te informeren over de stand van zaken van de Bladelse cultuurcommissie.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zake 5 december 2024

Ten behoeve van raadsvergadering 19 december 2024

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
297	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 13-06-2024 7.3. R24.042 Perspectiefnota 2024	H. (Hanneke) van Dongen	Voorstel t.a.v. ravijnjaren in Begroting 2025	06-06-2025		Wethouder Van Dongen zegt toe dat het college in de programmabegroting 2025 een voorstel doet aan de raad hoe om te gaan met de verwachte structurele tekorten vanaf 2026.
295	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 13-06-2024 7.1. R24.047 Rekenkameronderzoek Ondermijning in De Kempen	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Nieuwe prioriteitenlijst veiligheid	27-06-2024		Burgemeester Van den Bosch zegt toe schriftelijk terug te komen op wanneer (en hoe) de raad een nieuwe prioriteitenlijst betreffende veiligheid kan verwachten.
294	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 13-06-2024 7.1. R24.047 Rekenkameronderzoek Ondermijning in De Kempen	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Periodiek raad informeren over veiligheid/ondermijning	31-12-2024		Burgemeester Van den Bosch zegt toe te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de raad periodiek te informeren over wat er speelt op het gebied van veiligheid en ondermijning in het bijzonder. Gedacht wordt aan circa eens per half jaar een (al dan niet vertrouwelijke) bijeenkomst met de raad waarbij de burgemeester, ambtelijke organisatie en/of externe betrokken partijen (politie, justitie, etc.) de gemeenteraad bijpraten over wat er speelt.
293	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 13-06-2024 7.1. R24.047 Rekenkameronderzoe	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Werkzaamheden en tijdsbesteding boa's	15-12-2024		Burgemeester Van den Bosch zegt toe de raad over een half jaar te informeren over waar de buitengewone opsporingsambtenaren (boa's) zich zoal mee bezig houden, hoeveel tijd dit kost en waar ze in hun werk tegenaan lopen.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zake 5 december 2024

Ten behoeve van raadsvergadering 19 december 2024

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
		k Ondermijning in De Kempen					
292	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 13-06-2024 5.2. MEDEDELINGEN	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Evaluatie Vergunningsbeleid	01-07-2026		Burgemeester Van den Bosch zegt toe over ongeveer twee jaar te evalueren of het aangepaste vergunningsbeleid en de ondersteuning van vergunningsaanvragers heeft bijgedragen aan de kwaliteit van de aanvragen en het gebruikersgemak.
291	Nee	Commissie Inwoners 11-06-2024 7.1. R24.034 Businesscase Praktijkhuis	D.S.C. (Davy) Jansen	Beëindigingsdatum pilot Praktijkhuis	31-12-2024		Portefeuillehouder Jansen geeft aan dat de beëindigingsdatum van 1 januari 2025 is voorgesteld omdat het college verwacht voldoende tijd te hebben om de deelnemers en vrijwilligers onder te kunnen brengen op een passende locatie. Indien later blijkt dat deze datum niet haalbaar is, zegt portefeuillehouder Jansen toe de raad tijdig te informeren.
290	Nee	Commissie Grondgebied 10-06-2024 7.4. Discussienota "Lokale aanvulling Kempische visie op wonen 2024-2028"	D.S.C. (Davy) Jansen	Evaluatie van gemeenten met Vereveningsfonds	07-11-2024		Portefeuillehouder Jansen zegt toe ten aanzien van het Vereveningsfonds te zullen kijken naar evaluaties van gemeenten die werken met een vereveningsfonds.
287	Nee	Gemeenteraad 07-05-2024 9.7. R24.030 Ontheffing woonplaatsvereiste voor wethouder Fons d'Haens	A.P. (Fons) d'Haens	Motivering in brief verzoek ontheffing woonplaatsvereiste	10-05-2025		Portefeuillehouder d'Haens zegt toe bij een volgende verzoek tot ontheffing zijn ervaring en opgedane kennis ter motivering toe te voegen aan de brief.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zake 5 december 2024

Ten behoeve van raadsvergadering 19 december 2024

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
283	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 07-03-2024 5.2. MEDEDELINGEN	H.W.B.M. (Hetty) van der Hamsvoort	Inspiratiepunt en latende locatie Visit Bladel	15-09-2024		De wethouder zegt toe na de zomer een update te geven over het inspiratiepunt en de achterblijvende locatie van Visit.
274	Nee	Gemeenteraad 21-12-2023 5.2. Mededelingen	H. (Hanneke) van Dongen	Verslag Stuurgroep N284	15-02-2024		Op vragen van fractie BT geeft portefeuillehouder Van der Linden aan dat op 18 januari 2024 een volgend gesprek met de stuurgroep N284 plaatsvindt en zegt toe dat het verslag van dat overleg begin februari aan de raad zal worden toegekomen. Er wordt toegewerkt naar een nieuw/gewijzigd voorkeursalternatief reconstructie N284.
269	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 06-12-2023 7.6. R23.087 Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht Bladel 2024	A.P. (Fons) d'Haens	Reglement ODZOB verstrekken	31-12-2023		Portefeuillehouder d'Haens zegt toe het reglement van de Omgevingsdienst toe te zenden aan de raad zodra deze is vastgesteld.
265	Nee	Gemeenteraad 08-11-2023 4.1. R23.057 Programmabegroting 2024	H. (Hanneke) van Dongen	opbouw van en lijn in Begroting	30-06-2024		Portefeuillehouder Van der Linden zegt toe (met de auditcommissie) aan de slag te gaan met de opbouw van en de lijn in de begroting ten aanzien van 'Wat willen we bereiken?', 'Wat mag het kosten?' en 'Wat gaan we daarvoor doen?'

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zake 5 december 2024

Ten behoeve van raadsvergadering 19 december 2024

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
260	Nee	Gemeenteraad 08-11-2023 4.1. R23.057 Programmabegroting 2024	D.S.C. (Davy) Jansen	In gesprek over Menstuatie Uitgifte Punt (MUP)	31-03-2024		Portefeuillehouder Jansen zegt toe in gesprek te gaan met Pius-X en in samenwerking met de voedselbank om te bezien op welke wijze er invulling kan worden gegeven aan een Menstruatie Uitgifte Punt (MUP).
259	Nee	Gemeenteraad 08-11-2023 4.1. R23.057 Programmabegroting 2024	D.S.C. (Davy) Jansen	Mededeling uitvoeringskader aanpak woningbouw en raadsvoorstel uitbreidingslocaties	21-12-2023		Portefeuillehouder Jansen zegt toe in december met een mededeling te komen over het uitvoeringskader met de Bladelse aanpak voor woningbouw en een raadsvoorstel ten aanzien van uitbreidingslocaties. Nadat de Kempische woonvisie is vastgesteld in Q1 2024 komt een raadsvoorstel voor wat betreft het uitvoeringskader naar de gemeenteraad.
258	Nee	Gemeenteraad 08-11-2023 4.1. R23.057 Programmabegroting 2024	D.S.C. (Davy) Jansen	zeswekelijkse voortgangsrapportage Egyptische Poort			Portefeuillehouder Jansen zegt toe inzake de Egyptische Poort te komen met een cyclische (zeswekelijkse) rapportage en geeft aan dat beoogd wordt dat eind 2024 alle besluiten over de Egyptische Poort zijn genomen, te starten met een raadsvoorstel over het sportpark in het eerste kwartaal van 2024.
249	Nee	Gemeenteraad 21-09-2023 9.1. R23.061 Scenariostudie woongebied Egyptische Poort	D.S.C. (Davy) Jansen	Verkeersafwikkeling bij uitwerking woongebied Egyptische Poort			Portefeuillehouder Jansen zegt toe bij de verdere uitwerking van het scenario nadrukkelijk rekening wordt gehouden met de verkeersafwikkeling en dat een eventuele ventweg daarin een plaats zal krijgen, indien dat nodig blijkt uit verkeerskundig onderzoek.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zake 5 december 2024

Ten behoeve van raadsvergadering 19 december 2024

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
248	Nee	Gemeenteraad 21-09-2023 7. ACTIEVE INFORMATIE VANUIT COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS	A.P. (Fons) d'Haens	Milieustraat Bladel	31-12-2023		Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat - naar aanleiding van het amendement inzake het Grondstoffencentrum in december 2022 - vanuit de gemeente Eersel de huidige locatie van de milieustraat wil voortzetten, maar dat deze te klein voor andere gemeenten om bij aan te sluiten, en dat het huidige terrein in Bladel bij de Sleutel voor Eersel op een te grote afstand ligt. In Reusel-De Mierden heeft de gemeenteraad het college de opdracht gegeven onderzoek te doen naar een locatie voor een milieustraat in de eigen gemeente. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan overleg te hebben gevoerd met de Roosgroep voor overname van het perceel van de huidige milieustraat en een extra perceel. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat het niet gelukt is om hierover in overeenstemming te komen. Overeengekomen is om de locatie voor een extra jaar te huren. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de mogelijkheden (op de bedrijventerreinen) op dit moment voor een milieustraat in Bladel beperkt zijn en zegt toe de gemeenteraad te informeren als er wijzigingen zijn.
243	Nee	Gemeenteraad 05-07-2023 9.3. R23.032 Perspectiefnota 2023	H.W.B.M. (Hetty) van der Hamsvoort	Evaluatie Verordening toeristenbelasting	30-09-2024		Wethouder d'Haens geeft aan positief te staan tegenover een evaluatie van de Verordening toeristenbelasting en zegt toe de verordening na de eerste twee heffingsjaren te zullen evalueren en de raad hierover te rapporteren voorafgaand de begroting van het daaropvolgende jaar (2025).
221	Nee	Gemeenteraad 23-03-2023 10.1. VHP inzake Gemeenschapshuis aan de markt (Art.41)	D.S.C. (Davy) Jansen	Overzicht gebruikers gemeenschapshuis aan de markt	25-04-2023		Portefeuillehouder Jansen zegt toe de lijst van de partijen die gebruik gaan maken van het gemeenschapshuis aan de markt opnieuw aan de gemeenteraad te doen toezenden.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zake 5 december 2024

Ten behoeve van raadsvergadering 19 december 2024

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
219	Nee	Gemeenteraad 23-03-2023 7. ACTIEVE INFORMATIE VANUIT COLLEGE VAN BURGEMEESTER & WETHOUDERS	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Ambtelijke bezetting projecten	11-05-2023		Portefeuillehouder Van Beek zegt toe de suggestie om het project Egyptische Poort qua ambtelijke bezetting anders invulling te geven, te zullen bespreken met het college en de gemeenteraad over de uitkomsten ervan te informeren.
211	Nee	Gemeenteraad 02-02-2023 9.4. Motie vreemd aan de orde van de dag: VVD inzake Parkeren en verkeer MFA Hapert	H. (Hanneke) van Dongen	Onderzoek Verkeerscirculatieplan Hapert	06-03-2023		Portefeuillehouder Van de Ven zegt toe de gemeenteraad schriftelijk te informeren over de voortgang van het onderzoek naar de verkeerscirculatie in Hapert.
203	Nee	Commissie Middelen & Algemene zaken 17-01-2023 6.1. INGEKOMEN STUKKEN	H. (Hanneke) van Dongen	Consequenties behoud Hapertse molen voor ruimtelijke ordening	02-02-2023		Portefeuillehouder monumenten, dhr. Bosma zegt toe schriftelijk terug te komen op wat behoud van de molen in Hapert betekent op het gebied van Ruimtelijke Ordening.
202	Nee	Commissie Grondgebied 16-01-2023 8.1. R22.093 Rekenkamercommissie Onderzoek: Omgevingswet	A.P. (Fons) d'Haens	Overzicht Implementatie Omgevingswet (RKC)	28-02-2023		Portefeuillehouder d'Haens zegt toe vóór 1 maart 2023 een overzicht te maken van (1) acties die er voor de gemeenteraad en het college aankomen met betrekking tot de implementatie van de omgevingswet en (2) de wijze waarop opvolging wordt gegeven aan de aanbevelingen uit het rapport.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zake 5 december 2024

Ten behoeve van raadsvergadering 19 december 2024

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
199	Nee	Gemeenteraad 22-12-2022 9.3. R22.069 Keuzenota woningbouwopgave Bladel 2040	D.S.C. (Davy) Jansen	Vervolgproces Keuzenota woningbouwopgave	14-02-2023		Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat de situatie zich nu al voor doet dat er door beperkte ambtelijke capaciteit en beschikbaarheid van bouwmaterialen op korte termijn mogelijk niet in de woningbouwbehoefte kan worden voorzien. Portefeuillehouder d'Haens geeft aan dat er daarnaast een grote uitdaging ligt bij de bestaande bouw ten aanzien van het geschikt maken aan de toekomstige vraag en eisen rondom duurzaamheid en gezinssamenstelling. Portefeuillehouder d'Haens zegt toe te komen met een concreet proces voor het vervolg op deze keuzenota 'Woningbouwopgave Bladel 2040' met een nadere verfijning van de woningbouwopgave inzake typologieën en locaties, mede in relatie tot de woonvisie.
191	Nee	Gemeenteraad 03-11-2022 9.2. R22.051 Evaluatie mantelzorgbeleid gemeente Bladel	D.S.C. (Davy) Jansen	Budget Mantelzorgwaardering			Portefeuillehouder Jansen zegt toe de gemeenteraad te informeren zodra de budgetten voor (de waardering van) mantelzorgers onvoldoende zijn.
190	Nee	Gemeenteraad 02-11-2022 4.1. R22.046 Ontwerpbegroting 2023 gemeente Bladel	D.S.C. (Davy) Jansen	Convenant Zorgverleners Bladel			Portefeuillehouder Jansen zegt toe de gemeenteraad te informeren over het convenant dat wordt gesloten met zorgverleners ten aanzien van een mogelijk gezondheidscentrum in Bladel.
188	Nee	Gemeenteraad 02-11-2022 4.1. R22.046	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Gevolgen ambtelijke capaciteit voor	22-12-2022		Portefeuillehouder Van de Ven zegt toe de vraag "In hoeverre de huidige ambtelijke capaciteit gevolgen heeft voor vergunningsaanvragen en bestemmingsplannen?" schriftelijk te beantwoorden.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zake 5 december 2024

Ten behoeve van raadsvergadering 19 december 2024

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
		Ontwerpbegroting 2023 gemeente Bladel		vergunningsaanvragen			
157	Nee	Gemeenteraad 07-07-2022 9.1. R22.022 Uitwerkingsplan Egyptische Poort	D.S.C. (Davy) Jansen	Zwembad voor doelgroepen			Bij mondelinge beantwoording van de Art.41-vragen van BT in de vergadering van 7 juli 2022 geeft portefeuillehouder Jansen aan dat: 1.Het college hiervan kennis heeft genomen en dat er mogelijk op korte termijn hierover gesprekken plaatsvinden. 2.De gevolgen zijn bij het college nog niet bekend. 3.Zodra de gemeenteraad het positieve besluit neemt over een zwembad dan kunnen de mogelijkheden onderzocht worden om de faciliteiten voor doelgroepen daarin te integreren. Portefeuillehouder Jansen zegt toe de uitkomsten van het onderzoek onderdeel te laten zijn van het uitwerkingsplan ten aanzien van het zwembad. 4.Zie 3. 5.Portefeuillehouder Jansen zegt toe dat gekeken wordt welke vertegenwoordigers van de diverse doelgroepen een gesprekspartner zijn en of hiermee in gesprek gegaan kan worden.
138	Nee	Gemeenteraad 16-12-2021 9.6. Extra agendapunt: BT inzake Toename incidenten onder jongeren in gemeente Bladel	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Mondelinge terugkoppeling voortgang overlast door jongeren in Bladel	31-03-2022		Burgemeester Bosma zegt toe de gemeenteraad in het eerste kwartaal van 2022 kwalitatief en mondeling terug te koppelen over de voortgang met betrekking tot de overlast/incidenten door jongeren in Bladel.
137	Nee	Gemeenteraad 16-12-2021 9.2. R21.122 Nota	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Participatie in Begroting	30-09-2022		Portefeuillehouder Bosma zegt toe in de Begroting in de paragraaf bedrijfsvoering het onderdeel participatie toe te voegen om inzichtelijk te maken op welke onderwerpen participatie wordt ingezet. De

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zake 5 december 2024

Ten behoeve van raadsvergadering 19 december 2024

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

ID	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
		participatiebeleid gemeente Bladel 2021					portefeuillehouder gaat bezien in welke mate het mogelijk is om het aspect participatie ook standaard in raads- en collegevoorstellen te verwerken.
128	Nee	Gemeenteraad 04-11-2021 9.2. R21.106 Vaststellen Begroting 2022 gemeente Bladel	D.S.C. (Davy) Jansen	Reserve Woonfonds meenemen in lopende onderzoeken			Portefeuillehouder d'Haens zegt toe in de lopende onderzoeken (Koopgarant, evaluatie Kempische woonvisie, sociale woningbouw in bouwplannen) rekening te houden met het mogelijke instrument van een reserve woonfonds.
116	Nee	Gemeenteraad 30-09-2021 10.1. BT inzake Hervorming brandweerstelsel (Art.41)	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Waardering (vrijwillige) brandweerlieden			Burgemeester Bosma zegt toe na te denken over de mogelijkheden om vrijwillige brandweerlieden jaarlijks te waarderen, hierover de gemeenteraad te informeren en geeft aan een signaal af te willen geven aan de Veiligheidsregio.
31	Nee	Gemeenteraad 14-05-2020 10.4. CDA inzake Groot onderhoud van de provinciale weg N284	H. (Hanneke) van Dongen	Voorkeursalternatief N284			De portefeuillehouder Van der Linden zegt toe – naar aanleiding van de vraag van fractie CDA – de raad te informeren over de tellingen van het aantal fietsers die gebruik maakt van de N284. De portefeuillehouder geeft aan – naar aanleiding van de vraag van fractie D66 – dat er binnenkort een bijeenkomst wordt georganiseerd waarin de raad wordt geïnformeerd over het voorkeursalternatief N284.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zake 5 december 2024

Ten behoeve van raadsvergadering 19 december 2024

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

AFGEDAAN SINDS LAATSTE RAADSVERGADERING OP 7 NOVEMBER 2024

Nr.	Afgedaan	Agendapunt	Portefeuillehouder	Titel	Deadline	Datum afdoening	Toezegging
329	Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 17-10-2024 7.3. R24.069 Ontwerpbegroting 2025	H. (Hanneke) van Dongen	Schaalsprong i.r.t. onderwijshuisvesting	12-11-2024	12-11-2024	Wethouder Van Dongen kondigt aan de raad te informeren over het nieuwe Integraal Huisvestingsplan voor onderwijshuisvesting tijdens de raadsinformatiebijeenkomst op 11/12 november 2024. De wethouder zegt toe de vragen van CDA en BT over de mogelijkheden om voor te sorteren op groei van leerlingaantallen en hoe om te gaan met de prognoses vanuit het Rijk hierin mee te nemen.
322	Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 17-10-2024 5.2.1. Mededelingen Commissie Inwoners	H. (Hanneke) van Dongen	Inburgeraars en verenigingen	06-11-2024	12-11-2024	Wethouder Jansen zegt toe schriftelijk terug te komen op de vraag van het CDA wat het college tot dusver heeft gedaan om inburgeraars en verenigingen aan elkaar te koppelen.
321	Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 17-10-2024 7.2. R24.060 Startnotitie Herijking taak en positionering van de dorpsraden	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Beslissingsbevoegde herijking positie dorpsraden	06-11-2024	07-11-2024	Portefeuillehouder Van den Bosch zegt toe schriftelijk terug te komen op de vraag wie beslissingsbevoegd is.
332	Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 17-10-2024 7.3. R24.069 Ontwerpbegroting 2025	M.A.G. (Maurits) van den Bosch	Zienswijze kadernota's GR'en	06-11-2024	06-11-2024	Portefeuillehouder Van den Bosch zegt toe in het college te bespreken wat de mogelijkheden zijn om de raad in staat te stellen een zienswijze te geven op de kadernota's van de gemeenschappelijke regelingen en hier op terug te komen.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zake 5 december 2024

Ten behoeve van raadsvergadering 19 december 2024

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

330	Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 17-10-2024 7.3. R24.069 Ontwerpbegroting 2025	H. (Hanneke) van Dongen	Verwijzingen GGZ	06-11-2024	06-11-2024	Wethouder Jansen zegt toe de vragen van PRO5 over GGZ-expertise (inzicht in verwijzingen) schriftelijk te beantwoorden.
325	Ja	Commissie Grondgebied 14-10-2024 7.2. R24.070 Woningbouwstrategie gemeente Bladel	D.S.C. (Davy) Jansen	Inhoudelijke exercitie aantal woningen per hectare	06-11-2024	04-11-2024	Portefeuillehouder Jansen zegt toe de verdiepende exercitie ten aanzien van het aantal te bouwen woningen per hectare in het centrum (ook in relatie tot de gevolgen voor de grondexploitatie) voorafgaand aan de raadsvergadering van 7 november 2024 te zullen doen en schriftelijk aan de raad te doen toekomen.
327	Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 17-10-2024 7.3. R24.069 Ontwerpbegroting 2025	H. (Hanneke) van Dongen	Evaluatieresultaten F'kes meerijden	06-11-2024	31-10-2024	Portefeuillehouder Van Dongen zegt toe schriftelijk terug te komen op de resultaten van F'kes meerijden.
328	Ja	Commissie Middelen & Algemene zaken 17-10-2024 7.3. R24.069 Ontwerpbegroting 2025	H.W.B.M. (Hetty) van der Hamsvoort	Toeristenbelasting uit SNF-certificering	06-11-2024	29-10-2024	Portefeuillehouder Van der Hamsvoort zegt toe schriftelijk terug te komen op de vraag van de VVD welke informatie (cijfers) met de raad gedeeld kan worden als het gaat om het totaal ontvangen bedrag aan toeristenbelasting uit SNF (Stichting Normering Flexwonen)-certificering de afgelopen jaren.
324	Ja	Commissie Grondgebied 14-10-2024 7.2. R24.070 Woningbouwstrategie gemeente Bladel	D.S.C. (Davy) Jansen	Procedure archeologische vondsten woningbouwlocaties	06-11-2024	29-10-2024	Portefeuillehouder Jansen zegt toe informatie aan de raad toe te sturen over de te volgen procedure indien archeologische vondsten gedaan worden op ontwikkellocaties.
326	Ja	Commissie Grondgebied 14-10-2024 7.4. R24.062	A.P. (Fons) d'Haens	Wagebroeken gefaseerd ontwikkelen	06-11-2024	22-10-2024	Portefeuillehouder d'Haens zegt toe een gefaseerde realisatie van het plan uit te werken (analoog aan Valensplein te Hoogeloon) en voorafgaand aan de raadsvergadering aan de stukken toe te voegen.

OVERZICHT VAN TOEZEGGINGEN

Stand van zake 5 december 2024

Ten behoeve van raadsvergadering 19 december 2024

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Toezegging is afgedaan Toezegging is niet afgedaan

De wijze van afdoening per toezegging is te raadplegen in het overzicht van Toezeggingen op www.bladel.nl/gemeenteraad

		Grondexploitatie Wagenbroeken Casteren					

Gemeente Bladel

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
1. 115	Aangenomen	Nee	Motie_CDA, BT, VHP_4.1_Begroting 2025; Sociale veiligheid Wagenbroeken Sportpark Lemelvelden_06112024_AANGENOMEN	Gemeenteraad 06-11-2024 4.1. R24.069 Programmabegroting Bladel 2025	1.In 2025 maatregelen te realiseren zodat de veiligheid vanuit het dorp Casteren, over de volledige Wagenbroeken, naar sportpark de Lemelvelden (zie bijlage 1 in rood) wordt vergroot; 2.De gemeenteraad in het eerste kwartaal 2025 over deze maatregelen en de geplande realisatie ervan te informeren,
2. 114	Aangenomen	Nee	Motie_BT, CDA, VHP, PRO5_4.1_R24.069_Begroting 2025; Kadernota's GR'en_06112024_AANGENOMEN	Gemeenteraad 06-11-2024 4.1. R24.069 Programmabegroting Bladel 2025	1.Een reactie op de kadernota van de Gemeenschappelijke Regelingen KempenPlus, GRSK en MRE per raadsvoorstel voor te bereiden; 2.Deze raadsvoorstellen ter besluitvorming aan de raad voor te leggen in het eerste kwartaal van 2025 zodat de vastgestelde reactie kan worden meegenomen in de ontwerpbegroting 2026 van de betreffende GR; 3.De gemeenteraad actief te informeren over de mate waarin en de wijze waarop de reacties op de kadernota meegenomen zijn in de ontwerpbegrotingen; 4.De kadernota's van de andere Gemeenschappelijke Regelingen als mededeling naar de gemeenteraad te sturen, met daarbij een opsomming van de belangrijkste bijzonderheden,
3. 113	Aangenomen	Nee	Motie_BT, VHP, CDA_4.1_R24.069_Begroting 2025; Algemeen beleidskader gemeenschapshuizen_06112024_AANGENOMEN	Gemeenteraad 06-11-2024 4.1. R24.069 Programmabegroting Bladel 2025	1.Een geactualiseerd beleidskader voor gemeenschapshuizen op te stellen en in 2025 ter besluitvorming aan de raad voor te leggen,
4. 112	Aangenomen	Nee	Motie_BT, VHP, CDA_4.1_R24.069_Begroting 2025; Economische toekomstvisie_06112024_AANGENOMEN	Gemeenteraad 06-11-2024 4.1. R24.069 Programmabegroting Bladel 2025	1.De economische ambities uit de toekomstvisie van de gemeente Bladel 2009 te actualiseren op basis van de huidige tijdsgeest en economische ontwikkelingen; 2.Een integrale visie op de lokale economie ter besluitvorming aan de gemeenteraad aan te bieden in 2025,
5. 111	Aangenomen	Nee	Motie_PRO5_4.1_R24.069_Begroting 2025; Dekking scenarios zwembad_20241106_AANGENOMEN	Gemeenteraad 06-11-2024 4.1. R24.069 Programmabegroting Bladel 2025	1.Zo snel mogelijk voor de gemeenteraad inzichtelijk te maken welke keuzes en mogelijkheden er zijn om de Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 meerjarig sluitend te maken; 2.Uiterlijk gelijktijdig met het raadsvoorstel over het (binnen)zwembad een voorstel te doen om het totale

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
					begrotingsresultaat van de jaren 2026 en verder te verbeteren ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2025,
6. 110	Aangenomen	Nee	Motie_CDA_9.1_R24.042_Oproep aan provincie Noord-Brabant ten aanzien van de “stallendeadline”_27062024_AANGENOMEN	Gemeenteraad 27-06-2024 9.1. R24.042 Perspectiefnota 2024	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: Zich optimaal in te spannen om er bij de provincie Noord-Brabant op aan te dringen Bladelse betrokken agrarische ondernemers snel uit deze situatie te halen en te zorgen dat zij hun vergunning toegewezen krijgen, zodat zij zich niet meer in een illegale situatie bevinden.
7. 107	Aangenomen	Nee	Motie_BT CDA VHP_9.2_Informatievoorziening GR'en_7 mei 2024_AANGENOMEN	Gemeenteraad 07-05-2024 9.3. R24.020 Ontwerpprogrammabegroting 2025 en 1e begrotingswijziging 2024 GGD Brabant-Zuidoost	Roept de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de ambtelijke organisatie op: 1.te komen tot afspraken over de wijze waarop de onderlinge samenwerking ten aanzien van de GR’en kan worden versterkt om enerzijds beter geïnformeerd te zijn over de ontwikkelingen en vraagstukken die zich binnen een GR voordoen (informatievoorziening) en anderzijds beter af te stemmen wat het standpunt vanuit Bladel is; 2.Daartoe door het presidium in het 2e kwartaal van 2024 - na afstemming in de driehoek - een proces en vorm te laten vaststellen,
8. 106	Aangenomen	Nee	Motie_PRO5, BT, CDA_9.2 R24.021 Ontmoetingsplekken jeugd_07052024_AANGENOMEN	Gemeenteraad 07-05-2024 9.2. R24.021 Vaststellen Brede visie welzijn	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1.In het uitvoeringsplan in ieder geval op te nemen dat er de komende jaren geïnvesteerd gaat worden in ontmoetingsplekken voor jongeren waarin jongeren, naar het voorbeeld van de Overkophuizen in België, ook laagdrempelig contact kunnen hebben met een hulpverlener in brede zin (jongerenwerker, ervaringsdeskundige, CJG-medewerker etc.),
9. 104	Verworpen	Nee	Motie_VVD_9.3_R24.006_Exploitatie_Kantine_Sportpark_De_Smagtenbocht_21032024_VERWORPEN	Gemeenteraad 21-03-2024 9.3. R24.006 Uitvoeringsplan Sportpark De Smagtenbocht	De raad verzoekt het college: 1. De gemeenteraad inzicht te geven in de exploitatie van de kantine in het nieuw te bouwen sportcomplex op sportpark De Smagtenbocht; 2. In een overeenkomst met de verenigingen die gebruik maken van de kantine van sportpark De Smagtenbocht vast te leggen hoe de exploitatie van de kantine tot stand komt en de wijze waarop met tekorten en overschotten wordt omgegaan; 3. Zorg te dragen dat de gemeente Bladel uitsluitend in uitzonderlijke gevallen en na aantoonbare inspanning van de verenigingen een financiële bijdrage levert indien zich

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
					tekorten in de exploitatie voordoen. 4. De gemeenteraad hierover in de loop van 2024 te informeren,
10. 103	Verworpen	Nee	Motie_VVD_9.3_R24.006_Parkeren Sportpark De Smagtenbocht_21032024_VERWORPEN	Gemeenteraad 21-03-2024 9.3. R24.006 Uitvoeringsplan Sportpark De Smagtenbocht	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. Te onderzoeken hoeveel parkeerplaatsen er nodig zijn om te zorgen dat nu en in de komende jaren er (ook op drukke momenten, zoals wedstrijddagen) voldoende parkeerplaatsen zijn, zodat veiligheid geborgd is en niet in de straten rondom Sportpark De Smagtenbocht geparkeerd hoeft te worden; 2. Daarin de volgende aspecten mee te nemen: a. De verwachte stijging van het ledental – als gevolg van de schaalsprong en uitbreiding van het sportaanbod; b. Het groeiende gebruik van elektrische auto's; c. De parkeerdruk als gevolg van de overige bouwstenen: Wonen, zwemvijver, zwembad. 3. De uitkomsten van dit onderzoek ter informatie te brengen van de gemeenteraad en te verwerken in de besluitvorming rondom de overige bouwstenen van de Egyptische Poort (woningbouw, zwemvijver, zwembad) in december 2024.
11. 102	Aangenomen	Nee	Motie_VHP_9.3_R24.006_Veiligheid Sportpark De Smagtenbocht_21032024_AANGENOMEN	Gemeenteraad 21-03-2024 9.3. R24.006 Uitvoeringsplan Sportpark De Smagtenbocht	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: – De aanwonenden van de Bossingel, Egypte, Bredasebaan, Egyptische Dijk en de Leemskuilen hier bij te betrekken; – Een verkeerskundig onderzoek met betrekking tot het gehele plan Egyptische Poort uit te laten voeren door een externe partij; – Met een voorstel te komen met maatregelen die de veiligheid op en rond sportpark De Smagtenbocht borgen; – Dit voorstel zo spoedig mogelijk aan de raad ter besluitvorming voor te leggen,
12. 101	Aangenomen	Nee	Motie_BT_9.3_R24.006_Multifunctioneel gebruik sportparken gemeente Bladel_21032024_AANGENOMEN	Gemeenteraad 21-03-2024 9.3. R24.006 Uitvoeringsplan Sportpark De Smagtenbocht	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: – De aanwonenden van de Bossingel, Egypte, Bredasebaan, Egyptische Dijk en de Leemskuilen hier bij te betrekken; – Een verkeerskundig onderzoek met betrekking tot het gehele plan Egyptische Poort uit te laten voeren door een externe partij; – Met een voorstel te komen met maatregelen die de veiligheid op en rond sportpark De Smagtenbocht borgen; – Dit voorstel zo spoedig mogelijk aan de raad ter besluitvorming voor te leggen,

Gemeente Bladel

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
13. 100	Aangenomen	Nee	Motie_PRO5_4.1_R23.057_Begroting 2024_Collectivisering aanbod armoedebestrijding_20231108_AANGENOMEN	Gemeenteraad 08-11-2023 4.1. R23.057 Programmabegroting 2024	De raad verzoekt het college van B&W: 1.Te onderzoeken: a.op welke manieren de gemeente kan voorzien in collectieve ondersteuningsmaatregelen, waar inwoners in de minimadoelgroep het meeste baat bij hebben; b.welke kosten hier per collectieve ondersteuningsmaatregel mee gemoeid zouden zijn; c.hoe deze collectieve ondersteuningsmaatregelen zouden kunnen leiden tot toeleiding tot bestaande gemeentelijke (individuele) ondersteuningsmaatregelen 2.De gemeenteraad hierover in relatie tot de evaluatie van het minimabeleid in het eerste halfjaar van 2024 te informeren.
14. 99	Aangenomen	Nee	Motie_CDA_4.1_R23.027_Begroting 2024_Toekomstbestendige kermissen_08112023_AANGENOMEN	Gemeenteraad 08-11-2023 4.1. R23.057 Programmabegroting 2024	De raad verzoekt het college van B&W: 1.Zorg te dragen dat er volwaardige kermissen zijn in alle kernen, met in ieder geval minimaal een attractie voor iedere leeftijdscategorie; 2.Meerdere opties te onderzoeken en uit te werken met betrekking tot het organiseren van een volwaardige en toekomstbestendige kermis in iedere kern; 3.De resultaten hiervan ter kennisgeving aan de raad te brengen in 2024.
15. 98	Aangenomen	Nee	Motie_BT_4.1_R23.057_Begroting 2024_Versnellen nieuwbouw Korfbal en handbal_08112023_AANGENOMEN	Gemeenteraad 08-11-2023 4.1. R23.057 Programmabegroting 2024	De raad verzoekt het college van B&W: 1.De kredietaanvraag voor de (nieuwe) accommodatie voor KV Bladella en HV Saturnus op te nemen in het in Q1 geplande uitvoeringsplan sportpark de Smagtenbocht Bladel. 2.Zorg te dragen dat na het raadsbesluit over de (nieuwe) accommodatie van KV Bladella zo snel mogelijk tot aanbesteding van de accommodatie wordt over gegaan. 3.Indien geen akkoord bij het besluit direct over te gaan tot het plaatsen van noodlokalen.
16. 97	Aangenomen	Nee	Motie_BT_4.1_R23.057_Begroting 2024_Bewust maken betaalbaar zwemonderwijs_AANGENOMEN	Gemeenteraad 08-11-2023 4.1. R23.057 Programmabegroting 2024	De raad verzoekt het college van B&W: 1. Doelgericht de inwoners van gemeente Bladel actief te informeren over het belang van zwemonderwijs en de financiële ondersteuningsmogelijkheden voor gezinnen die de kosten voor zwemonderwijs niet kunnen dragen. 2. De raad te informeren over de voortgang en effecten van deze informatievoorziening door middel van een raadsmededeling in het eerste kwartaal van 2025.

Gemeente Bladel

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
17. 96	Aangenomen	Nee	Motie_PRO5, BT_9.3_R23.032 Perspectiefnota 2023_Sociaal domein_05072023_AANGENOMEN	Gemeenteraad 05-07-2023 9.3. R23.032 Perspectiefnota 2023	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. In de doorvertaling van de perspectiefnota 2023 naar de begroting 2024 meer aandacht te hebben voor het sociaal domein; 2. In kaart te brengen of en zo ja welke extra inzet – van maatregelen en/of capaciteit – nodig is om de doelstellingen van de raad en het college in het sociaal domein te realiseren; 3. De uitkomsten hiervan aan de raad te doen toekomen; 4. Indien extra inzet benodigd is op sociaal domein, dit te verwerken in de begroting 2024.
18. 95	Aangenomen	Nee	Motie_BT, PRO5, VHP, CDA_9.3_R23.032 Perspectiefnota 2023_Ambities sociaal domein_05072023_AANGENOMEN	Gemeenteraad 05-07-2023 9.3. R23.032 Perspectiefnota 2023	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. In de perspectiefnota 2024 meer aandacht te hebben voor het doorvertalen van de ambities op het sociaal domein, die voortvloeien uit het coalitieakkoord en het collegeprogramma.
19. 92	Aangenomen	Nee	Motie_9.1_VVD_R23.004_Herzien VKA N284_Toegankelijkheid tunnels_23032023_AANGENOMEN	Gemeenteraad 23-03-2023 9.1. R23.004 Herzien Voorkeursalternatief N284	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. Er voor te zorgen dat toekomstige fietstunnel(s) waar technisch mogelijk dusdanig worden geconstrueerd zodat deze toegankelijk en bruikbaar zijn voor langzaam verkeer en mindervaliden,
20. 91	Aangenomen	Nee	Motie_9.1_VVD_R23.004_Herzien VKA N284_Bushalte De Wijer_23032023_AANGENOMEN	Gemeenteraad 23-03-2023 9.1. R23.004 Herzien Voorkeursalternatief N284	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. De tijdelijke bushaltes bij kruispunt N284/De Wijer goed te monitoren en evalueren en de resultaten ervan ter overweging mee te nemen bij de bepaling van de locatie(s) van bushaltes in het herzien Voorkeursalternatief N284,
21. 90	Aangenomen	Nee	Motie_BT, CDA, VHP, VVD, PRO5_9.1_R23.004_Herzien Voorkeursalternatief N284_23032023_AANGENOMEN	Gemeenteraad 23-03-2023 9.1. R23.004 Herzien Voorkeursalternatief N284	Roept het college van burgemeester en wethouders op: 1. Nader in onderhandeling te gaan zodra de nieuwe gedeputeerde geïnstalleerd is om te komen tot een nadere herziening van het VKA N284 teneinde: a. De twee tunnels (Europalaan en Lange Trekken) volledig op te nemen in het VKA en hiertoe het budget voor het VKA op te hogen; b. Zorg te dragen voor een veilige inpassing van het snelfietspad bij kruispunt tankstation/Van Mossel en dit op te nemen in het VKA. 2. De uitkomsten ervan middels een nieuw raadsvoorstel in 2023 ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad,

Gemeente Bladel

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
22. 88	Aangenomen	Nee	Motie_9.4_VHP, CDA, BT_RM22.069_Vasthouden aan N284 Voorkeursalternatief_22122022_AANGENOMEN	Gemeenteraad 22-12-2022 9.4. RM22.069 Mededeling: Stand van zaken N284	Roept het College van Burgemeester en wethouders op om: 1. Vast te houden aan de eerder vastgestelde uitgangspunten voor het aan te passen VKA waaronder verkeersveiligheid en doorstroming; 2. In overleg te treden met de provincie en de gemeente Reusel-de Mierden om te komen tot de realisatie van het verbeterde voorkeuralternatief incl. de 2 tunnels; 3. Aanvullend onderzoek uit te laten voeren naar het verbeteren van de veiligheid ter hoogte van de kruising Van Mossel; 4. De reeds in de begroting opgenomen veilige fietsverbinding te betrekken bij de werkzaamheden; 5. De N284 expliciet op te nemen in de ontwikkelstrategie met als doelstelling bereikbaarheid; 6. Om de gemeenteraad periodiek te informeren over de ontwikkelingen en (indien nodig) een raadsvoorstel wordt voorgelegd voor het beschikbaar stellen van extra krediet,
23. 81	Aangenomen	Nee	Motie_PRO5_4.1_R22.046_Begroting 2023_OverKop-huis in Bladel_02112022_AANGENOMEN	Gemeenteraad 02-11-2022 4.1. R22.046 Ontwerpbegroting 2023 gemeente Bladel	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. Het inzetten van een deel van het budget voor preventie in het kader van jeugdzorg om te onderzoeken of en zo ja welke elementen van het Belgische model voor het OverKop-huis overgenomen danwel toegevoegd kunnen worden aan voorzieningen zoals “de Spot” die al draaien binnen het programma “Kempenbranie”,
24. 75	Aangenomen	Nee	Motie_BT_4.1_R22.046_Begroting 2023_Verduurzaming bedrijventerreinen_02112022_AANGENOMEN	Gemeenteraad 02-11-2022 4.1. R22.046 Ontwerpbegroting 2023 gemeente Bladel	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. Inzichtelijk te maken welke financiële middelen en subsidies er ten behoeve van verduurzaming beschikbaar zijn voor bedrijven of ondersteunde organisaties (park management of bedrijvenverengingen) via bijvoorbeeld een energiefonds, ondernemersfonds of stimulerende regelingen; 2. Deze inzichten mee te nemen in het uitvoeringplan en kenbaar te maken aan de ondernemers/organisaties,
25. 71	Aangenomen	Nee	Motie_VVD_R22.022_Handhaving en Veiligheid_Uitwerkingsplan Egyptische Poort_07072022_AANGENOMEN	Gemeenteraad 07-07-2022 9.1. R22.022 Uitwerkingsplan Egyptische Poort	Verzoekt het college: 1. Een adequaat veiligheidsplan op het gebied van controle, toezicht en handhaving voor het gehele gebied Egyptische Poort op te stellen; 2. Deze te voegen aan het uitvoeringsplan dat uiterlijk in 2023 aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
26. 70	Aangenomen	Nee	Motie_VVD_R22.022_Exploitatie zwem-leisure accommodatie_Uitwerkingsplan Egyptische Poort_07072022_AANGENOMEN	Gemeenteraad 07-07-2022 9.1. R22.022 Uitwerkingsplan Egyptische Poort	Verzoekt het college: 1. Om exploitatie van het zwembad en zwemvijver / buiten zwem accommodatie, bij voorkeur, integraal te contracteren bij één (1) exploitant.
27. 65	Aangenomen	Nee	Motie_VVD,D66_9.1_R21.154_Inzage in exploitatie_10022022_AANGENOMEN	Gemeenteraad 10-02-2022 9.1. R21.154 Beschikbaar stellen krediet Project Gemeenschapshuis aan de Markt (kern Bladel)	Roept het college van burgemeester en wethouders op: 1. Uiterlijk bij oplevering van het gemeenschapshuis aan de markt (volgens planning in september 2023) een globale exploitatiebegroting beschikbaar te stellen aan de gemeenteraad,
28. 63	Aangenomen	Nee	Motie_CDA, PRO5_5.2.7_R21.181 Continueren Koopgarant-regeling_10022022_AANGENOMEN	Gemeenteraad 10-02-2022 5.2.7. Mededeling: Beantwoording motie Koopgarant-constructie in Bladel	Roept het college van burgemeester en wethouders op: 1. In gesprek te gaan met woningstichting de Zaligheden over de koopgarantregeling en daarbij: a. WSZ ertoe te bewegen dat in Hoogeloon, Casteren en Netersel het huidige aantal woningen met de koopgarantregeling gehandhaafd blijft en indien mogelijk wordt uitgebreid; b. WSZ ertoe bewegen dat er ook in Hapert en Bladel koopgarant woningen worden ontwikkeld, bijvoorbeeld bij Lange Trekken, de Biezen en op huidige plaats van Het Palet of Den Tref; c. De afspraken hierover op te nemen in de 'prestatie-afspraken'; 2. De koopgarantregeling op te nemen in de woonvisie gemeente Bladel bij de eerstvolgende actualisatie,
29. 60	Aangenomen	Nee	VHP, CDA_Motie_9.2_R21.106_Begroting 2022_Verkeerscirculatieplan Hapert_04112021_AANGENOMEN	Gemeenteraad 04-11-2021 9.2. R21.106 Vaststellen Begroting 2022 gemeente Bladel	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. Het op korte termijn uitvoeren van een verkeerskundig onderzoek voor Hapert, waarbij de vastgestelde stedenbouwkundige visie Hapert (OD205) de basis is en waarbij bijzondere aandacht uit moet gaan naar het parkeren aan de Markt in Hapert, de bevoorrading van de winkels en de situatie bij Van Mossel; 2. Ten behoeve van dit onderzoek in goed overleg te treden met direct betrokkenen; 3. De gemeenteraad over de uitkomsten van het onderzoek te informeren en de wijze waarop het onderzoek gevolgen heeft voor de uitvoering van de stedenbouwkundige visie; 4. Indien nodig de gemeenteraad een integraal voorstel voor te leggen waarmee de

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
					verkeerscirculatie, bereikbaarheid en parkeervoorziening in de kern Hapert i.r.t. de stedenbouwkundige visie verbeterd worden,
30. 58	Aangenomen	Nee	VHP, CDA, BT_Motie_9.2_R21.106_Begroting 2022_Veiligheid kruispunt Van Mossel_04112021_AANGENOMEN	Gemeenteraad 04-11-2021 9.2. R21.106 Vaststellen Begroting 2022 gemeente Bladel	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders de volgende punten in te brengen bij de Stuurgroep N284: 1. Een variantenonderzoek uit te voeren naar de veiligheid rondom het kruispunt bij Van Mossel te Hapert; 2. De uitkomst aan de gemeenteraad voor te leggen, zodat het mee kan worden genomen in de uitvoeringswerkzaamheden van de voorkeursvariant van de N284
31. 57	Aangenomen	Nee	BT, CDA_Motie_9.2_R21.106_Begroting 2022_Vitaliteit sportparken_04112021_AANGENOMEN	Gemeenteraad 04-11-2021 9.2. R21.106 Vaststellen Begroting 2022 gemeente Bladel	1. Voor de vitaliteit en leefbaarheid van de kernen in overleg te treden met de sportverenigingen om te komen tot toekomstbestendige en multifunctionele sportparken in alle kernen; 2. Daartoe een ontwikkelingsplan op te stellen,
32. 56	Aangenomen	Nee	BT, CDA, VHP_Motie_9.2_R21.106_Begroting 2022_Kunstgrasveld sportpark Hapert_04112021_AANGENOMEN	Gemeenteraad 04-11-2021 9.2. R21.106 Vaststellen Begroting 2022 gemeente Bladel	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. Positief te staan tegenover de realisatie van één kunstgrasveld in Hapert; 2. Het concreet uitwerken, in samenwerking met VV Hapert, van de realisatie van één voetbalkunstgrasveld op het sportpark te Hapert,
33. 54	Aangenomen	Nee	BT_Motie_9.2_R21.106_Begroting 2022_Oprichten reserve Woonfonds_04112021_AANGENOMEN	Gemeenteraad 04-11-2021 9.2. R21.106 Vaststellen Begroting 2022 gemeente Bladel	Roept het college van burgemeester en wethouders daarom op: 1. Te onderzoeken of en op welke wijze dit zogeheten (revolverend) woonfonds kan worden gerealiseerd, en wat daarvoor nodig is (financieel (ook met andere publieke organisaties die kunnen participeren), beleidstechnisch, ambtelijk). 2. De gemeenteraad te informeren over de uitkomsten van het onderzoek en de mogelijkheden van een reserve woonfonds,
34. 53		Nee	Motie_BT_10.1_Waardering voor (vrijwillige) brandweerlieden_30092021_AANGEHOUDEN	Gemeenteraad 30-09-2021 10.1. BT inzake Hervorming brandweerstelsel (Art.41)	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. Er bij de VRBZO op aan te dringen om beleidskaders te stellen om vrijwillige brandweerlieden met een zekere staat van dienst te kunnen onderscheiden; 2. Met de VRBZO in overleg te treden om de mogelijkheden te onderzoeken om vrijwillige brandweerlieden die tijdens kerst en/of oud- en nieuwjaar beschikbaar en stand-by zijn, daarvoor financieel te belonen; 3. Om uitvoering te geven aan de wens om de vrijwillige brandweerlieden die

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
					werkzaam zijn in de gemeente Bladel jaarlijks te waarderen, bijvoorbeeld met een geschenk; 4. Uiterlijk in het 2e kwartaal van 2022 de gemeenteraad over de uitkomsten te informeren via een raadsmededeling,
35. 45	Aangenomen	Nee	VHP, CDA, BT_Motie_R21.071_Kosten gemeenschapshuis aan de markt_08072021_AANGENOMEN	Gemeenteraad 08-07-2021 9.5. R21.071 Realisatie gemeenschapshuis aan de Markt in Bladel	Roept het college van burgemeester en wethouders op: 1. Het investeringsbedrag van €19,157 miljoen als taakstellend te beschouwen (behoudens reguliere loon- en prijsmutaties); 2. Te komen tot een realisatie van (1) de genoemde besparing op de huurlasten van de bibliotheek, (2) een onderzoek naar mogelijke besparingen op bouw- en stichtingskosten en/of via subsidies; 3. De gemeenteraad te informeren zodra blijkt dat bovenstaande niet gerealiseerd wordt;
36. 41	Aangenomen	Nee	Motie_BT, CDA, VHP, PRO5_9.4_R21.025_Evaluatie leerlingenvervoer met tevredenheidsonderzoek_20052021_AANGENOMEN.pdf	Gemeenteraad 20-05-2021 9.4. R21.025 Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Bladel 2021	Roept het college van burgemeester en wethouders op: 1. Om iedere twee jaar, te starten in september 2022, een tevredenheidsonderzoek uit te voeren, waarbij betrokken ouders en leerlingen worden bevraagd naar hun bevindingen en tevredenheid over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het Leerlingenvervoer in de gemeente Bladel; 2. De gemeenteraad over de resultaten van dit onderzoek te informeren; 3. Een dergelijk tevredenheidsonderzoek en de resultaten ervan mee te nemen bij de totstandkoming van een verordening Leerlingenvervoer in de toekomst,
37. 31	Aangenomen	Nee	BT_R20.098_Motie_9.2_Energieopwekking geluidswal A67_05112020_AANGENOMEN	Gemeenteraad 05-11-2020 9.2. R20.098 Kadernota Energie & Klimaat	1. In samenwerking met het burgerinitiatief 'De Groene Ader Dalem en het GBOH de mogelijkheid te onderzoeken voor energieopwekking in de beoogde wal in de ecozone langs de A67; 2. Aan te sluiten bij/of samen met gemeente Eersel te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om een energie- en geluidswerende voorziening langs de A67 te ontwikkelen, en daarbij de volgende punten mee te nemen: a. reductie van geluid van het (toenemende) snelwegverkeer voor de langs liggende natuur- en recreatiegebieden én voor de bewoners; b. zoveel als mogelijk energieopwekking voor de bewoners van deze gemeenschappen en aan ondernemers die gevestigd zijn op de langs liggende industrieterreinen; c. tot actieve betrokkenheid van burgers en ondernemers door hen de mogelijkheid te bieden hierin te investeren, net als bij de postcoderoos-

ID	Status	Afgedaan	Titel	Agendapunt	Toelichting
					regeling, 3. De gemeenteraad in het derde kwartaal van 2021 over de voortgang en uitkomsten van de onderzoeken te informeren;
38. 28	Aangenomen	Nee	VHP_R20.071_Motie_9.1_N284 verkeersveiligheid_05112020_AANGENOMEN	Gemeenteraad 05-11-2020 9.1. R20.071 Ontwerpbegroting 2021	Verzoekt het college van burgemeester en wethouders: 1. Bij de uitwerking van het Voorkeuralternatief bij voorrang prioriteit toe te kennen aan een veilige verkeersinrichting bij het kruispunt Oude Provincialeweg - N284 - Castersedijk en daartoe de nodige acties te ondernemen,
39. 1	Aangenomen	Nee	Motie PRO5_Halfjaarlijkse rapportage Meerjarenbeleidskader Jeugdhulp in de Kempen 2020-2024	Gemeenteraad 19-12-2019 9.1. Meerjarenbeleidskader Jeugdhulp in de Kempen 2020-2024	INGEDIEND DOOR: PRO5 STEMMING: De motie is unaniem aangenomen. DICTUM MOTIE: Verzoekt het college: 1. halfjaarlijks een rapportage op te stellen, waarbij afwisselend schriftelijk met een mededeling of via een presentatie aan de commissie Inwoners wordt gerapporteerd; 2. in de halfjaarlijkse rapportages ten minste aandacht te besteden aan: - de effecten zijn van de extra ingezette preventieve capaciteit. - het ophalen van ervaringen bij huisartspraktijken en zorgaanbieders.

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : RM24.082
Onderwerp : Raadsplanning december 2024

Aan de raad

Samenvatting
Elke raadscyclus ontvangt u een geactualiseerde raadsplanning met daarbij een toelichting van (eventuele) afwijkingen. Met deze raadsmededeling ontvangt u deze toelichting op de wijzigingen voor de raadsvergadering van december 2024.

Hieronder worden de wijzigingen in de raadsplanning toegelicht.

1. *Nota Grondbeleid en exploitaties Groene Akkers en Latestraat*
   Er is meer voorbereidingstijd nodig om deze voorstellen aan uw raad voor te leggen. Daarom zullen deze voor de raadsvergadering van 20 februari 2025 worden geagendeerd.

2. *Egyptische Poort*
   Over het zwembad zal de raad een raadsmededeling ontvangen. De aangekondigde voorstellen die betrekking hebben op het zwembad vervallen daarom voor de Raad van 19 december. Het voorstel met betrekking tot het BP wonen wordt naar eerste raadsvergadering van 2025 verplaatst.

3. *Groenbeleid*
   De hoofdlijnen van het groenbeleid zijn opgenomen in de (ontwerp) omgevingsvisie. De uitwerking hiervan op de verschillende aandachtsgebieden zal plaatsvinden in een nieuw groenbeleidsplan dat naar verwachting in april aan uw raad kan worden voorgelegd.

4. *Startnotitie kunst- en cultuurcommissie*
   Over de instelling van de kunst- en cultuurcommissie zal uw gemeenteraad voor het einde van dit jaar een raadsmededeling ontvangen. Gelet op de financiële consequenties zal het voorstel worden worden verwerkt in de volgende Perspectiefnota. Dit punt vervalt hiermee in de planning.

5. *Centrumplan Hapert en ontwikkeling latende locaties MFA*
   De raadsleden zijn op 12 november bij een raadsinformatiebijeenkomst bijgepraat over de ontwikkelingen in dit project. De grondexploitatie zal begin 2025 aan de raad worden voorgelegd. Daarin zullen ook het proces en de visie op het gebied worden toegelicht.

Bladel, 19 november 2024

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris, de burgemeester,

Team: **Behandelend ambtenaar:** **Telefoonnummer:**
Johan van Cranenburgh **0497-361636**

Digitaal ondertekend door Ruud Lathouwers

Digitaal ondertekend door Maurits van den Bosch

	Planning 2024		Planning 2025						
	Q4		Q1		Q2		Q3	Q4	
	6	7	1	2	3	4	5	6	7
	06-nov / 07-nov	19-dec	20-feb	3-apr	22-mei	8 + 10 juli	25-sep	11 + 13 nov	18-dec
1	Programmabegroting (P&C3)	Vaststellen normenkader accountantscontrole	RM: Decembercirculaire	RM: Uitvoeringsprogramma VTH	Kaderstelling perspectiefnota en begroting (P&C1)	Jaarstukken (P&C5)	RM: Regionaal Jaarverslag leerplicht/Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC)	Programmabegroting (P&C3)	Vaststellen normenkader accountantscontrole
2	Belastingen- en tarievenmaatregelen: OZB, Toeristen, Afvalstoffen, Riool.	Najaarsnota (P&C4)	RM: Beoordeling van provincie inzake begroting gemeente Bladel	RM: Kadernota's Gemeenschappelijke regelingen (MRE, GGD, ODZOB, VRBZO, KBP, KP, GRSK)	RM: Jaarstukken Gemeenschappelijke regelingen (MRE, GGD, ODZOB, VRBZO, KBP, KP, GRSK)	Perspectiefnota (P&C2)	Regionale Bereikbaarheid Brainport	Belastingen- en tarievenmaatregelen: OZB, Toeristen, Afvalstoffen, Riool.	Najaarsnota (P&C4)
3	1e Begrotingswijziging	Legesverordening	RM: Prestatieafspraken woningcorporaties	Toekomst Milieustraat gemeente Bladel	RM: Overheveling budgetten	RM: Jaarverslag VTH	Actualiseren beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning	1e Begrotingswijziging	RM: Leidraad Planning & Control
4	Septembercirculaire	RM: Leidraad Planning & Control	Egyptische Poort: Wonen (Bestemmingsplan)	Parkeerbeleid: Paraplu bestemmingsplan parkeernormen	RM: Verslag commissie bezwaarschriften	RM: Meicirculaire	Uitvoeringsplan Brede visie Welzijn (inclusief ontwikkeling Sociaal Huis)	Septembercirculaire	Energietransitie voor de bebouwde omgeving: Wijkuitvoeringsplan
5	RM: Subsidieplafond welzijnsactiviteiten / Jaarprogramma Subsidies	Omgevingsvisie: Extra processtap voorafgaand aan terinzagelegging van concept	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)	Omgevingsplan vrijkomende locaties Den Tref, Den Herd en voormalige praktijkschool	Ontwerpbegroting GGD	RM: Jaarverantwoording Kinderopvang	Kredietvoorstel N284	Legesverordening	Totaalaanpak Indicatievrije inloop
6	Bladelse aanpak woningbouw: Lokale aanvulling Kempische visie op Wonen	Bestuursopdracht Ontwikkelstrategie De Kempen: Stap 4: Voorkeursscenario bepalen	Samenwerking Kempisch ondernemersplatform	KempenPlus Toekomstverkenning	Ontwerpbegroting MRE	RM: Bestuurlijke verantwoording basisregistraties		RM: Subsidieplafond welzijnsactiviteiten / Jaarprogramma Subsidies	Meerjarenbeleidskader Jeugdhulp De Kempen
7	Rekenkamer onderzoek 'Burgerinitiatieven in Bladel'	Evaluatie Toeristenbelasting en verordening toeristenbelasting	Bestemmingsplan Markthof Bladel	Evaluatie visiedocument 'Ouder worden in gemeente Bladel'	Ontwerpbegroting ODZOB	RM: Verantwoording informatieveiligheid DigiD- en Suwinet-aansluitingen		Herijking Kadernota Energie en Klimaat	
8	Multicriteriaanalyse woningbouw locaties Bladel	Visie en programmeringsafspraken werklocaties MRE	Rekenkameronderzoek: Jeugdhulp de Kempen	Nieuw Groenbeleid	Ontwerpbegroting VRBZO	RM: Toezicht informatie- en archiefbeheer		VRBZO Zienswijze op ontwerp-beleidsplan	
9	Startnotitie Dorpsraden	Kadernota Armoede- en minimabeleid	Wensen en bedenkingen actualisatie Woondeal Zuidoost Brabant	Aanbesteding accountant: Aanwijzen accountant Boekjaren 2025 e.v.	Ontwerpbegroting KempenPlus	Egyptische Poort: multifunctionele accommodatie met binnenzwembad: Uitwerking voorkeursvariant met recreatie-elementen + financiën + Buitenopties (buitenbad/zwemvijver)			
10	Grondexploitatie Wagenbroeken Casteren	Aanbesteding accountant: Vaststellen inkoopstrategie	Nota Grondbeleid 2025	Organisatie-ontwikkeling	Ontwerpbegroting GRSK	Egyptische Poort: Uitwerkingsplan Zwemvijver			
11	Grondexploitatie De Stuw Hapert	Toestemming tot wijziging GR KempenPlus inzake Orkraïne + Participatieregeling 18+	Grondexploitatie Groene Akkers		Ontheffing Woonplaatsvereiste wethouder d'Haens	Verbetering verkeerscirculatie, bereikbaarheid en parkeervoorziening kern Hapert			
12		Kredietvoorstel Stichtingskosten Ambulancepost KBP	Grondexploitatie Latestraat Netersel		Alternatief 'Huis van de Brabantse Kempen'	Verbetervoorstel Dorpsraden			
13		APV 2025	Grondexploitatie centrum Hapert		Arbeidsmarktbeleid				
14		Discussienota parkeerbeleid	VRBZO Zienswijze op ontwerp-risicoprofiel en mogelijk zienswijze op 1e wijziging						
15			RM: Kadernota's GGD, VRBZO, ODZOB						
16			Reactie Kadernota's GRSK, Kempenplus, MRE						
17									
18									
19									
20									
21									
22									
23									
24									
25									

= Gewijzigd in de raadsplanning

= Nieuw op de raadsplanning

RM = Raadsmededeling

Nog te plannen in 2024	Nog te plannen in 2025
Herinrichtingsplannen N284	Werkprogramma MRE - zienswijze
Bestemmingsplan De Pan 9 Hapert	Egyptische Poort: Infrastructurele projecten (Parkeerplaatsen, autoluwe Bossingel, Fietsverbinding De Sleutel)
Huisvesting asielzoekers	Bestuursopdracht Ontwikkelstrategie De Kempen: Stap 5: Uitwerken voorkeursscenario
RM: Evaluatie traject 'Opnieuw verbinden'	RM: Bewust maken betaalbaar zwemonderwijs
	Uitvoeringsprogramma en de Kempenvisie Vrijetijds Economie (VTE)
	Bestemmingsplan Uitbreiding industrieterrein Hapert
	Wensen en bedenkingen Openbaar Vervoer concessie Zuidoost-Brabant
	Veiligheidsmaatregelen Sportpark De Smagtenbocht
	Vaststellen Omgevingsvisie
	Voorstel financiele middelen Fietspad Dominépad
	Algemeen beleidskader Gemeenschapshuizen
	Economische toekomstvisie
	Uitbreiding formatie toezichthouder
	Fietspad Broekenseind
	Gemeenschapshuis aan de Markt: huur en servicekosten (CJG, Kloostertuin)
	Kadernota Grondstoffen
	Actualisatie Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP)

Raadsplanning

Onderwerpen die van raadsplanning verdwijnen	Planning voor 2026	Planning voor 2027
Volkshuisvestelijke visie	Nieuw erfgoedbeleid	
Omgevingswet: 1e aanpassingen bruidsschatregels	Gedragscode Politieke Ambtsdragers gemeente Bladel	
Omgevingsplan Stedelijk Gebied 2022		
Nota Landschapsbeleidsplan		
Vaststellen herzien Voorkeursalternatief N284 (incl snelle fietsroute Europalaan-Lange Trekken)		
Herontwikkeling gebouw Posthof / Markthof		
Egyptische Poort: Voorlopig ontwerp voorkeursscenario woningbouw		
Keuzenota Accomodatiecarrousel vrijkomende locaties Bladel		
Actualiseren Nota Lokaal Gezondheidsbeleid Bladel 2018-2021		
Ontwikkeling Sociaal Huis		
Actualisatie gemeentelijk preventie- en handhavingsplan alcohol 2019-2022		
Snelfietsroute F67 Reusel-Eersel-Veldhoven		
Beleid Actieve Grondpolitiek		
Herstructurering Koolbogt		
Herinrichtingsplan omgeving Gemeenschapshuis aan de Markt Bladel		
Energielandschap De Kempen (Energiehub op KBP)		
Gemeentebrede positionering 'Aantrekkelijkheid Bladel voor bezoekers en ondernemers'		
Kerkenvisie		
Evaluatie wet inburgering		
Regionale Energie Strategie		
Toekomstbestendige kermissen		
AED-beleid		
RM: Tevredenheidsonderzoek Leerlingenvervoer		
Ontwerpwijzigingsplan Hulselseweg 17, Bladel		
Bestemmingsplan gebiedsuitwerking FHeijdenstraat-noord (FvdHeijdenstraat-Schotelven-Hoenderberg)		
Wijzigingsplan Egyptischedijk 19a Bladel		
Startnotitie Kunst en cultuurcommissie		

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

R24.091

Lijst met Mededelingen en ingekomen stukken

Aan de raad – 19-12-2024

Mededelingen en ingekomen stukken 27 september tot en met 21 november 2024.

Indien raadsleden agendering wenst van onderstaande documenten dienen zij dit uiterlijk 48 uur voorafgaande aan de vergadering aan de griffier kenbaar te maken.

Vanuit commissies/presidium/griffier

	Datum	Betreffende
1.	02-12-2024	[24.28766] - Besluitenlijst_Commissie Grondgebied_02122024
2.	03-12-2024	[24.28784] - Besluitenlijst_Commissie Inwoners_03122024_CONCEPT
3.	19-11-2024	[24.28842] - 2024-09-24_Presidium_Openbare besluitenlijst_VASTGESTELD
4.	05-12-2024	[24.28881] - Overzicht van Toezeggingen_stand van zaken vergadering 19122024_05122024
5.	04-12-2024	[24.28887] - Besluitenlijst_Commissie Middelen & Algemene zaken_4 december 2024
6.	05-12-2024	[24.28882] - Overzicht van Moties_Stand van zaken d.d. 05-12-2024
7.	19-11-2024	[RM24.082] - Raadsplanning december 2024

A. Mededelingen.

Een mededeling is een document waarin het college van burgemeester & wethouders de raad informeert.

	Datum	Betreffende	Commissie
1.	21-11-2024	Zwemwater Egyptische Poort	Commissie Inwoners 03-12-2024
2.	20-11-2024	Koersdocument GGA Kempenland-West	Commissie Grondgebied 2-12-2024
3.	20-11-2024	Convenant Biobased Bouwen & Telen in de Metropoolregio Eindhoven	Commissie Grondgebied 2-12-2024
4.	14-11-2024	Evaluatie toeristenbelasting arbeidsmigranten 2022-2023	Commissie MAZ 04-12-2024
5.	14-11-2024	Leidraad planning & control 2025	Commissie MAZ 04-12-2024
6.	14-11-2024	Beleidsregel Pré-mantelzorgwoning 2024	Commissie Grondgebied 2-12-2024
7.	14-11-2024	Beleidsplan Vergunningen, Handhaving en Toezicht 2025-2028	Commissie MAZ 04-12-2024
8.	31-10-2024	Spreidingswet en Regioplan Brabant Zuidoost	Commissie MAZ 04-12-2024
9.	31-10-2024	Landelijke Beëindigingsregeling Veehouderij	Commissie Grondgebied 2-12-2024
10.	31-10-2024	Tussenrapportage collegeprogramma 2022-2026	Commissie MAZ 04-12-2024
11.	25-10-2024	Uitvoering van de pilot voor het snippergroenproject in de dorpskern Casteren	Commissie Grondgebied 2-12-2024

12.	17-10-2024	Beleidsregel bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) 2024 gemeente Bladel	Commissie MAZ 04-12-2024
13.	07-10-2024	Start project De Groene Zone Isoleren	Commissie MAZ 04-12-2024
14.	03-10-2024	Septembercirculaire 2024	

De gemeenteraad wordt voorgesteld bovengenoemde ingekomen stukken voor kennisgeving aan te nemen.

B. Ingekomen stukken.

Een ingekomen stuk is een document, geadresseerd aan de gemeenteraad, dat niet afkomstig is van het college van burgemeester & wethouders.

	Afzender	Datum	Betreffende	Afdoening	Commissie
1.	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden (NVvR)	22-11-2024	NVvR_Herfstbrief 2024_21112024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
2.	Toiletalliantie	22-11-2024	Toiletalliantie_Ranglijst toiletvriendelijkheid bij gemeenten_21112024	Ter afdoening in handen van B&W stellen	Commissie Inwoners 03-12-2024
3.	Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	20-11-2024	VNG_Lbr.24-046_Voorbereiding-najaars-alv-29-november-2024_20112024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
4.	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden (NVvR)	20-11-2024	NVvR_Vernieuwde online leeromgeving voor raadsleden_19112024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
5.	Vakvereniging voor Plaatselijke Politieke Groeperingen (VPPG)	20-11-2024	VPPG_Nieuwsbrief november 2024_19112024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
6.	Gemeente Tiel	20-11-2024	Gemeente Tiel_Motie meer taken dan ook meer knaken_19112024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
7.	Rekenkamer Kempengemeenten	15-11-2024	Rekenkamer Kempengemeenten_Onderzoeksopzet Rekenkameronderzoek Verbonden partijen Kempengemeenten_15112024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
8.	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	15-11-2024	VNG_Lbr.24-045_Eerste nazending najaars ALV 29 november 2024 en bekendmaking ontbreken andere kandidaten_15112024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
9.	Metropoolregio Eindhoven (MRE)	13-11-2024	MRE_Resultaten Bestuurlijke Overleggen 6 november 2024_13112024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
10.	Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen (NVP)	13-11-2024	NVP_Formaliseren netwerkpleegzorg_11112024	Ter kennisname	Commissie Inwoners 3-12-2024
11.	Stichting Georganiseerd Burgeroverleg Hapert (GBOH)	13-11-2024	GBOH_Herstructurering Oude Provincialeweg in Hapert_01112024	Ter afdoening in handen van B&W stellen	Commissie Grondgebied 2-12-2024
12.	Gemeente Eindhoven	13-11-2024	Gemeente Eindhoven_Ingekomen raadsvragen - Zwembaden_02112024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
13.	KempenPlus	12-11-2024	KempenPlus_Besluitvorming over hoger beroep in de zaak KempenPlus tegen ABN AMRO_08082024 (Vertrouwelijk ter inzage bij de griffie)	Ter kennisname	Commissie Inwoners 3-12-2024

	Afzender	Datum	Betreffende	Afdoening	Commissie
14.	Raad van State	07-11-2024	Raad van State_Voorlopige voorziening_Bp Woningbouw Carolus Simplexplein_07112024	Ter afdoening in handen van B&W stellen	Commissie Grondgebied 2-12-2024
15.	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	07-11-2024	VNG_Lbr. 24/044 Samenwerkingsafspraken Interbestuurlijk programma VTH-stelsel_06112024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
16.	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden (NVvR)	07-11-2024	NVVR_Uitnodiging: Sterker Raadslid in onstuimige tijden_05112024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
17.	Metropoolregio Eindhoven (MRE)	07-11-2024	MRE_Besluiten vergadering Algemeen Bestuur Metropoolregio Eindhoven 30 oktober 2024_04112024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
18.	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	04-11-2024	VNG_Lbr. 24/043_Uitnodiging najaars ALV 29 november 2024_01112024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
19.	Metropoolregio Eindhoven (MRE)	01-11-2024	MRE_Informatiebrief voortgang Regionale Energiestrategie_01112024	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 2-12-2024
20.	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden	31-10-2024	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden_Onderzoek vergoedingsstelsel commissieleden_31102024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
21.	Burger	31-10-2024	Burger_Brief over energietransitie en nettariefstelsel_30102024	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 2-12-2024
22.	KempenPlus	31-10-2024	KempenPlus_Nota van zienswijzen en actiepunten Begroting 2025 KempenPlus_29102024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
23.	College Bladel	29-10-2024	College Bladel_Nieuwbericht Egyptische Poort oktober 2024_28102024	Ter kennisname	Commissie Inwoners 3-12-2024
24.	Rekenkamer Kempengemeenten	28-10-2024	Rekenkamer Kempengemeenten_Onderzoeksopzet Verbonden partijen, oktober 2024_28102024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
25.	Aanbestedingsteam concessie OV Oost-Brabant	22-10-2024	Aanbestedingsteam concessie OV Oost-Brabant_Programma van Eisen concessie Oost-Brabant en Nota van Beantwoording_22102024	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 2-12-2024
26.	Lokale democratie, VNG, BZK	22-10-2024	Lokale democratie, VNG, BZK_Handreiking-Burgerberaden_Okt 2024_22102024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
27.	College Bladel	17-10-2024	College Bladel_Uitnodiging dementiescan 5 november_14102024	Ter kennisname	Commissie Inwoners 3-12-2024
28.	Stichting Armoedefonds	17-10-2024	Armoedefonds_Rapport Impact van Armoede op Hulporganisaties_17102024	Ter kennisname	Commissie Inwoners 3-12-2024
29.	Raad van State	17-10-2024	Raad van State_Beroep Bp. Woningbouw Carolus Simplexxplein met omgevingsvergunning_15102024	Ter afdoening in handen van B&W stellen	Commissie Grondgebied 2-12-2024
30.	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	17-10-2024	VNG_Lbr.24/040_MijnServices met Omnichannel en inwerkingtreden Wmebv_16102024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
31.	College Bladel	17-10-2024	College Bladel_Persbericht Opnieuw inrichten marktgebied in Bladel_17102024	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 2-12-2024

	Afzender	Datum	Betreffende	Afdoening	Commissie
32.	Leden Bladel MRE Raadstafel21	17-10-2024	Leden Bladel RT21_Verslag vergadering 16-10-2024 MRE Raadstafel21_17102024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
33.	Raad van State	15-10-2024	Raad van State_Beroep_Bp. Woningbouw Carolus Simplexxplein met omgevingsvergunning_15102024	Ter afdoening in handen van B&W stellen	Commissie Grondgebied 2-12-2024
34.	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	11-10-2024	VNG_Lbr. 24/039 Geactualiseerd VNG Model Algemene Inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten_08102024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
35.	GGD Brabant-Zuidoost	11-10-2024	GGD BZO_Informatiepakket en uitnodiging: gevolgen kabinetsplannen voor seksuele gezondheid voor gemeenten_11102024	Ter kennisname	Commissie Inwoners 3-12-2024
36.	Rekenkamer Kempengemeenten	07-10-2024	Rekenkamer Kempengemeenten_Onderzoeksprogramma 2025 Rekenkamer Kempengemeenten_07102024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
37.	Raad van State	04-10-2024	Raad van State_Beroep Bp. Woningbouw Carolus Simplexplein met omgevingsvergunning._03102024	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 2-12-2024
38.	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden (NVR)	04-10-2024	NVR_Brief aan werkgeverscommissie betreffende waardering griffiers_02102024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
39.	Stichting Het vergeten kind	04-10-2024	Het vergeten kind_Begrotingsdebat 2025: wat kost een kleinschalig aandachtsvol (t)huis?_02102024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
40.	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	04-10-2024	VNG_Ledenbrief actuele situatie asiel en migratie_01102024	Ter kennisname	Commissie Inwoners 3-12-2024
41.	Gemeenteraad Eindhoven	04-10-2024	Gemeenteraad Eindhoven_Ingekomen raadsvragen - Een terugblik op de tachtigste bevrijdingsherdenking_01102024	Ter kennisname	Commissie MAZ 04-12-2024
42.	Metropoolregio Eindhoven (MRE)	01-10-2024	MRE_Uitnodigingsmail webinar NOVEX Stedelijk Brabant_24092024	Ter kennisname	Commissie Grondgebied 2-12-2024

De gemeenteraad wordt voorgesteld bovengenoemde ingekomen stukken op de voorgestelde wijze van afdoening vast te stellen.

Alle mededelingen en ingekomen stukken zijn voor de gemeenteraadsleden via het digitale raadsinformatiesysteem te raadplegen.

Bladel,

De griffier,

Digitaal ondertekend door J.F. (Jelle) Wiel, van der

De voorzitter,

Digitaal ondertekend door M.A.G. (Maurits) Bosch, van den

R24.085b

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.085 van burgemeester en wethouders van 5 november 2024;

gelet op uw raadsbesluit R24.057b van 12 september 2024 waarmee besloten werd:
- in te stemmen met het rapport “Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040” en meer specifiek met het in hoofdstuk 5 geschetste toekomstbeeld en de daaraan verbonden leidende (kaderstellende) principes;
- te concluderen dat de gegeven voorkeursrichting voldoet aan de leidende principes en het toekomstbeeld;
- het college opdracht te geven de voorkeursrichting uit te werken tot een voorkeursscenario;

overwegende dat:
- in september en oktober 2024 het raadsvoorstel 'Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040, voorkeursrichting' behandeld is in de gemeenteraden van Eersel, Bergeijk, Bladel en Reusel-De Mierden;
- de voorkeursrichting in de gemeenteraden van deze laatste drie gemeenten ongewijzigd is vastgesteld en in de gemeente Eersel met een amendement waarmee een tweede scenario diende te worden uitgewerkt;
- de ontwikkelstrategie aangescherpt is na behandeling in de gemeenteraden;
- voor de gemeente Eersel een aparte opdracht is uitgevoerd, waarvan de uitkomsten als bijlagen zijn toegevoegd aan het voorstel dat onder dit besluit ligt;
- de ontwikkelstrategie driejaarlijks geëvalueerd zal worden, voor het eerst in 2027;
- De Kempen zich met de ontwikkelstrategie voorbereiden op de toekomst en de gevolgen van de schaalsprong;
- de ontwikkelstrategie de sterke punten en de zorgpunten van de inwoners uit de Toekomstdialoog adresseert;

besluit:

1. Vast te stellen de Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 "Samen op eigen wijze vorm geven".

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier,

Digitaal ondertekend door J.F. (Jelle) Wiel, van der

de voorzitter,

Digitaal ondertekend door M.A.G. (Maurits) Bosch, van den

Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040

Samen op eigen wijze vorm geven

25 oktober 2024

Gemeente Bergeijk

Gemeente Bladel
Bladel · Casteren · Hapert · Hoogeloon · Netersel

gemeente Eersel

GEMEENTE
Reusel-De Mierden

00 Voorwoord

Mathijs Kuijken
Wethouder gemeente Bergeijk

Fons d'Haens
Wethouder gemeente Bladel

Steven Kraaijeveld
Wethouder gemeente Eersel

Frank Rombouts
Wethouder gemeente Reusel-De Mierden

De Kempen zijn in trek!
Het is hier mooi en plezierig wonen en recreëren. Onze ondernemersmentaliteit en de ligging in de Brainportregio leiden bovendien tot economische voorspoed. Het ziet ernaar uit dat die Brainportregio de komende jaren flink blijft groeien en dat heeft invloed op De Kempen. Door de schaalsprong zal er de komende jaren veel op ons afkomen. Zo is er de vraag naar woningen voor Kempenaar én nieuwkomer en naar nieuwe bedrijventerreinen. Die vraagstukken komen bovenop de flinke opgaven die we al hebben als het gaat om de bereikbaarheid van onze kernen, de klimaatopgaven en de transitie van de landbouw. We behouden graag onze identiteit van onze kernen in het mozaïeklandschap van beekdalen, bossen, heide en vennen, en het boerenland, waarin we er voor elkaar zijn.

Schouder aan schouder
De opgaven waar we voor staan zijn gemeentegrensoverschrijdend. Alleen door deze Kempenbreed op te pakken, kunnen we ervoor zorgen dat de schaalsprong goed in ons gebied kan landen. Net als in 2021 hebben we - de vier gemeenten in De Kempen: Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden - een gezamenlijke ontwikkelstrategie opgesteld. De inbreng die de Kempenaren ons tijdens de toekomstdialoog hebben gegeven is daarbij van wezenlijk belang gebleken en is terug te lezen in dit document. Met elkaar hebben we bepaald hoe de schaalsprong kan meehelpen aan een positieve ontwikkeling van de brede welvaart in De Kempen.

Samen op eigen wijze vorm geven
Voorliggende Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 bevat de gezamenlijke ambitie van de vier Kempengemeenten. In De Kempen zijn we eigenwijs. Aansluitend op het karakter van de Kempenaar geven wij dan ook samen op eigen wijze vorm aan de toekomst van ons gebied.

Namens De Kempen,
25 oktober 2024,

Mathijs Kuijken
Fons d'Haens
Steven Kraaijeveld
Frank Rombouts

Inhoudsopgave 00

00	Bestuurlijke samenvatting	4
01	Inleiding	5
02	Een foto van De Kempen	11
03	De Kempische toekomstdialoog	17
04	De Kempische opgaven	21
05	De Kempische ambitie	27
06	Hoe nu verder?	47

00 Bestuurlijke samenvatting

De Brainportregio maakt een economische schaalsprong door, die ook in De Kempen tot extra vraag aan woningen, bedrijventerreinen en mobiliteitsoplossingen leidt. Dat heeft invloed op de ruimtelijke inrichting van en het sociale leven in de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden. De vier gemeenteraden hebben daarom een bestuursopdracht vastgesteld voor *"het bepalen van de strategische koers van De Kempen in 2040 op sociaal-maatschappelijk en fysiek gebied, met daarin concrete keuzes en een bijpassende uitvoeringsagenda"*. Voorliggende Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 geeft invulling aan die bestuursopdracht.

De bestaande identiteit van De Kempen en de wensen die de Kempenaren hebben uitgesproken tijdens de toekomstdialoog hebben we naast de Kempische opgaven gelegd. Daaruit is de Kempische ambitie gevolgd op de thema's wonen, werken, bereikbaarheid en mobiliteit, landschap en klimaat, voorzieningen en samenleving. Tezamen vormen de thema's voor deze strategie de brede welvaart en hebben ze invloed op het subjectief welzijn van alle Kempenaren.

De Kempische ambitie luidt op hoofdlijnen:

- Om de woonzekerheid van onze regio te waarborgen groeien we tot 2040 met minimaal 8.950 tot maximaal 13.000 woningen. Indien nodig stellen we dit aantal na evaluatie bij.
- Elke kern kan qua woningaantal groeien, om te kunnen voorzien in de autonome woningbehoefte van de betreffende kern. Daarmee behouden we de leefbaarheid en versterken deze waar mogelijk.
- Vanwege het bestaande voorzieningenaanbod groeien de grotere kernen meer dan de autonome woningbehoefte. Ook de kernen met een ligging nabij het stedelijk gebied zullen meer groeien om de woningbehoefte vanuit de schaalsprong op te vangen.
- We streven ernaar om ons bestaande voorzieningenniveau eerder te versterken dan te behouden om de leefbaarheid en de levendigheid in onze kernen te waarborgen, en de geestelijke en lichamelijke gezondheid van alle Kempenaren te bevorderen.

Met de Kempische ambitie streven we naar het volgende toekomstbeeld voor De Kempen in 2040: *"In onze samenleving is iedereen welkom en leren we elkaar graag kennen. Onze regio wordt gekenmerkt door dorpse bebouwing met geschikte woningen voor jong en oud, voor Kempenaar én nieuwkomer. De maakindustrie en de vrijetijdssector zijn kenmerkend voor de regio en maken De Kempen economisch sterk. Alle kernen zijn goed en veilig te bereiken met een geschikt vervoermiddel voor iedereen. De natuur en het mozaïeklandschap zijn altijd dichtbij. Onze voorzieningen zorgen voor leefbaarheid en levendigheid in alle kernen. We behouden onze veilige en rustige leefomgeving waar het dorpse karakter met haar actieve verenigingsleven centraal staat. Dit alles draagt bij aan de brede welvaart van De Kempen en het welzijn van alle Kempenaren."*

Om het toekomstbeeld te bereiken koppelen we aan de voorkeursrichting per thema een of meer leidende principes.

01 Inleiding

Aanleiding

In december 2021 hebben de colleges van de vier Kempengemeenten de Ontwikkelstrategie De Kempen "Vanuit eigen kracht, een meerwaarde binnen de *Brainportregio*" vastgesteld. Die ontwikkelstrategie is een ruimtelijke strategie op het gebied van wonen, werken en mobiliteit en legt de focus primair op de periode tot 2030.

De Ontwikkelstrategie De Kempen uit 2021 is echter al snel ingehaald door de tijd. Uit recente inzichten blijkt namelijk dat de ontwikkelingen vanuit de *schaalsprong* sneller gaan en bovendien een grotere impact hebben op *De Kempen* dan eerder gedacht.

De *Metropoolregio Eindhoven* (MRE) stelde daarom in 2023 de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant voor wonen, werken en mobiliteit op, die afspraken bevat over de ontwikkeling van de regio. Hiermee is ook een eerste verkenning gemaakt van de gevolgen van de ontwikkelingen voor De Kempen. In maart 2024 heeft het kabinet Operatie Beethoven gepresenteerd, waarmee ASML en aanverwante bedrijven voor Nederland (en de Brainportregio) kunnen worden behouden en zullen doorgroeien. Uit de beoordeling van de Ontwikkelstrategie De Kempen uit 2021 én die van Zuidoost-Brabant volgde bovendien dat de *brede welvaart* en het *subjectief welzijn* meer aandacht verdienen.

Bestuursopdracht

In het voorjaar van 2023 hebben de gemeenteraden van de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden een bestuursopdracht vastgesteld, met als doel *"het bepalen van de strategische koers van De Kempen in 2040 op sociaal-maatschappelijk en fysiek gebied, met daarin concrete keuzes en een bijpassende uitvoeringsagenda. Dit traject moet uiteindelijk een compact rapport opleveren, opgebouwd vanuit één voorkeursscenario. Dit rapport bestaat uit kaarten en visualisaties om de effecten en keuzes inzichtelijk te maken."*

Daarbij zijn de volgende uitgangspunten gegeven:

- De strategische koers wordt met de vier Kempengemeenten bepaald.
- We gaan uit vanuit de kracht van De Kempen.
- Eerder vastgestelde en nog steeds actuele visiedocumenten worden actief betrokken in het traject.
- Er worden vier integrale denkrichtingen opgesteld voor de wijze waarop de schaalsprong kan landen in De Kempen.
- Het uiteindelijke voorkeursscenario bepaalt de strategische koers van De Kempen en vormt het uitgangspunt voor de sturing op toekomstige ontwikkeling.
- De strategische koers kan niet allesomvattend zijn, maar geeft voldoende kaders en richting voor verdere uitwerking op alle van toepassing zijnde thema's, te weten:
  - wonen, werken en mobiliteit;
  - thema's die het sterke sociaal-maatschappelijke karakter van De Kempen bepalen.

Metropoolregio Eindhoven en Brainportregio

De Metropoolregio Eindhoven is een bestuurlijke samenwerking van 21 gemeenten in het zuidoosten van Brabant, waarvan Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden onderdeel zijn. Binnen de Brainportregio (officieel: Brainport Eindhoven) werken de regiogemeenten samen met bedrijven en kennisinstellingen in de regio. De Brainportregio is een van de meest toonaangevende kennis- en innovatieregio's van Europa.

Wat is de schaalsprong?

De aanwezige kennisintensieve maakindustrie én het feit dat het in de Brainportregio goed wonen, werken en leven is, zorgen voor een forse groei. Dat resulteert in meer bedrijven, meer banen, meer inwoners en een groot en toenemend verdienvermogen: de schaalsprong. De vier Kempengemeenten willen niet afwachten, maar actie ondernemen om te voorkomen dat de groei tot knelpunten leidt en de regio vastloopt. De regio maakt deze schaalsprong bovendien door in een tijd waarin het welzijn van onze inwoners al onder toenemende spanning staat. Economisch gaat het voor de wind, maar het behouden van welzijn en de kwaliteit van de leefomgeving staat daarmee steeds meer onder druk.

De Kempen

Waar we in voorliggend document spreken van De Kempen bedoelen we de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden.

Wat is Brede Welvaart?

Bij welvaart denken we vaak als eerste aan economische groei. Maar welvaart is meer dan alleen ons inkomen en het vermogen dat we al of niet bezitten. Hoe we wonen, waar we werken en hoe bereikbaar onze leefomgeving is, bepalen de kwaliteit van ons leven. Ook het landschap, de problemen rondom klimaatverandering, de samenleving en de aanwezige (of juist ontbrekende) voorzieningen zijn hierop van invloed. Brede welvaart omvat dus alles wat mensen van waarde vinden.

Momenteel wordt vanuit diverse overheidslagen gewerkt aan het begrip brede welvaart en hoe daaraan in ruimtelijke planvorming invulling kan worden gegeven. Dit is hoe wij het nu zien: de Kempenaar staat centraal! De thema's die de brede welvaart vormen zijn alle van invloed op het subjectieve welzijn van de Kempenaar, maar ook op de mate waarin deze ten koste gaat van het welzijn van latere generaties of van die van mensen elders in de wereld. In de planvorming is daarom een breder, meer integraal en samenhangend perspectief op welvaartsontwikkeling nodig; een leidraad voor de manier van planvorming, niet alleen gericht op het 'hier en nu', maar ook op 'later' en 'elders'.

In het participatietraject van deze ontwikkelstrategie hanteerden we zeven thema's. Omdat het thema welzijn - net als brede welvaart - allesomvattend/holistisch is, hebben we ervoor gekozen dit thema niet meer afzonderlijk te beoordelen, maar onderdeel te laten zijn van de overige zes thema's.

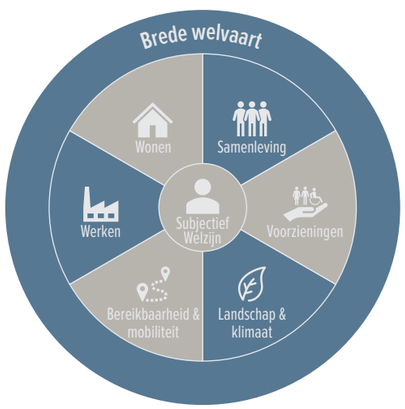
Wat is subjectief welzijn?

Subjectief welzijn is de mate waarin mensen erin slagen invulling te geven aan hun persoonlijke levenshouding en de waardering die mensen aan hun leven geven.

Voorliggende Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 geeft invulling aan de bestuursopdracht vanuit de vier Kempische gemeenteraden om een vervolg te geven aan de ontwikkelstrategie uit 2021. De Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 bevat een gezamenlijke strategische koers voor De Kempen tot 2040. Zoals aangegeven in de bestuursopdracht hebben we aandacht gehad voor de randvoorwaarden om deze (regionale) ontwikkelingen te laten landen en de Kempenaren betrokken.
De Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 vormt de leidraad voor de ontwikkeling van De Kempen tot 2040 op ruimtelijk en sociaal-maatschappelijk gebied: beknopt, concreet en kaderstellend. De afzonderlijke gemeenten stellen vervolgens binnen deze kaders hun eigen omgevingsvisies vast en stellen – waar mogelijk regionaal – andere relevante beleidsdocumenten op.

De opgave

Er gebeurt op dit moment ontzettend veel in De Kempen en de Brainportregio. De regio maakt een economische schaalsprong door, die extra behoefte aan woningen, bedrijventerreinen en mobiliteitsoplossingen vraagt. Dat heeft effecten op de ruimtelijke inrichting en het sociale leven in de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden.

Nu de schaalsprong steeds duidelijker vorm begint te krijgen, is het noodzakelijk dat we in een gezamenlijke en gemeentegrensoverschrijdende strategie bepalen hoe we in De Kempen moeten omgaan met de schaalsprong.

We willen de kwaliteiten van De Kempen en de Kempische identiteit in stand houden en als het even kan versterken. Zoals blijkt uit bestaande beleidsdocumenten, de gevoerde toekomstdialoog en eerder onderzoek liggen deze kwaliteiten niet enkel in materiële ontwikkelingen, maar juist ook in immateriële aspecten. Deze thema's beschrijven we binnen de leidraad 'Brede Welvaart'.

We beoordelen de opgaven en wegen de diverse belangen af in het licht van de eigen ambities van De Kempen, die mede door de Kempenaren zijn omschreven tijdens de toekomstdialogen. Bepaalde opgaven komen overeen met de Kempenambities. Dan kan er worden meegelift met de schaalsprong. Maar er zullen ook tegenstrijdigheden zijn. Dat vraagt om het maken van keuzes! En dat doen we op basis van wetgeving, beleid, vastgestelde kaders én brede welvaart.

Leeswijzer

Opbouw van deze ontwikkelstrategie

In hoofdstuk 2 maken we eerst een 'foto' van De Kempen. Aan de hand van zes thema's, die samen de brede welvaart vormen en invloed hebben op het subjectieve welzijn, tonen we de sterkten en zwakten van het gebied, en laten we zien wat de identiteit is van De Kempen. In hoofdstuk 3 laten we de Kempenaren aan het woord en geven we hun visie op de ontwikkeling van De Kempen weer aan de hand van de resultaten van de toekomstdialoog. Vervolgens zoomen we in hoofdstuk 4 in op de opgaven die bij de thema's van brede welvaart horen. Dat doen we veelal aan de hand van bestaande beleidsdocumenten, aangevuld met de effecten van de schaalsprong. Hieruit volgt een aantal leidende principes, die in hoofdstuk 5 uitmonden in de Kempische ambitie voor de ontwikkeling van De Kempen. In hoofdstuk 6 zijn de vervolgstappen opgenomen.

Schrijfwijze

We hebben deze ontwikkelstrategie in de wij-vorm geschreven, omdat we – de gemeenteraden die deze strategie hebben vastgesteld – alle Kempenaren vertegenwoordigen. Een uitzondering hierop is hoofdstuk 3 met de toekomstdialoog. Daarin waren individuele Kempenaren zelf aan het woord en hebben we gekozen om te schrijven in de zij-vorm.

01

Wat is de identiteit van De Kempen?

In deze ontwikkelstrategie wordt regelmatig over de Kempische identiteit geschreven. Maar wat is nu die identiteit? De identiteit van een plek wordt door veel factoren bepaald. We beschrijven de identiteit van De Kempen daarom aan de hand van de zes thema's die samen de brede welvaart vormen.

De Kempen kenmerken zich door twintig kleine en grote dorpen in een landschappelijke omgeving. De (historische) dorpsharten met overwegend kleinschalige, individuele bebouwing geven karakter. De verwevenheid van de kernen met het omliggende mozaïeklandschap is een bijzondere kwaliteit. Het gebied is geliefd bij de Kempenaren én bij bezoekers van buitenaf.

De Kempenaren voelen zich verbonden met hun leefomgeving. Zij staan klaar voor de ander, zowel individueel als in verenigingsverband. De ondernemersmentaliteit van praktisch aanpakken vormt de basis voor economische ontwikkeling.

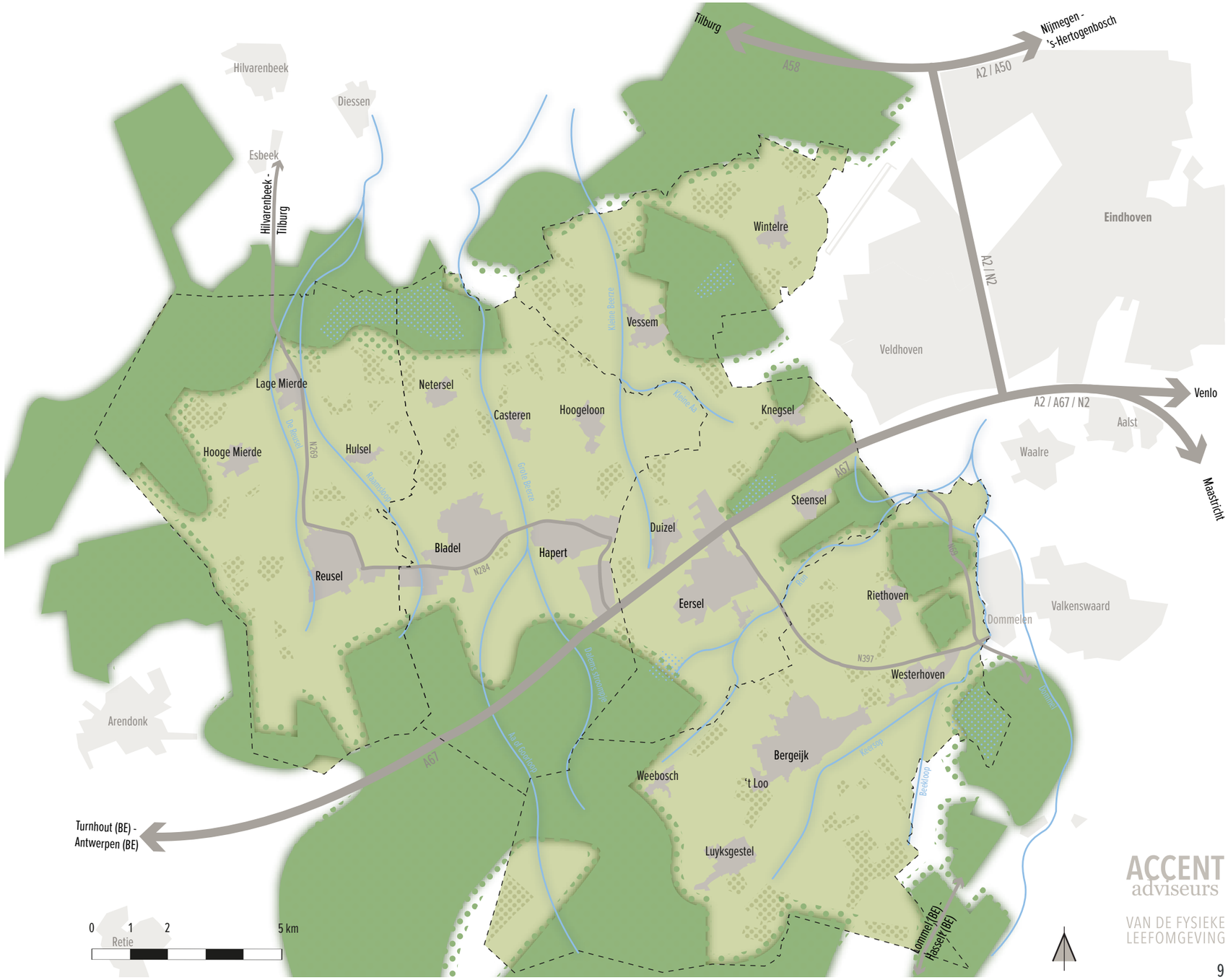
01

Overzichtskaart De Kempen

Legenda

- Kempische dorpen
- regionaal autonetwerk
- natuurgebieden
- mozaïeklandschap als identiteit van het Kempisch landschap
- waterlopen
- vennen
- grens Kempengemeenten

ACCENT adviseurs
VAN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

Een foto van De Kempen

02

De Kempen beschikken over een groot aantal kwaliteiten. Door als het ware een foto van De Kempen te maken, krijgen we zicht op pluspunten en aandachtspunten. Dat doen we aan de hand van de zes thema's die samen de brede welvaart omvatten. Hoewel de thema's afzonderlijk beschreven zijn, staan deze niet los van elkaar, maar zijn verbonden of beïnvloeden elkaar.

Wonen

De Kempen kenmerken zich door twintig kleine en grotere dorpen in een landschappelijke omgeving. We onderscheiden daarin vijf grote dorpen – Reusel, Bladel, Hapert, Eersel en Bergeijk – en vijftien kleinere dorpen. Daarnaast is er nog een aantal buurtschappen. De historische dorpsharten met overwegend kleinschalige, individuele bebouwing geven karakter. De dorpen liggen in een groene omgeving met agrarisch gebruik en natuur. Dit Kempische karakter heeft een hoge aantrekkingskracht. Mede als gevolg van de werkgelegenheid in de Brainportregio zijn er meer vestigers dan vertrekkers. Het woningaanbod is echter klein en eenzijdig; het bestaat vooral uit grote grondgebonden (koop)woningen op relatief grote percelen. Mede door een gebrek aan seniorenwoningen zijn de doorstroommogelijkheden beperkt en stijgt de gemiddelde koopsom. Voor kleinere huishoudens, kwetsbaren, mensen met een smalle beurs en starters op de woningmarkt is het moeilijk om een woning te vinden.

Werken

De werkgelegenheid binnen De Kempen en de Brainportregio is groot. De Kempen behoren tot de snelst groeiende economische regio's van Nederland. De strategische ligging op een economische toplocatie is een belangrijke drijfveer voor dit succes. Daarnaast biedt de Brainportregio een aantrekkelijk woon- en leefklimaat voor (internationale) kenniswerkers in vergelijking met andere economische toplocaties wereldwijd. Het economisch succes komt ook vanuit de Kempische ondernemersmentaliteit. We willen elke dag een beetje beter worden: we werken hard, zijn praktisch ingesteld en gebruiken ons boerenverstand, tonen creativiteit en ondernemerschap. Dit zorgt ervoor dat in de Brainportregio toonaangevende bedrijven de ontwikkeling van nieuwe producten uitbesteden aan bedrijven in De Kempen. De Kempen maken daarmee een cruciaal onderdeel uit van de innovatieketen van de Brainportregio. Een aantal sleutelbedrijven is in De Kempen gevestigd.
Er is een te beperkte ruimte voor doorgroei van bedrijven. Het Kempisch Bedrijvenpark heeft de doorgroei van bedrijven die cruciaal zijn voor de Brainportregio mogelijk gemaakt. Hoewel daardoor ook ruimte is vrijgekomen voor kleinere lokale bedrijven, blijft er behoefte aan uitbreidingsruimte.

Een andere economische pijler van De Kempen is de vrijetijdseconomie. Jaarlijks bezoeken 2,5 miljoen toeristen uit binnen- en buitenland onze regio om te verblijven in een van de recreatieparken. Daarnaast biedt het Kempische landschap vele dagrecreatieve mogelijkheden. Dit levert een flinke werkgelegenheid op.

Tot slot is de landbouw een belangrijke economische sector in De Kempen en is daarmee een grote speler voor werkgelegenheid voor internationale werknemers.

Mozaïeklandschap
Een mozaïeklandschap bestaat uit een afwisseling van relatief kleine akkers, weiden, bospercelen en braakliggende velden. In De Kempen doen de kleine dorpen en buurtschappen mee in dit landschap.

Ongewenst doorgaand verkeer
Dit wordt in de volksmond ook wel sluipverkeer genoemd. Het is de benaming voor (ongewenste) verkeersstromen die ontstaan als gevolg van capaciteitsproblemen (zoals ongevallen of files) op snelwegen of andere belangrijke wegen. Hierdoor wordt het onderliggende wegennet overbelast en ondervinden het lokale verkeer en de omwonenden hinder.

Bereikbaarheid en mobiliteit

Het uitgestrekte gebied maakt dat de auto het belangrijkste vervoermiddel is in De Kempen. Het gebied ligt aan de A67, met het stedelijk gebied van Eindhoven en Veldhoven op korte afstand (en van daaruit belangrijke verbindingen naar onder meer Randstad en Ruhrgebied). Er is echter sprake van een blijvende toename van de verkeersdruk en overlast door het verkeer. Niet alleen is er het fileknelpunt met knooppunt De Hogt; ook de N69-zuid richting de Belgische Kempen en de N284 tussen Reusel en Hapert slibben dicht. Het gevolg is *ongewenst doorgaand verkeer*, wat de verkeersveiligheid en daarmee de leefbaarheid van de kleine dorpen verslechtert.

Ook de bereikbaarheid van De Kempen met het openbaar vervoer is een aandachtspunt. De routes zijn veelal vormgegeven langs de hoofdas A67-N284 en Bergeijk wordt ontsloten via de route Riethoven-Veldhoven-Eindhoven. De kleine dorpen hebben alleen een buurtbus. Dat heeft als gevolg dat de kleine dorpen onderling slecht bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. Bovendien zijn de reistijden naar Eindhoven, Tilburg en Arendonk met deze vervoerswijze relatief lang.

In De Kempen ligt een fijnmazig fietsnetwerk, met vrijliggende fietspaden tussen bijna alle dorpen. Aandachtspunten zijn verkeersveiligheid en comfort vanwege de vele kruisingen met gemotoriseerd verkeer.

Landschap en klimaat

Het *mozaïeklandschap* is een kernkwaliteit van De Kempen en voor ons gebied het fundament voor de prettige woon- en leefomgeving. Het landschap is afwisselend en kenmerkt zich door de beekdalen, bossen, heide en vennen, en het boerenland met typische Kempische cultuur en historie. Hieraan ontleent de Kempenaar deels diens identiteit.

De beken De Reusel, Groote Beerze, Kleine Beerze, Keersop en De Run, de Neterselse Heide en het Groot Meer en Klein Meer behoren tot Natura 2000. Natuur en ontspanningsmogelijkheden zijn in De Kempen nooit ver weg en vormen een aantrekkingskracht voor recreanten van heinde en verre.

Zo'n 60% van het grondgebied van De Kempen wordt gebruikt voor agrarische doeleinden en heeft een belangrijke bijdrage aan de voedselvoorziening. Dit bepaalt voor een groot gedeelte het aanzicht van het Kempische landschap. Keuzes in het verleden, zoals schaalvergroting door moderne landbouw en verstedelijking, hebben echter geleid tot verstoring van het mozaïeklandschap en de verwevenheid van dorpen met het landschap.

Een aanzienlijk deel van het landschap wordt gebruikt voor de vrijetijdseconomie. Denk daarbij aan vakantieparken, golfbanen, festivalterreinen, ultraluxe paardenhouderijen en mountainbikeroutes.

Ook de klimaatopgaven hebben de recente jaren hun stempel gedrukt op het landschap. Enerzijds is er de mogelijke komst van windmolens in het westelijk deel van De Kempen, anderzijds heeft hermeandering van beken ruimte geboden aan de wateropgave. De doorgaande verandering van het klimaat en de afname van de biodiversiteit zetten het landschap verder onder druk.

De ligging van De Kempen tussen de industriegebieden van Antwerpen en Rotterdam en het Ruhrgebied, gecombineerd met de lokale emissie van fijnstof zorgen voor een relatief slechte luchtkwaliteit. Daarnaast heeft het gebruik van meststoffen en bestrijdingsmiddelen een negatieve impact op de waterkwaliteit.

Voorzieningen

In De Kempen zijn veel voorzieningen aanwezig. De grotere dorpen hebben een bovenlokale horeca- en winkelfunctie. Daarnaast zijn in de grotere dorpen diverse sportvoorzieningen, zoals zwembaden en sporthallen, en een bibliotheek aanwezig. Bijna alle dorpen hebben een eigen basisschool, kinderopvang, een gemeenschapshuis/MFA, een veldsportaccommodatie, een café en een friettent. Deze staan vrijwel allemaal onder druk door *vergrijzing* en in de kleine dorpen ook door *ontgroening*. Bovendien zijn er weinig voorzieningen voor de jeugd.

De Kempische zorg kent diverse vormen. De wijze waarop onze zorg is ingericht is gebaseerd op nationaal beleid. Zo lang mogelijk thuis blijven wonen is daarbij het uitgangspunt. De zelfredzaamheid van de Kempenaren is goed. De sociale cohesie maakt bovendien dat mantelzorg vaak voorhanden is. Wie is aangewezen op intensieve zorg moet verhuizen naar een van de verpleeghuizen in de grotere dorpen of – voor wie het zich kan permitteren – particuliere

Wat zijn vergrijzing en ontgroening?
Vergrijzing is het toenemen van het aandeel ouderen in de bevolking. Door betere levensomstandigheden en gezondheidszorg is het aantal ouderen in westerse landen zoals Nederland de laatste 50 jaar sterk toegenomen.

Ontgroening is het afnemen van het aandeel jongeren in de bevolking. In De Kempen is deze ontgroening onder meer het gevolg van het niet terug (kunnen) keren naar hun geboorteregio van jongeren die elders hebben gestudeerd.

02

02

woon-/zorginitiatieven. Deze plekken bevatten vaak ook aanvullende voorzieningen voor ouderen. Medische voorzieningen zoals huis- en tandartsen, fysiotherapiepraktijken en apotheken zijn niet in elk dorp beschikbaar en voornamelijk in de grotere dorpen aanwezig. Net als andere basisvoorzieningen zorgt dit ervoor dat de leefbaarheid in de kleine dorpen onder druk staat en door vergrijzing en ontgroening wordt dit versterkt. Voor ziekenhuizen zijn we aangewezen op Veldhoven, Eindhoven en Tilburg, die gevoelsmatig op grote afstand liggen. Ook andere grote kernen en steden, zoals Valkenswaard, Turnhout en Antwerpen, zijn niet ver weg, maar slecht bereikbaar met het openbaar vervoer.

Zoals aangegeven heeft elk dorp ten minste één basisschool. We kennen in onze regio openbaar en algemeen bijzonder onderwijs, maar ook speciaal basisonderwijs. In alle gemeenten worden kinderopvang en peuterprogramma's aangeboden. Niet-Nederlandstalige leerlingen in het basis- en voorgezet onderwijs leren we in een jaar de Nederlandse taal en ook over onze gewoonten en gebruiken. We merken dat de druk op het speciaal onderwijs en het onderwijs aan anderstaligen toeneemt door de schaalsprong.

In De Kempen hebben we twee scholen voor voortgezet onderwijs. De afstand naar het voortgezet onderwijs is echter groter dan gemiddeld in Nederland, zoals in veel landelijke gebieden, waardoor er lange reistijden zijn. Middelbaar beroepsonderwijs en hoger en universitair onderwijs zijn er niet in De Kempen.

Samenleving

De Kempenaren voelen zich verbonden met hun leefomgeving. Onderdeel van de Kempische identiteit zijn gemeenschapszin, sociale cohesie en een sterk verenigingsleven. Naast sportverenigingen, zijn er in bijna alle dorpen een gilde en carnavalsverenigingen aanwezig. De lokale bedrijven ondersteunen het verenigingsleven door middel van sponsoring.

De 'ons-kent-ons cultuur' en de Kempische mentaliteit van nuchterheid, hard werken en niet zeuren, maakt dat de Kempenaren voor elkaar klaarstaan, zowel individueel als in verenigingsverband. Deze karaktereigenschappen zorgen daarnaast voor een enigszins conservatieve en zelfredzame samenleving; de Kempenaar denkt er vaak 't zijne van zonder het uit te spreken. Daarnaast leven de Kempenaren bourgondisch: op tijd genieten van het leven en ontspanning zoeken.

Een uitdaging voor de regio zijn de bovengemiddelde vergrijzing en dreigende ontgroening. Door een verandering in de opbouw van de bevolking en de afnemende bereidheid om een actieve bijdrage te leveren, komt de draagkracht voor de (basis)-voorzieningen en het verenigingsleven onder druk te staan. Hierdoor kan de gemeenschapszin achteruit gaan.

Mede door de grote sociale cohesie is het in brede zin goed gesteld met het welzijn van de Kempenaren. In De Kempen lijken minder mensen eenzaamheid te ervaren dan in de rest van de Nederland. We ervaren een goede (geestelijke) gezondheid, al zijn er uiteraard verschillen per persoon. Er is sprake van een veilige leefomgeving met van oudsher veel sociale controle.

De Kempische toekomstdialoog

03

Waar we bij de Foto van De Kempen de huidige situatie in beeld brachten, kijken we in dit hoofdstuk met de Kempenaren naar de toekomst. In een toekomstdialoog schetsten de Kempenaren hun toekomstbeeld en gaven hun aandachtspunten mee over hoe De Kempen er in 2040 uit zouden moeten zien.

De toekomstdialoog

In april en mei 2024 heeft een toekomstdialoog plaatsgevonden. Tijdens twaalf interactieve werksessies in de verschillende Kempendorpen gaven zo'n 550 inwoners en ondernemers aan wat zij zouden willen behouden, versterken of juist toevoegen in hun dorp en De Kempen. Ook de raadsleden van de vier gemeenten hebben zo'n werksessie gehouden. Aangevuld met de resultaten uit een online vragenlijst en bezoek aan middelbare scholen en een jeugdgemeenteraad, is een duidelijk beeld ontstaan hoe de Kempenaren hun regio in de toekomst zien.

03

Samenvatting toekomstdialoog: zo zien de Kempenaren hun regio in 2040

In 2040 wonen de Kempenaren in een regio met zelfstandige dorpen die elk een eigen identiteit en karakter hebben kunnen behouden. De kleinschalige, landelijke sfeer is prominent aanwezig gebleven, met een sterke nadruk op saamhorigheid en gemeenschapszin. De dorpen zijn levendig, met een mix van jong en oud die samenleven in harmonie, en waarin nieuwkomers hun plek hebben kunnen vinden.

Er is een gezonde balans gevonden tussen nieuwbouw en het behoud van de dorpskernen met hun historische elementen. Nieuwbouwbuurten zijn ontworpen met respect voor het dorpse karakter. Er zijn voldoende betaalbare woningen. Specifieke aandacht is uitgegaan naar woningen voor starters en ouderen, waardoor jongeren in hun geboortestreek hebben kunnen blijven wonen en ouderen in hun vertrouwde omgeving oud kunnen worden. De Kempenaren willen dat elk dorp een groei doormaakt, maar zien het zwaartepunt voor de nieuwe woningen vooral nabij Eindhoven. Zij willen echter voorkomen dat hun dorpen vastgroeien aan het stedelijke gebied van Eindhoven en Veldhoven.

De voorzieningen zijn uitstekend ontwikkeld en afgestemd op de behoeften van alle inwoners en kennen draagkracht. De gemeenschapshuizen vormen nog steeds het kloppend hart van de samenleving. Basisscholen, kinderopvang, sportverenigingen en winkels voor basislevensmiddelen zijn behouden en waar nodig uitgebreid, waardoor de leefbaarheid van de dorpen gewaarborgd is. Een groter winkelaanbod is beschikbaar in de grotere kernen en omliggende steden. In elk dorp zorgen horeca en andere vormen van vermaak voor levendigheid, ook in de kleinere. Dat maakt de dorpen aantrekkelijk om in te wonen en te bezoeken. Zorgvoorzieningen zijn goed georganiseerd. Zo zijn huisartsen en tandartsen binnen handbereik en ook specialisten niet heel ver weg. Iedereen heeft toegang tot de zorg die nodig is.

Rondom de dorpen is het mozaïeklandschap van beekdalen, bossen, heide en vennen, en boerenland versterkt. De Kempenaren waarderen de gebruiksnatuur nabij de dorpen en wensen een uitbreiding van de recreatiepaden om te kunnen genieten van de groene ruimte. Daarnaast wensen de Kempenaren dat waardevolle bossen en andere natuur meer ruimte krijgen zodat ze robuuster van aard zijn. De groene dooradering van beken door het landschap zorgt voor een natuurlijke barrière tussen de verschillende dorpen.
De Kempenaren zijn het erover eens dat de landbouw een belangrijke invulling geeft aan het buitengebied en de toekomst van de regio. Over de wijze waarop landbouw wordt gedreven zijn de meningen verdeeld. De een ziet vooral een voortzetting van de huidige landbouw; voor de ander is de landbouw in 2040 verduurzaamd en minder intensief geworden.

De sociale cohesie is versterkt door initiatieven van bewoners, die worden ondersteund door de overheid. De Kempenaren hebben tal van vrijwilligersorganisaties en verenigingen die zich inzetten voor gemeenschapsprojecten, waardoor er een sterke band is tussen de inwoners. Vanuit de ons-kent-ons mentaliteit lukt het goed om de Kempenaren onderdeel te laten zijn van de samenleving. Integratie

van nieuwkomers wordt actief bevorderd door gerichte gemeenschapsactiviteiten en lokale projecten, met name voor internationale werknemers.

In dit toekomstbeeld staat ook het behoud van de kwaliteit van de werkgelegenheid centraal. Lokale bedrijven bloeien en bieden voldoende werkgelegenheid voor de inwoners. Dit draagt bij aan de leefbaarheid en de lokale economie. De kwaliteit van de werkgelegenheid zijn behouden zonder uitbreiding van álle bedrijventerreinen.

Het netwerk van wegen en fietspaden vormt goede en veilige verbindingen tussen de dorpen en de grotere steden. In de dorpen is meer ruimte voor de fiets en het openbaar vervoer is voor de meeste dorpen een alternatief voor de auto.

Kortom, De Kempen hebben zich kunnen ontwikkelen tot een samenspel van bloeiende gemeenschappen met een eigen identiteit waar het dorpsgevoel en de zorg voor elkaar centraal staan. De combinatie van landelijke charme en moderne voorzieningen en werkgelegenheid maakt De Kempen aantrekkelijk voor zowel huidige als toekomstige generaties.

De Kempische opgaven

04

Naast de ambities van de Kempenaren om hun gebied zelf vorm te geven, hebben we te maken met een groot aantal opgaven die zijn ingegeven door (inter)nationale ontwikkelingen, of die rechtstreeks uit de schaalsprong volgen. We moeten ermee omgaan, we kunnen ze niet vermijden. Maar we kunnen er zelf wel richting aan geven door proactief eigen keuzes te maken. Aan een deel van de opgaven is al min of meer richting gegeven in bestaande regionale beleidsdocumenten, of per gemeente afzonderlijk. Andere opgaven zijn nog niet in beleid vastgelegd. De wijze waarop invulling wordt gegeven aan de opgaven heeft invloed op de brede welvaart van De Kempen en het subjectieve welzijn van de Kempenaar.

Wonen

Tot enkele jaren geleden waren we een *krimpregio*. De ontwikkeling van de Brainportregio bracht daar verandering in. De Kempen zijn in trek! Dat is natuurlijk positief, maar als keerzijde van de medaille is er nu sprake van een grote druk op de woningmarkt. Er is sprake van schaarste, zowel in kwantiteit als kwaliteit. Het woningaanbod blijft achter bij de vraag en er is niet voor elk wat wils. Het gevolg is dat er onvoldoende doorstroming is en de huizenprijzen stijgen.

Om alleen al de *autonome behoefte* op te kunnen vangen moeten we tot 2030 ten minste 3.220 woningen bouwen. Dat is al over zes jaar! Het woningaanbod richt zich op de verschillende doelgroepen waaronder woningen voor ouderen nabij voorzieningen en meer betaalbare woningen voor jongeren.

Elke subregio van de Brainportregio/MRE is gevraagd een steentje bij te dragen aan het faciliteren van de regionale schaalsprong. Voor De Kempen betekent dat dat er tot 2040 in totaal 5.000 tot 13.000 woningen bij moeten komen als onderdeel van een totale opgave van 100.000 tot 130.000 in de Brainportregio. Hier hebben we de volgende keuze te maken: gaan we volledig mee in de schaalsprong, of groeien we enkel voor onze eigen behoefte? Of kiezen we een tussenvariant? Is het verstandig om een buffercapaciteit op te nemen, mochten bepaalde ontwikkelingen geen doorgang kunnen vinden? En waar kunnen we het beste bouwen? Wat meer in de grotere dorpen? Of meer in de dorpen nabij het stedelijk gebied waar de druk op de woningmarkt het grootst is?

Iedere keuze heeft consequenties, zowel positief als negatief. Keuzes, die versterkend en tegelijkertijd tegenstrijdig kunnen zijn. Er ontstaat een nieuwe balans in de volkshuisvesting, omdat meer betaalbare woningen ook meer mensen van buiten De Kempen trekt. Meer woningen betekenen meer mensen die potentieel medewerkers kunnen zijn van de Kempische bedrijven en die bijdragen aan de levendigheid van De Kempen en daarmee het behoud van voorzieningen en het verenigingsleven.

In verband met de vergrijzing is er een groeiende behoefte aan levensloopgeschikte woningen, door nieuwbouw of aanpassing van bestaande woningen. Omdat de kansen voor inbreiding bijna allemaal opgebruikt zijn, moeten we dorpen gaan uitbreiden of accepteren dat er hoger gebouwd gaat worden. Daarbij moeten we voorkomen dat dit een

5.000 tot 13.000 woningen
Het aantal van 5.000 woningen is gebaseerd op de autonome behoefte in de woonvisie. De 13.000 woningen zijn afkomstig uit de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant (deel II Bijlagen).

Krimpregio
Een krimpregio is een gebied dat te maken heeft met bevolkingsdaling. Dergelijke krimp kan negatieve gevolgen hebben voor de economie en leefbaarheid in een regio.

Autonome behoefte
Het is de behoefte van een dorp om te kunnen voorzien in de natuurlijke aanwas van het dorp, voor jong en oud.

“Gaan we volledig mee in de schaalsprong, of groeien we enkel voor onze eigen behoefte? Of kiezen we een tussenvariant? En waar kunnen we het beste bouwen?”

04

ongewenste inbreuk doet op de kleinschalige en vaak karakteristieke identiteit van de dorpen en het omliggende landschap.

Werken

De Kempen zijn ook als economische locatie in trek! Niet alleen willen mensen in De Kempen blijven wonen of er zich vestigen. Ook de Kempische maakindustrie lift mee met de snelgroeiende economische Brainportregio, met voornamelijk bedrijven die hightech systemen en materialen maken. Willen we onderdeel blijven van deze economische voorspoed, zijn er nieuwe werklocaties nodig. Daarnaast vraagt de schaalsprong om voldoende geschikt personeel – in de maakindustrie, maar ook in maatschappelijke sectoren zoals zorg, onderwijs en welzijn.

Voor de economische ontwikkeling van De Kempen hanteren we twee groeiscenario’s. In de periode tot 2030 kiezen we voor *EIB*-hoog, met een Kempische behoefte van 60 hectare bedrijventerrein. Daarna is tot 2040 EIB-laag het uitgangspunt en komt daar nog eens 30 hectare bedrijventerrein vanuit de schaalsprong bij. Daarmee kunnen we overigens niet alle bedrijven faciliteren en zullen er keuzes gemaakt moeten worden.

Onderdeel van de Kempische economie zijn de landbouwbedrijven en de bedrijven die onderdeel zijn van de vrijetijdseconomie. De landbouw staat aan de vooravond van een transitie. De vrijetijdseconomie zal onveranderd groot blijven.

EIB

Het Economisch Instituut voor de Bouw maakt prognoses en scenario’s over de ontwikkeling van de bouw en gebouwde omgeving voor overheden, belangenorganisaties en bedrijven.

Bereikbaarheid en mobiliteit

Een goede bereikbaarheid van De Kempen en binnen De Kempen is een voorwaarde voor een goed functionerende woon- en werkomgeving. Uit de Foto van De Kempen volgt dat we deze bereikbaarheid op veel plekken in het gebied zouden kunnen verbeteren, ongeacht de keuze om door te groeien. Er is sprake van een slechte doorstroming van de A- en N-wegen en verminderde verkeersleefbaarheid van de kleine dorpen. Door een gebrek aan serieuze alternatieven kiest de Kempenaar vaak voor de auto als vervoermiddel.

Een mobiliteitstransitie van De Kempen is noodzakelijk. In de Regionale Mobiliteitsvisie MRE 2040 en de Kempische Mobiliteitsstrategie zijn hiervoor al oplossingsrichtingen beschreven. Het bestaande autonetwerk is ontoereikend en een opschaling daarvan is zowel ruimtelijk als met betrekking tot klimaat en leefbaarheid ongewenst. Investeringen in het wegennet moeten passen bij de rol van de auto en de leefomgeving in de toekomst. We verbeteren duurzame alternatieven (denk aan hoogwaardig openbaar vervoer en verbeterde brandstoffen) en actieve mobiliteit in de vorm van de fiets. Vanuit de gedachte van brede welvaart betekent dat het leggen van nadruk op bereikbaarheid voor iedereen, in plaats van te focussen op filebeperking en reistijdwinsten, en het beperken van de negatieve voetafdruk van mobiliteit op de omgeving. Voorwaarde is wel dat de reistijd met fiets en openbaar vervoer in de spitsperioden kan concurreren met die van de auto. Het aanbod aan mobiliteitsvoorzieningen zal echter per kern verschillen. Voor de korte afstand zetten we in op fiets en voor de lange afstand op openbaar vervoer als goede alternatieven voor de auto.

Vanuit de Brainportregio hebben De Kempen de opgave voor het aanleggen van hoogwaardig-openbaar-vervoersverbindingen om de bereikbaarheid te verbeteren. De HOV4-lijn Eindhoven-Veldhoven wordt doorgetrokken tot aan Eersel en vanaf Eersel naar Bergeijk en naar Bladel en Reusel (HOV4-light). De HOV-lijnen bestaan uit een netwerk van HOV-haltes op een hoofdas, van waaruit een fijnmazig netwerk van fiets, openbaar vervoer en auto de Kempenaren naar de dorpen brengt. De *HOV-knoop* in Eersel, waar HOV4 en HOV4-light op elkaar aansluiten kan op termijn uitgroeien tot *Brainporthub*. De HOV-knoop vormt een logische plek voor verbindingen in de richting van Bergeijk/Lommel en Eindhoven Airport/*BIC*.

Landschap en klimaat

Uit de Foto van De Kempen blijkt dat het kenmerkende mozaïeklandschap het fundament vormt voor een prettige woon- en leefomgeving. Waar het buitengebied voorheen vooral het domein was van natuur en landbouw, maken andere vormen van ruimtegebruik de laatste decennia meer en meer aanspraak op dit gebied. Er vindt al langer een verstedelijking plaats voor nieuwe woonbuurten en bedrijventerreinen. Daarnaast leggen recreatieve bedrijvigheid en activiteiten een extra druk op natuur en landschap.

Relatief nieuw is het ruimtegebruik dat te maken heeft met het veranderende klimaat – denk aan de productie van duurzame energie en de berging van steeds grotere hoeveelheden regenwater die in korte tijd vallen. Tot slot is door intensivering van de

HOV 4 en HOV 4-light

HOV 4 is de snelle busverbinding van het centrum van Eindhoven, via Veldhoven over de vluchtstrook van de A67 naar Eersel. Het vervolg van HOV 4 gaat om de hoogwaardige busverbinding via Bladel naar Reusel.

HOV 4-light wordt gevormd door de busverbindingen vanaf Eersel via Bladel naar Reusel en vanaf Eersel naar Bergeijk. Op deze verbindingen krijgt de bus voorrang op de rest van het gemotoriseerde verkeer.

HOV-knoop

Een hoogwaardig-openbaar-vervoersknoop (kortweg: HOV-knoop) is een plek waar meerdere vervoersvormen (fiets, openbaar vervoer, auto) samenkomen. Het is een toegankelijk centraal punt waarmee een efficiënte en duurzame verplaatsing van A naar B mogelijk wordt.

Brainporthub

Deze hub is een park & ride buiten de stad met een belangrijke bovenregionale functie voor de afvang van automobilisten, dus ook voor bezoekers van buiten de regio. De Brainporthub biedt hen een snelle en duurzame transfer richting hun eindbestemming, veelal richting grote werkgevers en naar het stedelijk gebied. Het is plek waar doorreizigers maar relatief kort zijn. Reizigers, veelal woon-werkverkeer, parkeren de auto op deze hub buiten het stedelijk gebied en stappen daar over op (hoogwaardig) openbaar vervoer.

BIC

BIC staat voor Brainport Industries Campus. De BIC is een bedrijvenpark voor bedrijven die onderdeel zijn van de toeleverketen voor de multinationals in de Brainportregio. De gemeente Eindhoven en ASML zijn overeengekomen dat de nieuwe fabriek van ASML wordt toegevoegd aan de BIC.

04

landbouw de symbiose tussen landbouw en natuur veelal verloren gegaan, met grote negatieve gevolgen voor de biodiversiteit.

Zoals hiervoor al is gebleken, is nieuwe gebruiksruimte voor wonen en bedrijven onontkoombaar. Daarnaast hebben De Kempen een functie van landelijke en natuurlijke 'achtertuin' van de Brainportregio, van een bovenregionaal niveau. Bij het zoeken naar locaties voor deze verstedelijking is een zorgvuldige afweging nodig, waarbij water en bodem sturend zijn en er ruimte blijft voor versterking van natuur, behoud van het landschap met cultuurhistorische bebouwingsclusters, verbetering van de landbouw en herstel van de verwevenheid van natuur en landbouw. Daarnaast willen we onze omgeving meer klimaatrobuust maken, zodat we grote hoeveelheden regenwater goed opvangen, om vast te houden of te verwerken. Ook gaan we hiermee *hittestress* tegen. Deze opgave komt in een *groenblauwe gebiedsgerichte aanpak* voor de gebieden Kempenland-West en Grenscorridor aan de orde. Een algemene opgave is de toevoer van voldoende energie. Ook wij hebben te maken met *netcongestie*. Verzwaring van het elektriciteitsnet is pas gepland na 2031.

Voorzieningen

De voorzieningen in De Kempen staan op verschillende manieren onder druk. Ook hier hebben vergrijzing en vergroening een grote invloed. De vergrijzing maakt dat er steeds meer aanspraak wordt gemaakt op zorgvoorzieningen, terwijl er steeds minder 'handen' beschikbaar zijn om die zorg te kunnen bieden. Zo zal in de periode tot 2040 bijna een verdubbeling van het aantal 75-plussers plaatsvinden. Het aantal ouderen dat behoefte heeft aan 24-uurszorg of zorg op afroep neemt na 2030 toe met 70%. Het landelijke beleid is erop gericht om nauwelijks nog nieuwe verpleeghuisplekken te creëren. Hierdoor moeten we de woonvragen van senioren steeds meer in reguliere woningen opvangen. Dit beleid is een gevolg van de personeelstekorten in de zorg. In de periode tot 2040 verwachten we daarom een tekort aan 1.200 zorgplekken. Dat vraagt niet alleen om extra voorzieningen, maar vooral om voldoende personeel.

De omgekeerde beweging zien we in het basisonderwijs. Door ontgroening zijn er steeds minder kinderen. Voor de leefbaarheid van de dorpen is het behoud van een basisschool en voldoende kinderopvang belangrijk, omdat dat voor jonge gezinnen vaak wel voorwaarde is om te blijven of zich er te vestigen.

Voor levendige en aantrekkelijke dorpsharten is het noodzakelijk dat er voldoende winkels en horecagelegenheden zijn, en dat de dorpsharten goed bereikbaar zijn. Het aantal winkels in de kleine dorpen is de laatste jaren afgenomen en bestaande winkels hebben moeite met het vinden van opvolging. Daarnaast is er behoefte aan andere vormen van vermaak.

Ongeveer de helft van de Kempenaren kampt met overgewicht. Hoewel dit percentage niet veel anders is dan in Nederland als geheel, is het wenselijk dit aantal terug te brengen. Dat vraagt om veranderingen in het levenspatroon van mensen. Slechts een kleine 46% van de Kempenaren voldoet namelijk aan de beweegrichtlijn. Aantrekkelijke mogelijkheden om aan sport te doen en een plezierige omgeving om te wandelen of te fietsen nodigen uit om in beweging te komen.

Samenleving

Het behoud van de Kempische identiteit is een veelgehoord onderwerp. Zoals we eerder al aangaven bepalen vele factoren de identiteit van een gebied. Een belangrijk deel komt voort uit de samenleving. De Kempen worden gekenmerkt door een actief verenigingsleven en het er voor elkaar zijn. Doordat het aantal Kempenaren dat zich wil of kan inzetten voor de vereniging en elkaar afneemt, staat het verenigingsleven echter onder druk. Dit komt door vergrijzing en ontgroening, en wordt versterkt door de individualisering van de samenleving – een fenomeen dat zich al enige decennia in heel Nederland voordoet.

Als gevolg van de schaalsprong zullen zich mensen van elders in De Kempen gaan vestigen. Mensen die vaak andere opvattingen en gebruiken hebben, ongeacht hun komaf. De opgave is om deze nieuwkomers bekend te maken met de Kempische identiteit en het hen mogelijk te maken daarvan onderdeel te worden.

Hittestress
Als gevolg van klimaatverandering warmt de omgeving op. Extreme, langdurige hitte vermindert het functioneren van mensen en kan schadelijk zijn de voor gezondheid. Koelere plekken in de openbare ruimte bieden de mogelijkheid om af te koelen en gaan het opwarmen van de (stedelijke) omgeving tegen.

Groenblauwe gebiedsgerichte aanpak
De klimaat-, natuur-, water- en landbouwopgaven zijn nauw met elkaar verweven. Met de groenblauwe gebiedsgerichte aanpak wordt gezocht naar slimme combinaties van oplossingen die bijvoorbeeld de natuur versterken, de kwaliteit van ons water en onze bodem verbeteren en kansen bieden voor de landbouw.

Netcongestie
Doordat we overstappen op duurzame energie, neemt het gebruik en de opwek van elektriciteit toe. Op verschillende plekken in Nederland is daardoor onvoldoende ruimte (capaciteit) op het elektriciteitsnet. Dit zorgt voor file op het elektriciteitsnet op piekmomenten: netcongestie.

De Kempische ambitie

05

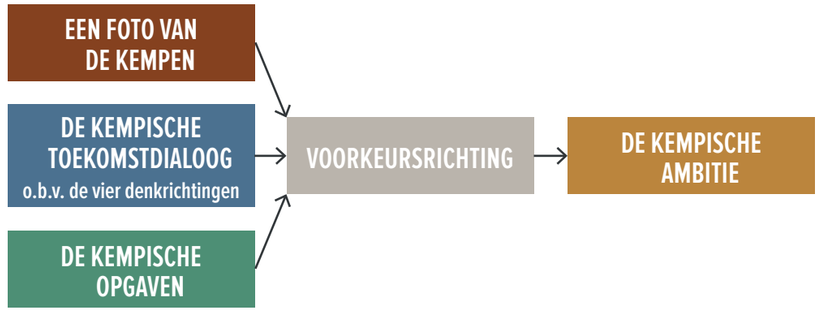
Van denkrichtingen naar Kempische ambitie

In het kader van het bestuursopdracht van deze Ontwikkelstrategie zijn vier denkrichtingen opgesteld, waarlangs de effecten van de Kempische opgaven kunnen worden bepaald en die gebruikt zijn als gesprekstarter tijdens de toekomstdialoog. De vier denkrichtingen zijn:

- Minimale groei
  De dorpen groeien geleidelijk door. Er komen pakweg 5.000 woningen en een bedrijventerrein bij.
- Gelijk verdeelde groei
  Er komen ongeveer 13.000 woningen en een bedrijventerrein bij. De woningen worden gelijk verdeeld over de vier gemeenten. Alle dorpen en bedrijventerreinen worden ruim een derde groter.
- Groei nabij stedelijk gebied
  Ook in deze denkrichting komen er ongeveer 13.000 woningen en een bedrijventerrein bij, maar dan op één locatie in De Kempen, in de richting van Eindhoven. Daar ontstaat een nieuwe ‘knoop’. De dorpen groeien een beetje.
- Groei in nieuwe kern
  We vangen de groei met ongeveer 13.000 woningen en een bedrijventerrein op met een nieuwe groeikern op een andere plek in De Kempen.

Vanuit de vier denkrichtingen is een vijfde denkrichting - de voorkeursrichting - gecreëerd, die heeft geleid tot de Kempische ambitie. Deze volgt uit de foto van De Kempen, de toekomstdialoog en de Kempische opgaven.

Tegenstrijdigheden zorgen ervoor dat niet alles kan en dat er overwogen keuzes zijn gemaakt.

“Dit alles draagt bij aan de brede welvaart van De Kempen en het welzijn van alle Kempenaren.”

05

De Kempische ambitie op hoofdlijnen

De Kempische ambitie is voornamelijk gebaseerd op de denkrichtingen ‘gelijk verdeelde groei’ en ‘groei nabij stedelijk gebied’:

- Om de woonzekerheid van onze regio te waarborgen gaan we mee met de woningvraag volgend uit de schaalsprong en groeien we tot 2040 met minimaal 8.950 tot maximaal 13.000 woningen. We houden de flexibiliteit om, indien nodig, het woningbouwaantal na evaluatie bij te stellen.
- We zien de grote vraag naar woningen in de regio als kans om elk dorp van elke gemeente qua woningaantallen te laten groeien. We bouwen zodat ten minste wordt voorzien in de autonome woningbehoefte van de betreffende kern, waarmee we de leefbaarheid behouden en waar mogelijk versterken.
- Vanwege het bestaande voorzieningenaanbod groeien de grotere kernen (Bergeijk, Bladel, Eersel, Hapert en Reusel) meer dan de autonome woningbehoefte. Daarnaast zullen de kernen met een ligging nabij het stedelijk gebied (denk aan Wintelre, Knegsel, Steensel, Riethoven en Eersel) meer groeien om de woningbehoefte vanuit de schaalsprong op te vangen.[1]
- We streven ernaar om ons bestaande voorzieningenniveau eerder te versterken dan te behouden om de leefbaarheid en de levendigheid in onze kernen te waarborgen, en de geestelijke en lichamelijke gezondheid van alle Kempenaren te bevorderen. Waar mogelijk versterken we onze (bovenlokale) voorzieningen of breiden ze uit, en bieden we diversiteit in aanbod van onder andere sportvoorzieningen, en culturele en maatschappelijke voorzieningen.

Uit de toekomstdialoog volgt dat de Kempenaren trots zijn op hun sociale identiteit met haar verenigingsleven, kenmerkende tradities zoals carnaval, en de ondernemersmentaliteit van praktisch aanpakken. Deze Kempische identiteit wordt daarnaast gekenmerkt door ruimtelijke aspecten zoals de ruim opgezette kernen, weinig hoogbouw en de groene omgeving die altijd in een mum van tijd te bereiken is. Deze identiteit is belangrijk voor het welbevinden van de inwoners en dient behouden te blijven.

We streven naar het volgende toekomstbeeld voor De Kempen in 2040:

“In onze samenleving is iedereen welkom en leren we elkaar graag kennen. Onze regio wordt gekenmerkt door dorpse bebouwing met geschikte woningen voor jong en oud, voor Kempenaar én nieuwkomer. De maakindustrie en de vrijetijdssector zijn kenmerkend voor de regio en maken De Kempen economisch sterk. Alle kernen zijn goed en veilig te bereiken met een geschikt vervoermiddel voor iedereen. De natuur en het mozaïeklandschap zijn altijd dichtbij. Onze voorzieningen zorgen voor leefbaarheid en levendigheid in alle kernen. We behouden onze veilige en rustige leefomgeving waar het dorpse karakter met het actieve verenigingsleven centraal staat. Dit alles draagt bij aan de brede welvaart van De Kempen en het welzijn van alle Kempenaren.”

Om dit toekomstbeeld te bereiken houden we vast aan de volgende leidende principes:

- We sturen op plannen in het fysieke domein (wonen, werken, mobiliteit, voorzieningen) om maatschappelijke doelen te realiseren.
- Nieuwe woningen sluiten qua uitstraling aan bij het karakter van de betreffende kern waarbij wordt gezocht naar (nieuwe) woonvormen passend bij de woonbehoefte.
- Inbreiden gaat in beginsel voor uitbreiden, zodat het groene karakter van onze regio behouden blijft. Ter borging van het karakter van de kernen en daarbij horende sociale cohesie wordt voor eigen inwoners en voor hen die terug willen keren naar De Kempen binnen de eigen gemeenten - voor zover de wetgeving hiervoor mogelijkheden biedt - beleid gevoerd om hen een voorrangspositie te bieden op nieuwe woningen.
- We kiezen voor selectieve groei van onze economische welvaart waarbij we inzetten op de lokale en regionale werkmilieus die het economische profiel van De Kempen versterken. Betrokken ondernemers vormen een ondersteunende factor in het verenigingsleven binnen onze regio.
- We leggen de nadruk op bereikbaarheid voor jong en oud met geschikte vervoermiddelen voor iedereen. We streven naar een mobiliteitstransitie, met een regionale HOV-knoop en een fijnmazig netwerk aan HOV-haltes. Hiermee beperken we de negatieve invloed van mobiliteit, denk aan uitstoot, files en ongewenst doorgaand (zwaar) verkeer door de kernen. Zo bewaren en bevorderen we de leefbaarheid en verkeersveiligheid van onze regio te bewaren en te bevorderen.
- We zetten in op het behouden en versterken van ons landschap dat wordt gekenmerkt door een mozaïek aan bossen, heide en vennen, beekdalen, akkers en weilanden afgewisseld met bebouwing. Bij de locatiekeuze van nieuwe ontwikkelingen zijn water en bodem sturend.
- We streven ernaar om ons bestaande voorzieningenniveau eerder te versterken dan te behouden, om de leefbaarheid en de levendigheid in onze kernen te behouden.
- We zetten in op het behouden van de Kempische cultuur die de regio zo geliefd maakt voor de Kempenaar en de nieuwkomers.

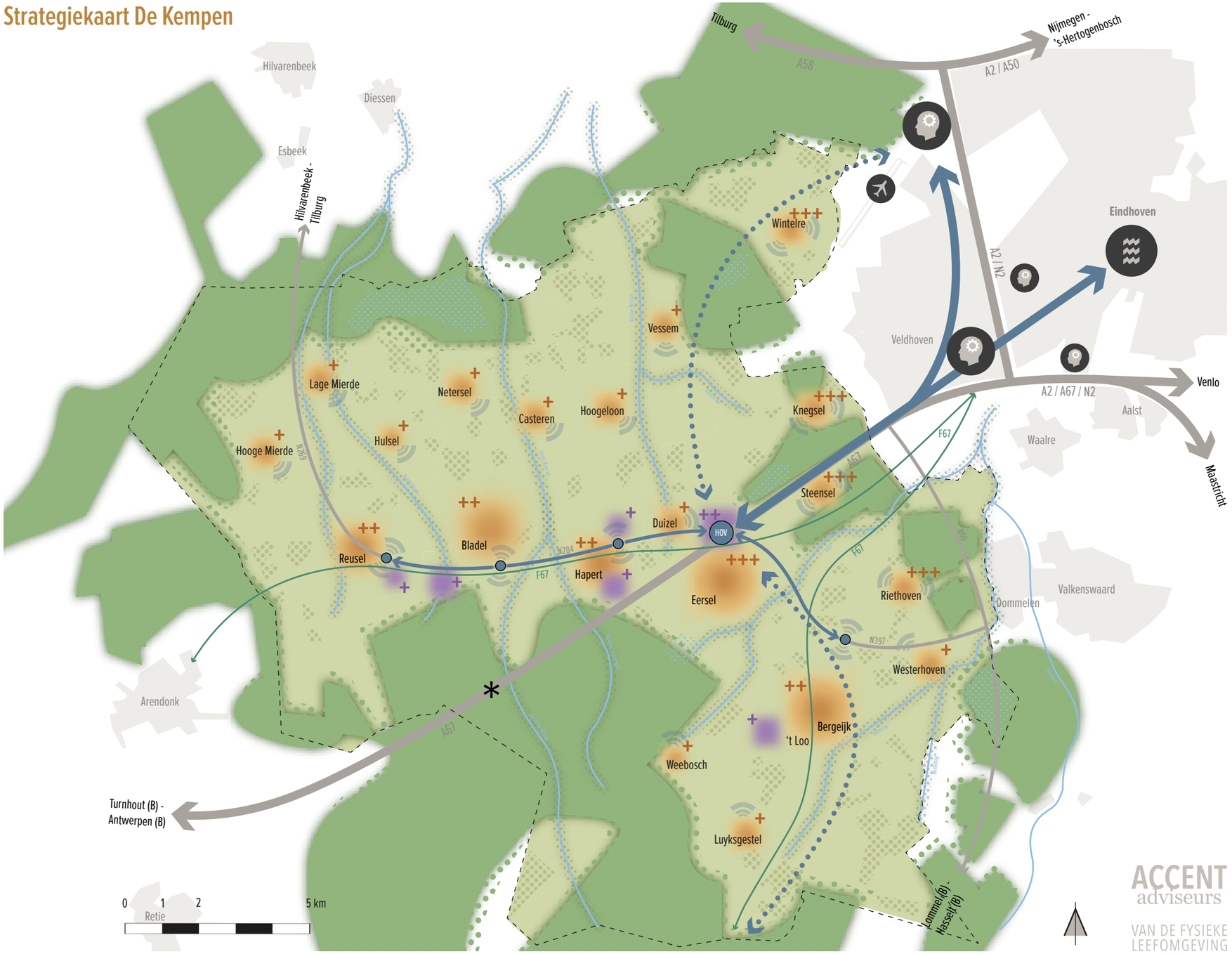
De Kempische ambitie gaat in op de zes thema’s: wonen, werken, bereikbaarheid, landschap en klimaat, voorzieningen en samenleving. Voor elk thema wordt aan de hand van de ‘draaiknoppen’ ambitie, locatie en prioriteit richting gegeven. Alle ambities hebben als doel om bij te dragen aan de brede welvaart van De Kempen en daarmee het welzijn van alle Kempenaren. Brede welvaart en subjectief welzijn wordt hiermee voorwaarde voor toekomstige ontwikkelingen.

1 *Voor zover mogelijk binnen de fysieke mogelijkheden en begrenzingen vanuit onder andere bodem, water en natuur, en de milieucontouren van Eindhoven Airport.*

"In onze samenleving is iedereen welkom
en leren we elkaar graag kennen."

05

Strategiekaart De Kempen

Legenda

- Kempisch dorp
- bedrijventerrein
- \+ groei voor autonome behoefte
- ++ groei voor autonome behoefte en schaalsprong
- +++ extra groei voor autonome behoefte en schaalsprong nabij stedelijk gebied
- HOV-knoop De Kempen
- regionaal autonetwerk
- HOV 4
- HOV 4 light
- HOV-halte
- OV-verbinding (in onderzoek)
- snelfietsverbinding De Kempen (F67)
- fijnmazig mobiliteitsnetwerk
- * zoekgebied afrit A67
- natuurgebied als drager van de identiteit van het Kempisch landschap
- versterken mozaïeklandschap als identiteit van het Kempisch landschap
- vennen
- versterken beekdal als ruimtelijke identiteitsdrager van het mozaïeklandschap
- centrum Eindhoven
- Brainport bedrijvencampus
- Eindhoven Airport
- grens Kempengemeenten

ACCENT adviseurs
VAN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

05

“Onze regio wordt gekenmerkt door dorpse bebouwing met geschikte woningen voor jong en oud, voor Kempenaar én nieuwkomer.”

Wonen

- Nieuwe woningen sluiten qua uitstraling aan bij het karakter van de betreffende kern waarbij wordt gezocht naar (nieuwe) woonvormen passend bij de woonbehoefte.
- Inbreiden gaat in beginsel voor uitbreiden, zodat het groene karakter van onze regio behouden blijft.

Ambitie

1. Om de woonzekerheid van onze regio te waarborgen gaan we mee met de woningvraag volgend uit de schaalsprong en groeien we tot 2040 met minimaal 8.950 tot maximaal 13.000 woningen. Om dit aantal te realiseren is het creëren van een buffer noodzakelijk, zodat bij er planvertraging of -uitval voldoende plannen zijn om dit aantal mogelijk te maken.

   We houden de flexibiliteit om, indien nodig, het woningbouwaantal binnen een bandbreedte na evaluatie bij te stellen. Per gemeente hanteren we onderstaande ruime, en daarmee richtinggevende, bandbreedte.

2. We geven invulling aan de vraag naar woningen voor verschillende doelgroepen, waaronder senioren en starters. Ook zetten we in op betaalbare woningen en de huisvesting van overige aandachtsgroepen, zoals zorgbehoevenden, arbeidsmigranten, statushouders en asielzoekers.
3. Met collectieve wooninitiatieven zetten we in op het versterken van de saamhorigheid, de zorg voor elkaar en het tegengaan van eenzaamheid.

Locatie

1. We zien de grote vraag naar woningen in de regio als kans om elk dorp van elke gemeente qua woningaantallen te laten groeien. We bouwen zodat ten minste wordt voorzien in de autonome woningbehoefte van de betreffende kern, waarmee we de leefbaarheid behouden en waar mogelijk versterken.

Gemeente	Minimale ambitie	Maximale ambitie
Bergeijk	+1.750 woningen	+3.000 woningen
Bladel	+2.250 woningen	+3.000 woningen
Eersel	+4.000 woningen	+5.500 woningen
Reusel-De Mierden	+950 woningen	+1.500 woningen
Totaal De Kempen	+8.950 woningen	+13.000 woningen

2. Vanwege het bestaande voorzieningenaanbod groeien de grotere kernen (Bergeijk, Bladel, Eersel, Hapert en Reusel) meer ten opzichte van de autonome woningbehoefte. Daarnaast zullen ook kernen met een ligging nabij het stedelijk gebied (denk aan Wintelre, Knegsel, Steensel, Riethoven en Eersel) meer groeien om de woningbehoefte vanuit de schaalsprong op te vangen.
3. De woningtypologie en de dichtheid van nieuwe woningen sluit aan bij de lokale woonbehoefte en opgave van de betreffende kern.
4. Inbreiden gaat in beginsel voor uitbreiden, zodat het groene karakter van onze regio behouden blijft. Om het groen in de kernen te behouden en om aan de woningopgave te voldoen is de uitbreiding van onze kernen echter noodzakelijk. Hierbij zijn water en bodem sturend.

Prioriteit

1. Prioriteit ligt bij het opvangen van de schaalsprong in de kernen nabij het stedelijk gebied, denk aan Wintelre, Knegsel, Steensel, Riethoven en Eersel. Hiervoor is belangrijk dat snel onderzocht wordt waar deze woningen gerealiseerd kunnen gaan worden en planologische voorbereidingen te starten.
2. We monitoren de toewijzing van woningen aan mensen met sociale, economische of maatschappelijke binding met De Kempen. Mocht dit in een bepaald segment in een gemeente onder grenzen vanuit de Huisvestingswet komen te liggen, kunnen we op lokaal niveau overwegen

05

Huisvestingswet

De aangepaste Huisvestingswet (2024) biedt meer ruimte om woningen met voorrang toe te wijzen aan mensen met lokale, maatschappelijke of economische binding in sociale huur, middenhuur of nieuwbouw betaalbare koop. Dit is alleen mogelijk als er aantoonbare schaarste is die leidt tot verdringing. Daarvan is sprake als meer dan 50% van de vrijkomende woningen in een afzonderlijk segment naar mensen van buiten de gemeente gaat.

om nieuwe instrumenten uit de Huisvestingswet in te zetten.

3. We bouwen nieuwe woningen in de kernen naar gelang demografische ontwikkelingen en behoefte met speciale aandacht voor starters en senioren. Deze doelgroepen vragen om specifieke woonvormen zoals kleinere en betaalbare woningen voor starters uit eigen regio.
4. Focus ligt op het behouden en toevoegen van seniorenwoningen in de dorpscentra van met name Bergeijk, Bladel, Eersel, Hapert en Reusel. Op deze manier wonen de senioren nabij bestaande voorzieningen en ontstaat er voldoende volume voor ondersteunende voorzieningen. Daarnaast zal dit de doorstroming op de woningmarkt bevorderen doordat de huizen die achtergelaten worden door de senioren beschikbaar worden voor andere doelgroepen.

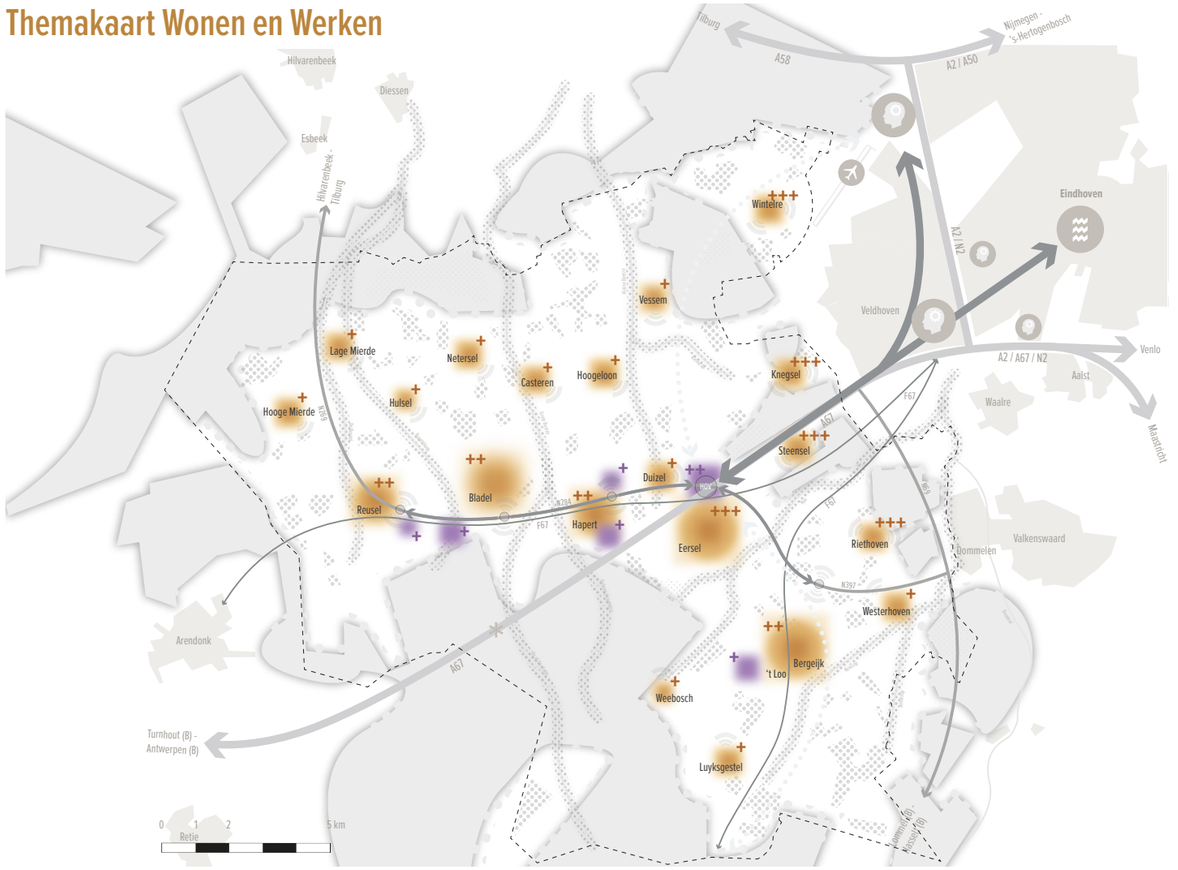
Voorzieningen in kleine kernen

Tijdens de toekomstdialoogavonden is de nadrukkelijke wens van de Kempenaren uitgesproken voor het versterken en toevoegen van (basis)voorzieningen, met name ook in de kleine kernen. Ondanks dat voorzieningen bijdragen aan de leefbaarheid van de kernen is de gedachte dat elke kern kan beschikken over een compleet voorzieningenaanbod niet reëel. Onderstaand rekenvoorbeeld toont aan hoeveel inwoners en woningen een kern moet hebben om een bepaalde voorziening levensvatbaar te maken en houden. Hiervoor hanteren we de gemiddelde huishoudensgrootte in De Kempen van 2,33 personen per huishouden (CBS, 2023).

Huisarts	Gemiddeld aantal huisartsen in Nederland per 1.000 inwoners	0,66
	Inwoners benodigd voor één huisarts	1.515
	Benodigde woningen voor één huisarts	651
Cafetaria	Gemiddeld aantal cafetaria's in Nederland per 1.000 inwoners	0,55
	Inwoners nodig voor één cafetaria	1.818
	Benodigde woningen voor één cafetaria	781
Voetbalvereniging	Gemiddeld aantal sportvelden in Nederland per 1.000 inwoners	0,96
	Inwoners nodig voor één sportveld	1.042
	Benodigde woningen voor één sportveld	447

Uitleg tabel: om een extra huisarts in een willekeurige kern of cluster van kernen mogelijk te maken moeten er dus 651 woningen toegevoegd worden. Voor een kern als de Weebosch, met 218 woningen, betekent dit een groei met 199%. Hulsel dient met 323 woningen te groeien, wat gelijk staat aan een groei van 98% ten opzichte van de huidige situatie.

Themakaart Wonen en Werken

Legenda

- Kempisch dorp
- bedrijventerrein
- \+ groei voor autonome behoefte
- ++ groei voor autonome behoefte en schaalsprong
- +++ extra groei voor autonome behoefte en schaalsprong nabij stedelijk gebied

05

Werken

- We kiezen voor selectieve groei van onze economische welvaart waarbij we inzetten op de lokale en regionale werkmilieus die het economische profiel van De Kempen versterken. Betrokken ondernemers vormen een ondersteunende factor in het verenigingsleven binnen onze regio.

Ambitie

1. Om te voldoen aan de groei van de schaalsprong ontwikkelen we ten minste 90 hectare aan nieuwe bedrijventerreinen in de regio, waarvan 40% aan kleinschalige lokale terreinen en 60% op een grootschalig subregionaal terrein: het Kempisch Bedrijvenpark 2 (KBP 2). Het versterken van de lokale en regionale werkmilieus heeft een positief effect op de lokale werkgelegenheid en (brede) welvaart van de regio door de verbondenheid met onder andere sponsoring van het lokale verenigingsleven.
2. We zetten in op het behouden en versterken van de vrijetijdssector.

Locatie

1. We breiden bestaande lokale bedrijventerreinen uit of ontwikkelen nieuwe lokale bedrijventerreinen om in de lokale behoefte te kunnen voorzien.
2. Ons nieuwe subregionale bedrijventerrein (KBP 2) ontwikkelen we op een gunstige locatie ten opzichte van de A67 en de nieuwe HOV-verbinding.

Prioriteit

1. In de periode tot 2030 volgen we het scenario “EIB hoog”, waarbij we circa 60 hectare bedrijventerreinen ontwikkelen. In de periode tot 2040 volgen we het scenario “EIB laag”. In deze periode ontwikkelen we de overige 30 hectare.
2. Bestaande bedrijventerreinen willen we waar mogelijk revitaliseren en verduurzamen. In sommige gevallen herstructureren we de bedrijventerreinen.

Bereikbaarheid en mobiliteit

- We leggen de nadruk op bereikbaarheid voor jong en oud met een geschikt vervoermiddel voor iedereen. We streven naar een mobiliteitstransitie, met een regionale HOV-knoop en een fijnmazig netwerk aan HOV-haltes. Hiermee beperken we de negatieve invloed van mobiliteit, denk aan emissie, files en ongewenst doorgaand (zwaar) verkeer door de kernen, om zo de leefbaarheid en verkeersveiligheid van onze regio te bewaren en te bevorderen.

Ambitie

1. Om de druk op het wegennet binnen en buiten de kernen te verminderen zetten we in op het opwaarderen van het bestaande lokale fietsnetwerk en de aanleg van de snelfietsverbinding F67 (De Kempenroute), zonder hierbij afbreuk te doen aan de autobereikbaarheid van onze kernen.
2. Om te voldoen aan de groei van de schaalsprong investeren we in een goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer. Dit doen we door de realisatie van een HOV-verbinding naar De Kempen (HOV4 en HOV4-light). Deze leidt tot de realisatie van een regionale HOV-knoop in Eersel, die op termijn kan uitgroeien tot Brainporthub. HOV4 en HOV4-light maken een fijnmazig netwerk aan kleinere HOV-haltes met passend openbaar vervoer voor alle kernen mogelijk.
3. Naast het verbeteren van de fietsbereikbaarheid en (H)OV denken we aan inzet van slimme mobiliteitsoplossingen.

Locatie

1. Door de aanleg van een hoogwaardige OV-verbinding op de vervoersas Veldhoven - Eersel - Hapert - Bladel - Reusel (HOV4 en HOV4-light) is de realisatie van een HOV-knoop mogelijk. Vanwege de gunstige ligging op die as realiseren we de HOV-knoop nabij de A67-afrit Eersel. We onderzoeken of extra ov-verbindingen van Bergeijk naar Lommel en Eindhoven Airport/BIC nodig zijn.
2. Om de verkeersveiligheid in onze kernen te waarborgen, te verbeteren en ongewenst doorgaand vervoer te beperken zoeken we naar maatwerkoplossingen op kernniveau. Waar nodig breiden we ons fijnmazige mobiliteitsnetwerk uit met nieuwe OV-verbindingen en (auto)-infrastructuur. We onderzoeken of een extra afrit op de A67 ter hoogte van Reusel mogelijk is.

Prioriteit

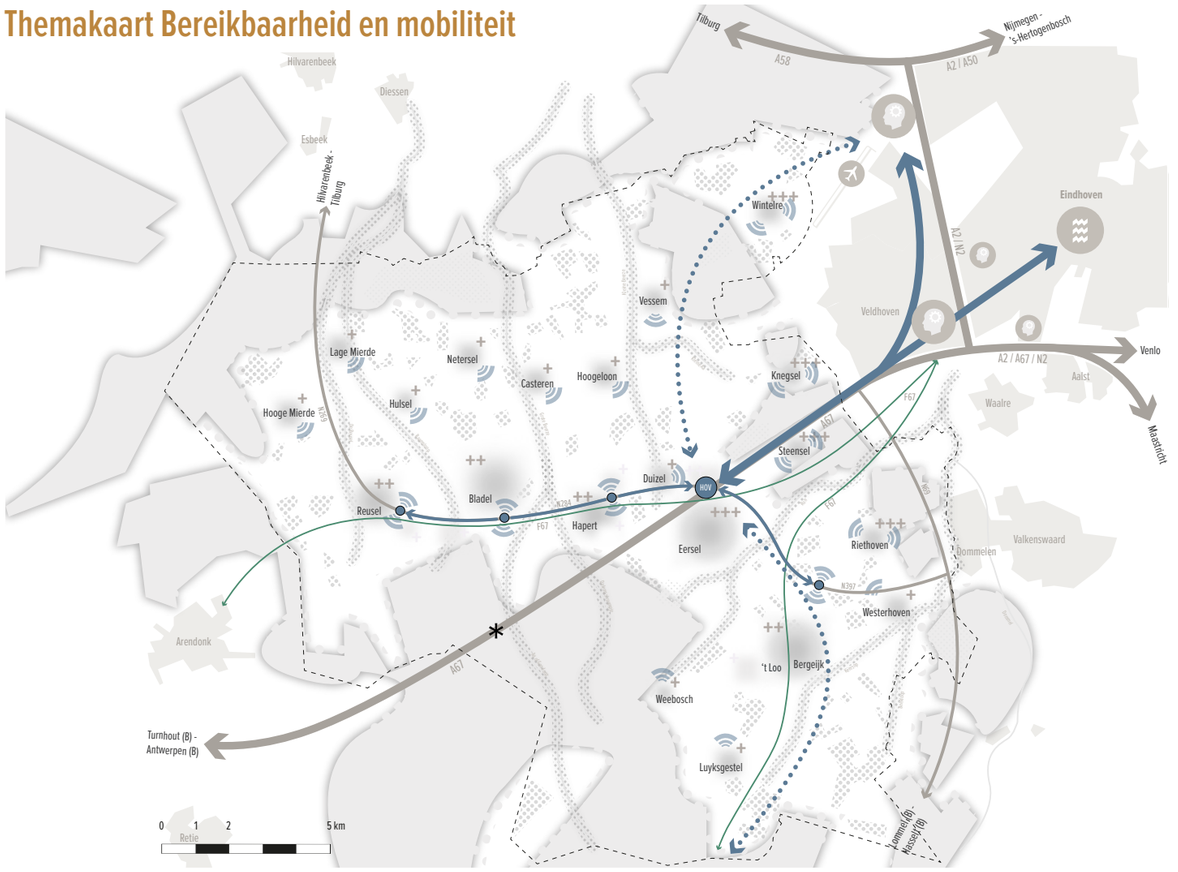
1. We zetten in op veilige, comfortabele fietsverbindingen tussen de kernen en directe, veilige en comfortabele verbindingen naar het stedelijk gebied. Daarnaast zetten we in op een goed fietsnetwerk dat de kernen, werklocaties, recreatieve voorzieningen en de natuurlijke omgeving met elkaar verbinden.

2. Het realiseren van HOV4, HOV4-light en de HOV-knoop, en het daaruit volgende fijnmazige netwerk van openbaar vervoer en andere mobiliteitssystemen, heeft gezien de schaalsprong hoge prioriteit. Een goede bereikbaarheid en ontsluiting van alle kernen voor jong en oud draagt bij aan de leefbaarheid van onze regio.

Legenda

- HOV-knoop De Kempen
- regionaal autonetwerk
- HOV 4
- HOV 4 light
- HOV-halte
- OV-verbinding (in onderzoek)
- snelfietsverbinding De Kempen (F67)
- fijnmazig mobiliteitsnetwerk
- zoekgebied afrit A67

Themakaart Bereikbaarheid en mobiliteit

05

Landschap en klimaat

- We zetten in op het behouden en versterken van ons landschap dat wordt gekenmerkt door een mozaïek aan bossen, heide en vennen, beekdalen, akkers en weilanden afgewisseld met bebouwing. Bij de locatiekeuze van nieuwe ontwikkelingen zijn water en bodem sturend.

Ambitie

1. We zetten in op het behouden en versterken van onze natuur en mozaïeklandschap. Waar mogelijk geven we meer ruimte aan natuurgebieden en creëren we nieuwe ecologische verbindingszones om het mozaïeklandschap te versterken. Dit aantrekkelijke landschap draagt ook bij aan de recreatie- en vrijetijdssector van De Kempen.
2. De agrarische sector met zijn akkers en weiden, en dierhouderijen is en blijft een belangrijk onderdeel van De Kempen. Om de natuur te bevorderen en agrariërs perspectief te bieden zetten we in op een transitie naar een duurzamere landbouwsector.
3. We sluiten aan bij de strategie voor besparing, grootschalige opwek van duurzame energie en warmte zoals is vastgelegd in de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0.

Locatie

1. De beken in De Kempen vormen een belangrijke ruimtelijke structuur en zorgen voor een groenblauwe dooradering van het landschap die de kernen van elkaar scheidt. Een groene buffer kan een ruimtelijke scheiding vormen met het stedelijk gebied van Eindhoven en Veldhoven. Door deze gebieden robuuster/ breder te maken draag je bij aan de Kempische identiteit (individuele kernen in het groen). Op deze wijze wordt er ook een bijdrage geleverd aan de ecologische hoofdstructuur, biodiversiteit, tegengaan van hittestress en ruimte voor waterberging.
2. We streven naar diversiteit in landbouw gericht op verbetering van de omgevingskwaliteit. Water en bodem en de nabijheid van natuur, woningen en recreatie zijn sturend in het bepalen van locaties en het type landbouw.

Prioriteit

1. Om de natuur te bevorderen en agrariërs perspectief te bieden zetten we in op een transitie naar een duurzamere landbouwsector. We sluiten hiervoor aan bij de provinciale aanpak en de GGA’s ‘Kempenland-West’ en ‘Grenscorridor’.

Voorzieningen

- We streven ernaar om ons bestaande voorzieningenniveau eerder te versterken dan te behouden om de leefbaarheid en de levendigheid in onze kernen te waarborgen.

Ambitie

1. We streven ernaar om ons bestaande voorzieningenniveau eerder te versterken dan te behouden om de leefbaarheid en de levendigheid in onze kernen te waarborgen, en de geestelijke en lichamelijke gezondheid van alle Kempenaren te bevorderen. Waar mogelijk versterken we onze (bovenlokale) voorzieningen of breiden die uit en bieden we diversiteit in aanbod van onder andere sportvoorzieningen, en culturele en maatschappelijke voorzieningen.
2. De (hightech) maakindustrie die zo kenmerkend is voor onze regio willen we graag behouden. Het toevoegen van middelbaar beroepsonderwijs (mbo) gericht op sectoren die van groot belang zijn in de Brainportregio, zoals techniek, zorg, landbouw en de vrijetijdssector is wenselijk.
3. We zien de komst van nieuwkomers als een kans om vergrijzing tegen te gaan, (zorg)voorzieningen te behouden en het tekort aan personeel in de maatschappelijke sectoren (zoals zorg en onderwijs) op te vangen.

Locatie

1. In alle kernen behouden en versterken we het voorzieningenaanbod aan de hand van de lokale vraag.
2. Gezien de vergrijzing en de toename van het aantal inwoners is het van belang om eerstelijnszorg (huisarts, apotheek) in de nabijheid te hebben.
3. Voor bovenlokale voorzieningen zoeken we naar goed bereikbare locaties passend in de ruimtelijke structuur.

Prioriteit

1. Personeelstekorten in de maatschappelijke dienstverlening blijft een aandachtspunt. Het terugdringen van de personeelstekorten is een voorwaarde voor het opvangen van de schaalsprong in De Kempen. We zien kansen in het creëren van aantrekkelijke arbeidsplaatsen door de clustering van maatschappelijke voorzieningen in bijvoorbeeld nieuwbouw.
2. We zetten in op het ontwikkelen van ontmoetingsplekken en voorzieningen voor de Kempische jeugd, jongvolwassenen en ouderen. Op deze manier houden we onze kernen levendig en aantrekkelijk voor iedereen.
3. Door de groei van het aantal woningen is het belangrijk dat het aanbod van voorzieningen (zoals zorg en onderwijs) blijft aansluiten op de vraag, zowel kwantitatief als kwalitatief. Denk hier aan mbo-, speciaal- en internationaal onderwijs.

“Onze voorzieningen zorgen voor leefbaarheid en levendigheid in alle kernen.”

05

“We behouden onze veilige en rustige leefomgeving waar het dorpse karakter met het actieve verenigingsleven centraal staat.”

05

Samenleving

- We zetten in op het behouden van de Kempische cultuur die de regio zo geliefd maakt voor de Kempenaren en nieuwkomers.

Ambitie

1. We zijn trots op onze Kempische manier van leven dat zich typeert door genieten en gezelligheid. We kennen onze dorpsgenoten en leren nieuwe buurtgenoten graag kennen. Deze cultuur behouden en versterken we door dit uit te dragen met actieve communicatie, het organiseren van waardevolle evenementen en fysieke ingrepen die ontmoeting stimuleren.
2. De sociale cohesie blijft behouden door in te blijven zetten op een actief verenigingsleven waar vrijwilligers een belangrijke rol spelen. Verenigingen dragen sterk bij aan een bruisende regio.
3. Nieuwkomers zijn van harte welkom in onze regio en dragen bij aan het in stand houden van onze verenigingen. We streven naar een goede integratie in onze Kempische gemeenschap zodat iedereen zich snel thuis voelt en actief kan bijdragen aan onze samenleving.

Locatie

1. Onze samenleving is niet locatie gebonden. Het DNA van De Kempen moet overal te voelen zijn, zowel in onze kernen als in de omliggende landschappen.

Prioriteit

1. We zetten ons in om de Kempische cultuur te behouden.
2. We geven uitvoering aan de integratie van nieuwkomers in De Kempen. Het organiseren van taal- en cultuurlessen voor nieuwkomers helpt bij een goede integratie in onze samenleving.

Hoe nu verder?

06

Voorliggende Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 bevat een gezamenlijke ambitie van de vier Kempengemeenten, bedoeld om richting te geven aan de schaalsprong en deze in goede banen te kunnen leiden, met oog voor de brede welvaart in het gebied. Dit document heeft echter geen juridische status en is bovendien niet bindend. Het is daarom noodzakelijk om een aantal vervolgstappen te nemen om tot uitvoering van de ontwikkelstrategie te kunnen komen én om sturingsmogelijkheden te houden. De vervolgstappen worden in dit hoofdstuk beschreven.

Omgevingsvisie per gemeente

De Omgevingswet verplicht gemeenten een omgevingsvisie vast te stellen, waarin zij hun ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vastleggen. Alle vier de Kempengemeenten beschikken over een omgevingsvisie, al is de ene wat recenter dan de andere. Voorliggende ontwikkelstrategie vormt de basis voor een actualisatie van de omgevingsvisies. De omgevingsvisies worden vervolgens uitgewerkt in het omgevingsplan en omgevingsprogramma's.

Hoewel de individuele gemeenten een eigen omgevingsvisie moeten hebben, is het wenselijk om voor bepaalde onderwerpen samen te werken. Dat gebeurt overigens al voor heel wat (deel)thema's: wonen, (vrijetijds)economie, bedrijventerreinen, mobiliteit, onderwijs, jeugd, Wmo minima, transitie landelijk gebied, gebiedsgerichte aanpak.

Het bestuurlijke proces van de omgevingsvisies geeft zowel het gebied als de gemeenteraden de mogelijkheid om inhoudelijk bij te dragen.

Periodieke evaluatie en bijstelling

Voorliggende ontwikkelstrategie is opgesteld op basis van de op dit moment beschikbare gegevens en verwachte tendensen. De praktijk leert dat de toekomst zich meestal anders ontwikkelt dan we nu kunnen voorzien. Wij stellen daarom voor om iedere drie jaar een evaluatie uit te voeren waarbij ook recente ontwikkelingen worden meegenomen ("zijn we nog op de goede weg?") om - indien nodig - bij te kunnen stellen. De evaluaties vinden plaats in 2027, 2030, 2033 en 2036.

Toetsingskader brede welvaart

Het leveren van een positieve bijdrage aan de brede welvaart blijft steeds voorop staan, zowel bij het wijzigen van de gemeentelijke omgevingsvisies als bij de periodieke evaluatie. Het onderwerp brede welvaart is - ook landelijk gezien - nog in ontwikkeling. Mogelijk dat er in de toekomst betere werkwijzen beschikbaar zijn. Bij de eerste evaluatie zal ook een monitor brede welvaart worden opgesteld naar de inzichten die er dan zijn.

Colofon

Deze Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 is een beleidsdocument van de Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden. De ontwikkelstrategie is opgesteld vanuit een ambtelijke kerngroep en een stuurgroep bestaande uit afgevaardigden uit de vier gemeenten. Accent adviseurs was penvoerder en vormgever van het document.

Gemeente Bergeijk

Postbus 10.000
5570 GA Bergeijk
info@bergeijk.nl
0497 551 455

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Postbus 11
5530 AA Bladel
info@bladel.nl
0497 361 636

gemeente Eersel

Postbus 12
5520 AA Eersel
gemeente@eersel.nl
0497 531 300

GEMEENTE Reusel-De Mierden

Postbus 11
5540 AA Reusel
gemeente@reuseldemierden.nl
0497 650 650

ACCENT adviseurs
VAN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

Luchthavenweg 13E
5657 EA Eindhoven
contact@accentadviseurs.nl
www.accentadviseurs.nl
040 30 300 95

ACCENT
adviseurs

VAN DE FYSIEKE
LEEFOMGEVING

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Nummer : R24.085
Onderwerp : Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 "Samen op eigen wijze vorm geven”

Aan de raad

Inleiding
Eind 2021 stelden de colleges van de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden de Ontwikkelstrategie De Kempen “Vanuit eigen kracht, een meerwaarde binnen de Brainportregio” vast. Deze strategie op de thema’s wonen, werken en bereikbaarheid was een bundeling van bestaand beleid, exclusief de gevolgen van de schaalsprong, de snelle (economische) groei van de regio.

In april 2023 stelden de gemeenteraden van de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden de bestuursopdracht Ontwikkelstrategie De Kempen (bijlage 2, 24.25988) vast voor het gezamenlijk opstellen van een vervolg-ontwikkelstrategie. Het doel van de bestuursopdracht is het bepalen van de strategische koers van de Kempen tot 2040 inclusief de schaalsprong. In deze vervolgstrategie dient de koers gericht te zijn op Wonen, Werken en Mobiliteit, maar moet ook ruime aandacht te zijn voor brede welvaart.

In de bestuursopdracht is het proces opgenomen hoe tot het vervolg van de ontwikkelstrategie wordt gekomen. Dat proces is opgedeeld in de volgende stappen:
Stap 1: Inventarisatie;
Stap 2: Uitwerken brede welvaart;
Stap 3: Van denkrichtingen naar scenario’s;
Stap 4: Voorkeursscenario bepalen;
Stap 5: Uitwerken voorkeursscenario.
Bij behandeling van de bestuursopdracht door de gemeenteraden is door middel van amendementen een tussenstap ingevoerd tussen de stappen 3 en 4. De gemeenteraden worden met deze extra processtap in de gelegenheid gesteld om eventuele wensen, bedenkingen, kaders en uitgangspunten in te brengen en vast te stellen alvorens naar stap 4 “voorkeursscenario bepalen” wordt gegaan. In deze tussenstap is gebruik gemaakt van het begrip ‘voorkeursrichting’. Deze voorkeursrichting is in september en begin oktober 2024 behandeld in de vier gemeenteraden.

Dit voorliggende voorstel heeft als doel om uw raad (en raden van de andere Kempengemeenten), met de voorkeursrichting als leidraad, het voorkeursscenario te bepalen (stap 4). Dit heeft geleid tot Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 “Samen op eigen wijze vorm geven” (bijlage 3, 24.25989).

Voorstel
1. Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 "Samen op eigen wijze vorm geven” vast te stellen.

Beoogd effect
Het bepalen van de strategische koers van De Kempen voor 2040 op sociaal-maatschappelijk en fysiek gebied, met daarin concrete keuzes op de thema’s wonen, werken, bereikbaarheid & mobiliteit, landschap & klimaat, voorzieningen en samenleving.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ABZ	Bram de Bruin	088-4970511

Argumenten

1.1 Wensen en bedenkingen bij behandeling voorkeursrichting in september (en begin oktober) in de gemeenteraden

In september en oktober 2024 is het raadsvoorstel 'Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040, voorkeursrichting' behandeld in de vier gemeenteraden. In de gemeenten Bladel, Bergeijk en Reusel-De Mierden is de voorkeursrichting ongewijzigd vastgesteld. In de gemeente Eersel is de voorkeursrichting vastgesteld met een amendement en een toezegging om de ingediende moties in de overwegingen mee te nemen bij de verdere uitwerking van de voorkeursrichting naar de definitieve ontwikkelstrategie. De gemeenteraad van Eersel heeft geamendeerd om niet alleen de voorkeursrichting uit te werken, maar om ook een tweede scenario uit te werken waarbij 50% van de aantallen uit de voorkeursrichting voor de gemeente Eersel worden ingevuld. Een overzicht met de verwerking van amendementen en moties is opgenomen in bijlage 7 (24.25983, Overzicht verwerking amendementen en moties).

De ontwikkelstrategie is een samenwerkingsproduct en bedoeld als een gezamenlijke strategie waarmee juist ook naar buiten kan worden getreden, bijvoorbeeld richting de MRE en/of provincie. Het tonen van eenheid in dit kader is dan ook van belang. Alle vier de gemeenteraden ontvangen daarom hetzelfde voorstel met dezelfde bijlagen, inclusief het door de gemeenteraad van Eersel gevraagde 50% scenario (bijlage 8: Uitvoering amendement gemeenteraad Eersel "Alternatieve visie op de schaalsprong") met bijbehorende impactbeoordeling (bijlage 9: Impactbeoordeling alternatieve visie op de schaalsprong).

1.2 De ontwikkelstrategie wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig aangepast aan de ontwikkelingen.

De ontwikkelstrategie geeft de gewenste richting voor De Kempen voor de komende 16 jaar. In deze 16 jaar kunnen zich nieuwe ontwikkelingen voordoen, die mogelijk nog geen plek hebben in de voorliggende ontwikkelstrategie. Daarom wordt de ontwikkelstrategie driejaarlijks geëvalueerd (voor het eerst in 2027) en indien nodig bijgesteld. De ontwikkelstrategie wordt na evaluatie en bijstelling opnieuw aan de gemeenteraden voorgelegd.
De uitwerking van de ontwikkelstrategie vindt plaats in gemeentelijke omgevingsvisies.

1.3 Met de ontwikkelstrategie bereiden De Kempen zich voor op de toekomst en gevolgen van de schaalsprong

<u>Wonen</u>

De verwachte komst van vele duizenden mensen uit binnen- en buitenland naar de regio Zuidoost-Brabant, en daarmee ook naar de Kempenregio, zorgt voor een grote toename van de vraag naar woningen. De woningmarkt is op dit moment echter al krap. Enkel bouwen voor de autonome groei van de huidige bevolking van de gemeenten gaat daarom leiden tot een (nog) groter tekort aan woningen en een verdringingseffect, waarbij de lokale bevolking buiten zijn gewenste omgeving naar woningen zal moeten zoeken. Met een toename van minimaal 8.950 en maximaal 13.000 woningen in de Kempenregio en de verdeling daarvan over de vier gemeenten zoals opgenomen in de ontwikkelstrategie, worden de krapte op de woningmarkt en het verdringingseffect tegengegaan. Een neveneffect daarvan is dat de verhouding tussen de lokale bevolking en nieuwkomers meer in balans kan zijn. Een relatief lager aantal nieuwkomers in de regio biedt eenvoudigere kansen voor de integratie van nieuwkomers.

<u>Werken</u>

Naast de verwacht positieve gevolgen in het kader van de woningbouw biedt de ontwikkelstrategie ook kansen voor lokale ondernemers om uit te breiden of zich te vestigen in de Kempenregio. Nu al is de vraag naar ruimte voor en door deze ondernemers groter dan aangeboden kan worden. De 90 hectare aan nieuw bedrijventerrein in de periode tot en met 2040 zoals opgenomen in de ontwikkelstrategie komt dicht bij de geprognosticeerde vraag. Deze verwachte vraag kan echter niet opgelost worden met het versnipperd uitbreiden van bedrijventerreinen of toevoegen van kleine locaties. De ontwikkelstrategie gaat daarom uit van het ontwikkelen van een nieuw subregionaal bedrijventerrein (KBP2) op een gunstige locatie ten opzichte van de A67 en de nieuwe verbinding van hoogwaardig openbaar vervoer.

<u>Bereikbaarheid en mobiliteit</u>

Extra woningen, meer inwoners en meer bedrijventerreinen en bedrijven zorgen voor meer vervoersbewegingen. Hoewel de afhankelijkheid van de auto zal blijven bestaan in De Kem-

pen, zal een evenredige toename van het autoverkeer tot een vervoersinfarct leiden. Een mobiliteitstransitie is dan ook noodzakelijk, waarbij de aanleg en uitbreiding van een fijn netwerk van (hoogwaardig) openbaar vervoer van significant belang is. De bebouwing in De Kempen is vergeleken met het stedelijk gebied meer verspreid. Om het openbaar vervoer efficiënt te regelen wordt daarom gekozen voor een centrale plek, een knoop, in de regio waar mensen en vervoersmiddelen samen komen. Voor een opwaardering vervolgens van een dergelijk OV-knooppunt naar een HOV-knooppunt is een bepaalde omvang nodig, omdat het anders minder efficiënt en effectief is. De ontwikkelstrategie voorziet in die omvang met de genoemde aantallen woningen (en bijbehorende inwoners) en een bundeling van bedrijventerreinen. Maar met de ontwikkelstrategie wordt ook een strategische keuze gemaakt voor een HOV-knooppunt, zonder overigens al uit te werken hoe deze er exact uit moet komen te zien.

Voorzieningen en samenleving
Een groei van de bevolking zonder dat de (maatschappelijke) voorzieningen toenemen leidt tot het risico dat de Kempische kernen het karakter van een slaapstad of forensenstad gaan krijgen. Dit doet geen goed aan de leefbaarheid, integratie van nieuwkomers, de sociale cohesie en het dorpse karakter van de kernen. Ten dele bestaat een afhankelijkheid van de personeels- en commerciële markt om tot een uitbreiding van de voorzieningen te kunnen komen, maar de overheid kan wel bijdragen aan de fysieke uitbreiding van (maatschappelijke) voorzieningen en zorgen voor stimulansen om tot een invulling daarvan te komen vanuit andere partijen. Met opzet wordt hier overheid genoemd en niet alleen de gemeenten, omdat hiervoor ook draagvlak en (financiële) steun nodig is van hogere overheidslagen. Niettemin maken we als Kempengemeenten met de ontwikkelstrategie de keuze om ons in te spannen om het voorzieningenniveau in de kernen, afhankelijk ook van de uiteindelijke mate van uitbreiding van de betreffende kern, eerder te versterken dan te behouden.

Landschap en klimaat
Binnen de grenzen van de Kempische kernen is onvoldoende ruimte om 8.950 tot 13.000 woningen in de periode tot 2040 te realiseren. Dat houdt in dat ook uitbreiding van de kernen nodig is. Uitbreiding gaat echter ten koste van andere ruimtegebruikers. De ontwikkelstrategie voorziet hierin door ervoor te kiezen dat de ruimte voor woningbouw niet leidt tot een aantasting van de omvang van natuurgebieden. Gronden die nu voor agrarisch gebruik worden ingezet zullen hier ten dele wel voor worden ingezet.

1.4 De ontwikkelstrategie geeft richting aan de toekomst en benut de sterke punten en adresseert de zorgpunten van de inwoners uit de Toekomstdialoog.
De Toekomstdialoog heeft een wezenlijke invloed gehad op de inhoud van de eerdere voorkeursrichting en daarmee ook op de ontwikkelstrategie die nu voorligt. De Kempenaren zien een toekomst voor hun regio met zelfstandige dorpen met elk een eigen identiteit en karakter. De gewenste kleinschalige en landelijke sfeer is prominent aanwezig met een sterke nadruk op saamhorigheid en gemeenschapszin. De groene omgeving, bereikbaarheid, voorzieningen en werkgelegenheid in de regio zijn bestendigd. De resultaten en een algemeen sfeerverslag van de toekomstdialoogavonden zijn als bijlage 5 en 6 (24.25981 en 24.25982) toegevoegd.

Kanttekeningen
1.1 De 'schaalsprong' van de regio is in volle gang, de sturingsmogelijkheden van gemeenten zijn beperkt
Met deze strategische keuzes geven de Kempengemeenten waar mogelijk zelf richting aan hun eigen toekomst. Externe regionale, landelijke en globale ontwikkelingen die van invloed hierop zijn, zijn echter moeilijk of niet stuurbaar. Het is daarom vooral noodzakelijk om deze ontwikkelingen met een adaptieve houding tegemoet te treden. Met de voorliggende ontwikkelstrategie verwachten we de toekomstige ontwikkelingen zo goed mogelijk op te kunnen vangen. Zoals onder punt 1.2 bij de argumenten al aangegeven, is een periodieke evaluatie van de ontwikkelstrategie echter noodzakelijk om de adaptiviteit en flexibiliteit te behouden.

1.2 Samenwerking regio en andere overheden is noodzakelijk op afstemming, realisatie en financiering
De eerder genoemde regionale, landelijke en globale ontwikkelingen houden zich niet aan de geografische grenzen van de Kempengemeenten. Om ons voor te bereiden op de toekomst en onze visie daarop te kunnen realiseren, is samenwerking op regionaal niveau en met ande-

re overheden nodig. Ook kan daarmee ingezet worden op voor de regio beschikbare gelden vanuit bijvoorbeeld de Beethovendeal.

1.3 Het opstellen van een uitvoeringsprogramma is de volgende stap na vaststelling van deze ontwikkelstrategie

Op het moment dat de ontwikkelstrategie door de vier raden is vastgesteld, dient deze op een concrete manier vorm te krijgen, overeenkomend met stap 5 (uitwerken voorkeursscenario) uit de bestuursopdracht. Hier kunnen instrumenten voor worden ingezet zoals reeds bestaande overlegstructuren en beleidsdocumenten als bijvoorbeeld de Kempische Woonvisie. Niet alle delen uit de ontwikkelstrategie zijn echter te koppelen aan bestaande instrumenten. De concretisering van de ontwikkelstrategie dient daarom verder te worden uitgedacht.
Daarnaast worden de strategische keuzes op gemeentelijk niveau verder uitgewerkt in omgevingsvisies, programma's en omgevingsplannen.

1.4 De gemeenteraad van Eersel kan voor een alternatief 50%-scenario kiezen met grote gevolgen voor Ontwikkelstrategie De Kempen en Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant.

Bij de behandeling van het raadsvoorstel om de voorkeursrichting vast te stellen heeft de gemeenteraad van Eersel via een amendement opdracht gegeven om een tweede scenario voor te leggen, namelijk een 50%-scenario. Op zowel het 100%-scenario (bijlage 3 "Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040, Samen op eigen wijze vorm geven") en het 50%-scenario (bijlage 8 "Uitvoering amendement gemeenteraad Eersel, alternatieve visie op de schaalsprong") is een impactbeoordeling uitgevoerd (bijlage 9: "Impactbeoordeling Alternatieve visie op de schaalsprong").

Gezien de onderbouwing in de impactbeoordeling en het aanvullende argument 1.5 in het raadsvoorstel van de gemeente Eersel (bijlage 8a: Aanvullend argument raadsvoorstel Eersel), ontraden wij het 50%-scenario. Ook moet bij een afwijkend besluit van de gemeente Eersel nader onderzocht worden welke gevolgen dit heeft voor de andere Kempengemeenten en voor de Ontwikkelstrategie van Zuidoost-Brabant en de verdere uitwerking van de knopenstrategie.
Daarnaast is de bestuursopdracht door vier gemeenten samen opgesteld en samen uitgewerkt. Als de gemeente Eersel nu een andere weg neemt, zal er een herijking van de Kempische samenwerking plaats moeten vinden.

Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen.

Communicatie

- De ontwikkelstrategie wordt afgestemd met regionale partners in het regulier overleg Ruimte binnen de Metropoolregio Eindhoven en de provincie en waterschappen.
- De deelnemers aan de participatieavonden ontvangen terugkoppeling van de besluiten van de vier Kempenraden als zij zich hebben opgegeven met e-mailadres.

Uitvoering

- Deze Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 "Samen op eigen wijze vorm geven" wordt in de raadsvergaderingen van december 2024 ter besluitvorming voorgelegd. (Bergeijk 19 december, Bladel 19 december, Eersel 21 januari 2025, Reusel-De Mierden 17 december).
- Bij actualisatie van de Omgevingsvisie in de diverse gemeenten wordt gebruik gemaakt van het rapport Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040.
- In 2025 start de verdere uitwerking conform stap 5, de uitvoering start daarna.

Bladel, 5 november 2024

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

Digitaal ondertekend door Ruud Lathouwers

de burgemeester,

Digitaal ondertekend door Maurits van den Bosch

Bijlage(n)

01. Ontwerp-besluit (24.26059)
02. Bestuursopdracht vervolg Ontwikkelstrategie De Kempen (24.25988)
03. Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040, “Samen op eigen wijze vorm geven” (24.25989)
04. Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040, “Samen op eigen wijze vorm geven” (met wijzigingen ten opzichte van de voorkeursrichting) (24.25990)
05. Resultaten Toekomstdialoog Ontwikkelstrategie De Kempen (24.25981)
06. Sfeerverslag Toekomstdialoogavonden (24.25982)
07. Overzicht verwerking amendementen en moties (24.25983)
08. Uitvoering amendement gemeenteraad Eersel, “Alternatieve visie op de schaalsprong” (24.25984)

08A. Aanvullend argument raadsvoorstel Eersel (24.25985)

09. Impactbeoordeling Alternatieve visie op de schaalsprong (24.25986)
10. Brede welvaart Kempengemeenten in kaart (Het PON & Telos, september 2023) (24.25987)

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

24.26059

Ontwerp-raadsbesluit

24.26059

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.085 van burgemeester en wethouders van 28 oktober 2024;

gelet op uw raadsbesluit R24.057b van 12 september 2024 waarmee besloten werd:
1. In te stemmen met het rapport “Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040” en meer specifiek met het in hoofdstuk 5 geschetste toekomstbeeld en de daaraan verbonden leidende (kaderstellende) principes.
2. Te concluderen dat de gegeven voorkeursrichting voldoet aan de leidende principes en het toekomstbeeld.
3. Het college opdracht te geven de voorkeursrichting uit te werken tot een voorkeursscenario;

overwegende dat:
- in september en oktober 2024 het raadsvoorstel 'Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040, voorkeursrichting' behandeld is in de gemeenteraden van Eersel, Bergeijk, Bladel en Reusel-De Mierden;
- de voorkeursrichting in de gemeenteraden van deze laatste drie gemeenten ongewijzigd is vastgesteld en in de gemeente Eersel met een amendement waarmee een tweede scenario diende te worden uitgewerkt;
- de ontwikkelstrategie aangescherpt is na behandeling in de gemeenteraden;
- voor de gemeente Eersel een aparte opdracht is uitgevoerd, waarvan de uitkomsten als bijlagen zijn toegevoegd aan het voorstel dat onder dit besluit ligt;
- de ontwikkelstrategie driejaarlijks geëvalueerd zal worden, voor het eerst in 2027;
- De Kempen zich met de ontwikkelstrategie voorbereiden op de toekomst en de gevolgen van de schaalsprong;
- de ontwikkelstrategie de sterke punten en de zorgpunten van de inwoners uit de Toekomstdialoog adresseert;

besluit:

1. Vast te stellen de Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 "Samen op eigen wijze vorm geven".

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

signature si...

Bestuursopdracht vervolg Ontwikkelstrategie de Kempen

Inleiding:
De regio groeit sneller dan verwacht. De snelle groei van ASML is een sprekend voorbeeld. Door de mainport-status toe te kennen, onderschrijft het Rijk het economische belang van deze regio. De schaalsprong is feitelijk al gaande, waardoor de regio nu al geconfronteerd wordt met de sociaal-maatschappelijke en fysieke gevolgen. Het is de uitdaging om te sturen op deze groei, zodat deze gevolgen ons niet overkomen. Dit willen we doen vanuit de Kempische kwaliteiten: samenhang binnen de kernen en verbinding met het landschap. Door het effect van deze groei nu inzichtelijk te maken en keuzes voor te bereiden, hopen we niet alleen deze Kempische kwaliteit te behouden, maar ook voor de toekomst te waarborgen.

In december 2021 is de ontwikkelstrategie De Kempen door de colleges van de vier Kempengemeenten vastgesteld. De ontwikkelstrategie is een ruimtelijke strategie op het gebied van wonen, werken en mobiliteit en legt de focus primair op de periode tot 2030. Het is een bundeling van bestaand beleid. Inmiddels is regionaal de conclusie getrokken dat dit vanwege de schaalsprong niet genoeg is. Op het niveau van de Metropoolregio Eindhoven wordt in opdracht van subregio's de Kempen, de Peel en de A2-gemeenten op dit moment gewerkt aan een MRE-brede ontwikkelstrategie. Met deze ontwikkelstrategie wordt een eerste verkenning gemaakt van de gevolgen van de schaalsprong voor de regio. Het doel van dit traject is om op de Omgevingsdag van 13 juli 2023 bestuurlijke, richtinggevende afspraken. Deze afspraken hebben invloed kunnen zijn op het traject van de bestuursopdracht.

Deze bestuursopdracht moet uiteindelijk leiden tot een strategische koers voor de Kempen om de schaalsprong goed te laten landen, inclusief een streefbeeld voor 2040. Hierbij kijken we niet alleen naar de fysieke aspecten (hoe zorgen we voor genoeg woningen en ruimte voor bedrijven?), maar ook naar de sociaal-maatschappelijke gevolgen van dergelijke ontwikkelingen. Hoe zorgen we ervoor dat de samenhang in de Kempen in stand blijft? Hoe kunnen we een bepaald voorzieningenniveau voor de Kempen garanderen? En wat moeten we daarvoor doen?

Wat is de schaalsprong?

De aanwezige kennisintensieve maakindustrie én het feit dat het in de Brainport regio goed wonen, werken en leven is, zorgen voor een forse groei. Dat resulteert in meer bedrijven, meer banen, meer inwoners en een groot en toenemend verdienvermogen. Er is versneld actie nodig om te voorkomen dat de groei stagneert en de regio vastloopt. De regio maakt deze schaalsprong bovendien door in een tijd waarin het welzijn van onze inwoners al onder toenemende spanning staat. Economisch gaat het voor de wind, maar het welzijn en de kwaliteit van de leefomgeving houdt daarmee geen gelijke tred

Aanleiding:
Er gebeurt op dit moment ontzettend veel in onze regio. We willen de kwaliteiten van de Kempen in stand houden en als het even kan versterken. Deze kwaliteiten liggen niet enkel in fysieke ontwikkelingen, maar juist ook in de sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen. Het is één ding om ervoor te zorgen dat elke Kempenaar een geschikte en betaalbare woning heeft, maar het is een heel andere uitdaging om ervoor te zorgen dat daarmee de kernen in Kempen in hun kracht blijven. Op de informatiebijeenkomst van 21 september 2022 heeft Pieter van Geel (voormalig staatssecretaris VROM) het gehad

over judoplanologie. Judoplanologie houdt in dat je meegaat in ontwikkelingen, maar daarbij duidelijk stuurt op waar de kracht die ontstaat in de ontwikkelingen terecht komt.

Deze bestuursopdracht is een volgende stap om voor de Kempen te sturen op de gevolgen van de ontwikkelingen die nu in de regio gaande zijn. Dit proces moet leiden tot een Kempenbrede strategie om met deze ontwikkelingen om te gaan. De bestuursopdracht wordt in de maanden april en mei voorgelegd aan de vier gemeenteraden. De colleges willen mandaat om met dit onderzoek aan de slag te gaan. Daarnaast fungeert dit ook als een belangrijk moment om input van de raden op te halen voor dit onderzoek. Het moet uiteindelijk resulteren in één onderzoek/traject voor de Kempen, waarbij het vanuit democratisch oogpunt niet gek is dat er binnen de verschillende gemeenteraden andere accenten worden gelegd. Als we te maken krijgen met vier bestuursopdrachten die op detail verschillen, hoeft dit geen belemmering te zijn voor het vervolgtraject.

De groei van ASML in beeld

De verwachting is dat bij ASML in 2030 zo'n 35.000 medewerkers werken. Dit is een toename van 18.000 medewerkers en daarmee een verdubbeling van het aantal in 2022. Bovendien levert iedere baan bij ASML nog eens 2,5 banen op in de toeleveringsketen. Dit betekent dat de groei van ASML alleen al zorgt voor 70.000 extra medewerkers in de regio in 2030 en dus ook een groei van het aantal inwoners. Daar bovenop komen de benodigde medewerkers in bijvoorbeeld zorg, welzijn, detailhandel, horeca of onderwijs.

Doelstelling:
Bepalen van de strategische koers van de Kempen in 2040 op sociaal-maatschappelijk en fysiek gebied, met daarin concrete keuzes en een bijpassende uitvoeringsagenda.

Dit traject moet uiteindelijk een compact rapport opleveren, opgebouwd vanuit één voorkeursscenario. Dit rapport bestaat uit kaarten en visualisaties om de effecten en keuzes inzichtelijk te maken.

Uitgangspunten :

- De Kempen vormen één geografisch gebied en een sterke deelregio binnen de MRE. De strategische koers wordt met de vier gemeenten bepaald. Samenwerking is essentieel om voldoende massa mee te brengen in enerzijds gesprekken op alle niveaus en anderzijds voldoende geografisch oppervlakte om alle claims op de fysieke ruimte hun eigen plek te bieden (we kunnen niet alles overal).
- We gaan uit van de kracht van de Kempen: wat maakt de Kempen nu echt de Kempen en wat mag daarin absoluut niet worden aangetast? Vanuit deze kracht beoordelen we welke (fysieke) ontwikkelingen we belangrijk vinden en waar ruimte is. Die ruimte wordt naast fysieke (on)mogelijkheden bepaald door welke sociaal-maatschappelijke waarden we koesteren en versterken.
- Eerder vastgestelde en nog steeds actuele visiedocumenten worden actief betrokken in het traject, denk daarbij aan individuele toekomstvisies, de Strategische Kempenagenda en de gemeentelijke omgevingsvisies. We gaan gedurende het traject van uitvoering het gesprek aan met de provincie en het Rijk als hun beleid en/ of regelgeving belemmerend werkt voor de ontwikkelingen in de Kempen.
- Er worden integrale denkrichtingen opgesteld voor de wijze waarop de schaalsprong kan landen in De Kempen, inclusief de verwachte sociaal-maatschappelijke en ruimtelijke consequenties. Voor die denkrichtingen gebruiken we de eerder opgestelde denkrichtingen:

1. Bewust kiezen om niets te doen;
2. Ontwikkelen naar rato verdelen over alle kernen en bedrijventerreinen;
3. Een focus op het ontwikkelen van de kernen en bedrijventerreinen nabij het Stedelijk Gebied Eindhoven;
4. Een focus op het ontwikkelen van nieuwe locaties.

- Het uiteindelijke voorkeursscenario bepaalt de strategische koers van De Kempen en vormt het uitgangspunt voor de sturing op toekomstige ontwikkeling. Het uitwerken van dit voorkeursscenario is ook onderdeel van deze bestuursopdracht.
- De schaalsprong raakt alle taken en beleidsvelden van de gemeenten. Hiervoor is een integrale aanpak nodig. De strategische koers kan niet allesomvattend zijn, maar geeft voldoende kaders en richting voor verdere uitwerking op alle van toepassing zijnde thema's. In de uitvoering van deze bestuursopdracht ligt de focus op:
    - Wonen, werken en mobiliteit (ontwikkelstrategie) en daarvoor noodzakelijkheden (waaronder energiegebruik van wonen, werken en mobiliteit);
    - De thema's die het sterke sociaal-maatschappelijke karakter van de Kempen bepalen, zoals het verenigingsleven, de samenhang binnen gemeenschappen en voorzieningen (zie fase 2 van de aanpak).

Aandachtspunten:

- De schaalsprong wacht niet op gemeentelijk beleid. De schaalsprong is al gaande en daar moeten we dus op een juiste manier op in zien te spelen. Met een strategische koers kunnen de gemeenten meer de regie nemen op deze ontwikkelingen. Dit heeft de grootste kans van slagen als de vier gemeenten (op hoofdlijnen) dezelfde koers inzetten.
- Er leeft de wens om inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in dit traject te betrekken. Omdat het gaat over zaken die op termijn van grote invloed kunnen zijn op de Kempenaren, is het van belang dit te doen (in stap 2 van de uitvoering van de bestuursopdracht). Zorgen voor voldoende spreiding van inwoners, geografisch en in leeftijdscategorieën, is daarbij van belang.
- De (gevolgen van de) schaalsprong raakt alle beleidsvelden en taken van de gemeenten. De strategische koers moet voldoende richting geven op hoofdlijnen aan sociaal-maatschappelijke en ruimtelijke consequenties, maar kan niet alles omvattend zijn. Als deze opdracht te breed wordt, is de kans groter dat deze verzandt in details.
- Sturen op de gevolgen van de schaalsprong is een langdurig traject, waarbij de kans op succes groter is als consequent wordt vastgehouden aan de gemaakte keuzes. Over meerdere raads- en bestuursperiodes. Hoewel het democratische proces niet gestuurd kan worden, moet iedereen zich hier bewust van zijn.
- Trajecten met een andere looptijd (zie paragraaf tijdlijn) kunnen druk zetten op dit traject om een strategische koers voor de Kempen te bepalen. Zo kunnen andere overheden eerder uitspraken verwachten op bepaalde beleidsterreinen voordat we met dit traject eigenlijk zover zijn. De colleges moeten daarom de ruimte krijgen om gedurende dit traject uitspraken te doen of de kaders van de bestuursopdracht bij te stellen.

Aanpak:

De uitvoering van deze bestuursopdracht gaat uit van vijf stappen. De uitvoering van deze bestuursopdracht is complex. Zeker om die tot in detail uit te werken met de wetenschap dat iedere stap nieuwe informatie oplevert, die richtinggevend is in de volgende stappen. Het is daarom van belang dat er ruimte is om de hieronder geschetste aanpak op details te wijzigen, voorafgaand aan de start van een

nieuwe stap. Alle stappen leiden tot een tussenproduct. De tussenproducten van de stappen 1, 2 en 3 worden ter kennisgeving gedeeld met de gemeenteraden. De producten uit stappen 4 en 5 worden ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraden.

Stap 1: Inventarisatie

Als voorbereiding op de bestuursopdracht is er allereerst een inventariserende fase. In deze fase wordt uitgezocht 1) wat de schaalsprong concreet betekent voor de Kempen en 2) welke (beleids)uitgangspunten van toepassing zijn in de volgende fasen. Er is inzicht nodig in de aantallen, het tempo, welke medewerkers en welke type huishoudens zich op de Kempen richten. Verder wordt een analyse gemaakt van de Kempische bedrijven die door de schaalsprong behoefte hebben aan bedrijfsruimte en personeel én de totale omvang van de te verwachte vraag. Ten slotte wordt er een gemaakt analyse van de (beleids)uitgangspunten die we meenemen in de volgende fasen. Hierbij houden we in ieder geval rekening met:

i) Analyse van de Ontwikkelstrategie en onderliggende lokale (omgevings)visies en beleidsstukken.
ii) Analyse van de verstedelijkingsprincipes en de toepassing hiervan in de ontwikkeling van de Kempen.
iii) Analyse van uitkomsten van de regionale Ontwikkelstrategie.
iv) Analyse van overige van toepassing zijnde stukken en trajecten op provinciaal of Rijksniveau.

Deze stap loopt van maart 2023 tot en met juli 2023.

Stap 2: Uitwerken van brede welvaart in de Kempen

Een belangrijk uitgangspunt van deze bestuursopdracht is de focus op de sociaal-maatschappelijke gevolgen van de schaalsprong. Voor deze gevolgen is op dit moment nog te weinig aandacht. Daarom wordt het concept brede welvaart verder uitgewerkt, voornamelijk wat dit kan betekenen voor de Kempen. Wat maakt de Kempen welvarend en wat is daarin essentieel? Onderdeel van deze fase is een participatief proces met colleges, raden, inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties om meer duidelijkheid te krijgen over de kracht van de Kempen.

Deze stap loopt van mei 2023 tot en met september 2023.

Het begrip brede welvaart

Brede welvaart omvat alles wat mensen van waarde vinden. Hiermee wordt afscheid genomen van het bruto binnenlands product als belangrijkste maatstaf voor groei. Het PON-Telos heeft een model met dertig indicatoren ontwikkeld dat brede welvaart inzichtelijk moet maken. Naast materiële welvaart gaat het ook om zaken als gezondheid, onderwijs, milieu, sociale cohesie, persoonlijke ontplooiing en veiligheid. Het gaat hier veelal om sociaal-maatschappelijke aspecten, daarom worden deze begrippen in dit document afwisselend gebruikt.

Stap 3: Van denkrichtingen naar scenario's

Hierbij wordt gebruik van de vier denkrichtingen uit de verdieping van de Ontwikkelstrategie de Kempen (2021). Deze denkrichtingen illustreren vier uiteenlopende richtingen waarop de Kempen zich zouden kunnen ontwikkelen om een groei van wonen, werken en mobiliteit te faciliteren.

1. Bewust kiezen om niets te doen (nulsituatie);
2. Ontwikkelen naar rato verdelen over alle kernen en bedrijventerreinen;

3. Een focus op het ontwikkelen van de kernen en bedrijventerreinen nabij het Stedelijk Gebied Eindhoven;
4. Een focus op het ontwikkelen van nieuwe locaties.

Als eerste dimensie bij het omzetten van de denkrichtingen in scenario's wordt gekeken naar de uitkomsten van stap 2: wat kunnen de sociale structuren in de Kempen aan en hoe behouden we onze krachten? Vervolgens worden daarop de fysieke ontwikkelingen geprojecteerd die daar binnen mogelijk zijn, uitgegaan van die vier bovenstaande denkrichtingen.

Deze stap loopt van oktober 2023 tot en met januari 2024.

<u>Stap 4: Voorkeursscenario bepalen</u>
De vier denkrichtingen worden in deze stap met elkaar vergeleken, beoordeeld en gecombineerd. Daaruit komt een voorkeursscenario. Dit scenario wordt voorgelegd aan de vier gemeenteraden.

Deze stap loopt van februari 2024 tot en met juli 2024

<u>Stap 5: Uitwerken voorkeursscenario</u>
Met deze stap leggen we de basis voor een strategische koers om als gemeenten in de Kempen te kunnen sturen op het ontwikkelen van onze gemeenten die zichtbaar worden in de periode tussen 2030 en 2040. Hierbij wordt deze strategische koers op basis van twee disciplines uitgewerkt: ruimtelijk-fysieke en sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen.

Wat betreft de ruimtelijk-fysieke ontwikkelingen sluiten we aan bij de thema's uit de ontwikkelstrategie (2021): wonen, werken en mobiliteit. Deze thema's worden op basis van het gekozen voorkeursscenario verder uitgewerkt. Op sociaal-maatschappelijk gebied bouwen we verder op de verkenning van het concept brede welvaart die bij stap 2 is uitgevoerd. Welke indicatoren bepalen de kwaliteit van de Kempen en hoe kunnen we die binnen het voorkeursscenario behouden en versterken? Ten slotte wordt in deze stap gewerkt aan een uitvoeringsagenda.

Deze stap loopt van juli 2024 tot en met december 2024.

Tijdlijn:

Legenda
Stap 0: Vaststellen bestuursopdracht;
Stap 1: Inventarisatie;
Stap 2: Uitwerken brede welvaart;
Stap 3: Van denkrichtingen naar scenario's;
Stap 4: Voorkeursscenario bepalen;
Stap 5: Uitwerken voorkeursscenario.

Rode lijn: Raadsbesluit

Stap	2023 3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	2024 1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
0																						
1																						
2																						
3																						
4																						
5																						

Verschillende (deel)trajecten binnen gemeenten, regio, provincie en Rijk lopen door de planning van de uitvoering van deze bestuursopdracht. Sommige deeltrajecten hebben input vanuit dit traject nodig, andere trajecten leveren juist weer input. Met deze trajecten hebben we rekening te houden. Wanneer om input wordt gevraagd bepaalt de stuurgroep met welk tussentijds scenario wordt gebruikt voor het desbetreffende traject.

Organisatie:

Gemeenteraden:

De gemeenteraden van Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden zijn de opdrachtgever voor dit traject om te komen tot een strategische koers. De raadsleden zijn op 21 september 2022 en 1 maart 2023 voorafgaand aan het vertrekken van de opdracht gezamenlijk geïnformeerd.

De gemeenteraden bepalen de koers van dit traject en stellen keuzes vast. Allereerst stellen de verschillende raden in april en mei de bestuursopdracht vast. Hiermee geven de gemeenteraden de colleges een mandaat om dit onderzoek uit te gaan voeren en kunnen ze de colleges van input voorzien voor dit traject. Daarna worden de raden in juni en juli 2024 betrokken bij het bepalen van een voorkeursscenario om in november en december 2024 de strategische koers vast te stellen.

Verder blijven ze gedurende het traject gezamenlijk geïnformeerd en (in stap 2) actief betrokken. Tijdens de Kempische informatiebijeenkomsten voor de gezamenlijke raden zullen de raden iedere bijeenkomst worden bijgepraat over de voortgang. De bijeenkomst van 13 september 2023 zal worden gebruikt voor een werkbijeenkomst in het kader van stap 2 van het traject (uitwerken brede welvaart).

Stuurgroep:

De stuurgroep is de opdrachtnemer en bestaat uit één bestuurder per gemeente, de ambtelijk opdrachtgever en de ambtelijk opdrachtnemer. De stuurgroep geeft richting aan het ambtelijke kernteam en de externe opdrachtnemers. Dit gebeurt met deze bestuursopdracht als uitgangspunt.

Ambtelijk kernteam:
Het ambtelijk kernteam bestaat uit inhoudelijke deskundigen op de verschillende deelthema's (wonen, werken, mobiliteit & brede welvaart). Dit zijn medewerkers van één of meer van de vier deelnemende gemeenten. Het kernteam coördineert de uitvoering van de bestuursopdracht en begeleidt de inzet van externe gespecialiseerde bureaus. Daarnaast is het kernteam de plek waar de aansluiting wordt gezocht met andere lokale, (sub)regionale en provinciale trajecten.

Kosten:
Voor het uitvoeren van deze opdracht worden kosten gemaakt. Daarvoor worden bijvoorbeeld gespecialiseerde bureaus ingezet in de stappen 3 en 4 van de aanpak, wordt Het PON-Telos ingezet voor het begeleiden van de stappen 1 en 2 van de aanpak en worden de producten samengesteld en vormgegeven die worden voorgelegd aan de gemeenteraden.

De totale kosten voor de uitvoering van de vijf fasen van deze opdracht worden geraamd op €200.000,-. Deze kosten worden conform een verdeelsleutel verdeeld onder de vier deelnemende gemeenten. De verdeelsleutel houdt onder andere rekening met het inwoneraantal van de deelnemende gemeenten. De beschikbaarheid van de benodigde middelen in iedere deelnemende gemeente wordt lokaal georganiseerd bij het vaststellen van deze bestuursopdracht. De gemeente Eersel zal optreden als penvoerder.

Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040

met zichtbare aanpassingen ten opzichte van september 2024

Samen op eigen wijze vorm geven

25 oktober 2024

Gemeente Bergeijk

Gemeente Bladel
Bladel · Casteren · Hapert · Hoogeloon · Netersel

gemeente Eersel

GEMEENTE
Reusel-De Mierden

00 Voorwoord

Mathijs Kuijken
Wethouder gemeente Bergeijk

Fons d'Haens
Wethouder gemeente Bladel

Steven Kraaijeveld
Wethouder gemeente Eersel

Frank Rombouts
Wethouder gemeente Reusel-De Mierden

De Kempen zijn in trek!
Het is hier mooi en plezierig wonen en recreëren. Onze ondernemersmentaliteit en de ligging in de Brainportregio leiden bovendien tot economische voorspoed. Het ziet ernaar uit dat die Brainportregio de komende jaren flink blijft groeien en dat heeft invloed op De Kempen. Door de schaalsprong zal er de komende jaren veel op ons afkomen. Zo is er de vraag naar woningen voor Kempenaar én nieuwkomer en naar nieuwe bedrijventerreinen. Die vraagstukken komen bovenop de flinke opgaven die we al hebben als het gaat om de bereikbaarheid van onze kernen, de klimaatopgaven en de transitie van de landbouw. We behouden graag onze identiteit van onze kernen in het mozaïeklandschap van beekdalen, bossen, heide en vennen, en het boerenland, waarin we er voor elkaar zijn.

Schouder aan schouder
De opgaven waar we voor staan zijn gemeentegrensoverschrijdend. Alleen door deze Kempenbreed op te pakken, kunnen we ervoor zorgen dat de schaalsprong goed in ons gebied kan landen. Net als in 2021 hebben we - de vier gemeenten in De Kempen: Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden - een gezamenlijke ontwikkelstrategie opgesteld. De inbreng die de Kempenaren ons tijdens de toekomstdialoog hebben gegeven is daarbij van wezenlijk belang gebleken en is terug te lezen in dit document. Met elkaar hebben we bepaald hoe de schaalsprong kan meehelpen aan een positieve ontwikkeling van de brede welvaart in De Kempen.

Samen op eigen wijze vorm geven
Voorliggende Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 bevat de gezamenlijke ambitie van de vier Kempengemeenten. In De Kempen zijn we eigenwijs. Aansluitend op het karakter van de Kempenaar geven wij dan ook samen op eigen wijze vorm aan de toekomst van ons gebied.

Namens De Kempen,
25 oktober 2024,

Mathijs Kuijken
Fons d'Haens
Steven Kraaijeveld
Frank Rombouts

Inhoudsopgave 00

00	Bestuurlijke samenvatting	4
01	Inleiding	5
02	Een foto van De Kempen	11
03	De Kempische toekomstdialoog	17
04	De Kempische opgaven	21
05	De Kempische ambitie	27
06	Hoe nu verder?	47

00 Bestuurlijke samenvatting

De Brainportregio maakt een economische schaalsprong door, die ook in De Kempen tot extra vraag aan woningen, bedrijventerreinen en mobiliteitsoplossingen leidt. Dat heeft invloed op de ruimtelijke inrichting van en het sociale leven in de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden. De vier gemeenteraden hebben daarom een bestuursopdracht vastgesteld voor *"het bepalen van de strategische koers van De Kempen in 2040 op sociaal-maatschappelijk en fysiek gebied, met daarin concrete keuzes en een bijpassende uitvoeringsagenda"*. Voorliggende Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 geeft invulling aan die bestuursopdracht.

De bestaande identiteit van De Kempen en de wensen die de Kempenaren hebben uitgesproken tijdens de toekomstdialoog hebben we naast de Kempische opgaven gelegd. Daaruit is de Kempische ambitie gevolgd op de thema's wonen, werken, bereikbaarheid en mobiliteit, landschap en klimaat, voorzieningen en samenleving. Tezamen vormen de thema's voor deze strategie de brede welvaart en hebben ze invloed op het subjectief welzijn van alle Kempenaren.

De Kempische ambitie luidt op hoofdlijnen:

- Om de woonzekerheid van onze regio te waarborgen groeien we tot 2040 met minimaal 8.950 tot maximaal 13.000 woningen. Indien nodig stellen we dit aantal na evaluatie bij.
- Elke kern kan qua woningaantal groeien, om te kunnen voorzien in de autonome woningbehoefte van de betreffende kern. Daarmee behouden we de leefbaarheid en versterken deze waar mogelijk.
- Vanwege het bestaande voorzieningenaanbod groeien de grotere kernen meer dan de autonome woningbehoefte. Ook de kernen met een ligging nabij het stedelijk gebied zullen meer groeien om de woningbehoefte vanuit de schaalsprong op te vangen.
- We streven ernaar om ons bestaande voorzieningenniveau eerder te versterken dan te behouden om de leefbaarheid en de levendigheid in onze kernen te waarborgen, en de geestelijke en lichamelijke gezondheid van alle Kempenaren te bevorderen.

Met de Kempische ambitie streven we naar het volgende toekomstbeeld voor De Kempen in 2040:
"In onze samenleving is iedereen welkom en leren we elkaar graag kennen. Onze regio wordt gekenmerkt door dorpse bebouwing met geschikte woningen voor jong en oud, voor Kempenaar én nieuwkomer. De maakindustrie en de vrijetijdssector zijn kenmerkend voor de regio en maken De Kempen economisch sterk. Alle kernen zijn goed en veilig te bereiken met een geschikt vervoermiddel voor iedereen. De natuur en het mozaïeklandschap zijn altijd dichtbij. Onze voorzieningen zorgen voor leefbaarheid en levendigheid in alle kernen. We behouden onze veilige en rustige leefomgeving waar het dorpse karakter met haar actieve verenigingsleven centraal staat. Dit alles draagt bij aan de brede welvaart van De Kempen en het welzijn van alle Kempenaren."

Om het toekomstbeeld te bereiken koppelen we aan de voorkeursrichting per thema een of meer leidende principes.

01 Inleiding

Aanleiding
In december 2021 hebben de colleges van de vier Kempengemeenten de Ontwikkelstrategie De Kempen "Vanuit eigen kracht, een meerwaarde binnen de *Brainportregio*" vastgesteld. Die ontwikkelstrategie is een ruimtelijke strategie op het gebied van wonen, werken en mobiliteit en legt de focus primair op de periode tot 2030.

De Ontwikkelstrategie De Kempen uit 2021 is echter al snel ingehaald door de tijd. Uit recente inzichten blijkt namelijk dat de ontwikkelingen vanuit de *schaalsprong* sneller gaan en bovendien een grotere impact hebben op *De Kempen* dan eerder gedacht.

De *Metropoolregio Eindhoven* (MRE) stelde daarom in 2023 de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant voor wonen, werken en mobiliteit op, die afspraken bevat over de ontwikkeling van de regio. Hiermee is ook een eerste verkenning gemaakt van de gevolgen van de ontwikkelingen voor De Kempen. In maart 2024 heeft het kabinet Operatie Beethoven gepresenteerd, waarmee ASML en aanverwante bedrijven voor Nederland (en de Brainportregio) kunnen worden behouden en zullen doorgroeien. Uit de beoordeling van de Ontwikkelstrategie De Kempen uit 2021 én die van Zuidoost-Brabant volgde bovendien dat de *brede welvaart* en het *subjectief welzijn* meer aandacht verdienen.

Bestuursopdracht
In het voorjaar van 2023 hebben de gemeenteraden van de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden een bestuursopdracht vastgesteld, met als doel *"het bepalen van de strategische koers van De Kempen in 2040 op sociaal-maatschappelijk en fysiek gebied, met daarin concrete keuzes en een bijpassende uitvoeringsagenda. Dit traject moet uiteindelijk een compact rapport opleveren, opgebouwd vanuit één voorkeursscenario. Dit rapport bestaat uit kaarten en visualisaties om de effecten en keuzes inzichtelijk te maken."*

Daarbij zijn de volgende uitgangspunten gegeven:

- De strategische koers wordt met de vier Kempengemeenten bepaald.
- We gaan uit vanuit de kracht van De Kempen.
- Eerder vastgestelde en nog steeds actuele visiedocumenten worden actief betrokken in het traject.
- Er worden vier integrale denkrichtingen opgesteld voor de wijze waarop de schaalsprong kan landen in De Kempen.
- Het uiteindelijke voorkeursscenario bepaalt de strategische koers van De Kempen en vormt het uitgangspunt voor de sturing op toekomstige ontwikkeling.
- De strategische koers kan niet allesomvattend zijn, maar geeft voldoende kaders en richting voor verdere uitwerking op alle van toepassing zijnde thema's, te weten:
  - wonen, werken en mobiliteit;
  - thema's die het sterke sociaal-maatschappelijke karakter van De Kempen bepalen.

Metropoolregio Eindhoven en Brainportregio
De Metropoolregio Eindhoven is een bestuurlijke samenwerking van 21 gemeenten in het zuidoosten van Brabant, waarvan Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden onderdeel zijn. Binnen de Brainportregio (officieel: Brainport Eindhoven) werken de regiogemeenten samen met bedrijven en kennisinstellingen in de regio. De Brainportregio is een van de meest toonaangevende kennis- en innovatieregio's van Europa.

Wat is de schaalsprong?
De aanwezige kennisintensieve maakindustrie én het feit dat het in de Brainportregio goed wonen, werken en leven is, zorgen voor een forse groei. Dat resulteert in meer bedrijven, meer banen, meer inwoners en een groot en toenemend verdienvermogen: de schaalsprong. De vier Kempengemeenten willen niet afwachten, maar actie ondernemen om te voorkomen dat de groei tot knelpunten leidt en de regio vastloopt. De regio maakt deze schaalsprong bovendien door in een tijd waarin het welzijn van onze inwoners al onder toenemende spanning staat. Economisch gaat het voor de wind, maar het behouden van welzijn en de kwaliteit van de leefomgeving staat daarmee steeds meer onder druk.

De Kempen
Waar we in voorliggend document spreken van De Kempen bedoelen we de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden.

01

Wat is Brede Welvaart?
Bij welvaart denken we vaak als eerste aan economische groei. Maar welvaart is meer dan alleen ons inkomen en het vermogen dat we al of niet bezitten. Hoe we wonen, waar we werken en hoe bereikbaar onze leefomgeving is, bepalen de kwaliteit van ons leven. Ook het landschap, de problemen rondom klimaatverandering, de samenleving en de aanwezige (of juist ontbrekende) voorzieningen zijn hierop van invloed. Brede welvaart omvat dus alles wat mensen van waarde vinden.

Momenteel wordt vanuit diverse overheidslagen gewerkt aan het begrip brede welvaart en hoe daaraan in ruimtelijke planvorming invulling kan worden gegeven. Dit is hoe wij het nu zien: de Kempenaar staat centraal! De thema's die de brede welvaart vormen zijn alle van invloed op het subjectieve welzijn van de Kempenaar, maar ook op de mate waarin deze ten koste gaat van het welzijn van latere generaties of van die van mensen elders in de wereld. In de planvorming is daarom een breder, meer integraal en samenhangend perspectief op welvaartsontwikkeling nodig; een leidraad voor de manier van planvorming, niet alleen gericht op het 'hier en nu', maar ook op 'later' en 'elders'.

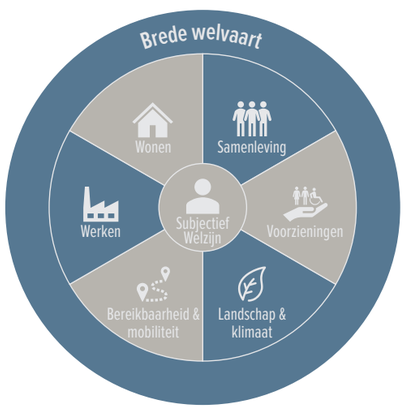
In het participatietraject van deze ontwikkelstrategie hanteerden we zeven thema's. Omdat het thema welzijn - net als brede welvaart - allesomvattend/holistisch is, hebben we ervoor gekozen dit thema niet meer afzonderlijk te beoordelen, maar onderdeel te laten zijn van de overige zes thema's.

Wat is subjectief welzijn?
Subjectief welzijn is de mate waarin mensen erin slagen invulling te geven aan hun persoonlijke levenshouding en de waardering die mensen aan hun leven geven.

Voorliggende Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 geeft invulling aan de bestuursopdracht vanuit de vier Kempische gemeenteraden om een vervolg te geven aan de ontwikkelstrategie uit 2021. De Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 bevat een gezamenlijke strategische koers voor De Kempen tot 2040. Zoals aangegeven in de bestuursopdracht hebben we aandacht gehad voor de randvoorwaarden om deze (regionale) ontwikkelingen te laten landen en de Kempenaren betrokken.
De Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 vormt de leidraad voor de ontwikkeling van De Kempen tot 2040 op ruimtelijk en sociaal-maatschappelijk gebied: beknopt, concreet en kaderstellend. De afzonderlijke gemeenten stellen vervolgens binnen deze kaders hun eigen omgevingsvisies vast en stellen – waar mogelijk regionaal – andere relevante beleidsdocumenten op.

De opgave

Er gebeurt op dit moment ontzettend veel in De Kempen en de Brainportregio. De regio maakt een economische schaalsprong door, die extra behoefte aan woningen, bedrijventerreinen en mobiliteitsoplossingen vraagt. Dat heeft effecten op de ruimtelijke inrichting en het sociale leven in de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden.

Nu de schaalsprong steeds duidelijker vorm begint te krijgen, is het noodzakelijk dat we in een gezamenlijke en gemeentegrensoverschrijdende strategie bepalen hoe we in De Kempen moeten omgaan met de schaalsprong.

We willen de kwaliteiten van De Kempen en de Kempische identiteit in stand houden en als het even kan versterken. Zoals blijkt uit bestaande beleidsdocumenten, de gevoerde toekomstdialoog en eerder onderzoek liggen deze kwaliteiten niet enkel in materiële ontwikkelingen, maar juist ook in immateriële aspecten. Deze thema's beschrijven we binnen de leidraad 'Brede Welvaart'.

We beoordelen de opgaven en wegen de diverse belangen af in het licht van de eigen ambities van De Kempen, die mede door de Kempenaren zijn omschreven tijdens de toekomstdialogen. Bepaalde opgaven komen overeen met de Kempenambities. Dan kan er worden meegelift met de schaalsprong. Maar er zullen ook tegenstrijdigheden zijn. Dat vraagt om het maken van keuzes! En dat doen we op basis van wetgeving, beleid, vastgestelde kaders én brede welvaart.

Leeswijzer

Opbouw van deze ontwikkelstrategie

In hoofdstuk 2 maken we eerst een 'foto' van De Kempen. Aan de hand van zes thema's, die samen de brede welvaart vormen en invloed hebben op het subjectieve welzijn, tonen we de sterkten en zwakten van het gebied, en laten we zien wat de identiteit is van De Kempen. In hoofdstuk 3 laten we de Kempenaren aan het woord en geven we hun visie op de ontwikkeling van De Kempen weer aan de hand van de resultaten van de toekomstdialoog. Vervolgens zoomen we in hoofdstuk 4 in op de opgaven die bij de thema's van brede welvaart horen. Dat doen we veelal aan de hand van bestaande beleidsdocumenten, aangevuld met de effecten van de schaalsprong. Hieruit volgt een aantal leidende principes, die in hoofdstuk 5 uitmonden in de Kempische ambitie voor de ontwikkeling van De Kempen. In hoofdstuk 6 zijn de vervolgstappen opgenomen.

Schrijfwijze

We hebben deze ontwikkelstrategie in de wij-vorm geschreven, omdat we – de gemeenteraden die deze strategie hebben vastgesteld – alle Kempenaren vertegenwoordigen. Een uitzondering hierop is hoofdstuk 3 met de toekomstdialoog. Daarin waren individuele Kempenaren zelf aan het woord en hebben we gekozen om te schrijven in de zij-vorm.

Wat is de identiteit van De Kempen?
In deze ontwikkelstrategie wordt regelmatig over de Kempische identiteit geschreven. Maar wat is nu die identiteit? De identiteit van een plek wordt door veel factoren bepaald. We beschrijven de identiteit van De Kempen daarom aan de hand van de zes thema's die samen de brede welvaart vormen.

De Kempen kenmerken zich door twintig kleine en grote dorpen in een landschappelijke omgeving. De (historische) dorpsharten met overwegend kleinschalige, individuele bebouwing geven karakter. De verwevenheid van de kernen met het omliggende mozaïeklandschap is een bijzondere kwaliteit. Het gebied is geliefd bij de Kempenaren én bij bezoekers van buitenaf.

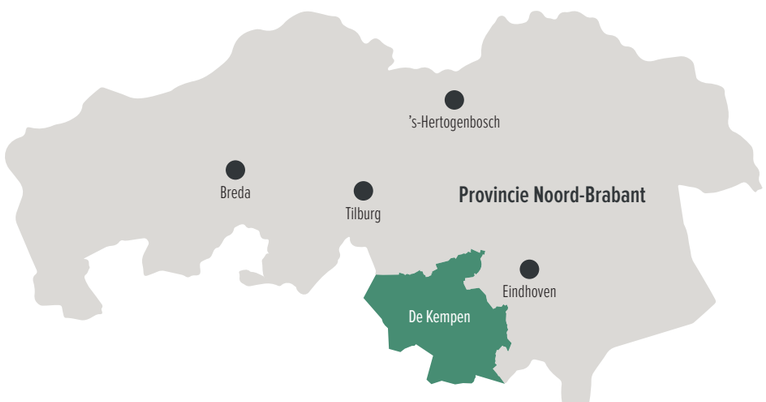
De Kempenaren voelen zich verbonden met hun leefomgeving. Zij staan klaar voor de ander, zowel individueel als in verenigingsverband. De ondernemersmentaliteit van praktisch aanpakken vormt de basis voor economische ontwikkeling.

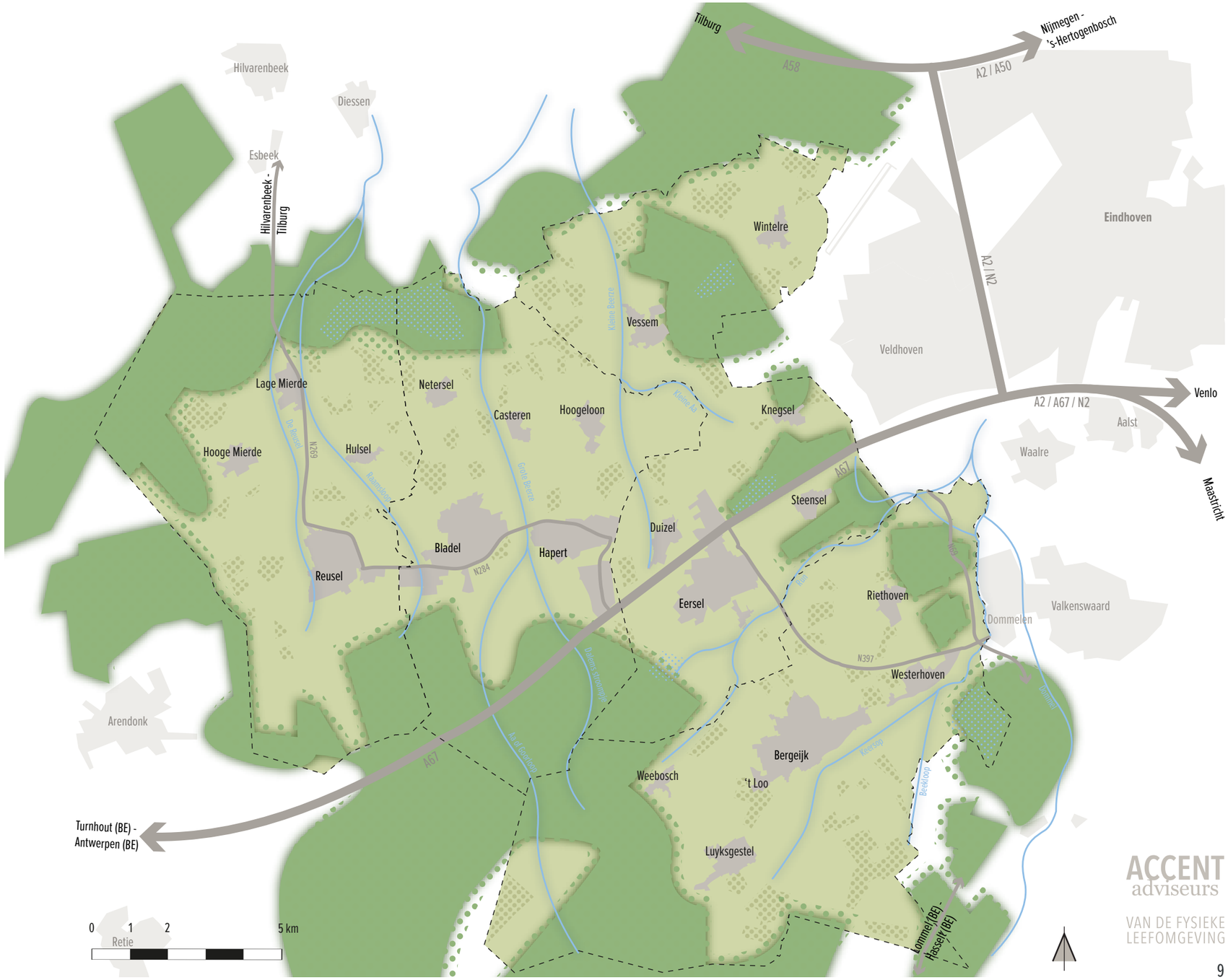
01

Overzichtskaart De Kempen

Legenda

- Kempische dorpen
- regionaal autonetwerk
- natuurgebieden
- mozaïeklandschap als identiteit van het Kempisch landschap
- waterlopen
- vennen
- grens Kempengemeenten

ACCENT adviseurs
VAN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

Een foto van De Kempen

02

De Kempen beschikken over een groot aantal kwaliteiten. Door als het ware een foto van De Kempen te maken, krijgen we zicht op pluspunten en aandachtspunten. Dat doen we aan de hand van de zes thema's die samen de brede welvaart omvatten. Hoewel de thema's afzonderlijk beschreven zijn, staan deze niet los van elkaar, maar zijn verbonden of beïnvloeden elkaar.

Wonen

De Kempen kenmerken zich door twintig kleine en grotere dorpen in een landschappelijke omgeving. We onderscheiden daarin vijf grote dorpen – Reusel, Bladel, Hapert, Eersel en Bergeijk – en vijftien kleinere dorpen. Daarnaast is er nog een aantal buurtschappen. De historische dorpsharten met overwegend kleinschalige, individuele bebouwing geven karakter. De dorpen liggen in een groene omgeving met agrarisch gebruik en natuur. Dit Kempische karakter heeft een hoge aantrekkingskracht. Mede als gevolg van de werkgelegenheid in de Brainportregio zijn er meer vestigers dan vertrekkers. Het woningaanbod is echter klein en eenzijdig; het bestaat vooral uit grote grondgebonden (koop)woningen op relatief grote percelen. Mede door een gebrek aan seniorenwoningen zijn de doorstroommogelijkheden beperkt en stijgt de gemiddelde koopsom. Voor kleinere huishoudens, kwetsbaren, mensen met een smalle beurs en starters op de woningmarkt is het moeilijk om een woning te vinden.

Werken

De werkgelegenheid binnen De Kempen en de Brainportregio is groot. De Kempen behoren tot de snelst groeiende economische regio's van Nederland. De strategische ligging op een economische toplocatie is een belangrijke drijfveer voor dit succes. Daarnaast biedt de Brainportregio een aantrekkelijk woon- en leefklimaat voor (internationale) kenniswerkers in vergelijking met andere economische toplocaties wereldwijd. Het economisch succes komt ook vanuit de Kempische ondernemersmentaliteit. We willen elke dag een beetje beter worden: we werken hard, zijn praktisch ingesteld en gebruiken ons boerenverstand, tonen creativiteit en ondernemerschap. Dit zorgt ervoor dat in de Brainportregio toonaangevende bedrijven de ontwikkeling van nieuwe producten uitbesteden aan bedrijven in De Kempen. De Kempen maken daarmee een cruciaal onderdeel uit van de innovatieketen van de Brainportregio. Een aantal sleutelbedrijven is in De Kempen gevestigd.
Er is een te beperkte ruimte voor doorgroei van bedrijven. Het Kempisch Bedrijvenpark heeft de doorgroei van bedrijven die cruciaal zijn voor de Brainportregio mogelijk gemaakt. Hoewel daardoor ook ruimte is vrijgekomen voor kleinere lokale bedrijven, blijft er behoefte aan uitbreidingsruimte.

Een andere economische pijler van De Kempen is de vrijetijdseconomie. Jaarlijks bezoeken 2,5 miljoen toeristen uit binnen- en buitenland onze regio om te verblijven in een van de recreatieparken. Daarnaast biedt het Kempische landschap vele dagrecreatieve mogelijkheden. Dit levert een flinke werkgelegenheid op.

Tot slot is de landbouw een belangrijke economische sector in De Kempen en is daarmee een grote speler voor werkgelegenheid voor internationale werknemers.

Mozaïeklandschap
Een mozaïeklandschap bestaat uit een afwisseling van relatief kleine akkers, weiden, bospercelen en braakliggende velden. In De Kempen doen de kleine dorpen en buurtschappen mee in dit landschap.

Ongewenst doorgaand verkeer
Dit wordt in de volksmond ook wel sluipverkeer genoemd. Het is de benaming voor (ongewenste) verkeersstromen die ontstaan als gevolg van capaciteitsproblemen (zoals ongevallen of files) op snelwegen of andere belangrijke wegen. Hierdoor wordt het onderliggende wegennet overbelast en ondervinden het lokale verkeer en de omwonenden hinder.

Bereikbaarheid en mobiliteit

Het uitgestrekte gebied maakt dat de auto het belangrijkste vervoermiddel is in De Kempen. Het gebied ligt aan de A67, met het stedelijk gebied van Eindhoven en Veldhoven op korte afstand (en van daaruit belangrijke verbindingen naar onder meer Randstad en Ruhrgebied). Er is echter sprake van een blijvende toename van de verkeersdruk en overlast door het verkeer. Niet alleen is er het fileknelpunt met knooppunt De Hogt; ook de N69-zuid richting de Belgische Kempen en de N284 tussen Reusel en Hapert slibben dicht. Het gevolg is *ongewenst doorgaand verkeer*, wat de verkeersveiligheid en daarmee de leefbaarheid van de kleine dorpen verslechtert.

Ook de bereikbaarheid van De Kempen met het openbaar vervoer is een aandachtspunt. De routes zijn veelal vormgegeven langs de hoofdas A67-N284 en Bergeijk wordt ontsloten via de route Riethoven-Veldhoven-Eindhoven. De kleine dorpen hebben alleen een buurtbus. Dat heeft als gevolg dat de kleine dorpen onderling slecht bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. Bovendien zijn de reistijden naar Eindhoven, Tilburg en Arendonk met deze vervoerswijze relatief lang.

In De Kempen ligt een fijnmazig fietsnetwerk, met vrijliggende fietspaden tussen bijna alle dorpen. Aandachtspunten zijn verkeersveiligheid en comfort vanwege de vele kruisingen met gemotoriseerd verkeer.

Landschap en klimaat

Het *mozaïeklandschap* is een kernkwaliteit van De Kempen en voor ons gebied het fundament voor de prettige woon- en leefomgeving. Het landschap is afwisselend en kenmerkt zich door de beekdalen, bossen, heide en vennen, en het boerenland met typische Kempische cultuur en historie. Hieraan ontleent de Kempenaar deels diens identiteit.

De beken De Reusel, Groote Beerze, Kleine Beerze, Keersop en De Run, de Neterselse Heide en het Groot Meer en Klein Meer behoren tot Natura 2000. Natuur en ontspanningsmogelijkheden zijn in De Kempen nooit ver weg en vormen een aantrekkingskracht voor recreanten van heinde en verre.

Zo'n 60% van het grondgebied van De Kempen wordt gebruikt voor agrarische doeleinden en heeft een belangrijke bijdrage aan de voedselvoorziening. Dit bepaalt voor een groot gedeelte het aanzicht van het Kempische landschap. Keuzes in het verleden, zoals schaalvergroting door moderne landbouw en verstedelijking, hebben echter geleid tot verstoring van het mozaïeklandschap en de verwevenheid van dorpen met het landschap.

Een aanzienlijk deel van het landschap wordt gebruikt voor de vrijetijdseconomie. Denk daarbij aan vakantieparken, golfbanen, festivalterreinen, ultraluxe paardenhouderijen en mountainbikeroutes.

Ook de klimaatopgaven hebben de recente jaren hun stempel gedrukt op het landschap. Enerzijds is er de mogelijke komst van windmolens in het westelijk deel van De Kempen, anderzijds heeft hermeandering van beken ruimte geboden aan de wateropgave. De doorgaande verandering van het klimaat en de afname van de biodiversiteit zetten het landschap verder onder druk.

De ligging van De Kempen tussen de industriegebieden van Antwerpen en Rotterdam en het Ruhrgebied, gecombineerd met de lokale emissie van fijnstof zorgen voor een relatief slechte luchtkwaliteit. Daarnaast heeft het gebruik van meststoffen en bestrijdingsmiddelen een negatieve impact op de waterkwaliteit.

Voorzieningen

In De Kempen zijn veel voorzieningen aanwezig. De grotere dorpen hebben een bovenlokale horeca- en winkelfunctie. Daarnaast zijn in de grotere dorpen diverse sportvoorzieningen, zoals zwembaden en sporthallen, en een bibliotheek aanwezig. Bijna alle dorpen hebben een eigen basisschool, kinderopvang, een gemeenschapshuis/MFA, een veldsportaccommodatie, een café en een friettent. Deze staan vrijwel allemaal onder druk door *vergrijzing* en in de kleine dorpen ook door *ontgroening*. Bovendien zijn er weinig voorzieningen voor de jeugd.

De Kempische zorg kent diverse vormen. De wijze waarop onze zorg is ingericht is gebaseerd op nationaal beleid. Zo lang mogelijk thuis blijven wonen is daarbij het uitgangspunt. De zelfredzaamheid van de Kempenaren is goed. De sociale cohesie maakt bovendien dat mantelzorg vaak voorhanden is. Wie is aangewezen op intensieve zorg moet verhuizen naar een van de verpleeghuizen in de grotere dorpen of – voor wie het zich kan permitteren – particuliere

Wat zijn vergrijzing en ontgroening?
Vergrijzing is het toenemen van het aandeel ouderen in de bevolking. Door betere levensomstandigheden en gezondheidszorg is het aantal ouderen in westerse landen zoals Nederland de laatste 50 jaar sterk toegenomen.

Ontgroening is het afnemen van het aandeel jongeren in de bevolking. In De Kempen is deze ontgroening onder meer het gevolg van het niet terug (kunnen) keren naar hun geboorteregio van jongeren die elders hebben gestudeerd.

02

02

woon-/zorginitiatieven. Deze plekken bevatten vaak ook aanvullende voorzieningen voor ouderen. Medische voorzieningen zoals huis- en tandartsen, fysiotherapiepraktijken en apotheken zijn niet in elk dorp beschikbaar en voornamelijk in de grotere dorpen aanwezig. Net als andere basisvoorzieningen zorgt dit ervoor dat de leefbaarheid in de kleine dorpen onder druk staat en door vergrijzing en ontgroening wordt dit versterkt. Voor ziekenhuizen zijn we aangewezen op Veldhoven, Eindhoven en Tilburg, die gevoelsmatig op grote afstand liggen. Ook andere grote kernen en steden, zoals Valkenswaard, Turnhout en Antwerpen, zijn niet ver weg, maar slecht bereikbaar met het openbaar vervoer.

Zoals aangegeven heeft elk dorp ten minste één basisschool. We kennen in onze regio openbaar en algemeen bijzonder onderwijs, maar ook speciaal basisonderwijs. In alle gemeenten worden kinderopvang en peuterprogramma's aangeboden. Niet-Nederlandstalige leerlingen in het basis- en voorgezet onderwijs leren we in een jaar de Nederlandse taal en ook over onze gewoonten en gebruiken. We merken dat de druk op het speciaal onderwijs en het onderwijs aan anderstaligen toeneemt door de schaalsprong.

In De Kempen hebben we twee scholen voor voortgezet onderwijs. De afstand naar het voortgezet onderwijs is echter groter dan gemiddeld in Nederland, zoals in veel landelijke gebieden, waardoor er lange reistijden zijn. Middelbaar beroepsonderwijs en hoger en universitair onderwijs zijn er niet in De Kempen.

Samenleving

De Kempenaren voelen zich verbonden met hun leefomgeving. Onderdeel van de Kempische identiteit zijn gemeenschapszin, sociale cohesie en een sterk verenigingsleven. Naast sportverenigingen, zijn er in bijna alle dorpen een gilde en carnavalsverenigingen aanwezig. De lokale bedrijven ondersteunen het verenigingsleven door middel van sponsoring.

De 'ons-kent-ons cultuur' en de Kempische mentaliteit van nuchterheid, hard werken en niet zeuren, maakt dat de Kempenaren voor elkaar klaarstaan, zowel individueel als in verenigingsverband. Deze karaktereigenschappen zorgen daarnaast voor een enigszins conservatieve en zelfredzame samenleving; de Kempenaar denkt er vaak 't zijne van zonder het uit te spreken. Daarnaast leven de Kempenaren bourgondisch: op tijd genieten van het leven en ontspanning zoeken.

Een uitdaging voor de regio zijn de bovengemiddelde vergrijzing en dreigende ontgroening. Door een verandering in de opbouw van de bevolking en de afnemende bereidheid om een actieve bijdrage te leveren, komt de draagkracht voor de (basis)-voorzieningen en het verenigingsleven onder druk te staan. Hierdoor kan de gemeenschapszin achteruit gaan.

Mede door de grote sociale cohesie is het in brede zin goed gesteld met het welzijn van de Kempenaren. In De Kempen lijken minder mensen eenzaamheid te ervaren dan in de rest van de Nederland. We ervaren een goede (geestelijke) gezondheid, al zijn er uiteraard verschillen per persoon. Er is sprake van een veilige leefomgeving met van oudsher veel sociale controle.

De Kempische toekomstdialoog

03

Waar we bij de Foto van De Kempen de huidige situatie in beeld brachten, kijken we in dit hoofdstuk met de Kempenaren naar de toekomst. In een toekomstdialoog schetsten de Kempenaren hun toekomstbeeld en gaven hun aandachtspunten mee over hoe De Kempen er in 2040 uit zouden moeten zien.

De toekomstdialoog

In april en mei 2024 heeft een toekomstdialoog plaatsgevonden. Tijdens twaalf interactieve werksessies in de verschillende Kempendorpen gaven zo'n 550 inwoners en ondernemers aan wat zij zouden willen behouden, versterken of juist toevoegen in hun dorp en De Kempen. Ook de raadsleden van de vier gemeenten hebben zo'n werksessie gehouden. Aangevuld met de resultaten uit een online vragenlijst en bezoek aan middelbare scholen en een jeugdgemeenteraad, is een duidelijk beeld ontstaan hoe de Kempenaren hun regio in de toekomst zien.

03

Samenvatting toekomstdialoog: zo zien de Kempenaren hun regio in 2040

In 2040 wonen de Kempenaren in een regio met zelfstandige dorpen die elk een eigen identiteit en karakter hebben kunnen behouden. De kleinschalige, landelijke sfeer is prominent aanwezig gebleven, met een sterke nadruk op saamhorigheid en gemeenschapszin. De dorpen zijn levendig, met een mix van jong en oud die samenleven in harmonie, en waarin nieuwkomers hun plek hebben kunnen vinden.

Er is een gezonde balans gevonden tussen nieuwbouw en het behoud van de dorpskernen met hun historische elementen. Nieuwbouwbuurten zijn ontworpen met respect voor het dorpse karakter. Er zijn voldoende betaalbare woningen. Specifieke aandacht is uitgegaan naar woningen voor starters en ouderen, waardoor jongeren in hun geboortestreek hebben kunnen blijven wonen en ouderen in hun vertrouwde omgeving oud kunnen worden. De Kempenaren willen dat elk dorp een groei doormaakt, maar zien het zwaartepunt voor de nieuwe woningen vooral nabij Eindhoven. Zij willen echter voorkomen dat hun dorpen vastgroeien aan het stedelijke gebied van Eindhoven en Veldhoven.

De voorzieningen zijn uitstekend ontwikkeld en afgestemd op de behoeften van alle inwoners en kennen draagkracht. De gemeenschapshuizen vormen nog steeds het kloppend hart van de samenleving. Basisscholen, kinderopvang, sportverenigingen en winkels voor basislevensmiddelen zijn behouden en waar nodig uitgebreid, waardoor de leefbaarheid van de dorpen gewaarborgd is. Een groter winkelaanbod is beschikbaar in de grotere kernen en omliggende steden. In elk dorp zorgen horeca en andere vormen van vermaak voor levendigheid, ook in de kleinere. Dat maakt de dorpen aantrekkelijk om in te wonen en te bezoeken. Zorgvoorzieningen zijn goed georganiseerd. Zo zijn huisartsen en tandartsen binnen handbereik en ook specialisten niet heel ver weg. Iedereen heeft toegang tot de zorg die nodig is.

Rondom de dorpen is het mozaïeklandschap van beekdalen, bossen, heide en vennen, en boerenland versterkt. De Kempenaren waarderen de gebruiksnatuur nabij de dorpen en wensen een uitbreiding van de recreatiepaden om te kunnen genieten van de groene ruimte. Daarnaast wensen de Kempenaren dat waardevolle bossen en andere natuur meer ruimte krijgen zodat ze robuuster van aard zijn. De groene dooradering van beken door het landschap zorgt voor een natuurlijke barrière tussen de verschillende dorpen.
De Kempenaren zijn het erover eens dat de landbouw een belangrijke invulling geeft aan het buitengebied en de toekomst van de regio. Over de wijze waarop landbouw wordt gedreven zijn de meningen verdeeld. De een ziet vooral een voortzetting van de huidige landbouw; voor de ander is de landbouw in 2040 verduurzaamd en minder intensief geworden.

De sociale cohesie is versterkt door initiatieven van bewoners, die worden ondersteund door de overheid. De Kempenaren hebben tal van vrijwilligersorganisaties en verenigingen die zich inzetten voor gemeenschapsprojecten, waardoor er een sterke band is tussen de inwoners. Vanuit de ons-kent-ons mentaliteit lukt het goed om de Kempenaren onderdeel te laten zijn van de samenleving. Integratie

van nieuwkomers wordt actief bevorderd door gerichte gemeenschapsactiviteiten en lokale projecten, met name voor internationale werknemers.

In dit toekomstbeeld staat ook het behoud van de kwaliteit van de werkgelegenheid centraal. Lokale bedrijven bloeien en bieden voldoende werkgelegenheid voor de inwoners. Dit draagt bij aan de leefbaarheid en de lokale economie. De kwaliteit van de werkgelegenheid zijn behouden zonder uitbreiding van álle bedrijventerreinen.

Het netwerk van wegen en fietspaden vormt goede en veilige verbindingen tussen de dorpen en de grotere steden. In de dorpen is meer ruimte voor de fiets en het openbaar vervoer is voor de meeste dorpen een alternatief voor de auto.

Kortom, De Kempen hebben zich kunnen ontwikkelen tot een samenspel van bloeiende gemeenschappen met een eigen identiteit waar het dorpsgevoel en de zorg voor elkaar centraal staan. De combinatie van landelijke charme en moderne voorzieningen en werkgelegenheid maakt De Kempen aantrekkelijk voor zowel huidige als toekomstige generaties.

De Kempische opgaven

04

Naast de ambities van de Kempenaren om hun gebied zelf vorm te geven, hebben we te maken met een groot aantal opgaven die zijn ingegeven door (inter)nationale ontwikkelingen, of die rechtstreeks uit de schaalsprong volgen. We moeten ermee omgaan, we kunnen ze niet vermijden. Maar we kunnen er zelf wel richting aan geven door proactief eigen keuzes te maken. Aan een deel van de opgaven is al min of meer richting gegeven in bestaande regionale beleidsdocumenten, of per gemeente afzonderlijk. Andere opgaven zijn nog niet in beleid vastgelegd. De wijze waarop invulling wordt gegeven aan de opgaven heeft invloed op de brede welvaart van De Kempen en het subjectieve welzijn van de Kempenaar.

Wonen

Tot enkele jaren geleden waren we een *krimpregio*. De ontwikkeling van de Brainportregio bracht daar verandering in. De Kempen zijn in trek! Dat is natuurlijk positief, maar als keerzijde van de medaille is er nu sprake van een grote druk op de woningmarkt. Er is sprake van schaarste, zowel in kwantiteit als kwaliteit. Het woningaanbod blijft achter bij de vraag en er is niet voor elk wat wils. Het gevolg is dat er onvoldoende doorstroming is en de huizenprijzen stijgen.

Om alleen al de *autonome behoefte* op te kunnen vangen moeten we tot 2030 ten minste 3.220 woningen bouwen. Dat is al over zes jaar! Het woningaanbod richt zich op de verschillende doelgroepen waaronder woningen voor ouderen nabij voorzieningen en meer betaalbare woningen voor jongeren.

Elke subregio van de Brainportregio/MRE is gevraagd een steentje bij te dragen aan het faciliteren van de regionale schaalsprong. Voor De Kempen betekent dat dat er tot 2040 in totaal 5.000 tot 13.000 woningen bij moeten komen als onderdeel van een totale opgave van 100.000 tot 130.000 in de Brainportregio. Hier hebben we de volgende keuze te maken: gaan we volledig mee in de schaalsprong, of groeien we enkel voor onze eigen behoefte? Of kiezen we een tussenvariant? Is het verstandig om een buffercapaciteit op te nemen, mochten bepaalde ontwikkelingen geen doorgang kunnen vinden? En waar kunnen we het beste bouwen? Wat meer in de grotere dorpen? Of meer in de dorpen nabij het stedelijk gebied waar de druk op de woningmarkt het grootst is?

Iedere keuze heeft consequenties, zowel positief als negatief. Keuzes, die versterkend en tegelijkertijd tegenstrijdig kunnen zijn. Er ontstaat een nieuwe balans in de volkshuisvesting, omdat meer betaalbare woningen ook meer mensen van buiten De Kempen trekt. Meer woningen betekenen meer mensen die potentieel medewerkers kunnen zijn van de Kempische bedrijven en die bijdragen aan de levendigheid van De Kempen en daarmee het behoud van voorzieningen en het verenigingsleven.

In verband met de vergrijzing is er een groeiende behoefte aan levensloopgeschikte woningen, door nieuwbouw of aanpassing van bestaande woningen. Omdat de kansen voor inbreiding bijna allemaal opgebruikt zijn, moeten we dorpen gaan uitbreiden of accepteren dat er hoger gebouwd gaat worden. Daarbij moeten we voorkomen dat dit een

5.000 tot 13.000 woningen
Het aantal van 5.000 woningen is gebaseerd op de autonome behoefte in de woonvisie. De 13.000 woningen zijn afkomstig uit de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant (deel II Bijlagen).

Krimpregio
Een krimpregio is een gebied dat te maken heeft met bevolkingsdaling. Dergelijke krimp kan negatieve gevolgen hebben voor de economie en leefbaarheid in een regio.

Autonome behoefte
Het is de behoefte van een dorp om te kunnen voorzien in de natuurlijke aanwas van het dorp, voor jong en oud.

“Gaan we volledig mee in de schaalsprong, of groeien we enkel voor onze eigen behoefte? Of kiezen we een tussenvariant? En waar kunnen we het beste bouwen?”

04

ongewenste inbreuk doet op de kleinschalige en vaak karakteristieke identiteit van de dorpen en het omliggende landschap.

Werken

De Kempen zijn ook als economische locatie in trek! Niet alleen willen mensen in De Kempen blijven wonen of er zich vestigen. Ook de Kempische maakindustrie lift mee met de snelgroeiende economische Brainportregio, met voornamelijk bedrijven die hightech systemen en materialen maken. Willen we onderdeel blijven van deze economische voorspoed, zijn er nieuwe werklocaties nodig. Daarnaast vraagt de schaalsprong om voldoende geschikt personeel – in de maakindustrie, maar ook in maatschappelijke sectoren zoals zorg, onderwijs en welzijn.

Voor de economische ontwikkeling van De Kempen hanteren we twee groeiscenario’s. In de periode tot 2030 kiezen we voor *EIB*-hoog, met een Kempische behoefte van 60 hectare bedrijventerrein. Daarna is tot 2040 EIB-laag het uitgangspunt en komt daar nog eens 30 hectare bedrijventerrein vanuit de schaalsprong bij. Daarmee kunnen we overigens niet alle bedrijven faciliteren en zullen er keuzes gemaakt moeten worden.

Onderdeel van de Kempische economie zijn de landbouwbedrijven en de bedrijven die onderdeel zijn van de vrijetijdseconomie. De landbouw staat aan de vooravond van een transitie. De vrijetijdseconomie zal onveranderd groot blijven.

EIB

Het Economisch Instituut voor de Bouw maakt prognoses en scenario’s over de ontwikkeling van de bouw en gebouwde omgeving voor overheden, belangenorganisaties en bedrijven.

Bereikbaarheid en mobiliteit

Een goede bereikbaarheid van De Kempen en binnen De Kempen is een voorwaarde voor een goed functionerende woon- en werkomgeving. Uit de Foto van De Kempen volgt dat we deze bereikbaarheid op veel plekken in het gebied zouden kunnen verbeteren, ongeacht de keuze om door te groeien. Er is sprake van een slechte doorstroming van de A- en N-wegen en verminderde verkeersleefbaarheid van de kleine dorpen. Door een gebrek aan serieuze alternatieven kiest de Kempenaar vaak voor de auto als vervoermiddel.

Een mobiliteitstransitie van De Kempen is noodzakelijk. In de Regionale Mobiliteitsvisie MRE 2040 en de Kempische Mobiliteitsstrategie zijn hiervoor al oplossingsrichtingen beschreven. Het bestaande autonetwerk is ontoereikend en een opschaling daarvan is zowel ruimtelijk als met betrekking tot klimaat en leefbaarheid ongewenst. Investeringen in het wegennet moeten passen bij de rol van de auto en de leefomgeving in de toekomst. We verbeteren duurzame alternatieven (denk aan hoogwaardig openbaar vervoer en verbeterde brandstoffen) en actieve mobiliteit in de vorm van de fiets. Vanuit de gedachte van brede welvaart betekent dat het leggen van nadruk op bereikbaarheid voor iedereen, in plaats van te focussen op filebeperking en reistijdwinsten, en het beperken van de negatieve voetafdruk van mobiliteit op de omgeving. Voorwaarde is wel dat de reistijd met fiets en openbaar vervoer in de spitsperioden kan concurreren met die van de auto. Het aanbod aan mobiliteitsvoorzieningen zal echter per kern verschillen. Voor de korte afstand zetten we in op fiets en voor de lange afstand op openbaar vervoer als goede alternatieven voor de auto.

Vanuit de Brainportregio hebben De Kempen de opgave voor het aanleggen van hoogwaardig-openbaar-vervoersverbindingen om de bereikbaarheid te verbeteren. De HOV4-lijn Eindhoven-Veldhoven wordt doorgetrokken tot aan Eersel en vanaf Eersel naar Bergeijk en naar Bladel en Reusel (HOV4-light). De HOV-lijnen bestaan uit een netwerk van HOV-haltes op een hoofdas, van waaruit een fijnmazig netwerk van fiets, openbaar vervoer en auto de Kempenaren naar de dorpen brengt. De *HOV-knoop* in Eersel, waar HOV4 en HOV4-light op elkaar aansluiten kan op termijn uitgroeien tot *Brainporthub*. De HOV-knoop vormt een logische plek voor verbindingen in de richting van Bergeijk/Lommel en Eindhoven Airport/*BIC*.

Landschap en klimaat

Uit de Foto van De Kempen blijkt dat het kenmerkende mozaïeklandschap het fundament vormt voor een prettige woon- en leefomgeving. Waar het buitengebied voorheen vooral het domein was van natuur en landbouw, maken andere vormen van ruimtegebruik de laatste decennia meer en meer aanspraak op dit gebied. Er vindt al langer een verstedelijking plaats voor nieuwe woonbuurten en bedrijventerreinen. Daarnaast leggen recreatieve bedrijvigheid en activiteiten een extra druk op natuur en landschap.

Relatief nieuw is het ruimtegebruik dat te maken heeft met het veranderende klimaat – denk aan de productie van duurzame energie en de berging van steeds grotere hoeveelheden regenwater die in korte tijd vallen. Tot slot is door intensivering van de

HOV 4 en HOV 4-light

HOV 4 is de snelle busverbinding van het centrum van Eindhoven, via Veldhoven over de vluchtstrook van de A67 naar Eersel. Het vervolg van HOV 4 gaat om de hoogwaardige busverbinding via Bladel naar Reusel.

HOV 4-light wordt gevormd door de busverbindingen vanaf Eersel via Bladel naar Reusel en vanaf Eersel naar Bergeijk. Op deze verbindingen krijgt de bus voorrang op de rest van het gemotoriseerde verkeer.

HOV-knoop

Een hoogwaardig-openbaar-vervoersknoop (kortweg: HOV-knoop) is een plek waar meerdere vervoersvormen (fiets, openbaar vervoer, auto) samenkomen. Het is een toegankelijk centraal punt waarmee een efficiënte en duurzame verplaatsing van A naar B mogelijk wordt.

Brainporthub

Deze hub is een park & ride buiten de stad met een belangrijke bovenregionale functie voor de afvang van automobilisten, dus ook voor bezoekers van buiten de regio. De Brainporthub biedt hen een snelle en duurzame transfer richting hun eindbestemming, veelal richting grote werkgevers en naar het stedelijk gebied. Het is plek waar doorreizigers maar relatief kort zijn. Reizigers, veelal woon-werkverkeer, parkeren de auto op deze hub buiten het stedelijk gebied en stappen daar over op (hoogwaardig) openbaar vervoer.

BIC

BIC staat voor Brainport Industries Campus. De BIC is een bedrijvenpark voor bedrijven die onderdeel zijn van de toeleverketen voor de multinationals in de Brainportregio. De gemeente Eindhoven en ASML zijn overeengekomen dat de nieuwe fabriek van ASML wordt toegevoegd aan de BIC.

04

landbouw de symbiose tussen landbouw en natuur veelal verloren gegaan, met grote negatieve gevolgen voor de biodiversiteit.

Zoals hiervoor al is gebleken, is nieuwe gebruiksruimte voor wonen en bedrijven onontkoombaar. Daarnaast hebben De Kempen een functie van landelijke en natuurlijke 'achtertuin' van de Brainportregio, van een bovenregionaal niveau. Bij het zoeken naar locaties voor deze verstedelijking is een zorgvuldige afweging nodig, waarbij water en bodem sturend zijn en er ruimte blijft voor versterking van natuur, behoud van het landschap met cultuurhistorische bebouwingsclusters, verbetering van de landbouw en herstel van de verwevenheid van natuur en landbouw. Daarnaast willen we onze omgeving meer klimaatrobuust maken, zodat we grote hoeveelheden regenwater goed opvangen, om vast te houden of te verwerken. Ook gaan we hiermee *hittestress* tegen. Deze opgave komt in een *groenblauwe gebiedsgerichte aanpak* voor de gebieden Kempenland-West en Grenscorridor aan de orde. Een algemene opgave is de toevoer van voldoende energie. Ook wij hebben te maken met *netcongestie*. Verzwaring van het elektriciteitsnet is pas gepland na 2031.

Voorzieningen

De voorzieningen in De Kempen staan op verschillende manieren onder druk. Ook hier hebben vergrijzing en vergroening een grote invloed. De vergrijzing maakt dat er steeds meer aanspraak wordt gemaakt op zorgvoorzieningen, terwijl er steeds minder 'handen' beschikbaar zijn om die zorg te kunnen bieden. Zo zal in de periode tot 2040 bijna een verdubbeling van het aantal 75-plussers plaatsvinden. Het aantal ouderen dat behoefte heeft aan 24-uurszorg of zorg op afroep neemt na 2030 toe met 70%. Het landelijke beleid is erop gericht om nauwelijks nog nieuwe verpleeghuisplekken te creëren. Hierdoor moeten we de woonvragen van senioren steeds meer in reguliere woningen opvangen. Dit beleid is een gevolg van de personeelstekorten in de zorg. In de periode tot 2040 verwachten we daarom een tekort aan 1.200 zorgplekken. Dat vraagt niet alleen om extra voorzieningen, maar vooral om voldoende personeel.

De omgekeerde beweging zien we in het basisonderwijs. Door ontgroening zijn er steeds minder kinderen. Voor de leefbaarheid van de dorpen is het behoud van een basisschool en voldoende kinderopvang belangrijk, omdat dat voor jonge gezinnen vaak wel voorwaarde is om te blijven of zich er te vestigen.

Voor levendige en aantrekkelijke dorpsharten is het noodzakelijk dat er voldoende winkels en horecagelegenheden zijn, en dat de dorpsharten goed bereikbaar zijn. Het aantal winkels in de kleine dorpen is de laatste jaren afgenomen en bestaande winkels hebben moeite met het vinden van opvolging. Daarnaast is er behoefte aan andere vormen van vermaak.

Ongeveer de helft van de Kempenaren kampt met overgewicht. Hoewel dit percentage niet veel anders is dan in Nederland als geheel, is het wenselijk dit aantal terug te brengen. Dat vraagt om veranderingen in het levenspatroon van mensen. Slechts een kleine 46% van de Kempenaren voldoet namelijk aan de beweegrichtlijn. Aantrekkelijke mogelijkheden om aan sport te doen en een plezierige omgeving om te wandelen of te fietsen nodigen uit om in beweging te komen.

Samenleving

Het behoud van de Kempische identiteit is een veelgehoord onderwerp. Zoals we eerder al aangaven bepalen vele factoren de identiteit van een gebied. Een belangrijk deel komt voort uit de samenleving. De Kempen worden gekenmerkt door een actief verenigingsleven en het er voor elkaar zijn. Doordat het aantal Kempenaren dat zich wil of kan inzetten voor de vereniging en elkaar afneemt, staat het verenigingsleven echter onder druk. Dit komt door vergrijzing en ontgroening, en wordt versterkt door de individualisering van de samenleving – een fenomeen dat zich al enige decennia in heel Nederland voordoet.

Als gevolg van de schaalsprong zullen zich mensen van elders in De Kempen gaan vestigen. Mensen die vaak andere opvattingen en gebruiken hebben, ongeacht hun komaf. De opgave is om deze nieuwkomers bekend te maken met de Kempische identiteit en het hen mogelijk te maken daarvan onderdeel te worden.

Hittestress
Als gevolg van klimaatverandering warmt de omgeving op. Extreme, langdurige hitte vermindert het functioneren van mensen en kan schadelijk zijn de voor gezondheid. Koelere plekken in de openbare ruimte bieden de mogelijkheid om af te koelen en gaan het opwarmen van de (stedelijke) omgeving tegen.

Groenblauwe gebiedsgerichte aanpak
De klimaat-, natuur-, water- en landbouwopgaven zijn nauw met elkaar verweven. Met de groenblauwe gebiedsgerichte aanpak wordt gezocht naar slimme combinaties van oplossingen die bijvoorbeeld de natuur versterken, de kwaliteit van ons water en onze bodem verbeteren en kansen bieden voor de landbouw.

Netcongestie
Doordat we overstappen op duurzame energie, neemt het gebruik en de opwek van elektriciteit toe. Op verschillende plekken in Nederland is daardoor onvoldoende ruimte (capaciteit) op het elektriciteitsnet. Dit zorgt voor file op het elektriciteitsnet op piekmomenten: netcongestie.

De Kempische ambitie

05

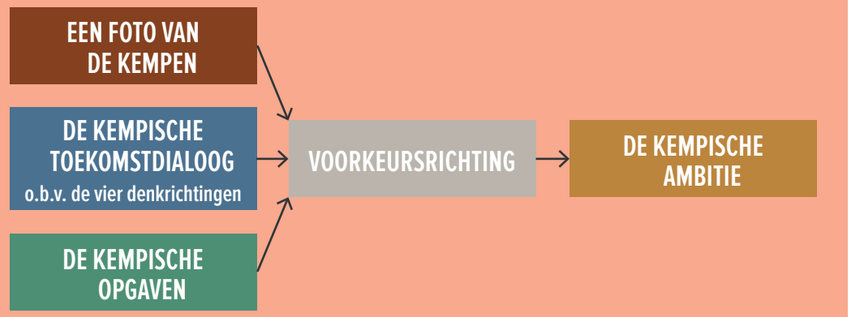
Van denkrichtingen naar Kempische ambitie

In het kader van het bestuursopdracht van deze Ontwikkelstrategie zijn vier denkrichtingen opgesteld, waarlangs de effecten van de Kempische opgaven kunnen worden bepaald en die gebruikt zijn als gesprekstarter tijdens de toekomstdialoog. De vier denkrichtingen zijn:

- Minimale groei
  De dorpen groeien geleidelijk door. Er komen pakweg 5.000 woningen en een bedrijventerrein bij.
- Gelijk verdeelde groei
  Er komen ongeveer 13.000 woningen en een bedrijventerrein bij. De woningen worden gelijk verdeeld over de vier gemeenten. Alle dorpen en bedrijventerreinen worden ruim een derde groter.
- Groei nabij stedelijk gebied
  Ook in deze denkrichting komen er ongeveer 13.000 woningen en een bedrijventerrein bij, maar dan op één locatie in De Kempen, in de richting van Eindhoven. Daar ontstaat een nieuwe ‘knoop’. De dorpen groeien een beetje.
- Groei in nieuwe kern
  We vangen de groei met ongeveer 13.000 woningen en een bedrijventerrein op met een nieuwe groeikern op een andere plek in De Kempen.

Vanuit de vier denkrichtingen is een vijfde denkrichting - de voorkeursrichting - gecreëerd, die heeft geleid tot de Kempische ambitie. Deze volgt uit de foto van De Kempen, de toekomstdialoog en de Kempische opgaven.

Tegenstrijdigheden zorgen ervoor dat niet alles kan en dat er overwogen keuzes zijn gemaakt.

“Dit alles draagt bij aan de brede welvaart van De Kempen en het welzijn van alle Kempenaren.”

05

De Kempische ambitie op hoofdlijnen

De Kempische ambitie is voornamelijk gebaseerd op de denkrichtingen ‘gelijk verdeelde groei’ en ‘groei nabij stedelijk gebied’:

- Om de woonzekerheid van onze regio te waarborgen gaan we mee met de woningvraag volgend uit de schaalsprong en groeien we tot 2040 met minimaal 8.950 tot maximaal 13.000 woningen. We houden de flexibiliteit om, indien nodig, het woningbouwaantal na evaluatie bij te stellen.
- We zien de grote vraag naar woningen in de regio als kans om elk dorp van elke gemeente qua woningaantallen te laten groeien. We bouwen zodat ten minste wordt voorzien in de autonome woningbehoefte van de betreffende kern, waarmee we de leefbaarheid behouden en waar mogelijk versterken.
- Vanwege het bestaande voorzieningenaanbod groeien de grotere kernen (Bergeijk, Bladel, Eersel, Hapert en Reusel) meer dan de autonome woningbehoefte. Daarnaast zullen de kernen met een ligging nabij het stedelijk gebied (denk aan Wintelre, Knegsel, Steensel, Riethoven en Eersel) meer groeien om de woningbehoefte vanuit de schaalsprong op te vangen.[1]
- We streven ernaar om ons bestaande voorzieningenniveau eerder te versterken dan te behouden om de leefbaarheid en de levendigheid in onze kernen te waarborgen, en de geestelijke en lichamelijke gezondheid van alle Kempenaren te bevorderen. Waar mogelijk versterken we onze (bovenlokale) voorzieningen of breiden ze uit, en bieden we diversiteit in aanbod van onder andere sportvoorzieningen, en culturele en maatschappelijke voorzieningen.

Uit de toekomstdialoog volgt dat de Kempenaren trots zijn op hun sociale identiteit met haar verenigingsleven, kenmerkende tradities zoals carnaval, en de ondernemersmentaliteit van praktisch aanpakken. Deze Kempische identiteit wordt daarnaast gekenmerkt door ruimtelijke aspecten zoals de ruim opgezette kernen, weinig hoogbouw en de groene omgeving die altijd in een mum van tijd te bereiken is. Deze identiteit is belangrijk voor het welbevinden van de inwoners en dient behouden te blijven.

We streven naar het volgende toekomstbeeld voor De Kempen in 2040:

“In onze samenleving is iedereen welkom en leren we elkaar graag kennen. Onze regio wordt gekenmerkt door dorpse bebouwing met geschikte woningen voor jong en oud, voor Kempenaar én nieuwkomer. De maakindustrie en de vrijetijdssector zijn kenmerkend voor de regio en maken De Kempen economisch sterk. Alle kernen zijn goed en veilig te bereiken met een geschikt vervoermiddel voor iedereen. De natuur en het mozaïeklandschap zijn altijd dichtbij. Onze voorzieningen zorgen voor leefbaarheid en levendigheid in alle kernen. We behouden onze veilige en rustige leefomgeving waar het dorpse karakter met het actieve verenigingsleven centraal staat. Dit alles draagt bij aan de brede welvaart van De Kempen en het welzijn van alle Kempenaren.”

Om dit toekomstbeeld te bereiken houden we vast aan de volgende leidende principes:

- We sturen op plannen in het fysieke domein (wonen, werken, mobiliteit, voorzieningen) om maatschappelijke doelen te realiseren.
- Nieuwe woningen sluiten qua uitstraling aan bij het karakter van de betreffende kern waarbij wordt gezocht naar (nieuwe) woonvormen passend bij de woonbehoefte.
- Inbreiden gaat in beginsel voor uitbreiden, zodat het groene karakter van onze regio behouden blijft. Ter borging van het karakter van de kernen en daarbij horende sociale cohesie wordt voor eigen inwoners en voor hen die terug willen keren naar De Kempen binnen de eigen gemeenten - voor zover de wetgeving hiervoor mogelijkheden biedt - beleid gevoerd om hen een voorrangspositie te bieden op nieuwe woningen.
- We kiezen voor selectieve groei van onze economische welvaart waarbij we inzetten op de lokale en regionale werkmilieus die het economische profiel van De Kempen versterken. Betrokken ondernemers vormen een ondersteunende factor in het verenigingsleven binnen onze regio.
- We leggen de nadruk op bereikbaarheid voor jong en oud met geschikte vervoermiddelen voor iedereen. We streven naar een mobiliteitstransitie, met een regionale HOV-knoop en een fijnmazig netwerk aan HOV-haltes. Hiermee beperken we de negatieve invloed van mobiliteit, denk aan uitstoot, files en ongewenst doorgaand (zwaar) verkeer door de kernen. Zo bewaren en bevorderen we de leefbaarheid en verkeersveiligheid van onze regio te bewaren en te bevorderen.
- We zetten in op het behouden en versterken van ons landschap dat wordt gekenmerkt door een mozaïek aan bossen, heide en vennen, beekdalen, akkers en weilanden afgewisseld met bebouwing. Bij de locatiekeuze van nieuwe ontwikkelingen zijn water en bodem sturend.
- We streven ernaar om ons bestaande voorzieningenniveau eerder te versterken dan te behouden, om de leefbaarheid en de levendigheid in onze kernen te behouden.
- We zetten in op het behouden van de Kempische cultuur die de regio zo geliefd maakt voor de Kempenaar en de nieuwkomers.

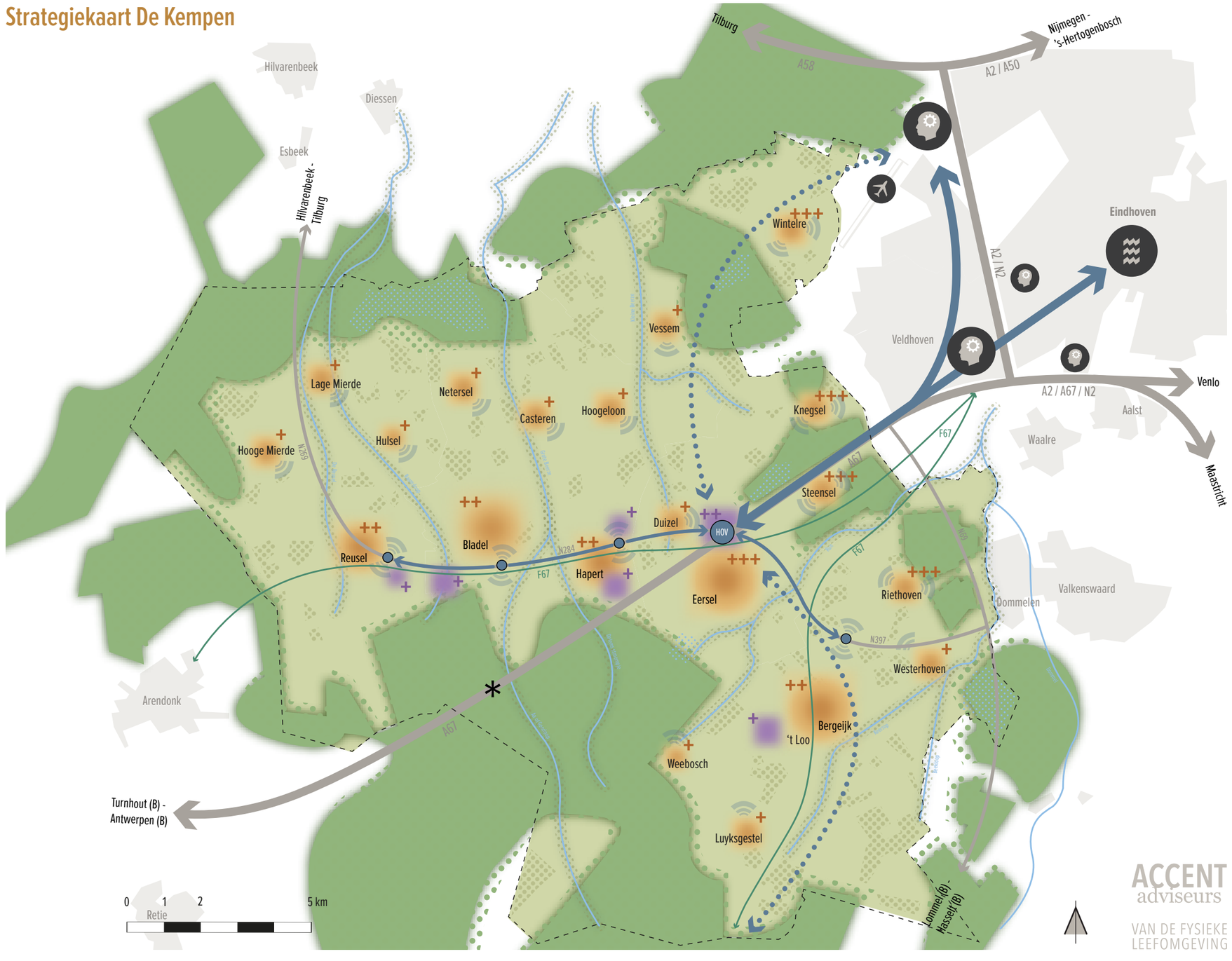
De Kempische ambitie gaat in op de zes thema’s: wonen, werken, bereikbaarheid, landschap en klimaat, voorzieningen en samenleving. Voor elk thema wordt aan de hand van de ‘draaiknoppen’ ambitie, locatie en prioriteit richting gegeven. Alle ambities hebben als doel om bij te dragen aan de brede welvaart van De Kempen en daarmee het welzijn van alle Kempenaren. Brede welvaart en subjectief welzijn wordt hiermee voorwaarde voor toekomstige ontwikkelingen.

1 *Voor zover mogelijk binnen de fysieke mogelijkheden en begrenzingen vanuit onder andere bodem, water en natuur, en de milieucontouren van Eindhoven Airport.*

“In onze samenleving is iedereen welkom
en leren we elkaar graag kennen.”

05

Strategiekaart De Kempen

Legenda

- Kempisch dorp
- bedrijventerrein
- \+ groei voor autonome behoefte
- ++ groei voor autonome behoefte en schaalsprong
- +++ extra groei voor autonome behoefte en schaalsprong nabij stedelijk gebied
- HOV-knoop De Kempen
- regionaal autonetwerk
- HOV 4
- HOV 4 light
- HOV-halte
- OV-verbinding (in onderzoek)
- snelfietsverbinding De Kempen (F67)
- fijnmazig mobiliteitsnetwerk
- * zoekgebied afrit A67
- natuurgebied als drager van de identiteit van het Kempisch landschap
- versterken mozaïeklandschap als identiteit van het Kempisch landschap
- vennen
- versterken beekdal als ruimtelijke identiteitsdrager van het mozaïeklandschap
- centrum Eindhoven
- Brainport bedrijvencampus
- Eindhoven Airport
- grens Kempengemeenten

ACCENT adviseurs
VAN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

05

“Onze regio wordt gekenmerkt door dorpse bebouwing met geschikte woningen voor jong en oud, voor Kempenaar én nieuwkomer.”

Wonen

- Nieuwe woningen sluiten qua uitstraling aan bij het karakter van de betreffende kern waarbij wordt gezocht naar (nieuwe) woonvormen passend bij de woonbehoefte.
- Inbreiden gaat in beginsel voor uitbreiden, zodat het groene karakter van onze regio behouden blijft.

Ambitie

1. Om de woonzekerheid van onze regio te waarborgen gaan we mee met de woningvraag volgend uit de schaalsprong en groeien we tot 2040 met minimaal 8.950 tot maximaal 13.000 woningen. Om dit aantal te realiseren is het creëren van een buffer noodzakelijk, zodat bij er planvertraging of -uitval voldoende plannen zijn om dit aantal mogelijk te maken.

We houden de flexibiliteit om, indien nodig, het woningbouwaantal binnen een bandbreedte na evaluatie bij te stellen. Per gemeente hanteren we onderstaande ruime, en daarmee richtinggevende, bandbreedte.

2. We geven invulling aan de vraag naar woningen voor verschillende doelgroepen, waaronder senioren en starters. Ook zetten we in op betaalbare woningen en de huisvesting van overige aandachtsgroepen, zoals zorgbehoevenden, arbeidsmigranten, statushouders en asielzoekers.
3. Met collectieve wooninitiatieven zetten we in op het versterken van de saamhorigheid, de zorg voor elkaar en het tegengaan van eenzaamheid.

Locatie

1. We zien de grote vraag naar woningen in de regio als kans om elk dorp van elke gemeente qua woningaantallen te laten groeien. We bouwen zodat ten minste wordt voorzien in de autonome woningbehoefte van de betreffende kern, waarmee we de leefbaarheid behouden en waar mogelijk versterken.

Gemeente	Minimale ambitie	Maximale ambitie
Bergeijk	+1.750 woningen	+3.000 woningen
Bladel	+2.250 woningen	+3.000 woningen
Eersel	+4.000 woningen	+5.500 woningen
Reusel-De Mierden	+950 woningen	+1.500 woningen
Totaal De Kempen	+8.950 woningen	+13.000 woningen

2. Vanwege het bestaande voorzieningenaanbod groeien de grotere kernen (Bergeijk, Bladel, Eersel, Hapert en Reusel) meer ten opzichte van de autonome woningbehoefte. Daarnaast zullen ook kernen met een ligging nabij het stedelijk gebied (denk aan Wintelre, Knegsel, Steensel, Riethoven en Eersel) meer groeien om de woningbehoefte vanuit de schaalsprong op te vangen.
3. De woningtypologie en de dichtheid van nieuwe woningen sluit aan bij de lokale woonbehoefte en opgave van de betreffende kern.
4. Inbreiden gaat in beginsel voor uitbreiden, zodat het groene karakter van onze regio behouden blijft. Om het groen in de kernen te behouden en om aan de woningopgave te voldoen is de uitbreiding van onze kernen echter noodzakelijk. Hierbij zijn water en bodem sturend.

Prioriteit

1. Prioriteit ligt bij het opvangen van de schaalsprong in de kernen nabij het stedelijk gebied, denk aan Wintelre, Knegsel, Steensel, Riethoven en Eersel. Hiervoor is belangrijk dat snel onderzocht wordt waar deze woningen gerealiseerd kunnen gaan worden en planologische voorbereidingen te starten.
2. We monitoren de toewijzing van woningen aan mensen met sociale, economische of maatschappelijke binding met De Kempen. Mocht dit in een bepaald segment in een gemeente onder grenzen vanuit de Huisvestingswet komen te liggen, kunnen we op lokaal niveau overwegen

05

Huisvestingswet

De aangepaste Huisvestingswet (2024) biedt meer ruimte om woningen met voorrang toe te wijzen aan mensen met lokale, maatschappelijke of economische binding in sociale huur, middenhuur of nieuwbouw betaalbare koop. Dit is alleen mogelijk als er aantoonbare schaarste is die leidt tot verdringing. Daarvan is sprake als meer dan 50% van de vrijkomende woningen in een afzonderlijk segment naar mensen van buiten de gemeente gaat.

om nieuwe instrumenten uit de Huisvestingswet in te zetten.

3. We bouwen nieuwe woningen in de kernen naar gelang demografische ontwikkelingen en behoefte met speciale aandacht voor starters en senioren. Deze doelgroepen vragen om specifieke woonvormen zoals kleinere en betaalbare woningen voor starters uit eigen regio.
4. Focus ligt op het behouden en toevoegen van seniorenwoningen in de dorpscentra van met name Bergeijk, Bladel, Eersel, Hapert en Reusel. Op deze manier wonen de senioren nabij bestaande voorzieningen en ontstaat er voldoende volume voor ondersteunende voorzieningen. Daarnaast zal dit de doorstroming op de woningmarkt bevorderen doordat de huizen die achtergelaten worden door de senioren beschikbaar worden voor andere doelgroepen.

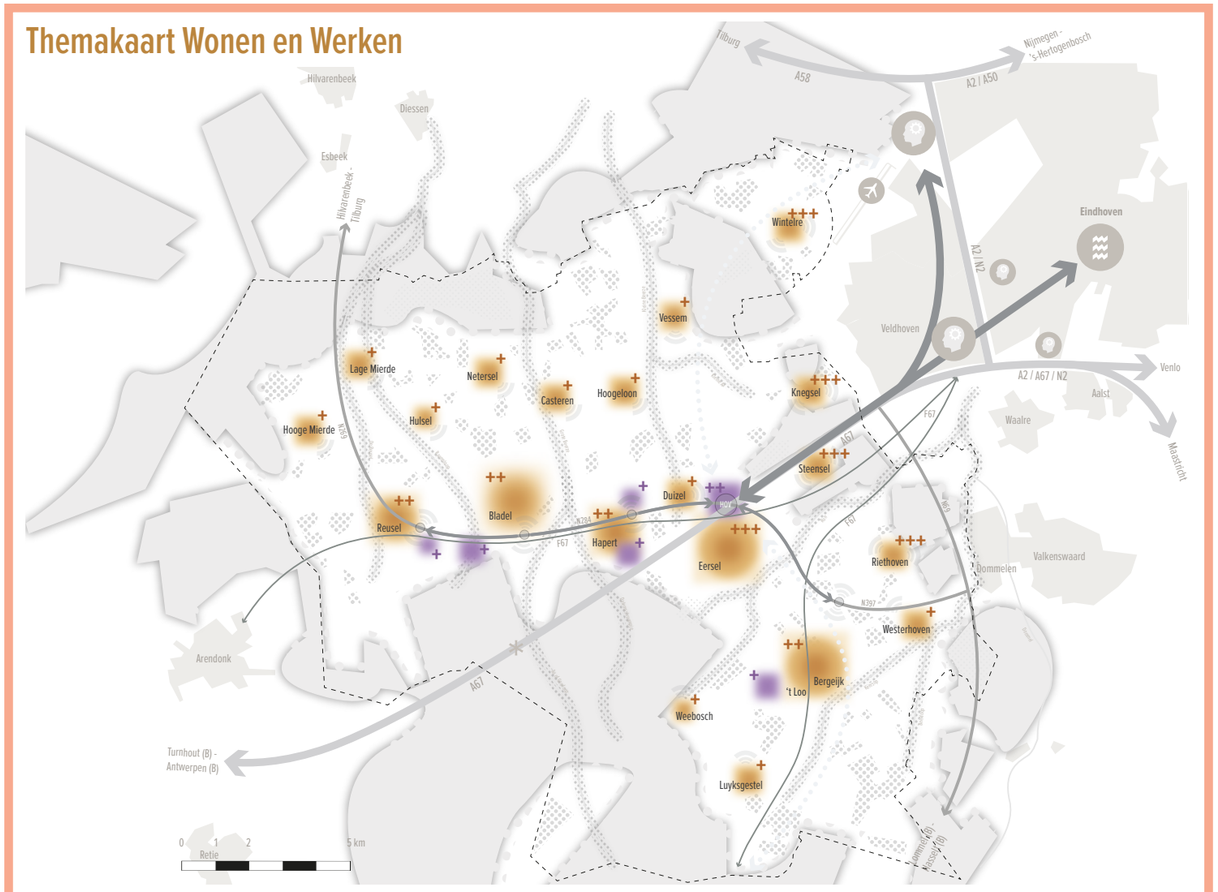
Voorzieningen in kleine kernen

Tijdens de toekomstdialoogavonden is de nadrukkelijke wens van de Kempenaren uitgesproken voor het versterken en toevoegen van (basis)voorzieningen, met name ook in de kleine kernen. Ondanks dat voorzieningen bijdragen aan de leefbaarheid van de kernen is de gedachte dat elke kern kan beschikken over een compleet voorzieningenaanbod niet reëel. Onderstaand rekenvoorbeeld toont aan hoeveel inwoners en woningen een kern moet hebben om een bepaalde voorziening levensvatbaar te maken en houden. Hiervoor hanteren we de gemiddelde huishoudensgrootte in De Kempen van 2,33 personen per huishouden (CBS, 2023).

Huisarts	Gemiddeld aantal huisartsen in Nederland per 1.000 inwoners	0,66
	Inwoners benodigd voor één huisarts	1.515
	Benodigde woningen voor één huisarts	651
Cafetaria	Gemiddeld aantal cafetaria's in Nederland per 1.000 inwoners	0,55
	Inwoners nodig voor één cafetaria	1.818
	Benodigde woningen voor één cafetaria	781
Voetbalvereniging	Gemiddeld aantal sportvelden in Nederland per 1.000 inwoners	0,96
	Inwoners nodig voor één sportveld	1.042
	Benodigde woningen voor één sportveld	447

Uitleg tabel: om een extra huisarts in een willekeurige kern of cluster van kernen mogelijk te maken moeten er dus 651 woningen toegevoegd worden. Voor een kern als de Weebosch, met 218 woningen, betekent dit een groei met 199%. Hulsel dient met 323 woningen te groeien, wat gelijk staat aan een groei van 98% ten opzichte van de huidige situatie.

Themakaart Wonen en Werken

Legenda

- Kempisch dorp
- bedrijventerrein
- \+ groei voor autonome behoefte
- ++ groei voor autonome behoefte en schaalsprong
- +++ extra groei voor autonome behoefte en schaalsprong nabij stedelijk gebied

05

Werken

- We kiezen voor selectieve groei van onze economische welvaart waarbij we inzetten op de lokale en regionale werkmilieus die het economische profiel van De Kempen versterken. Betrokken ondernemers vormen een ondersteunende factor in het verenigingsleven binnen onze regio.

Ambitie

1. Om te voldoen aan de groei van de schaalsprong ontwikkelen we ten minste 90 hectare aan nieuwe bedrijventerreinen in de regio, waarvan 40% aan kleinschalige lokale terreinen en 60% op een grootschalig subregionaal terrein: het Kempisch Bedrijvenpark 2 (KBP 2). Het versterken van de lokale en regionale werkmilieus heeft een positief effect op de lokale werkgelegenheid en (brede) welvaart van de regio door de verbondenheid met onder andere sponsoring van het lokale verenigingsleven.
2. We zetten in op het behouden en versterken van de vrijetijdssector.

Locatie

1. We breiden bestaande lokale bedrijventerreinen uit of ontwikkelen nieuwe lokale bedrijventerreinen om in de lokale behoefte te kunnen voorzien.
2. Ons nieuwe subregionale bedrijventerrein (KBP 2) ontwikkelen we op een gunstige locatie ten opzichte van de A67 en de nieuwe HOV-verbinding.

Prioriteit

1. In de periode tot 2030 volgen we het scenario “EIB hoog”, waarbij we circa 60 hectare bedrijventerreinen ontwikkelen. In de periode tot 2040 volgen we het scenario “EIB laag”. In deze periode ontwikkelen we de overige 30 hectare.
2. Bestaande bedrijventerreinen willen we waar mogelijk revitaliseren en verduurzamen. In sommige gevallen herstructureren we de bedrijventerreinen.

05

Bereikbaarheid en mobiliteit

- We leggen de nadruk op bereikbaarheid voor jong en oud met een geschikt vervoermiddel voor iedereen. We streven naar een mobiliteitstransitie, met een regionale HOV-knoop en een fijnmazig netwerk aan HOV-haltes. Hiermee beperken we de negatieve invloed van mobiliteit, denk aan emissie, files en ongewenst doorgaand (zwaar) verkeer door de kernen, om zo de leefbaarheid en verkeersveiligheid van onze regio te bewaren en te bevorderen.

Ambitie

1. Om de druk op het wegennet binnen en buiten de kernen te verminderen zetten we in op het opwaarderen van het bestaande lokale fietsnetwerk en de aanleg van de snelfietsverbinding F67 (De Kempenroute), zonder hierbij afbreuk te doen aan de autobereikbaarheid van onze kernen.
2. Om te voldoen aan de groei van de schaalsprong investeren we in een goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer. Dit doen we door de realisatie van een HOV-verbinding naar De Kempen (HOV4 en HOV4-light). Deze leidt tot de realisatie van een regionale HOV-knoop in Eersel, die op termijn kan uitgroeien tot Brainporthub. HOV4 en HOV4-light maken een fijnmazig netwerk aan kleinere HOV-haltes met passend openbaar vervoer voor alle kernen mogelijk.
3. Naast het verbeteren van de fietsbereikbaarheid en (H)OV denken we aan inzet van slimme mobiliteitsoplossingen.

Locatie

1. Door de aanleg van een hoogwaardige OV-verbinding op de vervoersas Veldhoven - Eersel - Hapert - Bladel - Reusel (HOV4 en HOV4-light) is de realisatie van een HOV-knoop mogelijk. Vanwege de gunstige ligging op die as realiseren we de HOV-knoop nabij de A67-afrit Eersel. We onderzoeken of extra ov-verbindingen van Bergeijk naar Lommel en Eindhoven Airport/BIC nodig zijn.
2. Om de verkeersveiligheid in onze kernen te waarborgen, te verbeteren en ongewenst doorgaand vervoer te beperken zoeken we naar maatwerkoplossingen op kernniveau. Waar nodig breiden we ons fijnmazige mobiliteitsnetwerk uit met nieuwe OV-verbindingen en (auto)-infrastructuur. We onderzoeken of een extra afrit op de A67 ter hoogte van Reusel mogelijk is.

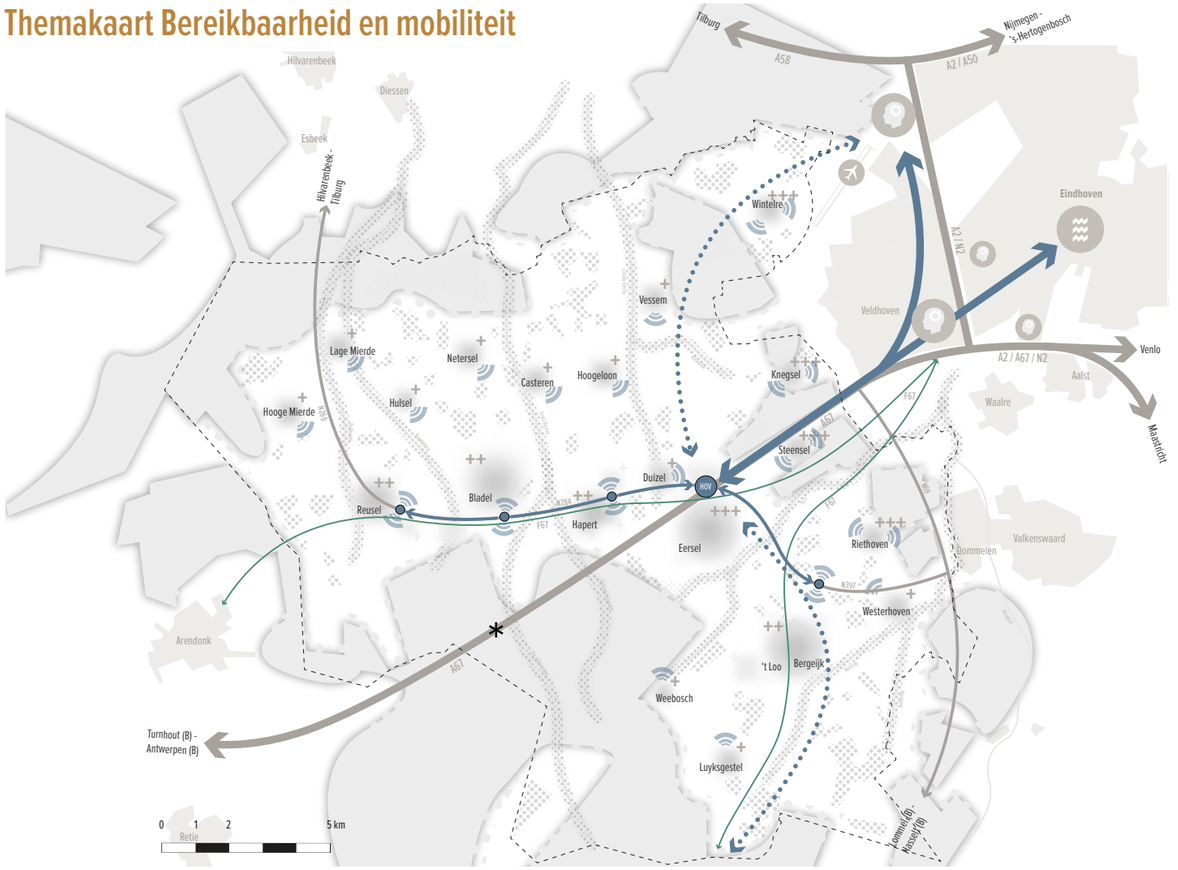
Prioriteit

1. We zetten in op veilige, comfortabele fietsverbindingen tussen de kernen en directe, veilige en comfortabele verbindingen naar het stedelijk gebied. Daarnaast zetten we in op een goed fietsnetwerk dat de kernen, werklocaties, recreatieve voorzieningen en de natuurlijke omgeving met elkaar verbinden.
2. Het realiseren van HOV4, HOV4-light en de HOV-knoop, en het daaruit volgende fijnmazige netwerk van openbaar vervoer en andere mobiliteitssystemen, heeft gezien de schaalsprong hoge prioriteit. Een goede bereikbaarheid en ontsluiting van alle kernen voor jong en oud draagt bij aan de leefbaarheid van onze regio.

Legenda

- HOV-knoop De Kempen
- regionaal autonetwerk
- HOV 4
- HOV 4 light
- HOV-halte
- OV-verbinding (in onderzoek)
- snelfietsverbinding De Kempen (F67)
- fijnmazig mobiliteitsnetwerk
- zoekgebied afrit A67

Themakaart Bereikbaarheid en mobiliteit

05

Landschap en klimaat

- We zetten in op het behouden en versterken van ons landschap dat wordt gekenmerkt door een mozaïek aan bossen, heide en vennen, beekdalen, akkers en weilanden afgewisseld met bebouwing. Bij de locatiekeuze van nieuwe ontwikkelingen zijn water en bodem sturend.

Ambitie

1. We zetten in op het behouden en versterken van onze natuur en mozaïeklandschap. Waar mogelijk geven we meer ruimte aan natuurgebieden en creëren we nieuwe ecologische verbindingszones om het mozaïeklandschap te versterken. Dit aantrekkelijke landschap draagt ook bij aan de recreatie- en vrijetijdssector van De Kempen.
2. De agrarische sector met zijn akkers en weiden, en dierhouderijen is en blijft een belangrijk onderdeel van De Kempen. Om de natuur te bevorderen en agrariërs perspectief te bieden zetten we in op een transitie naar een duurzamere landbouwsector.
3. We sluiten aan bij de strategie voor besparing, grootschalige opwek van duurzame energie en warmte zoals is vastgelegd in de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0.

Locatie

1. De beken in De Kempen vormen een belangrijke ruimtelijke structuur en zorgen voor een groenblauwe dooradering van het landschap die de kernen van elkaar scheidt. Een groene buffer kan een ruimtelijke scheiding vormen met het stedelijk gebied van Eindhoven en Veldhoven. Door deze gebieden robuuster/ breder te maken draag je bij aan de Kempische identiteit (individuele kernen in het groen). Op deze wijze wordt er ook een bijdrage geleverd aan de ecologische hoofdstructuur, biodiversiteit, tegengaan van hittestress en ruimte voor waterberging.
2. We streven naar diversiteit in landbouw gericht op verbetering van de omgevingskwaliteit. Water en bodem en de nabijheid van natuur, woningen en recreatie zijn sturend in het bepalen van locaties en het type landbouw.

Prioriteit

1. Om de natuur te bevorderen en agrariërs perspectief te bieden zetten we in op een transitie naar een duurzamere landbouwsector. We sluiten hiervoor aan bij de provinciale aanpak en de GGA’s ‘Kempenland-West’ en ‘Grenscorridor’.

Voorzieningen

- We streven ernaar om ons bestaande voorzieningenniveau eerder te versterken dan te behouden om de leefbaarheid en de levendigheid in onze kernen te waarborgen.

Ambitie

1. We streven ernaar om ons bestaande voorzieningenniveau eerder te versterken dan te behouden om de leefbaarheid en de levendigheid in onze kernen te waarborgen, en de geestelijke en lichamelijke gezondheid van alle Kempenaren te bevorderen. Waar mogelijk versterken we onze (bovenlokale) voorzieningen of breiden die uit en bieden we diversiteit in aanbod van onder andere sportvoorzieningen, en culturele en maatschappelijke voorzieningen.
2. De (hightech) maakindustrie die zo kenmerkend is voor onze regio willen we graag behouden. Het toevoegen van middelbaar beroepsonderwijs (mbo) gericht op sectoren die van groot belang zijn in de Brainportregio, zoals techniek, zorg, landbouw en de vrijetijdssector is wenselijk.
3. We zien de komst van nieuwkomers als een kans om vergrijzing tegen te gaan, (zorg)voorzieningen te behouden en het tekort aan personeel in de maatschappelijke sectoren (zoals zorg en onderwijs) op te vangen.

Locatie

1. In alle kernen behouden en versterken we het voorzieningenaanbod aan de hand van de lokale vraag.
2. Gezien de vergrijzing en de toename van het aantal inwoners is het van belang om eerstelijnszorg (huisarts, apotheek) in de nabijheid te hebben.
3. Voor bovenlokale voorzieningen zoeken we naar goed bereikbare locaties passend in de ruimtelijke structuur.

Prioriteit

1. Personeelstekorten in de maatschappelijke dienstverlening blijft een aandachtspunt. Het terugdringen van de personeelstekorten is een voorwaarde voor het opvangen van de schaalsprong in De Kempen. We zien kansen in het creëren van aantrekkelijke arbeidsplaatsen door de clustering van maatschappelijke voorzieningen in bijvoorbeeld nieuwbouw.
2. We zetten in op het ontwikkelen van ontmoetingsplekken en voorzieningen voor de Kempische jeugd, jongvolwassenen en ouderen. Op deze manier houden we onze kernen levendig en aantrekkelijk voor iedereen.
3. Door de groei van het aantal woningen is het belangrijk dat het aanbod van voorzieningen (zoals zorg en onderwijs) blijft aansluiten op de vraag, zowel kwantitatief als kwalitatief. Denk hier aan mbo-, speciaal- en internationaal onderwijs.

Samenleving

- We zetten in op het behouden van de Kempische cultuur die de regio zo geliefd maakt voor de Kempenaren en nieuwkomers.

Ambitie

1. We zijn trots op onze Kempische manier van leven dat zich typeert door genieten en gezelligheid. We kennen onze dorpsgenoten en leren nieuwe buurtgenoten graag kennen. Deze cultuur behouden en versterken we door dit uit te dragen met actieve communicatie, het organiseren van waardevolle evenementen en fysieke ingrepen die ontmoeting stimuleren.
2. De sociale cohesie blijft behouden door in te blijven zetten op een actief verenigingsleven waar vrijwilligers een belangrijke rol spelen. Verenigingen dragen sterk bij aan een bruisende regio.
3. Nieuwkomers zijn van harte welkom in onze regio en dragen bij aan het in stand houden van onze verenigingen. We streven naar een goede integratie in onze Kempische gemeenschap zodat iedereen zich snel thuis voelt en actief kan bijdragen aan onze samenleving.

Locatie

1. Onze samenleving is niet locatie gebonden. Het DNA van De Kempen moet overal te voelen zijn, zowel in onze kernen als in de omliggende landschappen.

Prioriteit

1. We zetten ons in om de Kempische cultuur te behouden.
2. We geven uitvoering aan de integratie van nieuwkomers in De Kempen. Het organiseren van taal- en cultuurlessen voor nieuwkomers helpt bij een goede integratie in onze samenleving.

Hoe nu verder?

06

Voorliggende Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 bevat een gezamenlijke ambitie van de vier Kempengemeenten, bedoeld om richting te geven aan de schaalsprong en deze in goede banen te kunnen leiden, met oog voor de brede welvaart in het gebied. Dit document heeft echter geen juridische status en is bovendien niet bindend. Het is daarom noodzakelijk om een aantal vervolgstappen te nemen om tot uitvoering van de ontwikkelstrategie te kunnen komen én om sturingsmogelijkheden te houden. De vervolgstappen worden in dit hoofdstuk beschreven.

Omgevingsvisie per gemeente

De Omgevingswet verplicht gemeenten een omgevingsvisie vast te stellen, waarin zij hun ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vastleggen. Alle vier de Kempengemeenten beschikken over een omgevingsvisie, al is de ene wat recenter dan de andere. Voorliggende ontwikkelstrategie vormt de basis voor een actualisatie van de omgevingsvisies. De omgevingsvisies worden vervolgens uitgewerkt in het omgevingsplan en omgevingsprogramma's.

Hoewel de individuele gemeenten een eigen omgevingsvisie moeten hebben, is het wenselijk om voor bepaalde onderwerpen samen te werken. Dat gebeurt overigens al voor heel wat (deel)thema's: wonen, (vrijetijds)economie, bedrijventerreinen, mobiliteit, onderwijs, jeugd, Wmo minima, transitie landelijk gebied, gebiedsgerichte aanpak.

Het bestuurlijke proces van de omgevingsvisies geeft zowel het gebied als de gemeenteraden de mogelijkheid om inhoudelijk bij te dragen.

Periodieke evaluatie en bijstelling

Voorliggende ontwikkelstrategie is opgesteld op basis van de op dit moment beschikbare gegevens en verwachte tendensen. De praktijk leert dat de toekomst zich meestal anders ontwikkelt dan we nu kunnen voorzien. Wij stellen daarom voor om iedere drie jaar een evaluatie uit te voeren waarbij ook recente ontwikkelingen worden meegenomen ("zijn we nog op de goede weg?") om - indien nodig - bij te kunnen stellen. De evaluaties vinden plaats in 2027, 2030, 2033 en 2036.

Toetsingskader brede welvaart

Het leveren van een positieve bijdrage aan de brede welvaart blijft steeds voorop staan, zowel bij het wijzigen van de gemeentelijke omgevingsvisies als bij de periodieke evaluatie. Het onderwerp brede welvaart is - ook landelijk gezien - nog in ontwikkeling. Mogelijk dat er in de toekomst betere werkwijzen beschikbaar zijn. Bij de eerste evaluatie zal ook een monitor brede welvaart worden opgesteld naar de inzichten die er dan zijn.

Colofon

Deze Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 is een beleidsdocument van de Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden. De ontwikkelstrategie is opgesteld vanuit een ambtelijke kerngroep en een stuurgroep bestaande uit afgevaardigden uit de vier gemeenten. Accent adviseurs was penvoerder en vormgever van het document.

Gemeente Bergeijk

Postbus 10.000
5570 GA Bergeijk
info@bergeijk.nl
0497 551 455

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Postbus 11
5530 AA Bladel
info@bladel.nl
0497 361 636

gemeente Eersel

Postbus 12
5520 AA Eersel
gemeente@eersel.nl
0497 531 300

GEMEENTE Reusel-De Mierden

Postbus 11
5540 AA Reusel
gemeente@reuseldemierden.nl
0497 650 650

ACCENT adviseurs
VAN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

Luchthavenweg 13E
5657 EA Eindhoven
contact@accentadviseurs.nl
www.accentadviseurs.nl
040 30 300 95

ACCENT
adviseurs

VAN DE FYSIEKE
LEEFOMGEVING

Aa

Resultaten Toekomstdialoog Ontwikkelstrategie De Kempen

Aanleiding

Voor het schrijven van een ontwikkelstrategie voor De Kempen is het gesprek met de Kempenaar onmisbaar. De gemeenteraden van de vier Kempengemeenten hebben dan ook de wens uitgesproken om inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in het traject te betrekken. In dat kader heeft in de maanden april en mei 2024 een participatietraject, de Toekomstdialoog, plaatsgevonden. De Toekomstdialoog bestond uit fysieke bijeenkomsten, toekomstdialoogavonden, en uit een digitale vragenlijst.
Deze bijlage beschrijft de opzet, de werkwijze en de uitkomsten van de toekomstdialoogavonden en de digitale enquête.

Toekomstdialoogavonden

Opzet
Er zijn in totaal 12 bijeenkomsten in verschillende dorpen georganiseerd waar men kon deelnemen aan de toekomstdialoog. De inwoners van De Kempen zijn op verschillende manieren benaderd met de uitnodiging om deel te nemen. Dit is o.a. gebeurd middels sociale media, lokale krantjes en 'welkomstborden' in de kernen. Ook zijn er persoonlijke uitnodigingen verstuurd naar ondernemers en maatschappelijke organisaties. Daarnaast zijn er op twee middelbare scholen vergelijkbare werksessies georganiseerd, is de jeugdgemeenteraad van de gemeente Bergeijk om input gevraagd en is er een werksessie georganiseerd voor alle raadsleden van de vier Kempengemeenten. Hieronder staan de data en locaties waarop en waar deze avonden hebben plaatsgevonden.

Datum	Bergeijk	Bladel	Eersel	Reusel-De Mierden
8 april			Knegsel	
10 april	Jeugdgemeenteraad		Steensel	
11 april			Duizel	
15 april				Reusel
16 april	Luyksgestel			
6 mei	Westerhoven			
7 mei				Hulsel

8 mei			Wintelre	
13 mei	Bergeijk 't Hof/'t Loo			
15 mei			Eersel	
16 mei		Pius X-College	Vessem	
21 mei		Bladel		
3 juni			Rythovius College	
4 juni	Werkbijeenkomst vier gemeenteraden			

Werkwijze
De bijeenkomsten werden gestart met een algemene introductie op de Ontwikkelstrategie De Kempen. Hierin werd verteld over de aanleiding van de strategie en welke mogelijkheden er zijn om als regio te groeien. Deze mogelijkheden zijn omschreven in 4 denkrichtingen die middels een korte animatie werden uitgelegd aan de aanwezigen. Vervolgens ging men in 3 verschillende rondes het gesprek aan gaan, aan de hand van 7 thema's en 3 vragen. Doel van de werksessie was het inzichtelijk maken wat de Kempenaar graag wil behouden, versterken en toevoegen aan de regio en om na te denken over de gevolgen van de verschillende groeiscenario's (denkrichtingen) op de regio. De deelnemers werd niet gevraagd om voor een bepaalde denkrichting te kiezen.

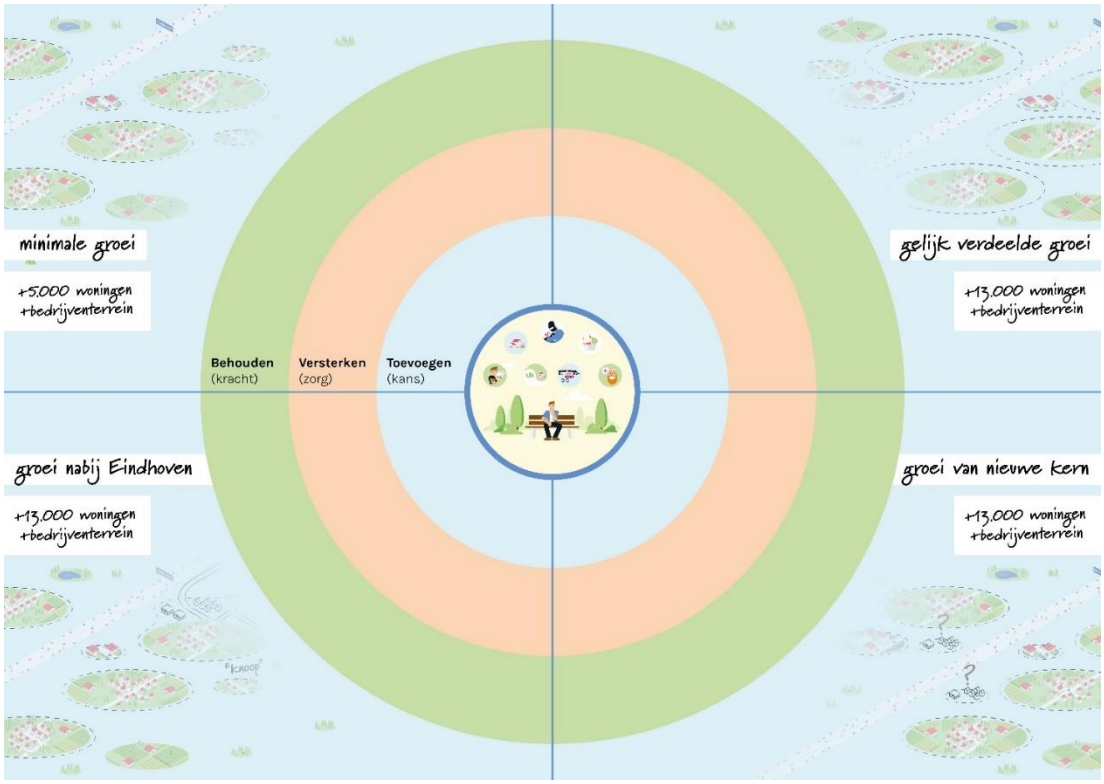
Zeven thema's	**Drie vragen**
Wonen	Wat wil je behouden?
Werken	Wat wil je versterken?
Voorzieningen	Wat wil je toevoegen?
Welzijn	
Samenleving	
Landschap & klimaat	
Bereikbaarheid	

In ronde 1 kwamen de thema's Wonen en Werken aan bod, in ronde 2 Voorzieningen, Welzijn en Samenleving en in ronde 3 de thema's Bereikbaarheid en Landschap & klimaat.

De deelnemers werden verdeeld in groepen van 6 tot 8 personen. Per groep kreeg men een A0 formaat poster (figuur 1) op tafel, waarop men post-its op kon plakken met hun bevindingen per thema. Ook kreeg iedere tafel per thema een infographic, waar nuttige informatie over het thema op staat. Aan de hand van het volgende stappenplan werd iedere ronde doorlopen:

Aa

1 Voer samen het gesprek over de thema's.
2 Schrijf op post-its wat jij wil...
...behouden
...versterken
...toevoegen
3 Plak de post-its binnen de juiste cirkel (en eventueel binnen een denkrichting die daarbij past)
4 Plak op de belangrijkste post-its een sticker om dit onderwerp te benadrukken.

Figuur 1. A0 4 denkrichtingen

Bijeenkomstverloop

Iedere gemeente heeft zelf besloten in welke kernen bijeenkomsten georganiseerd zouden worden, er is daarom niet in alle kernen een avond georganiseerd. De opkomst verschilt per locatie, gemiddeld waren er 40 mensen per bijeenkomst aanwezig. Hieronder staat een overzicht van het aantal deelnemers per locatie.

Dorp	Aantal aanwezigen
Knegsel	± 60
Steensel	± 35
Duizel	± 42
Reusel	± 32
Luyksgestel	± 25
Westerhoven	± 35
Bergeijk 't Hof/'t Loo	± 28
Hulsel	± 23
Wintelre	± 32
Eersel	± 72
Vessem	± 48
Bladel	± 57
Pius X-College	± 40
Rythovius College	± 25
Totaal	± 554

Voor de bijeenkomsten in de dorpen zijn ook sfeerverslagen gemaakt. Hierin staat onder andere beschreven wat de algehele sfeer per avond was en welke onderwerpen extra werden benadrukt door de deelnemers. Deze verslagen zijn niet gemaakt voor de bijeenkomsten op de middelbare scholen.

Opbrengst

In totaal zijn er over alle onderwerpen ruim 3.000 post-its beschreven. Deze zijn allemaal uitgewerkt in één bestand, onderverdeeld per thema, de drie vragen en de locatie. Op verschillende niveaus, zoals per kern of thema, zijn er samenvattingen opgesteld aan de hand van uitgewerkte post-its.
In de snelgroeiende technologische wereld kunnen wij natuurlijk niet achterblijven met de toepassing van de nieuwste ontwikkelingen, namelijk kunstmatige intelligentie (in de volksmond AI genoemd). Deze toepassing heeft ons geholpen met het samenvatten van de ruim 3.000 post-its.

Uitkomsten

Op basis van de uitgewerkte post-its zijn er samenvattingen opgesteld die een beeld geven van de toekomstdialoogavonden. Deze samenvattingen zijn op de volgende niveaus gemaakt:

- Kempenbreed per thema;
- Per gemeente, uitgesplitst per thema en de 3 vragen;
- Per middelbare school;
- Per kern, uitgesplitst per thema en de 3 vragen.

Aa

Niet iedere deelnemer deelt dezelfde mening. Daarom kan het zijn dat er tegenstrijdigheden in onderstaande samenvattingen staan.

Kempenbreed per thema

Wonen

Er is een sterke behoefte aan betaalbare woningen, vooral voor starters en senioren, om ervoor te zorgen dat jongeren in hun eigen dorp kunnen blijven wonen en ouderen passende huisvesting kunnen vinden. Mensen pleiten voor diverse woonvormen zoals seniorenwoningen, mantelzorgwoningen, en kleinere woningen om de doorstroom te bevorderen. Er zijn zorgen over de prijsopdrijving van woningen door externe factoren en er is een roep om voorrang te geven aan lokale inwoners bij de toewijzing van nieuwe woningen. Daarnaast is er een wens om de leefbaarheid te behouden door zorgvoorzieningen, gemeenschapshuizen en andere sociale structuren te versterken.
De druk op bestaande voorzieningen zoals huisartsen, tandartsen en kinderopvang baart veel zorgen, vooral met de verwachte toename van het aantal inwoners. Er is een duidelijke oproep om eerst de huidige voorzieningen op orde te hebben voordat er meer woningen worden gebouwd. Het behoud en de uitbreiding van gemeenschapshuizen en ontmoetingsplaatsen worden als cruciaal gezien om sociale cohesie te behouden. Verder wordt er gepleit voor nieuwe woonvormen en aanpassingen van regelgeving om het mogelijk te maken woningen te splitsen en mantelzorgwoningen te realiseren.
Er is veel aandacht voor de zorg voor ouderen, met name de behoefte aan bejaardentehuizen, zorgwoningen en faciliteiten voor thuiszorg. Men wil dat ouderen in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen en dat er voldoende ondersteuning is voor mantelzorg. Het versterken van zorgvoorzieningen en het opzetten van nieuwe initiatieven zoals maatjesprojecten om eenzaamheid te bestrijden, wordt gezien als essentieel voor de toekomst. Ook is er een wens om preventieve zorg en welzijnsactiviteiten te stimuleren.
Tot slot zijn er zorgen over de mate van groei en de impact daarvan op de kleine kernen. Er wordt gepleit voor een evenwichtige, beheersbare groei die rekening houdt met het behoud van de lokale identiteit en de bestaande sociale structuren. Men wil voorkomen dat dorpen worden opgeslokt door nabijgelegen steden en streeft naar een groei die de leefbaarheid en het kleinschalige karakter van de kernen behoudt.

Werken

Er is een duidelijke weerstand tegen de uitbreiding van bedrijventerreinen, vooral in Knegsel en Duizel, waar men de voorkeur geeft aan het behouden van het huidige karakter van de dorpen. Mensen pleiten voor het behoud van bestaande industrieterreinen zonder verdere uitbreiding en willen bedrijven vooral buiten de woongebieden houden om de leefbaarheid te waarborgen. Er is een sterke voorkeur voor kleinschalige, lokale ondernemers en het stimuleren van werkgelegenheid binnen bestaande structuren. Men maakt zich zorgen over de impact van grote bedrijven zoals ASML op de lokale gemeenschap en de arbeidsmarkt.
Veel mensen benadrukken het belang van het creëren van werkgelegenheid die aansluit bij de lokale bevolking en de beschikbare arbeidskrachten. Er is een roep om meer diversiteit in werkgelegenheid en het niet uitsluitend richten op technologische sectoren zoals ASML en VDL. Men pleit voor meer ondersteuning van kleine en middelgrote

ondernemingen (MKB) en lokale agrarische bedrijven, met aandacht voor duurzame en ecologische bedrijfsmodellen. Ook wordt er gepleit voor betere infrastructuur en voorzieningen om werkgelegenheid en bedrijventerreinen goed te ondersteunen.
Er is veel aandacht voor het behoud van boerenbedrijven en de agrarische sector, met een nadruk op kleinschalige en ecologische landbouw. Men maakt zich zorgen over de toekomst van de agrarische sector en wil dat boeren de ruimte behouden om te kunnen blijven opereren. Er zijn zorgen over vervuilende industrieën en de impact daarvan op de leefomgeving. Mensen pleiten voor het benutten van bestaande kennis en kunde van agrarische ondernemers bij de ontwikkeling van het buitengebied.
Tot slot wordt er gepleit voor een evenwichtige ontwikkeling van bedrijvigheid die rekening houdt met de behoeften van de lokale gemeenschap. Men wil voorkomen dat grote bedrijven de overhand nemen en pleit voor een divers aanbod van werkgelegenheid dat bijdraagt aan de lokale economie. Er is een wens om de unieke kenmerken van de Kempen te behouden en tegelijkertijd te zorgen voor voldoende werkgelegenheid en economische groei die duurzaam en toekomstbestendig is.

Bereikbaarheid
De gemeenschap heeft duidelijke zorgen over de verkeersdrukte en de integratie met nabijgelegen steden zoals Veldhoven en Eindhoven. Er is een sterke wens om Knegsel en andere dorpen zelfstandig te houden en niet te laten vastgroeien aan Veldhoven. Het beperken van zware vrachtwagens en het ontzien van dorpskernen van verkeer wordt als essentieel beschouwd. Verder wordt er gepleit voor een betere infrastructuur, zoals snelfietspaden en een uitgebreid openbaar vervoernetwerk om de verkeersdruk te verminderen en de bereikbaarheid te verbeteren.
Daarnaast is er veel aandacht voor het verbeteren van het openbaar vervoer, vooral in de kleinere kernen. Mensen willen frequentere en betrouwbaardere busverbindingen die ook in het weekend en 's avonds beschikbaar zijn. Innovatieve oplossingen zoals snelfietspaden, deelauto's en beter verlichte fietspaden worden ook als prioriteiten genoemd. Er is een roep om betere verbindingen naar Eindhoven en andere grote steden zoals Tilburg om de mobiliteit te verbeteren zonder de afhankelijkheid van auto's te vergroten.
Verder wordt er nadruk gelegd op de noodzaak van veilige fietspaden en voetpaden. Er is een zorg over de verkeersveiligheid, vooral in de buurt van scholen en dorpskernen, waar de snelheid van voertuigen en het gebrek aan veilige wandel- en fietsroutes problematisch zijn. Initiatieven zoals autovrije dorpskernen en rondwegen om het zware verkeer om te leiden worden voorgesteld om de veiligheid en leefbaarheid te bevorderen.
Tot slot zijn er zorgen over de impact van vliegverkeer op de luchtkwaliteit en geluidshinder. De gemeenschap wil het vliegverkeer beperken en de luchtkwaliteit verbeteren door minder intensieve veeteelt en minder vervuilende industrieën. Er is ook een oproep voor meer milieuvriendelijke mobiliteitsopties, zoals elektrische fietsen en openbaar vervoer, om de algehele leefbaarheid en het milieu te beschermen.

Landschap & Klimaat
De gemeenschap hecht groot belang aan het behoud van natuur en groen. Er is een sterke roep om bossen, landbouw en plattelandsstatus te behouden, waarbij de nadruk ligt op het verbeteren van de kwaliteit van bossen en het behoud van de groene omgeving. Bossen en wandelpaden moeten behouden blijven, evenals de landbouw, om

de plattelandskarakteristiek te bewaren. Het belang van nabijheid van natuur bij alle kernen wordt benadrukt, samen met de noodzaak van een goede balans tussen verstedelijking en groen.
Daarnaast wordt er gepleit voor een duurzamere en minder intensieve landbouw, waarbij boeren worden ingezet voor het beheer en behoud van het landschap en de natuur. Er is een duidelijke voorkeur voor kleinschalige en biologische landbouw, waarbij de landbouwproductie meer gericht is op eigen consumptie. De gemeenschap wil dat bebouwing ten koste gaat van agrarisch gebied en niet van bos en natuur, en dat er meer verkaveling van landbouwgrond plaatsvindt.
Er is ook een aanzienlijke bezorgdheid over de lucht- en waterkwaliteit, met voorstellen voor maatregelen zoals het planten van bomen tegen hittestress, het verbeteren van waterbeheer en het verplichten van zonnepanelen op daken in plaats van op landbouwgrond. Men wil minder intensieve veeteelt en minder vervuilende industrie, met een focus op schone lucht en klimaatadaptie. Het behoud van het landschap en de agrarische sector als beheerder van de openbare ruimte wordt gezien als essentieel voor de toekomst van de regio.

Voorzieningen
Bij het analyseren van de feedback over voorzieningen en de behoeften in de kernen, blijkt er een sterke vraag naar het behouden en uitbreiden van bestaande voorzieningen, met een focus op onderwijs, sport, kinderopvang en winkels. Hier zijn de belangrijkste punten samengevat:

Onderwijs
Er is een grote zorg over het behouden van basisscholen in kleine kernen, met meerdere opmerkingen die de noodzaak van toegankelijk en kwalitatief onderwijs benadrukken. De opmerkingen hierover kregen veel steun, zoals blijkt uit de reacties over het behouden van basisscholen en het toegankelijk maken van onderwijs op alle niveaus.
Een andere belangrijke zorg is het tekort aan onderwijs- en zorgpersoneel, wat benadrukt wordt in de opmerkingen over de noodzaak om voldoende leraren en zorgverleners te hebben.

Sportvoorzieningen
Veel feedback benadrukt het belang van sportvoorzieningen in de kernen. Er is een sterke wens om bestaande sportvoorzieningen te behouden en waar nodig uit te breiden. Het belang van betaalbare sportfaciliteiten en het behoud van sportverenigingen werd meerdere keren genoemd.
Specifieke voorstellen, zoals het uitbreiden van sportparken en het behouden van sportverenigingen, kregen eveneens steun.

Kinderopvang
Kinderopvang blijkt een cruciale voorziening te zijn, met veel opmerkingen die wijzen op de noodzaak van voldoende en toegankelijke kinderopvangfaciliteiten. De opmerkingen over het behoud en de uitbreiding van kinderopvang in de kernen werden veelvuldig ondersteund.
Er zijn zorgen over tekorten in de kinderopvang en het belang van het uitbreiden van BSO-faciliteiten (buitenschoolse opvang) wordt onderstreept.

Aa

Winkels en Horeca
Er is een sterke wens om lokale winkels te behouden en uit te breiden, vooral in kleine kernen. Mensen benadrukken het belang van een divers winkelaanbod, inclusief supermarkten en kleinschalige winkels.
Ook de horeca wordt genoemd als een belangrijke voorziening, waarbij er steun is voor het behouden en uitbreiden van horecagelegenheden, zoals cafés en restaurants.

Gezondheidszorg
Het behouden van zorgvoorzieningen, zoals doktersposten en apotheken, is een terugkerend thema. Er is bezorgdheid over de druk op bestaande zorgvoorzieningen en de noodzaak om deze te verbeteren en uit te breiden om aan de groeiende vraag te voldoen.

Culturele voorzieningen
Culturele en recreatieve voorzieningen, zoals bibliotheken, muziekscholen en multifunctionele accommodaties (MFA), worden ook als belangrijk beschouwd. Mensen willen deze voorzieningen behouden en waar mogelijk uitbreiden om een breed scala aan activiteiten en diensten te bieden.
Voorstellen voor nieuwe voorzieningen, zoals een bibliotheek met leestafel en dagruimte, en een zwembad met meer faciliteiten, kregen positieve reacties.
Samengevat, er is een sterke vraag naar het behoud en de uitbreiding van basisvoorzieningen in de kernen, met een nadruk op onderwijs, sport, kinderopvang, winkels, gezondheidszorg en culturele voorzieningen. Mensen willen een leefbare omgeving met voldoende faciliteiten die bijdragen aan de gemeenschap en de levenskwaliteit van de inwoners.

Samenleving
Uit de reacties blijkt dat het behoud van dorpsidentiteit en -karakter een cruciale zorg is voor de inwoners. Veel mensen hechten waarde aan de kleinschaligheid, saamhorigheid en de unieke identiteit van hun dorpen. Het behoud van deze eigenschappen wordt als essentieel gezien om de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van de dorpen te waarborgen. Daarnaast is er een sterke voorkeur voor het handhaven van bestaande dorpsvoorzieningen zoals basisscholen, dorpshuizen en lokale verenigingen. Het dorpsgevoel, gekenmerkt door omzien naar elkaar en een hechte gemeenschap, wordt zeer gewaardeerd.
Integratie van nieuwe inwoners, met name expats en arbeidsmigranten, vormt een uitdaging. Veel reacties benadrukken de noodzaak om nieuwkomers goed te integreren in de dorpsgemeenschap om de sociale cohesie te behouden. Dit kan door hen actief te betrekken bij lokale verenigingen en vrijwilligerswerk, en door aandacht te besteden aan taalbarrières en cultuurverschillen. De zorg om een verlies van identiteit en sociale samenhang door een toestroom van nieuwe inwoners wordt breed gedeeld.

De zorg voor ouderen en de vergrijzing van de bevolking is een ander belangrijk thema. Veel reacties wijzen op de noodzaak van voldoende en toegankelijke zorgvoorzieningen in de dorpen, evenals geschikte woonvormen voor senioren. Het idee van zorgcentra, ouderenhofjes en gemeenschappelijke woonvormen wordt positief ontvangen.

Aa

Het behoud van een veilige en zorgzame leefomgeving waar ouderen kunnen blijven wonen, ook als ze meer zorg nodig hebben, is een terugkerend punt.
Daarnaast wordt het belang van een sterk verenigingsleven en vrijwilligerswerk onderstreept. Het verenigingsleven speelt een centrale rol in het sociale weefsel van de dorpen. Het behouden en versterken van verenigingen en het stimuleren van vrijwilligerswerk, vooral onder jongeren en nieuwkomers, wordt gezien als cruciaal om de gemeenschap levendig en verbonden te houden. Initiatieven om jongeren actief te betrekken en vrijwilligerswerk aantrekkelijker te maken worden gewaardeerd.

Ten slotte komt de zorg voor de diversiteit en inclusiviteit in de dorpen naar voren. Veel reacties benadrukken het belang van een gezonde mix van jong en oud, en het voorkomen van segregatie. Er is een wens om alle inwoners, ongeacht achtergrond of herkomst, volledig te integreren en te betrekken bij het dorpsleven. Dit omvat ook aandacht voor sociaal zwakkeren en een inclusieve benadering voor alle bevolkingsgroepen. Het bevorderen van een divers en inclusief gemeenschapsleven wordt als een belangrijk doel gezien om de leefbaarheid en samenhang van de dorpen te waarborgen.

Welzijn
De gemeenschap hecht groot belang aan rust en leefbaarheid, waarbij een rustige omgeving, rust en ruimte als cruciaal worden gezien. De concentratie van werkgelegenheid in bepaalde gebieden moet samengaan met het behoud van rust in andere kernen. Ook de plaatsing van windmolens wordt besproken, waarbij de nadruk ligt op het vermijden van gezondheidsschade en landschapsvervuiling door hoge windmolens. Het belang van rust en ruimte komt ook terug in de roep om geen extra woningen te ontwikkelen, omdat dit de leefbaarheid zou verlagen.

Gezondheidszorg is een topprioriteit, waarbij de behoefte aan meer gezondheidscentra en het uitbreiden van de gezondheidszorg naar de eerste lijn benadrukt wordt. Het behouden van gezondheidszorgvoorzieningen, het aanpakken van tekorten aan dokters en tandartsen, en het realiseren van een regionaal ziekenhuis bij Eersel/Duizel zijn belangrijke punten. Geluidswallen langs de A67 en de toegevoegde waarde van het vliegveld voor de gezondheid zijn ook genoemd als maatregelen om de gezondheid te bevorderen.

Veiligheid en een gevoel van veiligheid zijn essentiële factoren voor de gemeenschap. Er is een nadruk op de noodzaak van voldoende politie, handhaving, en zichtbaarheid van politie/boa's. Brandweer en 24-uurs alarmmogelijkheden vlakbij dragen bij aan dit veiligheidsgevoel. De leefbaarheid wordt gestimuleerd door het gevoel van veiligheid in kleine kernen te versterken, en door een geclusterde woonvorm voor senioren met lichte zorgvoorzieningen om eenzaamheid bij ouderen te verminderen. Samenhang en een rijk verenigingsleven worden gezien als manieren om eenzaamheid tegen te gaan.

Per **gemeente**, uitgesplitst **per thema** en de 3 vragen

Gemeente Reusel-de Mierden
Landschap & Klimaat
Behouden
Het behoud van groen en natuur, zowel in en rond dorpen, wordt sterk gewaardeerd, met nadruk op het behouden van bestaande landschappen en nabijheid van natuur bij alle kernen. Het belang van wonen in een groene omgeving wordt ook benadrukt. Specifiek wordt gepleit voor het behoud van groen rondom dorpen en het behouden van natuur, ook dichtbij de kernen. Daarnaast is er steun voor het behoud van landbouwbedrijven en een landschap zonder windmolens. Tenslotte wordt de noodzaak genoemd om groen en natuur te combineren, met aandacht voor het dorpskarakter en de landelijke uitstraling zonder grote stedelijke invloeden.

Toevoegen
Er is een sterke wens om landbouw te behouden zoals het oorspronkelijk bedoeld is, zonder uitbuiting door de voedingsmiddelenindustrie, en om te investeren in de heropening van "afslag" Postel in plaats van nieuwe projecten die de natuur schaden. Daarnaast wordt gepleit voor meer natuur en ruimte voor bouwen, ook al gaat dit ten koste van de agrarische sector. De energietransitie moet centraal goed worden geregeld. Het is belangrijk om de rol van landbouw als beheerder van openbare ruimte te versterken en een scheiding te maken tussen wonen/werken langs de N284 en natuur/recreatie ten noorden daarvan. Hoewel minder belangrijk, zijn er ook oproepen voor meer groen in dorpen, beter waterbeheer in de natuur, regionale energieclusters die aanbod en behoefte afstemmen, en het waarborgen van schone lucht zonder afvallozing in beken.

Versterken
Er is een sterke zorg over de afname van landbouwgrond en de verslechtering van de landschappelijke kwaliteit, waarbij stikstof- en CO_2-uitstoot toenemen. De Kempen moet behouden blijven als groene long in de Brainportregio, en er moet worden voorkomen dat luidruchtige en luchtvervuilende industrieën de omgeving verder schaden. Daarnaast zijn er zorgen over problematische stroom- en watervoorziening, evenals landschappelijke verloedering door verstedelijking en industrialisering. Er wordt gepleit voor een landbouwtransitie en meer natuur in plaats van uitbreiding van het vliegveld.

Bereikbaarheid
Behouden
Er is een sterke behoefte aan beter openbaar vervoer in het dorp. Daarnaast wordt het belangrijk gevonden om het openbaar vervoer voor scholieren en studenten naar Tilburg en Eindhoven te verbeteren. Het behoud en versterken van wandelroutes (ommetjes) is ook van belang. Samenwerking met andere gemeenten op het gebied van woonwijken, bedrijventerreinen en verkeer wordt genoemd, evenals het beperken van bedrijventerreinen tot de N284-as. Andere punten zijn het behouden van de buslijn naar Turnhout, het aanleggen van goede fietspaden zoals in Bladel, en het respecteren van landschappelijke waarden bij het ontwikkelen van woon- en werkgebieden.

Toevoegen
Er is een grote behoefte aan beter openbaar vervoer, inclusief het goedkoper of gratis maken van OV, en het verbeteren van de verbindingen naar en vanuit kleine kernen. Vrij liggende voet- en fietspaden, zoals in Hulsel, krijgen veel steun. Ook wordt er gepleit voor meer duurzaamheid in het openbaar vervoer en voldoende en goede voetpaden. Gratis openbaar vervoer wordt sterk ondersteund, evenals het stimuleren van fietsvervoer en het aanleggen van snelfietspaden, zoals tussen Reusel en Eindhoven en Veldhoven en Tilburg. Verder is er behoefte aan alternatieve vervoersvoorzieningen, zoals trams, belbussen en snelfietspaden, en het weren van zwaar vrachtverkeer uit dorpen. Ten slotte wordt het belang van goede infrastructuur tussen Hapert en Reusel genoemd, evenals het weghalen van vervuilende boeren en het organiseren van liften naar Tilburg en Eindhoven.

Versterken
Er is een sterke behoefte aan goedkoper openbaar vervoer en een snelweg door de Kempen zonder afrit bij Reusel. Daarnaast wordt het belangrijk gevonden om woningbouw en natuurpoorten te verbinden met vrijliggende fiets- en voetpaden, en om fietspaden goed te onderhouden en strategisch te plaatsen. Er is ook steun voor goede fietsverbindingen, gratis taxi vervoer voor bejaarden, en het afstemmen van bereikbaarheid op technologische ontwikkelingen. Het onderhoud van voetpaden en het verbeteren van de bereikbaarheid van Tilburg en Eindhoven zijn ook genoemd, hoewel minder vaak.

Wonen
Behouden
Er is een duidelijke behoefte aan betaalbare woningen voor jongeren. Hoewel er ook voorstellen zijn om gemeenschapshuizen in kleine kernen te behouden en woningbouw af te stemmen op de behoefte, krijgen deze minder aandacht.

Toevoegen
Er is een sterke behoefte aan betaalbare woningen en sociale huurwoningen, evenals aan betere doorstroming mogelijkheden. Er wordt gepleit voor kavelsplitsing en het ondersteunen van niet-standaard woonideeën zoals kangoeroewoningen en micro-woningen. Het behoud en de beschikbaarheid van bejaardenhuizen wordt gemist, wat ook invloed heeft op de doorstroming op de woningmarkt. Er is een wens om bedrijventerreinen te concentreren langs de N284 en bedrijven aan huis toe te staan daarbuiten. Ten slotte is er een oproep voor een flexibelere gemeentelijke instelling die meedenkt met de bewoners, en voor een langere termijnvisie met betere communicatie en heldere doelen.

Versterken
Er is een sterke behoefte aan het behouden van jongeren in kleine kernen en het versterken van woningbouw voor de lokale bevolking. Bij het wonen moeten doelgroepen beter worden gespreid, en basisschoolvoorzieningen moeten meegroeien met de bevolking. Betaalbaar wonen blijft een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast is er zorg over de locatie van grote bedrijventerreinen en de wens om wet- en regelgeving duidelijker te maken. Hoogbouw moet

worden beperkt tot maximaal drie lagen. Er moet ook aandacht zijn voor het uitbreiden van huisvestingsconcepten voor arbeidsmigranten nabij bedrijvenparken.

Werken

Behouden

Er is een sterke behoefte aan het behouden van industrieterreinen en het afwikkelen van logistiek buiten woongebieden. Het is belangrijk om Kempische bedrijfjes lokaal te houden en percelen betaalbaar te maken. Daarnaast moeten lokale ondernemingen en ambachtelijke beroepen worden ondersteund, terwijl er ook aandacht is voor het grote aantal zelfstandigen zonder personeel (ZZP'ers). Het versterken van netwerken voor werk en ondernemingen wordt eveneens genoemd.

Toevoegen

Er is een voorkeur voor het clusteren van industrie op één plaats om efficiëntie te bevorderen. Er wordt ook waarde gehecht aan het waarderen en accepteren van professionals. Andere zorgen zijn het minimaliseren van restricties voor bedrijven op nieuwe bedrijfsterreinen en het vestigen van bedrijventerreinen bij afritten. Daarnaast is er bezorgdheid over de druk die asielzoekers en statushouders kunnen veroorzaken op de huizenmarkt.

Versterken

Er is een voorkeur voor het vestigen van bedrijventerreinen langs snelwegen, zoals het KBP. Tegelijkertijd is er weerstand tegen de ontwikkeling van grootschalige bedrijventerreinen.

Voorzieningen

Behouden

Er is een sterke behoefte aan het behoud van basisscholen in elke kern, uitbreiding van kinderopvang, en de aanwezigheid van winkels en doktersposten met apotheken of medische automaten. Sportvoorzieningen en sportverenigingen moeten behouden blijven en samenwerken, en recreatie moet gestimuleerd worden om de behoefte aan winkels en horeca te vergroten. Er is ook steun voor het faciliteren van industriële behoeften aan arbeidskrachten via onderwijs en het behouden van multifunctionele accommodaties (MFA) in de kernen.

Toevoegen

Er is een sterke behoefte aan ontmoetingsruimtes voor jongeren onder de 18 jaar, evenals aan het bevorderen van techniek in het basisonderwijs. Het behouden van een sportpark voor alle kernen en het stimuleren van groei in kleine kernen zodat winkels bestaansrecht hebben, wordt ook belangrijk gevonden. Daarnaast is er steun voor het creëren van goede en toegankelijke speelmogelijkheden en ontmoetingsruimtes, zoals een gymzaal in Hulsel en multifunctionele accommodaties (MFA). Het koppelen van onderwijs en bedrijven, evenals het gebruik van het BBL-model op MBO-niveau, wordt gezien als waardevolle initiatieven. Het waarborgen van een verscheidenheid aan horecagelegenheden en goede woonvoorzieningen voor arbeidsmigranten is eveneens gewenst.

Aa

Versterken
Er is een duidelijke behoefte aan het behouden van sportvoorzieningen in kleine kernen en het versterken van recreatieve functies om werkgelegenheid in de horeca te bevorderen. Het behoud van basisscholen en gemeenschapsvoorzieningen in kleine kernen is belangrijk, evenals de financiële steun voor lokale uitbaters zoals 't Drieske. Natuurlijke speeltuinen worden genoemd, hoewel ze minder prioriteit lijken te hebben.

Welzijn
Behouden/Versterken
Men wil graag de rust die de leefbaarheid groot maakt behouden en versterken. Hoewel er ook aandacht is voor algemene leefbaarheid en voldoende politie, krijgen deze aspecten minder nadruk.

Samenleving
Behouden
Er is een sterke behoefte aan het behoud van scholen en dorpshuizen, evenals aan het behoud van het dorpskarakter inclusief voorzieningen en uitgaansgelegenheden in de dorpen. Saamhorigheid en een sterk verenigingsleven worden zeer gewaardeerd, net als rust en ruimte in de dorpen. Hulsel moet klein gehouden worden wat betreft het inwoneraantal. Er is ook waardering voor de hoge betrokkenheid van mensen in hun buurt en sterke gemeenschappen. Sociale cohesie is belangrijk, evenals het gevoel van geaard zijn in de gemeenschap. Minder regelgeving wordt ook genoemd, maar heeft minder prioriteit.

Toevoegen
Er is een sterke behoefte aan kleinschalige woonvormen met zorg in de nabijheid. Daarnaast wordt het fiscaal tegemoetkomen aan mantelzorgers gewaardeerd en is de beschikbaarheid van zorg en doktersvoorzieningen in kleine kernen belangrijk. Er is ook een wens om het dorps karakter te behouden zonder hoogbouw, en om meer activiteiten te organiseren voor gemeenschapsvorming. Woonvormen voor de jeugd, zoals appartementen en tiny houses, worden genoemd, hoewel dit minder prioriteit lijkt te hebben. Alle inwoners van Nederland zijn welkom in Hulsel, hoewel dit aspect minder vaak werd genoemd.

Versterken
Er is een sterke behoefte aan het verbeteren en behouden van zorg, met speciale aandacht voor het bouwen van beschutte woonvormen voor ouderen in alle dorpen. Er is ook steun voor het behouden van ouderen in kleine kernen met mogelijkheden voor ontmoetingen en zorg. Het is belangrijk om de effectiviteit en efficiëntie in de zorg te waarborgen, waarbij regionale grenzen minder van belang zijn. Verder wordt het verbreden van de N269 genoemd. Sociale cohesie, het versterken van sociale controle, en het behouden van een veilige leefomgeving zijn eveneens belangrijke aandachtspunten. Tenslotte is er behoefte aan het voorkomen van segregatie en het faciliteren van verbinding tussen oude en nieuwe Kempenaren.

Aa

Gemeente Bladel
Landschap & Klimaat
Behouden/versterken
Er is een sterke behoefte aan het behouden van het landschappelijke karakter van de Kempengemeenten. Daarnaast wordt het belangrijk gevonden om het groen in de dorpen te behouden en niet te laten vervallen tot stedelijk gebied. Er is ook een oproep om nieuwe industrie te laten investeren in natuur en er is weerstand tegen de vestiging van grote distributiecentra. Het behoud van het landelijke karakter blijft een kernpunt.

Bereikbaarheid
Behouden/versterken
Er is een sterke behoefte aan het verbeteren van infrastructuur voor bereikbaarheid en doorstroming, evenals het aanpassen van wegen, vooral fietspaden, en het autovrij maken van centra zoals Bladel voor veiligheid. Het stimuleren van doorstroming en het investeren in bereikbaarheid en parkeren in de kernen worden ook als belangrijk gezien. Voorzieningen voor openbaar vervoer moeten worden verbeterd en verkeersscenario's moeten verdeeld worden over de Kempen om het dorpskarakter te behouden en voorzieningen in stand te houden.

Wonen
Behouden
Er is een sterke behoefte aan het laten groeien van kleine kernen op een gematigde manier om basisvoorzieningen te behouden, evenals aan het splitsen van woningen. Er is ook steun voor het creëren van huurwoningen in het middensegment en het bieden van voldoende woonmogelijkheden voor de eigen bevolking in Casteren en andere kleine kernen, met een focus op starters en senioren. Het behouden van kleinschaligheid in kleine kernen en het bieden van een gevarieerd woningaanbod zijn belangrijk. Daarnaast zijn er oproepen voor meer koopwoningen dan huurwoningen en voor woningen voor eigen bedrijven in de gemeente Bladel. Het sociale weefsel van kleine gemeenschappen vereist gerichte en gefaseerde groei.

Toevoegen
Er is een sterke behoefte aan het bouwen van seniorenwoningen in de kern om doorstroming te bevorderen, evenals aan meer sociale huurwoningen en voldoende woningen voor de jeugd. Er is ook steun voor hoogbouw (+4 woninglagen) in grote kernen voor seniorenwoningen, en het behouden van kernen zonder dat ze aan elkaar groeien. Betaalbare woningbouw voor jeugd en ouderen, evenals huisvesting voor 1-persoons huishoudens, wordt gewaardeerd. Er zijn oproepen voor meer betaalbare starterswoningen en creatieve oplossingen om meer mensen per huis te huisvesten. Het creëren van zorgwoningen en levensloopbestendige woningen is ook belangrijk. Ten slotte wordt het aanpassen van eengezinswoningen naar 1-persoonswoningen en het ondersteunen van "begijnhofjes" voor ouderen genoemd.

Versterken
Er is een sterke behoefte aan het behouden en faciliteren van eigen jeugd door het aanbieden van betaalbare woningen voor jongeren. Er is ook steun voor het bouwen van starterswoningen en het creëren van een grotere diversiteit aan woningen. Kangoeroewoningen, waarbij ouderen met kinderen op hetzelfde terrein wonen, worden gewaardeerd. Er zijn oproepen om verordeningen aan te passen om splitsen van woningen en samenwonen met behoud van AOW mogelijk te maken. Verder is er een wens om ouderen in moderne woonflats te laten wonen en om de cohesie in kleine kernen te behouden. Ten slotte wordt er gesuggereerd om van de Kempen een nieuw randstedelijk gebied te maken.

Werken
Behouden/toevoegen
Er is een sterke zorg over het traditionele denken rondom groei en banen, met een voorkeur voor een meer toekomstgerichte benadering. Het stimuleren van lokale bedrijventerreinen zoals Hapert-Noord voor eigen ondernemers in de Kempen wordt gewaardeerd, evenals het creëren van een nieuw bedrijventerrein bij KBP2 in Reusel met een extra afslag. Er is behoefte aan zelfvoorzienendheid en balans in tijden van economische crisis. Het spreiden van werk en wonen wordt als belangrijk gezien, evenals het lokaal faciliteren van werk. Er is ook zorg over het beperkte aanbod voor hooggeschoold personeel en de mogelijke impact van AI op banen.

Voorzieningen
Toevoegen/versterken
Er is een sterke behoefte aan het stimuleren van vakopleidingen in de regio en het behouden en creëren van werkvoorzieningen in de Kempen. Er is ook steun voor het toevoegen van MBO-opleidingen gericht op de maakindustrie in de Kempen. Een levendig centrum met winkels en horeca wordt gewaardeerd. Hoewel het creëren van lokale onderwijsinstellingen voor vakmensen, meer technische opleidingen, en het behoud van voorzieningen zoals scholen, winkels en cafés belangrijk wordt gevonden, krijgen deze aspecten minder aandacht. Het belang van meer voorzieningen bij toenemende woningbouw en de voordelen van een nieuwe kern worden ook genoemd, maar met minder nadruk.

Welzijn
Behouden
Er heerst een zorg dat de leefbaarheid verloren gaat.

Samenleving
Behouden/versterken
Er is een sterke behoefte aan het behoud van het dorpskarakter, vooral in kleine kernen, en aan betaalbare doorstroming voor ouderen met aantrekkelijke woonvormen en gemeenschappelijke ruimtes. Er is ook steun voor het creëren van werkgelegenheid in de buurt van waar mensen wonen en het behouden van basisvoorzieningen zoals onderwijs, sportvoorzieningen en dorpswinkels. Samenhang en de "ons-kent-ons" cultuur zijn belangrijk, evenals het

bieden van woningen voor jongeren in hun eigen dorpen. Nieuwkomers moeten aan regels gebonden zijn om de gemeenschap te versterken. Het centraal groeien van nieuwe projecten, zoals een ASML-dorp, buiten de bestaande kernen wordt genoemd om de dorpen te ontlasten.

Gemeente Eersel
Landschap & Klimaat
Behouden
Er is een sterke behoefte aan het behoud van natuur en het groene karakter van de dorpen. Dit omvat het behoud van bossen, landbouwgebieden en plattelandsstatus, evenals het versterken van de kwaliteit van bossen en het waarborgen van nabijheid van natuur bij alle kernen. Er is steun voor initiatieven die zuinig omgaan met natuur en landbouw en het inzetten van boeren voor natuurbeheer. Het behoud van het landschap zonder windmolens of zonneparken en het stimuleren van mozaïeklandschappen worden ook gewaardeerd. Het is belangrijk om groene voorzieningen binnen de bebouwde kom te behouden om de leefbaarheid te waarborgen. Er is een sterke nadruk op het behouden van het dorpskarakter en de identiteit van de dorpen door het groen te behouden zowel binnen als buiten de kernen.

Toevoegen
Er is een sterke behoefte aan het bevorderen van kleinschalige en biologische landbouw, evenals het behouden en versterken van de natuur. Het uitbreiden van verzorgingshuizen zoals Groenendaal, en het bouwen van huizen voor eigen inwoners, vooral in het buitengebied, krijgen veel steun. Er is ook een wens om het vliegveld tijdelijk te sluiten om de luchtkwaliteit te meten en deze resultaten openbaar te maken. Het opheffen van intensieve veehouderij en het beperken van vakantievluchten worden als belangrijk gezien. Verder is er steun voor de uitbreiding van recreatievoorzieningen en het verbeteren van de luchtkwaliteit. De balans tussen natuur, agrarische en recreatiegebieden, en het behouden van het groene karakter van de dorpen, zijn eveneens belangrijke punten.

Versterken
Er is een sterke behoefte aan het behoud van bossen en wandelpaden, het verbeteren van de luchtkwaliteit en het versterken van de natuur in de kernen en wijken. Het inzetten van boeren voor beheer en behoud van groen en natuur krijgt veel steun, evenals het behoud van een groene omgeving in en om dorpen. Het verbeteren van de kwaliteit van bossen en het behouden van groene gebieden worden als belangrijk gezien. Er is ook aandacht voor duurzame en circulaire landbouw, het verminderen van intensieve landbouw, en het behouden van natuurgebieden ondanks groei. Het energiezuinig maken van bestaande woningen en het zelfvoorzienend worden door energiehubs zijn eveneens belangrijke aandachtspunten. Verder is er steun voor recreatie in de natuur en het combineren van landbouw en natuur om de leefbaarheid en gezondheid te verbeteren. Het behoud van groene dorpskernen en de aanleg van wandelpaden in bosrijke omgevingen worden gewaardeerd.

Wonen

Behouden

Er is een sterke behoefte aan groei voor eigen inwoners, vooral door het aanbieden van betaalbare en gevarieerde woningen voor senioren en jongeren. Het behouden van het Kempische karakter en de kleinschaligheid van dorpen zoals Eersel wordt gewaardeerd. Er is steun voor het faciliteren van thuiszorg en ouderenzorg, en het maken van woningen voor ouderen op initiatief van de bewoners zelf. Er wordt gepleit voor beperkte bevolkingsgroei, met nadruk op het behouden van de leefbaarheid en het klimaat. Het splitsen van woningen en het bouwen van huur- en koopwoningen die betaalbaar zijn, wordt als belangrijk gezien. Verder is er steun voor het behouden van laagbouw, het uitbreiden van bestaande kernen en voorzieningen in plaats van het creëren van nieuwe kernen, en het behoud van monumentale gebouwen en landelijkheid rondom de kernen.

Toevoegen

Er is een sterke behoefte aan het bouwen van betaalbare woningen voor zowel jongeren als senioren, met een focus op lokale bewoners. Kleinschalige, diverse woonvormen, zoals seniorenwoningen, mantelzorgwoningen, tiny houses en woonvormen die gemengd zijn qua doelgroep, worden gewaardeerd. Doorstroom naar passende woningen, zoals het splitsen van bestaande woningen en het faciliteren van mantelzorgwoningen op eigen perceel, wordt gezien als belangrijk voor de gemeenschap. Het behouden en uitbreiden van voorzieningen, zoals zorg, supermarkten en gemeenschapshuizen, is cruciaal voor de leefbaarheid. Daarnaast is er een voorkeur voor beperkte en geleidelijke groei van de kernen, waarbij zowel hoogbouw als nieuwbouw in balans zijn met het behouden van het karakter van de dorpen. Betaalbare en levensloopbestendige woningen, inclusief nieuwbouwprojecten die rekening houden met het milieu, worden aangemoedigd om de doorstroming te bevorderen en de woningnood onder lokale bewoners aan te pakken.

Versterken

Er is een duidelijke vraag naar betaalbare woningen voor lokale bewoners, met een specifieke focus op starters en senioren. Doorstroomwoningen zijn essentieel om de woningmarkt in beweging te houden, vooral voor jongeren en ouderen. Er is een sterke wens om de kleinschaligheid en het karakter van de dorpen te behouden, met een voorkeur voor laagbouw en diverse woonvormen zoals mantelzorgwoningen, tiny houses, en seniorenwoningen. Daarnaast is er behoefte aan het versterken van voorzieningen zoals zorg, supermarkten, en openbaar vervoer, die moeten meegroeien met de bevolkingsaantallen. De gemeenschap hecht waarde aan het behouden van zorgpunten zoals huisartsenposten en bejaardentehuizen, en wil meer aandacht voor verantwoorde verduurzaming van woningen. Er is ook aandacht voor sociale cohesie en gemeenschapsvoorzieningen, zoals gemeenschapshuizen en winkelcentra, om de leefbaarheid en samenhang binnen de dorpen te behouden en te verbeteren.

Werken

Behouden

Er is een duidelijke voorkeur om geen nieuwe bedrijventerreinen in Knegsel en Duizel te ontwikkelen en de huidige industrieterreinen niet uit te breiden. Er is een sterke wens om werkgelegenheid te behouden zonder deze te laten

groeien, met een specifieke nadruk op kleinschalige industrie en het vermijden van grote distributiecentra en logistieke dozen. De voorkeur gaat uit naar het behouden van boerenbedrijven zonder mega stallen, en het inrichten van het landelijke gebied met ruimte voor boeren en recreatie. Er is ook steun voor het behouden van bestaande bedrijventerreinen buiten de kern, met een voorkeur voor uitbreiding dichtbij de snelweg. Diversiteit in werk en gelijke verdeling van groei, met bijvoorbeeld een nieuw bedrijventerrein naast Vencomatic, worden ook als belangrijk beschouwd.

Toevoegen
Er is een sterke voorkeur voor het beperken van de groei van bedrijven, met een specifieke nadruk op het vermijden van logistieke en distributiecentra. Lokale werkgelegenheid en ruimte voor kleinere, kleinschalige bedrijven worden gewaardeerd. Er is ook steun voor het plaatsen van windmolens op bedrijventerreinen en het bieden van ruimte aan MKB-ondernemers en toeleveranciers. De voorkeur gaat uit naar het concentreren van bedrijventerreinen op één plek, zonder verdere uitbreiding van industrie in Duizel. Scherper handhaven op uitstoot van bedrijven en het creëren van supermarkten op industrieterreinen worden eveneens als belangrijk beschouwd. Er wordt benadrukt dat bedrijvigheid gericht moet zijn op het beschikbare arbeidspotentieel en dat er meer diversiteit in werkgelegenheid moet zijn, niet alleen gericht op de tech- of ICT-sector.

Versterken
Er is een duidelijke voorkeur om geen logistieke centra op bedrijventerreinen te hebben, met de nadruk op het verbeteren van de luchtkwaliteit en het verwijderen van bedrijven en boeren uit de kern. Het versterken van lokale, kleinschalige ondernemers en het vermijden van een Kempisch bedrijventerrein in Duizel worden benadrukt. Betere landschappelijke inpassing van bedrijven en meer vrijheid bij het stoppen van agrarische bedrijven worden ook als belangrijk beschouwd. Er is behoefte aan ruimte voor hoogwaardige werkgelegenheid en aandacht voor de inclusie van mensen met een beperking. Er zijn zorgen over het wegtrekken van ASML-personeel bij kleinere bedrijven en de vergrijzing van kleine kernen doordat jeugd elders werk vindt. Verder wordt het belang van betaalbare woningen, ondersteuning voor ouderen en behoud van lokale middenstand benadrukt, evenals de behoefte aan projecten voor jongeren om straat hangen te voorkomen en samenwerking in de zorg te verbeteren.

Voorzieningen
Behouden
Het behoud van basisscholen en BSO wordt als zeer belangrijk beschouwd, met een nadruk op het behouden van winkels en betaalbare sportvoorzieningen. Er is behoefte aan investeringen in voorzieningen zoals schoolgebouwen, sportvelden en sporthallen, evenals faciliteiten die meegroeien met de verwachte groei van woningbouw. Lokale sportverenigingen, recreatievoorzieningen en ontspanningsmogelijkheden zoals bioscopen en bowlingbanen worden gewaardeerd. Er wordt ook opgeroepen om de mentale gezondheid van jongeren op scholen meer aandacht te geven. Het behoud van de uitstraling van de markt en de recreatie/campings in de regio wordt ook als essentieel gezien.

Aa

Toevoegen
Het belang van voldoende winkels in alle kernen wordt onderstreept, samen met een sterke nadruk op het behouden en uitbreiden van sportvoorzieningen en basisscholen. Er is ook een duidelijke behoefte aan betere culturele voorzieningen en uitbreiding van middelbaar onderwijs en MBO/HBO-instellingen. Voorzieningen zoals supermarkten, sportfaciliteiten en medische centra moeten meegroeien met de bevolking. Daarnaast wordt er gepleit voor een bredere variëteit aan horecavoorzieningen en recreatieve mogelijkheden, waaronder een zwembad met meer voorzieningen voor zwemveiligheid. De nadruk ligt ook op het stimuleren van opleidingen in de regio, het motiveren van bedrijven om bij te dragen aan gezondheidszorg en onderwijs, en het behouden van betaalbare sportfaciliteiten voor iedereen.

Versterken
Bij het overwegen van prioriteiten voor de regio worden verschillende belangrijke aspecten benadrukt. Er is een sterk pleidooi voor het behoud en de uitbreiding van sportvoorzieningen en basisscholen. De behoefte aan meer extra voorzieningen zoals supermarkten, huisartsen, tandartsen en andere winkels wordt ook nadrukkelijk genoemd, vooral gezien de bezorgdheid over het verdwijnen van winkels. De noodzaak om betaalbare faciliteiten voor sport, gezondheid en onderwijs beschikbaar te maken, evenals de uitbreiding van MFA's met meerdere openingen, wordt als cruciaal beschouwd. Verder is er een duidelijke oproep voor betere culturele voorzieningen en opleidingsfaciliteiten, zoals een Fontys dependance of summa college voor MBO, en voor praktische scholen die de kloof tussen onderwijs en arbeidsmarkt kunnen overbruggen. Tot slot, er wordt sterk aangedrongen op het behoud van de gemeenschapssfeer met lokale ontmoetingsplaatsen zoals café's, en het belang van kinderopvang en BSO wordt benadrukt vanwege de toenemende bevolking van jonge gezinnen.

Welzijn
Behouden/versterken
De gemeenschap legt een sterke nadruk op het behouden en verbeteren van gezondheidszorgvoorzieningen, met specifieke aandacht voor gezondheidszorg op peil houden en de bereikbaarheid van ziekenhuizen. Er is ook een duidelijke behoefte aan meer gezondheidscentra en aandacht voor de zorg voor ouderen, met name 75+'ers, om eenzaamheid te verminderen. Daarnaast wordt het belang van een rustige omgeving en een gevoel van veiligheid benadrukt, met voorstellen zoals het handhaven van veiligheid en samenleving en zichtbaarheid van politie/boa. Brandweerbeschikbaarheid wordt ook als essentieel beschouwd. De gemeenschap hecht waarde aan welzijn en gezondheid in het algemeen, en streeft naar weinig stress en een rijk verenigingsleven om de leefbaarheid te waarborgen. Er is bezorgdheid over de geluidsoverlast van vliegbewegingen en de behoefte aan geluidsschermen langs de A67. Er wordt gepleit voor selectieve uitgifte van industrieterreinen om de kwaliteit van leven te behouden.

Toevoegen
De gemeenschap benadrukt het belang van welzijn en gezondheid, waarbij er een sterke behoefte is aan de realisatie en uitbreiding van gezondheidscentra en de verschuiving van zorg van de tweede lijn naar de eerste lijn. Het is cruciaal om geluidswallen langs de A67 te plaatsen om de leefbaarheid te verbeteren en mogelijk

zonnepanelen te integreren. Daarnaast is er discussie over de noodzaak van het uitbreiden van zorg in Eersel en een eventuele ziekenhuisuitbreiding. Het bevorderen van samenhang binnen de gemeenschap wordt gezien als een manier om eenzaamheid te verminderen.

Samenleving

Behouden

De gemeenschap legt een sterke nadruk op het behoud van de dorpsidentiteit en het dorpskarakter in de regio Knegsel en omliggende dorpen. Dit wordt gezien als essentieel voor het behouden van de saamhorigheid en sociale cohesie. Er is een duidelijke wens om de gemoedelijke sfeer en het 'ons-kent-ons' gevoel te behouden, waarbij buren oog hebben voor elkaar en elkaar ondersteunen. Het behoud van lokale voorzieningen zoals basisscholen, dorpshuizen, en zorgvoorzieningen is cruciaal voor de leefbaarheid van de dorpen. Daarnaast is er een dringende behoefte aan betaalbare woningen voor starters en jongeren die in hun eigen dorp willen blijven wonen, wat tevens de sociale cohesie en het verenigingsleven ten goede komt. Vrijwilligerswerk en een sterk verenigingsleven worden gezien als pijlers van de gemeenschap, en er wordt gepleit voor ondersteuning en faciliteiten om deze te versterken. Er is ook zorg over de integratie van nieuwe bewoners, met name expats, en hoe deze beter betrokken kunnen worden bij de gemeenschap en verenigingen. Samenvattend, de gemeenschap wil groeien op een manier die de unieke identiteit en het karakter van de dorpen behoudt, met aandacht voor sociale cohesie, lokale voorzieningen, en betaalbare woningen.

Toevoegen

De gemeenschap benadrukt sterk het behoud van de dorpsidentiteit en het dorpskarakter. Er is een duidelijke voorkeur voor nieuwbouw binnen dorpskernen, met aandacht voor het behouden van het lokale gevoel en het integreren van nieuwkomers, inclusief expats en arbeidsmigranten, in de gemeenschap. Er wordt gepleit voor betaalbare woningen voor lokale jongeren om vergrijzing tegen te gaan en de gemeenschapszin te behouden. De integratie van expats vereist aandacht, zodat zij actief deelnemen aan het dorpsleven en bijdragen aan het verenigingsleven. Sociale cohesie, saamhorigheid en het verenigingsleven worden als cruciaal gezien voor de leefbaarheid van de dorpen. Vrijwilligerswerk moet aantrekkelijker worden gemaakt en meer ondersteund om de gemeenschap te versterken. Er is behoefte aan lokale voorzieningen zoals dorpshuizen, scholen en zorgcentra om de dorpsgemeenschappen te ondersteunen. Diversiteit aan inwoners wordt gezien als een bron van creativiteit en nieuwe inzichten, mits goed geïntegreerd in de gemeenschap. Tot slot, er is zorg over de groei van dorpen, waarbij een evenwichtige en beheersbare groei wordt geprefereerd om het dorpskarakter te behouden en te voorkomen dat nieuwe kernen de bestaande gemeenschappen verdringen.

Versterken

Bij het bepalen van prioriteiten voor de dorpen in de regio, wordt veel nadruk gelegd op het behoud van het dorpskarakter en de integratie van nieuwe bewoners in de lokale gemeenschappen. Er is een sterke behoefte aan meer woningen voor starters en jongeren die in hun eigen dorp willen blijven wonen, evenals aan passende zorgvoorzieningen dicht bij huis, zoals huisartsen en fysiotherapeuten. Snelheidsbeperkingen in dorpskernen zijn

belangrijk voor de veiligheid en het dorpsgevoel. Daarnaast is er een duidelijke oproep om te investeren in het versterken van het verenigingsleven, bijvoorbeeld door subsidies voor vrijwilligerswerk en initiatieven om jongeren actief te betrekken. Er is ook veel aandacht voor sociale veiligheid en cohesie, waarbij het belangrijk is dat nieuwe bewoners zich welkom voelen en deelnemen aan het gemeenschapsleven. Het behoud en de ontwikkeling van voorzieningen zoals scholen, sportparken en dorpscentra worden gezien als essentieel voor de leefbaarheid van de dorpen. Tot slot wordt er gepleit voor een gecoördineerde aanpak van de gemeente om de lokale middenstand en kleinschalige initiatieven te ondersteunen en te versterken.

Gemeente Bergeijk
Landschap en klimaat
Behouden
De reacties benadrukken het belang van het behoud van de groene en landelijke omgeving, met name het dorpskarakter en het groen in de omgeving van Riethoven en Westerhoven. Er is veel steun voor het beschermen van natuur en landbouw, het zorgen voor voldoende speelplekken voor kinderen, en het creëren van een gevoel van "buiten" wonen. Ook wordt het behoud van het mooie buitengebied met bossen en zandpaden gewaardeerd. Het behoud van groene en recreatieve buitenruimte, de luchtkwaliteit, en de nabijheid van natuur voor mentale en fysieke gezondheid worden ook als belangrijk gezien. Tot slot is er een sterke nadruk op het behouden van het Kempische en landelijke karakter van de dorpen.

Versterken
De reacties benadrukken het belang van het behoud van landbouwgrond en natuur, en het behouden van veel groen in woonwijken. Er is steun voor meer realisme in natuurdoelen en voor maatregelen om de vergrijzing op te vangen, zoals het bouwen van zorgwoningen en het ombouwen van boerderijen. Ook wordt er belang gehecht aan het verdelen van de ruimtebehoefte tussen natuur en landbouw, en aan het beschermen van de lokale agrarische sector. Het beperken van natuurcompensatie en het vermijden van bebouwing ten koste van natuur zijn ook belangrijke punten. Verder wordt het belang van gezonde luchtkwaliteit en een groene leefomgeving benadrukt.

Toevoegen
De reacties leggen de nadruk op het behoud van natuur en landbouwgrond, met veel steun voor het idee om zonnepanelen eerst op daken te plaatsen in plaats van op landbouwgrond. Er is ook veel waardering voor het creëren van verbindingszones voor natuur en het streven naar de ambitie om de groenste regio van Nederland te worden. Belangrijke punten zijn verder het meenemen van boeren in de transitie van het buitengebied en de samenwerking tussen de agrarische sector en techniek. Andere voorstellen die steun krijgen zijn de implementatie van een waterstofcentrale op industrieterreinen en het bevorderen van actieve grondpolitiek. Tot slot is er een voorkeur voor kleine kerncentrales boven windmolens en voor biogasproductie uit mest.

Bereikbaarheid

Behouden

De reacties tonen een voorkeur voor het aanpakken van de stijgende huizenprijzen in Riethoven en Westerhoven door veel te bouwen, en het behoud van groen in Westerhoven. Daarnaast is er steun voor het verbeteren van de leefbaarheid in kleine kernen door meer voorzieningen voor jong en oud te creëren, en voor een actieve grondpolitiek door de gemeente. Andere ideeën die genoemd worden zijn het vragen van ASML om ook in andere steden te groeien, en het verbeteren van openbaar vervoer en busverbindingen richting omliggende dorpen.

Toevoegen

De reacties benadrukken het belang van verbeterde infrastructuur en openbaar vervoer. Hoog gewaardeerde voorstellen omvatten een schaalsprong in het openbaar vervoer om alternatieven voor Eindhoven te bieden, zoals betere verbindingen naar Tilburg, en de aanleg van goede brede fietspaden tussen kernen. Het verbeteren van B-wegen voor betere bereikbaarheid en de verplaatsing van het industrieterrein Riethoven vanwege slechte bereikbaarheid voor vrachtwagens krijgen ook veel steun. Innovatieve woonvormen voor ouderen en kleine huishoudens, alsmede de introductie van 65+ gratis openbaar vervoer, worden positief ontvangen. Er is ook sterke steun voor efficiënter openbaar vervoer, waaronder ringverbindingen tussen gemeentes, en het stimuleren van innovaties in de landbouw. Verder worden voorstellen voor een snelbus of tram vanaf de HUB in Eersel en voor ontmoetingsvoorzieningen voor overdag gewaardeerd.

Versterken

De reacties benadrukken de noodzaak van betere en veiligere fietspaden, met speciale aandacht voor snelfietspaden en voldoende groen in alle kernen. Verkeersveiligheid wordt belangrijk gevonden, met voorstellen om wegen zo in te richten dat hard rijden wordt ontmoedigd. Daarnaast is er veel steun voor gratis openbaar vervoer en betere verbindingen, zowel binnen de kernen als naar omliggende gebieden zoals Lommel en België. Andere prioriteiten zijn het voorkomen van megastallen in dorpen, de aanleg van gescheiden fietspaden, en het verbeteren van de bereikbaarheid van landbouwverkeer. Er zijn ook zorgen over de verkeersdrukte door afsluitingen en de noodzaak van meer busverbindingen, evenals voorstellen voor innovaties in mobiliteit, zoals een tram van Bergeijk naar Eindhoven en betere aansluiting op treinstations.

Wonen

Behouden

Reacties over woningbouw benadrukken vooral de noodzaak voor betaalbare woningen, met een sterke focus op starterswoningen en kleinere woningen voor zowel jongeren als senioren. Er is ook steun voor het versoepelen van regels om woningensplitsing mogelijk te maken en het behouden van de functie van gemeenschapscentra zoals het Aquinohuis. Er zijn oproepen om niet alle voorzieningen in steden te concentreren om criminaliteit en groepsvorming te vermijden, en om culturen te verdelen door groei in kleinere kernen te stimuleren. Daarnaast is er vraag naar basisvoorzieningen voor wonen, zonder bouwlagen en met behoud van ruimtelijk wonen. Er is ook steun voor meer

recreatiemogelijkheden zoals bioscopen en uitgaansgelegenheden, evenals voor het stimuleren en behouden van verenigingen en vrijwilligerswerk voor gemeenschapszin.

Toevoegen
De gemeenschap van Bergeijk heeft uiteenlopende meningen over de toekomst van woningbouw, met suggesties variërend van het bouwen van seniorenwoningen met doorstroommogelijkheden en gedeelde tuinen tot het creëren van betaalbare woningen voor starters en het herbestemmen van agrarische locaties. Populaire ideeën omvatten het stoppen met inbreiden en in plaats daarvan uitbreiden naar buitenlocaties, het bouwen van kleinere woningen voor één- of tweepersoonshuishoudens, en het stimuleren van gemeenschapsgerichte woningbouw met zorgvoorzieningen. Er is ook steun voor groei, zij het met aandacht voor het behoud van de kwaliteit van leven en voorzieningen, terwijl grote groei wordt afgewezen. Daarnaast wordt gepleit voor duurzaam bouwen, circulaire praktijken en het behouden van het landelijke karakter.

Versterken
De discussie over woningbouw in Bergeijk draait om het vinden van een balans tussen groei en behoud van leefbaarheid. Populaire suggesties zijn het beperken van het aantal nieuwe woningen tot 8.000 in plaats van 13.000, het verkennen van buitenlandse voorbeelden zoals België voor inspiratie, en het bouwen van meer sociale huurwoningen. Er is bezorgdheid over de extreme prijsstijging van woningen en de trage bouwprocessen die leiden tot vertrek van jongeren. Prioriteiten zijn het bouwen van woningen voor ouderen, het behouden van betaalbaarheid en ruimte creëren voor toekomstige generaties. Het versterken van het verenigingsleven en het bieden van recreatieve voorzieningen worden ook benadrukt, naast het stimuleren van duurzaamheid en het bieden van voorrang aan lokale inwoners bij woningtoewijzing.

Werken
Behouden
De gemeenschap van Bergeijk pleit voor het behoud en de ontwikkeling van lokale bedrijven in de kern, met aandacht voor de maakindustrie die werkgelegenheid biedt. Er wordt gepleit voor ruimte voor bedrijfsontwikkeling, met een focus op bedrijven tot 100 werknemers en het invullen van banen met inwoners uit de Kempen. Verbeterde infrastructuur rond industrieterreinen wordt gewenst, zodat woon-werkverkeer beperkt blijft. De nadruk ligt op een Kempische mentaliteit van samenwerking en betrokkenheid, terwijl het behoud van ruimte voor boeren voor toekomstige ontwikkelingen wordt onderstreept. Kritiek wordt geuit op de afhankelijkheid van één bedrijf zoals ASML en op de verkoop van grond van de Boerenbond aan Bax.

Toevoegen
In de dialoog over de economische ontwikkeling van Bergeijk wordt de nadruk gelegd op het benutten van ondernemerschap en het investeren in de ontwikkeling van personeel door werkgevers. Er is steun voor samenwerking met België en voor meer eenduidigheid in zorgovereenkomsten tussen gemeenten. Aanvullend wordt gepleit voor het stimuleren van een goed inkomen voor boeren, het bevorderen van kleinschalige, biologische

landbouw en het creëren van meer huizen voor ouderen. Er wordt gewaarschuwd om niet alleen te focussen op korte termijn belangen, met de opmerking dat de toekomst van ASML verschilt van die van de Kempen op de lange termijn.

Versterken
De discussie over de ontwikkeling van bedrijventerreinen in Bergeijk richt zich op het slim benutten van ruimte en het vermijden van overmatige verdichting in de kern. Er is steun voor het verplaatsen van megastallen naar bedrijventerreinen om zo ruimte vrij te maken voor woningbouw zonder inbreiding in de kern. Het verdichten van bestaande bedrijventerreinen met arbeidsplaatsen wordt voorgesteld, terwijl uitbreiding van bedrijven buiten de kern wordt aangemoedigd om woningbouw mogelijk te maken. Er is weinig steun voor de ontwikkeling van extra bedrijventerreinen, terwijl diversificatie van bedrijven wordt benadrukt om afhankelijkheid van een specifieke branche te voorkomen.

Voorzieningen
Behouden
In het debat over de sociale en culturele ontwikkeling van Bergeijk wordt gepleit voor het behoud en de verbetering van sportfaciliteiten, zoals de sportvereniging Weebosch, en het ondersteunen van kleinschalige, praktijkgerichte onderwijsvormen om passend onderwijs te bieden en de middenmoot te versterken. Er is steun voor het behoud en de ontwikkeling van diverse voorzieningen, zoals recreatie, uitgaansgelegenheden voor de jeugd, en levendige centra zoals Den Eijkholt en 't Sant. Verder wordt de nadruk gelegd op het behouden van kleine winkeliers en het centraliseren van wonen, werken, zorg en onderwijs voor efficiëntie.

Toevoegen
In de discussie over onderwijs, cultuur en voorzieningen in Bergeijk wordt gepleit voor diverse maatregelen, waaronder het behoud en de ontwikkeling van scholen in kleine kernen, het vergroten van gemeenschapsruimten door bijvoorbeeld sporthallen te combineren met multifunctionele centra, en het stimuleren van nieuwe vormen van onderwijs. Er is steun voor het koppelen van maakindustrie en onderwijs, het beter afstemmen van beroepsonderwijs op het bedrijfsleven, en het investeren in onderwijs, zorg en voorzieningen. Daarnaast wordt gepleit voor een hoger voorzieningenniveau bij groei van de kernen, zoals zwembaden, en voor het behoud van speelvoorzieningen en bibliotheekvoorzieningen op een niveau dat aan de behoeften van de gemeenschap voldoet, met mogelijkheden voor fysieke interactie en sociale binding.

Versterken
In de discussie over onderwijs, cultuur en voorzieningen in Bergeijk wordt gepleit voor het behoud van voldoende sportmogelijkheden en kleinschalige winkels, vooral op het gebied van voedingsmiddelen, ondersteund door lokale ondernemers zoals boeren. Er is aandacht voor het tekort aan onderwijs- en zorgpersoneel, terwijl de kwaliteit van onderwijs gewaarborgd moet blijven en er stimulans is voor opleidingen in de zorg. Er wordt gesuggereerd om speciale voorzieningen en sporten te decentraliseren, terwijl in kleine kernen het behoud van voorzieningen zoals

kinderopvang en basisscholen wordt benadrukt. Verder wordt gepleit voor het uitbreiden van het aanbod van multiculturele voorzieningen en het vergroten van culturele locaties zoals Kattendans.

Welzijn

Behouden

In eerdere opmerkingen is er nadruk gelegd op het belang van rust en veiligheid, met specifieke aandacht voor het veiligheidsgevoel in kleine kernen. Er is steun voor het behoud van een veiligheidsgevoel in de gemeenschap, vooral in de kleinere kernen, en voor het idee dat de stad op afstand moet blijven om de rust en veiligheid te waarborgen.

Toevoegen

In de recente reacties wordt sterk benadrukt dat vervuiling door uitstoot en geluid moet worden beperkt, en dat er geen landschapsvervuiling door hoge windmolens moet plaatsvinden, wat de meeste steun kreeg. Er zijn ook suggesties voor het verbeteren van welzijn en gezondheid door het creëren van woonvoorzieningen voor jongeren. Andere reacties wijzen op de behoefte aan ziekenhuisbedden en het belang van het hebben van veel ommetjes voor recreatie en gezondheid.

Versterken

Uit de reacties blijkt een duidelijke bezorgdheid over de mogelijke gezondheidsrisico's van windmolens, met de nadruk op het centraal stellen van gezondheid en veiligheid. Het prioriteren van gezondheid en geluk wordt eveneens benadrukt, wat aangeeft dat deze aspecten voorrang moeten krijgen bij het nemen van beslissingen over windenergieprojecten.

Samenleving

Behouden

De reacties onderstrepen een sterke voorkeur voor het behoud van het dorpskarakter en de eigenheid van de dorpskernen. Veelvuldig genoemde punten zijn het belang van de "ons kent ons" mentaliteit en het hechte gemeenschapsgevoel, wat blijkt uit de wens om het verenigingsleven te behouden en te stimuleren. Het dorpskarakter, inclusief kenmerken zoals lintbebouwing en de mogelijkheid om zonder afspraak bij elkaar binnen te lopen, wordt gezien als essentieel voor de leefbaarheid. Er is een duidelijke roep om geleidelijke groei die het bestaande dorpskarakter respecteert, met bijzondere aandacht voor het behoud van scholen en andere voorzieningen in de dorpen. Daarnaast wordt er waarde gehecht aan zorg in de buurt en goede voorzieningen voor ouderen, zoals zorgwoningen en zorgcentra. Sociale cohesie, veiligheid en het bieden van voldoende ontmoetingsruimtes worden ook als cruciaal gezien voor het behouden van de leefgemeenschap. Tot slot is er aandacht voor de woonbehoeften van de eigen jeugd en het bieden van werkgelegenheid binnen het dorp om de lokale economie te versterken.

Aa

Toevoegen
De reacties tonen een brede waaier aan suggesties voor het behoud en de verbetering van de dorpsgemeenschappen. Er is een sterke nadruk op het behoud van het dorpskarakter en het bevorderen van sociale cohesie. De gemeenschapszin en het verenigingsleven worden gezien als cruciaal, met voorstellen voor het stimuleren van vrijwilligerswerk en het beter waarderen van mantelzorg. De integratie van nieuwkomers wordt als belangrijk gezien, waarbij er initiatieven zoals inburgeringscursussen en integratieactiviteiten worden voorgesteld om een gezonde mix van bewoners te bevorderen. Daarnaast is er bezorgdheid over de druk op lokale scholen door expats, met suggesties voor internationale of Engelstalige scholen om deze druk te verlichten. De uitbreiding van voorzieningen zoals scholen, gemeenschapshuizen, en zorgfaciliteiten wordt gezien als essentieel voor de leefbaarheid van de dorpen, waarbij groei noodzakelijk wordt geacht, maar wel met behoud van het dorpskarakter. Het beschermen van het architectonische dorpsgezicht en het handhaven van een gezonde mix van bewoners, inclusief jonge en oude inwoners en mensen met diverse achtergronden, wordt ook als belangrijk beschouwd. Tot slot is er een oproep voor meer politieaanwezigheid om de veiligheid in de dorpen te waarborgen.

Versterken
De reacties benadrukken het belang van het behoud van het dorpskarakter met passende woningen, betaalbare huisvesting voor de jeugd, en een mix van woningtypes voor zowel ouderen als jongeren. Er is grote zorg over de kwaliteit en nabijheid van zorgvoorzieningen, met voorstellen om mantelzorg financieel aantrekkelijker te maken en administratieve lasten te verlagen. Sociale cohesie en betrokkenheid worden gezien als cruciaal, met aandacht voor het behouden van verenigingen en het stimuleren van vrijwilligerswerk. Integratie van nieuwkomers en het bevorderen van een inclusieve samenleving worden ook genoemd, inclusief verplichte taalcursussen en initiatieven om polarisatie tegen te gaan. Tot slot wordt gesuggereerd dat bedrijven zoals ASML beter in dunner bevolkte gebieden kunnen uitbreiden om lokale druk te verminderen.

Per middelbare school

Pius X-College
Er is een brede waaier aan wensen en behoeften, variërend van betere infrastructuur zoals wegen, fietspaden en busverbindingen, tot meer betaalbare woningen en voorzieningen zoals supermarkten, sportclubs, fastfood ketens en scholen in de dorpen. Er is ook een oproep voor recreatieve voorzieningen zoals kartbanen, zwembaden, en speelparken, evenals entertainmentopties zoals bioscopen en kroegen. Daarnaast wordt er behoefte aan meer werkgelegenheid en ondersteuning voor lokale bedrijven en boeren genoemd. De gemeenschap vraagt om verbeteringen in openbare voorzieningen en infrastructuur om de leefbaarheid en het welzijn te bevorderen.

Rythovius College
Men wil graag dat de lokale supermarkten, de natuur, rust, en de Brabantse cultuur, zoals carnaval en worstenbroodjes, behouden blijven. Verder hechten ze veel waarde aan het dorpsgevoel, diverse sportverenigingen, zorginstellingen, scholen en groene voorzieningen. Ook de aanwezigheid van recreatiemogelijkheden zoals

dorpsfeesten, een sportschool, en ijssalons zijn belangrijk voor hen. Dit alles draagt bij aan de unieke identiteit en leefbaarheid van het dorp.

Daarnaast zijn er verschillende gebieden die versterking nodig hebben, zoals een verbeterde infrastructuur van fietspaden, en een uitbreiding van het openbaar vervoer en buslijnen. Ook is er een wens voor meer winkels, recreatiemogelijkheden, en faciliteiten voor jongeren, zoals discotheken en uitgaansgelegenheden. Het behoud en de uitbreiding van groene gebieden en recreatieve activiteiten, zowel in de zomer als in de winter, zijn eveneens van groot belang. Daarnaast willen ze meer parkeermogelijkheden voor fietsen en verbeterde schoolactiviteiten om de gemeenschap nog aantrekkelijker en levendiger te maken.

Per kern, uitgesplitst per thema en de 3 vragen

Kern	Strategie	Hoofdcategorie	Samenvatting
Bergeijk	Behouden	Voorzieningen	Bewoners maken zich zorgen over de stijgende leegstand in het centrum en pleiten daarom voor een concentratie van winkelgebieden. Ze zijn van mening dat dit zal bijdragen aan de levendigheid en aantrekkelijkheid van het centrum.
Bergeijk	Behouden	Samenleving	De reacties benadrukken het belang van het behouden van het dorpse karakter, saamhorigheid en het verenigingsleven als cruciale elementen van de plaatselijke identiteit. De sociale cohesie, de aandacht voor elkaar, en het onderhouden van een "sociale controle" worden gezien als belangrijk. De deelnemers drukken verder hun zorgen uit over vergrijzing, en suggereren dat er meer zorg- en woonfaciliteiten voor ouderen nodig zijn. Ze pleiten ook voor meer ontmoetingscentra en gemeenschappelijke ruimtes.
Bergeijk	Behouden	Werken	In Bergeijk willen inwoners belangrijke punten zoals banen voor Kempenaren, de Kempische mentaliteit, en laagdrempelige toegankelijkheid van instanties behouden. Ze pleiten voor het vermijden van extra bedrijventerreinen en diversificatie van bedrijfstakken. Versterking is nodig in bredere participatie van de gemeenschap en betere samenwerking tussen gemeenten op het gebied van zorg. Toevoegingen omvatten benutting van ondernemerskracht en agrarische kennis, investeren in personeel, kleinschalige biologische landbouw en minder boeren.
Bergeijk	Behouden	Wonen	De focus ligt op de ontwikkeling van zorg-, bejaarden- en starterswoningen voor de jeugd tussen 20-25 jaar. Er is een grote behoefte aan kleinere woningen, vooral voor senioren in de kern van de gemeenschap. Dit biedt groeikansen voor verenigingen, met name bij het bouwen van kleinschalige starterswoningen.
Bergeijk	Behouden	Bereikbaarheid	Voor Eersel, Hapert en Bladel is er aandacht nodig voor het verbeteren busverbindingen, waarbij een vlotte doorstroming wordt bevorderd. Deze verbeteringen zouden het openbaar vervoer in de regio efficiënter en aantrekkelijker maken, wat bijdraagt aan de algehele bereikbaarheid en duurzaamheid van de kernen.
Bergeijk	Behouden	Landschap & Klimaat	De kern van de inhoud focust zich op het belang en behouden van groene ruimtes, natuur en het dorpse karakter in de woonomgeving. Deze factor draagt bij aan mentaal welzijn en recreatie, terwijl het ook leefruimte biedt voor dieren. Ideaal gelegen nabij bossen en wandelroutes. Het behouden van de agrarische sector en recreatieve buitenruimtes dichtbij de dorpskern zijn ook belangrijke aspecten. Tevens wordt de karakteristieke landschapsstijl gewaardeerd.
Bergeijk	Toevoegen	Voorzieningen	Bergeijk heeft een sterk technisch georiënteerd bedrijfsleven, waar variatie in bedrijven en onderwijs kan zorgen voor een dynamischer samenleving. Het lokale onderwijs moet toegankelijk zijn, met een focus op

			zowel beroepsonderwijs als algemene vakken, en moet beter afgestemd worden op het lokale bedrijfsleven. De rol van voorzieningen zoals bibliotheken en speelvoorzieningen is belangrijk voor de leefbaarheid van de kernen, en deze moeten actief ondersteund en verbeterd worden. Daarbij wordt de bibliotheek in het bijzonder gemist in het centrum 't Hof, waar deze zou moeten dienen als een gemeenschapshart.
Bergeijk	Toevoegen	Landschap & Klimaat	De regio streeft naar het worden van de groenste in Nederland door het landschap te behouden en tegelijkertijd de landbouwsector te ondersteunen. Ze zijn van plan de landbouw opnieuw uit te vinden en willen graag nieuwe, groene energie op bedrijventerreinen introduceren. Er is een oproep tot samenwerking tussen de agrarische sector en techniek om het buitengebied in te richten. Daarbij wordt aangestuurd op minder intensieve veeteelt.
Bergeijk	Toevoegen	Samenleving	De discussie spitste zich toe op de integratie van nieuwkomers en het behoud van de dorpscultuur. Deelnemers pleiten voor gezamenlijke verantwoordelijkheid en educatie over dorpscultuur, ondersteund door gemeenschapshuizen per dorp. Bescherming van het dorpsgezicht, uitbreiding van lokale voorzieningen, en culturele activiteiten voor kinderen werden ook belangrijk geacht. Het waarderen van mantelzorg en vrijwilligerswerk, het versterken van sociale cohesie en het aanpakken van het beperkte aantal vrijwilligers kwamen naar voren als uitdagingen. De urgentie om beslissingen te nemen over zorg en het faciliteren van dialoog tussen verschillende culturen werd benadrukt. Tenslotte was er een roep om structurele in plaats van incidentele ideeën uitwisseling om ruimte te bieden aan innovatie en nieuwe culturele inzichten.
Bergeijk	Toevoegen	Welzijn	Er zijn verschillende kansen beschikbaar met betrekking tot welzijn en gezondheid, zoals het creëren van woonvoorzieningen voor jongeren, het verbeteren van de capaciteit en kwaliteit van ziekenhuisbedden en het aanmoedigen van regelmatige lichamelijke activiteit door het faciliteren van 'ommetjes' of kortere wandelingen.
Bergeijk	Toevoegen	Bereikbaarheid	Het project gaat over het verbeteren van het openbaar vervoer (OV) en de fietsinfrastructuur in en rond Eindhoven. Er is een stijgende vraag naar betere OV-verbindingen, met name tussen de omliggende dorpen. Daarom wordt er gekeken naar het realiseren van snelfietsroutes, het verhogen van de frequentie van het OV en het introduceren van kostenefficiëntere vervoersopties, zoals deelauto's. Verder zou het verminderen van verplichte parkeerplaatsen bij nieuwbouw meer ruimte kunnen bieden voor extra woningen. Tenslotte worden innovatieve woonvormen voor ouderen en kleinere huishoudens ook overwogen, evenals het behoud van zoveel mogelijk dorpskernen.
Bergeijk	Toevoegen	Werken	Dit document benadrukt het belang van het benutten van de kennis en kunde van agrarische ondernemers om de uitdagingen in het buitengebied aan te gaan. Het roept ook op tot meer investeringen van werkgevers in de ontwikkeling van hun personeel en pleit voor een betere samenwerking met gemeenten op het gebied van zorg. De nadruk wordt gelegd op het bevorderen van kleinschalige, bio- en ecologische landbouw, minder boeren en meer woningen voor ouderen. Ten slotte wordt opgeroepen tot een keuze in welke industrieën we willen behouden.
Bergeijk	Toevoegen	Wonen	Het document bespreekt strategieën voor woningbouw in Bergeijk, gericht op gemengd gebruik en duurzaamheid. Verschillende specifieke initiatieven worden voorgesteld zoals, het bouwen van kleinere huizen voor één persoon, sociale huurwoningen, senioren hofjes en het ontwikkelen van landelijke gebieden voor kleinschalige bedrijven met behoud van het landelijke karakter. Daarnaast wordt er gepleit voor het splitsen van woningen buiten de bebouwde kom, het ontwikkelen van industriële terreinen, en de bouw van 'tiny houses'. Het behouden van een evenwicht tussen massawoningen en gemoedelijke buurten om veiligheid te bevorderen, wordt ook aangemoedigd. De mogelijkheid wordt ook overwogen om huisartsenposten 's nachts binnen 15 km beschikbaar te hebben. Bouwen voor

			jongeren wordt als net zo belangrijk als voor ouderen beschouwd, met de suggestie om te bouwen in gemeenschappen waar zorg voor elkaar centraal staat. Andere ideeën omvatten het bouwen voor starters, het onderzoeken van mogelijkheden voor alleenstaanden om makkelijker samen te wonen en het voeren van gemeentelijke grondpolitiek. Er wordt benadrukt dat de gemeente Bergeijk niet streeft naar grote groei, maar veeleer naar circulair en stedelijk bouwen.
Bergeijk	Versterken	Wonen	Er is een brede waaier van zorgen en suggesties naar voren gebracht in Bergeijk. De gemeenschap wil graag dat er in het weekend ook een dienstdoende huisarts beschikbaar is. Ze stellen voor om alternatieve vormen van huisvesting voor arbeidsmigranten te zoeken en pleiten voor meer aandacht voor preventieve gezondheidszorg. Het versterken van recreatieve mogelijkheden voor de bewoners wordt gezien als een manier om mensen te binden aan de gemeenschap. Er worden suggesties gedaan om slimmer te werken en niet altijd allemaal op dezelfde locatie te zijn. Woningen voor starters en ouderen, en betaalbaarheid worden als prioriteiten genoemd. De gemeenschap wil ook ruimte voor groei, maar op een duurzame manier, met voorkeur voor hun eigen inwoners en een diverser woningaanbod. Ze vragen zich af waarvoor en voor wie ze precies groeien, en suggereren om de groei te beperken en de kleinere kernen te ontwikkelen om levensvatbaarheid te waarborgen.
Bergeijk	Versterken	Voorzieningen	De focus ligt op de Nederlandse taal versus internationalisering in het onderwijs, met als doel de onderwijskwaliteit te waarborgen. Daarnaast wordt besproken hoe het voorzieningen aanbod uit te breiden met multiculturele opties. Tevens is er sprake van plannen om de Vakschool Kattendans te vergroten.
Bergeijk	Versterken	Bereikbaarheid	Het verbeteren van de verkeersveiligheid en bereikbaarheid in de gemeente is essentieel. Dit omvat onder andere het uitbreiden en stimuleren van het openbaar vervoer, betere ontsluiting van wegen, en innovatie in mobiliteit. Voorzieningen zoals MBO's en ziekenhuizen moeten dichter bij de dorpen komen, wat zal resulteren in minder wegen nodig. Er bestaat een behoefte aan meer bussen en een betere OV-verbinding naar bedrijventerreinen. Veilige fietspaden, aandacht voor hard rijden en de inrichting van wegen zijn ook voornaamste aandachtspunten. Verder moet het openbaar vervoer niet alleen gericht zijn op Eindhoven, maar ook op omliggende gemeenten zoals Bergeijk en Eersel. Betere aansluiting bij het treinstation en het beschouwen van openbaar vervoer als basisbehoefte zijn belangrijke onderwerpen.
Bergeijk	Versterken	Landschap & Klimaat	De leefbaarheid van woonwijken wordt bevorderd door veel groen en een gezondere luchtkwaliteit. Daarnaast worden natuur en landbouw steeds belangrijker door de groeiende behoefte aan grondverdeling. Door meer verkaveling van landbouw en het behoud van natuurlijke lijnen, wordt er meer natuur gecreëerd. Het behouden van het landschap, met name het groen rondom dorpen, draagt ook bij aan dit doel. Een vermindering van kippen en varkens zou de luchtkwaliteit ten goede komen. Daarnaast is de beschikbaarheid van infrastructuur, zoals stroom en water, cruciaal.
Bergeijk	Versterken	Welzijn	Het is cruciaal voor ieders welzijn om zowel fysieke als mentale gezondheid te prioriteren. Door bepaalde levensstijlkeuzes te maken, zoals regelmatig sporten, gezond eten, voldoende slaap krijgen en stress verminderen, kan men een gezonder en gelukkiger leven leiden. Daarnaast is het bevorderen van de veiligheid, zowel thuis als op het werk, evenzeer belangrijk om letsel en ziekte te voorkomen.
Bergeijk	Versterken	Werken	Er is een discussie gaande over de uitbreiding van het bedrijventerrein, waarbij sommige mensen van mening zijn dat er geen extra bedrijventerrein nodig is. Daarnaast is er een suggestie gedaan om bedrijven niet alleen op de high tech branche te laten vestigen, maar om een breder scala aan bedrijven toe te laten. Het idee hierachter is dat dit diversiteit en economische stabiliteit bevordert. Deze benadering benadrukt ook de participatiecultuur waar iedereen een bijdrage levert aan de samenleving.
Bergeijk	Versterken	Samenleving	De uitstraling van woningen in Bergeijk moet passen bij het dorpskarakter, zonder het uiterlijk van 'blokkendozen'. Het dorpskarakter blijft belangrijk, terwijl het type woning dat niet binnen de Bergeijkse

			cultuur past, verandert. Er zou een toename kunnen zijn van mensen en vrijwilligers. Zorgvragen en -behoeften zouden samen gebracht moeten worden door bijvoorbeeld hofjeswoningen en gekoppelde mantelzorg. Er is een roep om minder regeldruk voor de zorg, verbetering van de zorgkwaliteit en het terugdringen van de complexiteit van de zorgorganisatie. Bovendien moet er aandacht zijn voor zorg dichtbij huis en toegankelijkheid van de leefomgeving voor mindervaliden. Het inkomensverschil binnen de gemeente is ook een punt van zorg. De suggestie wordt gedaan dat ASML zou moeten uitbreiden in minder bevolkte gebieden zoals Drenthe of Groningen.
Bladel	Behouden	Voorzieningen	Men pleit voor het behouden van voorzieningen, waaronder een kerk en winkels.
Bladel	Behouden	Landschap & Klimaat	Ondanks de toenemende urbanisatie, blijft het noodzakelijk om groene ruimtes in dorpen te behouden. Dit omdat ze niet alleen het milieu helpen, maar ook bijdragen aan de algehele welzijn van de dorpsbewoners die daar wonen of op bezoek komen.
Bladel	Behouden	Wonen	Het gemeentelijk beleid in Bladel zorgt voor een gefaseerde uitbreiding van woningen, met een focus op starters en senioren. Het behoudt het dorpskarakter door af te zien van hoogbouw en streeft naar een gelijkmatige groei voor de eigen bevolking. Ze willen circa 10-15 nieuwe woningen per jaar en meer koopwoningen dan huurwoningen. Het beleid stimuleert ook de spreiding van verschillende woningtypes per uitbreidingsfase. Tevens onderstreept het de noodzaak van nieuwe arbeidskrachten en de fragiliteit van het sociale weefsel in kleine gemeenschappen. Deze strategie ziet groei als een kans, met de focus op het bouwen van gemengde woonvormen voor zowel de jeugd als ouderen, om sluiting van voorzieningen te voorkomen en de kleinschaligheid te behouden.
Bladel	Behouden	Bereikbaarheid	Het openbaar vervoer in de Kempen moet worden verbeterd, met als doel het dorpskarakter en voorzieningen te behouden in het licht van de vergrijzing en andere uitdagingen. Er wordt verwezen naar een verkeersscenario voor het openbaar vervoer dat over de hele regio moet worden verdeeld. Hiermee wordt het belang van toegankelijke en effectieve openbaar vervoersdiensten in deze landelijke gemeenschappen benadrukt, met nadruk op de behoud van hun unieke karakter en infrastructuur.
Bladel	Behouden	Werken	Het gebied Hapert-Noord in de Kempen stimuleert de investering in lokale ondernemingen, met een bijzondere focus op familiebedrijven. Deze strategie zorgt voor diversiteit in werkgelegenheid en wonen, en is vooral gunstig voor technische bedrijven in de regio.
Bladel	Behouden	Welzijn	Clusters van woonvormen voor senioren met gedeelde lichte zorgvoorzieningen kunnen de leefbaarheid van woningbouw bevorderen. Dergelijke leefgemeenschappen stellen ouderen in staat om onafhankelijk te leven terwijl ze toegang hebben tot essentiële zorgdiensten, waardoor ze langer in hun eigen huis kunnen wonen en actief betrokken kunnen blijven bij hun gemeenschap. Deze combinatie van onafhankelijkheid en zorg toont aan hoe woningbouw kan inspelen op de behoeften van een vergrijzende bevolking, en uiteindelijk de algemene leefbaarheid kan verbeteren.
Bladel	Behouden	Samenleving	Het lijkt erop dat men het landelijke dorpse karakter van ASML en omgeving wil behouden en verder ontwikkelen. Groei in het dorp wordt aangemoedigd, evenals wonen in de eigen dorpen voor de jeugd, met als doel het behoud van het dorpskarakter, vooral in de kleinere kernen. Grote bedrijvigheid zou naar grotere kernen, zoals Bladel, Hapert en Hoogeloon moeten gaan. Er wordt nadruk gelegd op samenhang en het vermijden van te veel verdunning door nieuwkomers.
Bladel	Toevoegen	Landschap & Klimaat	Met de gestage groei van nieuwe industrieën is er dringend behoefte aan investeringen in natuurbehoud om een evenwichtige en duurzame groei te waarborgen. Deze oproep is een reactie op de (over)exploitatie van beschikbare natuurlijke hulpbronnen, met steeds meer bedrijven die betrokken zijn bij milieuvriendelijke praktijken. Het voorstel legt de nadruk op het belang van natuurbehoud als kostenbesparende investering, omdat het milieuschade vermindert en duurzaamheid bevordert.

Aa

Bladel	Toevoegen	Wonen	Het voorstel presenteert verschillende oplossingen voor de woningnood, waarbij er met name nadruk wordt gelegd op het bouwen van meer seniorenwoningen, betaalbare woningen voor starters, appartementen voor de jeugd, en levensloopbestendige woningen. Met het oog op de vergrijzing wordt ook gepleit voor zorgwoningen en het aanpassen van eengezinswoningen naar 1-persoonswoningen. Daarnaast wordt het idee geopperd om meer hoogbouw toe te passen voor betaalbare en kleine woningen, en om door middel van creatieve oplossingen meer mensen per huis te huisvesten. Bij dit alles wordt wel benadrukt dat het belangrijk is om de bestaande kernen te behouden en niet te laten groeien.
Bladel	Toevoegen	Werken	Er is een stijging in het aantal bedrijven, wat opgevuld wordt door werknemers van buitenaf. Dit wordt mogelijk gemaakt door onder andere de extra afslag Reusel van de snelweg en de uitbreiding van het bedrijventerrein bij KBP2 in Reusel. Er wordt echter wel nagedacht over wat voor werk er verzet moet worden. Meer dan ooit zal er minder 'gewerkt' worden en meer 'voor elkaar gezorgd'. Dit scenario wordt gezien als het meest realistisch vanwege de regelgeving en de huidige situatie. Ook rijst de vraag of er grond beschikbaar is voor industriële doeleinden bij KBP 2 als ASML vertrekt, gezien het huidige terrein te klein is om de groeiende werkgelegenheid lokaal te ondersteunen.
Bladel	Toevoegen	Voorzieningen	Er is een sterke aanmoediging voor de oprichting van lokale onderwijsinstellingen voor vakmensen in de Kempen, met een focus op technische opleidingen zoals LTS - MTS - HTS. Het creëren van meer woningen zou leiden tot meer voorzieningen in een levendig centrum met winkels en horeca. De vorming van een nieuwe kern zou voordelen op verschillende gebieden met zich meebrengen, waaronder mobiliteit en werkgelegenheid. Er is ook een oproep om werkgelegenheid in de Kempen te behouden en uit te breiden, en de toevoeging van MBO op de maakindustrie in de Kempen wordt gezien als een positieve ontwikkeling. Het is bovendien een pluspunt dat Den Herd naar de markt komt.
Bladel	Toevoegen	Samenleving	Het onderzoek benadrukt het belang van basisvoorzieningen zoals onderwijs, sportfaciliteiten en winkels in dorpskernen, het mogelijk maken van gedeelde kantoortuinen en het tegengaan van leegloop, vooral onder de jeugd wanneer dorpen snel groeien door bijvoorbeeld de invloeden van bedrijven zoals ASML. Het behoud van dorpsgezelligheid en het evenwicht tussen de inheemse bevolking en nieuwkomers wordt benadrukt, evenals de mogelijkheid om werk te creëren dichtbij waar mensen wonen. Er is bezorgdheid geuit over het verdwijnen van de 'ons-kent-ons' cultuur en er wordt op gewezen dat nieuwkomers aan regels gebonden zijn om integratie te bevorderen en leegloop in nieuwe kernen tegen te gaan.
Bladel	Toevoegen	Bereikbaarheid	Er is een voorstel om korting te bieden op grond voor CPO woningen, met de voorwaarde dat de huizen door de kopers zelf bewoond worden. Eventuele kortingen bij een verhuizing zouden in een pot voor starters kunnen gaan. Dit idee is tevens gekoppeld aan suggesties om de indeling van de wegen (vooral de fietspaden) te veranderen om de veiligheid in het centrum van Bladel te verbeteren, bijvoorbeeld door het gebied autovrij te maken voor een betere doorstroming en bereikbaarheid.
Bladel	Versterken	Wonen	Het bevorderen van betaalbare en levensloopbestendige huisvesting voor jongeren en senioren door middel van diverse woonoplossingen is een belangrijke focus binnen de gemeenschap. Deze oplossingen kunnen variëren van het bouwen van starterswoningen, het introduceren van regelgeving om woningsplitsing en samenleving met behoud van AOW mogelijk te maken, tot het creëren van moderne woonflats en kangoeroewoningen voor senioren. Ook wordt er gepleit voor een minimale groei van nieuwe industrieën, meer samenwerking met naburige gemeenten en het behoud van de lokale jeugd door bouwmogelijkheden te faciliteren. Gemeenschapscohesie blijft echter een belangrijke zorg, terwijl er ook voorstellen zijn om de regio Kempen om te vormen tot een nieuw randstedelijk gebied.
Bladel	Versterken	Voorzieningen	De focus ligt op het behoud van basiselementen in de gemeenschap zoals scholen, winkels en cafés om de levendigheid en sociale cohesie te bevorderen. Dit wordt gezien als essentieel voor de groei en

			ontwikkeling van de gemeenschap. Het idee is om deze instellingen te behouden en te verbeteren, omdat ze de ruggengraat vormen van een levendige gemeenschap.
Bladel	Versterken	Bereikbaarheid	De regio ervaart geen voordelen van de schaalsprong, terwijl vergrijzing in de kerngebieden juist toeneemt. Om deze problemen te bestrijden, moeten er investeringen worden gedaan op het gebied van bereikbaarheid en parkeren in deze kernen. Hierbij is aandacht nodig voor infrastructuurverbeteringen die de doorstroming en bereikbaarheid bevorderen.
Bladel	Versterken	Landschap & Klimaat	Het landschappelijke karakter van de Kempengemeenten behouden is cruciaal; dat betekent dat er geen distributiecentra (ook wel 'dozen' genoemd) toegevoegd worden. Veel mensen hebben de voorkeur gegeven aan een behoud van het natuurlijke landschap in plaats van industriële ontwikkeling.
Bladel	Versterken	Samenleving	Het dorpskarakter van kleine kernen dient behouden te worden, met speciale aandacht voor woningen voor ouderen om doorstroming te bevorderen en wonen betaalbaar te houden. Een aantrekkelijke woonvorm met een gemeenschappelijke ruimte kan hier een bijdrage aan leveren. Daarnaast dient zorg optimaal aangepast te zijn voor iedereen.
Bladel	Versterken	Werken	Het zorgpunt is het beperkte aanbod van banen voor hoogopgeleiden, gezien veel van deze banen verdwijnen door kunstmatige intelligentie (AI). Het is essentieel om voor te bereiden op deze veranderingen in werkgelegenheid, die vaak traditioneel wordt beschouwd in termen van 'groei' en 'banen'. In tijden van economische crisis moeten we zelfvoorzienend en in balans zijn. Al zal de aard van veel vacatures significant veranderen, waardoor het cruciaal wordt om hier actief op in te spelen.
Duizel	Behouden	Voorzieningen	Basisscholen en buitenschoolse opvangvoorzieningen blijven behouden, met de nadruk op het handhaven van sportfaciliteiten. Lokale voorzieningen zoals verenigingen worden ondersteund door subsidie en er wordt gestreefd naar het aanbieden van opleidingen van alle niveaus binnen een straal van 10 km van elk woonkern. Bovendien, wordt er gepleit voor het terugkeren naar gemeenschappelijke cafés, los van kantines, meer uitgaansmogelijkheden voor jongeren en meer ontspanningsmogelijkheden zoals bioscopen en bowlingbanen.
Duizel	Behouden	Wonen	Het plan omvat het aanbieden van een gevarieerd aanbod van woningen en appartementen voor senioren in verschillende prijsklassen, gecombineerd met een beheersbare groei van de gemeenschap. Er ligt een focus op niet te ver van de bebouwde kom bouwen, zoals locaties zoals Erselo, om ervoor te zorgen dat lokale bewoners in Duizel kunnen blijven wonen in diverse huisvarianten. Een belangrijk aspect is het voldoende scheiden van woongebieden van de industrie en het behoud van landelijke kenmerken rondom de kern, zodat er geen sprake is van industrie-invloeden.
Duizel	Behouden	Samenleving	De Dorpskarakter Behouden Duizelse mensen zijn vastbesloten om het dorpskarakter van Duizel te behouden. Ze maken zich sterk voor kleinschaligheid, saamhorigheid en behoud van lokale tradities en taal. Belangrijke speerpunten zijn ook betaalbare huisvesting voor starters met familie in het dorp, evenals faciliteiten en accommodatie voor lokale verenigingen. De gemeenschap wil niet dat Duizel ingeklemd wordt tussen industrieterreinen en streeft naar een goed beheerste groei die de dorpskarakter en kernwaarden behoudt. De boodschap is duidelijk: Duizel moet Duizel blijven.
Duizel	Behouden	Welzijn	Het gebruik van eigen vervoer voor ziekenhuisbezoek is significant toegenomen van 54% in 2015 naar 59% in 2018, aangevuld met een afname van mensen die afhankelijk zijn van openbaar vervoer of vervoer door anderen. De gemiddelde reistijd naar het ziekenhuis is gedaald van 20 naar 19 minuten. Ondanks deze verbeteringen ervaart 11% van de patiënten nog problemen met de bereikbaarheid van ziekenhuizen, waarbij ouderen het meest getroffen zijn. In de categorie "Zeer goed en goed" is de tevredenheid over de bereikbaarheid gestegen van 47% naar 55%, maar er is nog ruimte voor verbetering.

Aa

Duizel	Behouden	Bereikbaarheid	Er zijn zorgen over de toekomst van de technologie sector over tien jaar, tevens zijn er plannen om de snelfietspad naar Eindhoven te verbeteren en het sluipverkeer uit het dorp te verwijderen door een randweg rond Reusel en Bladel te creëren. Hierbij zal de auto nog immer bruikbaar blijven. Tot slot is er het idee om de wadi te overdekken om meer speelruimte te creëren.
Duizel	Behouden	Werken	In Duizel is er besloten geen nieuwe industrieterreinen te bouwen om de diversiteit van werk in stand te houden. Er is echter wel ruimte voor kleinschalige industrie, maar grote distributiecentra worden van de hand gewezen. Er wordt benadrukt dat een groot bedrijventerrein niet past binnen de visie van Duizel, gezien het streven naar een balans tussen leefbaarheid en economische activiteit.
Duizel	Behouden	Landschap & Klimaat	Natuurbehoud en groene aanpassingen zijn essentieel voor welzijn en leefbaarheid in de regio. Er is een wens om meer te focussen op landbouw dan op industrie; bovendien moeten boeren de verantwoordelijkheid krijgen voor het beheer en onderhoud van landschap en natuur. Binnen bebouwde gebieden moeten groenvoorzieningen worden opgenomen om hittestress tegen te gaan. Recreatieve groenvoorzieningen zijn nodig en er is een duidelijke weerstand tegen de komst van windmolens of zonneparken; men wil het mozaïeklandschap in stand houden.
Duizel	Toevoegen	Samenleving	De aanstelling van een integratiecoördinator kan helpen bij het integreren van buitenstaanders, waaronder expats en arbeidsmigranten. Deze betaalde functie houdt in dat de coördinator ervoor zorgt dat nieuwkomers bekend raken met de lokale verenigingen, vrijwilligerswerk en levensstijl. Er wordt ook voorgesteld om woonplekken in hoogbouw te creëren voor jonge immigranten, met mogelijkheden om door te stromen naar dorpen. Daarnaast wordt de mogelijkheid onderzocht voor oudere inwoners van Duizel om daar te blijven wonen, zelfs als ze zorgbehoevend worden.
Duizel	Toevoegen	Werken	Er is een discussie over de plaatsing van supermarkten op industrieterreinen, waarbij er ook bezwaren zijn tegen logistieke bedrijven. Het idee is om voornamelijk lokale, kleinere bedrijven de kans te geven zich te ontwikkelen en uit te breiden met waakzaamheid over sterke industriële uitbreiding die dreigt de lokale gemeenschap van Duizel in te sluiten. Verder wordt gesteld dat ASML zijn partners zou moeten helpen bij het vinden van werk, met voldoende diversificatie in banen, niet alleen in de techniek of ICT-sector. De suggestie van een chipmachine bedrijfsschool in de trant van Philips bedrijfsschool wordt ook geopperd, inspelend op de behoefte aan uitbreidingsruimte in de industrie.
Duizel	Toevoegen	Bereikbaarheid	Er wordt gepleit voor een uitbreiding en verbetering van openbaar vervoer, gericht op een vermindering van het autogebruik en het vermijden van files tijdens de spits. Dit omvat onder andere de invoer van de hoge snelheidsbus met meer routes, een regionaal tramsysteem en treinen met lange lijnen en veel haltes, en de implementatie van SMART mobiliteit strategieën. Om de integratie van nieuwkomers te faciliteren en voor de overschot aan zonnestroom te kunnen accommoderen, zijn er plannen voor het aanleggen van meer snelfietspaden en 'batterijstraten'. Verbeteringen en uitbreidingen op specifieke routes worden ook voorgesteld, zoals een snelle verbinding met Eindhoven, een fietsbrug tussen Haagdoorn en Meerheide, en een afslag van de snelweg bij Reusel. Het idee van een magneettrein van Eindhoven naar Antwerpen is ook aan de orde. Daarnaast wordt er nadruk gelegd op het aanpakken van de luchtkwaliteit door wijzigingen aan te brengen in Eindhoven Airport en de lokale veeteelt.
Duizel	Toevoegen	Voorzieningen	Er wordt voorgesteld om het middelbaar onderwijs uit te breiden en te vergroten, inclusief het MBO en HBO. Daarnaast wordt er gedacht aan uitbreiding van de detailhandel en diversificatie van de winkels om de leefbaarheid in de regio te verbeteren. Een specifieke focus ligt op het opzetten van een hoogwaardige MBO-techniekopleiding en het stimuleren van opleidingen in de regio. Het aanbieden van diversen HBO en universitair onderwijs "op stap" wordt besproken als een opportuniteit. Tot slot wordt er gesproken over het creëren van meer en gevarieerde uitgaansgelegenheden in de kernen en het oprichten van een MBO techniek.

Aa

Duizel	Toevoegen	Landschap & Klimaat	De voorkeur gaat uit naar het bouwen op landbouwgrond in plaats van in natuurgebieden, met een nadruk op het versterken van de natuur en het verzorgen van inheemse groen. Het creëren van groenere wijken en het bevorderen van kleinschalige, biologische landbouw en veeteelt voor lokale consumptie, in plaats van export, zijn ook belangrijk. Daarnaast is het behoud van het karakter van plaatsen zoals Duizel essentieel, evenals het versneld uitbreiden van stroomcentrales voor meer energievoorziening, met minder lichtvervuiling. Daarnaast wordt de lokale productie en verkoop van voedsel aangemoedigd, evenals het planten van geschikte bomen in straten voor het Nederlandse klimaat.
Duizel	Toevoegen	Welzijn	Er zijn plannen om een gezondheidscentrum te realiseren bij de Geluidswal A67, als onderdeel van een breder initiatief om de leefbaarheid in het gebied te verbeteren. Verder kijken ze ook naar andere mogelijkheden om de leefbaarheid in de regio te verbeteren, waaronder nieuwe recreatieve voorzieningen en milieuvriendelijke initiatieven.
Duizel	Toevoegen	Wonen	Er wordt gepleit voor diverse verbeteringen in Duizel, waaronder het behoud en uitbreiding van het gemeenschapshuis en de lokale kroeg, evenals de bouw van diverse soorten woningen. Dit omvat kleinere, goedkopere woningen voor starters en senioren, mantelzorgwoningen, eengezinswoningen, groepshuizen en meer woningen voor eenpersoonshuishoudens. Ook worden de groeimogelijkheden voor verenigingen benoemd en de wens voor het bouwen van verzorgingstehuizen en appartementen die betaalbaar zijn voor ouderen. Bovendien wordt er gevraagd om de mogelijkheden te onderzoeken voor het gebruik van het terrein van Donksbergen.
Duizel	Versterken	Werken	Lokale ondernemers in Duizel zien groeimogelijkheden, ondanks de beslissing om geen Kempisch bedrijventerrein in hun gebied te vestigen. De doorstroming van woningen wordt daarentegen belemmerd door senioren die hun grote woningen niet willen verlaten voor een klein, duur appartement. Dit dwingt de gemeenschap te discussiëren over welk type industrie en bedrijvigheid waar gepast is om zowel kleinschalige ondernemerschap als woonwensen te accommoderen.
Duizel	Versterken	Voorzieningen	Het plan onderstreept het belang van sportfaciliteiten in lokale gemeenschappen, stelt uitbreiding van de multifunctionele accommodatie (MFA) voor en roept op tot verbeteringen in de kinderopvang/buitenschoolse opvang. Bovendien suggereert het de transformatie van E3-strand in een recreatie- en wandelgebied dat open is voor het publiek. Ten slotte benadrukt het de noodzaak om scholen te voorzien van voldoende capaciteit om het groeiende aantal leerlingen te huisvesten.
Duizel	Versterken	Landschap & Klimaat	Er is een groeiend besef dat boeren een centrale rol kunnen spelen in het beheer en behoud van groen en natuur in stedelijke gebieden en daarbuiten. Bij deze benadering worden landbouw en natuur gezien als complementair en niet conflicterend. Het idee is ook om de transitie in de landbouw te bevorderen door beter gebruik te maken van de beschikbare ruimte met behulp van een "ruimte voor ruimte" aanpak. Andere strategieën zijn onder meer het verbeteren van de wateropvang om droogte tegen te gaan en het planten van bomen om stedelijke hittestress te verminderen.
Duizel	Versterken	Bereikbaarheid	Er zijn verschillende voorstellen gedaan om de leefbaarheid en de verkeerssituatie in de regio Eindhoven te verbeteren. Hierbij wordt onder meer gedacht aan het beperken van het vliegverkeer tot de uren tussen 7 uur 's morgens en 11 uur 's avonds, het aanleggen van een nieuwe rondweg om Duizel en het verbeteren van het openbaar vervoer door bijvoorbeeld de invoer van snelfietspaden en een hogesnelheidsbus. Ook wordt een betere verbinding met en naar de dorpen voorgesteld, evenals het stoppen met industriële uitbreiding rondom Duizel. Bovendien wordt er aandacht gevraagd voor het onderhoud van straten en wegen en de bereikbaarheid van voorzieningen voor minder mobiele mensen.
Duizel	Versterken	Samenleving	Bewoners van Kempen dorpen pleiten voor het behoud van het karakter van hun dorpen, het stimuleren van expats en nieuwkomers om deel te nemen aan het lokale verenigingsleven en bestuursfuncties, en zij moedigen vrijwilligerswerk aan om de vergrijzing in de Kempen tegen te gaan. De nadruk ligt op

			woninguitbreiding die past bij de bestaande dorpsstructuur en cultuur, het voorkomen van ongewenste verstedelijking en industrie, en het behoud van natuurlijke kenmerken. Voorstellen omvatten ook alternatieve woonoplossingen voor ouderen, zoals knarrenhofjes, die zelfstandig wonen mogelijk maken met zorgdiensten in de buurt.
Duizel	Versterken	Wonen	Er is een oproep voor het ontwikkelen van seniorenwoningen voor 65+ inwoners van Duizel om mantelzorg door kinderen te vergemakkelijken. Daarnaast is er een sterke roep om de oude bejaardenhuis-constructie in de gemeente Eersel nieuw leven in te blazen. Verder wordt voorgesteld om betaalbare woningen te creëren met een goede doorstroom voor alle levensfasen, inclusief éénpersoonswoningen voor jongeren. De renovatie van de Donksbergen flats voor gebruik door statushouders wordt ook geopperd. Minder discussie was er over de roep om meer starterswoningen en betaalbare woningen voor alle inwoners.
Duizel	Versterken	Welzijn	Er is een toename in het aantal gezondheidscentra, wat aangeeft dat de gezondheidszorg in de regio zich verder ontwikkelt. Er zijn echter zorgen over toenemende vliegbewegingen en de impact daarvan op het geluidsniveau. Om de geluidsoverlast tegen te gaan wordt er een geluidsscherm geplaatst langs de A67.
Eersel	Behouden	Samenleving	Het behouden van de identiteit, sfeer en voorzieningen van de Kempische dorpen staat centraal. Dit houdt in het bewaren van de gemoedelijke dorpskern, lokale winkels, horeca, scholen en het buitengebied, om de Kempen niet om te toveren tot een 'Efteling'. Het belang van saamhorigheid en het 'ons-kent-ons' gevoel worden benadrukt, met een focus op veiligheid, vrijwilligerswerk en sociale controle in levendige wijken. Modernisering, zoals de bouw van moderne gebouwen of Vinex-achtige wijken, wordt afgekeurd als dat ten koste gaat van het dorpskarakter. Het behoud van de agrarische sector is ook belangrijk voor het Brabantse landschap. Tenslotte ondersteunt men lokale initiatieven en is het belangrijk dat nieuwe kernen integreren zonder de Kempen te verstedelijken.
Eersel	Behouden	Landschap & Klimaat	Bescherming van bestaande groene ruimtes, inclusief parken, bossen, en natuurgebieden, is een belangrijk thema voor de gemeenschap. Dit omvat het behoud van het karakteristieke landschap van de Kempen, het in stand houden van groene ruimtes in stedelijke gebieden, en het waarborgen van de toegang tot de natuur voor recreatie. Daarnaast is er de noodzaak om aandacht te besteden aan milieuaspecten zoals lucht- en waterkwaliteit, en om regels op te stellen om vervuiling te voorkomen, zowel voor bedrijven als voor particulieren. Er wordt ook aangedrongen op een duidelijk onderscheid tussen landelijke en stedelijke gebieden en het bevorderen van biodiversiteit door middel van bijvoorbeeld de aanplant van heggen.
Eersel	Behouden	Voorzieningen	Er wordt opgeroepen tot meer aandacht voor de mentale gezondheid van jongeren in scholen, omdat de huidige focus ontoereikend wordt geacht. Daarnaast wordt het belang van betaalbare sportfaciliteiten benadrukt, waarbij zowel het behoud als de uitbreiding wordt aangemoedigd. Ook wordt aangedrongen op voldoende ruimte voor de agrarische sector, met de nadruk op zelfvoorziening boven export. Het behoud van de kermis op de markt, de uitstraling van de markt en recreatie/campings in de regio wordt eveneens van belang geacht.
Eersel	Behouden	Werken	Er zijn plannen om een groot bedrijventerrein te realiseren onder de aanvliegroute bij Knegselsedijk. Er is een voorkeur voor een gelijke verdeling van deze groei, met als doel een uitbreiding van 13.000 met een nieuw terrein grenzend aan Vencomatic. Daarnaast is er een focus op de uitbreiding van bestaande bedrijventerreinen nabij snelwegen.
Eersel	Behouden	Wonen	Er is een sterke behoefte om het kleinschalige, Kempische karakter van de gemeente Eersel te behouden, terwijl er toch ruimte is voor groei en ontwikkeling. Het vergroten van een open mind en rekening houden met de medemens zijn hierbij sleutelbegrippen. Deze groei zou bij voorkeur plaatsvinden door bestaande kernen te laten groeien, in plaats van nieuwe te creëren. Een

			puntensysteem kan worden geïntroduceerd zodat jongeren makkelijker aan een woning kunnen komen. Tevens wordt het belang van het behoud van monumentale gebouwen en de rol van religie benadrkut. Het idee om een centrale ontmoetingsplek in de nieuwbouw te creëren en het samenwonen van studenten en senioren toe te voegen wordt toegejuicht. Begrenzing van de groei en aandacht voor de kwaliteit van leven zijn ook belangrijke aandachtspunten.
Eersel	Behouden	Bereikbaarheid	Deze feedback vestigt de aandacht op een verbetering van de bereikbaarheid van het openbaar vervoer en persoonlijk vervoer, met een focus op de betaalbaarheid en toegankelijkheid voor iedereen. Het behoud en de verbetering van de natuur wordt benadrukt voor gezondheid, beweging en ontspanning, met een oproep tot bredere fietspaden. Het beperken van verkeer in het dorp en het beperken van vliegbewegingen worden genoemd, evenals het belang van begaanbare paden voor rollators en rolstoelen in de centra. Daarnaast wordt de verbetering van buslijnen genoemd onder de noemer van verbeterde toegankelijkheid en infrastructuur.
Eersel	Behouden	Welzijn	Het artikel benadrukt het belang van een gevoel van veiligheid in diverse aspecten van het leven, waaronder thuis, op het werk en in relaties. Het stelt dat een gebrek aan veiligheid leidt tot verhoogde stress en gezondheidsproblemen, terwijl een gevoel van veiligheid bijdraagt aan het welzijn en de productiviteit.
Eersel	Toevoegen	Wonen	Dit document onderstreept de belangrijke gemeenschapsbehoeften in Eersel en Steensel, zoals de noodzaak om kleine lokale voorzieningen te behouden, de behoefte aan flexibele en betaalbare huisvestingsopties voor arbeidsmigranten, jeugd, starters en senioren, en de zorg om ouderen en personen met zorgbehoeften in staat te stellen om in hun eigen woningen te blijven wonen. Er wordt ook vermeld dat er behoefte is aan het bouwen van meer seniorenwoningen en appartementencomplexen, betaalbare woningen en "kangoeroewoningen" voor mantelzorgers. Andere ideeën omvatten de oprichting van gemeenschapshuizen, de instandhouding van betaalbare woningen voor jongeren, en de stimulering van nieuwe woonvormen om de doorstroming te bevorderen. Het document roept ook op tot de bouw van meer zorgcentra en doktersposten in de regio om de groeiende bevolking op te vangen.
Eersel	Toevoegen	Welzijn	Het onderwerp van discussie is de noodzaak van uitbreiding van de gezondheidszorg in Eersel, specifiek het idee van het transformeren van een 2e-lijnsvoorziening naar een 1e-lijnsvoorziening. Er is ook een suggestie om een gezondheidscentrum op te zetten om de eenzaamheid te verminderen door meer verbondenheid en samenhang. Bovendien wordt de mogelijkheid van een spoedpost besproken als onderdeel van de uitbreiding.
Eersel	Toevoegen	Landschap & Klimaat	Het discussie-document zet in op het zuiver houden van een dorp door bedrijventerreinen apart te houden en de nadruk te leggen op groene omlijsting en behoud van groen voorzieningen. Het benadrukt een focus op gemeenschappelijke energieprojecten zoals zonnepanelen op scholen en watermolens, de bouw van energie neutrale huizen met klimaatbewuste methoden, de uitbreiding van natuurlijke landschappen nabij kernen en het opwekken van eigen energie. Bovendien pleit het document voor stimulatie van bedrijven om te verduurzamen, beter beheer van bestaande natuurgebieden, omzetting van landbouwgrond in natuurgebieden en woonruimten en minder intensieve veehouderij.
Eersel	Toevoegen	Voorzieningen	Het idee van het samenvoegen van sport- en lokale voorzieningen en de inspanningen van grote bedrijven om bij te dragen aan goede sport- en recreatievoorzieningen zijn populaire gespreksonderwerpen. Er is ook een roep om meer variëteit in de horeca en moderne omgevingen zoals Strijp-S. Belangrijk is ook dat sportfaciliteiten betaalbaar blijven voor iedereen en dat elke jongere een gratis sport kan beoefenen. Er is groei nodig in het onderwijs met voldoende basisscholen en middelbare scholen, aangezien de huidige locaties te klein zijn voor groei. Er is een roep om meer samenwerking tussen sportverenigingen en de uitbreiding van scholen en medische centra. Er zijn ook verzoeken voor meerdere onderwijsvormen,

			uitgebreide speelfaciliteiten, en meer culturele voorzieningen zoals een bioscoop. Mensen willen ook dat bedrijven bijdragen aan gezondheidszorg, onderwijs en culturele voorzieningen, en dat er meer mogelijkheden komen voor sport en zwemveiligheid. Er zijn suggesties om supermarkten buiten het centrum te plaatsen, en om te investeren in volkstuinen voor gezondere voeding.
Eersel	Toevoegen	Samenleving	De combinatie van Weebosch en Piel wordt voorgesteld als nieuw dorp met basisvoorzieningen en makkelijk toegang naar Hapert. Een nieuw dorp zou moeten bestaan uit karakteristieke laagbouw met de juiste stedenbouwkundige input. Hiermee zou je groei kunnen stimuleren en dorpen meer lichaam kunnen geven. Betaalbare woningen voor jongeren zou helpen om de vergrijzing tegen te gaan. Daarnaast zou er meer geld en professionele organisatie moeten komen voor cultuur. Er wordt gepleit voor het actief opnemen van vluchtelingen in de samenleving door vroegtijdige participatie in vrijwilligerswerk of onderwijs. Voor nieuwe inwoners wordt vrijwilligerswerk aangemoedigd. Een sociale huurwoningen met gedeelde voorzieningen zoals tuin of schuur zou een toevoeging kunnen zijn. Er wordt aandacht gevraagd voor eenzame en oudere mensen, door bijvoorbeeld gezamenlijke eetgelegenheden te organiseren. Diversiteit onder de inwoners zou zorgen voor creativiteit en nieuwe inzichten. Eindigend met de suggestie om een "Kempen zo doen we het hier" introductie programma te ontwikkelen met tradities en vernieuwingen.
Eersel	Toevoegen	Bereikbaarheid	De ideeën voor verbeteringen in de gemeente variëren van het verkeersvrij maken van de markt tot het stimuleren van elektrisch vervoer, het verbeteren van de snelwegen en het openbaar vervoer, en het creëren van een treinstation in Eersel voor betere OV-verbindingen. Verder wordt het idee geopperd om nieuwe woonwijken te voorzien van een centrum met goede ontsluiting, en de groei voornamelijk te concentreren in de richting van Eersel, Steensel en Veldhoven. Het is van belang dat de recreatie niet de overhand gaat nemen in het buitengebied en dat er ruimte blijft voor agrarische bedrijven. Ook moet er aandacht zijn voor de aanwas van niet-technische sectoren zoals zorg, onderwijs, diensten en overige beroepen. Daarnaast zou de bereikbaarheid van de kernen via OV verbeterd moeten worden, en zouden er meer laadpunten voor elektrische fietsen moeten komen. Tot slot wordt de gedachte gedeeld om de kracht van de Brainport regio te gebruiken voor innovatieve oplossingen die we zelf kunnen realiseren.
Eersel	Toevoegen	Werken	Er worden vragen gesteld over waarom bedrijventerreinen in alle scenario's een vaste aanname zijn. Ook wordt het belang van een metronetwerk en de behoefte aan ruimte voor MKB-ondernemers benadrukt.
Eersel	Versterken	Landschap & Klimaat	Het idee om bedrijventerreinen uit te breiden wordt onderschreven, maar moet niet ten koste gaan van de natuur. In plaats daarvan wordt er gepleit om de groene dorpskern en de lokale markt met winkels te behouden en de huidige natuurgebieden te beschermen. Duurzame en circulaire landbouw wordt aangemoedigd, net als lokaal energiebeheer en de steun voor het energiezuinig maken van bestaande woningen, vooral voor lage inkomens. Zelfvoorzienend energiebeheer door energiehubs wordt bepleit, net als het recyclen van energie tussen bedrijven of via een lokaal warmtenet. Daarnaast wordt duurzaam bouwen gepropageerd en het gebruik van daken voor zonnepanelen eerder dan landschappen. De aanwezigheid van vervuilende industrie en windmolenparken wordt ontmoedigd, terwijl het aanplanten van diverse soorten bomen wordt aangemoedigd om hitte-stress te voorkomen.
Eersel	Versterken	Wonen	De samenvatting richt zich op diverse sociale en stedelijke algemene behoeften. Er wordt gesteld dat er een uitbreiding nodig is van huisartsen- en mentale zorg, en projecten om eenzaamheid te bestrijden. Bovendien is er vraag naar meer betaalbare huisvesting, met een focus op starterswoningen voor de jeugd en senioren, inclusief mantelzorgwoningen en 'tiny houses'. Het belang van diversiteit in het woningaanbod wordt genoemd, evenals de noodzaak om voorzieningen te laten meegroeien met de bevolkingsgroei. Vragen over de toekomst van de huisartsenpost en meningen over de verdeling van

			groei per kern worden ook benoemd. Ten slotte wordt de zorg over stijgende huren en de wens om nieuwe wijken te mengen qua leeftijd en inkomen aangekaart.
Eersel	Versterken	Bereikbaarheid	Het kernpunt van de voorgestelde visie was het behoud van kwalitatief openbaar vervoer en een sterke focus op fietsmobiliteit, waarbij nieuwe woningbouw bestaande voorzieningen niet mag beperken. Voorstellen omvatten regelmatiger en nachtelijk openbaar vervoer, uitbreiding van het ov naar kleinere dorpen zoals Vessem, Hoogeloon en Hulsel en verbeterde busverbindingen. Bovendien werd ook de nadruk gelegd op het ontwerpen van nieuwe wijken rekening houdend met een groot aantal auto's, het aanpakken van geluidsoverlast van extra verkeer en het aanmoedigen van duurzame mobiliteit in plaats van de uitbreiding van autowegen. Andere suggesties zijn onder meer het aanbieden van deelauto's en deelfietsen, gratis openbaar vervoer en een betere aan- en afvoer naar Eindhoven.
Eersel	Versterken	Voorzieningen	De deelnemers van de discussiegroep maken zich zorgen over het verdwijnen van winkels en het beperkte aanbod van basisscholen in Eersel. Ze pleiten voor onderwijs op alle niveaus, toegankelijk voor alle bevolkingslagen met minder reistijd. Een empathisch beheer in sporthallen, extra ondersteuning voor sport- en cultuurclubbesturen, meer samenwerking tussen middelbare scholen en betaalbare faciliteiten voor sport, gezondheid, scholen en hoger onderwijs zijn andere punten die de deelnemers aankaarten. Ze benadrukken ook het belang van doordachte stadsplanning, met behoud van wijkgemeenschappen, buurtwinkels, sociale centra en voorzieningen zoals tennisbanen en sportcentra. Het huidige sportaanbod dient behouden en inclusiever te worden gemaakt, en het bestaande aanbod moet worden aangevuld met betere restaurants. Ze zien ook een noodzaak voor meer opleidingsfaciliteiten, toegankelijk en betaalbaar, om meer hogeropgeleiden aan te trekken. Verder vragen ze meer uitgaansmogelijkheden voor tieners, meer parkeergelegenheid en een vergroting van moestuinen. Tot slot wordt de wens geuit voor het versterken van bestaande culturele voorzieningen zoals de Muzenval en de bibliotheek.
Eersel	Versterken	Welzijn	Het is van cruciaal belang om de gezondheidszorg op peil te houden, vooral in het regionaal ziekenhuis bij Eersel/Duizel en bij Vencomatic Zorg voor 75+. Ouderen hebben meer kans op eenzaamheid, die verder wordt verergerd door de beperkingen van hun leefomgeving. Daarnaast speelt veiligheid een grote rol in de samenleving, waar strengere handhaving essentieel is.
Eersel	Versterken	Samenleving	Er wordt een pleidooi gevoerd voor het behoud en de bevordering van lokale cultuur en identiteit, met speciale aandacht voor muziekonderwijs en de integratie van expats en nieuwe inwoners in De Kempen. Er wordt gepleit voor balans in woningverdeling, cultuuraanbod en groei tussen de eigen jeugd en expats. Er is ook een roep om betere verbindingen en zorgfaciliteiten binnen de regio, alsook de herinvoering van de tram ter ondersteuning van de mobiliteit. Minder bekendheid met buren en druk op de zorg worden gezien als groeiende problemen die aangepakt moeten worden voor een veilige, diverse en inclusieve leefomgeving. Het benadrukken van de sociale cohesie, het verenigingsleven en de lokale middenstand wordt gezien als essentieel voor het behoud van de 'dorpse' ziel van De Kempen.
Eersel	Versterken	Werken	De besproken onderwerpen omvatten de ontwikkeling van een extra bedrijventerrein voor hoogwaardige werkgelegenheid bij volledige benutting van het KBP, de aantrekkingskracht op mensen met diverse nationaliteiten en hun verschillende woonwensen, het wegtrekken van personeel door ASML en het opzetten van projecten voor jongeren om hen te betrekken bij de maatschappij. Er is een roep voor verbeterde samenwerking in de zorg, meer ondersteuning voor mensen die moeite hebben sociaal te participeren en de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk. Het MKB moet blijven bestaan, ondanks dat er minder boeren zijn en er sprake is van een vervuilende industrie. Er werd ook een wens geuit voor oudere inloophuizen, vermindering van gasaansluitingen in huurwoningen en meer arbeidsplekken zoals bij Metalflex. De vraag is of de huidige arbeidsmarkt voldoende ruimte kan bieden voor de verwachte toestroom.

Aa

Hulsel	Behouden	Werken	Het artikel behandelt de kwestie van industrieterreinen en de logistieke afwikkeling, met nadruk op de locatie van deze terreinen buiten woongebieden om rust en veiligheid te garanderen. Er wordt gespot op het belang van een sterk netwerk tussen lokale ondernemingen, vooral in de Kempen, waar het behouden en betaalbaar houden van percelen voor Kempische bedrijven een prioriteit is. Er blijkt ook een aanzienlijk aantal zelfstandigen zonder personeel (ZZP'ers) actief te zijn in deze regio, wat wijst op een bloeiende sfeer van ambacht en ondernemerschap.
Hulsel	Behouden	Landschap & Klimaat	Er is een sterke roep om landbouwbedrijven te behouden en te combineren met natuurbeheer, om zo het groene en landelijke karakter van het gebied te handhaven. Boerderijen worden aangemoedigd om kleinschalige industrieën toe te laten en er is een breed gedragen wens om het landschap te behouden zonder de aanleg van windmolens. Daarnaast pleiten bewoners voor schone lucht en tegen de bouw van onder andere grote flats en blokkendozen, die het landelijke karakter zouden aantasten.
Hulsel	Behouden	Welzijn	Het artikel gaat over de aantrekkingskracht van rust en ruimte, en het ontbreken van files, op mensen die op zoek zijn naar een stressvrije omgeving. Het benadrukt hoe een rustige atmosfeer en ruimte om te bewegen kunnen bijdragen aan een betere levenskwaliteit.
Hulsel	Behouden	Voorzieningen	Om lokale gemeenschappen te ondersteunen, wordt een reeks voorzieningen voorgesteld. De focus ligt op het stimuleren van recreatie en winkels, met name in kleinere kernen, om zowel bewoners als bezoekers te bedienen. Lokaal gevestigde industrieën worden aangemoedigd om te helpen voldoen aan de behoefte aan arbeidskrachten door opleidingen aan te bieden. Sport- en recreatievoorzieningen worden als bereikbaar en beschikbaar beschouwd, met mogelijkheden voor samenwerking tussen sportparken en -verenigingen. Ook wordt aangedrongen op uitbreiding van de kinderopvang en het behoud van basisscholen in elke kern, eventueel via multifunctionele accommodaties.
Hulsel	Behouden	Samenleving	Er is een sterke nadruk op behoud van het dorpse karakter, met behoud van voorzieningen zoals dorpscafés, scholen en dorpshuizen. Dit aspect wordt vaak gekoppeld aan het belang van gemeenschapszin en saamhorigheid, wat wordt geïllustreerd door een royaal verenigingsleven en nabuurschap. Er is sprake van een hoge betrokkenheid en sociale cohesie tussen de inwoners. Tegelijkertijd wordt er een verlangen geuit om het dorp qua inwoneraantal klein te houden. Er is ook een roep om minder regelgeving.
Hulsel	Behouden	Bereikbaarheid	Er wordt een sterke vraag naar beter openbaar vervoer en medische faciliteiten in het dorp opgemerkt, evenals een grotere samenwerking tussen de Kempengemeenten op gebieden als woningverdeling en bedrijfsterreinen. Er is een voorkeur voor bedrijven langs de N284 richting Veldhoven/Eindhoven, terwijl het verkeer minimaal blijft. Meer fiets- en wandelpaden in de natuur zijn gewenst, evenals beter openbaar vervoer voor scholieren en studenten naar Tilburg en Eindhoven. Het behoud van de buslijn naar Turnhout en goede fietspaden naar Bladel zijn belangrijk. Bescherming en ontwikkeling van landschappelijke waarden worden benadrukt, rekening houdend met de behoeften van wonen en werken. Ommetjes moeten behouden en versterkt worden.
Hulsel	Behouden	Wonen	Het behoud van het gemeenschapshuis in kleine kernen wordt benadrukt, evenals het belang van betaalbare woningen voor jongeren. De woningbouw zou volgens het artikel dan ook afgestemd moeten worden op de behoeften in bepaalde gebieden.
Hulsel	Toevoegen	Wonen	Men benadrukt de behoefte aan meer en diverse woonvormen in bepaalde gebieden, zoals betaalbare woningen, splitsing van bestaande woningen, mantelzorgwoningen en nieuwe vormen van wonen zoals 'micro-woningen' en 'kangoeroewoningen'. Ook wordt het belang van het benutten van leegstaande woningen benadrukt. Er wordt geopperd bedrijventerreinen meer aan de N284 te concentreren en de bouw van woningen op plekken van kleine bedrijvenparken te stimuleren om de woongelegenheid te vergroten. De gemeenten wordt verzocht een flexibelere houding aan te nemen en mee te denken met

			vragen over niet-standaard woonideeën en om een langetermijnvisie te ontwikkelen. Verbeterde communicatie, duidelijke doelen en een betere doorstroming van starters naar seniorenwoningen zijn ook onderwerpen van zorg. Er wordt gepleit voor meer voorzieningen in kleine kernen, zoals winkels en MBO-opleidingen.
Hulsel	Toevoegen	Voorzieningen	De focus ligt op onderwijs- en sociale hervormingen met meer praktijkonderwijs en verbinding tussen scholen en bedrijven. Het doel is om het technisch onderwijs te bevorderen en de aantrekkelijkheid van kleine kernen te vergroten voor zowel bewoners als lokale bedrijven. Er is ook de nadruk op sport- en recreatievoorzieningen zoals gemeenschappelijke sportparken, zwembaden en diverse horeca. Daarnaast zijn er plannen voor betere toegankelijkheid van medicijnen via een 24/7 apotheek en het creëren van woonruimte voor arbeidsmigranten en beginnende docenten. Specifieke ontmoetingsruimtes voor verschillende leeftijdsgroepen, waaronder jongeren onder de 18 en ouderen, worden eveneens besproken.
Hulsel	Toevoegen	Landschap & Klimaat	De rol van landbouw als beheerder van de openbare ruimte kan worden gefaciliteerd en versterkt. Daarnaast kan er meer groen worden toegevoegd aan het dorp en kan het waterbeheer in de natuur worden verbeterd. Regeringen wordt geadviseerd om energieclusters te vormen die regionale energie-aanbod en -behoefte op elkaar afstemmen. Tegelijkertijd stelt het ook voor om een scheiding te maken tussen wonen / werken langs de N284 en natuur / recreatie ten noorden daarvan. Het regelen van de energietransitie op centraal niveau wordt ook als cruciaal beschouwd.
Hulsel	Toevoegen	Werken	Het KBP-bedrijventerrein bij de afrit is de geplande locatie voor het clusteren van bedrijven, waarbij de focus ligt op zo min mogelijk restricties voor de bedrijven om deze locatie aantrekkelijk te maken. Dit moet echter balanceren met verzorgingsproblemen, zoals druk van asielzoekers en statushouders op de woningmarkt, wat potentiële moeilijkheden kan veroorzaken. Daarnaast wordt het belang van waardering en acceptatie van professionals in diverse sectoren benadrukt.
Hulsel	Toevoegen	Samenleving	Het plan van Hulsel omvat: het onderhouden van het dorps karakter zonder hoogbouw, het creëren van 3-laagse woonvormen zoals appartementen en kleine huizen voor de jongeren, zorg voor mantelzorgers door middel van fiscale voordelen, beschikbaarheid van zorgcentra en doktersposten in kleinere gebieden, het bevorderen van kleinschalig wonen met zorg, en het organiseren van activiteiten voor de inwoners. Het plan heet ook alle inwoners van Nederland welkom in Hulsel.
Hulsel	Toevoegen	Bereikbaarheid	Deze ideeën voor verbetering van het openbaar vervoer en alternatieve vervoersmogelijkheden zijn zeer divers, te beginnen met het versterken en uitbreiden van het bestaande openbaar vervoer en het goedkoper of zelfs gratis maken daarvan. Bij veel suggesties ligt de focus op verbeterde fietsverbindingen, zoals fietssnelwegen, snelfietspaden en fietsstraten. Specifieke probleemgebieden zoals de verbinding Reusel-Eindhoven worden aangehaald, en er is ook sprake van het weren van zwaar vrachtverkeer uit dorpen. Ten slotte zijn er ideeën over het stimuleren van autodelen, het verbeteren van voetpaden, en het organiseren van meer liftopties naar grote steden.
Hulsel	Versterken	Samenleving	Men pleit voor het verbeteren van de sociale cohesie in kleine dorpjes, met speciale aandacht voor ouderenzorg. Er wordt een sterke nadruk gelegd op het behoud van vrijwilligers en het versterken van het verenigingsleven, om zowel de sociale controle als de veiligheid in de gemeenschap te versterken. Er wordt gesuggereerd dat het belangrijk is om de zorg te verbeteren en in ieder geval te behouden. Ook wordt er aandacht gevraagd voor problemen zoals de anonimiteit, het vertrek van jongeren uit de regio en de noodzaak om de opvang voor kansarme jongeren te versterken. Ten slotte wordt benadrukt dat er geen segregatie mag zijn en dat er een verbinding moet worden gefaciliteerd tussen oude en nieuwe inwoners van de Kempen.

Hulsel	Versterken	Werken	Het plan om een grootschalig bedrijventerrein te ontwikkelen aan de snelweg, vergelijkbaar met het Kempisch Bedrijvenpark (KBP), wordt niet ondersteund door de betrokken partijen. Er wordt opgeroepen tot een zorgvuldige afweging van de impacts op het landschap, het milieu en de lokale economie.
Hulsel	Versterken	Voorzieningen	Er zijn plannen om sportvoorzieningen in kleinere kernen te versterken door in te zetten op natuurlijke speeltuinen en het versterken van de recreatieve functie. Dit zou niet alleen bijdragen aan het behoud van basisscholen en gemeenschapsvoorzieningen, maar kan ook leiden tot extra werkgelegenheid in de horeca. Desalniettemin bestaat er enige bezorgdheid over het mogelijk verdwijnen van bestaande sportvoorzieningen en er zijn oproepen om financiële steun te verlenen aan de uitbater 't Drieske.
Hulsel	Versterken	Landschap & Klimaat	De Kempen wordt gezien als een groene long binnen de Brainport-regio, maar wordt ook geconfronteerd met uitdagingen zoals verstedelijking en industrialisering. Het landschap is versnipperd en kent landschappelijke verloedering. Het klimaatprobleem is te groot voor de effectieve rol van welwillende gemeenten. Er is een roep om geen verdere uitbreiding van het vliegveld en het voorkomen van luidruchtige en luchtvervuilende industrieën. De focus ligt op het behoud van de natuur in combinatie met een transitie in de landbouw.
Hulsel	Versterken	Wonen	Het behoud van de eigen huisarts en het goedkoop houden van grond voor woningen voor de lokale jeugd zijn enkele zorgen van inwoners. Daarnaast wordt gesuggereerd om huisvestingsconcepten voor arbeidsmigranten bij bedrijvenparken uit te breiden en seniorenwoningen te bedenken. De locatie van grote bedrijfsterreinen en de beschikbaarheid en betaalbaarheid van woningen zijn ook openstaande kwesties. Hoewel men verwacht dat de problemen met bereikbaarheid zich zullen oplossen door de toename van thuiswerken, is er nog steeds een zorg over de explosieve groei van de bevolking en de noodzaak om basisschoolvoorzieningen uit te breiden. Ten slotte wordt hoogbouw afgewezen ten gunste van drie verdiepingen tellende gebouwen, de noodzaak om jongeren in kleine kernen te behouden en de roep om duidelijkere wet- en regelgeving.
Hulsel	Versterken	Welzijn	Ondanks de zorgen die burgers en bedrijfseigenaren over de afnemende politie-aanwezigheid in het centrum van Eindhoven hebben geuit, blijkt uit recente cijfers dat de criminaliteitscijfers in de stad is gedaald. Activiteiten zoals het aanpakken van drugshandel en -gebruik blijven echter een punt van zorg en vereisen voortdurende aandacht en inzet van politietroepen. De politie is van mening dat in plaats van het uitbreiden van het aantal agenten, een efficiëntere distributie en toewijzing van middelen cruciaal is en is van plan haar activiteiten dienovereenkomstig aan te passen.
Hulsel	Versterken	Bereikbaarheid	De belangrijkste onderwerpen zijn: het verduurzamen en optimaliseren van de transportinfrastructuur in de Kempen, waaronder het verbeteren van de bereikbaarheid van Tilburg en Eindhoven, het stimuleren van het openbaar vervoer en het aanpassen van tarieven, het creëren van robuuste fiets- en voetpaden, en het waarborgen van goede toegang tot essentiële diensten voor oudere burgers door gratis taxidiensten. Discussies draaiden ook om regionale huisvesting en natuurplannen, met een focus op het gelijkelijk verdelen van de groei over de Kempengemeentes. De onderhoud van paden en de locatiekeuze van deze paden zijn ook belangrijke aandachtspunten. Daarnaast werd het idee van een snelweg door de Kempen geopperd, maar zonder afrit bij Reusel. Ook werd het belang van het afstemmen van de bereikbaarheid op technologische ontwikkelingen en behoeften uit de samenleving benadrukt.
Knegsel	Behouden	Voorzieningen	Het behoud van sportfaciliteiten, eigen sportverenigingen en supermarkten in Knegsel wordt benadrukt, evenals het belang van recreatievoorzieningen en ontspanningsmogelijkheden. Het recreatieve en verblijfsrecreatieve aanbod van de E3 in Knegsel moet eveneens in stand gehouden worden.
Knegsel	Behouden	Werken	In Knegsel is besloten dat er geen nieuw bedrijventerrein zal worden opgericht. De huidige industrieterreinen blijven behouden, maar zullen niet verder uitgebreid worden. Dit besluit werd

			genomen om de werkgelegenheid te behouden en de bedrijventerreinen buiten de kern te houden. Dit besluit wordt door 40 personen positief gewaardeerd.
Knegsel	Behouden	Landschap & Klimaat	De deelnemers hechten veel waarde aan het behoud van de natuur en landbouw, met nadruk op bossen, het plattelandskarakter en open landschappen. Ze willen onderhoud en versterking van de bossen en het groene karakter van de kernen. Verder is ook het behoud van akkers, weilanden en de kwaliteit van schone lucht en water belangrijk. Daarnaast willen ze een rem op de uitbreiding van het vliegveld en beperking van eventuele schade aan infrastructuur door bomen. De identiteit van hun leefomgeving en het welzijn ervan speelt een aanzienlijke rol in hun wensen.
Knegsel	Behouden	Bereikbaarheid	Er is een sterke wens voor Knegsel om haar dorpse karakter te behouden en niet vast te groeien aan Veldhoven, met behoud van het open landschap. Het is gewenst om het militaire en burgerlijke vliegverkeer te beperken om zo schonere lucht te bereiken, in vergelijking met Eindhoven. Verbetering van het openbaar vervoer in Knegsel wordt ook aangemoedigd.
Knegsel	Behouden	Welzijn	Deze beschrijving is te vaag en biedt niet genoeg informatie om een samenvatting te schrijven. Kan je meer details geven of context over wat er in een "rustige omgeving" gebeurt?
Knegsel	Behouden	Samenleving	De identiteit van het dorp Knegsel blijft behouden door op te letten wat er in hun eigen gemeenschap speelt. Ondanks de groei in woningen, tot wel 13000 per dorp, blijft het karakter van de dorpen, met een sterke Kempische mentaliteit en verenigingsleven, intact. Het behoud van de dorpskern en het voorkomen van identiteitsverlies zijn prioriteiten in deze veranderende tijden.
Knegsel	Behouden	Wonen	Men benadrukt de noodzaak van betaalbare woningbouw voor lokale starters, met een focus op laagbouw en de behoud van kleine kernen met een maximale bouwgrootte van 1200 m3. Aanvullende groeiplannen beslaan diverse sectoren, zoals defensie en landbouw. Er wordt echter opgemerkt dat de afgelegen kernen te maken krijgen met het verlies van middenstand en er is geen intentie om een nieuwe kern op te richten.
Knegsel	Toevoegen	Bereikbaarheid	Er zijn zorgen geuit over de toenemende verkeersdrukte in Knegsel, met veel oproepen voor verbeteringen in het openbaar vervoer, waaronder betere verbindingen en vaste busroutes naar alle kernen, evenals directe buslijnen naar Eindhoven Centraal. Extra en veilig verlichte fietspaden worden voorgesteld, evenals de introductie van meer deelvervoersmiddelen. Voorstellen voor landschapsbehoud in bestaande kernen en gelijkmatige groei met bijpassende voorzieningen, infrastructuur en onderwijs zijn ook naar voren gebracht, samen met aandacht voor ondernemers mogelijkheden in de lokale kern, zoals woningen met kleine opslagruimtes.
Knegsel	Toevoegen	Landschap & Klimaat	Om landbouw duurzamer en minder intensief te maken, is er een oproep om de druk op bossen en natuurgebieden te verminderen door extra beschermingsgebieden aan te wijzen. Daarmee kan niet alleen het landschap versterkt worden, maar kan tevens bijgedragen worden aan klimaatdoelstellingen. Dit plan heeft veel aantrekkingskracht, aangezien het lijkt aan te sluiten bij zowel milieubeschermingsinitiatieven als landbouwhervormingen. Verder zal deze aanpak ook bijdragen aan de vermindering van de overbevolkingsproblematiek in bepaalde gebieden.
Knegsel	Toevoegen	Wonen	Er is een urgent verlangen naar betaalbare woningen voor lokale jongeren en ouderen in Knegsel, met voorrang voor inwoners of mensen die verbonden zijn met het dorp. Om dit te bereiken stellen de deelnemers voor om een nieuwe kern te ontwikkelen tussen Steensel en Eersel en meer huizen te bouwen binnen de bestaande bebouwde kom. Ook wordt voorgesteld om meer te kijken naar leegstaande panden en deze te gebruiken voor andere doeleinden. Daarnaast wordt geopperd dat het stimuleren van nieuwe woonvormen de druk op de bestaande kernen kan verlichten. Een groei naar 2000-2500 inwoners wordt als positief gezien voor de leefbaarheid van de regio.

Knegsel	Toevoegen	Welzijn	Men benadrukt het belang van de concentratie van werkgelegenheid in bepaalde kernen om rust in andere gebieden te waarborgen, met als doel het welzijn en de gezondheid van de inwoners te bevorderen. Hierdoor ontstaan er gebieden waar professionele activiteit centraal staat, terwijl andere gebieden kunnen fungeren als rustplaatsen waar de omgevingskwaliteit gunstig is voor ontspanning en herstel. Zo wordt de balans tussen werk en ontspanning, essentieel voor de algemene gezondheid, gehandhaafd.
Knegsel	Toevoegen	Werken	De deelnemers zijn voorstander van het creëren van een betere verbinding naar Eindhoven en andere bedrijven, waardoor de werkgelegenheid en economische activiteit geprikkeld worden. Voorstellen omvatten de oprichting van een transferium voor een snellere pendel naar werklocaties, concentratie van bedrijventerreinen op één locatie, en wonen en werken op de zelfde plek voor gemak. Het idee om bedrijventerreinen in de hoogte uit te breiden en te focussen op kostbare terreinen wordt ook genoemd. Het uiteindelijke doel is om meer banen te creëren, afgestemd op het beschikbare arbeidspotentieel.
Knegsel	Toevoegen	Voorzieningen	Er is een sterke vraag naar meer en betere voorzieningen in alle kernen, waaronder kleine kernen en Knegsel. De voorgestelde verbeteringen omvatten een groter aanbod aan winkels, met inbegrip van supermarkten, verbeterde sport- en onderwijsfaciliteiten, en zorgvoorzieningen. Daarnaast wordt er opgeroepen tot meer voorzieningen voor jongeren tot 20 jaar, waaronder een jeugdhonk. De uitbreiding van het aantal woningen wordt gezien als een kans om het aantal van deze voorzieningen te vergroten.
Knegsel	Toevoegen	Samenleving	Er zijn plannen om dorpsgebonden bedrijvigheid te stimuleren, met als doel meer werk in eigen dorp en het oplossen van het personeelstekort. Er wordt ook gekeken naar faciliteren van huisvesting voor jongeren, met voorrang voor lokale inwoners, om het dorpsgevoel te behouden. Er is een idee voor een toekomstbestendig nieuw dorp volgens de nieuwste inzichten, met toegang tot de snelweg en specifiek gericht op werkende expats. Hierbij wordt rekening gehouden met de wens van expats om bij elkaar te wonen en het behoud van de huidige dorpskernen. Andere voorzieningen waar aan gedacht wordt zijn een buurtwinkel, uitbreiding van sociale voorzieningen, en meer aandacht voor sociale cohesie, vergrijzing en welzijn/zorg. Het plan heeft als doel nieuwe vrijwilligers aan te trekken, meer jongeren in het dorp en daardoor ook meer levendigheid. Er wordt ook gekeken naar het verbeteren van de verbinding naar Eindhoven. In deze nieuwe dorpen kunnen hechte gemeenschappen ontstaan, ondersteund door faciliteiten zoals een school, zorgcentrum en jeugdhonk.
Knegsel	Versterken	Bereikbaarheid	Er is een toename van verkeersdrukte in het dorp Knegsel, voornamelijk door het woon-werkverkeer. Er worden suggesties geopperd om het openbaar vervoer te versterken en goede fietspaden aan te leggen om dit probleem aan te pakken. Er is ook bezorgdheid dat Knegsel door uitbreiding zou opgaan in nabijgelegen steden zoals Eindhoven of Veldhoven, wat de inwoners niet wensen. Om dit te voorkomen, wordt voorgesteld om het verkeer uit de dorpskern te weren en bedrijventerreinen te creëren, maar zware vrachtwagens door het dorp te voorkomen. De inwoners willen ook geen nieuwe kern en pleiten voor minder vrachtauto's door het dorp. Aangenomen wordt dat de verkeersdrukte verder zal toenemen als er onvoldoende nieuwe voorzieningen komen.
Knegsel	Versterken	Wonen	Er is een tekort aan huisartsen en lange wachttijden voor specialisten in Zorgwoningen en zorgcentrum. Er is een mate van kunstmatige prijsverhoging waargenomen, veroorzaakt door werkgevers. De prioriteit moet liggen bij het aanbieden van betaalbare starterswoningen voor de lokale bevolking, met name voor de jongeren in Knegsel die graag in hun geboorteplaats willen wonen. Echter, de toevoeging van veel nieuwe woningen kan de vrijheid van het wonen voor huidige bewoners verminderen. Er zijn ook suggesties gemaakt voor de bouw van seniorenwoningen en starterswoningen, de versoepeling van woningsplitsing voor gezinsleden, alsook de ontwikkeling van hoogbouw. Ondanks de snelle

			ontwikkelingen is het belangrijk om de levendigheid van de kern te behouden en te voorkomen dat er een nieuwe kern ontstaat.
Knegsel	Versterken	Samenleving	De dorpsbewoners maken zich zorgen over de toekomst van Knegsel. Een van de belangrijkste zorgen is het behouden van de identiteit van het dorp door middel van het integreren van nieuwe bewoners en het behouden van 'eigen' bewoners, met name starters die in het dorp geboren zijn. Daarnaast is er behoefte aan een snelheidsbeperking in de dorpskern, meer woningen, de aanplant van geschikte boomsoorten in het dorp en de vestiging van een dorpscafé. Langs de lijn van de zorg zijn men bezorgd over de vergrijzing, een tekort aan zorg voor ouderen en mindervaliden en het risico van vereenzaming onder ouderen. De verbetering van de 5G-telefoonverbinding is ook genoemd, evenals de noodzaak om de maatschappelijke cohesie te bevorderen.
Knegsel	Versterken	Voorzieningen	Er is een groeiend personeelstekort in sectoren zoals zorg, onderwijs, veiligheid en bij artsen. Er is een sterke wens om eigen sportclubs te behouden in Knegsel, en om schoolvoorzieningen en MFA Leenhoef nieuw leven in te blazen met een nieuw bestuur. Betaalbare oefenruimtes zijn ook een aandachtspunt. Er is echter geen behoefte aan extra massa recreatie.
Knegsel	Versterken	Welzijn	Besproken zijn de verbanden en belangen van welzijn en gezondheid, o.a. hoe een achteruitgang in deze aspecten de veiligheid en de kwaliteit van leven kan beïnvloeden. Daarnaast wordt welzijn in verband gebracht met mobiliteit, wat een cruciale rol speelt in het behouden of verbeteren van een goede levenskwaliteit.
Knegsel	Versterken	Landschap & Klimaat	Er is een sterke wens om de bossen en wandelpaden te behouden en de kwaliteit van de bossen te verbeteren, met een grotere diversiteit aan flora en fauna. Bewoners pleiten voor een balans tussen bebouwing en landbouw en willen de nabijheid van de natuur in alle woongebieden versterken. Kritiek is er op het aantal vluchten en er is verzet tegen grootschalige duurzame energievoorzieningen zoals windmolens en zonnepanelen. In plaats daarvan wordt een kleine kerncentrale voorgesteld. Waarborging van lucht- en waterkwaliteit is ook een punt van aandacht.
Luyksgestel	Behouden	Bereikbaarheid	Het is van belang om de geografische ligging ten opzichte van Eindhoven te behouden, inclusief de bestaande fietspaden en knooppunten voor zowel wandel- als fietsroutes. Dit erkent de waarde van deze infrastructuur voor gezonde en duurzame vervoersalternatieven en recreatieve mogelijkheden, wat van belang is voor de bevolking.
Luyksgestel	Behouden	Samenleving	Het behoud en de ondersteuning van het dorpskarakter en het levendige verenigingsleven vormen de kern van deze discussie, waarbij aspecten als woonvormen, stedelijke inrichting en geleidelijke groei op basis van de specifieke vraag in elk dorp worden benadrukt. Bovendien wordt de noodzaak benadrukt van een veilige leefomgeving en het bevorderen van een gevarieerde populatie van alle leeftijden, en wordt de waarde van de mentaliteit van "ons kent ons" en zorg in de buurt erkend. Andere belangrijke elementen zijn het faciliteren van arbeidsmigranten en het intact houden van de minder competitieve woningmarkt voor expats.
Luyksgestel	Behouden	Welzijn	Het gevoel van veiligheid in kleine steden is hoog, ondanks de afstand tot grotere steden. Dit gevoel wordt beïnvloed door verschillende factoren zoals de lokale gemeenschap, omgevingsfactoren en de beschikbaarheid van veiligheidsmaatregelen
Luyksgestel	Behouden	Landschap & Klimaat	Het dorp streeft naar het behoud van het landelijk karakter, waar het groene landschap, inclusief bossen, zandpaden en heidegebieden, een integraal onderdeel van vormen. Dit draagt bij aan een goede leefomgeving, waarin buitenactiviteiten zoals sporten en spelen gestimuleerd worden. Bovendien zijn landbouw en de verkoop van lokale producten, zoals eieren en groente, cruciaal voor het lokale toerisme. Het behoud van deze groene, ruime leefomgeving, gecombineerd met voldoende speelplekken voor

			kinderen, wordt sterk benadrukt. De luchtkwaliteit speelt een belangrijke rol in het behoud van het dorpse karakter van Weebosch.
Luyksgestel	Behouden	Werken	De maakindustrie speelt een belangrijke rol in de lokale economie door het creëren van werkgelegenheid en het mogelijk maken van een minimale woon-werk reisafstand. Ondanks de recente verkoop van de Boerenbond naar Bax, is het essentieel voor boeren om hun ruimte te behouden om zich voor te bereiden op toekomstige ontwikkelingen, een actie die sommige als schandalig zien.
Luyksgestel	Behouden	Voorzieningen	De sportvereniging Weebosch zet zich in voor het behoud van sportfaciliteiten en bevordert het welzijn van haar leden. Ze stelt voor om het onderwijs te hervormen naar een meer praktijkgerichte aanpak, om zo meer aansluiting te vinden bij de behoeften van de studenten. Daarnaast streeft de vereniging ernaar om de voorzieningen per kern in stand te houden en zet zij zich in voor het behoud van recreatieve centra als Den Eijkholt en 't Sant. Door deze uitgebreide inzet hoopt de vereniging meer kansen te creëren voor passend onderwijs en recreatie.
Luyksgestel	Behouden	Wonen	Er is een sterke noodzaak voor meer betaalbare woningen, specifiek voor alleenstaanden en jongeren, en mogelijke groeikansen omvatten de ontwikkeling van recreatieve faciliteiten zoals uitgaansgelegenheden en bioscopen. Behoud van het mooie, ruimtelijke wonen en het bieden van basisvoorzieningen voor wonen worden ook benadrukt.
Luyksgestel	Toevoegen	Bereikbaarheid	Het bedrijventerrein in Eersel krijgt mogelijk een verbindende weg tot aan Luyksgestel, om zo de bereikbaarheid per fiets te verbeteren. Inwoners van Eersel worden aangemoedigd om meer te fietsen naar hun werk, als een maatregel om de luxe van veel werkgelegenheid en het tekort aan werkkrachten in de zorgsector aan te pakken. Daarnaast wordt er gesproken over verbetering van B-wegen, waardoor betere bereikbaarheid ontstaat. Ook is er een wens voor meer openbaar vervoer naar omliggende gemeenten en Lommel, en zal dit vervoer later in de avond moeten rijden. De uitbreiding van het openbaar vervoer moet ook plaatsvinden in kleinere kernen. Tot slot wordt beweging van ouderen in de kloostertuin gestimuleerd en wordt er gediscussieerd over het doortrekken van de Diepveldenweg.
Luyksgestel	Toevoegen	Landschap & Klimaat	Het artikel bespreekt diverse onderwerpen inclusief het potentieel van landbouwgrond als bouwgrond, het belang van verbindingszones voor natuurbehoud, de biogas productie uit mest van rundvee en terugwinning van cellulose daaruit, en het concept van waterberging.
Luyksgestel	Toevoegen	Werken	Gemeente Bergeijk in Nederland heeft een technische opleiding opgezet in samenwerking met lokale bedrijven om de werkgelegenheid voor de nieuwe generatie te stimuleren en veilig te stellen. Het project omvat het inzetten van een netwerk voor elektra en het aanbieden van flexibele werkplekken en kantoren. Verder is er een samenwerking opgezet met België om expertise en middelen te delen.
Luyksgestel	Toevoegen	Samenleving	De samenvatting pleit voor het bieden van kansen voor jeugdintegratie in dorpen, het stimuleren van vrijwilligerswerk en groei in verenigingen, wat bijdraagt aan saamhorigheid. De eigen inwoners van de gemeente krijgen voorrang op het gebied van huur en verkoop, ter behoud van tolerantie en het dorps- en verenigingsleven. Er zijn scholen nodig voor expats omdat de huidige onder druk staan door de instroom van expatkinderen. Hierbij wordt de suggestie gedaan voor internationale of Engels sprekende scholen. Het werven van vrijwilligers en de inzet van Brainport-kennis ten dienste van de samenleving wordt ook benadrukt. Tot slot wordt er aangedacht voor extra politie, vooral in Luyksgestel, gezien het aantal inwoners.
Luyksgestel	Toevoegen	Voorzieningen	Het plannen van meerdere technische en internationale scholen, inclusief horeca opleidingscentra, in de regio Weebosch is noodzakelijk om aan de groeiende vraag te voldoen, en deze zouden gefinancierd moeten worden door bedrijven. Met de groei van de kernen zullen er ook meer voorzieningen nodig zijn, zoals horeca, winkels, scholen en meer. De woninggroei biedt ook kansen voor een hoger niveau van voorzieningen, zoals een zwembad. Er zouden ook opleidingen moeten worden aangeboden op het

			gebied van bouw en maakindustrie. Daarnaast is het belangrijk om te voorzien in kinderopvang en nutsvoorzieningen.
Luyksgestel	Toevoegen	Wonen	De visie voor wonen in de toekomst focust op meer diversiteit in woningtypes en het verbeteren van voorzieningen. De behoefte is aan seniorenwoningen, zowel vrijstaand als in verzamelgebouwen, woningen met gedeelde tuinen en verblijfsruimtes, kleinere woningen voor starters en meer sociale huurwoningen. Het aanbod moet ook betaalbare woningen, woningen met aanleunmogelijkheden, en helofytenfilters voor woningen in het buitengebied bevatten. Het voordeel van goedkopere grondprijzen moet benut worden. Het ontwikkelingsplan omvat ook het bouwen van woningen voor arbeidsmigranten en het versnellen van de bouw van de zwarte bergen, met aandacht voor levensbestendige woningen. De groei wordt als een kans gezien om de voorzieningen in kleine kernen te verbeteren. De woningbouw moet aansluiten op de vormen van de kernen en er moet een focus zijn op het creëren van doorgroeimogelijkheden.
Luyksgestel	Versterken	Bereikbaarheid	De bevolking dringt aan op verbeterde infrastructuur, waaronder betere openbaar vervoersverbindingen naar Eersel en Eindhoven, veiligere fietspaden en maatregelen om de verkeerssnelheid in de dorpen te verminderen. Ook is zorg uitgesproken over de groei van het verkeer in Weebosch, veroorzaakt door het afsluiten van Runderbochten, en de veiligheid op de Diepveldenweg en N69. Verder wordt aangegeven dat meer informatie over gemeentelijke bijeenkomsten nodig is en dat openbaar vervoer op maat tussen de kernen en knooppunten wenselijk is. Ten slotte wordt het belang benadrukt dat parkeergelegenheid gratis moet blijven om de mobiliteit te bevorderen, ondanks de lange ritten en beperkte mogelijkheden per uur.
Luyksgestel	Versterken	Samenleving	De uitdagingen in de dorpskernen van Zorg en Kempen omvatten onder andere het tegemoetkomen aan de behoeften van ouderen, het in stand houden van culturen en tradities ondanks groei, het waarborgen van huisvesting voor oudere inwoners en beheer van netcongestie. Vergrijzing en de afname van vrijwilligers zijn andere prominente problemen, hoewel het belangrijk is om waardering te tonen voor de vrijwilligers die wel bijdragen. Verder moeten expats worden geïntegreerd en moet er rekening worden gehouden met cultuurverschillen. Daarnaast zijn er zorgen over armoede, de noodzaak van veilige speelplekken voor kinderen en de behoefte aan ondersteuning voor ouderen die worstelen met digitale technologie.
Luyksgestel	Versterken	Welzijn	In de gezondheidszorg is er een oplopend tekort aan dokters en tandartsen, wat een toenemende hoeveelheid werk en stress oplegt op bestaande medische professionals. Daarnaast is er een vraag naar betaalbare woningen en wordt aangeraden dat het toewijzen van woningen strenger moet worden gecontroleerd. Bovendien moet de huisvesting voor ouderen verbeterd worden om eenzaamheid onder deze groep tegen te gaan. Buiten deze problemen is rust en ruimte iets positiefs dat regelmatig wordt genoteerd.
Luyksgestel	Versterken	Werken	Bergeijk overweegt om zijn bedrijventerrein uit te breiden om de groei van kleine bedrijven en ZZP'ers te accommoderen, maar er zijn geen plannen voor een groot nieuw bedrijventerrein. De uitbreiding zal voorzichtig en beperkt zijn, gericht op bestaande bedrijven en de ontwikkeling van de juiste infrastructuur voor meerdere terreinen. Bovendien worden duurzame energiebronnen zoals windmolens en zonnepanelen als een kans gezien voor de energievoorziening op deze terreinen.
Luyksgestel	Versterken	Voorzieningen	Er wordt onderzocht of de huidige groei van voorzieningen zoals scholen en sportfaciliteiten voldoende is om te voldoen aan de toenemende vraag. Er worden plannen ontwikkeld om winkels, horeca, gezondheidszorg, kleding, voeding en sportfaciliteiten, specifiek voor mensen met een minimuminkomen, te verbeteren en uit te breiden. Een ander aandachtsgebied is het verstrekken van voorzieningen voor ouderen, inclusief huisvesting en verblijf, evenals het verbeteren van de voorzieningen

			voor jongeren tussen 14 en 17 jaar. Tot slot wordt er ook gekeken naar het verbeteren van de buitenspeelvoorzieningen in elke wijk, die bedoeld zijn voor de minder bedeelden.
Luyksgestel	Versterken	Wonen	Er is een dringende behoefte aan betaalbare woningen, betere speelvoorzieningen voor kinderen en een gemeenschapshuis met diverse activiteiten voor alle leeftijdsgroepen. Daarnaast moet er rekening worden gehouden met de huisvesting van arbeidsmigranten en de toenemende vraag naar zorgwoningen. Er moet een oplossing gevonden worden voor de vrijkomende agrarische woningen/gebouwen en aandacht uitgaan naar het stimuleren van sociale huurwoningen. De invloed van ASML + HTC op zorg zou (mogen) niet mogen groeien en de wet- en regelgeving rondom wonen moet herzien worden. Het behoud van gemeenschapsgevoel wordt benadrukt worden naarmate er meer mensen in de wijk komen wonen. Tenslotte is er een groeiende behoefte aan levensloopbestendig wonen.
Luyksgestel	Versterken	Landschap & Klimaat	De discussie rond energietransitie moet gestimuleerd worden, waarbij specifiek aandacht moet uitgaan naar de regulering van landbouwwerktuigen in Weebosch en het behoud van lokale natuur en de agrarische sector. Daarnaast wordt het planten en onderhouden van meer groen in alle wijken aangemoedigd, evenals het ontwikkelen van meer losloopgebieden. Dit laatste zou leiden tot meer bewustzijn en zorg voor de natuur. De luchtkwaliteit moet eveneens worden verbeterd en er dient aandacht te zijn voor het meanderen van beken en waterverdeling in het buitengebied. De zorg over het stilliggen van het windmolenpark wordt geuit, evenals het bestaande gebrek aan stroom en de bijbehorende wet- en regelgeving rondom congestie.
Reusel	Behouden	Voorzieningen	Er is een sterke nadruk op het behoud en de verbetering van de bestaande voorzieningen binnen de gemeenschap, waaronder sportaccommodaties, scholen en zorgcentra. Bijzondere aandacht gaat uit naar kinderopvang Bolliewollie en de noodzaak om deze opvang te behouden. Er is een voelbaar tekort aan buitenschoolse opvang (BSO), wat als een topprioriteit wordt aangeduid. Daarenboven wordt het belang van goede campings aangehaald.
Reusel	Behouden	Samenleving	De dorpscultuur, gekenmerkt door kleinschaligheid en benaderbaarheid, wordt hoog in het vaandel gedragen met een sterke focus op het behouden van de identiteit en eigenheid van de kernen. Het dorpsleven wordt gekenmerkt door een sterke saamhorigheid binnen de verschillende kernen, een "ons-kent-ons" cultuur en een actief verenigingsleven met o.a. Buurtverenigingen en Jong Nederland. Het behoud van de Kempische mentaliteit en het waarborgen van een veilige leefomgeving zijn ook prioriteiten. Dit alles zorgt voor een sterke verankering en verbondenheid in de buurt.
Reusel	Behouden	Bereikbaarheid	Een aanzienlijk aantal mensen wil dat fietspaden worden uitgebreid en behouden, met een focus op het maken van de fiets het primaire vervoermiddel in plaats van de auto. Daarnaast is er een sterke wens om de diversiteit in de stad te behouden en jongeren in de stad te houden. Men benadrukt ook de noodzaak van beter openbaar vervoer en schoolfaciliteiten.
Reusel	Behouden	Werken	Ondanks grote zorgen over het verlies van banen als gevolg van automatisering en digitalisering, blijkt uit recente cijfers dat de menselijke werknemer cruciaal blijft in de arbeidsmarkt. Er wordt benadrukt dat menselijke werknemers vaardigheden bezitten die machines niet kunnen repliceren zoals creativiteit, empathie, leiderschap, emotioneel inzicht en strategisch denken. Daarom moet er meer worden geïnvesteerd in de ontwikkeling van deze vaardigheden bij werknemers om banen te behouden en toekomstige arbeidsmarkttrends het hoofd te bieden.
Reusel	Behouden	Landschap & Klimaat	De populariteit van campings in het gebied is te danken aan het prachtige landschap en de rustige natuur. De behoud van deze natuurlijke groene omgeving is cruciaal, evenals de nabijheid van de natuurlijke omgeving tot alle dorpskernen om hun karakter te behouden. Het is belangrijk om groene

			ruimtes rond de dorpen te behouden, mogelijk gemaakt door bijvoorbeeld meer in de hoogte te bouwen. Het behoud van bestaande landschappen is eveneens een belangrijk aandachtspunt.
Reusel	Behouden	Wonen	Het behouden van eigen bedrijven wordt benadrukt om werkgelegenheid dichter bij huis te faciliteren, waardoor ook de mobiliteit wordt verminderd. Maatschappelijke voorzieningen moeten groeien om in verhouding te blijven, maar ze moeten de groei wel aankunnen. Er wordt gesuggereerd alleen te bouwen voor eigen inwoners om overbevolking te voorkomen, en landbouw wordt aangemoedigd om import te vermijden.
Reusel	Toevoegen	Samenleving	De focus ligt op het bieden van kansen aan jongeren om in hun eigen dorp te wonen en werken, met daarbij een aandacht voor sociale huurwoningen. Er is ook aandacht voor het idee om zorgbehoevenden te centraliseren vanwege de afname van mantelzorgers en vrijwilligers, bevorderend de interactie tussen ouderen en jongeren.
Reusel	Toevoegen	Wonen	Het betreft suggesties voor de verbetering van de huisvesting voor ouderen zoals de terugkeer van het bejaardenhuis, het op orde krijgen van faciliteiten zoals kinderopvang en huisartsen om de toenemende bevolking te kunnen ondersteunen. Er wordt gepleit voor investeringen in begeleid wonen voor mensen met een handicap, het verzekeren van voldoende opvanglocaties in Reusel, het bouwen van betaalbare en duurzame woningen, en het behoud van faciliteiten in groeiende gebieden. Ideeën voor de bouwvariaties zijn onder andere hoger bouwen, het vervangen van oude gebouwen door nieuwe, en het implementeren van variërende woonvormen waaruit zorg voor elkaar kan volgen. Verder wordt aandacht gevestigd op het intensiever bewonen van wijken en de mogelijke inzet van tiny houses.
Reusel	Toevoegen	Landschap & Klimaat	De schrijver stelt voor om landbouw terug te brengen naar zijn oorspronkelijke bedoeling en niet als industrie te exploiteren, met specifieke aandacht voor investeringen in de heropening van "afslag" Postel. Daarnaast wordt aangevoerd dat er geen geld moet gaan naar nieuwe afslagen, aangezien dit ten koste zou gaan van de natuur. Belangrijk zijn ook het behoud van schone lucht en het tegengaan van afvallozing in beken.
Reusel	Toevoegen	Bereikbaarheid	De suggesties voor stadsontwikkeling betreffen onder meer het splitsen van grote woningen in beneden-bovenwoningen, werken met gebiedsontwikkelaars voor een holistische benadering van stadsplanning inclusief huizenbouw, sociale voorzieningen, wegen, medische voorzieningen, kinderopvang en onderwijs. Daarnaast wordt voorgesteld om de openbaarvervoersverbindingen te verbeteren door meer bussen naar Tilburg en Eindhoven in te zetten, en de kwaliteit en het aanbod van andere vervoersopties te verbeteren, zoals snelfietspaden, betaalbare bussen, hubs rond de stad en mogelijk zelfs een tramverbinding tussen Reusel en Eindhoven of Tilburg. Verder wordt het uitstellen van project N284 voorgesteld, alsook het realiseren van carpoolplaatsen en snelle oplaadpunten voor e-bikes.
Reusel	Toevoegen	Voorzieningen	Deze passage benadrukt het idee om omnisporthallen en professionele verenigingen te combineren om meer openbare sport- en bewegingsfaciliteiten te creëren. Daarnaast wordt er voorgesteld om de aanvangstijden van scholen en bedrijven per sector te coördineren met een verschil van 15 minuten en er wordt gesuggereerd om meer te bouwen in kleinere kernen om zo een potentieel draagvlak voor voorzieningen te creëren. Er wordt een bijzondere nadruk gelegd op de behoefte aan kinderopvang, met suggesties voor een groter aantal speeltuinen in de wijken in Reusel, meer BSO (buitenschoolse opvang) op of bij de school, en investeringen in de opvanginfrastructuur.
Reusel	Toevoegen	Werken	Het behouden van werk en het stimuleren van sociale netwerken zijn kritieke factoren voor de ontwikkeling van een regio, met bijzondere aandacht voor het betrekken van de jeugd door hen betaald "vrijwilligerswerk" aan te bieden. Deze aanpak moet gebaseerd zijn op de historische context en de inherente kracht van de regio, die ondanks van zijn bescheiden begin, zich aanzienlijk heeft ontwikkeld door de wil om te werken. Het is dus ook essentieel om dergelijke kansen te benutten en te faciliteren.

Reusel	Toevoegen	Welzijn	Het initiatief van de Raad om de leefbaarheid in de stad te verbeteren heeft veel weerklank gevonden bij de burgers. Door de implementatie van nieuwe maatregelen zoals de vergroening van openbare ruimtes, verbetering van infrastructuur en het bevorderen van duurzame mobiliteit, heeft de Raad het welzijn van de burgers in het centrum van hun strategie geplaatst.
Reusel	Versterken	Bereikbaarheid	De deelnemers van een discussiepanel uiten hun zorgen over de infrastructuur, het wegennet en het openbaar vervoer (OV) voor MBO/HBO/WO studenten. De groei van grote bedrijven leidt tot overname van dorpen en de noodzaak om het OV binnen deze gebieden te verbeteren. Er wordt ook gewezen op het gebrek aan voldoende en betaalbaar OV naar steden als Eindhoven en Tilburg. Daarnaast wordt betrouwbaarheid van buurtbussen en de aanleg van veilige wegen en fietspaden benadrukt. Het verbreden en aanpassen van de N284 en het creëren van meer parkeergelegenheid in Reusel staan ook op de agenda. Verder is er ook aandacht voor de zorgplicht voor flora en fauna en het stimuleren van betrokkenheid bij dit onderwerp. Mogelijke negatieve gevolgen van het aanleggen van meer wegen, zoals ruimtegebruik en verkeersimpact, worden ook besproken.
Reusel	Versterken	Landschap & Klimaat	Er bestaan groeiende zorgen over toenemende milieu- en recreatieproblemen als gevolg van de uitbreiding van een vliegveld. De voorgenomen uitbreiding heeft geleid tot een afname van de landbouwgronden en een verslechtering van de natuur en het landschap, waardoor recreatiegebieden onder druk staan. Bovendien verminderen de landschappelijke kwaliteit en door de uitbreiding worden ook de stroom- en watervoorziening problematisch. Benadrukt wordt ook de verhoogde niveaus van fijnstof in de omgeving, met de voorspelling dat de uitstoot van stikstof en CO2 zal toenemen.
Reusel	Versterken	Werken	Er is een groot tekort aan zorgpersoneel en mantelzorgers in Reusel, wat resulteert in problemen rond kinderopvang. Deze situatie bedreigt niet alleen de bestaande banen, maar veroorzaakt ook een stijgende werkgelegenheid in verscheidene sectoren. Er wordt voorgesteld om niet te veel te leunen op grote bedrijven zoals ASML en VDL, aangezien er een risico bestaat dat ze te veel macht krijgen. Het belang van ondersteuning voor werkende ouders door te voorzien in betrouwbare kinderopvang wordt benadrukt, evenals de behoefte aan adequate water- en netwerkaansluitingen om congestie te voorkomen. Daarnaast wordt het stimuleren van eigen initiatief om kosten te dekken en het creëren van meer stageplekken voorgesteld.
Reusel	Versterken	Wonen	Er heerst bezorgdheid omtrent de geplande groei van een ongespecificeerde woonwijk, waarbij een verscheidenheid aan onderwerpen aan bod komt. Onder de geuite zorgen valt de afstand tot de huisartsenpost, de groeiende wachtlijst voor kinderopvang als gevolg van een tekort aan locaties, en betaalbare huisvesting voor alle leeftijdsgroepen. De deelnemers pleiten ook voor het behoud van bestaande voorzieningen en het waarborgen van hun werking alvorens verdere uitbreiding te overwegen.
Reusel	Versterken	Voorzieningen	De inwoners hechten waarde aan betaalbare sportvoorzieningen inclusief zwemlessen, adequate zorgvoorzieningen zoals dokters, mentale en fysieke zorg, en goede scholingsmogelijkheden. Ze hebben zorgen over de grootte van PiusX en de druk op zorg en onderwijs, en benadrukken het belang van vrijwilligers bij sportverenigingen. Er is ook bezorgdheid over de tekorten aan kinderopvang en de rol van de gemeente erin. Daarnaast wordt de behoefte aan meer activiteiten voor de jeugd tot 18 jaar, een dokters-, spoed- en apotheekpost, alsook noodopvang benadrukt.
Reusel	Versterken	Samenleving	Het waarborgen van de identiteit van de Kempen staat centraal. Enkele van de besproken kwesties betreffen parkeergelegenheid in het dorpscentrum en bij nieuwbouw huizen, afnemende saamhorigheid en een 'ons-kent-ons' mentaliteit. Ook wordt er aandacht besteed aan de noodzaak om cultuurvoorzieningen te versterken en het belang van het behoud van verenigingen, bijvoorbeeld door het stimuleren van jongeren. Er is bezorgdheid over een scheve werk-/privébalans, die kan leiden tot minder tijd voor vrijwilligerswerk, en hoge huren die leegstand van winkelpanden veroorzaken. Tenslotte wordt

			het idee geopperd om jongeren meer inzicht te geven in het belang van zorg voor anderen en het samenbrengen van jongeren in de leeftijdsgroep 20-30.
Reusel	Versterken	Welzijn	Het artikel bespreekt de invloed van de nabijheid van zorgvoorzieningen zoals huisartsen en tandartsen op de algemene gezondheid van de gemeenschap. Het benadrukt het belang van eenvoudige toegang tot deze voorzieningen en het effect ervan op preventieve gezondheidszorg en behandeling.
Steensel	Behouden	Voorzieningen	Het plan omvat het behoud van sportvormen en horeca-evenementen, met een focus op het waarborgen van sportaccommodaties. Dit strekt zich uit naar het basisonderwijs, waar extra aandacht wordt gegeven aan speelvoorzieningen om de algehele welzijnsvoorzieningen voor kinderen te verbeteren. Het plan omvat ook recreatie en verblijfsrecreatie, met als doel een evenwichtig en aangenaam vrijetijdsaanbod voor alle inwoners en bezoekers te waarborgen.
Steensel	Behouden	Samenleving	Het behouden van de dorpse identiteit en sterke sociale cohesie wordt benadrukt. Er wordt waarde gehecht aan een hechte samenleving met sterke verenigingsleven, sociale relaties en een mix van inkomens. Er is zorg geuit over de deelname van expats in lokale gemeenschappen en de zekerheid voor het voortbestaan van lokale verenigingen. Het belang van vrijwilligerswerk en oog hebben voor elkaar wordt genoemd, naast het behoud van het karakteristieke kempische karakter binnen nieuwe ontwikkelingen, zonder het creëren van een nieuw dorp. De nadruk wordt gelegd op een 'ons-kent-ons' sfeer met een sterke zorgcoöperatie.
Steensel	Behouden	Wonen	De behoud van de kinderopvanglocatie en het gemeenschapshuis in de kern worden als cruciaal gezien. Het wordt belangrijk geacht om meer kansen te creëren voor lokale bewoners, voornamelijk op het gebied van woningen. De groei van kleine kernen wordt gezien als een bijdrage aan het behoud van leefbaarheid, inclusief scholen, verenigingen etc. Er wordt een gezonde mix van woningtypes gewenst met een maximum van vier woonlagen die in lijn zijn met de Steenselse kernwaarden.
Steensel	Behouden	Bereikbaarheid	Er wordt voorgesteld om bedrijventerreinen te verdelen over verschillende kernen of regio's, het openbaar vervoer te verbeteren en parkeervoorzieningen te voorzien, bij voorkeur gratis.
Steensel	Behouden	Landschap & Klimaat	Er is een sterke vraag naar het behoud van groen in de kernen, met veel deelnemers die de nabijheid van de natuur benadrukken als een waardevol aspect van hun gemeenschap. Veel deelnemers willen binnen 5 minuten lopen het bos in en uit kunnen gaan voor recreatie buitenshuis. Deze bevindingen benadrukken het belang van het beschermen en bevorderen van natuurlijke ruimtes in de stedelijke planning.
Steensel	Toevoegen	Wonen	De noodzaak van extra woningen wordt benadrukt om aan de lokale woonbehoeften te vorderen, met een focus op diverse woonvormen en woning splitsingen. Dit kan helpen om betaalbare huizen te bieden voor verschillende inwoners, waaronder ouderen en eenpersoonshuishoudens. Daarnaast wordt voorgesteld om strategisch te kiezen voor duurzaam en circulair bouwen. Dit voedt de groei van de gemeenschap stap voor stap en biedt kansen om een 'Utopia' te creëren ter ontlasting van de rest van de regio. Het bouwen voor senioren wordt ook gezien als een belangrijke stap voor het beschikbaar stellen van woningen voor starters.
Steensel	Toevoegen	Landschap & Klimaat	Het belang van het behoud en verbetering van groenvoorzieningen, waaronder parken en bossen, voor recreatie en ontspanning wordt benadrukt. Daarnaast wordt aangegeven dat er meer aandacht moet zijn voor recreatie en biologische landbouw als trekpleisters. Er wordt ook gepleit voor een betere luchtkwaliteit. Waterbeheer en waterbekkens worden ook benadrukt als belangrijke factoren, evenals het beperken van vakantievluchten, het halveren van vliegvelden.
Steensel	Toevoegen	Voorzieningen	In de context van een toenemend aantal inwoners worden meer voorzieningen aangemerkt als een kans. Denk hierbij aan de uitbreiding van de basisschool en de bundeling van sportaccommodaties. Er wordt pleit bezorgt voor het creëren van nieuwe faciliteiten zoals een mini-supermarkt, een medisch centrum in het centrum en een ontmoetingsplaats. Ook elektrische laadvoorzieningen en speelvoorzieningen worden

			genoemd als positieve toevoegingen. Tegelijkertijd wordt het idee om bestaande voorzieningen te versterken ondersteund, en wordt het huidige niveau van festivals als geschikt bestempeld.
Steensel	Toevoegen	Bereikbaarheid	De voorstellen voor het verbeteren van de mobiliteit en bereikbaarheid in Eindhoven omvatten het gebruik van automatisering en robots in de zorg, het aantrekken van bedrijven onder de vliegroute van Eindhoven Airport, het promoten van deelauto's zelfs in kleinere kernen, verbetering van het openbaar vervoer inclusief frequentere en innovatievere diensten en gratis openbaar vervoer voor iedereen. Betere busverbindingen zouden het aantal auto's verminderen, vooral in Vessem, wat gunstig zou zijn voor ouderen en hun welzijn. Ook wordt een treinverbinding tussen Eindhoven en Antwerpen voorgesteld.. Andere suggesties zijn het verhogen van de beschikbaarheid van e-laadpunten, met een minimum van 3-4 per kern.
Steensel	Toevoegen	Welzijn	In het kader van de gezondheid, welzijn en veiligheid wordt er ingezet op waterberging en de ontwikkeling van gezondheidszorgvoorzieningen. Er wordt aangegeven dat er minder agrarische industrie nodig is voor een betere gezondheid. Daarnaast is er een suggestie gedaan voor een geluidswal met zonnepanelen langs de A67 als duurzame en geluidswerende oplossing.
Steensel	Toevoegen	Werken	Er wordt gepleit voor een strengere handhaving op de uitstoot van bedrijven om zo de klimaatdoelstellingen te behalen. Daarnaast wordt er benadrukt dat er voldoende werkplekken en woongelegenheden moeten worden gerealiseerd voor essentiële beroepen zoals de zorg en het onderwijs. Deze betrokkenen zouden idealiter in de buurt van hun werk moeten kunnen wonen, om zo de druk op het vervoerssysteem te verlichten.
Steensel	Toevoegen	Samenleving	Er is een sterke behoefte aan het integreren van expats en het aantrekkelijk houden van dorpen voor nieuwkomers. Dit omvat het aantrekken van verschillende soorten werk, zoals dokters en leraren, terwijl het dorpskarakter behouden blijft. Het dorp moet een centrale kern met veel voorzieningen hebben, waarbij er oog is voor elkaar en er aandacht is voor nabuurschap. Het bevorderen van vrijwilligerswerk, het stimuleren van nieuwe leden voor verenigingen en het verbinden van bedrijfsleren met maatschappij worden als belangrijk beschouwd. Een railverbinding tussen de kernen en het behoud van een mobiele bezorgservice worden ook aanbevolen. Bovendien wordt het belang van meer omkijken naar elkaar benadrukt.
Steensel	Versterken	Voorzieningen	Het behoud en de uitbreiding van voorzieningen in kleine kernen komt sterk naar voren in de discussie, in het bijzonder de bereikbaarheid van winkels en de noodzaak om sportverenigingen te laten meegroeien met de gemeenschap. Specifieke aandachtsgebieden zijn onder andere de uitbreiding van het sportpark, het behoud van de basisschool, en de ontwikkeling van een ontmoetingsplek zoals 'Hollekes 2.0'. Daarnaast wordt het idee geopperd om de gemeente te promoten als vrijetijdsgemeente om zo meer toeristische inkomsten te genereren. Recreatie wordt gezien als een gebied dat in zijn huidige staat kan blijven, terwijl de uitbreiding van de school ook als een prioriteit wordt gezien.
Steensel	Versterken	Bereikbaarheid	De discussiepunten draaiden voornamelijk om het belang van een goed en regelmatig openbaar vervoer, met een bus die minstens twee keer per uur rijdt, ook in het weekend, van 's morgens vroeg tot laat in de avond. Er werd benadrukt dat Steensel graag onafhankelijk wil blijven en geen deel wil uitmaken van Veldhoven. Het belang van een goede fiets- en openbaarvervoerverbinding werd aangestipt. Bezorgdheid werd geuit over de integratie en participatie van nieuwkomers, het verkeer, geluidsoverlast en schade door de paarden aan de natuur. De kwaliteit van de lucht is een aandachtspunt door het toenemende verkeer en het vliegverkeer. Duurzaamheid met betrekking tot bouwen en verplaatsen, alsmede het verminderen van de uitstoot, is een andere prioriteit.
Steensel	Versterken	Wonen	De bevolkingsgroei in bepaalde gebieden is belemmerd door een tekort aan doorstroomwoningen en een tekort aan woningen voor starters. Er is een behoefte aan het versterken van doorstroommogelijkheden

			en de bouw van meer en kleinere woningen, inclusief sociale woningen op kleinere percelen. Er zijn echter zorgen over hoe de toename van voorzieningen zoals gezondheidszorg, scholen en huisartsen zal worden bemenst. Er is een verlangen om geen hoogbouw in kleinere kernen toe te staan, om de groei gelijk te verdelen en om huizen te bouwen waar mensen werken. Er is ook een roep om de oude bejaardentehuizen (zoals die in Steensel) te behouden en meer eenpersoonshuizen te bouwen, terwijl betaalbaar wonen als een uitgangspunt wordt beschouwd. Hoewel er een perceptie is dat er te veel huizen zijn in verhouding tot de regio Steensel, moet het karakter van "Kempisch wonen" behouden blijven, waarbij het buitengebied wordt gebruikt voor weiden voor dieren zoals paarden. Er wordt gepleit voor het niet creëren van een nieuwe kern.
Steensel	Versterken	Werken	Er is sprake van zorgen over het verplaatsen van bedrijven en boerderijen, inclusief kippenhouderijen, uit de kerngebieden. Dit zou jonge werkenden dwingen te verhuizen naar nieuwe omgevingen, wat verder zou bijdragen aan de vergrijzing van kleinere kernen. Ook wordt de kwetsbaarheid van het te sterk leunen op één bedrijfstak benadrukt.
Steensel	Versterken	Samenleving	Er moet aandacht zijn voor de integratie en inclusie van nieuwkomers in dorpen om het dorpskarakter te behouden. Kinderen van expats dienen naar de lokale school en vereniging te gaan, om zo bij te dragen aan het behoud van lokale voorzieningen zoals een huisarts en fysiotherapeut. Vertrek van jongeren, ook genoemd als toekomstige steunpilaren, kan leiden tot een "uitdovend" dorp. Er is zorg over uitbreiding met een onbeleefde samenleving die elkaar niet kent. Het is belangrijk dat inwoners van buitenaf meedoen en er wordt ook aangeraden om meer te focussen op welzijn om de zorg betaalbaar te houden. Het behouden van het dorpskarakter zonder grote flats, en het stimuleren van bouw voor lokale bewoners heeft de voorkeur boven migratie.
Steensel	Versterken	Landschap & Klimaat	Het bouwen kan ten koste gaan van natuur, tenzij er de hoogte in wordt gebouwd. Er is bezorgdheid dat teveel drukte een negatieve druk legt op het weinige groene gebied wat overblijft. Belangrijk is dan ook de juiste balans tussen verstedelijking en groen, met het behoud van natuur en voldoende groene ruimtes. De diversiteit van de flora en fauna dreigt echter laag te blijven ondanks beschikbare wandelpaden in bosrijke omgevingen. Beperkingen vanuit vliegveld en Natura 2000 gebieden kunnen ook ruimte voor klimaatadaptie beperken.
Steensel	Versterken	Welzijn	De positieve impact van een vliegveld op de lokale gezondheidszorg wordt benoemd, waarbij snellere medische hulp en een hogere beschikbaarheid van gespecialiseerde behandelingen mogelijk worden gemaakt door directe vliegverbindingen. Ondanks enige bezorgdheid over geluidsoverlast en luchtvervuiling, benadrukt de analyse dat de voordelen van toegankelijke gezondheidszorg opwegen tegen mogelijke nadelen. De hoge waardering van het artikel suggereert een algemene consensus over de toegevoegde waarde van luchtverbindingen voor de gezondheidszorg.
Vessem	Behouden	Landschap & Klimaat	De Kempen wordt gekenmerkt door zijn groene, landelijke karakter, afgewisseld door bosgebieden en agrarische landstreken. Er wordt sterk gepleit voor het behoud van deze natuurlijke omgeving en expressief landschap, met name via het toegankelijk maken en behouden van bossen en het bewaren van wandel- en natuurgebieden. Bovendien zet de bevolking zich in voor een gezonde leefomgeving, waarbij aandacht wordt gevraagd voor de invloed van lucht- en bodemkwaliteit op de lokale ecologie. Er wordt weerstand geboden tegen de aanleg van zonneparken en de eventuele uitbreiding van de nabijgelegen luchthaven, vooral tussen 23:00 en 7:00, om zo de rust van het dorp te waarborgen.
Vessem	Behouden	Werken	Het bericht pleit voor behoud van MKB-bedrijven en lokale werkgelegenheid, waaronder bijbanen voor jongeren, en benadrukt het belang van boerenbedrijven. Het suggereert echter dat megastallen vermeden moeten worden en pleit voor een landelijke inrichting die zowel ruimte biedt aan boeren als

			recreatie. Bovendien benadrukt het bericht het belang van het vermijden van logistieke dozen bij de ontwikkeling van deze ruimtes.
Vessem	Behouden	Wonen	De voorzieningen zoals de huisarts, supermarkt en school in de omgeving zijn van belang, maar een beetje groei is ook positief voor de school en het verenigingsleven.
Vessem	Behouden	Samenleving	Het dorpskarakter en de eigen identiteit worden hoog gewaardeerd in Vessem, met speciale nadruk op de dorpskern en de voorzieningen zoals de dorpsarts, apotheek en scholen. Het behoud van laagbouw, de hulpvaardigheid tussen buren en bewoners, en het levendig verenigingsleven zijn essentiële aspecten van de lokale cultuur. Dit 'ons kent ons' karakter draagt bij aan een laag niveau van misdrijven en promoot sociale cohesie. Echter, bezorgdheid wordt uitgedrukt dat de unieke essentie van het dorp verdwijnt, en er is een oproep tot behoud van een inclusieve samenleving, in plaats van alleen een focus op een hoogfunctionerend brainport-regio.
Vessem	Behouden	Voorzieningen	De nadruk ligt op het behoud en de ondersteuning van lokale faciliteiten en diensten, inclusief bedrijven, supermarkten, scholen en kinderopvang, allemaal centraal rond de snelweg voor gemakkelijke toegang. Er is ook groot belang gehecht aan het verenigingsleven en sportverenigingen, wat de nadruk legt op het belang van het gemeenschapsleven en de lichamelijke gezondheid. Bovendien wordt het behoud van lokale evenementen zoals de kermis aangemoedigd, wat wijst op het belang van het behoud van culturele tradities in de regio.
Vessem	Behouden	Welzijn	Brandweer moet worden behouden.
Vessem	Behouden	Bereikbaarheid	Inwoners van een dorp bij Eindhoven komen op voor het behoud van hun dorpskarakter. Ze willen wet-regelgeving laten aanpassen om de snelheid van het verkeer te beperken, de hoeveelheid verkeer in de dorpskern te verminderen en vrachtverkeer in de dorpskernen te weren. Ze streven tevens naar sociale cohesie, zelfs met de groei van nabijgelegen Eindhoven. Daarnaast hechten ze belang aan het behoud van hun dorpsblad en de historische Jacobushoeve.
Vessem	Toevoegen	Voorzieningen	Er wordt benadrukt dat er een mogelijkheid is tot uitbreiding van winkels, horeca, en mogelijk zelfs een muziekschool. Er is ook de potentie om het hardlopen bij sportverenigingen aan te moedigen. Behoud van sportvoorzieningen en een bloeiend verenigingsleven krijgen de kans om te floreren op voorwaarde dat er voldoende binding is met de nieuwkomers. Tevens biedt dit een kans om meer uitgaansgelegenheden te creëren voor verschillende leeftijdsgroepen, zoals jongeren, 18+ en 12+.
Vessem	Toevoegen	Samenleving	Vessem moet een stimulans bieden voor mkb en werken om een forensendorp te vermijden, met maximaal drie woonlagen in de dorpskern en daarbuiten lager. Er is noodzaak voor voldoende groei van zowel woningen als inwoners in de dorpen, met bijzondere aandacht voor de integratie van nieuwkomers. De oplossing kan liggen in het vormen van nieuwe kernen met een eigen vervoerstructuur en het bevorderen van de oorspronkelijke regionale identiteit van de Kempen. Het is eveneens belangrijk om jong en oud bij elkaar in de buurt te laten wonen door bijvoorbeeld appartementen voor beide groepen gelijktijdig te bouwen. Vrijwilligerswerk moet worden aangemoedigd, het verenigingsleven moet worden ondersteund en de gemeenschap moet in stand houden door eigen bevolkingsgroei te stimuleren en te subsidiëren. Het idee wordt voorgesteld om een sociaal centrum te creëren voor de lokale bevolking en jonge mensen te ondersteunen, bijvoorbeeld via een sociaal loket of dialect inburgeringscursussen.
Vessem	Toevoegen	Wonen	Er wordt gepleit voor diverse woonbehoeftes en er worden voorstellen gedaan voor een evenwichtige demografische groei in Vessem, inclusief betaalbare woningen voor de plaatselijke jeugd, seniorenwoningen met gezamenlijke ruimtes, verzorgingstehuizen en mantelzorgwoningen. Er wordt gesuggereerd dat de groei geleidelijk en verspreid over alle kernen moet gebeuren, met een nadruk op betaalbaarheid en het aantrekken van meer huisartsen en zorgmedewerkers. Specifieke suggesties

			bevatten het omvormen van het Welten-gebouw tot verzorgingstehuis, woonconcepten voor ouderen en gemengde woonhofjes. De maximale hoogte van de gebouwen wordt besproken, beperkt tot 3 verdiepingen.
Vessem	Toevoegen	Landschap & Klimaat	Groenendaal, een verzorgingshuis, uitbreiden met een specifiek deel voor senioren wordt gezien als kans. Daarnaast wordt er gestreefd naar het verminderen van de belasting van het vliegveld op de omgeving - waaronder geluidsoverlast en stikstofuitstoot - voor zowel mensen als de natuur. Het idee om windmolens niet in de buurt van bewoning te plaatsen wordt benoemd evenals een verbeterde monitoring van luchtvaartemissies.
Vessem	Toevoegen	Bereikbaarheid	De voorzieningen draaien om het verbeteren van openbaar vervoer, met suggesties voor busverbindingen tussen Vessem, Eindhoven, Veldhoven, Eersel en een spoorverbinding tussen Eindhoven en België. Er wordt benadrukt dat dorpen hun eigen identiteit moeten behouden en er wordt gefocust op levensloopbestendige woningen, ouderenzorg en de behoefte aan recreatievoorzieningen. Ook wordt er aandacht besteedt aan verkeersveiligheid, met voorstellen voor een verkeersluwe kern, veilige fietspaden, en de aanpak van vracht- en landbouwverkeer in de kernen. Er wordt ook opgeroepen voor meer investeringen in wegen en fietspaden, rondwegen rond Vessem en dorpcentra die autovrij zijn. Daarnaast worden ook voorstellen gedaan voor deeldiensten voor auto's en de afwijzing van zonnevelden, met de voorkeur voor zonnepanelen op industriële gebouwen.
Vessem	Toevoegen	Werken	Binnen de energietransitie is er gepleit voor het plaatsen van windmolens op bedrijventerreinen. Hierdoor kan er lokaal groene stroom worden opgewekt, zonder dat dit ten koste gaat van natuurgebieden of agrarische percelen. Daarnaast kunnen bedrijven direct gebruik maken van de opgewekte energie. Er zijn al diverse succesvolle projecten op bedrijventerreinen gerealiseerd, wat aantoont dat er veel potentie is voor windenergie op deze locaties.
Vessem	Versterken	Wonen	Er werd gesproken over het versterken van de ouderenzorg en uitbreiding van seniorenwoningen, inclusief woonhofjes. Ook het belang van starterswoningen voor de inwoners van Vessem werd benoemd. Met de groei van de bevolking, zouden de voorzieningen zoals huisartsen en apotheken moeten toenemen. De bevordering van mantelzorgwoningen en de noodzaak van voldoende zorg binnen alle sectoren werd ook benadrukt. Men sprak over minimale groei voor de eigen bevolking, en het potentieel van woningsplitsing en het vergroten van bouwvlakken om leefbare kernen te creëren. Ouderen zouden bovendien in staat moeten zijn om door te stromen. Aanpassingen in de agrarische sector werden ook gesuggereerd. Het bleek duidelijk dat de zorgsector speciale aandacht behoeft, vooral in het licht van toekomstige groei.
Vessem	Versterken	Landschap & Klimaat	De deelnemers pleiten voor een gemengde, groene woonomgeving met betaalbare woningen en voldoende voorzieningen. Het idee is om de landbouw zo natuurinclusief mogelijk te maken en zonne-energie te prioriteren boven windenergie. Verder wordt aangedrongen op de bescherming van de natuur zonder deze te commercialiseren, met bijzondere aandacht voor het bevorderen van de natuur voor gezondheid, ontmoeting en recreatie. De deelnemers pleiten dat de bouw van extra huizen ten koste kan gaan van de landbouw, en erkent dat Natura 2000-beperkingen een uitdaging kunnen zijn. Het verminderen van het gebruik van pesticiden en een goede regulering van de grondwaterstand worden ook als belangrijk beschouwd.
Vessem	Versterken	Samenleving	De zorg voor ouderen en de werkgelegenheid in dorpen zijn grote aandachtspunten. Er wordt vooral gepleit voor goede vervoersoplossingen, het bevorderen van de toeristische aantrekkelijkheid, het versterken van het verenigingsleven en het in stand houden van de lokale middenstand. Een coördinerende rol van de gemeente wordt hierbij als noodzakelijk gezien. Om een hechte gemeenschap

			te blijven en te groeien, wordt er ook ingezet op het persoonlijk benaderen van de jeugd voor vrijwilligerswerk en het opnemen van nieuwkomers in de verenigingen.
Vessem	Versterken	Voorzieningen	Er wordt voorgesteld om bestaande winkels, met een speciale focus op kleding- en sportwinkels, te veranderen ten behoeve van wonen en andere voorzieningen. Er wordt gepleit voor extra voorzieningen zoals een supermarkt, huisarts- en tandartspraktijken en het mogelijk maken van andere winkelbedrijven. Het idee om een zwembad en een kleine bioscoop of theater te realiseren wordt ook benoemd.
Vessem	Versterken	Werken	Het behoud van lokale winkeliers is onderwerp van gesprek. Door de opkomst van e-commerce worden deze vaak in het nauw gedreven. Men is van mening dat winkelgebieden hun aantrekkingskracht verliezen als lokale winkels verdwijnen. Verschillende initiatieven worden benoemd hen te ondersteunen, zoals 'shop local' campagnes, subsidies en het stimuleren van samenwerking tussen winkeliers.
Vessem	Versterken	Bereikbaarheid	Er is aangegeven dat er behoefte is aan goede busverbindingen naar het voortgezet onderwijs en betere doorgaande wegen voor een vlottere verkeersdoorstroming. Daarnaast zijn er ideeën naar voren gebracht over het gebruik van meer deelauto's, bromfietsen en fietsen. Er zijn ook suggesties gedaan om de verkeersveiligheid te verbeteren, zoals het verbreden van de A67 en A58 om druk verkeer uit dorpen te vermijden en beter openbaar vervoer vanuit de kern te voorzien. Tot slot heeft men het idee om fietsroutes te behouden en te verbeteren rond Vessem en om een ringweg om Vessem aan te leggen om de doorstroming te verbeteren.
Vessem	Versterken	Welzijn	De groeiende bezorgdheid over de zichtbaarheid van politie en boa's in de buurt is duidelijk merkbaar.. Ze geloven dat de aanwezigheid van politie en boa's in de openbare ruimte bijdraagt aan de algemene veiligheid en daarmee aan de leefbaarheid in hun buurt.
Westerhoven	Behouden	Wonen	Men pleit voor investeringen in thuis- en ziekenzorg, centralisatie van zorg, het creëren van starterswoningen voor eigen inwoners en het versoepelen van regels om splitsing van bestaande woningen mogelijk te maken. Het benadrukt ook het belang van het behoud en de groei van verenigingen en vrijwilligers voor sociale cohesie. Het belang van het vermijden van een concentratie van alle voorzieningen in stedelijke gebieden om criminaliteit en het ontstaan van groepsvorming te voorkomen wordt benadrukt. Een evenwichtige culturele verdeling en groei in andere kernen zijn van essentieel belang zijn. De groei van wonen in steden wordt aangemoedigd, net als de ontwikkeling van nieuwe kernen met beperkte groei en een voorkeur voor laagbouw.
Westerhoven	Behouden	Bereikbaarheid	Bij het zoeken naar nabijheid van Eindhoven, met ASML als een gewilde werkgever, worden dorpen als Riethoven en Westerhoven steeds aantrekkelijker waardoor de huizenprijzen stijgen. Door meer huizen te bouwen kan dit worden voorkomen en wordt de leefbaarheid voor zowel jong als oud verbeterd, waardoor er geen leegloop ontstaat. Het wordt ook aangespoord dat ASML haar groei verspreidt naar steden als Tilburg en Den Bosch en niet enkel binnen de omgeving van Eindhoven. Verdere groei nabij Eindhoven wordt overwogen, echter dichterbij bestaande wegen zoals de N69 en dorpen als Riethoven of Westerhoven. Uitbreidingen van het groene openbaar vervoer en goedkopere prijzen zijn ook in overweging om het aantrekkelijker te maken. Tegelijkertijd wordt het belangrijk geacht om het groen te behouden als bepaalde voorzieningen zoals de tennisbaan in Westerhoven zouden verdwijnen. Er wordt nog een besluit genomen over de vier scenario's van voor- en nadelen, gezien er momenteel weinig informatie beschikbaar is.
Westerhoven	Behouden	Samenleving	Het behoud van de unieke identiteit en het karakter van verschillende dorpskernen is essentieel. Het dorpsondersteuner moet behouden blijven en er is een voorkeur voor behoud en groei van de specifieke identiteit van de diverse kernen. Sommigen stellen voor om stoppende boerenbedrijven om te zetten in kleine wooncluster, terwijl anderen pleiten voor het alleen bouwen voor de eigen jeugd in het dorp.

			Uitbreiding van het eigen bedrijventerrein wordt ook gewaardeerd, zodat meer mensen in hun eigen dorp kunnen werken. Sociale samenhang, vrijwilligerswerk en een bloeiend verenigingsleven zijn ook van belang, net als het behoud van zorgfaciliteiten, zoals een dokterspost. Het idee om verschillende woontypen voor jong en oud te combineren wordt ook positief ontvangen, en er wordt benadrukt dat kleinschaligheid moet worden behouden.
Westerhoven	Behouden	Werken	De discussie gaat over het creëren van ontwikkelingsruimte voor bedrijven met maximaal 100 werknemers in de kern van de stad. Tegelijkertijd wordt het belang benadrukt dat boeren hun gepachte grond van de gemeente moeten behouden. Er is bezorgdheid over de hoge afhankelijkheid van het grote bedrijf ASML, en het idee om hiervoor belastinggeld te investeren stuit op weerstand.
Westerhoven	Behouden	Voorzieningen	Het voorstel om wonen, werken, zorg en onderwijs in het voortgezet woononderwijs te centraliseren om de infrastructuur en menskracht efficiënt in te zetten, werd door het publiek positief ontvangen. Gelijktijdige ontwikkeling van voorzieningen met woningbouw en de toevoeging van een uitgaansgelegenheid voor de jeugd werden met name gewaardeerd. Er werd ook aandacht besteed aan de voorzieningen voor ouderen in hun eigen omgeving, inclusief seniorenwoningen.
Westerhoven	Behouden	Landschap & Klimaat	Het gaat om het behouden van groen en landbouwgrond in dorpen en het voorkomen van uitbreiding van woningen en bedrijven die het landelijke karakter kunnen aantasten. Belangrijk is ook het behoud van de luchtkwaliteit en het behouden van een mix van groen en wonen. Daarnaast wordt de nadruk gelegd op het behouden van het landschappelijke en sociale karakter van de Kempen, ook als dat betekent dat er enige overlast in de rest van de Kempen moet worden getolereerd.
Westerhoven	Toevoegen	Wonen	Het hart van de discussie ligt bij het creëren van meer en aangepaste woningen voor verschillende bevolkingsgroepen, zoals starters, ouderen en jongeren, die mogelijk op kleinschalige, niet-grondgebonden woningen gericht zijn. Ook wordt er gepleit voor het behoud van voorzieningen zoals huisartsenpraktijken. De groei van de woonvoorzieningen kan bijdragen aan de lokale economie en werkgelegenheid, bijvoorbeeld in de omgeving van de High Tech Campus of ASML. Er is sprake van een roep om zorgvuldige planning en regulering, met aandacht voor onder andere de huisvesting van arbeidsmigranten, het in stand houden van voorzieningen en het balanceren van stadsuitbreiding met de belangen van de huidige bewoners.
Westerhoven	Toevoegen	Bereikbaarheid	Betere OV-verbindingen tussen gemeentes en groene OV-uitbreidingen zijn essentieel. Suggesties zijn gratis openbaar vervoer voor 65-plussers, investeringen in wegen naar het achterland, en verbetering en goedkopere OV-verbindingen. Er is een roep om meer fietspaden, efficiënter openbaar vervoer en het behoud van buslijnen. Voor veiligheid is een goede bereikbaarheid van BOA's belangrijk en men wil graag de politiepost terug in Bergeijk.
Westerhoven	Toevoegen	Landschap & Klimaat	De voorkeur wordt gegeven aan het opofferen van agrarisch gebied voor bebouwing in plaats van bos en natuur, met het doel de luchtkwaliteit te verbeteren. De noodzaak voor elektrisch vervoer wordt benadrukt voor een betere luchtkwaliteit en geluidsbeheersing. Zonnepanelen op landbouwgronden worden ontmoedigd, waarbij in plaats daarvan de focus ligt op het optimaliseren van de ruimte op daken. Aanvullende suggesties omvatten de uitbreiding van groene ruimtes, het betrekken van boeren in de transitie naar schonere energie, de overweging van kleine kerncentrales boven windmolens, de vestiging van waterstofcentrales op industrieterreinen en het voeren van een actief grondbeleid.
Westerhoven	Toevoegen	Welzijn	De landschapsvervuiling door hoge windmolens is een significant punt van zorg. Dit benadrukt de noodzaak om energieoplossingen te implementeren die zowel ecologisch duurzaam zijn als rekening houden met het esthetisch belang van natuurlijke landschappen, om zo het evenwicht tussen milieu, energiebehoefte en esthetiek te behouden.

Westerhoven	Toevoegen	Werken	Er wordt gepleit voor het versoepelen van mogelijkheden in het buitengebied en het verplicht stellen van het aantal medewerkers op bedrijventerreinen. Ook wordt opgeroepen om de woningbouw te stimuleren door sociaal netwerk en het garanderen van een goed inkomen voor boeren. Daarnaast wordt aangegeven dat regelgeving een vertragende factor kan zijn en dat men zich niet moet laten leiden door de waan van de dag, aangezien de tijdshorizon van bedrijven zoals ASML anders is dan de lange termijn planning van de Kempen.
Westerhoven	Toevoegen	Samenleving	De leefbaarheid van dorpen verbeteren zonder het dorpskarakter te veranderen is van belang. Het realiseren van integratie activiteiten, het bouwen van nieuwe woningen en het ondersteunen van lokale bedrijven d.m.v. extra bedrijventerreinen, is een oplossing om eenzaamheid te verminderen en de voorzieningen in het dorp te behouden. Positieve aandacht voor het verenigingsleven, betere mantelzorg en een gezonde mix van verschillende bewoners zijn ook nodig. Inburgercursussen voor nieuwe bewoners en de aanwezigheid van een politiepost kunnen ook bijdragen aan de leefbaarheid van de dorpen.
Westerhoven	Toevoegen	Voorzieningen	Deelnemers vinden het belangrijk dat er voldoende basisvoorzieningen zijn zoals een arts, een bereikbaar loket en een verpleegkundige. Er is een sterke wens om winkels terug te brengen en de toekomst van scholen in kleine kernen veilig te stellen. Een mogelijkheid hiervoor is het combineren van kantines, sporthallen en multifunctionele ruimtes om de gemeenschapsruimten te vergroten en een multifunctioneel centrum te creëren. Het behoud van sportvoorzieningen wordt als essentieel gezien, evenals de beschikbaarheid van pinautomaten en gezondheidszorg in elke kern. Een vooruitstrevende visie is nodig, misschien eerst moet worden nagedacht over de voorzieningen voordat er gebouwd wordt. Ook wordt gesuggereerd om een uitgaansgelegenheid voor jongeren te creëren en een McDonald's te plaatsen bij de afritten Eersel & Hapert. Voorzieningen moeten worden verstrekt naar rato van het aantal inwoners.
Westerhoven	Versterken	Bereikbaarheid	Deze lijst van zorgen en suggesties voor verbeteringen onderstreept de noodzaak van beter openbaar vervoer en infrastructuur in de kleine kernen, met name Riethoven en Westerhoven. De behoefte om lokale werkgelegenheid te vergroten, de verkeersveiligheid te verbeteren, sociale samenhang te behouden, meer groene ruimte en recreatiemogelijkheden te hebben, alsook obstakelvrije wegen en voetpaden zijn onderwerpen van belang. De mensen pleiten ervoor om de A2, A67 en N69 uit te breiden om het verkeer beter te kunnen verwerken.
Westerhoven	Versterken	Landschap & Klimaat	Er wordt benadrukt dat er een balans moet zijn tussen landschap, wonen en werken. Een voorstel is om stoppende boerderijen om te bouwen tot meerdere woningen om zo vergrijzing op te vangen. Bovendien is men tegen het weghalen van landbouwgrond voor de uitbreiding van bebouwing en wordt er gepleit om de benodigde ruimte uit de natuur te halen, terwijl er een meer realistische houding ten aanzien van natuurdoelen moet zijn. Ook suggereert men landbouwproductie te beperken ten behoeve van eigen consumptie en er wordt opgeroepen tot het behoud van de lokale agrarische sector voor landschapsonderhoud. Er wordt verder afkeurend gesproken over de plaatsing van industrie nabij de kernen en windmolens voor klimaatdoeleinden, en men wijst erop dat het elektriciteitsnet al vol is ondanks de druk om over te schakelen op zonne-energie en elektrisch rijden.
Westerhoven	Versterken	Wonen	De huidige woningmarkt, gekenmerkt door lange bouwtijden en extreme prijsstijgingen, maakt het onaantrekkelijk om kleiner te gaan wonen, ondanks de wens hiertoe; dit resulteert in een tekort aan betaalbare huizen en het vertrek van jongeren. De nadruk voor nieuwe bouw ligt op sociale huurwoningen en vormen die aansluiten bij de behoeften van ouderen en eigen jeugd, zoals bijvoorbeeld het Hoefslag gebouw.
Westerhoven	Versterken	Voorzieningen	Er is een oproep voor voldoende sportmogelijkheden en behoud van culturele en sportvoorzieningen per kern. Het stimuleren van lokale ondernemers, met name boeren, in kleinschalige winkels wordt

			aangemoedigd, ondanks het gebrek aan winkelvoorzieningen in kleinere kernen. Een opleiding zorg wordt gestimuleerd door de tekorten in het onderwijs en zorgpersoneel. Er is behoefte aan kinderopvang en continuïteit in het basisonderwijs. Er wordt voorgesteld om een nieuwe kern te creëren bij een bestaande kern om het sociale leven en de voorzieningen dicht bij de industrie en de stad op peil te houden, zoals ASML.
Westerhoven	Versterken	Werken	Megastallen mogelijk verhuizen naar bedrijventerreinen om ruimte te maken voor woningbouw in de kern. Bedrijventerreinen verdichten met arbeidsplaatsen op de bedrijventerreinen (geen magazijnen/opslaghallen). De voorkeur gaat uit naar het uitbreiden van bedrijven buiten de kern. Locaties die in de kern vrijkomen na het verplaatsen van bedrijven buiten de kern gebruiken voor woningbouw.
Westerhoven	Versterken	Welzijn	Er zijn zorgen over de invloed van windmolens op de gezondheid van omwonenden; zoals slaapstoornissen, hoofdpijn en andere gezondheidsproblemen die volgens hen veroorzaakt worden door het constante geluid en trillingen van de windturbines.
Westerhoven	Versterken	Samenleving	De participatie en betrokkenheid in dorpsgemeenschappen neemt af, waarbij jongeren vaak willen blijven maar de woningprijzen dit niet toelaten. De focus van de woningmarkt is gericht op vergrijzing en verjonging, wat de sociale samenhang belemmert. Carnavalsverenigingen en lokale buurthuizen ervaren een afname in leden, wat de basis van de gemeenschap ondermijnt. Daarnaast is er een groeiend tekort aan zorgvoorzieningen zoals verpleeghuizen, ziekenhuizen en tandartsen, wat de druk op de mantelzorg vergroot. Verbetervoorstellen omvatten het verhogen van de lonen in de zorg, het verminderen van administratieve lasten voor verzorgers en het opzetten van een steunpunt voor ouderen. Bovendien wordt het stimuleren van een inclusieve samenleving en verplichte taalcursussen voor nieuwe bewoners voorgesteld om de polarisatie tegen te gaan.
Wintelre	Behouden	Samenleving	De lokale gemeenschap hecht belang aan het behoud van het dorpskarakter, de hulp voor elkaar en een sterk verenigingsleven. Ze zien ook het potentieel van immigranten in het dorp, en suggesties zijn gedaan om hen te betrekken bij het dorpsleven en hen te laten werken. Toch geloven sommigen dat het behouden van de 'Kempische aard' niet haalbaar is. De sociale cohesie in de kleine kernen en het verenigingsleven zijn opties die aantrekkelijk worden geacht om te faciliteren.
Wintelre	Behouden	Wonen	De focus ligt op het organiseren van thuiszorg, mantelzorg en ouderenzorg, met speciale aandacht voor woningen voor ouderen en betaalbare huurwoningen voor studenten en jonge werknemers. Ondanks een beperkte bevolkingsgroei, wordt er opgeroepen tot meer investeringen om de leefbaarheid te behouden, met name door de bouw van meer woningen voor jongeren. Behoud van de jongeren in kleine kernen door het aanbieden van arbeid en wonen wordt ook als cruciaal gezien. Volgens de deelnemers moet de groei echter wel rekening houden met het klimaat en mag deze de leefbaarheid niet in gevaar brengen.
Wintelre	Behouden	Werken	Veel mensen hebben baat bij de nabijheid van banen, maar de stagnatie in groei kan een uitdaging vormen voor toekomstige generaties op de arbeidsmarkt.
Wintelre	Behouden	Voorzieningen	In de discussie over investeringen in voorzieningen wordt duidelijk de noodzaak gevoeld voor voldoende verenigingssporten en een eigen sportpark. De vraag wie er moet zorgen voor het bieden van onderwijs, zorg, mantelzorg, vrijwilligerswerk en kinderopvang is ook van groot belang. Met de verwachte groei van de woningbouw is het essentieel dat faciliteiten meegroeien, denk hierbij aan scholen, sporthallen en gemeenschapshuizen. Het behouden van samenhang tussen bedrijven en verenigingen en voldoende opslag voor sportmateriaal is eveneens belangrijk. Daarbij wordt het belang onderstreept van het behoud van lokale winkels, kroegen en andere voorzieningen, waarvan de Coop supermarkt en de lokale kerk als specifieke voorbeelden worden genoemd.
Wintelre	Behouden	Landschap & Klimaat	Het natuurgebied Ouwmeer en de omliggende bosgebieden moeten behouden blijven, net zoals vele natte plekken die natuurlijk ontstaan zijn. Deze regio heeft een klein, onderling verbonden landschap dat

			tegelijkertijd gebruikt kan worden voor landbouw, natuurbehoud en recreatie. Nieuwe ontwikkelingen moeten worden geleid door het natuurlijke systeem, waarbij er ruimte blijft voor de agrarische sector en recreatie, vooral rondom de meren.
Wintelre	Behouden	Bereikbaarheid	De plannen omvatten het verplaatsen van verkeer buiten het dorp via een nieuwe rondweg, terwijl tegelijkertijd de werkgelegenheid voor de bestaande bewoners wordt behouden. Daarnaast wordt voorgesteld om groei meer te spreiden over de Benelux, Duitsland en de rest van Nederland. Andere plannen zijn het gebruik van het dorp als wandel- en fietsgebied en recreatieve bestemming, evenals het behoud van de vervoersdienst.
Wintelre	Behouden	Welzijn	Het industrieterrein moet selectief worden uitgegeven om te voorkomen dat het een 'distrustrie' wordt. De focus ligt op het behouden van een laag stressniveau, het minimaliseren van eenzaamheid en het verrijken van het verenigingsleven in de gemeenschap. Het bereiken van deze doelen vereist de betrokkenheid en inzet van alle inwoners.
Wintelre	Toevoegen	Wonen	De focus ligt op het verbeteren en diversifiëren van de woningmarkt voor verschillende doelgroepen zoals senioren, jongvolwassenen, starters en inwoners. Initiatieven zoals uitbreiding van steunpunten, het bouwen van betaalbare starterswoningen, het aanbieden van 24-uurs zorg en aanleunwoningen, invoering van kleine huisjes voor beginnende jongvolwassenen en het verbeteren van de toegankelijkheid voor zonnepanelen zijn onder meer voorgesteld. Er wordt ook gekeken naar nieuwe woonvormen voor ouderen en huisvestingsoplossingen om de jeugd in de gemeenschap te houden. Andere suggesties omvatten regels voor woningverhuur aanpassen en gediversifieerde woontypologieën introduceren zoals alleenstaand, één/twee personen-eenheden.
Wintelre	Toevoegen	Bereikbaarheid	Er bestaat een behoefte aan betere infrastructuur en openbaar vervoer in de omgeving van Wintelre en Eindhoven Airport, zoals busverbindingen, snelfietspaden (specifiek voor woon-werkverkeer) en verlichte fietspaden. Het idee om mobiliteit aan te moedigen door fietsen te stimuleren en auto's te weren ter verbetering van de luchtkwaliteit wordt gesteund en er is ook een roep om een treinverbinding naar Antwerpen en een snelbus door de Kempen. Daarnaast zou betere telefonische bereikbaarheid in het buitengebied en uitbreiding van een steunpunt/trefpunt voor vooral ouderen bijdragen aan de beweging van deze populatie. Het idee om een grote flat te bouwen op de rand van Veldhoven en Steensel is eveneens naar voren gebracht.
Wintelre	Toevoegen	Voorzieningen	Men pleit voor het bevorderen van culturele ontmoetingen en cursussen, naast het verbeteren van openbare sportvoorzieningen. Daarnaast is er een vraag naar meer winkels in de omgeving, evenals de behoefte aan meer kinderopvangvoorzieningen vanwege huidige tekorten.
Wintelre	Toevoegen	Samenleving	Het behoud van saamhorigheid in dorpen wordt bedreigd door expats die tijdelijk wonen en niet integreren, en door inwoners van buiten het dorp. Verschillende concepten zoals een voedselbos, dorpsmoestuin, herenboeren en boerderijwinkels kunnen helpen om het gemeenschapsgevoel te versterken. Ook is aandacht nodig voor de waardevolle rol die ouderen kunnen spelen in de gemeenschap, dit valt onder het Eersel voor elkaar-initiatief. Zorg is eveneens een belangrijk aandachtspunt, met ideeën variërend van een zorgboerderij tot mobiele lokale zorg en 24-uurs zorg, met de focus op het creëren van ontmoetingsmogelijkheden tussen mensen. Zorg voor het klimaat wordt daarnaast als cruciaal gezien.
Wintelre	Toevoegen	Landschap & Klimaat	Belangrijke punten zijn het groener maken van de bestaande bebouwing, het faciliteren van landbouwtransitie met minder regelgeving en meer financiële ondersteuning, en het realisme ten aanzien van landschap en klimaat. Het benadrukt ook de noodzaak om woningen te bouwen voor eigen inwoners, zelfs in het buitengebied, en maakt pleidooi voor het plaatsen van zonnepanelen op daken in plaats van

			op agrarische grond. Het verzoek om de luchtkwaliteit te meten bij sluiting en opening van het vliegveld en de resultaten openbaar te maken, wordt ook geuit.
Wintelre	Toevoegen	Werken	Het volgende ziet men graag toegevoegd aan de regio; Zonnepanelen op bedrijventerreinen, grotere bedrijven, meer lokale werkgelegenheid en een klein industrie terrein
Wintelre	Versterken	Wonen	Men pleit voor een uitbreiding van zorg en welzijn, inclusief 24-uurs zorg en aanleunwoningen.. Ze pleiten voor meer seniorenwoningen en huisvestingsmogelijkheden voor vluchtelingen en seizoenswerkers. Hoogbouw zonder tuinen, kleinere woonvormen voor jeugd en ouderen, en doorstroomwoningen voor zowel ouderen als kleine gezinnen zijn nodig voor de toekomstige ontwikkeling van de gemeenschap. Ze willen ook een manier ontwikkelen om senioren die in te grote huizen wonen, naar kleinere woningen te krijgen en zo voor een doorstroom van woningen te zorgen.
Wintelre	Versterken	Werken	De discussie rondom de betere landschappelijke inpassing van bedrijven wordt voortgezet, met een focus op de vrijheid van agrarische bedrijven bij stopzetting en de centralisatie van bedrijven om bedrijventerreinen te vergroten. Er is ook een roep om tweepersoonswoningen en betaalbare huizen op relatief grote percelen, ingesteld op lange termijn bewoning. Daarnaast wordt er een hypothetische situatie overwogen over de eventuele gevolgen van een vertrek van ASML, een prominent technologiebedrijf in de regio.
Wintelre	Versterken	Welzijn	De wens is er om een 24 uurs alarmmogelijkheid vlakbij te hebben. Daarnaast wil men geen extra woonhubs, omdat dit de leefbaarheid in gevaar brengt. De volgende punten wil men graag behouden: Weinig stress, weinig eenzaamheid, rijk verenigingsleven moet inwoners die zich daar samen voor inzetten.
Wintelre	Versterken	Voorzieningen	Het voorstel omvat de uitbreiding van kinderopvang en buitenschoolse opvang om aan de groeiende vraag te voldoen. Daarnaast wordt de nadruk gelegd op het creëren van woonvoorzieningen voor oudere mensen om te voorzien in hun specifieke behoeften. Ten slotte is er een oproep om de school uit te breiden naar 12 lokalen, met bijzondere aandacht voor het uitbreiden van de faciliteiten voor de leeftijdsgroep 8-12 jaar.
Wintelre	Versterken	Landschap & Klimaat	In het dorp wordt de groene omgeving behouden en aandacht besteed aan de integratie van landbouw en natuur. Boeren wordt aangemoedigd om te stoppen om ruimte voor natuur te maken. De luchtkwaliteit baart zorgen door toename in verontreiniging. Er is een voorstel om meer bos te creëren als buffer tegen industrie en om te stoppen met het winnen van aardwarmte om de bodem, inclusief het (drink)water, te beschermen. De biodiversiteit neemt af door eenzijdige weilanden en een tekort aan wallen. Er is bezwaar tegen een zonnepaneelpark bij de Oirschotsedijk; er wordt voorgesteld om lege daken te gebruiken. Elektrisch rijden wordt aangemoedigd voor het klimaat.
Wintelre	Versterken	Samenleving	Het behoud van dorpscentra, met winkels, gemeenschapshuizen en sociale voorzieningen staat centraal. De zorg wordt ook in het dorp ontwikkeld, met beperkte nieuwbouw in oude kernen om het dorpskarakter te behouden. Er wordt gepleit voor het settelen van jonge werkenden en studenten in dorpen, met nieuwe woningen die beschikbaar blijven voor dorpelingen. Er is ook een zorg over expats die woningen opkopen en een stijgende druk op vrijwilligers en mantelzorgers. Het idee is om dorpen beperkt te laten groeien en mogelijk een nieuw dorp te realiseren. De bijdrage van inwoners aan verenigingsbesturen, een passende mix van jonge en oude inwoners en behoud van normen en waarden speelt ook mee. Men pleit voor nabije eerstelijnszorg en de terugkeer van de wijkverpleegster.
Wintelre	Versterken	Bereikbaarheid	Er heerst een grote vraag naar meer veiligheid op de wegen van het dorp, vooral met betrekking tot het sluipverkeer. Het idee van nieuwe snelfietspaden wordt zeer gewaardeerd, evenals de wens om openbaar vervoer meer te activeren en te integreren met woon-werkverkeer. Er wordt aangedrongen op uitbreiding van het busvervoer, bij voorkeur goedkoper of zelfs gratis, en een toename van de diensten.

			Het verbreden van het fietspad op Landardseweg wordt overwogen, voornamelijk om de bereikbaarheid van BIC 1+2 te verbeteren. De toename van verkeer door groei en woningbouw vereist een goede ontsluitin.

Digitale vragenlijst

Opzet
Onder de inwoners van de Kempen is een digitale vragenlijst uitgezet die men middels een QR-code kon openen en invullen. Deze enquête bevat vragen over de 7 thema's en wat men hierin wil behouden, toevoegen of versterken.

Hieronder staat de vragenlijst, inclusief intro, zoals men deze te zien kreeg na het scannen van de QR-code.

Vragenlijst digitale enquête Ontwikkelstrategie de Kempen
Onze regio groeit als kool. Dat betekent meer mensen, huizen en bedrijven. Daarmee staan we voor grote uitdagingen. Dat vraagt dat we goed nadenken over hoe we ermee om willen gaan. Daarom nodigen wij je uit voor een Toekomstdialoog-avond.

We zijn benieuwd naar wat onze inwoners, ondernemers, verenigingen en organisaties belangrijk vinden in deze groei. Zodat we zo veel als mogelijk kunnen groeien op een manier die bij ons past. Doordacht. Met elkaar. En met aandacht voor alles wat onze gemeenten en onze dorpen zo bijzonder maakt.

Tijdens de Toekomstdialogen gaan we in gesprek over deze groei, aan de hand van zeven belangrijke thema's:
- Samenleving: hoe groeien we met behoud van alles wat de regio mooi en sterk maakt?
- Wonen: hoe zorgen we voor geschikte en betaalbare woningen voor íédereen?
- Landschap en klimaat: hoe zorgen we voor een goede balans tussen gebouwen, natuur en landbouw?
- Werken: waar verdienen we ons brood mee?
- Bereikbaarheid: hoe komen we vlot op onze bestemming met een passend vervoersmiddel?
- Voorzieningen: welke voorzieningen, zoals scholen, winkels en theaters, hebben we in de regio nodig?
- Welzijn: hoe blijven we gezond en gelukkig?

We ontmoeten je graag tijdens één van deze bijeenkomsten. Kun je niet komen, vul dan de vragenlijst in. Denk je mee?

Wil je graag nog meer informatie bekijk dan het volgende filmpje!

"Filmpje over de Kempen"

A a

Algemene vragen
Informatie deelnemer

- Leeftijd:
- Postcode (6 tekens)

Vraag 1:
Welke thema's zijn voor jou het belangrijkst?
Zet de volgende zeven thema's op volgorde van belangrijkheid. Dit kun je doen door op een thema te klikken, ingedrukt te houden en te verslepen.
Bij elke [i] hoort een 'informatieknopje' te staan waarbij men extra informatie ziet wanneer men hierover heen beweegt (of op klikt) met de muiscursor. Er verschijnt dan een pop-up venster waarin een korte inleiding op het thema wordt gegeven.
Samenleving [i]
[i] De Kempische identiteit kenmerkt zich door gemeenschapszin, sociale cohesie en een sterk verenigingsleven. Tegelijkertijd groeit de Kempenregio als kool. Dat betekent meer mensen, meer woningen en meer bedrijven. Hoe groeien we met behoud van alles wat de regio mooi en sterk maakt? Hoe behouden we de Kempische aard terwijl we tegelijkertijd voor integratie zorgen en eenzaamheid tegengaan?
Wonen [i]
[i] Steeds meer mensen gaan zich in de Kempen vestigen. De woningbehoefte zal daardoor behoorlijk groeien. De komende jaren komen er duizenden woningen bij. Dat vraagt om duidelijke keuzes. Hoe zorgen we voor geschikte en betaalbare woningen voor iedereen? Hoe zorgen we bovendien dat de fysieke identiteit van de Kempen behouden blijft?
Landschap en klimaat [i]
[i] De komende jaren wordt er flink gebouwd in de Kempen. De dorpen gaan groeien. Er komen bedrijven en woningen bij. Tegelijkertijd staan we in het buitengebied voor de nodige opgaven op het gebied van natuurbehoud, energie en waterberging. Hoe kunnen we groeien met behoud van onze fysieke identiteit en de juiste balans tussen bebouwing, natuur en landbouw?
Werken [i]
[i] De groei van de Kempenregio brengt uitdagingen en kansen met zich mee, ook op het gebied van werk. De komende jaren groeit het aantal inwoners, net als het aantal bedrijven dat zich in de regio vestigt. Waar verdienen wij ons brood mee in de Kempen? Hoe zal de arbeidsmarkt zich ontwikkelen?
Bereikbaarheid [i]
Wanneer de Kempenregio groeit, wordt het drukker op de weg. Dat vraagt om passende infrastructurele keuzes. Daarom is het goed om na te denken over manieren om vlot, veilig en duurzaam op je bestemming te komen met een passend vervoersmiddel; van de auto en de fiets tot openbaar vervoer of deelvervoer.
Voorzieningen [i]
De Kempenregio groeit. De komende jaren zullen steeds meer mensen zich in de regio vestigen. Daarmee groeit de behoefte aan allerlei voorzieningen. Welke voorzieningen hebben we nodig in de kernen en in de regio? Zijn er

bijvoorbeeld meer winkels nodig? Of een bioscoop? Hoe beïnvloedt de groei van de regio de behoefte aan bijvoorbeeld scholen, zorg- en sportvoorzieningen en recreatie?
Welzijn [i]
In de groeiende Kempenregio speelt welzijn een belangrijke rol. Welzijn heeft allerlei aspecten. Het heeft bijvoorbeeld te maken met sociale cohesie, gezondheid en veiligheid. Maar ook met de beschikbaarheid van ondersteuning, zorg en mantelzorg. Hoe groeien we met oog voor het welzijn en welbevinden van alle inwoners? Hoe blijven we gezond en gelukkig in de Kempen?
Vraag 2 t/m 8:

2. het belangrijkste thema volgens de respondent
   a. extra vraag: Waarom vind je dit thema het meest belangrijk?
3. het één na belangrijkste thema volgens de respondent
4. het minst belangrijkste thema volgens de respondent
   a. extra vraag: Waarom vind je dit thema het minst belangrijk?
5. (optioneel) het twee na belangrijkste thema volgens de respondent
6. (optioneel) het drie na belangrijkste thema volgens de respondent
7. (optioneel) het vier na belangrijkste thema volgens de respondent
8. (optioneel)het vijf na belangrijkste thema volgens de respondent

Afhankelijk van het thema komen de volgende vragen aan bod.

Samenleving
Welk type kenmerk op het gebied van Samenleving past volgens jou het meest bij de regio? Zet de volgende punten op volgorde van meest typerend en zet de meest de meeste typerende bovenaan.
Dit kun je doen door op een antwoord te klikken, ingedrukt te houden en te verslepen.

- Saamhorigheid en ‘ons-kent-ons cultuur’
- Sterk verenigingsleven en vrijwilligerswerk
- Veilige leefomgeving
- Kempische mentaliteit (nuchterheid, hard werken en niet zeuren)
- Identiteit van kleinschalige dorpen met enkele grote kernen
- Anders, namelijk...

Wat zou je graag versterken in De Kempen op het gebied van Samenleving? Kies twee van de volgende opties.

- Saamhorigheid en ‘ons-kent-ons cultuur’
- Sterk verenigingsleven en vrijwilligerswerk
- Veilige leefomgeving
- Kempische mentaliteit (nuchterheid, hard werken en niet zeuren)
- Identiteit van kleinschalige dorpen met enkele grote kernen
- Anders, namelijk...

Wat zou je graag toevoegen in de regio met betrekking tot het thema Samenleving? Vul dit hieronder in.

Wonen

Er worden de komende jaren woningen gebouwd. Er zijn meer woningen nodig dan in de vorige jaren gebouwd zijn. Wat vind je een goede plek voor de bouw van het grootste deel van de extra nieuwe woningen? Kies één van de volgende opties.

- Verspreid over alle kernen
- Verspreid over een deel van de kernen: dichtbij de stad
- Vooral bij de grotere kernen
- Vooral geconcentreerd op één plek in de Kempen
- Weet ik niet
- Anders, namelijk...

Nieuwe woningen, bedrijvigheid en wegen vragen om ruimte. Waar vinden we de ruimte voor deze functies? Kies één van de volgende opties:

- Door te bouwen in de bestaande kern(en) met hoogbouw
- Door te bouwen in de bestaande kern(en) ten koste van groenvoorzieningen in de dorpen
- Door de bestaande kern(en) uit te breiden aan de randen
- Door te bouwen buiten bestaande kern(en) in het buitengebied
- Weet ik niet
- Anders, namelijk...

Landschap en klimaat

Wat wil je graag behouden op het gebied van Landschap en klimaat? Zet de volgende punten op volgorde van belangrijkheid en zet de meest belangrijke bovenaan.
Dit kun je doen door op een antwoord te klikken, ingedrukt te houden en te verslepen.

- Dorps karakter met mozaïeklandschap [i]

[i] landschap dat gekenmerkt wordt door grasland met akkerland, braak liggende velden en stukken natuur. Een divers landschap.

- Natuur in en dicht bij de kernen
- Bossen en natuurgebieden
- Ruimte voor agrarische sector
- Recreatie en verblijfsrecreatie
- Voldoende ruimte voor klimaatadaptatie [i]

[i] Klimaatadaptatie is het aanpassen aan de gevolgen en omstandigheden van klimaatverandering. Zo zorgen dat je als individu minder last hebt van de effecten van klimaatverandering.

- Anders, namelijk...

Wat zou je graag versterken in de regio met betrekking tot het thema Landschap en klimaat? Kies twee van de volgende opties.

Dorps karakter met mozaïeklandschap [i]

[i] landschap dat gekenmerkt wordt door grasland met akkerland, braak liggende velden en stukken natuur. Een divers landschap.

Nabijheid natuur bij alle kernen
Ruimte voor agrarische sector
Recreatie en verblijfsrecreatie
Voldoende ruimte voor klimaatadaptatie
Schone en gezonde leefomgeving
Diversiteit flora en fauna
Ruimte voor duurzame energie
Anders, namelijk...

Wat zou je graag toevoegen in De Kempen op het gebied van landschap en klimaat? Vul dit hieronder in.

Werken

Bedrijven in De Kempen hebben behoefte aan uitbreidingsmogelijkheden. Hiervoor zijn nieuwe bedrijventerreinen nodig. Wat vind je een goede plek voor grotere bedrijventerreinen? Kies één van onderstaande opties.

Verspreid over alle kernen
Bij de grotere kernen in De Kempen
Geconcentreerd op één plek in De Kempen
Weet ik niet
Anders, namelijk...

Bereikbaarheid

Nieuwe ontwikkelingen zullen impact hebben op de bereikbaarheid van voorzieningen binnen de gemeente. Waar moet er op ingezet worden om de gemeente duurzaam, veilig en bereikbaar te houden? Zet op volgorde van belangrijkheid.

Te voet
Fiets
Scooter/bromfiets
Openbaar vervoer
Deelmobiliteit (elektrische fiets, scooter of auto)
Auto/motor
Anders, namelijk...

Ook buiten de gemeente zullen nieuwe ontwikkelingen impact hebben op de bereikbaarheid van voorzieningen. Waar moet er op ingezet worden om de gemeente duurzaam, veilig en bereikbaar te houden? Zet op volgorde van belangrijkheid.

Te voet
Fiets
Scooter/bromfiets
Openbaar vervoer
Deelmobiliteit (elektrische fiets, scooter of auto)
Auto/motor
Anders, namelijk...

Voorzieningen

Wat wil je minimaal behouden in jouw omgeving met betrekking tot het thema Voorzieningen? Kies er maximaal drie.

Huisarts
Pinautomaat
Basisschool
Middelbare school
Kinderopvang
Bibliotheek
Speelvoorzieningen
Sportvoorzieningen
(lokale) Supermarkt
Restaurant
Café
Gemeenschapshuis
Anders, namelijk...

Wat zou je graag uitbreiden in jouw omgeving met betrekking tot het thema Voorzieningen? Kies er maximaal drie.

Huisarts
Pinautomaat
Basisschool
Middelbare school
Hoger onderwijs (MBO/HBO)
Kinderopvang
Bibliotheek
Speelvoorzieningen
Sportvoorzieningen
(Lokale) supermarkt
Restaurant
Café
Gemeenschapshuis

Anders, namelijk...

Welke voorzieningen ontbreken nu in De Kempen en wil je graag toevoegen?

Welzijn

Zet de volgende trefwoorden in volgorde van belangrijkheid en zet de meest belangrijke bovenaan. Dit kun je doen door te klikken, ingedrukt te houden en dan te verslepen.

Huisarts
Thuiszorg
Verpleegtehuis
Dagbesteding
Gemeenschapshuis
Sportvelden en sportclubs
Verenigingen
Goede buren
Familie dichtbij
Anders, namelijk...

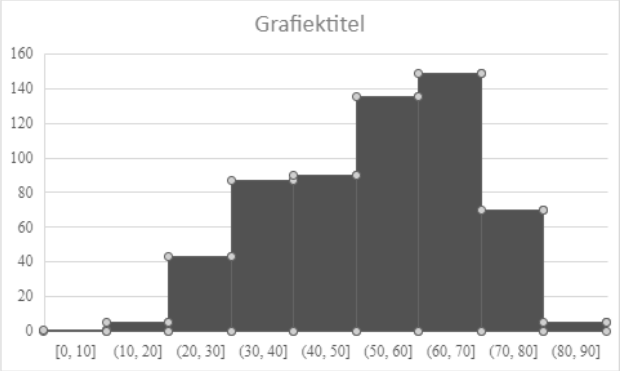
Tot slot

Bedankt voor het invullen van deze vragenlijst.
Wil je via een email op de hoogte gehouden worden over de uitkomst van de enquête en het verloop van project Ontwikkelstrategie de Kempen? Vul dan je emailadres hieronder in.
Emailadres: ....
Klik op de knop verzenden om je antwoorden door te sturen.

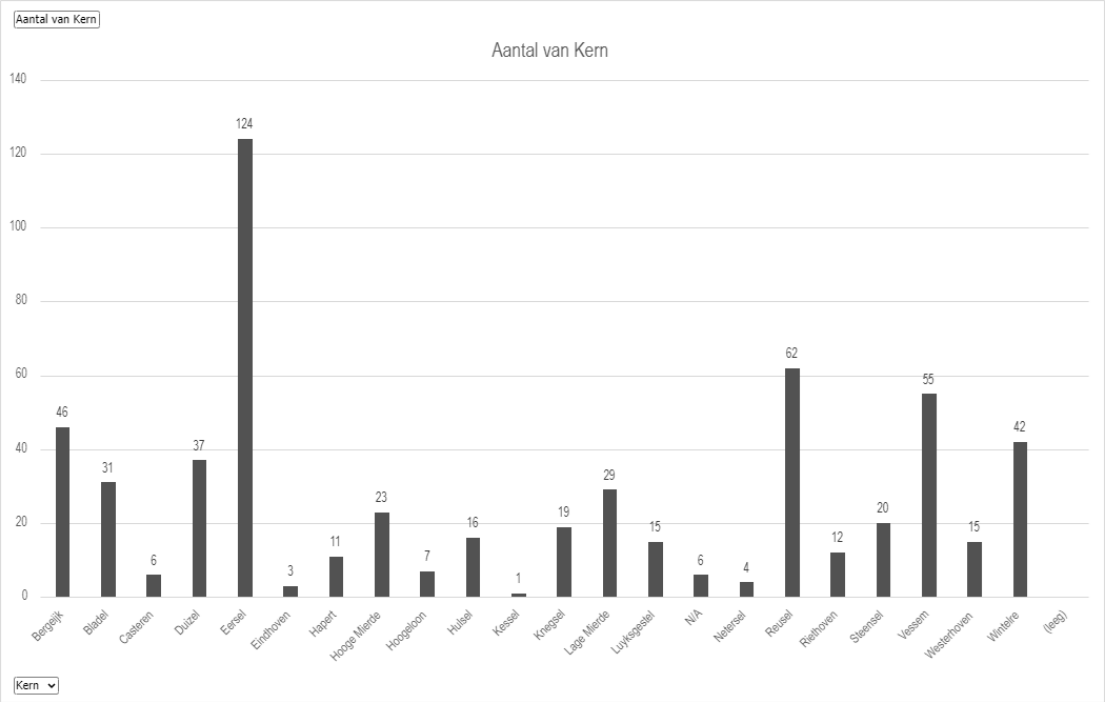
Aa

Opbrengst en uitkomsten

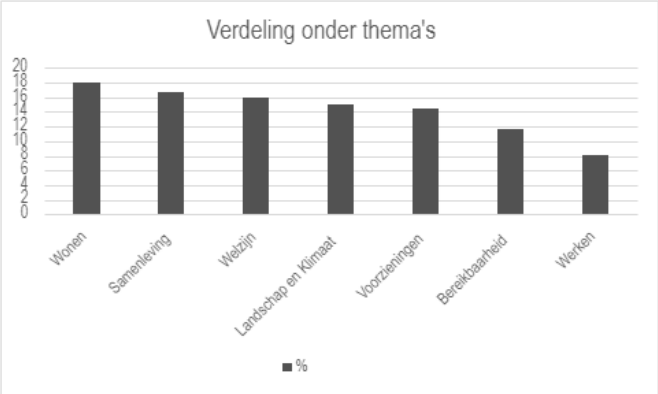
In totaal is de vragenlijst 585 keer ingevuld. Onderstaande grafiek laat de verdeling in leeftijd zien onder de deelnemers.

De verdeling onder de dorpen is redelijk gelijkmatig, op een piek in Eersel na. Onderstaande grafiek laat de verdeling onder de dorpen zien.

Men kon aangegeven welke thema's men het meest en minst belangrijk vindt. Dit is redelijk gelijk verdeeld, zie hieronder de verdeling.

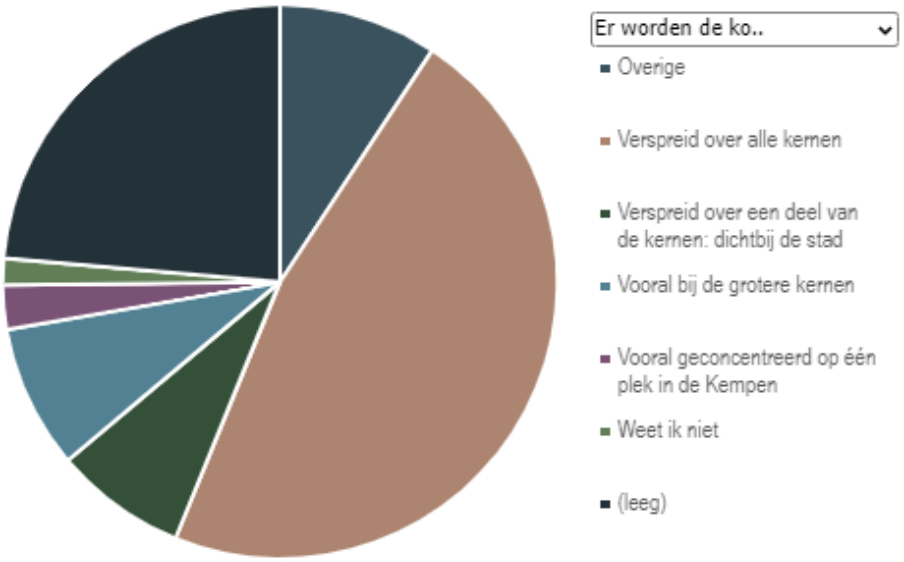

De belangrijkste resultaten van de enquête worden hieronder per thema weergegeven, op volgorde zoals weergegeven in bovenstaande grafiek. Voor de vragen die een locatie aanduiding betreffen is er een cirkeldiagram opgenomen.

Wonen

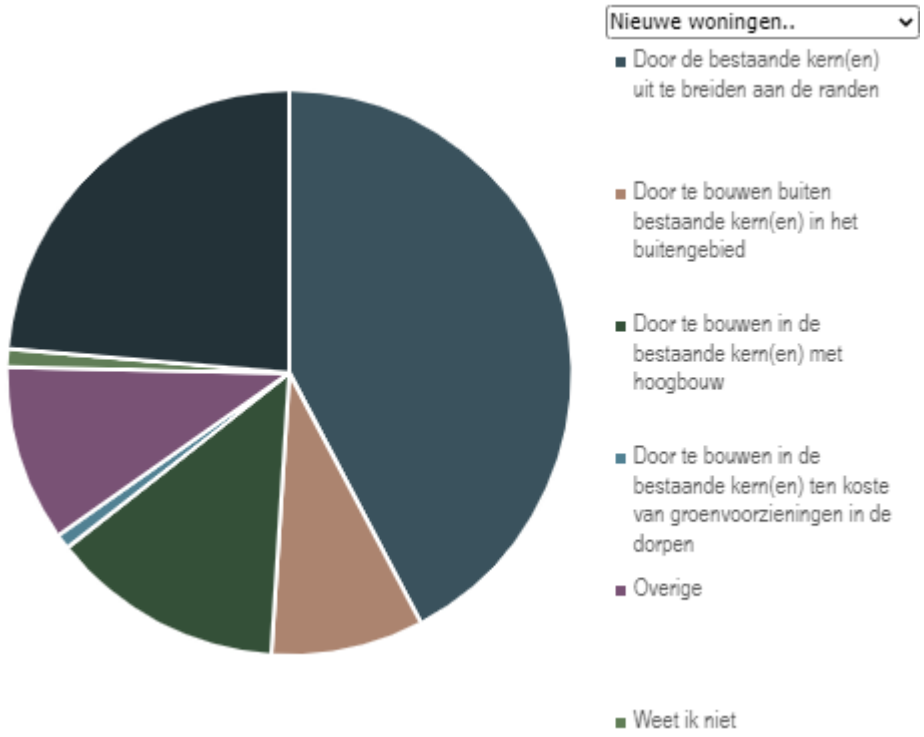
Aa

Vraag: *Er worden de komende jaren woningen gebouwd. Er zijn meer woningen nodig dan in de vorige jaren gebouwd zijn. Wat vind je een goede plek voor de bouw van het grootste deel van de extra nieuwe woningen?*

Reacties bij 'overige':
Veel respondenten pleiten voor de bouw van nieuwe woningen in grote kernen om de bestaande infrastructuur optimaal te benutten. Tegelijkertijd is er een sterke voorkeur om kleine kernen te ontzien om hun dorpskarakter te behouden. Een gebalanceerde spreiding van nieuwe woningen over zowel grote als kleine kernen wordt door sommigen als een goede oplossing gezien om overbevolking te voorkomen en toch alle gebieden te bedienen. Specifieke locaties zoals Vessem, Reusel en Steensel worden genoemd. Vessem, dat jarenlang geen nieuwe woningen heeft gekregen, wordt genoemd als een kern die dringend behoefte heeft aan ontwikkeling. Het is belangrijk dat nieuwe woningen vooral de lokale bewoners ten goede komen, zoals jongeren die in hun geboortedorp willen blijven wonen en ouderen die nog niet naar een verzorgingstehuis hoeven.
Een aantal respondenten stelt voor om geheel nieuwe dorpen te creëren om de druk op bestaande kernen te verminderen. Er is ook een sterke oproep voor duurzame ontwikkeling, waarbij de voorkeur wordt gegeven aan het hergebruiken van leegstaande gebouwen en het vermijden van bouw op vruchtbare landbouwgrond.
Tot slot is er behoefte aan flexibel en zorgvuldig beleid dat rekening houdt met de specifieke behoeften van verschillende kernen en gemeenschappen, zodat de dorpssfeer behouden blijft en de leefbaarheid voor alle inwoners gewaarborgd wordt.

Vraag: *Nieuwe woningen, bedrijvigheid en wegen vragen om ruimte. Waar vinden we de ruimte voor deze functies?*

Reacties bij ‘overige’:

Veel respondenten pleiten voor het benutten van bestaande, leegstaande woningen en panden elders in het land voor nieuwe woonbestemmingen. Er wordt voorgesteld om creatief om te gaan met beschikbare ruimtes, zoals het splitsen van grote huizen en het herontwikkelen van kleine industrieterreinen tot woonbestemmingen.
Men ziet het liefst dat nieuwe woningen worden gebouwd in de buurt van werkvoorzieningen en zoveel mogelijk buiten de kleine kernen blijven om hun unieke kleinschaligheid te behouden. Een andere veelgenoemde oplossing is het herinrichten of slopen van leegstaande huizen en bedrijfspanden voor woningbouw, zonder hierbij de natuur aan te tasten.

Respondenten benadrukken het belang van een flexibel beleid dat initiatieven voor woningsplitsing en inbreiding ondersteunt. Er wordt voorgesteld om de bouw te concentreren aan de randen van de steden en dorpen, waar dit het minst afbreuk doet aan het landschap, en om gebruik te maken van oude bedrijventerreinen voor woningbouw.
Ook wordt er gesproken over het bouwen van een nieuw dorp in de Kempen om bestaande kernen te ontlasten.
Hoogbouw wordt voornamelijk in de grotere kernen en steden gewenst, terwijl in de dorpen middelhoge bouw en verkaveling in het buitengebied worden geprefereerd.

Aa

Het behoud van groene voorzieningen en het dorpse karakter is essentieel voor veel respondenten. Daarnaast wordt er gepleit voor kleinere, betaalbare woningen, zoals tiny houses, en het delen van bestaande woningen om de woonruimte beter te benutten. Sommigen stellen voor om bedrijven en daarmee ook woningbouw naar andere delen van Nederland, zoals de Eemshaven, te verplaatsen om de druk in bepaalde regio's te verminderen.
Tot slot is er een roep om efficiënter te bouwen, de doorstroom te bevorderen en te kiezen voor hoogbouw tot vijf woonlagen in zowel bestaande kernen als aan de randen, om zo een betere verdeling van woningen te realiseren zonder onnodig veel groene ruimte op te offeren.

Uit de vele antwoorden blijkt dat wonen het belangrijkste thema is voor de respondenten. Hier zijn de belangrijkste argumenten uit de reacties:

Ruimte en Beschikbaarheid: Er is nu nog ruimte om te bouwen, maar er worden momenteel te weinig woningen gebouwd, waardoor ze veel te duur zijn.

Betaalbaarheid: Vooral jongeren en starters kunnen geen betaalbare woningen vinden, wat hen dwingt om in het ouderlijk huis te blijven wonen of uit de regio te vertrekken.

Doelgroepen: Er zijn te weinig woonmogelijkheden voor zowel 65-plussers als jongeren, wat de doorstroming op de woningmarkt belemmert.

Jeugd en Toekomst: Respondenten willen dat hun kinderen in of nabij hun geboortedorp kunnen blijven wonen. Er moeten meer betaalbare woningen zijn voor de eigen jeugd om vergrijzing tegen te gaan.

Lokale Bouw: Er wordt op dit moment weinig gebouwd in dorpen zoals Lage Mierde, wat de mogelijkheden voor de jeugd beperkt en onvoldoende doorstroming veroorzaakt.

Eenzijdig Aanbod: Het huidige woningaanbod is te eenzijdig en niet afgestemd op de behoeften van verschillende doelgroepen, vooral voor jonge mensen en starters.

Persoonlijke Frustratie: Veel respondenten ervaren persoonlijke frustratie door het gebrek aan betaalbare woningen en de lange wachttijden.
Samengevat is de behoefte aan voldoende en betaalbare woningen het grootste knelpunt voor de respondenten. Het tekort aan passende woonruimte veroorzaakt veel onrust en heeft negatieve effecten op andere aspecten van het leven in de Kempen.

Samenleving

Aa

Uit de reacties blijkt dat samenleving het een na belangrijkste thema is voor de respondenten. Dit zijn de belangrijkste argumenten uit de reacties:

Het dorp waarin men is opgegroeid, is saamhorig en binding hebben met het dorp is essentieel voor het levendig houden ervan. De Kempen moet zijn Kempisch karakter behouden. Een fijne samenleving zorgt voor verbinding. In een wereld die steeds meer individualiseert, blijft het belangrijk om oog te hebben voor de samenleving. Interactie bevordert het leefplezier op scholen, in buurten en bij sport.
Het behouden van het karakter van het dorp is belangrijk. Veel respondenten geven aan dat ze de Brabantse gezelligheid en de Kempische identiteit willen behouden. Dit omvat zorg voor elkaar en kleinschaligheid.

Een samenleving waarin mensen naar elkaar omkijken en oog hebben voor elkaar is cruciaal. Dit bevordert de veiligheid en het welzijn van alle inwoners. Het rijke verenigingsleven in de Kempen is een groot goed dat behouden moet blijven. Verenigingen dragen bij aan de sociale cohesie en betrokkenheid in de dorpen.
Het is belangrijk dat jongeren in hun geboortedorp kunnen blijven wonen. Dit heeft een positieve invloed op de samenleving en het dorpsgevoel. Een goede samenleving smeden met een veranderende bevolking is cruciaal. Iedereen moet zich thuis voelen en meedoen in de gemeenschap.

Samengevat hechten de respondenten veel waarde aan een hechte, zorgzame en verbonden gemeenschap, waarin het dorpskarakter en de saamhorigheid behouden blijven. Deze aspecten worden gezien als fundamenteel voor het welzijn en de leefbaarheid in de Kempen.

Welzijn
Voor 16 % van de respondenten is welzijn het belangrijkste thema. Hierbij wordt het volgende benoemd.

Welzijn wordt als een allesomvattend thema gezien dat gezondheid, geluk en kwaliteit van leven omvat. Respondenten benadrukken het belang van een gezonde leefomgeving, goede gezondheidszorg, en een sterke gemeenschapszin. Een goed welzijn wordt gezien als de basis voor het kunnen genieten van de omgeving, werken, en deelnemen aan de samenleving.

Een goed welzijn is essentieel omdat het direct invloed heeft op alle andere aspecten van het leven. Als mensen zich gezond en gelukkig voelen, zijn ze beter in staat om bij te dragen aan de gemeenschap, actief deel te nemen aan het verenigingsleven en om te gaan met andere uitdagingen. Het welzijn van de inwoners bepaalt de algehele leefbaarheid van de regio.
Landschap & klimaat
Voor 15 % van de respondenten is landschap & klimaat het belangrijkste thema. Hierbij wordt het volgende benoemd.

Landschap en klimaat worden gezien als fundamenteel voor de kwaliteit van leven. Veel respondenten benadrukken het belang van natuurbehoud, biodiversiteit en een gezonde leefomgeving. Er is bezorgdheid over de impact van

Aa

industriële groei en intensieve landbouw op het milieu en het landschap. Het behoud van de groene en rustige omgeving wordt als essentieel gezien voor zowel het welzijn van de inwoners als toekomstige generaties.

Dit thema is belangrijk omdat een gezonde en groene leefomgeving bijdraagt aan het welzijn en de kwaliteit van leven van de inwoners. De natuur en het landschap vormen de identiteit van de Kempen en moeten worden beschermd tegen overmatige verstedelijking en vervuiling. Zonder aandacht voor landschap en klimaat kunnen andere thema's zoals wonen en welzijn negatief beïnvloed worden.

Voorzieningen
Voor 15 % van de respondenten is voorzieningen het belangrijkste thema. Hierbij wordt het volgende benoemd.

Voorzieningen zijn cruciaal om de leefbaarheid, vooral in kleinere kernen, te waarborgen. Respondenten vragen om voldoende winkels, scholen, kinderopvang, en medische voorzieningen om wonen op in de kernen aantrekkelijk te houden. De beschikbaarheid van essentiële voorzieningen zoals gezondheidszorg en onderwijs is momenteel al onder druk, met lange wachttijden en een tekort aan huisartsen. Er is behoefte aan meer sport- en recreatiefaciliteiten, betere verspreiding van winkels en dienstverleningen over dorpen, en meer activiteiten voor zowel jongeren als ouderen.

Met de verwachte bevolkingsgroei is het belangrijk dat de voorzieningen meegroeien om de kwaliteit van leven te behouden. Dit omvat de bouw van nieuwe huizen, scholen, gezondheidscentra, en de aanstelling van voldoende personeel voor deze instellingen. Inwoners benadrukken dat zonder voldoende voorzieningen, de groei kan leiden tot spijt en problemen, zoals in de zorgsector die nu al grote druk ervaart. Het is essentieel om voorzieningen goed te verdelen over dorpen en niet te concentreren op één plek om de bereikbaarheid en zelfstandigheid van alle bewoners te waarborgen.

Voor een aantrekkelijke en leefbare gemeenschap moeten voorzieningen op de juiste plek zijn en goed bemenst worden. Dit omvat niet alleen de dagelijkse behoeften zoals supermarkten en huisartsen, maar ook sportaccommodaties, culturele activiteiten, en voldoende kinderopvang. Inwoners willen graag een toekomst waarin zij en hun kinderen zonder afhankelijkheid van een auto toegang hebben tot alle noodzakelijke voorzieningen, wat de zelfstandigheid en kwaliteit van leven in de regio Kempen sterk zou verbeteren.

Bereikbaarheid
Uit de reacties blijkt dat bereikbaarheid niet het belangrijkste thema is, voor 12% wel. Dit zijn de belangrijkste argumenten uit de reacties:

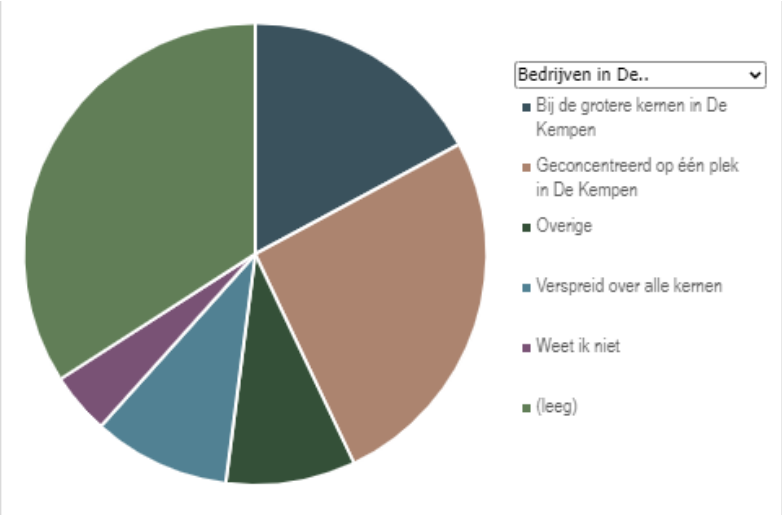
Goede infrastructuur, met name de kwaliteit van wegen en fietspaden, is essentieel voor woon-werkverkeer en dagelijkse verplaatsingen. Er is een dringende behoefte aan betrouwbaar openbaar vervoer, vooral in kleinere dorpen waar autogebruik vaak noodzakelijk is. Inwoners wijzen op het gebrek aan frequent openbaar vervoer, wat de afhankelijkheid van auto's vergroot. Een uitgebreide dienstregeling, die ook 's avonds en in het weekend functioneert, is gewenst om drukte en overlast in dorpskernen te verminderen.

Het verbeteren van de bereikbaarheid is ook belangrijk voor het milieu en de kwaliteit van leven. Inwoners van Eersel en omliggende dorpen geven aan dat betere verbindingen naar steden zoals Eindhoven en Tilburg noodzakelijk zijn, met voorstellen voor rechtstreekse snelbussen die efficiënt gebruik maken van snelwegen. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor de verbreding van wegen en verbetering van parkeerfaciliteiten in winkelgebieden om de verkeersdoorstroming te optimaliseren.

Tot slot, met de verwachte groei van de regio, is het belangrijk dat de bereikbaarheid prioriteit krijgt om zowel bewoners als bedrijven goed te kunnen bedienen. Er moet meer aandacht komen voor de capaciteit van provinciale wegen en verbindingen met belangrijke snelwegen zoals de A67. Een goede infrastructuur is onmisbaar voor verdere woningbouw en de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen.

Werken

Vraag: *Bedrijven in De Kempen hebben behoefte aan uitbreidingsmogelijkheden. Hiervoor zijn nieuwe bedrijventerreinen nodig. Wat vind je een goede plek voor grotere bedrijventerreinen?*

Uit de verzamelde reacties blijkt dat "werken" door de respondenten als het minst belangrijke thema wordt beschouwd. 8% van de respondenten hebben dit wel aangeduid als het belangrijkste thema en benoemen daarbij het volgende.

Aa

Veel respondenten geven aan dat er voldoende werkgelegenheid is in de regio. Ze benadrukken dat werk te vinden is in nabijgelegen steden zoals Eindhoven en Tilburg, en dat de afstand tussen woon- en werkplek geen groot probleem vormt vanwege goede infrastructuur en vervoeropties.
Verschillende respondenten noemen dat mensen bereid zijn te reizen voor hun werk. Ze vinden het niet nodig dat werkgelegenheid direct in hun dorp aanwezig is, omdat ze toch al gewend zijn aan reizen voor hun baan. Hierdoor is de nabijheid van werk minder van belang.

De opkomst van thuiswerken en de digitale wereld maken fysieke nabijheid van werk minder relevant. Respondenten merken op dat veel banen tegenwoordig op afstand gedaan kunnen worden, wat de noodzaak voor lokale werkgelegenheid vermindert.

Enkele respondenten wijzen op de nadelen van het aantrekken van meer werkgelegenheid, zoals vervuiling, verkeersdrukte, en de druk op de woningmarkt. Ze vrezen dat een toename van bedrijven en industrie in hun omgeving de leefbaarheid kan aantasten.

Sommigen geven aan dat werk en economie zichzelf reguleren door vraag en aanbod. Ze vinden dat de overheid zich meer moet richten op andere thema's waar ze een grotere impact kunnen maken, zoals welzijn en landschap, in plaats van op werkgelegenheid.

Voor veel respondenten is de kwaliteit van de leefomgeving belangrijker dan werkgelegenheid. Ze hechten meer waarde aan een groene en rustige woonomgeving, goede voorzieningen, en sociale cohesie dan aan de nabijheid van werk.

Een aanzienlijk aantal respondenten is gepensioneerd of arbeidsongeschikt, waardoor werk voor hen geen prioriteit is. Zij richten zich meer op andere thema's die direct invloed hebben op hun dagelijks leven, zoals welzijn, bereikbaarheid, en voorzieningen.

Sfeerverslag Toekomstdialoog de Kempen
Samenvattend verslag 12 bijeenkomsten

Onderwerp: 12 participatiebijeenkomsten Toekomstdialoog de Kempen
Datum: april/mei 2024
Locaties/deelnemers:

Locatie	Deelnemers
Knegsel	60
Steensel	35
Duizel	42
Reusel	32
Luyksgestel	25
Westerhoven	35
Hulsel	23
Wintelre	32
Bergeijk	28
Eersel	72
Vessem	48
Bladel	57

Overig aanwezig: Voorzitter
Collegeleden
Raadsleden
Medewerkers Gemeente Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden
Pers (Eindhovens Dagblad)
Medewerkers van Accent adviseurs
Studenten Universiteit Wageningen

Hier vindt u het samenvattend sfeerverslag van de 12 participatiebijeenkomsten Toekomstdialoog de Kempen. Het betreft geen woordelijk verslag, maar geeft wel een beeld van de avonden. Er waren in totaal bijna 500 bewoners en belanghebbenden aanwezig. Zij waren via huis-aan-huis bladen, nieuwsbrief, sociale media, welkomstborden bij de dorpen of op uitnodiging uitgenodigd om deel te nemen aan de bijeenkomst. Bewoners en belanghebbenden hebben zich vooraf via de email kunnen aanmelden voor deze avond. Inloop op de avond zelf was ook toegestaan (niet gecommuniceerd), hier is in beperkte mate gebruik van gemaakt. Het merendeel van de aanwezigen waren inwoners, ongeveer 150 aanwezigen aantal waren vertegenwoordigers van organisaties/partijen (en hebben dit bij aanmelding aangegeven). De opbouw qua leeftijd van de aanwezigen was: <25 jaar niet/nauwelijks, 25-60 redelijk, >60 merendeel.

Dit verslag is als volgt opgebouwd:
1. Doel van de bijeenkomst / Achtergrond
2. Programma
3. Verslag avonden
    - Beschrijving van de werkvorm
    - Weergave van de bijeenkomsten

1. Doel van de bijeenkomst / Achtergrond

De Brainportregio waar De Kempen onderdeel van is, gaat aanzienlijk groeien. Hoe die gemeenten gaan groeien is nog niet bekend. Duidelijk is wel dat er behoefte is aan ruimte voor woningen en bedrijventerreinen. Grofweg moeten er in de totale Brainportregio 100.000 woningen komen en vele hectares aan bedrijventerreinen. Dit wordt ook wel 'de schaalsprong' genoemd. De Brainportregio is opgedeeld in vier deel- of sub regio's waarbij de vraag is gesteld of en zo ja welk deel van die totale groei in die regio's kan plaatsvinden.
De Kempen zijn naast het stedelijk deel, de Peel en de A2-gemeenten één van de vier regio's. Met de vier Kempengemeenten, Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De-Mierden is afgesproken dat er een gezamenlijke strategie komt op welke wijze De Kempen dat ziet. In december dit jaar nemen de vier gemeenteraden daarover een besluit.
In iedere gemeente zijn Toekomstdialogen georganiseerd. Inwoners zijn uitgenodigd om mee te denken en mee te praten over wat ze willen behouden, versterken of juist toevoegen. Wat vinden zij van de groei? Geeft dat zorgen of biedt het kansen? Wat zijn de sterke punten van de regio die ze willen behouden, wat zijn de zorgen, of waar zien ze kansen? Het doel is om de voorkeuren, opmerkingen en vragen van bewoners en belanghebbenden te verzamelen, zodat deze meegenomen kunnen worden in de keuze en uitwerking.

2. Programma

Tijd	Programmaonderdeel
19:00-19:30 uur	Inloop
19:30 uur	Welkomstwoord door voorzitter en wethouder / burgemeester Toelichting Start werkvorm tafels Ronde 1 (25 - 30 min.) Ronde 2 (25 - 30 min.) Ronde 3 (25 - 30 min.) Plenaire terugkoppeling
21:30-22:00 uur	Afsluiting

3. Verslag avonden

Tijdens de inloop namen de aanwezigen plaats aan de opgestelde tafels. Er was geen vaste tafelsetting, zodat de aanwezigen zelf een plek konden kiezen.
De avond werd geopend en iedereen werd welkom geheten. De avondvoorzitter, de heer Wim van den Haak, introduceerde zichzelf en de andere aanwezigen. Tijdens de avonden zijn foto's gemaakt. Het programma is getoond.

Hierna hebben collegeleden de aanleiding voor deze avond toegelicht, door de context, het participatietraject en de besluitvorming toe te lichten.
Na de introductie werden de aanwezigen gevraagd of hier nog opmerkingen of vragen over waren. Op 1 avond na was dat het geval. Een kleine samenvatting hiervan:

- Wat gebeurt er als het minder goed gaat met ASML of weggaat?
- Over welke periode praten we?
- Wie bepaalt hoe de groei gaat plaatsvinden? En hoe staan we samen tegenover de MRE/ Eindhoven?
- Is er naast wonen en werken ook aandacht voor voorzieningen zoals zorg, onderwijs?
- Waarom is bij het organiseren van de avonden gekozen voor een avond per kern of juist gekozen voor samenvoegen van kernen?
- Het is fijn en belangrijk dat we mee mogen denken, maar het gevoel zegt dat alles al is besloten, zeer benieuwd naar de uitwerking
- De hoeveelheid woningen die genoemd worden komen die bovenop wat er nu al gebouwd wordt?

Na de vragenronde startte de voorzitter het inhoudelijke deel van het programma op.

<u>Beschrijving van de werkvorm</u>

Presentatie scenario's en thema's
Aan de hand van een animatie werden 4 mogelijke denkrichtingen over de toekomstige groei in de Kempen geschetst en wat deze groei betekent aan de hand van zeven belangrijke thema's:

- **Samenleving**: hoe groeien we met behoud van alles wat de regio mooi en sterk maakt?
- **Wonen**: hoe zorgen we voor geschikte en betaalbare woningen voor íédereen?

- **Landschap en klimaat**: hoe zorgen we voor een goede balans tussen gebouwen, natuur en landbouw?
- **Werken**: waar verdienen we ons brood mee?
- **Bereikbaarheid**: hoe komen we vlot op onze bestemming met een passend vervoersmiddel?
- **Voorzieningen**: welke voorzieningen, zoals scholen, winkels en theaters, hebben we in de regio nodig?
- **Welzijn**: hoe blijven we gezond en gelukkig?

Knegsel, 8 april

De animatie werd tijdens alle avonden aandachtig bekeken. Na de animatie heeft de voorzitter uitgelegd wat de bedoeling was van de werkvormen aan de tafels. Een drietal centrale vragen zijn belangrijk met betrekking tot de scenario's en thema's: wat willen we behouden (kracht), wat versterken (zorg) en wat toevoegen (kans).

Bespreking/ werkvorm
In totaal is in 8 groepen in 3 rondes gesproken over de denkrichtingen en de thema's. Aan het begin van de werkvorm is de deelnemers (indien nodig) gevraagd te verdelen over de groepen/ tafels. Hierdoor zaten een gelijk aantal personen per tafel.
Per groep vonden gesprekken plaats bij drie thematafels:

1. 25 – 30 minuten gesprek over 2 thema's op basis van praatplaat voor behoud, versterken en toevoegen
2. 25 - 30 minuten gesprek over 3 nieuwe thema's; aanvullen vorige ronde
3. 25 - 30 minuten aangeven over 2 nieuwe thema's wat belangrijkste is om te behouden, versterken of toe te voegen (max 3 per persoon)

Thema's tafel 1: Samenleving, Welzijn en Voorzieningen,
Thema's tafel 2: Wonen en Werken
Thema's tafel 3: Landschap en klimaat en Bereikbaarheid

Bij elke tafel waren infographics van de thema's aanwezig. Na afloop van iedere gespreksronde werden de praatplaten doorgegeven, zodat alle 7 thema's per tafel aan bod kwamen.

Uit de eerste 3 avonden was gebleken dat het meenemen van de denkrichtingen te veel en te ingewikkeld was -> om deze reden is de denkrichting voor de overige avonden geparkeerd. De nadruk kwam dus te liggen op de 7 thema's en de 3 vragen.

1. gesprek over thema's Wonen en Werken op basis van praatplaat voor behoud, versterken en toevoegen
2. gesprek over thema's Voorzieningen, Welzijn en Samenleving
3. gesprek over thema's Landschap en klimaat en Bereikbaarheid

Bij elke tafel waren infographics van de thema's aanwezig. Na afloop van iedere ronde zijn de praatplaten verwisseld. Aan het einde van iedere ronde konden de deelnemers met stickers aangeven wat mensen zelf het belangrijkst vonden.

Hoe was de sfeer op de avonden?

Veel bewoners lieten zien dat ze betrokken zijn. Bij aanvang van de werkvorm gingen de deelnemers enthousiast aan de slag. Soms was het nodig om de gesprekken aan tafel op gang te helpen, maar vaak ging dit ook vanzelf. Er heerste tijdens bijna alle avonden een positieve instelling en er was een goede dynamiek tussen de aanwezigen. Onderling werden veel vragen aan elkaar gesteld. Ondanks tegenstellingen aan tafel waren de meeste discussies/ gesprekken open en levendig. Er was bijna altijd voldoende ruimte voor een eigen mening. De meeste avonden werden als positief en gezellig ervaren Op een enkele avond waren sommige aanwezigen kritisch en enigszins negatief.

Reusel 15 april (links)
Wintelre 6 mei (rechts)

Na afloop van de derde ronde 3 vroeg de voorzitter per tafel om een plenaire terugkoppeling te geven wat bij die tafel als belangrijk is aangemerkt. In Eersel is er voor gekozen om per ronde 1 tafel om een terugkoppeling te vragen.

Tijdens de eerste avonden is ook gevraagd naar de werkvorm. De meeste reacties over de werkvorm gingen over de hoeveelheid en moeilijkheid om input te geven over de thema's per kwadrant. aanvullen en prioriteren van opmerkingen van anderen en het wisselen van de praatplaten tussen de rondes. Naar aanleiding van deze reacties is de werkvorm voor de andere avonden aangepast

Met betrekking tot wat de deelnemers belangrijk vond en werden het meest genoemd:

- behoud van het dorpse karakter/ identiteit,
- het bevorderen van de woningbouw, met name voor de jeugd en senioren
- zorgen over de verkeersdrukte
- behoud van voorzieningen
- groei van met name woningen in relatie tot behoud/ versterken van de voorzieningen
- verenigingsleven
- behoud van groen, natuur
- doorstroming in de woningen
- verbeteren openbaar vervoer
- invloed van inwoners op het proces
- zorgen om de zorg

Na afloop van de terugkoppeling werden de avonden afgesloten met een dankwoord. Tevens is gewezen op de mogelijkheid om een digitale vragenlijst in te vullen.
Afsluitend is aangegeven dat indien aanwezigen hun email adres hebben achtergelaten zij via deze weg een terugkoppeling krijgen over de besluitvorming en verslaglegging. Na afloop konden mensen napraten in de gemeenschappelijke ruimte met een drankje.

Korte evaluatie van de avonden
Aan het einde van de avonden zijn verschillende aanwezigen gevraagd hun mening te geven over de avond. Over het algemeen is men tevreden over de opzet en inhoud van de avond. De avonden werden als gezellig en nuttig ervaren, in een goede sfeer. Deelnemers vonden het fijn dat ze betrokken worden. De gesprekken waren constructief en open. Ze zijn heel benieuwd wat er met de input gedaan wordt. Vaak werd opgemerkt dat men de jeugd aan tafel miste.

Overzicht verwerking amendementen en moties – definitief

Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040, Voorkeursrichting

Gemeente Bergeijk				
De voorkeursrichting is ongewijzigd en unaniem aangenomen				
A1	Indienen wensen ter aanvulling op toekomstbeeld en leidende principes *Amendement is verworpen*		Het eerste beslispunt te wijzigen in: 1. Met medeneming van een aantal toevoegingen in te stemmen met het rapport "Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040" en meer specifiek met het in hoofdstuk 5 geschetste toekomstbeeld en de daaraan verbonden leidende (kaderstellende) principes	Amendement is verworpen. Er wordt geen uitvoering aan het amendement gegeven.
			"Onze regio wordt gekenmerkt door dorpse bebouwing met geschikte woningen voor jong en oud, voor Kempenaar én nieuwkomer". Aan te vullen met: "Het gaat daarbij zowel om inwoners die in een huur- als in een koopwoning wonen en mensen met allerlei economische statussen".	Amendement is verworpen. Er wordt geen uitvoering aan het amendement gegeven.
			"We zetten in op het behouden en versterken van ons landschap dat wordt gekenmerkt door een mozaïek aan bossen, heide en vennen, beekdalen, akkers en weilanden afgewisseld met bebouwing". Aan te vullen met: "Dit betekent dat het landschap en de natuur niet alleen gezien wordt en als "gebruiksnatuur", maar ook als iets waar een waarde op zich heeft".	Amendement is verworpen. Er wordt geen uitvoering aan het amendement gegeven.
			"We streven ernaar om ons bestaande voorzieningenniveau ten minste op peil te houden om de leefbaarheid en de levendigheid in onze kernen te behouden". Aan te vullen met: "Daarnaast wordt de sociale cohesie versterkt".	Amendement is verworpen. Er wordt geen uitvoering aan het amendement gegeven.
			"We zetten in op het behouden van de Kempische cultuur die de regio zo geliefd maakt voor de Kempenaar en de nieuwkomers". Aan te vullen met: "Er blijft ook aandacht en ruimte voor kunst en cultuur als een belangrijk onderdeel van het leven".	Amendement is verworpen. Er wordt geen uitvoering aan het amendement gegeven.
			Samenleving Aan te vullen met: "Het werken aan sociale cohesie meer zal vragen dan een actief verenigingsleven. Het echt welkom heten van nieuwe inwoners en hen erbij laten horen is inderdaad belangrijk. Dat gaat ook op expats, vluchtelingen, statushouders en arbeidsmigranten".	Amendement is verworpen. Er wordt geen uitvoering aan het amendement gegeven.
M1	Ontwikkelstrategie De Kempen *Motie is verworpen*		In de verdere lokale uitwerking mee te nemen dat oplossingen kunnen liggen in het kleiner gaan bouwen (waardoor er een kleiner beslag wordt gedaan op de beschikbare ruimte en waardoor je beter aansluit bij de woonbehoeften van de steeds groter wordende groep alleenstaanden)	Motie is verworpen. Er wordt geen uitvoering aan de motie gegeven.
			En in de lokale uitwerking mee te nemen dat oplossingen kunnen liggen in het in de hoogte gaan bouwen waar dat passend kan zijn, zonder het authentieke karakter van de kernen aan te tasten (bijvoorbeeld 2 of 3 bouwlagen).	Motie is verworpen. Er wordt geen uitvoering aan de motie gegeven.

Gemeente Bladel				
De voorkeursrichting is ongewijzigd en unaniem aangenomen				
Gemeente Eersel				
De voorkeursrichting is voor kennisgeving aangenomen (13 stemmen voor, 3 stemmen tegen).				
A1	Twee scenario's om voorkeur te bepalen *Amendement is aangenomen*	1	• Bullet 2, de tekst toe te voegen 'Ter borging van het karakter van de kern en daarbij horende sociale cohesie wordt voor inwoners van en binnen de eigen gemeenten beleid gevoerd binnen de wettelijke kaders om hen een voorrangspositie te bieden op nieuwe woningen, dit dient ook te gelden voor zogenaamde 'spijt-optanten'.' • Bullet 5, de tekst '..met een regionale mobiliteitshub..' komt te vervallen en wordt vervangen door: ..met als leidend principe van de aangenomen motie 24.18715 Hoogwaardig openbaar vervoerssyteem d.d. 2 juli 2024. • Bullet 7, de tekst 'ten minste op peil te houden' te wijzigen in 'eerder te versterken dan te behouden'.	• Het leidende principe is aangepast. • Het schrappen van 'regionale mobiliteitshub' heeft negatieve gevolgen voor alle gemeenten, ondermijnt de gekozen verstedelijkingsstrategie van de voorkeursrichting en is daarnaast in strijd met de regionale ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant. Enkel een 'Hoogwaardig openbaar vervoerssysteem' dekt de lading niet. Daarom worden de teksten in het rapport aangepast naar "HOV-knoop dat kan uitgroeien tot Brainporthub". • De voorgestelde tekstuele wijziging is doorgevoerd.
		2	Te concluderen dat voorgestelde voorkeursrichting niet voldoet aan de leidende principes en het Toekomstbeeld voor de gemeente Eersel. Daarom stellen wij voor dit verder uit te werken op de volgende manier, waarbij wij ons specifiek richten op de uitdagingen voor de gemeente Eersel: In plaats van één scenario, kiezen we ervoor om twee scenario's uit te werken: a) één scenario volgens de voorgestelde voorkeursrichting voor de gemeente Eersel; b) een tweede scenario waarbij 50% van de aantallen uit de voorkeursrichting voor de gemeente Eersel wordt ingevuld. In beide scenario's is het van belang dat er zorgvuldig aandacht wordt besteed aan de impact op onze voorzieningen, verenigingen, veiligheid en sociale cohesie. Dit moet op een duidelijke manier inzichtelijk worden gemaakt voor de gemeenteraad. Het rapport "Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040" te gebruiken bij de uitwerking van deze scenario's', met de in het punt 1 genoemde uitgangspunten.	Voor de gemeente Eersel wordt een tweede scenario, het 50% scenario uitgewerkt. Daarnaast wordt de impact van het 50% scenario en het scenario volgens de voorgestelde voorkeursrichting inzichtelijk gemaakt. Het 50% scenario en het rapport met de impact van het 50% scenario en het scenario volgens de voorgestelde voorkeursrichting worden – naast de uitgewerkte voorkeursrichting – als bijlagen bij de raadsvoorstellen voor de vier gemeenten bijgevoegd.
		3	Voor zover het college in de regio reeds voorstellen moet doen of afspraken moet maken, daarbij niet uit te gaan van het voorgestelde scenario, maar van het 50% scenario voor de gemeente Eersel, totdat de raad op het einde van deze bestuursopdracht een definitieve keuze heeft gemaakt.	Ter kennisgeving, opdracht voor het college van de gemeente Eersel om dit als uitgangspunt te houden.
		4	De mogelijke scenario's zo spoedig mogelijk voor te leggen aan de gemeenteraad, zodat de raad het voorkeursscenario kan selecteren.	Uitgangspunt blijft om zo snel mogelijk vier besluiten op het voorkeursscenario te hebben.
M3	Nadere uitwerking denkrichting 1 *Motie verworpen*		Om denkrichting 1 (minimale groei van 5.000 woningen extra in de Kempen) nader uit te werken als voorkeurscenario en daarbij uit te	Motie is verworpen. Er wordt geen uitvoering aan de motie gegeven.

			zoeken hoe een en ander klimaatneutraal en stikstof-emissieloos gerealiseerd kan worden.	
M4	Stop op groei Eindhoven Airport *Motie is aangenomen*		Om in alle gremia waar de schaal, omvang en mogelijk groei van Eindhoven Airport ter sprake komt pro actief, ondubbelzinnig en met passie uit te dragen dat de gemeenteraad van Eersel ook in de toekomst tegen een verdere toename is van het aantal vliegbewegingen dan zoals dat nu is afgesproken is door de betrokken partijen.	De groei van Eindhoven Airport valt buiten de scope van de Ontwikkelstrategie De Kempen. Het is aan het college van de gemeente Eersel om uitvoering aan de motie te geven.
M5	Wensen ontwikkelstrategie De Kempen *Motie niet officieel ingediend*	1	Omdat we vrezen dat andere overheden zoals Rijk, provincie maar ook het MRE zich blind gaan staren op het getal van 13.000 woningen is het onze wens om dat getal los te laten. Beschouw het hooguit als 'richtlijn' of 'maximale denkrichting' of iets dergelijks.	Bij de tabel met woningbouwaantallen in hoofdstuk 5 voegen we toe dat het een "richtinggevende bandbreedte" betreft. In hoofdstuk 6 voegen we toe dat de aantallen periodiek (elke drie jaar) geëvalueerd en mogelijk herijkt worden.
		2	Werk ook een scenario uit waarbij wordt uitgegaan van een groei van 6.500 woningen voor de hele Kempen.	Dit is strijdig met amendement 1 en strijdig met de besluiten in de gemeenten Bergeijk, Bladel en Reusel-De Mierden. Dit scenario werken we niet uit.
		3	Neem Welzijn en Brede Welvaart mee als leidende principes.	In hoofdstuk 1 worden 'welzijn' en 'brede welvaart' gepositioneerd. In hoofdstuk 5 staat beschreven dat de leidende principes samen zorgen voor het individuele welzijn van de Kempenaar en de brede welvaart voor De Kempen.
		4	Zet ook in op de bouw van zonneparken en windmolens waarvan de opbrengst (ook) ten goede komt van de eigen gemeenschap.	In de voorkeursrichting geven we aan dat we aansluiten bij de RES. Dit willen we niet wijzigen of verder concretiseren. Daarnaast is het delen van de opbrengst met de gemeenschap onderdeel van bestaand provinciaal beleid.
		5	Zodra blijkt dat door de groei van een kern de leefbaarheid daar onder druk komt te staan wordt de groei naar beneden bijgesteld zodat de leefbaarheid blijft gehandhaafd.	De gemeenteraad heeft na vaststelling van de Ontwikkelstrategie De Kempen 2024 – 2040 "Samen op eigen wijze vorm geven" nog meerdere momenten om te sturen op o.a. de definitieve woningbouwaantallen. Mocht de leefbaarheid in een bepaalde kern onder druk staan kan besloten worden om daar geen woningen toe te voegen. In hoofdstuk 6 wordt toegevoegd dat we blijven monitoren en toetsen op brede welvaart.
		6	Er wordt pas bij gebouwd wanneer van te voren gebleken is dat het behoud van de leefbaarheid (na de bouw) gegarandeerd is. Bij voorbeeld: als men hier komt wonen moet men niet hoeven wachten op de komst van een nieuwe huisartspraktijk met bijbehorend personeel.	Dit is min of meer al opgenomen in hoofdstuk 5 bij 'voorzieningen', prioriteit 3. We scherpen dit punt niet aan want dit valt buiten de macht van de gemeente aangezien hier sprake is van marktwerking. Faciliteren kan, maar afdwingen niet.
		7	Schrap een grote Hub bij Eersel als leidend principe. Een Hub komt pas in beeld als blijkt dat de toekomstige groei dat écht noodzakelijk maakt.	Het schrappen van een hub heeft negatieve gevolgen voor alle gemeenten, ondermijnt de gekozen verstedelijkingsstrategie van de voorkeursrichting en is daarnaast in strijd met de regionale ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant. Teksten in het rapport worden aangepast naar "HOV-knoop dat kan uitgroeien tot Brainporthub"
		8	Ga in MRE-verband overleggen hoe recreatief en zakelijk parkeren in Eindhoven (en o.a. bij ASML) zoveel mogelijk wordt ontmoedigd. Bijvoorbeeld door hoge parkeertarieven, vertragende verkeersmaatregelen e.d.	Dit verzoek ligt buiten de scope van de Ontwikkelstrategie De Kempen. We nemen hier aanvullend niks over op.

		9	Geen grote hub zonder kwalitatief hoog en efficiënt OV naar de stad.	De volgorde van eerst (H)OV en dan pas een hub was al als zodanig in de voorkeursrichting opgenomen, 'bereikbaarheid en mobiliteit', ambitie 2 en locatie 1.
		10	Goede, frequente en betaalbare busverbinding in iedere kern.	Het realiseren van een fijnmazig mobiliteitsnetwerk wordt in de Ontwikkelstrategie De Kempen al als ambitie opgenomen.
		11	Zorg te allen tijde voor een flinke, groene, biodiverse buffer, niet alleen tussen de Eerselse kernen maar óók tussen Wintelre, Knegsel, Steensel en Eindhoven/Veldhoven. Dus: bouw de Kempen niet vast aan Eindhoven en Veldhoven.	De tekst wordt aangevuld waarbij het handhaven van de groene buffer tussen De Kempen en Eindhoven en Veldhoven wordt benadrukt.
		12	Als men dat wil moet het voor senioren mogelijk zijn om zo lang mogelijk in hun eigen kern te blijven wonen.	We leggen de focus op het toevoegen van seniorenwoningen in de dorpscentra van Bergeijk, Bladel, Eersel, Hapert en Reusel gezien het bestaande voorzieningenaanbod. Dit sluit de realisatie van seniorenwoningen in de overige dorpen niet uit. We hebben immers opgenomen dat de woningtypologie aan moet sluiten bij de lokale vraag.
		13	Heb ook aandacht voor één of tweepersoonswoningen.	Zie antwoord hierboven. We bouwen naar gelang de vraag. Dus mocht er een grote vraag zijn naar één of tweepersoonswoningen dan is dat mogelijk.
		14	De dorpen worden intensief en proactief betrokken bij het concretisering van toekomstige bouwplannen.	In hoofdstuk 6 van de Ontwikkelstrategie De Kempen wordt de status van de strategie in relatie tot omgevingsvisies en programma's benoemd. Het betrekken van inwoners kan zijn plek vinden in deze trajecten.
		15	Voer actief campagne om ook nieuwkomers, statushouders en partners van arbeidsmigranten aan het werk te krijgen in de zorg. Dat kan natuurlijk ook in regioverband.	Dit verzoek ligt buiten de scope van de Ontwikkelstrategie De Kempen. We nemen hier aanvullend niks over op.
		16	Kijk bij het inzetten van een transitie naar een duurzamere landbouwsector ook naar mogelijkheden om intensieve veeteelt terug te dringen.	De transitie naar een duurzamere landbouwsector was al als prioriteit opgenomen.
	Betoog CDA Ontwikkelstrategie De Kempen		Ons voorstel is dan ook om tijdens de uitvoering van de bouwplannen, regelmatig te evalueren met de direct betrokkenen en de plannen daarop bij te stellen.	Dit voorstel is opgenomen in hoofdstuk 6 van de Ontwikkelstrategie De Kempen.
			De start van de wooncomponent uit het plan, is wat ons betreft op die plekken waar de nood het hoogst is en dat zijn de dorpen tegen het stedelijk gebied aan (Wintelre, Knegsel, Steensel, Riethoven). Zorg dat daar als eerste de huizen weer betaalbaar worden en dat er doorstroming gaat ontstaan. Tegelijkertijd kunnen daarmee de voorzieningen weer op orde worden gebracht en wellicht uitgebreid. En ja dan ook meteen het OV mee opschalen.	Deze prioritering was al als zodanig opgenomen in de voorkeursrichting van de Ontwikkelstrategie De Kempen.
			Zoals al gezegd, doe dit wel steeds in overleg met de lokale mensen. We willen onze kinderen ook in de buurt laten wonen, er is groei mogelijk en veelal ook wenselijk om weer op niveau te komen. Hoeveel huizen dat zijn? Dat is niet aan ons, maar aan de gemeente in overleg met de mensen uit het dorp. Verschillend nu, maar ook in de komende jaren zal dat nog gaan veranderen. Flexibel dus. En liefst zonder getallen, dat	In dit hoofdstuk 6 wordt beschreven hoe uitvoering gegeven kan worden aan de Ontwikkelstrategie De Kempen. Het proactief betrekken van inwoners hoort hier ook bij. De woningbouwaantallen blijven in de Ontwikkelstrategie De Kempen. Deze getallen zijn nodig voor regionale afstemming en helpt ons om de voortgang te monitoren.

			schept vooral verwarring. Wel noodzakelijk voor afstemming met de provincie.	
			Geen enorme groei, geen dorpen aan elkaar plakken, de Kempische identiteit bewaren, daar zijn we allemaal voor. Maar groei komt er, dat hou je niet tegen, dus niet het “department of no” je moet je er gebruik van maken. Let op wij zijn ook voor het beschermen van de kempische identiteit en waardes.	Deze opmerkingen waren al als leidende principes opgenomen in de Ontwikkelstrategie De Kempen.
			Eén zorg leeft bij het CDA ook enorm. Noem het maar het welzijnsdeel, zoals de dokter, snackbar etc. die komen niet vanzelf. Daar hebben we echt een van onze grootste zorgen. Huizen kunnen worden gebouwd, KBP2 kan worden aangelegd, treinverbinding ook. Maar een huisartsenpost bemensen etc. daarvoor moet actief worden gelobbyd.	Dit nemen we niet op in de Ontwikkelstrategie De Kempen aangezien dit buiten de macht van de gemeente valt aangezien hier sprake is van marktwerking. Faciliteren kan, maar afdwingen niet.
			Het lijkt dus dat we voor scenario 3 kiezen. Nu eerst scenario 3 (stedelijk gebied) omdat dit niet anders kan (ook vanwege hoge nood en de eigen behoefte van de dorpen) en steeds verder opschuiven naar Scenario 2 (gelijk verdeelde groei) lijkt beter te passen.	De voorkeursrichting is gebaseerd op de denkrichtingen 2 (gelijk verdeelde groei) en 3 (nabij stedelijk gebied). Programmering, fasering en bepaling van de exacte woningbouwaantallen op te nemen in omgevingsvisie en woonvisie.
			Plannen moeten flexibel zijn. De uitvoering moet gelijk op gaan met de verbetering van de OV verbindingen en zeker niet in de laatste plaats de sociale voorzieningen en de werkgelegenheid. Evalueren en flexibel kunnen schakelen. De uitwerking van beiden scenario’s, dus scenario 2 en 3 heeft onze voorkeur. Dan is dit ook beter te vergelijken voor het vervolg en maakt het inzichtelijk om te zien wanneer we kunnen omschakelen.	Dit is min of meer al opgenomen in hoofdstuk 5 bij ‘voorzieningen’, prioriteit 3. We scherpen dit punt niet aan want dit valt buiten de macht van de gemeente aangezien hier sprake is van marktwerking. Faciliteren kan, maar afdwingen niet. We kiezen er daarnaast voor om één voorkeursscenario uit te werken gebaseerd op denkrichtingen 2 en 3. Daarnaast wordt voor de gemeente Eersel een 50% scenario uitgewerkt.
Gemeente Reusel-De Mierden				
De voorkeursrichting is ongewijzigd en unaniem aangenomen				

Uitvoering amendement gemeenteraad Eersel

Amendement nr. 24.23603

Alternatieve visie op de schaalsprong

met zichtbare aanpassingen ten opzichte van Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040

25 oktober 2024

gemeente Eersel

00

Voorwoord

Steven Kraaijeveld
Wethouder gemeente Eersel

Alternatieve visie op de schaalsprong
Voorliggende "Alternatieve visie op de schaalsprong" geeft uitvoering aan het op 24 september 2024 door de gemeenteraad van Eersel aangenomen amendement. Hiermee geven wij op alternatieve wijze vorm aan de toekomst van ons gebied.

Relatie met Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040
Voorliggend document is weliswaar gebaseerd op de Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040, maar wijkt daar stevig van af. De gekozen verstedelijkingsstrategie, waarij de meeste woningen nabij het stedelijk gebied worden gebouwd, vervalt in dit alternatief.

Belangrijk is om de volgende opmerkingen te maken:

- De Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 heeft een zorgvuldige voorbereiding gehad en vormt daardoor een samenhangend geheel voor vier gemeenten.
- In voorliggend document zijn de woningaantallen voor één gemeente - Eersel - aangepast. Deze ogenschijnlijk eenvoudige aanpassing heeft gevolgen op alle onderdelen van de brede welvaart, waardoor de samenhang van de strategische keuzes gedeeltelijk verloren is. Denk hierbij aan de haalbaarheid van de regionaal gewenste mobiliteitsoplossingen en de bestaanszekerheid van voorzieningen.
- Voorliggende alternatieve visie is daarom geen zelfstandig document en moet in samenhang worden gelezen met de Impactbeoordeling, waarvan voorliggend document in hoofdstuk 6 een bestuurlijke samenvatting bevat.
- Het toekomstbeeld voor 2040 dat is opgenomen in hoofdstuk 5 is met deze alternatieve visie lastig uitvoerbaar.

Namens de gemeente Eersel,
25 oktober 2024,

Steven Kraaijeveld

Inhoudsopgave

00

00	Bestuurlijke samenvatting	4
01	Inleiding	5
02	Een foto van De Kempen	11
03	De Kempische toekomstdialoog	17
04	De Kempische opgaven	21
05	De alternatieve Kempische ambitie	27
06	Bestuurlijke samenvatting impactbeoordeling	47

00 Bestuurlijke samenvatting

De Brainportregio maakt een economische schaalsprong door, die ook in De Kempen tot extra vraag aan woningen, bedrijventerreinen en mobiliteitsoplossingen leidt. Dat heeft invloed op de ruimtelijke inrichting van en het sociale leven in de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden. De vier gemeenteraden hebben daarom een bestuursopdracht vastgesteld voor *"het bepalen van de strategische koers van De Kempen in 2040 op sociaal-maatschappelijk en fysiek gebied, met daarin concrete keuzes en een bijpassende uitvoeringsagenda"*. Voorliggende Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 geeft invulling aan die bestuursopdracht.

De bestaande identiteit van De Kempen en de wensen die de Kempenaren hebben uitgesproken tijdens de toekomstdialoog hebben we naast de Kempische opgaven gelegd. Daaruit is de Kempische ambitie gevolgd op de thema's wonen, werken, bereikbaarheid en mobiliteit, landschap en klimaat, voorzieningen en samenleving. Tezamen vormen de thema's voor deze strategie de brede welvaart en hebben ze invloed op het subjectief welzijn van alle Kempenaren.

Het Eerselse alternatief luidt op hoofdlijnen:

- Anders dan de gemeenten Bergeijk, Bladel en Reusel-De Mierden gaat de gemeente Eersel gedeeltelijk mee in de vraag naar woningen vanuit de schaalsprong. In de Kempenregio groeien we daarom tot 2040 met minimaal 6.950 tot maximaal 10.250 woningen
- Elke kern kan qua woningaantallen groeien, om te kunnen voorzien in de autonome woningbehoefte van de betreffende kern. Daarmee behouden we de leefbaarheid en versterken deze waar mogelijk.
- Vanwege het bestaande voorzieningenaanbod groeien de kernen Bergeijk, Bladel, Hapert en Reusel meer dan de autonome woningbehoefte. Daarnaast groeit de kern Riethoven, gezien zijn ligging nabij het stedelijk gebied, meer om de woningbehoefte vanuit de schaalsprong op te vangen.
- We streven ernaar om ons bestaande voorzieningenniveau eerder te versterken dan te behouden om de leefbaarheid en de levendigheid in onze kernen te waarborgen, en de geestelijke en lichamelijke gezondheid van alle Kempenaren te bevorderen.

Met de Kempische ambitie streven we naar het volgende toekomstbeeld voor De Kempen in 2040: *"In onze samenleving is iedereen welkom en leren we elkaar graag kennen. Onze regio wordt gekenmerkt door dorpse bebouwing met geschikte woningen voor jong en oud, voor Kempenaar én nieuwkomer. De maakindustrie en de vrijetijdssector zijn kenmerkend voor de regio en maken De Kempen economisch sterk. Alle kernen zijn goed en veilig te bereiken met een geschikt vervoermiddel voor iedereen. De natuur en het mozaïeklandschap zijn altijd dichtbij. Onze voorzieningen zorgen voor leefbaarheid en levendigheid in alle kernen. We behouden onze veilige en rustige leefomgeving waar het dorpse karakter met haar actieve verenigingsleven centraal staat. Dit alles draagt bij aan de brede welvaart van De Kempen en het welzijn van alle Kempenaren."*

Om het toekomstbeeld te bereiken koppelen we aan het voorkeursscenario per thema een of meer leidende principes.

01 Inleiding

Aanleiding

In december 2021 hebben de colleges van de vier Kempengemeenten de Ontwikkelstrategie De Kempen "Vanuit eigen kracht, een meerwaarde binnen de Brainportregio" vastgesteld. Die ontwikkelstrategie is een ruimtelijke strategie op het gebied van wonen, werken en mobiliteit en legt de focus primair op de periode tot 2030.

De Ontwikkelstrategie De Kempen uit 2021 is echter al snel ingehaald door de tijd. Uit recente inzichten blijkt namelijk dat de ontwikkelingen vanuit de *schaalsprong* sneller gaan en bovendien een grotere impact hebben op *De Kempen* dan eerder gedacht.

De Metropoolregio Eindhoven (MRE) stelde daarom in 2023 de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant voor wonen, werken en mobiliteit op, die afspraken bevat over de ontwikkeling van de regio. Hiermee is ook een eerste verkenning gemaakt van de gevolgen van de ontwikkelingen voor De Kempen. In maart 2024 heeft het kabinet Operatie Beethoven gepresenteerd, waarmee ASML en aanverwante bedrijven voor Nederland (en de Brainportregio) kunnen worden behouden en zullen doorgroeien. Uit de beoordeling van de Ontwikkelstrategie De Kempen uit 2021 én die van Zuidoost-Brabant volgde bovendien dat de *brede welvaart* en het *subjectief welzijn* meer aandacht verdienen.

Bestuursopdracht

In het voorjaar van 2023 hebben de gemeenteraden van de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden een bestuursopdracht vastgesteld, met als doel *"het bepalen van de strategische koers van De Kempen in 2040 op sociaal-maatschappelijk en fysiek gebied, met daarin concrete keuzes en een bijpassende uitvoeringsagenda. Dit traject moet uiteindelijk een compact rapport opleveren, opgebouwd vanuit één voorkeursscenario. Dit rapport bestaat uit kaarten en visualisaties om de effecten en keuzes inzichtelijk te maken."*

Daarbij zijn de volgende uitgangspunten gegeven:

- De strategische koers wordt met de vier Kempengemeenten bepaald.
- We gaan uit vanuit de kracht van De Kempen.
- Eerder vastgestelde en nog steeds actuele visiedocumenten worden actief betrokken in het traject.
- Er worden vier integrale denkrichtingen opgesteld voor de wijze waarop de schaalsprong kan landen in De Kempen.
- Het uiteindelijke voorkeursscenario bepaalt de strategische koers van De Kempen en vormt het uitgangspunt voor de sturing op toekomstige ontwikkeling.
- De strategische koers kan niet allesomvattend zijn, maar geeft voldoende kaders en richting voor verdere uitwerking op alle van toepassing zijnde thema's, te weten:
  - wonen, werken en mobiliteit;
  - thema's die het sterke sociaal-maatschappelijke karakter van De Kempen bepalen.

Metropoolregio Eindhoven en Brainportregio
De Metropoolregio Eindhoven is een bestuurlijke samenwerking van 21 gemeenten in het zuidoosten van Brabant, waarvan Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden onderdeel zijn. Binnen de Brainportregio (officieel: Brainport Eindhoven) werken de regiogemeenten samen met bedrijven en kennisinstellingen in de regio. De Brainportregio is een van de meest toonaangevende kennis- en innovatieregio's van Europa.

Wat is de schaalsprong?
De aanwezige kennisintensieve maakindustrie én het feit dat het in de Brainportregio goed wonen, werken en leven is, zorgen voor een forse groei. Dat resulteert in meer bedrijven, meer banen, meer inwoners en een groot en toenemend verdienvermogen: de schaalsprong. De vier Kempengemeenten willen niet afwachten, maar actie ondernemen om te voorkomen dat de groei tot knelpunten leidt en de regio vastloopt. De regio maakt deze schaalsprong bovendien door in een tijd waarin het welzijn van onze inwoners al onder toenemende spanning staat. Economisch gaat het voor de wind, maar het behouden van welzijn en de kwaliteit van de leefomgeving staat daarmee steeds meer onder druk.

De Kempen
Waar we in voorliggend document spreken van De Kempen bedoelen we de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden.

Wat is Brede Welvaart?

Bij welvaart denken we vaak als eerste aan economische groei. Maar welvaart is meer dan alleen ons inkomen en het vermogen dat we al of niet bezitten. Hoe we wonen, waar we werken en hoe bereikbaar onze leefomgeving is, bepalen de kwaliteit van ons leven. Ook het landschap, de problemen rondom klimaatverandering, de samenleving en de aanwezige (of juist ontbrekende) voorzieningen zijn hierop van invloed. Brede welvaart omvat dus alles wat mensen van waarde vinden.

Momenteel wordt vanuit diverse overheidslagen gewerkt aan het begrip brede welvaart en hoe daaraan in ruimtelijke planvorming invulling kan worden gegeven. Dit is hoe wij het nu zien: de Kempenaar staat centraal! De thema's die de brede welvaart vormen zijn alle van invloed op het subjectieve welzijn van de Kempenaar, maar ook op de mate waarin deze ten koste gaat van het welzijn van latere generaties of van die van mensen elders in de wereld. In de planvorming is daarom een breder, meer integraal en samenhangend perspectief op welvaartsontwikkeling nodig; een leidraad voor de manier van planvorming, niet alleen gericht op het 'hier en nu', maar ook op 'later' en 'elders'.

In het participatietraject van deze ontwikkelstrategie hanteerden we zeven thema's. Omdat het thema welzijn - net als brede welvaart - allesomvattend/holistisch is, hebben we ervoor gekozen dit thema niet meer afzonderlijk te beoordelen, maar onderdeel te laten zijn van de overige zes thema's.

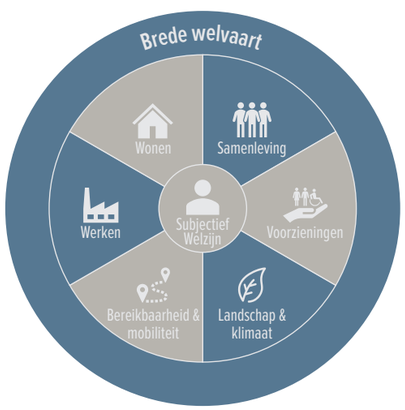
Wat is subjectief welzijn?

Subjectief welzijn is de mate waarin mensen erin slagen invulling te geven aan hun persoonlijke levenshouding en de waardering die mensen aan hun leven geven.

Voorliggende Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 geeft invulling aan de bestuursopdracht vanuit de vier Kempische gemeenteraden om een vervolg te geven aan de ontwikkelstrategie uit 2021. De Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 bevat een gezamenlijke strategische koers voor De Kempen tot 2040. Zoals aangegeven in de bestuursopdracht hebben we aandacht gehad voor de randvoorwaarden om deze (regionale) ontwikkelingen te laten landen en de Kempenaren betrokken.
De Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 vormt de leidraad voor de ontwikkeling van De Kempen tot 2040 op ruimtelijk en sociaal-maatschappelijk gebied: beknopt, concreet en kaderstellend. De afzonderlijke gemeenten stellen vervolgens binnen deze kaders hun eigen omgevingsvisies vast en stellen – waar mogelijk regionaal – andere relevante beleidsdocumenten op.

De opgave

Er gebeurt op dit moment ontzettend veel in De Kempen en de Brainportregio. De regio maakt een economische schaalsprong door, die extra behoefte aan woningen, bedrijventerreinen en mobiliteitsoplossingen vraagt. Dat heeft effecten op de ruimtelijke inrichting en het sociale leven in de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden.

Nu de schaalsprong steeds duidelijker vorm begint te krijgen, is het noodzakelijk dat we in een gezamenlijke en gemeentegrensoverschrijdende strategie bepalen hoe we in De Kempen moeten omgaan met de schaalsprong.

We willen de kwaliteiten van De Kempen en de Kempische identiteit in stand houden en als het even kan versterken. Zoals blijkt uit bestaande beleidsdocumenten, de gevoerde toekomstdialoog en eerder onderzoek liggen deze kwaliteiten niet enkel in materiële ontwikkelingen, maar juist ook in immateriële aspecten. Deze thema's beschrijven we binnen de leidraad 'Brede Welvaart'.

We beoordelen de opgaven en wegen de diverse belangen af in het licht van de eigen ambities van De Kempen, die mede door de Kempenaren zijn omschreven tijdens de toekomstdialogen. Bepaalde opgaven komen overeen met de Kempenambities. Dan kan er worden meegelift met de schaalsprong. Maar er zullen ook tegenstrijdigheden zijn. Dat vraagt om het maken van keuzes! En dat doen we op basis van wetgeving, beleid, vastgestelde kaders én brede welvaart.

Leeswijzer

Opbouw van deze ontwikkelstrategie

In hoofdstuk 2 maken we eerst een 'foto' van De Kempen. Aan de hand van zes thema's, die samen de brede welvaart vormen en invloed hebben op het subjectieve welzijn, tonen we de sterkten en zwakten van het gebied, en laten we zien wat de identiteit is van De Kempen. In hoofdstuk 3 laten we de Kempenaren aan het woord en geven we hun visie op de ontwikkeling van De Kempen weer aan de hand van de resultaten van de toekomstdialoog. Vervolgens zoomen we in hoofdstuk 4 in op de opgaven die bij de thema's van brede welvaart horen. Dat doen we veelal aan de hand van bestaande beleidsdocumenten, aangevuld met de effecten van de schaalsprong. Hieruit volgt een aantal leidende principes, die in hoofdstuk 5 uitmonden in de Kempische ambitie voor de ontwikkeling van De Kempen. In hoofdstuk 6 zijn de vervolgstappen opgenomen.

Schrijfwijze

We hebben deze ontwikkelstrategie in de wij-vorm geschreven, omdat we – de gemeenteraden die deze strategie hebben vastgesteld – alle Kempenaren vertegenwoordigen. Een uitzondering hierop is hoofdstuk 3 met de toekomstdialoog. Daarin waren individuele Kempenaren zelf aan het woord en hebben we gekozen om te schrijven in de zij-vorm.

01

Wat is de identiteit van De Kempen?

In deze ontwikkelstrategie wordt regelmatig over de Kempische identiteit geschreven. Maar wat is nu die identiteit? De identiteit van een plek wordt door veel factoren bepaald. We beschrijven de identiteit van De Kempen daarom aan de hand van de zes thema's die samen de brede welvaart vormen.

De Kempen kenmerken zich door twintig kleine en grote dorpen in een landschappelijke omgeving. De (historische) dorpsharten met overwegend kleinschalige, individuele bebouwing geven karakter. De verwevenheid van de kernen met het omliggende mozaïeklandschap is een bijzondere kwaliteit. Het gebied is geliefd bij de Kempenaren én bij bezoekers van buitenaf.

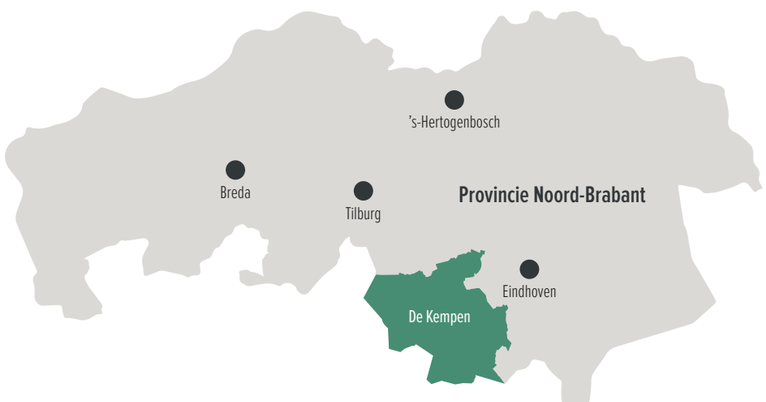
De Kempenaren voelen zich verbonden met hun leefomgeving. Zij staan klaar voor de ander, zowel individueel als in verenigingsverband. De ondernemersmentaliteit van praktisch aanpakken vormt de basis voor economische ontwikkeling.

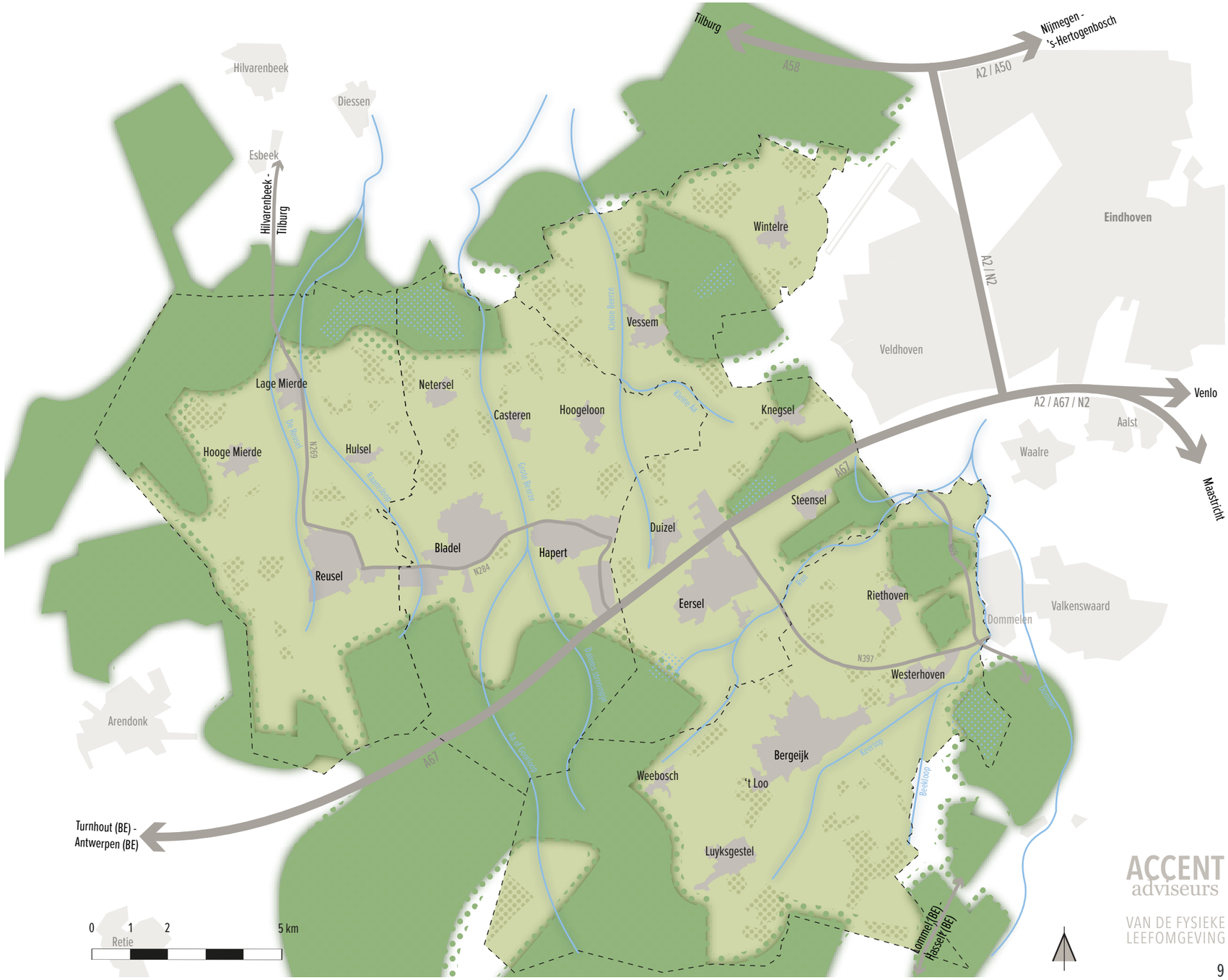
01

Overzichtskaart De Kempen

Legenda

- Kempische dorpen
- regionaal autonetwerk
- natuurgebieden
- mozaïeklandschap als identiteit van het Kempisch landschap
- waterlopen
- vennen
- grens Kempengemeenten

ACCENT adviseurs
VAN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

Een foto van De Kempen

02

De Kempen beschikken over een groot aantal kwaliteiten. Door als het ware een foto van De Kempen te maken, krijgen we zicht op pluspunten en aandachtspunten. Dat doen we aan de hand van de zes thema's die samen de brede welvaart omvatten. Hoewel de thema's afzonderlijk beschreven zijn, staan deze niet los van elkaar, maar zijn verbonden of beïnvloeden elkaar.

Wonen

De Kempen kenmerken zich door twintig kleine en grotere dorpen in een landschappelijke omgeving. We onderscheiden daarin vijf grote dorpen – Reusel, Bladel, Hapert, Eersel en Bergeijk – en vijftien kleinere dorpen. Daarnaast is er nog een aantal buurtschappen. De historische dorpsharten met overwegend kleinschalige, individuele bebouwing geven karakter. De dorpen liggen in een groene omgeving met agrarisch gebruik en natuur. Dit Kempische karakter heeft een hoge aantrekkingskracht. Mede als gevolg van de werkgelegenheid in de Brainportregio zijn er meer vestigers dan vertrekkers. Het woningaanbod is echter klein en eenzijdig; het bestaat vooral uit grote grondgebonden (koop)woningen op relatief grote percelen. Mede door een gebrek aan seniorenwoningen zijn de doorstroommogelijkheden beperkt en stijgt de gemiddelde koopsom. Voor kleinere huishoudens, kwetsbaren, mensen met een smalle beurs en starters op de woningmarkt is het moeilijk om een woning te vinden.

Werken

De werkgelegenheid binnen De Kempen en de Brainportregio is groot. De Kempen behoren tot de snelst groeiende economische regio's van Nederland. De strategische ligging op een economische toplocatie is een belangrijke drijfveer voor dit succes. Daarnaast biedt de Brainportregio een aantrekkelijk woon- en leefklimaat voor (internationale) kenniswerkers in vergelijking met andere economische toplocaties wereldwijd. Het economisch succes komt ook vanuit de Kempische ondernemersmentaliteit. We willen elke dag een beetje beter worden: we werken hard, zijn praktisch ingesteld en gebruiken ons boerenverstand, tonen creativiteit en ondernemerschap. Dit zorgt ervoor dat in de Brainportregio toonaangevende bedrijven de ontwikkeling van nieuwe producten uitbesteden aan bedrijven in De Kempen. De Kempen maken daarmee een cruciaal onderdeel uit van de innovatieketen van de Brainportregio. Een aantal sleutelbedrijven is in De Kempen gevestigd.
Er is een te beperkte ruimte voor doorgroei van bedrijven. Het Kempisch Bedrijvenpark heeft de doorgroei van bedrijven die cruciaal zijn voor de Brainportregio mogelijk gemaakt. Hoewel daardoor ook ruimte is vrijgekomen voor kleinere lokale bedrijven, blijft er behoefte aan uitbreidingsruimte.

Een andere economische pijler van De Kempen is de vrijetijdseconomie. Jaarlijks bezoeken 2,5 miljoen toeristen uit binnen- en buitenland onze regio om te verblijven in een van de recreatieparken. Daarnaast biedt het Kempische landschap vele dagrecreatieve mogelijkheden. Dit levert een flinke werkgelegenheid op.

Tot slot is de landbouw een belangrijke economische sector in De Kempen en is daarmee een grote speler voor werkgelegenheid voor internationale werknemers.

Mozaïeklandschap
Een mozaïeklandschap bestaat uit een afwisseling van relatief kleine akkers, weiden, bospercelen en braakliggende velden. In De Kempen doen de kleine dorpen en buurtschappen mee in dit landschap.

Ongewenst doorgaand verkeer
Dit wordt in de volksmond ook wel sluipverkeer genoemd. Het is de benaming voor (ongewenste) verkeersstromen die ontstaan als gevolg van capaciteitsproblemen (zoals ongevallen of files) op snelwegen of andere belangrijke wegen. Hierdoor wordt het onderliggende wegennet overbelast en ondervinden het lokale verkeer en de omwonenden hinder.

Bereikbaarheid en mobiliteit

Het uitgestrekte gebied maakt dat de auto het belangrijkste vervoermiddel is in De Kempen. Het gebied ligt aan de A67, met het stedelijk gebied van Eindhoven en Veldhoven op korte afstand (en van daaruit belangrijke verbindingen naar onder meer Randstad en Ruhrgebied). Er is echter sprake van een blijvende toename van de verkeersdruk en overlast door het verkeer. Niet alleen is er het fileknelpunt met knooppunt De Hogt; ook de N69-zuid richting de Belgische Kempen en de N284 tussen Reusel en Hapert slibben dicht. Het gevolg is *ongewenst doorgaand verkeer*, wat de verkeersveiligheid en daarmee de leefbaarheid van de kleine dorpen verslechtert.

Ook de bereikbaarheid van De Kempen met het openbaar vervoer is een aandachtspunt. De routes zijn veelal vormgegeven langs de hoofdas A67-N284 en Bergeijk wordt ontsloten via de route Riethoven-Veldhoven-Eindhoven. De kleine dorpen hebben alleen een buurtbus. Dat heeft als gevolg dat de kleine dorpen onderling slecht bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. Bovendien zijn de reistijden naar Eindhoven, Tilburg en Arendonk met deze vervoerswijze relatief lang.

In De Kempen ligt een fijnmazig fietsnetwerk, met vrijliggende fietspaden tussen bijna alle dorpen. Aandachtspunten zijn verkeersveiligheid en comfort vanwege de vele kruisingen met gemotoriseerd verkeer.

Landschap en klimaat

Het *mozaïeklandschap* is een kernkwaliteit van De Kempen en voor ons gebied het fundament voor de prettige woon- en leefomgeving. Het landschap is afwisselend en kenmerkt zich door de beekdalen, bossen, heide en vennen, en het boerenland met typische Kempische cultuur en historie. Hieraan ontleent de Kempenaar deels diens identiteit.

De beken De Reusel, Groote Beerze, Kleine Beerze, Keersop en De Run, de Neterselse Heide en het Groot Meer en Klein Meer behoren tot Natura 2000. Natuur en ontspanningsmogelijkheden zijn in De Kempen nooit ver weg en vormen een aantrekkingskracht voor recreanten van heinde en verre.

Zo'n 60% van het grondgebied van De Kempen wordt gebruikt voor agrarische doeleinden en heeft een belangrijke bijdrage aan de voedselvoorziening. Dit bepaalt voor een groot gedeelte het aanzicht van het Kempische landschap. Keuzes in het verleden, zoals schaalvergroting door moderne landbouw en verstedelijking, hebben echter geleid tot verstoring van het mozaïeklandschap en de verwevenheid van dorpen met het landschap.

Een aanzienlijk deel van het landschap wordt gebruikt voor de vrijetijdseconomie. Denk daarbij aan vakantieparken, golfbanen, festivalterreinen, ultraluxe paardenhouderijen en mountainbikeroutes.

Ook de klimaatopgaven hebben de recente jaren hun stempel gedrukt op het landschap. Enerzijds is er de mogelijke komst van windmolens in het westelijk deel van De Kempen, anderzijds heeft hermeandering van beken ruimte geboden aan de wateropgave. De doorgaande verandering van het klimaat en de afname van de biodiversiteit zetten het landschap verder onder druk.

De ligging van De Kempen tussen de industriegebieden van Antwerpen en Rotterdam en het Ruhrgebied, gecombineerd met de lokale emissie van fijnstof zorgen voor een relatief slechte luchtkwaliteit. Daarnaast heeft het gebruik van meststoffen en bestrijdingsmiddelen een negatieve impact op de waterkwaliteit.

Voorzieningen

In De Kempen zijn veel voorzieningen aanwezig. De grotere dorpen hebben een bovenlokale horeca- en winkelfunctie. Daarnaast zijn in de grotere dorpen diverse sportvoorzieningen, zoals zwembaden en sporthallen, en een bibliotheek aanwezig. Bijna alle dorpen hebben een eigen basisschool, kinderopvang, een gemeenschapshuis/MFA, een veldsportaccommodatie, een café en een friettent. Deze staan vrijwel allemaal onder druk door *vergrijzing* en in de kleine dorpen ook door *ontgroening*. Bovendien zijn er weinig voorzieningen voor de jeugd.

De Kempische zorg kent diverse vormen. De wijze waarop onze zorg is ingericht is gebaseerd op nationaal beleid. Zo lang mogelijk thuis blijven wonen is daarbij het uitgangspunt. De zelfredzaamheid van de Kempenaren is goed. De sociale cohesie maakt bovendien dat mantelzorg vaak voorhanden is. Wie is aangewezen op intensieve zorg moet verhuizen naar een van de verpleeghuizen in de grotere dorpen of – voor wie het zich kan permitteren – particuliere

Wat zijn vergrijzing en ontgroening?
Vergrijzing is het toenemen van het aandeel ouderen in de bevolking. Door betere levensomstandigheden en gezondheidszorg is het aantal ouderen in westerse landen zoals Nederland de laatste 50 jaar sterk toegenomen.

Ontgroening is het afnemen van het aandeel jongeren in de bevolking. In De Kempen is deze ontgroening onder meer het gevolg van het niet terug (kunnen) keren naar hun geboorteregio van jongeren die elders hebben gestudeerd.

02

02

woon-/zorginitiatieven. Deze plekken bevatten vaak ook aanvullende voorzieningen voor ouderen. Medische voorzieningen zoals huis- en tandartsen, fysiotherapiepraktijken en apotheken zijn niet in elk dorp beschikbaar en voornamelijk in de grotere dorpen aanwezig. Net als andere basisvoorzieningen zorgt dit ervoor dat de leefbaarheid in de kleine dorpen onder druk staat en door vergrijzing en ontgroening wordt dit versterkt. Voor ziekenhuizen zijn we aangewezen op Veldhoven, Eindhoven en Tilburg, die gevoelsmatig op grote afstand liggen. Ook andere grote kernen en steden, zoals Valkenswaard, Turnhout en Antwerpen, zijn niet ver weg, maar slecht bereikbaar met het openbaar vervoer.

Zoals aangegeven heeft elk dorp ten minste één basisschool. We kennen in onze regio openbaar en algemeen bijzonder onderwijs, maar ook speciaal basisonderwijs. In alle gemeenten worden kinderopvang en peuterprogramma's aangeboden. Niet-Nederlandstalige leerlingen in het basis- en voorgezet onderwijs leren we in een jaar de Nederlandse taal en ook over onze gewoonten en gebruiken. We merken dat de druk op het speciaal onderwijs en het onderwijs aan anderstaligen toeneemt door de schaalsprong.

In De Kempen hebben we twee scholen voor voortgezet onderwijs. De afstand naar het voortgezet onderwijs is echter groter dan gemiddeld in Nederland, zoals in veel landelijke gebieden, waardoor er lange reistijden zijn. Middelbaar beroepsonderwijs en hoger en universitair onderwijs zijn er niet in De Kempen.

Samenleving

De Kempenaren voelen zich verbonden met hun leefomgeving. Onderdeel van de Kempische identiteit zijn gemeenschapszin, sociale cohesie en een sterk verenigingsleven. Naast sportverenigingen, zijn er in bijna alle dorpen een gilde en carnavalsverenigingen aanwezig. De lokale bedrijven ondersteunen het verenigingsleven door middel van sponsoring.

De 'ons-kent-ons cultuur' en de Kempische mentaliteit van nuchterheid, hard werken en niet zeuren, maakt dat de Kempenaren voor elkaar klaarstaan, zowel individueel als in verenigingsverband. Deze karaktereigenschappen zorgen daarnaast voor een enigszins conservatieve en zelfredzame samenleving; de Kempenaar denkt er vaak 't zijne van zonder het uit te spreken. Daarnaast leven de Kempenaren bourgondisch: op tijd genieten van het leven en ontspanning zoeken.

Een uitdaging voor de regio zijn de bovengemiddelde vergrijzing en dreigende ontgroening. Door een verandering in de opbouw van de bevolking en de afnemende bereidheid om een actieve bijdrage te leveren, komt de draagkracht voor de (basis)-voorzieningen en het verenigingsleven onder druk te staan. Hierdoor kan de gemeenschapszin achteruit gaan.

Mede door de grote sociale cohesie is het in brede zin goed gesteld met het welzijn van de Kempenaren. In De Kempen lijken minder mensen eenzaamheid te ervaren dan in de rest van de Nederland. We ervaren een goede (geestelijke) gezondheid, al zijn er uiteraard verschillen per persoon. Er is sprake van een veilige leefomgeving met van oudsher veel sociale controle.

De Kempische toekomstdialoog

03

Waar we bij de Foto van De Kempen de huidige situatie in beeld brachten, kijken we in dit hoofdstuk met de Kempenaren naar de toekomst. In een toekomstdialoog schetsten de Kempenaren hun toekomstbeeld en gaven hun aandachtspunten mee over hoe De Kempen er in 2040 uit zouden moeten zien.

De toekomstdialoog

In april en mei 2024 heeft een toekomstdialoog plaatsgevonden. Tijdens twaalf interactieve werksessies in de verschillende Kempendorpen gaven zo'n 550 inwoners en ondernemers aan wat zij zouden willen behouden, versterken of juist toevoegen in hun dorp en De Kempen. Ook de raadsleden van de vier gemeenten hebben zo'n werksessie gehouden. Aangevuld met de resultaten uit een online vragenlijst en bezoek aan middelbare scholen en een jeugdgemeenteraad, is een duidelijk beeld ontstaan hoe de Kempenaren hun regio in de toekomst zien.

03

Samenvatting toekomstdialoog: zo zien de Kempenaren hun regio in 2040

In 2040 wonen de Kempenaren in een regio met zelfstandige dorpen die elk een eigen identiteit en karakter hebben kunnen behouden. De kleinschalige, landelijke sfeer is prominent aanwezig gebleven, met een sterke nadruk op saamhorigheid en gemeenschapszin. De dorpen zijn levendig, met een mix van jong en oud die samenleven in harmonie, en waarin nieuwkomers hun plek hebben kunnen vinden.

Er is een gezonde balans gevonden tussen nieuwbouw en het behoud van de dorpskernen met hun historische elementen. Nieuwbouwbuurten zijn ontworpen met respect voor het dorpse karakter. Er zijn voldoende betaalbare woningen. Specifieke aandacht is uitgegaan naar woningen voor starters en ouderen, waardoor jongeren in hun geboortestreek hebben kunnen blijven wonen en ouderen in hun vertrouwde omgeving oud kunnen worden. De Kempenaren willen dat elk dorp een groei doormaakt, maar zien het zwaartepunt voor de nieuwe woningen vooral nabij Eindhoven. Zij willen echter voorkomen dat hun dorpen vastgroeien aan het stedelijke gebied van Eindhoven en Veldhoven.

De voorzieningen zijn uitstekend ontwikkeld en afgestemd op de behoeften van alle inwoners en kennen draagkracht. De gemeenschapshuizen vormen nog steeds het kloppend hart van de samenleving. Basisscholen, kinderopvang, sportverenigingen en winkels voor basislevensmiddelen zijn behouden en waar nodig uitgebreid, waardoor de leefbaarheid van de dorpen gewaarborgd is. Een groter winkelaanbod is beschikbaar in de grotere kernen en omliggende steden. In elk dorp zorgen horeca en andere vormen van vermaak voor levendigheid, ook in de kleinere. Dat maakt de dorpen aantrekkelijk om in te wonen en te bezoeken. Zorgvoorzieningen zijn goed georganiseerd. Zo zijn huisartsen en tandartsen binnen handbereik en ook specialisten niet heel ver weg. Iedereen heeft toegang tot de zorg die nodig is.

Rondom de dorpen is het mozaïeklandschap van beekdalen, bossen, heide en vennen, en boerenland versterkt. De Kempenaren waarderen de gebruiksnatuur nabij de dorpen en wensen een uitbreiding van de recreatiepaden om te kunnen genieten van de groene ruimte. Daarnaast wensen de Kempenaren dat waardevolle bossen en andere natuur meer ruimte krijgen zodat ze robuuster van aard zijn. De groene dooradering van beken door het landschap zorgt voor een natuurlijke barrière tussen de verschillende dorpen.
De Kempenaren zijn het erover eens dat de landbouw een belangrijke invulling geeft aan het buitengebied en de toekomst van de regio. Over de wijze waarop landbouw wordt gedreven zijn de meningen verdeeld. De een ziet vooral een voortzetting van de huidige landbouw; voor de ander is de landbouw in 2040 verduurzaamd en minder intensief geworden.

De sociale cohesie is versterkt door initiatieven van bewoners, die worden ondersteund door de overheid. De Kempenaren hebben tal van vrijwilligersorganisaties en verenigingen die zich inzetten voor gemeenschapsprojecten, waardoor er een sterke band is tussen de inwoners. Vanuit de ons-kent-ons mentaliteit lukt het goed om de Kempenaren onderdeel te laten zijn van de samenleving. Integratie

van nieuwkomers wordt actief bevorderd door gerichte gemeenschapsactiviteiten en lokale projecten, met name voor internationale werknemers.

In dit toekomstbeeld staat ook het behoud van de kwaliteit van de werkgelegenheid centraal. Lokale bedrijven bloeien en bieden voldoende werkgelegenheid voor de inwoners. Dit draagt bij aan de leefbaarheid en de lokale economie. De kwaliteit van de werkgelegenheid zijn behouden zonder uitbreiding van álle bedrijventerreinen.

Het netwerk van wegen en fietspaden vormt goede en veilige verbindingen tussen de dorpen en de grotere steden. In de dorpen is meer ruimte voor de fiets en het openbaar vervoer is voor de meeste dorpen een alternatief voor de auto.

Kortom, De Kempen hebben zich kunnen ontwikkelen tot een samenspel van bloeiende gemeenschappen met een eigen identiteit waar het dorpsgevoel en de zorg voor elkaar centraal staan. De combinatie van landelijke charme en moderne voorzieningen en werkgelegenheid maakt De Kempen aantrekkelijk voor zowel huidige als toekomstige generaties.

De Kempische opgaven

04

Naast de ambities van de Kempenaren om hun gebied zelf vorm te geven, hebben we te maken met een groot aantal opgaven die zijn ingegeven door (inter)nationale ontwikkelingen, of die rechtstreeks uit de schaalsprong volgen. We moeten ermee omgaan, we kunnen ze niet vermijden. Maar we kunnen er zelf wel richting aan geven door proactief eigen keuzes te maken. Aan een deel van de opgaven is al min of meer richting gegeven in bestaande regionale beleidsdocumenten, of per gemeente afzonderlijk. Andere opgaven zijn nog niet in beleid vastgelegd. De wijze waarop invulling wordt gegeven aan de opgaven heeft invloed op de brede welvaart van De Kempen en het subjectieve welzijn van de Kempenaar.

Wonen

Tot enkele jaren geleden waren we een *krimpregio*. De ontwikkeling van de Brainportregio bracht daar verandering in. De Kempen zijn in trek! Dat is natuurlijk positief, maar als keerzijde van de medaille is er nu sprake van een grote druk op de woningmarkt. Er is sprake van schaarste, zowel in kwantiteit als kwaliteit. Het woningaanbod blijft achter bij de vraag en er is niet voor elk wat wils. Het gevolg is dat er onvoldoende doorstroming is en de huizenprijzen stijgen.

Om alleen al de *autonome behoefte* op te kunnen vangen moeten we tot 2030 ten minste 3.220 woningen bouwen. Dat is al over zes jaar! Het woningaanbod richt zich op de verschillende doelgroepen waaronder woningen voor ouderen nabij voorzieningen en meer betaalbare woningen voor jongeren.

Elke subregio van de Brainportregio/MRE is gevraagd een steentje bij te dragen aan het faciliteren van de regionale schaalsprong. Voor De Kempen betekent dat dat er tot 2040 in totaal 5.000 tot 13.000 woningen bij moeten komen als onderdeel van een totale opgave van 100.000 tot 130.000 in de Brainportregio. Hier hebben we de volgende keuze te maken: gaan we volledig mee in de schaalsprong, of groeien we enkel voor onze eigen behoefte? Of kiezen we een tussenvariant? Is het verstandig om een buffercapaciteit op te nemen, mochten bepaalde ontwikkelingen geen doorgang kunnen vinden? En waar kunnen we het beste bouwen? Wat meer in de grotere dorpen? Of meer in de dorpen nabij het stedelijk gebied waar de druk op de woningmarkt het grootst is?

Iedere keuze heeft consequenties, zowel positief als negatief. Keuzes, die versterkend en tegelijkertijd tegenstrijdig kunnen zijn. Er ontstaat een nieuwe balans in de volkshuisvesting, omdat meer betaalbare woningen ook meer mensen van buiten De Kempen trekt. Meer woningen betekenen meer mensen die potentieel medewerkers kunnen zijn van de Kempische bedrijven en die bijdragen aan de levendigheid van De Kempen en daarmee het behoud van voorzieningen en het verenigingsleven.

In verband met de vergrijzing is er een groeiende behoefte aan levensloopgeschikte woningen, door nieuwbouw of aanpassing van bestaande woningen. Omdat de kansen voor inbreiding bijna allemaal opgebruikt zijn, moeten we dorpen gaan uitbreiden of accepteren dat er hoger gebouwd gaat worden. Daarbij moeten we voorkomen dat dit een

5.000 tot 13.000 woningen
Het aantal van 5.000 woningen is gebaseerd op de autonome behoefte in de woonvisie. De 13.000 woningen zijn afkomstig uit de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant (deel II Bijlagen).

Krimpregio
Een krimpregio is een gebied dat te maken heeft met bevolkingsdaling. Dergelijke krimp kan negatieve gevolgen hebben voor de economie en leefbaarheid in een regio.

Autonome behoefte
Het is de behoefte van een dorp om te kunnen voorzien in de natuurlijke aanwas van het dorp, voor jong en oud.

“Gaan we volledig mee in de schaalsprong, of groeien we enkel voor onze eigen behoefte? Of kiezen we een tussenvariant? En waar kunnen we het beste bouwen?”

04

ongewenste inbreuk doet op de kleinschalige en vaak karakteristieke identiteit van de dorpen en het omliggende landschap.

Werken

De Kempen zijn ook als economische locatie in trek! Niet alleen willen mensen in De Kempen blijven wonen of er zich vestigen. Ook de Kempische maakindustrie lift mee met de snelgroeiende economische Brainportregio, met voornamelijk bedrijven die hightech systemen en materialen maken. Willen we onderdeel blijven van deze economische voorspoed, zijn er nieuwe werklocaties nodig. Daarnaast vraagt de schaalsprong om voldoende geschikt personeel – in de maakindustrie, maar ook in maatschappelijke sectoren zoals zorg, onderwijs en welzijn.

Voor de economische ontwikkeling van De Kempen hanteren we twee groeiscenario’s. In de periode tot 2030 kiezen we voor *EIB*-hoog, met een Kempische behoefte van 60 hectare bedrijventerrein. Daarna is tot 2040 EIB-laag het uitgangspunt en komt daar nog eens 30 hectare bedrijventerrein vanuit de schaalsprong bij. Daarmee kunnen we overigens niet alle bedrijven faciliteren en zullen er keuzes gemaakt moeten worden.

Onderdeel van de Kempische economie zijn de landbouwbedrijven en de bedrijven die onderdeel zijn van de vrijetijdseconomie. De landbouw staat aan de vooravond van een transitie. De vrijetijdseconomie zal onveranderd groot blijven.

EIB
Het Economisch Instituut voor de Bouw maakt prognoses en scenario’s over de ontwikkeling van de bouw en gebouwde omgeving voor overheden, belangenorganisaties en bedrijven.

Bereikbaarheid en mobiliteit

Een goede bereikbaarheid van De Kempen en binnen De Kempen is een voorwaarde voor een goed functionerende woon- en werkomgeving. Uit de Foto van De Kempen volgt dat we deze bereikbaarheid op veel plekken in het gebied zouden kunnen verbeteren, ongeacht de keuze om door te groeien. Er is sprake van een slechte doorstroming van de A- en N-wegen en verminderde verkeersleefbaarheid van de kleine dorpen. Door een gebrek aan serieuze alternatieven kiest de Kempenaar vaak voor de auto als vervoermiddel.

Een mobiliteitstransitie van De Kempen is noodzakelijk. In de Regionale Mobiliteitsvisie MRE 2040 en de Kempische Mobiliteitsstrategie zijn hiervoor al oplossingsrichtingen beschreven. Het bestaande autonetwerk is ontoereikend en een opschaling daarvan is zowel ruimtelijk als met betrekking tot klimaat en leefbaarheid ongewenst. Investeringen in het wegennet moeten passen bij de rol van de auto en de leefomgeving in de toekomst. We verbeteren duurzame alternatieven (denk aan hoogwaardig openbaar vervoer en verbeterde brandstoffen) en actieve mobiliteit in de vorm van de fiets. Vanuit de gedachte van brede welvaart betekent dat het leggen van nadruk op bereikbaarheid voor iedereen, in plaats van te focussen op filebeperking en reistijdwinsten, en het beperken van de negatieve voetafdruk van mobiliteit op de omgeving. Voorwaarde is wel dat de reistijd met fiets en openbaar vervoer in de spitsperioden kan concurreren met die van de auto. Het aanbod aan mobiliteitsvoorzieningen zal echter per kern verschillen. Voor de korte afstand zetten we in op fiets en voor de lange afstand op openbaar vervoer als goede alternatieven voor de auto.

Vanuit de Brainportregio hebben De Kempen de opgave voor het aanleggen van hoogwaardig-openbaar-vervoersverbindingen om de bereikbaarheid te verbeteren. De HOV4-lijn Eindhoven-Veldhoven wordt doorgetrokken tot aan Eersel en vanaf Eersel naar Bergeijk en naar Bladel en Reusel (HOV4-light). De HOV-lijnen bestaan uit een netwerk van HOV-haltes op een hoofdas, van waaruit een fijnmazig netwerk van fiets, openbaar vervoer en auto de Kempenaren naar de dorpen brengt. De *HOV-knoop* in Eersel, waar HOV4 en HOV4-light op elkaar aansluiten kan op termijn uitgroeien tot *Brainporthub*. De HOV-knoop vormt een logische plek voor verbindingen in de richting van Bergeijk/Lommel en Eindhoven Airport/*BIC*.

Landschap en klimaat

Uit de Foto van De Kempen blijkt dat het kenmerkende mozaïeklandschap het fundament vormt voor een prettige woon- en leefomgeving. Waar het buitengebied voorheen vooral het domein was van natuur en landbouw, maken andere vormen van ruimtegebruik de laatste decennia meer en meer aanspraak op dit gebied. Er vindt al langer een verstedelijking plaats voor nieuwe woonbuurten en bedrijventerreinen. Daarnaast leggen recreatieve bedrijvigheid en activiteiten een extra druk op natuur en landschap.

Relatief nieuw is het ruimtegebruik dat te maken heeft met het veranderende klimaat – denk aan de productie van duurzame energie en de berging van steeds grotere hoeveelheden regenwater die in korte tijd vallen. Tot slot is door intensivering van de

HOV 4 en HOV 4-light
HOV 4 is de snelle busverbinding van het centrum van Eindhoven, via Veldhoven over de vluchtstrook van de A67 naar Eersel. Het vervolg van HOV 4 gaat om de hoogwaardige busverbinding via Bladel naar Reusel.

HOV 4-light wordt gevormd door de busverbindingen vanaf Eersel via Bladel naar Reusel en vanaf Eersel naar Bergeijk. Op deze verbindingen krijgt de bus voorrang op de rest van het gemotoriseerde verkeer.

HOV-knoop
Een hoogwaardig-openbaar-vervoersknoop (kortweg: HOV-knoop) is een plek waar meerdere vervoersvormen (fiets, openbaar vervoer, auto) samenkomen. Het is een toegankelijk centraal punt waarmee een efficiënte en duurzame verplaatsing van A naar B mogelijk wordt.

Brainporthub
Deze hub is een park & ride buiten de stad met een belangrijke bovenregionale functie voor de afvang van automobilisten, dus ook voor bezoekers van buiten de regio. De Brainporthub biedt hen een snelle en duurzame transfer richting hun eindbestemming, veelal richting grote werkgevers en naar het stedelijk gebied. Het is plek waar doorreizigers maar relatief kort zijn. Reizigers, veelal woon-werkverkeer, parkeren de auto op deze hub buiten het stedelijk gebied en stappen daar over op (hoogwaardig) openbaar vervoer.

BIC
BIC staat voor Brainport Industries Campus. De BIC is een bedrijvenpark voor bedrijven die onderdeel zijn van de toeleverketen voor de multinationals in de Brainportregio. De gemeente Eindhoven en ASML zijn overeengekomen dat de nieuwe fabriek van ASML wordt toegevoegd aan de BIC.

04

landbouw de symbiose tussen landbouw en natuur veelal verloren gegaan, met grote negatieve gevolgen voor de biodiversiteit.

Zoals hiervoor al is gebleken, is nieuwe gebruiksruimte voor wonen en bedrijven onontkoombaar. Daarnaast hebben De Kempen een functie van landelijke en natuurlijke 'achtertuin' van de Brainportregio, van een bovenregionaal niveau. Bij het zoeken naar locaties voor deze verstedelijking is een zorgvuldige afweging nodig, waarbij water en bodem sturend zijn en er ruimte blijft voor versterking van natuur, behoud van het landschap met cultuurhistorische bebouwingsclusters, verbetering van de landbouw en herstel van de verwevenheid van natuur en landbouw. Daarnaast willen we onze omgeving meer klimaatrobuust maken, zodat we grote hoeveelheden regenwater goed opvangen, om vast te houden of te verwerken. Ook gaan we hiermee *hittestress* tegen. Deze opgave komt in een *groenblauwe gebiedsgerichte aanpak* voor de gebieden Kempenland-West en Grenscorridor aan de orde. Een algemene opgave is de toevoer van voldoende energie. Ook wij hebben te maken met *netcongestie*. Verzwaring van het elektriciteitsnet is pas gepland na 2031.

Voorzieningen

De voorzieningen in De Kempen staan op verschillende manieren onder druk. Ook hier hebben vergrijzing en vergroening een grote invloed. De vergrijzing maakt dat er steeds meer aanspraak wordt gemaakt op zorgvoorzieningen, terwijl er steeds minder 'handen' beschikbaar zijn om die zorg te kunnen bieden. Zo zal in de periode tot 2040 bijna een verdubbeling van het aantal 75-plussers plaatsvinden. Het aantal ouderen dat behoefte heeft aan 24-uurszorg of zorg op afroep neemt na 2030 toe met 70%. Het landelijke beleid is erop gericht om nauwelijks nog nieuwe verpleeghuisplekken te creëren. Hierdoor moeten we de woonvragen van senioren steeds meer in reguliere woningen opvangen. Dit beleid is een gevolg van de personeelstekorten in de zorg. In de periode tot 2040 verwachten we daarom een tekort aan 1.200 zorgplekken. Dat vraagt niet alleen om extra voorzieningen, maar vooral om voldoende personeel.

De omgekeerde beweging zien we in het basisonderwijs. Door ontgroening zijn er steeds minder kinderen. Voor de leefbaarheid van de dorpen is het behoud van een basisschool en voldoende kinderopvang belangrijk, omdat dat voor jonge gezinnen vaak wel voorwaarde is om te blijven of zich er te vestigen.

Voor levendige en aantrekkelijke dorpsharten is het noodzakelijk dat er voldoende winkels en horecagelegenheden zijn, en dat de dorpsharten goed bereikbaar zijn. Het aantal winkels in de kleine dorpen is de laatste jaren afgenomen en bestaande winkels hebben moeite met het vinden van opvolging. Daarnaast is er behoefte aan andere vormen van vermaak.

Ongeveer de helft van de Kempenaren kampt met overgewicht. Hoewel dit percentage niet veel anders is dan in Nederland als geheel, is het wenselijk dit aantal terug te brengen. Dat vraagt om veranderingen in het levenspatroon van mensen. Slechts een kleine 46% van de Kempenaren voldoet namelijk aan de beweegrichtlijn. Aantrekkelijke mogelijkheden om aan sport te doen en een plezierige omgeving om te wandelen of te fietsen nodigen uit om in beweging te komen.

Samenleving

Het behoud van de Kempische identiteit is een veelgehoord onderwerp. Zoals we eerder al aangaven bepalen vele factoren de identiteit van een gebied. Een belangrijk deel komt voort uit de samenleving. De Kempen worden gekenmerkt door een actief verenigingsleven en het er voor elkaar zijn. Doordat het aantal Kempenaren dat zich wil of kan inzetten voor de vereniging en elkaar afneemt, staat het verenigingsleven echter onder druk. Dit komt door vergrijzing en ontgroening, en wordt versterkt door de individualisering van de samenleving – een fenomeen dat zich al enige decennia in heel Nederland voordoet.

Als gevolg van de schaalsprong zullen zich mensen van elders in De Kempen gaan vestigen. Mensen die vaak andere opvattingen en gebruiken hebben, ongeacht hun komaf. De opgave is om deze nieuwkomers bekend te maken met de Kempische identiteit en het hen mogelijk te maken daarvan onderdeel te worden.

Hittestress
Als gevolg van klimaatverandering warmt de omgeving op. Extreme, langdurige hitte vermindert het functioneren van mensen en kan schadelijk zijn de voor gezondheid. Koelere plekken in de openbare ruimte bieden de mogelijkheid om af te koelen en gaan het opwarmen van de (stedelijke) omgeving tegen.

Groenblauwe gebiedsgerichte aanpak
De klimaat-, natuur-, water- en landbouwopgaven zijn nauw met elkaar verweven. Met de groenblauwe gebiedsgerichte aanpak wordt gezocht naar slimme combinaties van oplossingen die bijvoorbeeld de natuur versterken, de kwaliteit van ons water en onze bodem verbeteren en kansen bieden voor de landbouw.

Netcongestie
Doordat we overstappen op duurzame energie, neemt het gebruik en de opwek van elektriciteit toe. Op verschillende plekken in Nederland is daardoor onvoldoende ruimte (capaciteit) op het elektriciteitsnet. Dit zorgt voor file op het elektriciteitsnet op piekmomenten: netcongestie.

De alternatieve Kempische ambitie

05

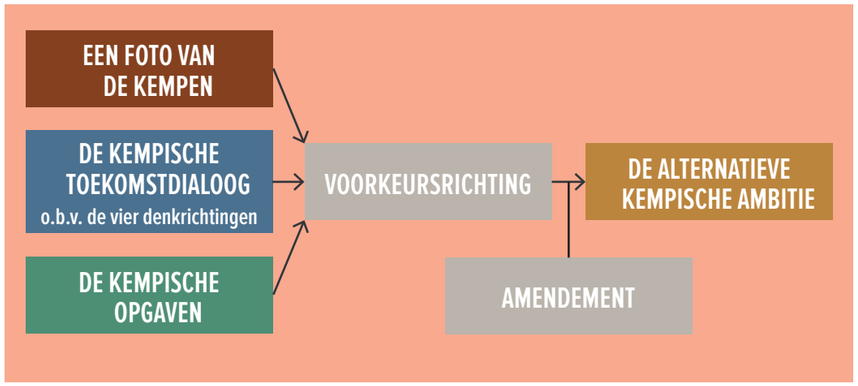
Van denkrichtingen naar de alternatieve Kempische ambitie

In het kader van het bestuursopdracht van de Ontwikkelstrategie zijn vier denkrichtingen opgesteld, waarlangs de effecten van de Kempische opgaven kunnen worden bepaald en die gebruikt zijn als gesprekstarter tijdens de toekomstdialoog. De vier denkrichtingen zijn:

- Minimale groei
  De dorpen groeien geleidelijk door. Er komen pakweg 5.000 woningen en een bedrijventerrein bij.
- Gelijk verdeelde groei
  Er komen ongeveer 13.000 woningen en een bedrijventerrein bij. De woningen worden gelijk verdeeld over de vier gemeenten. Alle dorpen en bedrijventerreinen worden ruim een derde groter.
- Groei nabij stedelijk gebied
  Ook in deze denkrichting komen er ongeveer 13.000 woningen en een bedrijventerrein bij, maar dan op één locatie in De Kempen, in de richting van Eindhoven. Daar ontstaat een nieuwe ‘knoop’. De dorpen groeien een beetje.
- Groei in nieuwe kern
  We vangen de groei met ongeveer 13.000 woningen en een bedrijventerrein op met een nieuwe groeikern op een andere plek in De Kempen.

Vanuit de vier denkrichtingen is een vijfde denkrichting - de voorkeursrichting - gecreëerd, die heeft - na amendement - geleid tot een alternatieve ambitie op de schaalsprong.

Tegenstrijdigheden zorgen ervoor dat niet alles kan en dat er overwogen keuzes zijn gemaakt.

De alternatieve visie op hoofdlijnen

In de alternatieve visie gaat de gemeente Eersel slechts gedeeltelijk mee in de denkrichtingen ‘gelijk-verdeelde groei’ en ‘groei nabij stedelijk gebied’:

- De gemeenten Bergeijk, Bladel en Reusel-De Mierden gaan mee met de woningvraag volgend uit de schaalsprong. De gemeente Eersel gaat daar gedeeltelijk in mee. In de Kempenregio groeien we daarom tot 2040 met minimaal 6.950 tot maximaal 10.250 woningen.[1] We houden de flexibiliteit om, indien nodig, het woningbouwaantal na evaluatie bij te stellen.
- We zien de grote vraag naar woningen in de regio als kans om elk dorp van elke gemeente qua woningaantallen te laten groeien. We bouwen zodat ten minste wordt voorzien in de autonome woningbehoefte van de betreffende kern, waarmee we de leefbaarheid behouden en waar mogelijk versterken.
- Vanwege het bestaande voorzieningenaanbod groeien de kernen Bergeijk, Bladel, Hapert en Reusel meer dan de autonome woningbehoefte. Daarnaast groeit de kern Riethoven, gezien zijn ligging nabij het stedelijk gebied, meer om de woningbehoefte vanuit de schaalsprong op te vangen.[2]
- We streven ernaar om ons bestaande voorzieningenniveau eerder te versterken dan te behouden om de leefbaarheid en de levendigheid in onze kernen te waarborgen, en de geestelijke en lichamelijke gezondheid van alle Kempenaren te bevorderen. Waar mogelijk versterken we onze (bovenlokale) voorzieningen of breiden ze uit, en bieden we diversiteit in aanbod van onder andere sportvoorzieningen, en culturele en maatschappelijke voorzieningen.

Uit de toekomstdialoog volgt dat de Kempenaren trots zijn op hun sociale identiteit met haar verenigingsleven, kenmerkende tradities zoals carnaval, en de ondernemersmentaliteit van praktisch aanpakken. Deze Kempische identiteit wordt daarnaast gekenmerkt door ruimtelijke aspecten zoals de ruim opgezette kernen, weinig hoogbouw en de groene omgeving die altijd in een mum van tijd te bereiken is. Deze identiteit is belangrijk voor het welbevinden van de inwoners en dient behouden te blijven.

We streven naar het volgende toekomstbeeld voor De Kempen in 2040:

“In onze samenleving is iedereen welkom en leren we elkaar graag kennen. Onze regio wordt gekenmerkt door dorpse bebouwing met geschikte woningen voor jong en oud, voor Kempenaar én nieuwkomer. De maakindustrie en de vrijetijdssector zijn kenmerkend voor de regio en maken De Kempen economisch sterk. Alle kernen zijn goed en veilig te bereiken met een geschikt vervoermiddel voor iedereen. De natuur en het mozaïeklandschap zijn altijd dichtbij. Onze voorzieningen zorgen voor leefbaarheid en levendigheid in alle kernen. We behouden onze veilige en rustige leefomgeving waar het dorpse karakter met het actieve verenigingsleven centraal staat. Dit alles draagt bij aan de brede welvaart van De Kempen en het welzijn van alle Kempenaren.”

Om dit toekomstbeeld te bereiken houden we vast aan de volgende leidende principes:

- We sturen op plannen in het fysieke domein (wonen, werken, mobiliteit, voorzieningen) om maatschappelijke doelen te realiseren.
- Nieuwe woningen sluiten qua uitstraling aan bij het karakter van de betreffende kern waarbij wordt gezocht naar (nieuwe) woonvormen passend bij de woonbehoefte.
- Inbreiden gaat in beginsel voor uitbreiden, zodat het groene karakter van onze regio behouden blijft. Ter borging van het karakter van de kernen en daarbij horende sociale cohesie wordt voor eigen inwoners en voor hen die terug willen keren naar De Kempen binnen de eigen gemeenten - voor zover de wetgeving hiervoor mogelijkheden biedt - beleid gevoerd om hen een voorrangspositie te bieden op nieuwe woningen.
- We kiezen voor selectieve groei van onze economische welvaart waarbij we inzetten op de lokale en regionale werkmilieus die het economische profiel van De Kempen versterken. Betrokken ondernemers vormen een ondersteunende factor in het verenigingsleven binnen onze regio.
- We leggen de nadruk op bereikbaarheid voor jong en oud met geschikte vervoermiddelen voor iedereen. We streven naar een mobiliteitstransitie, met een regionale HOV-knoop en een fijnmazig netwerk aan HOV-haltes. Hiermee beperken we de negatieve invloed van mobiliteit, denk aan uitstoot, files en ongewenst doorgaand (zwaar) verkeer door de kernen. Zo bewaren en bevorderen we de leefbaarheid en verkeersveiligheid van onze regio te bewaren en te bevorderen.
- We zetten in op het behouden en versterken van ons landschap dat wordt gekenmerkt door een mozaïek aan bossen, heide en vennen, beekdalen, akkers en weilanden afgewisseld met bebouwing. Bij de locatiekeuze van nieuwe ontwikkelingen zijn water en bodem sturend.
- We streven ernaar om ons bestaande voorzieningenniveau eerder te versterken dan te behouden, om de leefbaarheid en de levendigheid in onze kernen te behouden.
- We zetten in op het behouden van de Kempische cultuur die de regio zo geliefd maakt voor de Kempenaar en de nieuwkomers.

De alternatieve visie gaat in op de zes thema’s: wonen, werken, bereikbaarheid, landschap en klimaat, voorzieningen en samenleving. Voor elk thema wordt aan de hand van de ‘draaiknoppen’ ambitie, locatie en prioriteit richting gegeven. Alle ambities hebben als doel om bij te dragen aan de brede welvaart van De Kempen en daarmee het welzijn van alle Kempenaren. Brede welvaart en subjectief welzijn wordt hiermee voorwaarde voor toekomstige ontwikkelingen.

[1] *Ter vergelijking: in de Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 hanteren we de volgende bandbreedte voor de gehele Kempen: minimaal 8.950 tot maximaal 13.000 woningen.*

[2] *Voor zover mogelijk binnen de fysieke mogelijkheden en begrenzingen vanuit onder andere bodem, water en natuur, en de milieucontouren van Eindhoven Airport.*

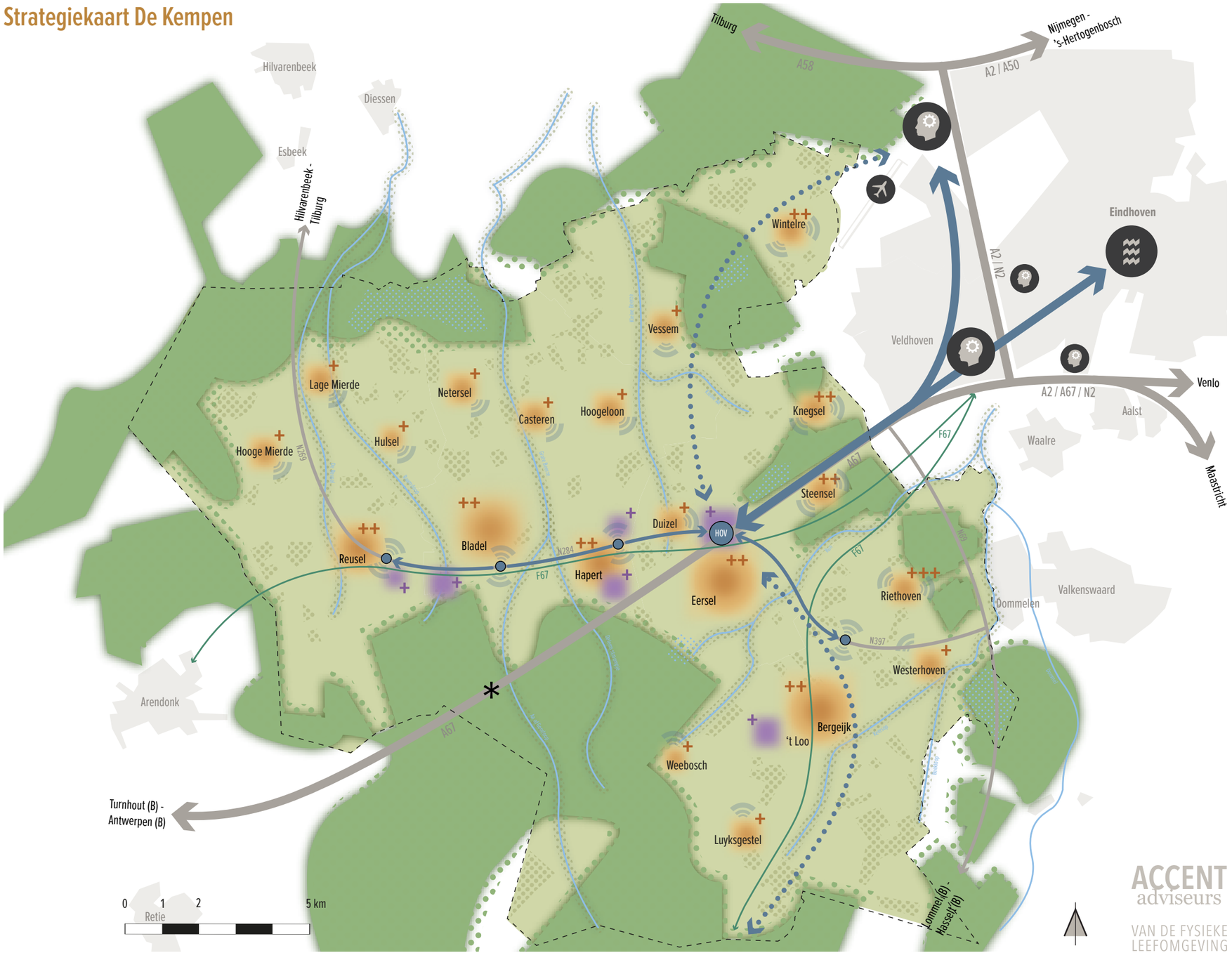
“Dit alles draagt bij aan de brede welvaart van De Kempen en het welzijn van alle Kempenaren.”

05

“In onze samenleving is iedereen welkom
en leren we elkaar graag kennen.”

05

Strategiekaart De Kempen

Legenda

- Kempisch dorp
- bedrijventerrein
- \+ groei voor autonome behoefte
- ++ groei voor autonome behoefte en schaalsprong
- +++ extra groei voor autonome behoefte en schaalsprong nabij stedelijk gebied
- HOV-knoop De Kempen
- regionaal autonetwerk
- HOV 4
- HOV 4 light
- HOV-halte
- OV-verbinding (in onderzoek)
- snelfietsverbinding De Kempen (F67)
- fijnmazig mobiliteitsnetwerk
- * zoekgebied afrit A67
- natuurgebied als drager van de identiteit van het Kempisch landschap
- versterken mozaïeklandschap als identiteit van het Kempisch landschap
- vennen
- versterken beekdal als ruimtelijke identiteitsdrager van het mozaïeklandschap
- centrum Eindhoven
- Brainport bedrijvencampus
- Eindhoven Airport
- grens Kempengemeenten

ACCENT adviseurs
VAN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

05

“Onze regio wordt gekenmerkt door dorpse bebouwing met geschikte woningen voor jong en oud, voor Kempenaar én nieuwkomer.”

Wonen

- Nieuwe woningen sluiten qua uitstraling aan bij het karakter van de betreffende kern waarbij wordt gezocht naar (nieuwe) woonvormen passend bij de woonbehoefte.
- Inbreiden gaat in beginsel voor uitbreiden, zodat het groene karakter van onze regio behouden blijft.

Ambitie

1. De gemeenten Bergeijk, Bladel en Reusel-De Mierden gaan mee met de woningvraag volgend uit de schaalsprong. De gemeente Eersel gaat daar slechts gedeeltelijk in mee. In de Kempenregio groeien we daarom tot 2040 met minimaal 6.950 tot maximaal 10.250 woningen. Om dit aantal te realiseren is het creëren van een buffer noodzakelijk, zodat bij er planvertraging of -uitval voldoende plannen zijn om dit aantal mogelijk te maken.

   We houden de flexibiliteit om, indien nodig, het woningbouwaantal binnen een bandbreedte na evaluatie bij te stellen. Per gemeente hanteren we onderstaande richtinggevende bandbreedte.

2. We geven invulling aan de vraag naar woningen voor verschillende doelgroepen, waaronder senioren en starters. Ook zetten we in op betaalbare woningen en de huisvesting van overige aandachtsgroepen, zoals zorgbehoevenden, arbeidsmigranten, statushouders en asielzoekers.
3. Met collectieve wooninitiatieven zetten we in op het versterken van de saamhorigheid, de zorg voor elkaar en het tegengaan van eenzaamheid.

Locatie

1. We zien de grote vraag naar woningen in de regio als kans om elk dorp van elke gemeente qua woningaantallen te laten groeien. We bouwen zodat ten minste wordt voorzien in de autonome woningbehoefte van de betreffende kern, waarmee we de leefbaarheid behouden en waar mogelijk versterken.

Gemeente	Minimale ambitie	Maximale ambitie
Bergeijk	+1.750 woningen	+3.000 woningen
Bladel	+2.250 woningen	+3.000 woningen
Eersel	+2.000 woningen	+2.750 woningen
Reusel-De Mierden	+950 woningen	+1.500 woningen
Totaal De Kempen	+6.950 woningen	+10.250 woningen

2. Vanwege het bestaande voorzieningenaanbod groeien de kernen Bergeijk, Bladel, Hapert en Reusel) meer ten opzichte van de autonome woningbehoefte. Daarnaast groeit de kern Riethoven, gezien zijn ligging nabij het stedelijk gebied, meer om de woningbehoefte vanuit de schaalsprong op te vangen.
3. De woningtypologie en de dichtheid van nieuwe woningen sluit aan bij de lokale woonbehoefte en opgave van de betreffende kern.
4. Inbreiden gaat in beginsel voor uitbreiden, zodat het groene karakter van onze regio behouden blijft. Om het groen in de kernen te behouden en om aan de woningopgave te voldoen is de uitbreiding van onze kernen echter noodzakelijk. Hierbij zijn water en bodem sturend.

Prioriteit

1. Prioriteit ligt bij het opvangen van de schaalsprong in de kernen nabij het stedelijk gebied, denk aan Wintelre, Knegsel, Steensel, Riethoven en Eersel. Hiervoor is belangrijk dat snel onderzocht wordt waar deze woningen gerealiseerd kunnen gaan worden en planologische voorbereidingen te starten.
2. We monitoren de toewijzing van woningen aan mensen met sociale, economische of maatschappelijke binding met De Kempen. Mocht dit in een bepaald segment in een gemeente onder grenzen vanuit de Huisvestingswet komen te liggen, kunnen we op lokaal niveau overwegen om nieuwe instrumenten uit de Huisvestingswet in te zetten.

Huisvestingswet

De aangepaste Huisvestingswet (2024) biedt meer ruimte om woningen met voorrang toe te wijzen aan mensen met lokale, maatschappelijke of economische binding in sociale huur, middenhuur of nieuwbouw betaalbare koop. Dit is alleen mogelijk als er aantoonbare schaarste is die leidt tot verdringing. Daarvan is sprake als meer dan 50% van de vrijkomende woningen in een afzonderlijk segment naar mensen van buiten de gemeente gaat.

05

3. We bouwen nieuwe woningen in de kernen naar gelang demografische ontwikkelingen en behoefte met speciale aandacht voor starters en senioren. Deze doelgroepen vragen om specifieke woonvormen zoals kleinere en betaalbare woningen voor starters uit eigen regio.
4. Focus ligt op het behouden en toevoegen van seniorenwoningen in de dorpscentra van met name Bergeijk, Bladel, Eersel, Hapert en Reusel. Op deze manier wonen de senioren nabij bestaande voorzieningen en ontstaat er voldoende volume voor ondersteunende voorzieningen. Daarnaast zal dit de doorstroming op de woningmarkt bevorderen doordat de huizen die achtergelaten worden door de senioren beschikbaar worden voor andere doelgroepen.

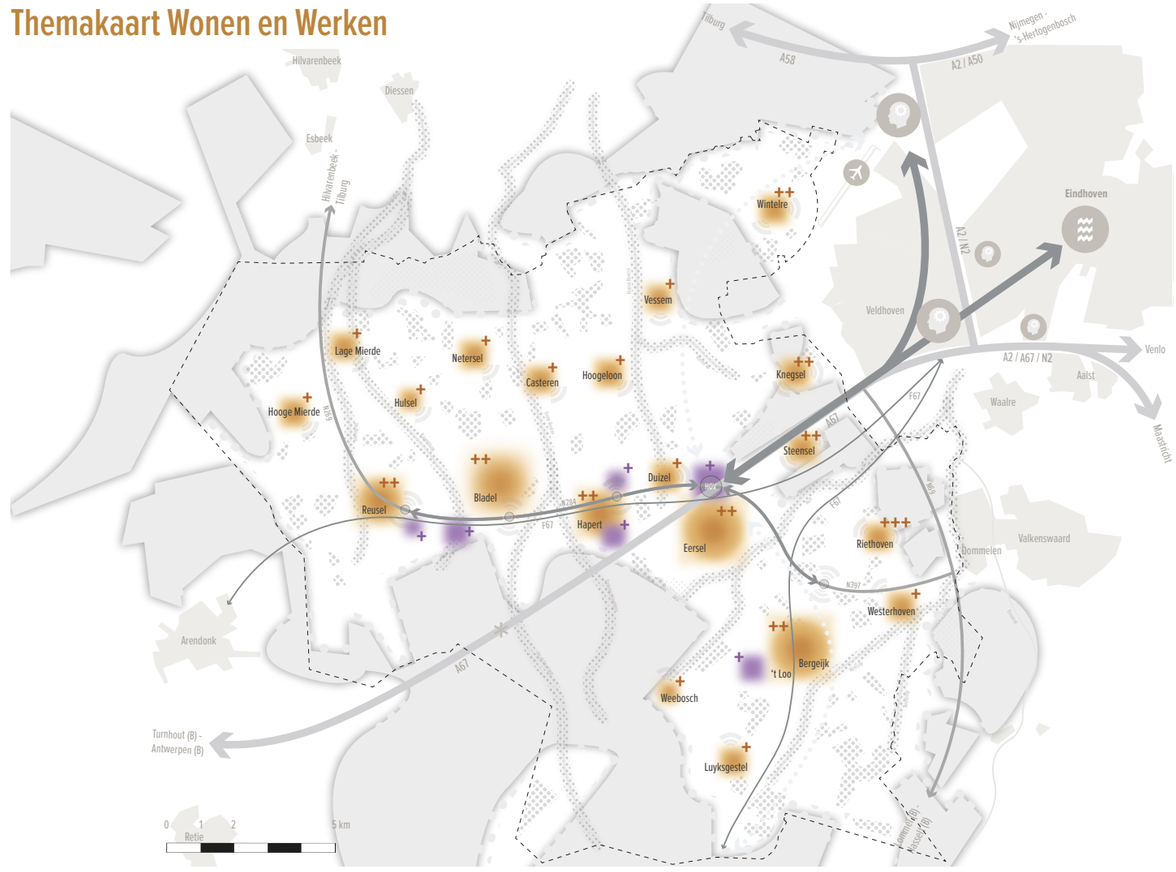
Voorzieningen in kleine kernen

Tijdens de toekomstdialoogavonden is de nadrukkelijke wens van de Kempenaren uitgesproken voor het versterken en toevoegen van (basis)voorzieningen, met name ook in de kleine kernen. Ondanks dat voorzieningen bijdragen aan de leefbaarheid van de kernen is de gedachte dat elke kern kan beschikken over een compleet voorzieningenaanbod niet reëel. Onderstaand rekenvoorbeeld toont aan hoeveel inwoners en woningen een kern moet hebben om een bepaalde voorziening levensvatbaar te maken en houden. Hiervoor hanteren we de gemiddelde huishoudensgrootte in De Kempen van 2,33 personen per huishouden (CBS, 2023).

Huisarts	Gemiddeld aantal huisartsen in Nederland per 1.000 inwoners	0,66
	Inwoners benodigd voor één huisarts	1.515
	Benodigde woningen voor één huisarts	651
Cafetaria	Gemiddeld aantal cafetaria's in Nederland per 1.000 inwoners	0,55
	Inwoners nodig voor één cafetaria	1.818
	Benodigde woningen voor één cafetaria	781
Voetbalvereniging	Gemiddeld aantal sportvelden in Nederland per 1.000 inwoners	0,96
	Inwoners nodig voor één sportveld	1.042
	Benodigde woningen voor één sportveld	447

Uitleg tabel: om een extra huisarts in een willekeurige kern of cluster van kernen mogelijk te maken moeten er dus 651 woningen toegevoegd worden. Voor een kern als de Weebosch, met 218 woningen, betekent dit een groei met 199%. Hulsel dient met 323 woningen te groeien, wat gelijk staat aan een groei van 98% ten opzichte van de huidige situatie.

Themakaart Wonen en Werken

Legenda

- Kempisch dorp
- bedrijventerrein
- \+ groei voor autonome behoefte
- ++ groei voor autonome behoefte en schaalsprong
- +++ extra groei voor autonome behoefte en schaalsprong nabij stedelijk gebied

05

Werken

- We kiezen voor selectieve groei van onze economische welvaart waarbij we inzetten op de lokale en regionale werkmilieus die het economische profiel van De Kempen versterken. Betrokken ondernemers vormen een ondersteunende factor in het verenigingsleven binnen onze regio.

Ambitie

1. Om te voldoen aan de groei van de schaalsprong ontwikkelen we ten minste 90 hectare[3] aan nieuwe bedrijventerreinen in de regio, waarvan 40% aan kleinschalige lokale terreinen en 60% op een grootschalig subregionaal terrein: het Kempisch Bedrijvenpark 2 (KBP 2). Het versterken van de lokale en regionale werkmilieus heeft een positief effect op de lokale werkgelegenheid en (brede) welvaart van de regio door de verbondenheid met onder andere sponsoring van het lokale verenigingsleven.
2. We zetten in op het behouden en versterken van de vrijetijdssector.

Locatie

1. We breiden bestaande lokale bedrijventerreinen uit of ontwikkelen nieuwe lokale bedrijventerreinen om in de lokale behoefte te kunnen voorzien.
2. Ons nieuwe subregionale bedrijventerrein (KBP 2) ontwikkelen we op een gunstige locatie ten opzichte van de A67 en de nieuwe HOV-verbinding.

Prioriteit

1. In de periode tot 2030 volgen we het scenario “EIB hoog”, waarbij we circa 60 hectare bedrijventerreinen ontwikkelen. In de periode tot 2040 volgen we het scenario “EIB laag”. In deze periode ontwikkelen we de overige 30 hectare.
2. Bestaande bedrijventerreinen willen we waar mogelijk revitaliseren en verduurzamen. In sommige gevallen herstructureren we de bedrijventerreinen.

[3] *Hoewel het amendement vraagt om een uitwerking van 50% van de aantallen, is hier vastgehouden aan de volledige Kempische behoefte van 90 hectare. In het geval het Kempisch Bedrijvenpark 2 niet gerealiseerd kan worden in Eersel, moet er worden gekozen voor of gezocht worden naar een andere locatie van voldoende omvang in De Kempen of mogelijk buiten De Kempen.*

Bereikbaarheid en mobiliteit

- We leggen de nadruk op bereikbaarheid voor jong en oud met een geschikt vervoermiddel voor iedereen. We streven naar een mobiliteitstransitie, met een regionale HOV-knoop en een fijnmazig netwerk aan HOV-haltes. Hiermee beperken we de negatieve invloed van mobiliteit, denk aan emissie, files en ongewenst doorgaand (zwaar) verkeer door de kernen, om zo de leefbaarheid en verkeersveiligheid van onze regio te bewaren en te bevorderen.

Ambitie

1. Om de druk op het wegennet binnen en buiten de kernen te verminderen zetten we in op het opwaarderen van het bestaande lokale fietsnetwerk en de aanleg van de snelfietsverbinding F67 (De Kempenroute), zonder hierbij afbreuk te doen aan de autobereikbaarheid van onze kernen.
2. Om te voldoen aan de groei van de schaalsprong investeren we in een goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer. Dit doen we door de realisatie van een HOV-verbinding naar De Kempen (HOV4 en HOV4-light). Deze leidt tot de realisatie van een regionale HOV-knoop in Eersel, die op termijn kan uitgroeien tot Brainporthub. HOV4 en HOV4-light maken een fijnmazig netwerk aan kleinere HOV-haltes met passend openbaar vervoer voor alle kernen mogelijk.
3. Naast het verbeteren van de fietsbereikbaarheid en (H)OV denken we aan inzet van slimme mobiliteitsoplossingen.

Locatie

1. Door de aanleg van een hoogwaardige OV-verbinding op de vervoersas Veldhoven - Eersel - Hapert - Bladel - Reusel (HOV4 en HOV4-light) is de realisatie van een HOV-knoop mogelijk. Vanwege de gunstige ligging op die as realiseren we de HOV-knoop nabij de A67-afrit Eersel. We onderzoeken of extra ov-verbindingen van Bergeijk naar Lommel en Eindhoven Airport/BIC nodig zijn.
2. Om de verkeersveiligheid in onze kernen te waarborgen, te verbeteren en ongewenst doorgaand vervoer te beperken zoeken we naar maatwerkoplossingen op kernniveau. Waar nodig breiden we ons fijnmazige mobiliteitsnetwerk uit met nieuwe OV-verbindingen en (auto)-infrastructuur. We onderzoeken of een extra afrit op de A67 ter hoogte van Reusel mogelijk is.

Prioriteit

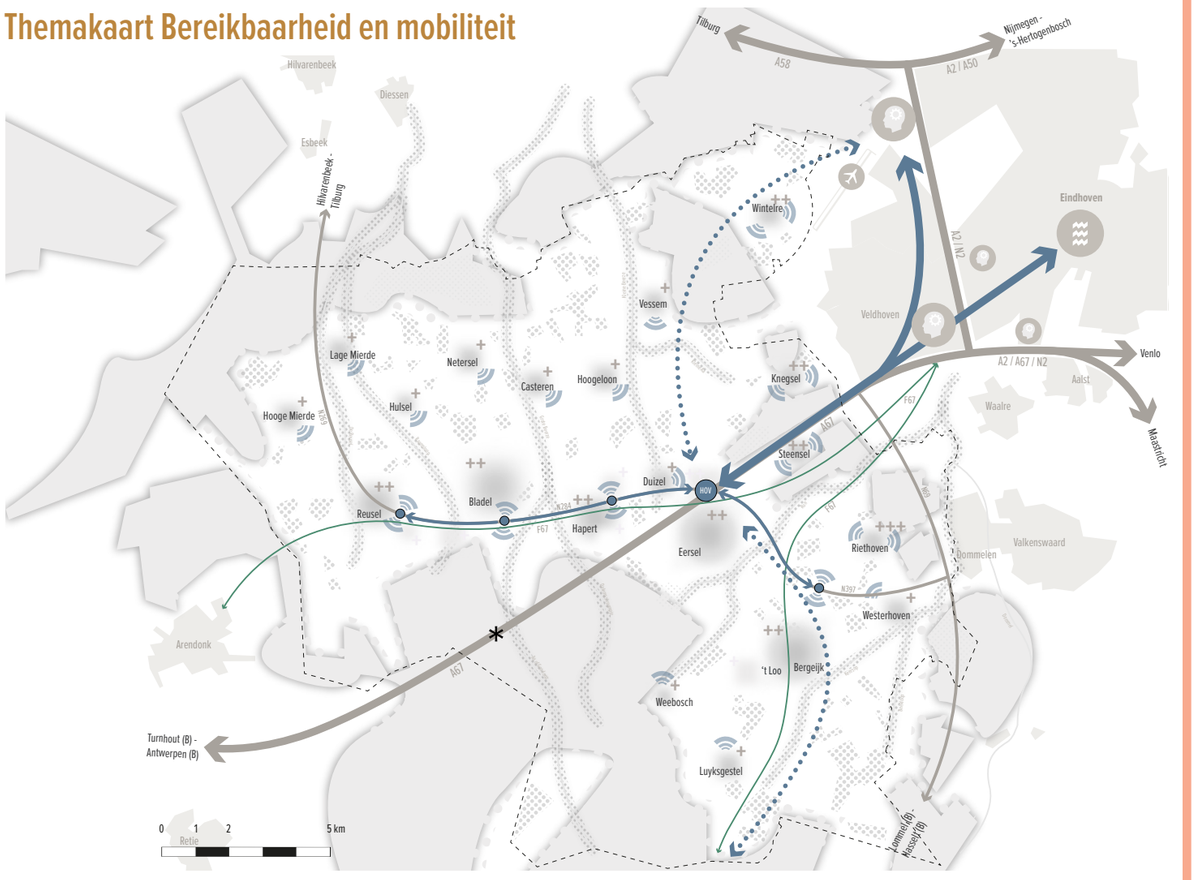
1. We zetten in op veilige, comfortabele fietsverbindingen tussen de kernen en directe, veilige en comfortabele verbindingen naar het stedelijk gebied. Daarnaast zetten we in op een goed fietsnetwerk dat de kernen, werklocaties, recreatieve voorzieningen en de natuurlijke omgeving met elkaar verbinden.

2. Het realiseren van HOV4, HOV4-light en de HOV-knoop, en het daaruit volgende fijnmazige netwerk van openbaar vervoer en andere mobiliteitssystemen, heeft gezien de schaalsprong hoge prioriteit. Een goede bereikbaarheid en ontsluiting van alle kernen voor jong en oud draagt bij aan de leefbaarheid van onze regio.

Legenda

- HOV-knoop De Kempen
- regionaal autonetwerk
- HOV 4
- HOV 4 light
- HOV-halte
- OV-verbinding (in onderzoek)
- snelfietsverbinding De Kempen (F67)
- fijnmazig mobiliteitsnetwerk
- zoekgebied afrit A67

Themakaart Bereikbaarheid en mobiliteit

05

Landschap en klimaat

- We zetten in op het behouden en versterken van ons landschap dat wordt gekenmerkt door een mozaïek aan bossen, heide en vennen, beekdalen, akkers en weilanden afgewisseld met bebouwing. Bij de locatiekeuze van nieuwe ontwikkelingen zijn water en bodem sturend.

Ambitie

1. We zetten in op het behouden en versterken van onze natuur en mozaïeklandschap. Waar mogelijk geven we meer ruimte aan natuurgebieden en creëren we nieuwe ecologische verbindingszones om het mozaïeklandschap te versterken. Dit aantrekkelijke landschap draagt ook bij aan de recreatie- en vrijetijdssector van De Kempen.
2. De agrarische sector met zijn akkers en weiden, en dierhouderijen is en blijft een belangrijk onderdeel van De Kempen. Om de natuur te bevorderen en agrariërs perspectief te bieden zetten we in op een transitie naar een duurzamere landbouwsector.
3. We sluiten aan bij de strategie voor besparing, grootschalige opwek van duurzame energie en warmte zoals is vastgelegd in de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0.

Locatie

1. De beken in De Kempen vormen een belangrijke ruimtelijke structuur en zorgen voor een groenblauwe dooradering van het landschap die de kernen van elkaar scheidt. Een groene buffer kan een ruimtelijke scheiding vormen met het stedelijk gebied van Eindhoven en Veldhoven. Door deze gebieden robuuster/ breder te maken draag je bij aan de Kempische identiteit (individuele kernen in het groen). Op deze wijze wordt er ook een bijdrage geleverd aan de ecologische hoofdstructuur, biodiversiteit, tegengaan van hittestress en ruimte voor waterberging.
2. We streven naar diversiteit in landbouw gericht op verbetering van de omgevingskwaliteit. Water en bodem en de nabijheid van natuur, woningen en recreatie zijn sturend in het bepalen van locaties en het type landbouw.

Prioriteit

1. Om de natuur te bevorderen en agrariërs perspectief te bieden zetten we in op een transitie naar een duurzamere landbouwsector. We sluiten hiervoor aan bij de provinciale aanpak en de GGA’s ‘Kempenland-West’ en ‘Grenscorridor’.

05

“Onze voorzieningen zorgen voor leefbaarheid en levendigheid in alle kernen.”

Voorzieningen

- We streven ernaar om ons bestaande voorzieningenniveau eerder te versterken dan te behouden om de leefbaarheid en de levendigheid in onze kernen te waarborgen.

Ambitie

1. We streven ernaar om ons bestaande voorzieningenniveau eerder te versterken dan te behouden om de leefbaarheid en de levendigheid in onze kernen te waarborgen, en de geestelijke en lichamelijke gezondheid van alle Kempenaren te bevorderen. Waar mogelijk versterken we onze (bovenlokale) voorzieningen of breiden die uit en bieden we diversiteit in aanbod van onder andere sportvoorzieningen, en culturele en maatschappelijke voorzieningen.
2. De (hightech) maakindustrie die zo kenmerkend is voor onze regio willen we graag behouden. Het toevoegen van middelbaar beroepsonderwijs (mbo) gericht op sectoren die van groot belang zijn in de Brainportregio, zoals techniek, zorg, landbouw en de vrijetijdssector is wenselijk.
3. We zien de komst van nieuwkomers als een kans om vergrijzing tegen te gaan, (zorg)voorzieningen te behouden en het tekort aan personeel in de maatschappelijke sectoren (zoals zorg en onderwijs) op te vangen.

Locatie

1. In alle kernen behouden en versterken we het voorzieningenaanbod aan de hand van de lokale vraag.
2. Gezien de vergrijzing en de toename van het aantal inwoners is het van belang om eerstelijnszorg (huisarts, apotheek) in de nabijheid te hebben.
3. Voor bovenlokale voorzieningen zoeken we naar goed bereikbare locaties passend in de ruimtelijke structuur.

Prioriteit

1. Personeelstekorten in de maatschappelijke dienstverlening blijft een aandachtspunt. Het terugdringen van de personeelstekorten is een voorwaarde voor het opvangen van de schaalsprong in De Kempen. We zien kansen in het creëren van aantrekkelijke arbeidsplaatsen door de clustering van maatschappelijke voorzieningen in bijvoorbeeld nieuwbouw.
2. We zetten in op het ontwikkelen van ontmoetingsplekken en voorzieningen voor de Kempische jeugd, jongvolwassenen en ouderen. Op deze manier houden we onze kernen levendig en aantrekkelijk voor iedereen.
3. Door de groei van het aantal woningen is het belangrijk dat het aanbod van voorzieningen (zoals zorg en onderwijs) blijft aansluiten op de vraag, zowel kwantitatief als kwalitatief. Denk hier aan mbo-, speciaal en internationaal onderwijs.

Samenleving

- We zetten in op het behouden van de Kempische cultuur die de regio zo geliefd maakt voor de Kempenaren en nieuwkomers.

Ambitie

1. We zijn trots op onze Kempische manier van leven dat zich typeert door genieten en gezelligheid. We kennen onze dorpsgenoten en leren nieuwe buurtgenoten graag kennen. Deze cultuur behouden en versterken we door dit uit te dragen met actieve communicatie, het organiseren van waardevolle evenementen en fysieke ingrepen die ontmoeting stimuleren.
2. De sociale cohesie blijft behouden door in te blijven zetten op een actief verenigingsleven waar vrijwilligers een belangrijke rol spelen. Verenigingen dragen sterk bij aan een bruisende regio.
3. Nieuwkomers zijn van harte welkom in onze regio en dragen bij aan het in stand houden van onze verenigingen. We streven naar een goede integratie in onze Kempische gemeenschap zodat iedereen zich snel thuis voelt en actief kan bijdragen aan onze samenleving.

Locatie

1. Onze samenleving is niet locatie gebonden. Het DNA van De Kempen moet overal te voelen zijn, zowel in onze kernen als in de omliggende landschappen.

Prioriteit

1. We zetten ons in om de Kempische cultuur te behouden.
2. We geven uitvoering aan de integratie van nieuwkomers in De Kempen. Het organiseren van taal- en cultuurlessen voor nieuwkomers helpt bij een goede integratie in onze samenleving.

06

Bestuurlijke samenvatting impactbeoordeling

De Impactbeoordeling bevat een analyse van de Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040, ook wel het 100%-scenario, en de Alternatieve visie op de schaalsprong, die als 50%-scenario wordt aangemerkt. Het doel van de impactbeoordeling is om de effecten van beide scenario's op de zes thema's binnen de brede welvaart inzichtelijk te maken. Deze beoordeling dient ter ondersteuning van de besluitvorming over de ontwikkelstrategie door de gemeenteraad van Eersel.

In september en oktober 2024 hebben de gemeenteraden van de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden de voorkeursrichting voor de Ontwikkelstrategie De Kempen besproken. Deze voorkeursrichting is gezamenlijk door de vier Kempengemeenten opgesteld. De afwegingen en keuzes die in de strategie zijn opgenomen zijn gebaseerd op provinciaal en regionaal beleid en op de uitkomsten van een participatietraject, dat is gehouden onder De Kempenaren. De voorkeursrichting is door de gemeenteraden van Bergeijk, Bladel en Reusel-De Mierden aangenomen.

In de gemeenteraadsvergadering van 24 september 2024 heeft de gemeenteraad van Eersel de voorkeursrichting voor kennisgeving aangenomen. Daarnaast is een amendement aangenomen om naast de voorkeursrichting een 50%-scenario uit te werken. Het amendement heeft tot doel de impact op voorzieningen, verenigingen, veiligheid en sociale cohesie duidelijk in beeld te brengen voor de gemeente Eersel en haar inwoners.

Aan het amendement is uitvoering gegeven met een impactbeoordeling. De impactbeoordeling bevat bovendien een verbreding van de analyse, doordat alle zes thema's van de brede welvaart (wonen, werken, bereikbaarheid en mobiliteit, voorzieningen, landschap en klimaat, en samenleving) beoordeeld zijn. Waar nodig zijn de effecten op omliggende gemeenten benoemd.

Wonen

Uitgangspunt in het 100%-scenario is een maximaal aantal van 5.500 nieuwe woningen voor Eersel voor de periode tot 2040. In het 50%-scenario bedraagt dit aantal maximaal 2.750 nieuwe woningen. Als gevolg van de schaalsprong zal er een toenemende druk op de woningmarkt zijn. Het bouwen van een groter aantal woningen verlicht deze druk het meest. Het bouwen van minder woningen, zoals in het 50%-scenario het geval is, heeft tot effect dat de huizenprijzen verder stijgen en de beschikbaarheid van betaalbare woningen afneemt. Doordat meer kapitaalkrachtige nieuwkomers zich in de regio gaan vestigen, vindt verdringing plaats van lokale woningzoekenden naar omliggende gemeenten. Ook in deze gemeenten zal de krapte daarom toenemen.
Het 50%-scenario heeft bovendien tot gevolg dat de Kempenbrede strategie om het zwaartepunt van de woningbouw nabij het stedelijk gebied te leggen, niet uitvoerbaar is.

Werken

Voor de impactbeoordeling voor het thema werken is onderscheid gemaakt in de kleinschalige lokale bedrijventerreinen en het regionale Kempisch Bedrijvenpark 2 (KBP 2). Het 100%-scenario volgt de regionale opgave van 54 hectare voor het KPB 2. In de

impactbeoordeling van het 50%-scenario is rekening gehouden met slechts ruimte voor 27 hectare voor dit regionale bedrijvenpark. Minder bedrijventerreinen betekent ook minder banen en een beperking van de economische groei van de regio.
Er wordt in de impactbeoordeling van uitgegaan dat het KBP 2 in de gemeente Eersel landt, ondanks dat hier nog geen besluit over is genomen. In het geval het KBP 2 niet volledig gerealiseerd wordt in Eersel, moet worden gekozen voor of gezocht worden naar een andere locatie van voldoende omvang in De Kempen. Als die niet beschikbaar blijkt bestaat de kans dat gekozen wordt voor een subregionaal bedrijventerrein buiten de Kempenregio. Als Kempische bedrijven die door willen groeien moeten verplaatsen naar een regionaal bedrijventerrein buiten De Kempen vergroot dit de woon-werkafstand van de Kempisch medewerkers die daarom mogelijk wisselen van werkgever. Het gevolg zal zijn dat bedrijven, vanwege de ontstane fysieke afstand, én een belangrijk deel van hun vakmensen verliezen én een belangrijk deel van hun ketennetwerk in De Kempen verliezen.

Bereikbaarheid en mobiliteit

Om de groei in de regio te ondersteunen, is investeren in goede OV-verbindingen hoe dan ook belangrijk. De ontwikkelstrategie richt zich op een mobiliteitstransitie met een HOV-lijn, een regionale HOV-knoop (die kan uitgroeien tot Brainporthub) en een netwerk van haltes. In het 50%-scenario en bij een besluit om geen HOV-knoop te realiseren, wordt de HOV-potentie voor zowel de gemeente Eersel als de gehele Kempenregio beperkt.

Voorzieningen

De noodzaak van veel voorzieningen is lineair gekoppeld aan het aantal woningen. Tweemaal zoveel huishoudens vraagt bijvoorbeeld ook twee maal zoveel huisartsen. Anderzijds biedt een groter aantal woningen ook de mogelijkheid om andere, meer regionale voorzieningen, te behouden of te versterken.

Landschap en klimaat

Uitgangspunt in beide scenario's is dat uitbreiding voor woningbouw en bedrijventerreinen ten koste gaat van het landbouwareaal, omdat onze natuur beschermd is. Deze impact is overigens zeer beperkt. Op dit moment wordt 60% van het grondgebruik door de landbouw ingevuld. In het 100%-scenario zal minder dan 3 procentpunt landbouwareaal verloren gaan. In het 50%-scenario is dit ruim 1 procentpunt.
Het 100%-scenario leidt tot meer verharding dan het 50%-scenario, hetgeen een grotere wateropgave betekent. De impact op de gebiedsoverstijgende klimaatopgaven is niet afhankelijk van het gekozen scenario. De woningen die niet in Eersel of De Kempen worden gebouwd, zullen elders gebouwd worden.

Samenleving

Het effect van het 50%- en 100%-scenario op het verenigingsleven is lastig te voorspellen. De aanwas van meer verenigingsleden wordt waarschijnlijk wel vergroot door het bouwen van meer woningen. Hoewel er in het 100%-scenario meer nieuwkomers zijn dan in het 50%-scenario, is het percentage nieuwkomers in de verschillende kernen lager, doordat meer inwoners van Eersel in hun gemeente kunnen blijven wonen. In het 100%-scenario is het absorptievermogen van de kernen daarom naar verwachting groter, wat de integratieopgave enigszins kan verlichten.

Colofon

Deze alternatieve visie op de schaalsprong is opgesteld in navolging op het amendement van de gemeenteraad van Eersel. Accent adviseurs was penvoerder en vormgever van het document.

gemeente Eersel

Postbus 12
5520 AA Eersel
gemeente@eersel.nl
0497 531 300

ACCENT adviseurs
VAN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

Luchthavenweg 13E
5657 EA Eindhoven
contact@accentadviseurs.nl
www.accentadviseurs.nl
040 30 300 95

ACCENT
adviseurs
VAN DE FYSIEKE
LEEFOMGEVING

Bijlage 07a – Aanvullend argument raadsvoorstel Eersel

1.5 De impactbeoordeling onderbouwt de voorgestelde strategische keuzes uit de ontwikkelstrategie
Aan het amendement van de gemeente Eersel is uitvoering gegeven met een impactbeoordeling. Dit rapport bevat een beoordeling van zowel het 100%-scenario (de uitgewerkte voorkeursrichting) en het gevraagde 50%-scenario.

Wonen
Als gevolg van de schaalsprong zal er een toenemende druk op de woningmarkt zijn. Het bouwen van een groter aantal woningen verlicht deze druk het meest. Het bouwen van minder woningen, zoals in het 50%-scenario het geval is, heeft tot effect dat de huizenprijzen verder stijgen en de beschikbaarheid van betaalbare woningen afneemt. Doordat meer kapitaalkrachtige nieuwkomers zich in de regio gaan vestigen, vindt verdringing plaats van lokale woningzoekenden naar omliggende gemeenten. Ook in deze gemeenten zal de krapte daarom toenemen.

Werken
Er is in de praktijk al veel vraag naar ruimte voor lokale bedrijven in de gemeente Eersel, waar wij op dit moment niet aan kunnen voldoen. Wanneer we kijken naar het verschil tussen vraag en aanbod in hectare in voor een lokaal bedrijventerrein, komen de aantallen te ontwikkelen hectare van het 100%-scenario dichter bij de vraagprognose tot 2040 dan die van het 50%-scenario. Een subregionaal bedrijventerrein in Eersel is in het 50%-scenario niet realistisch. Dat betekent dat 100% van het subregionale bedrijventerrein in Eersel landt, of er helemaal geen subregionaal bedrijventerrein in de Kempen komt.

Bereikbaarheid en mobiliteit
Om de groei in de regio te ondersteunen, is investeren in goede OV-verbindingen hoe dan ook belangrijk. De ontwikkelstrategie richt zich op een mobiliteitstransitie met een HOV-lijn, een regionale HOV-knoop (die kan uitgroeien tot Brainporthub) en een netwerk van haltes. In het 50%-scenario en bij een besluit om geen HOV-knoop te realiseren, wordt de HOV-potentie voor zowel de gemeente Eersel als de gehele Kempenregio beperkt.

Voorzieningen
De noodzaak van veel voorzieningen is lineair gekoppeld aan het aantal woningen. Twee maal zoveel huishoudens vraagt bijvoorbeeld ook twee maal zoveel huisartsen. Anderzijds biedt een groter aantal woningen ook de mogelijkheid om andere, meer regionale voorzieningen, te behouden of te versterken.

Landschap en klimaat
Uitgangspunt in beide scenario's is dat uitbreiding voor woningbouw en bedrijventerreinen ten koste gaat van het landbouwareaal, omdat onze natuur beschermd is. Deze impact is overigens zeer beperkt. Op dit moment wordt 60% van het grondgebruik door de landbouw ingevuld. In het 100%-scenario zal minder dan 3 procentpunt landbouwareaal verloren gaan. In het 50%-scenario is dit ruim 1 procentpunt.
Het 100%-scenario leidt tot meer verharding dan het 50%-scenario, hetgeen een grotere wateropgave betekent. De impact op de gebiedsoverstijgende klimaatopgaven is niet afhankelijk van het gekozen scenario. De woningen die niet in Eersel of De Kempen worden gebouwd, zullen elders gebouwd worden.

Samenleving
Het effect van het 50%- en 100%-scenario op het verenigingsleven is lastig te voorspellen. De aanwas van meer verenigingsleden wordt waarschijnlijk wel vergroot door het bouwen van meer woningen. Hoewel er in het 100%-scenario meer nieuwkomers zijn dan in het 50%-scenario, is het percentage nieuwkomers in de verschillende kernen lager, doordat meer inwoners van Eersel in hun gemeente kunnen blijven wonen. In het 100%-scenario is het absorptievermogen van de kernen daarom naar verwachting groter, wat de integratieopgave enigszins kan verlichten.

Aa

Impactbeoordeling

Alternatieve visie op de schaalsprong

ACCENT
adviseurs

VAN DE FYSIEKE
LEEFOMGEVING

Colofon

Titel:	**Impactbeoordeling** Alternatieve visie op de schaalsprong
Opdrachtgever:	Gemeente Eersel
Projectnaam:	Ontwikkelstrategie De Kempen
Projectnummer:	24042
Datum:	25 oktober 2024
Status:	Definitief

Contactadres:
Luchthavenweg 13E
5657 EA Eindhoven

T 040 30 300 95
E contact@accentadviseurs.nl
I www.accentadviseurs.nl

© **Accent adviseurs, Eindhoven.** Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van Accent adviseurs.

Inhoudsopgave

1 Inleiding 7
1.1 Aanleiding 7
1.2 Doel 8

2 Uitgangspunten en aannamen 9
2.1 Basiscijfers 9
2.2 Thema's impactbeoordeling 13

3 Impactbeoordeling 15
3.1 Impact Wonen 15
3.2 Impact Werken 18
3.3 Impact Bereikbaarheid & Mobiliteit 21
3.4 Impact Voorzieningen 22
3.5 Impact Landschap & Klimaat 31
3.5 Impact Samenleving 32

Bijlage 34
Bijlage 1 – Potentiële invulling Eerselse scenario's 34

Samenvatting

De Impactbeoordeling bevat een analyse van de Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040, ook wel het 100%-scenario, en de Alternatieve visie op de schaalsprong, die als 50%-scenario wordt aangemerkt. Het doel van de impactbeoordeling is om de effecten van beide scenario's op de zes thema's binnen de brede welvaart inzichtelijk te maken. Deze beoordeling dient ter ondersteuning van de besluitvorming over de ontwikkelstrategie door de gemeenteraad van Eersel.

In september en oktober 2024 hebben de gemeenteraden van de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden de voorkeursrichting voor de Ontwikkelstrategie De Kempen besproken. Deze voorkeursrichting is gezamenlijk door de vier Kempengemeenten opgesteld. De afwegingen en keuzes die in de strategie zijn opgenomen zijn gebaseerd op provinciaal en regionaal beleid en op de uitkomsten van een participatietraject, dat is gehouden onder De Kempenaren. De voorkeursrichting is door de gemeenteraden van Bergeijk, Bladel en Reusel-De Mierden aangenomen.

In de gemeenteraadsvergadering van 24 september 2024 heeft de gemeenteraad van Eersel de voorkeursrichting voor kennisgeving aangenomen. Daarnaast is een amendement aangenomen om naast de voorkeursrichting een 50%-scenario uit te werken. Het amendement heeft tot doel de impact op voorzieningen, verenigingen, veiligheid en sociale cohesie duidelijk in beeld te brengen voor de gemeente Eersel en haar inwoners.

Aan het amendement is uitvoering gegeven met een impactbeoordeling. De impactbeoordeling bevat bovendien een verbreding van de analyse, doordat alle zes thema's van de brede welvaart (wonen, werken, bereikbaarheid en mobiliteit, voorzieningen, landschap en klimaat, en samenleving) beoordeeld zijn. Waar nodig zijn de effecten op omliggende gemeenten benoemd.

Wonen

Uitgangspunt in het 100%-scenario is een maximaal aantal van 5.500 nieuwe woningen voor Eersel voor de periode tot 2040. In het 50%-scenario bedraagt dit aantal maximaal 2.750 nieuwe woningen. Als gevolg van de schaalsprong zal er een toenemende druk op de woningmarkt zijn. Het bouwen van een

groter aantal woningen verlicht deze druk het meest. Het bouwen van minder woningen, zoals in het 50%-scenario het geval is, heeft tot effect dat de huizenprijzen verder stijgen en de beschikbaarheid van betaalbare woningen afneemt. Doordat meer kapitaalkrachtige nieuwkomers zich in de regio gaan vestigen, vindt verdringing plaats van lokale woningzoekenden naar omliggende gemeenten. Ook in deze gemeenten zal de krapte daarom toenemen.
Het 50%-scenario heeft bovendien tot gevolg dat de Kempenbrede strategie om het zwaartepunt van de woningbouw nabij het stedelijk gebied te leggen, niet uitvoerbaar is.

Werken

Voor de impactbeoordeling voor het thema werken is onderscheid gemaakt in de kleinschalige lokale bedrijventerreinen en het regionale Kempisch Bedrijvenpark 2 (KBP 2). Het 100%-scenario volgt de regionale opgave van 54 hectare voor het KPB 2. In de impactbeoordeling van het 50%-scenario is rekening gehouden met slechts ruimte voor 27 hectare voor dit regionale bedrijvenpark. Minder bedrijventerreinen betekent ook minder banen en een beperking van de economische groei van de regio. Er wordt in de impactbeoordeling van uitgegaan dat het KBP 2 in de gemeente Eersel landt, ondanks dat hier nog geen besluit over is genomen. In het geval het KBP 2 niet volledig gerealiseerd wordt in Eersel, moet worden gekozen voor of gezocht worden naar een andere locatie van voldoende omvang in De Kempen. Als die niet beschikbaar blijkt bestaat de kans dat gekozen wordt voor een subregionaal bedrijventerrein buiten de Kempenregio. Als Kempische bedrijven die door willen groeien moeten verplaatsen naar een regionaal bedrijventerrein buiten De Kempen vergroot dit de woon-werkafstand van de Kempisch medewerkers die daarom mogelijk wisselen van werkgever. Het gevolg zal zijn dat bedrijven, vanwege de ontstane fysieke afstand, én een belangrijk deel van hun vakmensen verliezen én een belangrijk deel van hun ketennetwerk in De Kempen verliezen.

Bereikbaarheid en mobiliteit

Om de groei in de regio te ondersteunen, is investeren in goede OV-verbindingen hoe dan ook belangrijk. De ontwikkelstrategie richt zich op een mobiliteitstransitie met een HOV-lijn, een regionale HOV-knoop (die kan uitgroeien tot Brainporthub) en een netwerk van haltes. In het 50%-scenario en bij een besluit om geen HOV-knoop te realiseren, wordt de HOV-potentie voor zowel de gemeente Eersel als de gehele Kempenregio beperkt.

Aa

Voorzieningen

De noodzaak van veel voorzieningen is lineair gekoppeld aan het aantal woningen. Tweemaal zoveel huishoudens vraagt bijvoorbeeld ook twee maal zoveel huisartsen. Anderzijds biedt een groter aantal woningen ook de mogelijkheid om andere, meer regionale voorzieningen, te behouden of te versterken.

Landschap en klimaat

Uitgangspunt in beide scenario's is dat uitbreiding voor woningbouw en bedrijventerreinen ten koste gaat van het landbouwareaal, omdat onze natuur beschermd is. Deze impact is overigens zeer beperkt. Op dit moment wordt 60% van het grondgebruik door de landbouw ingevuld. In het 100%-scenario zal minder dan 3 procentpunt landbouwareaal verloren gaan. In het 50%-scenario is dit ruim 1 procentpunt. Het 100%-scenario leidt tot meer verharding dan het 50%-scenario, hetgeen een grotere wateropgave betekent. De impact op de gebiedsoverstijgende klimaatopgaven is niet afhankelijk van het gekozen scenario. De woningen die niet in Eersel of De Kempen worden gebouwd, zullen elders gebouwd worden.

Samenleving

Het effect van het 50%- en 100%-scenario op het verenigingsleven is lastig te voorspellen. De aanwas van meer verenigingsleden wordt waarschijnlijk wel vergroot door het bouwen van meer woningen. Hoewel er in het 100%-scenario meer nieuwkomers zijn dan in het 50%-scenario, is het percentage nieuwkomers in de verschillende kernen lager, doordat meer inwoners van Eersel in hun gemeente kunnen blijven wonen. In het 100%-scenario is het absorptievermogen van de kernen daarom naar verwachting groter, wat de integratieopgave enigszins kan verlichten.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In september en oktober 2024 is de voorkeursrichting van Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 (hierna: de ontwikkelstrategie) in de gemeenteraadsvergaderingen van Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden besproken. De raden kregen de mogelijkheid om wensen en bedenkingen in te brengen op het geschetste toekomstbeeld voor De Kempen en de daaronder liggende leidende principes.

Tijdens de gemeenteraadsvergadering in Eersel op 24 september 2024 is een amendement aangenomen. In punt twee van het amendement staat het volgende:

"Te concluderen dat voorgestelde voorkeursrichting niet voldoet aan de leidende principes en het Toekomstbeeld voor de gemeente Eersel. Daarom stellen wij voor dit verder uit te werken op de volgende manier, waarbij wij ons specifiek richten op de uitdagingen voor de gemeente Eersel:
In plaats van één scenario, kiezen we ervoor om twee scenario's uit te werken:

- *één scenario volgens de voorgestelde voorkeursrichting voor de gemeente Eersel;*
- *een tweede scenario waarbij 50% van de aantallen uit de voorkeursrichting voor de gemeente Eersel wordt ingevuld.*

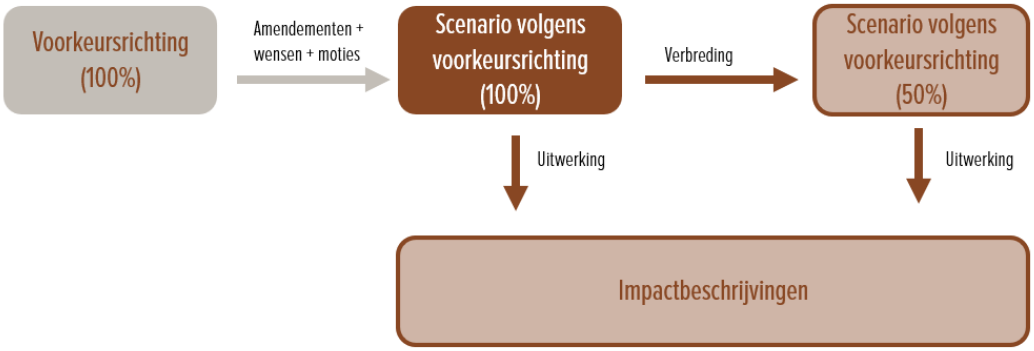
In beide scenario's is het van belang dat er zorgvuldig aandacht wordt besteed aan de impact op onze voorzieningen, verenigingen, veiligheid en sociale cohesie. Dit moet op een duidelijke manier inzichtelijk worden gemaakt voor de gemeenteraad."

Samengevat betekent dit dat:

1 de voorgestelde voorkeursrichting voor de vier Kempengemeenten wordt verder uitgewerkt naar een voorkeursscenario, het **100%-scenario**.
2 op basis van de voorkeursrichting alleen voor de gemeente Eersel het **50%-scenario** wordt uitgewerkt. Hiervoor worden 50% van de aantallen voor de gemeente Eersel uit de voorkeursrichting gebruikt.

3 De impact van het 50%-scenario en het 100%-scenario op de gemeente Eersel wordt verder inzichtelijk gemaakt.

Onderstaande figuur maakt deze stappen inzichtelijk.

1.2 Doel

Het doel van voorliggend document is het inzichtelijk maken van de gevolgen van zowel het 50%- als het 100%-scenario voor de gemeente Eersel. Dit document helpt de gemeenteraad van Eersel om een overwogen keuze voor de toekomst van De Kempen te maken. Het rapport trekt geen conclusies en geeft geen advies over de twee scenario's.

2 Uitgangspunten en aannamen

In dit hoofdstuk volgt een overzicht van de gehanteerde uitgangspunten en aannamen bij het opstellen van de impactbeoordeling. De impact van het 50%- en het 100%-scenario bepalen we op het schaalniveau van de gemeente Eersel. Wanneer er een duidelijk effect wordt voorzien op de overige Kempengemeenten of andere buurgemeenten wordt dit kort beschreven. Het beoordelen van de impact op kernniveau zal pas plaatsvinden bij de verdere uitwerking van de ontwikkelstrategie, zoals in de gemeentelijke omgevingsvisies.

2.1 Basiscijfers

Voor de impactbeoordeling maken we gebruik van een aantal standaard waarden, deze worden in deze paragraaf beschreven.

Woningbouwaantallen

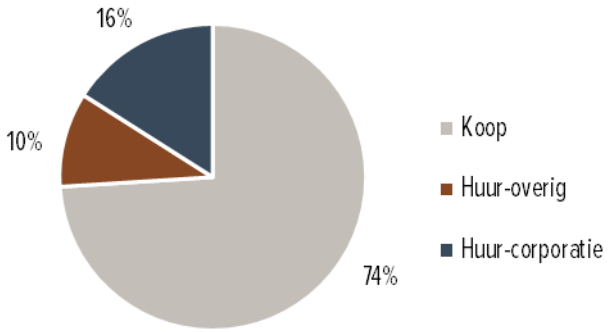
In de voorkeursrichting van de ontwikkelstrategie is een bandbreedte met een minimale en een maximale opgave van het aantal te ontwikkelen woningen per gemeente benoemd.

Onderstaande tabel toont de woningbouwaantallen voor de gemeente Eersel in de twee scenario's. Voor de impactbeoordeling hanteren we de maximale ambitie van de twee scenario's.

	Minimale ambitie	**Maximale ambitie**
50%-scenario	+ 2.000 woningen	+ 2.750 woningen
100%-scenario	+ 4.000 woningen	+ 5.500 woningen

De gemeente Eersel heeft op dit moment in totaal 8.662 woningen[1]. Daarvan valt 74% in de koopsector en de overige 26% in de huursector. De huursector wordt onderverdeeld in corporatiehuurwoningen en particuliere huurwoningen. De verdeling is weergegeven in onderstaande grafiek.

[1] Bron: allecijfers.nl

Inwoneraantal

De gemeente Eersel heeft 20.199 inwoners met een gemiddelde huishoudensgrootte van 2,30[2]. Gezien de demografische ontwikkeling naar kleinere huishoudens en de vraag naar één- en tweepersoonswoningen als gevolg van verdunning en vergrijzing is de verwachting dat het gemiddelde huishoudensgrootte in de gemeente Eersel zal dalen. Om een inschatting te maken van het aantal inwoners in 2040 wordt daarom rekening gehouden met de landelijke gemiddelde huishoudensgrootte van 2,11[3]. Voor de impactbeoordeling hanteren we inwoneraantallen in 2040 voor de twee scenario's zoals die in onderstaande tabel zijn opgenomen.

	Inwoneraantal 2024	**Maximale ambitie**	**Gemiddelde huishoudensgrootte**	**Inwoneraantal 2040**
50%-scenario	20.199	+ 2.750 woningen	2,11	26.002
100%-scenario	20.199	+ 5.500 woningen	2,11	31.804

Percentage inbreiding en uitbreiding voor woningbouw

Volgens de leidende principes van de ontwikkelstrategie gaat inbreiden in beginsel voor uitbreiden. Op moment van schrijven heeft de gemeente een plancapaciteit van 2.644 woningen; 672 woningen op inbreidingslocaties en 1.972 op uitbreidingslocaties. In de komende jaren wordt in aanvulling op het aantal van 672 woningen geen grootschalige woningbouwontwikkelingen op inbreidingslocaties verwacht. We gaan er daarom in dit rapport van uit dat tot 2040 niet meer dan 672 woningen op

[2] Bron: allecijfers.nl
[3] Bron: allecijfers.nl

inbreidingslocaties gerealiseerd gaan worden. Op basis van onderstaande formule kan vervolgens het aandeel aan niet woningen op uitbreidingslocaties worden berekend.

*% uitbreidingslocaties = ((maximale ambitie – 672) / maximale ambitie) * 100%*

Toepassing van bovenstaande formule op de twee scenario's geeft inzicht in de verhouding tussen de te hanteren inbreidings- en uitbreidingslocaties in voorliggende impactbeoordeling.

	Maximale ambitie	**Plancapaciteit inbreiding**	**Percentage inbreiding**	**Percentage uitbreiding**
50%-scenario	+ 2.750 woningen	672 woningen	24%	76%
100%-scenario	+ 5.500 woningen	672 woningen	12%	88%

Ontwikkelingen woningbouw en bedrijventerreinen gaan ten koste van agrarische gronden

Inbreiden gaat in beginsel voor uitbreiden, zodat het groene karakter van de regio behouden blijft. In deze beoordeling wordt aangenomen dat, wanneer uitbreiding noodzakelijk is, nieuwe woningbouw en de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen ten koste zullen gaan van agrarische gronden.

Gemiddelde bebouwingsdichtheid voor uitbreidingslocaties

In de ontwikkelstrategie is als leidend principe opgenomen dat de nieuwe woningen qua uitstraling aansluiten bij het karakter van de betreffende kern waarbij wordt gezocht naar (nieuwe) woonvormen passend bij de woonbehoefte. Uitgangspunt voor toekomstige ontwikkelingen blijft dus het 'Kempisch wonen' waarbij gedacht kan worden aan gemiddelde bebouwingsdichtheden van 25 tot 30 woningen per hectare. Echter zal het op sommige plekken ook nodig zijn om in hogere bebouwingsdichtheden te gaan bouwen gezien de demografische ontwikkelingen en de stijgende vraag naar één- en tweepersoons- en seniorenwoningen. Daarom gaan we voor deze impactbeoordeling uit van een gemiddelde

bebouwingsdichtheid van 30 woningen per hectare[4]. Bij de verdere uitwerking in omgevingsvisies en planuitwerkingen wordt de werkelijke dichtheid bepaald.

Oppervlakte te ontwikkelen bedrijventerrein

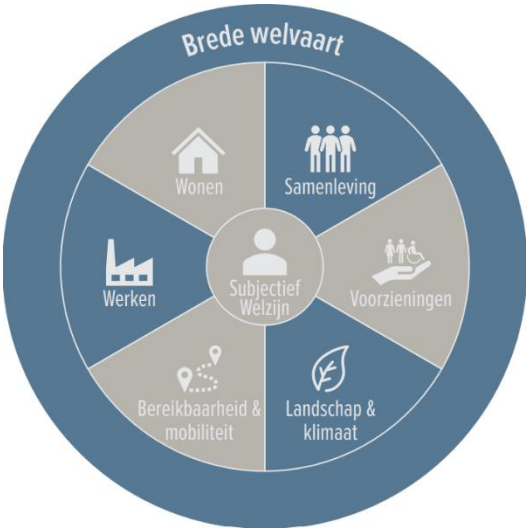
De voorkeursrichting van de ontwikkelstrategie gaat uit van een totale ontwikkeling van 90 hectare nieuw bedrijventerrein in de hele Kempenregio, waarvan 40% aan kleinschalige lokale terreinen en 60% op een grootschalig subregionaal terrein: het Kempisch Bedrijvenpark 2 (KBP 2).
Aangezien het doel van het KBP 2 is om grotere Kempische bedrijven te clusteren op één gezamenlijk terrein wordt in de ontwikkelstrategie geen onderverdeling van oppervlakte per gemeente gemaakt. Er wordt in de impactbeoordeling van uitgegaan dat het KBP 2 in de gemeente Eersel landt, ondanks dat hier nog geen besluit over is genomen.
De ontwikkelingen van de lokale bedrijventerreinen verdelen we wel evenredig over de vier gemeenten. Onderstaande tabel toont de te ontwikkelen oppervlakte aan bedrijventerrein voor de gemeente Eersel in de twee scenario's.

	Kleinschalige lokale terreinen	**KBP 2**
50%-scenario	4,5 hectare in gemeente Eersel	27 hectare in gemeente Eersel
100%-scenario	9 hectare in gemeente Eersel	54 hectare in gemeente Eersel

[4] Ter referentie: het nog te realiseren uitbreidingsplan De Heydael in Duizel heeft een gemiddelde bebouwingsdichtheid van circa 25 woningen per hectare terwijl het inbreidingsplan Wintermans in Eersel een gemiddelde bebouwingsdichtheid van 64 woningen per hectare heeft.

2.2 Thema's impactbeoordeling

Om de impact van de twee scenario's te beoordelen hebben we niet alleen gekeken naar de in het amendement genoemde beoordelingsaspecten (voorzieningen, verenigingen, veiligheid en sociale cohesie), maar naar alle thema's die samen de brede welvaart omvatten. In voorliggende impactbeoordeling sluiten we aan bij de zes thema's van brede welvaart zoals beschreven in de ontwikkelstrategie: wonen, werken, bereikbaarheid & mobiliteit, landschap & klimaat, voorzieningen en samenleving. Deze zes thema's zijn van invloed op het subjectieve welzijn van de Kempenaar.

Momenteel wordt vanuit diverse overheidslagen gewerkt aan het begrip brede welvaart en hoe daaraan in ruimtelijke planvorming invulling kan worden gegeven. De Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) heeft recent onderzoek gedaan naar de beoordeling van de leidraad brede welvaart bij politieke keuzes: rapport "Waardevol regeren, sturen op brede welvaart" (juli 2024). Daarin constateert de Rli dat er helaas nog diverse belemmeringen zijn die het sturen op brede welvaart in de weg staan. Deze belemmeringen komen vooral doordat er niet voor alle onderwerpen goede meetpunten beschikbaar zijn en sommige onderwerpen niet op een objectieve manier te meten zijn.

Bij de beoordeling van de brede welvaart van de twee scenario's lopen we ook tegen deze belemmeringen aan. Om deze reden onderscheiden we daarom aspecten waarvan de impact is beoordeeld en aspecten waarvan de impact (nog) niet kan worden beoordeeld. De beschikbaarheid van actuele cijfers heeft daarnaast bepaald of de beoordeling kwantitatief of kwalitatief gedaan kon worden.

Bepaalde aspecten kunnen door onder meer deze belemmeringen niet worden geduid:

1 De afhankelijkheid van de keuzes omtrent de verdere uitwerking van de diverse opgaven. De keuzes die gemaakt worden met betrekking tot de uitwerking van de diverse opgaven is bepalend voor de impact op de diverse thema's. Deze keuzes zullen gemaakt worden in de gemeentelijke omgevingsvisies en programma's en de impact van de gemaakte keuzes worden daarbij integraal beoordeeld. Omdat de verdere uitwerking nog niet bekend is, is de specifieke impact van dit subregionaal strategisch document op de verschillende thema's momenteel lastig te beoordelen. Voorbeelden van dergelijke bepalende keuzes in de uitwerking van de opgaves zijn:
   1.a de locaties en vorm van de woningbouw. Grote externe uitbreidingswijken hebben een andere uitwerking op diverse opgaven dan de focus op kleinere buurten en inbreiding met een grote rol voor nieuwbouw met collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) waarbij er gemiddeld meer mensen uit het eigen dorp deelnemen.
   1.b de integratieaanpak voor nieuwkomers.
2 Maatschappelijke ontwikkelingen die mogelijk een groter effect hebben dan het aantal nieuwe woningen. Een voorbeeld hiervan is de autonome individualisering van de maatschappij versus de keuze om in te zetten op 'zorgzame buurten'. Daarnaast is bijvoorbeeld de digitalisering van onder meer de zorg een ontwikkeling waarvan de effecten op de leefomgeving en brede welvaart nog onzeker zijn.
3 Tijd en expertise. Om bepaalde thema's en aspecten enigszins te kunnen beoordelen is een uitgebreid sociaal-maatschappelijk onderzoek nodig. Momenteel is er al een onderzoek vanuit het MRE (waar het Rijk bij is aangehaakt) gaande. Ten tijde van de uitwerking van de Omgevingsvisie zullen de uitkomsten van de beschikbare onderzoeken meegenomen worden.
4 Veranderende demografische bevolking. Onder het thema voorzieningen worden berekeningen gedaan op basis van de huidige demografische bevolking. In deze berekeningen is geen rekening gehouden met mogelijke veranderingen tot en met 2040, maar is er gebruik gemaakt van percentages gebaseerd op huidige aantallen.

3 Impactbeoordeling

3.1 Impact Wonen

Woningbouwaantallen

De woningbouwambities en -aantallen tot 2040 van het 100%-scenario volgen uit de groeiprognoses van het MRE. Het aantal van maximaal 13.000 nieuwe woningen voor de vier Kempengemeenten, en 5.500 nieuwe woningen voor de gemeente Eersel, is gestoeld op de wens om de woonzekerheid van De Kempen regio te waarborgen. In hoofdstuk 2 onder "Woningbouwaantallen" staan de aantallen nieuwe woningen voor beide scenario's opgesomd. Onderstaande tabel toont de woningbouwprognose tot 2040 voor de gemeente Eersel zodat deze vergeleken kan worden met de aantallen uit het 50%- en het 100%-scenario.

Woningbouwprognose gemeente Eersel Ontwikkelstrategie			
Stand van zaken 1 oktober 2024			
	Plannen	**Totale planvoorraad**	**Totale woningvoorraad**
		130%	100%
		Cumulatief	Cumulatief
Harde plancapaciteit	712	712	712
Planologische voorbereiding/principebesluit	1.182	1.894	1.621
Potentiële plancapaciteit	750	2.644	2.198
Vastgestelde visie woonuitbreidingen	1.250	3.894	3.160
Studie schaalsprong - selectie kansrijke locaties	3.250	7.144	5.660

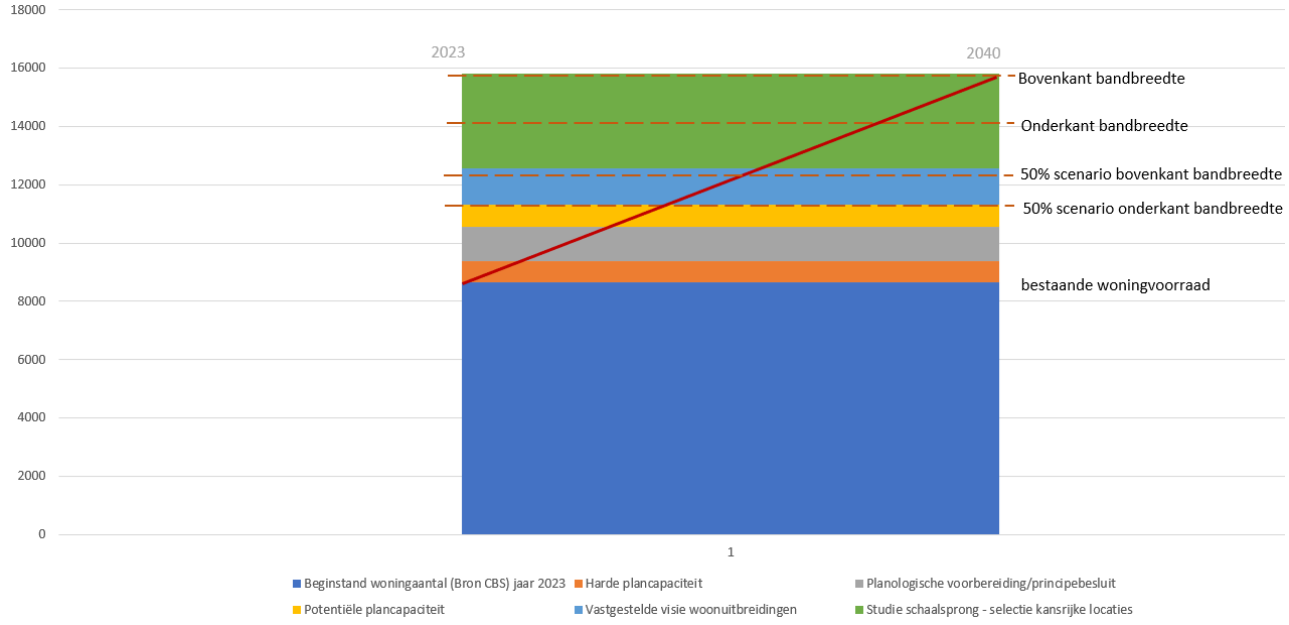
Momenteel zijn er al 712 woningen vastgelegd in vastgestelde plannen; de harde plancapaciteit. Daarnaast zijn er nog 1.182 woningen in planologische voorbereiding waarbij er een positief principebesluit is genomen op het initiatief en zijn er nog eens 750 woningen in plannen waarover ambtelijke vooroverleg heeft plaatsgevonden. Beide aantallen vormen samen de zachte plancapaciteit. In totaal komt dit uit op 2.644 woningen planvoorraad, met 130% plancapaciteit. Dit komt neer op 2.198

nieuwe woningen tot 2040. Met dit aantal wordt al voldaan aan de minimale woningbouwambitie van het 50%-scenario (2.000 woningen in de periode tot 2040). Bijlage 1 bevat een kaart met daarop de door de gemeente Eersel aangewezen ontwikkellocaties om te komen tot deze minimale woningbouwambitie van het 50%-scenario (2.000 woningen).

Als we vervolgens de aantallen (1.250 woningen) waarmee is gerekend in de 'Ruimtelijke visie woonuitbreidingen' (vastgesteld door de gemeenteraad van Eersel op 29 november 2022) meenemen, dan wordt al ruim voldaan aan de bovenkant bandbreedte van het 50%-scenario, wederom met inachtneming van 130% overcapaciteit. Dit betekent dat bij uitvoering van het 50%-scenario er geen nieuwe woningbouwlocaties gezocht hoeven te worden.
De gemeente heeft het programma Cyclisch Bouwen dat als doel heeft om continuïteit in de woningbouwopgave te waarborgen. In geval van het 50%-scenario moet het ontwikkeltempo worden afgeschaald om te voorkomen dat ruim vóór 2040 het gewenste aantal woningen wordt gerealiseerd en de situatie ontstaat dat er een aantal jaren niets ontwikkeld kan worden. Deze afschaling heeft mogelijk gevolgen voor lopende projecten.

Voor het 100%-scenario betekent dit dat er nog woningbouwlocaties gezocht moeten worden voor minimaal 840 woningen (onderkant bandbreedte 4.000) en maximaal 2.340 woningen (bovenkant bandbreedte 5.500). In de studie 'Ruimtelijk onderzoek woonlocaties voor de 'Schaalsprong 2040'' zijn al kansrijke locaties geselecteerd waar ruimte is voor nog eens 3.250 woningen.

Het risico bestaat dat in het 100%-scenario te veel uitbreidingslocaties vastgelegd worden. Door de driejaarlijkse evaluatie ondervang je dit en kan het aantal locaties bijgesteld worden. Elke drie jaar wordt namelijk opnieuw geëvalueerd en bepaald of de woningbouwopgave is veranderd en moet worden bijgesteld.

Bouwen nabij stedelijk gebied

In de ontwikkelstrategie ligt de prioriteit op het opvangen van de schaalsprong in de dorpskernen nabij het stedelijk gebied, namelijk Wintelre, Knegsel, Steensel, Riethoven en Eersel. Deze kernen hebben een strategische ligging ten opzichte van het stedelijke netwerk en spelen daardoor een belangrijke in het opvangen van de schaalsprong. De vraag is of dit in het 50%-scenario kan worden waargemaakt.

Prijsopdrijving en verdringing

Het aantal van 4.000 tot 5.500 nieuwe woningen zoals in de ontwikkelstrategie is geprojecteerd op de gemeente Eersel is hoger dan de aantallen voor de overige gemeenten. De keuze voor deze verdeling is onder meer gestoeld op de nabijheid van de gemeente Eersel tot belangrijke werklocaties in de Brainportregio en de sterke groei van dergelijke werklocaties. De bijbehorende groei in personeelsbehoefte zorgt voor een verdere toename in vraag naar woningen in de gemeente Eersel. De bovengemiddeld sterke stijging van de afgelopen jaren van de gemiddelde transactieprijs voor een woning in de gemeente Eersel[5] is daarvan het resultaat.

[5] Kempische visie op wonen 2024-2028, Companen april 2024

Wanneer in de periode 2024-2040 de toename in beschikbaarheid van woningen achterblijft bij de stijgende vraag naar woningen, zorgt dit voor een verder prijsopdrijvend effect. De beschikbaarheid van passende en betaalbare woningen wordt daarmee slechter. Daarnaast wordt verwacht dat hoogopgeleide buitenlandse werknemers en expatgezinnen zich in toenemende mate willen gaan vestigen in de Brainportregio. Deze groep woningzoekers is gemiddeld gezien kapitaalkrachtiger dan de gemiddelde inwoner van de gemeente Eersel, door hogere salarissen en belastingvoordelen. De krapte op de woningmarkt en de groei van het aantal expats in de Brainportregio zorgen voor een verdringingseffect van de lokale woningzoekenden naar andere gemeenten. In de andere gemeenten zal vervolgens ook een krapte op de woningmarkt en een verdringingseffect ontstaan wanneer niet wordt ingespeeld op de achterblijvende woningbouwontwikkeling in de gemeente Eersel.

3.2 Impact Werken

Om de impact van de oppervlakte nieuw te ontwikkelen bedrijventerreinen van de twee scenario's te beoordelen is het noodzakelijk de vraag naar bedrijventerreinen inzichtelijk te maken. In onderstaande tabel is dit gedaan voor de vraag naar lokale bedrijventerreinen (voor bedrijven kleiner dan 5.000m^2) en de vraag naar het gezamenlijke Kempisch Bedrijvenpark 2 (KBP 2) (voor bedrijven groter dan 5.000m^2). Daarbij is rekening gehouden met twee beoogde groeiscenario's voor De Kempen zoals is beschreven in hoofdstuk 4 de Ontwikkelstrategie De Kempen: EIB-hoog in de periode tot 2030 en EIB-laag de periode 2030-2040.

Vraag naar nieuw bedrijventerreinen in De Kempen tot 2040			
	Netto hectare		
	Tot 2030 (EIB Hoog)[6]	2030-2040 (EIB Laag)[7]	Tot 2040
< 5.000 m² kleinschalig lokaal			
Gemeente Bergeijk	5,4	2,7	**8,1**
Gemeente Bladel	9,5	4,8	**14,3**
Gemeente Eersel	6,3	3,1	**9,4**
Gemeente Reusel-De Mierden	2,7	1,4	**4,1**
> 5.000 m² grootschalig gezamenlijk			
Kempisch Bedrijvenpark 2	36	18	**54**
Totaal	**60**	**30**	**90**

Lokale bedrijventerreinen

De oppervlakte nieuw te ontwikkelen lokale bedrijventerreinen in het 50%-scenario en in het 100%-scenario is uitgewerkt in hoofdstuk 2 in de paragraaf "Oppervlakte te ontwikkelen bedrijventerrein". In onderstaande tabel zijn deze aantallen vergeleken met de vraagprognose tot 2040 om te beoordelen in welke mate wordt voldaan aan de marktvraag.

Nieuw te ontwikkelen lokale bedrijventerreinen in 2040 in de gemeente Eersel			
	Aanbod (ha.)	Vraag (ha.)	Aanbod minus vraag (ha.)
50%-scenario	4,5	9,4	-4,9
100%-scenario	9	9,4	-0,4

Uit bovenstaande vergelijking volgen de volgende constateringen:

- Het 50%-scenario gaat uit van 4,5 hectare nieuwe lokale bedrijventerreinen in 2040 in de gemeente Eersel. Het tekort van het aanbod ten opzichte van de vraag is in dit scenario 4,9 hectare.

[6] Bron vraag EIB Hoog tot 2030: Locatiestudie bedrijventerreinen De Kempen, BRO mei 2023

[7] Bron vraag EIB Laag tot 2040: Regionale Programmering Werklocaties 95% versie, BMC november 2023

- Het 100%-scenario gaat uit van 9 hectare nieuwe lokale bedrijventerreinen in 2040 in de gemeente Eersel. Het tekort van het aanbod ten opzichte van de vraag is in dit scenario 0,4 hectare.
- Wanneer we het verschil tussen vraag en aanbod in ogenschouw nemen komen de aantallen te ontwikkelen hectaren van het 100%-scenario dichter bij de vraagprognose tot 2040.

Kempisch Bedrijvenpark 2

De oppervlakte nieuw te ontwikkelen grootschalig subregionaal bedrijventerrein (het KBP 2) in het 50%-scenario en in het 100%-scenario is uitgewerkt in hoofdstuk 2 onder "Oppervlakte te ontwikkelen bedrijventerrein". In onderstaande tabel zijn deze aantallen vergeleken met de vraagprognose tot 2040 om te beoordelen in welke mate wordt voldaan aan de marktvraag.

Nieuw te ontwikkelen grootschalig subregionaal bedrijventerrein in 2040 in de gemeente Eersel			
	Aanbod (ha.)	**Vraag (ha.)**	**Aanbod minus vraag (ha.)**
50%-scenario	27	54	-27
100%-scenario	54	54	0

Uit bovenstaande vergelijking volgen de volgende constateringen:

- In deze impactbeoordeling van het 50%-scenario wordt uitgegaan van een KBP 2 van 27 hectare in 2040 in de gemeente Eersel. Het tekort van het aanbod ten opzichte van de vraag is in dit scenario 27 hectare.
- Het 100%-scenario gaat uit van een KBP 2 van 54 hectare in 2040 in de gemeente Eersel. Het verschil van het aanbod ten opzichte van de vraag is in dit scenario 0 hectare.
- Wanneer we het verschil tussen vraag en aanbod in ogenschouw nemen komen de aantallen te ontwikkelen hectare van het 100%-scenario dichter bij de vraagprognose tot 2040.

Aanvullend op het voorgaande is er nog een belangrijke kanttekening te maken bij het 50%-scenario. Er is een duidelijke behoefte aan een bedrijvenpark met een oppervlakte van 54 netto hectare met het oog op behoud van de doorgroeiende Kempische bedrijven. Ook de provincie Noord-Brabant stuurt op regionale bedrijventerreinen voor grootschalige bedrijvigheid in plaats van oplossingen per gemeente vanwege meerdere (schaal)voordelen. Als maar de helft van deze behoefte in Eersel kan ‘landen’, kan het KBP 2 als geheel niet gerealiseerd worden in de gemeente Eersel. Er moet dan worden gekozen voor of gezocht worden naar een andere locatie van voldoende omvang in De Kempen of mogelijk buiten De

Kempen. De kans om de groeiende Kempische bedrijven te behouden wordt daarmee klein. Op het moment van schrijven loopt nog onderzoek naar potentiële locaties in De Kempen met voldoende omvang.
Als Kempische bedrijven die door willen groeien moeten verplaatsen naar een regionaal bedrijventerrein buiten De Kempen wordt voor de Kempische medewerkers de woon-werkafstand meer dan 8 kilometer. Zij zullen dan in deze krappe arbeidsmarkt mogelijk wisselen van werkgever. Het gevolg zal zijn dat bedrijven, vanwege de ontstane fysieke afstand, én een belangrijk deel van hun vakmensen verliezen én een belangrijk deel van hun ketennetwerk in De Kempen verliezen.

3.3 Impact Bereikbaarheid & Mobiliteit

De onderstaande impactbeoordeling op het thema bereikbaarheid en mobiliteit is gebaseerd op de input van twee leden van het ambtelijk overleg mobiliteit De Kempen.

Fiets

In de ontwikkelstrategie is aangegeven dat het verbeteren van het bestaande lokale fietsnetwerk en de aanleg van de snelfietsroute F67 noodzakelijk zijn om de druk op het wegennet, zowel binnen als buiten de kernen, te verminderen. De ontwikkeling van de snelfietsroute F67 blijft in ieder scenario nodig, ongeacht het aantal nieuwe woningen dat wordt gebouwd.

OV-netwerk

Om te voldoen aan de groei van de schaalsprong is het investeren in een goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer belangrijk. In de ontwikkelstrategie wordt ingezet op een mobiliteitstransitie, met een regionale HOV-knoop en een fijnmazig netwerk aan HOV-haltes. Deze HOV-knoop kan op termijn uitgroeien tot Brainporthub.

Het 50%-scenario vermindert de potentie voor een HOV-structuur met als gevolg minder urgentie voor een toename in de frequentie van lijnbussen en het aantal haltes. Bij een keuze voor het 50%-scenario en de keuze om geen Brainporthub te realiseren komt de HOV-potentie voor de hele Kempenregio te vervallen.

Autonetwerk

Het ongewenst doorgaand verkeer wordt voornamelijk veroorzaakt door omliggende gemeenten, zoals Bladel en Reusel-De Mierden, en wordt nauwelijks beïnvloed door het aantal nieuwe woningen in Eersel. Dit zal constant blijven in het 50%-scenario. Wanneer de HOV-potentie voor De Kempenregio komt te vervallen zal het ongewenst doorgaande verkeer toenemen in de gemeente Eersel in met name de kleinere kernen, door de toename van woningen in de omliggende gemeenten.

Bij 50% woningbouw zal er sprake zijn van een verhoogde verkeersdruk, maar zijn grootschalige maatregelen, zoals een rondweg rond Knegsel, niet direct noodzakelijk. Grotere maatregelen worden voorzien in het 100%-scenario.

Verkeersveiligheid

De bouw van woningen heeft in beide scenario's negatieve gevolgen voor de verkeersafwikkeling en veiligheid in Knegsel en Steensel, door een toename van het verkeer. Bij het 50%-scenario zullen naar verwachting minder (ingrijpende) verkeersmaatregelen genomen moeten worden, om te zorgen dat de verkeersonveiligheid niet toeneemt.

3.4 Impact Voorzieningen

Voor deze impactbeoordeling hebben we gebruik gemaakt van de data afkomstig uit het onderzoek van het MRE; Nulmeting voorzieningen Metropoolregio Eindhoven (2024). Voor dit onderzoek is het aanbod aan voorzieningen per 1.000 inwoners voor de gemeenten in de MRE in beeld gebracht. Op basis van deze gegevens hebben wij een doorkijk kunnen geven naar 2040 voor de volgende onderwerpen:

- Onderwijs
- Detailhandel
- Horeca
- Zorg en welzijn
- Cultuur en recreatie
- Sport

Om de impact in de gemeente Eersel in het 50%- en 100%-scenario te bepalen, zijn we uitgegaan van een gemiddelde van 2,11 inwoners per woning en een totaal van 20.199 inwoners in 2024. Deze

prognoses zijn gebaseerd op deze huidige cijfers. Het betreft een lineaire doortrekking van de huidige cijfers waarbij geen rekening is gehouden met eventuele toekomstige demografische veranderingen, zoals beschreven in hoofdstuk 2, paragraaf "Thema's impactbeoordeling". Deze cijfers geven daarmee alleen een indicatie van de impact en kunnen daarmee niet voor andere doelen gebruikt worden.

De prognoses staan per onderwerp weergegeven in een tabel, met daarin een overzicht van de huidige situatie en de prognose voor 2040 voor het 50% en 100%-scenario. Onderstaande tabel geeft een uitleg van iedere kolom uit deze tabellen in de volgende paragrafen.

Jaartal	Kolombeschrijving	Uitleg
	Voorziening	Soort voorziening
2024	**Eersel**	Het huidige aantal van deze voorziening in de gemeente Eersel
	Aantal 2024	
	Landelijk	Het landelijke gemiddelde per 1000 inwoners in 2024 *(voor het onderwijs en kinderopvang is er sprake van een bepaald percentage van het totaal aantal inwoners)*
	Per 1000 inw.	
	MRE	Het MRE gemiddelde per 1000 inwoners in 2024 *(voor het onderwijs en kinderopvang is er sprake van een bepaald percentage van het totaal aantal inwoners)*
	Per 1000 inw.	
	Eersel	Het gemiddelde van de gemeente Eersel per 1000 inwoners in 2024 *(voor het onderwijs en kinderopvang is er sprake van een bepaald percentage van het totaal aantal inwoners)*
	Per 1000 inw.	
2040	**Eersel 50%**	Dit getal geeft het gemiddelde van de gemeente Eersel aan per 1000 inwoners in 2040, wanneer het maximaal aantal woningen gebouwd wordt uit het 50%-scenario en het aantal van de betreffende voorziening gelijk blijft
	Per 1000 inw.	
	Eersel 50%	Dit getal geeft aan hoeveel er van de betreffende voorziening bij moet komen om het gemiddelde uit 2024 van de gemeente Eersel te behouden wanneer het maximaal aantal woningen gebouwd wordt uit het 50%-scenario
	Aantal + 2040	
	Eersel 100%	Dit getal geeft het gemiddelde van de gemeente Eersel aan per 1000 inwoners in 2040, wanneer het maximaal aantal woningen gebouwd wordt uit het 100%-scenario en het aantal van de betreffende voorziening gelijk blijft
	Per 1000 inw.	

	Eersel 100%	Dit getal geeft aan hoeveel er van de betreffende voorziening bij moet komen om het gemiddelde uit 2024 van de gemeente Eersel te behouden wanneer het maximaal aantal woningen gebouwd wordt uit het 100%-scenario
	Aantal + 2040	

Onderwijs

Binnen het onderwerp onderwijs is een prognose gemaakt voor de voorzieningen: primair, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. Voor elke voorziening geven we korte beschrijving van de gegevens die in de tabellen te zien zijn. De tabellen tonen de huidige situatie in de gemeente Eersel en geeft vervolgens een kijk in 2040 op basis van de norm die gebaseerd is op de huidige situatie in de gemeente Eersel.

Primair (speciaal) onderwijs

	2024				**2040**			
	Eersel	**Landelijk**	**MRE**	**Eersel**	**Eersel 50%**	**Eersel 50%**	**Eersel 100%**	**Eersel 100%**
Voorziening	Aantal 2024	Per 1000 (4 t/m 11)	Per 1000 (4 t/m 11)	Per 1000 (4 t/m 11)	Per 1000 (4 t/m 11)	Aantal 2040 +	Per 1000 (4 t/m 11)	Aantal 2040 +
Primair onderwijs	8	4,26	3,87	4,83	3,75	1,6	3,07	3,3
Speciaal onderwijs	1	0,55	0,42	0,60	0,47	0,2	0,38	0,4

Zoals aangegeven wordt er in de doorkijk naar 2040 gerekend met een gemiddelde van 2,11 inwoners per woning, wat neerkomt op 5.802 nieuwe inwoners in het 50%-scenario en 11.604 in het 100%-scenario. 8,2% van deze populatie bestaat uit kinderen in de leeftijdscategorie 4 tot en met 11 jaar, wat neerkomt op ongeveer 476 kinderen extra in het 50%-scenario en 952 kinderen 100%-scenario.

De gemeente Eersel telt in 2024 in totaal acht basisscholen, dit staat voor 4,83 per 1.000 4 tot en met 11 jarigen. Voor de MRE ligt dit lager, daar is het 3,87 basisscholen per 1.000 4 tot en met 11 jarigen. Het gemiddelde in de MRE is lager. Dit komt doordat er in grotere gemeenten grotere scholen zijn, terwijl er in kleinere gemeenten kleinere scholen zijn, maar meer scholen in aantal. In vergelijking met het landelijk gemiddelde heeft de MRE weinig primair onderwijs (basisscholen) per 1.000 4 tot 11 jarigen. Landelijk ligt dit namelijk op 4,26 basisscholen per 1.000 4 tot 11 jarigen.

Er is één school met speciaal onderwijs, wat uitkomt op 0,60 per 1.000 4 tot en met 11 jarigen. In de MRE ligt dit lager met 0,42 speciaal onderwijs per 1.000 4 tot en met 11 jarigen.

Voortgezet (speciaal) onderwijs

	2024				2040			
	Eersel	**Landelijk**	**MRE**	**Eersel**	**Eersel 50%**	**Eersel 50%**	**Eersel 100%**	**Eersel 100%**
Voorziening	Aantal 2024	Per 1000 (12 t/m 18)	Per 1000 (12 t/m 18)	Per 1000 (12 t/m 18)	Per 1000 (12 t/m 18)	Aantal + 2040	Per 1000 (12 t/m 18)	Aantal + 2040
Voortgezet onderwijs	1	0,88	0,88	0,69	0,53	0,2	0,44	0,4
Voorgezet speciaal onderwijs	1	0,38	0,38	0,69	0,53	0,2	0,44	0,4

Zoals aangegeven wordt er in de doorkijk naar 2040 gerekend met een gemiddelde van 2,11 inwoners per woning, wat neerkomt op 5.802 nieuwe inwoners in het 50%-scenario en 11.604 in het 100%-scenario. 7,2% van deze populatie bestaat uit kinderen in de leeftijdscategorie 12 tot en met 18 jarigen, wat neerkomt op ongeveer 219 kinderen en 835 kinderen. De norm van Eersel, uitgedrukt in aantal basisscholen per 1.000 kinderen van 12 tot en met 18 jarigen, wordt vervolgens toegepast.

De gemeente Eersel heeft in 2024 één instelling voor voortgezet onderwijs en één voor voortgezet speciaal onderwijs, beide met een bovenlokale functie. Dit vertaalt zich in de gemeente Eersel naar 0,69 per 1.000 12 tot en met 18 jarigen. In de MRE is het 0,88 voortgezet onderwijs en 0,38 voortgezet speciaal onderwijs per 1.000 12 tot en met 18 jarigen.

Detailhandel

Binnen het onderwerp detailhandel is een prognose gemaakt voor de voorzieningen: supermarkt (> 500 m^2), drogist en overige (dagelijkse) winkels. Voor elke voorziening geven we een korte beschrijving van de gegevens die in onderstaande tabel te zien zijn. De tabel toont de huidige situatie in de gemeente Eersel en geeft vervolgens een prognose op basis van de norm die gebaseerd is op de huidige situatie in de gemeente Eersel.

	2024				2040			
	Eersel	Landelijk	MRE	Eersel	Eersel 50%	Eersel 50%	Eersel 100%	Eersel 100%
Voorziening	Aantal 2024	Per 1000 inw.	Per 1000 inw.	Per 1000 inw.	Per 1000 inw.	Aantal + 2040	Per 1000 inw.	Aantal + 2040
Supermarkt	6	0,21	0,23	0,30	0,23	1,7	0,19	3,4
Drogist	3	0,19	0,18	0,15	0,12	0,9	0,09	1,7
Overig dagelijks	12	0,83	0,72	0,59	0,46	3,4	0,38	6,9

Supermarkt

In de gemeente Eersel zijn in totaal zes supermarkten (>500 m^2). Dit vertaalt zich naar 0,3 supermarkten per 1.000 inwoners. In de MRE is het 0,23 supermarkt per 1.000 inwoners. Het supermarktaanbod van winkels groter dan 500 m^2 per 1.000 inwoners is in de MRE iets hoger dan het landelijk gemiddelde. In de MRE zijn er 0,23 winkels met deze omvang per 1.000 inwoners en landelijk is dit 0,21 per 1.000 inwoners. In de gemeente Eersel ligt het gemiddelde dus hoger dan zowel in het MRE als landelijk.

Drogist

Onder drogisterijen verstaan we hier voornamelijk winkels van de formules Kruidvat, Etos, DA en Trekpleister. Er bevinden zich ook een enkele ICI PARIS XL, Rituals en de Holland & Barret-winkels. De gemeente Eersel zijn telt in totaal drie drogisten. Dit betekent 0,15 drogist per 1.000 inwoners. In de MRE is dit 0,18. Het aanbod ligt daarmee iets lager dan het landelijk gemiddelde, dit namelijk 0,19 per 1.000 inwoners.

Overig dagelijks

Onder overig dagelijks bedoelen we specifieke dagelijkse voorzieningen, zoals vers- en speciaalzaken. Deze voorzieningen zitten vaak geclusterd in buurt- of wijkcentra in de buurt van supermarkten. Landelijk blijkt dat mensen steeds vaker lokaal kopen, de vraag naar deze specifieke voorzieningen wordt daarom steeds groter. In de gemeente Eersel zijn in totaal 12 winkels die hieronder geschaard kunnen worden. Dit vertaalt zich naar 0,59 per 1.000 inwoners. In de MRE ligt dit hoger, namelijk 0,72 per 1.000 inwoners. Beide liggen daarentegen wel lager dan het landelijke gemiddelde, dit ligt op 0,83.

Horeca

Binnen het onderwerp horeca is een prognose gemaakt voor de voorzieningen: restaurant, cafetaria en café. Voor elke voorziening geven we een korte beschrijving van de gegevens die in onderstaande tabel

te zien zijn. De tabel toont de huidige situatie in de gemeente Eersel en geeft vervolgens een prognose op basis van zowel de norm die door het MRE is gesteld als de norm die gebaseerd is op de huidige situatie in de gemeente Eersel.

	2024				2040			
	Eersel	Landelijk	MRE	Eersel	Eersel 50%	Eersel 50%	Eersel 100%	Eersel 100%
Voorziening	Aantal 2024	Per 1.000 inw.	Per 1.000 inw.	Per 1.000 inw.	Per 1.000 inw.	Aantal + 2040	Per 1.000 inw.	Aantal + 2040
Restaurants	21	0,91	0,86	1,04	0,81	6,0	0,66	12,1
Cafetaria	13	0,55	0,65	0,64	0,50	3,7	0,41	7,5
Café	5	0,27	0,35	0,25	0,19	1,4	0,16	2,9

Restaurant

In de gemeente Eersel bevinden zich in totaal 21 restaurants. Omgerekend komt dit neer op 1,04 restaurants per 1.000 inwoners. Dit cijfer ligt aanzienlijk hoger dan het gemiddelde van het MRE, waar het aantal restaurants per 1.000 inwoners op 0,86 ligt. Ook overtreft het gemiddelde van Eersel het landelijke gemiddelde van 0,91 restaurants per 1.000 inwoners. Hierdoor kan worden gesteld dat de restaurantdichtheid in Eersel relatief hoog is in vergelijking met zowel de regio als het landelijk gemiddelde.

Cafetaria

De gemeente Eersel heeft in totaal 12 cafetaria's. Dit vertaalt zich naar 0,64 per 1.000 inwoners. Dit gemiddelde ligt vrijwel gelijk aan het gemiddelde van het MRE, 0,65 per 1.000 inwoners. Beide gemiddelden liggen hoger dan landelijke gemiddelde van 0,55.

Café

Met vijf cafés ligt het gemiddelde van de gemeente Eersel lager dan zowel het landelijke gemiddelde als het gemiddelde van het MRE.

Zorg en welzijn

Binnen het onderwerp zorg en welzijn is een prognose gemaakt voor de voorzieningen: huisarts, GGZ-voorziening, tandartspraktijk, fysiotherapiepraktijk, apotheek en kinderdagverblijf. Voor elke voorziening geven we korte beschrijving van de gegevens die in onderstaande tabel te zien zijn. De tabel toont de huidige situatie in de gemeente Eersel en geeft vervolgens een prognose op basis van de norm die

gebaseerd is op de huidige situatie in de gemeente Eersel.

	2024				2040			
	Eersel	**Landelijk**	**MRE**	**Eersel**	**Eersel 50%**	**Eersel 50%**	**Eersel 100%**	**Eersel 100%**
Voorziening	Aantal 2024	Per 1000 inw.	Per 1000 inw.	Per 1000 inw.	Per 1000 inw.	Aantal 2040 +	Per 1000 inw.	Aantal 2040 +
Huisartspraktijk	4	0,28	0,25	0,20	0,15	1,1	0,13	2,3
GGZ-voorziening	1	0,12	0,05	0,05	0,04	0,3	0,03	0,6
Tandartspraktijk	5	0,23	0,43	0,25	0,19	1,4	0,16	2,9
Fysiotherapiepraktijk	17	0,49	0,47	0,84	0,65	4,9	0,53	9,8
Apotheken	2	0,1	0,09	0,10	0,08	0,6	0,06	1,1
Kinderdagverblijf	9	13,4	11,80	11,14	8,65	2,6	7,07	5,2

Huisartsenpraktijk

Per 2024 heeft de gemeente Eersel totaal vier huisartspraktijken. Dit komt neer op een gemiddelde van 0,20 per 1000 inwoners. Dit ligt iets lager dan het landelijke en het MRE gemiddelde. In 2021 was de gemiddelde afstand tot een huisartsenpraktijk 1,8 kilometer in Eersel..

GGZ-voorziening

In de gemeente Eersel is er één GGZ voorziening. Dit vertaalt zich naar 0,05 voorzieningen per 1.000 inwoners. In de MRE gaan ze ook uit van 0,05 voorzieningen per 1.000 inwoners. Dit is laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde, dat 0,12 bedraagt.

Tandartspraktijk

In totaal telt de gemeente Eersel vijf tandartspraktijken en 0,25 per 1.000 inwoners. In de MRE is dat 0,43. Voor de prognose gaan we uit van 0,43 per 1.000 inwoners.

Fysiotherapiepraktijk

Het MRE gaat voor Eersel uit van 17 fysiotherapiepraktijken, dit houdt in dat er per 1.000 inwoners 0,84 praktijken zijn. In de MRE is dat 0,47. Ten opzichte van het landelijke gemiddelde ligt het aantal in de gemeente Eersel hoog, landelijk zijn er 0,49 fysiotherapiepraktijken per 1000 inwoners. In de gemeente Eersel is het aanbod in fysiotherapie het grootst ten opzichte van de andere gemeenten in het MRE.

Apotheek

In 2024 telt de gemeente Eersel twee apotheken. Dit staat voor 0,1 apotheek per 1000 inwoners. Binnen het MRE ligt dit lager, daar is ligt verhouding op 0,09 apotheken per 1000 inwoners. Voor de gemeente Eersel is het gemiddelde gelijk aan het landelijke, dit is ook 0,1 apotheek per 1.000 inwoners.

Kinderdagverblijf

De gemeente Eersel heeft in totaal negen kinderdagverblijven (KDV) en een ratio van 11,14 KDV per 1.000 kinderen van 0 tot 4 jaar. Volgens het MRE bedraagt de norm 11,8 KDV per 1.000 kinderen van 0 tot 4 jaar. Zoals aangegeven wordt er in de prognose gerekend met een gemiddelde van 2,11 inwoners per woning, wat neerkomt op 5802 nieuwe inwoners in het 50%-scenario en 11604 in het 100%-scenario. Ongeveer 4% van deze populatie bestaat uit kinderen in de leeftijdscategorie 0 tot 4 jaar, wat neerkomt op ongeveer 232 kinderen en 464 kinderen. De norm van Eersel, uitgedrukt in aantal basisscholen per 1.000 kinderen van 12 tot en met 18 jarigen, wordt vervolgens toegepast.

Recreatie

Binnen het onderwerp recreatie is een prognose gemaakt voor de voorzieningen: bibliotheek, bioscoop en zwembad. Voor elke voorziening wordt een korte beschrijving gegeven van de gegevens die in onderstaande tabel te zien zijn. De tabel toont de huidige situatie in de gemeente Eersel en geeft vervolgens een prognose op basis van de norm die gebaseerd is op de huidige situatie in de gemeente Eersel.

	2024				2040			
	Eersel	**Landelijk**	**MRE**	**Eersel**	**Eersel 50%**	**Eersel 50%**	**Eersel 100%**	**Eersel 100%**
Voorziening	Aantal 2024	Per 1000 inw.	Per 1000 inw.	Per 1000 inw.	Per 1000 inw.	Aantal + 2040	Per 1000 inw.	Aantal + 2040
Bibliotheek	1	0,04	0,03	0,05	0,04	0,3	0,03	0,6
Bioscoop	0	0,01	0,01	0,00	0,00	0,0	0,00	0,0
Zwembad	2	0,04	0,04	0,10	0,08	0,6	0,06	1,1

Bibliotheek

De gemeente Eersel heeft één bibliotheek. Ten opzichte van het landelijke gemiddelde en het gemiddelde van het MRE scoort Eersel hoger, met een gemiddelde van 0,05. Bibliotheken spelen een belangrijk rol in het bevorderen van sociale cohesie. Ze fungeren vaak als ontmoetingsplaatsen waar mensen samenkomen. Daarnaast bieden bibliotheken een omgeving waar mensen kunnen leren en

kennis opdoen. Vooral ouderen maken regelmatig gebruik van de faciliteiten die bibliotheken bieden. Door de toenemende vergrijzing zal het belang van bibliotheken in de toekomst alleen maar groter worden.

Bioscoop

De gemeente Eersel heeft geen bioscoop, samen met meer dan de helft van de MRE gemeenten. Hierdoor is het aanbod in de MRE ongeveer één bioscoop er 100.000 inwoners. Dit komt overeen met het landelijk aanbod per bioscoop. In Nederland legt men een gemiddelde 6,5 kilometer af tot de dichtstbijzijnde bioscoop. In de MRE is dit gemiddeld 6,4 kilometer. Er zijn binnen de MRE echter grote verschillen zichtbaar. Voor de gemeente Eersel ligt dit op een gemiddelde van 12 km en Inwoners van Reusel-De Mierden leggen gemiddeld 20,9 kilometer af tot een bioscoop.

Zwembad

In totaal heeft de gemeente Eersel twee zwembaden en heeft daarmee een aanzienlijk hoger gemiddelde dan landelijk en het MRE, namelijk 0,1 ten opzichte van 0,04.

Sport

Binnen het onderwerp sport is een prognose gemaakt voor de voorzieningen: sportvelden en sporthallen. Voor elke voorziening geven we korte beschrijving van de gegevens die in onderstaande tabel te zien zijn. De tabel toont de huidige situatie in de gemeente Eersel en geeft vervolgens een prognose op basis van de norm die gebaseerd is op de huidige situatie in de gemeente Eersel.

	2024				2040			
	Eersel	**Landelijk**	**MRE**	**Eersel**	**Eersel 50%**	**Eersel 50%**	**Eersel 100%**	**Eersel 100%**
Voorziening	Aantal 2024	Per 1000 inw.	Per 1000 inw.	Per 1000 inw.	Per 1000 inw.	Aantal + 2040	Per 1000 inw.	Aantal + 2040
Sportvelden	66	0,96	1,50	3,27	2,54	19	2,08	37,9
Sporthallen	2	0,08	0,12	0,10	0,08	0,6	0,06	1,1

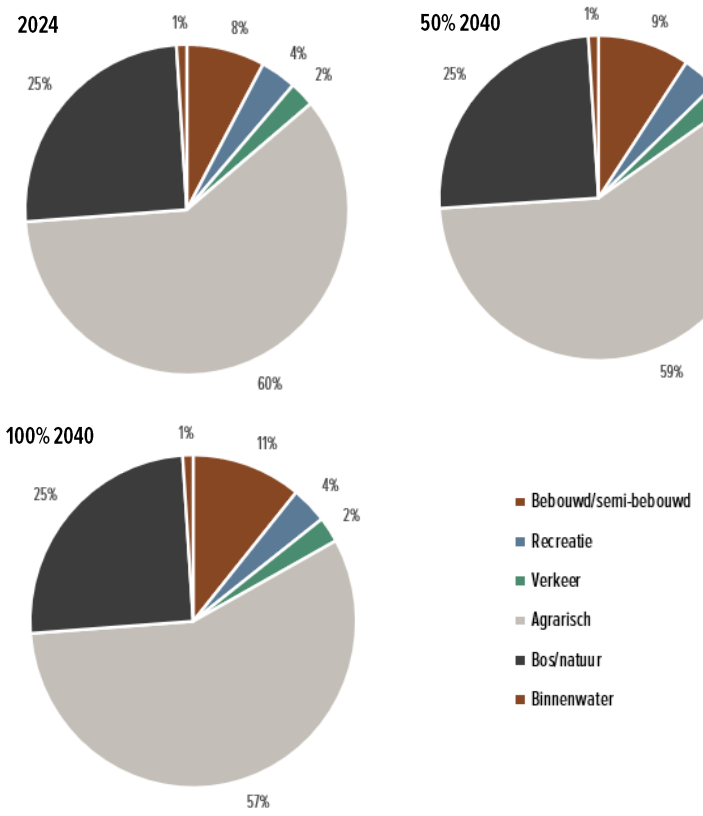
Sportvelden

Voor de inventarisatie van sportvelden in de MRE is gekeken naar sportvelden van de volgende sporten: voetbal, tennis, padel, hockey, korfbal, atletiek en honkbal. Het merendeel van de sportvelden in de MRE zijn voetbal- of tennisvelden. Het gemiddelde in de gemeente Eersel ligt erg hoog ten opzichte van het landelijke gemiddelde en dat van het MRE.

Sporthallen
Het betreft hier alleen sporthallen die bestaan uit minimaal drie zaaldelen en beschikken over kleedkamers en een kantine. Gymzalen zijn niet meegenomen. Het gemiddelde van de gemeente Eersel ligt precies tussen het landelijke gemiddelde en dat van het MRE in.

3.5 Impact Landschap & Klimaat

Op basis van het huidige grondgebruik is een inschatting gemaakt van het grondgebruik per functie in 2040 voor zowel het 50%-scenario als het 100%-scenario. Zoals beschreven in hoofdstuk 2, paragraaf "Thema's impactbeoordeling", wordt ervan uitgegaan dat nieuwe ontwikkelingen op het gebied van woningbouw en bedrijventerreinen ten koste zullen gaan van agrarische gronden. In de onderstaande figuur wordt de verdeling van het grondgebruik weergegeven. In beide scenario's blijft het aandeel bos

en natuurgebied onveranderd. In provinciaal beleid wordt de bestaande natuur beschermd, wat woninguitbreiding ten koste van de natuur tegenhoudt.
In het 100%-scenario is er wel sprake van meer toename in verharding, ten opzichte van het 50%-scenario. Omdat er meer uitbreidingslocaties gebruikt worden voor het realiseren van woningen.
Hoewel de klimaatbelasting in het 50%-scenario lager is voor de gemeente Eersel, betekent dit niet dat deze belasting niet plaats vindt. De vraag naar woningen blijft en het bouwen van minder woningen in de gemeente Eersel heeft tot gevolg dat de benodigde woningen elders gebouwd worden.

3.5 Impact Samenleving

Onder het thema samenleving vallen de volgende aspecten: verenigingen, veiligheid, sociale cohesie en integratie. De impact op veiligheid en de sociale cohesie kan niet kwantitatief beoordeeld worden. Het is nu niet mogelijk om inzichtelijk te krijgen waar de woningen gebouwd gaan worden en wie hier komen te wonen. Zoals beschreven in hoofdstuk 2 kunnen dergelijk sociaal-maatschappelijke studies mogelijk in een later stadium uitgevoerd worden ter onderbouwing van omgevingsvisies en uitvoeringsprogramma's.

Het is wel mogelijk om de huidige het aantal verenigingen in kaart te brengen. De gemeente Eersel kent een rijk verenigingsleven. Onderstaande tabel geeft voor de grootste sportclubs en overige verenigingen het aantal en het totaal aantal leden weer. Het effect van het 50%- en 100%-scenario is lastig te voorspellen. De aanwas van meer verenigingsleden wordt waarschijnlijk wel vergroot door het bouwen van meer woningen.

	2024	
	Aantal verenigingen	Aantal leden
Voetbalverenigingen	6	2200
Tennisverenigingen	6	1487
Carnavalsvereniging	7	Onbekend
Muziekvereniging	11	Onbekend
Scouting	3	Onbekend
Gilden	7	Onbekend

Integratie

Ongeacht de uitwerking van het 50%-scenario en het 100%-scenario, er zal een integratievraagstuk zijn waarbij een integratieaanpak nodig is. Zoals in hoofdstuk 2 paragraaf "Prijsopdrijving en verdringing" is beschreven ontstaat er een verdringingseffect wanneer de woningbouwontwikkeling achter blijft op de vraag.

Het aantal nieuwkomers dat zich in de gemeente Eersel gaat vestigen is groter in het 100%-scenario, maar omdat er in dit scenario voldoende woningen aan de markt zijn toegevoegd ontstaat er weinig tot geen verdringing. In het 50%-scenario concurreren de woningzoekenden uit de gemeente Eersel met de nieuwkomers om de nieuwe woningvoorraad en zal het verdringingseffect optreden. In het 100%-scenario komen er dus, in absolute aantallen, meer nieuwkomers te wonen in de gemeente Eersel terwijl in het 50%-scenario er relatief meer nieuwkomers komen te wonen. Hierdoor stijgt in het 50%-scenario het percentage nieuwkomers in verhouding tot het percentage huidige inwoners ten opzichte van het 100%-scenario. Het absorptievermogen van de integratieopgave voor huidige inwoners is daarmee groter in het 100%-scenario dan in het 50%-scenario.

Enkel bouwen voor inwoners van de eigen gemeente is in de praktijk vaak niet haalbaar, zeker niet in een scenario waarin slechts 50% van de benodigde woningen wordt gerealiseerd. De vraag naar woningen blijft groeien, en de beperkte bouw vergroot dus het risico dat vooral nieuwkomers de beschikbare huizen betrekken.

A a

Bijlage

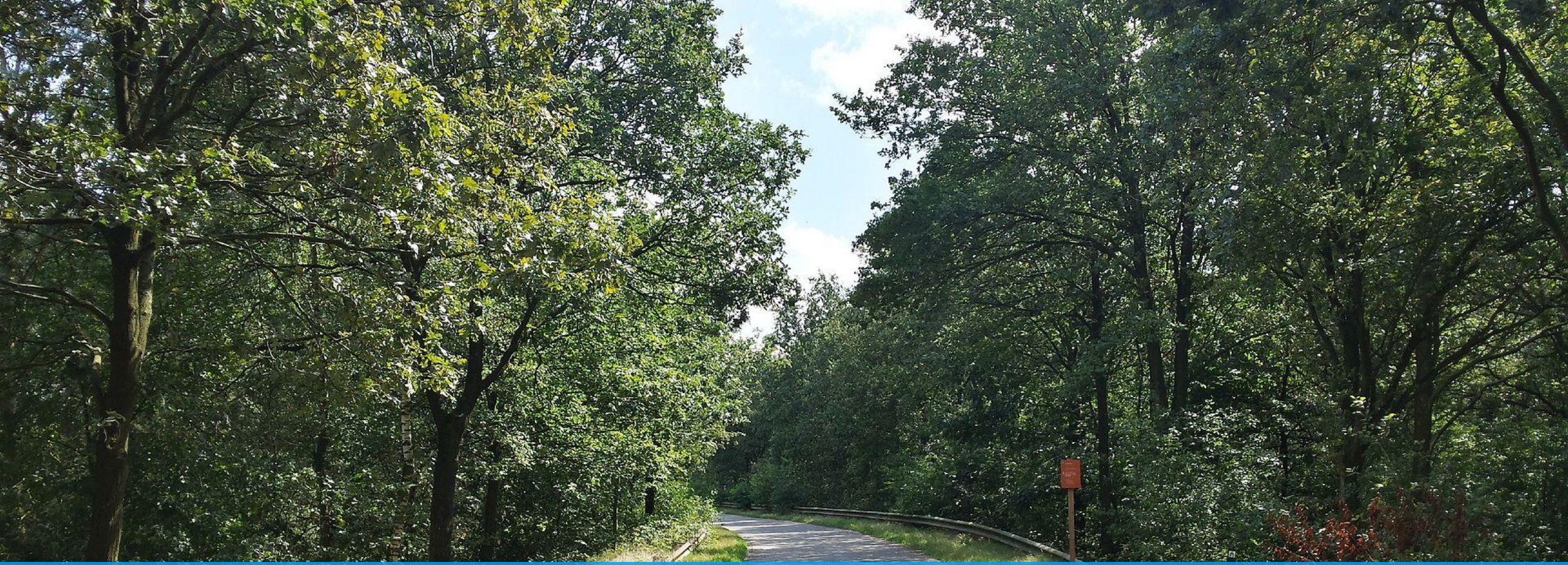
Bijlage 1 – Potentiële invulling Eerselse scenario's

Potentiële invulling Eerselse scenario's Ontwikkelstrategie de Kempen

scenario 50% onderkant brandbreedte 2.000 woningen (huidige plancapaciteit hard en zacht)

Gemeente Eersel
Afdeling Leefomgeving
Team Ruimtelijke ontwikkeling

17 oktober 2024

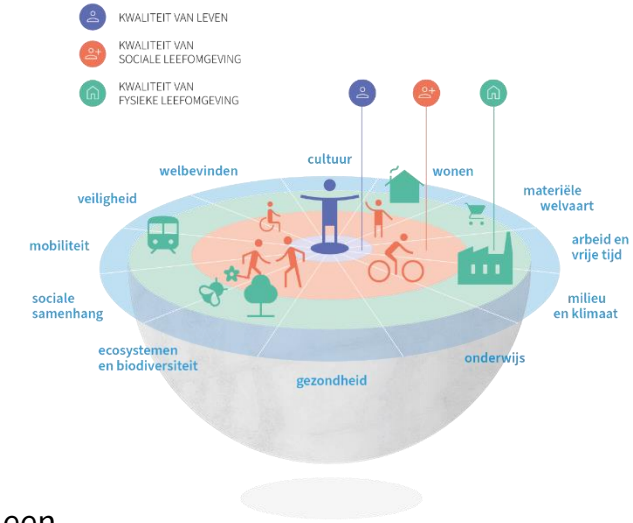
Brede welvaart Kempengemeenten in kaart

HET pon | telos

j.luijten@hetpon-telos.nl
t.waas@hetpon-telos.nl
s.hansen@hetpon-telos.nl

Inleiding

Wat is Brede Welvaart?

Steeds meer wetenschappers, bestuurders en beleidsmakers beseffen dat een economie die gericht is op groei van het bruto binnenlands product (bbp) geen antwoord biedt op de grote uitdagingen van onze tijd. De problemen rondom klimaatverandering, woningnood, armoede en sociale ongelijkheid vragen om een breder, meer integraal en samenhangend perspectief op welvaartsontwikkeling. Kortom, ‘brede welvaart’.

Brede welvaart brengt ook de niet-materiële behoeften in beeld. Welvaart is immers meer dan alleen inkomen en ons verdienvermogen. Ook gezondheid, sociale contacten en de woonomgeving doen ertoe.
Het gaat om de kwaliteit van leven van mensen. En die kwaliteit van leven wordt in belangrijke mate beïnvloed door de kwaliteit van de sociale én fysieke leefomgeving. En dat niet alleen in het ‘hier en nu’, maar ook ‘later’ en ‘elders’.
Anders gezegd: brede welvaart betreft de kwaliteit van leven in het hier en nu en de mate waarin deze ten koste gaat van die van latere generaties of van die van mensen elders in de wereld.

Brede Welvaart in kaart (foto en diagnose)

Het PON & Telos heeft een model ontwikkeld, waarin we de brede welvaart van mensen en hun sociale en fysieke leefomgeving in beeld brengen aan de hand van een twaalftal thema’s. Met de brede welvaart bril op kunnen we op basis van data een ‘foto’ maken. Hierbij kunnen we meerdimensionaal kijken naar hoe het nu gaat met de brede welvaart, waar een gemeente, regio of provincie staat en hoe een gebied zich ontwikkeld als het gaat om de kwaliteit van leven van mensen en hun leefomgeving. Daarbij kijken we naar data uit het recente verleden, en brengen we trends en ontwikkelingen in beeld.

Voor u ligt de ‘foto’ van de brede welvaart in de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-de Mierden. De data geeft een rijker en completer beeld van de brede welvaart in de Kempengemeenten. Op basis hiervan kan een eerste diagnose worden gesteld. Wat gaat goed, en op welke thema’s blijven de Kempengemeenten achter? Waar liggen de opgaven en uitdagingen als het gaat om verbetering van de brede welvaart in de regio? Welke gebieden blijven achter als het gaat om de kwaliteit van de leefomgeving?

12 thema's

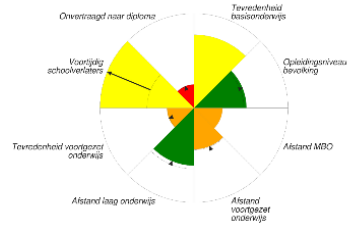
- Ecosystemen en biodiversiteit
- Milieu en klimaat
  - Bodem & water
  - Lucht & klimaat
  - Energie & grondstoffen
- Materiele welvaart
- Arbeid
- Mobiliteit
- Veiligheid
- Wonen
- Onderwijs
- Cultuur
- Gezondheid
- Sociale samenhang

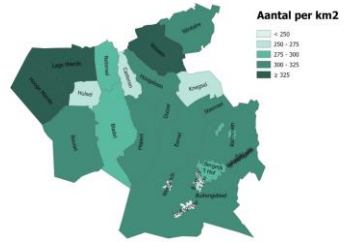
Taartdiagrammen en kaarten

De data is weergegeven middels verschillende figuren:

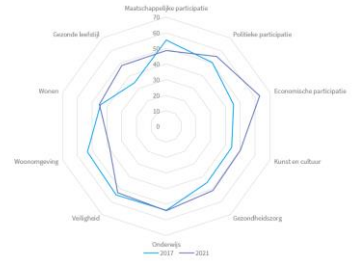
- Taartdiagrammen per thema op gemeenteniveau die de indicatorscore (op basis van normering) laat zien inclusief de ontwikkeling in de tijd

- Indien van de indicator de data op kernniveau beschikbaar is, is een kaartje opgenomen, die de verschillen tussen de kernen laat zien

- Een spider per gemeente die de scores op alle thema's laat zien

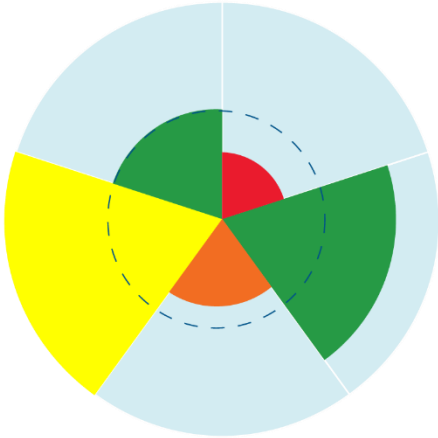

Taartdiagrammen – normen

De taartdiagrammen geven weer wat de score is aan de hand van een normering. De normen zijn bepaald op basis van:

- regionale vergelijking
- wettelijke normen
- wetenschappelijke normen of
- vergelijking in de tijd

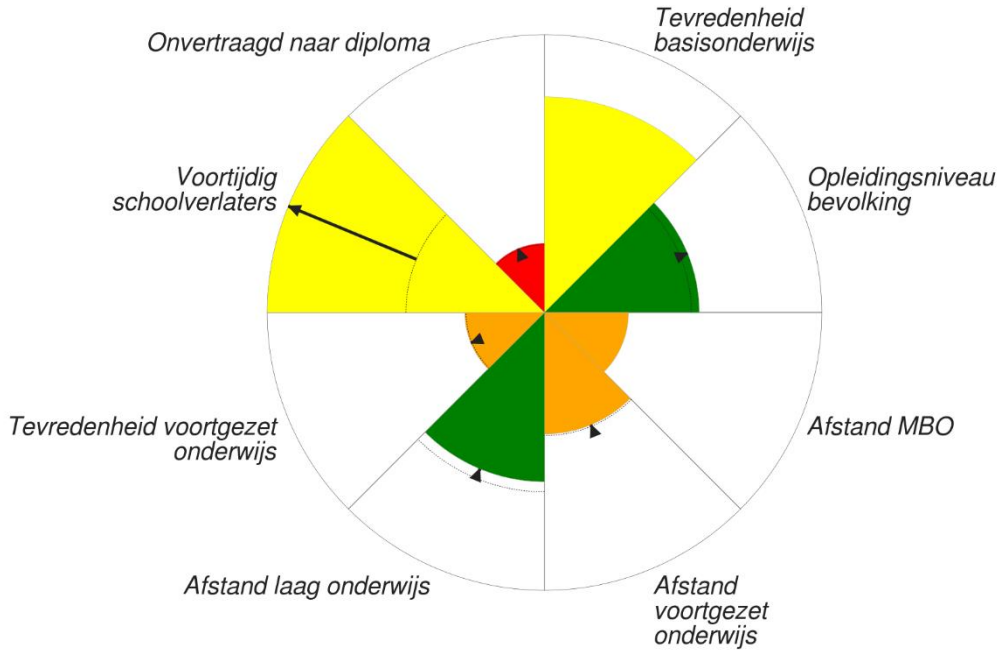
De normering wordt uitgedrukt met behulp van 4 kleuren: goud, groen, oranje en rood. (zie hiernaast)

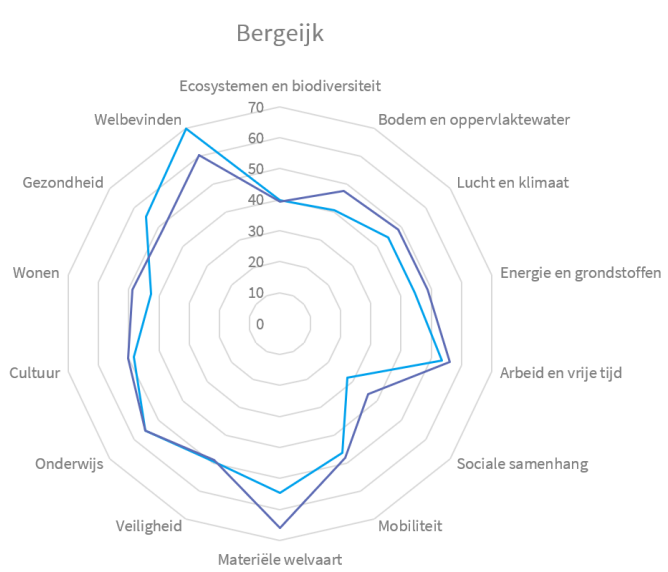
Taartdiagrammen

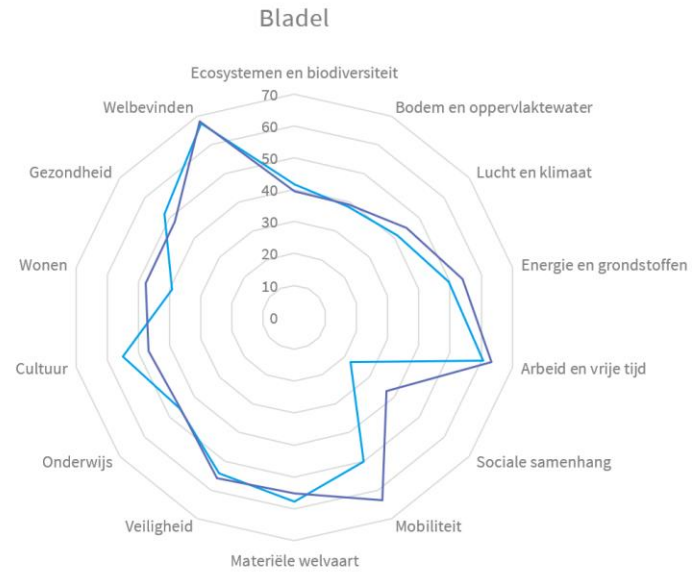
- De kleuren geven aan hoe goed of hoe slecht de score is (goud t/m rood)
- Hoe meer de taartpunt gevuld is, des te beter de score
- De richting van de pijl in de figuur geeft een verbetering of verslechtering in de tijd aan
- Soms geen pijl zichtbaar: dan is er geen verandering of slechts één jaartal beschikbaar

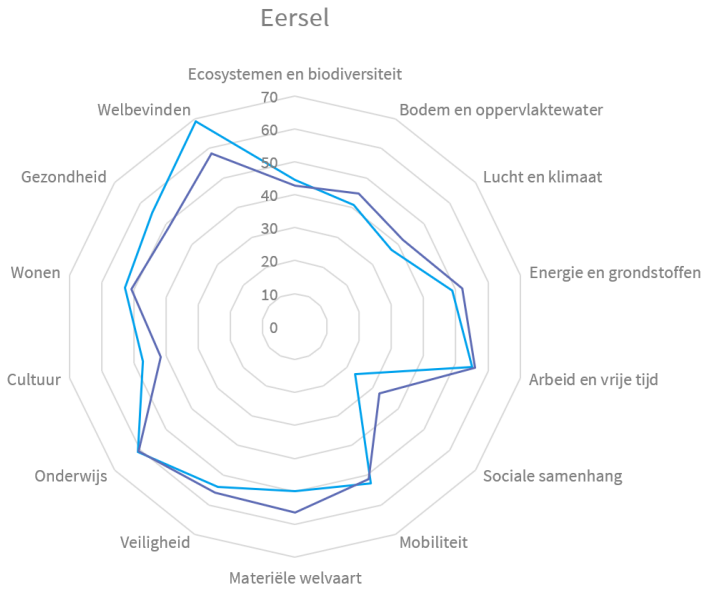
Voorbeeld taartdiagram

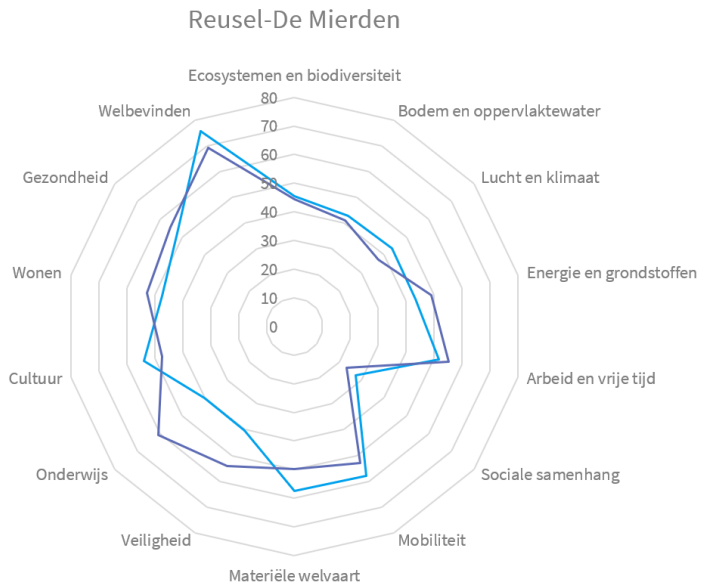
Totaalbeeld 12 brede welvaartsthema's

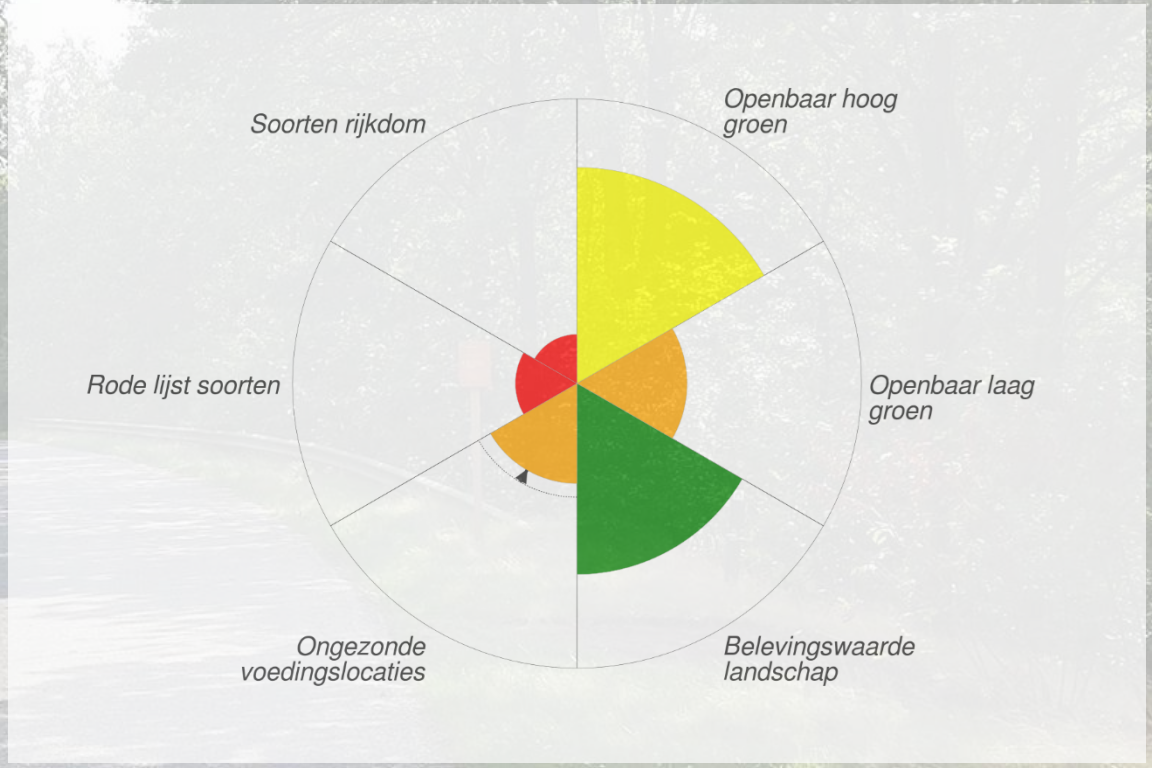

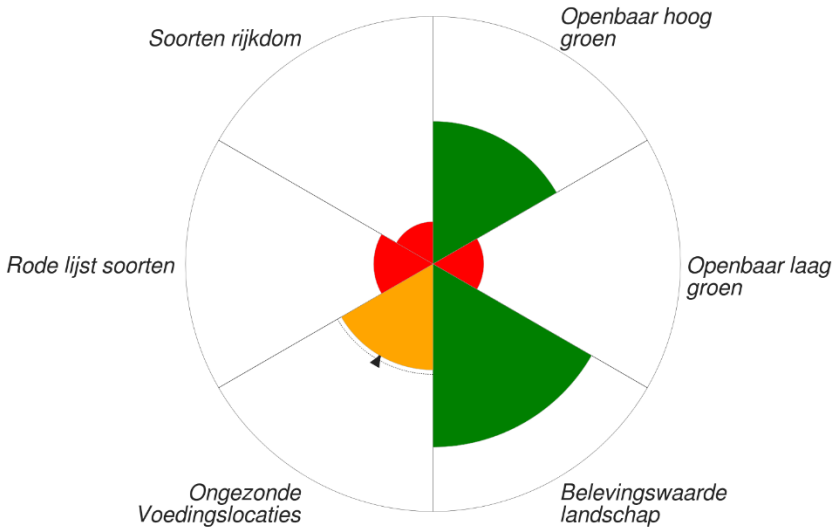

Ecosystemen en biodiversiteit

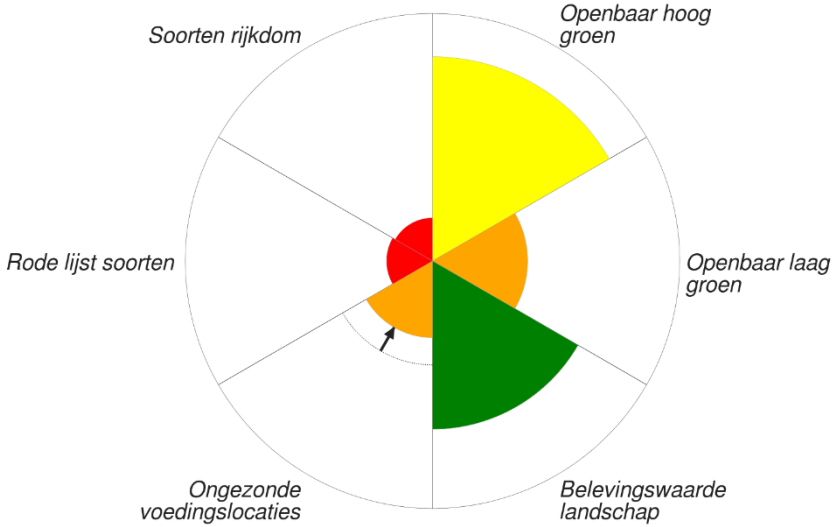
- Openbaar hoog groen
- Openbaar laag groen
- Belevingswaarde landschap
- Ongezonde voedingslocaties
- Rode lijst soorten
- Soorten rijkdom

Bergeijk

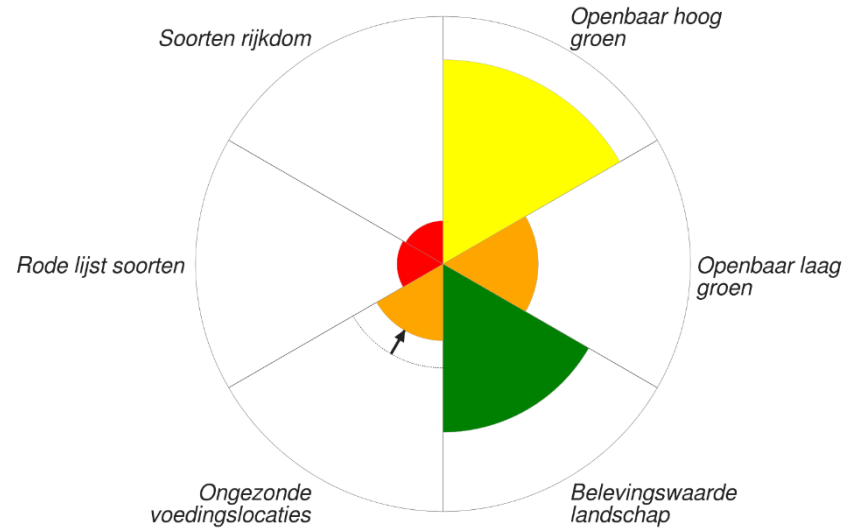

Eersel

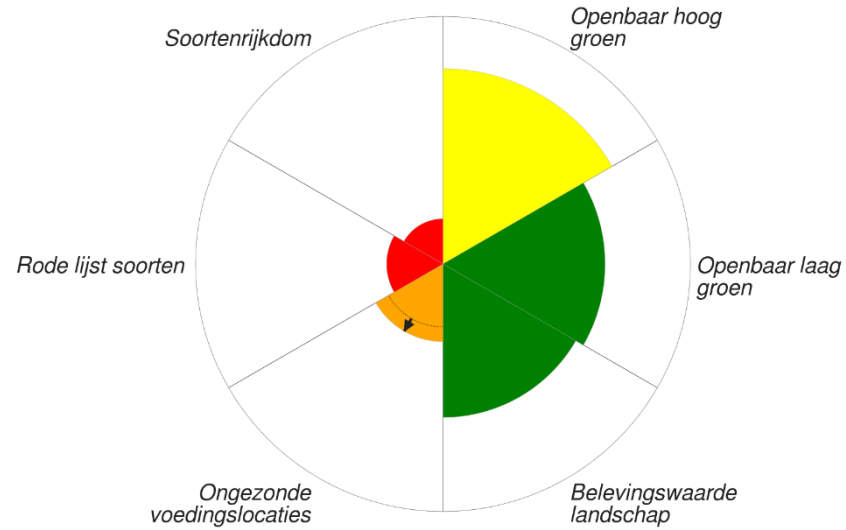

HET pon|telos

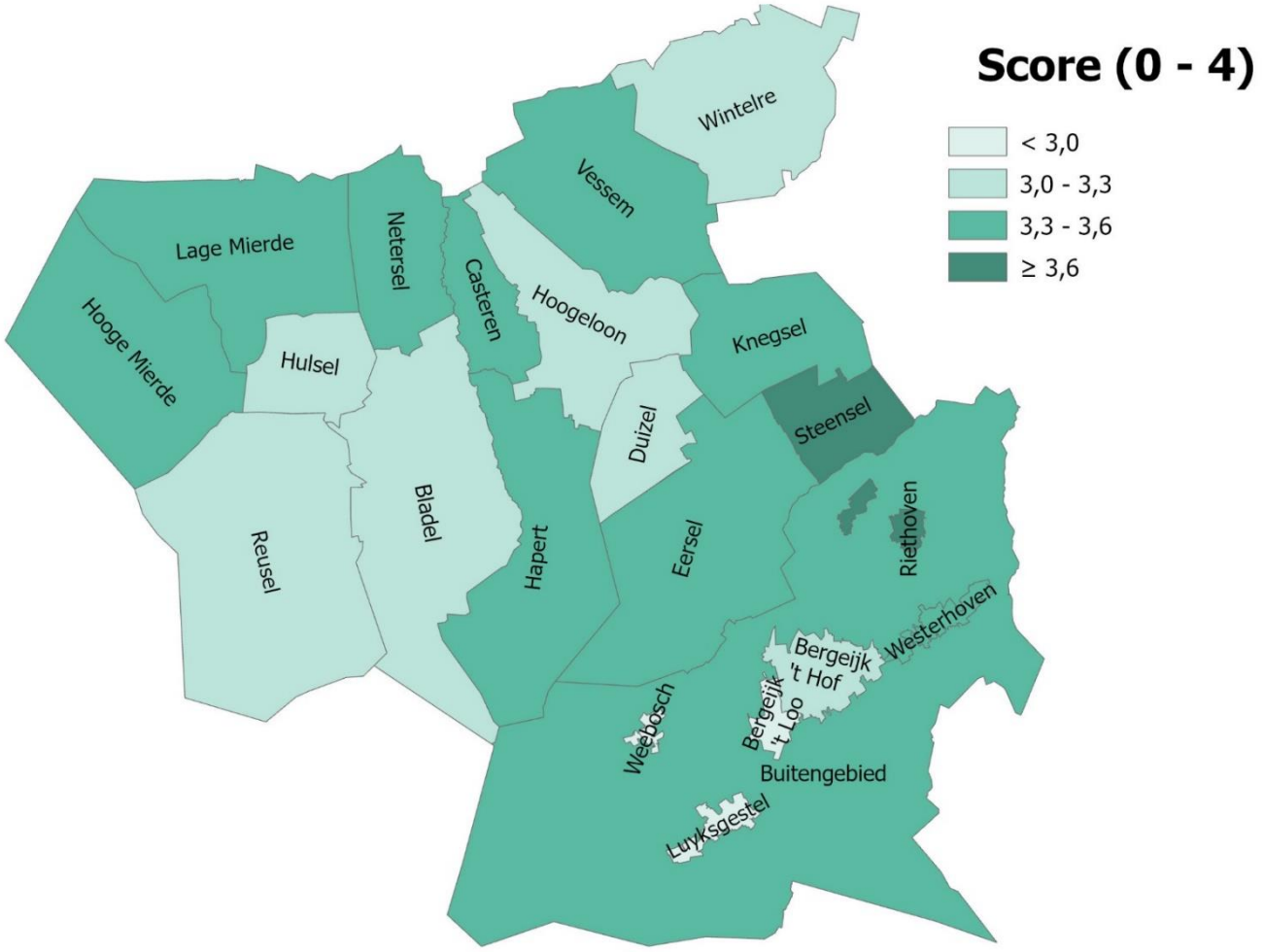
Bladel

Reusel-De Mierden

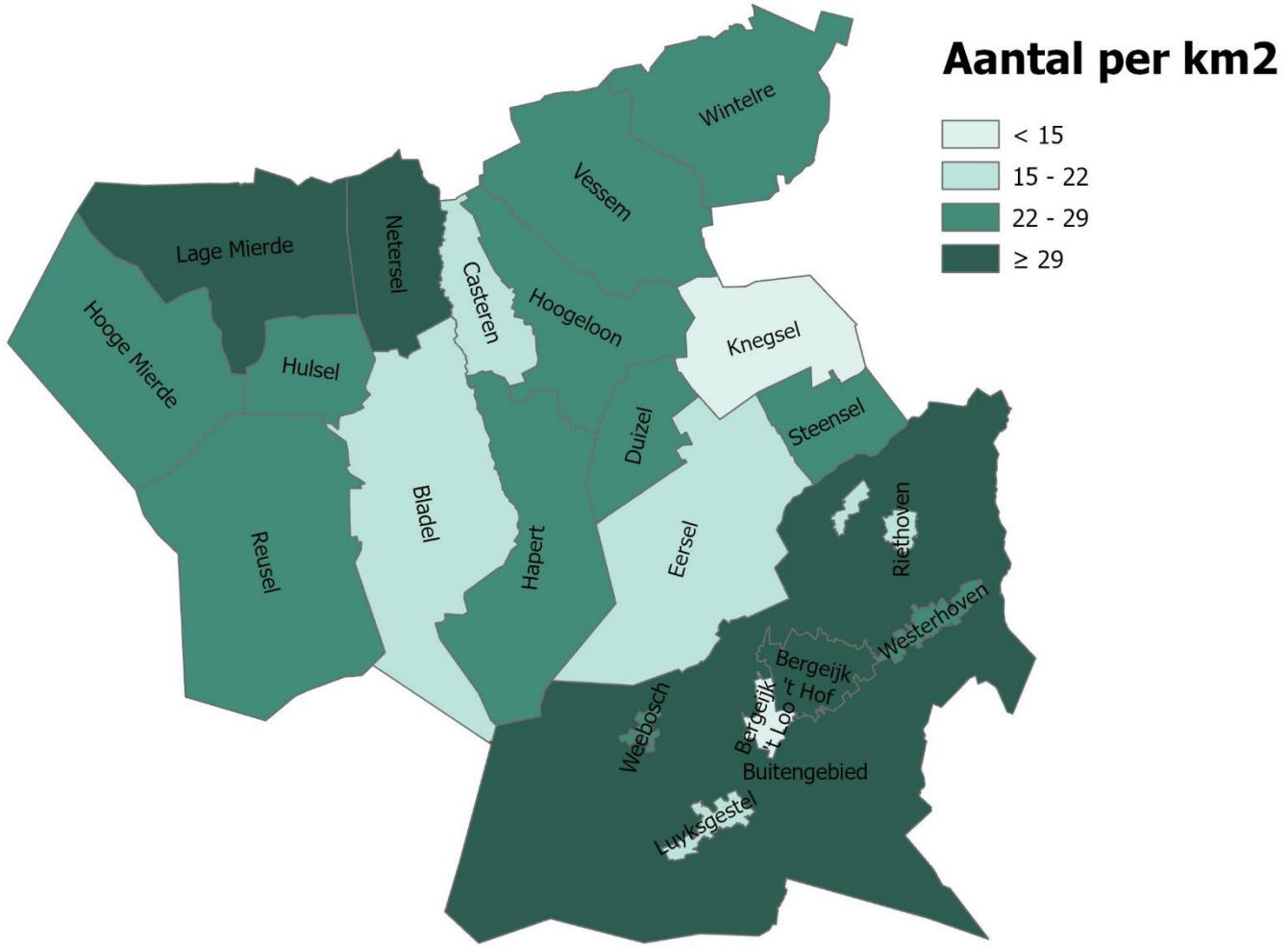

Belevingswaarde landschap

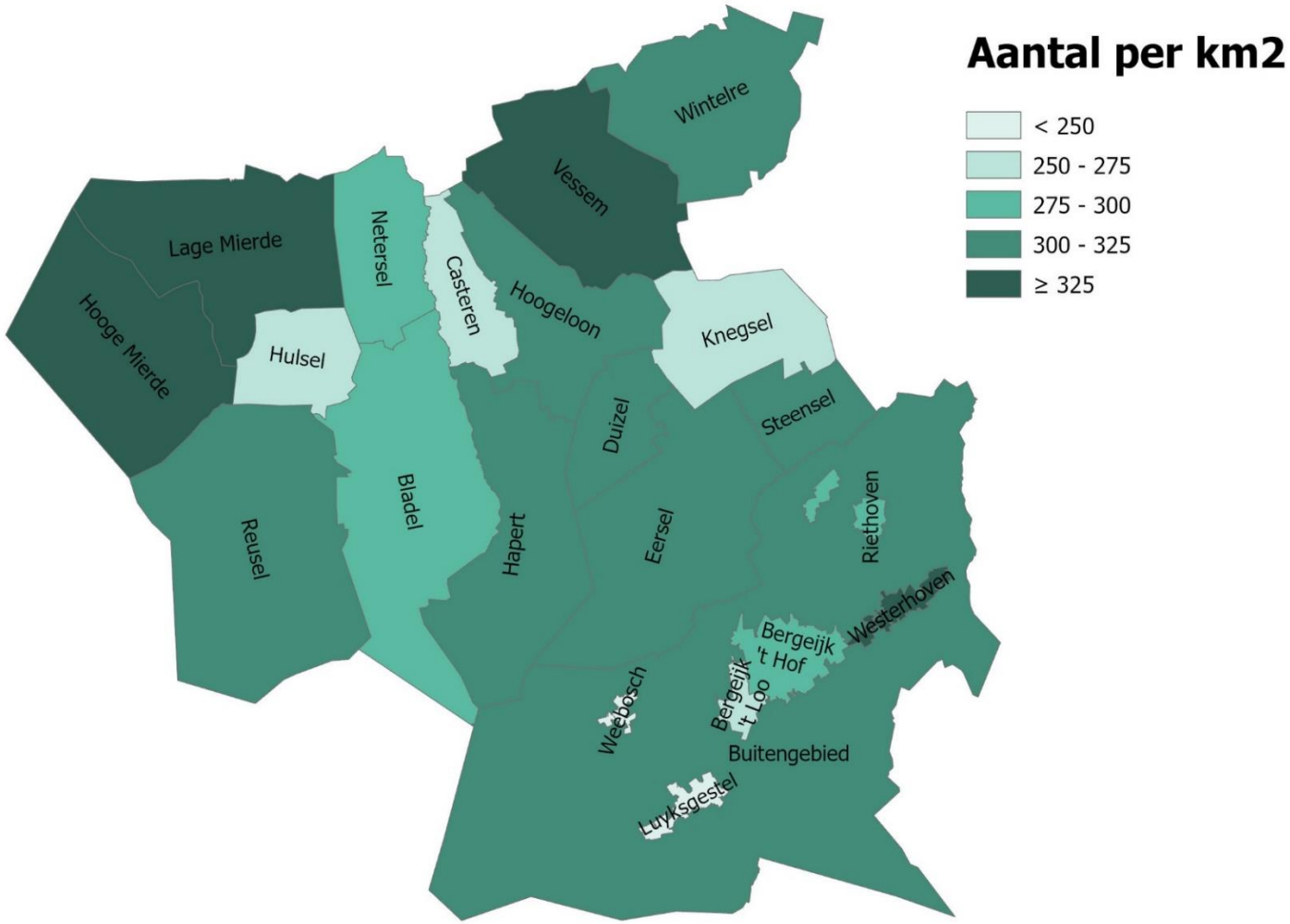
Score van 0 tot 4 voor de belevingswaarde van het groene landschap. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) hoe beter de kern scoort.

Rode lijst soorten

Aantal bedreigde soorten per km2 waargenomen in een periode van 10 jaar. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘rode lijst soorten’ scoort.

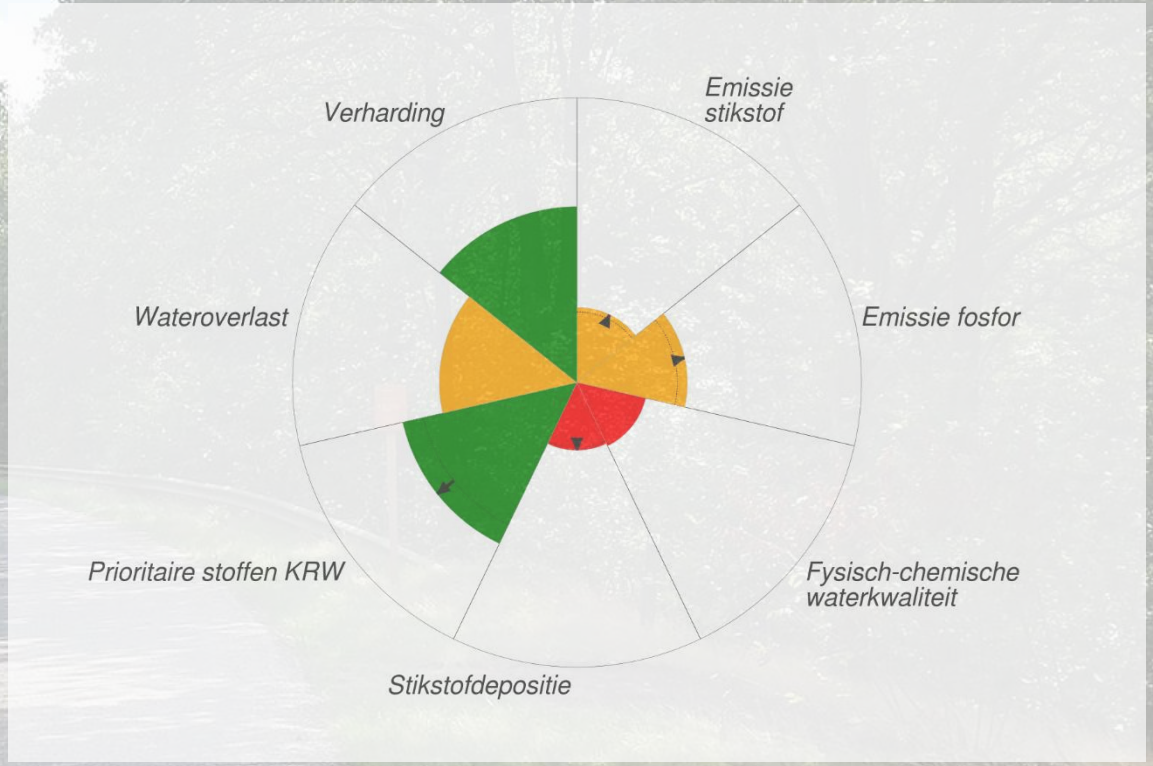
Soorten rijkdom

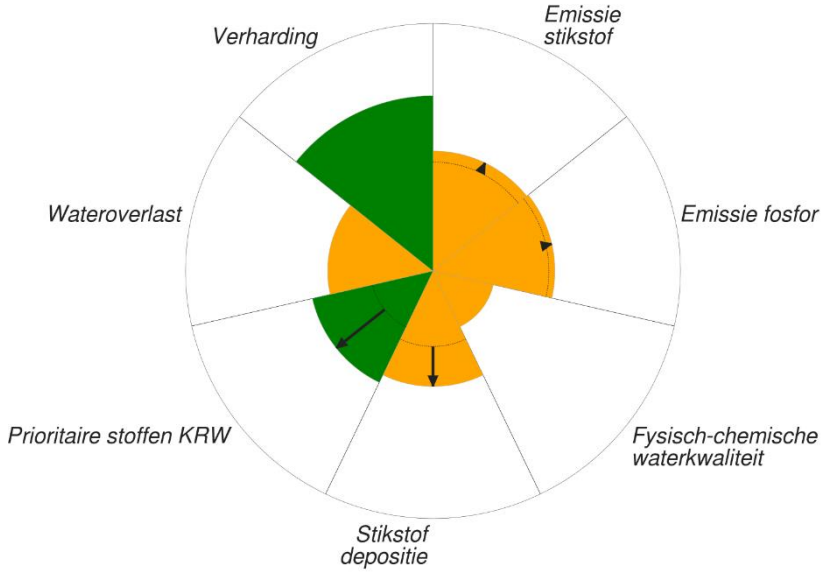
Aantal soorten per km2 waargenomen in een periode van 10 jaar. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te beter de kern op ‘soorten rijkdom’ scoort.

Milieu & klimaat; Bodem & Water

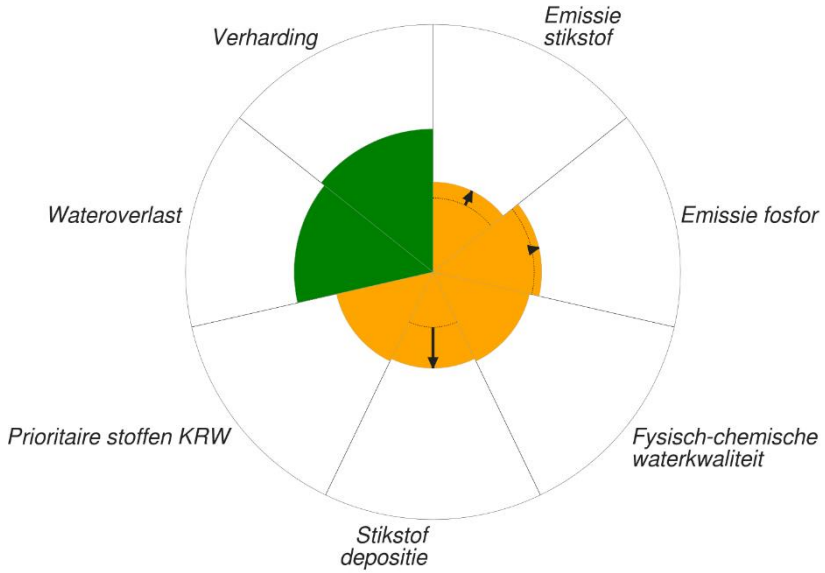
- Emissie stikstof
- Emissie fosfor
- Fysisch-chemische waterkwaliteit
- Stikstofdepositie
- Biologische waterkwaliteit (prioritaire stoffen KRW)
- Wateroverlast
- Verharding

Bergeijk

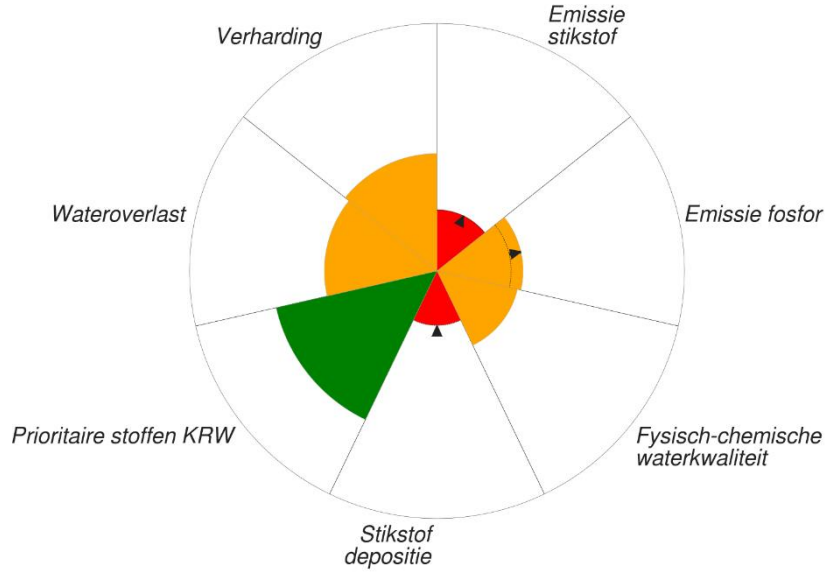

Eersel

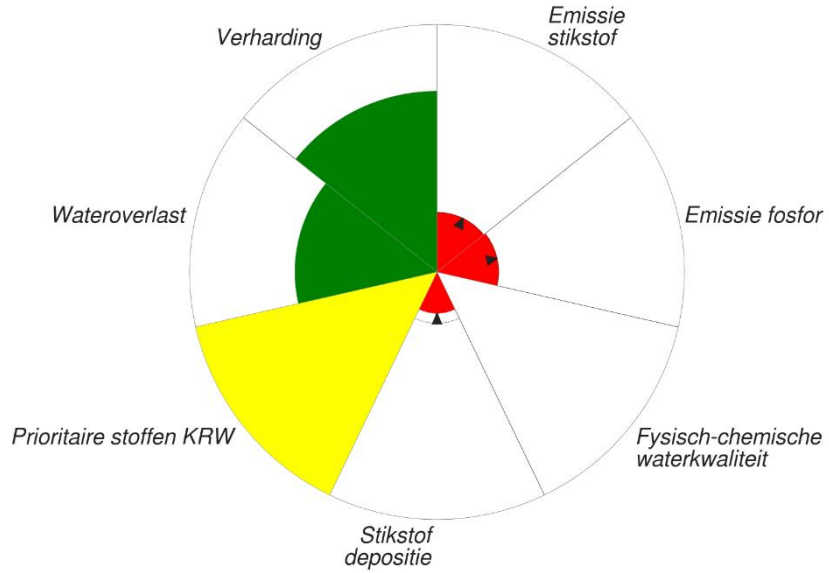

HET pon|telos

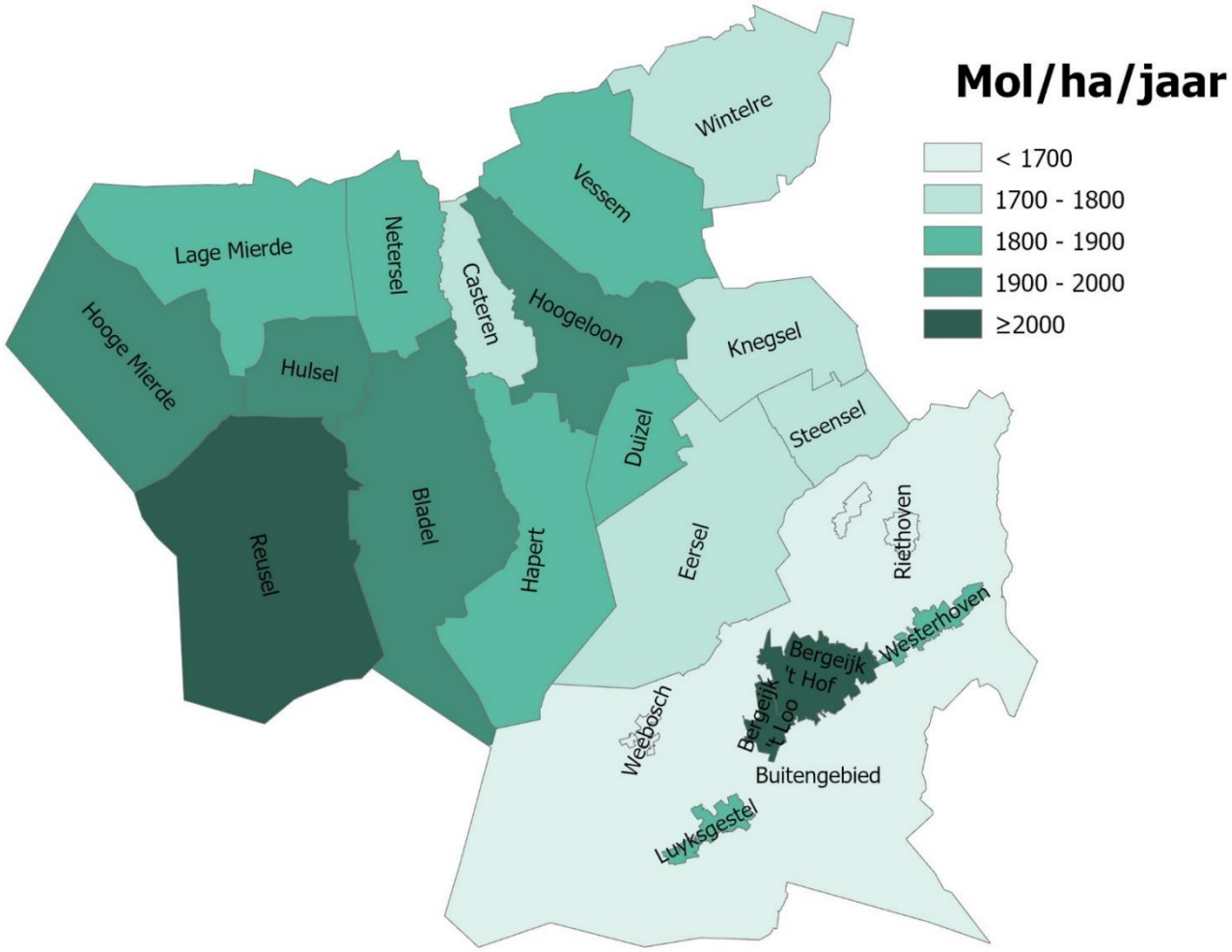
Bladel

Reusel-De Mierden

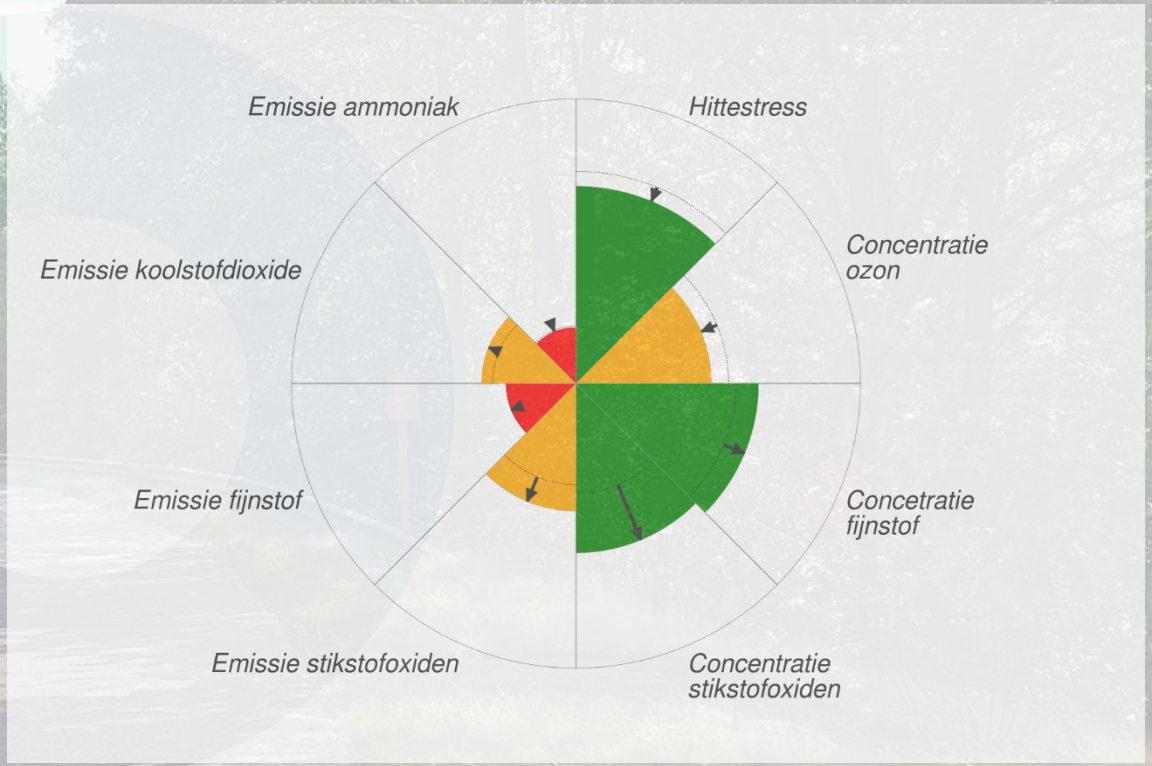
Stikstofdepositie

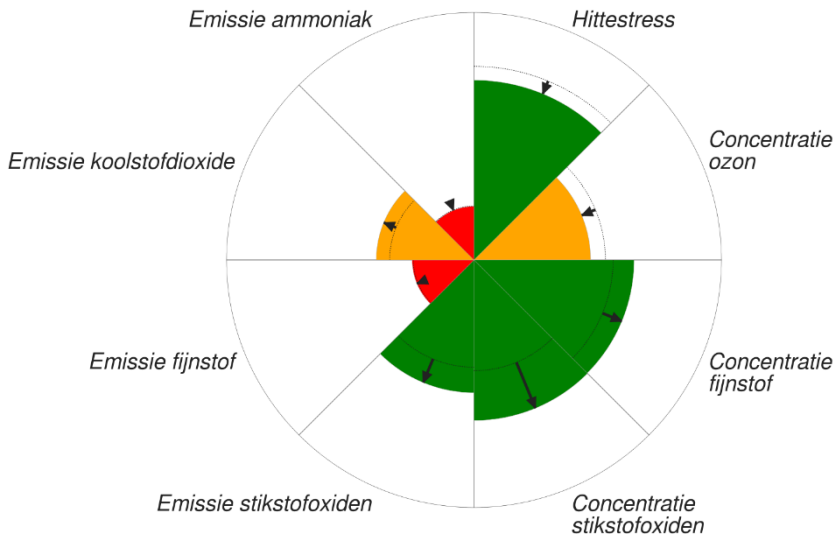
Depositie (=het neerslaan) van stikstof per hectare (in mol per hectare per jaar). Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘stikstofdepositie’ scoort.

Milieu & klimaat; Lucht en klimaat

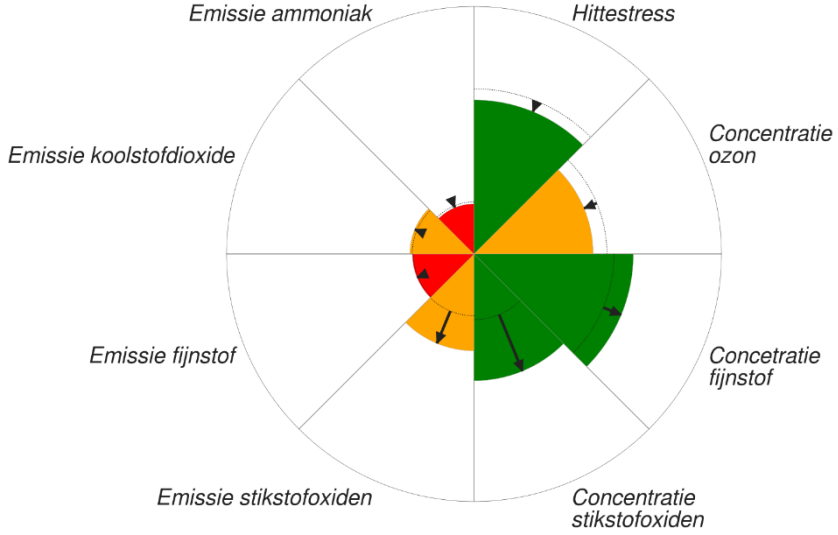
- Hittestress
- Concentratie ozon
- Concentratie fijnstof
- Concentratie stikstofoxiden
- Emissie stikstofoxiden
- Emissie fijnstof
- Emissie koolstofdioxide
- Emissie ammoniak

Bergeijk

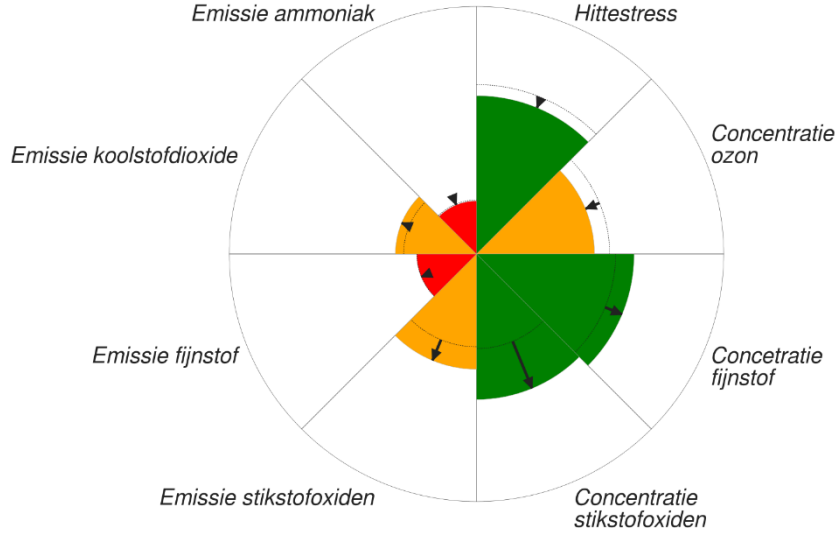

Eersel

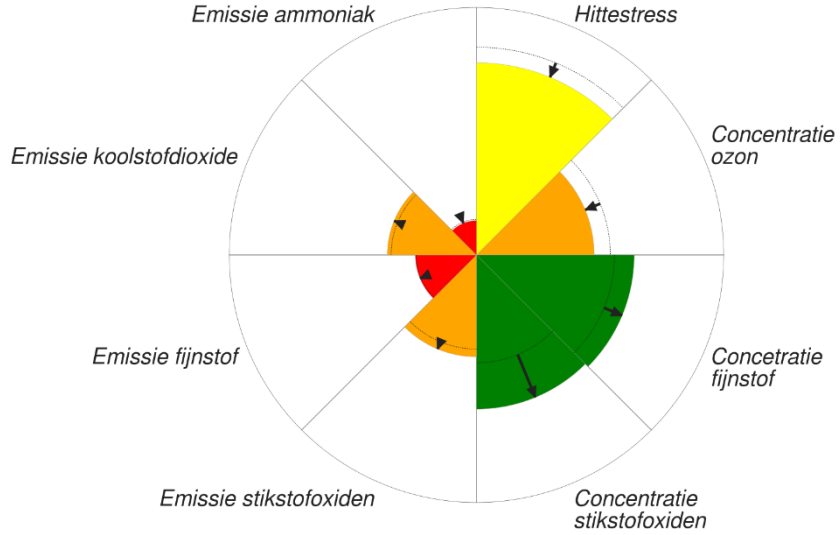

HET pon|telos

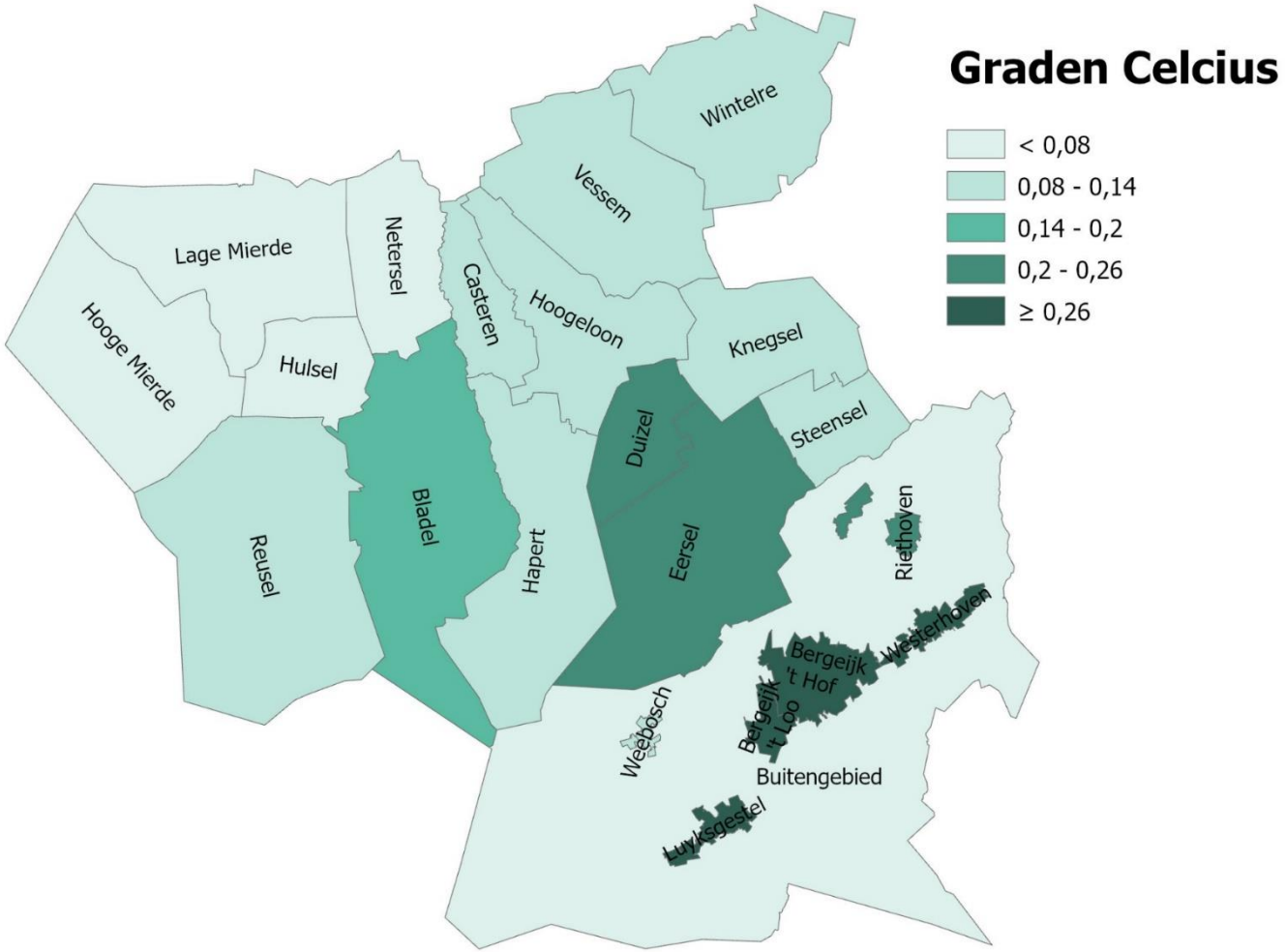
Bladel

Reusel-De Mierden

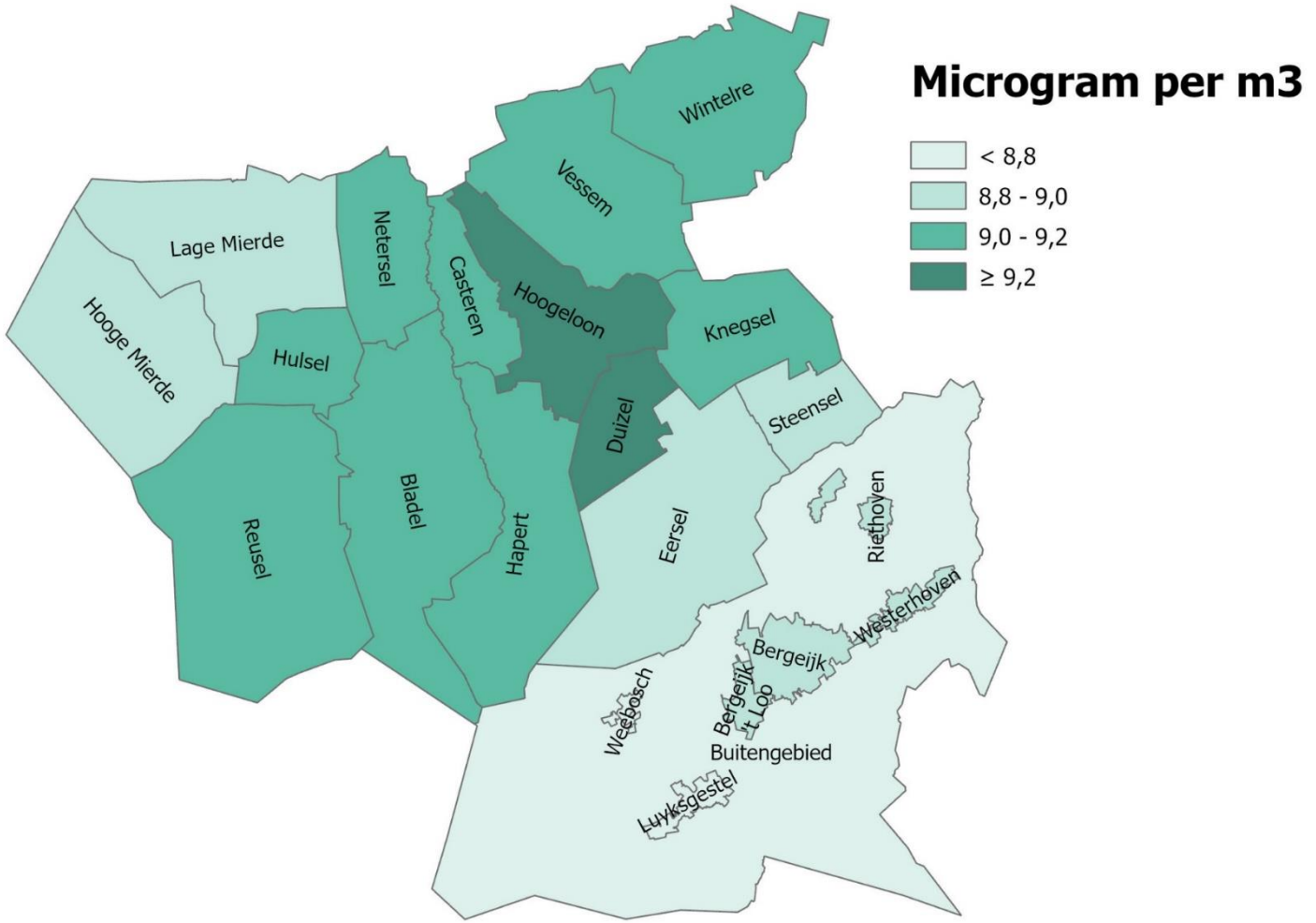

Hittestress

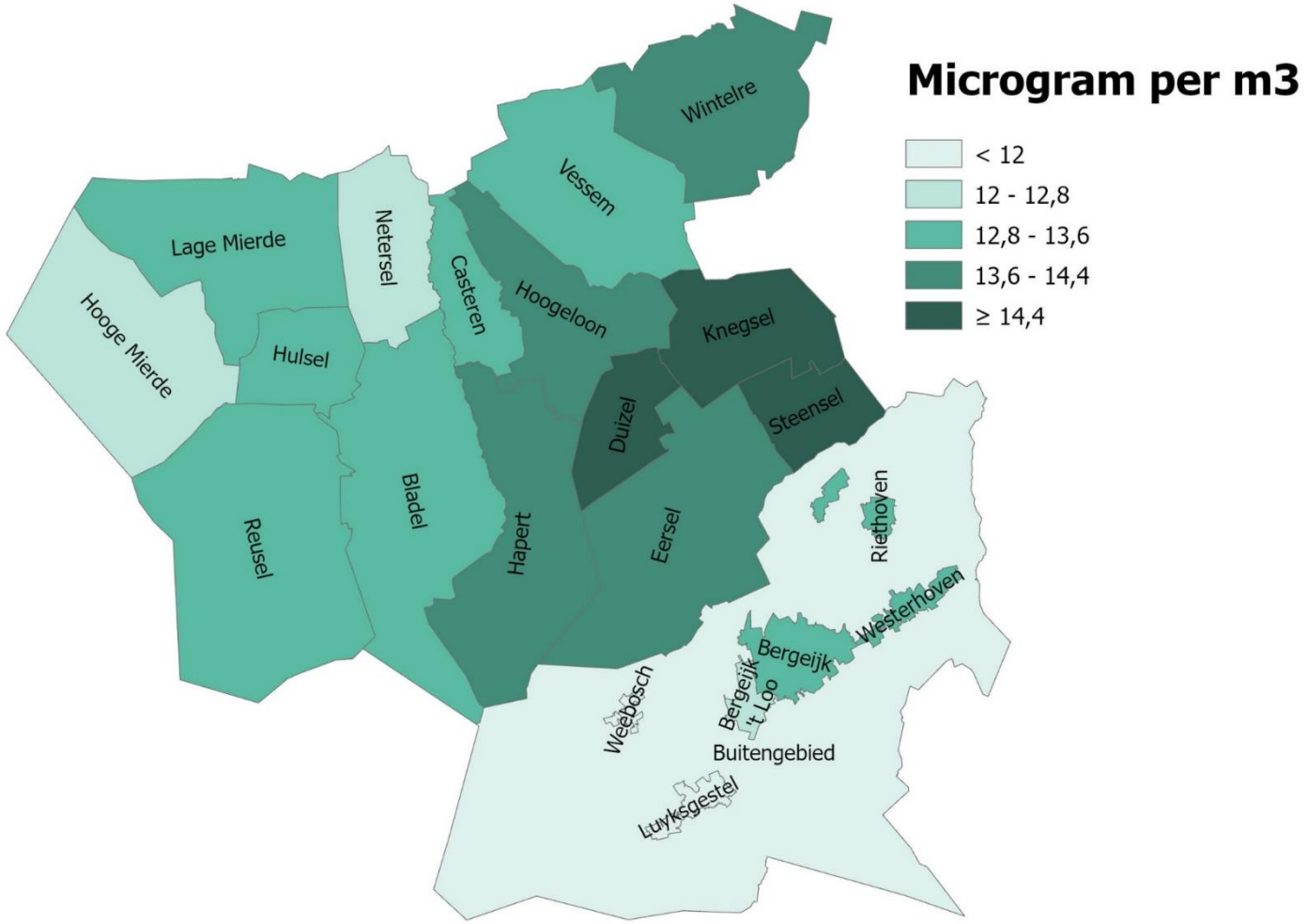
Jaarlijks gemiddelde temperatuurverschil in ºC dat ontstaat door het hitte-eiland effect. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘hittestress’ scoort.

Concentratie fijnstof

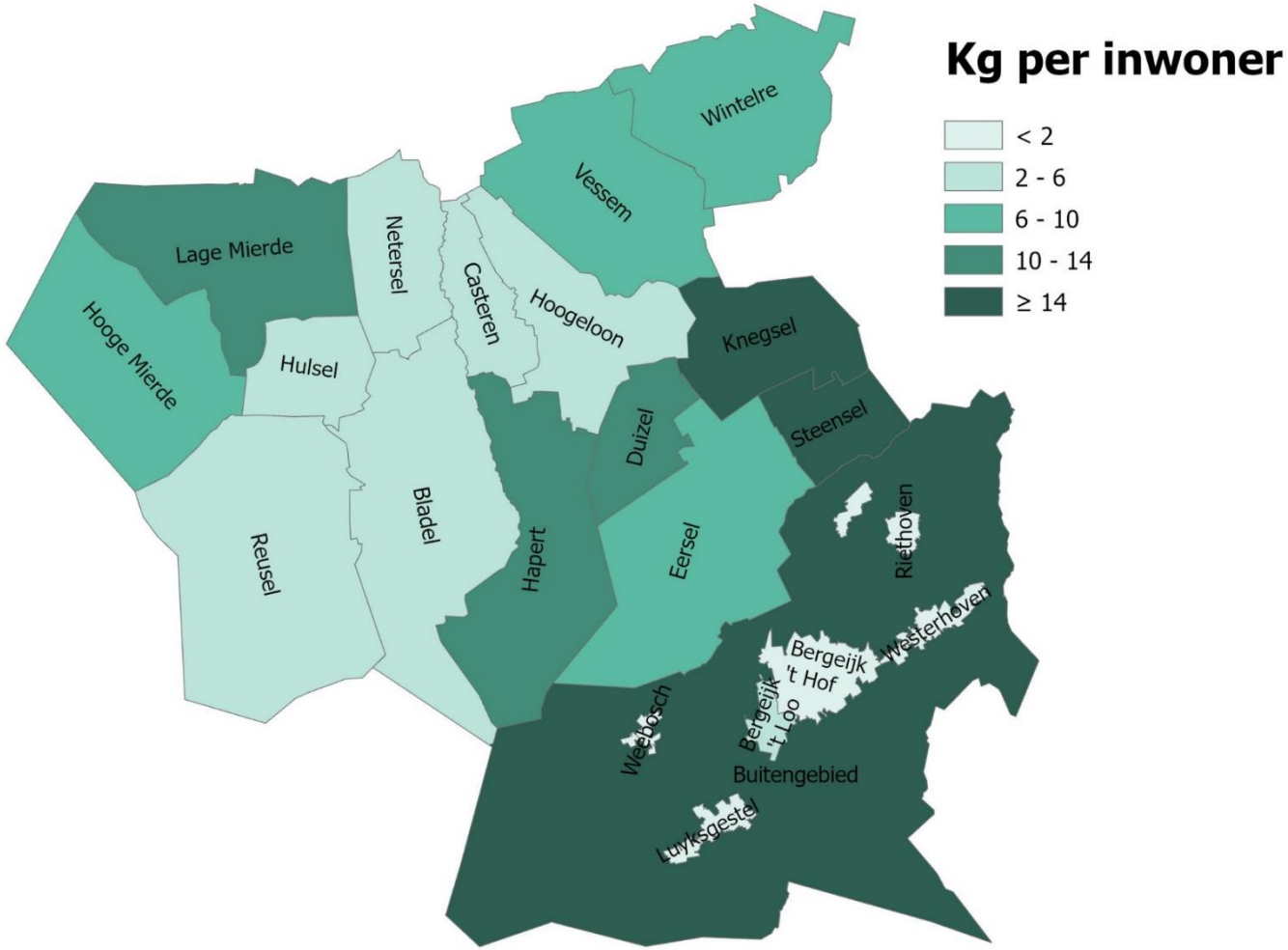
Achtergrondconcentratie fijnstof (PM2.5) in microgram per m3. Fijn stof zijn kleine in de lucht zwevende deeltjes. Doordat fijn stof uit kleine deeltjes bestaat kan het makkelijk ingeademd worden. Eenmaal ingeademd kunnen deeltjes schade aanrichten in het ademhalingsstelsel.
Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op 'concentratie fijnstof' scoort.

Concentratie stikstofoxiden

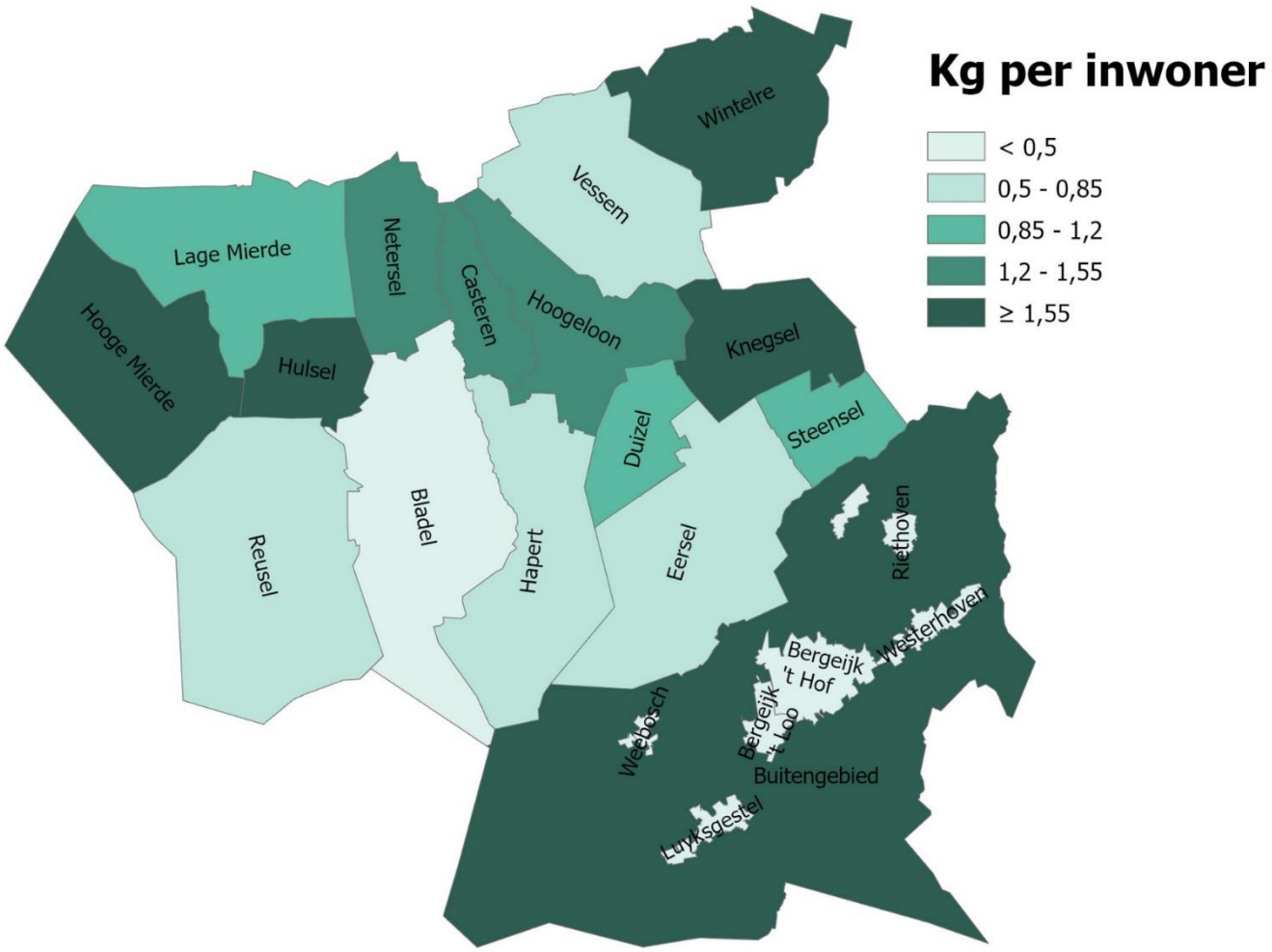
Achtergrondconcentratie stikstofoxiden (NOx) in microgram per m3. Stikstofoxiden (NOx) komt veelal vrij bij verbrandingsprocessen en is daarmee een belangrijke indicator voor vervuiling veroorzaakt door gemotoriseerd verkeer. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘concentratie stikstofoxiden’ scoort.

Emissie stikstofoxiden

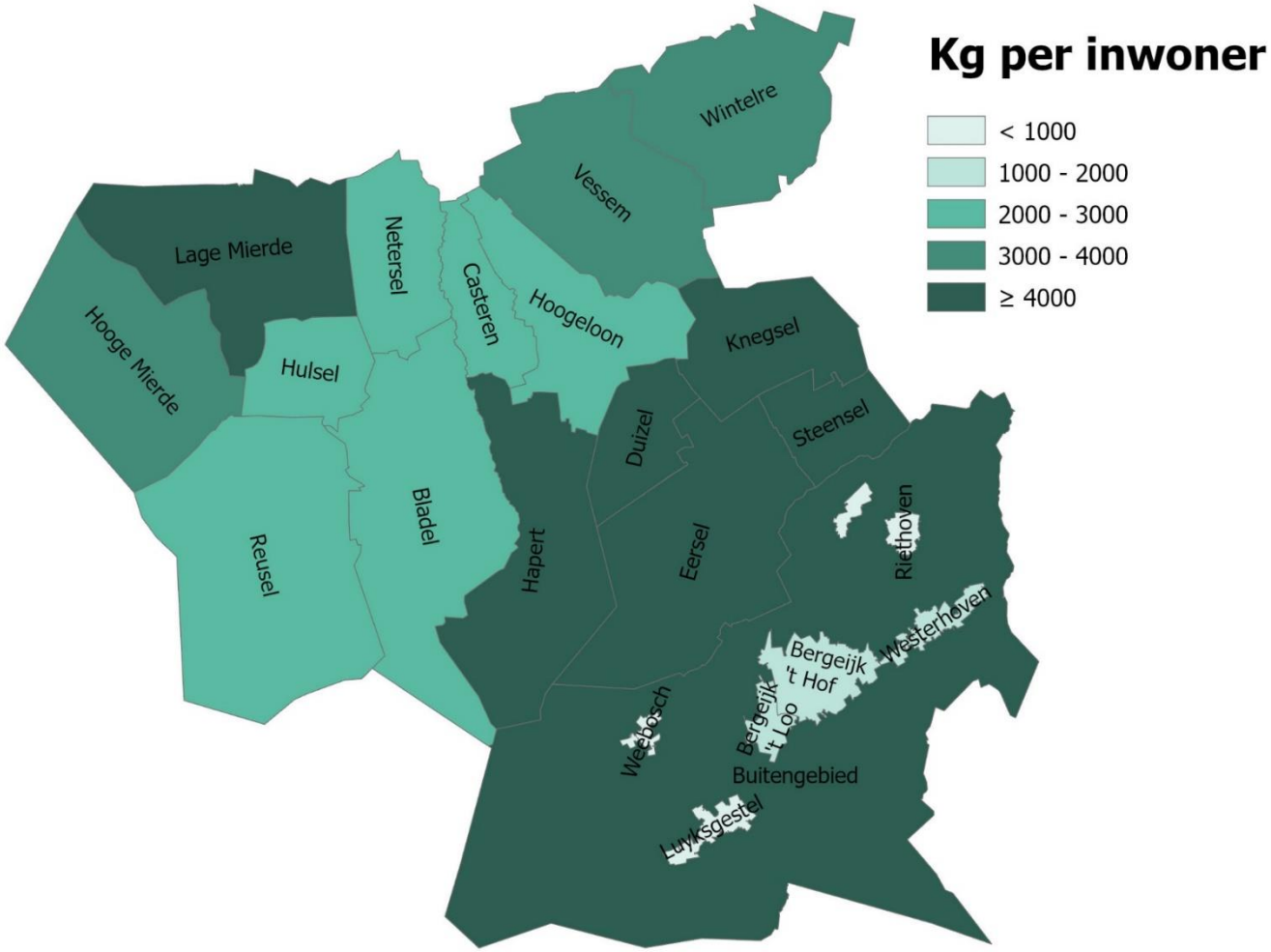
Emissie (= uitstoot) stikstofoxiden in kg per inwoner. Stikstofoxiden (NOx) komt veelal vrij bij verbrandingsprocessen en is daarmee een belangrijke indicator voor vervuiling veroorzaakt door gemotoriseerd verkeer. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘emissie stikstofoxiden’ scoort.

Emissie fijnstof

Emissie (= uitstoot) van fijnstof (PM2.5) in kg per inwoner. Fijn stof zijn kleine in de lucht zwevende deeltjes. Doordat fijn stof uit kleine deeltjes bestaat kan het makkelijk ingeademd worden. Eenmaal ingeademd kunnen deeltjes schade aanrichten in het ademhalingsstelsel.
Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘emissie fijnstof’ scoort.

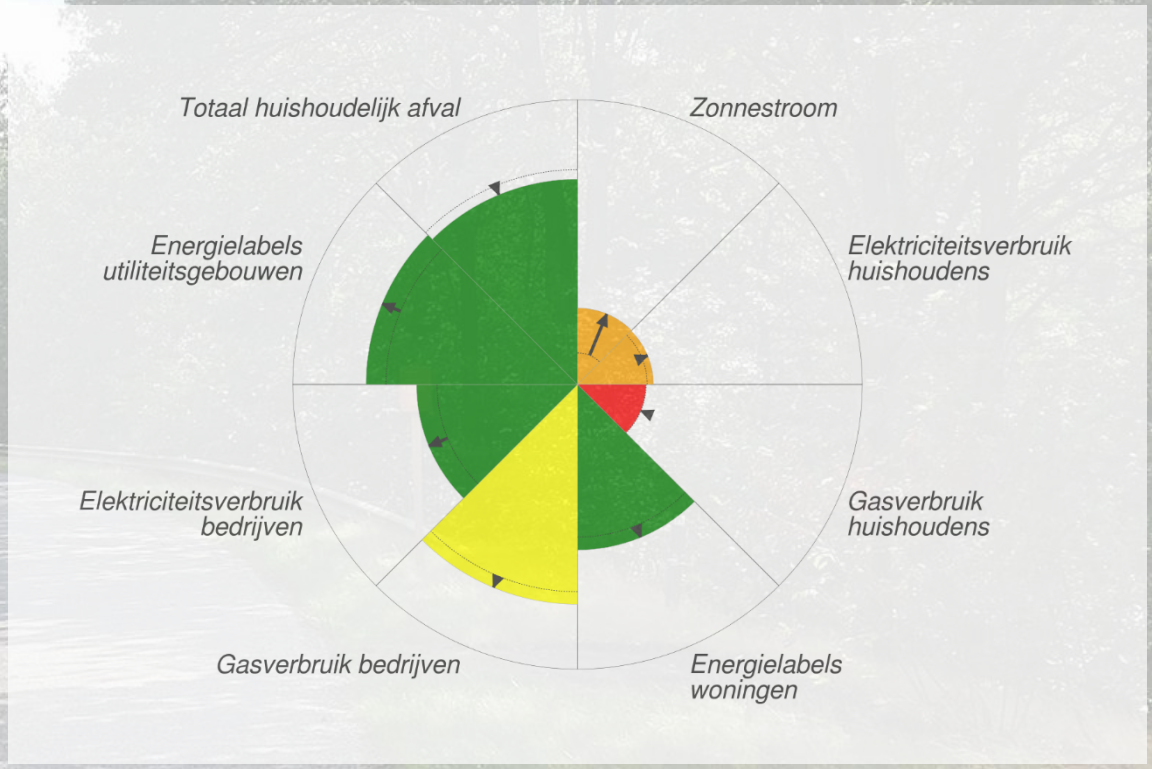
Emissie koolstofdioxide

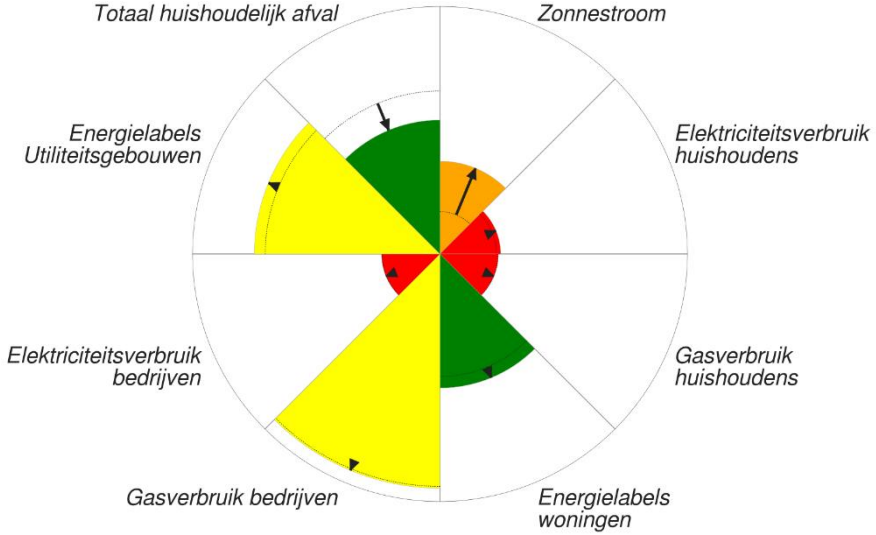
Emissie (= uitstoot) van koolstofdioxide in kg per inwoner. Koolstofdioxide is het gas dat de grootste bijdrage levert aan de toename van het broeikaseffect. Door de versterking van het broeikaseffect blijft de ingestraalde warmte van de zon meer aan het aardoppervlak, waardoor het warmer wordt.
Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘emissie koolstofdioxide’ scoort.

Milieu & klimaat; Energie en grondstoffen

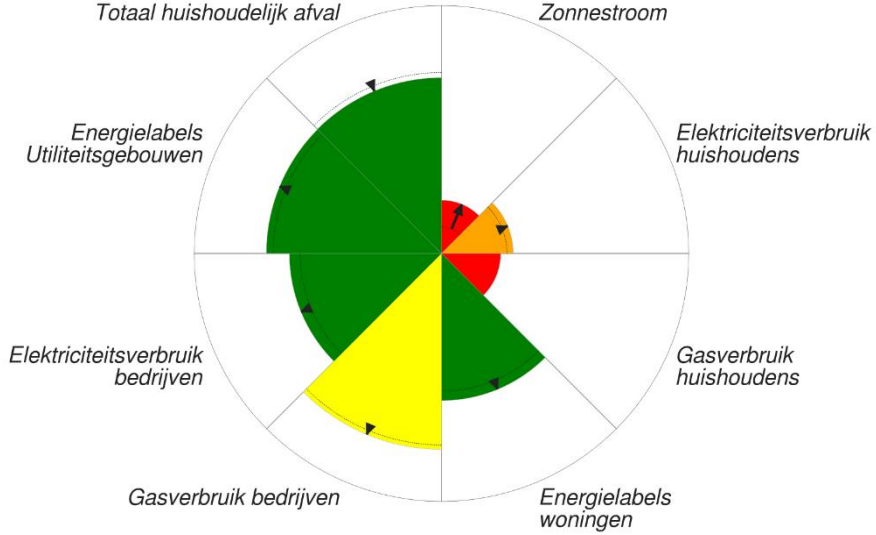
- Zonnestroom
- Elektriciteitsverbruik huishoudens
- Gasverbruik huishoudens
- Energielabels woningen
- Gasverbruik bedrijven
- Elektriciteitsverbruik bedrijven
- Energielabels utiliteitsgebouwen
- Totaal huishoudelijk afval

Bergeijk

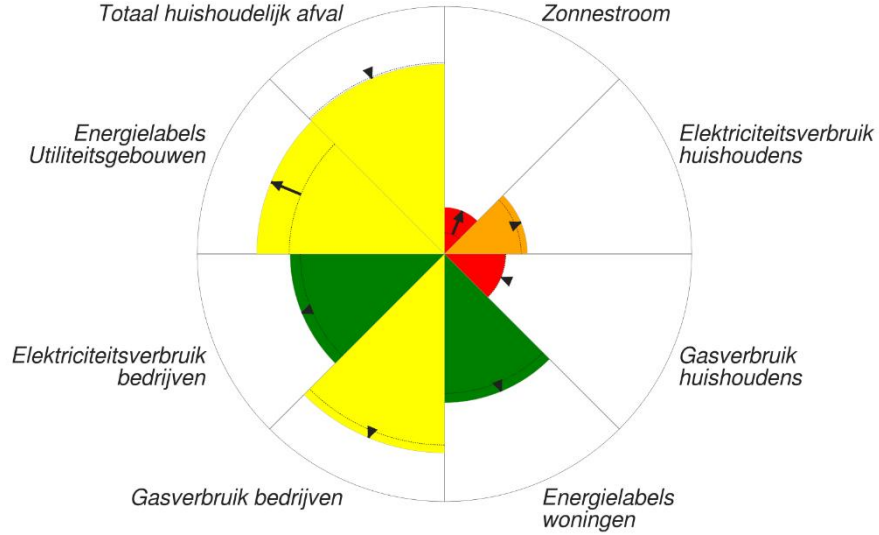

Eersel

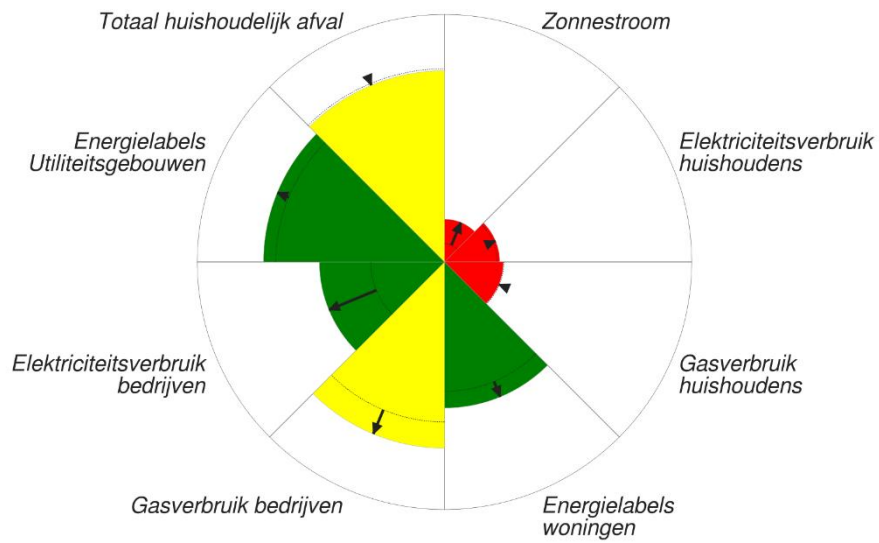

HET pon|telos

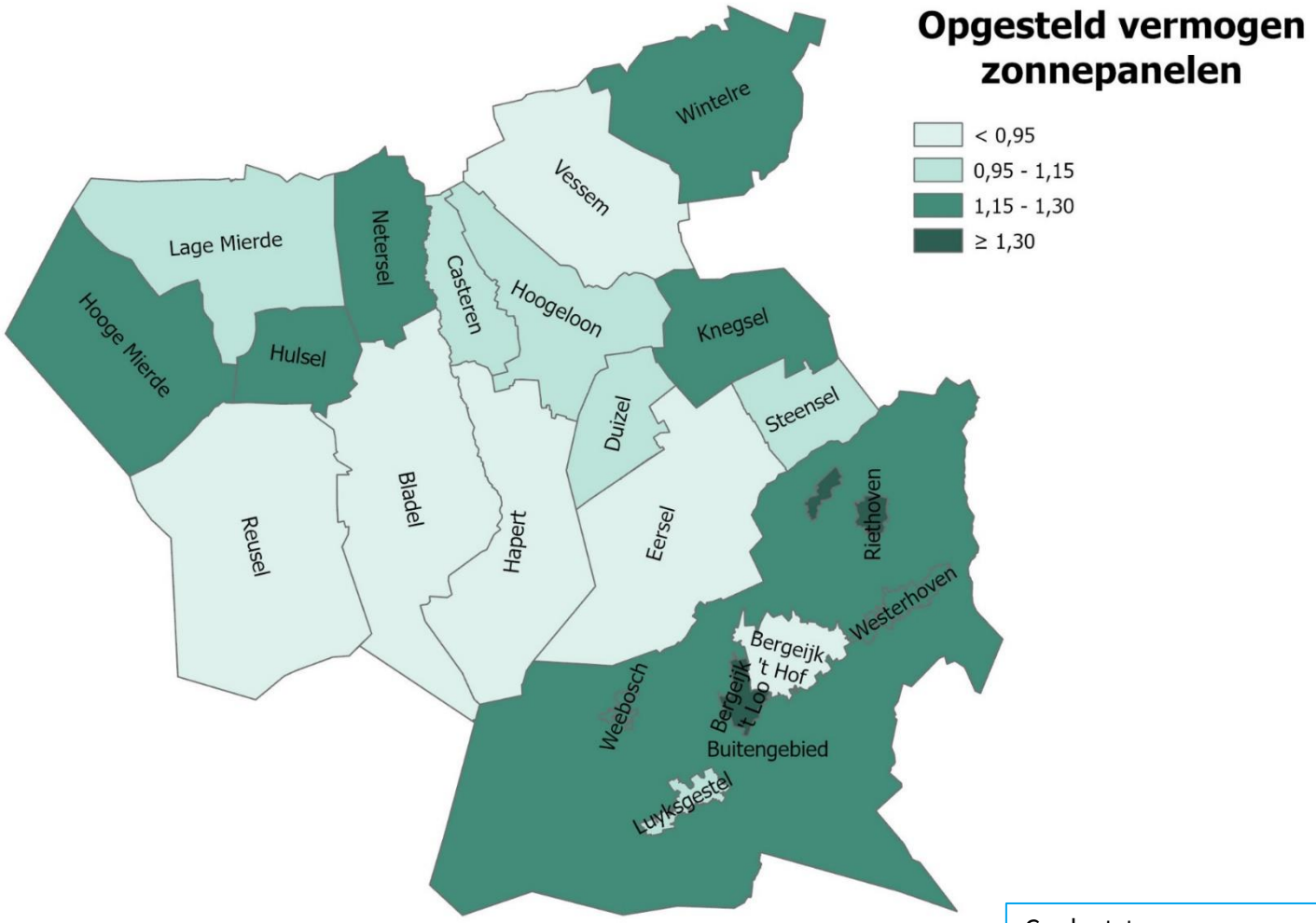
Bladel

Reusel-De Mierden

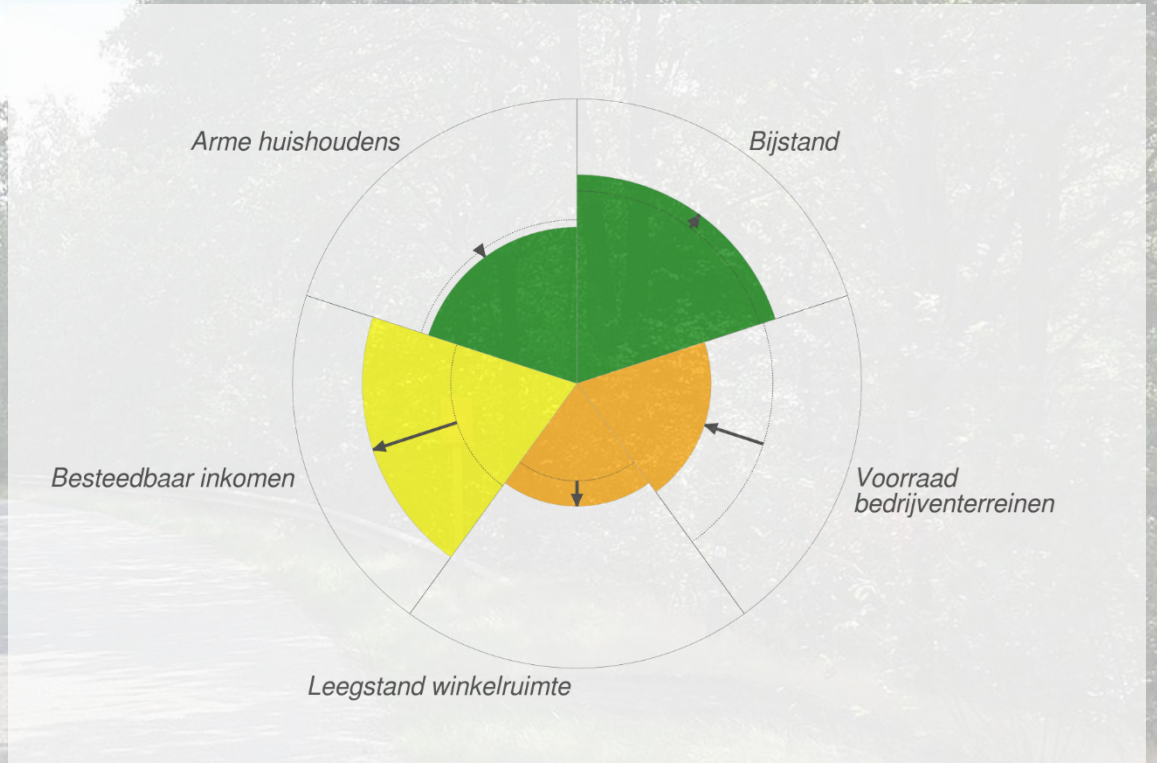
Zonnestroom

Geplaatst vermogen aan zonnepanelen per hectare (in kW/km2)
Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te beter de kern op ‘zonnestroom’ scoort.

Materiële welvaart

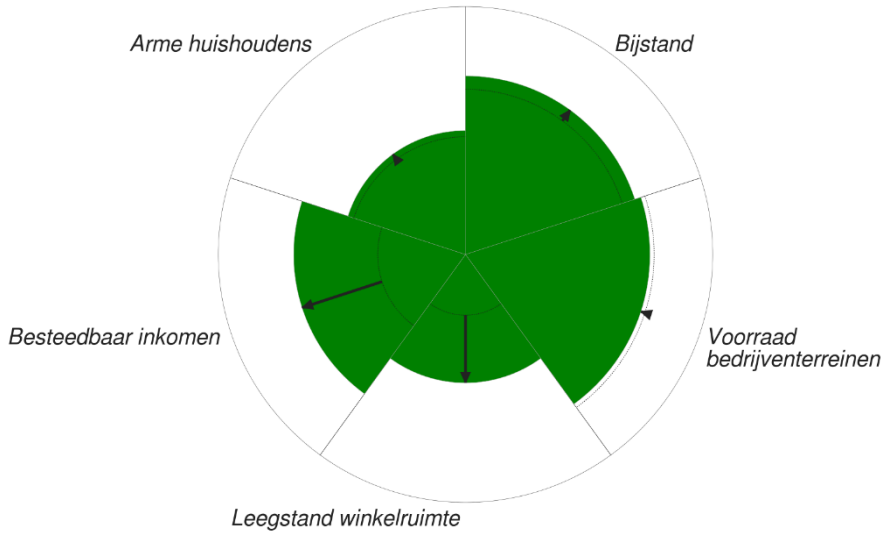
- Bijstand
- Voorraad bedrijventerreinen
- Leegstand winkelruimte
- Besteedbaar inkomen
- Arme huishoudens

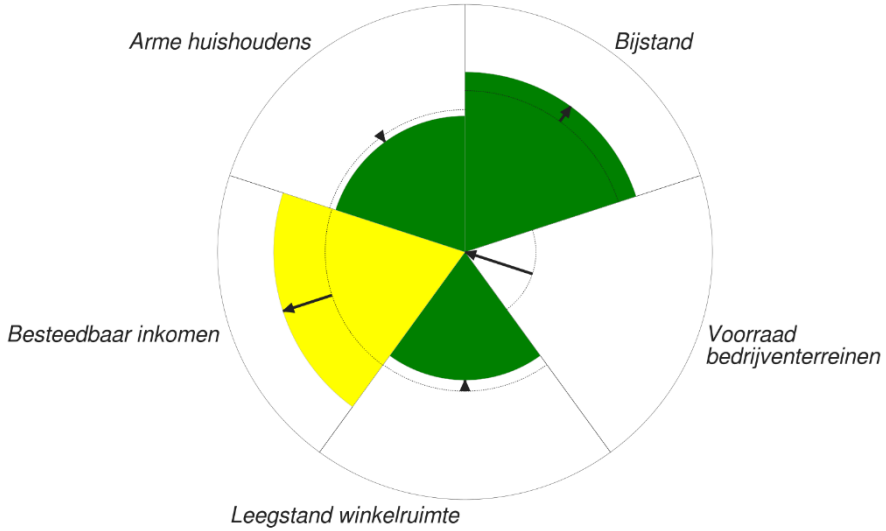
Bergeijk

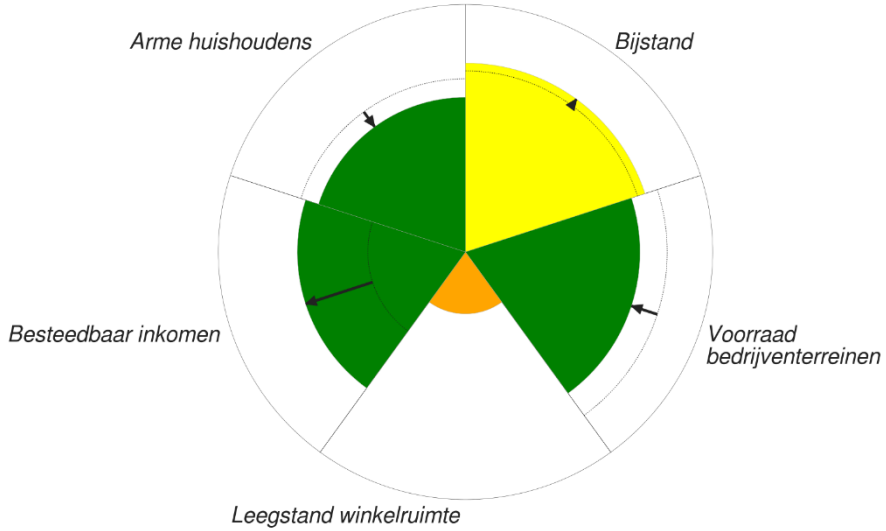
Bladel

Eersel

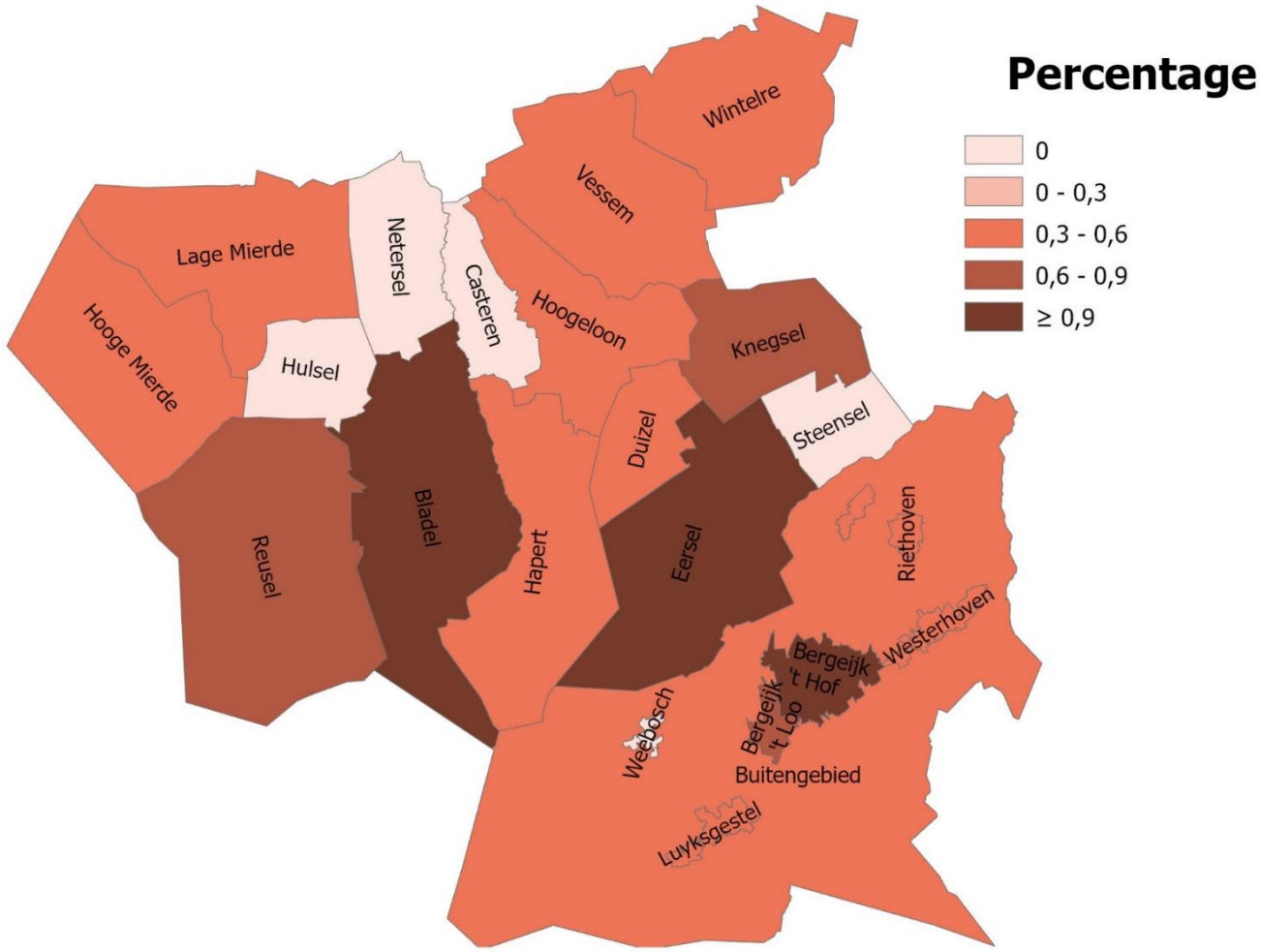

Reusel-De Mierden

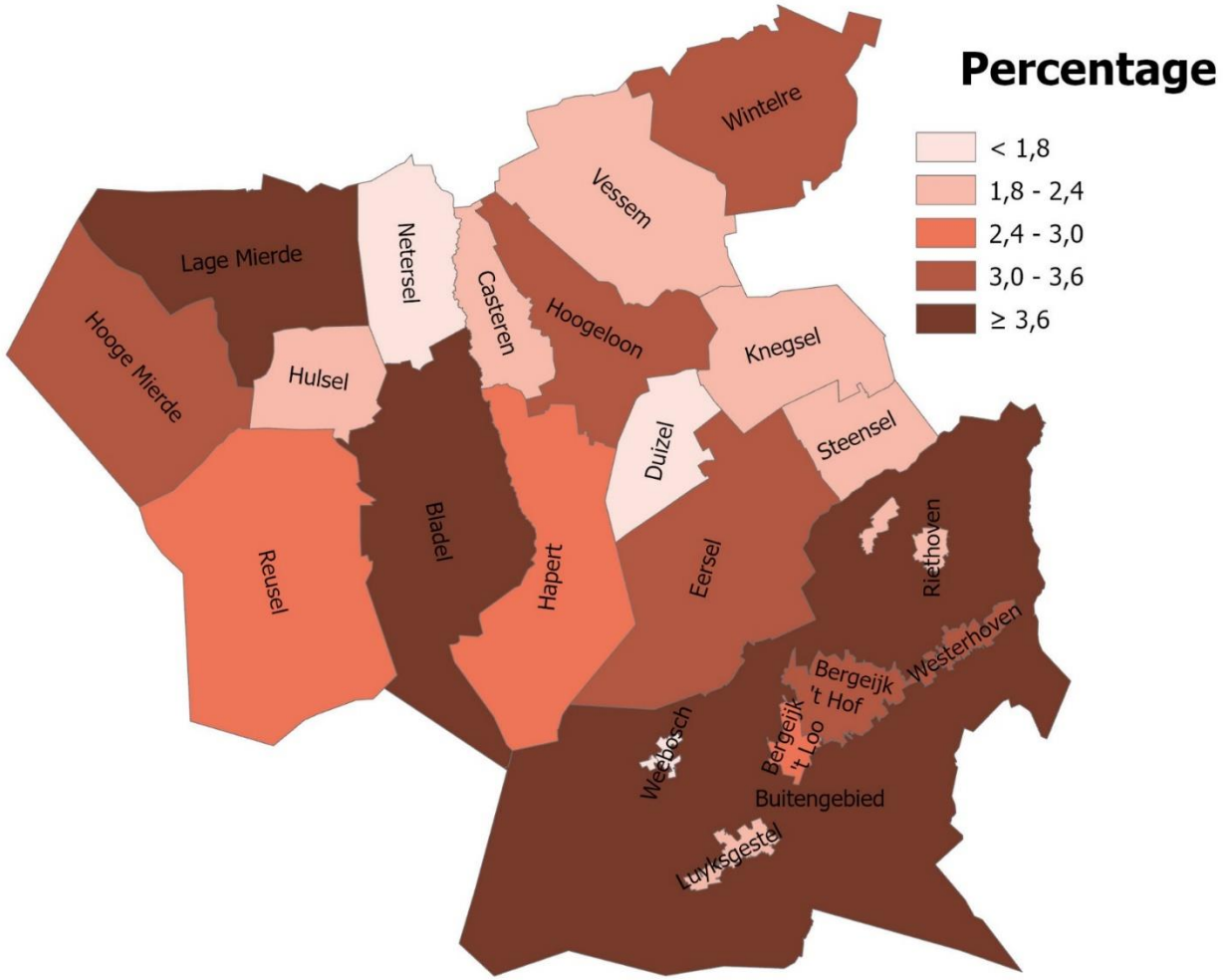
HET pon|telos

Bijstand

Percentage inwoners in de bijstand t.o.v. de potentiële beroepsbevolking gemiddeld per jaar. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘bijstand’ scoort.

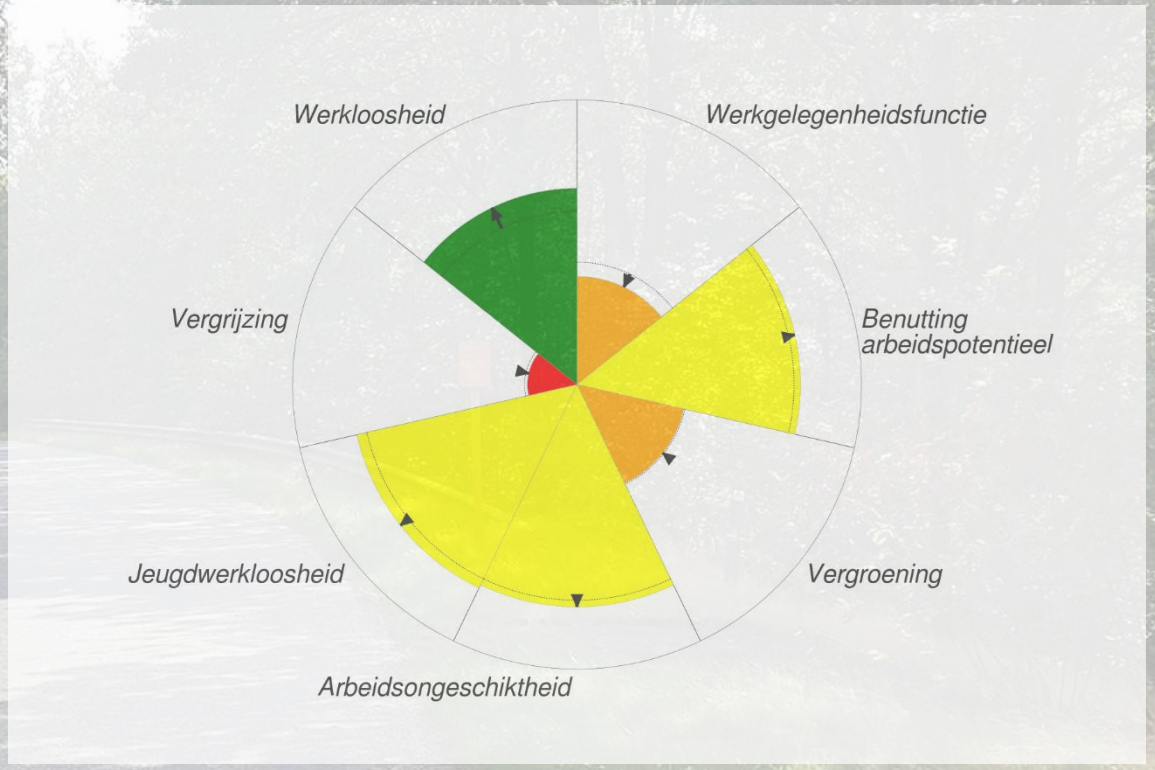
Arme huishoudens

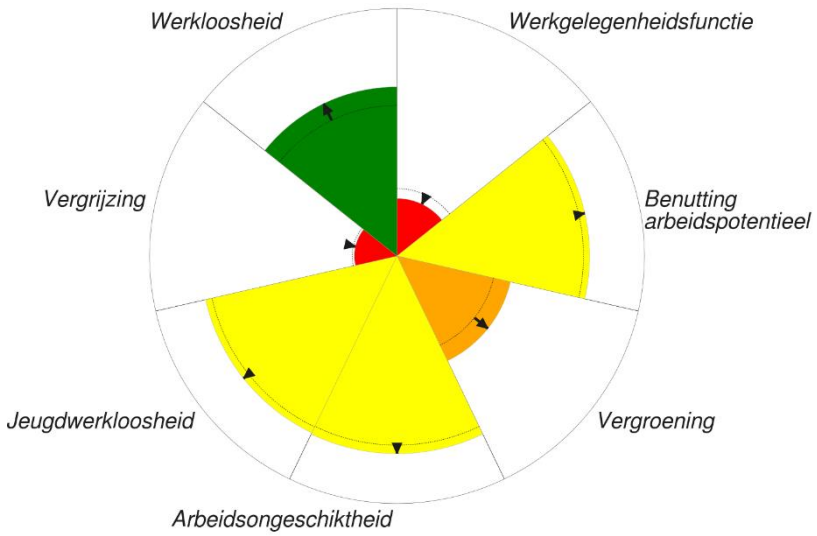
Percentage huishoudens met inkomen tot 105% van het sociale minimum gedurende 4 jaar of langer. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘arme huishoudens’ scoort.

Arbeid

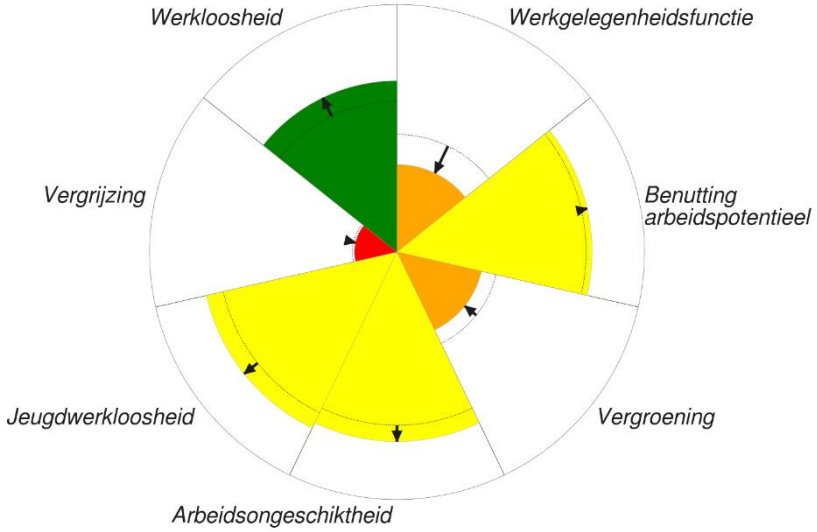
- Werkgelegenheidsfunctie
- Benutting arbeidspotentieel
- Vergroening
- Arbeidsongeschiktheid
- Jeugdwerkloosheid
- Vergrijzing
- Werkloosheid

Bergeijk

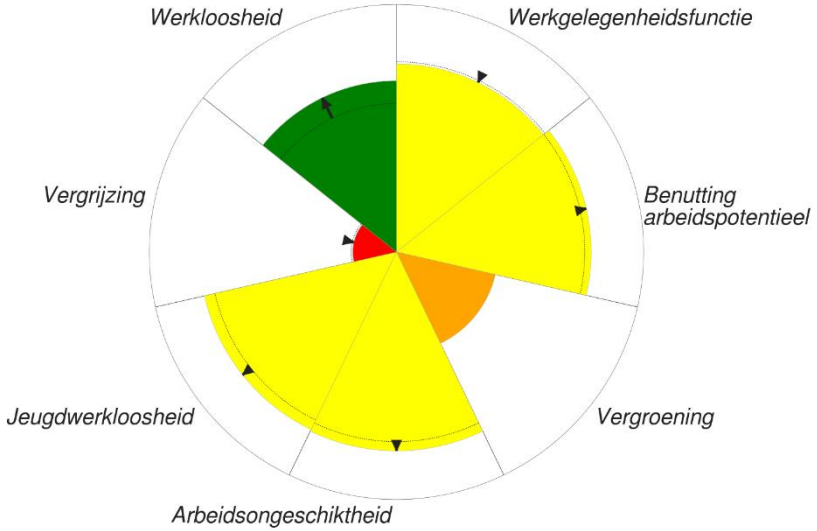

Eersel

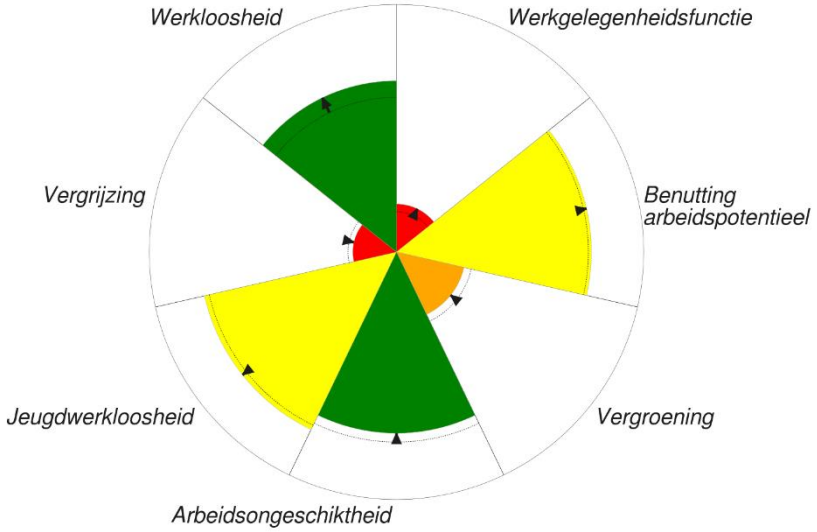

HET pon|telos

Bladel

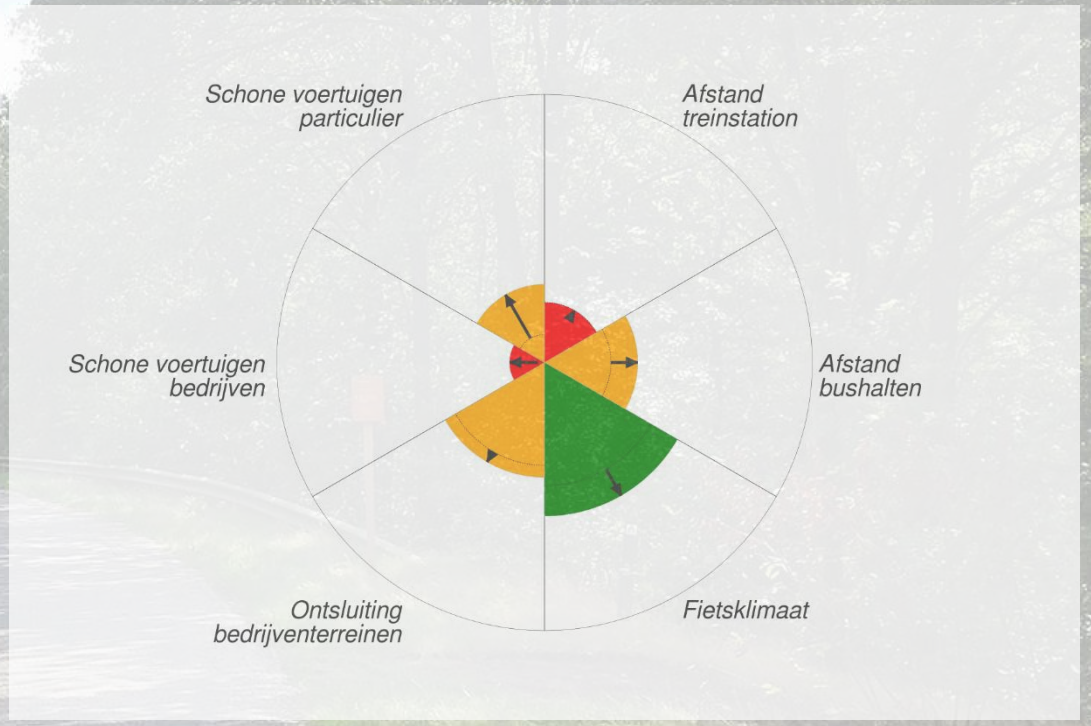

Reusel-De Mierden

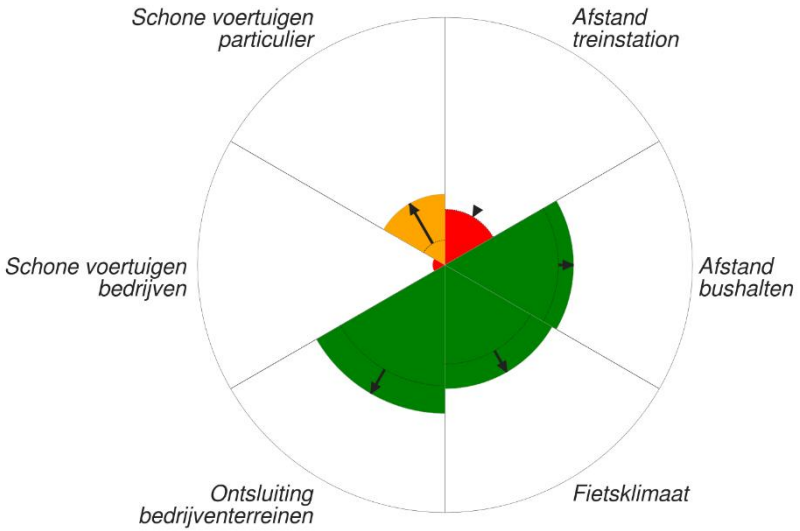

Mobiliteit

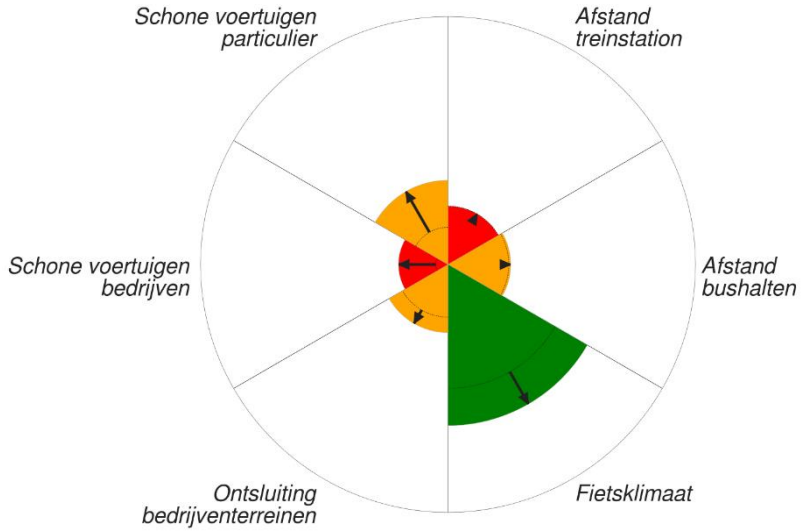
- Afstand treinstation
- Afstand bushalten
- Fietsklimaat
- Ontsluiting bedrijventerreinen
- Schone voertuigen bedrijven
- Schone voertuigen particulier

Bergeijk

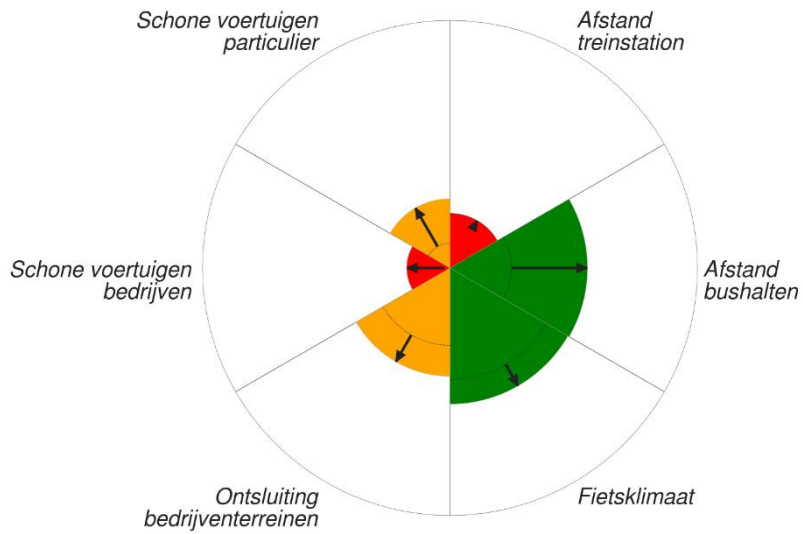

Eersel

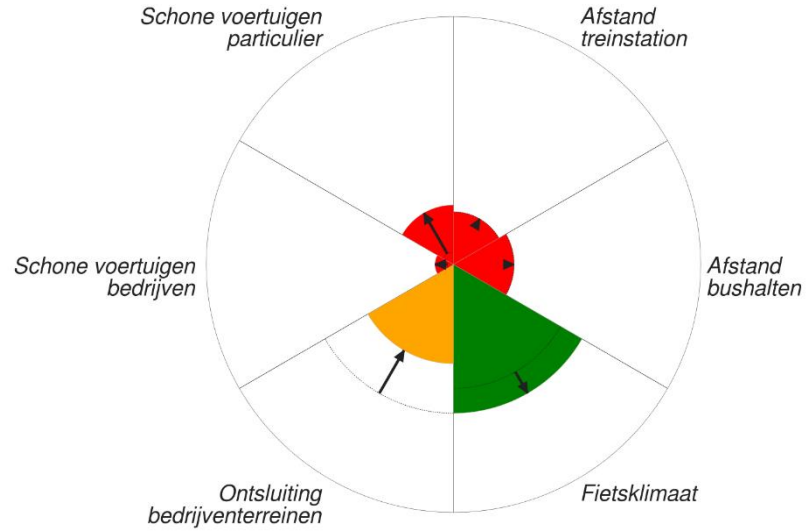

HET pon|telos

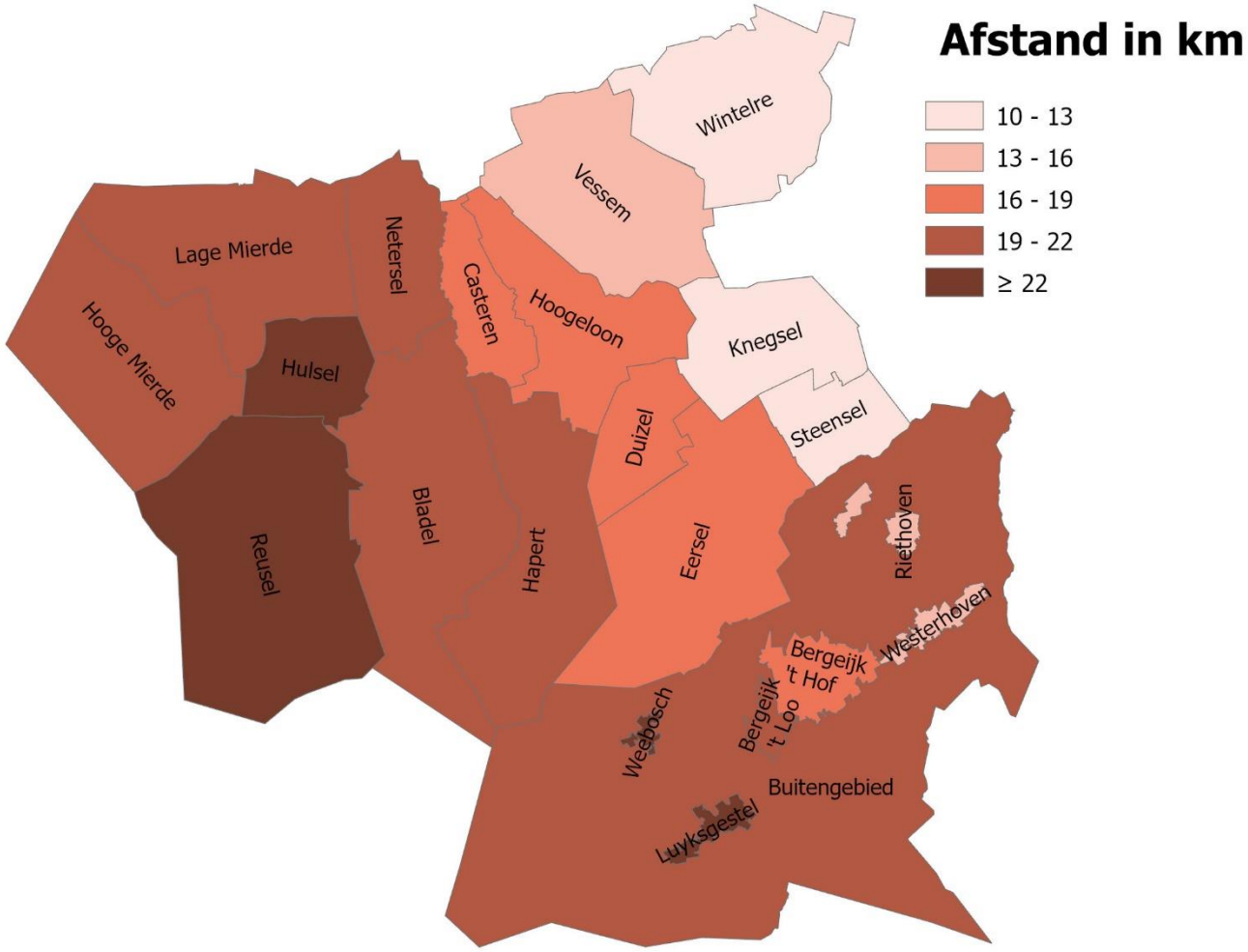
Bladel

Reusel-De Mierden

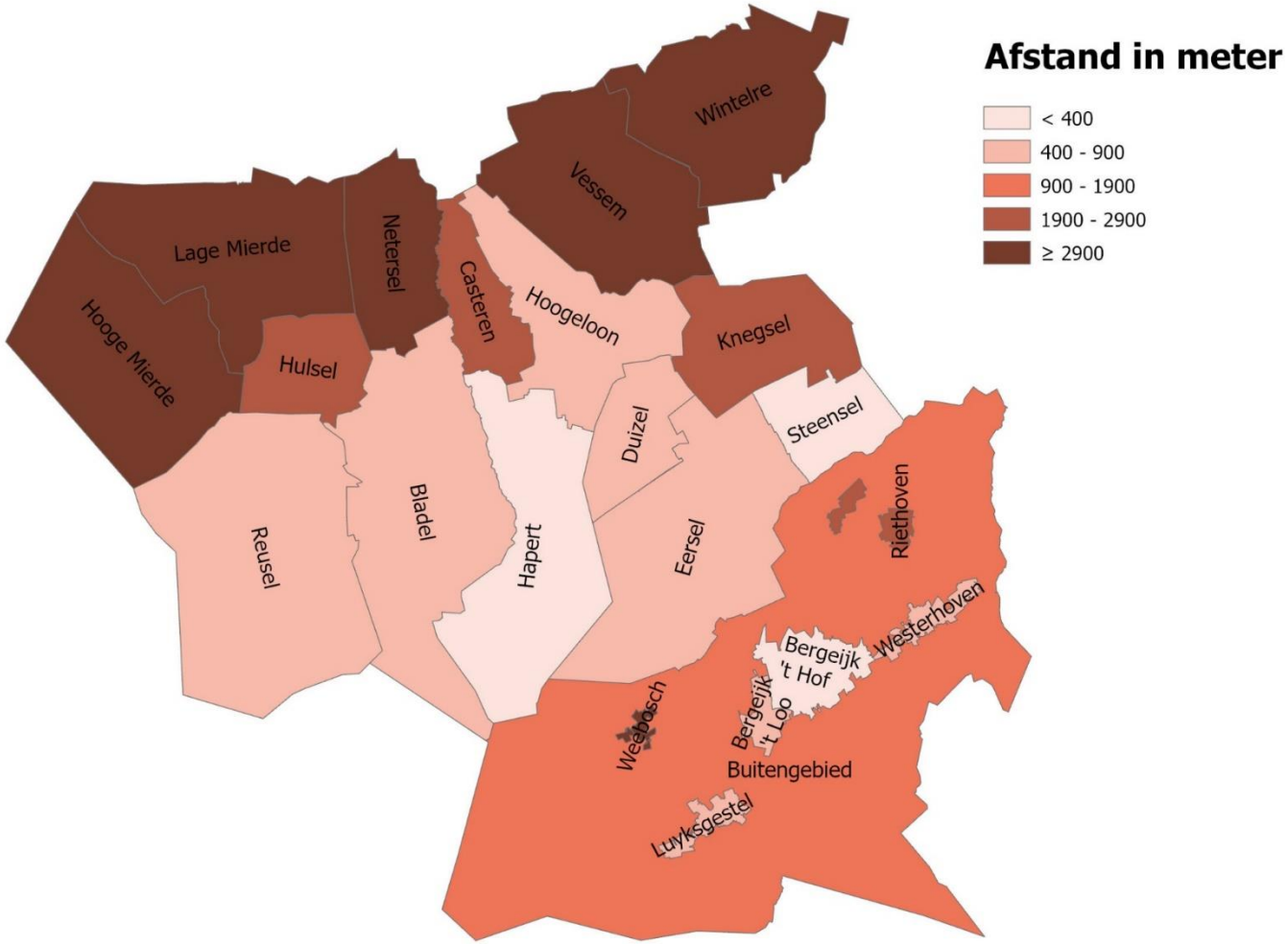

Afstand treinstation

Gemiddelde afstand tot treinstation in km. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘afstand treinstation’ scoort.

Afstand bushalten

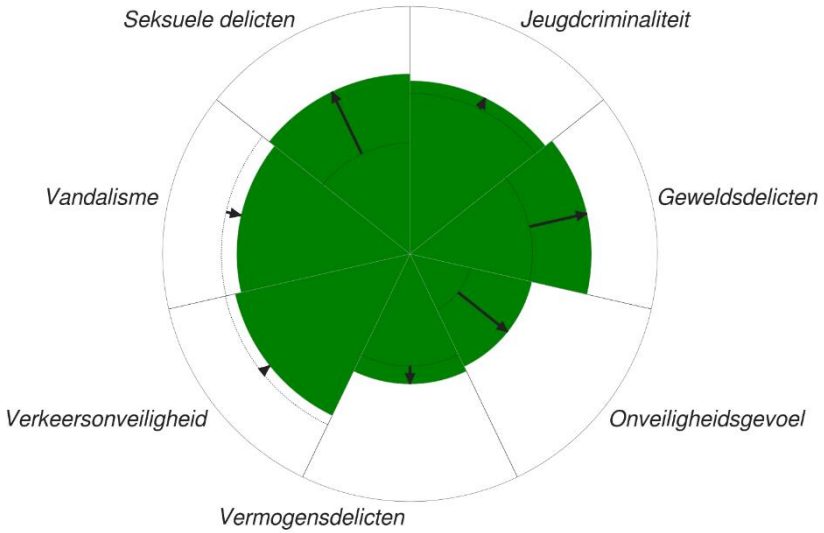
Gemiddelde afstand tot bushalten waar op weekdagen minimaal 2 bussen per uur stoppen tussen 07:00 en 20:00. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘afstand bushalten’ scoort.

Veiligheid

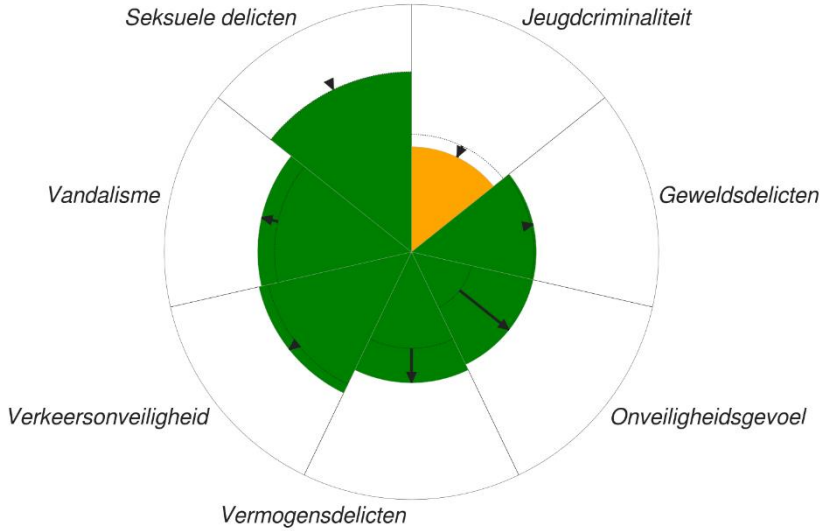
- Jeugdcriminaliteit
- Geweldsdelicten
- Onveiligheidsgevoel
- Vermogensdelicten
- Verkeersonveiligheid
- Vandalisme
- Seksuele delicten

Bergeijk

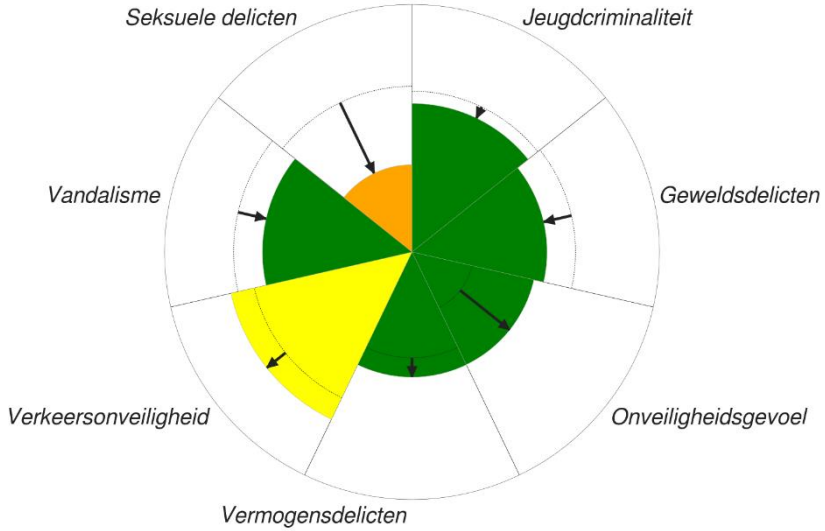

Eersel

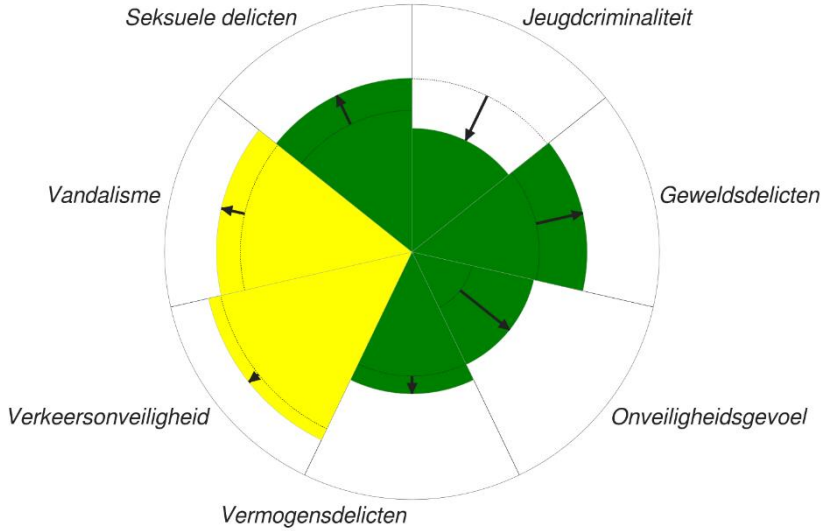

HET pon|telos

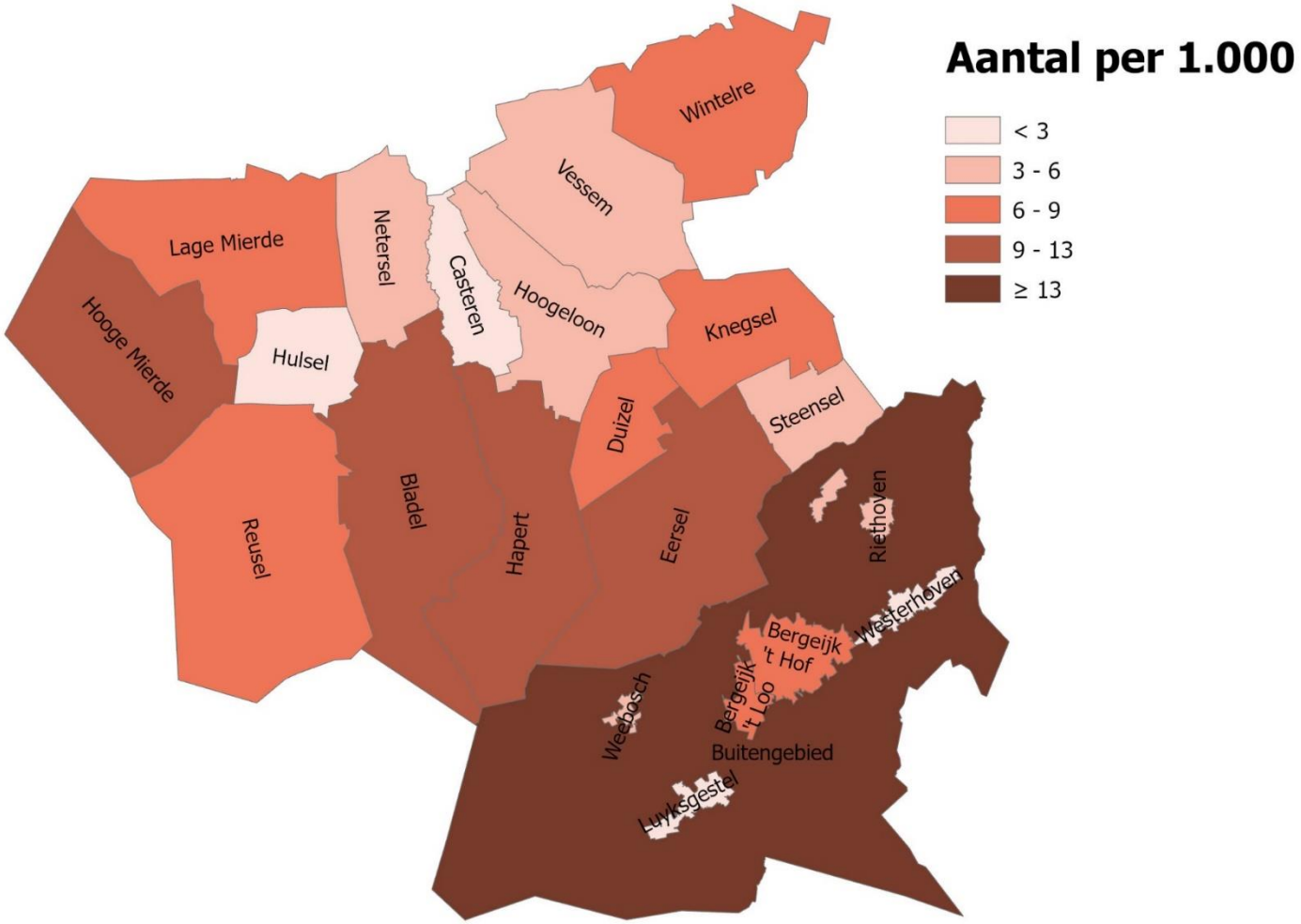
Bladel

Reusel-De Mierden

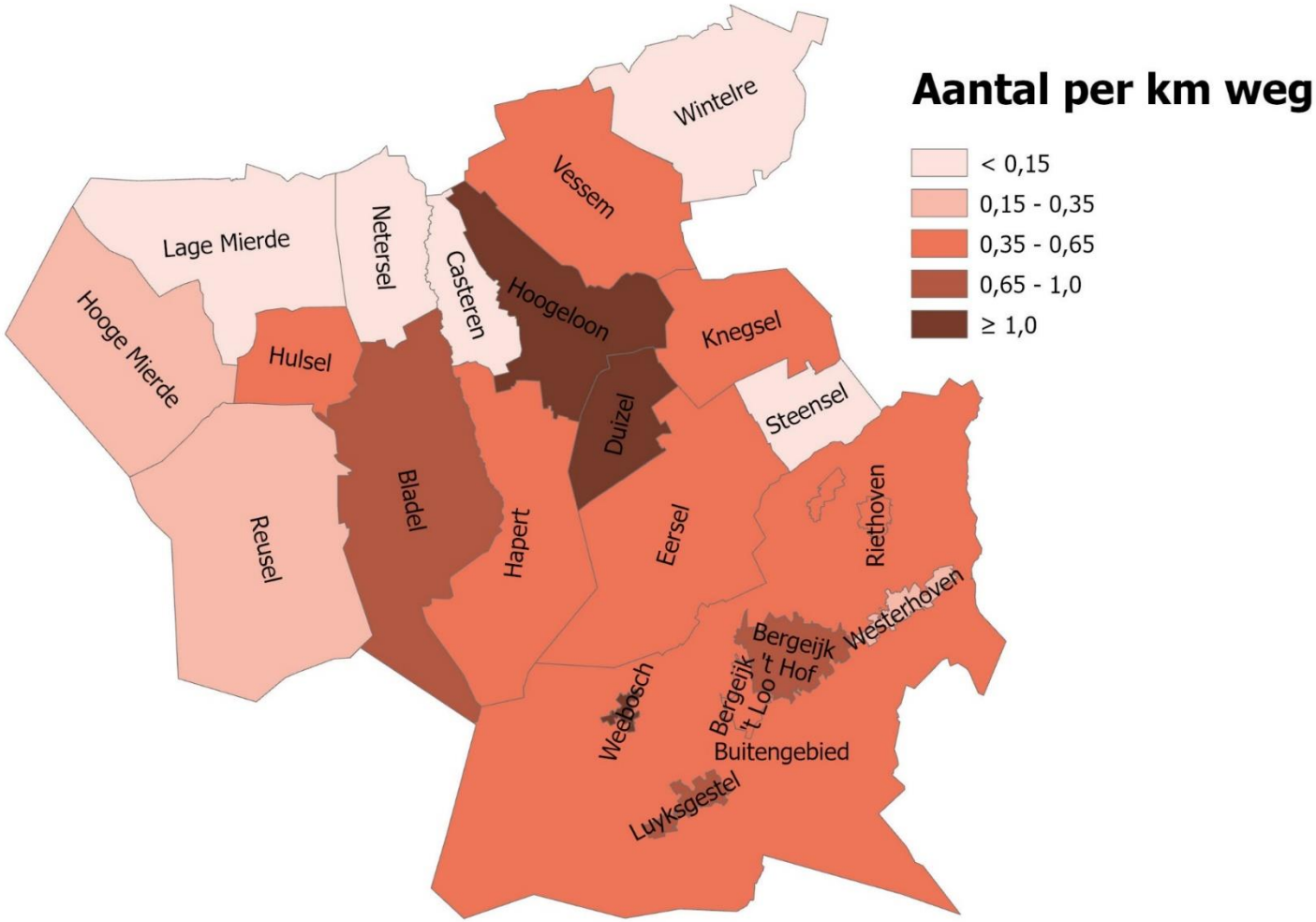

Vermogensdelicten

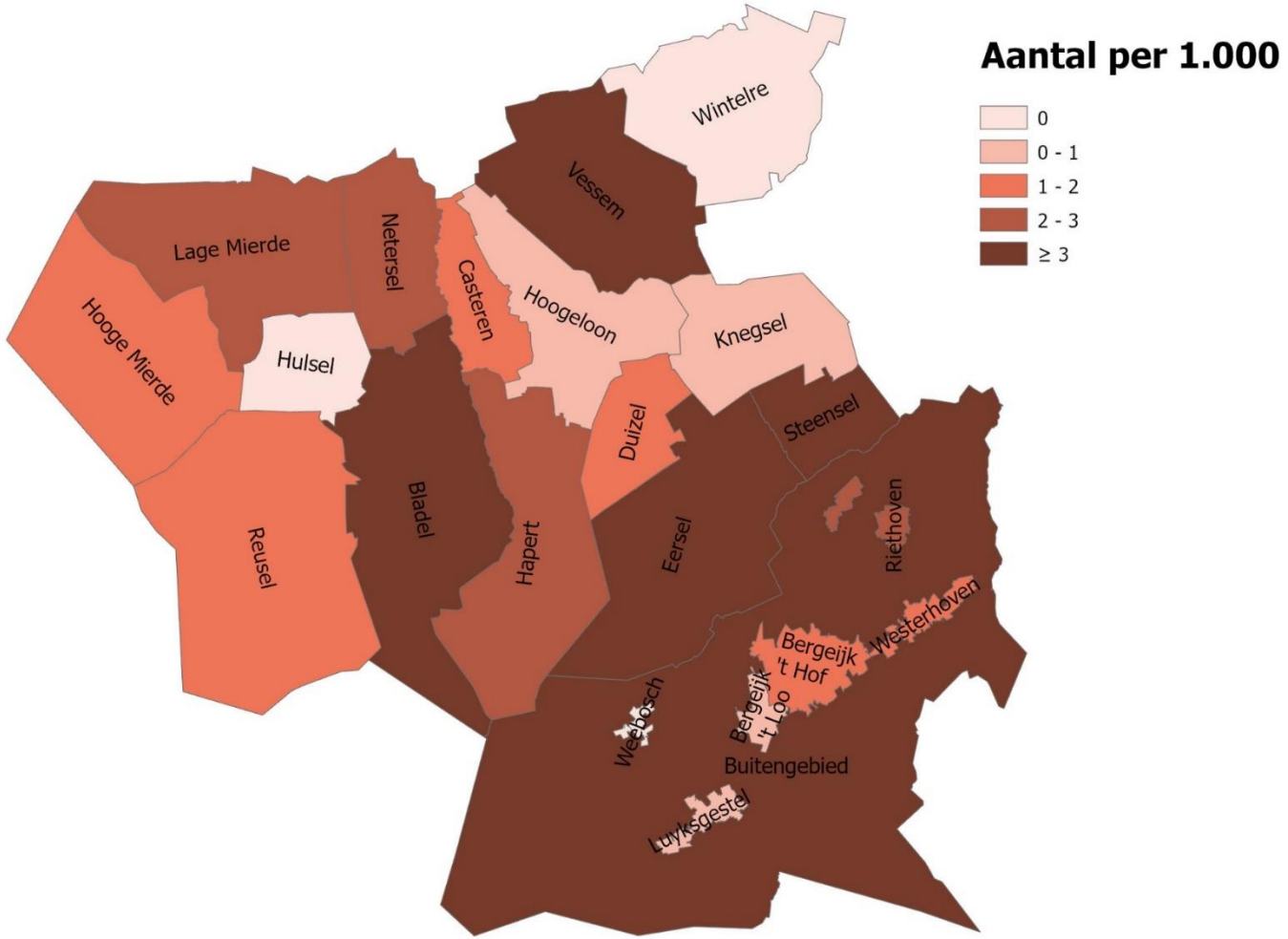
Het aantal geregistreerde vermogensdelicten per 1.000 inwoners. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op 'vermogensdelicten' scoort.

Verkeersonveiligheid

Aantal geregistreerde verkeersongevallen per kilometer rijks- en provinciale weg. (van gemeentelijke wegen zijn geen data beschikbaar) Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘verkeersonveiligheid’ scoort.

Vandalisme

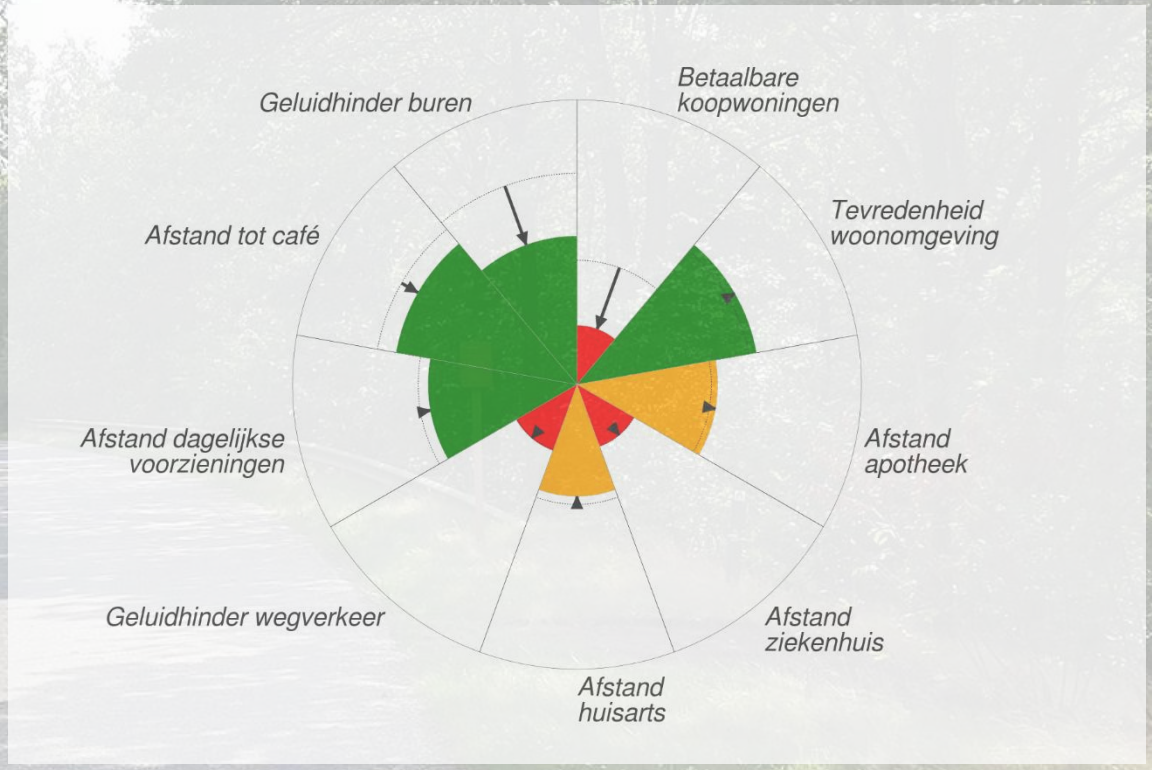

Het aantal geregistreerde vandalisme-delicten per 1.000 inwoners. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘vandalisme’ scoort.

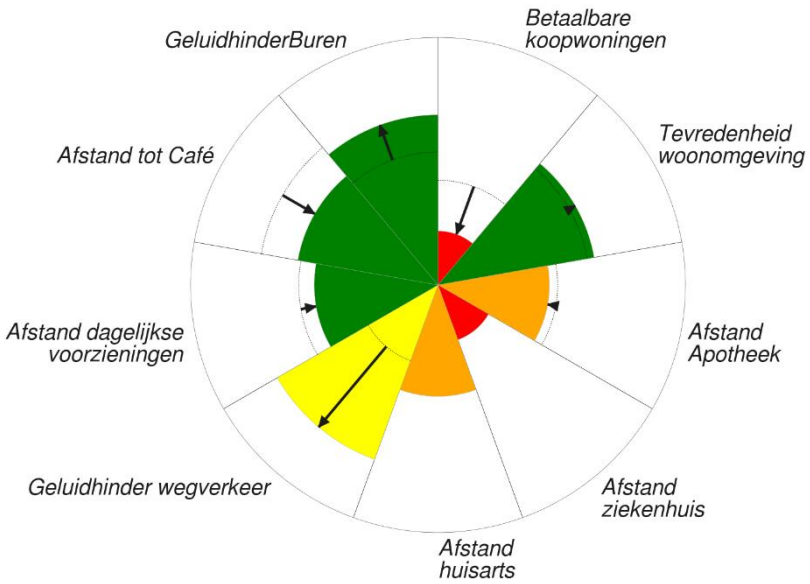
HET pon|telos

Wonen

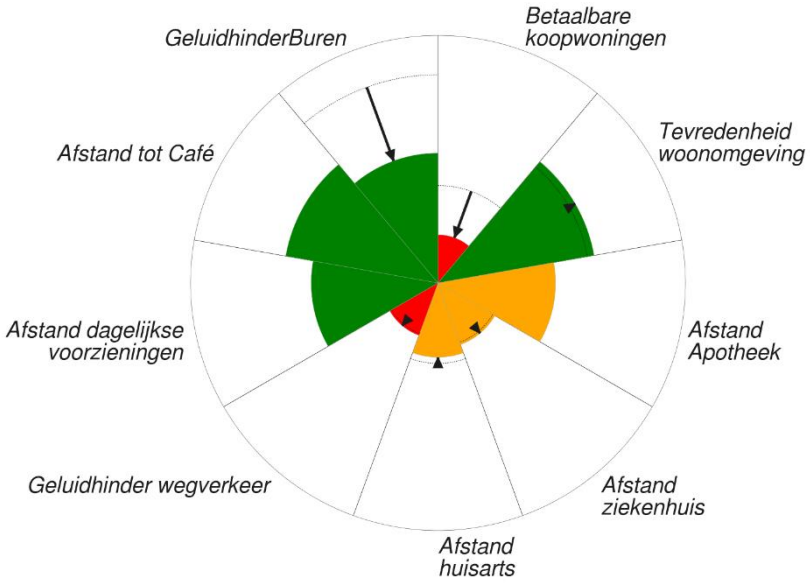
- Betaalbare koopwoningen
- Tevredenheid woonomgeving
- Afstand apotheek
- Afstand ziekenhuis
- Afstand huisarts
- Geluidhinder wegverkeer
- Afstand dagelijkse voorzieningen
- Afstand tot café
- Geluidhinder buren

Bergeijk

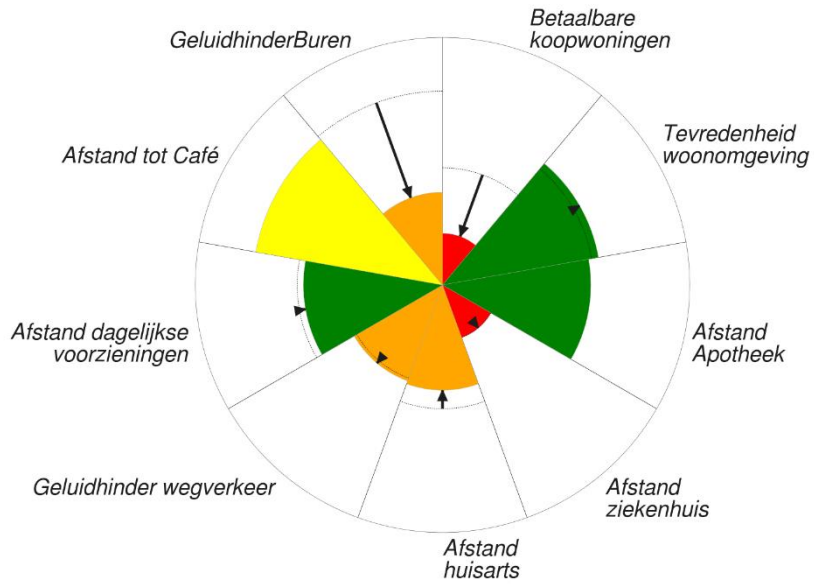

Eersel

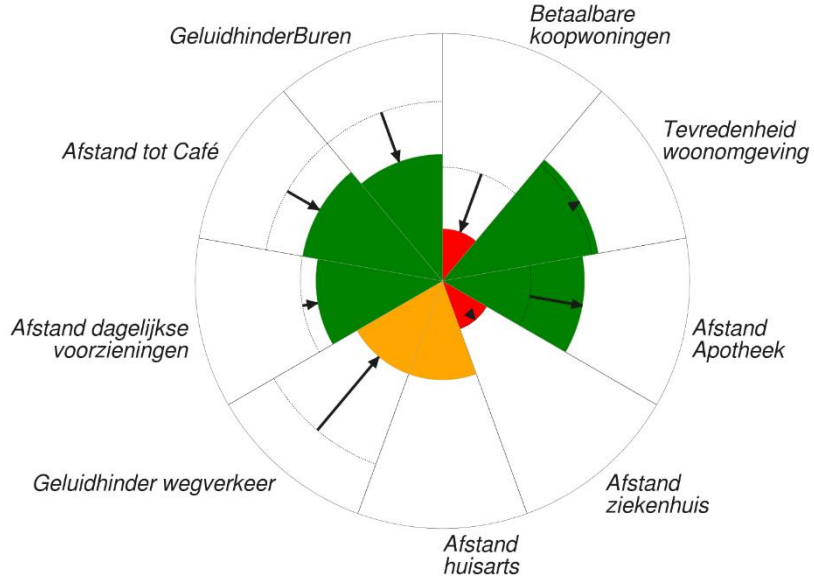

HET pon|telos

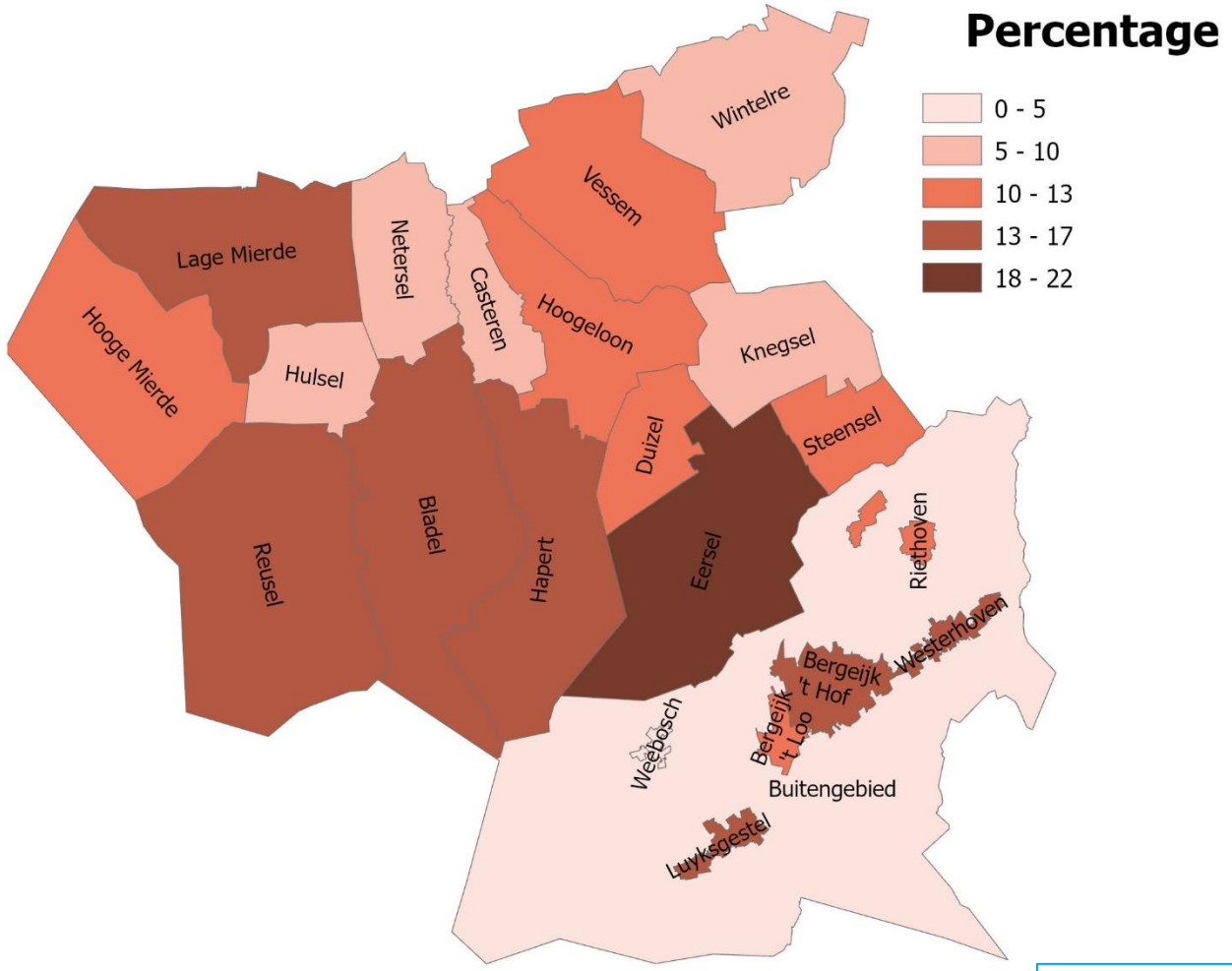
Bladel

Reusel-De Mierden

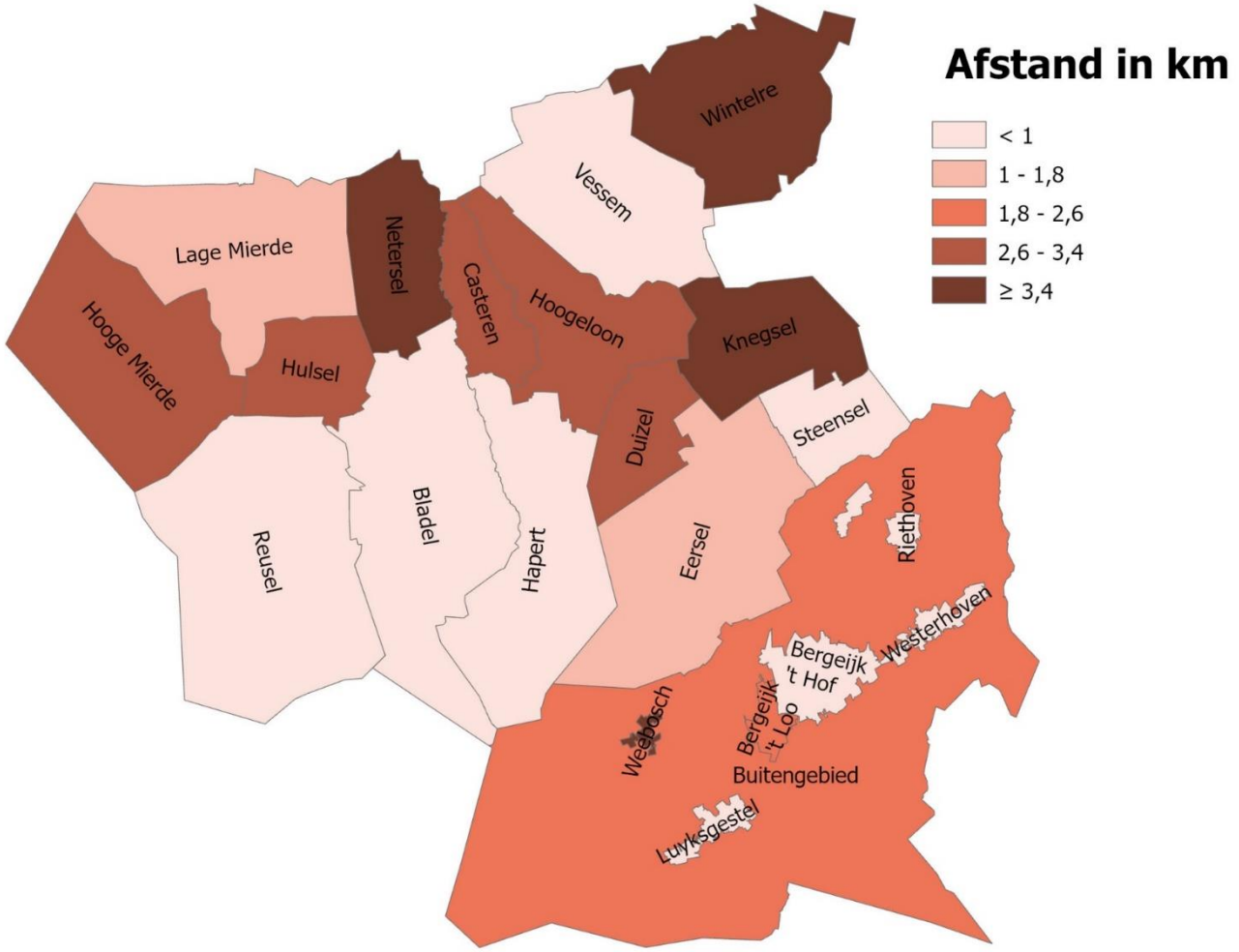

Huurwoningen

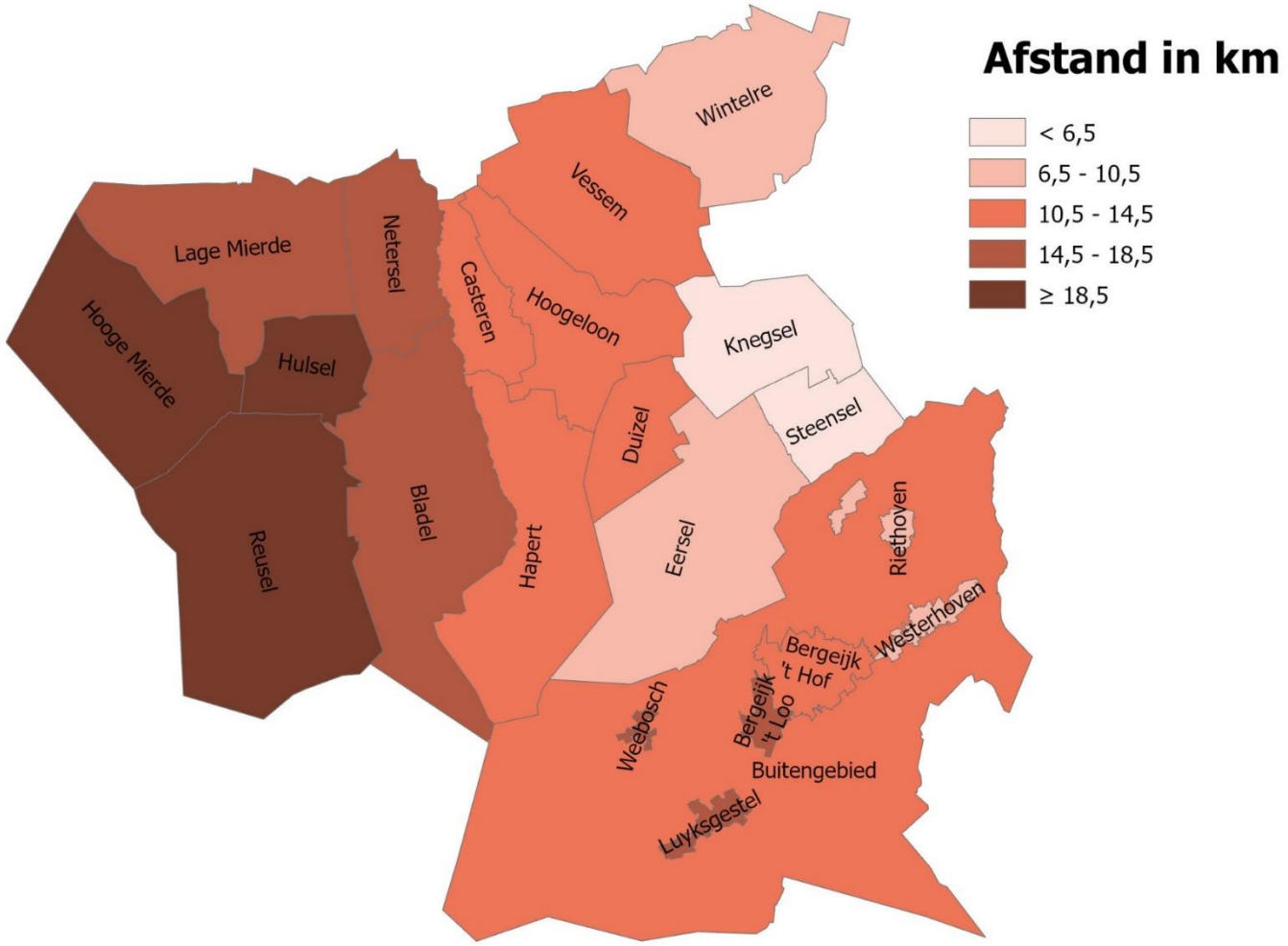
Huurwoningen in eigendom van woningbouwverenigingen, woningstichtingen en woningcorporaties. Peildatum: 1 januari van desbetreffende jaar (2022).

Afstand huisarts

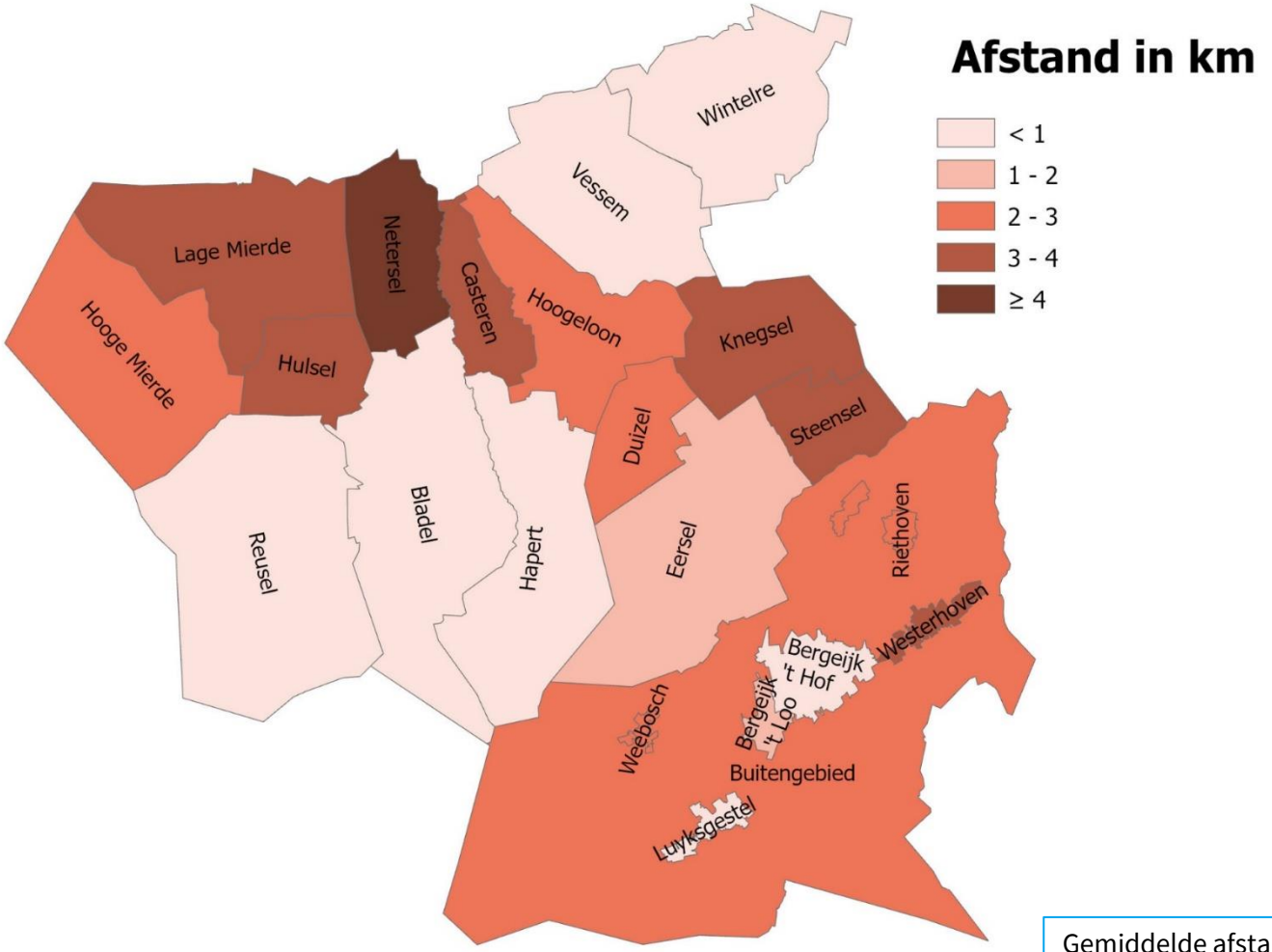
Gemiddelde afstand tot huisartsenpraktijk in km. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘afstand huisarts’ scoort.

Afstand ziekenhuis

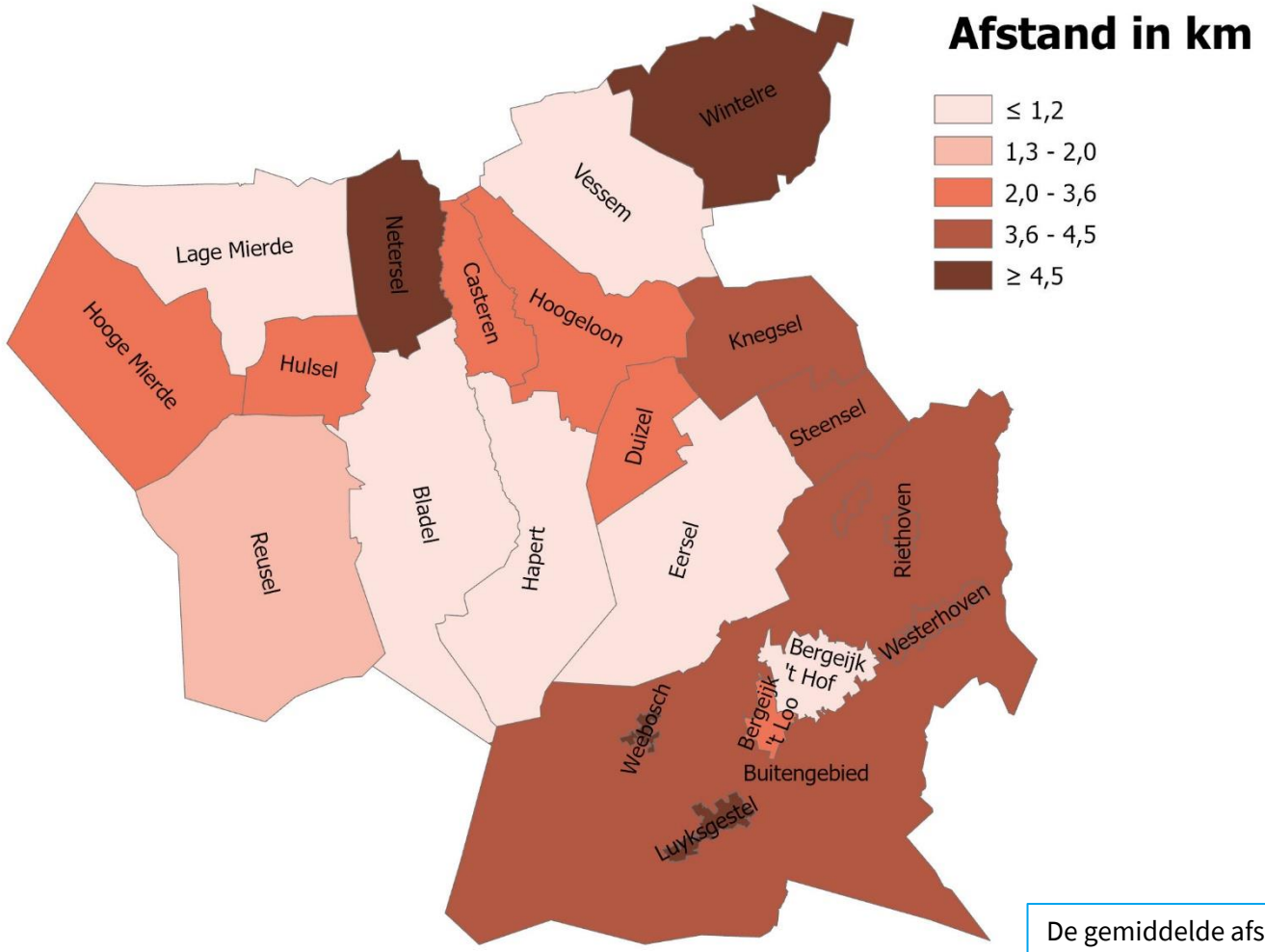
Gemiddelde afstand tot ziekenhuis (incl. polikliniek) in km. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘afstand ziekenhuis’ scoort.

Afstand dagelijkse voorzieningen

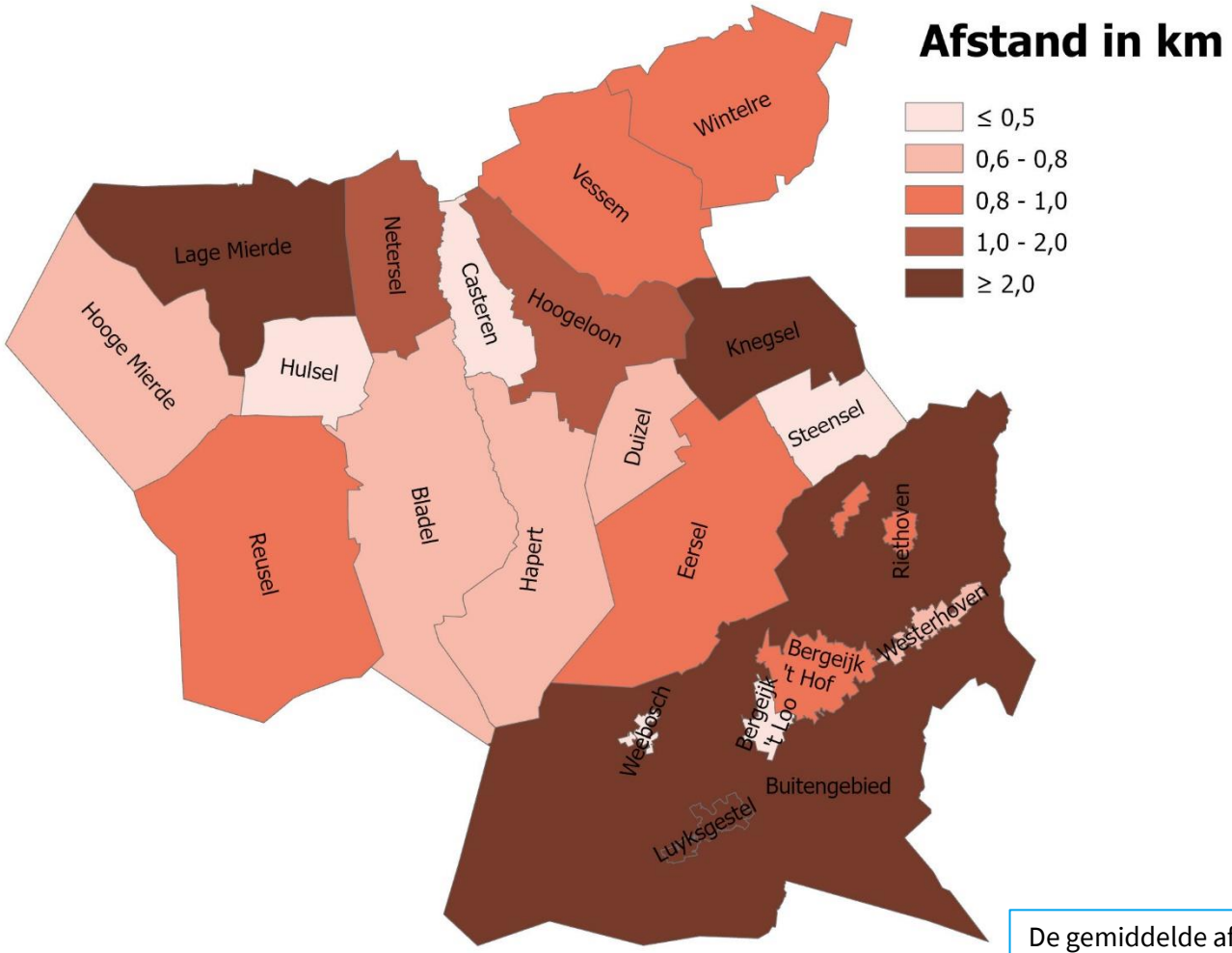
Gemiddelde afstand in km tot grote supermarkt of andere winkel voor dagelijkse levensbehoeften. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘afstand dagelijkse voorzieningen’ scoort.

Afstand apotheek

De gemiddelde afstand in km van alle inwoners in een gebied tot de dichtstbijzijnde apotheek (inclusief apotheekhoudende huisarts) , berekend over de weg. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘afstand apotheek’ scoort.

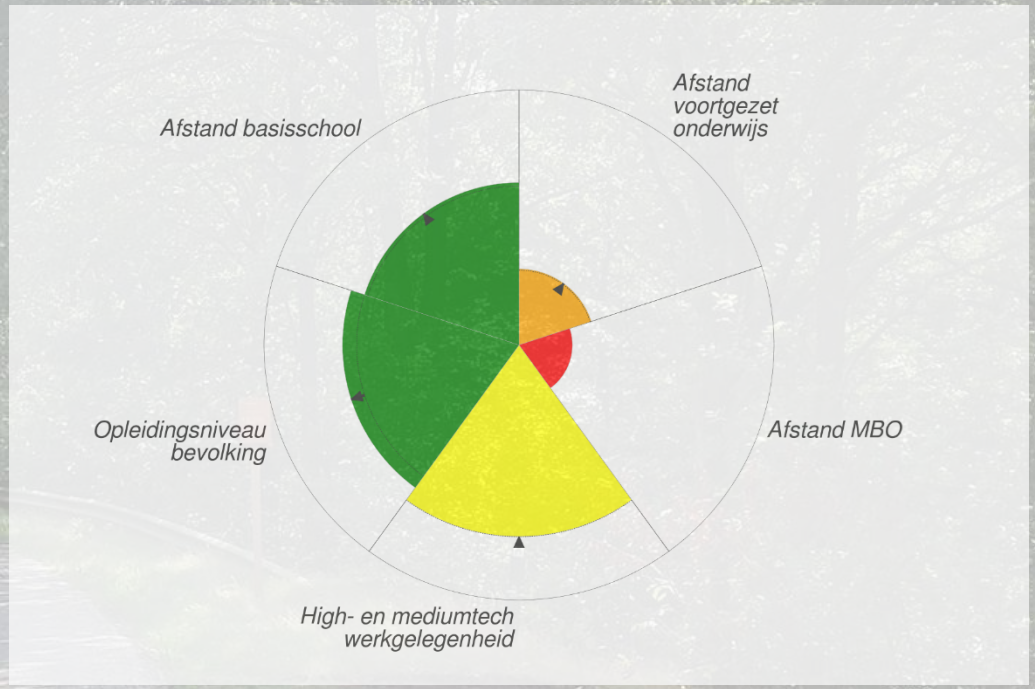
Afstand café

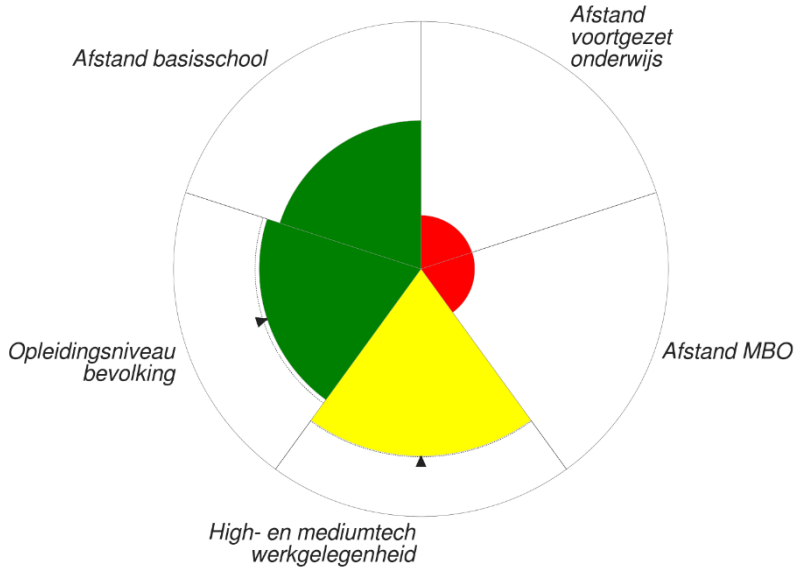
De gemiddelde afstand in km van alle inwoners in een gebied tot het dichtstbijzijnde café (café, koffiehuis, coffeeshop, discotheek, seks/nachtclub en partycentrum), berekend over de weg. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘afstand café’ scoort.

Onderwijs

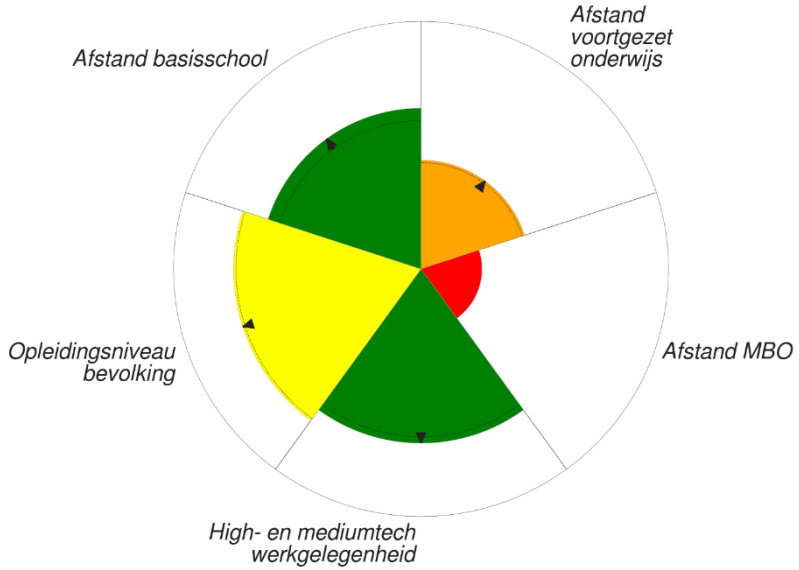
- Afstand voortgezet onderwijs
- Afstand MBO
- High- en mediumtech werkgelegenheid
- Opleidingsniveau bevolking
- Afstand basisschool

Bergeijk

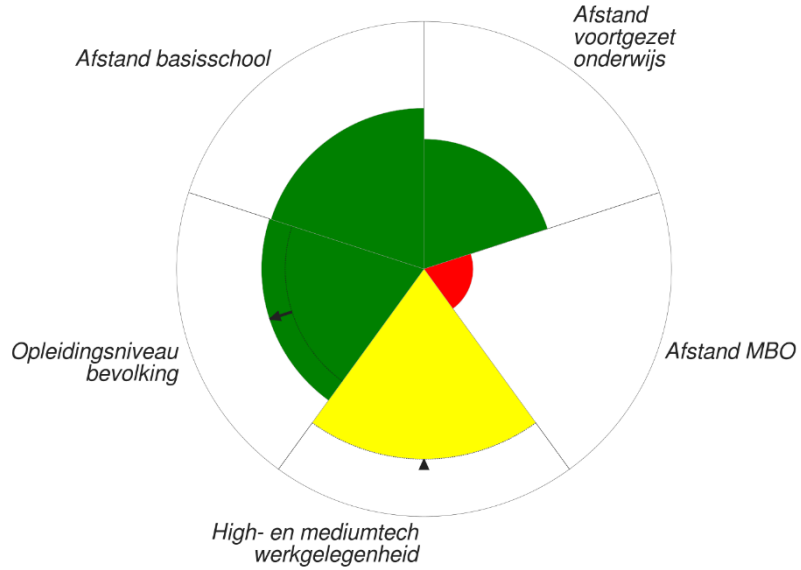

Eersel

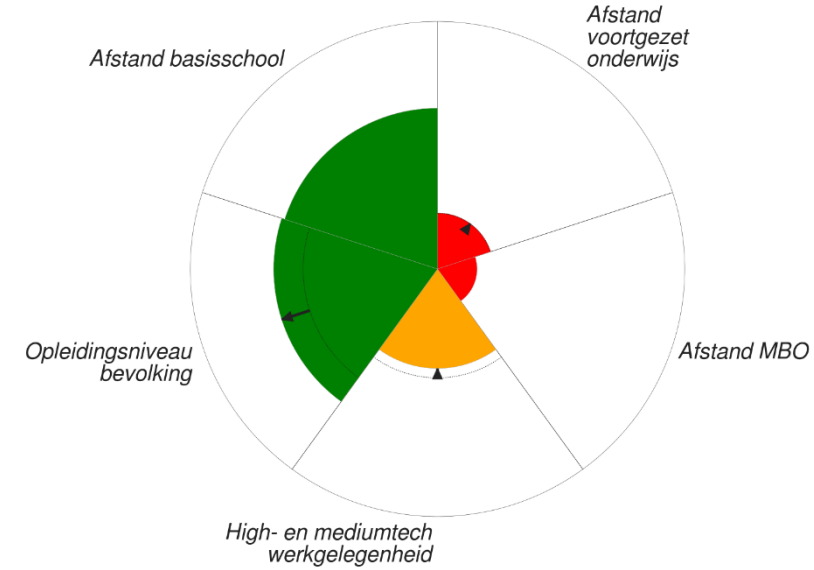

HET pon|telos

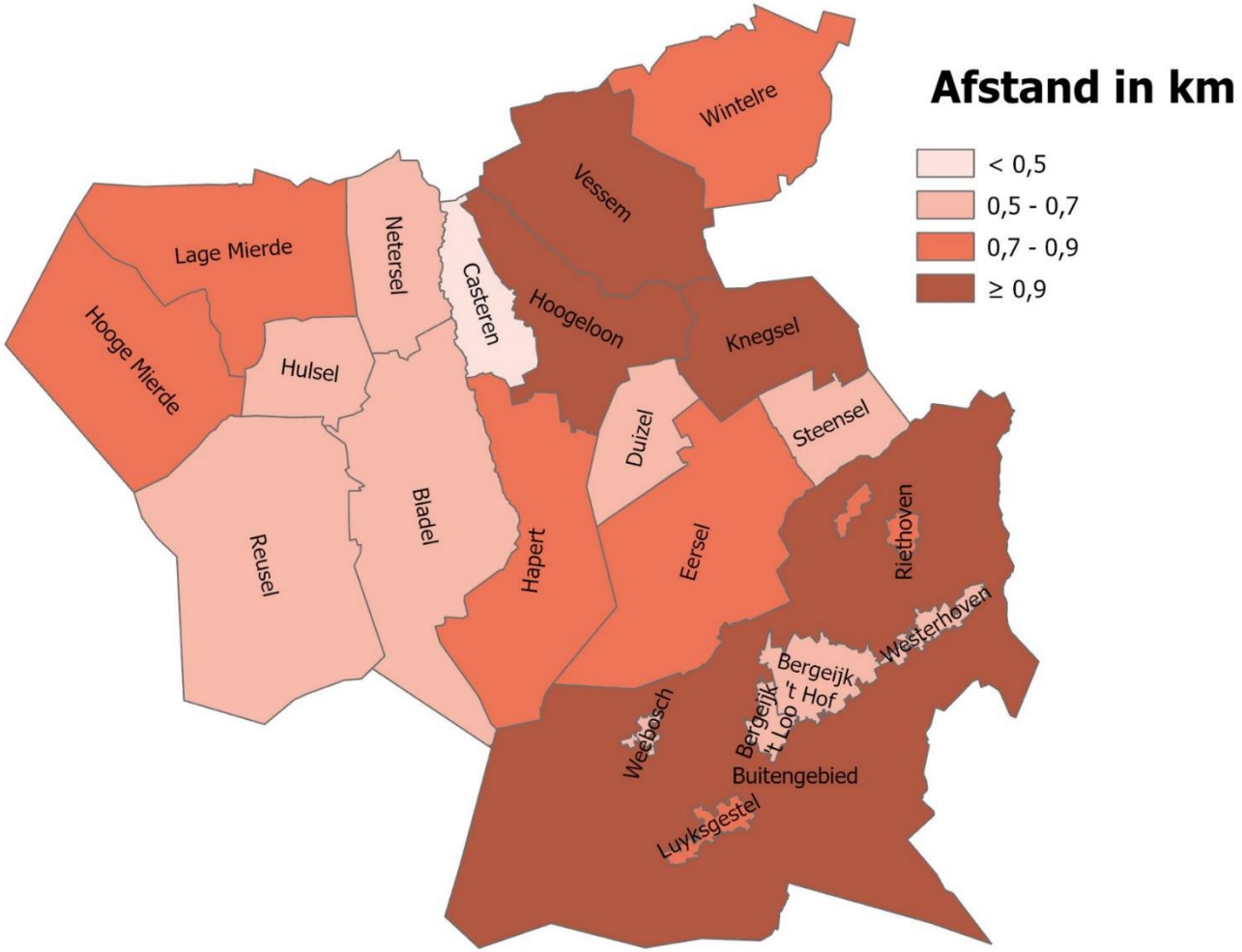
Bladel

Reusel-De Mierden

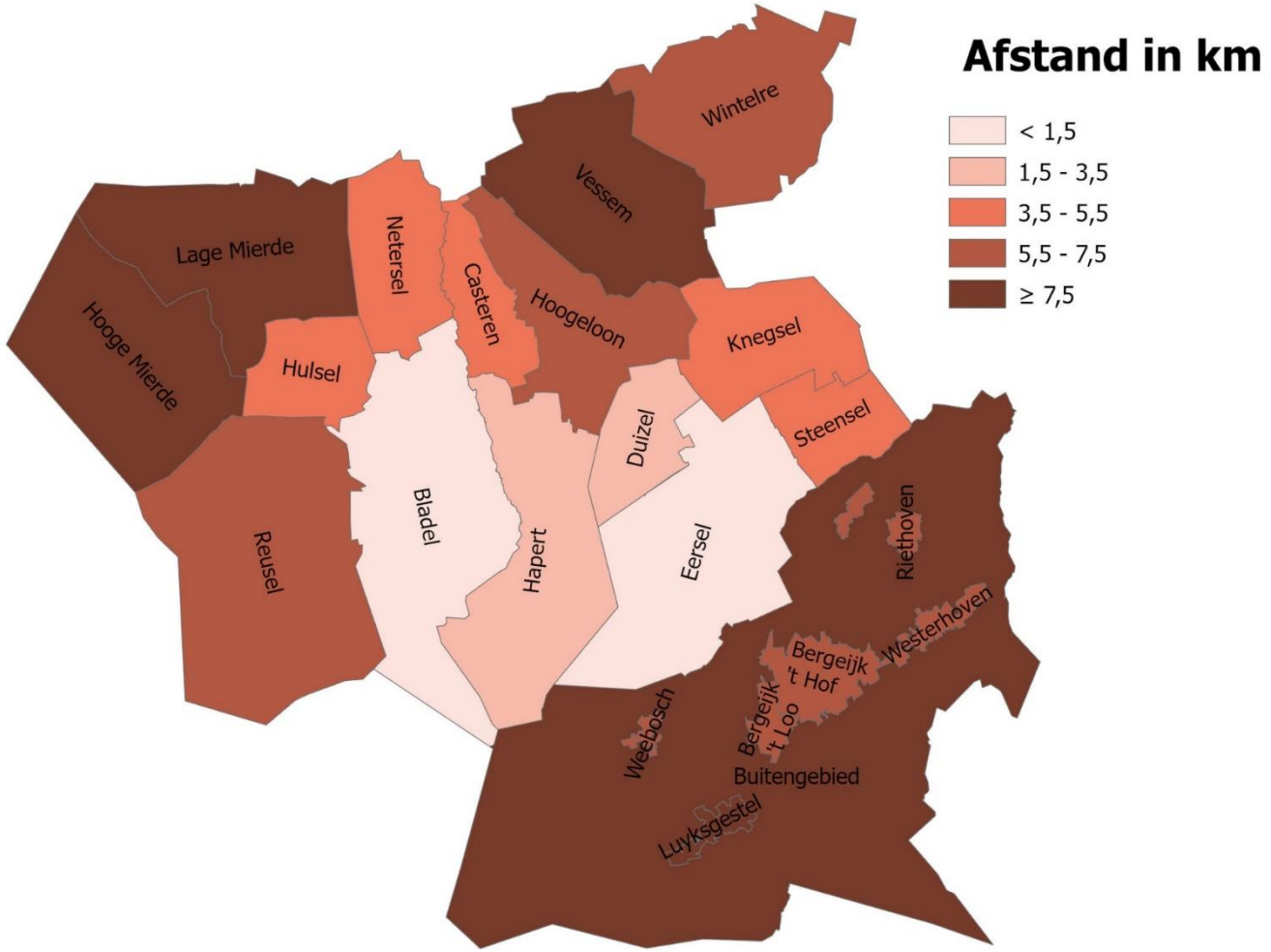

Afstand basisschool

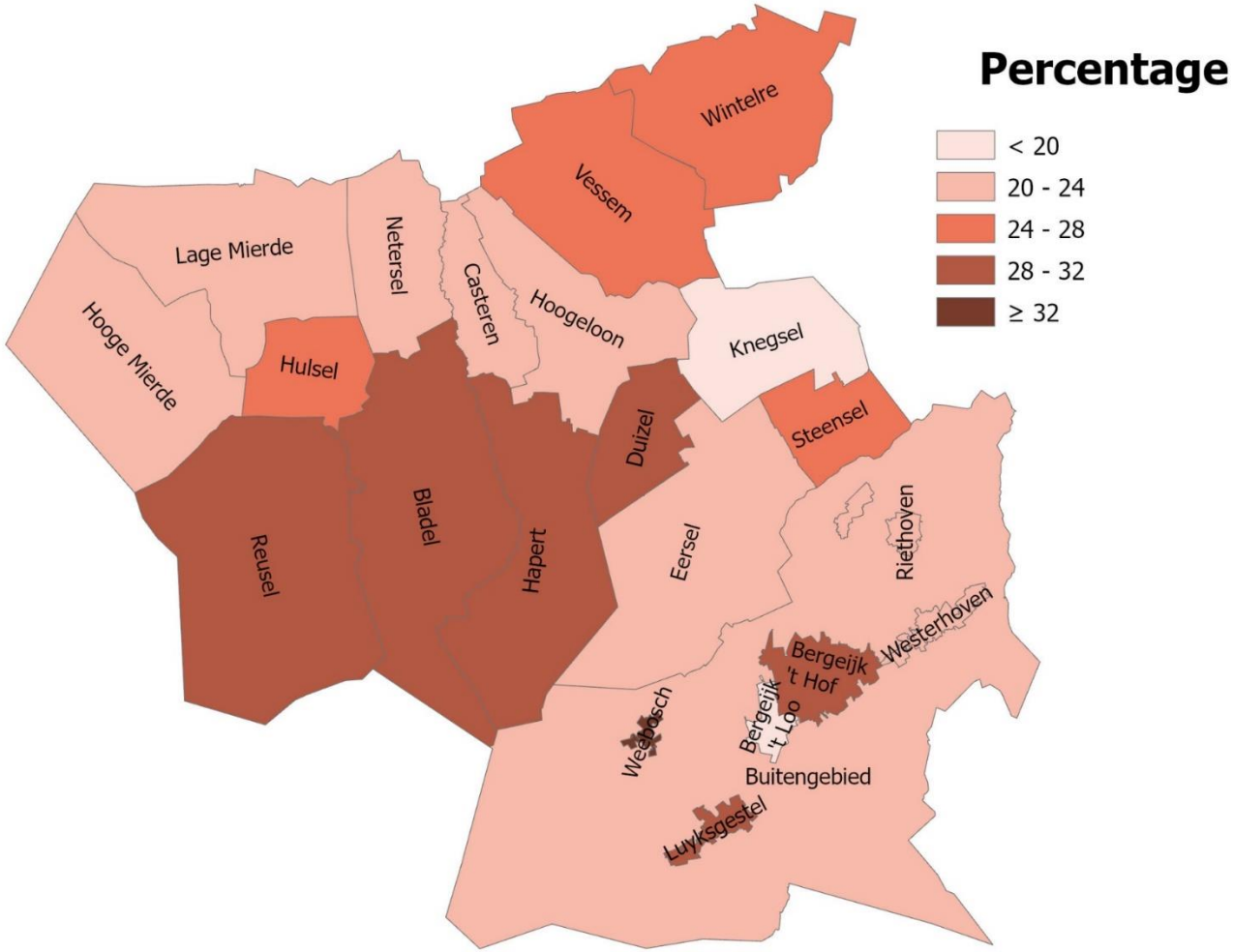
Gemiddelde afstand tot basisschool in km. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘afstand basisschool’ scoort.

Afstand voortgezet onderwijs

Gemiddelde afstand tot middelbare school in km. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘afstand voortgezet onderwijs’ scoort.

Opleidingsniveau bevolking

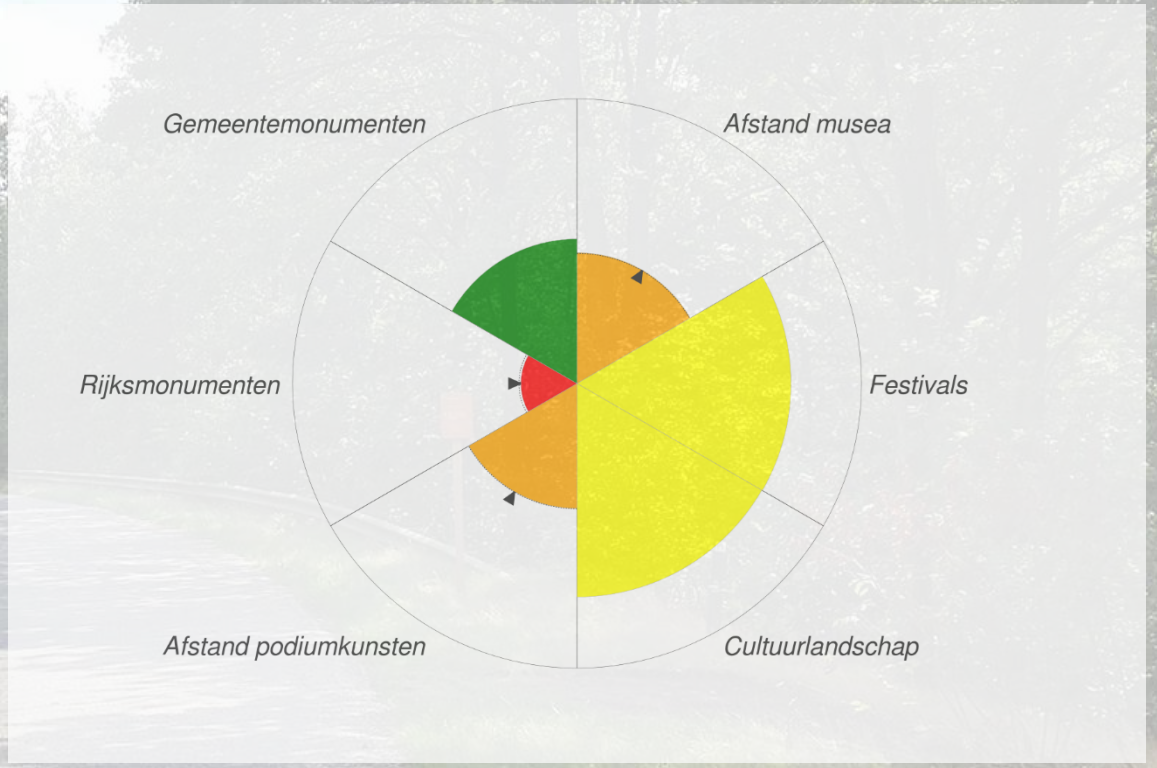

Percentage laagopgeleiden. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘opleidingsniveau bevolking’ scoort.

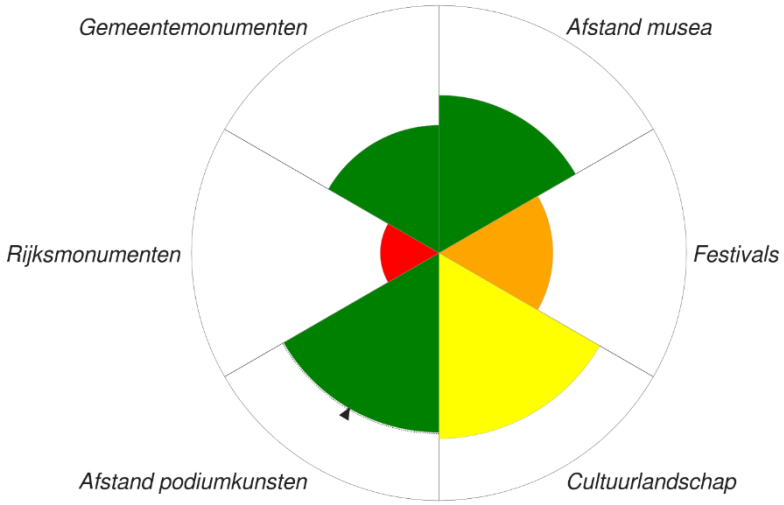
HET pon|telos

Cultuur

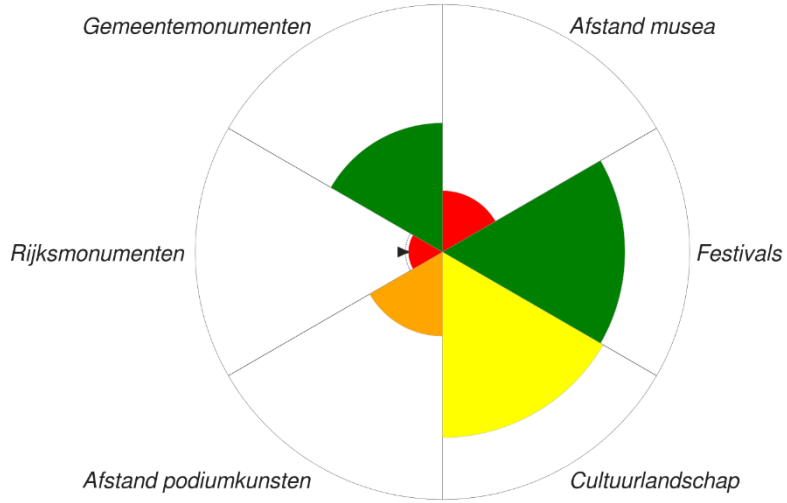
- Afstand musea
- Festivals
- Cultuurlandschap
- Afstand podiumkunsten
- Rijksmonumenten
- Gemeentemonumenten

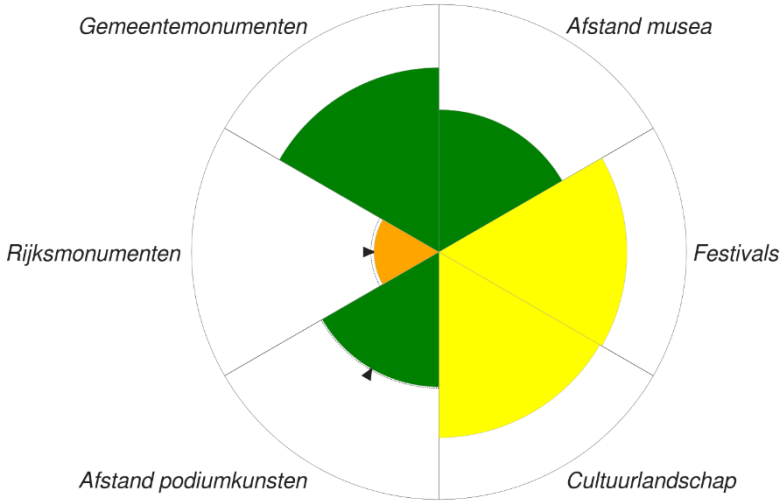
Bergeijk

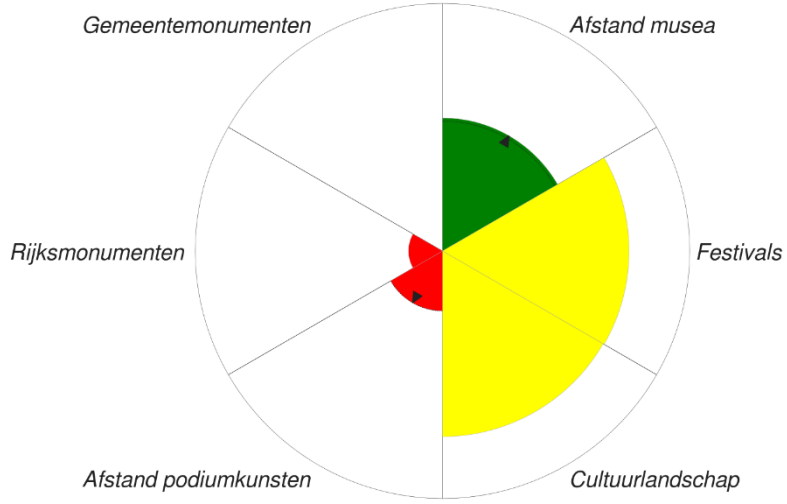
Bladel

Eersel

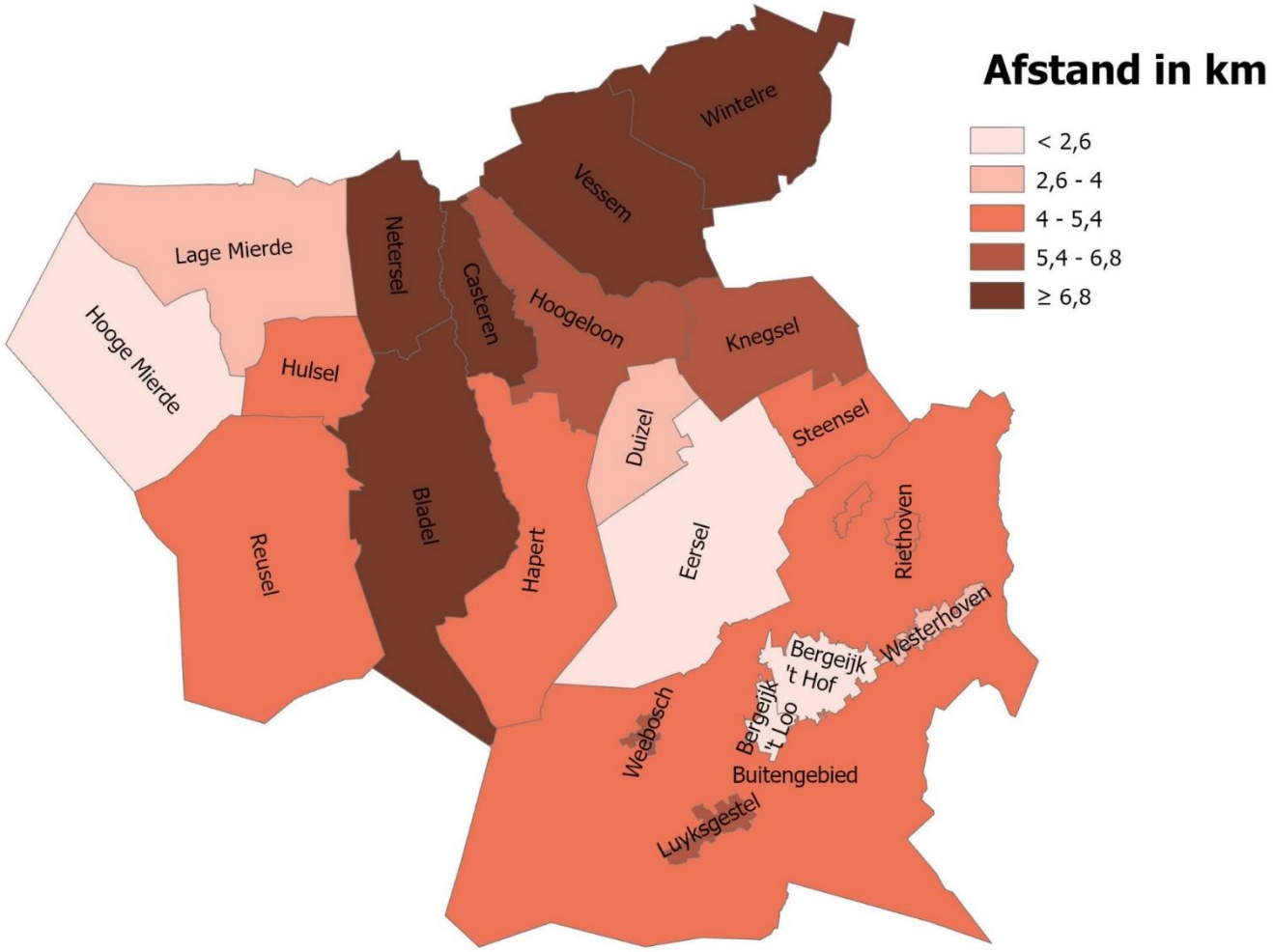

Reusel-De Mierden

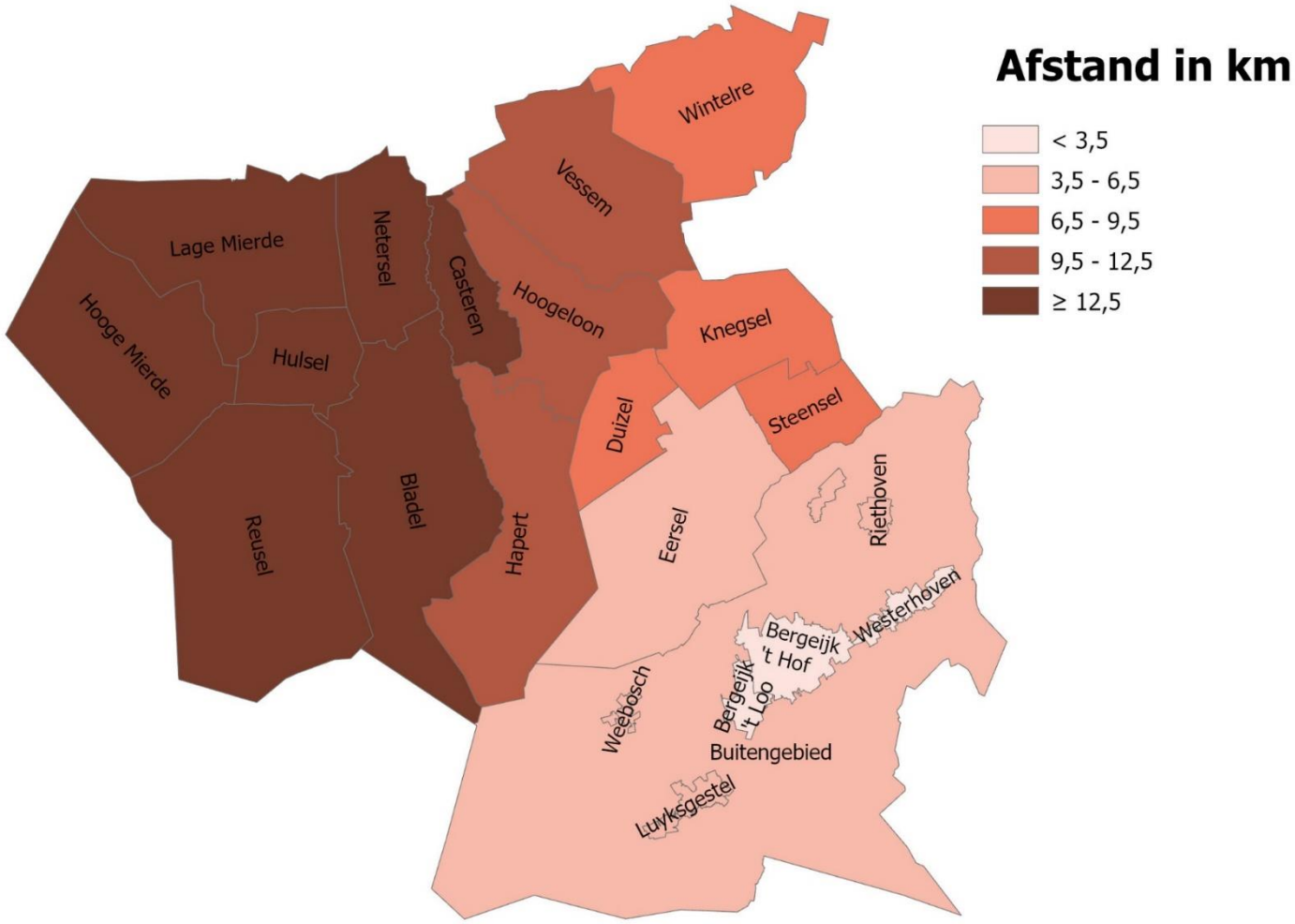
HET pon|telos

Afstand musea

Gemiddelde afstand tot musea in km. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘afstand musea’ scoort.

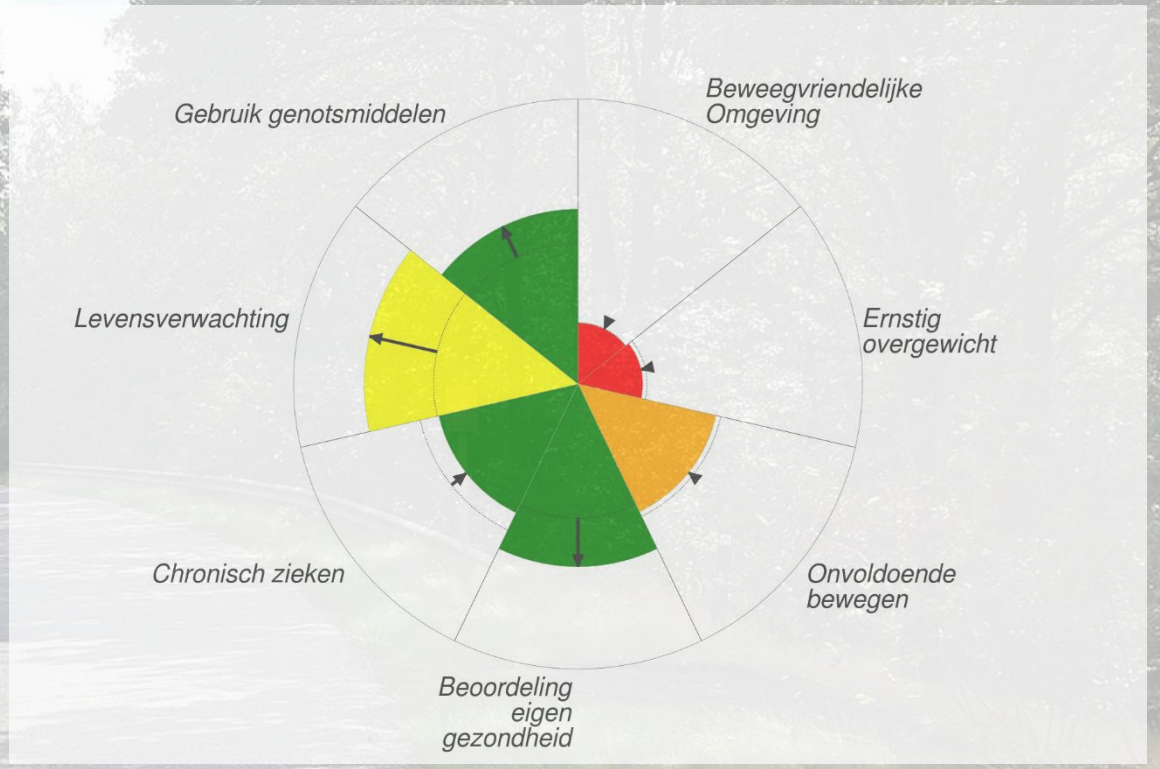
Afstand podiumkunsten

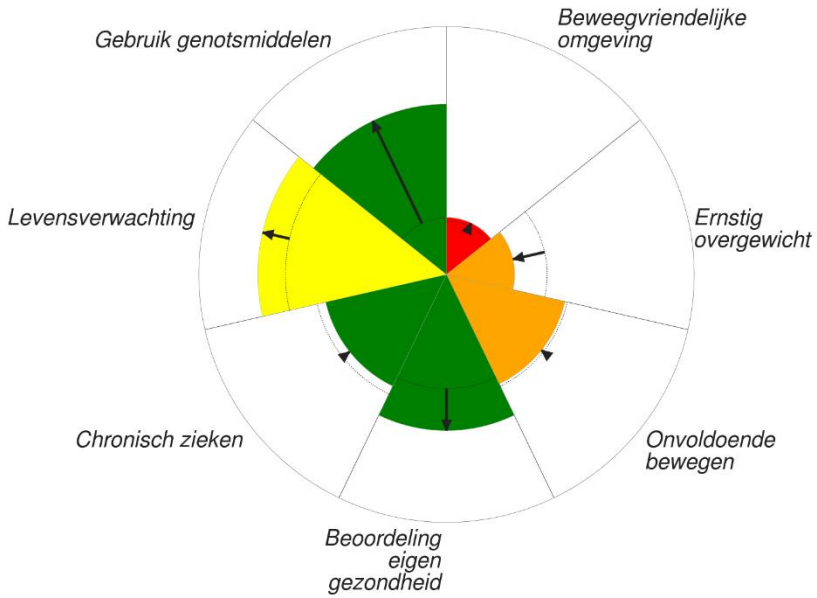
Gemiddelde afstand tot podiumkunsten (in km). Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘afstand podiumkunsten’ scoort.

Gezondheid

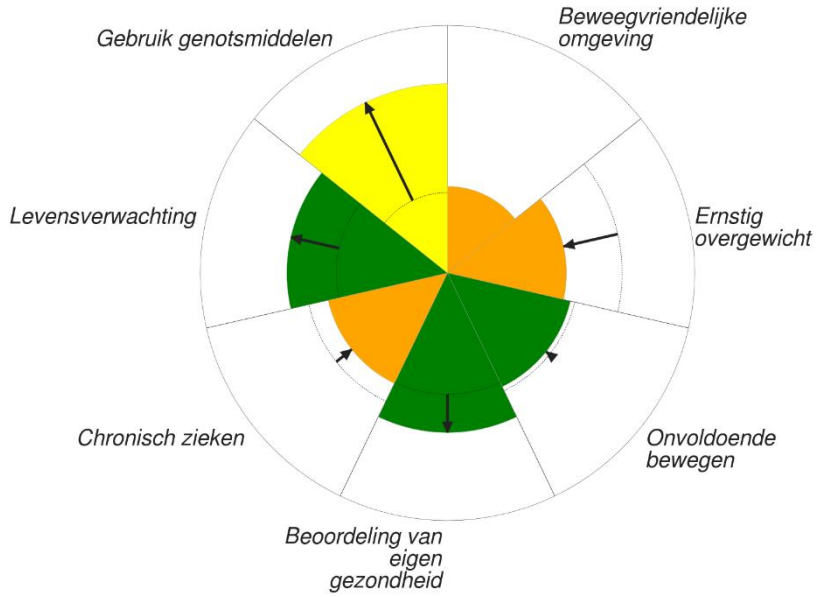
- Beweegvriendelijke omgeving
- Ernstig overgewicht
- Onvoldoende bewegen
- Beoordeling eigen gezondheid
- Chronisch zieken
- Levensverwachting
- Gebruik genotsmiddelen

Bergeijk

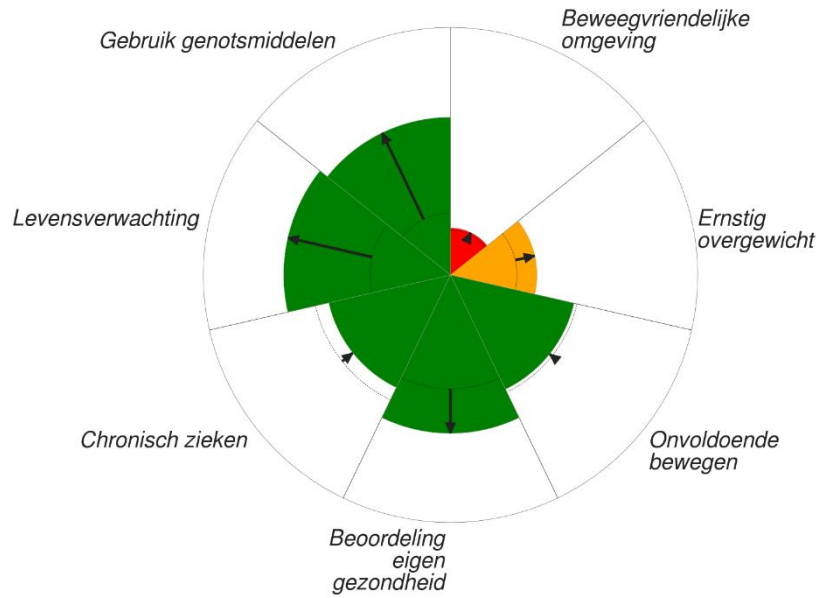

Eersel

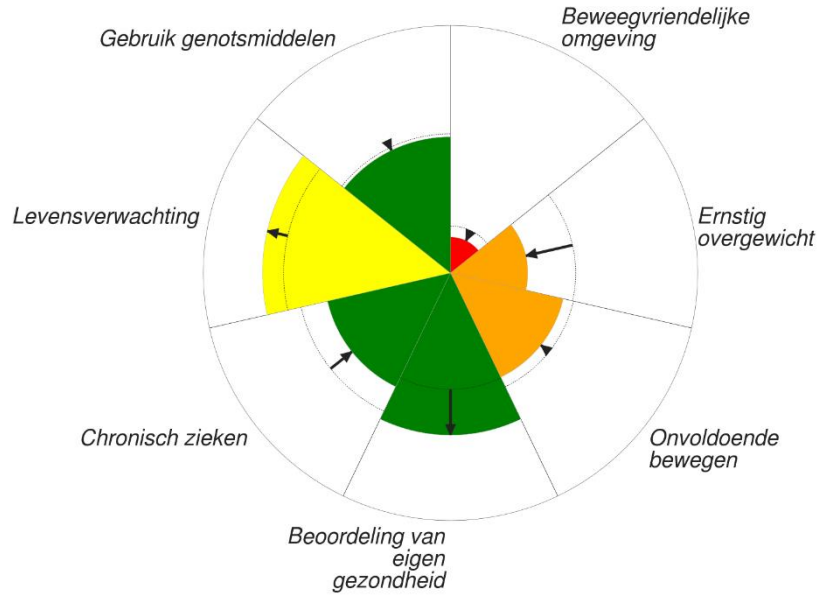

HET pon|telos

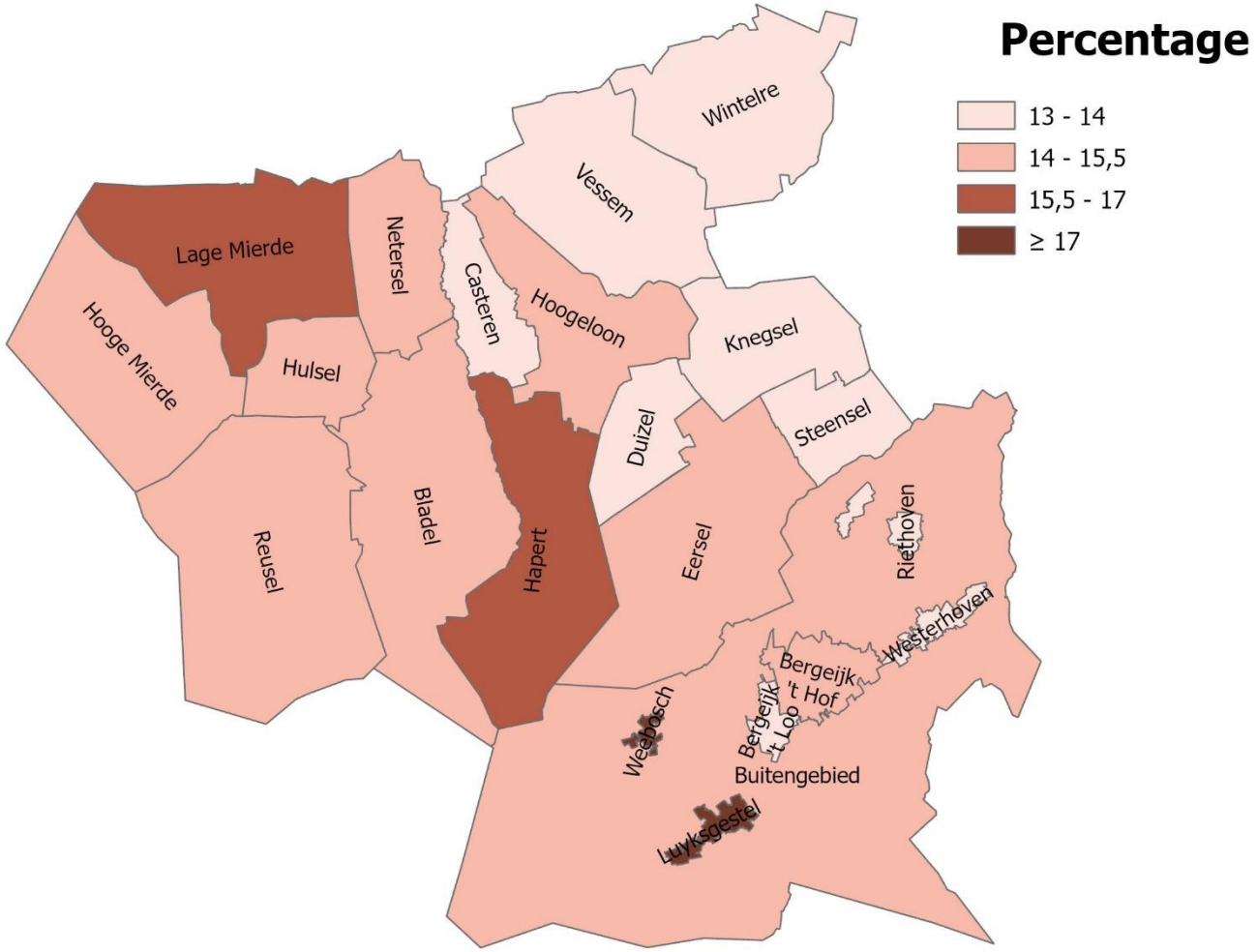
Bladel

Reusel-De Mierden

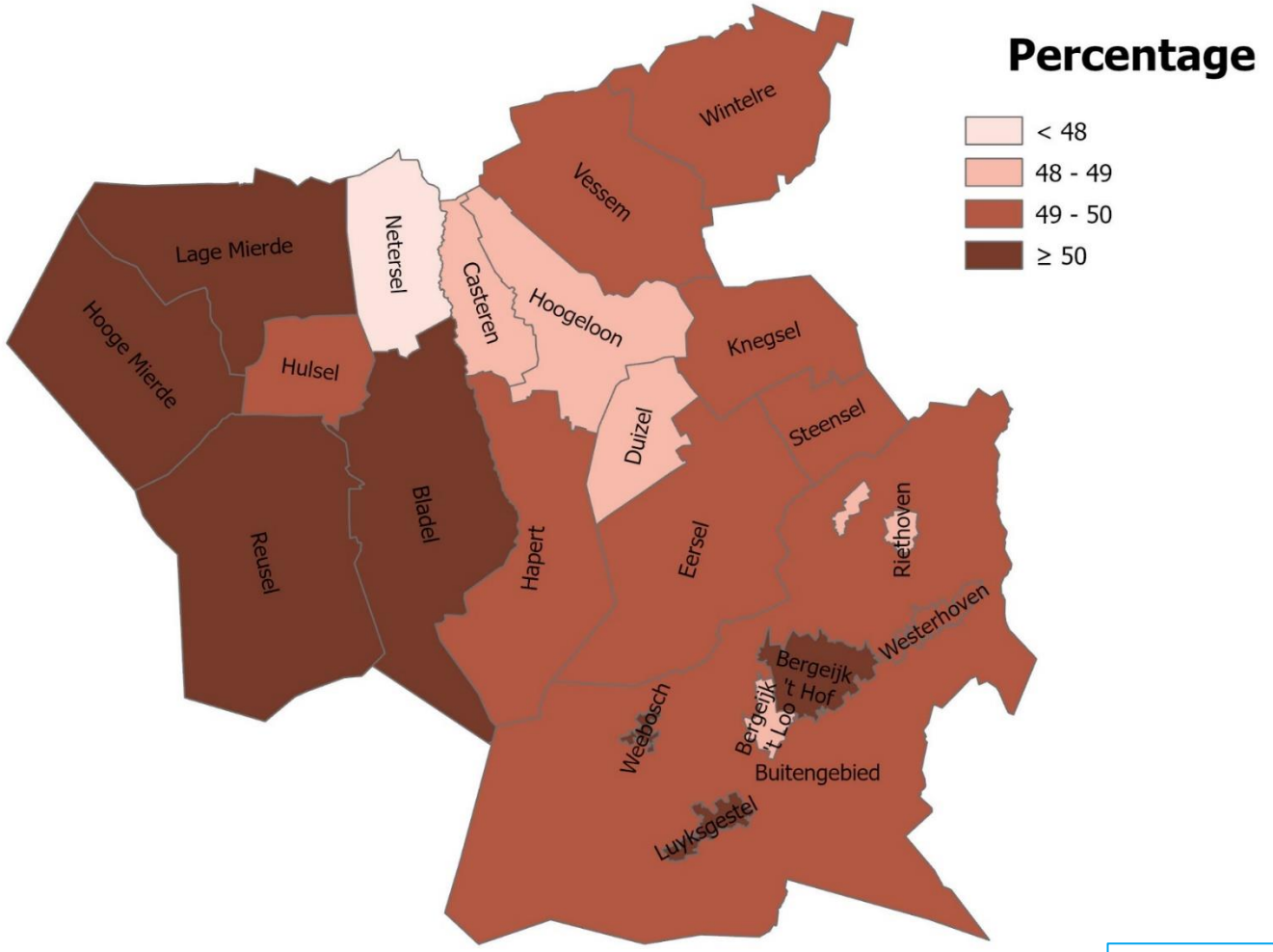

Ernstig overgewicht

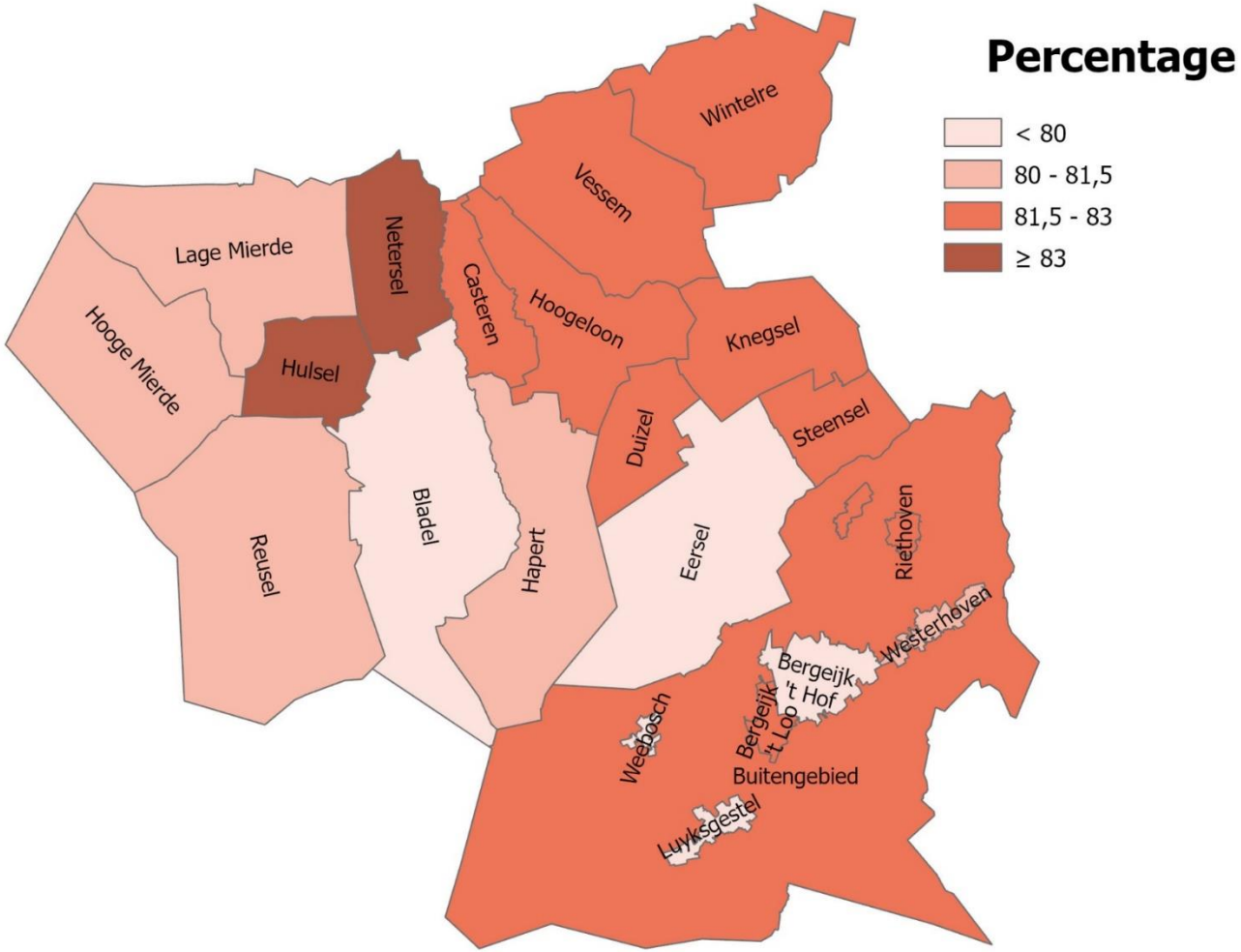
Percentage personen met een BMI van 30,0 kg/m2 en hoger. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op 'ernstig overgewicht' scoort.

Onvoldoende bewegen

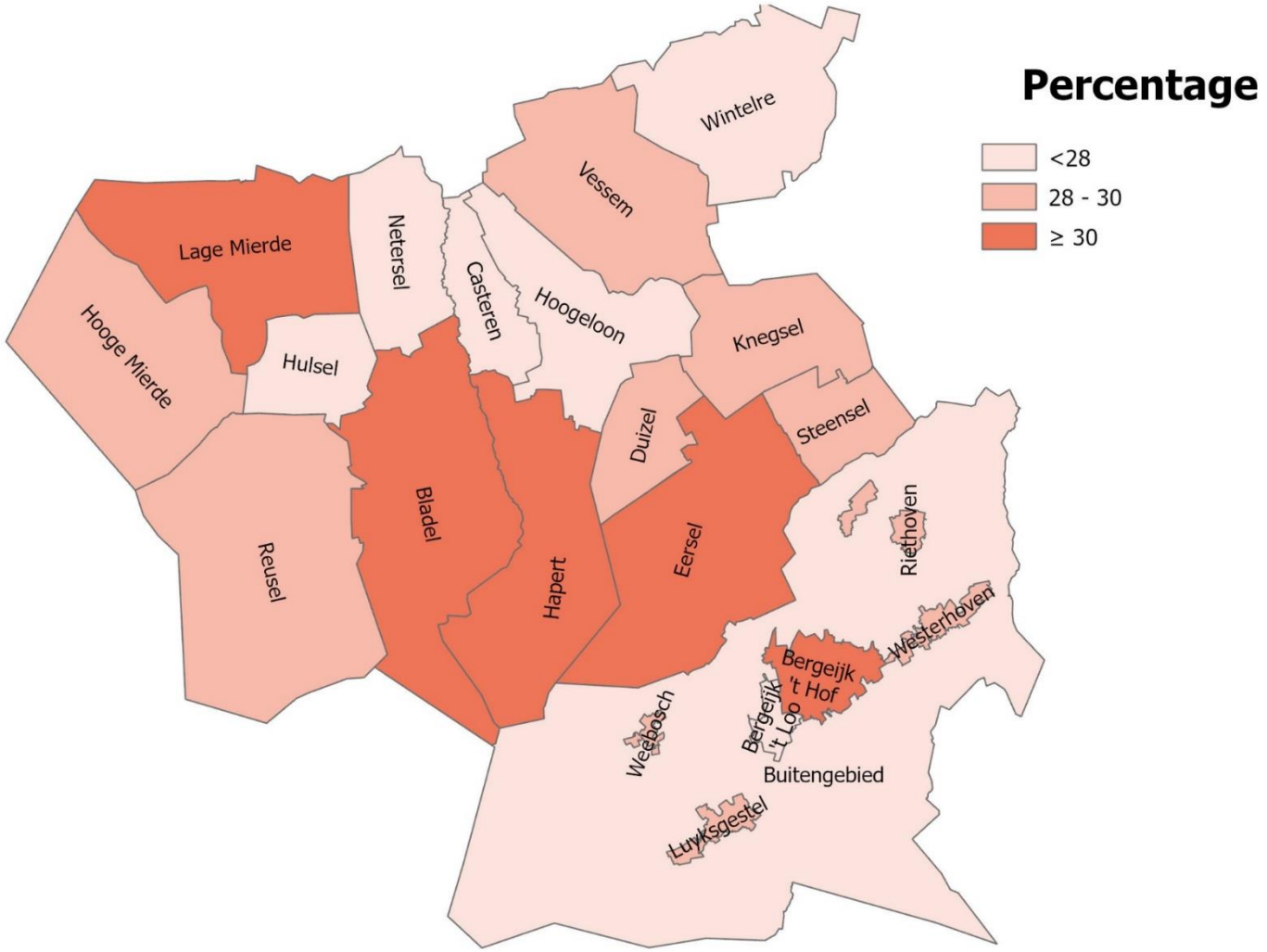
Percentage van de bevolking dat niet voldoet aan de beweegrichtlijn. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘onvoldoende bewegen’ scoort.

Beoordeling eigen gezondheid

Percentage van de bevolking dat zijn of haar gezondheid als goed beoordeelt. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te beter de kern op 'beoordeling eigen gezondheid' scoort.

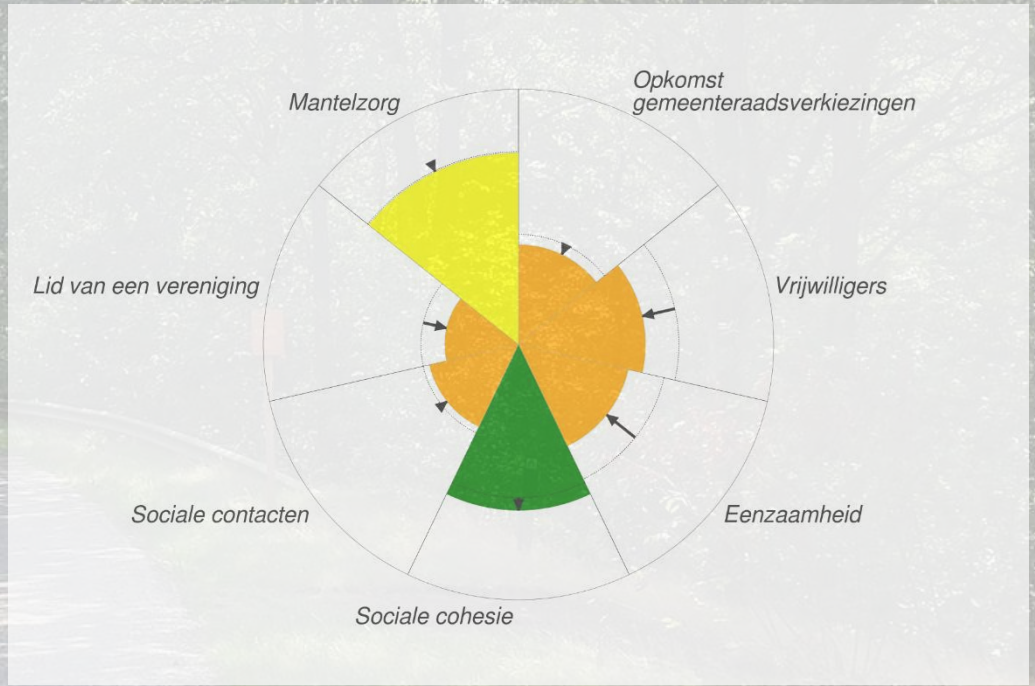
Chronisch zieken

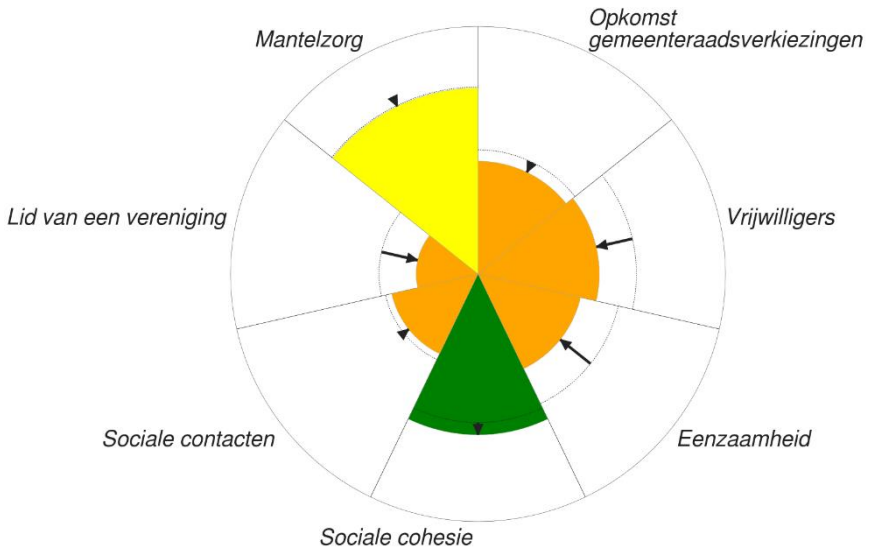
Percentage personen dat ja antwoord op de vraag: ‘Heeft u één of meer langdurige ziekten of aandoeningen?’. Langdurig is (naar verwachting) 6 maanden of langer. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘chronisch zieken’ scoort.

Sociale samenhang

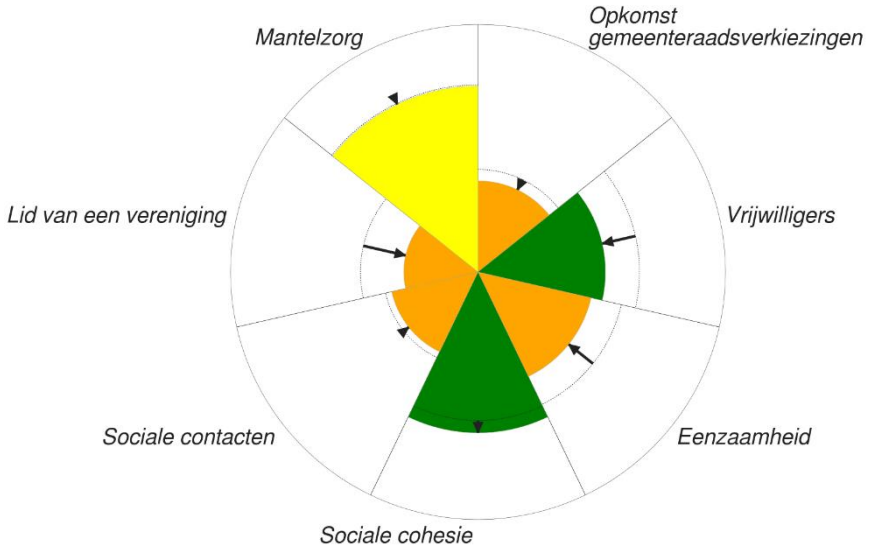
- Opkomst gemeenteraadsverkiezingen
- Vrijwilligers
- Eenzaamheid
- Sociale cohesie
- Sociale contacten
- Lid van een vereniging
- Mantelzorg

Bergeijk

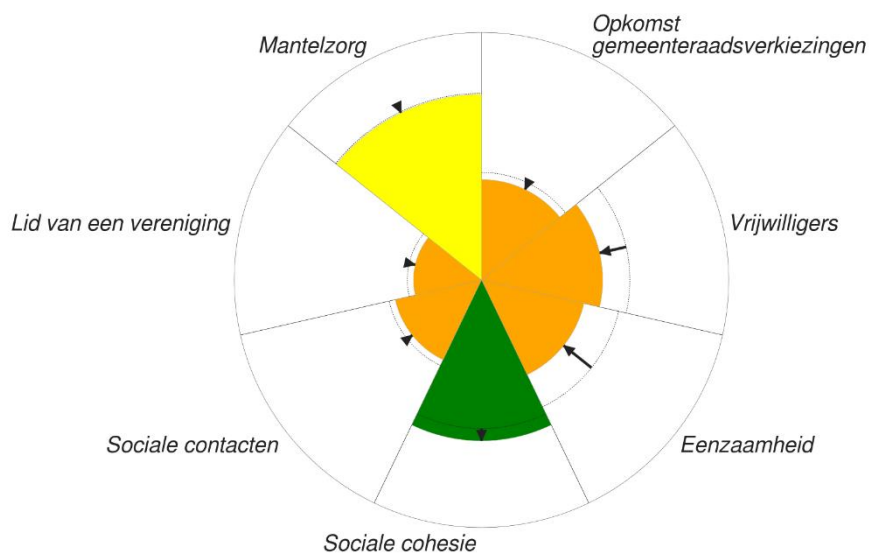

Eersel

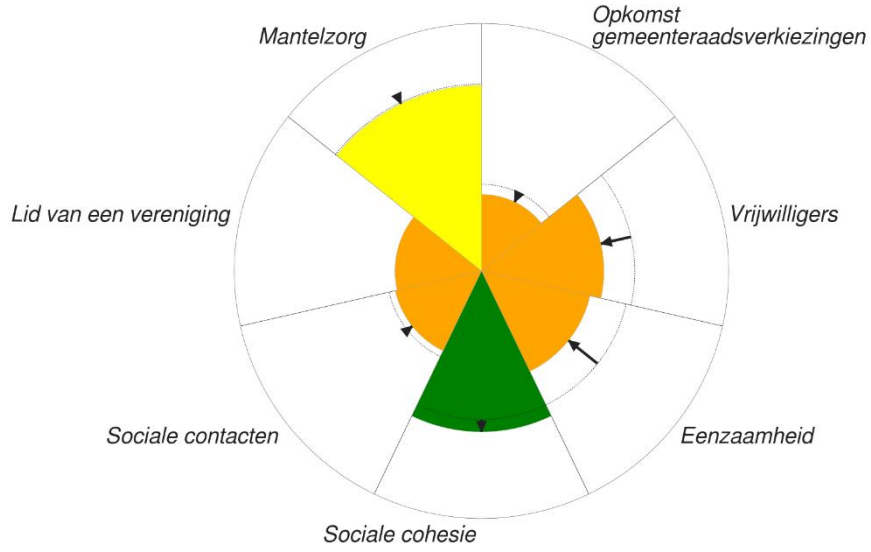

HET pon|telos

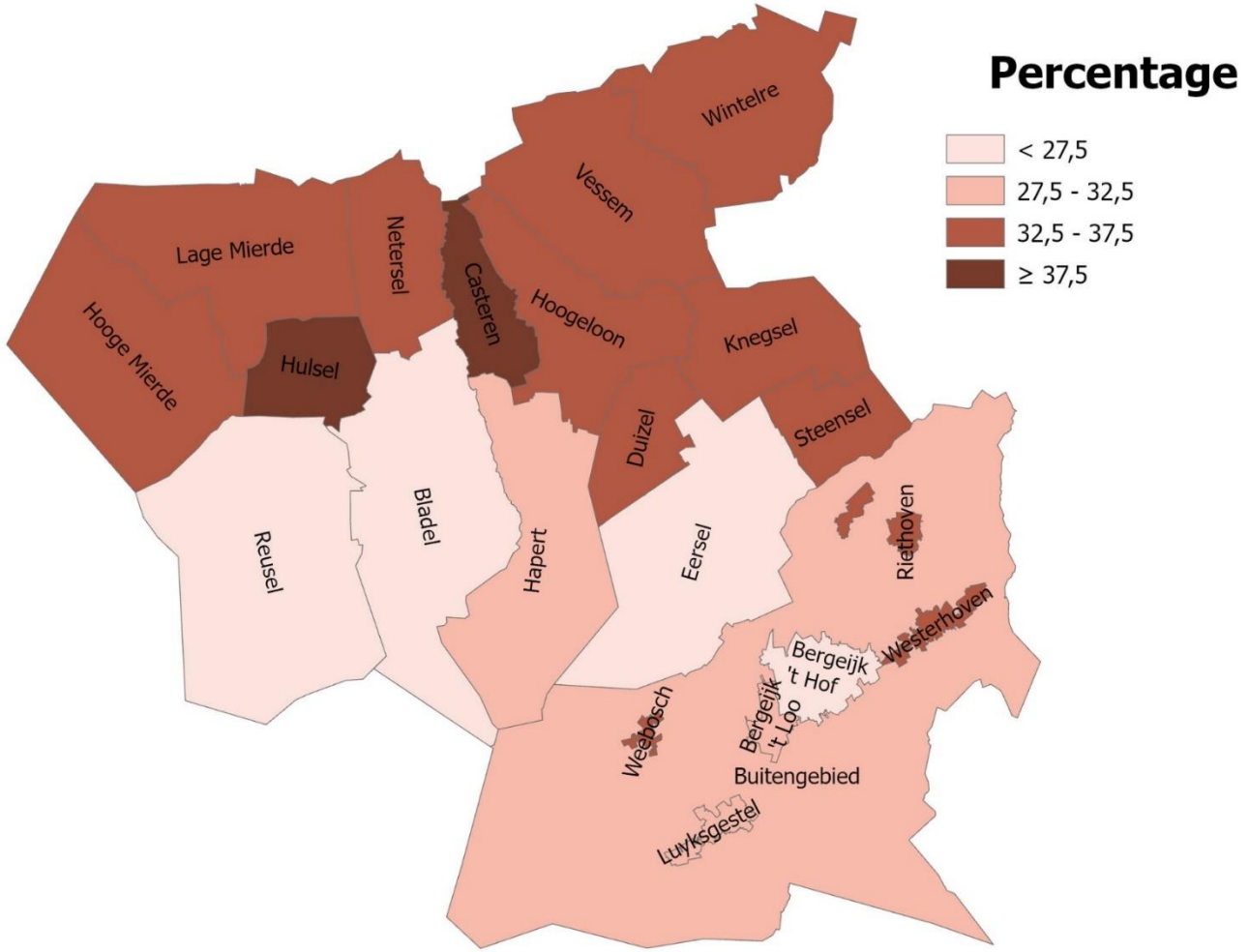
Bladel

Reusel-De Mierden

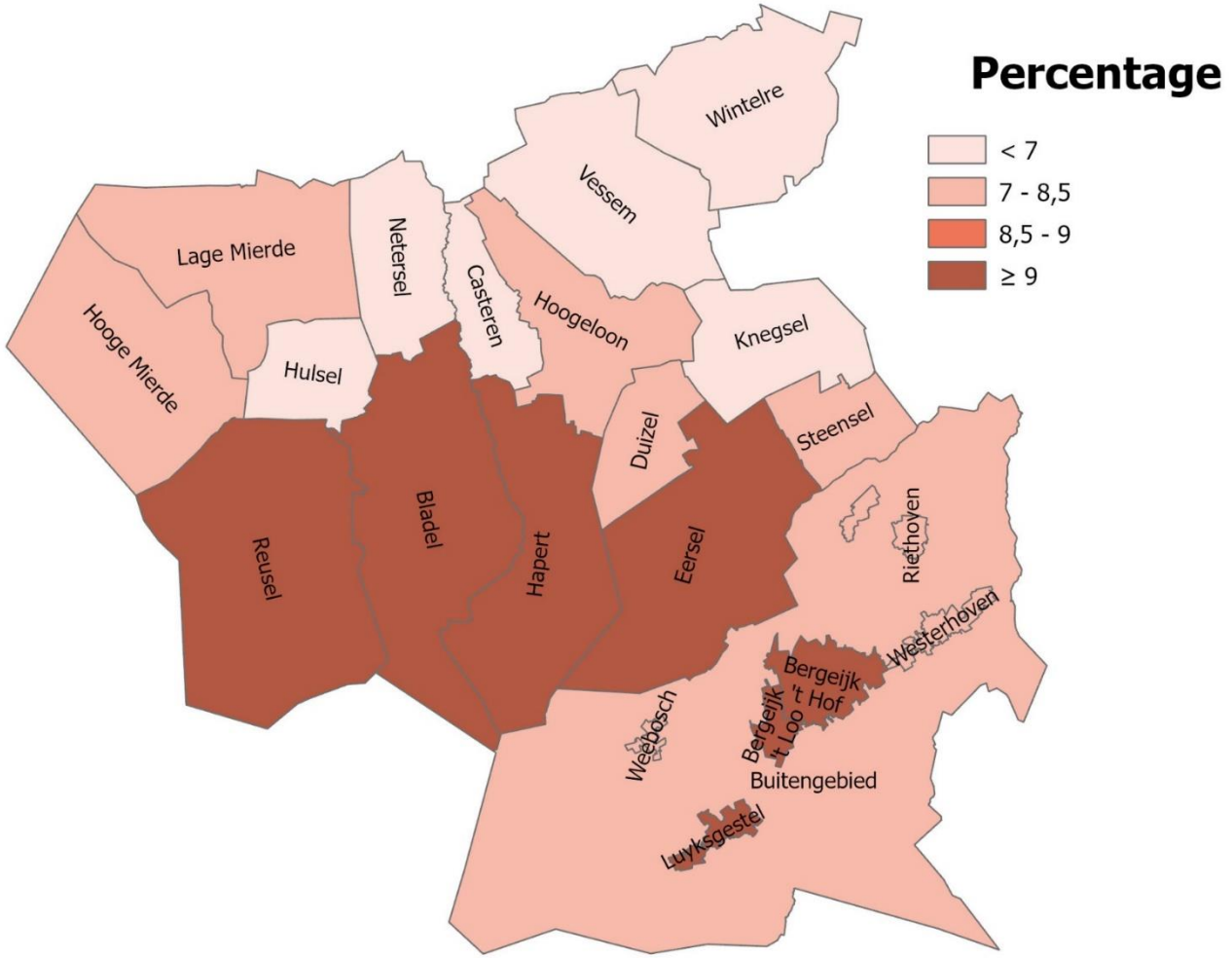

Vrijwilligers

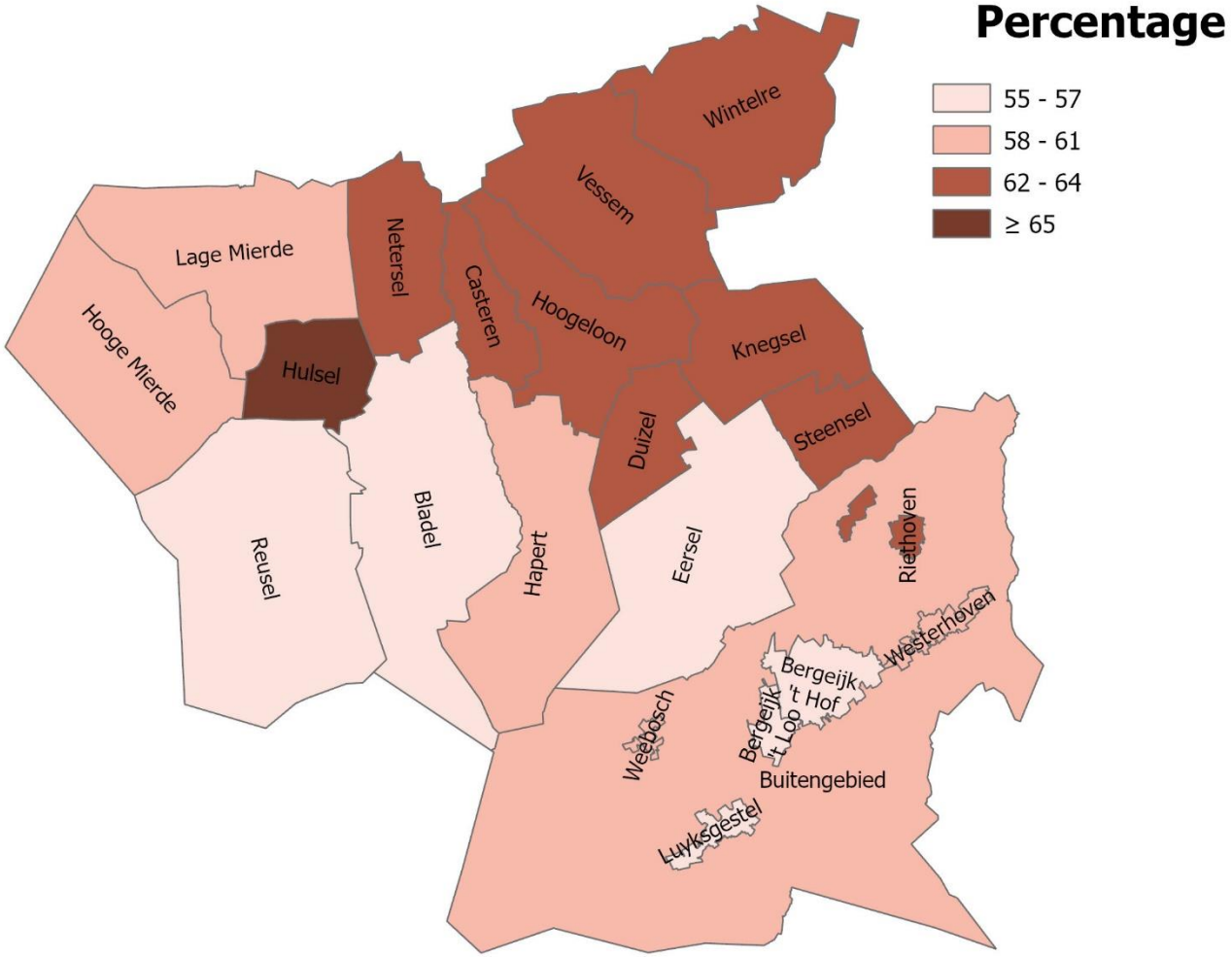
Percentage respondenten dat vrijwilligerswerk doet . Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te beter de kern op ‘vrijwilligers’ scoort.

Eenzaamheid

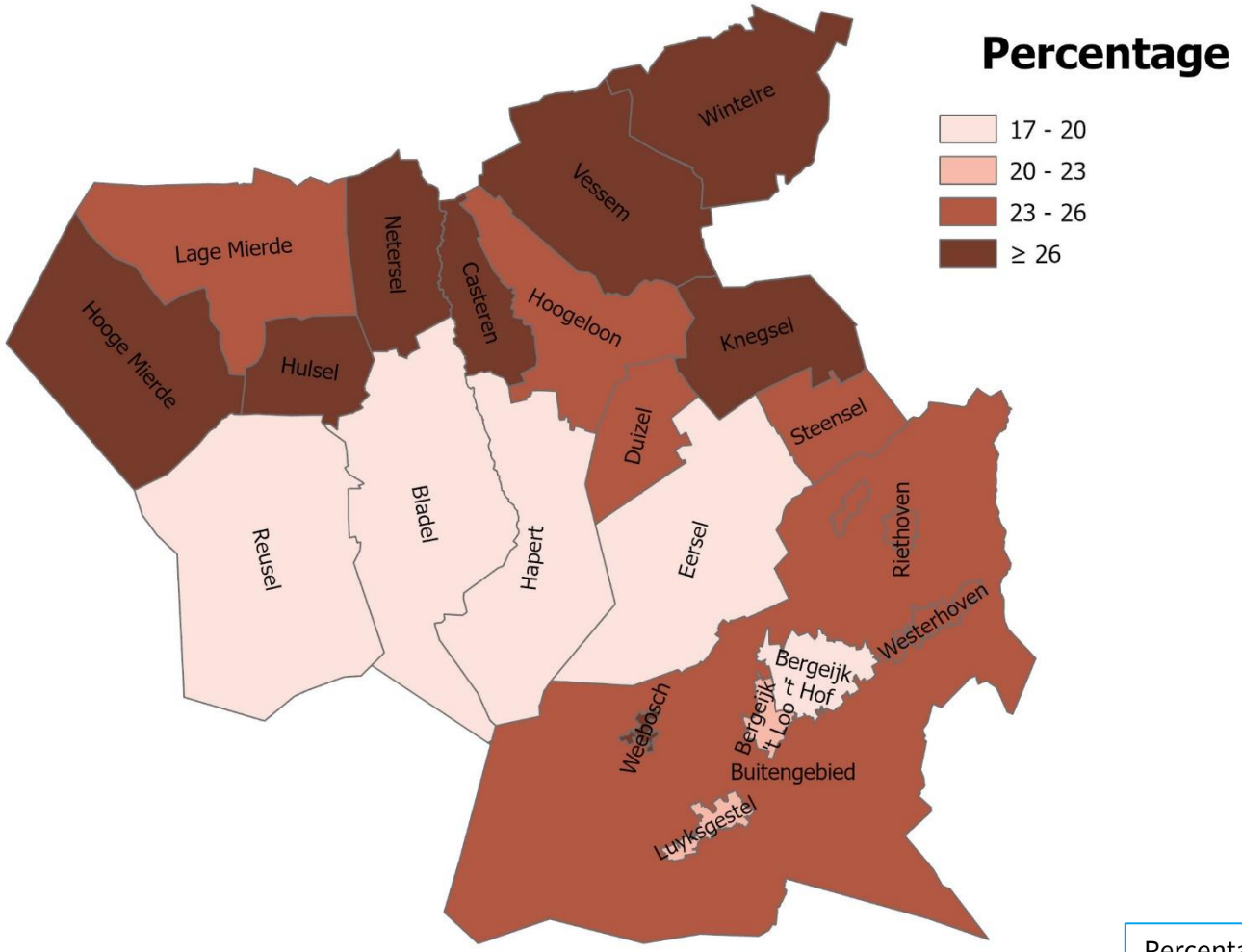
Percentage volwassenen (19 jaar en ouder) met een hoge emotionele/sociale eenzaamheidsscore. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op 'eenzaamheid' scoort.

Lid van club of vereniging

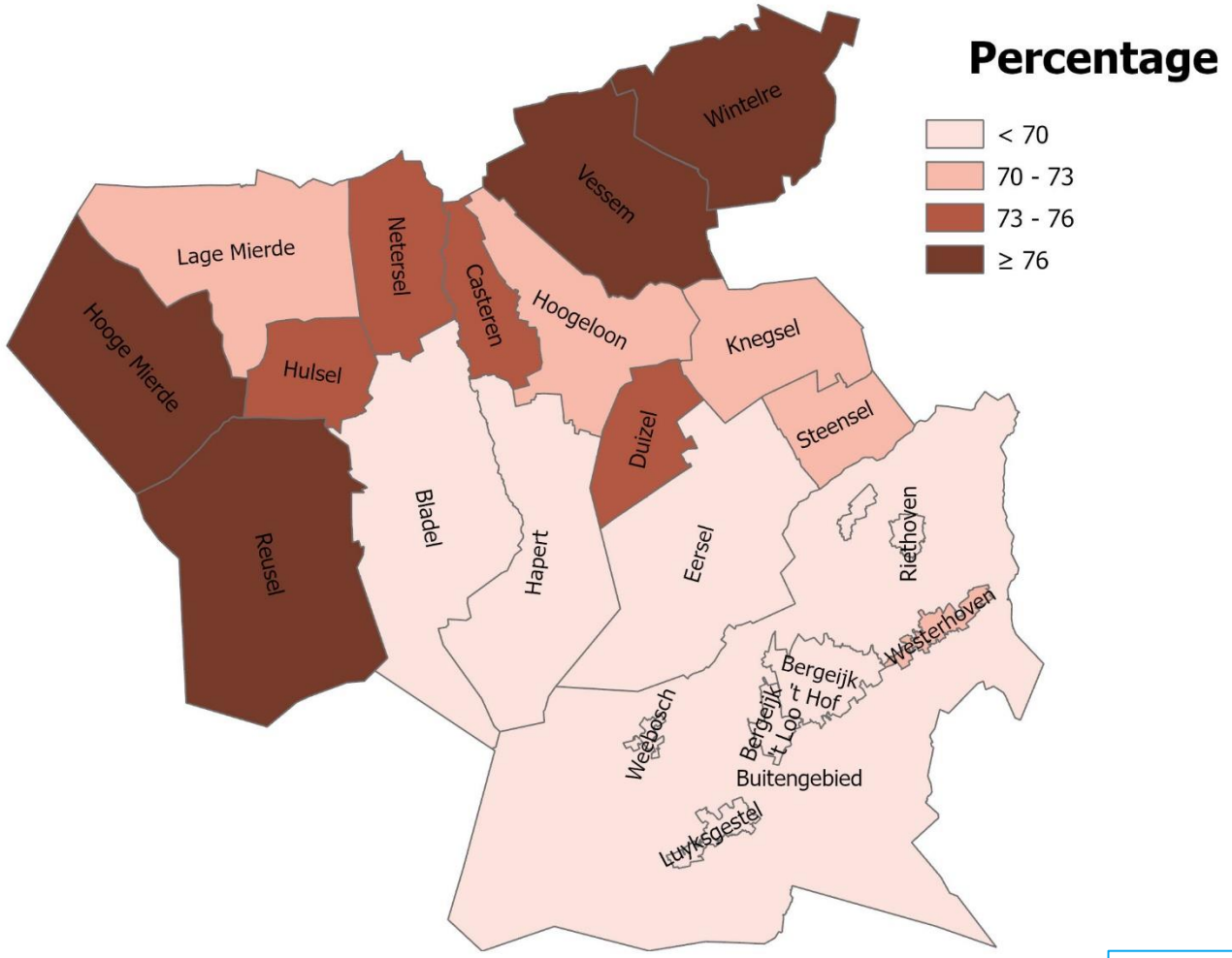
Percentage volwassenen (18 jaar en ouder) dat lid is van een vereniging of club. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te beter de kern op 'lid van club/vereniging' scoort.

Sociale cohesie

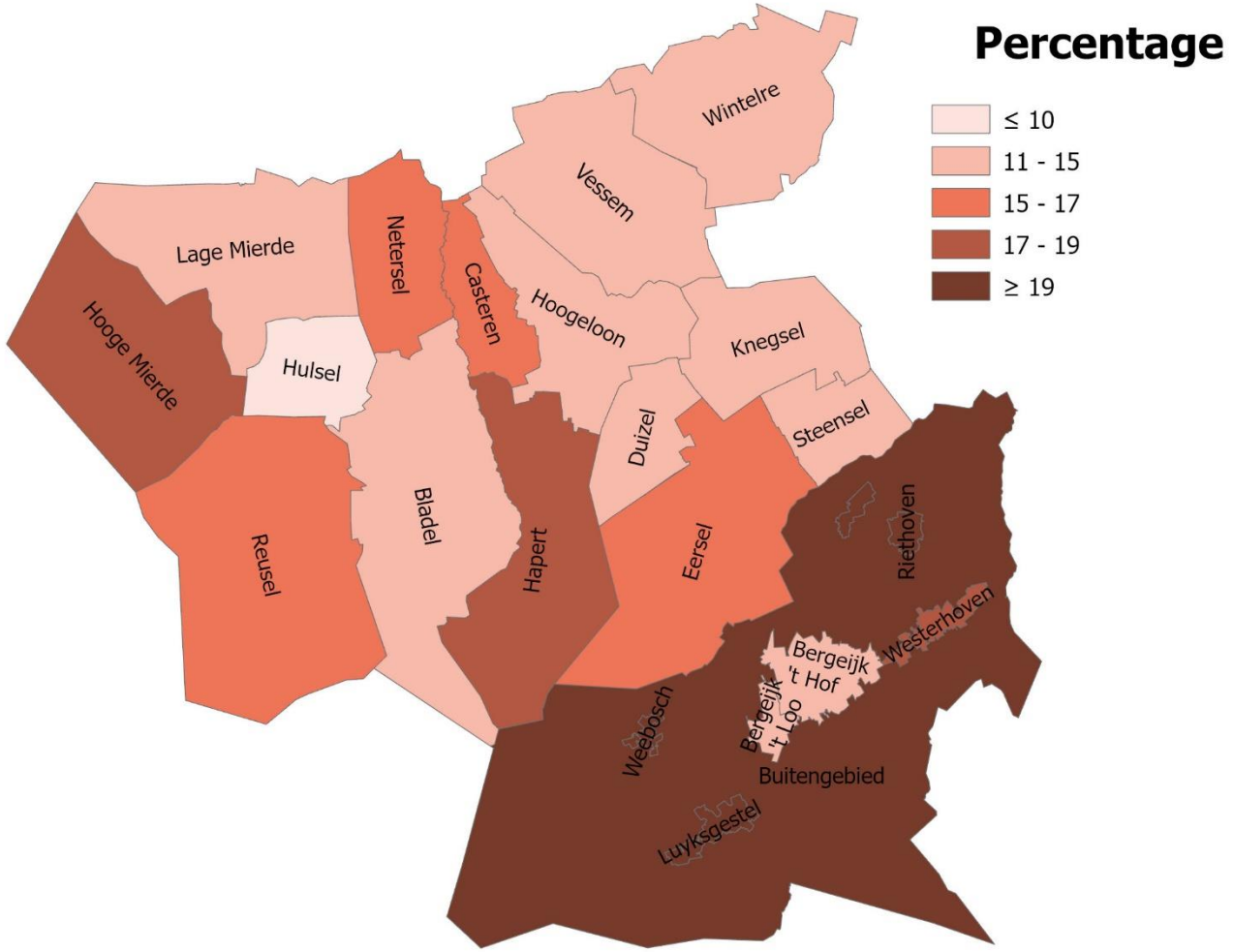
Percentage volwassenen (18 jaar en ouder) dat veel sociale samenhang in de buurt ervaart. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te beter de kern op 'sociale cohesie' scoort.

Sociale contacten

Percentage volwassenen (18 jaar en ouder) dat zelfstandig sociale contacten kan leggen en onderhouden. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te beter de kern op ‘sociale contacten’ scoort.

Mantelzorg

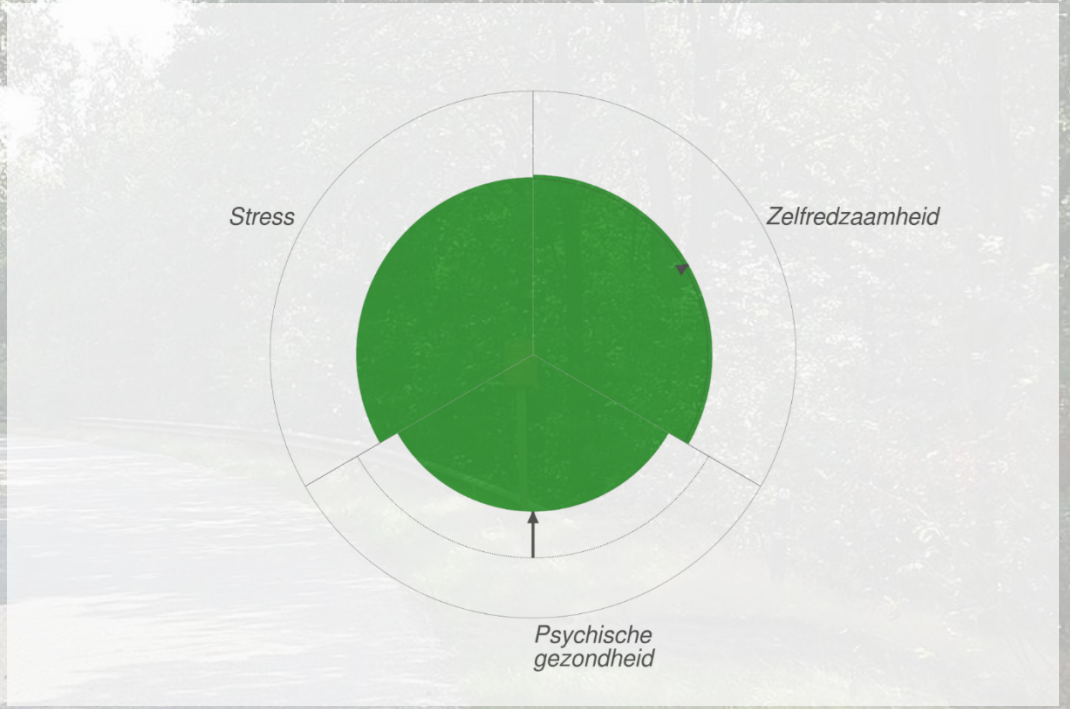

Percentage volwassenen (18 jaar en ouder) dat mantelzorg geeft. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te meer inwoners ‘mantelzorg’ verlenen.

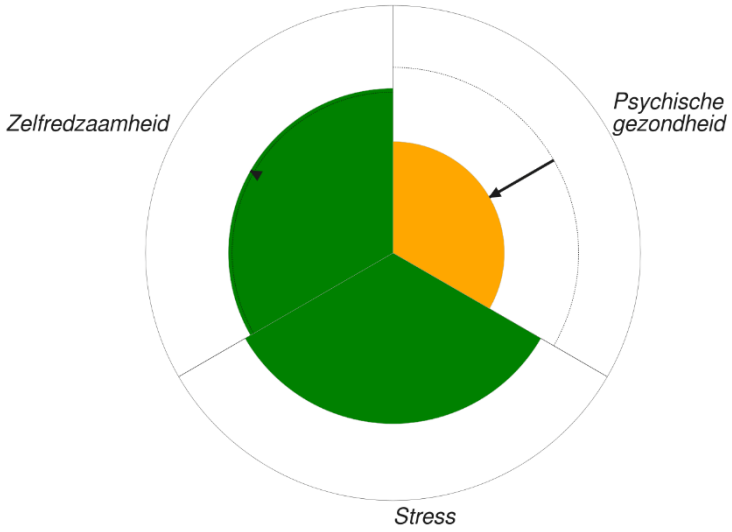
HET pon|telos

Welbevinden

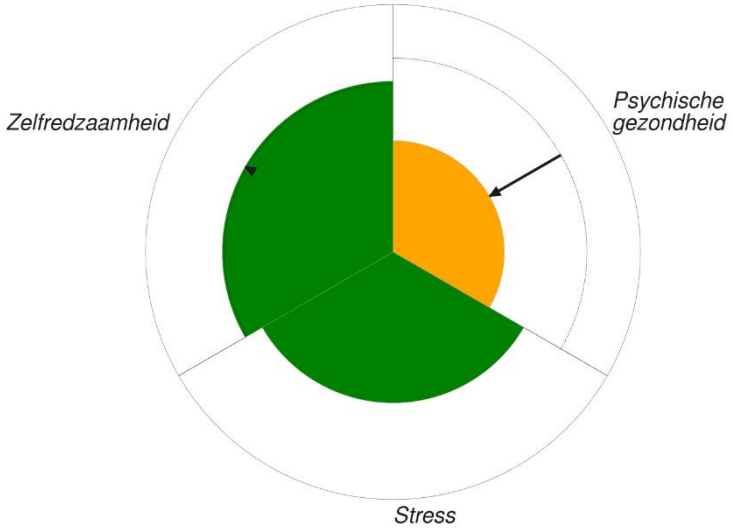
- Zelfredzaamheid
- Psychische gezondheid
- Stress

Bergeijk

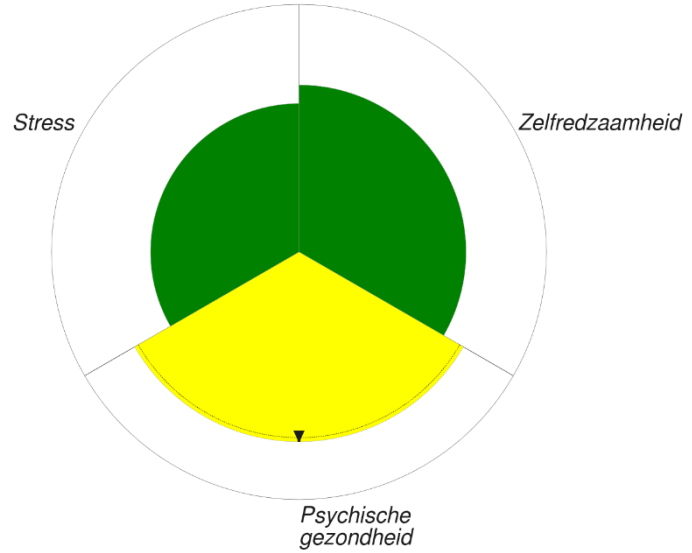

Eersel

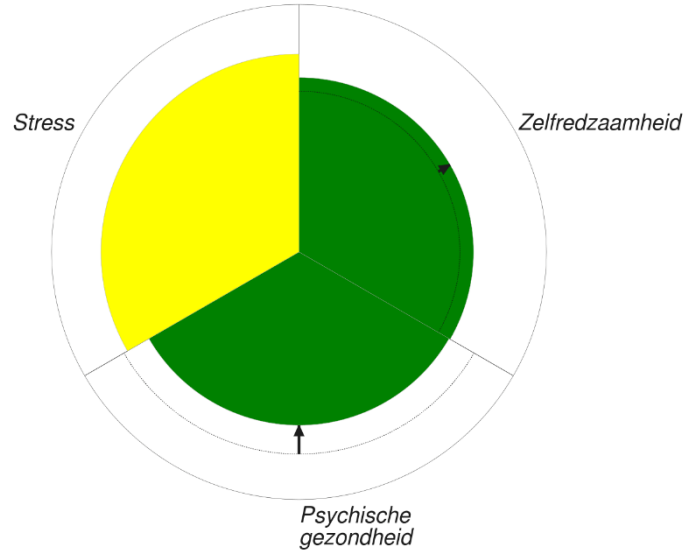

HET pon|telos

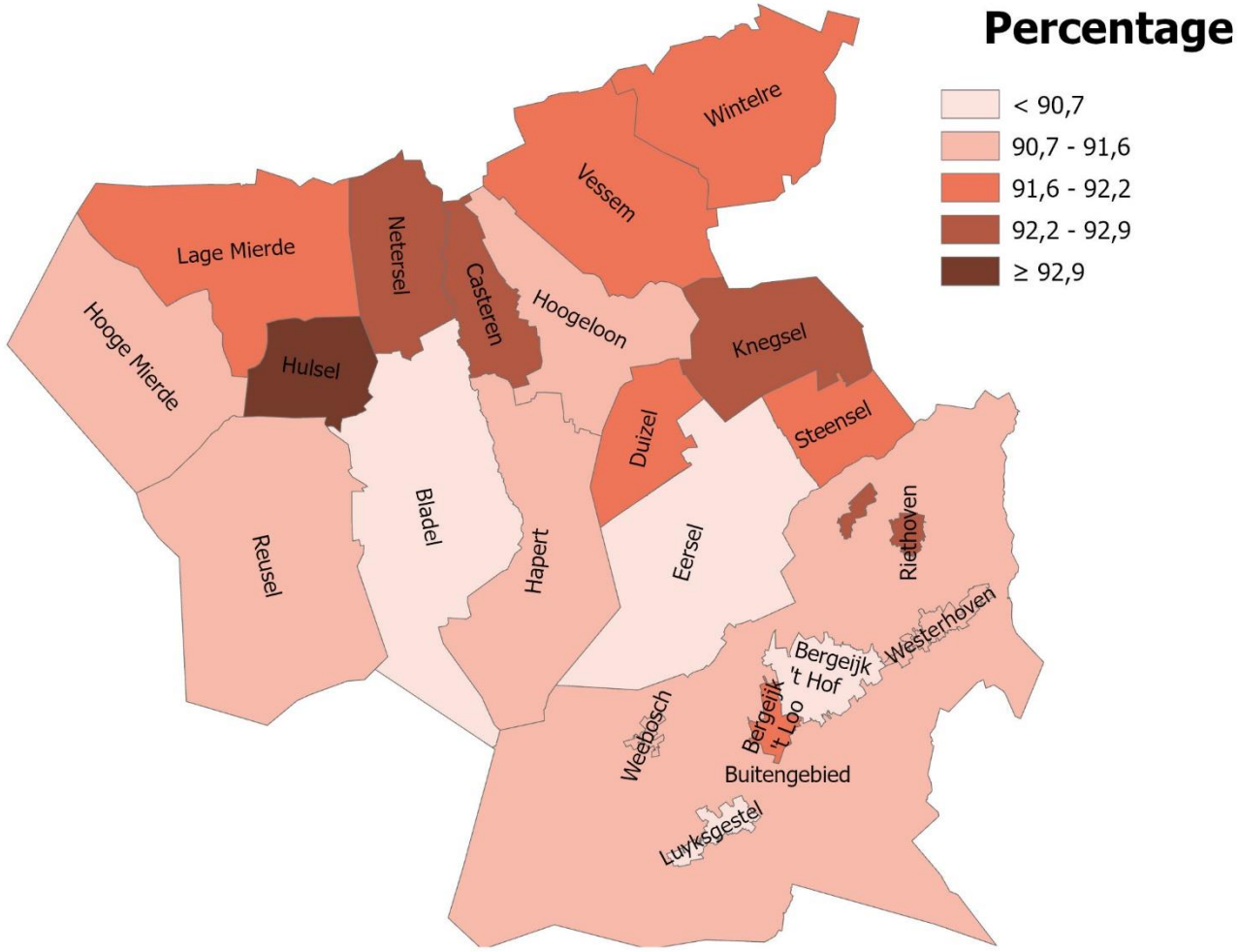
Bladel

Reusel-De Mierden

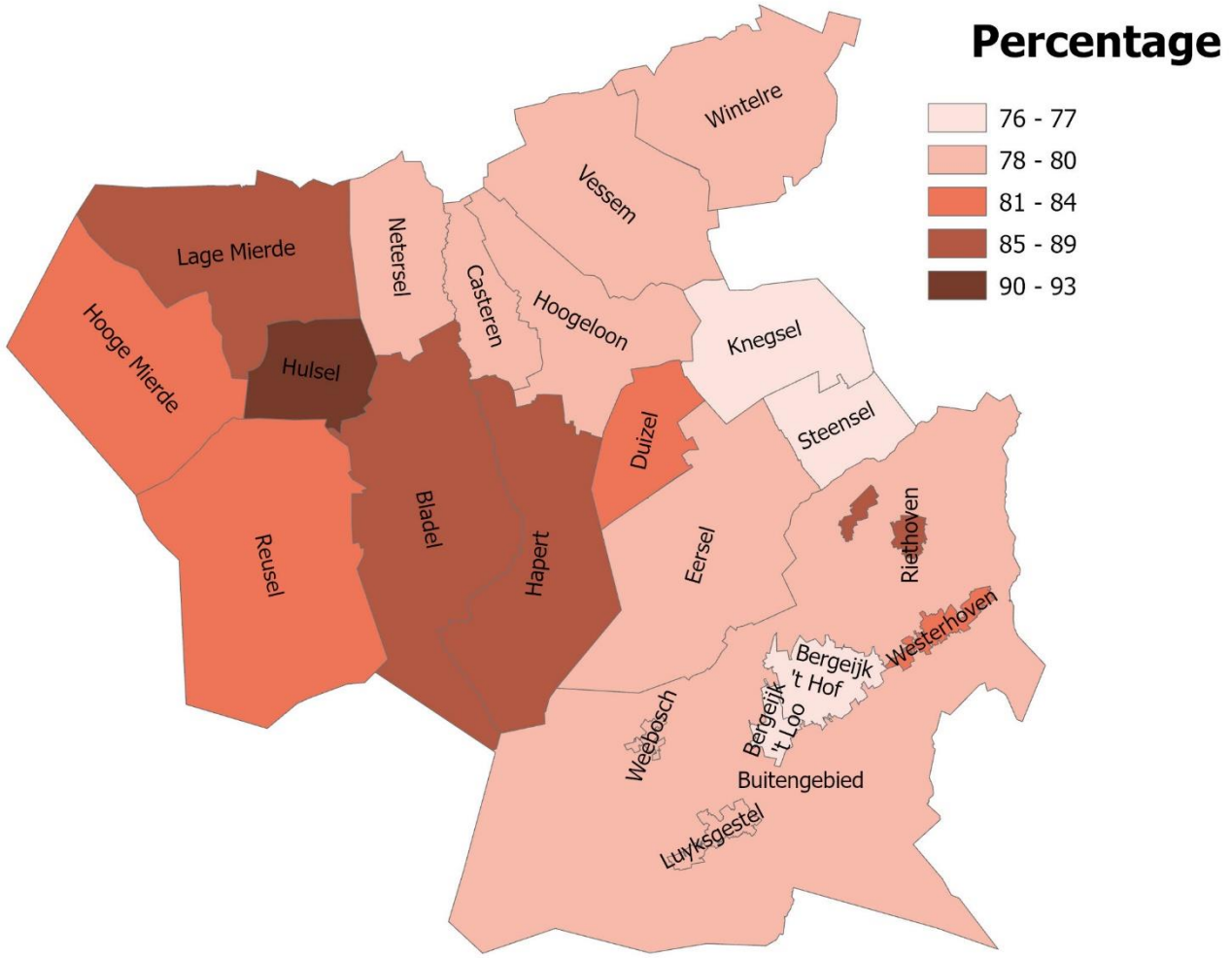

Zelfredzaamheid

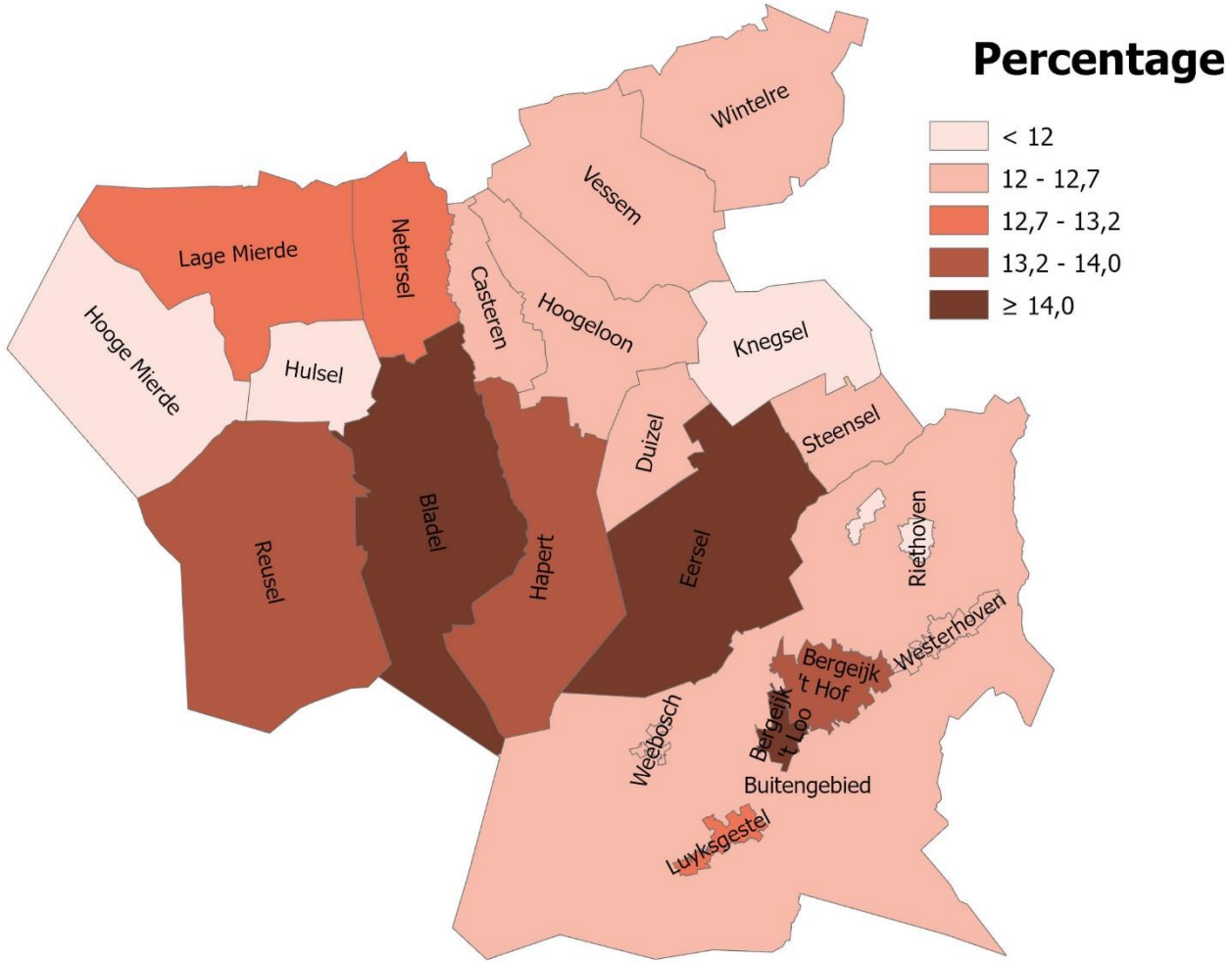
Percentage dat matig of veel regie over eigen leven ervaart, gebaseerd op een 7-tal stellingen. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te beter de kern op 'zelfredzaamheid' scoort.

Psychische gezondheid

Percentage volwassenen (18-64 jaar) dat geen psychische klachten heeft volgens de Mental Health Inventory 5 (MHI-5). Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te beter de kern op ‘psychische gezondheid’ scoort.

Stress

Percentage volwassenen (18 jaar en ouder) dat veel heel veel stress in afgelopen 4 weken heeft ervaren. Hoe hoger de waarde (hoe donkerder de kleur) des te slechter de kern op ‘stress’ scoort.

HET pon|tel|os

Indicatoren legenda (1/7)

Thema	Indicator	Korte toelichting
Ecosystemen en biodiversiteit	Openbaar hoog groen	Het oppervlakte hoog groen (bomen), uitgedrukt in % van de totale oppervlakte van de gemeente t.o.v. het gemiddelde in Nederland.
Ecosystemen en biodiversiteit	Openbaar laag groen	Het oppervlakte laag groen, uitgedrukt in een % van de totale oppervlakte van de gemeente t.o.v. het gemiddelde in Nederland.
Ecosystemen en biodiversiteit	Belevingswaarde landschap	Score van 0 tot 4 voor de belevingswaarde van het groene landschap.
Ecosystemen en biodiversiteit	Ongezonde voedingslocaties	Het aantal ongezonde voedingslocaties per 1000 inwoners. Hiertoe behoren fastfood, grillrooms, ijssalons, crêpes-/wafel-/donutzaken, pannenkoekenhuizen, winkels met zoetwaren en bezorg- en afhaaltenten.
Ecosystemen en biodiversiteit	Rode lijst soorten	Aantal bedreigde soorten per km2 waargenomen in een periode van 10 jaar.
Ecosystemen en biodiversiteit	Soorten rijkdom	Aantal soorten per km2 waargenomen in een periode van 10 jaar.
Milieu en klimaat (bodem & water)	Emissie stikstof	Emissie stikstof op h et oppervlaktewater per hectare. Stikstof is in het water nodig als voedingsbron, maar kan bij te hoge concentraties leiden tot sterke groei van algen en vermindering van het zuurstofgehalte in het water. Voor de indicator is gebruik gemaakt van de emissies van fosfaat (als totaal P) op het oppervlaktewater.
Milieu en klimaat (bodem & water)	Emissie fosfor	Emissie fosfor op het oppervlaktewater per hectare. Fosfaat is in het water nodig als voedingsbron, maar kan bij te hoge concentraties leiden tot sterke groei van algen en de vermindering van het zuurstofgehalte in het water.
Milieu en klimaat (bodem & water)	Fysisch-chemische waterkwaliteit	Percentage waterlichamen waarvan de kwaliteit minimaal goed is.
Milieu en klimaat (bodem & water)	Stikstofdepositie	Depositie (=het neerslaan) van stikstof per hectare (in mol per hectare per jaar).
Milieu en klimaat (bodem & water)	Biologische waterkwaliteit	Percentage waterlichamen dat voldoet aan de normen voor prioritaire verontreinigende stoffen. Prioritair verontreinigende stoffen zijn die stoffen die direct gevaarlijk kunnen zijn voor de menselijke gezondheid.
Milieu en klimaat (bodem & water)	Wateroverlast	Het percentage gebouwen waar de kans aanwezig is dat er water binnen loopt via de drempel bij een ernstige regenbui.
Milieu en klimaat (bodem & water)	Verharding	Percentage van de oppervlakte dat afgedicht is. De afdichting van de natuurlijke bodem heeft een negatieve invloed op de afwateringsmogelijkheden. Het water kan moeilijker infiltreren en stroomt sneller af. Op die manier kunnen verharde oppervlaktes bijdragen tot wateroverlast en overstromingsrisico, maar ook tot verdroging van de bodem.

HET | pon | telos

Indicatoren legenda (2/7)

Thema	Indicator	Korte toelichting
Milieu en klimaat (lucht & klimaat)	Hittestress	Jaarlijks gemiddelde temperatuurverschil dat ontstaat door het hitte-eiland effect.
Milieu en klimaat (lucht & klimaat)	Concentratie ozon	Achtergrondconcentratie ozon (O3) in µg/m^3. Ozon is de belangrijkste component van zomersmog.
Milieu en klimaat (lucht & klimaat)	Concentratie fijnstof	Achtergrondconcentratie fijnstof (PM2.5) in µg/m^3. Fijn stof zijn kleine in de lucht zwevende deeltjes. Doordat fijn stof uit kleine deeltjes bestaat kan het makkelijk ingeademd worden. Eenmaal ingeademd kunnen deeltjes schade aanrichten in het ademhalingsstelsel.
Milieu en klimaat (lucht & klimaat)	Concentratie stikstofoxiden	Achtergrondconcentratie stikstofoxiden in µg/m^3. Stikstofoxiden (NOx) komt veelal vrij bij verbrandingsprocessen en is daarmee een belangrijke indicator voor vervuiling veroorzaakt door gemotoriseerd verkeer. Stikstofoxiden dragen bij aan verschillende milieuproblemen.
Milieu en klimaat (lucht & klimaat)	Emissie stikstofoxiden	Emissie (= uitstoot) stikstofoxiden in kg per inwoner. Stikstofoxiden (NOx) komt veelal vrij bij verbrandingsprocessen en is daarmee een belangrijke indicator voor vervuiling veroorzaakt door gemotoriseerd verkeer. Stikstofoxiden dragen bij aan verschillende milieuproblemen.
Milieu en klimaat (lucht & klimaat)	Emissie fijnstof	Emissie (= uitstoot) van fijnstof (PM2.5) in kg per inwoner. Fijn stof zijn kleine in de lucht zwevende deeltjes. Doordat fijn stof uit kleine deeltjes bestaat kan het makkelijk ingeademd worden. Eenmaal ingeademd kunnen deeltjes schade aanrichten in het ademhalingsstelsel.
Milieu en klimaat (lucht & klimaat)	Emissie koolstofdioxide	Emissie (= uitstoot) van koolstofdioxide in kg per inwoner. Koolstofdioxide is het gas dat de grootste bijdrage levert aan de toename van het broeikaseffect.
Milieu en klimaat (lucht & klimaat)	Emissie ammoniak	Gemiddelde emissie (= uitstoot) van ammoniak (NH3) in kg per inwoner. Ammoniak (NH3) komt veelal vrij vanuit de landbouw, voornamelijk bij veeteelt en bij intensieve bemesting. Ammoniak heeft de grootste invloed op de achteruitgang van stikstofgevoelig natuur.
Milieu en klimaat (energie & grondstoffen)	Zonnestroom	Geplaatst vermogen aan zonnepanelen in kW per hectare.
Milieu en klimaat (energie & grondstoffen)	Elektriciteits- en gasverbruik huishoudens	Elektriciteitsverbruik in kWh van huishoudens. Gasverbruik huishoudens in m^3 aardgas per jaar.
Milieu en klimaat (energie & grondstoffen)	Energielabels woningen	Gemiddelde energiebehoefte van alle woningen met voorlopige of geregistreerde energie labels .
Milieu en klimaat (energie & grondstoffen)	Elektriciteits- en gasverbruik bedrijven	Elektriciteitsverbruik in kWh per werknemer. Gasverbruik bedrijven in m^3 aardgas per werknemer per jaar.
Milieu en klimaat (energie & grondstoffen)	Energielabels utiliteitsgebouwen	Gemiddelde energiebehoefte van alle utiliteitsgebouwen met voorlopige of geregistreerde energielabels.
Milieu en klimaat (energie & grondstoffen)	Totaal huishoudelijk afval	Totale hoeveelheid afval in kg per inwoner.

Indicatoren legenda (3/7)

Thema	Indicator	Korte toelichting
Materiële welvaart	Bijstand	Percentage inwoners in de bijstand t.o.v. de potentiële beroepsbevolking gemiddeld per jaar.
Materiële welvaart	Voorraad bedrijventerreinen	Percentage terstond uitgeefbaar bedrijventerrein.
Materiële welvaart	Leegstand winkelruimte	Percentage administratief leegstaande winkels.
Materiële welvaart	Besteedbaar inkomen	Gemiddeld besteedbaar inkomen per gemeente, uitgedrukt in €1.000.
Materiële welvaart	Arme huishoudens	Percentage huishoudens dat gedurende 4 jaar of langer een inkomen heeft tot 105% van het sociale minimum, ten opzichte van het totaal aantal huishoudens.
Arbeid	Benutting arbeidspotentieel	Netto arbeidsparticipatie: de werkzame beroepsbevolking als percentage van de bevolking van 15 tot 75 jaar
Arbeid	Vergroening	De verhouding tussen het aantal personen van 0 tot 20 jaar ten opzichte van de personen in de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar.
Arbeid	Vergrijzing	De verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar of ouder ten opzichte van de personen in de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar.
Arbeid	Arbeidsongeschiktheid	De verhouding van het aantal personen met een WAO uitkering en/of WIA uitkering (WGA regeling) ten opzichte van de beroepsbevolking.
Arbeid	Werkloosheid	Percentage van de beroepsbevolking die niet werkend en werkzoekende is, ten opzichte van de totale beroepsbevolking.
Arbeid	Jeugdwerkloosheid	De werkloze beroepsbevolking onder jongeren van 15 tot 25 jaar als percentage van de totale beroepsbevolking onder jongeren van 15 tot 25 jaar.
Arbeid	Werkgelegenheidsfunctie	Het aantal banen in een gebied ten opzichte van de beroepsbevolking in het gebied. De verhouding is positief als het aantal banen hoger is dan de beroepsbevolking (in dat geval moet het gebied arbeidskrachten van buiten het gebied aantrekken om de banen in de gemeente te vullen). De verhouding is negatief als er te weinig banen in het gebied zijn, waardoor mensen per saldo een baan buiten het gebied moeten zoeken.

Indicatoren legenda (4/7)

Thema	Indicator	Korte toelichting
Mobiliteit	Afstand treinstation	Gemiddelde afstand van de woningen in een gebied tot een treinstation in km.
Mobiliteit	Afstand bushalten	Gemiddelde afstand van de woningen in een gebied tot een bushalte waar op weekdagen minimaal 2 bussen per uur stoppen tussen 07:00 en 20:00 uur.
Mobiliteit	Fietsklimaat	Het fietsklimaat wordt door een aantal factoren bepaald, namelijk: Fietsmogelijkheden voor 8 en 80-jarigen, beleving, onderhoud, netwerk, infrastructuur, omrijdfactor, rotondes, 50 km/u-wegen en stedelijke dichtheid.
Mobiliteit	Ontsluiting bedrijventerreinen	Multimodale ontsluiting (via de weg, het spoor, het water, de lucht en de ICT) van bedrijventerreinen. De ontsluiting via verschillende kanalen is voor het bedrijfsleven een belangrijke indicator. Het wegennet wordt immers zwaar belast en zonder goede alternatieven voor de auto worden fileproblemen niet opgelost. Parkeren speelt daarnaast ook een belangrijke rol voor de ontsluiting van de verschillende bedrijventerreinen. Tevens met het oog op multimodale ontsluiting.
Mobiliteit	Schone voertuigen bedrijven	Percentage elektrische bedrijfsauto’s, geregistreerd bij eigenaar.
Mobiliteit	Schone voertuigen particulier	Percentage elektrische personenauto's (BEV= Battery Electric Vehicle en PHEV= Plug-in Hybrid Electric Vehicle), geregistreerd bij eigenaar.
Veiligheid	Jeugdcriminaliteit	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders.
Veiligheid	Geweldsdelicten	Het aantal geregistreerde geweldsdelicten per 1.000 inwoners.
Veiligheid	Onveiligheidsgevoel	Percentage inwoners dat zich ‘wel eens’ of 'vaak' onveilig voelt.
Veiligheid	Vermogensdelicten	Het aantal geregistreerde vermogensdelicten (diefstal, heling, oplichting) per 1.000 inwoners.
Veiligheid	Verkeersonveiligheid	Het aantal geregistreerde verkeersongevallen per kilometer rijks- en provinciale weg.
Veiligheid	Vandalisme	Het aantal geregistreerde vandalisme-delicten per 1.000 inwoners.
Veiligheid	Seksuele delicten	Het aantal geregistreerde seksueel geweldsdelicten per 1.000 inwoners.

HET | pon | telos

Indicatoren legenda (5/7)

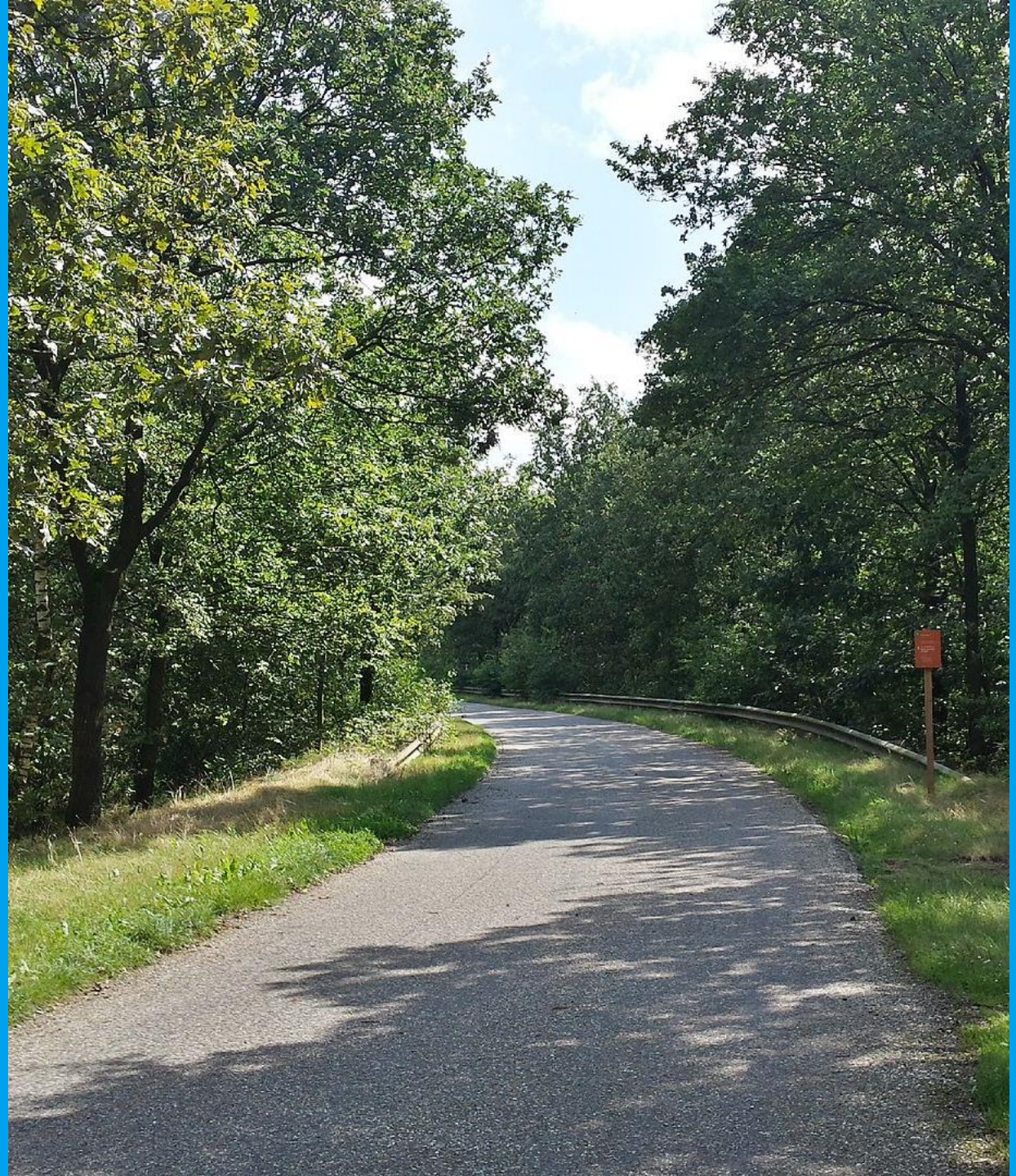
Thema	Indicator	Korte toelichting
Wonen	Tevredenheid woonomgeving	Percentage van de bevolking, dat ‘tevreden’ of ‘zeer tevreden’ is over de woonomgeving.
Wonen	Betaalbare koopwoningen	Percentage betaalbare koopwoningen (WOZ < €250.000) t.o.v. de gehele woningvoorraad
Wonen	Geluidhinder buren	Percentage mensen wat geluidhinder van buren ervaart.
Wonen	Geluidhinden wegverkeer	Percentage mensen dat aangeeft ernstige geluidshinder te ervaren door wegverkeer . Wegverkeer= weg tot 50 km/u, weg vanaf 50 km/u, vliegtuigen en treinverkeer.
Wonen	Afstand huisarts	De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot de dichtstbijzijnde huisartsenpraktijk, berekend over de weg.
Wonen	Afstand ziekenhuis	De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot het dichtstbijzijnde ziekenhuis (met polikliniek), berekend over de weg.
Wonen	Afstand dagelijkse voorzieningen	De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot supermarkt of andere winkel voor dagelijkse levensbehoeften.
Wonen	Afstand apotheek	De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot de dichtstbijzijnde apotheek (inclusief apotheekhoudende huisarts) , berekend over de weg.
Wonen	Afstand café	De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot het dichtstbijzijnde café (café, koffiehuis, coffeeshop, discotheek, seks/nachtclub en partycentrum), berekend over de weg.
Wonen	Huurwoningen	Huurwoningen in eigendom van 'toegelaten instellingen volkshuisvesting'. Het betreft het aantal huurwoningen waarvan is vastgesteld dat de eigenaar een toegelaten instelling is. Het betreft niet het aantal sociale huurwoningen, omdat er alleen is vastgesteld wie de eigenaar is en er niet is gekeken naar de hoogte van de huurprijs. Toegelaten instellingen: woningbouwvereniging, woningstichting, woningcorporatie. Sociale huurwoningen: woningen met een huur onder de liberalisatiegrens.
Onderwijs	Afstand basisschool	De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot een basisschool.
Onderwijs	Afstand voortgezet onderwijs	De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot een middelbare school.
Onderwijs	Afstand MBO	De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot het middelbaar beroepsonderwijs.
Onderwijs	High- en mediumtech werkgelegenheid	Percentage werkzame personen in de high- en mediumtech industrie ten opzichte van de beroepsbevolking (x1000). De high- en mediumtech industrie zijn afhankelijk van hoogopgeleid personeel. Er is een wisselwerking tussen de aanwezigheid van deze kennisintensieve industrieën en het opleidingsniveau van de bevolking Deze industrieën vestigen zich daar waar veel menselijk kapitaal aanwezig is, maar maakt de regio ook aantrekkelijk voor hoogopgeleiden als ze daar gevestigd is.
Onderwijs	Opleidingsniveau bevolking	Percentage laagopgeleiden van de totale bevolking.

Indicatoren legenda (6/7)

Themae	Indicator	Korte toelichting
Cultuur	Afstand musea	De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot een museum in km.
Cultuur	Festivals	Het aantal festivals in een gemeente per 10.000 inwoners.
Cultuur	Cultuurlandschap	Aantal erfgoedkaarten in de gemeente. Binnen deze indicator hanteren we het begrip 'cultuurhistorie' in de zin van de disciplines archeologie, aardkunde, historische geografie (historisch cultuurlandschap) en historische bouwkunst/ stedenbouw. Deze onderdelen vormen gezamenlijk het cultuurlandschap.
Cultuur	Afstand podiumkunsten	De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot podiumkunsten (in km).
Cultuur	Rijksmonumenten	Aantal Rijksmonumenten per 1.000 inwoners.
Cultuur	Gemeentemonumenten	Aantal gemeentemonumenten per 1.000 inwoners.
Gezondheid	Beweegvriendelijke omgeving	Score voor beweegvriendelijke omgeving gebaseerd op diverse deelindicatoren. De deelindicatoren zijn: Publieke sportaccommodaties, Sport- en speelplekken, Sport- speel- en beweegruimte, Routes, Buitengebied, Nabijheid van voorzieningen.
Gezondheid	Ernstig overgewicht	Percentage personen met een BMI van 30,0 kg/m2 en hoger.
Gezondheid	Onvoldoende bewegen	Percentage van de bevolking dat niet voldoet aan de beweegrichtlijn. Personen vanaf 18 jaar dienen minstens 2,5 uur per week matig intensieve inspanning te verrichten verspreid over diverse dagen, zoals wandelen en fietsen, en minstens tweemaal per week spier- en botversterkende activiteiten te verrichten.
Gezondheid	Beoordeling eigen gezondheid	Percentage van de bevolking dat zijn of haar gezondheid als goed beoordeelt.
Gezondheid	Chronisch zieken	Percentage personen dat ja antwoord op de vraag: 'Heeft u één of meer langdurige ziekten of aandoeningen?'. Langdurig is (naar verwachting) 6 maanden of langer.
Gezondheid	Levensverwachting	De gemiddelde levensverwachting bij geboorte.
Gezondheid	Gebruik genotsmiddelen	Gemiddelde percentage inwoners (18 jaar en ouder) met overmatig alcoholgebruik en rokers (sigaret; in 2020 ook e-sigaret).

Indicatoren legenda (7/7)

Thema	Indicator	Korte toelichting
Sociale samenhang	Vrijwilligers	Percentage personen van 18 jaar of ouder dat de vraag /"/Doet u vrijwilligerswerk? Hieronder wordt verstaan: werk dat in georganiseerd verband (bijvoorbeeld sportvereniging, kerkbestuur, school) onbetaald wordt uitgevoerd/"/ met 'ja' beantwoordt.
Sociale samenhang	Opkomst gemeenteraadsverkiezingen	Gemiddeld opkomstpercentage van de verkiezingen van de gemeenten bij de gemeenteraadsverkiezingen.
Sociale samenhang	Eenzaamheid	Percentage personen van 18 jaar en ouder dat zich eenzaam voelt. Dit percentage is gebaseerd op de eenzaamheidsschaal (Gierveld-de Jong & van Tilburg, 2007), een vragenlijst om eenzaamheid te meten en bestaat uit elf uitspraken over emotionele eenzaamheid en sociale eenzaamheid.
Sociale samenhang	Sociale cohesie sociale contacten	Percentage volwassenen (18 jaar en ouder) dat veel sociale samenhang in de buurt ervaart. Percentage volwassenen (18 jaar en ouder) dat aangeeft zelfstandig sociale contacten kan leggen en onderhouden.
Sociale samenhang	Lid van een club of vereniging	Percentage volwassenen (18 jaar en ouder) dat lid is van een vereniging of club.
Sociale samenhang	Mantelzorg	Percentage volwassenen (18 jaar en ouder) dat mantelzorg geeft.
Welbevinden	Zelfredzaamheid	Percentage dat matig of veel regie over eigen leven ervaart, gebaseerd op een 7-tal stellingen.
Welbevinden	Psychische gezondheid	Percentage volwassenen (18-64 jaar) dat geen psychische klachten heeft volgens de Mental Health Inventory 5 (MHI-5).
Welbevinden	Stress	Percentage volwassenen (18 jaar en ouder) dat veel heel veel stress in afgelopen 4 weken heeft ervaren.

HET pon | telos

©2023 Het PON & Telos

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij Het PON & Telos. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van Het PON & Telos. Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan Het PON & Telos geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Auteurs

Senna Hansen MSc, ir.Jolanda Luijten en dr. Tom Waas | Het PON & Telos

Met dank aan

Ambtelijk kernteam Kempengemeenten

Ruben Smeets MSc en Jonna Kroeze MSc | Het PON & Telos

info@hetpon-telos.nl

www.hetpon-telos.nl

R24.083b

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.083 van burgemeester en wethouders van 5 november 2024;

gelet op:
- artikel 213 Gemeentewet;
- Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado);
- Kadernota Rechtmatigheid Commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);

overwegende dat:
- per programma inzicht wordt gegeven in de externe wet- en regelgeving en de daarbij horende interne verordeningen en beleidsregels die van toepassing zijn op het financiële beheer;
- hiermee de kaders worden aangegeven voor de controle op de financiële rechtmatigheid van de jaarrekening;

besluit:

1. Het "Normenkader accountantscontrole 2024" vast te stellen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier,

Digitaal ondertekend door J.F. (Jelle) Wiel, van der

de voorzitter,

Digitaal ondertekend door M.A.G. (Maurits) Bosch, van den

Normenkader accountantscontrole 2024

Normenkader			Toetsingskader		
ACTIVITEITEN	**WET- EN REGELGEVING EXTERN**	**REGELGEVING INTERN**	**ARTIKELEN RELEVANT VOOR FINANCIELE RECHTMATIGHEID**		
			RECHT	**HOOGTE**	**DUUR**
REGELINGEN EN VERORDENINGEN					
Programma: Bestuur en ondersteuning					
- Algemeen financieel middelenbeheer	• Grondwet • Burgerlijk Wetboek • Algemene wet bestuursrecht • Gemeentewet • Besluit Begroting en Verantwoording • Besluit accountantscontrole decentrale overheden • Wet versterking decentrale rekenkamers • Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader • Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen	• Begroting, perspectiefnota, najaarsnota 2024			
		• Verordening controle op het financiële beheer en organisatie van de gemeente Bladel 2023			
		• Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2023 e.v. van de gemeente Bladel			
		• Financiële verordening gemeente Bladel 2023			
		• Mandaatregeling gemeente Bladel 2021			
		• Mandaatregeling VTH Bladel 2023 (van toepassing op Wabo procedures die aangevangen zijn voor j januari 2024)			
		• Mandaatregeling VTH Bladel 2024 (vanaf 13 september 2024)			
		• Nota activeren, waarderen en afschrijven van vaste activa 2021			
		• Nota reserves en voorzieningen 2021			
		• Individueel convenant Horizontaal Toezicht 2022-2024			
		• Notitie Misbruik en Oneigenlijk gebruik 2024 e.v.			
- Treasurybeheer	• Burgerlijk Wetboek • Algemene wet bestuursrecht • Gemeentewet • Wet financiering decentrale overheden • Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden • Wet Verplicht schatkistbankieren • Regeling schatkistbankieren decentrale overheid	• Treasurystatuut 2014			
		• Nota verlenen van garanties en verstrekken van geldleningen			
- Arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid	• Gemeentewet • Ambtenarenwet • Fiscale wetgeving • Sociale verzekeringswetten • CAO gemeenten • Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers • Wet normering topinkomens • Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers • Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers • Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB)	• Personeelshandboek Beloning (art. 4)			
		• Personeelshandboek Reis- en verblijfskosten (art. 10)			
		• Personeelshandboek Woon- en werkverkeer (art. 13)			
		• Representatieregeling Kempengemeenten			
		• Rechtspositieregeling buitengewoon ambtenaar burgerlijke stand Kempengemeenten 2012			
		• Personeelshandboek Studiefaciliteiten (art. 8)			
		• Personeelshandboek IKB (art. 7)			
		• Personeelshandboek Generatiepact gemeente Bladel (art. 14)			
		• Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Bladel 2023			

Normenkader			Toetsingskader		
ACTIVITEITEN	**WET- EN REGELGEVING EXTERN**	**REGELGEVING INTERN**	**ARTIKELEN RELEVANT VOOR FINANCIELE RECHTMATIGHEID**		
			RECHT	**HOOGTE**	**DUUR**
	• Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA)	• Reiskosten woon-werkverkeer en thuiswerkvergoeding			
- Commissies/dorpsraden	• Algemene wet bestuursrecht • Gemeentewet • Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers • Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers	• Verordening op de ambtelijke bijstand en de fractieondersteuning gemeente Bladel 2014	Art. 1 t/m 3, 7 en 9	Art. 6	Art. 8
		• Verordening rekenkamer Bladel 2024	Art. 2, 3 en 4	Art. 8	Art. 5
		• Samenwerkingsovereenkomst rekenkamers Kempengemeenten 2024			
		• Verordening, regelende de instelling, samenstelling, bevoegdheden en werkwijze van de dorpsraad voor de kernen Hoogeloon en Netersel	Art. 1	Art. 29	Art. 4
		• Toetsingskader private dorps- en wijkraden gemeente Bladel	Art. 2.2	Art. 3	Art. 2.2.3
		• Verordening commissie bezwaarschriften gemeente Bladel 2018	Art. 2	Art. 5a	Art. 5
- Inkopen en contractbeheer	• Europese aanbestedingsregels				
- Burgerlijke stand en afgifte documenten	• Burgerlijk wetboek • Algemene wet bestuursrecht • Gemeentewet • Paspoortwet • Wet basisregistratie personen • Besluit basisregistratie personen • Regeling basisregistratie personen • Wet rechten burgerlijke stand • Legesbesluit akten burgerlijke stand	• Verordening op de heffing en de invordering van leges 2024	Art. 2, 3, 4, 5, 9 en 10	Art. 7 en 11 (Hoofdstuk 1: art. 1.1 t/m 1.16 en 1.23)	
		• Regeling briefadres gemeente Bladel 2022	Art. 2, 3, 4 en 5	Art. 7	Art. 6
- Belastingen en heffingen	• Algemene wet bestuursrecht • Gemeentewet • Wet waardering onroerende zaken • Wet milieubeheer • Wet op de bedrijveninvesteringszones • Invorderingswet • Kostenwet	• Verordening op de heffing en de invordering van onroerendezaakbelastingen Bladel 2024	Art. 1, 2, 4 en 7	Art. 3 en 5	
		• Verordening op de heffing en invordering van een toeristenbelasting 2024	Art. 2, 3, 4, 10 en 11	Art. 5 en 6	Art. 7
		• Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2023 gemeente Bladel			
		• Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing Bladel 2024	Art. 2, 3, 4 en 10	Art. 5 en 6	Art. 7
		• Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing Bladel 2024	Art. 2, 3, 4, 8 en 9	Art. 5	Art. 6
		• Verordening BI-zone Centrum Bladel voor eigenaren 2023-2027	Art. 3, 4, 5, 7 en 10	Art. 6 en 8	
		• Verordening BI-zone Centrum Bladel voor gebruikers 2023-2027	Art. 3, 4, 5, 7 en 10	Art. 6 en 8	
		• Verordening op de heffing en de invordering van leges 2024	Art. 2, 3, 4, 5, 9 en 10	Art. 7 en 11 (Hoofdstuk 1: art. 1.17 t/m 1.25, 1.31 en 1.33)	

Normenkader			Toetsingskader		
ACTIVITEITEN	**WET- EN REGELGEVING EXTERN**	**REGELGEVING INTERN**	**ARTIKELEN RELEVANT VOOR FINANCIELE RECHTMATIGHEID**		
			RECHT	**HOOGTE**	**DUUR**
		• Leidraad invordering gemeentelijke belastingen 2023 gemeente Bladel			
Programma: Veiligheid					
	• Gemeentewet • Wet openbare manifestaties • Wet op de kansspelen • Winkeltijdenwet • Wet veiligheidsregio's • Wegenverkeerswet 1994	• Algemene Plaatselijke Verordening Bladel 2024	Art. 1.2 t/m 1.6 en 1.8	Art. 6.1	Art. 1.7
		• Verordening op de heffing en de invordering van leges 2024	Art. 2, 3, 4, 5, 9 en 10	Art. 7 en 11 (Hoofdstuk 1: art. 1.28) Hoofdstuk 3: art. 3.1 t/m 3.24	
Programma: Verkeer en vervoer					
- Wegen en infrastructuur	• Gemeentewet • Algemene wet bestuursrecht • Telecommunicatiewet • Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION)	• Verordening ondergrondse infrastructuur Bladel 2015	Art. 1.2, 1.3, 2.2, 2.3 en 3.2	Art. 5.1	
		• Beleidsregels nadeelcompensatie kabels en leidingen Bladel 2015			
		• Handboek Kabels en Leidingen Bladel 2015			
		• Verordening op de heffing en de invordering van leges 2024	Art. 2, 3, 4, 5, 9 en 10	Art. 7 en 11 (Hoofdstuk 1: art. 1.29 en 1.30)	
Programma: Onderwijs					
- Kinderopvang	• Gemeentewet • Algemene wet bestuursrecht • Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk • Wet kinderopvang • Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang • Participatiewet	• Beleidsregels tegemoetkoming kinderopvang SMI 2022	Art. 2, 3, 4	Art. 5	
		• Subsidieregeling peuteropvang en voorschoolse educatie gemeente Bladel 2024 (vanaf 1 juli 2024)	Art. 2 , 12, 15 en 17	Art. 7 t/m 9	Art. 6
		• Verordening op de heffing en de invordering van leges 2024	Art. 2, 3, 4, 5, 9 en 10	Art. 7 en 11 (Hoofdstuk 1: art. 1.33)	
- Basis en speciaal onderwijs	• Gemeentewet • Algemene wet bestuursrecht • Wet op het primair onderwijs • Wet op de expertisecentra • Wet op het voortgezet onderwijs • Wet dualisering gemeentelijke medebewindsbevoegdheden	• Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Bladel 2014			
		• Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Bladel 2021	Art. 6, 8, 14 t/m 22		
		• Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Bladel			
		• Beleidsregel bekostiging lokalen bewegingsonderwijs primair onderwijs gemeente Bladel 2018			
Programma: Sport, cultuur en recreatie					
- Welzijn, cultuur en sport	• Algemene wet bestuursrecht • Gemeentewet	• Algemene subsidieverordening gemeente Bladel 2022	Art. 2, 6, 7, 9 en 13 t/m 16		
		• Subsidiejaarprogramma welzijn 2024			
		• Nadere regels individuele subsidiëring muzikale en culturele vorming Bladel 2023	Art. 2, 3 en 8	Art. 6	

Normenkader			Toetsingskader		
ACTIVITEITEN	**WET- EN REGELGEVING EXTERN**	**REGELGEVING INTERN**	**ARTIKELEN RELEVANT VOOR FINANCIELE RECHTMATIGHEID**		
			RECHT	**HOOGTE**	**DUUR**
		• Nadere regels stimuleringsregeling cultuurinnovatie gemeente Bladel 2015	Art. 2, 5 en 6	Art. 4	
		• Nadere regels voor de subsidiëring van de muziekverenigingen in de gemeente Bladel			
		• Beleidsregels betreffende de subsidiëring van sportactiviteiten, behorende bij het sportbeleid 2008-2012 van de gemeente Bladel			
Programma: Sociaal domein					
Controles op de activiteiten: Jeugdzorg, WMO en Zorg, Uitkeringen en inkomensvoorzieningen worden uitgevoerd door de accountant van de GRSK en Kempenplus					
- WMO en (Jeugd)Zorg	• Gemeentewet • Jeugdwet • Algemene wet bestuursrecht • Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 • Uitvoeringsbesluit Wmo 2015	• Verordening jeugdhulp gemeente Bladel 2022			
		• Nadere regels persoonsgebonden budget Jeugdhulp 2022			
		• Beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning 2022-2025			
		• Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Bladel 2019 (tot 1 september 2024)			
		• Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Bladel 2024 (vanaf 1 september 2024)			
		• Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Bladel 2022 (tot 1 september 2024)			
		• Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Bladel 2024 (vanaf 1 september 2024)			
- Uitkeringen en inkomensvoorzieningen	• Gemeentewet • Algemene wet bestuursrecht • Participatiewet • Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers • Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen • Wet gemeentelijke schuldhulpverlening • Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening • Wet advies bij schuldenbewind • Wet stroomlijning keten voor derdenbeslag • Wet vereenvoudiging beslag vrije voet • Besluit bijstandsverlening zelfstandigen • Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen • Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten • Wet studiefinanciering 2000	• Verordening Participatiewet 2015			
		• Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2023			
		• Nadere regels en beleidsregels Re-integratie Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015 (tot 1 juni 2024)			
		• Nadere regels en beleidsregels Re-integratie Participatiewet, IOAW en IOAZ 2024 (vanaf 1 juni 2024)			
		• Beleidsregels vrijlating van giften Participatiewet gemeente Bladel 2023			
		• Gewijzigde Kadernota armoedebestrijding 2021-2024 (vanaf 1 januari 2024)			
		• Beleidsregels Participatieregeling 18+ Bladel 2024			
		• Beleidsregels Schuldhulpverlening 2021			
		• Beleidsregels bijzondere bijstand Bladel 2024			
		• Beleidsregels commerciële huur, inkomsten uit verhuur en kostgeld en verlaging norm als gevolg van de woonkosten 2015			
		• Beleidsregels terugvordering, verhaal en invordering Kempengemeenten 2016			
		• Beleidsregels Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) Bladel			

Normenkader			Toetsingskader		
ACTIVITEITEN	**WET- EN REGELGEVING EXTERN**	**REGELGEVING INTERN**	**ARTIKELEN RELEVANT VOOR FINANCIELE RECHTMATIGHEID**		
			RECHT	**HOOGTE**	**DUUR**
	• Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten • Regeling opvang ontheemden Oekraïne	• Notitie voorkomen en bestrijden Misbruik en Oneigenlijk (M&O) gebruik			
		• Beleidsregels Studietoeslag gemeente Bladel 2022			
		• Beleidsregels eenmalige energietoeslag Bladel 2023			
Programma: Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke Vernieuwing					
- Grondexploitatie en erfpacht	• Gemeentewet • Besluit Begroting en Verantwoording • Wet ruimtelijke ordening • Besluit ruimtelijke ordening • Omgevingswet	• Nota grondbeleid 2019 gemeente Bladel			
		• Beleidsnota reststroken 2015			
		• Erfpachtsvoorwaarden van de gemeente Bladel van toepassing op overeenkomsten van erfpachtsgunning tussen gemeente en verenigingen		Art. 4	Art. 1
		• Beleidsregels ten aanzien van de verkoop van (landbouw)erfpachtgronden			
		• Adviesrapport grondprijzen Bladel 2024			
		• Nota kostenverhaalsregeling en regeling Financiële bijdragen omgevingswet gemeente Bladel 2024			
- Stedelijke ontwikkeling, wonen en economie, monumenten, planschade en buitengebied	• Gemeentewet • Algemene wet bestuursrecht • Erfgoedwet • Monumentenwet • Omgevingswet	• Gemeentelijke subsidieverordening gemeentelijke monumenten Bladel 2008	Art. 3, 4 en 5		
		• Algemene subsidieverordening 2022	Art. 2, 6, 7, 9 en 13 t/m 16		
		• Nadere regels subsidie duurzame energie en energiebesparing voor particulieren 2023 (tot 15 augustus 2024)	Art. 3, 4, 5, 6 en 8		
		• Nadere regels subsidie duurzame energie en energiebesparing voor particulieren 2024 (vanaf 15 augustus 2024)	Art. 3, 4, 5, 6 en 8		
		• Subsidieverordening sloop overige gebouwen buitengebied Bladel 2021	Art. 3, 4, 5 en 7		
		• Nadere regels subsidie (her)gebruiken regenwater 2023	Art. 4, 5, 6, 7 en 9		
		• Verordening nadeelcompensatie Bladel 2024	Art. 1 en 3	Art. 2	
- Volkshuisvesting en woningbeheer	• Gemeentewet • Algemene wet bestuursrecht • Leegstandswet • Huisvestingswet	• Verordening starterslening gemeente Bladel 2017	Art. 2, 3, 5, 6 en 7		
		• Uitvoeringsvoorschriften naamgeving en (huis)nummering gemeente Bladel		Art. 12	
		• Verordening op de heffing en de invordering van leges 2024	Art. 2, 3, 4, 5, 9 en 10	Art. 7 en 11 (Hoofdstuk 1: art. 1.26 en 1.27)	
- Bouwen	• Gemeentewet • Omgevingswet	• Verordening op de heffing en de invordering van leges 2024	Art. 2, 3, 4, 5, 9 en 10	Art. 7 en 11 (Hoofdstuk 2: art. 2.1 t/m 2.62)	

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Nummer : R24.083
Onderwerp : Vaststellen normenkader accountantscontrole 2024

Aan de raad

Inleiding
Ter voorbereiding en ondersteuning van de accountantscontrole moeten t.a.v. de opdrachtverstrekking aan de accountant nadere aanwijzingen worden gegeven. Hiervoor is een Controleprotocol vastgesteld (zie ook raadsvoorstel R23.001.03 “Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2023 e.v. van de gemeente Bladel). Dit Controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapportagetoleranties, alsmede de verantwoordings- en rapportagegrenzen (in het kader van het afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording) voor de controle van de jaarrekening 2023 en volgende jaren van de gemeente Bladel. De wet- en regelgeving waarop de accountant zijn verklaring en bevindingen baseert, moet door het college in een normenkader inzichtelijk worden gemaakt. Het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole maakt onderdeel uit van het Controleprotocol.

Voorstel
Het “Normenkader accountantscontrole 2024” vast te stellen waarin de kaders voor de financiële rechtmatigheidscontrole van de jaarrekening zijn opgenomen.

Beoogd effect
Het normenkader voor de accountantscontrole geeft inzicht in de financiële kaders voor het uitvoeren van de rechtmatigheidscontrole voor 2024.

Argumenten
1.1 Het college van B&W toetst het normenkader en rapporteert rechtmatigheidsfouten in de rechtmatigheidsverantwoording.

Het college van B&W legt zelfstandig verantwoording af over de rechtmatigheid van de baten, de lasten en de balansmutaties die gepresenteerd worden in de jaarrekening. Dit doet zij in de vorm van een rechtmatigheidsverantwoording, die wordt opgenomen in de jaarrekening. In de paragraaf bedrijfsvoering van het jaarverslag kan het college van B&W een toelichting geven over de kwaliteit van de interne beheersing en de leer- en verbeterpunten. De accountant geeft dan geen rechtmatigheidsoordeel meer af bij de jaarrekening, maar de rechtmatigheidsverantwoording van het college van B&W wordt wél betrokken in het getrouwheidsoordeel. Rechtmatigheidsfouten treden op bij financiële beheershandelingen indien de wet- en regelgeving uit het normen- en toetsingskader niet wordt nageleefd. De accountant geeft een getrouwheidsoordeel af over de gehele jaarstukken, waarvan de rechtmatigheidsverantwoording van het college onderdeel uitmaakt.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
FIN	Wouter Hompes	088-4970573

1.2 Zowel de controlerend accountant als het college van B&W heeft bij de controle van de financiële beheershandelingen voor de jaarrekening een juist en compleet beeld van de relevante externe wet- en regelgeving en interne verordeningen en beleidsregels.

Het normenkader is ingedeeld op basis van de programma's die opgenomen zijn in de begroting 2024. Daarnaast is onderscheid gemaakt in de verschillende onderwerpen per programma. In de kolom wet- en regelgeving extern zijn de te toetsen algemene wet- en regelgevingen opgenomen. De eigen verordeningen en/of beleidsregels waarmee een nadere invulling wordt gegeven aan de lokale uitvoering van het daaraan verbonden financiële beheer, zijn opgenomen in de kolom regelgeving intern. In het toetsingskader is aangegeven welke artikelen voor de financiële rechtmatigheid van de interne verordeningen/beleidsregels van toepassing zijn. Dit heeft dan betrekking op het voorwaardencriterium: recht, hoogte en duur. Het voorwaardencriterium ziet toe op de mate waarin lasten, baten en balansmutaties gebaseerd zijn op handelingen die voldoen aan in wet- en regelgeving gestelde voorwaarden.
In het normenkader bij het programma: "Sociaal domein" is aangegeven dat de controles hiervan worden uitgevoerd door de accountant van de GRSK en KempenPlus. Over de rechtmatigheid op de programmakosten wordt verantwoording afgelegd in de rechtmatigheidsverantwoording die door het college van de gemeente Bladel wordt afgegeven. In de jaarrekening van de GRSK en KempenPlus leggen zij zelf verantwoording af over de rechtmatigheid over de bedrijfsvoeringskosten. We hoeven het voorwaardencriterium hiervan niet verder uit te werken.

1.3 Uw raad is bevoegd om het normenkader accountantscontrole vast te stellen.

Het normenkader wordt jaarlijks geactualiseerd, omdat een aantal verordeningen (kunnen) wijzigen en er ook veranderingen optreden in wetgeving die van toepassing is op de gemeente. In het Controleprotocol (R23.001.03) is opgenomen dat het normenkader wordt vastgesteld door de raad. Met het vaststellen van het normenkader bepaalt de raad de kaders voor de rechtmatigheid ten aanzien van de op te stellen financiële verantwoording door het college van B&W.

Kanttekeningen
Er zijn geen kanttekeningen te plaatsen bij dit voorstel.

Financiën
Er zijn geen financiële gevolgen bekend.

Communicatie
Het vastgestelde normenkader accountantscontrole 2024 wordt aangeboden aan de accountant, GRSK en KempenPlus.

Bladel, 5 november 2024

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

Digitaal ondertekend door Ruud Lathouwers

de burgemeester,

Digitaal ondertekend door Maurits van den Bosch

Bijlage(n)
01. Ontwerp-besluit (24.25820)
02. Normenkader accountantscontrole 2024 (24.25520)

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

24.25820

Ontwerp-raadsbesluit

24.25820

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.083 van burgemeester en wethouders van 23 oktober 2024;

gelet op:
- artikel 213 Gemeentewet;
- Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado);
- Kadernota Rechtmatigheid Commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);

overwegende dat;
- per programma inzicht wordt gegeven in de externe wet- en regelgeving en de daarbij horende interne verordeningen en beleidsregels die van toepassing zijn op het financiële beheer;
- hiermee de kaders worden aangegeven voor de controle op de financiële rechtmatigheid van de jaarrekening;

besluit:

het "Normenkader accountantscontrole 2024" vast te stellen

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.088 van burgemeester en wethouders van 12 november 2024;

gelet op:
- de artikelen 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h, van de Gemeentewet;
- de artikelen 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet;
- de artikelen 2, tweede lid, en 7 van de Paspoortwet;
- artikel 13.1a van de Omgevingswet;

overwegende dat een gedeelte van de tarieven verhoogd wordt met een nagecalculeerd inflatiecorrectie van 3,4%;

besluit:

1. Vast te stellen de volgende verordening.

Verordening op de heffing en de invordering van leges Bladel 2025.

Artikel 1 Definities

Deze verordening verstaat onder:
- dag: de periode van 00.00 uur tot 24.00 uur, waarbij een gedeelte van een dag als een hele dag wordt aangemerkt;
- jaar: het tijdvak dat loopt van de ne dag in een kalenderjaar tot en met de (n-1)e dag in het volgende kalenderjaar;
- kalenderjaar: de periode van 1 januari tot en met 31 december;
- maand: het tijdvak dat loopt van ne dag in een kalendermaand tot en met de (n-1)e dag in de volgende kalendermaand, met dien verstande dat als de ne dag in een kalendermaand 30 of 31 januari is, de (n-1)e dag in de volgende kalendermaand altijd de laatste dag van de maand februari is;
- week: een aaneengesloten periode van zeven dagen.

Artikel 2 Belastbaar feit

1. Onder de naam ‘leges’ worden rechten geheven voor:
   a. het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten;
   b. het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een Nederlandse identiteitskaart of een reisdocument;
2. Een en ander zoals genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.
3. Hetgeen in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel is bepaald over een Nederlandse identiteitskaart voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt, is van overeenkomstige toepassing op een vervangende Nederlandse identiteitskaart voor personen met een uitreisverbod, ongeacht de leeftijd van de betrokken persoon.
4. a. het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een dienst of het nemen van een besluit;

b. het verlenen van een dienst op aanvraag; of
c. het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een document;
een en ander zoals genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Artikel 3 Belastingplicht

Belastingplichtig is de aanvrager van de dienst of de Nederlandse identiteitskaart, dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend of de handelingen zijn verricht.

Artikel 4 Persoonlijke vrijstellingen

1. Uitgezonderd de heffingen, als bedoeld in Hoofdstuk 2 van de bij deze verordening behorende tarieventabel, zijn van de verplichting tot betalen van de in deze verordening genoemde leges, voor zover daarin niet reeds op andere plaatsen van deze verordening is voorzien, vrijgesteld openbare besturen, ambtenaren of instellingen voor de diensten door hen in het openbare belang verzocht.
2. De leges in Hoofdstuk 1, paragraaf 1.5 van de bij deze verordening behorende tarieventabel worden niet geheven voor zover de daarbij vermelde stukken worden afgegeven aan politieke groeperingen, waarvan de aanduiding bij de kiesraad is geregistreerd dan wel welke aan de laatst gehouden gemeenteraadsverkiezingen hebben deelgenomen tot een maximum van twee exemplaren per politieke groepering.
3. De leges, als bedoeld in Hoofdstuk 1, paragraaf 1.5 van de bij deze verordening behorende tarieventabel worden niet geheven voor zover het betreft de exemplaren van de raads- en commissie-agenda, voorstellen en notulen welke op aanvraag aan belangstellenden worden verstrekt teneinde het deze mogelijk te maken de vergaderingen van de gemeenteraad aan de hand van deze stukken te volgen, een en ander voor zover de belangstellenden hieromtrent uiterlijk tweemaal vierentwintig uren vóór het houden van de vergadering schriftelijk hebben verzocht en indien de stukken persoonlijk door de belanghebbenden op de gemeentesecretarie worden afgehaald.
4. Diensten die ingevolge wettelijk voorschrift zijn vrijgesteld van rechtenheffing of kosteloos moeten worden verleend.

Artikel 5 Zakelijke vrijstellingen
Leges worden niet geheven voor:
1. diensten waarvan de kosten krachtens afdeling 13.6 van de Omgevingswet zijn of worden verhaald;
2. het afgeven van bewijzen van onvermogen;
3. het afgeven van stukken, nodig voor de ontvangst van pensioenen, lijfrenten, wachtgelden, loon, bezoldiging of soldij;
4. het afgeven van beschikkingen op verzoekschriften en bezwaarschriften ter zake van plaatselijke belastingen;
5. de aan belanghebbende uitgereikt wordende beschikkingen of afschriften daarvan houdende aanstelling, benoeming, bevordering, ontslag, toekenning van bezoldiging, vergoeding of toelage, dan wel verhoging hiervan, betrekkelijk enige gemeentelijke functie of dienstverrichting jegens de gemeente;
6. de aan belanghebbende uitgereikt wordende beschikkingen of afschriften daarvan, houdende beslissing op een aanvraag om subsidie uit de gemeentekas;
7. het afgeven van stukken en het verrichten van handelingen, welke ambtshalve of ter voldoening aan wettelijke voorschriften kosteloos worden afgegeven of verricht;
8. het verstrekken van inlichtingen en opgaven, het afgeven van stukken en het verrichten van handelingen, welke met vergunning van burgemeester en wethouders worden verstrekt, afgegeven of verricht ten behoeve van rechtstreeks gebruik voor het algemeen belang dienende voorlichting over de gemeente, haar organen en instellingen;
9. diensten met betrekking tot een aanvraag tot verlening van een vergunning of ontheffing voor het plaatsen van een mobiele onderzoek unit die wordt gebruikt voor het doen van bevolkingsonderzoek als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet op het bevolkingsonderzoek, voor welk onderzoek op grond van die wet vergunning is verleend;
10. voor het plaatsen van containers, bouwhekken en bouwmaterialen op de openbare weg op grond van artikel 2:10 van de APV.

Artikel 6 Ontheffing bij tussentijdse beëindiging van abonnementen
Indien de heffing wegens leges geschiedt bij abonnement, bedoeld in Hoofdstuk 1. Paragraaf 1.4 en 1.5 van de tarieventabel, wordt bij tussentijdse beëindiging van een jaarabonnement, indien deze plaatsvindt voordat een halfjaar van de geldigheidsduur is verstreken en het abonnement ten hoogste voor de helft van het aantal inlichtingen, casu quo exemplaren van bescheiden waarop het recht heeft, is verbruikt, ontheffing van de betaling van deze leges verleend. De ontheffing wordt verleend tot een bedrag gelijkstaande met de helft van het verschuldigde bedrag.

Artikel 7 Maatstaven van heffing en tarieven
1. De leges worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het nemen van een projectuitvoeringsbesluit als bedoeld in artikel 2,10 van de Crisis- en herstelwet bedraagt het tarief de som van de bedragen die op grond van deze verordening verschuldigd zouden zijn voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning, ontheffing, vrijstelling of enig ander besluit in het kader van de ontwikkeling en verwezenlijking van het project, voor zover het projectuitvoeringsbesluit strekt ter vervanging van deze besluiten, zoals bedoeld in artikel 2.10, derde lid, van de Crisis- en Herstelwet.
3. Voor de berekening van de leges wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 8 Wijze van heffing
De leges worden geheven door middel van een mondelinge kennisgeving, een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een stempelafdruk, een zegel, een nota of andere schriftuur, of een kennisgeving langs elektronische weg. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving of langs elektronische weg aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 9 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de leges worden betaald ingeval de kennisgeving bedoeld in artikel 6:
   a. mondeling wordt gedaan, op het moment van het doen van de kennisgeving;
   b schriftelijk wordt gedaan, op het moment van uitreiken van de kennisgeving, dan wel in geval van toezending daarvan, binnen veertien dagen na de dagtekening van de kennisgeving
   c. langs elektronische weg in het aanvraagproces wordt gedaan onverwijld, dan wel als die mogelijkheid wordt geboden binnen veertien dagen na het indienen van de aanvraag langs elektronische weg;
   d. langs elektronische weg na indiening van de aanvraag wordt gedaan, binnen veertien dagen na dagtekening van kennisgeving.

2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 10 Kwijtschelding

Bij de invordering van de leges wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 11 Vermindering of teruggaaf

Gehele of gedeeltelijke vermindering of teruggaaf van leges voor een in de bij deze verordening behorende tarieventabel omschreven dienst, besluit of handeling wordt verleend overeenkomstig een met betrekking tot die dienst, besluit of handeling in die tarieventabel opgenomen bepaling.

Artikel 12 Overdracht van bevoegdheden

Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd tot het wijzigen van deze verordening, als de wijzigingen:

a van zuiver redactionele aard zijn;
b. een gevolg zijn van nieuwe of gewijzigde rijksregelgeving die in werking treedt binnen drie maanden na de officiële bekendmaking van de inwerkingtreding ervan in het Staatsblad of de Staatscourant en het de volgende paragrafen of artikelen van hoofdstuk 1 van de tarieventabel betreft:
   1. paragraaf 1.2 (reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart);
   2. paragraaf 1.3 (rijbewijzen);
   3. artikel 1.15 (schriftelijke verstrekking uit de basisregistratie personen);
   4. artikel 1.23, onder a (verklaring omtrent het gedrag);
   5. artikel 1.28 (wet op de kansspelen);

   een en ander voor zover met deze wijzigingen niet reeds eerder bij het vaststellen of latere wijziging van deze verordening bij raadsbesluit rekening is gehouden.

Artikel 13 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en invordering van leges.

Artikel 14 Inwerkingtreding, overgangsbepaling

1. De Legesverordening 2024 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2025.
3. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 14, tweede lid, opgenomen datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de leges hiervoor in die periode plaatsvindt.
4. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2025.

Artikel 15 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Legesverordening Bladel 2025.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

Tarieventabel, behorende bij de Legesverordening Bladel 2025

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE DIENSTVERLENING

Paragraaf 1.1 Burgerlijke stand

Artikel 1.1 Huwelijksvoltrekking of registratie partnerschap		
Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk of registratie van een partnerschap op:		
a.	Werkdagen	€ 500,00;
b.	Zaterdag	€ 585,00.
Artikel 1.2 Omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk		
Het tarief bedraagt voor het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk als daarbij gebruik gemaakt wordt van de trouwzaal of een andere door de gemeente hiertoe aangewezen ruimte op:		
a.	Werkdagen	€ 500,00;
b.	Zaterdag	€ 585,00.
Artikel 1.2.1 Administratief omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk		
Het tarief bedraagt voor het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk zonder dat daarbij gebruik gemaakt wordt van de trouwzaal of een andere door de gemeente hiertoe aangewezen ruimte (administratief omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk):		€ 75,00.
Artikel 1.3 Huwelijksvoltrekking of registratie partnerschap op andere locatie		
Onverminderd het bepaalde in de artikelen 1.1 en 1.2 bedraagt het tarief voor de voltrekking van een huwelijk, de registratie van een partnerschap of het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk, op een andere locatie dan het gemeentehuis:		€ 93,00.
Artikel 1.4 Beschikbaar stellen getuige door gemeente		
Het tarief bedraagt voor het door de gemeente beschikbaar stellen van een getuige voor de huwelijksvoltrekking of de registratie van een partnerschap, per getuige		€ 37,50.
Artikel 1.5 Annuleren of wijzigen datum		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een gereserveerde datum voor de huwelijksvoltrekking, registratie van het partnerschap of omzetting van het geregistreerd partnerschap in een huwelijk te annuleren of te wijzigen binnen een periode van veertien dagen voorafgaand aan die gereserveerde datum:		€ 75,00.
Artikel 1.6 Trouwboekje of partnerschapsboekje		
Het tarief bedraagt voor het verstrekken van een trouwboekje of partnerschapsboekje:		€ 38,00.
Artikel 1.7 Aanvraag verklaring huwelijksbevoegdheid		
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een verklaring van huwelijksbevoegdheid als bedoeld in artikel 49a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek bedraagt het tarief		€ 29,80.

Paragraaf 1.2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart

Artikel 1.8 Paspoorten of andere reisdocumenten	
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het verstrekken van een reisdocument of Nederlandse identiteitskaart zijn de tarieven verschuldigd zoals vermeld in artikel 7 van de Paspoortwet en artikel 6 tweede lid van het Besluit paspoortgelden, zoals	

dit geldt op het moment van de aanvraag, met dien verstande dat de aldaar genoemde tarieven worden afgerond op een veelvoud van € 0,05 naar beneden.		
Artikel 1.9 Modaliteiten		
Het tarief bedraagt voor het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag:		
a.	voor de versnelde uitreiking van een in artikel 1.8 genoemd document, zijnde een toeslag op het voor dat document verschuldigde bedrag:	€ 59,65;
b.	voor het bezorgen van een in artikel 1.8 genoemd document, zijnde een toeslag op het voor dat document verschuldigde bedrag:	€ 25,65;
c.	voor een cover van een paspoort	€ 1,80;
d.	voor een cover van een identiteitskaart	€ 1,30.

Paragraaf 1.3 Rijbewijzen

Artikel 1.10 Rijbewijzen	
1. Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afgeven, vernieuwen of omwisselen van een rijbewijs:	€ 56,10.
2. Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van gegevens uit het Centraal Register Rijbewijzen:	€ 17,00.
3. Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het omwisselen van een buitenlands rijbewijs in een Nederlands rijbewijs	€ 56,10.
Artikel 1.11 Modaliteiten	
1. Het tarief genoemd in artikel 1.10 wordt bij een spoedlevering vermeerderd met:	€ 44,65.
Het tarief voor een aanvraag conform artikel 1.10.3. wordt voor het aangetekend verzenden vermeerderd met een bedrag van	€ 10,80;
2 Het tarief bedraagt voor het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag voor een cover van een rijbewijs	€ 1,80.

Paragraaf 1.4 Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens

Artikel 1.12 Definities			
1.	Voor de toepassing van artikel 1.13 wordt onder één verstrekking verstaan verstrekking van een of meer gegevens over één persoon waarvoor de basisregistratie personen moet worden geraadpleegd.		
2.	Voor de toepassing van artikel 1.14 wordt onder één verstrekking verstaan verstrekking van een of meer gegevens over één persoon die niet zijn opgenomen in de basisregistratie personen.		
Artikel 1.13 Verstrekking van gegevens uit de basisregistratie personen			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:			
a.	tot het verstrekken van gegevens, per verstrekking:	€ 9,60;	
b.	tot het afsluiten van een abonnement op het verstrekken van gegevens gedurende de periode van één jaar:		
	1. voor 100 verstrekkingen:	€ 9,60;	
	2. voor 500 verstrekkingen:	€ 46,50;	
	3. voor 1.000 verstrekkingen:	€ 93,00;	
	4. voor 5.000 verstrekkingen:	€ 155,00;	
	5. voor 10.000 verstrekkingen:	€ 310,00.	

Artikel 1.14 Verstrekking van aangehaakte gegevens			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:			
a.	tot het verstrekken van gegevens: per verstrekking	€	9,60;
b.	tot het afsluiten van een abonnement op het verstrekken van gegevens gedurende de periode van één jaar:		
1.	voor 100 verstrekkingen:	€	9,60;
2.	voor 500 verstrekkingen:	€	46,50;
3.	voor 1.000 verstrekkingen:	€	93,00;
4.	voor 5.000 verstrekkingen:	€	155,00;
5.	voor 10.000 verstrekkingen:	€	310,00.
Artikel 1.15 Schriftelijke verstrekking			
In afwijking van de artikelen 1.13 en 1.14 bedraagt het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het schriftelijk verstrekken van gegevens bedoeld in artikel 17, tweede lid, van het Besluit basisregistratie personen:		€	7,75.
Artikel 1.16 Op aanvraag doornemen basisregistratie personen			
1.	Het tarief bedraagt voor het op aanvraag doornemen van de basisregistratie personen, voor ieder daaraan te besteden kwartier:	€	26,50.
2.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.		

Paragraaf 1.5 Bestuursstukken

Artikel 1.17 Afschriften van bestuursstukken			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:			
a.	een afschrift van de gemeentebegroting:	€	90,00;
b.	een afschrift van de gemeenterekening:	€	90,00;
c.	een afschrift van het burgerjaarverslag:	€	20,70;
d.	een afschrift van het verslag van een raadsvergadering, per pagina:	€	0,70;
e.	een afschrift van de stukken behorende bij een raadsvergadering, per pagina:	€	0,70;
	Op een mondeling verslag van een raadsvergadering vastgelegd op cd-rom	€	9,50;
	Afschrift van de besluitenlijst van een vergadering van een raadscommissie, per pagina	€	0,70;
	Afschrift van de stukken behorende bij een vergadering van een raadscommissie, per pagina	€	0,70;
f.	een afschrift van het verslag van een vergadering van een raadscommissie, per pagina:	€	0,70;
g.	een afschrift van de stukken behorende bij een vergadering van een raadscommissie, per pagina:	€	0,70;
h.	het gemeenteblad, per pagina:	€	0,70;
i.	een afschrift van een verordening:	€	9,50;
j.	een afschrift van een bouwverordening	€	61,80:
k.	een afschrift van de Algemene Plaatselijke Verordening	€	35,50;
l.	een afschrift van een andere verordening dan genoemd in 1.17.j. en 1.17. k., per pagina	€	0,70.

Artikel 1.18 Abonnement op bestuursstukken		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afsluiten van een abonnement voor een kalenderjaar op:		
a.	de stukken behorende bij de raadsvergaderingen:	€ 118,65;
b.	de stukken behorende bij de vergaderingen van een raadscommissie:	€ 118,65;
c.	Abonnement besluitenlijst van de raadsvergadering	€ 22,70;
d.	Abonnement mondelinge verslagen van raadsvergadering op cd-rom	€ 68,20;
e.	Abonnement besluitenlijst van vergadering raadscommissie	€ 22,70;
f.	Abonnement stukken behorende bij vergadering raadscommissie	€ 41,10;
g.	Abonnement mondelinge verslagen van vergadering raadscommissie	€ 68,20.

Paragraaf 1.6 Vastgoedinformatie

Artikel 1.19 Plan- of kaartinformatie		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een kopie van een ruimtelijk plan of deel daarvan, zoals omgevingsvisie, omgevingsplan, wegenkaart behorende bij de legger bedoeld in artikel 1.20, onderdeel b:		
a.	in formaat A4 of kleiner, per bladzijde:	€ 0,70;
b.	in formaat A3, per bladzijde:	€ 1,00;
c.	in formaat A2 of groter, per bladzijde:	€ 10,00;
d.	in digitale vorm:	€ 6,00.
Artikel 1.20 Informatie uit registers		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een afschrift van of een uittreksel uit:		
a.	de gemeentelijke basisregistratie adressen of de gemeentelijke basisregistratie gebouwen, bedoeld in artikel 2 van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen, per adres of object:	€ 8,50;
b.	de legger bedoeld in artikel 27 van de Wegenwet:	€ 0,00;
c.	een inschrijving in het rijksmonumentenregister die aan de gemeente verzonden is, als bedoeld in artikel 3.3, vijfde lid, van de Erfgoedwet:	€ 0,00;
d.	het gemeentelijk erfgoedregister, bedoeld in artikel 3.16 van de Erfgoedwet, per aangewezen cultureel erfgoed:	€ 0,00.
Artikel 1.21 Informatie uit adressenbestanden		
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van kopieën, waarvoor in de voorgaande artikelen geen afzonderlijk recht is opgenomen, zal de kostprijs in rekening worden gebracht op basis van een vooraf aan de aanvrager ter kennis gebrachte begroting van deze kosten.		

Paragraaf 1.7 Overige publiekszaken

Artikel 1.22 Gemeentegarantie RESERVEREN		
Gereserveerd		
Artikel 1.23 Overige publiekszaken		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:		
a.	tot het verstrekken van een verklaring omtrent het gedrag:	€ 41,35;
b.	tot het legaliseren van een handtekening:	€ 11,95;
c.	Tot het waarmerken van een kopie	€ 11,95
d.	voor een verklaring van in leven zijn	€ 9,60;
e.	voor een Attestatie de Vita internationaal	€ 17,10;

f.	bewijs van Nederlanderschap	€ 9,60;
g.	op verzoek doornemen basisregistratie personen voor ieder kwartier	€ 26,50;
h.	Voor het verstrekken van inlichtingen betreffende de registratie van de aanvrager als kiezer bedoeld in artikel D4 van de Kieswet.	€ 8,45.

Paragraaf 1.8 Gemeentearchief

Artikel 1.24 Naspeuringen in gemeentearchief		
1.	Het tarief bedraagt voor het op aanvraag doen van naspeuringen in de in het gemeentearchief berustende stukken, voor ieder daaraan te besteden kwartier:	€ 26,50;
2.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	
3.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt verhoogd:	
	Indien een kopie of scan A4 of kleiner wordt verstrekt, per bladzijde met	€ 0,70;
	Indien een kopie of scan A3 wordt verstrekt, per bladzijde	€ 1,00.
Artikel 1.25 Afschrift of uittreksel uit gemeentearchief		
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een afschrift van of uittreksel uit een in het gemeentearchief berustend stuk: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	
2.	Als een begroting als bedoeld in het eerste lid is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	

Paragraaf 1.9 Bijzondere wetten

Artikel 1.26 Huisvestingswet 2014		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
1.	een huisvestingsvergunning als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Huisvestingswet 2014	€ 53,50;
2.	indeling in een urgentiecategorie als bedoeld in artikel 13, tweede lid, van de Huisvestingswet 2014:	€ 26,75.
Artikel 1.27 Leegstandwet		
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:	
a.	een vergunning tot tijdelijke verhuur van leegstaande woonruimte als bedoeld in artikel 15, eerste lid, van de Leegstandswet:	€ 53,50;
b.	verlenging van een vergunning tot tijdelijke verhuur van woonruimte als bedoeld in artikel 15, negende lid, van de Leegstandwet:	€ 26,75.
2.	Als aanvragen als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, gelijktijdig worden ingediend en woonruimten in hetzelfde gebouw, zoals een flat, een school of een kantoor betreffen, worden de in die onderdelen bedoelde leges slechts eenmaal geheven.	
Artikel 1.28 Wet op de kansspelen		
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een aanwezigheidsvergunning als bedoeld in artikel 30b van de Wet op de kansspelen:	
a.	voor een periode van twaalf maanden voor één kansspelautomaat:	€ 56,50;

	b.	voor een periode van twaalf maanden voor twee of meer kansspelautomaten, voor de eerste kansspelautomaat:	€ 56,50;
		en voor iedere volgende kansspelautomaat:	€ 34,00;
	c.	voor één kansspelautomaat, welke vergunning geldt voor een periode van meer dan vier jaar of voor onbepaalde tijd:	€ 226,50;
	d.	voor twee of meer kansspelautomaten, welke vergunning geldt voor een periode van meer dan vier jaar of voor onbepaalde tijd, voor de eerste kansspelautomaat:	€ 226,50;
		en voor iedere volgende kansspelautomaat:	€ 136,00.
2.	Het eerste lid, onderdelen a en b, is van overeenkomstige toepassing als de vergunning geldt voor een tijdvak korter dan twaalf maanden of langer dan twaalf maanden maar ten hoogste vier jaar, met dien verstande dat de daar genoemde bedragen naar evenredigheid van het verschil in looptijd van de vergunning verlaagd respectievelijk verhoogd worden.		
3.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Wet op de kansspelen (loterijvergunning):		€ 53,75.
4.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning tot het exploiteren of doen exploiteren van een speelgelegenheid als bedoeld in artikel 2:39 van de Algemene plaatselijke verordening:		€ 224,25.
Artikel 1.29 Kabels en leidingen			
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag, als bedoeld in artikel 2.2 en een aanvraag voor een instemmingsbesluit, als bedoeld in artikel 3.2 van de Verordening Ondergrondse Infrastructuur Bladel 2018, waarbij de sleuflengte <100 m¹ is of een montagegat c.q. lasgat met een oppervlakte van > 2 m²		€ 219,75.
2.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag, als bedoeld in artikel 2.2 en een aanvraag voor een instemmingsbesluit, als bedoeld in artikel 3.2 van de Verordening Ondergrondse Infrastructuur Bladel 2018, waarbij de graaflengte ≥ 100 m¹ is		€ 439,50.
3.	Het tarief als bedoeld in het eerste en tweede lid, wordt vermeerderd met een bedrag welke wordt berekend over de totaal bemeten sleuflengte, voor zover binnen de bebouwde kom gelegen. Dit bedrag bedraagt per strekkende meter sleuf:		€ 2,12.
4.	Het tarief als bedoeld in het eerste en tweede lid, wordt vermeerderd met een bedrag welke wordt berekend over de totaal bemeten sleuflengte, voor zover buiten de bebouwde kom gelegen. Dit bedrag wordt als volgt opgebouwd:		
	a.	over de eerste 2.000m1 van:	€ 1,50;
	b.	Over de lengte > 2000m1 en ≤ 10.000m1, van	€ 0,88.
5.	Voor degene aan wie leges als bedoeld in het eerste tot en met vierde lid in rekening is gebracht bestaat aanspraak op teruggaaf van de leges, indien de aanvraag wordt ingetrokken voordat hierop een beslissing is genomen, óf als de gemeente de aanvraag weigert of buiten behandeling stelt. De teruggaaf bedraagt:		50%
6.	Indien er sprake is van een melding in verband met het verkrijgen van vergunning of instemming omtrent het tijdstip, plaats en werkwijze van uitvoering van werkzaamheden als bedoeld in artikel 2.2 c.q. 3.2 van de Verordening Ondergrondse Infrastructuur Bladel 2018, waarbij de sleuflengte ≥10.000m¹ bedraagt zijn de leden 1. tot en met 4. van dit artikel, niet van toepassing. Vanaf 10.000m¹ wordt een begroting opgesteld van de kosten voor de te voeren procedure. Deze kosten inclusief onderbouwing worden, voorafgaand aan de aanvraagbehandeling schriftelijk medegedeeld aan de aanvrager. Indien een begroting is uitgebracht, wordt een aanvraag		

	in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	
Artikel 1.30 Wegenverkeerswetgeving		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
a.	een ontheffing als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990:	€ 92,40;
b.	een ontheffing als bedoeld in artikel 9.1 van de Regeling voertuigen:	€ 92,40;
c.	verstrekking van een gehandicaptenparkeerkaart als bedoeld in artikel 49 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW):	€ 60,50.

Paragraaf 1.10 Diversen

Artikel 1.31 Gewaarmerkte afschriften, kopieën, stukken of uittreksels			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:			
a.	gewaarmerkte afschriften van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina:		€ 1,80;
b.	een beschikking op aanvraag, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:		€ 20,50;
c.	stukken of uittreksels, welke op aanvraag van de aanvrager moeten worden opgemaakt, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina:		€ 0,70;
d.	kopieën van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:		
	1.	in formaat A4 of kleiner, per bladzijde:	€ 0,70;
		vermeerderd voor 6 of meer afschriften, doorslagen, kopieën of ingescande pagina's van A4-formaat, per pagina	€ 0,70;
	2.	in formaat A3, per bladzijde:	€ 1,00;
	3.	in formaat A2 of groter, per bladzijde:	€ 10,00;
	4.	in digitale vorm:	€ 6,00.
Artikel 1.32 Diverse vergunningen of beschikkingen			
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een vergunning of beschikking, waarvoor in de voorgaande artikelen geen afzonderlijk recht is opgenomen, zal de kostprijs in rekening worden gebracht op basis van een vooraf aan de aanvrager ter kennis gebrachte begroting van deze kosten.			
Artikel 1.33 Kinderopvang			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot opname in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen:			
1.	voor kinderopvang, buitenschoolse opvang, gastouderbureau en peuterspeelzaalwerk:		€ 932,25;
2.	voor gastouders:		€ 561,75;
3.	voor het in afwijking van lid 2 in behandeling nemen van een aanvraag tot opname in het LRKP van een voorziening voor gastouderopvang, waarbij de houder van de voorziening, de gastouder, al in het landelijk register is opgenomen met een andere voorziening én er een inspectie heeft plaatsgevonden van de gastouder in de afgelopen drie jaar; of waarbij het opvangadres al is geregistreerd als adres waar er een voorziening voor gastouderopvang is gevestigd én er een inspectie heeft plaatsgevonden van het opvangadres in de afgelopen drie jaar:		€ 451,30.
	De aanvrager geeft bij de aanvraag, naast alle benodigde documenten, het registratienummer door waarmee de geïnspecteerde opvang is geregistreerd en ook de datum waarop de inspectie heeft plaatsgevonden.		

Artikel 1.34 Omruilen container	
Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het omruilen van een rest of gft container bedraagt indien de aanvraag 3 maanden na de datum van vestiging in de Basisregistratie Personen (BRP) heeft plaatsgevonden:	€ 25,00.

HOOFDSTUK 2 DIENSTVERLENING EN BESLUITEN IN HET KADER VAN DE OMGEVINGSWET

Paragraaf 2.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.1 Definities		
1.	Begripsbepalingen die zijn opgenomen in de bijlage bij de Omgevingswet, in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving, bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving, bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, bijlage I bij het Omgevingsbesluit en bijlage I bij de Omgevingsregeling en in de bijlagen bij het gemeentelijke omgevingsplan, zijn van toepassing op dit hoofdstuk, tenzij in de legesverordening of deze tarieventabel anders is bepaald.	
2.	In dit hoofdstuk voorkomende begrippen die betrekking hebben op activiteiten waarvoor het toetsingskader in een ander dan een in het eerste lid bedoeld wettelijk voorschrift is uitgewerkt, hebben dezelfde betekenis als in dat wettelijk voorschrift bedoeld, tenzij in de legesverordening of deze tarieventabel anders is bepaald.	
3.	In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:	
	- *binnenplanse omgevingsplanactiviteit*: een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan;	
	- *binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht*: een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, maar die niet in strijd is met regels voor de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid of het voldoen aan een uitwerkingsplicht in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, aanhef en onder a, van de Omgevingswet;	
4.	In aanvulling op de in bijlage I bij de Omgevingsregeling opgenomen omschrijving van het begrip 'bouwkosten' betreffen de in die omschrijving: - onder a genoemde *Uniforme administratieve voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken 2012* de voorwaarden die bekendgemaakt zijn in Staatscourant 2012, 1567; - onder b bedoelde bouwkosten de kosten voor de fysieke realisatie (het bouwen) van het bouwwerk; - onder c bedoelde prijs de prijs exclusief omzetbelasting.	
Artikel 2.2 Dienstverlening en besluiten waarvoor leges worden geheven		
Leges worden geheven voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
a.	omgevingsoverleg;	
b.	een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1 of artikel 22.8 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit;	
c.	een of meer maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet;	
d.	toestemming voor het treffen van een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet;	
e.	een wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning;	
f.	intrekking van een omgevingsvergunning;	
g.	wijziging van een besluit als bedoeld in de onderdelen b, c en d;	
h.	een besluit in het kader van de Omgevingswet, anders dan bedoeld in de onderdelen b tot en met g.	
Artikel 2.3 Bepalen tarief		

1.	De in artikel 2.2 bedoelde leges worden geheven naar de tarieven zoals opgenomen in de volgende paragrafen van dit hoofdstuk.	
2.	Als een aanvraag betrekking heeft op meerdere activiteiten, is het tarief opgebouwd uit de som van de verschuldigde leges behorend bij die activiteiten.	
3.	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag wordt in voorkomend geval verhoogd met het tarief voor een of meer modaliteiten bedoeld in paragraaf 2.12.	
4.	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag wordt in voorkomend geval verminderd overeenkomstig het bepaalde in paragraaf 2.13.	
5.	Het tarief behorend bij een aanvraag om een maatwerkvoorschrift of bij een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen is niet van toepassing als het onderwerp waarop het maatwerkvoorschrift betrekking heeft of de gelijkwaardige maatregel onderdeel is van een aanvraag om een omgevingsvergunning.	
6.	In afwijking van het tweede en derde lid kan ook per activiteit of andere grondslag een legesbedrag worden gevorderd.	

Paragraaf 2.2 Voorfase

Artikel 2.4 Omgevingsoverleg		
Als de aanvraag betrekking heeft op het houden van een vooroverleg in verband met het verkrijgen van een indicatie of voorgenomen project of plan vergunbaar of vergunningsvrij is, gelden voor de verkenning van het initiatief de volgende leges:		
a.	Toets of het ingediende plan of project voldoet aan de eisen uit het omgevingsplan en welstandsbeleid:	€ 275,00;
b.	Toets en principebesluit van het college van burgemeester en wethouders bij plannen en projecten die niet binnen het Omgevingsplan passen:	€ 655,00;
c.	Indien uit integrale beoordeling blijkt dat het plan of project, welke niet passend is binnen het Omgevingsplan, niet kansrijk wordt geacht, voordat deze naar het college is gebracht voor een principebesluit.	€ 375,00;
d.	Wanneer een plan of project na beoordeling zoals bedoeld onder a, b of c alsnog als aanvraag omgevingsvergunning wordt ingediend, worden de gemaakte kosten voor het vooroverleg in mindering gebracht op de legeskosten van de omgevingsvergunning.	
e.	Wanneer de aanvraag betrekking heeft op een of meer milieuactiviteiten die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving:	€ 1.750,00.

Paragraaf 2.3 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken

Artikel 2.5 Bouwactiviteit (bouwtechnische deel)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit als bedoeld in paragraaf 2.3.2 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
1	*voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:*	
a.	*Nieuwbouw, uitbreiding en verbouwing*	
	1.1 Woningen, recreatiewoningen, zorgwoningen en woonwagens	€ 29,25/m²
	1.2 Uitbreiding, verbouw, kelder, serre, etc. bij categorie 2.3.1.1.1 (per m2)	€ 31,00/m²
	1.3 Overige veranderingen bij cat. 1.1 (inpandig, constructie, dak etc	€ 14,05/m²
	1.4 Gevelwijziging	€ 16,75/m²
b.	*Bijgebouwen, overkappingen en tuinmeubilair*	
	2.1 Berging / garage / tuinhuis	€ 15,75/m²
	2.2 Carport / overkapping / zwembad	€ 11,65/m²
	2.3 Erfafscheiding / pergola	€ 217,25/stuk
c.	*Bedrijfsruimten (niet agrarisch)*	
	3.1 Bedrijfshal / opslagruimte (dicht)	€ 11,40/m²
	3.2 Bedrijfskantoor in bedrijfsruimte (extra)	€ 14,05/m²
	3.3 Open loods / overkapping bij bedrijfsruimte	€ 6,45/m²
	3.4 Gevelwijziging	€ 16,40/m²

d.	*Overige gebouwen*	
	4.1 Kantoor / showroom / winkel / horeca / sporthal / school / kinderdagverblijf /etc.	€ 29,25/m²
	4.2 Overige veranderingen overige gebouwen (inpandig, constructie, dak, etc.)	€ 9,00/m²
	4.3 Gevelwijziging	€ 16,40/m²
	4.4 Tuinbouwkas	€ 2,00/m²
	4.5 (Parkeer)kelder (ondergronds en/of deels bovengronds)	€ 15,75/m²
	4.6 Semi-permanente unit	€ 296,65/stuk
e.	*Stallen, overige agrarische bedrijfsgebouwen en bouwwerken*	
	5.1 Alle stallen (varkens, rundvee, pluimvee, paarden, nertsen, konijnen, geiten, schapen etc.)	€ 8,60/m²
	5.2 Werktuigenloods, aardappelloods, opslagloods, open loods (veldschuur), etc.	€ 5,60/m²
	5.3 Mestsilo / -kelder	€ 5,60/m²
	5.4 Sleufsilo	€ 217,25/stuk
f.	*Overige gebouwen en bouwwerken*	
	6.1 Overige gebouwen en bouwwerken	€ 9,35/m²
	6.2 Windmolens, antennemasten en uitkijktorens	€ 247,60m1
	6.3 Zonneparken per hectare € 2.174,35, met een maximum van € 10.000,00	
	6.4 Overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde (per stuk)	€ 217,25/stuk
g.	met een minimum over a tot en met f van:	€ 217,25
2	Als moet worden beoordeeld of de activiteit niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan respectievelijk het in voorbereiding zijnde omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- en dorpsgezicht, wordt het onder 1 bedoelde tarief verhoogd met:	€ 287,70
3	Voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij (voormalig binnenplanse afwijking of kruimelgeval)	€ 387,75
4	Voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht bedraagt het tarief:	€ 2.075,00.
5	Voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit bedraagt het tarief:	€ 4.750,00.

Artikel 2.6 Omgevingsplanactiviteit: bouwactiviteit, in stand houden of gebruiken bouwwerk (ruimtelijke deel)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een bouwactiviteit, het in stand houden of gebruiken van het te bouwen bouwwerk, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	als moet worden beoordeeld of de activiteit niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan respectievelijk het in voorbereiding zijnde omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- en dorpsgezicht, verhoogd met:	€ 287,70;
b.	Voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij (voormalig binnenplanse afwijking of kruimelgeval)	€ 387,75;
c.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht:	€ 2.075,00;
d.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 4.750,00.
Artikel 2.7 Omgevingsplanactiviteit: slopen van een bouwwerk		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een sloopactiviteit, niet zijnde een sloopactiviteit met betrekking tot een monument of beschermd stads- en dorpsgezicht, als bedoeld in paragraaf 2.4, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 287,50.

Paragraaf 2.4 Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed

Artikel 2.8 Omgevingsplanactiviteit: monumenten				
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, met betrekking tot een gemeentelijk monument, provinciaal monument, voorbeschermd gemeentelijk monument of voorbeschermd provinciaal monument, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:			
	a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit of bij toepassing van artikel [**14**] van de [**citeertitel gemeentelijke erfgoedverordening**] in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit:		
		1°	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:	€ 537,50;
		2°	voor het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:	€ 537,50;
2.	Het eerste lid, aanhef en onder a is van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning met betrekking tot een monument of archeologisch monument dat op grond van de “Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Bladel 2021”, eerste wijziging is aangewezen respectievelijk waarop, voordat het is aangewezen, die verordening van overeenkomstige toepassing is. De vorige volzin is van toepassing: a. als het gaat om een aangewezen monument of archeologisch monument: zolang in het omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven; en b. als het gaat om een monument of archeologisch monument waarop voordat het is aangewezen de verordening van overeenkomstige toepassing is: zolang in het omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven of het omgevingsplan nog geen voorbeschermingsregel bevat vanwege het voornemen om die functie-aanduiding te geven.			
Artikel 2.9 Rijksmonumentenactiviteit				
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een rijksmonumentenactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, met uitzondering van een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:				
a.	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:			€ 537,50;
b.	voor het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:			€ 537,50.
Artikel 2.10 Omgevingsplanactiviteit: sloopactiviteit in beschermd stads- of dorpsgezicht				
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een sloopactiviteit in een rijksbeschermd, provinciaal beschermd of gemeentelijk beschermd stads- of dorpsgezicht, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:			
	a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit of bij toepassing van artikel [**20**] van de [**citeertitel gemeentelijke erfgoedverordening**] in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit:		€ 537,50.
2.	Het eerste lid, aanhef en onder a, is van overeenkomstige toepassing op een sloopactiviteit die wordt verricht op een locatie waarvoor een op grond van artikel 4.35,			

	eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet als instructie geldende aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht als bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet van kracht is, zolang in het omgevingsplan aan die locatie nog niet de functie-aanduiding rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht is gegeven.	
Artikel 2.11 Omgevingsplanactiviteit: overig cultureel erfgoed en werelderfgoed		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een andere activiteit dan die genoemd in de artikelen 2.8, 2.9 en 2.10 en cultureel erfgoed of werelderfgoed betreft, waarvoor in het omgevingsplan met het oog op het behoud van cultureel erfgoed of van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed een verbod is opgenomen om zonder omgevingsvergunning deze activiteit te verrichten, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 537,50.

Paragraaf 2.5 Milieubelastende activiteiten

Artikel 2.12 Omgevingsplanactiviteit: milieubelastende activiteit	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een milieubelastende activiteit als bedoeld in [*artikel* [*...*] *van het omgevingsplan of*] paragraaf 22.3.26 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€4.500,00.
Artikel 2.13 Activiteiten die bedrijfstakken overstijgen (afdeling 3.2 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten die bedrijfstakken overstijgen als bedoeld in de paragrafen 3.2.1, 3.2.3 tot en met 3.2.15, 3.2.17 tot en met 3.2.19 en 3.2.24 van afdeling 3.2 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€4.500,00.
Artikel 2.14 Nutssector en industrie (afdeling 3.4 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de categorie nutssector en industrie als bedoeld in de paragrafen 3.4.2, 3.4.4 tot en met 3.4.9 en 3.4.11 van afdeling 3.4 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€4.500,00.
Artikel 2.15 Afvalbeheer (afdeling 3.5 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de sector afvalbeheer als bedoeld in de paragrafen 3.5.1, 3.5.4, 3.5.7, 3.5.8 en 3.5.11 van afdeling 3.5 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€4.500,00.
Artikel 2.16 Agrarische sector (afdeling 3.6 Besluit activiteiten leefomgeving)	

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de agrarische sector als bedoeld in de paragrafen 3.6.1, 3.6.7 en 3.6.8 van afdeling 3.6 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€4.500,00.
Artikel 2.17 Dienstverlening, onderwijs en zorg (afdeling 3.7 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een activiteit in de sector dienstverlening, onderwijs en zorg als bedoeld in de paragrafen 3.7.6 en 3.7.10 van afdeling 3.7 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief per milieubelastende activiteit, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€4.500,00.
Artikel 2.18 Transport, logistiek en ondersteuning daarvan (afdeling 3.8 Besluit actitiviteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de sector transport, logistiek en ondersteuning daarvan als bedoeld in de paragrafen 3.8.2, 3.8.3, 3.8.5, 3.8.6, 3.8.8 tot en met 3.8.11 van afdeling 3.8 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€4.500,00.
Artikel 2.19 Sport en recreatie (afdeling 3.9 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een activiteit in de sector sport en recreatie als bedoeld in paragraaf 3.9.1 van afdeling 3.9 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief per milieubelastende activiteit, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€4.500,00.
Artikel 2.20 Samenloop van milieubelastende activiteiten	
1. Als bij de toepassing van de artikelen 2.13 tot en met 2.19 dezelfde milieubelastende activiteit onder meer dan een artikel valt, wordt die milieubelastende activiteit slechts eenmaal in de heffing betrokken, waarbij het voor de belastingplichtige meest gunstige van toepassing zijnde tarief wordt toegepast.	
2. Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een kernactiviteit in een bedrijfstak gecombineerd met functioneel ondersteunende activiteiten uit andere bedrijfstakken, dan is, in afwijking van het bepaalde in deze paragraaf, op al deze activiteiten het artikel van toepassing waaronder de bedrijfstak die bepalend is voor de kernactiviteit valt.	

Paragraaf 2.6 Lozingsactiviteiten

Artikel 2.21 Lozingsactiviteit niet afkomstig van milieubelastende activiteit	
Gereserveerd	
Artikel 2.22 Lozingsactiviteit afkomstig van milieubelastende activiteit	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een lozingsactiviteit op een oppervlaktelichaam in beheer bij de gemeente, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder c, onder 1, van de Omgevingswet, bestaande uit het lozen van afvalwater,	€3.100,00.

koelwater of stoffen afkomstig van een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	

Paragraaf 2.7 Aanlegactiviteiten

Artikel 2.23 Omgevingsplanactiviteit: opbreken en graven		
1.	Gereserveerd	
2.	Gereserveerd	
3.	Gereserveerd	
4.	Gereserveerd	
5.	Gereserveerd	
6.	Gereserveerd	
Artikel 2.24 Omgevingsplanactiviteit: overige activiteiten beperkingengebied leidingen, landschapselement en aardkundige waarde		
Gereserveerd		
a.	Gereserveerd	
b.	Gereserveerd	
Artikel 2.25 Omgevingsplanactiviteit: geluid weg		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen of wijzigen van een weg als op grond van het omgevingsplan of bij omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit een geluidgevoelig gebouw is toegelaten binnen het aandachtsgebied van die weg, als bedoeld in artikel 22.272 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€1.660,00;
b.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€2.075,00.
Artikel 2.26 Omgevingsplanactiviteit: aanleggen of veranderen weg		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen van een weg of verandering brengen in de wijze van aanleg van een weg, bedoeld in artikel 4:20 van de Verordening fysieke leefomgeving gemeente Bladel in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		€ 220,00
Artikel 2.27 Omgevingsplanactiviteit: uitweg/uitrit		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het maken, hebben, veranderen of veranderen van het gebruik van een uitweg, bedoeld artikel 4:21 van de Verordening fysieke leefomgeving gemeente Bladel in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		€ 220,00
Artikel 2.28 Omgevingsplanactiviteit: overige aanlegactiviteiten		

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of een werkzaamheid (aanlegactiviteit), niet zijnde een activiteit die in de voorgaande artikelen van deze paragraaf is benoemd, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 266,50;
	en als moet worden beoordeeld of de in het tijdelijke deel van het omgevingsplan bedoelde aanlegactiviteit niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan respectievelijk het in voorbereiding zijnde omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- of dorpsgezicht, als bedoeld in artikel 22.278, tweede lid, van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, verhoogd met:	€ 266,50.

Paragraaf 2.8 Overige activiteiten

Artikel 2.29 Omgevingsplanactiviteit: alarminstallatie		
Gereserveerd.		
Artikel 2.30 Omgevingsplanactiviteit: kappen van bomen of vellen van houtopstanden		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het vellen van een houtopstand, bedoeld in artikel 4:75 van de "Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Bladel 2021, 1e wijziging **in** samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		€ 102,50.
Artikel 2.31 Omgevingsplanactiviteit: reclame		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit handelsreclame met behulp van een opschrift, aankondiging of afbeelding in welke vorm dan ook, die zichtbaar is vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats, als bedoeld in artikel 5.2 en 5.3 van de "Verordening Fysieke Leefomgeving" in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, en als niet tevens sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in paragraaf 2.3, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	als de activiteit bestaat uit het op of aan een onroerende zaak maken of voeren van die handelsreclame:	€ 74,75;
b.	als de activiteit bestaat uit het als eigenaar, beperkt gerechtigde of gebruiker van een onroerende zaak toestaan of gedogen dat die handelsreclame op of aan die onroerende zaak wordt gemaakt of gevoerd:	€ 0,00.
Artikel 2.32 Omgevingsplanactiviteit: [**opslag van roerende zaken OF objecten plaatsen op de weg**]		
Variant 1 (regeling in de Algemene plaatselijke verordening; overgangsrecht Omgevingswet)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit de opslag van roerende zaken in een aangewezen gedeelte van de gemeente, bedoeld in artikel 2:10 van de Algemene plaatselijke verordening in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		

a.	als de activiteit bestaat uit het daar opslaan van roerende zaken of objecten plaatsen op, aan of boven de weg:	€ 74,75.
Artikel 2.33 Omgevingsplanactiviteit: standplaatsen		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het innemen of hebben van een standplaats, bedoeld in artikel 4.128 van de Verordening Fysieke Leefomgeving in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
Voor het verkrijgen van een vergunning tot het innemen van een standplaats ter uitoefening van straathandel voor zover dit geschiedt buiten de gebruikelijke warenmarkt geldig voor:		
a.	Incidentele standplaats (max 12 dagen)	€ 29,75;
b.	Reguliere standplaats (max 1 jaar)	€ 250,00;
c.	Reguliere standplaats (max 5 jaar)	€ 1.000,00.
Artikel 2.34 Andere activiteiten		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het verrichten van een andere activiteit dan in deze paragraaf en voorgaande paragrafen van dit hoofdstuk bedoeld en die activiteit:		
a.	betreft een bij of krachtens artikel 5.1 van de Omgevingswet aangewezen vergunningplichtige activiteit, uitgezonderd de activiteit bedoeld in onderdeel b, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 285,00;
b.	betreft een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
1°	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 285,00;
2°	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 2.015,00;
3°	voor een in een gemeentelijke verordening als bedoeld in artikel 22.8 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit aangewezen vergunningplichtige activiteit:	€ 285,00.

Paragraaf 2.9 Maatwerkvoorschriften

Artikel 2.35 Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten		
Gereserveerd		
Artikel 2.36 Maatwerkvoorschriften bij milieubelastende activiteiten		
1.	Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving betrekking heeft op:	
a.	één milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief:	€ 1.450,00;
b.	twee tot vijf milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid **OF** per milieubelastende activiteit]:	€ 1.600,00;
c.	vijf of meer milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid **OF** per milieubelastende activiteit]:	€ 1.600,00.
2.	Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een andere milieubelastende activiteit dan bedoeld in het eerste lid, bedraagt het tarief per maatwerkvoorschrift:	€ 1.600,00.
Artikel 2.37 Maatwerkvoorschriften bij overige activiteiten		

Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een andere activiteit dan genoemd in de artikelen 2.35 en 2.36, bedraagt het tarief per maatwerkvoorschrift:	€ 1600,00.

Paragraaf 2.10 Gelijkwaardigheid

Artikel 2.38 Gelijkwaardige maatregel			
1.	Als de aanvraag om toestemming voor een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet betrekking heeft op:		
	a.	een bouwactiviteit, bedraagt het tarief, per uur:	€ 73,00;
	b.	een activiteit met betrekking tot cultureel erfgoed, bedraagt het tarief, per uur:	€ 133,00;
	c.	een milieubelastende activiteit, bedraagt het tarief, per uur:	€ 133,00;
	d.	een andere activiteit dan bedoeld in de onderdelen a, b of c, bedraagt het tarief, per uur:	€ 73,00.
2.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.		

Paragraaf 2.11 Overige tarieven

Artikel 2.39 Verlengen tijdelijke omgevingsvergunning bouwactiviteit	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om verlenging van de in een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit gestelde termijn, bedoeld in artikel 10.23, tweede lid, van het Omgevingsbesluit:	€ 238,80.
Artikel 2.40 Wijzigen omgevingsvergunning	
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van een omgevingsvergunning is hetzelfde tarief verschuldigd als op grond van dit hoofdstuk verschuldigd is voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor de activiteit of activiteiten waarop de aanvraag tot wijziging betrekking heeft.	
Artikel 2.41 Wijzigen voorschriften omgevingsvergunning	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning:	€ 3.100,00.
Artikel 2.42 Intrekken omgevingsvergunning	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning, tenzij artikel 2.58 van toepassing is:	€ 0,00.
Artikel 2.43 Beoordeling aanvullende gegevens	
Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief voor het in behandeling nemen van aanvullende gegevens die worden ingediend nadat de aanvraag om een omgevingsvergunning bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel b, in behandeling is genomen:	€ 0,00.
Artikel 2.44 Beoordeling onderzoeksrapporten	
De in artikel 2.49 opgenomen tarieven zijn van overeenkomstige toepassing op het in behandeling nemen van een aanvraag tot het beoordelen van een onderzoeksrapport, zonder dat sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ander besluit.	
Artikel 2.45 Wijzigen van het omgevingsplan	

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van het omgevingsplan:	€ 4.750,00.
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van het tijdelijke omgevingsplan middels Tijdelijke alternatieve maatregel (TAM) Omgevingsplan via IMRO:	€ 4.750,00.
Artikel 2.46 Niet genoemd besluit op aanvraag	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het nemen van een ander, in dit hoofdstuk niet benoemd besluit op grond van de Omgevingswet, de op die wet gebaseerde algemene maatregelen van bestuur of het omgevingsplan:	€ 238,80.

Paragraaf 2.12 Modaliteiten

Artikel 2.47 Achteraf ingediende aanvraag	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit wordt ingediend na aanvang of gereedkomen van de activiteit, worden de op grond van de paragrafen 2.3 tot en met 2.8 verschuldigde leges verhoogd met:	50%,
van de op ,grond van dat onderdeel verschuldigde leges met een minimum van	€ 170,00
met een maximum van:	€ 1.000,00.
Artikel 2.48 Uitgebreide voorbereidingsprocedure	
Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is op de voorbereiding van het besluit:	
a. als sprake is van een milieubelastende activiteit:	€ 4.500,00;
Artikel 2.49 Beoordeling onderzoeksrapporten	
Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als krachtens wettelijk voorschrift voor de betreffende aanvraag een rapport moet worden beoordeeld:	
a. voor de beoordeling van een milieukundig bodemrapport:	€ 825,00;
b. voor de beoordeling van een archeologisch bodemrapport:	€ 825,00;
c. voor de beoordeling van een geluid- of luchtrapport betreffende de geluid- of luchtbelasting:	€ 825,00;
d. voor de beoordeling van een akoestisch rapport betreffende de interne en externe geluidwering of nagalm van een bouwwerk:	€ 825,00;
e. voor de beoordeling van een ecologisch onderzoeksrapport:	€ 825,00;
f. voor de beoordeling van een milieueffectrapportage (MER):	€ 3.050,00;
g. voor de beoordeling van een niet in de voorgaande onderdelen genoemd rapport:	€ 825,00.
Artikel 2.50 Advies	
1. Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als een daartoe aangewezen bestuursorgaan of andere instantie advies moet uitbrengen over de aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit op grond van de Omgevingswet:	
a. voor een advies van de gemeenteraad:	€ 650,00;
b. Voor een advies van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen	€ 1.100,00;
c. voor een advies in andere gevallen dan bedoeld in de onderdelen a en b: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	
2. Als een begroting als bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting	

	aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	
Artikel 2.51 Instemming		
1.	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als een aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit op grond van de Omgevingswet betrekking heeft op een activiteit waarvoor de beslissing op de aanvraag op grond van artikel 16.16 van de Omgevingswet instemming behoeft van een bestuursorgaan:	
	het bedrag dat dit bestuursorgaan aan rechten zou heffen als het voor de activiteit waarvoor instemming wordt verzocht zelf bevoegd gezag zou zijn.	
2.	Het bedrag bedoeld in het eerste lid wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	

Paragraaf 2.13 Vermindering

Artikel 2.52 Vermindering na omgevingsoverleg		
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel b, en zoals nader omschreven in de paragrafen 2.3 tot en met 2.8, is voorafgegaan door een aanvraag om omgevingsoverleg als bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel a, en zoals nader omschreven in paragraaf 2.2, waarop de aanvraag om de omgevingsvergunning betrekking heeft, bestaat onder de in het tweede lid genoemde voorwaarden aanspraak op vermindering van de voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning verschuldigde leges. De vermindering bedraagt:	100%
	van de voor het omgevingsoverleg geheven leges.	
2.	Voor de toepassing van het eerste lid wordt de aanvraag om een omgevingsvergunning gedaan: a. voor dezelfde activiteit of activiteiten als waarop het omgevingsoverleg betrekking had; b. in overeenstemming met de uitkomsten van het omgevingsoverleg; en c. binnen 3 maanden na het laatste omgevingsoverleg of, als het omgevingsoverleg volgens afspraak leidt tot een kennisgeving aan de aanvrager, na de dagtekening van de kennisgeving.	
3.	Bij de toepassing van het eerste lid blijft voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning in ieder geval verschuldigd:	€ 220,00.
Artikel 2.53 Vermindering bij meervoudige aanvraag		
Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning volgens het principe van de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) wordt ingediend en verleend, dan worden de leges als bedoeld in artikel 2.5 verminderd met 25%. Daarbij geldt een maximale vermindering van de leges tot € 25.000,00. De vermindering vindt plaats nadat het gehele traject van het project is doorlopen en de gereed melding met de daarbij behorende stukken is ingediend.		

Paragraaf 2.14 Teruggaaf

Artikel 2.54 Teruggaaf bij aanvraag en oordeel geen omgevingsvergunning nodig	
Als het college van burgemeester en wethouders op grond van een aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning oordeelt dat voor de voorgenomen activiteit geen omgevingsvergunning is vereist, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:	85%.
van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is gedaan verschuldigde leges.	

Artikel 2.55 Teruggaaf als aanvraag verder buiten behandeling wordt gelaten		
Als na toepassing van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht een aanvraag buiten behandeling wordt gelaten, bestaat aanspraak op teruggaaf. De teruggaaf bedraagt:		85%.
van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is gedaan verschuldigde leges.		
Artikel 2.56 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij reguliere procedure		
Gereserveerd		
Artikel 2.57 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij uitgebreide voorbereidingsprocedure		
Gereserveerd.		
Artikel 2.58 Teruggaaf als gevolg van intrekking verleende omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten		
Gereserveerd.		
Artikel 2.59 Teruggaaf als gevolg van het weigeren van een omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten		
a.	Gereserveerd.	
Artikel 2.60 Geen teruggaaf legesdeel modaliteiten		
In afwijking van de voorgaande artikelen van deze paragraaf wordt geen teruggaaf verleend van het legesdeel dat betrekking heeft op de modaliteiten genoemd in paragraaf 2.12.		
Artikel 2.61 Minimumbedrag voor teruggaaf		
Een bedrag minder dan € 220,00 wordt niet teruggegeven.		
Artikel 2.62 Diversen		
Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het verstrekken van een kopie, lichtdruk, afschrift of digitale scan van een bouwtekening in formaat:		
a.	A3:	€ 7,75;
b.	A2:	€ 10,00;
c.	A1:	€ 17,50;
d.	A4 tot 6 pagina's:	gratis;
e.	Voor elke pagina A4 meer dan 6, voor elke pagina:	€ 0,70.

HOOFDSTUK 3 DIENSTVERLENING VALLEND ONDER DE DIENSTENRICHTLIJN EN NIET VALLEND ONDER HOOFDSTUK 2

Paragraaf 3.1 Horeca

Artikel 3.1 Exploitatie openbare inrichting		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van:		
a.	een aanvraag om een vergunning tot het exploiteren van een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:28 van de Algemene plaatselijke verordening:	€ 235,00;
b.	een aanvraag om een ontheffing van de sluitingstijd voor een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:29, tweede lid, van de Algemene plaatselijke verordening:	€ 17,90;

Artikel 3.2 Uitoefenen horeca- of slijtersbedrijf		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van:		
a.	een aanvraag om een vergunning op grond van artikel 3 van de Alcoholwet:	€ 620,00;
b.	een aanvraag om een ontheffing als bedoeld in artikel 4, vierde lid, van de Alcoholwet:	€ 217,50;
c.	een melding als bedoeld in artikel 30 van de Alcoholwet:	€ 217,50;
d.	een aanvraag om wijziging van het aanhangsel als bedoeld in artikel 30a, tweede lid, van de Alcoholwet:	€ 217,50;
e.	een aanvraag om een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Alcoholwet:	€ 21,50.

Paragraaf 3.2 Seksbedrijven

Artikel 3.3 Vergunning seksbedrijf		
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning of om de verlenging van een vergunning als bedoeld in artikel **3:3** van de Algemene plaatselijke verordening:	
	a. voor een escortbedrijf:	€ 2.800,00;
	b. voor andere prostitutiebedrijven dan bedoeld in onderdeel a:	€ 2.800,00.

Paragraaf 3.3 Winkeltijdenwet

Artikel 3.5 Ontheffing winkeltijden		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
a.	een ontheffing in het kader van de Winkeltijdenwet:	€ 100,00;
b.	wijziging van een in onderdeel a bedoelde ontheffing:	€ 21,75.

Paragraaf 3.4 Organiseren evenement of markt

Artikel 3.6 Organiseren evenement		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning voor het organiseren van een evenement als bedoeld in artikel 2.25, eerste lid, van de Algemene plaatselijke verordening (evenementenvergunning), als het betreft:		
a.	een meldingsplichtig evenement met maximaal 150 personen en activiteiten tussen 08.00-23.59 uur.:	gratis;
b.	een evenement georganiseerd door een stichting tbv een aantoonbaar liefdadig doel:	gratis;
c.	een evenement zoals bedoeld in artikel 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening dat op basis van de Behandelscan van de Veiligheidsregio Brabant Zuid Oost wordt geïndiceerd als A evenement. (regulier evenement)	gratis;
d.	een evenement zoals bedoeld in artikel 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening dat op basis van de Behandelscan van de Veiligheidsregio Brabant Zuid Oost wordt geïndiceerd als B evenement (verhoogd risico)	gratis;
e.	een evenement zoals bedoeld in artikel 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening dat op basis van de Behandelscan van de Veiligheidsregio Brabant Zuid Oost wordt geïndiceerd als C evenement. (risico evenement)	gratis.
Artikel 3.7 Organiseren markt		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning:		
a.	voor het organiseren van een snuffelmarkt als bedoeld in artikel 5:23 van de Algemene plaatselijke verordening:	gratis.

Paragraaf 3.5 Standplaatsen

Artikel 3.8 Marktstandplaatsvergunningen en andere vergunningen op markt	
Gereserveerd.	

Artikel 3.9 Overige administratieve dienstverlening markt	
Gereserveerd.	

Paragraaf 3.6 Huisvestingswet 2014 en Wet goed verhuurderschap

Artikel 3.11 Vergunning [*of ontheffing*] onttrekken woonruimte	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [*of ontheffing van het verbod*] om woonruimte aan de bestemming tot bewoning te onttrekken of onttrokken te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder a, [*respectievelijk tweede lid,*] van de Huisvestingswet 2014:	€ 93,00.
Artikel 3.12 Vergunning [*of ontheffing*] samenvoegen woonruimte	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [of ontheffing van het verbod] om woonruimte met andere woonruimte samen te voegen of samengevoegd te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder b, [respectievelijk tweede lid,] van de Huisvestingswet 2014:	€ 93,00.
Artikel 3.13 Vergunning [*of ontheffing*] omzetten zelfstandige in onzelfstandige woonruimte	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [*of ontheffing van het verbod*] om zelfstandige woonruimte in onzelfstandige woonruimte om te zetten of omgezet te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder c, [*respectievelijk tweede lid,*] van de Huisvestingswet 2014:	€ 93,00.
Artikel 3.14 Vergunning [*of ontheffing*] verbouwen woonruimte tot meer woonruimten	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [*of ontheffing van het verbod*] om woonruimte tot twee of meer woonruimten te verbouwen of in die verbouwde staat te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder d, [*respectievelijk tweede lid,*] van de Huisvestingswet 2014:	€ 280,00.
Artikel 3.15 Splitsingsvergunning	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning om een recht op een gebouw te splitsen in appartementsrechten, als bedoeld in artikel 22, eerste[, respectievelijk tweede lid,] van de Huisvestingswet 2014:	€ 280,00.
Artikel 3.16 Vergunning of ontheffing toeristische verhuur	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning of ontheffing van het verbod om woonruimte voor toeristische verhuur in gebruik te geven als bedoeld in artikel 23c, eerste, respectievelijk tweede lid, van de Huisvestingswet 2014:	€ 280,00.
Artikel 3.17 Verhuurvergunning opkoopbescherming	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning om een woonruimte in gebruik te geven binnen een periode van vier jaar na de datum van inschrijving in de openbare registers van de akte van levering van die woonruimte aan de nieuwe eigenaar, als bedoeld in artikel 41, eerste lid, van de Huisvestingswet 2014:	€ 93,00.

Artikel 3.18 Verhuurvergunning woon- of verblijfsruimte		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet goed verhuurderschap:		
a.	voor een verhuurvergunning woonruimte:	€ 93,00;
b.	voor een verhuurvergunning verblijfsruimte:	€ 93,00.

Paragraaf 3.7 Overige vergunningen

Artikel 3.19 Voorwerpen op- aan of boven de weg	
Het tarief tot het verkrijgen van een vergunning voor voorwerpen op- aan of boven de weg als bedoeld in artikel 2:10 van de Algemene Plaatselijke verordening	€ 17,80.
Artikel 3.20 Collectevergunning	
Het tarief tot het verkrijgen van een collectevergunning als bedoeld in artikel 5.13 van de Algemene Plaatselijke verordening	€ 17,80.
Artikel 3.21 Verlening sluitingstijd met maximaal 1 uur	
Het tarief tot het verkrijgen van een ontheffing tot verlening van sluitingstijd horeca als bedoeld in artikel 2.29 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 17,80.
Artikel 3.22 ontheffing geluidshinder	
Het tarief tot het verkrijgen van een ontheffing geluidshinder als bedoeld in artikel 4.5b van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 51,50;
Artikel 3.23 recreatief nachtverblijf	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om ontheffing voor het houden van recreatief nachtverblijf buiten een kampeerterrein	€ 17,80.

Paragraaf 3.8 In dit hoofdstuk niet benoemd besluit

Artikel 3.24 Niet benoemd besluit op aanvraag	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een andere, in dit hoofdstuk niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking:	€ 17,80.

Digitaal ondertekend door J.F. (Jelle) Wiel, van der

Digitaal ondertekend door M.A.G. (Maurits) Bosch, van den

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Nummer : R24.088
Onderwerp : Legesverordening en tarieventabel 2025

Aan de raad

Inleiding
De leges worden geheven op basis van artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet. Op grond daarvan kunnen gemeenten rechten heffen voor het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Vanaf 1 januari 1995 komt het begrip ‘leges’ niet meer voor in de Gemeentewet. Het begrip ‘rechten’ in artikel 229 van de Gemeentewet omvat mede de leges. In de verordening is ervoor gekozen de rechten ‘leges’ te blijven noemen, omdat het hier gaat om een ingeburgerd en herkenbaar begrip.

De legesverordening mag in zijn geheel beoordeeld niet meer dan kostendekkend zijn. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden en daarbij dienden de kosten van de verschillende producten en diensten in hoofdstuk 2 van de tarieventabel opnieuw bepaald te worden. Vanwege de gewijzigde producten en diensten in hoofdstuk 2, en de daarbij behorende processen, was het nodig om de kostenbepaling gedurende het jaar te evalueren op zijn juistheid.

Idealiter behandelt uw raad in de vergadering waarin de begroting wordt vastgesteld ook de legesverordening en tarieventabel. Door de gehanteerde raadscyclus kwam het moment van behandeling in november dit jaar te vroeg om een correcte evaluatie uit te kunnen voeren. Daarom worden de legesverordening 2025 en tarieventabel u aangeboden voor behandeling in de raadsvergadering van december.

Voorstel
1. Vast te stellen de verordening op de heffing en invordering van leges 2025 met bijbehorende tarieventabel.

Beoogd effect
De belasting- en tarievenmaatregelen leiden tot een zo gezond mogelijke financiële huishouding van de gemeente, waardoor de toekomstige ambities uit financieel oogpunt beter haalbaar zijn. Ten aanzien van de legesverordening en de daarbij behorende tarieventabel is ook de (maximale) kostendekkendheid van specifiek belang.

Argumenten
1.1. Nagecalculeerde inflatiecorrectie
Alle tarieven van de producten en diensten zijn in principe verhoogd met het nagecalculeerde inflatiepercentage van 3,4%. Dit percentage is bepaald ten behoeve van de begroting en ook gebruikt voor de correctie van het tarief voor de onroerendezaakbelastingen. Daarnaast zijn een aantal tarieven op een andere wijze bepaald, hetgeen hierna wordt weergegeven.

1.2 Beoordeling kostendekkendheid tarieven
De tarieven voor producten en diensten voortkomend uit de Omgevingswet zijn voor 2024 geheel opnieuw bepaald. In 2024 zijn deze tarieven dan ook voor het eerst gebruikt ten behoeve van (deels) nieuwe processen en diensten. Een evaluatie van deze tarieven was daarom noodzakelijk om te voorkomen dat de legesverordening 2025 meer dan kostendekkend of

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
KCC	Bram de Bruin	088-4970511

niet kostendekkend is. Deze evaluatie heeft plaatsgevonden en heeft op een enkele plek (aangegeven met gearceerde bedragen is het was-wordt overzicht) tot een substantieel ander tarief geleid.

1.3 Rijbewijzen
De tarieven voor de rijbewijzen worden elk jaar door de rijksoverheid gemaximeerd. Daarnaast is dat tarief opgebouwd uit een deel rijksleges en een deel gemeentelijke leges. Zowel het maximale tarief voor 2025 als het rijksdeel zijn op het moment van opmaken van de tarieventabel voor behandeling in uw raad nog niet bekend. Een aanpassing van het tarief is na vaststelling in principe alleen mogelijk als die aanpassing de potentiële aanvragers niet benadeelt. Daarom zijn de bedragen van 2024 met € 5,00 verhoogd voor 2025. Nadat bekend is geworden wat de maximale tarieven en het rijksdeel daarin zijn, kunnen de tarieven dan naar beneden worden aangepast. Het college is daartoe bevoegd op basis van de voorgelegde verordening.

1.4 Elders vastgelegde tarieven
Tenslotte bevat de tarieventabel behorende bij de legesverordening nog tarieven die in hogere wetgeving of door andere instanties zijn vastgelegd. Voorbeelden hiervan zijn akten uit de burgerlijke stand, een attestatie de vita, ontheffing voor speelautomaten, maar ook de kosten voor een gezondheidsverklaring van het CBR en de kosten voor aangetekende stukken die door PostNL worden bepaald. Deze bedragen zijn uit die regelgeving of van die instanties overgenomen.

Kanttekeningen
Er worden geen kanttekeningen gezien ten aanzien van dit voorstel.

Financiën
De financiële consequenties van dit voorstel zijn reeds opgenomen in de begroting 2025.

Communicatie
De legesverordening en bijbehorende tarieventabel worden op de gebruikelijke en verplichte wijze bekend gemaakt.

Uitvoering
De verordening en tarieventabel treden in werking met ingang van 1 januari 2025.

Bladel, 12 november 2024

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

Digitaal ondertekend door Ruud Lathouwers

de burgemeester,

Digitaal ondertekend door Maurits van den Bosch

Bijlage(n)
01. Ontwerp-besluit (24.26156)

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Ontwerp-raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.088 van burgemeester en wethouders van 12 november 2024;

gelet op
a. de artikelen 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h, van de Gemeentewet;
b. de artikelen 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet;
c. de artikelen 2, tweede lid, en 7 van de Paspoortwet;
d. artikel 13.1a van de Omgevingswet;

overwegende dat een gedeelte van de tarieven verhoogd wordt met een nagecalculeerd inflatiecorrectie van 3,4%;

besluit:

vast te stellen de volgende verordening

Verordening op de heffing en de invordering van leges Bladel 2025.

Artikel 1 Definities

Deze verordening verstaat onder:
- dag: de periode van 00.00 uur tot 24.00 uur, waarbij een gedeelte van een dag als een hele dag wordt aangemerkt;
- jaar: het tijdvak dat loopt van de n^e dag in een kalenderjaar tot en met de $(n-1)^e$ dag in het volgende kalenderjaar;
- kalenderjaar: de periode van 1 januari tot en met 31 december;
- maand: het tijdvak dat loopt van n^e dag in een kalendermaand tot en met de $(n-1)^e$ dag in de volgende kalendermaand, met dien verstande dat als de n^e dag in een kalendermaand 30 of 31

januari is, de (n-1)e dag in de volgende kalendermaand altijd de laatste dag van de maand februari is;
- week: een aaneengesloten periode van zeven dagen.

Artikel 2 Belastbaar feit

1. Onder de naam ‘leges’ worden rechten geheven voor:
   a. het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten;
   b. het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een Nederlandse identiteitskaart of een reisdocument;
2. een en ander zoals genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.
3. Hetgeen in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel is bepaald over een Nederlandse identiteitskaart voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt, is van overeenkomstige toepassing op een vervangende Nederlandse identiteitskaart voor personen met een uitreisverbod, ongeacht de leeftijd van de betrokken persoon.
4. a. het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een dienst of het nemen van een besluit;
   b. het verlenen van een dienst op aanvraag; of
   c. het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een document;
   een en ander zoals genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Artikel 3 Belastingplicht

Belastingplichtig is de aanvrager van de dienst of de Nederlandse identiteitskaart, dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend of de handelingen zijn verricht.

Artikel 4 Persoonlijke vrijstellingen

1. Uitgezonderd de heffingen, als bedoeld in Hoofdstuk 2 van de bij deze verordening behorende tarieventabel, zijn van de verplichting tot betalen van de in deze verordening genoemde leges, voor zover daarin niet reeds op andere plaatsen van deze verordening is voorzien, vrijgesteld openbare besturen, ambtenaren of instellingen voor de diensten door hen in het openbare belang verzocht.
2. De leges in Hoofdstuk 1, paragraaf 1.5 van de bij deze verordening behorende tarieventabel worden niet geheven voor zover de daarbij vermelde stukken worden afgegeven aan politieke groeperingen, waarvan de aanduiding bij de kiesraad is geregistreerd dan wel welke aan de laatst gehouden gemeenteraadsverkiezingen hebben deelgenomen tot een maximum van twee exemplaren per politieke groepering.
3. De leges, als bedoeld in Hoofdstuk 1, paragraaf 1.5 van de bij deze verordening behorende tarieventabel worden niet geheven voor zover het betreft de exemplaren van de raads- en commissie-agenda, voorstellen en notulen welke op aanvraag aan belangstellenden worden verstrekt teneinde het deze mogelijk te maken de vergaderingen van de gemeenteraad aan de hand van deze stukken te volgen, een en ander voor zover de belangstellenden hieromtrent uiterlijk tweemaal vierentwintig uren vóór het houden van de vergadering schriftelijk hebben verzocht en indien de stukken persoonlijk door de belanghebbenden op de gemeentesecretarie worden afgehaald.
4. Diensten die ingevolge wettelijk voorschrift zijn vrijgesteld van rechtenheffing of kosteloos moeten worden verleend.

Artikel 5 Zakelijke vrijstellingen

Leges worden niet geheven voor:

1. diensten waarvan de kosten krachtens afdeling 13.6 van de Omgevingswet zijn of worden verhaald;
2. het afgeven van bewijzen van onvermogen;
3. het afgeven van stukken, nodig voor de ontvangst van pensioenen, lijfrenten, wachtgelden, loon, bezoldiging of soldij;
4. het afgeven van beschikkingen op verzoekschriften en bezwaarschriften ter zake van plaatselijke belastingen;
5. de aan belanghebbende uitgereikt wordende beschikkingen of afschriften daarvan houdende aanstelling, benoeming, bevordering, ontslag, toekenning van bezoldiging, vergoeding of toelage, dan wel verhoging hiervan, betrekkelijk enige gemeentelijke functie of dienstverrichting jegens de gemeente;
6. de aan belanghebbende uitgereikt wordende beschikkingen of afschriften daarvan, houdende beslissing op een aanvraag om subsidie uit de gemeentekas;
7. het afgeven van stukken en het verrichten van handelingen, welke ambtshalve of ter voldoening aan wettelijke voorschriften kosteloos worden afgegeven of verricht;
8. het verstrekken van inlichtingen en opgaven, het afgeven van stukken en het verrichten van handelingen, welke met vergunning van burgemeester en wethouders worden verstrekt, afgegeven of verricht ten behoeve van rechtstreeks gebruik voor het algemeen belang dienende voorlichting over de gemeente, haar organen en instellingen;
9. diensten met betrekking tot een aanvraag tot verlening van een vergunning of ontheffing voor het plaatsen van een mobiele onderzoek unit die wordt gebruikt voor het doen van bevolkingsonderzoek als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet op het bevolkingsonderzoek, voor welk onderzoek op grond van die wet vergunning is verleend;
10. voor het plaatsen van containers, bouwhekken en bouwmaterialen op de openbare weg op grond van artikel 2:10 van de APV.

Artikel 6 Ontheffing bij tussentijdse beëindiging van abonnementen

Indien de heffing wegens leges geschiedt bij abonnement, bedoeld in Hoofdstuk 1. Paragraaf 1.4 en 1.5 van de tarieventabel, wordt bij tussentijdse beëindiging van een jaarabonnement, indien deze plaatsvindt voordat een halfjaar van de geldigheidsduur is verstreken en het abonnement ten hoogste voor de helft van het aantal inlichtingen, casu quo exemplaren van bescheiden waarop het recht heeft, is verbruikt, ontheffing van de betaling van deze leges verleend. De ontheffing wordt verleend tot een bedrag gelijkstaande met de helft van het verschuldigde bedrag.

Artikel 7 Maatstaven van heffing en tarieven

1. De leges worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het nemen van een projectuitvoeringsbesluit als bedoeld in artikel 2,10 van de Crisis- en herstelwet bedraagt het tarief de som van de bedragen die op grond van deze verordening verschuldigd zouden zijn voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning, ontheffing, vrijstelling of enig ander besluit in het kader van de ontwikkeling en verwezenlijking van het project, voor zover het projectuitvoeringsbesluit strekt ter vervanging van deze besluiten, zoals bedoeld in artikel 2.10, derde lid, van de Crisis- en Herstelwet.
3. Voor de berekening van de leges wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 8 Wijze van heffing

De leges worden geheven door middel van een mondelinge kennisgeving, een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een stempelafdruk, een zegel, een nota of andere schriftuur, of een kennisgeving langs elektronische weg. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving of langs elektronische weg aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 9 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de leges worden betaald ingeval de kennisgeving bedoeld in artikel 6:
   a. mondeling wordt gedaan, op het moment van het doen van de kennisgeving;
   b schriftelijk wordt gedaan, op het moment van uitreiken van de kennisgeving, dan wel in geval van toezending daarvan, binnen veertien dagen na de dagtekening van de kennisgeving
   c. langs elektronische weg in het aanvraagproces wordt gedaan onverwijld, dan wel als die mogelijkheid wordt geboden binnen veertien dagen na het indienen van de aanvraag langs elektronische weg;
   d. langs elektronische weg na indiening van de aanvraag wordt gedaan, binnen veertien dagen na dagtekening van kennisgeving.

2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 10 Kwijtschelding

Bij de invordering van de leges wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 11 Vermindering of teruggaaf

Gehele of gedeeltelijke vermindering of teruggaaf van leges voor een in de bij deze verordening behorende tarieventabel omschreven dienst, besluit of handeling wordt verleend overeenkomstig een met betrekking tot die dienst, besluit of handeling in die tarieventabel opgenomen bepaling.

Artikel 12 Overdracht van bevoegdheden

Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd tot het wijzigen van deze verordening, als de wijzigingen:

a van zuiver redactionele aard zijn;

b. een gevolg zijn van nieuwe of gewijzigde rijksregelgeving die in werking treedt binnen drie maanden na de officiële bekendmaking van de inwerkingtreding ervan in het Staatsblad of de Staatscourant en het de volgende paragrafen of artikelen van hoofdstuk 1 van de tarieventabel betreft:
   1. paragraaf 1.2 (reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart);
   2. paragraaf 1.3 (rijbewijzen);
   3. artikel 1.15 (schriftelijke verstrekking uit de basisregistratie personen);
   4. artikel 1.23, onder a (verklaring omtrent het gedrag);
   5. artikel 1.28 (wet op de kansspelen);

   een en ander voor zover met deze wijzigingen niet reeds eerder bij het vaststellen of latere wijziging van deze verordening bij raadsbesluit rekening is gehouden.

Artikel 13 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en invordering van leges.

Artikel 14 Inwerkingtreding, overgangsbepaling

1. De Legesverordening 2024 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2025.
3. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 14, tweede lid, opgenomen datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de leges hiervoor in die periode plaatsvindt.
4. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2025.

Artikel 15 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Legesverordening Bladel 2025.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

Tarieventabel, behorende bij de Legesverordening Bladel 2025

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE DIENSTVERLENING

Paragraaf 1.1 Burgerlijke stand

Artikel 1.1 Huwelijksvoltrekking of registratie partnerschap		
Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk of registratie van een partnerschap op:		
a.	Werkdagen	€ 500,00;
b.	Zaterdag	€ 585,00.
Artikel 1.2 Omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk		
Het tarief bedraagt voor het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk als daarbij gebruik gemaakt wordt van de trouwzaal of een andere door de gemeente hiertoe aangewezen ruimte op:		
a.	Werkdagen	€ 500,00;
b.	Zaterdag	€ 585,00.
Artikel 1.2.1 Administratief omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk		
Het tarief bedraagt voor het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk zonder dat daarbij gebruik gemaakt wordt van de trouwzaal of een andere door de gemeente hiertoe aangewezen ruimte (administratief omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk):		€ 75,00.
Artikel 1.3 Huwelijksvoltrekking of registratie partnerschap op andere locatie		
Onverminderd het bepaalde in de artikelen 1.1 en 1.2 bedraagt het tarief voor de voltrekking van een huwelijk, de registratie van een partnerschap of het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk, op een andere locatie dan het gemeentehuis:		€ 93,00.
Artikel 1.4 Beschikbaar stellen getuige door gemeente		
Het tarief bedraagt voor het door de gemeente beschikbaar stellen van een getuige voor de huwelijksvoltrekking of de registratie van een partnerschap, per getuige		€ 37,50.
Artikel 1.5 Annuleren of wijzigen datum		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een gereserveerde datum voor de huwelijksvoltrekking, registratie van het partnerschap of omzetting van het geregistreerd partnerschap in een huwelijk te annuleren of te wijzigen binnen een periode van veertien dagen voorafgaand aan die gereserveerde datum:		€ 75,00.
Artikel 1.6 Trouwboekje of partnerschapsboekje		
Het tarief bedraagt voor het verstrekken van een trouwboekje of partnerschapsboekje:		€ 38,00.
Artikel 1.7 Aanvraag verklaring huwelijksbevoegdheid		

Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een verklaring van huwelijksbevoegdheid als bedoeld in artikel 49a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek bedraagt het tarief	€ 29,80.

Paragraaf 1.2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart

Artikel 1.8 Paspoorten of andere reisdocumenten		
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het verstrekken van een reisdocument of Nederlandse identiteitskaart zijn de tarieven verschuldigd zoals vermeld in artikel 7 van de Paspoortwet en artikel 6 tweede lid van het Besluit paspoortgelden, zoals dit geldt op het moment van de aanvraag, met dien verstande dat de aldaar genoemde tarieven worden afgerond op een veelvoud van € 0,05 naar beneden.		
Artikel 1.9 Modaliteiten		
Het tarief bedraagt voor het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag:		
a.	voor de versnelde uitreiking van een in artikel 1.8 genoemd document, zijnde een toeslag op het voor dat document verschuldigde bedrag:	€ 59,65;
b.	voor het bezorgen van een in artikel 1.8 genoemd document, zijnde een toeslag op het voor dat document verschuldigde bedrag:	€ 25,65;
c.	voor een cover van een paspoort	€ 1,80;
d.	voor een cover van een identiteitskaart	€ 1,30.

Paragraaf 1.3 Rijbewijzen

Artikel 1.10 Rijbewijzen		
1. Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afgeven, vernieuwen of omwisselen van een rijbewijs:		€ 56,10.
2. Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van gegevens uit het Centraal Register Rijbewijzen:		€ 17,00.
3. Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het omwisselen van een buitenlands rijbewijs in een Nederlands rijbewijs		€ 56,10.
Artikel 1.11 Modaliteiten		
1.	Het tarief genoemd in artikel 1.10 wordt bij een spoedlevering vermeerderd met:	€ 44,65.
	Het tarief voor een aanvraag conform artikel 1.10.3. wordt voor het aangetekend verzenden vermeerderd met een bedrag van	€ 10,80;
2	Het tarief bedraagt voor het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag voor een cover van een rijbewijs	€ 1,80.

Paragraaf 1.4 Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens

Artikel 1.12 Definities			
1.	Voor de toepassing van artikel 1.13 wordt onder één verstrekking verstaan verstrekking van een of meer gegevens over één persoon waarvoor de basisregistratie personen moet worden geraadpleegd.		
2.	Voor de toepassing van artikel 1.14 wordt onder één verstrekking verstaan verstrekking van een of meer gegevens over één persoon die niet zijn opgenomen in de basisregistratie personen.		
Artikel 1.13 Verstrekking van gegevens uit de basisregistratie personen			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:			
a.	tot het verstrekken van gegevens, per verstrekking:	€	9,60;
b.	tot het afsluiten van een abonnement op het verstrekken van gegevens gedurende de periode van één jaar:		
1.	voor 100 verstrekkingen:	€	9,60;
2.	voor 500 verstrekkingen:	€	46,50;
3.	voor 1.000 verstrekkingen:	€	93,00;
4.	voor 5.000 verstrekkingen:	€	155,00;
5.	voor 10.000 verstrekkingen:	€	310,00.
Artikel 1.14 Verstrekking van aangehaakte gegevens			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:			
a.	tot het verstrekken van gegevens: per verstrekking	€	9,60;
b.	tot het afsluiten van een abonnement op het verstrekken van gegevens gedurende de periode van één jaar:		
1.	voor 100 verstrekkingen:	€	9,60;
2.	voor 500 verstrekkingen:	€	46,50;
3.	voor 1.000 verstrekkingen:	€	93,00;
4.	voor 5.000 verstrekkingen:	€	155,00;
5.	voor 10.000 verstrekkingen:	€	310,00.
Artikel 1.15 Schriftelijke verstrekking			
In afwijking van de artikelen 1.13 en 1.14 bedraagt het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het schriftelijk verstrekken van gegevens bedoeld in artikel 17, tweede lid, van het Besluit basisregistratie personen:		€	7,75.
Artikel 1.16 Op aanvraag doornemen basisregistratie personen			
1.	Het tarief bedraagt voor het op aanvraag doornemen van de basisregistratie personen, voor ieder daaraan te besteden kwartier:	€	26,50.
2.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het		

	verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	

Paragraaf 1.5 Bestuursstukken

Artikel 1.17 Afschriften van bestuursstukken		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:		
a.	een afschrift van de gemeentebegroting:	€ 90,00;
b.	een afschrift van de gemeenterekening:	€ 90,00;
c.	een afschrift van het burgerjaarverslag:	€ 20,70;
d.	een afschrift van het verslag van een raadsvergadering, per pagina:	€ 0,70;
e.	een afschrift van de stukken behorende bij een raadsvergadering, per pagina:	€ 0,70;
	Op een mondeling verslag van een raadsvergadering vastgelegd op cd-rom	€ 9,50;
	Afschrift van de besluitenlijst van een vergadering van een raadscommissie, per pagina	€ 0,70;
	Afschrift van de stukken behorende bij een vergadering van een raadscommissie, per pagina	€ 0,70;
f.	een afschrift van het verslag van een vergadering van een raadscommissie, per pagina:	€ 0,70;
g.	een afschrift van de stukken behorende bij een vergadering van een raadscommissie, per pagina:	€ 0,70;
h.	het gemeenteblad, per pagina:	€ 0,70;
i.	een afschrift van een verordening:	€ 9,50;
j.	een afschrift van een bouwverordening	€ 61,80:
k.	een afschrift van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 35,50;
l.	een afschrift van een andere verordening dan genoemd in 1.17.j. en 1.17. k., per pagina	€ 0,70.
Artikel 1.18 Abonnement op bestuursstukken		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afsluiten van een abonnement voor een kalenderjaar op:		
a.	de stukken behorende bij de raadsvergaderingen:	€ 118,65;
b.	de stukken behorende bij de vergaderingen van een raadscommissie:	€ 118,65;
c.	Abonnement besluitenlijst van de raadsvergadering	€ 22,70;
d.	Abonnement mondelinge verslagen van raadsvergadering op cd-rom	€ 68,20;
e.	Abonnement besluitenlijst van vergadering raadscommissie	€ 22,70;
f.	Abonnement stukken behorende bij vergadering raadscommissie	€ 41,10;
g.	Abonnement mondelinge verslagen van vergadering raadscommissie	€ 68,20.

Paragraaf 1.6 Vastgoedinformatie

Artikel 1.19 Plan- of kaartinformatie		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een kopie van een ruimtelijk plan of deel daarvan, zoals omgevingsvisie, omgevingsplan, wegenkaart behorende bij de legger bedoeld in artikel 1.20, onderdeel b:		
a.	in formaat A4 of kleiner, per bladzijde:	€ 0,70;
b.	in formaat A3, per bladzijde:	€ 1,00;
c.	in formaat A2 of groter, per bladzijde:	€ 10,00;
d.	in digitale vorm:	€ 6,00.
Artikel 1.20 Informatie uit registers		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een afschrift van of een uittreksel uit:		
a.	de gemeentelijke basisregistratie adressen of de gemeentelijke basisregistratie gebouwen, bedoeld in artikel 2 van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen, per adres of object:	€ 8,50;
b.	de legger bedoeld in artikel 27 van de Wegenwet:	€ 0,00;
c.	een inschrijving in het rijksmonumentenregister die aan de gemeente verzonden is, als bedoeld in artikel 3.3, vijfde lid, van de Erfgoedwet:	€ 0,00;
d.	het gemeentelijk erfgoedregister, bedoeld in artikel 3.16 van de Erfgoedwet, per aangewezen cultureel erfgoed:	€ 0,00.
Artikel 1.21 Informatie uit adressenbestanden		
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van kopieën, waarvoor in de voorgaande artikelen geen afzonderlijk recht is opgenomen, zal de kostprijs in rekening worden gebracht op basis van een vooraf aan de aanvrager ter kennis gebrachte begroting van deze kosten.		

Paragraaf 1.7 Overige publiekszaken

Artikel 1.22 Gemeentegarantie RESERVEREN		
Gereserveerd		
Artikel 1.23 Overige publiekszaken		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:		
a.	tot het verstrekken van een verklaring omtrent het gedrag:	€ 41,35;
b.	tot het legaliseren van een handtekening:	€ 11,95;
c.	Tot het waarmerken van een kopie	€ 11,95
d.	voor een verklaring van in leven zijn	€ 9,60;
e.	voor een Attestatie de Vita internationaal	€ 17,10;
f.	bewijs van Nederlanderschap	€ 9,60;
g.	op verzoek doornemen basisregistratie personen voor ieder kwartier	€ 26,50;

h.	Voor het verstrekken van inlichtingen betreffende de registratie van de aanvrager als kiezer bedoeld in artikel D4 van de Kieswet.	€	8,45.

Paragraaf 1.8 Gemeentearchief

Artikel 1.24 Naspeuringen in gemeentearchief			
1.	Het tarief bedraagt voor het op aanvraag doen van naspeuringen in de in het gemeentearchief berustende stukken, voor ieder daaraan te besteden kwartier:	€	26,50;
2.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.		
3.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt verhoogd:		
	Indien een kopie of scan A4 of kleiner wordt verstrekt, per bladzijde met	€	0,70;
	Indien een kopie of scan A3 wordt verstrekt, per bladzijde	€	1,00.
Artikel 1.25 Afschrift of uittreksel uit gemeentearchief			
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een afschrift van of uittreksel uit een in het gemeentearchief berustend stuk: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.		
2.	Als een begroting als bedoeld in het eerste lid is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.		

Paragraaf 1.9 Bijzondere wetten

Artikel 1.26 Huisvestingswet 2014			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:			
1.	een huisvestingsvergunning als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Huisvestingswet 2014	€	53,50;
2.	indeling in een urgentiecategorie als bedoeld in artikel 13, tweede lid, van de Huisvestingswet 2014:	€	26,75.
Artikel 1.27 Leegstandwet			
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
a.	een vergunning tot tijdelijke verhuur van leegstaande woonruimte als bedoeld in artikel 15, eerste lid, van de Leegstandswet:	€	53,50;
b.	verlenging van een vergunning tot tijdelijke verhuur van woonruimte als bedoeld in artikel 15, negende lid, van de Leegstandwet:	€	26,75.

2.		Als aanvragen als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, gelijktijdig worden ingediend en woonruimten in hetzelfde gebouw, zoals een flat, een school of een kantoor betreffen, worden de in die onderdelen bedoelde leges slechts eenmaal geheven.	
Artikel 1.28 Wet op de kansspelen			
1.		Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een aanwezigheidsvergunning als bedoeld in artikel 30b van de Wet op de kansspelen:	
	a.	voor een periode van twaalf maanden voor één kansspelautomaat:	€ 56,50;
	b.	voor een periode van twaalf maanden voor twee of meer kansspelautomaten, voor de eerste kansspelautomaat:	€ 56,50;
		en voor iedere volgende kansspelautomaat:	€ 34,00;
	c.	voor één kansspelautomaat, welke vergunning geldt voor een periode van meer dan vier jaar of voor onbepaalde tijd:	€ 226,50;
	d.	voor twee of meer kansspelautomaten, welke vergunning geldt voor een periode van meer dan vier jaar of voor onbepaalde tijd, voor de eerste kansspelautomaat:	€ 226,50;
		en voor iedere volgende kansspelautomaat:	€ 136,00.
2.		Het eerste lid, onderdelen a en b, is van overeenkomstige toepassing als de vergunning geldt voor een tijdvak korter dan twaalf maanden of langer dan twaalf maanden maar ten hoogste vier jaar, met dien verstande dat de daar genoemde bedragen naar evenredigheid van het verschil in looptijd van de vergunning verlaagd respectievelijk verhoogd worden.	
3.		Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Wet op de kansspelen (loterijvergunning):	€ 53,75.
4.		Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning tot het exploiteren of doen exploiteren van een speelgelegenheid als bedoeld in artikel 2:39 van de Algemene plaatselijke verordening:	€ 224,25.
Artikel 1.29 Kabels en leidingen			
1.		Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag, als bedoeld in artikel 2.2 en een aanvraag voor een instemmingsbesluit, als bedoeld in artikel 3.2 van de Verordening Ondergrondse Infrastructuur Bladel 2018, waarbij de sleuflengte <100 m¹ is of een montagegat c.q. lasgat met een oppervlakte van > 2 m²	€ 219,75.
2.		Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag, als bedoeld in artikel 2.2 en een aanvraag voor een instemmingsbesluit, als bedoeld in artikel 3.2 van de Verordening Ondergrondse Infrastructuur Bladel 2018, waarbij de graaflengte ≥ 100 m¹ is	€ 439,50.
3.		Het tarief als bedoeld in het eerste en tweede lid, wordt vermeerderd met een bedrag welke wordt berekend over de totaal bemeten sleuflengte, voor zover binnen de bebouwde kom gelegen. Dit bedrag bedraagt per strekkende meter sleuf:	€ 2,12.
4.		Het tarief als bedoeld in het eerste en tweede lid, wordt vermeerderd met een bedrag welke wordt berekend over de totaal bemeten sleuflengte, voor zover buiten de bebouwde kom gelegen. Dit bedrag wordt als volgt opgebouwd:	
	a.	over de eerste 2.000m1 van:	€ 1,50;

	b.	Over de lengte > 2000m1 en ≤ 10.000m1, van	€ 0,88.
5.		Voor degene aan wie leges als bedoeld in het eerste tot en met vierde lid in rekening is gebracht bestaat aanspraak op teruggaaf van de leges, indien de aanvraag wordt ingetrokken voordat hierop een beslissing is genomen, óf als de gemeente de aanvraag weigert of buiten behandeling stelt. De teruggaaf bedraagt:	50%
6.		Indien er sprake is van een melding in verband met het verkrijgen van vergunning of instemming omtrent het tijdstip, plaats en werkwijze van uitvoering van werkzaamheden als bedoeld in artikel 2.2 c.q. 3.2 van de Verordening Ondergrondse Infrastructuur Bladel 2018, waarbij de sleuflengte ≥10.000m¹ bedraagt zijn de leden 1. tot en met 4. van dit artikel, niet van toepassing. Vanaf 10.000m¹ wordt een begroting opgesteld van de kosten voor de te voeren procedure. Deze kosten inclusief onderbouwing worden, voorafgaand aan de aanvraagbehandeling schriftelijk medegedeeld aan de aanvrager. Indien een begroting is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	
Artikel 1.30 Wegenverkeerswetgeving			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:			
a.		een ontheffing als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990:	€ 92,40;
b.		een ontheffing als bedoeld in artikel 9.1 van de Regeling voertuigen:	€ 92,40;
c.		verstrekking van een gehandicaptenparkeerkaart als bedoeld in artikel 49 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW):	€ 60,50.

Paragraaf 1.10 Diversen

Artikel 1.31 Gewaarmerkte afschriften, kopieën, stukken of uittreksels			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:			
a.		gewaarmerkte afschriften van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina:	€ 1,80;
b.		een beschikking op aanvraag, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:	€ 20,50;
c.		stukken of uittreksels, welke op aanvraag van de aanvrager moeten worden opgemaakt, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina:	€ 0,70;
d.		kopieën van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:	
	1.	in formaat A4 of kleiner, per bladzijde:	€ 0,70;
		vermeerderd voor 6 of meer afschriften, doorslagen, kopieën of ingescande pagina's van A4-formaat, per pagina	€ 0,70;
	2.	in formaat A3, per bladzijde:	€ 1,00;
	3.	in formaat A2 of groter, per bladzijde:	€ 10,00;
	4.	in digitale vorm:	€ 6,00.

Artikel 1.32 Diverse vergunningen of beschikkingen		
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een vergunning of beschikking, waarvoor in de voorgaande artikelen geen afzonderlijk recht is opgenomen, zal de kostprijs in rekening worden gebracht op basis van een vooraf aan de aanvrager ter kennis gebrachte begroting van deze kosten.		
Artikel 1.33 Kinderopvang		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot opname in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen:		
1.	voor kinderopvang, buitenschoolse opvang, gastouderbureau en peuterspeelzaalwerk:	€ 932,25;
2.	voor gastouders:	€ 561,75;
3.	voor het in afwijking van lid 2 in behandeling nemen van een aanvraag tot opname in het LRKP van een voorziening voor gastouderopvang, waarbij de houder van de voorziening, de gastouder, al in het landelijk register is opgenomen met een andere voorziening én er een inspectie heeft plaatsgevonden van de gastouder in de afgelopen drie jaar; of waarbij het opvangadres al is geregistreerd als adres waar er een voorziening voor gastouderopvang is gevestigd én er een inspectie heeft plaatsgevonden van het opvangadres in de afgelopen drie jaar:	€ 451,30.
	De aanvrager geeft bij de aanvraag, naast alle benodigde documenten, het registratienummer door waarmee de geïnspecteerde opvang is geregistreerd en ook de datum waarop de inspectie heeft plaatsgevonden.	
Artikel 1.34 Omruilen container		
Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het omruilen van een rest of gft container bedraagt indien de aanvraag 3 maanden na de datum van vestiging in de Basisregistratie Personen (BRP) heeft plaatsgevonden:		€ 25,00.

HOOFDSTUK 2 DIENSTVERLENING EN BESLUITEN IN HET KADER VAN DE OMGEVINGSWET

Paragraaf 2.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.1 Definities		
1.	Begripsbepalingen die zijn opgenomen in de bijlage bij de Omgevingswet, in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving, bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving, bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, bijlage I bij het Omgevingsbesluit en bijlage I bij de Omgevingsregeling en in de bijlagen bij het gemeentelijke omgevingsplan, zijn van toepassing op dit hoofdstuk, tenzij in de legesverordening of deze tarieventabel anders is bepaald.	
2.	In dit hoofdstuk voorkomende begrippen die betrekking hebben op activiteiten waarvoor het toetsingskader in een ander dan een in het eerste lid bedoeld wettelijk voorschrift is uitgewerkt, hebben dezelfde betekenis als in dat wettelijk voorschrift bedoeld, tenzij in de legesverordening of deze tarieventabel anders is bepaald.	
3.	In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:	

	-	*binnenplanse omgevingsplanactiviteit*: een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan;	
	-	*binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht*: een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, maar die niet in strijd is met regels voor de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid of het voldoen aan een uitwerkingsplicht in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, aanhef en onder a, van de Omgevingswet;	
4.		In aanvulling op de in bijlage I bij de Omgevingsregeling opgenomen omschrijving van het begrip 'bouwkosten' betreffen de in die omschrijving: - onder a genoemde *Uniforme administratieve voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken 2012* de voorwaarden die bekendgemaakt zijn in Staatscourant 2012, 1567; - onder b bedoelde bouwkosten de kosten voor de fysieke realisatie (het bouwen) van het bouwwerk; - onder c bedoelde prijs de prijs exclusief omzetbelasting.	
Artikel 2.2 Dienstverlening en besluiten waarvoor leges worden geheven			
Leges worden geheven voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:			
a.		omgevingsoverleg;	
b.		een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1 of artikel 22.8 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit;	
c.		een of meer maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet;	
d.		toestemming voor het treffen van een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet;	
e.		een wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning;	
f.		intrekking van een omgevingsvergunning;	
g.		wijziging van een besluit als bedoeld in de onderdelen b, c en d;	
h.		een besluit in het kader van de Omgevingswet, anders dan bedoeld in de onderdelen b tot en met g.	
Artikel 2.3 Bepalen tarief			
1.		De in artikel 2.2 bedoelde leges worden geheven naar de tarieven zoals opgenomen in de volgende paragrafen van dit hoofdstuk.	
2.		Als een aanvraag betrekking heeft op meerdere activiteiten, is het tarief opgebouwd uit de som van de verschuldigde leges behorend bij die activiteiten.	
3.		Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag wordt in voorkomend geval verhoogd met het tarief voor een of meer modaliteiten bedoeld in paragraaf 2.12.	
4.		Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag wordt in voorkomend geval verminderd overeenkomstig het bepaalde in paragraaf 2.13.	
5.		Het tarief behorend bij een aanvraag om een maatwerkvoorschrift of bij een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen is niet van toepassing als het onderwerp waarop het maatwerkvoorschrift betrekking heeft of de gelijkwaardige maatregel onderdeel is van een aanvraag om een omgevingsvergunning.	

6.	In afwijking van het tweede en derde lid kan ook per activiteit of andere grondslag een legesbedrag worden gevorderd.	

Paragraaf 2.2 Voorfase

Artikel 2.4 Omgevingsoverleg		
Als de aanvraag betrekking heeft op het houden van een vooroverleg in verband met het verkrijgen van een indicatie of voorgenomen project of plan vergunbaar of vergunningsvrij is, gelden voor de verkenning van het initiatief de volgende leges:		
a.	Toets of het ingediende plan of project voldoet aan de eisen uit het omgevingsplan en welstandsbeleid:	€ 275,00;
b.	Toets en principebesluit van het college van burgemeester en wethouders bij plannen en projecten die niet binnen het Omgevingsplan passen:	€ 655,00;
c.	Indien uit integrale beoordeling blijkt dat het plan of project, welke niet passend is binnen het Omgevingsplan, niet kansrijk wordt geacht, voordat deze naar het college is gebracht voor een principebesluit.	€ 375,00;
d.	Wanneer een plan of project na beoordeling zoals bedoeld onder a, b of c alsnog als aanvraag omgevingsvergunning wordt ingediend, worden de gemaakte kosten voor het vooroverleg in mindering gebracht op de legeskosten van de omgevingsvergunning.	
e.	Wanneer de aanvraag betrekking heeft op een of meer milieuactiviteiten die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving:	€ 1.750,00.

Paragraaf 2.3 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken

Artikel 2.5 Bouwactiviteit (bouwtechnische deel)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit als bedoeld in paragraaf 2.3.2 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
1	*voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:*	
a.	*Nieuwbouw, uitbreiding en verbouwing*	
	1.1 Woningen, recreatiewoningen, zorgwoningen en woonwagens	€ 29,25/m²
	1.2 Uitbreiding, verbouw, kelder, serre, etc. bij categorie 2.3.1.1.1 (per m2)	€ 31,00/m²
	1.3 Overige veranderingen bij cat. 1.1 (inpandig, constructie, dak etc	€ 14,05/m²
	1.4 Gevelwijziging	€ 16,75/m²
b.	*Bijgebouwen, overkappingen en tuinmeubilair*	
	2.1 Berging / garage / tuinhuis	€ 15,75/m²
	2.2 Carport / overkapping / zwembad	€ 11,65/m²
	2.3 Erfafscheiding / pergola	€ 217,25/stuk
c.	*Bedrijfsruimten (niet agrarisch)*	
	3.1 Bedrijfshal / opslagruimte (dicht)	€ 11,40/m²
	3.2 Bedrijfskantoor in bedrijfsruimte (extra)	€ 14,05/m²
	3.3 Open loods / overkapping bij bedrijfsruimte	€ 6,45/m²
	3.4 Gevelwijziging	€ 16,40/m²

d.	*Overige gebouwen*	
	4.1 Kantoor / showroom / winkel / horeca / sporthal / school / kinderdagverblijf /etc.	€ 29,25/m²
	4.2 Overige veranderingen overige gebouwen (inpandig, constructie, dak, etc.)	€ 9,00/m²
	4.3 Gevelwijziging	€ 16,40/m²
	4.4 Tuinbouwkas	€ 2,00/m²
	4.5 (Parkeer)kelder (ondergronds en/of deels bovengronds)	€ 15,75/m²
	4.6 Semi-permanente unit	€ 296,65/stuk
e.	*Stallen, overige agrarische bedrijfsgebouwen en bouwwerken*	
	5.1 Alle stallen (varkens, rundvee, pluimvee, paarden, nertsen, konijnen, geiten, schapen etc.)	€ 8,60/m²
	5.2 Werktuigenloods, aardappelloods, opslagloods, open loods (veldschuur), etc.	€ 5,60/m²
	5.3 Mestsilo / -kelder	€ 5,60/m²
	5.4 Sleufsilo	€ 217,25/stuk
f.	*Overige gebouwen en bouwwerken*	
	6.1 Overige gebouwen en bouwwerken	€ 9,35/m²
	6.2 Windmolens, antennemasten en uitkijktorens	€ 247,60m1
	6.3 Zonneparken per hectare € 2.174,35, met een maximum van € 10.000,00	
	6.4 Overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde (per stuk)	€ 217,25/stuk
g.	met een minimum over a tot en met f van:	€ 217,25
2	Als moet worden beoordeeld of de activiteit niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan respectievelijk het in voorbereiding zijnde omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- en dorpsgezicht, wordt het onder 1 bedoelde tarief verhoogd met:	€ 287,70
3	Voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij (voormalig binnenplanse afwijking of kruimelgeval)	€ 387,75
4	Voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht bedraagt het tarief:	€ 2.075,00.
5	Voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit bedraagt het tarief:	€ 4.750,00.

Artikel 2.6 Omgevingsplanactiviteit: bouwactiviteit, in stand houden of gebruiken bouwwerk (ruimtelijke deel)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een bouwactiviteit, het in stand houden of gebruiken van het te bouwen bouwwerk, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	als moet worden beoordeeld of de activiteit niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan respectievelijk het in voorbereiding zijnde omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- en dorpsgezicht, verhoogd met:	€ 287,70;
b.	Voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij (voormalig binnenplanse afwijking of kruimelgeval)	€ 387,75;
c.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht:	€ 2.075,00;

d.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 4.750,00.
Artikel 2.7 Omgevingsplanactiviteit: slopen van een bouwwerk		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een sloopactiviteit, niet zijnde een sloopactiviteit met betrekking tot een monument of beschermd stads- en dorpsgezicht, als bedoeld in paragraaf 2.4, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 287,50.

Paragraaf 2.4 Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed

Artikel 2.8 Omgevingsplanactiviteit: monumenten				
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, met betrekking tot een gemeentelijk monument, provinciaal monument, voorbeschermd gemeentelijk monument of voorbeschermd provinciaal monument, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:			
	a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit of bij toepassing van artikel [**14**] van de [**citeertitel gemeentelijke erfgoedverordening**] in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit:		
		1°	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:	€ 537,50;
		2°	voor het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:	€ 537,50;
2.	Het eerste lid, aanhef en onder a is van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning met betrekking tot een monument of archeologisch monument dat op grond van de “Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Bladel 2021”, eerste wijziging is aangewezen respectievelijk waarop, voordat het is aangewezen, die verordening van overeenkomstige toepassing is. De vorige volzin is van toepassing: a. als het gaat om een aangewezen monument of archeologisch monument: zolang in het omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven; en b. als het gaat om een monument of archeologisch monument waarop voordat het is aangewezen de verordening van overeenkomstige toepassing is: zolang in het omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven of het omgevingsplan nog geen voorbeschermingsregel bevat vanwege het voornemen om die functie-aanduiding te geven.			
Artikel 2.9 Rijksmonumentenactiviteit				
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een rijksmonumentenactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de				

Omgevingswet, met uitzondering van een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:	€ 537,50;
b.	voor het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:	€ 537,50.
Artikel 2.10 Omgevingsplanactiviteit: sloopactiviteit in beschermd stads- of dorpsgezicht		
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een sloopactiviteit in een rijksbeschermd, provinciaal beschermd of gemeentelijk beschermd stads- of dorpsgezicht, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
	a. voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit of bij toepassing van artikel [**20**] van de [**citeertitel gemeentelijke erfgoedverordening**] in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit:	€ 537,50.
2.	Het eerste lid, aanhef en onder a, is van overeenkomstige toepassing op een sloopactiviteit die wordt verricht op een locatie waarvoor een op grond van artikel 4.35, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet als instructie geldende aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht als bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet van kracht is, zolang in het omgevingsplan aan die locatie nog niet de functie-aanduiding rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht is gegeven.	
Artikel 2.11 Omgevingsplanactiviteit: overig cultureel erfgoed en werelderfgoed		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een andere activiteit dan die genoemd in de artikelen 2.8, 2.9 en 2.10 en cultureel erfgoed of werelderfgoed betreft, waarvoor in het omgevingsplan met het oog op het behoud van cultureel erfgoed of van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed een verbod is opgenomen om zonder omgevingsvergunning deze activiteit te verrichten, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		€ 537,50.

Paragraaf 2.5 Milieubelastende activiteiten

Artikel 2.12 Omgevingsplanactiviteit: milieubelastende activiteit	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een milieubelastende activiteit als bedoeld in [*artikel* [**…**] *van het omgevingsplan of*] paragraaf 22.3.26 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€4.500,00.

Artikel 2.13 Activiteiten die bedrijfstakken overstijgen (afdeling 3.2 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten die bedrijfstakken overstijgen als bedoeld in de paragrafen 3.2.1, 3.2.3 tot en met 3.2.15, 3.2.17 tot en met 3.2.19 en 3.2.24 van afdeling 3.2 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€4.500,00.
Artikel 2.14 Nutssector en industrie (afdeling 3.4 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de categorie nutssector en industrie als bedoeld in de paragrafen 3.4.2, 3.4.4 tot en met 3.4.9 en 3.4.11 van afdeling 3.4 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€4.500,00.
Artikel 2.15 Afvalbeheer (afdeling 3.5 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de sector afvalbeheer als bedoeld in de paragrafen 3.5.1, 3.5.4, 3.5.7, 3.5.8 en 3.5.11 van afdeling 3.5 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€4.500,00.
Artikel 2.16 Agrarische sector (afdeling 3.6 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de agrarische sector als bedoeld in de paragrafen 3.6.1, 3.6.7 en 3.6.8 van afdeling 3.6 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€4.500,00.
Artikel 2.17 Dienstverlening, onderwijs en zorg (afdeling 3.7 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een activiteit in de sector dienstverlening, onderwijs en zorg als bedoeld in de paragrafen 3.7.6 en 3.7.10 van afdeling 3.7 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief per milieubelastende activiteit, onverminderd het bepaalde	€4.500,00.

in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
Artikel 2.18 Transport, logistiek en ondersteuning daarvan (afdeling 3.8 Besluit actitiviteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de sector transport, logistiek en ondersteuning daarvan als bedoeld in de paragrafen 3.8.2, 3.8.3, 3.8.5, 3.8.6, 3.8.8 tot en met 3.8.11 van afdeling 3.8 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€4.500,00.
Artikel 2.19 Sport en recreatie (afdeling 3.9 Besluit activiteiten leefomgeving)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een activiteit in de sector sport en recreatie als bedoeld in paragraaf 3.9.1 van afdeling 3.9 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief per milieubelastende activiteit, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€4.500,00.
Artikel 2.20 Samenloop van milieubelastende activiteiten	
1. Als bij de toepassing van de artikelen 2.13 tot en met 2.19 dezelfde milieubelastende activiteit onder meer dan een artikel valt, wordt die milieubelastende activiteit slechts eenmaal in de heffing betrokken, waarbij het voor de belastingplichtige meest gunstige van toepassing zijnde tarief wordt toegepast.	
2. Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een kernactiviteit in een bedrijfstak gecombineerd met functioneel ondersteunende activiteiten uit andere bedrijfstakken, dan is, in afwijking van het bepaalde in deze paragraaf, op al deze activiteiten het artikel van toepassing waaronder de bedrijfstak die bepalend is voor de kernactiviteit valt.	

Paragraaf 2.6 Lozingsactiviteiten

Artikel 2.21 Lozingsactiviteit niet afkomstig van milieubelastende activiteit	
Gereserveerd	
Artikel 2.22 Lozingsactiviteit afkomstig van milieubelastende activiteit	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een lozingsactiviteit op een oppervlaktelichaam in beheer bij de gemeente, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder c, onder 1, van de Omgevingswet, bestaande uit het lozen van afvalwater, koelwater of stoffen afkomstig van een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€3.100,00.

Paragraaf 2.7 Aanlegactiviteiten

Artikel 2.23 Omgevingsplanactiviteit: opbreken en graven		
1.	Gereserveerd	
2.	Gereserveerd	
3.	Gereserveerd	
4.	Gereserveerd	
5.	Gereserveerd	
6.	Gereserveerd	
Artikel 2.24 Omgevingsplanactiviteit: overige activiteiten beperkingengebied leidingen, landschapselement en aardkundige waarde		
Gereserveerd		
a.	Gereserveerd	
b.	Gereserveerd	
Artikel 2.25 Omgevingsplanactiviteit: geluid weg		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen of wijzigen van een weg als op grond van het omgevingsplan of bij omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit een geluidgevoelig gebouw is toegelaten binnen het aandachtsgebied van die weg, als bedoeld in artikel 22.272 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€1.660,00;
b.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€2.075,00.
Artikel 2.26 Omgevingsplanactiviteit: aanleggen of veranderen weg		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen van een weg of verandering brengen in de wijze van aanleg van een weg, bedoeld in artikel 4:20 van de Verordening fysieke leefomgeving gemeente Bladel in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		€ 220,00
Artikel 2.27 Omgevingsplanactiviteit: uitweg/uitrit		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het maken, hebben, veranderen of veranderen van het gebruik van een uitweg, bedoeld artikel 4:21 van de Verordening fysieke leefomgeving gemeente Bladel in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van		€ 220,00

het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
Artikel 2.28 Omgevingsplanactiviteit: overige aanlegactiviteiten		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of een werkzaamheid (aanlegactiviteit), niet zijnde een activiteit die in de voorgaande artikelen van deze paragraaf is benoemd, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 266,50;
	en als moet worden beoordeeld of de in het tijdelijke deel van het omgevingsplan bedoelde aanlegactiviteit niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan respectievelijk het in voorbereiding zijnde omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- of dorpsgezicht, als bedoeld in artikel 22.278, tweede lid, van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, verhoogd met:	€ 266,50.

Paragraaf 2.8 Overige activiteiten

Artikel 2.29 Omgevingsplanactiviteit: alarminstallatie		
Gereserveerd.		
Artikel 2.30 Omgevingsplanactiviteit: kappen van bomen of vellen van houtopstanden		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het vellen van een houtopstand, bedoeld in artikel 4:75 van de “Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Bladel 2021, 1e wijziging **in** samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		€ 102,50.
Artikel 2.31 Omgevingsplanactiviteit: reclame		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit handelsreclame met behulp van een opschrift, aankondiging of afbeelding in welke vorm dan ook, die zichtbaar is vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats, als bedoeld in artikel 5.2 en 5.3 van de “Verordening Fysieke Leefomgeving” in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, en als niet tevens sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in paragraaf 2.3, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	als de activiteit bestaat uit het op of aan een onroerende zaak maken of voeren van die handelsreclame:	€ 74,75;

b.	als de activiteit bestaat uit het als eigenaar, beperkt gerechtigde of gebruiker van een onroerende zaak toestaan of gedogen dat die handelsreclame op of aan die onroerende zaak wordt gemaakt of gevoerd:	€ 0,00.
Artikel 2.32 Omgevingsplanactiviteit: [opslag van roerende zaken OF objecten plaatsen op de weg]		
Variant 1 (regeling in de Algemene plaatselijke verordening; overgangsrecht Omgevingswet)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit de opslag van roerende zaken in een aangewezen gedeelte van de gemeente, bedoeld in artikel 2:10 van de Algemene plaatselijke verordening in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	als de activiteit bestaat uit het daar opslaan van roerende zaken of objecten plaatsen op, aan of boven de weg:	€ 74,75.
Artikel 2.33 Omgevingsplanactiviteit: standplaatsen		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het innemen of hebben van een standplaats, bedoeld in artikel 4.128 van de Verordening Fysieke Leefomgeving in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
Voor het verkrijgen van een vergunning tot het innemen van een standplaats ter uitoefening van straathandel voor zover dit geschiedt buiten de gebruikelijke warenmarkt geldig voor:		
a.	Incidentele standplaats (max 12 dagen)	€ 29,75;
b.	Reguliere standplaats (max 1 jaar)	€ 250,00;
c.	Reguliere standplaats (max 5 jaar)	€ 1.000,00.
Artikel 2.34 Andere activiteiten		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het verrichten van een andere activiteit dan in deze paragraaf en voorgaande paragrafen van dit hoofdstuk bedoeld en die activiteit:		
a.	betreft een bij of krachtens artikel 5.1 van de Omgevingswet aangewezen vergunningplichtige activiteit, uitgezonderd de activiteit bedoeld in onderdeel b, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ 285,00;
b.	betreft een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	
1°	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 285,00;
2°	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ 2.015,00;

	3°	voor een in een gemeentelijke verordening als bedoeld in artikel 22.8 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit aangewezen vergunningplichtige activiteit:	€ 285,00.

Paragraaf 2.9 Maatwerkvoorschriften

Artikel 2.35 Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten			
Gereserveerd			
Artikel 2.36 Maatwerkvoorschriften bij milieubelastende activiteiten			
1.	Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving betrekking heeft op:		
	a.	één milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief:	€ 1.450,00;
	b.	twee tot vijf milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid **OF** per milieubelastende activiteit]:	€ 1.600,00;
	c.	vijf of meer milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid **OF** per milieubelastende activiteit]:	€ 1.600,00.
2.	Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een andere milieubelastende activiteit dan bedoeld in het eerste lid, bedraagt het tarief per maatwerkvoorschrift:		€ 1.600,00.
Artikel 2.37 Maatwerkvoorschriften bij overige activiteiten			
Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een andere activiteit dan genoemd in de artikelen 2.35 en 2.36, bedraagt het tarief per maatwerkvoorschrift:			€ 1600,00.

Paragraaf 2.10 Gelijkwaardigheid

Artikel 2.38 Gelijkwaardige maatregel			
1.	Als de aanvraag om toestemming voor een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet betrekking heeft op:		
	a.	een bouwactiviteit, bedraagt het tarief, per uur:	€ 73,00;
	b.	een activiteit met betrekking tot cultureel erfgoed, bedraagt het tarief, per uur:	€ 133,00;
	c.	een milieubelastende activiteit, bedraagt het tarief, per uur:	€ 133,00;
	d.	een andere activiteit dan bedoeld in de onderdelen a, b of c, bedraagt het tarief, per uur:	€ 73,00.
2.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.		

Paragraaf 2.11 Overige tarieven

Artikel 2.39 Verlengen tijdelijke omgevingsvergunning bouwactiviteit	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om verlenging van de in een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit gestelde termijn, bedoeld in artikel 10.23, tweede lid, van het Omgevingsbesluit:	€ 238,80.
Artikel 2.40 Wijzigen omgevingsvergunning	
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van een omgevingsvergunning is hetzelfde tarief verschuldigd als op grond van dit hoofdstuk verschuldigd is voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor de activiteit of activiteiten waarop de aanvraag tot wijziging betrekking heeft.	
Artikel 2.41 Wijzigen voorschriften omgevingsvergunning	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning:	€ 3.100,00.
Artikel 2.42 Intrekken omgevingsvergunning	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning, tenzij artikel 2.58 van toepassing is:	€ 0,00.
Artikel 2.43 Beoordeling aanvullende gegevens	
Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief voor het in behandeling nemen van aanvullende gegevens die worden ingediend nadat de aanvraag om een omgevingsvergunning bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel b, in behandeling is genomen:	€ 0,00.
Artikel 2.44 Beoordeling onderzoeksrapporten	
De in artikel 2.49 opgenomen tarieven zijn van overeenkomstige toepassing op het in behandeling nemen van een aanvraag tot het beoordelen van een onderzoeksrapport, zonder dat sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ander besluit.	
Artikel 2.45 Wijzigen van het omgevingsplan	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van het omgevingsplan:	€ 4.750,00.
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van het tijdelijke omgevingsplan middels Tijdelijke alternatieve maatregel (TAM) Omgevingsplan via IMRO:	€ 4.750,00.
Artikel 2.46 Niet genoemd besluit op aanvraag	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het nemen van een ander, in dit hoofdstuk niet benoemd besluit op grond van de Omgevingswet, de op die wet gebaseerde algemene maatregelen van bestuur of het omgevingsplan:	€ 238,80.

Paragraaf 2.12 Modaliteiten

Artikel 2.47 Achteraf ingediende aanvraag			
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit wordt ingediend na aanvang of gereedkomen van de activiteit, worden de op grond van de paragrafen 2.3 tot en met 2.8 verschuldigde leges verhoogd met:			50%,
van de op ,grond van dat onderdeel verschuldigde leges met een minimum van			€ 170,00
met een maximum van:			€ 1.000,00.
Artikel 2.48 Uitgebreide voorbereidingsprocedure			
Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is op de voorbereiding van het besluit:			
a.	als sprake is van een milieubelastende activiteit:		€ 4.500,00;
Artikel 2.49 Beoordeling onderzoeksrapporten			
Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als krachtens wettelijk voorschrift voor de betreffende aanvraag een rapport moet worden beoordeeld:			
a.	voor de beoordeling van een milieukundig bodemrapport:		€ 825,00;
b.	voor de beoordeling van een archeologisch bodemrapport:		€ 825,00;
c.	voor de beoordeling van een geluid- of luchtrapport betreffende de geluid- of luchtbelasting:		€ 825,00;
d.	voor de beoordeling van een akoestisch rapport betreffende de interne en externe geluidwering of nagalm van een bouwwerk:		€ 825,00;
e.	voor de beoordeling van een ecologisch onderzoeksrapport:		€ 825,00;
f.	voor de beoordeling van een milieueffectrapportage (MER):		€ 3.050,00;
g.	voor de beoordeling van een niet in de voorgaande onderdelen genoemd rapport:		€ 825,00.
Artikel 2.50 Advies			
1.	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als een daartoe aangewezen bestuursorgaan of andere instantie advies moet uitbrengen over de aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit op grond van de Omgevingswet:		
	a.	voor een advies van de gemeenteraad:	€ 650,00;
	b.	Voor een advies van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen	€ 1.100,00;
	c.	voor een advies in andere gevallen dan bedoeld in de onderdelen a en b: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	
2.	Als een begroting als bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting		

	aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	
Artikel 2.51 Instemming		
1.	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als een aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit op grond van de Omgevingswet betrekking heeft op een activiteit waarvoor de beslissing op de aanvraag op grond van artikel 16.16 van de Omgevingswet instemming behoeft van een bestuursorgaan:	
	het bedrag dat dit bestuursorgaan aan rechten zou heffen als het voor de activiteit waarvoor instemming wordt verzocht zelf bevoegd gezag zou zijn.	
2.	Het bedrag bedoeld in het eerste lid wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	

Paragraaf 2.13 Vermindering

Artikel 2.52 Vermindering na omgevingsoverleg		
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel b, en zoals nader omschreven in de paragrafen 2.3 tot en met 2.8, is voorafgegaan door een aanvraag om omgevingsoverleg als bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel a, en zoals nader omschreven in paragraaf 2.2, waarop de aanvraag om de omgevingsvergunning betrekking heeft, bestaat onder de in het tweede lid genoemde voorwaarden aanspraak op vermindering van de voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning verschuldigde leges. De vermindering bedraagt:	100%
	van de voor het omgevingsoverleg geheven leges.	
2.	Voor de toepassing van het eerste lid wordt de aanvraag om een omgevingsvergunning gedaan: a. voor dezelfde activiteit of activiteiten als waarop het omgevingsoverleg betrekking had; b. in overeenstemming met de uitkomsten van het omgevingsoverleg; en c. binnen 3 maanden na het laatste omgevingsoverleg of, als het omgevingsoverleg volgens afspraak leidt tot een kennisgeving aan de aanvrager, na de dagtekening van de kennisgeving.	
3.	Bij de toepassing van het eerste lid blijft voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning in ieder geval verschuldigd:	€ 220,00.
Artikel 2.53 Vermindering bij meervoudige aanvraag		
Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning volgens het principe van de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) wordt ingediend en verleend, dan worden de leges als bedoeld in artikel 2.5 verminderd met 25%. Daarbij geldt een maximale vermindering van de leges tot € 25.000,00. De vermindering vindt plaats nadat het gehele traject van het project is doorlopen en de gereed melding met de daarbij behorende stukken is ingediend.		

Paragraaf 2.14 Teruggaaf

Artikel 2.54 Teruggaaf bij aanvraag en oordeel geen omgevingsvergunning nodig		
Als het college van burgemeester en wethouders op grond van een aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning oordeelt dat voor de voorgenomen activiteit geen omgevingsvergunning is vereist, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:		85%.
van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is gedaan verschuldigde leges.		
Artikel 2.55 Teruggaaf als aanvraag verder buiten behandeling wordt gelaten		
Als na toepassing van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht een aanvraag buiten behandeling wordt gelaten, bestaat aanspraak op teruggaaf. De teruggaaf bedraagt:		85%.
van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is gedaan verschuldigde leges.		
Artikel 2.56 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij reguliere procedure		
Gereserveerd		
Artikel 2.57 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij uitgebreide voorbereidingsprocedure		
Gereserveerd.		
Artikel 2.58 Teruggaaf als gevolg van intrekking verleende omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten		
Gereserveerd.		
Artikel 2.59 Teruggaaf als gevolg van het weigeren van een omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten		
a.	Gereserveerd.	
Artikel 2.60 Geen teruggaaf legesdeel modaliteiten		
In afwijking van de voorgaande artikelen van deze paragraaf wordt geen teruggaaf verleend van het legesdeel dat betrekking heeft op de modaliteiten genoemd in paragraaf 2.12.		
Artikel 2.61 Minimumbedrag voor teruggaaf		
Een bedrag minder dan € 220,00 wordt niet teruggegeven.		
Artikel 2.62 Diversen		
Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het verstrekken van een kopie, lichtdruk, afschrift of digitale scan van een bouwtekening in formaat:		
a.	A3:	€ 7,75;
b.	A2:	€ 10,00;
c.	A1:	€ 17,50;
d.	A4 tot 6 pagina’s:	gratis;
e.	Voor elke pagina A4 meer dan 6, voor elke pagina:	€ 0,70.

HOOFDSTUK 3 DIENSTVERLENING VALLEND ONDER DE DIENSTENRICHTLIJN EN NIET VALLEND ONDER HOOFDSTUK 2

Paragraaf 3.1 Horeca

Artikel 3.1 Exploitatie openbare inrichting		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van:		
a.	een aanvraag om een vergunning tot het exploiteren van een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:28 van de Algemene plaatselijke verordening:	€ 235,00;
b.	een aanvraag om een ontheffing van de sluitingstijd voor een openbare inrichting als bedoeld in artikel 2:29, tweede lid, van de Algemene plaatselijke verordening:	€ 17,90;
Artikel 3.2 Uitoefenen horeca- of slijtersbedrijf		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van:		
a.	een aanvraag om een vergunning op grond van artikel 3 van de Alcoholwet:	€ 620,00;
b.	een aanvraag om een ontheffing als bedoeld in artikel 4, vierde lid, van de Alcoholwet:	€ 217,50;
c.	een melding als bedoeld in artikel 30 van de Alcoholwet:	€ 217,50;
d.	een aanvraag om wijziging van het aanhangsel als bedoeld in artikel 30a, tweede lid, van de Alcoholwet:	€ 217,50;
e.	een aanvraag om een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Alcoholwet:	€ 21,50.

Paragraaf 3.2 Seksbedrijven

Artikel 3.3 Vergunning seksbedrijf			
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning of om de verlenging van een vergunning als bedoeld in artikel **3:3** van de Algemene plaatselijke verordening:		
	a.	voor een escortbedrijf:	€ 2.800,00;
	b.	voor andere prostitutiebedrijven dan bedoeld in onderdeel a:	€ 2.800,00.

Paragraaf 3.3 Winkeltijdenwet

Artikel 3.5 Ontheffing winkeltijden		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
a.	een ontheffing in het kader van de Winkeltijdenwet:	€ 100,00;
b.	wijziging van een in onderdeel a bedoelde ontheffing:	€ 21,75.

Paragraaf 3.4 Organiseren evenement of markt

Artikel 3.6 Organiseren evenement		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning voor het organiseren van een evenement als bedoeld in artikel 2.25, eerste lid, van de Algemene plaatselijke verordening (evenementenvergunning), als het betreft:		
a.	een meldingsplichtig evenement met maximaal 150 personen en activiteiten tussen 08.00-23.59 uur.:	gratis;
b.	een evenement georganiseerd door een stichting tbv een aantoonbaar liefdadig doel:	gratis;
c.	een evenement zoals bedoeld in artikel 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening dat op basis van de Behandelscan van de Veiligheidsregio Brabant Zuid Oost wordt geïndiceerd als A evenement. (regulier evenement)	gratis;
d.	een evenement zoals bedoeld in artikel 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening dat op basis van de Behandelscan van de Veiligheidsregio Brabant Zuid Oost wordt geïndiceerd als B evenement (verhoogd risico)	gratis;
e.	een evenement zoals bedoeld in artikel 2:25 van de Algemene Plaatselijke Verordening dat op basis van de Behandelscan van de Veiligheidsregio Brabant Zuid Oost wordt geïndiceerd als C evenement. (risico evenement)	gratis.
Artikel 3.7 Organiseren markt		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning:		
a.	voor het organiseren van een snuffelmarkt als bedoeld in artikel 5:23 van de Algemene plaatselijke verordening:	gratis.

Paragraaf 3.5 Standplaatsen

Artikel 3.8 Marktstandplaatsvergunningen en andere vergunningen op markt	
Gereserveerd.	
Artikel 3.9 Overige administratieve dienstverlening markt	
Gereserveerd.	

Paragraaf 3.6 Huisvestingswet 2014 en Wet goed verhuurderschap

Artikel 3.11 Vergunning [*of ontheffing*] onttrekken woonruimte	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [*of ontheffing van het verbod*] om woonruimte aan de bestemming tot bewoning te onttrekken of onttrokken te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder a, [*respectievelijk tweede lid,*] van de Huisvestingswet 2014:	€ 93,00.
Artikel 3.12 Vergunning [*of ontheffing*] samenvoegen woonruimte	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [of ontheffing van het verbod] om woonruimte met andere woonruimte samen te voegen of	€ 93,00.

samengevoegd te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder b, [respectievelijk tweede lid,] van de Huisvestingswet 2014:	
Artikel 3.13 Vergunning [*of ontheffing*] omzetten zelfstandige in onzelfstandige woonruimte	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [*of ontheffing van het verbod*] om zelfstandige woonruimte in onzelfstandige woonruimte om te zetten of omgezet te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder c, [*respectievelijk tweede lid,*] van de Huisvestingswet 2014:	€ 93,00.
Artikel 3.14 Vergunning [*of ontheffing*] verbouwen woonruimte tot meer woonruimten	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [*of ontheffing van het verbod*] om woonruimte tot twee of meer woonruimten te verbouwen of in die verbouwde staat te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder d, [*respectievelijk tweede lid,*] van de Huisvestingswet 2014:	€ 280,00.
Artikel 3.15 Splitsingsvergunning	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning om een recht op een gebouw te splitsen in appartementsrechten, als bedoeld in artikel 22, eerste[, respectievelijk tweede lid,] van de Huisvestingswet 2014:	€ 280,00.
Artikel 3.16 Vergunning of ontheffing toeristische verhuur	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning of ontheffing van het verbod om woonruimte voor toeristische verhuur in gebruik te geven als bedoeld in artikel 23c, eerste, respectievelijk tweede lid, van de Huisvestingswet 2014:	€ 280,00.
Artikel 3.17 Verhuurvergunning opkoopbescherming	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning om een woonruimte in gebruik te geven binnen een periode van vier jaar na de datum van inschrijving in de openbare registers van de akte van levering van die woonruimte aan de nieuwe eigenaar, als bedoeld in artikel 41, eerste lid, van de Huisvestingswet 2014:	€ 93,00.
Artikel 3.18 Verhuurvergunning woon- of verblijfsruimte	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet goed verhuurderschap:	
a. voor een verhuurvergunning woonruimte:	€ 93,00;
b. voor een verhuurvergunning verblijfsruimte:	€ 93,00.

Paragraaf 3.7 Overige vergunningen

Artikel 3.19 Voorwerpen op- aan of boven de weg	
Het tarief tot het verkrijgen van een vergunning voor voorwerpen op- aan of boven de weg als bedoeld in artikel 2:10 van de Algemene Plaatselijke verordening	€ 17,80.

Artikel 3.20 Collectevergunning	
Het tarief tot het verkrijgen van een collectevergunning als bedoeld in artikel 5.13 van de Algemene Plaatselijke verordening	€ 17,80.
Artikel 3.21 Verlening sluitingstijd met maximaal 1 uur	
Het tarief tot het verkrijgen van een ontheffing tot verlening van sluitingstijd horeca als bedoeld in artikel 2.29 van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 17,80.
Artikel 3.22 ontheffing geluidshinder	
Het tarief tot het verkrijgen van een ontheffing geluidshinder als bedoeld in artikel 4.5b van de Algemene Plaatselijke Verordening	€ 51,50;
Artikel 3.23 recreatief nachtverblijf	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om ontheffing voor het houden van recreatief nachtverblijf buiten een kampeerterrein	€ 17,80.

Paragraaf 3.8 In dit hoofdstuk niet benoemd besluit

Artikel 3.24 Niet benoemd besluit op aanvraag	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een andere, in dit hoofdstuk niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking:	€ 17,80.

Behorende bij raadsbesluit van [**datum**]
De griffier van Bladel
J. van der Wiel

R24.086b

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.086 van de Auditcommissie gemeente Bladel van 14 november 2024;

gelet op:
- artikel 213 van de Gemeentewet;
- Verordening Auditcommissie gemeente Bladel 2018;

overwegende dat:
- de gemeenteraad in zijn controlerende taak wordt ondersteund door een accountant die de gemeentelijke jaarrekening controleert en een verklaring afgeeft over de getrouwheid van de rekening;
- op advies van Bizob en de vaste adviseurs, de auditcommissie op 6 juni 2024 besloot voor de optie om de aanbesteding in gezamenlijkheid met andere organisaties en gemeenten in de Kempen te doen volgens de DAS-methodiek;
- de gemeenteraad bevoegd is de accountant aan te wijzen en de inkoopstrategie vast te stellen,

besluit:

1. De inkoopstrategie van Bizob ‘Accountancy 2025 en verder’ ten behoeve van de levering van accountantsdiensten vast te stellen.
2. De griffier, zijnde dhr. J.F. van der Wiel, als afgevaardigde namens de gemeente Bladel aan te wijzen om zitting te nemen in het inkoopteam.
3. Het inkoopteam (zoals verwoord in de inkoopstrategie) opdracht te geven de aanbestedingsprocedure te doorlopen en het aanwijzingsbesluit voor de accountancydiensten voor de gemeente Bladel voor boekjaar 2025 en verder voor te bereiden.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier,

Digitaal ondertekend door J.F. (Jelle) Wiel, van der

de voorzitter,

Digitaal ondertekend door M.A.G. (Maurits) Bosch, van den

Gemeente Bladel

Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Nummer : R24.086
Onderwerp : Vaststellen inkoopstrategie aanbesteding accountancydiensten boekjaren 2025-2028

Aan de raad

Samenvatting
De gemeenteraad wordt in zijn controlerende taak ondersteund door een accountant die de gemeentelijke jaarrekening controleert en een verklaring afgeeft over de getrouwheid van de rekening.
Overeenkomstig artikel 213 van de gemeentewet wijst de gemeenteraad een accountant aan die is belast met de controle van de jaarrekening.
Voor de start van de aanbestedingsprocedure is een inkoopstrategie opgesteld die nu ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Inleiding
De gemeente Bladel heeft sinds 2021 tot en met het boekjaar 2024 een overeenkomst met accountant Crowe Foederer. Bladel heeft daarmee destijds besloten om met de accountantsdiensten aansluiting te vinden bij diverse andere organisaties in de Kempen, zoals KempenPlus, GRSK, en de gemeenten Eersel, Reusel-De Mierden, en Bergeijk.
De gemeenteraad heeft in juli 2021 besloten Crowe Foederer aan te wijzen voor boekjaren 2021 en 2022, met verlengopties voor de boekjaren 2023 en 2024. Deze opties voor de boekjaren 2023 en 2024 zijn gelicht in de vergadering van mei 2023.

Dit betekent dat alle verlengopties gelicht zijn en dat voor de controle van boekjaar 2025 en verder een nieuwe overeenkomst met een accountant moet worden gesloten. Daartoe dient een aanbestedingsprocedure te worden gestart.

Voorstel
1. De inkoopstrategie van Bizob 'Accountancy 2025 en verder' ten behoeve van de levering van accountantsdiensten vast te stellen;
2. De griffier, zijnde dhr. J.F. van der Wiel, als afgevaardigde namens de gemeente Bladel aan te wijzen om zitting te nemen in het inkoopteam;
3. Het inkoopteam (zoals verwoord in de inkoopstrategie) opdracht te geven de aanbestedingsprocedure te doorlopen en het aanwijzingsbesluit voor de accountancydiensten voor de gemeente Bladel voor boekjaar 2025 en verder voor te bereiden.

Beoogd effect
De gemeenteraad dient jaarlijks na afloop van een boekjaar de jaarstukken - bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening - vast te stellen. De jaarrekening dient door een daartoe bevoegde accountant te worden gecontroleerd en te worden voorzien van een accountantsverklaring. Met de aanwijzing van een accountant voldoet de gemeenteraad aan zijn verplichting om een accountant aan te wijzen voor de controle van de jaarrekening.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
Griffie	Jelle van der Wiel	088-4970537

De accountantsverklaring biedt op grond van de uitgevoerde controle aan de gemeenteraad zekerheid dat:

a. De jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen.
b. De opgenomen rechtmatigheidsverantwoording van het college een getrouw beeld geeft in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Argumenten

1.1 Algemeen: De gemeenteraad is bevoegd de accountant aan te wijzen
Ingevolge artikel 213, lid 2 van de gemeentewet wijst de gemeenteraad één of meer accountants aan als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, belast met de controle van de in artikel 197 bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

Simpel gezegd levert de accountant twee diensten:
1. Controle van de jaarrekening.
2. Natuurlijk advies.

De controle van de jaarrekening omvat de volgende werkzaamheden en resulteert in de aangegeven producten:
1. Voorbereiding van de controlewerkzaamheden, resulterend in een planning.
2. Interim controle, resulterend in een managementletter en optioneel een boardletter.
3. Jaarrekeningcontrole, resulterend in het rapport van bevindingen en de controleverklaring.

In artikel 213, derde lid van de Gemeentewet staat dat de accountant in zijn verklaring over de jaarrekening aangeeft of:
- de jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen;
- de baten en lasten, alsmede de balansmutaties m.b.t. specifieke uitkeringen rechtmatig tot stand zijn gekomen;
- de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels, bedoeld in artikel 186 en
- het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is.

1.2 Algemeen: Bij een opdrachtwaarde hoger dan €221.000 is Europees aanbesteden verplicht
De opdrachtverstrekking door de raad van de diensten aan de accountant geschiedt na een aanbesteding. De aanbesteding is het inkooptraject dat resulteert in de overeenkomst met de accountant. In de overeenkomst worden de afspraken met de accountant vastgelegd. Een aanbesteding is van belang omdat het gaat om de correcte besteding van belastinggeld. De aanbesteding bepaalt de afspraken met de accountant voor een aantal jaren. Een aanbesteding is verplicht als de Europese drempel van €221.000 wordt overschreden. Bij verwachte kosten van circa €50.000 per jaar is dat het geval bij een looptijd van 5 boekjaren of meer. Een aanbesteding kan bovendien helpen bij het voorkomen van discussies over wat wel en niet werd verwacht en de kosten.

1.3 Inkoopstrategie: Gezamenlijk aanbesteden met Bergeijk, Eersel, Reusel-De Mierden, KempenPlus en Samenwerking Kempengemeenten
De auditcommissie heeft op 6 juni 2024 onder andere het besluit genomen *"positief te staan tegenover gezamenlijk aanbesteden met de andere Kempengemeenten. Deelname van GRSK en KempenPlus is daarbij een voorwaarde."* De adviseurs van de auditcommissie van de gemeente Bladel staan ook positief tegenover een gezamenlijke aanbesteding met de andere Kempengemeenten, inclusief deelname van de GRSK en KempenPlus.

Sinds de accountantscontrole van boekjaar 2021 hebben de gemeente Bladel, gemeente Bergeijk, gemeente Eersel, gemeente Reusel-De Mierden, de GRSK en KempenPlus dezelfde accountant. Dit leidt tot positieve ervaringen. De nauwe verwevenheid van de gemeente met de GRSK en KempenPlus leidt tot dusdanige voordelen bij de controle door éénzelfde accountant dat dit als voorwaarde gesteld kan worden bij de aankomende aanbesteding. Door gezamenlijk aan te besteden wordt de zekerheid gecreëerd dat ook gedurende de volgende contractperiode gewerkt wordt met éénzelfde accountant.

1.4 *Inkoopstrategie Aanbesteden via het Dynamisch Aankoopsysteem (DAS) van Bizob*
Daarnaast heeft de auditcommissie op 6 juni 2024 het volgende besluit genomen over de aanbesteding van de accountant: *"aan te sturen op niet-openbaar Europees aanbesteden via het dynamisch aankoopsysteem (DAS) Accountancy van Bizob"*. Een DAS is een elektronisch proces, waarbij telkens een opdracht wordt uitgezet waar verschillende partijen op kunnen reageren. Het voordeel van dit aankoopsysteem is dat het voorwerk is gedaan (gestandaardiseerde opdracht en gunningsfactoren), waardoor de doorlooptijden korter zijn. Hierdoor kan men sneller en efficiënter diensten inkopen. Daarnaast wordt er een groter aanbod verwacht.

1.5 *Inkoopstrategie: Aanbesteding van de diensten voor 4 jaren met eenmalige optie tot verlenging van 2 jaar*
Er is geen wettelijke minimum- of maximumperiode voor het aanbesteden van de accountantscontrole. Een eerste controlejaar kost altijd extra tijd voor de accountant en de organisatie. Ieder jaar of om de twee jaar aanbesteden is daarom normaal gesproken voor geen van de partijen doelmatig. Een aanbestedingsperiode van drie jaar is in het algemeen het minimum. Ook kunnen er optiejaren worden opgenomen. De raad kan dan per optiejaar de beslissing nemen door te gaan met de zittend accountant of niet. Voorgesteld wordt een aanbesteding te starten voor vier jaar met een verlengingsoptie van twee jaren.

1.6 *Inkoopstrategie: De besluiten van de auditcommissie zijn allen verwerkt in de voorliggende inkoopstrategie*
De auditcommissie heeft in de vergadering van 6 juni 2024 en per mail in september 2024 ter voorbereiding op dit raadsvoorstel de volgende adviezen gegeven:
- Positief te staan tegenover gezamenlijk aanbesteden met de andere Kempengemeenten. Deelname van GRSK en KempenPlus is daarbij een voorwaarde;
- Niet-openbaar Europees aanbesteden via het dynamisch aankoopsysteem (DAS) Accountancy van Bizob;
- Aan te besteden voor een periode van (minimaal) 4 jaar;
- De griffier (en financieel adviseur) van gemeente Bladel zitting te doen nemen in het inkoopteam bestaande uit vertegenwoordigers van de betrokken organisaties.

Deze adviezen zijn allen overgenomen in de voorliggende inkoopstrategie.

2.1 *Aanbestedingsprocedure: Mandateren van het inkoopteam voor de aanbestedingsprocedure vergroot de slagkracht en efficiëntie*
De gemeenteraad is bevoegd de accountant aan te wijzen. Dit besluit van de gemeenteraad is het sluitstuk van de procedure. Dit is de start van de procedure. De gemeenteraad wordt voorgesteld een tweetal besluiten te nemen:
1. Het vaststellen van de inkoopstrategie
2. Het uiteindelijke besluit om de accountant aan te wijzen voor de boekjaren 2025 en verder.

Voorgesteld wordt dat de aanbestedingsprocedure en de besluiten die genomen dienen te worden om te komen tot een gunningsadvies, in handen te leggen van het inkoopteam. Het gaat daarbij om het vaststellen van het Programma van Eisen, de beoordeling van de inschrijvingen op basis van dit programma van Eisen, en het vaststellen van het gunningsadvies voor de Accountancydiensten voor boekjaren 2025 en verder.

Het inkoopteam wordt samengesteld uit 1 afgevaardigde per deelnemende gemeenteraad. Namens de gemeente Bladel wordt voorgesteld de griffier aan te wijzen als afgevaardigde in het inkoopteam namens de gemeente Bladel.

Kanttekeningen

1.1 Het alternatief voor gezamenlijk aanbesteden brengt ook voordelen met zich mee

Een gezamenlijke aanbesteding garandeert eenzelfde accountant en daarmee organisatorische voordelen. Daarnaast kan een gezamenlijke aanbesteding leiden tot een betere prijs alsmede tot een hoger aantal inschrijvingen.
Het alternatief van gezamenlijk aanbesteden is individueel aanbesteden. Bij een individuele aanbesteding voor uitsluitend de gemeente Bladel heb je meer zeggenschap gedurende de aanbestedingsprocedure, zoals bij de totstandkoming en inhoud van het programma van eisen, de beoordeling van de inschrijvingen en de planning.

Financiën

Dit raadsvoorstel heeft geen financiële consequenties. De afgelopen jaren waren de volgende kosten gemoeid met de dienstverlening van de accountant,

Boekjaar	2021	2022	2023	2024*
Vaste kosten	€ 38.000,-	€ 43.200,-	€ 50.600,-	€ 52.800
Variabele kosten	€ 3.300,-		€ 5.000,-	
Totaal	**€ 41.300**	**€ 43.200,-**	**€ 55.600,-**	**€ 52.800**

*) inschatting

De kosten voor de voorliggende opdracht worden geraamd op € 58.700,- per boekjaar en opgenomen in de begroting.

Communicatie

Overeenkomstig artikel 2.57 van de Aanbestedingswet maakt de aanbestedende dienst geen informatie openbaar uit aanbestedingsstukken of andere documenten die de dienst heeft opgesteld in verband met een aanbestedingsprocedure, indien die informatie kan worden gebruikt om de mededinging te vervalsen. Op grond van dit wetsartikel wordt de Inkoopstrategie vertrouwelijk (niet-openbaar) behandeld.

Uitvoering

De volgende planning wordt gevolgd tot en met het besluit inzake de aanwijzing van de accountant voor boekjaar 2025 en verder:

- December 2024: Vaststellen van de inkoopstrategie en mandaatregeling door deelnemende organisaties
- Januari 2025: Publicatie van de aanbesteding door Bizob
- Februari 2025: Beoordelingsperiode van inschrijvingen door inkoopteam
- Q2 2025: Aanwijzen van de accountant door gemeenteraad
- Q3 2025: Start overeenkomst met de accountant ten behoeve van boekjaar 2025

Bladel, 14 november 2024

Auditcommissie van de gemeente Bladel

de griffier,

de voorzitter,

Bijlage(n)
1. Ontwerpbesluit (24.27317)
2. Inkoopstrategie DAS Accountancy Kempengemeenten - Gemeente Bladel_14112024

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Nummer : R24.086
Onderwerp : Vaststellen inkoopstrategie aanbesteding accountancydiensten boekjaren 2025-2028

Aan de raad

Samenvatting
De gemeenteraad wordt in zijn controlerende taak ondersteund door een accountant die de gemeentelijke jaarrekening controleert en een verklaring afgeeft over de getrouwheid van de rekening.
Overeenkomstig artikel 213 van de gemeentewet wijst de gemeenteraad een accountant aan die is belast met de controle van de jaarrekening.
Voor de start van de aanbestedingsprocedure is een inkoopstrategie opgesteld die nu ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Inleiding
De gemeente Bladel heeft sinds 2021 tot en met het boekjaar 2024 een overeenkomst met accountant Crowe Foederer. Bladel heeft daarmee destijds besloten om met de accountantsdiensten aansluiting te vinden bij diverse andere organisaties in de Kempen, zoals KempenPlus, GRSK, en de gemeenten Eersel, Reusel-De Mierden, en Bergeijk.
De gemeenteraad heeft in juli 2021 besloten Crowe Foederer aan te wijzen voor boekjaren 2021 en 2022, met verlengopties voor de boekjaren 2023 en 2024. Deze opties voor de boekjaren 2023 en 2024 zijn gelicht in de vergadering van mei 2023.

Dit betekent dat alle verlengopties gelicht zijn en dat voor de controle van boekjaar 2025 en verder een nieuwe overeenkomst met een accountant moet worden gesloten. Daartoe dient een aanbestedingsprocedure te worden gestart.

Voorstel
1. De inkoopstrategie van Bizob ‘Accountancy 2025 en verder’ ten behoeve van de levering van accountantsdiensten vast te stellen;
2. De griffier, zijnde dhr. J.F. van der Wiel, als afgevaardigde namens de gemeente Bladel aan te wijzen om zitting te nemen in het inkoopteam;
3. Het inkoopteam (zoals verwoord in de inkoopstrategie) opdracht te geven de aanbestedingsprocedure te doorlopen en het aanwijzingsbesluit voor de accountancydiensten voor de gemeente Bladel voor boekjaar 2025 en verder voor te bereiden.

Beoogd effect
De gemeenteraad dient jaarlijks na afloop van een boekjaar de jaarstukken - bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening - vast te stellen. De jaarrekening dient door een daartoe bevoegde accountant te worden gecontroleerd en te worden voorzien van een accountantsverklaring. Met de aanwijzing van een accountant voldoet de gemeenteraad aan zijn verplichting om een accountant aan te wijzen voor de controle van de jaarrekening.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
Griffie	Jelle van der Wiel	088-4970537

De accountantsverklaring biedt op grond van de uitgevoerde controle aan de gemeenteraad zekerheid dat:
a. De jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen.
b. De opgenomen rechtmatigheidsverantwoording van het college een getrouw beeld geeft in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Argumenten

1.1 Algemeen: De gemeenteraad is bevoegd de accountant aan te wijzen
Ingevolge artikel 213, lid 2 van de gemeentewet wijst de gemeenteraad één of meer accountants aan als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, belast met de controle van de in artikel 197 bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

Simpel gezegd levert de accountant twee diensten:
1. Controle van de jaarrekening.
2. Natuurlijk advies.

De controle van de jaarrekening omvat de volgende werkzaamheden en resulteert in de aangegeven producten:
1. Voorbereiding van de controlewerkzaamheden, resulterend in een planning.
2. Interim controle, resulterend in een managementletter en optioneel een boardletter.
3. Jaarrekeningcontrole, resulterend in het rapport van bevindingen en de controleverklaring.

In artikel 213, derde lid van de Gemeentewet staat dat de accountant in zijn verklaring over de jaarrekening aangeeft of:
- de jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen;
- de baten en lasten, alsmede de balansmutaties m.b.t. specifieke uitkeringen rechtmatig tot stand zijn gekomen;
- de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels, bedoeld in artikel 186 en
- het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is.

1.2 Algemeen: Bij een opdrachtwaarde hoger dan €221.000 is Europees aanbesteden verplicht
De opdrachtverstrekking door de raad van de diensten aan de accountant geschiedt na een aanbesteding. De aanbesteding is het inkooptraject dat resulteert in de overeenkomst met de accountant. In de overeenkomst worden de afspraken met de accountant vastgelegd. Een aanbesteding is van belang omdat het gaat om de correcte besteding van belastinggeld. De aanbesteding bepaalt de afspraken met de accountant voor een aantal jaren. Een aanbesteding is verplicht als de Europese drempel van €221.000 wordt overschreden. Bij verwachte kosten van circa €50.000 per jaar is dat het geval bij een looptijd van 5 boekjaren of meer. Een aanbesteding kan bovendien helpen bij het voorkomen van discussies over wat wel en niet werd verwacht en de kosten.

1.3 Inkoopstrategie: Gezamenlijk aanbesteden met Bergeijk, Eersel, Reusel-De Mierden, KempenPlus en Samenwerking Kempengemeenten
De auditcommissie heeft op 6 juni 2024 onder andere het besluit genomen "*positief te staan tegenover gezamenlijk aanbesteden met de andere Kempengemeenten. Deelname van GRSK en KempenPlus is daarbij een voorwaarde."* De adviseurs van de auditcommissie van de gemeente Bladel staan ook positief tegenover een gezamenlijke aanbesteding met de andere Kempengemeenten, inclusief deelname van de GRSK en KempenPlus.

Sinds de accountantscontrole van boekjaar 2021 hebben de gemeente Bladel, gemeente Bergeijk, gemeente Eersel, gemeente Reusel-De Mierden, de GRSK en KempenPlus dezelfde accountant. Dit leidt tot positieve ervaringen. De nauwe verwevenheid van de gemeente met de GRSK en KempenPlus leidt tot dusdanige voordelen bij de controle door éénzelfde accountant dat dit als voorwaarde gesteld kan worden bij de aankomende aanbesteding. Door gezamenlijk aan te besteden wordt de zekerheid gecreëerd dat ook gedurende de volgende contractperiode gewerkt wordt met éénzelfde accountant.

1.4 Inkoopstrategie Aanbesteden via het Dynamisch Aankoopsysteem (DAS) van Bizob
Daarnaast heeft de auditcommissie op 6 juni 2024 het volgende besluit genomen over de aanbesteding van de accountant: *"aan te sturen op niet-openbaar Europees aanbesteden via het dynamisch aankoopsysteem (DAS) Accountancy van Bizob".* Een DAS is een elektronisch proces, waarbij telkens een opdracht wordt uitgezet waar verschillende partijen op kunnen reageren. Het voordeel van dit aankoopsysteem is dat het voorwerk is gedaan (gestandaardiseerde opdracht en gunningsfactoren), waardoor de doorlooptijden korter zijn. Hierdoor kan men sneller en efficiënter diensten inkopen. Daarnaast wordt er een groter aanbod verwacht.

1.5 Inkoopstrategie: Aanbesteding van de diensten voor 4 jaren met eenmalige optie tot verlenging van 2 jaar
Er is geen wettelijke minimum- of maximumperiode voor het aanbesteden van de accountantscontrole. Een eerste controlejaar kost altijd extra tijd voor de accountant en de organisatie. Ieder jaar of om de twee jaar aanbesteden is daarom normaal gesproken voor geen van de partijen doelmatig. Een aanbestedingsperiode van drie jaar is in het algemeen het minimum. Ook kunnen er optiejaren worden opgenomen. De raad kan dan per optiejaar de beslissing nemen door te gaan met de zittend accountant of niet. Voorgesteld wordt een aanbesteding te starten voor vier jaar met een verlengingsoptie van twee jaren.

1.6 Inkoopstrategie: De besluiten van de auditcommissie zijn allen verwerkt in de voorliggende inkoopstrategie
De auditcommissie heeft in de vergadering van 6 juni 2024 en per mail in september 2024 ter voorbereiding op dit raadsvoorstel de volgende adviezen gegeven:
- Positief te staan tegenover gezamenlijk aanbesteden met de andere Kempengemeenten. Deelname van GRSK en KempenPlus is daarbij een voorwaarde;
- Niet-openbaar Europees aanbesteden via het dynamisch aankoopsysteem (DAS) Accountancy van Bizob;
- Aan te besteden voor een periode van (minimaal) 4 jaar;
- De griffier (en financieel adviseur) van gemeente Bladel zitting te doen nemen in het inkoopteam bestaande uit vertegenwoordigers van de betrokken organisaties.

Deze adviezen zijn allen overgenomen in de voorliggende inkoopstrategie.

2.1 Aanbestedingsprocedure: Mandateren van het inkoopteam voor de aanbestedingsprocedure vergroot de slagkracht en efficiëntie
De gemeenteraad is bevoegd de accountant aan te wijzen. Dit besluit van de gemeenteraad is het sluitstuk van de procedure. Dit is de start van de procedure. De gemeenteraad wordt voorgesteld een tweetal besluiten te nemen:
1. Het vaststellen van de inkoopstrategie
2. Het uiteindelijke besluit om de accountant aan te wijzen voor de boekjaren 2025 en verder.

Voorgesteld wordt dat de aanbestedingsprocedure en de besluiten die genomen dienen te worden om te komen tot een gunningsadvies, in handen te leggen van het inkoopteam. Het gaat daarbij om het vaststellen van het Programma van Eisen, de beoordeling van de inschrijvingen op basis van dit programma van Eisen, en het vaststellen van het gunningsadvies voor de Accountancydiensten voor boekjaren 2025 en verder.

Het inkoopteam wordt samengesteld uit 1 afgevaardigde per deelnemende gemeenteraad. Namens de gemeente Bladel wordt voorgesteld de griffier aan te wijzen als afgevaardigde in het inkoopteam namens de gemeente Bladel.

Kanttekeningen

1.1 Het alternatief voor gezamenlijk aanbesteden brengt ook voordelen met zich mee

Een gezamenlijke aanbesteding garandeert eenzelfde accountant en daarmee organisatorische voordelen. Daarnaast kan een gezamenlijke aanbesteding leiden tot een betere prijs alsmede tot een hoger aantal inschrijvingen.
Het alternatief van gezamenlijk aanbesteden is individueel aanbesteden. Bij een individuele aanbesteding voor uitsluitend de gemeente Bladel heb je meer zeggenschap gedurende de aanbestedingsprocedure, zoals bij de totstandkoming en inhoud van het programma van eisen, de beoordeling van de inschrijvingen en de planning.

Financiën

Dit raadsvoorstel heeft geen financiële consequenties. De afgelopen jaren waren de volgende kosten gemoeid met de dienstverlening van de accountant,

Boekjaar	2021	2022	2023	2024*
Vaste kosten	€ 38.000,-	€ 43.200,-	€ 50.600,-	€ 52.800
Variabele kosten	€ 3.300,-		€ 5.000,-	
Totaal	**€ 41.300**	**€ 43.200,-**	**€ 55.600,-**	**€ 52.800**

*) inschatting

De kosten voor de voorliggende opdracht worden geraamd op € 58.700,- per boekjaar en opgenomen in de begroting.

Communicatie

Overeenkomstig artikel 2.57 van de Aanbestedingswet maakt de aanbestedende dienst geen informatie openbaar uit aanbestedingsstukken of andere documenten die de dienst heeft opgesteld in verband met een aanbestedingsprocedure, indien die informatie kan worden gebruikt om de mededinging te vervalsen. Op grond van dit wetsartikel wordt de Inkoopstrategie vertrouwelijk (niet-openbaar) behandeld.

Uitvoering

De volgende planning wordt gevolgd tot en met het besluit inzake de aanwijzing van de accountant voor boekjaar 2025 en verder:

- December 2024: Vaststellen van de inkoopstrategie en mandaatregeling door deelnemende organisaties
- Januari 2025: Publicatie van de aanbesteding door Bizob
- Februari 2025: Beoordelingsperiode van inschrijvingen door inkoopteam
- Q2 2025: Aanwijzen van de accountant door gemeenteraad
- Q3 2025: Start overeenkomst met de accountant ten behoeve van boekjaar 2025

Bladel, 14 november 2024

Auditcommissie van de gemeente Bladel

de griffier, de voorzitter,

Bijlage(n)
1. Ontwerpbesluit (24.27317)
2. Inkoopstrategie DAS Accountancy Kempengemeenten - Gemeente Bladel_14112024

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

24.27317

Ontwerp-raadsbesluit

24.27317

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.086 van de Auditcommissie gemeente Bladel van 14 november 2024;

gelet op:
- Artikel 213 van de Gemeentewet;
- Verordening Auditcommissie gemeente Bladel 2018,

overwegende dat:
- de gemeenteraad in zijn controlerende taak wordt ondersteund door een accountant die de gemeentelijke jaarrekening controleert en een verklaring afgeeft over de getrouwheid van de rekening;
- op advies van bizob en de vaste adviseurs, de auditcommissie op 6 juni 2024 besloot voor de optie om de aanbesteding in gezamenlijkheid met andere organisaties en gemeenten in de Kempen te doen volgens de DAS-methodiek;
- de gemeenteraad bevoegd is de accountant aan te wijzen en de inkoopstrategie vast te stellen,

besluit:

1. De inkoopstrategie van Bizob ‘Accountancy 2025 en verder’ ten behoeve van de levering van accountantsdiensten vast te stellen;
2. De griffier, zijnde dhr. J.F. van der Wiel, als afgevaardigde namens de gemeente Bladel aan te wijzen om zitting te nemen in het inkoopteam;
3. Het inkoopteam (zoals verwoord in de inkoopstrategie) opdracht te geven de aanbestedingsprocedure te doorlopen en het aanwijzingsbesluit voor de accountancydiensten voor de gemeente Bladel voor boekjaar 2025 en verder voor te bereiden,

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

R24.078b

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.078 van burgemeester en wethouders van 12 november 2024;

gelet op een nijpend tekort aan bouwgrond voor de groei van onze bedrijven. De provincie, waterschappen en 21 gemeenten hebben afgesproken om een regionale visie werklocaties voor Zuidoost-Brabant op te stellen. Die visie van de 21 gemeenteraden is nodig als kader, waarbinnen de colleges samen afspraken uit kunnen werken over de ontwikkeling van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen. Deze programmeringsafspraken worden opgenomen in een uitvoeringsstrategie en -agenda;

overwegende dat:
- er een nijpend tekort is aan uitgeefbare bedrijfskavels en een opgave ligt vanuit de provincie;
- gemeenteraadsleden tijdens de Metropoolconferentie van 27 september 2023 input hebben kunnen geven op de ‘Visie werklocaties Metropoolregio Eindhoven, versie 4.0’. De opgehaalde input is verwerkt in de ‘Visie werklocaties Metropoolregio Eindhoven, versie 4.1’;
- vanuit De Kempen bij het opstellen van de regionale visie en uitwerking in de uitvoeringsstrategie en concept-uitvoeringsagenda vastgehouden is aan bestaand Kempisch beleid;
- er uniforme besluitvorming plaatsvindt binnen de 21 gemeenteraden van de regiogemeenten in de MRE;

besluit:

1. Visie werklocaties Metropoolregio Eindhoven, versie 4.1 vast te stellen.
2. Kennis te nemen van de uitvoeringsstrategie en concept-uitvoeringsagenda.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier,

Digitaal ondertekend door J.F. (Jelle) Wiel, van der

de voorzitter,

Digitaal ondertekend door M.A.G. (Maurits) Bosch, van den

Visie op werklocaties voor een toekomstbestendige toppositie

Manon Boerkamp, Anton Bos, Daan Noort, Wies Oudshoorn, Nadia Hummel, Marieke Voortman
13 december 2023

Partners in verbetering

Inhoudsopgave

1. De aanleiding en achtergrond van de visie werklocaties 3
2. Kernboodschap van de visie in zeven bouwstenen 13
3. Landelijke, provinciale en regionale context 16
4. Zeven bouwstenen voor een toekomstbestendige toppositie? 24
    - Bouwsteen 1: Economisch profiel 25
    - Bouwsteen 2: Menselijk kapitaal 33
    - Bouwsteen 3: Divers aanbod complementaire werkmilieus 37
    - Bouwsteen 4: Creëren van ruimte 44
    - Bouwsteen 5: Toekomstbestendige werklocaties 47
    - Bouwsteen 6: Proactief programmeren 55
    - Bouwsteen 7: Rol overheid en bedrijven 59

Leeswijzer

Voor u ligt de visie werklocaties voor een toekomstbestendige toppositie van de Metropoolregio Eindhoven. Deze visie is de basis voor de programmeringsafspraken die later dit jaar opgesteld zullen worden. We starten deze visie met in hoofdstuk 1 een toelichting op de aanleiding en achtergrond voor het opstellen ervan. Vervolgens lichten we in hoofdstuk 2 de kernboodschap van de visie toe aan de hand van zeven bouwstenen. In hoofdstuk 3 zoomen we even uit en schetsen we de landelijke, provinciale en regionale context van bestaande visies en beleid, die als basis hebben gediend voor het opstellen van de visie. Daarna zoomen we in hoofdstuk 4 weer in en duiden we per bouwsteen de opgaven en de leidende principes voor programmering.

BMC YACHT GROUP

1. De aanleiding en achtergrond van de visie werklocaties

BMC

YACHT GROUP

Visie werklocaties voor de ambitie van Metropoolregio Eindhoven: een toekomstbestendige toppositie

Metropoolregio Eindhoven is een krachtige en innovatieve regio met een toppositie

De Metropoolregio Eindhoven (MRE) is een krachtige regio die nationaal én internationaal bekendstaat om haar voorlopersrol op het gebied van technologische innovaties. Noord-Brabant hoort bij de top van Europa op het gebied van innovatie: ze is nummer 41 van 240 Europese regio's[1]. Binnen de provincie Noord-Brabant heeft de MRE de snelst groeiende bruto toegevoegde waarde van de economie[2].

Deze toppositie behouden vraagt om ruimte: kwantitatief en kwalitatief

De MRE heeft de ambitie uitgesproken deze toppositie te willen behouden, maar staat tegelijkertijd voor de uitdaging meerdere opgaven in dezelfde ruimte te realiseren. Denk hierbij aan ruimte voor bedrijvigheid, maar ook aan het behouden en versterken van het woon- en leefklimaat. Het aantrekken van bedrijven en het bieden van de juiste vestigingsmilieus vraagt om kwantitatief en kwalitatief voldoende ruimte voor bedrijvigheid. Deze ruimte moet zorgvuldig worden ingepast in het stedelijk en landschappelijk raamwerk. De gemeenten in de MRE stellen hiervoor gezamenlijk met de provincie en waterschappen een visie werklocaties op.

Deze visie werklocaties formuleert welke keuzes de regio moet maken voor een toekomstbestendige toppositie

Deze visie werklocaties richt zich op het behouden en creëren van kwantitatief en kwalitatief voldoende ruimte voor bedrijvigheid; niet door in te zetten op oneindige groei, maar door duidelijke keuzes te maken. De regio wil de groei van de economie weloverwogen faciliteren passend bij de snelheid die ontwikkelingen vragen. Dat moet enerzijds gebeuren met oog voor het behoud van de economische toppositie en anderzijds met aandacht voor de verbetering van de brede welvaart en ruimtelijke kwaliteit.

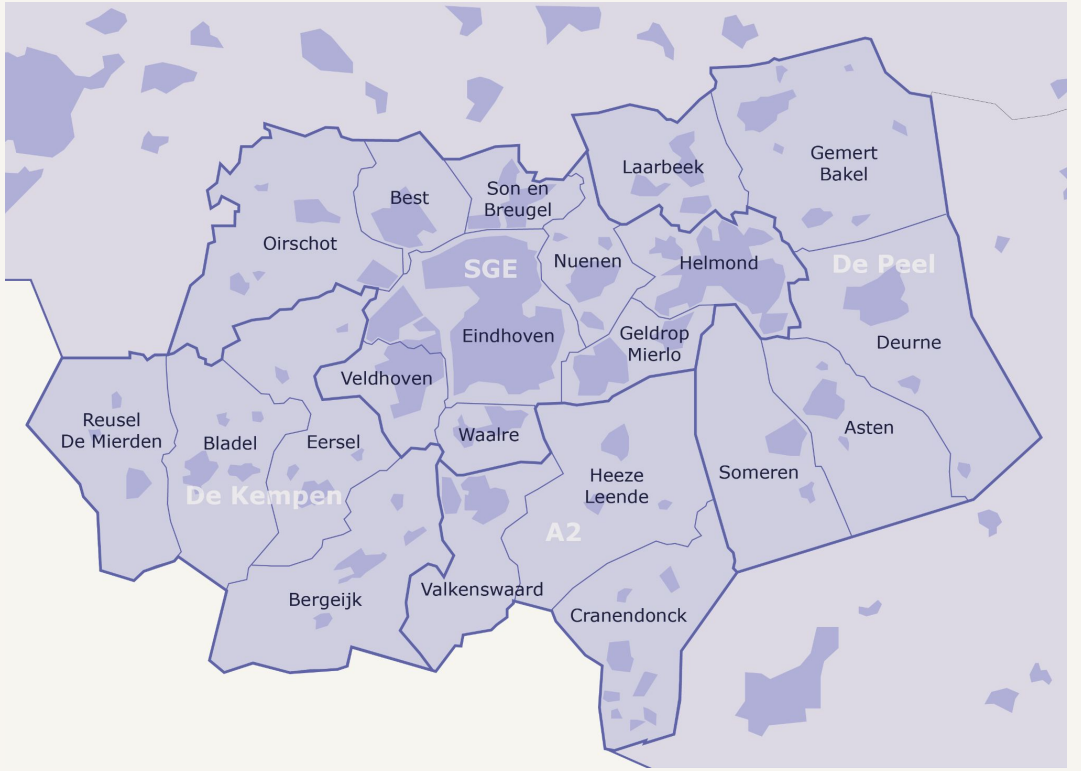
Bronnen:

1. *Regional Innovation Scoreboard, EU, 2021*
2. *Feiten en cijfers Brabantse bedrijventerreinen, 2022; op basis van CBS-data over COROP-regio Zuid-Oost Brabant*

BMC YACHT GROUP

De Metropoolregio Eindhoven bestaat uit 4 subregio's en 21 gemeenten

Metropoolregio Eindhoven (MRE)			
Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE)	**A2**	**De Kempen**	**De Peel**
• Best • Eindhoven • Geldrop-Mierlo • Helmond • Nuenen • Son en Breugel • Veldhoven • Waalre • Oirschot	• Valkenswaard • Cranendonck • Heeze-Leende	• Bergeijk • Bladel • Eersel • Reusel-de Mierden	• Asten • Deurne • Gemert-Bakel • Laarbeek • Someren

Zes processtappen hebben geleid tot deze visie werklocaties

Analyse van data, beleid en onderzoek, en interviews leiden tot formulering van opgaven voor de vier subregio's

De visie werklocaties is een visie op het niveau van de MRE, maar geeft ook de subregionale kleur weer. De volgende processtappen hebben geleid tot deze uitwerking van de visie:

- Er vond een subregionale analyse van data en bestaande documenten plaats. Denk bijvoorbeeld aan de behoefteraming bedrijventerreinen Noord-Brabant, de Strategische Agenda Brainport, kansenkaarten, lokale en regionale economische agenda's en een analyse van IBIS.
- Er zijn interviews gehouden met ambtelijke en bestuurlijke stakeholders en met een ondernemersvertegenwoordiging in het SGE, De Peel en de A2-gemeenten.
- Per subregio hebben de analyse en interviews samen geleid tot een analyse- en opgavedocument. Voor De Kempen is door BMC een positionpaper opgesteld.
- Dit document is de basis voor een subregionale werksessie met zowel ambtelijke als bestuurlijke vertegenwoordiging.

Van vier analyse- en opgavedocumenten naar een gezamenlijke visie op werklocaties op MRE-niveau

- In een ontwikkelatelier is de input uit alle vier de subregio's samengebracht en is het gesprek gevoerd op basis van zeven bouwstenen die we later in dit document toelichten.
- Deze bouwstenen zijn in deze visie verder uitgewerkt en zijn de basis voor gezamenlijke uitgangspunten voor programmering.

Visie werklocaties biedt uitgangspunten voor regionale programmeringsafspraken rondom werklocaties

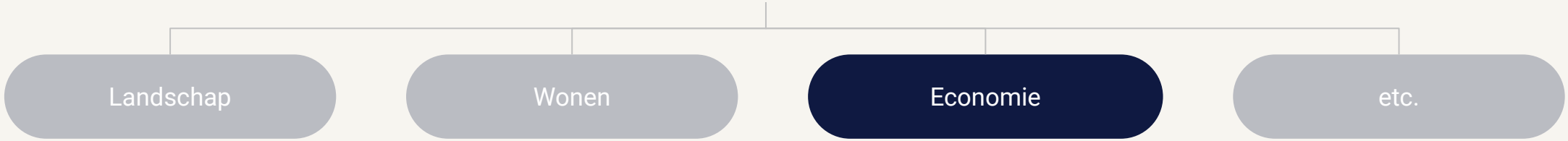
In deze visie bepalen we aan de hand van zeven bouwstenen de uitgangspunten voor de Programmering Werklocaties. Deze uitgangspunten dragen bij aan het maken van duidelijke keuzes ten behoeve van een toekomstbestendig ondernemersklimaat. Op basis van deze uitgangspunten stellen we regionale programmeringsafspraken op.

BMC YACHT GROUP

Binnen welke context gaan we in op de ambitie voor een toekomstbestendige toppositie?

AMBITIE

Toekomstbestendige toppositie

De ambitie om een toekomstbestendige toppositie te behouden vraagt meer dan visie en beleid voor economie en daarbinnen de werklocaties.
De MRE werkt, met de Strategische Agenda Brainport als basis, op een groot aantal terreinen aan deze ambitie. Onder andere via de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant (over wonen, werken en bereikbaarheid), het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), met bijzondere aandacht voor NOVEX-gebied De Peel en middels inbreng in het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie & Klimaat (P-MIEK).

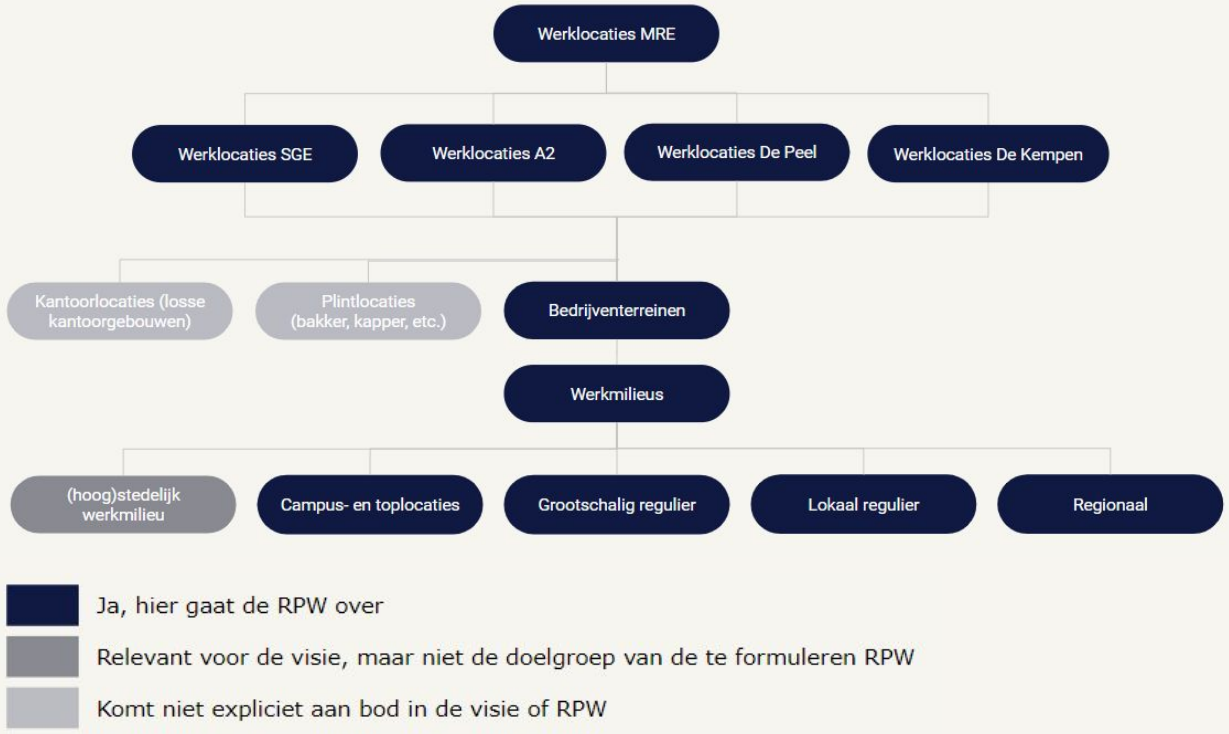
Deze visie en de daaropvolgende Programmering Werklocaties kunnen worden gezien als een van de (sectorale) uitwerkingen van deze regionale (en provinciale) visies.

BMC YACHT GROUP

Waarover gaat deze visie werklocaties en de Regionale Programmering Werklocaties en waarover niet?

Deze visie gaat over werklocaties binnen de MRE en dan specifiek over bedrijventerreinen. Bedrijventerreinen onderscheiden we in verschillende typen werkmilieus (zie bijlage 1 voor definities). Kantoorlocaties en plintlocaties maken geen onderdeel uit van deze visie. De Regionale Programmering Werklocaties, waar deze visie de basis voor is, gaat met name over de programmering van bedrijventerreinen. Hieronder vallen geen hoogstedelijke werkmilieus, omdat deze zich veelal niet op bedrijventerreinen bevinden. Gemengd stedelijke werkmilieus maken wel deel uit van de visie. Tevens is deze visie een aanzet tot hoe partijen gezamenlijk uitvoering gaan geven aan deze programmeringsafspraken.

Visualisering thema's visie werklocaties

Grote behoefte aan duiding programmeringsopgave

Gedeputeerde Staten van de provincie vragen alle gemeenten in Noord-Brabant om voor het einde van 2023 regionale programma's voor de werklocaties op te stellen. Zij stellen daarbij voor om minimaal op het niveau van EIB-laag-scenario te programmeren en bovendien al rekening te houden met de ruimtevraag die na 2030 wordt voorzien. Rechts is de tabel uit de onderliggende prognose bedrijventerreinen tot 2030 opgenomen en een tabel met daarin de uitbreidingsvraag per type werkmileu.
Voor de periode 2030-2040 wordt een aanvullende behoefte van 100 tot 296 hectare voorzien.

De prognose naar toekomstige ruimte voor werklocaties laat zich niet vangen in een eenduidig getal, zeker niet waar het de horizon richting 2040 betreft. Die toekomstige ruimtevraag is deels afhankelijk van (grotere) externe ontwikkelingen, maar ook van beleidskeuzes die de regio en de provincie maken.

Tabel 42: Kwantitatieve vraag-aanbodverhouding per subregio in netto hectare in Zuidoost-Brabant

Subregio	Totale ruimtevraag 2022 t/m 2030 EIB laag	Totale ruimtevraag 2021 t/m 2030 EIB hoog	Hard planaanbod	Behoefte
A2-gemeenten	21	32	1	+20 tot +31
De Kempen	43	60	20	+23 tot +39
De Peel	36	53	27	+9 tot +27
Stedelijk Gebied	167	255	85	+82 tot +170
Totaal Zuidoost-Brabant	266	400	133	+133 tot +267

NB: een negatief getal drukt uit dat er meer aanbod is dan vraag (overschot aan hectares).

Tabel 37: Uitbreidingsvraag naar werkmilieu in Zuidoost-Brabant in netto hectare, 2022 t/m 2030

Werkmilieu ▼ Scenario ►	EIB Laag	EIB Hoog
Campus/innovatiedistrict	14	27
Gemengd stedelijk	14	27
Regulier	68	102
Grootschalige productie	65	105
Grootschalige distributie (XXL > 3 ha)	81	114
Totaal	**242**	**376**

Bron: Behoefteraming bedrijventerreinen Noord-Brabant, Stec 2022

BMC
YACHT GROUP

Verdiepende analyse van beschikbare ruimte nodig voorafgaand aan opstellen programmeringsafspraken

Er leeft een divers beeld over beschikbare ruimte om de prognose te kunnen faciliteren

Op basis van de analyses is het noodzakelijk om, alvorens tot het daadwerkelijke programmeren over te gaan, een nadere duiding te geven van de kwantitatieve én kwalitatieve opgave, zowel op het niveau van de hele MRE als de subregio's. Bovendien is het, vanuit het optimaal benutten van beschikbare ruimte, wenselijk om inzicht te verkrijgen in het oplossend vermogen dat bestaande locaties bieden om de groei van de bedrijvigheid op te kunnen vangen.

De totale ruimtevraag is niet per definitie de ruimte die de regio zal creëren - niet alle vraag kan immers geaccommodeerd worden[1] .
Voor de programmeringsafspraken voeren we daarom een verdiepende analyse uit die toeziet op:

- prognose versus hard en zacht planaanbod;
- hard en zacht planaanbod versus de behoefte vanuit de sectoren passend in het economisch profiel;
- aanbod door middel van intensivering;
- confrontatie vraag en aanbod na verdiepende analyse.

Op deze wijze kunnen we de samenhang tussen ruimte op bestaande en nieuwe bedrijventerreinen in beeld brengen en hebben we in beeld hoeveel hectare nieuwe terreinen er gerealiseerd moet worden. 1

[1] Vanuit de regionale bedrijvenloketten wordt aangegeven dat er voor een groot aantal hectare bedrijventerrein aanvragers zijn die niet kunnen worden gefaciliteerd in hun ruimtevraag en dat er dus behoefte is aan het programmeren van nieuwe locaties.

BMC YACHT GROUP

2. Kernboodschap van de visie in zeven bouwstenen

BMC

YACHT GROUP

Zeven bouwstenen voor het behouden van toppositie

Deze visie werklocaties is de basis voor de regionale programmeringsafspraken. Op basis van de duiding in de analyse en opgavedocumenten voor de subregio's is een aantal inhoudelijke thema's bepaald die aan de orde moeten komen om uiteindelijk eind dit jaar te komen tot gedragen programmeringsafspraken. De thema's hebben we vervolgens vervat in een zevental bouwstenen die de basis vormen voor onze visie en antwoord geven op:

- **Wat** staat ons te doen om onze ambitie te bereiken?
- **Hoe** realiseren we deze ambitie?

WAT

1) Economisch profiel	2) Menselijk kapitaal	3) Divers aanbod complementaire werkmilieus	4) Creëren van ruimte	5) Toekomstbestendige werklocaties
De Metropoolregio zet primair in op het faciliteren van de HTSM-sector als stuwende sector. Subregio's bieden ruimte aan (bestaande) kansrijke sectoren (gerelateerd aan HTSM) voor diversificatie en innovatie. Daarnaast is er ruimte voor voorzienend regionaal en lokaal mkb. De regio biedt alleen ruimte voor (grootschalige) logistiek en datacentra als ze van toegevoegde waarde zijn voor het ecosysteem.	De Metropoolregio wil haar toppositie behouden. Hiervoor moet zij investeren in menselijk kapitaal.	De regio zorgt voor een gedifferentieerd aanbod van complementaire werkmilieus om ruimte te bieden voor de bedrijvigheid die past in het economisch profiel.	De regio maakt slim gebruik van wat schaars is: ruimte. Intensiveren draagt bij aan het creëren van meer ruimte voor bedrijvigheid. In de programmeringsafspraken geven we prioriteit aan het creëren van ruimte op bestaande terreinen én zorgen we dat nieuwe terreinen tijdig worden voorbereid.	Werklocaties zijn toekomstbestendig. Het revitaliseren van bedrijventerrein draagt bij aan transitieopgaven energie, mobiliteit klimaat en circulariteit.

HOE

6) Proactief programmeren	7) Rol overheid en bedrijven
Proactief programmeren en selectief alloceren	De overheden binnen de regio pakken hun regierol, sturen door middel van heldere kaders en faciliteren waar nodig ondernemers.

BMC
YACHT GROUP

Zo werken de bouwstenen samen

1. Economisch profiel
De druk op ruimte dwingt de regio om te kiezen: het is kiezen of gekozen worden. Een helder economisch profiel helpt de regio bij de afweging welke bedrijvigheid de grootste bijdrage kan leveren aan het behouden van de toekomstbestendige toppositie en waaraan zij ruimte wil bieden. Daarnaast is ook het voorzienend mkb essentieel voor het maken van een schaalsprong en het behoud van een prettige leefomgeving.

2. Menselijk kapitaal
De tekorten op de arbeidsmarkt zijn momenteel een belemmering voor de groei van bedrijven in de regio. Hoewel de ruimtelijke invulling van de Programmering Werklocaties slechts beperkt invloed heeft op menselijk kapitaal, is dit een essentieel ingrediënt voor een toekomstbestendige toppositie.

5. Toekomstbestendige werklocaties
De regio staan nu én in de toekomst veel opgaven te wachten. In deze visie leggen we de nadruk op energie, mobiliteit, klimaat en circulariteit in relatie tot werklocaties. Bij het creëren van ruimte is het zinvol om zoveel als mogelijk al in te spelen in deze opgaven en op deze manier te zorgen dat werklocaties toekomstbestendig zijn.

4. Creëren van ruimte
Bedrijvigheid heeft ruimte nodig. Op dit moment is de vraag groter dan het aanbod. Er zal dus nieuwe ruimte gecreëerd moeten worden, zowel via intensivering als realisatie van nieuwe terreinen. Het economisch profiel, menselijk kapitaal en diverse vraag en aanbod aan werkmilieus bepalen samen aan welk soort ruimte behoefte is en waar.

3. Complementaire werkmilieus
De regio wil een goed ondernemersklimaat bieden. Het economisch profiel en de fase waarin een bedrijf zich bevindt leiden tot verschillende behoeften. Dat vraagt om diverse werklocaties. Met complementaire werkmilieus biedt de regio al haar bedrijvigheid een passende werklocatie.

6 Proactief programmeren en selectief alloceren
Om de vijf bouwstenen te realiseren is het nodig dat de regio in staat is om in te spelen op vraag op korte en lange termijn. Het is van belang dat de regio scherpe keuzes maakt en dat duidelijk is welke keuzes waar worden gemaakt.

7 Rol overheid en bedrijven
Zonder bedrijven is een toekomstbestendige toppositie niet mogelijk. Het is van belang dat voor alle partijen duidelijk is welke regie de overheid pakt en welke verantwoordelijkheid, middelen en vrijheid (een collectief van) bedrijven wordt toebedeeld.

BMC YACHT GROUP

3. Landelijke, provinciale en regionale context

BMC

YACHT GROUP

Wat zegt landelijk, provinciaal en regionaal beleid over werklocaties?

In dit hoofdstuk geven we een korte samenvatting van wat bestaande visies en beleidsdocumenten zeggen over de economie en werklocaties in de MRE.
De documenten bieden kaders en uitgangspunten bij het uitwerken van de visie.

Achtereenvolgens komen aan bod:

- Rijksagenda ruimte voor economie
- Visie op een toekomstbehendige economie voor Brabant
- Ontwerp beleidskader Wonen & Werken provincie Noord-Brabant
- Strategische Agenda Brainport
- Concept-ontwikkelstrategie Noord-Brabant

Rijksagenda Ruimte voor Economie

Ruimte voor economie is schaars: op dit moment nemen **economische activiteiten 2,5% van het landoppervlak in**. De overheid **wil niet dat dit percentage afneemt**. De overheid stimuleert een **sterk en concurrerend bedrijfsleven**, omdat dit zorgt voor welvaart in Nederland. Dit is alleen mogelijk als de economie **genoeg ruimte** krijgt, bijvoorbeeld op **bedrijventerreinen**. Genoeg en goede ruimte voor bedrijven is bovendien **belangrijk voor een goed vestigingsklimaat**, en noodzakelijk om richting 2050 een transitie door te maken naar een **klimaatneutrale en circulaire economie**.

De belangrijkste vier sectoren die ruimte nodig hebben:

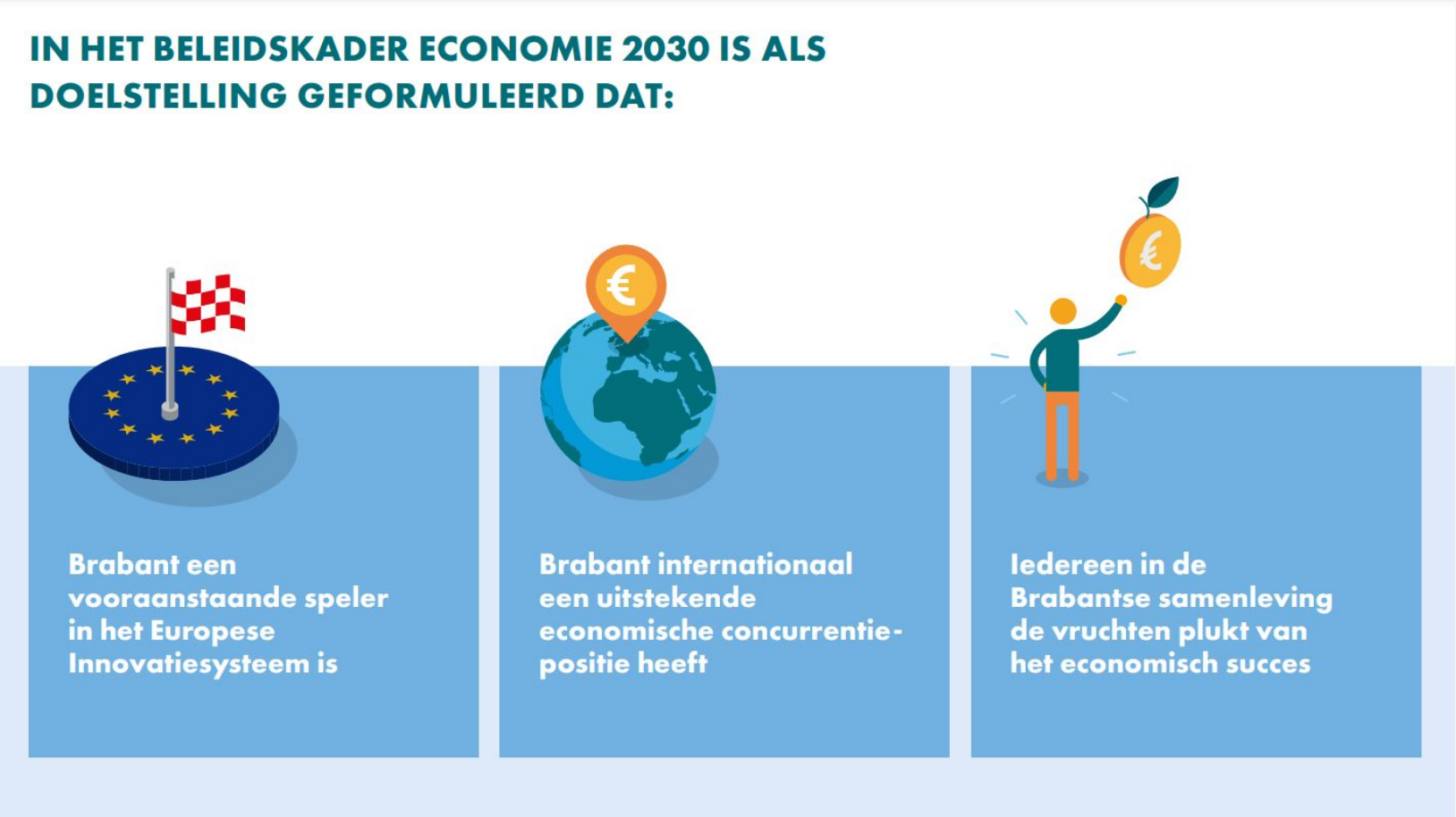
- de meest energie-intensieve bedrijven;
- campussen;
- het mkb;
- grootschalige bedrijfsvestigingen, waaronder de grote distributiecentra.

Aanpak:

- zorgen voor meer balans in vraag en aanbod van werklocaties;
- clusters van bedrijven versterken;
- bestaande bedrijventerreinen beter benutten;
- bedrijven helpen bij hun bijdrage aan het klimaatakkoord.

Bron: Rijksoverheid.nl 'Rijksoverheid wil genoeg ruimte voor de economie'

Provinciaal beleid: Visie op een toekomstbehendige economie voor Brabant

De economische perspectieven van de regio Zuidoost-Brabant worden gedomineerd door de **technologische maakindustrie**. Brainport Eindhoven trekt veel hoogopgeleid personeel aan door de sterke groei van internationaal opererende bedrijven, de nabijheid van High Tech Campus, Eindhoven University of Technology en andere kennisinstellingen. **In de regio is veel aandacht erop gericht om de internationale positie van Brainport te verbeteren.** Middelen worden gericht gemobiliseerd op **veelbelovende (sleutel)technologieën en markten, flexibilisering en doorontwikkeling van de huidige talentbasis**. Verder steekt de regio er middelen in om meer **gekwalificeerd talent op alle niveaus aan te trekken en de aantrekkelijkheid van het leef- en vestigingsklimaat te verbeteren.**

Bron: Visie op een toekomstbehendige economie voor Brabant 2030

BMC YACHT GROUP

Provinciaal beleid: Ontwerp beleidskader Wonen & Werken

Het is de ambitie van de provincie om te zorgen voor **duurzame en toekomstbestendige werklocaties** in Brabant die bijdragen aan een toekomstbestendige economie voor Brabant.

De opgave voor werken is:

- **zorgvuldig en meervoudig ruimtegebruik** met meerwaarde, door in te zetten op de juiste functie op de juiste plek, functiemenging waar dat kan en het beter benutten van bestaande werklocaties;
- een **balans tussen vraag en aanbod**, voor verschillende typologieën van bedrijvigheid, waaronder ook bedrijven met een grote(re) impact op de omgeving;
- inzet op **duurzame, toekomstbestendige werklocaties** met betekenis voor de Brabantse economie;
- meer **regie op (boven)regionale locatieontwikkeling**, waaronder de vestigingsmogelijkheden van (X)XL-logistiek.

Bron: Ontwerp Beleidskader Wonen & Werken, november 2022

Provinciaal beleid: Ontwerp beleidskader Wonen & Werken

In haar provinciaal beleid wonen & werken maakt de provincie de volgende keuzes:

- Zorgvuldig en duurzaam ruimtegebruik
  - De provincie stimuleert de **totstandkoming van vitale en toekomstbestendige werklocaties**. Deze locaties zijn goed bereikbaar, liggen op een plek waar bedrijven zich willen vestigen, mensen willen werken en in de buurt van bedrijven die elkaar aanvullen en versterken. Tegelijk is het belangrijk **overaanbod of leegstand te voorkomen**, ter voorkoming van veroudering en kwaliteitsverlies.

  - **Duurzame bedrijventerreinen** zijn een belangrijke voorwaarde voor een toekomstbestendige economie en een **goed en gezond werk-, woon- en vestigingsklimaat**. Verduurzaming levert ook een substantiële bijdrage aan energietransitie, circulariteit, klimaatadaptatie en de stikstofproblematiek

  - Juiste bedrijf op de juiste plek, **sturen op regionale meerwaarde**
    - De provincie wil beter kunnen sturen op (behoud van) kwaliteit van werklocaties. Dat betekent **vraaggerichte ontwikkeling** in plaats van het ontwikkelen voor voorraad.
    - Ook gaat het om een **passend werkmilieu op de goede plek met daarbij passend mobiliteitsaanbod**, zoals voldoende watergebonden kavels, voldoende vervoersmogelijkheden in de omgeving en goede aansluiting bij het achterland en arbeidsaanbod.
    - **Bij (her)ontwikkeling** van werkgebieden neemt de provincie de **drijfveren en strategische opgaven van de (regionale) economie en de omgeving**. Dit is een integrale afweging die ook uitgaat van knooppunten in infrastructuur, energie, kennis en stedelijkheden.
    - We voeren voor de vestiging van grootschalige logistiek een selectief clusteringsbeleid en hanteren hierbij het principe van regionale meerwaarde. Grootschalige logistieke activiteiten worden geconcentreerd op een beperkt aantal bestaande en nieuwe bedrijventerreinen.
    - Het Rijksbeleid voor hyperscale datacenters (datacenters van 10 hectare of meer en een elektriciteitsaansluiting van 70 Mw of meer) beperkt vestigingsmogelijkheden voor deze doelgroep in Noord-Brabant. Voor grootschalige datacenters (< 10 hectare) zien wij in Brabant weinig ruimte, gezien de beperkte regionale meerwaarde, het effect op de ruimte en het effect op het energiesysteem.
- Behoud en ontwikkeling van voldoende geschikte terreinen voor bedrijven met een impact op de omgeving - ook rekening houdend met de **toekomstige ruimtevraag** van deze bedrijven.

Bron: Ontwerp beleidskader Wonen & Werken, november 2022

Strategische Agenda Brainport

Deze agenda beoogt om t/m 2030 een handelingskader te geven voor de samenwerking tussen Rijk en regio aan een zekere en toekomstbestendige economische groei voor Nederland op basis van hoogwaardige technologische productie die bijdraagt aan de strategische autonomie van Europa.

De gezamenlijke ambities richting 2030 waarover Rijk en regio de beleidsdialoog voeren zijn, dat:

a. de regio een **ruimtelijke schaalsprong** kan maken;
b. voldoende **talent** beschikbaar is;
c. het **technologisch concurrentievermogen** wordt versterkt;
d. er sprake is van **veerkrachtige toeleverende ketens**.

Concurrerend vestigingsklimaat en strijd om talent

Een goed vestigingsklimaat is dan ook van cruciaal belang. Industrie- en innovatiebeleid helpen om ook in de toekomst bij te blijven dragen aan de zekere economische groei. Hiervoor zijn voldoende, betaalbare woningen, een goede bereikbaarheid, leefbaarheid en ruimte op het elektriciteitsnet nodig. Naast een ruimtelijke schaalsprong is de beschikbaarheid van talent cruciaal en zijn investeringen in excellent onderzoek en onderwijs op alle niveaus (praktisch, theoretisch én wetenschappelijk) van belang. De **uiterst krappe arbeidsmarkt** maakt het vinden van technisch geschoold personeel in Nederland al langer een uitdaging. **Nederland heeft vergeleken met het buitenland** (waaronder een aantal concurrerende Europese landen) **relatief weinig technisch geschoolden** ten opzichte van de totale beroepsbevolking.

Strategische doelen en ambities 2030

Door landelijke netwerken met andere (technologische) regio's, bedrijven en kennis- en onderwijsinstellingen in Nederland leiden investeringen in technologie die ontwikkeld wordt in Brainport Eindhoven tot nieuwe start-ups en groei van de maakindustrie tot ver buiten de regio **dankzij ketensamenwerking tussen grootbedrijf en mkb**. **Deze technologieën liggen ten grondslag aan innovatieve bijdragen aan duurzaamheid, mobiliteit, gezondheid en voedsel**. Dit biedt verdere ontwikkelkansen om nieuwe en robuuste werkgelegenheid op te bouwen en - via export - economische groei en duurzaam verdienvermogen te borgen. Het strategisch doel is toekomstbestendige economische groei voor Nederland op basis van hoogwaardige technologische productie en die bijdraagt aan de strategische autonomie van Europa. Een onderdeel hiervan is de Nederlandse bijdrage aan de **Europese ambitie om in 2030 ten minste 20% van de wereldwijde chipproductie naar Europa te halen**.

Onderliggende ambities om dat te bereiken zijn:

Woon-, leef- en vestigingsklimaat: In 2030 zijn er voldoende beschikbare woningen, infrastructuur, (groen)voorzieningen, werklocaties en netinfrastructuur om de groei van de regio (op een klimaatvriendelijke manier) te accommoderen met behoud van brede welvaart voor alle inwoners.

Talent: In 2032 zijn er 50.000 tech- en IT-arbeidsplaatsen in de regio ingevuld door extra talent op te leiden, bij- en om te scholen, gericht aan te trekken en te behouden.

Internationale waardeketens: In 2030 zijn de Nederlandse strategische posities in bestaande internationale waardeketens versterkt en zijn er nieuwe (sleutel)technologieën en internationale waardeketens opgewerkt, waarin Nederland een sterke en strategische positie heeft.

Bron: Strategische Agenda Brainport, provincie Noord-Brabant

BMC
YACHT GROUP

Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant biedt richting-gevende keuzes en ontwikkelprincipes voor werken

De regio Zuidoost-Brabant stemt, tegelijkertijd met dit visiedocument werklocaties, in met de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant. In deze Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant worden richtinggevende keuzes en ontwikkelprincipes voor wonen, werken en bereikbaarheid voor de periode tot 2040 voorgesteld. Deze Ontwikkelstrategie wordt tegelijkertijd met deze Visie Werklocaties geagendeerd op de Omgevingsdag van juli 2023.

In dit document is onderstaand de tekst opgenomen die betrekking heeft op de richtinggevende keuzes en de ontwikkelprincipes met betrekking tot **werken**.

Deze visie werklocaties kan worden gezien als de eerste uitwerking uit het Afsprakenkader uit de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant.

Richtinggevende keuzes ten aanzien van ontwikkelprincipe 4: een internationale toppositie vraagt om een kwalitatieve agenda voor werklocaties

- We zetten in op kwalitatieve groei van de economische activiteiten om daarmee zowel de mondiale als nationale toppositie te behouden én ervoor te zorgen dat alle inwoners van de regio profiteren van de versterking van de brede welvaart.
- We geven prioriteit aan het intensiveren, revitaliseren en het naar de huidige eisen aanpassen van bestaande bedrijventerreinen. Bovendien zijn er nieuwe terreinen nodig om de gewenste groei te kunnen faciliteren. We houden aandacht voor voldoende ruimte voor lokaal mkb omwille van leefbaarheid en benutten de hefboom van de groei van bedrijvigheid om deze opgave in te vullen.
- We zetten daarbij in op een gedifferentieerd aanbod van complementaire werkmilieus die ruimte bieden voor de grote diversiteit van economische activiteiten die de motor van onze regio vormen: (hoog)stedelijke woon-werkmilieus, campussen en toplocaties, grootschalige gemengde terreinen, regionale bedrijventerreinen en lokale bedrijventerreinen. We hanteren deze indeling om waar nodig te sturen op het juiste werkmilieu en ‘het juiste bedrijf op de juiste plek’.
- We zetten nieuwe regionale bedrijventerreinen strategisch in voor de vestiging van nieuwe ‘stuwende bedrijven’ die het ecosysteem versterken, of het uitplaatsen van bedrijven die niet meer passen in stedelijke transformatiegebieden, of te intensiveren of revitaliseren bestaande bedrijventerreinen, en realiseren zodoende ‘schuifruimte’ voor bedrijven.
- We maken afspraken over hoe om te gaan met de schaarse ruimte, de beoogde transformatie van bedrijvenlocaties en met de inzet van regionale bedrijvenlocaties.
    - We sturen op het ruimte bieden voor die activiteiten die bijdragen aan het bestaande en geambieerde economische ecosysteem; we faciliteren dus niet alle ruimtevragen die zich voordoen.
    - We bieden op passende plekken ruimte voor bedrijven met hogere milieucategorieën.
    - We staan alleen logistieke activiteiten toe die hoofdzakelijk bijdragen aan het Brainportecosysteem.
- De beschikbaarheid van energie is een belangrijk vraagstuk in de Brainportregio. Er worden stappen gezet om hernieuwbare energieopwekking te stimuleren met zonne- en windenergieprojecten, er liggen kansen voor toepassing van geothermie, waterstof, en het benutten van restwarmte. Ook moet het aanbod aan energie-infrastructuur aansluiten op de vraag. Hierin zijn (net als in het hele land) nog forse stappen te zetten. Daarnaast wordt er ingezet op energie-efficiëntie en het verminderen van het energieverbruik in zowel de industrie als de gebouwde omgeving. Hier ligt een nauwe relatie met het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie & Klimaat (P-MIEK) en de doorvertaling in het Ruimtelijk Voorstel.
- Het streven naar een circulaire economie in de Brainportregio brengt ook de noodzaak met zich mee om ruimte te bieden aan circulaire activiteiten en infrastructuur. Het implementeren van circulaire processen en het faciliteren van de recycling en hergebruik van materialen vereisen specifieke ruimtelijke oplossingen. Dit kan bijvoorbeeld betrekking hebben op de inrichting van recyclingfaciliteiten, opslagruimtes voor gerecyclede materialen en ruimte voor grootschalige circulaire productie. Dit vergt een zorgvuldige inpassing.

BMC
YACHT GROUP

4. Zeven bouwstenen voor een toekomstbestendige toppositie

BMC

YACHT GROUP

1

ECONOMISCH PROFIEL

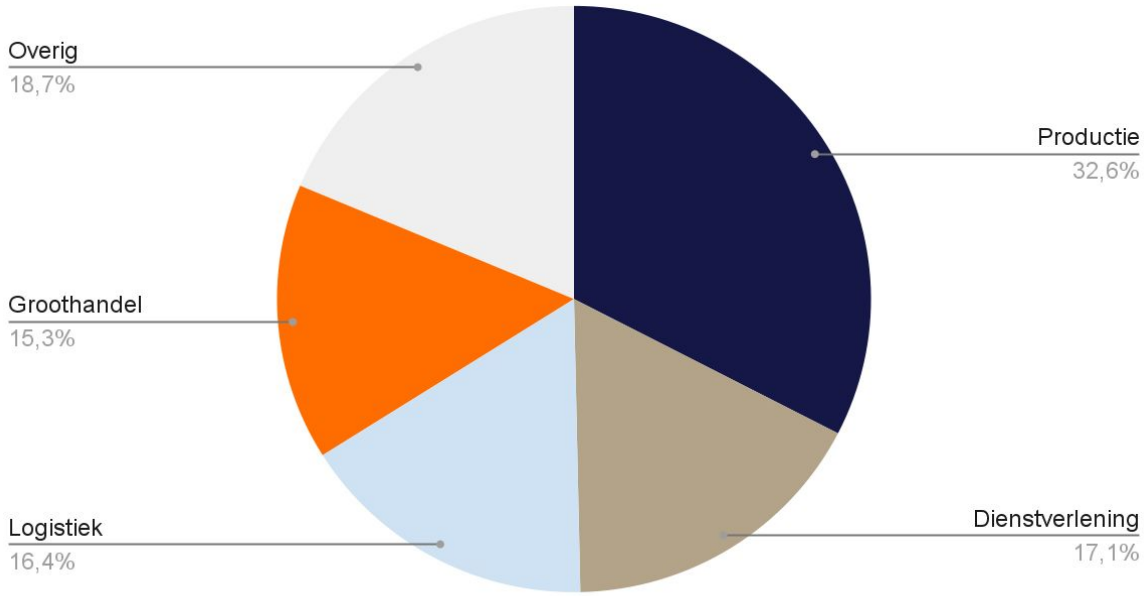
De Metropoolregio zet primair in op het faciliteren van de HTSM-sector als stuwende sector. Subregio’s bieden ruimte op (bestaande) kansrijke sectoren (gerelateerd aan HTSM) voor diversificatie en innovatie. Daarnaast is er ruimte voor voorzienend regionaal en lokaal mkb. De regio biedt alleen ruimte voor (grootschalige) logistiek en datacentra als ze van toegevoegde waarde zijn voor het ecosysteem.

Wie niet kiest, wordt gekozen

De argumentatie voor het kiezen van een economisch profiel als basis voor selectieve groei vinden wij in de volgende uitdagingen die voortkomen uit de analyse:

- **Maximaal benutten van sterk ecosysteem**
  Het kiezen van een economisch profiel bevordert synergie tussen bedrijven in de regio. Dit is alleen succesvol wanneer ook gebruik wordt gemaakt van bestaande, succesvolle economische ecosystemen.
- **Schaarse ruimte**
  Er is te weinig ruimte om alle bedrijvigheid die zich in de regio wil vestigen een plek te bieden en bestaande bedrijvigheid te laten groeien. Dit is een lastige positie, maar ook een luxepositie. De regio kan kiezen. Wanneer de regio niet kiest, zal de markt dat voor haar doen. Hier ligt een kans voor de MRE om het type bedrijvigheid ruimte te geven die de toppositie behoudt en bevordert én bijdraagt aan de transitieopgaven in de regio, bijvoorbeeld rond energie, mobiliteit en klimaat.
- **Schaarste van talent**
  Door een economisch profiel te kiezen kan effectiever worden ingezet op het opleiden van talent en past vraag en aanbod van arbeid gemakkelijker op elkaar.

Als alleen de vraag naar ruimte bepaalt, gaat 30% van de nieuwe ruimte in het SGE naar logistiek en groothandel

Bron: Evaluatie 9 voor 1

Het kiezen van een economisch profiel kan synergie tussen bedrijven in de regio bevorderen

In de MRE is voldoende ruimte voor diverse economische profielen, maar voor optimaal gebruik van ruimte, talent en het ecosysteem is het van belang dat economische profielen samen een logisch geheel vormen.

De grootste drager van van de economie in de MRE is de High Tech Systemen & Materialen (HTSM-)sector. Bestaande bedrijvigheid binnen het huidige ecosysteem bestaat uit de HTSM-sector of is ondersteunend aan bedrijven die zich in dit speelveld bewegen.

We duiden de HTSM-sector dan ook als de overkoepelende drager van het economisch profiel van de regio. De HTSM-sector is in alle vier de subregio's vertegenwoordigd. We zullen hier later verder op ingaan.

2.2d Ontwikkeling werkgelegenheid per topcluster, op en buiten bedrijventerreinen en per regio

Niet op bedrijventerrein | **Op bedrijventerrein**

RRO West-Brabant | RRO Midden-Brabant | RRO Noordoost-Brabant | **RRO Zuidoost-Brabant**

Groei werkgelegenheid per topcluster

Topcluster	Aantal banen 2021	Groei 2020 - 2021	Groei % 2020 - 2021
Agro & Food	22,880	514	2 %
Biobased	14,984	-34	-0 %
HTSM	73,232	577	1 %
Lifesciences	5,022	-8	-0 %
Logistiek	10,833	605	6 %
Maintenance	16,786	316	2 %

Groei werkgelegenheid per topcluster

In topcluster ja/nee	Aantal banen 2021	Groei 2020 - 2021	Groei % 2020 - 2021
Ja	104,955	1,558	2 %
Nee	74,220	-1,290	-2 %
Totaal aantal banen	**179,175**	**268**	**0 %**

NB: er zit overlap tussen de clusters, de som van banen in de topclusters is meer dan het totaal aantal banen in topclusters.

Banen topclusters op en buiten bedrijventerreinen

Topcluster	Niet op bedrijventerrein	Op bedrijventerrein
Agro & Food	65%	35%
Biobased	22%	78%
HTSM	16%	84%
Lifesciences	21%	79%
Logistiek	23%	77%
Maintenance	37%	63%

Banen topclusters op en buiten bedrijventerreinen

In topcluster ja/nee	Niet op bedrijventerrein	Op bedrijventerrein
Nee	73%	27%
Ja	37%	63%
Totaal percentage banen	**60%**	**40%**

Bron: Monitor bedrijventerreinen 2022, Provincie Noord-Brabant, peildatum 1 januari 2022

BMC YACHT GROUP

Een vijftal technologie-marktcombinaties

Om mondiaal concurrerend te blijven zet de MRE in op een vijftal technologie-marktcombinaties. Deze zijn bepaald in de Strategische Agenda Brainport.

- conversie en opslag van duurzaam opgewekte energie: bijdrage aan energietransitie door versneld grootschalige inzetbare en betaalbare technologie voor conversie en opslag van energie te ontwikkelen;
- slimme en duurzame mobiliteit: versterken inzet op smart mobility;
- gezondheid, vitaliteit en zorg: ondersteunen zorgtransitie door focus op medische technologie, innovatie en vernieuwing van zorg;
- voedselproducerende en -verwerkende industrie: inzet op smart farming en smart en mild food processing;
- veiligheid: slimme oplossingen voor veilig gebruik van data.

Door de inzet van technologie op het gebied van kunstmatige intelligentie (AI), additive manufacturing (AM), het ontwerpen van nieuwe productie en digitale technologieën in combinatie met de inzet op de vijf eerder genoemde markten, behoudt de regio haar mondiale positie.

Afbeelding 1. Enkele tech-markt combinaties waar Brainport op inzet

Bron: Strategische Agenda Brainport, provincie Noord-Brabant

BMC YACHT GROUP

HTSM is de drager van de economie, maar het economisch profiel is diverser dan dat alleen

Voor optimaal gebruik van ruimte, talent en het ecosysteem kiest de MRE om de focus op HTSM aan te houden en de subregio's daarbinnen ruimte te geven om accenten aan te brengen. Bestaande bedrijvigheid binnen deze ecosystemen is vaak al gelieerd aan de HTSM-sector of is ondersteunend aan bedrijven die zich binnen dit speelveld bewegen. Lokaal moet voldoende ruimte zijn om het mkb een plek te geven, ook het mkb dat niet binnen het economisch profiel valt, maar wel voorzienend is voor de regio.

MRE: High Tech Systemen & Materialen

De MRE richt zich als geheel primair op de HTSM-sector. Deze HTSM-sector draait om ambitieuze groei in nieuwe technologieën. Binnen de HTSM-sector onderscheiden we de vijf technologie-marktcombinaties. Bedrijven die vallen binnen deze marktcombinaties en gelieerd zijn aan de HTSM-sector, vallen binnen het economisch profiel van de MRE.

Subregio's: ruimte voor subregionale focus

We zien dat de subregio's zich binnen de HTSM-sector onderscheiden. Daarmee zijn tussen subregio's (en mogelijk daarbinnen ook tussen gemeenten) accenten waarneembaar.

De vijf technologie-marktcombinaties vinden we dan ook terug in de vier subregio's van de MRE. Zo richt het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) zich in Oirschot op veiligheid en in Helmond op mobility. Met Metalot in Cranendonck liggen er kansen in het versterken van de technologie-marktcombinatie op het gebied van conversie en opslag van duurzame energie. Het economisch profiel in De Peel kenmerkt zich door de agro- en foodtechsectoren en daarmee zet De Peel in op de marktcombinatie voedselproducerende en -verwerkende industrie.

Stuwend en voorzienend mkb

Naast de HTSM-sector faciliteert de regio groei van het het regionale en lokale mkb. Daarbij richten we ons op de stuwende sectoren: sectoren die op innovatieve manieren nieuwe markten aanboren en zorgen voor nieuwe technologieën en export. De groei van stuwende bedrijfsactiviteiten leidt tot extra werkgelegenheid en een groei van het verzorgende, dienstverlenende gedeelte van de economie (groeimotor voor de brede Brabantse economie). De regio kent verder per gemeente individueel ook een groot aantal bedrijven in de bouw- en installatiesector, maar ook in andere sectoren zoals de leisure-industrie: gelet op de ambitieuze groei- en transitieopgaven zien we de meerwaarde om ook deze bedrijven ruimte te bieden. Dit valt onder het zogenaamde voorzienend mkb.

1. *Bron: brainporteindhoven.com, 2023*

Subregionale accenten in het economisch profiel

Een gebalanceerde selectieve groei
Binnen het geheel van de MRE-regio hebben de subregio's hun eigen kwaliteiten en ambities. Naast het onderschrijven van de algemene uitgangspunten bieden we ruimte om op het niveau van de subregio (en zelfs op het niveau van gemeente) accenten te leggen. Deze accenten vinden hun grondslag in het bestaand economische profiel én in de wijze waarop de balans wordt gezocht in het faciliteren van de ruimtevraag voor economische activiteiten ten opzichte van wonen, natuur en landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit. Op die manier ontstaat een ecosysteem dat op alle schaalniveaus in balans is.

De HTSM-sector is in het SGE een belangrijke economische drager
De HTSM-sector is met ASML in Veldhoven als grootste speler en belangrijke economische drager. In het economisch ecosysteem van de regio bevinden zich verspreid over de regio innovatie, stuwende mkb bedrijven die toeleverancier zijn van bedrijven in de HTSM-sector. Deze sector zit in het DNA van de gehele subregio. Daarnaast is nog een aantal beeldbepalende sectoren die de regio kenmerken. Zoals de automotive sector in Helmond en Eindhoven. Daarnaast zet Oirschot in op de high-tech-security. In de gehele regio is verder voorzienend mkb aanwezig. Het belang wordt benadrukt ook deze bedrijvigheid in de toekomst voldoende ruimte te bieden, omdat deze een belangrijke rol speelt in de sociale cohesie.

Het economisch profiel van de A2-gemeenten kenmerkt zich door industrie, handel en zakelijke dienstverlening
De meeste banen zijn te vinden in industrie, handel en zakelijke/collectieve dienstverlening. Op het gebied van industrie springt met name Cranendonck in het oog, die op plek 24 van de 50 Nederlandse toplocaties voor industrie staat (Louter, 2022). Met de aanwezigheid van Kempenhaeghe is zorg een belangrijke economische drijver voor Heeze-Leende. Valkenswaard heeft een echte centrumfunctie, met sterke vertegenwoordiging in de detailhandel. Ook het lokale mkb is goed vertegenwoordigd in de drie gemeenten: het profiel van bedrijventerreinen bestaat hoofdzakelijk uit mkb (65%) en de opzet van de terreinen is voor 50% overwegend kleinschalig, en 43% deels kleinschalig/deels grootschalig.

De Kempen kenmerkt zich door een breed economisch profiel
Het huidig economisch profiel van De Kempen kenmerkt zich – in de breedte – door bedrijvigheid in de sectoren techniek, bouw, detailhandel, gezondheid, land- en tuinbouw en groothandel. Als we inzoomen op de economie op bedrijventerreinen, zien we dat in 2019 51% van de werkgelegenheid op bedrijventerreinen binnen de sector industrie valt. Als we kijken naar de uitgegeven ha's naar sector in de periode 2019-2021, wordt dat beeld versterkt: het valt op dat het overgrote deel uitgegeven is aan de HTSM-industrie. Hieruit kan worden geconcludeerd dat De Kempen een belangrijke schakel is in de (toeleverende) HTSM-industrie. Met name de technische maakindustrie bevat veel toeleveranciers aan eindproducten afkomstig uit de Brainportregio. Naast de HTSM-sector is het voor De Kempen vooral ook van belang om van meerwaarde te (blijven) zijn voor het lokale, voorzienend mkb, in onder meer de bouw, handel en
reparatie sector.

De slimme technische maakindustrie is in de De Peel een belangrijke economische drager
De (technische/slimme) maakindustrie is in De Peel sterk vertegenwoordigd. Ook zien we veel bedrijfsvestigingen in De Peelgemeenten (inclusief Helmond) die opereren in de sectoren bouwnijverheid, detailhandel en specialistische zakelijke dienstverlening. Als we kijken naar de specialisatiegraad naar het aantal arbeidsplaatsen, kenmerkt De Peel zich vooral door de voedings- en genotmiddelenindustrie, land- en bosbouw en visserij, en metaalindustrie en overige industrie. De Peel ziet met name groei van lokaal (stuwend) mkb bedrijven die nauw verbonden zijn met het high-tech-ecosysteem van de Brainport, in de agrarische-, bouw- en maakindustrie. Wat hieruit sterk naar voren komt is dat er in De Peel sprake is van een breed profiel, waarbinnen innovatie wordt geambieerd als de verbindende factor.

BMC
YACHT GROUP

Samengevat: het economisch profiel kent per schaalniveau een ander accent

Wat	Economisch profiel			
Overkoepelend economisch profiel	**Metropoolregio**			
	HTSM-industrie - vijf technologie-marktcombinaties			
Technologie-markt-combinaties	**SGE**	**A2**	**De Kempen**	**De Peel**
	- Automotive (Mobility) - Health - Security - Advanced & additive manufacturing	- Advanced & additive manufacturing - Energy	- Advanced & additive manufacturing	- Food - Advanced & additive manufacturing
Bestaand voorzienend mkb dat van belang is voor leefbaarheid	**21 gemeenten individueel**			
	O.a. Cranendonck: metaal en energie. Heeze-Leende, Valkenswaard en Geldrop-Mierlo: toerisme en recreatie *. Oirschot: veiligheid. Helmond: automotive en gezondheid. Peel: agro en foodtech. Gedeeld: veel voorzienend mkb zoals bouw- en installatiebedrijven			

*met de kanttekening dat bedrijvigheid rond toerisme en recreatie zich vrijwel niet op bedrijventerreinen bevindt

Leidende principes voor programmering

Kijkend naar het economisch profiel als geheel, met de accenten per subregio daarbinnen, hanteren we de volgende leidende principes voor de programmering van werklocaties:

- We kiezen voor de gehele Metropoolregio Eindhoven voor een duidelijk economisch profiel:
  - We zetten in op een toekomstbestendige HTSM-sector als hoofdkeuze voor de gehele regio.
  - Daarbinnen focussen we op de vijf technologie-marktcombinaties als beschreven in de Strategische Agenda Brainport.
  - De vier subregio's leggen hierbinnen hun eigen accenten.
  - We bieden ruimte voor het stuwende lokale en regionale mkb binnen de genoemde profielkeuze én voor het mkb in de voorzienende sectoren.
- We onderkennen de noodzaak om in de programmeringsafspraken een zorgvuldige afweging te maken voor de balans tussen ruimte voor activiteiten die bijdragen aan de regionale doelstellingen en voldoende ruimte voor regionale en lokale economische activiteiten. Hierbij speelt ook een evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling een belangrijke rol.
- Het economisch profiel is leidend bij de vestiging of verplaatsing van bedrijven.
- De op te stellen criteria vormen samen een afwegingskader dat wordt uitgewerkt in de programmeringsafspraken. Bij het criterium ‘werkgelegenheid’ kijken we niet alleen naar werkgelegenheid met een high-tech-karakter, maar ook naar werkgelegenheid voor praktisch opgeleiden en kwetsbare doelgroepen en het lokale en regionale arbeidspotentieel in relatie tot werk voor arbeidsmigranten. Lokale gemengde bedrijventerreinen accommoderen lokale bedrijvigheid.
- Bedrijvigheid die niet binnen het economisch profiel past, wordt bij nieuwvestiging of verplaatsing niet actief gefaciliteerd. Denk hierbij ook aan grote ruimtevragers als airport parkeren of bijvoorbeeld opslagboxen.
- De regio biedt alleen ruimte voor (grootschalige) logistiek en datacentra als ze van toegevoegde waarde zijn voor het ecosysteem.
- De regio stelt een lijst van sectoren op die, op basis van het economisch profiel en een extensief ruimtegebruik in combinatie met weinig toegevoegde waarde, wordt uitgesloten voor vestiging of grootschalige uitbreiding.

Duiding terreinen met ruimte voor grootschalige logistiek

In verband met het ‘niet, tenzij beleid’ (voorbereidingsbesluit grootschalige logistiek, 2023) zijn er een aantal locaties waar grootschalige logistiek kan landen indien die regionale meerwaarde kent. Namelijk:

- *Eindhoven: GDC Acht*
- *Helmond: BZOB(deels)*
- *Laarbeek: Bemmer A/B (deels)*
- *Nuenen: Eeneind West*
- *Oirschot: Westfields I en II en Westfields III*
- *Son en Breugel: Ekkersrijt (deels)*

Grootschalig logistiek bedrijf: gebruik van gronden of bouwwerken op een van 3 hectare of groter, waarop grootschalige bebouwing staat en dat in hoofdzaak in gebruik is voor logistieke- of distributieactiviteiten, met een door de aard en schaal van de activiteiten hoge verkeersaantrekkende werking en impact op de omgevingskwaliteit; ontwikkeling van een bedrijf: gebruik van gronden of bouwwerken voor uitbreiding, vestiging of nieuwvestiging van een bedrijf.

BMC YACHT GROUP

2

MENSELIJK KAPITAAL

De Metropoolregio wil haar toppositie behouden. Hiervoor moet zij investeren in menselijk kapitaal.

Strategische Agenda Brainport: Talent

Talent is een van de drie pijlers uit de Strategische Agenda Brainport
Prognoses laten zien dat de uitstroom in technische beroepen bij ongewijzigd beleid hoger is dan de instroom. Tegelijkertijd zijn er nog te veel mensen die er niet tussen komen en onnodig langs de kant staan. Een slimme bundeling van krachten van Rijk en regio is nodig om mensen naar werk te begeleiden en voor een blijvend goede aansluiting van onderwijs op de regionale en (inter)nationale arbeidsmarkt, zoals bijvoorbeeld in Europees verband.

De ambitie is dan ook dat er in **2032 50.000 tech- en IT-arbeidsplaatsen in de regio zijn ingevuld door extra talent op te leiden, bij- en om te scholen, gericht aan te trekken en te behouden.** Hiervoor is het volgende nodig:

- de instroom van studenten verhogen en 12.000 extra afgestudeerden in techniekopleidingen;
- de participatiegraad vergroten via een publiek-private aanpak en 8.000 extra zij-instromers in tech en IT;
- 9.000 extra talent behouden voor de techniek;
- de stayrate verhogen naar 65% en internationale werknemers gericht aantrekken;
- de arbeidsproductiviteit in de industrie in Brainport verhogen met 10% (van €138.000 in 2019 naar €151.800) en zorgen dat Nederland (zoals in 2017) weer in de top 6 staat van landen met de hoogste arbeidsproductiviteit (in 2021 op #10). Dit zorgt voor een vermindering van de extra benodigde arbeidscapaciteit van 5.000 arbeidsplaatsen.

Opgave en vijf actielijnen
Tot 2032 zullen in de Brainportregio circa 71.200 arbeidsplaatsen ontstaan in de brede HTSM-sector (43.485 op mbo en 27.715 op hbo en wo). Dit aantal is opgebouwd uit de vervangingsvraag door pensionering (18.500) en uitbreidingsvraag door groei (52.700). Met het huidige niveau van afstudeerders (gecorrigeerd naar instroom op de regionale arbeidsmarkt) worden 17.500 vacatures van dit aantal ingevuld. Daarmee resteert een opgave van ruim 50.000 mensen voor 2032.

De focus ligt op technisch talent (tech en IT), omdat dat van cruciaal belang is voor de sterke (HTSM-)sector in de Brainportregio; een sector die het meest bijdraagt aan het verdienvermogen van Nederland en aan de maatschappelijke transities die we moeten realiseren. Het regionale ecosysteem kan echter alleen goed functioneren als ook andere kritische sectoren zoals onderwijs, zorg, kinderopvang en bouw voldoende goed geschoolde mensen hebben.

De arbeidsmarktopgave kan alleen gehaald worden als op vijf kernmaatregelen wordt ingezet aan de hand van drie uitgangspunten:

- We bekijken de hele arbeidsmarkt, nadrukkelijk ook de groep mensen die nu nog aan de kant staan.
- Waar mogelijk slechten we de traditionele barrières in opleidingen, bijvoorbeeld via doorlopende leerlijnen van po naar vo en van mbo naar hbo en wo. Hetzelfde geldt voor het onderscheid tussen publiek en privaat; we hebben bedrijven en kennisinstellingen nodig die samenwerken en investeren.
- Tot slot kijken we goed welke opleidingen in de directe regio en welke in samenwerking met instellingen in andere regio's verwezenlijkt kunnen worden.

Gezien de huidige krapte op de arbeidsmarkt is het van belang om goed te kijken hoe en waar op korte termijn (versneld) doorbraken gestimuleerd kunnen worden. Om de arbeidsmarktopgave in tech en IT in te vullen is nodig: 1. vergroten participatiegraad via publiek-private aanpak; 2. verhogen instroom studenten en aantal afgestudeerden in techniekopleidingen; 3. behouden talent voor de techniek; 4. vergroten van de arbeidsproductiviteitsgroei; 5. gericht aantrekken van internationaal talent en verhogen stayrate.

Bron: Strategische Agenda Brainport, provincie Noord-Brabant

Behouden van de toppositie vraagt om investeren in werknemers

Investering in onderwijs, woningaanbod en werving blijft nodig om te voorzien in de behoefte aan talent

Het behouden van de toppositie vraagt nadrukkelijk ook om aandacht voor het *human capital*. De strategisch agenda Brainport is hiervoor de basis. Investeringen in onderwijs, woningaanbod en imago/werving zullen nodig blijven om te voorzien in de behoefte aan voldoende gekwalificeerd personeel. Zonder goede werknemers is het namelijk niet mogelijk om de ambities van de regio waar te maken: een toekomstbestendige economie vraagt om toekomstbestendige medewerkers. De MRE zet in op het bieden van kansen aan lokale talenten (knappe koppen én slimme handen) en het aantrekken van internationale talenten. Het krijgen, boeien en binden van competente werknemers is noodzakelijk voor een goed functionerend bedrijfsleven en een goed functionerend economisch ecosysteem. Een gezamenlijk arbeidsmarktbeleid draagt hieraan bij, evenals samenwerking met en tussen de arbeidsmarktregio's. Naast het opleiden van mensen is de samenhang met fysieke opgaven even zo belangrijk. Ook het huisvesten van arbeidsmigranten brengt zo zijn eigen opgaven met zich mee.

Eerdere analyses wijzen al op noodzaak van talent, ook buiten de eigen regio

In een eerdere analyse door Buck[1] wordt benadrukt dat ook talent van buiten de regio en Nederland nodig is om groei te faciliteren. De regio moet voor dit talent fysiek bereikbaar blijven en voldoende woonruimte bieden. In deze analyse wordt gekeken naar de potentie van woonruimte op toplocaties binnen de subregio SGE. Buck acht het realiseren van nieuwe substantiële woonruimte niet logisch en stelt dat op gecombineerde locaties moet worden toegezien dat woonruimte niet te dominant wordt.

Bron: Kansenkaarten en Toekomststrategie gemengde woon-/werkmilieus op de toplocaties in het Stedelijk Gebied Eindhoven, Buck Consultants International, 2022

BMC YACHT GROUP

Leidende principes voor programmering

- We erkennen dat investeringen in onderwijs, woningaanbod en imago/werving nodig zullen blijven om te voorzien in de behoefte aan voldoende gekwalificeerd personeel, kortom: dat inzet op je menselijk kapitaal een onmisbare bouwsteen is. We onderkennen het belang van werkgelegenheid voor zowel praktisch als theoretisch geschoolden en waken voor een gezonde verhouding tussen de regionale beroepsbevolking en de inzet van arbeidsmigranten.

- Ten behoeve van de visie werklocaties en de programmeringsafspraken gaan we uit van de reeds gemaakte afspraken in de Strategische Agenda Brainport.

BMC
YACHT GROUP

3

DIVERS AANBOD COMPLEMENTAIRE WERKMILIEUS

De regio zorgt voor een gedifferentieerd aanbod van complementaire werkmilieus om ruimte te bieden voor de bedrijvigheid die past in het economisch profiel.

Een hoogwaardig ondernemersklimaat biedt een diversiteit aan werkmilieus

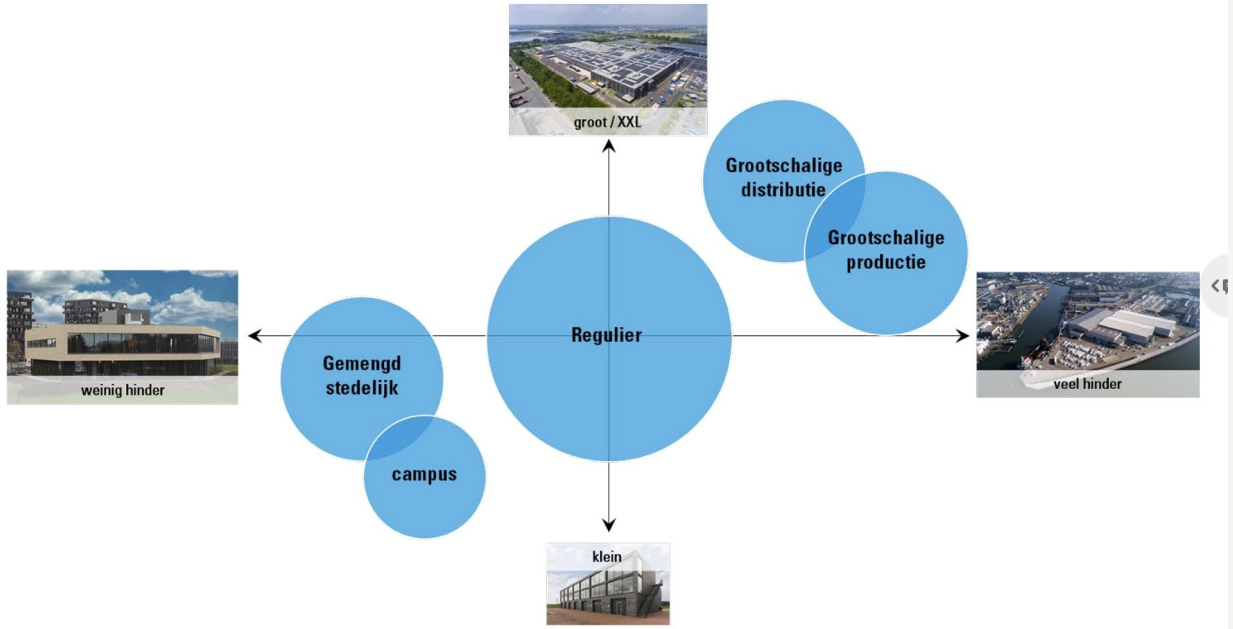
Om de bedrijven die bijdragen aan het economisch ecosysteem optimaal te kunnen accommoderen, is een divers aanbod aan werkmilieus (zie bijlage 1 voor de definitie van werkmilieus) noodzakelijk. Dit diverse aanbod is complementair aan elkaar. Dat wil zeggen dat de werklocaties aanvullend zijn op elkaar met betrekking tot het type bedrijvigheid dat ze kunnen huisvesten. Alleen zo krijgen de bedrijven die passen in het economisch profiel de kans om te groeien en zorgen we voor het juiste bedrijf op de juiste plek. Een hoogwaardig ondernemersklimaat biedt binnen de diverse werkmilieus ruimte aan zowel hoogwaardige campusmilieus, grootschalige productielocaties, als locaties voor regulier gemengde bedrijvigheid en stedelijke milieus voor start-ups. Er blijft ook ruimte nodig voor voorzienende mkb-bedrijvigheid en bedrijven met hogere milieucategorieën, onder andere voor de circulaire economie. Wat betreft de vestiging van voorzienende mkb's heeft de regio de wens uitgesproken ook kleinere kavels (tot 5000 m2) uit te kunnen geven, passend bij de vraag vanuit de ondernemers.

Het onderzoek van Buck[1] vraagt aandacht voor de 'roltrapstrategie' voor bedrijven op toplocaties. Dit houdt in dat voor elke levensfase van een bedrijf adequate huisvestingsmogelijkheden beschikbaar zijn.

De werkmilieus differentiëren we op basis van **drie criteria**:

1. grootte van de bedrijven op de terreinen;
2. type bedrijvigheid;
   a. sector
   b. grootte
3. milieucategorie.

Figuur 5: Schematische weergave werkmilieus bedrijventerreinen

Bron: Behoefteraming bedrijventerreinen provincie Noord-Brabant.

1 Bron: Kansenkaarten en Toekomststrategie gemengde woon-/werkmilieus op de toplocaties in het Stedelijk Gebied Eindhoven, Buck Consultants International, 2022

Criterium 1 | Grootte van bedrijventerreinen

Totaal huidige terreinen: 160

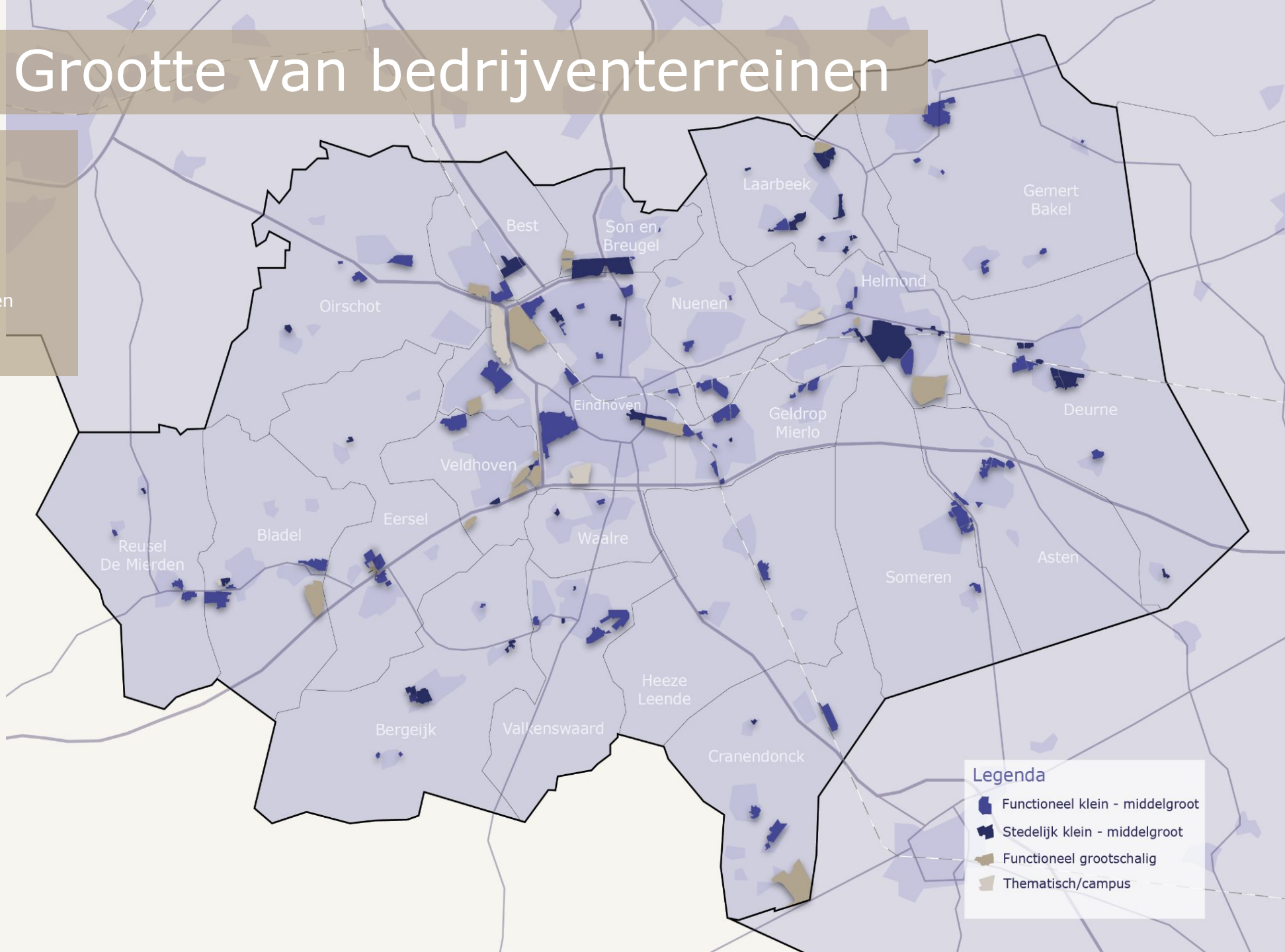
Conform classificatie in IBIS:

Campus: 4 terreinen

Stedelijk klein-middelgroot: 42 terreinen

Functioneel klein-middelgroot: 94 terreinen

Functioneel grootschalig: 20 terreinen

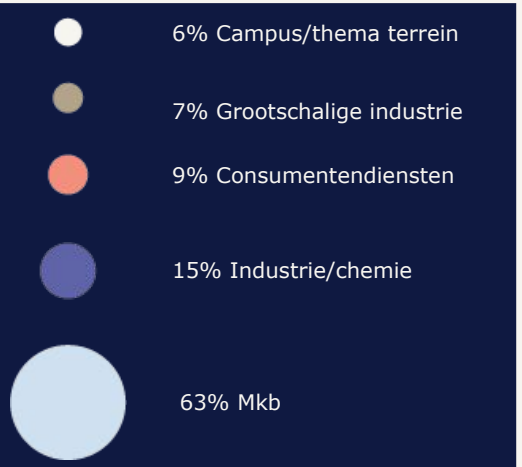

Criterium 2 | De subregio's kennen de volgende typen werkmilieus en bedrijvigheid

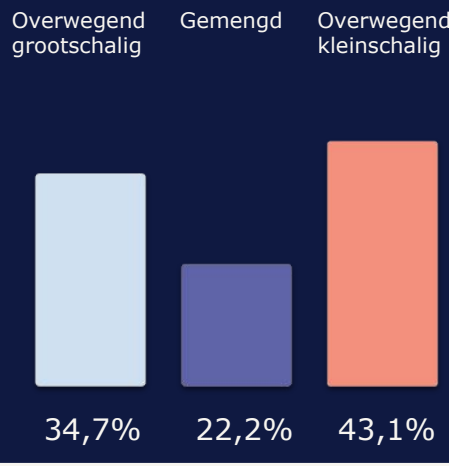
Metropoolregio Eindhoven

SGE

Sector

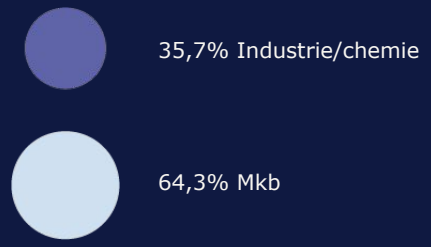

Grootte

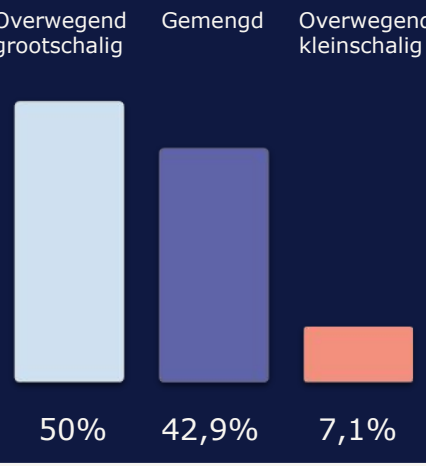

A2

Sector

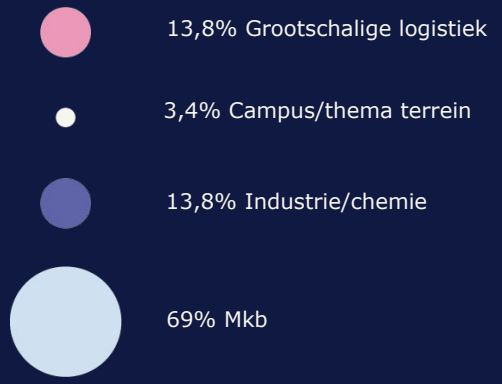

Grootte

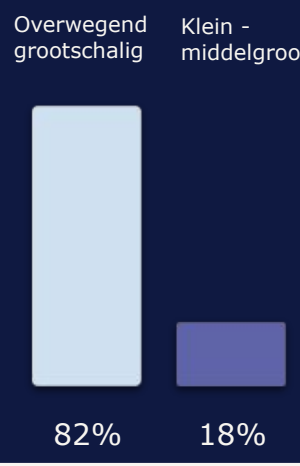

De Kempen

Sector

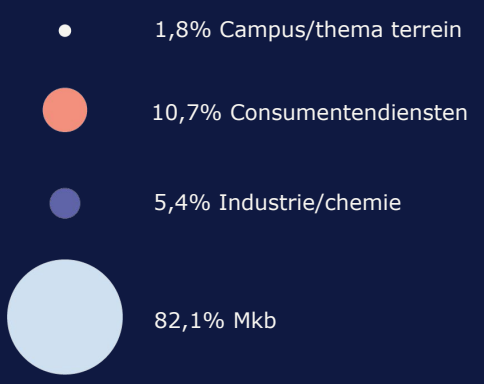

Grootte

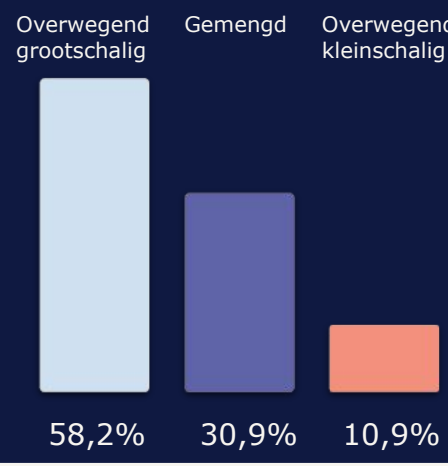

De Peel

Sector

Grootte

Bron: IBIS, berekend op basis van aantallen bedrijven (2022)

Welke campussen kennen we binnen de MRE?

In de afbeelding rechts staan de campussen vermeld die sectorgerelateerd zijn.
Daarnaast bevinden zich in de regio nog een viertal corporate campussen die gelieerd zijn aan bedrijven:

- ASML, Veldhoven
- Philips Healthcare, Best
- Prodrive, Ekkersrijt, Son en Breugel
- als potentiële campuslocatie was ook Metalot, Cranendonck, aangeduid. De ontwikkeling hiervan op beoogde locatie ligt echter stil.

Deze campussen leveren een belangrijke bijdrage aan het behouden van de toppositie.

Bron: Uitvoeringsagenda Toekomstbestendige clusters en triple helix samenwerking provincie Noord-Brabant

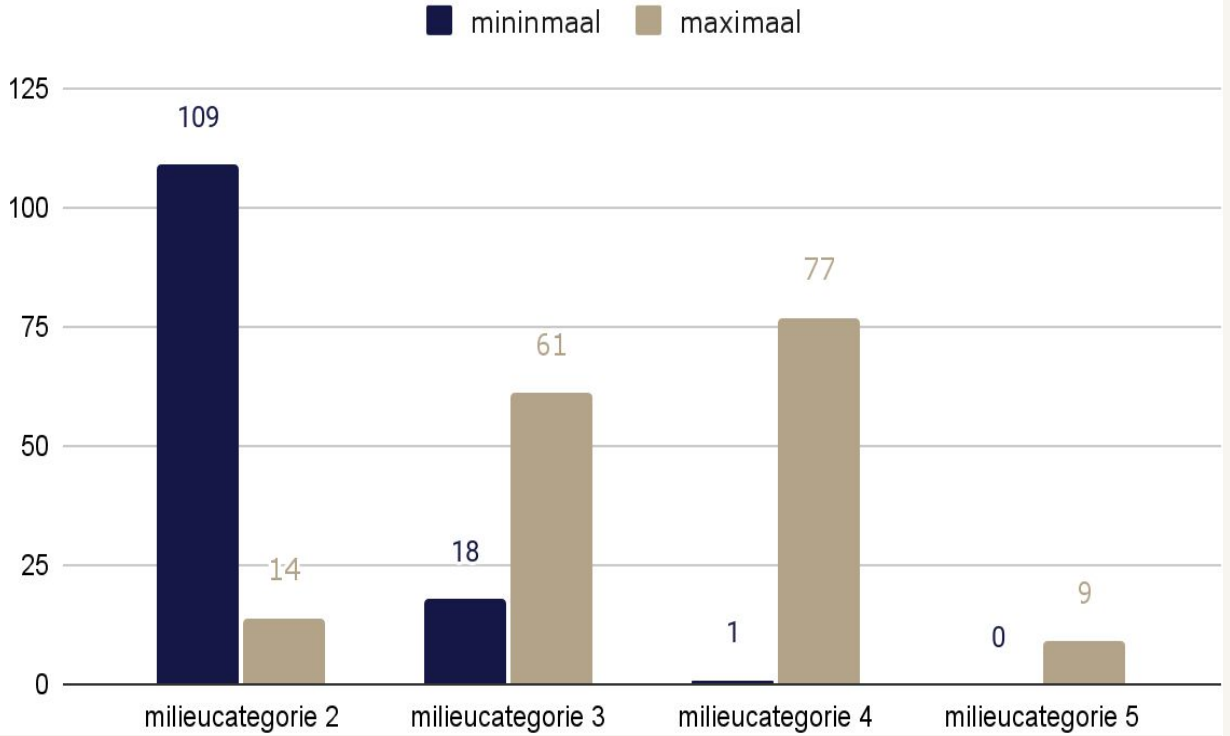
BMC YACHT GROUP

Criterium 3 | Milieucategorie (MC)

Op meer dan de helft van de bedrijventerreinen binnen de MRE geldt een maximale milieucategorie. Tegelijkertijd hebben slechts negentien bedrijventerreinen een minimale milieucategorie. Dit kan in praktijk betekenen dat bijvoorbeeld een sportschool zich bevindt in de nabijheid van een circulaire afvalverwerker op een terrein met maximaal categorie 5. Je wilt de ruimte van de sportschool eigenlijk benutten voor een bedrijf dat zich alleen kan vestigen op een plek met milieucategorie 5. Een sportschool kan zich vestigen op een terrein met een lagere milieucategorie.
Er liggen kansen voor de regio om te onderzoeken of het introduceren van een minimale milieucategorie eraan kan bijdragen dat overlastgevende bedrijven zich clusteren. Tevens borg je zo voldoende ruimte voor deze bedrijven. Daarnaast voorkomt een minimale milieucategorie dat bedrijvigheid die zich laat mengen met wonen, schaarse ruimte inneemt op terreinen waar die bedrijvigheid eigenlijk niet past. Het is de moeite waard om op het moment van intensivering of revitalisering met het zittende bedrijfsleven in gesprek te gaan omtrent een passende milieucategorie in relatie tot de gevestigde en gewenste bedrijvigheid.

- 86 van 161 terreinen vallen in de hoogste categorieën 4 en 5
- 3 van 9 terreinen met maximale milieucategorisering 5 bevinden zich in Son en Breugel

Slechts 19 terreinen hebben minimale MC 3, dit biedt kansen om overlastgevende bedrijven te clusteren

Tabel 1: Milieucategorisering van terreinen in MRE (IBIS, 2022)

Leidende principes voor programmering

- We zetten in op voldoende complementaire werkmilieus die ruimte bieden voor de grote diversiteit van economische activiteiten die de motor van onze regio vormen: gemengd stedelijk, regulier werkmilieu, grootschalige distributie en grootschalige productie. Mogelijk moeten we in de programmering nog tot een nadere duiding van werkmilieus komen.

- Bepalende differentiaties voor werkmilieus zijn:
  - grootte van de bedrijvigheid;
  - type bedrijvigheid en economische sector;
  - milieucategorie.

- We heroverwegen de huidige ‘grootte-indeling’ van bedrijfskavels als criterium voor lokale regionale bedrijventerreinen, om daarmee gedifferentieerd te kunnen inspelen op een adequaat gemeentelijk aanbod van middelgrote kavels.

- We hanteren bij nieuwe terreinen zowel een boven- als ondergrens met betrekking tot deze milieucategorie. Op deze manier borgen we dat de juiste bedrijven op de juiste plek terechtkomen. We voorkomen hiermee dat schaarse ruimte ingenomen wordt door bedrijven die bijvoorbeeld ook bij uitstek passen in een gemengde woon-werkomgeving.

- Bij bestaande terreinen voeren we op het moment van revitalisering, intensivering of transformatie het gesprek met het zittende bedrijfsleven omtrent de passende milieucategorie op het betreffende terrein.

BMC
YACHT GROUP

4

CREËREN VAN RUIMTE

De regio maakt slim gebruik van wat schaars is: ruimte. Intensiveren draagt bij aan het creëren van meer ruimte voor bedrijvigheid.
In de programmeringsafspraken geven we prioriteit aan het creëren van ruimte op bestaande terreinen én zorgen we dat nieuwe terreinen tijdig worden voorbereid.

Visie op creëren van ruimte

De beschikbare ruimte in de MRE toont een neerwaartse trend en is niet toereikend voor prognoses van de provincie. Hierbij plaatsen we de voetnoot dat deze prognoses de totale vraag weergeven en niet enkel de vraag binnen het economisch profiel. De prognose van de provincie toont tot 2030 een ruimtevraag van 242 tot 376 hectare. De provincie vraagt de regio in ieder geval uit te gaan van het lage scenario tot 242 ha en daarnaast rekening te houden met de ruimtevraag die na 2030 wordt voorzien.

In de programmeringsafspraken geven we prioriteit aan het creëren van ruimte op bestaand terrein én zorgen we dat nieuwe terreinen tijdig kunnen worden voorbereid

Ruimte is schaars. Daarom zet de regio in eerste instantie in op het creëren van ruimte op bestaande bedrijventerreinen en het creëren van schuifruimte[1]. De eerste analyses wijzen erop dat er te weinig ruimte is om alle hectares op bestaande terreinen te laten landen. Er is om deze reden dus ook nieuwe ruimte nodig. De route naar nieuwe terreinen zullen we dan ook verkennen. We realiseren ons dat intensiveren en het realiseren van nieuwe terreinen een ander tijdspad vragen. We zorgen ervoor dat, mede gelet op de doorlooptijden, we hierop inspelen in de programmeringsafspraken zodat we tijdig kunnen starten met de planvoorbereiding.

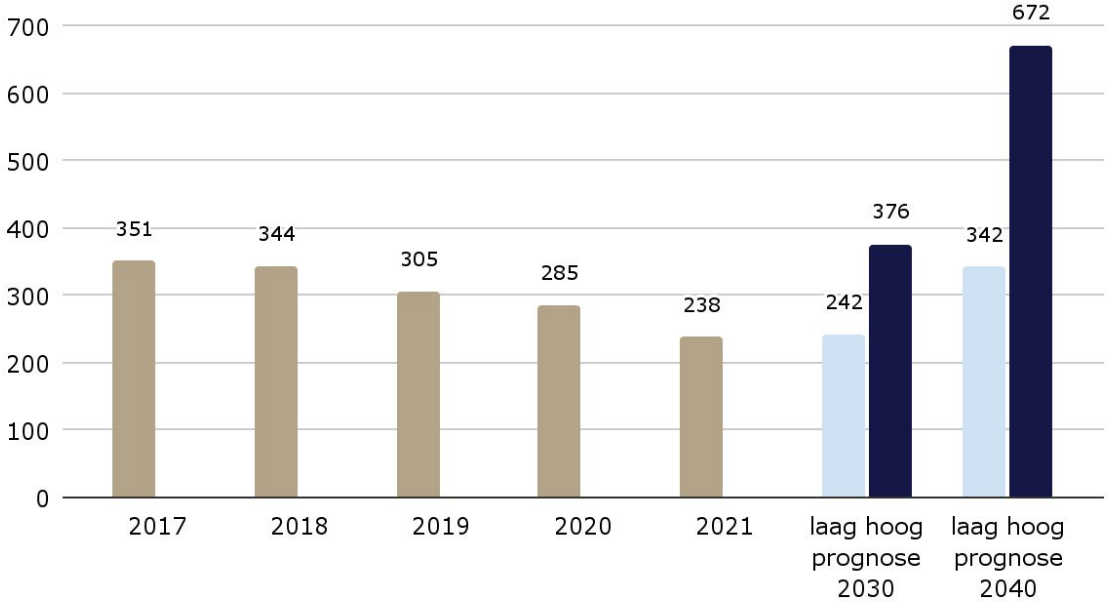
Leidende principes komen voort uit de ontwikkelstrategie en bouwsteen 1 en 3

De leidende principes ten behoeve van het creëren van ruimte komen voort uit de leidende principes rondom ruimte en werklocaties in de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant en bouwsteen 1 en 3 van dit document. De beperkte ruimte die beschikbaar is zetten we in voor bedrijven die passen in het economisch profiel en het regionale ecosysteem. Deze bedrijven hebben behoefte aan een plek binnen een kwalitatief en kwantitatief passend werkmilieu.

De leidende principes uit de Ontwikkelstrategie zijn:

- We geven prioriteit aan het intensiveren, revitaliseren en het naar de huidige eisen aanpassen van bestaande bedrijventerreinen. Bovendien zijn er nieuwe terreinen nodig om de gewenste groei te kunnen faciliteren. We houden aandacht voor voldoende ruimte voor lokaal mkb omwille van leefbaarheid en benutten de hefboom van de groei van bedrijvigheid om deze opgave in te vullen.
- We zetten nieuwe regionale bedrijventerreinen strategisch in voor de vestiging van nieuwe 'stuwende bedrijven' die het ecosysteem versterken, of het uitplaatsen van bedrijven die niet meer passen in stedelijke transformatiegebieden, of te intensiveren of revitaliseren bestaande bedrijventerreinen, en realiseren zodoende 'schuifruimte' voor bedrijven.
- We maken afspraken over hoe om te gaan met de schaarse ruimte, de beoogde transformatie van bedrijvenlocaties en met de inzet van regionale bedrijvenlocaties.

Beschikbare werklocaties en prognose vraag naar werklocaties in ha

Bronnen:

- *IBIS, 2017-2022*
- *Stec, Behoefteraming bedrijventerreinen Noord-Brabant, 2022*

Voetnoot 1: zie bijlage 2 voor definities

Leidende principes voor programmering

- We zetten als MRE stevig in op het intensiveren van het ruimtegebruik op bestaande bedrijventerreinen. Daartoe zullen we een 'intensiverings-percentage' als ambitie opnemen; in de uitwerking bieden we maatwerk.
- We zetten in op het revitaliseren en naar de huidige eisen aanpassen van bestaande terreinen.
- We gaan terughoudend om met transformatie van bedrijventerreinen naar wonen. Dit vraagt om een afweging over de meerwaarde van wonen en 'waardeverlies bedrijvigheid', én om het realiseren van een alternatieve locatie voor te hervestigen bedrijvigheid.
- We spannen ons in om nog onbenutte geprogrammeerde bedrijventerreinen alsnog aan het werkelijke aanbod toe te voegen; als dit niet mogelijk blijkt halen we deze uit de kortetermijnprogrammering.
- Op basis van de nadere analyse van de confrontatie van de toekomstige vraag en het beschikbare, werkelijke (harde en zachte) aanbod brengen we de behoefte aan nieuwe terreinen in beeld, zowel op niveau van de regio, de sub-regio's als naar werkmilieus. We programmeren op basis daarvan nieuwe locaties of duiden voor de langere termijn na 2030 strategische ruimtelijke afwegingen. We wegen hierbij zowel ruimtelijke als economische belangen af en zetten in op een evenwichtige economische ontwikkeling en ruimtelijke inrichting van de regio en de subregio's waarbij ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit, identiteit en voldoende ruimte voor wonen, bereikbaarheid en natuur en landschap afwegingscriteria vormen.
- We zetten nieuwe regionale bedrijventerreinen strategisch in voor de vestiging van nieuwe 'stuwende bedrijven' die het ecosysteem versterken of het uitplaatsen van bedrijven die niet meer passen in stedelijke transformatiegebieden, of te intensiveren of revitaliseren bestaande bedrijventerreinen, en realiseren zodoende 'schuifruimte' voor bedrijven.
- We realiseren nieuwe lokale bedrijventerreinen alleen als er onvoldoende ruimte is op bestaande terreinen en zetten deze strategisch in (voor het accommoderen van nieuwvestiging of doorgroei van lokaal en regionaal mkb en het creëren van schuifruimte).
- We hebben bij het realiseren van deze nieuwe terreinen aandacht voor bedrijven die behoefte hebben aan kleine kavels tot 5000 m2.
- We faciliteren voldoende ruimte voor bedrijvigheid in een hoge milieucategorie ten behoeve van circulaire activiteiten en infrastructuur.
- Voormalig agrarische bedrijfslocaties (VAB's) zien wij niet als mogelijkheid voor nieuwe bedrijventerreinen of vestiging van industriële bedrijven. Dat neemt niet weg dat op deze locaties nieuwe (bij de kwaliteiten van het (buiten)gebied) economische activiteiten gevestigd kunnen worden.

BMC YACHT GROUP

5

TOEKOMSTBESTENDIGE WERKLOCATIES

Werklocaties zijn toekomstbestendig. Het revitaliseren van bedrijventerrein draagt bij aan transitieopgaven energie, mobiliteit, klimaat en circulariteit.

Zo visualiseert de provincie het heden (links) en de toekomst (rechts) van bedrijventerreinen

Bron: Factsheet Grote Oogst, Provincie Noord-Brabant, 2023

Vier transitieopgaven voor toekomstbestendige werklocaties: energie, mobiliteit, klimaat en circulariteit

Werklocaties moeten niet alleen nu, maar ook in de toekomst een plek bieden aan bedrijvigheid binnen het economisch profiel. Nederland en de MRE staan voor verschillende grote uitdagingen. In deze bouwsteen focussen we ons op vier belangrijke uitdagingen in relatie tot werklocaties: energie, mobiliteit, klimaat en circulariteit. De intensivering en revitalisering van terreinen is een ingewikkelde klus, mede door het (tijdelijk) stilleggen of verhuizen van bedrijvigheid. Daarnaast is het ontbreken van een passende toekomstbestendige energie-infrastructuur op dit moment een beperkende factor bij de ontwikkeling van ruimte voor bedrijvigheid. Daarom is het van extra groot belang dat de vier transities integraal worden meegenomen om het terrein toekomstbestendig te maken. Daarbij leveren werklocaties ook een belangrijke bijdrage aan deze transities.

Energie	Mobiliteit	Klimaat en leefomgeving	Circulariteit
De transitie van fossiele energie naar duurzame energie	De transitie van fossiel gedreven mobiliteit naar duurzaam vervoer	Rekening houden met en ruimte geven aan blauw/groen en het nemen van klimaatadaptieve maatregelen	De transitie van een lineaire naar een circulaire economie, waar kringlopen worden gesloten

Andere relevante opgaven buiten de scope van deze visie:

- **Digitale transformatie:** ook de digitale transformatie kent een impact op de ruimte. Naast dat de digitale infrastructuur gefaciliteerd moet worden op bedrijventerreinen (dit hangt tevens nauw samen met de transitieopgave Energie), kent ook de veranderende bedrijvigheid en ruimtebehoefte een ruimtelijke impact. Denk hierbij aan logistieke centra waar vanuit online bestellingen worden verspreid.
- **Woningopgave:** een andere opgave die ook haar weerslag heeft op de ruimte voor bedrijventerreinen is de woningopgave. De aanhoudende bevolkingsgroei, huishoudensverdunning en schaarse ruimte doen verwachten dat wonen de komende jaren een opgave zal blijven. In 2021 zijn negen geheel verouderde terreinen aangemerkt voor transformatie. Al deze terreinen zijn binnenstedelijk en worden getransformeerd naar woninglocaties (IBIS, 2022), terwijl in de prognose nu al een tekort is aan deze terreinen.

Energie

De energietransitie gaat over de transitie van fossiele energie naar duurzame energie ten behoeve van klimaatneutrale bedrijventerreinen. Bedrijventerreinen gebruiken 53% van de energie in de provincie[1]. In 2022 is er nog een pauze ingelast voor het aanleggen van bedrijventerreinen op het elektriciteitsnet. Er bestaat dus niet alleen in de toekomst[2], maar ook nu urgentie. Dat betekent dat er slim gebruik moet worden gemaakt van het net. In de praktijk betekent dit dat bedrijven idealiter zo energiezuinig mogelijk werken en zijn bedrijventerreinen zo zelfvoorzienend mogelijk in het opwekken en onderling delen van energie en warmte. Dit gaat niet alleen over energie voor gebouwen, maar ook voor vervoer. Bij de invulling van bedrijventerreinen wordt meegenomen dat er een slimme en duurzame bronnenmix aanwezig is. Dat betekent een mix van warme en koude energie en (het tijdstip van) energieopwek en -verbruik en dat er ruimte is voor opslag.

1. *Factsheet Grote Oogst, Provincie Noord-Brabant, 2023*
2. *'Hoogspanningsnet zit vol, geen aansluitingen meer voor nieuwe bedrijven', Omroep Noord-Brabant, 2022*

Mobiliteit

De mobiliteitstransitie gaat over de transitie van fossiel gedreven mobiliteit naar duurzaam vervoer. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de bereikbaarheid met het openbaar vervoer of de fiets. Binnen de MRE heeft 31% van de terreinen geen OV-ontsluiting. Dit zijn allen mkb-terreinen[3]. De transformatie van binnenstedelijke terreinen zorgt ervoor dat steeds meer bedrijvigheid zich bevindt aan de randen van de stad. De OV-ontsluiting op deze terreinen is niet altijd even goed. Maar liefst 56% van de bedrijventerreinen is afhankelijk van bussen voor OV-bereikbaarheid[3]. Naast OV-bereikbaarheid hebben toekomstbestendige terreinen ook voorzieningen voor het opladen van elektrisch vervoer en is waar nodig deelmobiliteit beschikbaar. Het verbeteren van deze voorzieningen draagt niet alleen bij aan de mobiliteitstransitie, maar ook aan het behouden en aantrekken van werknemers en jong talent. Jonge werknemers bezitten vaker geen auto[4]. Daarnaast brengt het opladen van elektrisch vervoer ook een ruimtelijk vraagstuk met zich mee, omdat deze voertuigen tijdens het laden een plek nodig hebben. Ook de aanleg van veilige fietsverbindingen heeft ruimtelijke impact. Bij hde mobiliteitstransitie is ook de nadrukkelijke link met de regionale mobiliteitsvisie.

3. *IBIS, 2022*
4. *CBS, 2022*

BMC
YACHT GROUP

Klimaat en leefomgeving

Er wordt rekening gehouden met en ruimte gegeven aan blauw/groen en daarnaast worden klimaatadaptieve maatregelen genomen. Dit betekent dat bedrijven geen onnodige schade aanrichten door uitstoot van schadelijke stoffen en ook op andere wijze geen schade aanrichten aan blauw/groen. Een bedrijventerrein kan ook juist een positieve bijdrage leveren, bijvoorbeeld door duurzame afval- en milieuverwerking. Daarnaast is het belangrijk dat bedrijventerreinen klimaatadaptieve maatregelen treffen, bijvoorbeeld rondom hittestress, wateroverlast bij extreem weer en de opslag van warmte en water ten behoeve van perioden van schaarste.. Denk hierbij aan het toevoegen van groen op de gevels en het toepassen van halfverharding op parkeerplekken. Deze maatregelen stimuleren en faciliteren bovendien de lokale biodiversiteit. Het in acht nemen van klimaat gaat daarnaast over aandacht voor de omgeving waar het terrein gevestigd is. Daarmee dragen terreinen niet alleen bij aan een gezond klimaat, maar ook aan een prettige en aantrekkelijke werkomgeving voor werknemers en hun gezondheid.

Circulariteit

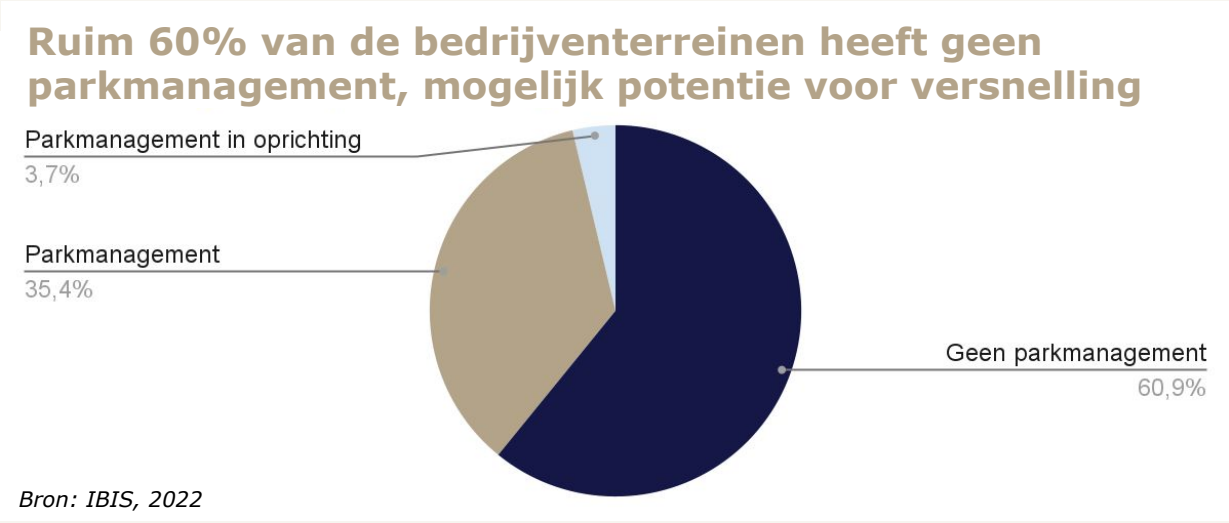
De ambitie van het rijk is dat Nederland in 2050 circulair is. Circulariteit gaat over de transitie van een lineaire naar een circulaire economie. Hier worden kringlopen gesloten, binnen en buiten bedrijventerreinen. Mogelijke tussenstappen zijn modulaire initiatieven en grondstoffen die worden hergebruikt op hoogwaardig niveau. Het sluiten van kringlopen in de regio zal vooral plaatsvinden door bedrijven zelf. Samen vormen zij een regionaal ecosysteem van grondstofstromen. Het is van belang dat de MRE de mate van circulariteit van bedrijven laat meewegen in welke bedrijven ze ruimte biedt op haar terreinen. Daarnaast is het belangrijk dat de regio ruimte faciliteert die hiervoor nodig is, bijvoorbeeld voor opslag, reparatie, hergebruik en het verwerken van grondstoffen, materialen en reststromen. Tevens is het van belang dat vooraf wordt nagedacht over welke bedrijven zich dicht bij elkaar vestigen, zodat bedrijven zoveel mogelijk gebruik kunnen maken van elkaars reststromen. Hiervoor is kennis en capaciteit nodig, onder andere om de stromen van grondstoffen in kaart te brengen.

Een georganiseerd bedrijfsleven kan een rol spelen bij initiatieven rondom klimaat- en energietransitie

Op de meeste terreinen is geen initiatief aanwezig rondom waterbeheer, hittestress of duurzame energie (figuur 1). Juist bedrijventerreinen zijn vaak compleet verhard en daarmee gevoelig voor hittestress en wateroverlast bij hevige regenval. Op bedrijventerreinen waar parkmanagement aanwezig is zijn vaker initiatieven aanwezig die bijdragen aan toekomstbestendige terreinen. Op dit moment heeft slechts 35% van de terreinen parkmanagement. Wanneer de regio inzet op het actief stimuleren van een georganiseerd bedrijfsleven op bedrijventerreinen, zal dit naar verwachting bijdragen aan de toekomstbestendigheid van deze terreinen. Naast collectieve organisatie is ook de beschikbaarheid van kapitaal van belang.

		Parkmanagement aanwezig?	
Initiatief aanwezig (of in oprichting)[1] voor:	**Totaal**	**Ja**	**Nee**
Waterbeheer	43%	60%	30%
Hittestressbeheer	22%	38%	11%
Duurzame energie	20%	33%	13%

Figuur 1: Initiatieven (bestaand of in oprichting) rondom klimaatadaptatie en duurzame energie in MRE[1]

Figuur 2: Aanwezigheid parkmanagement op bedrijventerreinen in de MRE

1. IBIS, 2022
2. Provincie Noord-Brabant, 2022
3. Factsheet Grote Oogst, Provincie Noord-Brabant, 2023
4. Hoogspanningsnet zit vol, geen aansluitingen meer voor nieuwe bedrijven, Omroep Noord-Brabant, 2022

Leidende principes voor programmering

- Naast programmeringsafspraken maakt de regio afspraken over duurzame principes voor bestaande en de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen. Denk hierbij aan afspraken over:
  - toekomstbestendige digitale- en energie-infrastructuur;
  - toepassing van klimaatadaptieve maatregelen;
  - toepassing van dubbel dakgebruik;
  - stimuleren van korte ketens;
  - stimuleren van maatregelen gericht op de mobiliteitstransitie.
- Gemeenten stimuleren en faciliteren een vorm van organisatie op bedrijventerreinen, zoals parkmanagement, om initiatieven rondom bijvoorbeeld energiebesparing, het benutten van restwarmte, het in beeld brengen van grondstoffenstromen, energie-opwek, klimaatadaptatie en waterbeheer te stimuleren.
- Als onderdeel van de programmeringsafspraken stellen we een handelingsperspectief op, inclusief instrumentarium, om de transities op de bedrijventerreinen vorm te geven. Het betreft de uitwerking hoe we uitvoering geven aan de duurzame principes.

BMC
YACHT GROUP

Hoe we deze ambitie waar gaan maken

6

PROACTIEF PROGRAMMEREN

Proactief programmeren en selectief alloceren.

Proactief programmeren en selectief alloceren voor een sterk economisch profiel en passende werklocaties

Net als de economie zal de behoefte aan ruimte voor werken blijven fluctueren. Waar een aantal jaar geleden nog een overschot was aan ruimte, is er nu sprake van een tekort. De regio kiest ervoor om niet reactief, maar proactief te programmeren. Dat betekent dat zij in staat is om adaptief in te spelen op de vraag van nu en de toekomstige vraag, waarbij we zowel de korte als de lange termijn voor ogen houden. Dit vraagt om een ander aanpak en een andere wijze van het inrichten van het proces.

Dit doet de regio door:

1. **Proactief programmeren**

   De regio zet in op een adaptieve programmering van werklocaties met als doel adequaat in te kunnen spelen op het accommoderen van de groei in de sectoren in het gekozen economisch profiel. We maken tijdig richtinggevende keuzes en locatiekeuzes voor (nieuwe) bedrijventerreinen en bereiden deze voor om ze binnen een redelijke termijn uitgeefbaar te laten zijn. We ontwikkelen (als alternatief voor het huidige model) een sturingsinstrument om ervoor te zorgen dat we regie kunnen voeren op de gewenste fasering van het uitgeven van terreinen.

2. **Selectief alloceren**

   We voeren regie op het traject gericht op ‘het juiste bedrijf op de juiste plaats’. We ontwikkelen een afsprakenkader dat ervoor zorgt dat we op het juiste schaalniveau hieraan invulling kunnen geven. Door selectief te zijn in welk bedrijf op welke plek komt, behoudt de regio haar economisch profiel en kunnen bedrijven zich vestigen op de meest passende werklocatie.

Bij het proactief programmeren en selectief alloceren houdt de regio steeds voor ogen dat het een bijdrage levert aan het gehele ecosysteem van de MRE. De uitgangspunten in deze gezamenlijke visie dragen daaraan bij.

BMC
YACHT GROUP

Dansen tussen de schalen

	1) Economisch profiel	2) Menselijk kapitaal	3) Complementaire werkmilieus	4) Creëren van ruimte	5) Toekomstbestendige werklocaties
Provincie					
Metropoolregio	Basisregel: proactief programmeren bedrijventerreinen > regionaal, bij uitzondering naar subregio				
afstemming 4 subregio's					
Vier subregio's	Basisregel: selectief alloceren bedrijven > subregionaal, bij uitzondering naar MRE (o.a. bij regionale terreinen)				
1 loket per subregio					
21 gemeenten					

BMC YACHT GROUP

Leidende principes bij programmering

- We ambiëren om een Programmering Werklocaties op te stellen voor de gehele MRE vanuit het besef dat de MRE als één ecosysteem fungeert. Daarbinnen werken we de subregionale programmering uit.
- Het proactief programmeren van nieuwe terreinen en de kaderstelling voor de wijze waarop we omgaan met bestaande terreinen vindt plaats op het niveau van de gehele MRE waar naast de gemeenten ook de provincie en waterschappen onderdeel van zijn.
- We programmeren alleen realistisch te ontwikkelen locaties. Dit wil zeggen dat de planologische voorbereiding voor een terrein vergevorderd is, inclusief instrumentarium om selectief te kunnen alloceren.
- We programmeren op basis van een afweging waarbij zowel strategisch ruimtelijke afwegingen als economische afwegingen en belangen integraal worden afgewogen.
- Voor het behouden en versterken van de regionale economie is ontwikkeling en innovatie van HTSM-bedrijven van groot belang. Het ecosysteem van de HTSM-bedrijven vormt zowel een drijvende kracht voor de gehele Metropoolregio als voor de subregio's; we willen dan ook op alle niveaus ruimte bieden voor de groei van HTSM-bedrijven. De campussen hebben een bijzondere rol in de innovatieve kracht van de HTSM-bedrijven; we zetten ons dan ook in om die campussen te versterken. We hanteren daarom als ordeningsprincipe dat HTSM-bedrijven die van meerwaarde zijn op campussen te stimuleren en faciliteren zich daadwerkelijk op campussen te vestigen.
- Selectief alloceren doen we op subregionaal niveau in subregionale overleggen.
- Deze subregionale overleggen zien niet alleen toe op het alloceren op nieuwe bedrijventerreinen, maar ook op het alloceren van nieuwe ruimte op bestaande bedrijventerreinen.
- Ten behoeve van het selectief alloceren stellen we regionale uitgiftecriteria op. De duurzame principes uit bouwsteen 5 maken hier onderdeel van uit.
- We onderzoeken of we, naar het voorbeeld van het SGE, kunnen komen tot een marktconforme grondprijsmethodiek.
- In de programmeringsafspraken maken we helder hoe we het proces inrichten om te kunnen komen tot (vraaggericht) proactief programmeren en selectief alloceren. We maken hierbij uitvoeringsgerichte afspraken met betrekking tot wanneer je extra programmeert. Welk proces doorlopen we met wie?
- Ten behoeve van het selectief alloceren maakt de regio gebruik van een subregionaal bedrijvenloket, geleid door een onafhankelijke voorzitter. We borgen afstemming op het niveau van de gehele MRE door een afstemmingsoverleg tussen de vertegenwoordigers van de subregio's.

BMC
YACHT GROUP

7

ROL OVERHEID EN BEDRIJVEN

De overheden binnen de regio pakken hun regierol, sturen door middel van heldere kaders en faciliteren waar nodig ondernemers.

Zowel overheden als het bedrijfsleven leveren vanuit hun rol een bijdrage aan een toekomstbestendige regio

Zonder bedrijven is een toekomstbestendige toppositie niet mogelijk. Ondernemers vragen regie vanuit de overheid én vrijheid om te ondernemen. Het is van belang dat voor alle partijen duidelijk is welke regie de overheid pakt en welke verantwoordelijkheid, middelen en vrijheid bedrijven wordt toebedeeld.
We benadrukken daarbij zowel de gezamenlijke verantwoordelijkheid als de complementaire verantwoordelijkheid die ondernemers en overheden hebben bij het waarmaken van de ambities.

Rol overheid:

- verantwoordelijk voor goede ruimtelijke ordening;
- kaderstellend met hardheidsclausule;
- verantwoordelijk voor een goed vestigingsklimaat;
- faciliterend en verbindend en soms regievoerend.

Rol triple-helix:

- samenwerking tussen overheid, (een collectief van) ondernemers, vastgoedeigenaren en kennisinstellingen, ieder vanuit eigen rol;
- aansluiten bij ruimtebehoefte ondernemers en kennisinstellingen;
- ondersteunend bij transitieopgaven.

BMC YACHT GROUP

Leidende principes voor programmering

- We maken gebruik van ieders rol en verantwoordelijkheid. We benutten elkaars kracht om gezamenlijk regie te kunnen voeren op de opgaven met als doel het behouden van de economische toppositie.

- We onderzoeken welk (juridisch & financieel) instrumentarium en welke bijpassende governance wenselijk en haalbaar zijn om gezamenlijk de intensivering, revitalisering en ontwikkeling van bestaande en nieuwe werklocaties waar te maken.

BMC
YACHT GROUP

Bijlagen

BMC

YACHT GROUP

Bijlage 1: Gehanteerde definities - Werkmilieus

Omdat de behoefteraming bedrijventerreinen Noord-Brabant de basis is voor de visie en de programmeringsafspraken, hanteren we de definities die in de behoefteraming worden geduid.

- **Gemengd stedelijk**
  Type bedrijven: B2B & B2C; mkb, diensten, bouw, handel, kleinschalige stadslogistiek. Activiteiten: handel en reparatie, (stedelijke) diensten als verhuur, schoonmaak, beveiliging, consumentendiensten, bedrijfsverzamelgebouwen, kleinschalige productie, R&D, opslag, werkplaats, last mile.
- **Regulier werkmilieu**
  Type bedrijven: B2B; mkb, bouw, groothandel, logistiek, industrie, diensten. Activiteiten: handel en reparatie, opslag, werkplaats, productie/assemblage, transport/distributie. Overwegend (boven)lokale bedrijvigheid van kleine tot middelgrote omvang.
- **Grootschalige distributie (> 3 ha)**
  Type bedrijven: E-commerce, logistieke dienstverlening, value added logistics, agrologistiek. Activiteiten: distributie, opslag/warehousing, assemblage.
- **Grootschalige productie**
  Type bedrijven: o.a. chemie, HTSM, industriële bouw (prefab), voedingsmiddelenindustrie. Activiteiten: productie, recycling, circulair. In toenemende mate circulair, veelal regionaal georiënteerd, maar gaat ook om hoogwaardige bedrijven die internationale oriëntatie hebben. Deze ruimtevraag bestaat voor een groot deel uit Hoge Milieucategorie (HMC-)bedrijven.

Noot BMC: er is een verschil in duiding van de werkmilieus in de prognose van de provincie en de programmering en de manier waarop deze in IBIS worden bijgehouden. Ons voorstel is om in de tweede fase van de opdracht hierin helderheid te creëren.

- **Campus**[1]
  'Campuslocaties vinden vaak hun oorsprong in één of enkele onderwijsinstellingen of bedrijven. De kennisinstellingen en bedrijven zijn vaak actief in zeer specifieke niches, waar beide onderling van elkaar afhankelijk zijn op het gebied van uitwisseling van kennis en talent. Hierdoor is clustervorming onder gebruikers op campusgebieden belangrijker dan bij reguliere kantoorgebieden of bedrijventerreinen.
  - Single-use-campussen bieden ruimte aan slechts één of enkele gebruikers, en verhuur van kantoor- of bedrijfsruimte aan derden is niet of nauwelijks mogelijk.
  - Mixed-use-campussen vormen een ecosysteem van meerdere bedrijven en instellingen waarbij verhuur aan derden wel mogelijk is. Dat is daar vaak zelfs de norm. Daarnaast is hier sprake van een 'triple-helix'. Overheid, kennisinstellingen en bedrijven wisselen kennis uit en versterken elkaar in deze gebieden.'

Noot BMC: De voetnoot die we moeten plaatsen is de volgende:
De bovenstaande definitie van campussen biedt ruimte voor interpretatie. Daardoor worden er in verscheidene documenten binnen de MRE (IBIS, vastgoedmonitor) verschillende terreinen bestempeld als campus. Voor de programmering op regionale schaal, die dient als uitvoeringsprogramma van de visie, is het van belang om integraal te bepalen welke campussen we onderscheiden binnen de MRE. We zullen daarom de definitie van campussen nader uitwerken en hieraan duiding geven per locatie.

Bronnen:
1. *Vastgoedmonitor Stedelijk Gebied Eindhoven, 2021, Savillis, Dynamis en Verschuuren en Schreppers.*
2. *Kansenkaarten en Toekomststrategie gemengde woon-/werkmilieus op de toplocaties in het Stedelijk Gebied Eindhoven, Buck Consultants International, 2022*

BMC YACHT GROUP

Bijlage 2 Gehanteerde definities

- **Intensiveren (bouwsteen 4)**
  Meer netto-hectare of bruto-vloeroppervlakte voor bedrijvigheid op bestaand terrein, bijvoorbeeld door de hoogte in te bouwen, een groter bebouwingspercentage of dubbelgebruik (van bijv. opslag of parkeren).
- **Revitaliseren (bouwsteen 5)**
  Het toekomstbestendig maken door bijvoorbeeld klimaatadaptatie en/of lokale energievoorzieningsmaatregelen te treffen, en/of het creëren van een prettiger werkklimaat, bijvoorbeeld door het aanleggen van blauw/groen, vernieuwen van wegen, wandel- en fietspaden en parkeervoorzieningen.
- **Schuifruimte**
  Ruimte voor het verplaatsen van bedrijven, waardoor op bestaande bedrijventerreinen in de regio ruimte ontstaat voor ontwikkeling van andere bedrijven en voor revitalisering.
- **Transformeren**
  De locatie krijgt een nieuwe bestemming en gaat verloren als ruimte voor bedrijvigheid (in de praktijk is dit vrijwel altijd wonen).

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

R24.078

Nummer : R24.078
Onderwerp : Regionale Programmering Werklocaties MRE

Aan de raad

Inleiding
Er is nijpend tekort aan bouwgrond voor de groei van onze bedrijven. De provincie, waterschappen en 21 gemeenten hebben afgesproken om een regionale visie werklocaties voor Zuidoost-Brabant op te stellen. Die visie van de 21 gemeenteraden is nodig als kader, waarbinnen de colleges samen afspraken uit kunnen werken over de ontwikkeling van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen. Deze programmeringsafspraken worden opgenomen in een uitvoeringsstrategie en -agenda.

De provincie heeft de regio gevraagd een nieuwe programmering Werklocaties te maken.
Op basis van de door Stec Groep opgestelde prognoses heeft de provincie verzocht een programmering te maken voor de periode tot 2030, met een doorkijk naar 2040. Dit verzoek is eind september 2022 door het College van Gedeputeerde Staten aan de gemeenten in de regio verzonden.

Regionale aanpak
Voor de nieuwe programma-periode hebben de gemeenten in Zuidoost-Brabant de intentie met elkaar uitgesproken om tot één gezamenlijke programmering voor Zuidoost-Brabant te komen. Dit heeft geleid tot voorliggende regionale bedrijventerreinenprogrammering.

De programmering bestaat uit een visie en twee uitvoeringsdocumenten
Basis voor de regionale bedrijventerreinenprogrammering is een gezamenlijke visie op de ontwikkeling van de regio op het gebied van bedrijventerreinen. Deze visie kent niet enkel een economische invalshoek, maar is ook afgestemd op de Regionale Ontwikkelstrategie. De visie heeft een lange termijn horizon.

Gemeentelijke vaststelling
Het vaststellen van de visie is een bevoegdheid van de gemeenteraad. De visie is een afsprakenkader voor de uitwerking in een uitvoeringstrategie en uitvoeringsagenda. Het vaststellen van deze twee uitvoeringsdocumenten is een bevoegdheid van de colleges van de 21 gemeenten. Eind 2023 is besloten om de drie documenten als pakket aan te bieden ter besluitvorming op de omgevingsdag van 4 juli 2024.

Besluiten omgevingsdag
Op de omgevingsdag Zuidoost-Brabant van 4 juli 2024 hebben de 21 gemeenten, de provincie Noord-Brabant, de waterschappen De Dommel en Aa en Maas ingestemd met de “Visie werklocaties Metropoolregio Eindhoven, versie 4.1” en met de uitvoeringsstrategie. De uitvoeringsagenda behoeft nog verdere uitwerking. Door de concept-uitvoeringsagenda wel nadrukkelijk als startpunt voor nadere uitwerking te benoemen, geven alle partijen aan de ingezette richting te onderschrijven.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Gert Jan van Steenhoven	0497-361363

Voorstel
1. Visie werklocaties Metropoolregio Eindhoven, versie 4.1 vast te stellen.
2. Kennis te nemen van de uitvoeringsstrategie en concept-uitvoeringsagenda.

Beoogd effect
De gemeenteraad wordt met dit voorstel in positie gebracht om een afsprakenkader vast te stellen en wordt tevens geïnformeerd over de door het college daarbinnen vastgestelde uitvoeringsstrategie en concept-uitvoeringsagenda.

Argumenten
1.1 Nijpend tekort aan uitgeefbare bedrijfskavels en opgave vanuit provincie
Gezien de stijgende economische groei van de regio, is de ruimtevraag fors groter dan tijdens de vorige prognose van 2018. Daarom heeft GS van de provincie de regio's gevraagd om een nieuwe programmering op te stellen, waarin ook afspraken horen over de kwaliteit en verduurzaming van bestaande en nieuwe terreinen en de manier van samenwerking en afstemming hierover binnen de regio. Waar in het verleden een overaanbod bestond aan bedrijventerreinen, is er nu een nijpend tekort. Dat vraagt om een adaptieve manier van programmeren, waarbij met name niet alle doorgroeiwensen naar grotere kavels gefaciliteerd kunnen worden. Deze veranderingen vragen om een gezamenlijke regionale visie op werklocaties als kader voor nader uit te werken werkafspraken.

Om de groei van het Kempische bedrijfsleven met een aanbod aan kleinschalige kavels op één nieuw lokaal bedrijventerrein per gemeente en een nieuw gemeenschappelijk terrein met grotere kavels vanaf 5.000 m2 te kunnen faciliteren, dienen met de rest van de regiogemeenten, waterschappen en provincie werkafspraken gemaakt te worden op basis van een gemeenschappelijke kaderstellende nieuwe visie.

1.2 Eerdere inspraak gemeenteraadsleden
Tijdens de Metropoolconferentie van 27 september 2023 hebben deelnemende raadsleden tijdens twee werksessies input kunnen geven op de 'Visie werklocaties Metropoolregio Eindhoven, versie 4.0'. De opgehaalde input is verwerkt in de 'Visie werklocaties Metropoolregio Eindhoven, versie 4.1'.

1.3 Kempische positie
Vanuit De Kempen is bij het opstellen van de regionale visie en uitwerking in de uitvoeringsstrategie en concept-uitvoeringsagenda vastgehouden aan bestaand Kempisch beleid, uitvoeringspraktijk en reeds in gang gezette kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeken naar nieuwe werklocaties voor de behoefte van Kempische bedrijven. Deze Kempische positie heeft er mede toe geleid, dat eind 2023 besloten is om de visie, uitvoeringsstrategie en uitvoeringsagenda als pakket te agenderen voor de omgevingsdag van 4 juli 2024. Geconstateerd is, dat in de voorliggende regionale visie eindversie 4.1 geen strijdigheden staan met die Kempische positie. In de uitvoeringsstrategie is de governance structuur voor de ontwikkeling, planvorming en uitgifte van bedrijventerreinen verankerd. Opgenomen is, dat gemeenten binnen de kaders van de nieuwe regionale visie zelf 'gaan' over de ontwikkeling, planvorming en uitgifte van hun eigen terreinen.

1.4 Uniforme besluitvorming
Op 4 juli 2024 is tijdens de omgevingsdag de voorliggende visie door vertegenwoordigers van de 21 colleges van de regiogemeenten, provincie en beide waterschappen besproken. Daarbij is geconcludeerd dat alle partijen kunnen instemmen met de visie. Voorgesteld wordt dan ook om eindversie 4.1 als raad vast te stellen.

2.1 De twee programmeringsdocumenten worden gezien als uitwerkingsdocumenten
De vaststelling van de uitvoeringsstrategie en concept-uitvoeringsagenda zijn een collegebevoegdheid. Het college heeft de uitvoeringsstrategie vastgesteld en concept-uitvoeringsagenda gemarkeerd als startpunt voor nadere uitwerking.

De uitvoeringsstrategie geeft de manier aan waarop we de visie op onze bedrijventerreinen tot uitvoering willen brengen. De strategie gaat dus vooral over de hoe-vraag. Deze zal iedere vier jaar, na het verschijnen van de nieuwe provinciale prognoses, worden herijkt.

De uitvoeringsagenda gaat vervolgens in op het tot uitvoering brengen van deze strategie. Hier hebben we het over mogelijke locaties, maar ook over het toekomstbestendig maken en houden van reeds bestaande bedrijventerreinen. De agenda richt zich op de wat- en waarvragen. De uitvoeringsagenda bevat een continu proces en wordt jaarlijks op de omgevingsdag geactualiseerd.

Kanttekeningen
1.1 Unieke bouwstenen van De Kempen zijn niet zodanig herkenbaar opgenomen in de regionale visie.
De visie omschrijft met name de verbindende elementen. Wel wordt verwezen naar de 'eigen focus' van de subregio's bij de leidende principes voor vestiging of verplaatsing van bedrijven. Dit biedt voldoende ruimte voor het vasthouden aan de Kempische positie, waarmee gedoeld wordt op bestaand beleid en uitvoeringspraktijk en voortschrijdende onderzoeken. Hierbij kan vastgehouden worden aan eigen leidende principes, zoals het ontwikkelen van terrein voor bedrijven afkomstig uit de Kempen. In de uitwerking van de uitvoeringsstrategie is, door het opnemen van een duidelijke governance structuur voor de ontwikkeling, planvorming en uitgifte van bedrijventerreinen, voor de langere termijn vastgelegd wie waarvoor verantwoordelijk en bevoegd is binnen het in de visie vastgelegde afsprakenkader. Daarmee zijn de mogelijke zorgen hierover ondervangen.

1.2 Niet alle groei wordt gefaciliteerd.
Niet alle natuurlijke groei aan bedrijvigheid wordt gefaciliteerd, er wordt selectief gefaciliteerd. Primair wordt ingezet op het faciliteren van de HTSM-sector en binnen subregio's op kansrijke bestaande sectoren voor diversificatie en innovatie. Daarnaast is er ruimte voor voorzienend MKB. Grootschalige logistiek en datacentra worden alleen geholpen voor zover ze van toegevoegde waarde zijn voor het ecosysteem. Praktisch zal dit betekenen, dat op de lokale terreinen in De Kempen het MKB nog gefaciliteerd kan worden, maar dat een nieuw gemeenschappelijk grootschalig Kempisch bedrijventerrein slechts ruimte zal bieden aan grotere bedrijven die de gewenste economische structuur van De Kempen echt versterken. Door niet alles te faciliteren wordt de druk om ook bestaande bedrijventerreinen te verduurzamen en ruimte daar te benutten verder opgevoerd.

Financiën
Het besluit heeft geen financiële consequenties. De uitwerking van deze visie kunnen wel financiële consequenties met zich meebrengen.

Communicatie
Na instemming met dit raadsvoorstel zal dit teruggekoppeld worden binnen de MRE.

Uitvoering
De visie en uitvoeringsstrategie gelden voor langere termijn. De concept-uitvoeringsagenda is een basis voor nadere uitwerking en zal, na de eerste vaststelling tijdens de omgevingsdag van februari 2025, in principe jaarlijks bijgesteld worden.

Bladel, 12 november 2024

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

Digitaal ondertekend door Ruud Lathouwers

de burgemeester,

Digitaal ondertekend door Maurits van den Bosch

Bijlage(n)
1. Visie werklocaties Metropoolregio Eindhoven, versie 4.1 (corsanummer: 24.25207)
2. Uitvoeringsstrategie (corsanummer: 24.25206)
3. Concept-uitvoeringsagenda (corsanummer: 24.25205)
4. Ontwerp-besluit (corsanummer: 24.25224)

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

24.25224

Ontwerp-raadsbesluit

24.25224

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.078 van burgemeester en wethouders van 12 november 2024;

gelet op een nijpend tekort aan bouwgrond voor de groei van onze bedrijven. De provincie, waterschappen en 21 gemeenten hebben afgesproken om een regionale visie werklocaties voor Zuidoost-Brabant op te stellen. Die visie van de 21 gemeenteraden is nodig als kader, waarbinnen de colleges samen afspraken uit kunnen werken over de ontwikkeling van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen. Deze programmeringsafspraken worden opgenomen in een uitvoeringsstrategie en -agenda;

overwegende dat er een nijpend tekort is aan uitgeefbare bedrijfskavels en een opgave ligt vanuit de provincie;

dat gemeenteraadsleden tijdens de Metropoolconferentie van 27 september 2023 input hebben kunnen geven op de ‘Visie werklocaties Metropoolregio Eindhoven, versie 4.0’. De opgehaalde input is verwerkt in de ‘Visie werklocaties Metropoolregio Eindhoven, versie 4.1’;

dat vanuit De Kempen bij het opstellen van de regionale visie en uitwerking in de uitvoeringsstrategie en concept-uitvoeringsagenda vastgehouden is aan bestaand Kempisch beleid;

dat er uniforme besluitvorming plaatsvindt binnen de 21 gemeenteraden van de regiogemeenten in de MRE;

besluit:

1. Visie werklocaties Metropoolregio Eindhoven, versie 4.1 vast te stellen.
2. Kennis te nemen van de uitvoeringsstrategie en concept-uitvoeringsagenda.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

Regionale Programmering Werklocaties Zuidoost Brabant

Uitvoeringsstrategie

1.	**Inleiding**	**3**
1.1	Aanleiding & terugblik proces	4
1.2	Ambitie brainportregio	5
1.3	Noodzaak van een integrale afweging	6
1.4	Afweging verbreden met brede welvaart	6
1.5	Leeswijzer	7
2.	**Zeven bouwstenen voor een toekomstbestendige economie**	**8**
2.1	Economisch profiel	9
2.2	Menselijk kapitaal	10
2.3	Complementaire werkmilieus	10
2.4	Creëren van ruimte	10
2.5	Toekomstbestendige werklocaties	11
2.6	Adaptief programmeren	11
2.7	Rol overheid en bedrijven	11
3.	**Regionale selectieve behoefteraming en invulling**	**12**
3.1	Provinciale prognose is beleidsneutraal	13
3.2	Regio maakt ruimtelijk-economische keuzes	13
3.3	Regionale prognose op basis van ruimtelijk-economische keuzes	14
3.4	Selectieve programmering op basis van ruimtelijk-economische keuzes: toepassing van de zeef	14
4.	**Het adaptief programmeren van werklocaties**	**16**
4.1	Adaptief programmeren	17
4.2	Werkwijze en governance op hoofdlijnen	17
4.2.1	Samenhang tussen werkwijze en governancestructuur	17
4.2.2	Hoofdlijnen van de systematiek/werkwijze	18
4.2.3	Hoofdlijnen van de regionale samenwerking (governance)	20
4.3	Systematiek van adaptief programmeren	21
4.3.1	Strategische opgave	21
4.3.2	Onderzoeksfase	25
4.3.3	Planvormingsfase	27
4.3.4	Uitvoeringsfase	28
5.	**Selectief alloceren: het juiste bedrijf op de juiste plek**	**30**
5.1	Inleiding	31
5.2	Selectief alloceren op basis van regionale meerwaarde	31
5.3	Afweging en afstemming: subregionale bedrijvenloketten	33
5.4	Governance	34
5.5	Contact, leadlijsten, intake	35
6.	**Bestaande werklocaties**	**36**
6.1.	Inleiding	37
6.2.	Intensivering	39
6.3.	Revitalisering/herstructurering	40
6.4.	Transformatie	41
6.5.	Parkmanagement	42
6.6.	Vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen (VAB's)	42
7.	**Brainport principes voor toekomstbestendige werklocaties**	**43**
7.1	Regionaal kwaliteitskader	44
7.2	Toekomstbestendige werklocaties gevat in vijf thema's	45
	Bijlagen	47

Inleiding

1

1.1 Aanleiding & terugblik proces

Provinciale prognose

In september 2022 heeft de provincie Noord-Brabant een nieuwe prognose voor bedrijventerreinen vastgesteld. De verwachte ruimtevraag is fors groter dan bij de vorige prognose (uit 2018). Gedeputeerde Staten hebben de vier regio's in Noord-Brabant gevraagd om op basis van die prognose een nieuwe programmering voor bedrijventerreinen op te stellen. Naast de regionale afspraken over de programmering, maken ook de kwaliteit en verduurzaming van bestaande en nieuwe werklocaties en de manier van samenwerking en afstemming onderdeel uit van de regionale afspraken.

Andere werkwijze nodig

De vorige programmeringen zijn opgesteld in een periode van overaanbod aan bedrijventerreinen. De systematiek van regionaal programmeren en samenwerken sloot daarbij aan. Deze was eenzijdig gericht op controle en weinig flexibel, waardoor de samenwerking ook passief van aard was. Deze systematiek sluit niet aan bij de huidige economische groei en de ambities van de regio, het dalende aanbod aan nieuw uitgeefbare bedrijfskavels en het bewustzijn dat economische ontwikkeling veranderlijk is. Het opstellen van een actuele Regionale Programmering Werklocaties is dan ook het moment om een nieuwe werkwijze te introduceren waarmee gemeenten gezamenlijk invulling geven aan de ruimtelijk-economische ambities in Zuidoost-Brabant. Dit spoor is uitgewerkt in het voorliggende document.

Daarnaast is het bewustzijn ontstaan dat het realiseren van nieuwe werklocaties niet op zichzelf staat:

> **Het is één van de ruimtelijk vraagstukken in Zuidoost-Brabant.** De strategische en integrale afstemming van alle ruimtevraagstukken (zoals wonen en mobiliteit) zal plaatsvinden onder de vlag van de Regionale Ontwikkelstrategie Zuidoost Brabant. De manier waarop dat georganiseerd gaat worden, is nog niet uitgewerkt. Dat valt ook buiten de werkingssfeer van de programmering. Echter bij de discussie daarover moet vanuit thema werklocaties wel worden aangesloten.

> **Het is een ruimtelijk-economisch vraagstuk dat de regio kan overstijgen.** Indien bepaalde de regio bepaalde bedrijfsactiviteiten geen plek kan of wil bieden, is afstemming met andere gemeenten of regio's nodig. Bij het opstellen van deze programmering zijn de eerste verkenningen naar bovenregionale samenwerking en afstemming al opgestart. Welke invloed deze processen hebben op de werkwijze in Zuidoost Brabant is nog niet concreet te duiden, omdat de bovenregionale processen nog in een verkennend stadium bevinden.

Onderdeel van een andere werkwijze is dat meer partijen op verschillende momenten een rol spelen in het programmeringsproces dan de afgelopen jaren is gebeurd. Dit bewustzijn zal in de uitwerking van de governance een rol spelen.

Doorlopen proces

Afgelopen jaren verliep de programmering van nieuwe werklocaties via de subregio's in Zuidoost Brabant, waardoor er vier programmeringen waren. Afgelopen jaar is voor het eerst gewerkt aan één gezamenlijke programmering werklocatie voor Zuidoost Brabant. Om dit te kunnen doen is een andere werkwijze. Hiervoor is eerst de "Visie op werklocaties voor een toekomst-bestendige toppositie" (BMC, 13 december 2023) opgesteld. Het sterke Brainportprofiel en de daaraan gekoppelde sterke economische groei stelt de regio Zuidoost-Brabant voor een enorme uitdaging. De visie geeft richting aan de manier waarop de gemeenten de komende jaren samen willen werken om die groei een plek te geven die bijdraagt aan de brede welvaart in de regio. In het najaar van 2023 is gestart met de uitwerking van de visie naar de voorliggende regionale programmering werklocaties voor geheel Zuidoost Brabant. De eerste stap heeft geleid tot een werkdocument, die een goede basis vormde voor enkele intensieve ambtelijke en bestuurlijke gespreks-ronden. De resultaten daarvan zijn neergelegd in voorliggende Regionale Programmering Werklocaties Zuidoost Brabant.

1.2 Ambitie Brainportregio

De Brainportregio staat voor een grote groeiopgave. Deze raakt vele beleids-terreinen en dus ook de ruimtelijk-economische ontwikkeling van de regio. Vanuit het bedrijfsleven wordt een appèl gedaan om voldoende werklocaties te ontwikkelen, om als regio de economische toppositie waar te blijven maken. Er is behoefte aan een handelingsperspectief om met elkaar te zorgen voor voldoende passende werkmilieus om bedrijven die de regio van meerwaarde vindt voor het Brainport-ecosysteem te kunnen faciliteren in hun groei en/of vestiging.

In de Regionale ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant (juli 2023) stelde de regio het volgende vast:

"De regio Zuidoost-Brabant heeft zich de afgelopen decennia ontwikkeld tot een krachtige regio. Deze kracht zit in de combinatie van een sterk economisch ecosysteem in een aantrekkelijke regio met een mooie combinatie van stedelijke en landelijke gebieden. De 'kers op de taart' is de mainportstatus die de regio heeft verkregen. De regio heeft de ambitie om deze positie vast te houden, niet alleen op het gebied van de economische kracht, maar ook omdat we ervan overtuigd zijn dat deze positie bijdraagt aan de brede welvaart voor iedereen, waardoor we naast werkgelegenheid ook bijdragen aan verbeteringen op aspecten zoals gezondheid, onderwijs, gelijkheid, veiligheid, sociale cohesie,

milieu en cultureel erfgoed. Deze ambitie leidt tot een grote groei van woningen en werklocaties, en vraagt om nieuwe vormen van mobiliteit om de regio bereikbaar te houden."

De economische kracht is dus een belangrijke 'motor' van de regio, een motor die bijdraagt aan brede welvaart voor iedereen. En ook een motor voor andere ruimtelijke vraagstukken zoals wonen, voorzieningen en mobiliteit. Het niet kunnen faciliteren van de economische ontwikkelen op werklocaties heeft direct invloed op omvang van die vraagstukken. Gemeenten in de regio zien samen het versterken van de ruimtelijk-economische structuur dan ook als een belangrijke ambitie om de toppositie van de regio op allerlei terrein vast te kunnen houden.

1.3 Noodzaak van een integrale afweging

In de Regionale ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant heeft de regio ook geconstateerd dat er stevige keuzes voorliggen: er is, naast behoefte aan werklocaties en ruimte voor circulaire bedrijven (bijvoorbeeld ten behoeve van gesloten ketens), sprake van een ambitieuze woningbouwopgave, de energie-, water-, natuur- en klimaatopgaven vragen om ruimte én is vastgesteld dat het behouden en versterken van de landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit belangrijke uitgangspunten zijn. Dit betekent dat de regio zich in voorliggende Regionale Programmering Werklocaties weliswaar richten op het beschikbaar krijgen van voldoende passende werklocaties voor economische activiteiten die van meerwaarde zijn voor het Brainport-ecosysteem, maar dat de regio zich er ook van bewust is dat een integrale afweging nodig is. Die afweging vindt plaats op de 'grotere regionale tafel' waar ook de woning- en bereikbaarheidsopgave, de energie-, water-, natuur- en klimaatopgaven en de opgaven voor het landelijk gebied op tafel liggen. Daarmee is de Regionale Programmering Werklocaties ook onderdeel van een iteratief proces waarin al werkendeweg integrale ruimtelijke keuzes worden gemaakt.

1.4 Afweging verbreden met brede welvaart

Steeds meer en vaker ontstaat het inzicht dat groei geen doel op zich moet zijn. Ook in het maatschappelijk debat rondom de groei in de Brainportregio ontstaan er tegengeluiden ontstaan die wijzen op mogelijk negatieve effecten op de leefomgeving of sociaal-maatschappelijke waarden in de regio. Waar in het verleden vaak alleen gekeken werd naar economische groeicijfers, wordt nu vaker breder gekeken: in de afwegingen worden niet alleen materiële welvaart meegenomen, maar ook zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale cohesie, persoonlijke ontplooiing en (on)veiligheid.

Op alle niveaus in de regio (lokaal, subregionaal, regionaal) wordt gewerkt aan het vergroten van inzicht en het ontwikkelen van een handelingskader om al de aspecten van brede welvaart mee te kunnen wegen. In het kader van dit Regionale Programmering Werklocaties zijn gemeenten zich ervan bewust dat brede welvaart mee moeten worden genomen bij alle afwegingen die worden gemaakt bij het realiseren van werklocaties, vanaf de strategische keuzes tot en met de realisering. Bij het uitwerken van het regionaal kwaliteits-kader (zei hoofdstuk 7 en de Uitvoeringsagenda) zal brede welvaart plek krijgen.

1.5 Leeswijzer

De Regionale Programmering Werklocaties Zuidoost Brabant bestaat in feite uit drie delen:

> **Deel 1** is de regionale “Visie op werklocaties voor een toekomstbestendige toppositie”; deze bevat de kaders.
> **Deel 2** is de voorliggende Uitvoeringsstrategie. Hierin worden de in de visie gestelde kaders uitgewerkt in een programmeringsproces. Daarmee is duidelijk hoe gemeenten uitvoering willen geven aan de visie. Deze strategie zal dan ook voor langere tijd vastliggen en bijvoorbeeld aangepast worden nadat een nieuwe provinciale prognose en opgave wordt uitgebracht (2026).
> **Deel 3** is de Uitvoeringsagenda. Deze bevat de daadwerkelijke programmering van de werklocaties en een overzicht van de acties die nodig zijn om de uitvoeringsstrategie te kunnen uitvoeren. De uitvoeringsagenda zal jaarlijks worden aangepast aan de hand van de monitoring en voortgang van de verschillende acties.

De Uitvoeringsstrategie zit als volgt in elkaar. In hoofdstuk 2 wordt deze in het kort samengevat door de zeven bouwstenen te beschrijven. In de visie wordt het economisch profiel van de regio beschreven. In combinatie met de schaarste aan ruimte leidt dat tot de noodzaak om keuzes te maken in de afweging voor welke bedrijfsactiviteiten gemeenten wel en niet ruimte willen bieden. Dit vraagt om selectiever te programmeren dan de provinciale prognose. Hiervoor is een systematiek ontwikkeld, die wordt beschreven in hoofdstuk 3. Hiermee kan de regionale behoefte aan bedrijventerreinen worden geraamd. De manier waarop deze raming via een regionale programmering moet resulteren in de realisering van nieuwe werklocaties in Zuidoost-Brabant wordt beschreven in hoofdstuk 4. Daarin is ook te lezen op welke manier de gemeenten samenwerken om dit tot stand brengen. In het verlengde hiervan wordt in hoofdstuk 5 in beeld gebracht hoe het selectief alloceren gaat plaats-vinden. In hoofdstuk 6 aandacht besteed aan de aanpak van bestaande werklocaties, die een essentieel onderdeel uitmaken van het totale aanbod aan werklocaties in de regio. Tenslotte wordt in hoofdstuk 7 het belang van een regionaal kwaliteitskader voor werklocaties benoemd en is de basis gelegd voor de uitwerking ervan.

Zeven bouwstenen voor een toekomstbestendige economie

2

In de eerder opgestelde Visie op werklocaties voor een toekomstbestendige toppositie[1] zijn zeven bouwstenen geformuleerd die moeten leiden tot een regio met een toekomstbestendige economie. De programmering werklocaties is een uitwerking van de leidende principes. Die zijn per bouwsteen in de visie benoemd en geven antwoord op wat de regio te doen staat en hoe het gewenste resultaat kan worden bereikt. In dit hoofdstuk zijn deze bouwstenen nog eens samengevat.

2.1 Economisch profiel

Provinciale prognose

Er is te weinig ruimte om alle bedrijvigheid die zich in de regio wil vestigen een plek te bieden en tegelijkertijd bestaande bedrijvigheid te laten groeien. Wanneer de regio niet kiest voor selectieve groei, zal de markt bepalen. De regio Zuidoost Brabant heeft de kans om het type bedrijvigheid ruimte te geven die de toppositie behoudt en bevordert én bijdraagt aan de transitie-opgaven in de regio, bijvoorbeeld rondom energie, mobiliteit en klimaat. Voor het uitvoeren van deze selectieve groei is gekozen voor het formuleren van een economisch profiel. Door een economisch profiel te kiezen worden bestaande, succesvolle ecosystemen benut en wordt synergie tussen bedrijven in de regio bevorderd. Daarnaast kan de regio effectiever inzetten op het opleiden van talent, zodat de arbeidsmarkt beter aansluit.

Het economisch profiel heeft per werkmilieu een andere impact. Waar er bij het reguliere werkmilieu regionaal en lokaal mkb breed gefaciliteerd moet kunnen worden kan het lonen om op andere werkmilieus zoals grootschalige productie en grootschalige logistiek meer nadruk te leggen op het regionale economische profiel. Dit economische profiel is in afbeelding 1 samengevat.

Afbeelding 1. Economisch profiel regio Zuidoost Brabant (bron: Visie op de werklocaties voor een toekomstbestendige toppositie; BMC; december 2023)

Wat	Economisch profiel			
Overkoepelend economisch profiel	**Metropoolregio**			
	HTSM-industrie - vijf technologie-marktcombinaties			
Technologie-markt-combinaties	**SGE**	**A2**	**De Kempen**	**De Peel**
	- Automotive (Mobility) - Health - Security - Advanced & additive manufacturing	- Advanced & additive manufacturing - Energy	- Advanced & additive manufacturing	- Food - Advanced & additive manufacturing
Bestaand voorzienend mkb dat van belang is voor leefbaarheid	**21 gemeenten individueel**			
	O.a. Cranendonck: metaal en energie / Heeze-Leende, Valkenswaard en Geldrop-Mierlo: toerisme en recreatie / Oirschot: veiligheid / Helmond: Automotive en Gezondheid / Peel: agro en foodtech. Gedeeld: veel voorzienend mkb zoals bouw- en installatiebedrijven			

[1] Boerkamp M. et al. (2023), Visie werklocaties Metropoolregio Eindhoven, Visie op werklocaties voor een toekomstbestendige toppositie (eindversie 4.1), BMC (13 december 2023).

Naast dit profiel is er ook voor gekozen om bepaalde type bedrijfsactiviteiten uit te sluiten:

> **Grootschalige logistiek en distributie,** tenzij van toegevoegde waarde voor het Brainport-ecosysteem;
> **Grootschalige opslag**
> **Grootschalige datacenters**

2.2 Menselijk kapitaal

Het behouden van de toppositie vraagt nadrukkelijk ook om aandacht voor menselijk kapitaal. Investeringen in onderwijs, woningaanbod, bereikbaarheid en werving blijven nodig om te voorzien in de behoefte aan talent. Ook talent van buiten de regio en Nederland is nodig om groei te faciliteren. In deze regionale programmeringsafspraken wordt hier inhoudelijk niet uitgebreid op in gegaan. Het gesprek hierover vindt plaats tussen de arbeidsmarktregio's.

2.3 Complementaire werkmilieus

Om de bedrijven die bijdragen aan het economisch ecosysteem optimaal te kunnen accommoderen, is een divers aanbod aan werkmilieus noodzakelijk. Werklocaties kunnen verschillende soorten bedrijvigheid huisvesten. Zo krijgen bedrijven die passen in het economisch profiel de kans om te groeien op een plek die passend is bij de bedrijfsactiviteiten.

2.4 Creëren van ruimte

De prognose voor werklocaties laat zien dat meer ruimte nodig is om de groei-opgave van de regio waar te maken. Niet alleen de groei van bedrijven vraagt echter meer ruimte, ook de druk op de schaarse ruimte wordt steeds groter: er ligt een ambitieuze woningbouwopgave voor de regio en de energie- en natuur- en wateropgave vragen ruimte. Een belangrijk uitgangspunt, zoals vastgesteld in de Regionale Ontwikkel-strategie Zuidoost-Brabant, is dat wordt gestreefd naar behoud en waar mogelijk het versterken van de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit.

Aansluitend op de Regionale ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant wordt ingezet op een strategie waarin ook optimaal gebruik wordt gemaakt van de ruimte die bestaande werklocaties bieden. Deze kunnen echter niet alle ruimtevragen voor werklocaties opvangen, terwijl er ook behoefte is aan schuifruimte. Daarom wordt tegelijkertijd aan het programmeren van nieuwe locaties ook ingezet op het beter benutten van de ruimte op bestaande bedrijventerreinen.

2.5 Toekomstbestendige werklocaties

Werklocaties moeten niet alleen nu, maar ook in de toekomst een plek bieden aan bedrijvigheid binnen het economisch profiel. Daarbij leveren werklocaties ook een belangrijke bijdrage aan de maatschappelijke opgaven op het gebied van energie, mobiliteit, circulariteit, klimaat en leefomgeving. Het is van maatschappelijk belang om dit integraal mee te nemen bij zowel nieuwe als bij het toekomstbestendig maken van bestaande terreinen. Deze opgaven spelen niet alleen een rol bij het maken en realiseren van plannen, maar moeten al vanaf de eerste strategische locatiekeuzes voor nieuwe locaties worden meegenomen in de afweging. Dan kan het maximale resultaat worden bereikt.

2.6 Adaptief programmeren

Net als de economie zal de behoefte aan ruimte voor werk blijven fluctueren. Waar een aantal jaar geleden nog een overschot was aan ruimte op bedrijventerreinen, is er nu sprake van een tekort. Om de groei binnen sectoren in het economisch profiel te kunnen accommoderen moet de regio in staat zijn om tijdig in te kunnen spelen op de vraag. Hiervoor is nodig dat de regio voldoende zicht heeft op vraag en aanbod van nu én de toekomst. Zo kunnen tijdig richtinggevende keuzes en locatiekeuzes voor (nieuwe) bedrijventerreinen worden gemaakt, die ook op redelijke termijn uitgeefbaar zijn. Een nieuw sturingsinstrument moet er enerzijds op toezien dat er een actueel overzicht is en anderzijds dat regie kan worden gevoerd op de gewenste fasering van het uitgeven van terreinen.

Door ook selectief te alloceren welk bedrijf op welke plek komt, wordt het diverse aanbod aan werkmilieus optimaal benut, behoudt de regio haar economisch profiel en vestigen bedrijven zich op de meest passende werklocatie.

2.7 Rol overheid en bedrijven

Zonder bedrijven is een toekomstbestendige toppositie niet mogelijk. Ondernemers vragen tegelijkertijd enerzijds om regie vanuit de overheid én anderzijds vrijheid om te ondernemen. Het is van belang dat voor alle partijen duidelijk is welke regie de overheid pakt en welke (mede)verantwoordelijkheid, middelen en vrijheid bedrijven wordt toebedeeld voor zowel bestaande als nieuwe werklocaties.

Regionale selectieve behoefteraming en invulling

3

3.1 Provinciale prognose is beleidsneutraal

De provincie Noord-Brabant stelt elke bestuursperiode een nieuwe prognose van de ruimtebehoefte voor nieuwe bedrijventerreinen op. Het opstellen van de prognose is gebaseerd op bevolkings- en werkgelegenheidsprognoses van het Rijk. Deze prognose is 'beleidsneutraal'. Dit wil zeggen dat er geen beleidskeuzes worden meegenomen. De raming kijkt naar langjarige historische ontwikkelingen en houdt rekening met trends en ontwikkelingen in de toekomst. De raming gaat dus uit van het voortzetten van de huidige praktijk van bedrijventerreinenontwikkeling en -planning en van de autonome groei van bedrijven. In september 2022 heeft de provincie Noord-Brabant de nieuwe prognose gepresenteerd als basis voor de programmering van werklocaties [2].

3.2 Regio maakt ruimtelijk-economische keuzes

In de regionale visie werklocaties is er duidelijk voor gekozen om niet in alle ruimtevraag te voorzien, door te kiezen voor een duidelijk economisch profiel. Gemeenten in Zuidoost Brabant maken samen duidelijke keuzes: enerzijds om het Brainportprofiel te versterken en anderzijds omdat ruimte in de regio schaars is evenals de beschikbaarheid van talent en arbeidskrachten. Ook kiest regio ervoor om, vanwege de schaarste aan ruimte, de ruimtevraag van bepaalde grootschalige bedrijfsactiviteiten in principe niet te faciliteren (zie paragraaf 2.1).

Afgelopen jaar zijn in Zuidoost-Brabant verschillende visiedocumenten ontwikkeld, die invloed hebben op de regionale beleidskeuzes voor werklocaties:

- **De Ontwikkelstrategie Zuidoost Brabant** [3];
- **De Strategische Agenda Brainport** [4];
- **De Visie op werklocaties voor een toekomstbestendige toppositie** (ontwikkeld ter voorbereiding op het opstellen van een nieuwe RPW) [5].

Voor het programmeren van werklocaties vraagt dit een vertaling van de provinciale prognose naar een regionale raming. Dit laatste wordt in de Uitvoeringsagenda uitgewerkt.

[2] De Kort, e. et al. (2022), Behoefteraming bedrijventerreinen Noord-Brabant (nr. 21.308), Stec Groep (1 september 2022).
[3] BMC (2023), Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant, Deel I Afsprakenkader, BMC/Dona Stedenbouw/Studio Bereikbaar (13 juli 2023).
[4] Brainport development, Strategische Agenda Brainport, Brainport development (25 april 2023).
[5] Boerkamp M. et al. (2023), Visie werklocaties Metropoolregio Eindhoven, Visie op werklocaties voor een toekomstbestendige toppositie (eindversie 4.1), BMC (13 december 2023).

3.3 Regionale prognose op basis van ruimtelijk-economische keuzes

De provinciale prognose is beleidsarm. De gemeenten in de regio willen niet alles faciliteren en maken keuzes op basis van de genoemde economische profielen. Dit kan betekenen, dat er minder groeiruimte nodig is dan provinciaal geprognotiseerd voor werklocaties. Hoe groot het verschil tussen de beleidsarme provinciale prognose en regionale behoefteraming, op basis van selectieve groei zal zijn, is niet bekend. Daarom zal dit nader worden onderzocht.

De algemene selectieprofielen zijn te algemeen om als input te gebruiken voor zo'n onderzoek. Daarom wordt een 'zeef' ontwikkeld en toegepast. De systematiek van de zeef komt neer op de uitwerking van de economische profielen in te faciliteren bedrijfsactiviteiten bij nieuwvestiging, uitbreiding of verplaatsing. De systematiek en uitwerking van de zeef is opgenomen in de uitvoeringsagenda. Deze kunnen tussentijds geëvalueerd en bijgesteld worden. In ieder geval zal dat gebeuren op het moment dat de provincie een nieuwe prognose heeft gemaakt.

3.4 Selectieve programmering op basis van ruimtelijk-economische keuzes: toepassing van de zeef

Op basis de ruimtelijk-economische keuzes zal een zeef toegepast worden om de regionale behoefte te ramen. Daar zal de ontwikkelopgave voor werklocaties op aangepast worden. De toepassing van de zeef zal consequent doorgevoerd moeten worden in de opeenvolgende programmeringsfases en bij de uitgifte, omdat anders alsnog een tekort aan bedrijventerrein zal ontstaan. Er is immers voor gekozen om niet alle vraag te faciliteren. Dit betekent dat zowel in de onderzoeksfase, de planvormingsfase als de uitvoeringsfase de zeef toegepast zal worden.

De zeef is echter niet alleen een sturingsinstrument voor nieuwe bedrijventerreinen, maar ook voor bestaande. De zeef kan ook toegepast worden bij 'heruitgifte' van bestaande bedrijventerrein bijvoorbeeld na revitalisering/herontwikkeling. Daarnaast kan bij de uitgifte van nieuw terrein aan een te verplaatsen bedrijf, de invulling van een eventueel achterblijvende locatie betrokken worden. Aan de hand van (nog te ontwikkelen) uitgifteprotocollen zal gestuurd worden op de invulling van schuifruimte met bedrijven die binnen de zeef vallen.

Er kunnen zwaarwegende redenen zijn om af te wijken van de zeef, met name voor bedrijven die belangrijk zijn voor het ecosysteem. Hiervoor bevat de systematiek een hardheidsclausule, die is beschreven in paragraaf 5.1.

De systematiek en uitwerking van de zeef is opgenomen in de uitvoeringsagenda. Uiteraard zal de zeef juridisch houdbaar moeten zijn, aangezien bepaalde bedrijven uitgesloten zullen worden. De systematiek en inhoud van de zeef kunnen tussentijds geëvalueerd en bijgesteld worden.

Het adaptief programmeren van werklocaties

4

4.1 Adaptief programmeren

Belangrijkste doel van deze regionale programmering werklocaties is om op het juiste moment het juiste bedrijf op de juiste plek ontwikkelruimte in Zuidoost Brabant te kunnen bieden. Om dit te kunnen doen is de ambitie van de regio dat te allen tijde voldoende en passende werklocaties op de juiste plek beschikbaar zijn. Dit wordt programmeren genoemd.
Het verleden heeft ons geleerd dat het ook verstandig is om in andere economische tijden en bij onverwachte ontwikkelingen op een passende wijze te kunnen reageren. Dit betekent ondermeer dat nieuwe ontwikkelruimte op werklocaties gefaseerd in de markt moet worden gezet, waarbij ook rekening wordt gehouden met het houden van druk op de bestaande werklocaties.

Dit vraagt om een adaptieve programmering, die:

> **een middel is** om regie te voeren op het ruimtelijk faciliteren van de gewenste economisch ontwikkeling van de regio. Hierdoor kan tijdig worden versneld of teruggeschakeld als dat nodig is.
> **structuur biedt** aan gezamenlijk overleg om antwoorden te bieden op vragen die nu niet kunnen worden voorzien.

4.2 Werkwijze en governance op hoofdlijnen

4.2.1 Samenhang tussen werkwijze en governancestructuur

Om adaptief en regionaal te kunnen programmeren wordt een nieuwe pragmatische werkwijze geïntroduceerd, die bestaat uit twee componenten:

> **een werkwijze** die is gebaseerd op een (gebruikelijke) planmatige aanpak om nieuwe locaties te ontwikkelen. Deze werkwijze bestaat uit verschillende stappen, waarvan het begin ligt bij het (strategisch) definiëren van de opgave en eindigt bij het kunnen uitgeven van kavels. Door met afgebakende stappen te werken kan ook elk moment de stand van zaken van een planontwikkelingen worden benoemd. Hierdoor bestaat continue inzicht en overzicht in de voortgang van het proces om te komen tot ontwikkelingsruimte voor bedrijven. En is het mogelijk om in te grijpen om te versnellen of terug te schakelen wanneer dat nodig is.
> **een hybride samenwerkingsstructuur** die logisch aansluit bij de praktijk, waarin partijen in verschillenden verbanden met elkaar samenwerken vanuit hun eigen taken, belangen en bevoegdheden. Dit sluit aan bij:
  - *de juridische verantwoordelijkheden van overheden:* als het gaat over formele besluitvorming over verschillende fase bij planvorming voor ontwikkellocaties heeft de gemeente (B&W en Gemeenteraad) altijd de laatste stem.

- *de dagelijkse praktijk van samenwerken in de regio Zuidoost Brabant:* het werken subregionaal niveau blijft gehandhaafd. Het samenwerken op regionaal niveau is voor veel thema's al gewoongoed in Zuidoost Brabant, maar dat is nog niet het geval als het gaat over werklocaties. De huidige samenwerking op regionaal niveau op gebied van werklocaties is tot op heden beperkt, maar de noodzaak om dat te versterken wordt door alle gemeenten onderschreven.
- *de regionale ambitie om integraler samen te werken.* Dit vraagt een bredere samenwerking met andere overheden, partijen en disciplines (ruimte, duurzaamheid, water, etc.) om de juiste afwegingen en keuzen te kunnen maken.
- *de werkwijze met een planmatige aanpak*. Deze vraagt om duidelijke rolverdeling tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. Per fase van de programmering kan dat verschillen, maar moet het steeds expliciet worden vastgelegd.

De manier waarop de governance wordt ingericht vormt de basis voor een heldere manier van samenwerking en besluitvorming. Hiermee is duidelijk wie op welk moment een zet is, wat en hoe regionaal wordt afgestemd en hoe de besluitvorming verloopt.

4.2.2 Hoofdlijnen van de systematiek/werkwijze

Qua werkwijze worden vier 'fasen' onderscheiden, waarbij de essentie is dat ieder 'fase' wordt afgerond met een concreet resultaat. Voor de eerste drie fasen geldt dat ze minimaal worden afgerond met een concrete opdrachtomschrijving voor de volgende fase. Per fase kan deze opdrachtomschrijving er anders uitzien, omdat de planvorming per fase steeds concreter worden. In paragraaf 4.3 wordt dit per fase apart benoemd. Een opdrachtomschrijving moet in ieder geval bevatten:

> **duidelijke inhoudelijk kaders.** Zolang een opdracht binnen deze kaders kan worden uitgewerkt, kan de opdrachtnemer de opdracht uitvoeren. Zodra omstandigheden zodanig veranderen, dat niet binnen de kaders gewerkt kan worden, zal de opdrachtnemer afstemming zoeken binnen de regionale overlegstructuur.
> **heldere afspraken** over de rolverdeling, bijvoorbeeld wie de opdrachtnemer is.

De vierde fase heeft een afwijkend resultaat ten opzichte van de daaraan voorgaande stappen, namelijk dat de gronden van een werklocatie zijn uitgegeven en het juiste bedrijf op de juiste plek is geland. Daarna start een nieuwe 'fase', namelijk de beheerfase van een werklocatie. Ook hiervoor is het van belang om duidelijk afspraken te maken over het beheer van het gebied, bijvoorbeeld in de vorm van parkmanagement. Meer hierover in hoofdstuk 6.

Samengevat houden deze fasen het volgende in:

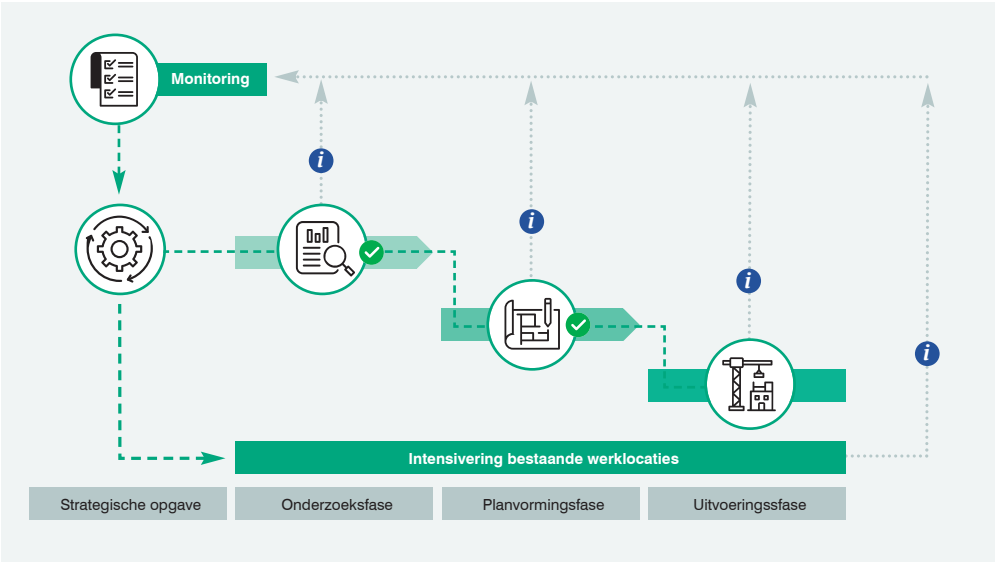
> **1. Strategische opgave**
Het programmeringsproces voor nieuwe werklocaties start met het inzichtelijk maken van de gehele regionale zoekopgave per werkmilieu. Hiervoor wordt jaarlijks een monitoring uitgevoerd. Op basis hiervan kan worden bijgestuurd en kunnen zoekopdrachten worden geformuleerd voor locaties met een bepaalde omvang voor een bepaald werkmilieu in een deel van de regio.

> **2. Onderzoeksfase**
In deze fase worden de zoekopdrachten uitgevoerd in de vorm van locatiestudies. Dit resulteert in locatiekeuzes voor het realiseren van bepaalde werkmilieus. De gekozen locaties worden vervolgens naar de planvormingsfase doorgeleid. Per locatie wordt dan een opdracht met ontwikkelkaders geformuleerd voor de planvorming.

> **3. Planvormingfase**
Op het moment dat locaties in deze fase worden geplaatst, worden ze als geprogrammeerd gezien zoals bedoeld in de Omgevingsverordening Noord-Brabant. In deze fase worden alle werkzaamheden uitgevoerd die nodig zijn om te komen tot concrete plannen voor bedrijventerreinen. Behalve het uitvoeren van de benodigde onderzoeken en het maken van ruimtelijke plannen, worden in deze fase ook de uitvoeringsinstrumenten (zoals uitgifteprotocollen) en nadere voorwaarden uitgewerkt.

> **4. Uitvoeringsfase**
Als in de planvormingsfase aan alle benodigde voorwaarden is voldaan kan plan een plan in uitvoering worden genomen. Dat start met bouwrijp maken en uitgifte van gronden. In deze fase vindt de allocatie van bedrijven plaats.

Schematisch ziet de nieuwe werkwijze er als volgt uit:

4.2.3 Hoofdlijnen van de regionale samenwerking (governance)

Het uitgangspunt om regionaal samen te werken wordt gevormd door de overtuiging van gemeenten dat samen meer kan worden bereikt dan als iedere gemeente voor zichzelf werkt. Tegelijkertijd moet regionaal samenwerken ook zo georganiseerd worden dat het effectief en efficiënt werkt. Tevens is er het bewustzijn dat er altijd oog moet zijn voor de lokale of subregionale waarden en opgaven. Deze uitgangspunten moeten steeds de toetssteen zijn bij het maken van samenwerkingsafspraken.

Het is duidelijk dat actief regionaal samenwerken een complexe opgave is. Het vraagt om een pragmatische en transparante manier van werken, waarbij altijd ruimte is voor het goede gesprek. Dit vraagt ook om enige lenigheid van alle betrokken partijen, omdat in deze werkwijze met elkaar als het ware steeds 'tussen de schaalniveaus moet worden gedanst': er kan bijvoorbeeld op verschillende momenten zowel regionale regie, sub-regionale afstemming als lokale besluitvorming nodig zijn. En er is steeds spanning tussen regionale ambities en lokale belangen en waarden.

Om regionaal te kunnen samenwerken op het vlak van werklocaties is het nodig om op voorhand duidelijk te hebben wie wanneer waarover gaat. Oftewel: hoe verloopt de afstemming en besluitvorming. Voor elk onderdeel van de programmeringssystematiek is dit duidelijk uitgewerkt in paragraaf 4.3.

Voor de programmering van werklocaties wordt gewerkt met een governancestructuur op drie niveaus:

1. Regionaal niveau

Op het niveau van Zuidoost Brabant vindt afstemming over de RPW plaats ter voorbereiding van de Omgevingsdagen. Hiervoor vinden periodiek een Bestuurlijk overleg en een Ambtelijk overleg plaats.

Aan het Bestuurlijk Overleg Werklocaties nemen in ieder geval deel:

- de bestuurlijke kartrekkers van de 4 deelregio's; één van hen is voorzitter van het overleg;
- de verantwoordelijk gedeputeerde van Provincie Brabant;
- leden van het dagelijks bestuur van de waterschappen De Dommel en Aa en Maas;
- ambtelijk secretaris (gefaciliteerd door de MRE-werkorganisatie).

Aan het Ambtelijk Overleg Werklocaties nemen in ieder geval deel:

- voorzitter is ambtelijk secretaris Bestuurlijk overleg;
- de ambtelijk kartrekkers van de 4 deelregio's;
- ambtelijk vertegenwoordiger van Provincie Brabant;
- ambtelijk vertegenwoordigers van de waterschappen De Dommel en Aa en Maas.

Bovenstaande overlegstructuur is enerzijds gebaseerd op de bestaande praktijk van de uitvoering van de vorige programmeringen van nieuwe werklocaties. Deze had een subregionaal karakter. Anderzijds is in het proces om te komen tot de nieuwe programmering geconcludeerd dat er meerdere redenen zijn om de samenwerking op gebied van werklocaties op niveau van Zuidoost Brabant te verstevigen. Naast de versterking van de regionale samenwerking op zichzelf, neemt de complexiteit van de ruimtelijk-economische vraagstukken, de noodzakelijke integrale ruimtelijke afwegingen en de aandacht voor bovenregionale afstemming en overleg toe (bijvoorbeeld via de Grip-afspraken[6]). Dit vraagt vooral op ambtelijk niveau meer aandacht en inzet zowel uit oogpunt van economie als uit oogpunt van integraliteit; oftewel het betrekken van andere vakdisciplines. Uit bestuurlijk oogpunt lijkt het logisch om de RPW onderdeel te maken van het Portefeuillehouders-overleg Economie MRE. Daar hoort dan passende ambtelijke ondersteuning bij. Aandachtspunt hierbij is dat provincie en waterschappen momenteel niet vertegenwoordigd zijn in dit Poho. Na vaststelling van de programmering zullen de mogelijkheden in beeld worden gebracht, inclusief de benodigde financiële en organisatorische randvoorwaarden.

Brainport Development
Brainport Development vormt een onafhankelijke organisatie die met vele partners werkt aan het versterken van Brainport Eindhoven. Zij ontwikkelt de regionale economische strategie, ontwikkelt en realiseert projecten en is verantwoordelijk voor de promotie van Brainport Eindhoven in binnen- en buitenland. In de stichting werken overheden, onderwijs en bedrijfsleven nauw met elkaar samen. De kennis en expertise van Brainport Development kan in verschillende fases van het programmeringsproces worden ingezet. In ieder geval bij de strategische opgave en in de allocatiefase kan Brainport Development een adviserende rol vervullen.

[6] Op basis van de landelijke beleidslijn Grip op grootschalige bedrijfsvestigingen zijn afspraken tussen Rijk en Provincies gemaakt over het inrichten van afstemmingstafels waaraan aangrenzende regio's, ook van verschillende provincies, deelnemen.

2. Subregionaal niveau

> **Vier subregio's**
De samenwerking van gemeenten binnen de subregio's blijft gehandhaafd. Het is de verantwoordelijkheid van de subregio's zelf om deze samenwerking te organiseren en uit te voeren.

> **Ontwikkelcoalities**
Naast de regionale en subregionale samenwerkingen is het ook mogelijk om in andere verbanden samen te werken aan ontwikkelingen van werklocaties tussen gemeenten of zelfs subregio's onderling. Dergelijke samenwerkingsverbanden (ontwikkelcoalities) kunnen eventueel in de uitvoering dezelfde rol vervullen als een gemeente individueel bijvoorbeeld op het gebied van exploitatie en allocatie. Ook is het denkbaar dat marktpartijen (zeker in de uitvoeringsfase) deel uitmaken van een ontwikkelcoalitie. In

paragraaf 4.3 wordt beschreven hoe deze vorm van samenwerken in zijn werk kan gaan.

3. Gemeentelijk niveau

Als het gaat om het realiseren van nieuwe werklocaties blijven gemeenten een cruciale rol spelen. Zij zijn immers het bevoegd gezag als het gaat om de besluitvorming van ruimtelijke ontwikkelingen.

Overige belanghebbenden
De beschikbaarheid van toekomstbestendige werklocaties is een verantwoordelijkheid die overheden delen met een groot aantal maatschappelijke partners. Ondernemers hebben alle belang bij voldoende ruimte om te ondernemen, maar ook bij kwalitatief hoogwaardige terreinen en vastgoed. Op alle niveaus worden ondernemers uitgedaagd en aangesproken om hiervoor hun verantwoordelijkheid te nemen: op gemeentelijk niveau door periodiek overleg met ondernemersverenigingen, maar ook op (sub)-regionaal niveau door periodiek overleg met hun vertegenwoordigers zoals VNO-NCW. Op lokaal niveau kunnen ook vastgoedeigenaren een belangrijke rol vervullen door met gemeenten in overleg te treden bij revitalisering en intensivering.

4.3 Systematiek van adaptief programmeren

4.3.1 Strategische opgave

Regionale ruimtebehoefte vraagt strategische benadering

De strategische opgave vormt in feite het beginpunt van het programmeringsproces, omdat het primaire doel is om inzicht te krijgen en houden in de gehele regionale ruimtebehoefte per werkmilieu. Op basis hiervan kan worden bepaald in welke delen van de regio nieuwe ruimte voor bedrijven gerealiseerd zou moeten worden. Dit resulteert dan opdrachten om locaties te zoeken, om tijdig te kunnen voorzien in de ruimtevraag.

Het in beeld krijgen van de regionale ruimtevraag wordt in eerste instantie bepaald door de vierjaarlijkse prognose van de provincie Brabant. Op het moment dat de provincie met nieuwe prognose komt, dient snel daarna een herijking van de regionale ruimtevraag en de programmering plaats te vinden.

De provinciale prognose wordt aan de hand van het economisch profiel van de regio vertaald naar een regionale behoefteraming. Het regionaal economisch profiel van Zuidoost Brabant hebben de 21 gemeenten samen

vastgelegd in de “Visie op werklocaties voor een toekomstbestendige toppositie”. Deze visie zal omstreeks het uitkomen van de nieuwe provinciale prognose (of eerder wanneer ontwikkelingen daar aanleiding toe geven) worden geëvalueerd en waar nodig geactualiseerd. Aanpassing van de visie kan leiden tot aanpassing van de uitvoeringsstrategie en uitvoeringsagenda.

De ruimtebehoefte voor werklocaties kan ook toenemen als gevolg van transformatie van bestaande werklocaties naar een woonfunctie of door verandering van type werkmilieu. De oppervlakte die voor bepaalde bedrijvigheid verloren gaat, wordt toegevoegd aan de totale regionale zoekopgave of er wordt onderzoeksvraag voor een specifieke vervangingsvraag geformuleerd.

Jaarlijkse monitoring

Via een jaarlijkse monitoring wordt in beeld gebracht welke werklocaties in de pijplijn zitten, wat de voortgang ervan is en welke ontwikkelruimte reeds is uitgegeven. Ook wordt in de monitoring opgenomen welke nieuwe ruimte op bestaande bedrijventerreinen beschikbaar is gekomen als gevolg van intensivering. Op basis van een analyse van deze informatie kan worden bepaald wat de resterende ruimtevraag voor bedrijfskavels is en of er in een bepaalde fase moet worden bijgestuurd. In geval een tekort aan werklocaties dreigt te ontstaan, worden een of meerdere nieuwe zoekopdrachten uitgeschreven.

De programmering wordt jaarlijks op basis van een monitoringsrapport geactualiseerd en ter instemming ingebracht tijdens de Omgevingsdag die in de zomer plaatsvindt. Om de actuele aanbodsituatie te monitoren is de jaarafsluiting een natuurlijk ijkmoment. Op basis van informatie en analyse van de stand van zaken op 1 januari kan dan een voorstel worden voorbereid voor actualisering van de programmering.

Ook tijdens de Omgevingsdag aan het einde van het jaar kan de programmering worden aangepast voor planontwikkelingen, die voldoende gevorderd zijn en een stap verder in de programmering kunnen worden geschoven. Dit om te voorkomen dat er onnodige vertraging kan ontstaan in het programmeringsproces.

Uitschrijven zoekopdrachten

De behoefte aan ontwikkelruimte voor bedrijven vormt het uitgangspunt voor het uitschrijven van een zoekopdracht. Deze bevat in ieder geval informatie over het type werkmilieu, de ruimtevraag (netto-oppervlak) en het zoekgebied. Tevens kunnen ruimtelijke randvoorwaarden en uitgangspunten (als criteria) worden meegegeven, passend in het kwaliteitskader van de Brainport Principes (zie hoofdstuk 7). Ook de Regionale Ontwikkelstrategie Zuidoost Brabant geeft richting aan de randvoorwaarden en

uitgangspunten. Tenslotte wordt ook afgesproken wie de opdrachtnemer is, oftewel wie de zoekopdracht gaat uitvoeren.

Meerdere strategische processen hebben invloed op ontwikkeling werklocaties

De economische visie en de ruimtevraag voor werklocaties spelen ook een rol in processen rondom nieuwe ruimtelijke visies en beleid op regionaal en provinciaal niveau. Het zijn wederkerige processen als ze niet bij elkaar worden gebracht. Enerzijds kunnen de ambities en ruimtevragen voor werklocaties invloed op andere processen. Anderzijds kan het ook andersom het geval zijn, als economische ambities en ruimtevragen niet tijdig worden ingepast in die processen.

Daarnaast vinden er ook steeds meer afstemmingsprocessen plaats die de regio Zuidoost Brabant overstijgen, omdat de regio zo'n sterke groei kent op allerlei vlakken. De afstemming heeft ook betrekking op het realiseren van werklocaties en werkmilieus, bijvoorbeeld omdat bepaalde bedrijfsactiviteiten niet in het economisch profiel van de regio passen.

Governance voor de strategische opgave

Het Bestuurlijk Overleg Werklocaties (ondersteund door het Ambtelijk Overleg Werklocaties) is primair verantwoordelijk voor de strategische opgave om de gewenste economische ontwikkeling in de regio ruimtelijk te kunnen faciliteren op werklocaties. Naast de programmering zelf is het bestuurlijk en ambtelijke overleg werklocaties ook het primaire aanspreekpunt voor overleggen met andere werkvelden en voor bovenregionale overleggen en processen. Zij voeren daarmee regie op he gehele speelveld dat samenhangt met de ontwikkeling van werklocaties in de regio.

Voor wat betreft de programmering voert het Bestuurlijk Overleg Werklocaties regie op de te verrichten werkzaamheden en bereidt de bestuurlijke afstemming en besluitvorming richting de Omgevingsdag voor. Dit wordt begeleid en voorbereid door de Ambtelijke Overleg Werklocaties. De informatie voor de monitoring wordt door de ambtelijk trekkers opgehaald in de subregio's. Samen met enkele medewerkers van elke subregio wordt de informatie geanalyseerd en voorzien van conclusies. Op basis hiervan worden voorstellen voor de actualisering van de programmering gemaakt, waaronder nieuwe zoekopdrachten. Het is mogelijk dat gemeenten, subregio's of ontwikkelcoalities zelf verzoeken voor locatiestudies indienen. Met name bij het reguliere werkmilieu zal hiervan sprake zijn, omdat die aansluit bij de lokale ruimtebehoefte.

Het Bestuurlijk Overleg Werklocaties beoordeelt de actualiseringsvoorstellen en nieuwe zoekopdrachten en stemmen af welke ontwikkelingen rijp zijn om naar de Omgevingsdag te brengen.

De programmering wordt jaarlijks op basis van een monitoringsrapport geactualiseerd en ter instemming ingebracht tijdens de Omgevingsdag die in de zomer plaatsvindt. Om de actuele aanbodsituatie te monitoren is de jaarafsluiting een natuurlijk ijkmoment. Op basis van informatie en analyse van de stand van zaken op 1 januari kan dan een voorstel worden voorbereid voor actualisering van de programmering.

Ook tijdens de Omgevingsdag aan het einde van het jaar kan de programmering worden aangepast voor planontwikkelingen, die voldoende gevorderd zijn en een stap verder in de programmering kunnen worden geschoven. Dit om te voorkomen dat er onnodige vertraging kan ontstaan in het programmeringsproces.

4.3.2 Onderzoeksfase

In de onderzoeksfase worden de zoekopdrachten uitgevoerd door met behulp van locatie-onderzoeken de voorkeurslocatie(s) en de kaders voor nieuwe werklocaties te bepalen. Dit doen betreffende gemeenten samen met alle relevante partijen inclusief de provincie en waterschappen om te zorgen dat de beoogde locaties conform de relevante ontwikkelprincipes en de economische profilering geschikt zijn. Ook het betrekken van de gemeenteraad kan onderdeel zijn van deze fase. Voor de beoogde locaties wordt een ruimtelijke verkenning en een ontwikkelstrategie opgesteld, om te voldoen aan de uitgangspunten van de opgave en de Brainport Principes van het desbetreffende werkmilieu of werkmilieus (zie hoofdstuk 7). Deze zijn in de zoekopdracht benoemd.

In deze fase worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- **locatieonderzoek(en) en locatiekeuze(s)** conform de diep-rond-breed methodiek uit de Omgevingsverordening Noord-Brabant (zie tekstblok 1);
- **een ontwikkelstrategie** op hoofdlijnen, die heldere kaders voor de planvorming bevat.

Inhoudelijke resultaten die behaald dienen te worden om de ontwikkeling van de onderzoeksfase over te laten gaan naar de planvormingsfase zijn:

- **een locatiekeuze of keuzes;**
- **kaders** (op basis van de onderzoeken/ontwikkelstrategie) voor de start van de planvorming;
- **regionale afstemming** via voorbereiding/bespreking in de subregio en in de Ambtelijke- en Bestuurlijk Overleg Werklocaties.

Het is mogelijk dat in de onderzoeksfase blijkt dat een beoogde ontwikkeling niet haalbaar is binnen de gestelde kaders. Dit betekent dat de betreffende onderzoeksvraag dan voor heroverweging of herformulering terug gaat naar de strategische opgave. Dan kan worden bepaald of de zoekvraag eventueel anders of elders ingevuld zal moeten worden.

Tekstblok 1. Diep-rond-breed-methodiek

Diep-rond-breed-methodiek

Door verschillende doelen met elkaar te verweven en slimme combinaties te maken, ontstaat een grotere meerwaarde voor een gebied. Door niet alleen werkgelegenheid te creëren, maar tegelijkertijd ook bij te dragen aan de omslag naar een circulaire economie bijvoorbeeld. De methodiek van 'diep, rond en breed kijken' is een hulpmiddel om aan de voorkant alle belangen te betrekken om uiteindelijk meer snelheid en kwaliteit te leveren.

>. **Een 'diepe' manier van kijken:** we kijken niet alleen naar effecten op de bovenste laag in het hier en nu, maar betrekken hierin de dynamiek en randvoorwaarden die de onderste lagen meegeven. Daarbij kijken we op verschillende schaalniveaus naar gelang een vraagstuk daarom vraagt en benutten we de factor tijd actief. Hierbij kijken we ook naar het verleden, de geschiedenis van de lagen op een plek.

> **Een 'ronde' manier van kijken:** we kijken niet sectoraal maar combineren opgaven en kansen zodat ontwikkelingen optimaal bijdragen aan een circulair, sterk en sociaal Brabant, waarin alle Brabanders zich prettig voelen. Vanuit een gebiedsgerichte insteek. Een nieuwe ronde manier van kijken naar een balans tussen people, planet en profit.

> **Een 'brede' manier van kijken:** wij kijken niet vanuit één gezichtspunt maar betrekken daar veel partijen bij, met al hun gezichtspunten, meningen, wensen, ideeën en belangen.

Zie: Omgevingsvisie Kwaliteit van Brabant, pag. 27 t/m 34, provincie Noord-Brabant, december 2018

Governance in de onderzoeksfase

De opdrachtnemer (zoals afgesproken bij het uitschrijven van de onderzoeksopdracht) is verantwoordelijk voor de uitvoering van de zoekopdracht, zowel inhoudelijk als procesmatig. Daarbij hoor in ieder geval ook de afstemming met provincie en het waterschap. De opdrachtnemer kan een gemeente, een ontwikkelcoalitie danwel een gehele subregio zijn, afhankelijk van de gekozen samenwerking.

Gedurende de uitvoering van de zoekopdracht stemt de opdrachtnemer de voortgang periodiek af met Het Bestuurlijk Overleg Werklocaties (opdrachtgever).

De zoekopdracht wordt in ieder geval afgerond via besluitvorming door college en gemeenteraad. Op basis hiervan kan de gekozen locatie met bijbehorende ontwikkelingskaders voor de planvorming aan het Bestuurlijk Overleg Werklocaties worden aangeboden. Deze locatie kan via de eerstvolgende Omgevingsdag de status ‘geprogrammeerd’ krijgen. De

regionale besluitvorming wordt begeleid en voorbereid door het Ambtelijk Overleg Werklocaties.

Soms komt het voor dat nieuwe ruimte met een beperkte omvang beschikbaar komt aangrenzend aan een bestaande werklocatie. Voor een dergelijke kleine ontwikkeling is het niet nodig om te moeten wachten op een regionaal besluit op de Omgevingsdag. Een locatie met een omvang van minder dan 2 hectare netto bedrijfsgronden kan op basis van een onderbouwd voorstel (incl. onderzoeken en kwaliteitseisen) direct naar de planfase worden gebracht, mits de gemeenten in de betreffende subregio én de provincie daarmee instemmen. De regio moet tijdig geïnformeerd worden over dit plan, zodat de nieuwe ontwikkelruimte in mindering kan worden gebracht van de regionale ruimtebehoefte. Hiervoor moeten deze kleine ontwikkelingen worden opgenomen in de monitoring.

Als een werklocatie naar de planvormingsfase gaat wordt ook afgesproken welke partij of partijen de planvorming gaat uitvoeren. Dat wordt dan de 'opdrachtnemer' voor de planvormingsfase. Tevens kan aanvullend worden afgesproken wanneer de planvorming zal starten en gereed zal zijn. Ook is het denkbaar dat faseringsafspraken worden gemaakt. Dit maakt onderdeel uit van de planvormingsopdracht voor de gekozen werklocatie.

4.3.3 Planvormingsfase

In de planvormingsfase worden de plannen voor de werklocaties uitgewerkt, gericht op het creëren van een titel om uit te geven en te kunnen realiseren. In deze fase worden door de opdrachtnemer plannen opgesteld voor nieuwe werklocaties binnen de kaders die in onderzoeksfase zijn bepaald/geformuleerd. Alle noodzakelijke onderzoeken worden uitgevoerd, afspraken over de nutsvoorzieningen worden gemaakt en er wordt voorzien in de juridisch-planologische borging van de geplande activiteiten (omgevingsplan, inclusief economische profilering, plan MER beoordeling en/of plan MER). Dit wordt door de opdrachtnemer gedaan in dialoog met stakeholders, de omgeving en andere belanghebbenden. Ook het verwerven van de benodigde gronden, danwel het maken van afspraken met grondeigenaren, maakt onderdeel uit van deze fase.

Bij een private ontwikkeling worden de afspraken vastgelegd in een contractueel afsprakenkader (samenwerkingsovereenkomst en daaropvolgende anterieure overeenkomst), waarin wordt geborgd dat ook private partijen zich houden aan de regionale afspraken met betrekking tot profilering en kwaliteitscriteria.

Resultaten die behaald dienen te worden om de ontwikkeling van de planvormingsfase over te laten gaan naar de uitvoeringsfase zijn in ieder geval:

> een onherroepelijk omgevingsplan;
> uitgifteprotocol, oprichten parkmanagement en/of ondernemersvereniging, afspraken over fasering, aanvullende voorwaarden en overige

borgingsinstrumenten (zoals antispeculatiebedingen, verhuurverboden, verplichte ontwikkeltermijnen etc.).

Om in de volgende fase regie te kunnen hebben op de gronduitgifte is het in kader van Didam-arrest noodzakelijk om een transparant en navolgbaar uitgifteprotocol op te stellen. Afgesproken is om als regio een model-uitgifteprotocol op te stellen, die dan per ontwikkeling uitgewerkt kan worden.

Governance in de planvormingsfase

De opdrachtnemer (zoals afgesproken bij het uitschrijven van de onderzoeksopdracht) is verantwoordelijk voor het uitwerken van plan voor de betreffende werklocatie, zowel inhoudelijk als procesmatig. Daarbij hoor in ieder geval ook de afstemming met provincie en het waterschap. De opdrachtnemer kan een gemeente, een ontwikkelcoalitie danwel een gehele subregio zijn, afhankelijk van de gekozen samenwerking.

Gedurende de planvorming stemt de opdrachtnemer de voortgang periodiek af met het Bestuurlijk Overleg Werklocaties.

De planvorming wordt in principe afgerond via besluitvorming door college en gemeenteraad. Echter pas als een omgevingsplan onherroepelijk wordt kan de planvormingsfase pas als afgerond worden gezien. Als ook aan de andere voorwaarden is voldaan, kan de werklocatie geheel of gefaseerd (afhankelijk van regionaal gemaakte afspraken) naar de uitvoeringsfase worden verplaatst. Het uitgewerkte plan, alle benodigde resultaten en eventueel een faseringsvoorstel worden ter besluitvorming via het Bestuurlijk Overleg Werklocaties op de Omgevingsdag geagendeerd. De instemming kan alleen worden onthouden als het plan niet binnen de eerder gemaakte afspraken past, danwel als op dat moment sprake is van overaanbod van betreffend werkmilieu in de regio.

4.3.4 Uitvoeringsfase

In de uitvoeringsfase worden werklocaties al dan niet gefaseerd gerealiseerd. De gronden worden met toepassing van het uitgifteprotocol door gemeente (of marktpartij) uitgegeven. In deze fase vindt ook het selectief alloceren van bedrijven plaats. In hoofdstuk 5 wordt het selectief alloceren toegelicht.

Het resultaat dat behaald wordt na afronding van de uitvoeringsfase:

> uitgegeven bedrijfskavels;
> juiste bedrijf op de juiste plek.

Governance in de uitvoeringsfase

De realisatie van bedrijventerreinen ligt in handen van gemeenten of een ontwikkelcoalitie; hiertoe kunnen ook private partijen behoren.

De betreffende gemeente informeert het Bestuurlijk Overleg Werklocaties via de subregio periodiek over de voortgang van de uitgifte. Op basis van deze informatie kan de programmering actueel gehouden worden. Indien sprake is van afspraken over fasering, kondigt de betreffende gemeente de beoogde start van elke volgende fase via de subregio bij het Bestuurlijke Overleg Werklocaties. En als er onvoorziene ontwikkelingen zich voordoen, kan het Bestuurlijk Overleg Werklocaties bijsturen als dat nodig is.

De systematiek van het adaptief programmeren wordt in dit schema samengevat:

Regionale governance matrix (ontwikkelingen >2 ha)

	Strategische opgave	Onderzoeksfase	Planvormingsfase	Uitvoeringsfase
Opdrachtgever	Bestuurlijk Overleg Werklocaties (BOW) voert regie over de strategische opgaven, is aanspreekpunt voor bovenregionale overleggen en andere werkvelden, voert regie op programmering en stemt in met onderzoeksopdrachten	Bestuurlijk Overleg Werklocaties	Bestuurlijk Overleg Werklocaties	Bestuurlijk Overleg Werklocaties
Opdrachtnemer	Het Ambtelijk Overleg Werklocaties ondersteunt en adviseert BOW en voert specifieke opdrachten van BOW uit. Ambtelijk aanspreekpunt voor bovenregionale overleggen en andere werkvelden	Gemeente of een ontwikkelcoalitie (zoals afgesproken bij het uitschrijven van de onderzoeksopdracht)	Gemeente of een ontwikkelcoalitie (zoals afgesproken bij het uitschrijven van de onderzoeksopdracht)	Gemeente of een ontwikkelcoalitie (zoals afgesproken bij het uitschrijven van de onderzoeksopdracht)
Resultaat om naar volgende fase te kunnen	- een zoekopdracht met informatie over het type werkmilieu, de ruimtevraag (netto-oppervlak) en het beoogde zoekgebied. - eventuele ruimtelijke randvoorwaarden en uitgangspunten passend in het kwaliteitskader H7	- een locatiekeuze of keuzes - Besluitvorming door college en gemeenteraad - kaders (op basis van de onderzoeken/ontwikkel strategie) voor de start van de planvorming - regionale afstemming via subregio en in de Ambtelijke- en Bestuurlijk Overleg Werklocaties. - Besluitvorming omgevingsdag	- besluitvorming door college en gemeenteraad. - een onherroepelijk omgevingsplan - uitgifteprotocol - oprichten parkmanagement en/of ondernemersvereniging - afspraken over fasering - eventuele aanvullende voorwaarden en overige borgingsinstrumenten - Afspraken via Omgevingsdag over eventuele fasering	- uitgegeven bedrijfskavels - juiste bedrijf op de juiste plek.
Monitoring	Via een jaarlijkse monitoring wordt in beeld gebracht welke werklocaties in de pijplijn zitten, wat de voortgang ervan is en welke ontwikkelruimte reeds is uitgegeven.	Gedurende de uitvoering van de zoekopdracht stemt de opdrachtnemer de voortgang van de onderzoeken periodiek af met het Bestuurlijk Overleg Werklocaties	Gedurende de planvorming stemt de opdrachtnemer de voortgang periodiek af met het Bestuurlijk Overleg Werklocaties.	Opdrachtnemer informeert het Bestuurlijk Overleg Werklocaties via de subregio periodiek over de voortgang van de uitgifte.

Selectief alloceren: het juiste bedrijf op de juiste plek

5

5.1 Inleiding

Gemeenten, zowel individueel als gezamenlijk, koesteren het gevestigde bedrijfsleven, van klein tot groot, in welke sector dan ook. Zij vormen de basis voor het verdienvermogen, niet alleen voor de ondernemers en investeerders zelf, maar vooral ook voor de burgers, andere bedrijven, instellingen en verenigingsleven. Actief maatschappelijk betrokken bedrijfsleven biedt randvoorwaarden voor brede welvaart in de hele regio. Koesteren betekent ten eerste dat gemeenten, samen met het bedrijfsleven, de bestaande werklocaties vitaal moeten houden. Hierdoor blijven bestaande bedrijven zich thuis voelen en wordt samen gezocht naar ruimte voor ontwikkeling. In hoofdstuk 6 wordt daar verder op in gegaan. Ten tweede betekent het, dat indien de ruimtevraag niet op de bestaande locatie gerealiseerd kan worden, er mogelijkheden zijn om te verplaatsen naar een gewenste en passende plek. Daar gaat dit hoofdstuk over. Beschreven wordt hoe de daadwerkelijke facilitering van ruimtelijke groei in de vorm van (her)vestiging van bedrijven in de uitvoeringsfase plaats vindt.

Het ‘selectief alloceren vormt, naast het ‘adaptief programmeren’, een belangrijke pijler onder de regionale ruimtelijk-economische strategie. Hierbij gaat het om de wijze waarop gemeenten er samen voor zorgen dat ‘het juiste bedrijf op de juiste plek’ landt. Daarbij komt dat ruimte schaars is en dat de regionale ambitie is om het economisch profiel te versterken. Selectief zijn is daarom noodzakelijk om ruimte te blijven houden om de gewenste bedrijfsontwikkelingen te kunnen faciliteren.

Alloceren gaat primair over de nieuwvestiging en verplaatsing van bedrijven. Daarbij staat voorop dat bedrijven uiteindelijk zelf de keuze maken in waar zij zich vestigen. Overheden kunnen bedrijven wel stimuleren en faciliteren om te groeien of zich te vestigen op de gewenste locaties.
Daarnaast kunnen overheden kaders stellen om hier op een goede manier sturing aan te geven.

5.2 Selectief alloceren op basis van regionale meerwaarde

Via het proces van programmering, zoals beschreven in hoofdstuk 4, wordt per werklocatie duidelijk voor welke type bedrijfsactiviteiten de locatie ruimte biedt. Aan de hand van omgevingsplan en uitgifteprotocol heeft een gemeente voldoende handvatten om selectief te kunnen zijn om het juiste bedrijf op de juiste plek te laten landen. In veel gevallen zal die werkwijze volstaan. Er zullen zich echter ook vragen van bestaande bedrijven in de regio voordoen, die niet binnen de kaders vallen en die een gemeente wel wil faciliteren omdat ze op een bepaalde manier een belangrijk (ondersteunend, faciliterend) zijn voor het gehele ecosysteem of voor het leven

van inwoners van de regio. Het gaat dan om bedrijven die zich binnen de (sub)regio willen verplaatsen of uitbreiden.

Dit vraagt om maatwerk, omdat vooraf niet alle ontwikkelingen te voorzien en in regels te vatten zijn. Er geldt voor deze gevallen de hardheidsclausule dat per geval op basis van een goede motivatie kan worden afgewogen of de ruimtevraag van een bedrijf kan worden gefaciliteerd. Indien sprake is van verplaatsing geldt dat er een locatie achterblijft, die weer kansen biedt voor andere (betere) bedrijfsontwikkelingen. Dit kan onderdeel zijn van de onderbouwing om een uitzondering op de regel te faciliteren. Gemeenten hebben de intentie om te willen sturen op een passende invulling van de achterblijvende locatie. Hiervoor meer aandacht in hoofdstuk 6.

Andere argumenten om maatwerk te kunnen leveren, zijn dat het bedrijf een duidelijke maatschappelijke en regionale meerwaarde heeft voor het ecosysteem. Dit kan worden aangetoond via onderstaande elementen (gebaseerd op rapportage Handreiking regionale meerwaarde van Stec[7)]:

> **Regionale verbondenheid**
Bedrijven kunnen op meerdere manieren regionaal verbonden zijn – zowel fysiek, economisch als maatschappelijk. Zo kan het bedrijf een belangrijke werkgever zijn voor een groep mensen in de regio, of kan het bedrijf sterk gericht zijn op samenwerking met andere bedrijven binnen het economisch profiel. Bedrijven die relaties hebben met regionale onderwijs- en kennisinstellingen dragen bij aan het bevorderen van educatieve en innovatieve initiatieven, maar ook bedrijven die hun toeleveranciers en afnemers in de regio hebben, zijn regionaal gebonden.

> **Economische meerwaarde**
De mate waarin een bedrijf economische meerwaarde levert is onder andere zichtbaar door de bijdrage aan de werkgelegenheid en passendheid binnen het economisch profiel, maar bijvoorbeeld ook aan de mate waarin een bedrijf een bijdrage levert aan het innovatievermogen van de regio.

> **Maatschappelijke meerwaarde**
Met maatschappelijke meerwaarde wordt bedoelt de bijdrage van bedrijven aan bijvoorbeeld een inclusieve samenleving zoals het bieden van werk aan mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt, maar ook bedrijven die een bijdrage leveren aan circulaire activiteiten, of aan oplossingen voor de huisvestingsopgave. Ook een bijdrage aan het lokale verenigingsleven wordt als maatschappelijke meerwaarde gezien.

> **Ruimtelijke criteria**
Naast het leveren van meerwaarde als bedrijf, zijn er ook ruimtelijke criteria die meewegen in het alloceren van bedrijven. Hiervoor gelden Brainport Principes (zie hoofdstuk 7). De ruimte is schaars; daar moet goed en zorg-

[7] Ploem, H. et al. (2023), Handreiking (regionale) meerwaarde (nr. 22.230), Stec Groep (8 februari 2023).

vuldig mee om worden gegaan. Dat doen overheden door werklocaties op de juiste plekken te programmeren. Ook bedrijven leveren hier een bijdrage aan. Ondernemers moeten bijvoorbeeld aan kunnen tonen in welke mate ze meervoudig ruimte gebruiken en op welke manier zij de kavel en het vastgoed kwalitatief en duurzaam ontwikkelen. Als sprake is van verplaatsing moeten ook afspraken worden gemaakt over herontwikkeling van de achterblijvende locatie.

5.3 Afweging en afstemming: subregionale bedrijvenloketten

Afgelopen jaren zijn in enkele subregio's bedrijvenloketten ingesteld, die worden gevormd door de gemeentelijke bedrijfscontactfunctionarissen of accountmanagers in betreffende subregio. De A2-gemeenten kennen geen loket. Afgesproken is dat de A2-gemeenten zorgt voor een afstemmingsstructuur die past bij de drie gemeenten en het gevraagde product kan leveren.

Bedrijfscontactfunctionarissen en accountmanagers beschikken over actuele marktkennis en waardevolle inzichten in beschikbare bedrijfslocaties. Primair doel van de samenwerking in bedrijvenloketten is om gezamenlijk te zoeken naar mogelijkheden om ruimtevragen van bedrijven te beantwoorden die lokaal niet opgelost kunnen worden. Daarnaast worden binnen de loketten kennis en ervaring uitgewisseld, dat bijdraagt aan het lerende vermogen in de regio.

De subregionale bedrijfsloketten (of vergelijkbare subregionale samenwerking) hebben en houden een belangrijke faciliterende rol bij het selectief alloceren van bedrijven. Daarbij wordt dan ook steeds inhoudelijk afgewogen of een locatie wel passend is voor een bepaald bedrijf. De binnenkomende vragen worden op een leadlijst geplaatst. Ook worden binnen de loketten informatie uitgewisseld over ontwikkelingen met betrekking tot uitgifte of uitbreiding van bedrijven op bestaande werklocaties.

Om deze kennis nog beter te kunnen benutten en bedrijven beter te faciliteren is het zaak dat er periodieke afstemming en kennisuitwisseling tussen de bedrijfsloketten plaats gaat vinden binnen de regio. Deze kennisuitwisseling zou zeker moeten bestaan uit het vergelijken van subregionale leadlijsten voor de grootschalige werkmilieus en het bespreken van huisvestingscasussen die in de desbetreffende subregio wellicht niet kunnen landen maar wel potentiële meerwaarde voor de regio als geheel hebben.

Het overleg in een bedrijvenloket wordt voorgezeten door een (onafhankelijk) voorzitter die verantwoordelijk is voor het nakomen van de procesafspraken, het faciliteren van de advisering en indien nodig de bestuurlijke escalatie. Deze voorzitter kan afkomstig zijn uit een deelnemende

gemeente. Het subregionaal bedrijvenloket komt frequent bijeen om alle leads en aanvragen binnen de subregio te bespreken, en adviezen te geven over de passendheid van bedrijven op een bepaalde locatie die aan hen wordt aangeboden.

De voorzitters van de bedrijvenloketten (danwel vertegenwoordiger van een subregio zonder loket) stemmen periodiek met elkaar af:

> Om informatie en leadlijsten met elkaar uit te wisselen, zodat een totaaloverzicht in de regio ontstaat. Zo wordt bijvoorbeeld ook voorkomen dat een bedrijf in meerder subregio's op eenzelfde zoekvraag heeft neergelegd.
> Bij ruimtevragen groter dan 1 hectare zal via de voorzitters afstemming worden gezocht met de andere bedrijfsloketten. Ook kunnen huisvestingscasussen worden besproken die in de desbetreffende subregio wellicht niet kunnen landen maar wel potentiële meerwaarde voor de regio als geheel hebben. Dan wordt afgestemd in welke subregio de betreffende vraag het beste gefaciliteerd kan worden.
> Indien een ruimtevraag niet binnen een subregio gefaciliteerd kan worden, zal de voorzitter van het betreffende bedrijvenloket contact leggen met de andere bedrijvenloketten.

5.4 Governance

Voor ruimtevragen van bedrijven die niet passen binnen het economisch profiel van de regio en de subregio zijn de bedrijvenloketten (of subregionale afstemming als loket ontbreekt) aan zet om deze te voorzien van een advies aan betreffende gemeente over de regionale meerwaarde van het bedrijf. Om tot een advies te komen kan de kennis en expertise van Brainport Development worden ingezet.

De inzet is om met de deelnemers van het bedrijvenloket tot overeenstemming te komen. Als gezamenlijk wordt besloten om in te stemmen met een verzoek tot vestiging/uitbreiding van een bedrijf kan worden meegewerkt door de betreffende gemeente. Als er geen consensus ontstaat, wordt er bestuurlijk geëscaleerd. In eerste instantie vindt bespreking en besluitvorming plaats in het subregionale bestuurlijk overleg. Bij grote afwijkingen van de kaders en randvoorwaarden, inzichtverschillen tussen gemeenten of subregio's, wanneer de casus de subregio's overstijgt of wanneer om andere redenen hiertoe van belang wordt geacht, wordt de casus besproken in het bestuurlijk overleg van de bestuurlijke kartrekkers (inclusief de provincie).

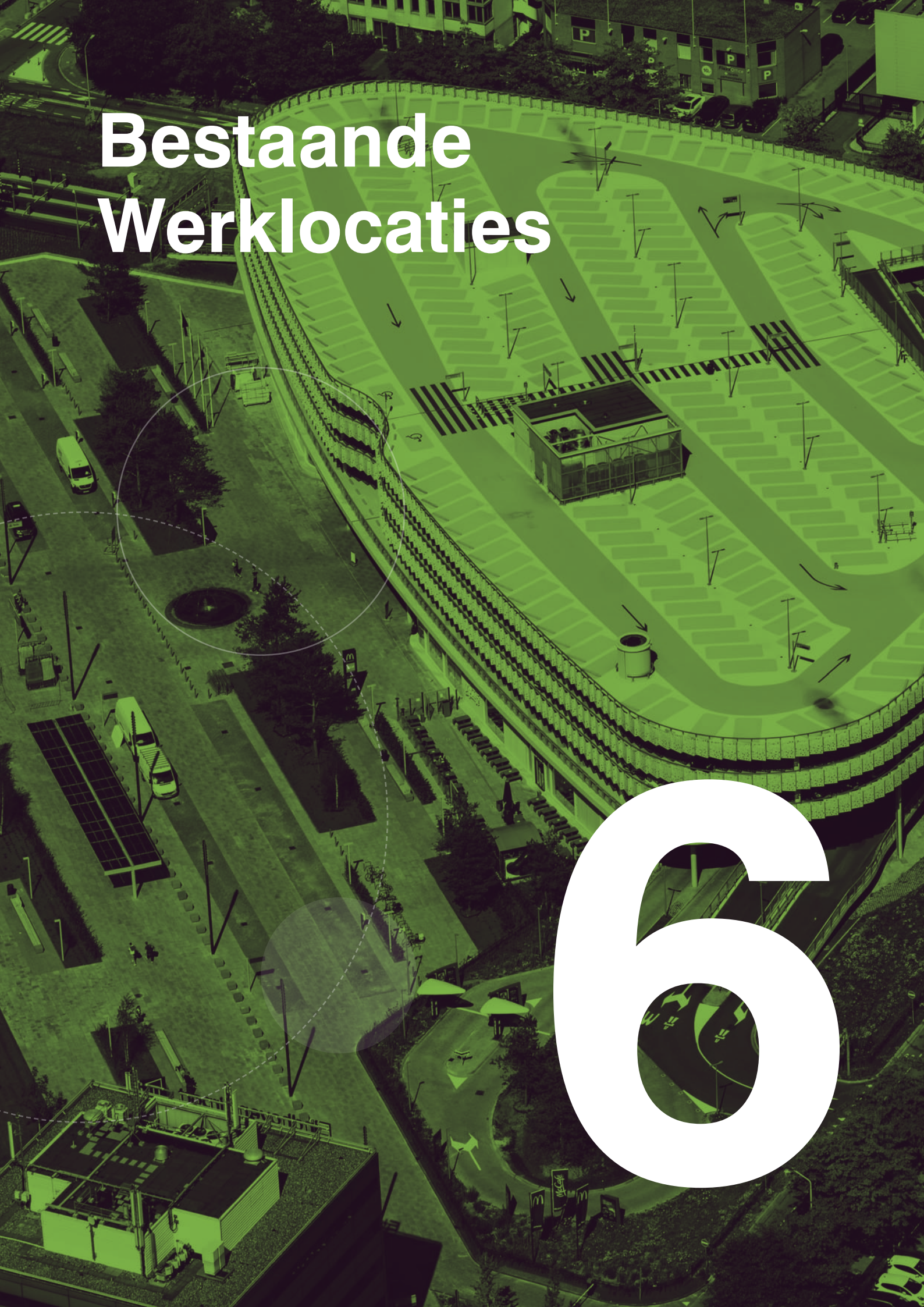
5.5 Contact, leadlijsten, intake

Bedrijfscontactfunctionarissen en accountmanagers staan vanuit hun rol in goed contact met ondernemers en hebben daardoor een goed beeld bij de ruimtebehoefte van de markt. Vanuit deze gesprekken zal een eerste 'schifting' van belangstellenden plaatsvinden. Omdat deze functionarissen bedrijven niet alleen kunnen verleiden zich op de juiste plek te vestigen, maar in voorkomende gevallen ook duidelijk kunnen maken dat de regio geen plek biedt aan bepaalde bedrijven.
Om overzicht te houden over alle belangstellenden, maken wordt een overzicht van leads gemaakt.

Elk bedrijf dat belangstelling heeft voor vestiging, verplaatsing of uitbreiding wordt gevraagd een intakeformulier in te dienen bij het betreffende bedrijvenloket. Het intakeformulier maakt inzichtelijk in hoeverre de belangstellende onder andere voldoet aan de criteria regionale meerwaarde en ruimtelijke kwaliteit. De concretisering van de kwalitatieve criteria wordt meegenomen in de verdere uitwerking van het kwaliteitskader (zie hoofdstuk 7). Zo wordt, ook in het kader van het Didam-arrest, een transparant proces ingericht voor de verkoop van nieuwe kavels. Om de intakeformulieren te beoordelen, wordt er na de uitwerking van het kwaliteitskader een afwegingskader opgesteld. In dit afwegingskader wordt per criterium bepaald hoe het wordt beoordeeld en hoe zwaar die beoordeling ten opzichte van andere criteria weegt.

Om de samenwerking en afstemming te bevorderen en ten behoeve van een eenduidige regionale monitoring is het noodzakelijk dat de subregio's dezelfde informatie verzamelen en beheren. Dit kan via het hanteren eenzelfde opzet van intakeformulieren en leadlijsten. Het is logisch om deze qua opzet en systematiek aan te laten sluiten bij de criteria voor regionale meerwaarde.

Bestaande Werklocaties

6

6.1. Inleiding

Het belang van bestaande bedrijventerreinen

Rond 2030 bestaat het Nederlandse areaal aan bedrijventerreinen voor 90% uit bedrijventerreinen die in 2024 al bestonden[8] . Datzelfde geldt voor de Metropoolregio Eindhoven op basis van de provinciale prognose op basis van EIB hoog. Deze regio telt 144 bestaande bedrijventerreinen met een totaal netto oppervlakte van 3.587 hectare[9]. Dat is 3,0% van het oppervlak van de regio, maar hier werkt maar liefst 41% van alle werknemers, ruim 188.000 mensen en met elkaar leveren die ruim 45% van de economische toegevoegde economische waarde. Brainport is het technologische hart van Nederland. Het bedrijfsleven investeert hier jaarlijks 3 miljard euro in onderzoek en ontwikkeling, het merendeel op bedrijventerreinen.

Samenwerking op bedrijventerreinen is nodig om bedrijventerreinen vitaal te houden. Het is de basis voor organisatie van het lokale bedrijfsleven en het ontstaan van allerlei lokaal gebonden maatschappelijke activiteiten. Bedrijventerreinen dragen bij aan de sociale cohesie en leefbaarheid van steden en dorpen.

Kansen op verduurzaming

Er liggen volop kansen op verduurzaming en vergroening op bestaande bedrijventerreinen. Vanwege de schaalgrootte kan op bedrijventerreinen op 40% van de daken zonnestroom opgewekt worden, die in 30 tot 35% van het elektriciteitsverbruik op het terrein voorziet. Kanttekening hierbij is de netcongestie, die tot ongeveer 2030 nog problemen oplevert. Een ander voorbeeld zijn de kansen die er liggen op het gebied van klimaatadaptatie. Bedrijventerreinen hebben 80 tot 90% kans op wateroverlast en problemen met hittestress. Aanleg van groenstructuren en waterpartijen kan de waarde aan vastgoed op bedrijventerreinen met 4 tot 8% doen stijgen. Het realiseren van collectieve voorzieningen, zoals collectief parkeren, kan een bijdrage leveren aan efficiënt ruimtegebruik. Bedrijventerreinen leveren een belangrijke bijdrage aan de grote maatschappelijke opgaven van deze tijd.

[8] https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzame-bedrijventerreinen
[9] https://data-portaal-noord-brabant.hub.arcgis.com/

Landelijke ontwikkelingen

De Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) heeft op verzoek van de regering in oktober 2023 een advies uitgebracht 'Samen werken: kiezen voor toekomstbestendige bedrijventerreinen'[10]. De aanbevelingen concentreren zich het op realiseren van duurzame bedrijventerreinen, verregaande samenwerking op bedrijventerreinen en een heldere rolverdeling voor ministerie van EZK, provincie en gemeente.

Enkele kernpunten uit het advies:

> **Verduurzaming:** De Rli brengt in kaart wat er aan verduurzaming op bestaande bedrijventerreinen mogelijk is, wat dat voor bedrijven en de samenleving kan opleveren en welke acties van de overheid nodig zijn om dit proces in beweging te krijgen.
> **Georganiseerde samenwerking:** Veel van de benodigde duurzaamheidsmaatregelen kunnen bedrijven zelfstandig nemen, maar voor een groot aantal is georganiseerde samenwerking op bedrijventerreinen cruciaal. Zonder hulp van de overheid krijgen ondernemers deze samenwerking onvoldoende van de grond, waardoor cruciale kansen onbenut blijven.
> **Rol van gemeenten:** Gemeenten spelen een belangrijke rol bij het faciliteren van duurzame ontwikkeling op bedrijventerreinen. Ze kunnen heldere doelen stellen, ondernemers ondersteunen en het opzetten van parkmanagement bevorderen.

Kortom, de Rli pleit voor een gezamenlijke inspanning van overheid, bedrijven en gemeenten om bestaande bedrijventerreinen toekomstbestendig en duurzaam te maken.

[10] https://www.rli.nl/sites/default/files/rli-advies_samen_werken_-_kiezen_voor_toekomstbestendige_bedrijventerreinen_2.pdf

Gezamenlijke aanpak regiogemeenten

De Metropoolregio Eindhoven met zijn Brainport ecosysteem, staat voor een significante uitdaging: het intensiveren, revitaliseren en soms transformeren van bestaande bedrijventerreinen om economische groei te kunnen faciliteren, stimuleren en de terreinen toekomstbestendig te maken. Dit is een ambitieuze, maar noodzakelijke en haalbare missie. Door samenwerking, innovatie en een focus op duurzaamheid, kunnen deze terreinen worden omgevormd tot levendige en waardevolle gebieden die bijdragen aan de economische kracht en leefbaarheid van de regio.

Afgelopen jaren werd binnen gemeenten het belang van bestaande bedrijventerreinen weliswaar erkend, maar wordt het nog niet altijd als kerntaak beschouwd om op te acteren. Dit komt o.a. omdat een bedrijventerrein meestal voor driekwart in eigendom is van particulieren en de gemeente zich vooral beperkt tot klein en groot fysiek onderhoud van de

openbare ruimte. Daarna is het vaak zowel voor bedrijven als gemeente weer ‘business as usual’.

Gezien het belang voor het hebben van een aantrekkelijk aanbod aan werklocaties kunnen de gemeenten deze kerntaak van onderop oppakken en elkaars kennis, ervaring en capaciteit samen inzetten. Daarmee kunnen de taken beter en efficiënter worden uitgevoerd; en kan samen meer worden geleerd van elkaar. De 21 regiogemeenten gaan dit samen organiseren.

Uitvoeringsstrategie en -agenda bestaande werklocaties.

Dit hoofdstuk biedt de basis voor een agendasetting en gestructureerde aanpak van deze terreinen, met een focus op de volgende relevante onderwerpen: intensivering van het ruimtegebruik, revitalisering/ herstructurering, transformatie naar woningbouw, de implementatie van parkmanagement. De relatie van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen met het gebruik van VAB’s kan niet los van elkaar worden bezien. Daarom is dit onderwerp eveneens opgenomen in dit hoofdstuk. Per paragraaf wordt in deze ontwikkelstrategie het belang van het onderwerp op bestaande bedrijventerreinen geduid. In de uitvoeringsagenda wordt uitgewerkt wat de gemeenten daadwerkelijk samen gaan oppakken en hoe dit wordt gaan georganiseerd.

6.2 Intensivering

Ruimte in Nederland wordt steeds schaarser. Elke vierkante meter, die niet van functie hoeft te veranderen, is pure winst. Niet alleen in ruimte, want functiewijziging leidt steeds vaker tot tijdrovende en slepende procedures. Intensivering van het gebruik van bedrijventerreinen kan leiden tot een verhoogde economische output en een efficiënter gebruik van de beschikbare ruimte.
Bij intensivering zijn twee dimensies van belang. De eerste dimensie is optimalisatie en meervoudig ruimtegebruik. De tweede dimensie is het juiste bedrijf op de juiste plek. Bedrijventerreinen bieden enige vorm van hinder. Optimaal ruimtegebruik houdt in dat deze terreinen optimaal gebruikt worden voor de milieucategorie waarvoor ze bedoeld zijn en dus niet door lichtere bedrijfsfuncties en andere functies. Hierbij gaat het vooral ook om het benutten van bebouwingsmogelijkheden in oppervlak en bouwhoogte).

Daarnaast is er bijna altijd wel sprake van enige leegstand op een bedrijventerrein. Een leegstandspercentage van 5% in de markt wordt beschouwd als gezond om voldoende schuifruimte te hebben voor nieuwvestiging van bijvoorbeeld starters, groei en doorschuifmogelijkheden. Met weinig aanbod aan nieuwe bedrijfsgrond en weinig leegstand komt de markt op slot te zitten. Uitzonderlijk veel leegstand op (een deel van) een terrein kan een indicatie zijn van een verslechterd vestigingsklimaat ter plaatse. In dat

geval zou een revitaliserings- en/of herstructureringsaanpak nodig kunnen zijn (zie ook paragraaf 6.3).

Een aanpak om intensiveringsmogelijkheden op bedrijventerreinen te onderzoeken en prioriteren met vier vragen:

- Op welke terreinen is de floor space index en/of de terreinquotiënt laag?
- Op welke terreinen zijn restruimten en/of grootschalige leegstand beschikbaar (bijvoorbeeld grootschalig parkeerterrein, open opslag, et cetera)?
- Op welke terreinen wordt de maximale planologische mogelijkheden niet benut?
- Op welke terreinen is het delen en mengen van functies ook nog een optie?

De intensivering van werklocaties kan pas daadwerkelijk plaatsvinden als bedrijven in beweging komen. Oftewel als ze investeren op hun locatie danwel verhuizen. Als deze laatste situatie zich voordoet is sprake van een achterblijvende locatie. De kansen voor intensivering kunnen worden benut als afspraken met de nieuwe eigenaar of bedrijf kunnen worden gemaakt over de herontwikkeling van de locatie. Om daar grip op te krijgen is regionale samenwerking van belang. Als een bedrijf verhuist naar een andere locatie, dient de gemeente waarin de nieuwe bedrijfslocatie ligt afspraken met het bedrijf maken over de achterblijvende locatie. Dit kan alleen regionaal worden opgepakt.

6.3 Revitalisering/herstructurering

Efficiënt ruimtegebruik en revitalisering zijn cruciaal voor de duurzaamheid en aantrekkelijkheid van bedrijventerreinen. Revitalisering impliceert al dat de werkomgeving niet meer vitaal is. Ook bedrijventerreinen hebben een levenscyclus ook omdat allerlei wensen, eisen en het klimaat veranderen. Zo zal bij revitalisering/herstructurering, net als bij nieuwe werklocaties, de ‘Maatlat voor klimaatadaptieve gebouwde omgeving’[11] moeten worden toegepast. Vaak wordt nog te laat ingezien dat zo’n gebiedsgerichte gezamenlijk aanpak van gemeenten, bedrijven en vastgoedeigenaren nodig is om het tij te keren. Zo’n gezamenlijke aanpak kan een begin zijn om het organiserend vermogen op een bedrijventerrein wezenlijk te verbeteren, vormen van parkmanagement. Daardoor zal de levenscyclus van het terrein minder diepe ups en downs vertonen en zorgen voor een aantrekkelijker vestigingsklimaat. De aanpak is vergelijkbaar met die van een intensiveringsproject, maar is vaak extra complex,

[11] https://klimaatadaptatienederland.nl/hulpmiddelen/overzicht/maatlat-groene-klimaatadaptieve-gebouwde-omgeving/

tijdrovend en kostbaar van aard. Revitalisering kan veel verschillende elementen in zich hebben zoals herstructurering, herinrichting en herontwikkeling. Soms is het bedrijfsleven aan de bal, soms gemeenten, soms een projectontwikkelaar en vaak een mix aan organisaties. Vaak ontstaat bij revitalisering een vorm van parkmanagement. Zo'n complex, vaak meerjarig project, vraagt van gemeenten om programmatisch en op een planmatige manier te werken. En ook strategisch, omdat zich soms kansen voordoen als bedrijven in beweging komen door dat ze op hun locatie gaan uitbreiden of gaan verhuizen. Om die kansen te kunnen benutten is een duidelijk visie of plan nodig.

6.4 Transformatie

De transformatie van sommige bedrijventerreinen en solitaire bedrijfslocaties naar andere bestemmingen kan flink bijdragen aan een specifieke ruimtelijke opgave in een bepaald gebied. Dit geldt onder andere bij een woningbouwopgave, waarbij milieucirkels van gevestigde bedrijven deze ontwikkeling blokkeren. Zo'n transformatie biedt kansen om de leefbaarheid binnen de regio te verhogen, talenten aan te trekken en te behouden. Naast een totale transformatie van een bedrijventerrein naar woningbouwlocatie kan ook gedacht worden aan de transformatie van het type werkmilieu. Daarbij zal de transformatie van regulier werkmilieu naar een gemengd stedelijk werkmilieu het meest voorkomen. Hierbij kunnen mogelijkheden ontstaan voor (her)vestiging van lichtere categorieën bedrijven, die niet passen binnen een regulier werkmilieu, maar wel binnen een gemengd stedelijk werkmilieu. Gezien de prognose en vraag kan dit bijdragen aan de behoefte van een specifieke groep lichtere bedrijven. Deze vorm van transformatie zou eventueel een tussenvorm kunnen zijn als onderdeel van een lange-termijn-plan om een gebied geleidelijk te (laten) transformeren van bedrijventerrein naar woningbouw.

Niet elke transformatie levert zowel op lokaal, subregionaal als regionaal niveau voordelen op. Uiteraard legt transformatie een behoorlijke druk op het gevestigde bedrijfsleven met hun werknemers. Het noopt hen tot acties zoals verplaatsen, fuseren, nieuw bouwen, verhuizen, saneren. Ook voor de gemeenten kost dit inzet van middelen en menskracht. Bovendien dient rekening gehouden te worden met een vervangingsvraag naar nieuwe bedrijfskavels. Daarom dient het middel van transformatie beperkt en selectief ingezet te worden en onderdeel uit te maken van de Regionale Programmering Werklocaties en Woningbouwprogramma, waardoor werklocaties in samenhang worden geprogrammeerd.

6.5 Parkmanagement

Parkmanagement omvat georganiseerde samenwerking tussen ondernemers, gemeenten en parkmanagers om bedrijventerreinen duurzaam en efficiënt te beheren en te ontwikkelen. Parkmanagement kan tal van activiteiten omvatten zoals bijvoorbeeld het gezamenlijk beheer van terreinen, collectieve inkoop van diensten, en het bevorderen van duurzaamheid en veiligheid op het terrein. Naast de benefits moeten ook afspraken gemaakt worden over de financiering van parkmanagement, waarvoor o.a. gedacht kan worden aan het opzetten van een ondernemersfonds of BIZ. Probleem van het opstarten van parkmanagement op bestaande bedrijventerreinen is immers dat de noodzaak nog niet algemeen erkend wordt en dat 'free-riders' mee willen liften op de inspanningen van degenen die het initiatief nemen, oftewel degenen die wel mee willen doen en investeren. Het inrichten van parkmanagement is ook onderdeel van het Ruimtelijk Kwaliteitskader (zie hoofdstuk 7).

6.6 Vrijkomende Agrarische Bedrijfsgebouwen (VAB's)

De komende jaren zullen tal van agrarische bedrijven stoppen en willen transformeren naar andere vormen van ondernemerschap. Gezien de schaarse ruimte en selectieve allocatie van bedrijven op bedrijventerreinen, zullen met name lichtere categorieën bedrijven een oplossing zoeken in VAB's voor hun ruimtebehoefte en aanbieders van agrarisch vastgoed zoeken naar invulling van vrijkomende ruimte. De relatie tussen vraag en aanbod van bedrijfsruimte op bedrijventerreinen en in VAB's fungeert als een systeem van communicerend vaten. Het is daarom aan gemeenten om hierop te sturen. Als de ene gemeente actief beperkend beleid voert op gebruik van VAB's en de buurgemeente dit vrij laadt dan zal een 'waterbedeffect' ontstaan. Onderlinge afstemming van VAB-beleid tussen vakgebieden buitengebied en economie én binnen de subregio en regio is dan ook van belang om als gemeente, subregio en regio te kunnen sturen op gebruik van dit soort werklocaties als substituut voor kavels op bedrijventerreinen. Gemeenten kunnen een belangrijke rol spelen om het ontstaan en professionaliseren van parkmanagement op bestaande bedrijventerreinen te stimuleren.

Brainport principes voor toekomstbestendige werklocaties

7

7.1 Regionaal kwaliteitskader

Werklocaties moeten zowel in het heden als in de toekomst een plek bieden aan bedrijvigheid die past bij het economisch profiel van onze regio. Dit vraagt om toekomstbestendige werklocaties, die passen in de Brainportregio. Voor nieuwe werklocaties kan deze vereiste zowel bij de locatiekeuzes als bij het ontwerpen en ontwikkelen van locaties worden meegenomen. Voor bestaande werklocaties vraagt dat een andere aanpak. In hoofdstuk 6 is al aandacht besteed aan onderwerpen die een rol spelen op de bestaande werklocaties.

Het ontwikkelen van toekomstbestendige werklocaties vraagt aandacht voor de kwalitatieve kanten van een ontwikkeling. In de Visie werklocaties is beschreven wat onder toekomstbestendige werklocaties wordt verstaan: werklocaties die bijdragen aan grote transitieopgaven op het gebied van energie, mobiliteit, circulariteit en klimaat en leefomgeving. Tevens dragen toekomstbestendige locaties bij aan een gezond aanbod aan werklocaties: kostbare bedrijfskavel blijven daardoor courant, waardoor ze aantrekkelijk blijven voor bedrijven om er te investeren.
Deze opgaven geven richting aan een regionaal kwaliteitskader dat de Brainport Principes 2024 worden genoemd. Deze zijn richtinggevend voor de locatiekeuze en ontwikkeling van nieuwe werklocaties en de herontwikkeling van bestaande werklocaties. Indien gemeenten op deze thema's eenduidig beleid voeren, zal dat het effect van het kwaliteitskader versterken.

Nieuwe Brainport Principles vervangen oude afspraken

In het verleden zijn in zowel de gehele regio als in de subregio's al verschillende afspraken tidens Omgevingsdagen gemaakt over kwaliteit op werklocaties. Hieronder een kort overzicht van wanneer welke afspraken gemaakt zijn:

> Afspraken Omgevingsdag 19 dec. 2012
> Brainport Principles 2021
> Aanvullende afspraken A2-gemeenten (Visiebedr. ter. 2021) en SGE (Programmering 2021)
> Aanvullende afspraken De Peel 2021

Daarnaast hanteert De Kempen ook enkele aanvullende kwaliteitskaders die een plek moeten krijgen in het nieuwe kwaliteitskader:

> Aanvullende afspraken De Kempen (Ambities en doelstellingen toekomstig aanbod bedrijventerreinen (Antea 2021),
> Ruimte voor bedrijvigheid (Stec 2022) en locatiestudie (BRO 2023))

De inhoud van deze afspraken worden, voor zover nog valide, opgenomen in het nieuwe kwalieitskader. De bovenstaande afspraken komen pas te vervallen nadat het nieuwe kwaliteitskader op eenzelfde detailniveau is uitgewerkt en vastgesteld. Pas vanaf dat moment kan in Zuidoost-Brabant voortaan alleen met het nieuwe kwaliteitskader wordt gewerkt. De voorlopig nog geldende afspraken over kwaliteit werkklocaties zijn als bijlage 2 bij deze Uitvoeringsstrategie opgenomen.

7.2 Toekomstbestendige werklocaties gevat in vijf thema's

Om in de regio te kunnen samenwerken is het van belang om met één kwaliteitskader te werken: de Brainport Principes 2024. Om tot een werkbaar en compleet kwaliteitskader te komen worden de eerder gemaakte afspraken (zie kader) en de in de visie werklocaties beschreven transitie-opgaven gevangen in vijf hoofdthema's die elk weer zijn opgedeeld in een aantal subthema's:

> **Ruimtegebruik**
Het thema ruimtegebruik ziet toe op kwalitatieve eisen met betrekking tot zorgvuldig ruimtegebruik en gebruiksmogelijkheden. De (gedeeltelijk overlappende) subthema's stellen tot doel dat werklocaties en kavels optimaal worden benut. De letterlijke ruimte die er is qua kavelomvang en milieuruimte moet worden gebruikt door bedrijven die deze ruimte ook daadwerkelijk nodig hebben.

> **Bereikbaarheid**
Het thema bereikbaarheid ziet toe op goede en duurzame bereikbaarheid van werklocaties. Het gaat er daarbij om dat werknemers en bezoekers er op een eenvoudige en veilige manier kunnen komen. Voor goederen en transport wordt gestreefd naar multimodale ontsluitingsmogelijkheden die passen bij het type werkmilieu.

> **Duurzaamheid**
Het thema duurzaamheid gaat over drie grote transitieopgaven: energie, circulariteit en klimaatadaptatie.

> **Ruimtelijke kwaliteit en beeldkwaliteit**
Met het thema ruimtelijke kwaliteit en beeldkwaliteit sturen overheden op de uitstraling en inpassing van werklocaties. Het gaat hier over omgevingskwaliteit, bodem, water en goede landschappelijke inpassing van het terrein als geheel, toekomstbestendige digitale infrastructuur, openbare ruimte en vastgoed.

> **Mens en organisatie**
Het thema mens en organisatie ziet op organisatiegraad, beroepsbevolking en veiligheid.

Gemeenten in de regio hebben de ambitie om alle werklocaties, zowel nieuw als bestaand, toekomstbestendig te maken en houden. Met het opstellen van een kwaliteitskader op hoofdlijnen is daarmee een eerste stap gezet. Uitwerking daarvan naar een bruikbaar en realistisch instrument zal nog plaatsvinden. In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven hoe de geldende afspraken in het nieuwe kwaliteitskader worden verwerkt.

Bijlagen

Bijlage 1
Overzicht bestaande kwaliteitsafspraken in nieuw kwaliteitskader

BMC Thema opzet	Omgevingsdag 24 februari 2021 Brainport Principles	Omgevingsdag 19 dec. 2019: Ingestemd met uitgangspunten voor kwaliteit bedrijventerreinen	Aanvullende afspraken De Kempen (Ambities en doelstellingen toekomstig aanbod bedrijventerreinen (Antea) en locatiestudie (BRO))	Aanvullende afspraken De Peel (Programmering 2020)	Aanvullende afspraken A2-gemeenten (Visie bedr. ter. 2021) en SGE (Programmering 2021)	Toelichting
Ruimtegebruik - Zorgvuldig ruimtegebruik - Gebruiksmogelijkheden			Intensivering			
Bereikbaarheid - Duurzame bereikbaarheid - Multimodale bereikbaarheid		Kavels aan water en spoor & mobiliteit en bereikbaarheid	- Bereikbaarheid - weg - Bereikbaarheid - OV		- Bereikbaarheid - weg - Bereikbaarheid - OV	
Duurzaamheid - Energie - Circulariteit - Klimaatadaptatie	Duurzame werklocaties	Vergroening en verduurzaming ruimte voor NIMBY bedrijven	- Duurzaamheidsambities bij uitgifte en herstructurering - Stikstofrisico: circulaire economie, energie-transitie en klimaat-adaptatie - Duurzame uitgifte-voorwaarden - Netcapaciteit elektra	- Verminderen stikstofuitstoot - Versnellen energietransitie - Klimaat bestendig inrichten - Stimuleren circulair bouwen en ondernemen	- Stikstofrisico - Aansluiten op bestaand netcapaciteit	
Ruimtelijke kwaliteit en beeldkwaliteit - Omgevingskwaliteit - Bodem, water en landschap gestuurd - Toekomstbestendige digitale infrastructuur - Openbare ruimte - Vastgoed	- Beeldkwaliteit - Aantrekkelijk en gevarieerd werkmilieu		- Aansluiten op bestaand - Duurzaamheid en ruimtelijke inpassing met lage netto/bruto verhouding 50-60%	Goede landschappelijke inpassing en beeldkwaliteit		
Mens en organisatie - Organisatiegraad - Beschikbaarheid beroepsbevolking - Veiligheid	Georganiseerde werklocaties		- Arbeidspotentieel (auto en fiets) - Ontwikkeling gezamenlijk KBP2 met kavels > 5.000 m2, clustering grotere bedrijven - Stimuleren gezonde verhuisdynamiek	Aantrekkelijke werkomgeving creëren (binden werknemers)	Arbeidspotentieel (auto en fiets)	
	Benutting regionale schaalniveau	*Grootschalige ontwikkelingen n op regionaal niveau*				*Ziet niet op kwaliteit: Dit komt terug in de programmeringsafspraken op regionaal niveau*
	Benutting regionale schaalniveau	*Grootschalige ontwikkelingen op regionaal niveau*				*Ziet niet op kwaliteit: Dit komt terug in H4 van de Uitvoeringsstrategie*
		Visie bestaande terreinen				*Dit komt terug in H6 Uitvoeringsstrategie*
				Vrijkomende agrarische bebouwing als ontwikkellocaties benutten		*Ziet niet op kwaliteit: Dit komt terug in H6 van de Uitvoeringsstrategie*

Bijlage 2a
Afspraken Omgevingsdag 19 december 2019

Tijdens de ontwikkeldag in december 2019 heeft de regio Zuidoost-Brabant afspraken gemaakt met de provincie over het vervolg van de bedrijventerreinprogrammering. De tijdens deze ontwikkeldag afgesproken -- uitgangspunten luiden als volgt:

> **Vergroening en verduurzaming van bedrijventerreinen.** Dit thema wordt opgenomen in de vestigingseisen die worden gesteld aan bedrijven.

> **Bedrijfskavels met laad-en losmogelijkheden aan het spoor en/of aan het water.** Spoor- en/of watergebonden kavels kunnen alleen uitgegeven worden aan bedrijven die ook van deze faciliteiten gebruik-maken. Indien anders dan regionaal afstemmen. In 2020 wordt in beeld gebracht om hoeveel kavels het gaat (bestaand en nieuw) en of er aanvullende afspraken moeten worden gemaakt.

> **NIMBY bedrijven in het buitengebied.** Bestaande NIMBY-bedrijven worden niet actief verplaatst. Nieuwe NIMBY -bedrijven moeten kunnen landen in de regio Zuidoost Brabant, als het bedrijf bijdraagt aan het voorzieningenniveau en/ of past in het ecosysteem van de regio.

> **Grootschalige ontwikkelingen.** Grootschalige logistiek is alleen toegestaan als het bedrijf bijdraagt aan het voorzieningenniveau en/of past in het ecosysteem van de regio en als de eindgebruiker bekend is. Eerst wordt gekeken naar mogelijkheden op bestaande terreinen.

> **Vitale bestaande bedrijventerreinen.** In 2020 wordt de mogelijkheid onderzocht voor het opstellen van Brainport principes voor bedrijven-terreinen aan de hand van deze kwaliteitsprofielen.

> **Vraaggericht ontwikkelen.** Wordt in 2020 verder uitgewerkt. Het contact tussen de bedrijfscontactfunctionarissen (1-loket) wordt geïntensiveerd, om wellicht op termijn te werken aan een regionaal 1-loket. De naam 1-loket is veranderd in 9voor1.

> **Mobiliteit en bereikbaarheid van bedrijventerreinen.** Voorafgaand aan nieuwe ontwikkelingen de juiste voorzieningen treffen is cruciaal voor nieuwe bedrijventerreinen. Mobiliteit is een belangrijk thema dat in de uitwerking van de betreffende ontwikkeling moet worden meegenomen.

Bijlage 2b
Brainport Principles 2021

De Brainport Principles voor werklocaties

> **1. Passende beeldkwaliteit** – we stellen eisen aan de kwaliteit van bedrijfsvastgoed. Uiteraard zijn er verschillen tussen binnenstedelijke bedrijventerreinen (hoge kwaliteitseisen) en functionele bedrijventerreinen (minder hoge kwaliteitseisen).

> **2. Duurzame werklocaties** – werklocaties in het SGE lopen voorop op de thema's duurzaam, gezond, bereikbaar en klimaatadaptief. Concreet betekent dit dat nieuwe terreinen zoveel mogelijk energiepositief moeten zijn, dat ze indien mogelijk bijdragen aan de circulaire economie, voldoende groen en water herbergen, en op alle terreinen maatregelen zijn toegepast die de biodiversiteit bevorderen. Daarnaast dient de OV potentie maximaal te worden benut op nieuwe locaties.

> **3. Georganiseerde werklocaties** – bij nieuw te ontwikkelen locaties stellen we voorwaarden aan collectiviteit in de vorm van verplicht park-management of een BIZ (Bedrijven Investering Zone).

> **4. Aantrekkelijk en gevarieerd werkmilieu** – nieuwe locaties bieden ruimte voor bedrijvigheid van verschillende schaalgroottes en verschillende economische activiteiten, en mogelijkheid om voorzieningen te realiseren. Uiteraard zijn er verschillen tussen typen terreinen. Binnenstedelijke werklocaties vragen een ander voorzieningenniveau dan een grootschalig functioneel terrein. Er zijn uiteraard uitzonderingen, denk aan clustering van logistieke bedrijven of thematische terreinen.

> **5. Invloed voor bedrijven** – terreinen worden vraaggericht ontwikkeld. We sluiten zo goed mogelijk aan bij de vraag van bedrijven. Vraag en aanbod worden structureel gemonitord. Er is geen sprake van kwantitatief en kwalitatief overaanbod. De eindgebruiker is bij de gronduitgifte al goed in beeld.

> **6. Benutting regionale schaalniveau** – werklocaties kunnen een lokaal tot bovenregionaal verzorgingsgebied hebben. Een regionaal bedrijventerrein in een gemeente kan daarom ook de vraag vanuit buurgemeenten en zelfs buurregio's bedienen.

Bijlage 2c
Aanvullende afspraken A2 gemeenten en SGE

Kwaliteitscriteria voor prioritering van nieuwe ontwikkellocaties

> **1. Stikstofrisico ontwikkeling** – bouwprojecten veroorzaken stikstof-uitstoot en – depositie. Wanneer de stikstofdispositie een Natura 2000-gebied aantast, is volgens de Wet natuurbescherming (Wnb) een vergunning vereist. Bouwprojecten vanaf 10 km afstand van een Natura 2000-gebied voldoen doorgaans aan de eis van 0,00 mol/ha/jaar. Ontwikkellocaties die dichter bij een kwetsbaar gebied liggen zijn minder kansrijk om door te gaan.

> **2. Bereikbaarheid** / **ontsluiting** – bereikbaarheid via de weg is een belangrijk criterium voor iedere nieuwe ontwikkellocatie. Behalve ontsluiting is ook de extra congestie die een ontwikkeling met zich meebrengt van belang. Bij voorkeur worden er voor nieuwe locaties daarom verkeersstudies/-modellen gemaakt op basis waarvan terreinen worden vergeleken.

> **3. Bereikbaarheid**/ **potentie OV** – voor veel werknemers en werkgevers is bereikbaarheid met OV een belangrijk criterium. Ook draagt OV ontsluiting bij aan afname van congestie.

> **4. Arbeidspotentieel (auto en fiets)** – de beschikbaarheid van personeel wordt een steeds belangrijkere vestigingsplaatsfactor. Deze indicator brengt het arbeidspotentieel dat vanuit een locatie ontsloten kan worden in beeld (zie ook figuur 1). We kijken naast arbeidspotentieel per auto ook naar het vervoer per fiets. Voor veel werknemers (en de regionale bereikbaarheid) is de fiets een belangrijk vervoersmiddel.

> **5. Aansluiten op bestaand terrein** – het vormen van een cluster van bedrijvigheid geniet de voorkeur boven nieuwe, losstaande, greenfield-ontwikkelingen. Bijvoorbeeld vanwege voordelen van schaalvergroting, investeringskracht van het collectief van ondernemers, een hogere potentie voor het uitwisselen van reststromen en/of -warmte tussen bedrijven etc. Belangrijke randvoorwaarde is wel dat de druk op bestaande ontsluitingen niet problematisch wordt.

> **6. Netcapaciteit** – om als werklocatie energiepositief te kunnen zijn is voldoende netcapaciteit van wezenlijk belang. Of er knelpunten zijn of worden verwacht om energie terug te kunnen leveren aan het net weegt daarom mee in de prioritering van te ontwikkelen locaties.

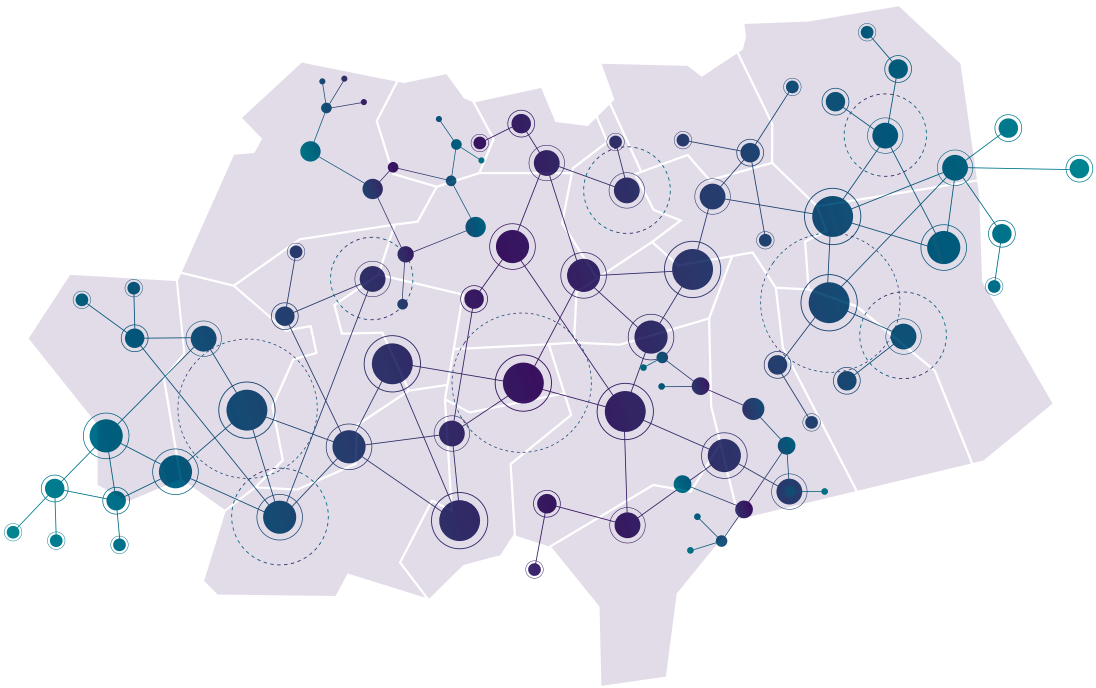
Bijlage 2d
Aanvullende afspraken De Peel (programmering 2021)

Aanvullend op afspraken uit 2019 hebben de Peelgemeenten de volgende kwalitatieve uitgangspunten geformuleerd:

> Goede landschappelijke inpassing en beeldkwaliteit.
> Verminderen stikstofuitstoot.
> Vrijkomende agrarische bebouwing als ontwikkellocaties benutten.
> Versnellen energietransitie (energiebesparing en energieopwekking).
> Klimaat bestendig inrichten (o.a. bestrijden hitte en rainproof).
> Stimuleren circulair bouwen en ondernemen.
> Aantrekkelijke werkomgeving creëren (binden werknemers).

Bijlage 2e
Aanvullende afspraken De Kempen

- > Focus op complementariteit binnen Brainport voor toekomstige groei van bedrijventerreinen
- > Zet naast een functioneel grootschalige werkmilieu meer beperkt in op nieuw kleinschalig tot middelgroot aanbod
- > Verken en stimuleer ruimtewinst door intensivering van bedrijventerreinen
- > Kies bij voorkeur (opnieuw) voor clustering van grotere eindgebruikers op één gezamenlijk regionaal bedrijventerrein
- > Actief stimuleren van duurzaamheidsambities bij uitgifte (en herstructurering) van bedrijventerreinen
- > Stuur ondernemers op het optimaal benutten van planologische mogelijkheden
- > Maak aanbod flexibel en zet in op het creëren van doorschuifmogelijkheden

Colofon
Regionale Programmering Werklocaties Zuidoost Brabant - Uitvoeringsstrategie

Document
definitief

Versie
31 mei 2024

Opgesteld door
de 21 gemeenten in de Metropoolregio Eindhoven

Procesregie
Staf Depla
Maikel Denissen

Auteurs
Marco Farla
Guillaume van Brussel
Ben Cornelis

Gebruik concept-teksten 2023
In opdracht van de vier subregio's van de Metropoolregio Eindhoven zijn in 2023 concept-teksten opgesteld voor een Regionale Programmering Werklocaties door adviesbureau BMC. Bij de totstandkoming van dit document is, met toestemming van en dank aan adviesbureau BMC, gebruik gemaakt van deze concept-teksten. Deze teksten zijn geciteerd of geparafraseerd naar inzicht van de auteurs.

Regionale Programmering Werklocaties Zuidoost Brabant

Uitvoeringsagenda

werkdocument

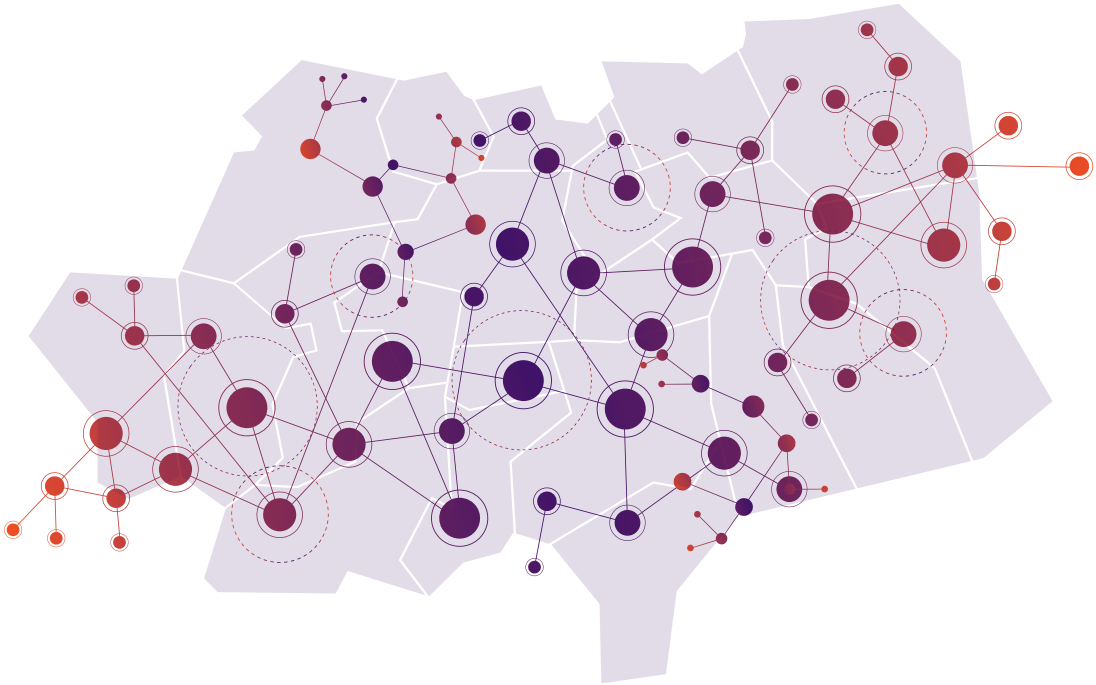

1.	**Inleiding**	**3**
2.	**Programmering werklocaties**	**5**
2.1.	Provinciale prognose 2022	6
2.2.	Regionale behoefteraming	7
2.2.1	Keuze voor EIB-hoog tot 2030 + EIB-laag tot 2040	7
2.2.2	Impact en vertaling van ruimtelijk-economische keuzes	7
2.2.3	De regionale ruimtevraag	9
2.3	Regionaal aanbod werklocaties	10
2.3.1	Inleiding	10
2.3.2	Opzet tabellen	10
2.3.3	Aanbodtabellen per werkmilieu	10
2.4	Regionale vraag-aanbod-confrontatie	10
3.	**Actieprogramma**	**11**
3.1	Uitwerking actieprogramma	12
3.2	Inregelen nieuw samenwerkingsproces en -structuur	12
3.3	Regionale programmering	12
3.4	Opzetten monitoringsysteem	13
3.5	Instrumenten om samen selectief te kunnen alloceren	13
3.6	Uitwerken brainport principes (het kwaliteitskader)	13
3.7	Samen bestaande werklocaties toekomstbestendig maken en houden	16
3.7.1	Opstart samenwerkingsstructuur	16
3.7.2	Eerste voorzet voor een uitvoeringsprogramma	17
	Bijlage: Toelichting werkmilieus	**20**

Inleiding

1

Inleiding

De regionale programmering werklocaties Zuidoost Brabant bestaat uit 3 delen. De voorliggende concept-uitvoeringsagenda is het derde deel. Deze concept-uitvoeringsagenda bevat een actieprogramma waarin alle acties zijn opgenomen, die nodig zijn om de uitvoeringsstrategie (deel 2) uit te werken. Het uitvoeringsprogramma wordt een dynamisch document dat minimaal één keer per jaar (tijdens een Omgevingsdag) wordt geactualiseerd op basis van de voortgang in de uitvoering.

In de voorliggende conceptversie van de uitvoeringsagenda ontbreekt nog de zogenaamde ‘programmering van nieuwe werklocaties’, omdat deze momenteel nog niet volledig is. In de programmering werklocaties wordt vastgelegd welke werklocaties worden gezien als geprogrammeerd conform de Provinciale Omgevingsverordening. De programmering zal bestaan uit tabellen die informatie geven over zowel het actuele aanbod van werklocaties in Zuidoost Brabant alsmede de stand van zaken van de ontwikkeling van nieuwe locaties. Op basis van die informatie zal een vraag-aanbod-analyse worden gemaakt om de zogenaamde restopgave voor de regio te bepalen: dat is de ruimtebehoefte waarvoor in de regio nog nieuwe werklocaties moeten worden gezocht.

Programmering werklocaties

maakbedrijven

2

2.1 Provinciale prognose 2022

In september 2022 heeft de provincie Noord-Brabant een nieuw prognose voor bedrijventerreinen vastgesteld[1]. De verwachte ruimtevraag is fors groter dan de vorige. Gedeputeerde Staten hebben de vier regio's in Noord-Brabant gevraagd om op basis van die prognose een nieuwe programmering voor bedrijventerreinen op te stellen. Zij stellen daarbij voor om minimaal op het niveau van EIB-Laag-scenario 2030 te programmeren en bovendien al rekening te houden met de ruimtevraag die na 2030 wordt voorzien. Om die doorkijk te kunnen maken heeft de provincie in haar prognose ook de verwachte uitbreidingsvraag tot 2040 in beeld gebracht. De prognose voor 2040 kent een grote bandbreedte, omdat de prognoseperiode verder in de toekomst ligt. De onzekerheden nemen hierdoor toe. In 2026 zal de prognose door de provincie worden geactualiseerd.

De verwachte ruimtebehoefte voor nieuwe werklocaties in Zuidoost Brabant is in onderstaande tabellen weergegeven. Deze zijn overgenomen uit het rapport "Behoefteraming bedrijventerreinen Noord-Brabant" (Stec groep, 1 september 2022). In tabel 1 wordt de totale ruimtebehoefte voor bedrijventerreinen in Zuidoost Brabant weergegeven.

Tabel 1: Uitbreidingsvraag in Zuidoost-Brabant in netto hectares

Tijdsperiode ▼ Scenario ▶	EIB Laag	EIB Hoog
2022 tot en met 2030	242	376
2031 tot en met 2040	100	296
2022 tot en met 2040	***324***	***672***

In tabel 2 wordt de verwachte ruimtebehoefte voor de verschillende werkmilieus in Zuidoost Brabant weergegeven voor de periode t/m 2030. Voor de periode 2030-2040 is de verwachte groei in de prognose nog niet uitgesplitst naar werkmilieus. Een beschrijving van de werkmilieus is opgenomen in Bijlage 1.

Tabel 2: Uitbreidingsvraag naar werkmilieu in Zuidoost-Brabant in netto hectare, 2022 t/m 2030

Werkmilieu ▼ Scenario ▶	EIB Laag	EIB Hoog
Campus/innovatiedistrict	14	27
Gemengd stedelijk	14	7
Regulier	68	102
Grootschalige productie	65	105
Grootschalige distributie (XXL>3ha)	81	114
Totaal	***242***	***376***

[1] De Kort, e. et al. (2022), Behoefteraming bedrijventerreinen Noord-Brabant (nr. 21.308), Stec Groep (1 september 2022).

Deze geraamde ruimtebehoefte op basis van economische groei moet worden aangevuld met de zogenaamde vervangingsvraag. Deze ruimte-behoefte ontstaat als bedrijven verplaatst moeten worden omdat bedrijventerreinen worden getransformeerd naar andere functies. De vervangingsvraag in Zuidoost Brabant, zoals opgenomen in de provinciale prognose, is afgebeeld in tabel 3. Daaruit blijkt echter nog niet voor welk werkmilieu vervangende ruimte gezocht moet worden.

Tabel 3: Vervangingsvraag Zuidoost-Brabant

Verwachte periode vervangingsvraag	Opgegeven hectares aan transformatie door gemeenten	Inschatting hectares waar daadwerkelijk vervangende ruimte voor nodig is (Stec Groep)
2022 tot en met 2025	7	1
2026 tot en met 2030	44	24
Na 2030	37	17
Totaal	***87***	***41***

2.2 Regionale behoefteraming

2.2.1 Keuze voor EIB-hoog tot 2030 + EIB-laag tot 2040

De economische groei in Zuidoost Brabant ligt structureel hoger dan andere regio's in Nederland. Om die groei ook de komende jaren te kunnen faciliteren, moet de regio daarop voorbereid zijn door voldoende ontwikkelingsruimte op werklocaties te kunnen bieden. Om die reden kiest de regio voor de ambitie om te programmeren voor EIB Hoog 2030 en vooruit te kijken naar 2040 met EIB Laag. Indien de groei van de regio toch minder snel verloopt dat afgelopen jaren, is de regio met deze keuze al voorbereid op de periode na 2030.

2.2.2 Impact en vertaling van ruimtelijk-economische keuzes

De regio maakt de keuze om selectief te programmeren om het economisch profiel van regio en subregio's te kunnen versterken. Vanwege een schaarste aan beschikbare ruimte moeten keuzes worden gemaakt voor welke type bedrijfsactiviteiten wel en niet ruimte wordt gecreëerd via de programmering. Hiervoor is in de Visie op werklocaties voor toekomst-bestendige toppositie het economisch profiel van Zuidoost Brabant vastgelegd met accenten voor de verschillende subregio's. De provinciale prognose heeft daar nog geen rekening mee gehouden. Om die reden moet er nog een vertaling naar de regionale behoefteraming worden gemaakt.

We gaan onderzoeken hoe groot het verschil zal zijn tussen de beleids-arme provinciale prognose en regionale behoefteraming, op basis van selectieve groei. Daarbij is de aandacht in eerste instantie gericht op de

grootschalige werkmilieus, omdat daar gezien de schaarse ruimte de grootste ruimtelijke impact van wordt verwacht.

Om het onderzoek voor het werkmilieu grootschalige productie uit te kunnen voeren is een concretisering van de gekozen economische profielen nodig. Hiervoor wordt een methode gehanteerd die als zeef kan worden gebruikt om keuzes te kunnen maken voor te faciliteren bedrijfs-activiteiten bij nieuwvestiging, uitbreiding of verplaatsing. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de systematiek van de Standaard-Bedrijfs-Indeling (SBI). Hierbij gaat het niet om de administratieve indeling van een bedrijf bij de Kamer van Koophandel. Bekend is immers, dat de in het handels-register van de Kamer van Koophandel opgenomen SBI-codes vaak niet actueel of compleet zijn. De SBI-systematiek wordt ingezet als middel om de feitelijke bedrijfsactiviteiten te bepalen die passen binnen het economische profiel van regio en subregio's.

In dit onderzoek zal ook aandacht worden gevraagd voor de consequenties van de ontwikkeling richting een circulaire economie. In de provinciale prognose kon daar nog beperkt aandacht aan worden besteed, omdat sprake was van een relatief nieuwe ontwikkeling waarvan de ruimtelijk impact nog onvoldoende geduid kon worden. Afgelopen jaren is daar nieuw onderzoek naar verricht op landelijk niveau, waaruit blijkt dat circulaire economie een aanzienlijke nieuwe ruimtevraag met zich mee kan brengen.

Voor het werkmilieu grootschalige distributie is ook een concretisering van de ruimtebehoefte nodig, omdat regionaal is afgesproken dat geen ruimte wordt geboden aan grootschalige distributie, tenzij sprake is van Brainport gelieerde logistiek. Om dit te kunnen doen zal het begrip Brainport gelieerde logistiek nog nader moeten worden gedefinieerd.

Op basis de ruimtelijk-economische keuzes zal een zeef toegepast worden om de regionale behoefte te ramen. Daar zal de ruimtebehoefte aan werklocaties op aangepast worden. De toepassing van de zeef zal consequent doorgevoerd moeten worden in de opeenvolgende programmeringsfases en bij de uitgifte, omdat anders alsnog een tekort aan bedrijventerrein zal ontstaan. We hebben er immers voor gekozen om niet alle vraag te faciliteren. Dit betekent dat zowel in de onderzoeksfase, de planvormingsfase als de uitvoeringsfase de zeef toegepast zal worden.

De zeef is echter niet alleen een sturingsinstrument voor nieuwe bedrijven-terreinen, maar ook voor bestaande. De 'zeef' kan ook toegepast worden bij 'heruitgifte' van bestaande bedrijventerrein bijvoorbeeld na revitalisering/ herontwikkeling. Daarnaast zal bij de uitgifte van nieuw terrein aan een te verplaatsen bedrijf, de invulling van een eventueel achterblijvende locatie betrokken worden. Via te ontwikkelen uitgifteprotocollen zal gestuurd worden op de invulling van schuifruimte met bedrijven die binnen de zeef vallen.

2.2.3 De regionale ruimtevraag

Op basis van de voorgaande paragrafen kan de ruimtevraag voor nieuwe werklocaties in Zuidoost Brabant worden bepaald als alle benodigde informatie beschikbaar is. Dat is nu nog niet het geval:

> Sinds de provinciale prognose is uitgebracht (september 2022) zijn in Zuidoost Brabant bedrijfskavels uitgegeven, waarmee al in een deel van de ruimtebehoefte is voorzien. De oppervlakte die hiermee gepaard gaat, moet van de regionale ruimtebehoefte worden afgetrokken. Het totaal-overzicht hiervan is nog niet compleet; de ontbrekende informatie wordt komende maanden verzameld en in het najaar van 2024 toegevoegd. Hierbij horen ook locaties waarvoor geldt dat gronden in principe al verkocht zijn maar nog niet (volledig) zijn gerealiseerd, zoals Parkforum-West in Eindhoven en Eeneind-West in Nuenen. Indien realisatie op deze locaties niet voltooid wordt, worden ze weer (gedeeltelijk) opgenomen in de programmeringstabellen.

> Daarnaast wordt ook nog het onderzoek naar de regionale ruimtebehoefte voor de grootschalige werkmilieus uitgevoerd. Zodra de resultaten hiervan bekend zijn, kan de regionale ruimtebehoefte worden geconcretiseerd.

In tabel 4 zijn de netto-oppervlakten van de (voorlopige) regionale ruimte-behoefte weergegeven, die uit de provinciale prognoses voortkomen. Deze getallen worden aangepast als de hieronder genoemde acties zijn uitgevoerd.

Tabel 4: Regionale ruimtevraag o.b.v. provinciale prognose september 2022

Werkmilieu's	2030 EIB hoog	2030 EIB laag	Totaal 2040
Campus	27	7	34
Gemengd stedelijk	27	7	34
Regulier	102	27	129
Grootschalige productie	105	28	133
Grootschalige distributie	114	30	144
Subotaal	375	99	474
Vervangingsvraag	25	17	42
Totaal	***400***	***116***	***516***

Acties

> **1. Uitwerken van een 'zeef'** voor het werkmilieu grootschalige productie (nieuwvestiging, verplaatsing, uitbreiding) per subregio, als input voor het uit te voeren onderzoek.

> **2. Definiëren c.q. afbakenen** van de term Brainport gelieerde logistiek voor het werkmilieu grootschalige distributie, mee te nemen in het uit te voeren onderzoek.

> **3. Uitwerken van de circulaire opgave**, mee te nemen in het uit te voeren onderzoek.

> **4. Onderzoek uit laten voeren** om de regionale ruimtebehoefte te bepalen aan de hand van actiepunten 1, 2 en 3.
> **5. Voorstel maken voor Omgevingsdag** december 2024 om de behoefte-raming voor Zuidoost Brabant al dan niet aan te passen aan de hand van de uitkomsten van het onderzoek.
> **6.** Nadat de provincie een nieuwe prognose heeft gemaakt (naar verwachting in 2026) zal de **regionale behoefte ook herijkt worden.** Op dat moment zal ook de werking van de zeef worden geëvalueerd.

2.3 Regionaal aanbod werklocaties

2.3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk zal de programmeringstabellen voor de verschillende werk-milieus in Zuidoost-Brabant gaan bevatten. Deze tabellen kunnen twee keer per jaar worden aangepast via besluitvorming tijdens de Omgevingsdag:

> **Omgevingsdag zomer**
Op basis van de monitor wordt de ontwikkeling van werklocaties in brede zin in beeld gebracht (aanbodontwikkeling), gekoppeld aan nieuwe inzichten over de economische ontwikkeling (vraagontwikkeling). Op basis hiervan wordt een voorstel voor de Omgevingsdag voorbereid om alle tabellen waar nodig aan te passen.
> **Omgevingsdag winter**
Op basis van concrete ontwikkelingen in de verschillende fases kunnen bepaalde ontwikkelingen een fase verder worden gezet.

2.3.2 Opzet tabellen

P.M.

2.3.3 Aanbodtabellen per werkmilieu

P.M.

2.4 Regionale vraag-aanbod-confrontatie

P.M.

Actieprogramma

3

3.1 Uitwerking actieprogramma

De Uitvoeringsstrategie en de Uitvoeringsagenda bevatten een veelheid aan acties. Gemeenten en provincie zijn zich ervan bewust dat deze acties niet allemaal tegelijk en met dezelfde snelheid kunnen worden uitgevoerd. Voor urgente acties in verband met de programmering zijn een concrete momenten benoemd dat de actie uitgevoerd moet zijn. Voor andere acties bewust nog niet, omdat er nog geen overzicht bestaat van de totale opgave, de daarvoor benodigde inzet en daarmee samenhangende realistische planning.

> **Actie:** Om grip te krijgen op de totale opgave zal een aanjaagteam het actieprogramma uitwerken. Tijdens de Omgevingsdag in december 2024 wordt een eerste voorstel voor een uitgewerkt actieprogramma vastgesteld.

3.2 Inregelen nieuw samenwerkings-proces en -structuur

In de uitvoeringsstrategie is een nieuwe werkwijze geïntroduceerd voor de regionale programmering werklocaties. Dit vraagt structurele aanpassing van de regionale samenwerkingsproces en -structuur. Dit is niet van de ene op de andere dag geregeld. Het vraagt een zorgvuldig voorbereidings-proces waarin goede afspraken met elkaar worden gemaakt en ook heldere verwachtingen worden geschapen. Logischerwijs vraagt dit tijd, terwijl duidelijk is dat we niet een tijdje stil kunnen zitten op de voortgang in de programmering van de werklocaties. Oftewel: we verbouwen terwijl de winkel open is. Dit gebeurt door in eerste instantie te blijven werken via de huidige samenwerkingsstructuren. Pas als alle benodigde aanpassingen goed zijn geregeld, zal worden overgeschakeld naar de nieuw structuur.

> **Acties:**
- ambtelijk aanjaagteam inrichten om de papieren regionale programmering handen en voeten te geven;
- voorlopig blijven we in de huidige samenwerkingsstructuur werken, waarbij de subregio's zelfstandig functioneren en de regionale afstemming via het ambtelijk en bestuurlijk kartrekkersoverleg verloopt.

3.3 Regionale programmering

In het najaar van 2024 zal de Regionale Programmering Werklocaties worden afgerond. Hiervoor moeten diverse acties worden uitgevoerd:

> **Acties:**
- in paragraaf 2.2.3 zijn diverse acties beschreven om de regionale

ruimtelijke vraag te kunnen bepalen.
- op basis van de resultaten van deze acties kan een vraag – aanbod - analyse worden uitgevoerd. Deze analyse heeft als doel om per werkmilieu te bepalen welke ruimtebehoefte in de regio nog resteert waarvoor nieuwe locaties gezocht moeten worden.

Tijdens de Omgevingsdag op 4 juli 2024 is afgesproken dat de resultaten van deze acties afgerond moeten zijn voor de Omgevingsdag in december.

3.4 Opzetten monitoringsysteem

Om adaptief te kunnen programmeren is het essentieel om de ontwikkeling van werklocaties goed te monitoren. Om dat efficiënt te kunnen doen is het nodig om afspraken te maken welke informatie op welke manier aangeleverd moet worden door gemeenten.

> **Acties:**
- er wordt een systematiek voor de monitoring van het programmerings-proces opgesteld; deze wordt in het voorjaar van 2024 voor de eerste keer ingezet ter voorbereiding op de Omgevingsdag zomer 2025;
- regio en provincie stemmen af op welke manier IBIS en de regionale monitoring maximaal op elkaar kunnen worden afgestemd.

3.5 Instrumenten om samen selectief te kunnen alloceren

Om op gebied van allocatie van bedrijven ook op regionaal niveau samen te kunnen werken is het noodzakelijk dat door de subregio's op dezelfde wijze wordt gewerkt. Dit vraagt om het gebruik van eenzelfde systematiek voor de in te zetten instrumenten. Dit draagt ook bij aan het op eenduidige wijze van informatieverzameling voor de monitoring. Daarnaast is ook afgesproken dat gemeenten hun grondprijsmethodieken gaan afstemmen.

> **Acties:**
- de subregionale bedrijvenloketten danwel de gemeentelijke accountmanagers maken samen afspraken over:
  1. een model uitgifteprotocol
  2. model intakeformulier
  3. model leadlijsten
- door gemeenten danwel subregio's worden de grondprijsmethodieken afgestemd

3.6 Uitwerken Brainport Principes (het kwaliteitskader)

Gemeenten in de regio hebben de ambitie om alle werklocaties toekomstbestendig te maken. Met het opstellen van een kwaliteitskader op hoofdlijnen in de Ontwikkelstrategie is daarmee een eerste stap gezet. Uitwerking daarvan naar een bruikbaar en realistisch instrument zal nog plaatsvinden.

> **Acties:** Het kwaliteitskader op hoofdlijnen zoals vastgelegd in de Uitvoeringsstrategie zal in overleg met de provincie worden uitgewerkt op basis van de volgende uitgangspunten:

- Qua aanpak is er een verschil tussen nieuwe en bestaande werklocaties:

1. Voor nieuwe locaties kan het kwaliteitskader vanaf het begin van het proces gelijk worden meegenomen; via locatiekeuze, planontwikkeling en realiseren. Via de beschreven systematiek van de programmering kan voor elke fase een vertaling worden gemaakt van het kwaliteitskader.
2. Voor bestaande werklocaties is een andere strategie nodig; hoofdstuk 6 bevat hiervoor al enkele ‘haakjes’.

- Het kwaliteitskader moet ruimte en sturingsmogelijkheden bieden voor het brede scala aan werklocaties in de regio (zowel nieuw als bestaand), omdat elke werklocatie andere gebiedseigen kenmerken kent:

1. Werkmilieu(s);
2. Grootte;
3. Ligging en omgeving

De mogelijkheden en het ambitieniveau op het gebied van kwaliteit kunnen hierdoor sterk verschillen. Een bepaalde vorm van maatwerk binnen een vaste systematiek is nodig.

- Een procesaanpak opstellen zodat:

1. het kwaliteitskader ook geborgd wordt;
2. we tezamen ook daadwerkelijk aan de slag gaan met de kwaliteit en het toekomstbestendig maken van werklocaties;
3. maatwerk geleverd kan worden die aansluit bij de regionale ambities en de intenties van het kwaliteitskader.

Inspiratie voor de uitwerking

In het Regionale Afsprakenkader Wonen SGE 2022 (zie afbeelding 1) is een werkwijze voor het toepassen van Brainport Principes voor nieuwe woonlocaties opgenomen, inclusief het proces en de toetsing die daarbij hoort. Deze werkwijze is wellicht ook interessant voor de uitwerking van de Brainport Principes voor werklocaties.

Afbeelding 1. uitsnede uit Regionale Afsprakenkader Wonen SGE 2022

Doelen die moeten worden behaald zijn:

> Van concurreren op kwantiteit naar samenwerken op kwaliteit;
> Kwaliteitsverbetering (nieuwbouw-)woningaanbod in het gehele SGE;
> De principes gelden overal, maar het resultaat kan verschillend zijn;
> Stap naar een completer en diverser woningaanbod in het SGE;
> Woningbouwprojecten meer nadrukkelijk een bijdrage laten leveren aan de 'gezonde, slimme en duurzame stad'

Hoe gaan we dat doen?

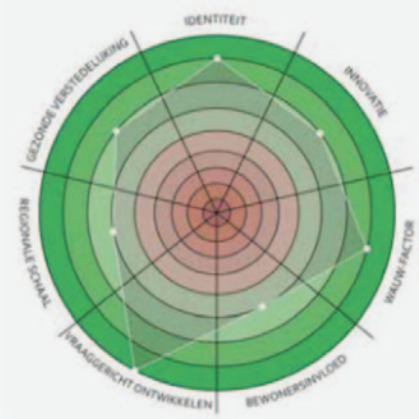
> Gezamenlijk de lat hoog leggen - gezamenlijke ambitie met zo hoog mogelijk kwaliteitsniveau voor nieuwbouwwoningen;
> Elkaar en bouwers/ontwikkelaars prikkelen: "we doen niet meer wat we deden, vanaf vandaag gaan we het anders doen";

De 7 Brainport Principes zijn verbeeld in de ambitieroos. Deze ambitieroos is een hulp-middel om de ambities van de Brainport Principes te visualiseren. Daarbij geldt:

> Dat geen enkel thema 'onvoldoende' mag scoren.
> Hoe groter het web (voorbeeld zie afb. 2) hoe hoger de score.
> Een plan mag/kan op meerdere principes uitblinken.

Afbeelding 1: Lege ambitieroos

Afbeelding 2: fictief voorbeeld van ingevulde ambitieroos.

Procesafspraak

Tot het moment dat er een nieuw kwaliteitskader wordt vastgesteld in de regio, blijven de bestaande kwaliteitsafspraken, zoals kort benoemd op blz. 30 van de Uitvoeringsstrategie en in een opsomming weergegeven in een bijlage bij de Uitvoeringsstrategie, onverkort van kracht.

3.7 Samen bestaande werklocaties toekomstbestendig maken en houden

3.7.1 Opstart samenwerkingsstructuur

Om de regio aantrekkelijk te houden voor bedrijven en vanuit oogpunt van efficiënt ruimtegebruik is het noodzakelijk dat alle werklocaties aantrekkelijk en toekomstbestendig blijven of worden. Dit vraagt een langdurig en intensief proces, waarbij gemeenten actief met elkaar samenwerken. Dit laatste is nodig om beschikbare capaciteit, expertise, ervaring en middelen in de regio maximaal samen te benutten. Uiteraard kunnen we niet geheel zonder externe adviseurs werken, maar door zoveel mogelijk zelf te doen en regie te houden ontstaat gaat opgedane kennis en ervaring niet verloren. Essentieel daarbij is om de kennis en ervaring ook te delen met elkaar.

Idee voor samenwerkingsproces en -structuur

Een idee is om in een regionale werkstructuur te gaan samenwerken in ambtelijke werkgroepen per onderwerp. Daarbij worden werkgroepen bemenst vanuit de 4 subregio's en zal elke subregio een werkgroep 'trekken'. Per onderwerp/paragraaf wordt een werkgroep opgestart, waarbij allereerst een realistische planning gemaakt wordt, die aansluit op de beschikbare ambtelijke capaciteit. In de loop der tijd zal er wel sprake moeten zijn van een groeiscenario om de geformuleerde doelstellingen te behalen. Gemeenten hebben immers in de regionale visie verklaard hun verantwoordelijkheid en rol te zullen nemen op het gebied van intensivering, revitalisering/herstructurering, eventuele transformatie, parkmanagement en de relatie met vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen (verder VAB's genoemd). Omdat hierbij wellicht structurele uitbreiding van personele capaciteit op het beleidsveld economie nodig zal zijn, zal hierover t.z.t. regionale afstemming plaatsvinden in de secretarissenkring. Desgewenst kunnen structureel of ad hoc gesprekspartners (bijvoorbeeld waterschap) uitgenodigd worden om actief mee te doen in een werkgroep.

We nemen per onderwerp indicatief een eerste uitvoeringsagenda met actiepunten op. De op te richten werkgroepen zullen dit vanuit haar expertise en aan de hand van de beschikbare capaciteit uitwerken in een concreet actieprogramma per onderwerp. Daardoor kan er sprake zijn van een door de tijd heen realistisch, maar groeiend ambitieniveau met toenemende efficiënte inzet vanuit gemeenten.

> **Actie:** Een ambtelijk aanjaagteam wordt opgezet om een plan van aanpak op te zetten om in beeld te brengen wat ervoor nodig is om deze omvangrijke en meerjarige opgave samen op te pakken. Het gaat dan om zowel

om het in beeld brengen van een passende samenwerkingsstructuur als om een raming van de benodigde inzet en middelen. Op basis hiervan worden regionale afspraken gemaakt. Dit is essentieel om goed en succesvol aan de slag te gaan met elkaar.

3.7.2 Eerste voorzet voor een uitvoeringsprogramma

Het toekomstbestendig maken van bestaande werklocaties kent verschillende thema's. Hierover is bij het opstellen van deze Uitvoeringsagenda van het RPW al nagedacht. Per thema zijn al mogelijke actiepunten benoemd, die later worden uitgewerkt in het hiervoor genoemde actieprogramma.
Hieronder volgt een overzicht daarvan per thema.

Thema Intensivering

- Een planmatig onderzoek voor de regio uitvoeren om een beeld te krijgen van de potentiële intensiveringsmogelijkheden per bestaand bedrijventerrein.
- Op basis van dit onderzoek strategieën opstellen om de intensivering ook daadwerkelijk te realiseren
- De resultaten van dit onderzoek expliciet opnemen in de programmeringstabellen.
- Periodiek monitoren van 'gewonnen' bedrijfsoppervlak door intensivering en dit 'corrigeren' in de programmeringsopgave.
- Desgewenst het onderzoek uit te breiden met relevante kwaliteitscriteria zoals duurzaamheid, circulariteit en klimaat.
- Een gemeentelijke prioritering van aan te pakken bedrijventerreinen.
- Verkennende gesprekken met gevestigde bedrijven en vastgoedeigenaren per bedrijventerrein en bij wederzijds draagvlak de planmatige uitwerking van een intensiveringsproject. Indien wenselijk kunnen andere mogelijkheden om het bedrijventerrein toekomstbestendig en aantrekkelijker te maken worden meegenomen.
- Regionaal delen van kennis, ervaringen, menskracht en opzet van moderne financieringsvormen.

Thema Revitalisering/herstructurering

- Revitalisering/herstructurering expliciet opnemen in de uitvoeringsagenda van het Regionale Programma Werklocaties.
- Analyse van bestaande bedrijventerreinen en identificatie van revitaliserings- en herstructureringskansen.
- Onderzoek naar de haalbaarheid voor de oprichting van een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM).
- Onderzoek naar de haalbaarheid van een Regionaal Ontwikkelfonds (ROF) voor financiering van projecten en ontwikkelingen van regionaal belang.
- Regionaal delen van kennis, ervaringen, menskracht.

Thema Transformatie

- Transformatie expliciet opnemen in de uitvoeringsagenda van het Regionale Programma Werklocaties.
- Periodiek monitoren van verdwenen en te vervangen bedrijfsoppervlak door transformatie en dit toevoegen aan de programmeringsopgave.
- Tijdige identificatie van potentiële locaties voor transformatie op of nabij bestaande bedrijventerreinen.
- Toekomstperspectief voor het transformatiegebied.
- Toekomstperspectief voor het vertrekkende bedrijf(sleven).
- Maatwerk plan van aanpak per transformatie.
- Regionaal delen van kennis, ervaringen, menskracht.
- Onderzoek naar mogelijkheden van een lokaal, subregionaal en/of regionaal ontwikkelfonds voor financiering van projecten.
- Kansen benutten voor een kwaliteitsimpuls en klimaatadaptieve inrichting realiseren.

Thema Parkmanagement

- Parkmanagement expliciet opnemen in de uitvoeringsagenda van het Regionale Programma Werklocaties.
- Deelname aan parkmanagement op nieuwe terrein is verplicht via de verkoopvoorwaarden.
- Gemeenten verkennen en stimuleren van mogelijke initiatieven aan parkmanagement op bestaande bedrijventerreinen.
- Regionaal delen van kennis, ervaringen, menskracht en opzet van moderne financieringsvormen.

Thema Vrijkomende Agrarische Bedrijfsgebouwen (VAB's)

- Afstemmen van VAB-beleid tussen beleidsvelden buitengebied en economie
- De variëteit aan VAB-beleid binnen de regio in kaart brengen en effecten hiervan op vraag-aanbod van bedrijventerrein.

> **Acties:**
- Het streven is om voor de Omgevingsdag van juli 2025 een uitgewerkt actieprogramma op hoofdlijnen met planning per onderwerp gereed te hebben.
- Vanwege de schaarse ruimte in de regio wordt vooruitlopend op dit actieprogramma al gestart met een onderzoek naar intensiverings-mogelijkheden op werklocaties in de regio. Bij elke Omgevingsdag wordt de voortgang teruggekoppeld.

Bijlage

Bijlage Toelichting werkmilieus

Campus

Beschrijving	
Activiteiten	Research and development, educatie, hoogwaardige productie
Type bedrijven	Agrifood, HTSM en andere kennisintensieve (subsegmenten)
Marktregio (reikwijdte)	Nationaal tot internationaal
Voorbeelden Moord-Brabant	High Tech Campous Eindhoven, Pivot Park Oss
Locatiekenmerken	
Bereikbaarheid weg	Goede bereikbaarheid over de weg (nabij snelweg) is een pré)
Multimodaliteit	Nabijheid water- of spoorterminal is niet relevant
Openbaar vervoer	Minimaal bereikbaar met de bus, metro of treinstation is een sterke pré
Milieucategorie	Overwegend in cat. t/m 3.2. Bepaalde R&D activiteiten hebben hogere categorie nodig.
Kavelomvang	Doorgaans kleiner dan 1 ha

Gemengd stedelijk

Beschrijving	
Activiteiten	Handel, reparatie, (stedelijke) diensten als verhuur, schoonmaak, beveiliging, consumentendiensten, bedrijfsverzamelgebouwen, kleinschalige productie, R&D, opslag, werkplaats, last mile
Type bedrijven	B2B & B2C, MKB, diensten, bouw, handel, kleinschalige stadslogistiek
Marktregio (reikwijdte)	Stedelijk gebied
Voorbeelden Moord-Brabant	Werkdonken Breda, Kanaalzone Tilburg
Locatiekenmerken	
Bereikbaarheid weg	GNabijheid uitvalswegen richting snelweg, aansluiting op fijnmazige stedelijke infra
Multimodaliteit	Nabijheid water- of spoorterminal is niet relevant
Openbaar vervoer	Bereikbaarheid met bus (evt onderdeel van ketenmobiliteit) en trein is een sterke pré
Milieucategorie	Overwegend in categorie 1, 2 en 3.1
Kavelomvang	Gemengd tot ca. 1 ha

Regulier werkmilieu

Beschrijving	
Activiteiten	Handel en reparatie, opslag, werkplaats, productie, assemblage, transport, distributie
Type bedrijven	B2B, MKB, bouw, groothandel, logistiek, industrie, diensten
Marktregio (reikwijdte)	Lokaal tot bovenlokaal (veelal binnen gemeentegrens
Voorbeelden Moord-Brabant	Midden-Brabant Poort Gilze-Rijen, Bemmer Laarbeek
Locatiekenmerken	
Bereikbaarheid weg	Ontsluiting niet door woongebied en nabijheid provinciale weg zijn een pré
Multimodaliteit	Nabijheid water- of spoorterminal is minder relevant
Openbaar vervoer	Bereikbaarheid met de bus is een pré
Milieucategorie	Overwegend in de categorie 3.1 t/m 4.2
Kavelomvang	Vaak een mix van kavels < 1 ha en enkele kavels tussen 1 a 2 ha

Grootschalige distributie

Beschrijving	
Activiteiten	Distributie, opslag, warehousing, assemblage
Type bedrijven	E-commerce, logistieke dienstverlening, value added logistics, agrologistiek
Marktregio (reikwijdte)	Regionaal tot internationaal
Voorbeelden Moord-Brabant	Vossenberg-West Tilburg, Borchwerf II A Halderberge
Locatiekenmerken	
Bereikbaarheid weg	Probleemloze, niet door woongebied lopende ontsluiting voor vrachtverkeer. max. 5 minuten van snelwegafslag aan primaire logistieke as.
Multimodaliteit	Nabijheid water- of spoorterminal is een pré voor overslag van bulk- en containergoed
Openbaar vervoer	Nabijheid van arbeidspotentieel en bereikbaarheid via ov daarmee in belang gestegen als locatiefactor. Openbaar vervoer en gezamenlijke vervoersoplossingen zijn een pré.
Milieucategorie	Overwegendcategorie t/m 3.2, incidenteel 4.2 (ADR/chemisch)
Kavelomvang	(Overwegend) vanaf 3 ha

Grootschalige productie

Beschrijving	
Activiteiten	Productie, recycling, circulair
Type bedrijven	O.a. chemie, HTSM, industriële bouw (prefab), voedingsmiddelenindustrie
Marktregio (reikwijdte)	Regionaal tot nationaal
Voorbeelden Moord-Brabant	BZOB Helmond, Vosdonk Ettenleur (veelal delen van...)
Locatiekenmerken	
Bereikbaarheid weg	Ontsluiting niet door woongebied en nabijheid provinciale weg veriest, snelweg is pré
Multimodaliteit	Nabijheid water- of spoorterminal een randvoorwaarde (bepaalde segmenten) of pré
Openbaar vervoer	Bereikbaarheid met OV is van ondergeschikt belang
Milieucategorie	Hogere mileucategoriën: 4.1 of hoger
Kavelomvang	Overwegend kavels vanaf ca. 1 ha

Colofon
Regionale Programmering Werklocaties Zuidoost Brabant - Uitvoeringsstrategie

Document
definitief

Versie
31 mei 2024

Opgesteld door
de 21 gemeenten in de Metropoolregio Eindhoven

Procesregie
Staf Depla
Maikel Denissen

Auteurs
Marco Farla
Guillaume van Brussel
Ben Cornelis

Gebruik concept-teksten 2023
In opdracht van de vier subregio's van de Metropoolregio Eindhoven zijn in 2023 concept-teksten opgesteld voor een Regionale Programmering Werklocaties door adviesbureau BMC. Bij de totstandkoming van dit document is, met toestemming van en dank aan adviesbureau BMC, gebruik gemaakt van deze concept-teksten. Deze teksten zijn geciteerd of geparafraseerd naar inzicht van de auteurs.

R24.073b

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.073 van burgemeester en wethouders van 19 november 2024;

gelet op de realisatie van de ambulancepost mogelijk te maken binnen het tijdspad voor oplevering eind 2025. Met de GGD is overeenstemming bereikt over het ontwerp van de ambulancepost en de huurovereenkomst. De GGD is met gemeente Bladel een kostendekkende 40-jarige huurovereenkomst overeen gekomen. Gemeente Bladel is/blijft eigenaar van pand en grond.

overwegende dat:
- de raad budgethouder is;
- voor realisatie van de ambulancepost het beschikbaar stellen van krediet noodzakelijk is;
- de urgentie deze processtap vraagt;
- dit initiatief een breed maatschappelijk belang dient;
- de omgevingsvergunning onherroepelijk is;
- de begroting 2025 dienovereenkomstig gewijzigd dient te worden;

besluit:

1. Het beschikbaar stellen van een krediet van € 3.420.000,- voor de stichtingskosten van de ambulancepost GGD.
2. De begroting 2025 dienovereenkomstig te wijzigen door vaststelling van de 3e begrotingswijziging 2025.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier,

Digitaal ondertekend door J.F. (Jelle) Wiel, van der

de voorzitter,

Digitaal ondertekend door M.A.G. (Maurits) Bosch, van den

Bladel

Financieel Informatie Systeem Key2Financiën

Bedrijf	1 Gemeente Bladel
Deelsysteem	Telstructuren
Rapportnaam	Begrotingswijziging
Rapport	RFISTS28
Bestemming	Cache
Bestandsnaam	G:\asch\Key2financien\RFISTS28_10075275#9095.PDF
Aanvrager	Arianne Schenkelaars
Datum	25-11-2024
Tijd	11:27:13
Aantal pagina's	3

Parameters

Structuur	T	Grootboeknummer	6000000	t/m	6999999
Presentatie	n.v.t.	Categorie	0	t/m	999
Jaar	2025	Kosten/opbrengstsoort	00000	t/m	99999999
Start paginanummer	1	Inclusief kladbegroting	Ja		
Begrotingswijzigingsnr	3				
Afronden op	1				
Volgorde	Indeling taakvelden, Codering taakvelden, Niveau voor de FCL-items, Categorie, Kosten/opbrengstsoort				

CENTRIC

<< BEGROTINGSWIJZIGING >>	2025

BEGROTINGSWIJZIGINGSNUMMER: 3 BWN 3-2025 (raad 19-12-2024)

De raad van Bladel

besluit de begroting van inkomsten en uitgaven door middel van

begrotingswijzigingsnummer 3

van het dienstjaar 2025 als volgt te wijzigen:

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
TAAKVELDEN	Taakvelden	149.936	90.369-	78.948.615
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	20.666-	784.494
1 6990010	Saldo van rek. van baten en lasten na bestemming	0	20.666-	784.494
0.5	Treasury	69.703	69.703-	679.829
1 6911000	Geldleningen	69.703	69.703-	678.024
7.1	Volksgezondheid	80.233	0	1.301.133
1 6714000	Basisgezondheidszorg	80.233	0	1.246.622

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
TAAKVELDEN	Taakvelden	59.567	0	78.948.615
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0
1 6990010	Saldo van rek. van baten en lasten na bestemming	0	0	0
0.5	Treasury	0	0	929.509
1 6911000	Geldleningen	0	0	637.139
7.1	Volksgezondheid	59.567	0	260.611
1 6714000	Basisgezondheidszorg	59.567	0	260.611

<< BEGROTINGSWIJZIGING >> 2025

BEGROTINGSWIJZIGINGSNUMMER: 3 BWN 3-2025 (raad 19-12-2024)

Aldus vastgesteld door de raad van Bladel

in zijn openbare vergadering van

de Voorzitter , de Griffier ,

M.A.G. van den Bosch J.F. van der Wiel MSc

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Nummer : R24.073
Onderwerp : Kredietvotering stichtingskosten ambulancepost GGD op KBP

Aan de raad

Inleiding
De gemeenteraad van Bladel heeft op 21 september 2023 ingestemd met voorstel R23.058 om een tweetal kavels strategisch aan te kopen op het KBP achter de Subway met het oog daar maatschappelijke voorzieningen te vestigen. Het college heeft op 19 december 2023 ingestemd met voorstel 23.33381 met de prioritering van maatschappelijke voorzieningen. In datzelfde voorstel heeft het college ingestemd met de vestiging van de GGD op onderhavig perceel. In januari 2024 is de raad geïnformeerd over de ontwikkelplannen op deze locatie met raadsmededeling RM24.003.

In raadsbesluit R24.051 is ingestemd met het krediet om de percelen voor onder andere de ambulancepost bouwrijp te maken. Die werkzaamheden zijn gaande en worden volgens planning eind november 2024 afgerond. We zijn nu zover dat we de aanbesteding voor de realisatie van de ambulancepost onder begeleiding van BIZOB kunnen opstarten. Om na afloop van de aanbesteding de bouw van het pand te kunnen gunnen aan de aannemer is krediet nodig. De raad is budgethouder en bevoegd dit krediet te verstrekken.

Voorstel
1. Het beschikbaar stellen van een krediet van € 3.420.000,- voor de stichtingskosten van de ambulancepost GGD.
2. De begroting 2025 dienovereenkomstig te wijzigen door vaststelling van de 3e begrotingswijziging 2025.

Beoogd effect
Realisatie van de ambulancepost binnen tijdspad voor oplevering eind 2025. Met de GGD is overeenstemming bereikt over het ontwerp van de ambulancepost en de huurovereenkomst. De GGD is met gemeente Bladel een kostendekkende 40-jarige huurovereenkomst overeen gekomen. Gemeente Bladel is / blijft eigenaar van pand en grond.

Argumenten
1.1 De raad is budgethouder
Om het werk voor de realisatie van de ambulancepost rechtmatig te kunnen gunnen dient de raad krediet ter beschikking te stellen. De urgentie voor de vestiging van de ambulancepost van de GGD is erg hoog. Om het tijdspad naar oplevering van de ambulancepost eind 2025 te halen is besluitvorming over de kredietvotering in de raadsvergadering van december noodzakelijk.

1.2 Het beschikbaar stellen van krediet om realisatie van ambulancepost mogelijk te maken
Omdat prioriteit wordt gegeven aan de vestiging van de ambulancepost GGD stellen wij voor om een krediet van € 3.420.000,- voor de totale stichtingskosten aan de raad te vragen, waarbij tevens wordt voorgesteld om de begroting 2025 dienovereenkomstig te wijzigen.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Gert Jan van Steenhoven	0497-361363

1.3 Omgevingsvergunning BOPA onherroepelijk
De gemeente Bladel heeft op 13-09-2024 een omgevingsvergunning verleend voor het realiseren van de ambulancepost op het KBP in Hapert. De bezwaartermijn is inmiddels verlopen. De omgevingsvergunning is hiermee onherroepelijk.

1.4 De urgentie vraagt deze processtap
De voorbereidingen voor de aanbesteding zijn reeds gestart. De aanbestedingsprocedure start na kredietvotering. Na instemming met het kredietvoorstel voor de stichtingskosten van de ambulancepost in de raadsvergadering van december 2024 kan de aanbesteding starten in de week na het kerstreces. Aansluitend zal het project gegund worden aan de aannemer die het best uit de aanbestedingsprocedure is gekomen. Gunningscriteria zijn op prijs en kwaliteit gebaseerd. Definitieve gunning is beoogd in april 2025.

1.5 Dit initiatief dient een breed maatschappelijk belang
De toekomstige ambulancepost op het KBP maakt deel uit van de regionale ambulancevoorziening. Het samenspel met alle ambulanceposten in de regio betekent dat de noodzakelijke rijtijden te realiseren zijn. Op deze wijze bieden we zekerheid aan de GGD als maatschappelijke partner. In gevallen waarbij de minuten of zelfs de seconden tellen, kan dit mogelijk levens redden van inwoners.

1.6 Aanbestedingsprocedure
We kiezen om moverende redenen om een meervoudig onderhandse aanbestedingsprocedure te volgen. BIZOB verzorgt de aanbesteding. Houtbouw vereist een specialistische kennis van de aannemer. Er is een selectie gemaakt van bouwbedrijven met ervaring met houtbouw. Vanwege de aard van de opdracht zijn er diverse regionale partijen geselecteerd die deze opdracht uit kunnen voeren.

2.1 De begroting 2025 dienovereenkomstig te wijzigen
De raad wordt voorgesteld om met het beschikbaar stellen van het krediet de begroting 2025 dienovereenkomstig te wijzigen door vaststelling van de 3e begrotingswijziging 2025. Dit geeft het navolgende financieel perspectief:

bedragen x € 1.000,-	2025	2026	2027	2028
structureel meerjarenperspectief 2e wijziging 2025	v 1.024	n -1.546	n -2.134	n -2.344
structurele mutaties 3e wijziging 2025	n -20	n -38	n -36	n -34
geactualiseerd structureel meerjarenperspectief	v 1.004	n -1.584	n -2.170	n -2.378
incidenteel meerjarenperspectief 2e wijziging 2025	n -218	v 5	v 35	v 100
incidentele mutaties 3e wijziging 2025				
geactualiseerd incidenteel meerjarenperspectief	n -218	v 5	v 35	v 100
totaal begrotingsresultaat	v 786	n -1.579	n -2.135	n -2.278

(- = nadeel en + = voordeel)

Kanttekeningen
1.1 Directieraming versus offerteprijs
Civieltechnische adviseurs hebben de directieraming van de stichtingskosten voor de ambulancepost gemaakt. Voor dit bedrag vragen we krediet aan bij de raad. De directieraming betreft een inschatting op basis van recente inschrijvingen op soortgelijke projecten. Door marktwerking kan deze afwijken van de daadwerkelijke inschrijving van de aannemer. Er bestaat een risico dat de directieraming afwijkt in positieve of negatieve zin van het aangevraagde budget. In de huurovereenkomst met de GGD is vastgelegd dat de huurprijs kostendekkend moet zijn voor gemeente Bladel. De totale kosten worden in de huurprijs aan de GGD doorbelast. De looptijd van de overeenkomst is 40 jaar.

1.2 Maximum budget GGD en gunning aan aannemer
Het krediet dat we nu aanvragen is het maximum budget dat de GGD beschikbaar heeft voor de realisatie van de ambulancepost. Op basis van de geactualiseerde stichtingskosten en advies van de civieltechnisch adviseur zou het gevraagde krediet voldoende moeten zijn.

De verwachting is dat het overeengekomen maximumbedrag voldoende ruimte biedt om een geslaagde aanbesteding te kunnen draaien. Volledige zekerheid hebben wij echter niet. Indien de inschrijvingen op de aanbesteding ertoe leiden dat de overeengekomen maximumhuurprijs overschreden wordt, dan kunnen wij zonder consequenties de aanbesteding afbreken. In dergelijke gevallen bestaat uiteraard altijd nog ruimte om opnieuw in overleg te treden met de GGD om te bekijken of het project met gewijzigde afspraken toch door kan gaan. GGD zal voor eventuele extra bekostiging ruggenspraak moeten houden met zorgverzekeraars.

Financiën
In dit voorstel wordt een krediet van € 3.420.000 voorgelegd voor de stichtingskosten van de ambulancepost GGD. Dit bedrag is een raming inclusief btw. De btw is kostprijsverhogend voor de gemeente. Als compensatie voor de kosten ontvangt de gemeente een jaarlijkse huursom van de GGD.

Bij de berekening van de kapitaallasten die voortvloeien uit deze investering wordt rekening gehouden met een afschrijvingstermijn van 40 jaar, rentepercentage van 3% en restwaarde van 10%. Omdat de ambulancepost bekostigd wordt door structurele huurinkomsten, wordt op basis van de nota ‘activeren, waarderen en afschrijven van vaste activa 2021’ de annuïtaire afschrijvingsmethode toegepast.

De gemeente Bladel hanteert voor de restwaarde het ‘Nee, tenzij-beleid’. Voorwaarde van het rekening houden met een restwaarde moet gebaseerd zijn op individuele kenmerken per activum. Mede op basis van een extern taxatierapport blijkt een restwaarde voor dit activum realistisch. Op basis van de ‘nota activeren, waarderen en afschrijven van vaste activa 2021’ wordt een restwaarde van 10% van de WOZ-waarde op het moment van ingebruikname gehanteerd. In onderstaande berekening is hier rekening mee gehouden.

In onderstaand overzicht worden de kapitaallasten weergegeven die voortvloeien uit deze investering van de stichtingskosten GGD.

omschrijving / (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
	2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027	2028
Stichtingskosten ambulancepost GGD		-3.420					-70	-139	-139	-139
Totaal		**-3.420**					**-70**	**-139**	**-139**	**-139**

(- = nadeel en + = voordeel)

Als compensatie voor de kosten ontvangt de gemeente een jaarlijkse huursom van de GGD. Naast de stichtingskosten worden rentelasten voor de grond, kosten infrastructurele werkzaamheden en de verwachte onderhoudskosten verrekend in de huurprijs. Een mee- of tegenvallende inschrijving wordt verrekend in de huurprijs.

Op dit moment worden de totale stichtingskosten begroot op € 3.420.000,-. Hiervan uitgaande wordt de huursom per m^2 BVO in het eerste jaar € 147,08. Het aantal m^2 BVO betreft 810 m^2. De totale huursom in het eerste jaar wordt dan € 119.135,-. De huurprijs wordt jaarlijks aangepast overeenkomstig het consumentenprijsindexcijfer.

De investering met bijbehorende budgettaire lasten en baten worden onderstaand in beeld gebracht. Voor 2025 is voor de lasten/baten rekening gehouden met een half jaar.

omschrijving / (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
	2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027	2028
Stichtingskosten ambulancepost GGD		-3.420					-70	-139	-139	-139
Onderhoudskosten							-10	-21	-21	-21
Huurinkomsten GGD							60	122	124	126
Totaal voorliggend voorstel		**-3.420**					**-20**	**-38**	**-36**	**-34**

Het uitgangspunt voor de bepaling van de huursom is een kostendekkende compensatie als gevolg van het vestigen van de ambulancepost. Hierbij wordt opgemerkt dat de kostendekkende huur uitgangspunt is voor het totaalplaatje over 40 jaar. Dat betekent niet dat de verwachte baten en lasten van jaar tot jaar budgetneutraal in de begroting terechtkomen. In het

begin zullen er zich budgettaire nadelen vormen welke in de loop der jaren zullen omslaan naar budgettaire voordelen. Er is in bovenstaand overzicht dan ook een dalende trend te zien van de budgettaire nadelen die ontstaan vanaf 2026. Enerzijds is dit een doorwerking van het verschil tussen de verwachte waardevermindering van de ambulancepost en de boekhoudkundige afschrijving. Anderzijds komt dit door een gelijkblijvende kapitaallast in verhouding tot een stijgende huurinkomst. De lasten zullen de komende 40 jaar nagenoeg gelijk blijven, de inkomsten zullen daarentegen jaarlijks stijgen door indexering. Doordat wordt gekozen voor een annuïtaire kapitaallast wordt deze beweging beperkt.

Indien wordt ingestemd met dit raadsvoorstel zal het krediet voor de stichtingskosten van € 3.420.000,- beschikbaar worden gesteld. De kapitaallasten die hieruit voortvloeien, de onderhoudskosten en de huurinkomsten van de GGD worden tevens verwerkt in de 3e begrotingswijziging 2025.

De rentelasten voor de grond en de kapitaallasten die aan bouwrijp maken worden toegerekend zijn reeds verwerkt in de begroting.

Communicatie
Na instemming met dit voorstel zal de aanbesteding door BIZOB worden opgepakt om uiteindelijk in april 2025 tot definitieve gunning over te kunnen gaan.

Uitvoering
Na instemming met de kredietvotering door de raad zal de aanbestedingsprocedure opgestart worden in de week na het kerstreces. De definitieve gunning is beoogd in april 2025. We blijven op deze wijze nog op het tijdspad richting oplevering eind 2025.

Bladel, 19 november 2024

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

Digitaal ondertekend door Ruud Lathouwers

de burgemeester,

Digitaal ondertekend door Maurits van den Bosch

Bijlage(n)
01. Ontwerp-besluit (24.23537)
02. Definitief ontwerp ambulancepost (corsanummer: 24.23250)

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

24.23537

Ontwerp-raadsbesluit

24.23537

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.073 van burgemeester en wethouders van 4 november 2024;

gelet op;
De realisatie van de ambulancepost mogelijk te maken binnen het tijdspad voor oplevering eind 2025. Met de GGD is overeenstemming bereikt over het ontwerp van de ambulancepost en de huurovereenkomst. De GGD is met gemeente Bladel een kostendekkende 40-jarige huurovereenkomst overeen gekomen. Gemeente Bladel is / blijft eigenaar van pand en grond.

overwegende dat:
De raad budgethouder is;
Voor realisatie van de ambulancepost het beschikbaar stellen van krediet noodzakelijk is;
De urgentie deze processtap vraagt;
Dit initiatief een breed maatschappelijk belang dient;
De omgevingsvergunning onherroepelijk is;
De begroting 2025 dienovereenkomstig gewijzigd dient te worden.

besluit:

1. Het beschikbaar stellen van een krediet van € 3.420.000,- voor de stichtingskosten van de ambulancepost GGD.
2. De begroting 2025 dienovereenkomstig te wijzigen door vaststelling van de 3e begrotingswijziging 2025.

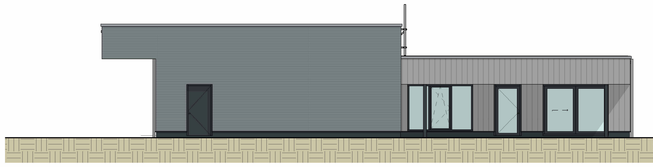
Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

voorgevel

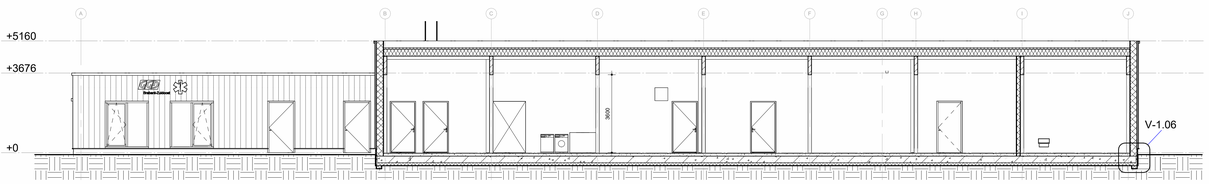
rechtergevel

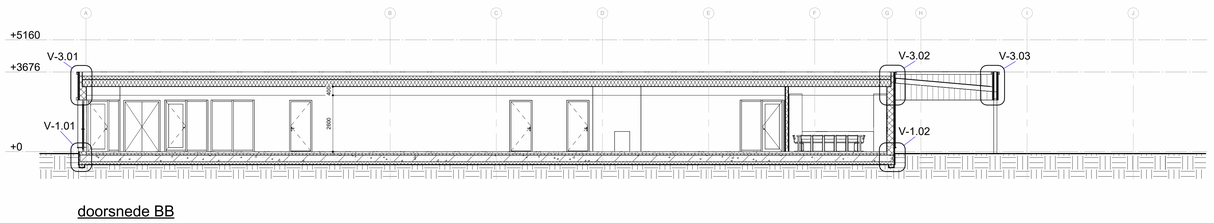
achtergevel

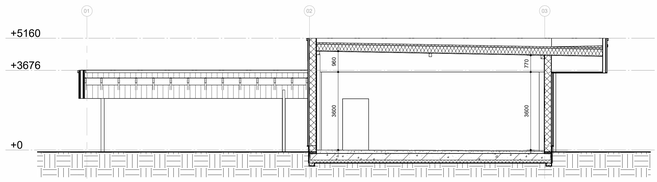
linkergevel

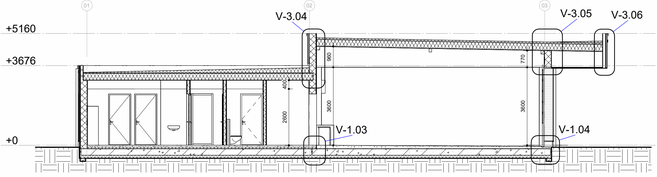
doorsnede AA

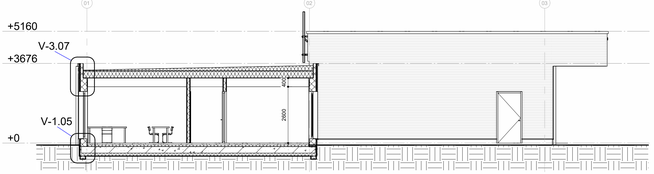
doorsnede BB

doorsnede CC

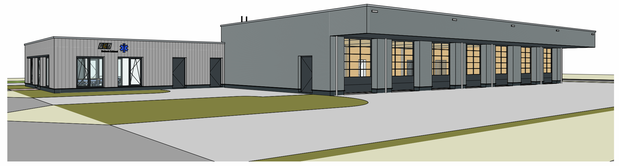

doorsnede DD

doorsnede EE

BRAND TECHNISCHE EISEN

STERKTE BIJ BRAND
- Een vloer, trap of hellingbaan waarover of waaronder een vluchtroute voert, bezwijkt niet binnen 30 minuten bij brand in een subbrandcompartiment waarin die vluchtroute niet ligt.
- De aanwezige brandscheidingen binnen het gebouw mogen gedurende de aangegeven tijdsduur van 30 minuten niet bezwijken. Dit geldt tevens voor de constructieonderdelen welke deze brandscheidingen overeind moeten houden in geval van brand.

BEPERKEN VAN ONTWIKKELEN VAN BRAND EN ROOK
- Constructieonderdelen toegepast binnen het gebouw dienen te voldoen aan brandklasse D en rookklasse S2. Indien de materialen worden toegepast op een vloer, hellingbaan of trap geldt klasse Df en rookklasse S1fl.
- Een zijde van een constructieonderdeel die grenst aan de buitenlucht dient te voldoen aan brandklasse B.
- Het deel van een zijde van een constructieonderdeel dat grenst aan de buitenlucht en hoger ligt dan 13 m, voldoet aan brandklasse B.
- Een deur, een raam, een kozijn en een daaraan gelijk te stellen constructieonderdeel voldoet aan brandklasse D.
- Een elektrische leiding die grenst aan binnenlucht van het gebouw dient te voldoen aan brandklasse Dca en rookklasse S2ca.
- Een leiding voor vloeistof die grenst aan buitenlucht voldoet aan brandklasse Dca.
- Pijpisolatie die grenst aan binnenlucht van het gebouw voldoet aan brandklasse D1 en rookklasse S2l.
- Pijpisolatie die grenst aan buitenlucht voldoet aan brandklasse D1.
- De bovenzijde van het dak dient, bepaald volgens NEN 6063, niet brandgevaarlijk te zijn.

BEPERKING VAN UITBREIDING VAN BRAND
- De brandtechnische indeling is vastgelegd op de tekening.
- Alle deuren onderdeel van een inwendige scheidingsconstructie waarvoor een eis geldt ten aanzien van brand- of rookwering is zelfsluitend uitgevoerd. Uitzondering zijn brandwerend uit te voeren deuren in de buitengevels en de inspectiedeuren van de schacht.

VLUCHTROUTES
- Vanaf elk punt binnen het gebouw kan binnen 30 m de uitgang van een subbrandcompartiment worden bereikt

BRANDVEILIGHEIDSINSTALLATIES
- In het gebouw is een ontruimingsplan aanwezig waarin de procedures rondom ontruimingen zijn vastgelegd.

VOORZIENINGEN T.B.V. HULPVERLENINGSDIENSTEN
- De brandweeringang is aangegeven op de tekening.
- De opstelplaats van de brandweervoertuig bevindt zich op < 40 m van de brandweeringang.
- De plaats van de dichtbijzijnde bluswatervoorziening moet worden afgestemd met het bevoegd gezag. Deze dient binnen 40 m van de brandweeringang te zijn gesitueerd en zijn vastgelegd in het ontruimingsplan.

RENVOOI BRANDVEILIGHEID

- 30 min brandwerend conform NEN6069 en rookwerend Ra conform NEN6075
- 60 min brandwerend conform NEN6069 en rookwerend Ra conform NEN6075
- 30 minuten brandwerend in beide richtingen classificatie conform NEN 6069 en rookdoorlatendheid Sa conform NEN6075 en zelfsluitend
- 60 minuten brandwerend in beide richtingen classificatie conform NEN 6069 en rookdoorlatendheid Sa conform NEN6075 en zelfsluitend
- deurdranger
- rookmelder
- vluchtroutewandsdrdrg voldoet aan NEN3011 (nieuwbouw) en aan de norm bestaande bouw en bedoeld in artikelen 5.2 tm 5.4 van NEN-FX 1838. Nadere uitwerking door installateur
- draagbaar blustoestel, schuim 6 kg, nadere uitwerking door installateur
- brandslanghaspel lengte 30m1, nadere uitwerking door installateur
- deur is bij aanwezigheid van personen in het bouwwerk uitsluitend gesloten indien die deur tijdens het vluchten, zonder gebruik te maken van een sleutel kan worden geopend.
- brandweeringang
- nevenringang
- ondergrondse brandkraan, positie n.t.b.
- opstelplaats brandweerauto

TECHNISCHE SPECIFICATIES EN EISEN

INBRAAKWERENDHEID
Inbraakwerend hang en sluitwerk volgens NEN 5087 bereikbare gevel-elementen dienen te voldoen aan weerstandsklasse 2 overeenkomstig NEN 5096 Uitsluitend geoefficeerd hang en sluitwerk toe te passen.

BESTRATINGEN / VERHARDINGEN
Bestratingen sluiten ter plaatse van de toegang van het pand aan op 20mm -Peil.

VOCHTWERING
Toilet,cumbi e.v. keramische vloertegels en keramische wandtegels tot min. 1200mm +vloer
Badruimte v.v. keramische vloertegels en keramische wandtegels tot min. 2200mm +vloer

TOEGANG
Alle toegangs deuren tot vertblijfruimtes en toegangen tot de kamers hebben terminale een dagmaat van 850x2050mm.

WARM- EN KOUD WATER
In de keuken en badkamer worden de tappunten v.v. warm en koud water. conform bouwbesluit artikel 6.12 / 6.13 uitgevoerd overeenkomstig NEN 1006.

VLOER/AFSCHEIDINGEN
Vloerafscheidingen bestaande uit leuning met spijlen h.o.h. 100mm. Bovenkant van de leuning op 1000mm+ vloer.

ELEKTRISCHE INSTALLATIES
Alle elektrische installaties conform bouwbesluit artikel 6.8, uitgevoerd overeenkomstig NEN 1010.

WATERVOORZIENING
Watervoorziening conform bouwbesluit artikel 6.12, uitgevoerd overeenkomstig NEN 1006.

RIOLERING
Riolering conform NEN 3215

ROOKMELDERS
Alle rookmelders dienen te voldoen aan de NEN 2555 en conform de projectie richtlijnen NEN 2555 te worden gemonteerd

OPSTELPLAATS AANRECHT, KOOK-, STOOK-, EN WARMWATERTOESTEL
de aanwezigheid van de opstelplaats aanrecht, kook-, stook,- en warmwatertoestel conform bouwbesluit artikel 4.37

- bestaande wand
- metselwerk
- kalkzandsteen
- isolatie
- gewapende beton
- prefab beton
- lichte scheidingswand

* Alle maten in het werk te meten en controleren
* Alle houten, stalen en stenen constructies volgens tekening en berekening constructeur
* Tekening is niet voor uitvoering.

Opdrachtgever:
GGD Brabant zuidoost

Project:
Nieuwbouw Ambulancepost Hapert
Diamantweg / Provinciale weg
Hapert

Onderdeel:
DO-fase
Plattegrond, gevels en doorsnedes

Project nummer:
GG04

situatie gem.: Hapert
sectie nr.: G-2419
ontwerp: RC
Getekend: RA
Datum: 01-07-2024
gewijzigd:

afm. tek.: A0
schaal: 1 : 100
tekening nr: **DO-01**

verheijen smeets architecten

Verheijen Smeets
Architecten BV
Venloseweg 4
5931 GT Tegelen
Telefoon : 077-3269269

E-mail : info@vsarch.nl
Arch.reg. : 1.881115.005
www.verheijen-smeets.nl

Ontwerp en tekening zijn auteursrechtelijk beschermd. Vermenigvuldiging van deze tekening en het kopiëren van het ontwerp zonder schriftelijke goedkeuring van Verheijen Smeets Architecten BV is strafbaar.

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.072 van burgemeester en wethouders van 5 november 2024;

gelet op artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 5 van de Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoerings-organisatie KempenPlus;

overwegende dat de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten geen zienswijzen hebben ingediend op de voorgenomen besluiten tot twee wijzigingen van de GR KempenPlus;

besluit:

1. Toestemming te verlenen aan het college om de gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoerings-organisatie KempenPlus als volgt te wijzigen met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2024:
   Artikel 5 lid 1 wordt als volgt gewijzigd:
   Na subonderdeel f wordt een nieuw subonderdeel ingevoegd, luidende “g. Participatieregeling 18+ Kempengemeenten ”.
2. Toestemming te verlenen aan het college om de gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoerings-organisatie KempenPlus als volgt te wijzigen met terugwerkende kracht vanaf 27 juni 2024:
   Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:
   1. In het eerste lid wordt na subonderdeel g een nieuw subonderdeel ingevoegd, luidende:
      “h. Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne”
   2. In lid 2 wordt onderdeel c vernummerd naar onderdeel d.
   3. In lid 2 wordt na onderdeel b een nieuw onderdeel c ingevoegd, luidende:
      “De uitvoering van de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne is een uitzondering op het tweede lid, onder a van dit artikel. Het betreft enkel de taken voor zover deze betrekking hebben op:
      - Verstrekken van de maandelijkse financiële toelage, inclusief terugvordering van ten onrechte of teveel verstrekte toelage
      - Betaling van buitengewone kosten
      - Het in rekening brengen van een vergoeding in de kosten van opvang.”

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier,

Digitaal ondertekend door J.F. (Jelle) Wiel, van der

de voorzitter,

Digitaal ondertekend door M.A.G. (Maurits) Bosch, van den

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Nummer : R24.072
Onderwerp : Toestemming verlenen tot twee wijzigingen GR KempenPlus

Aan de raad

Inleiding
De gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden participeren in de gemeenschappelijke regeling Participatiebedrijf KempenPlus (verder: KempenPlus). Bij KempenPlus worden taken uitgevoerd op het gebied van werk, inkomen en inburgering.

Toevoeging Participatieregeling 18+ (1e wijziging)
Medio 2023 is de tekst van de GR gewijzigd waarbij per 1 januari 2024 de werkzaamheden met betrekking tot bijzondere bijstand zijn verplaatst van de GR Samenwerking Kempengemeenten naar de GR KempenPlus. Eind 2023 bleek dat de Participatieregeling 18+ de enige minimaregeling is die niet onder bijzondere bijstand valt en niet bij KempenPlus belegd zou worden. Dat is niet wenselijk, waar aan u het voorstel is gedaan om ook de Participatieregeling 18+ formeel onder te brengen bij KempenPlus en daartoe de tekst van de GR opnieuw te wijzigen.

In de raadsvergadering van 27 juni 2024 bent u in de gelegenheid gesteld om uw zienswijzen over deze wijziging bij het college kenbaar te maken. U heeft geen zienswijze ingediend betreffende toevoeging van de Participatieregeling 18+ aan het takenpakket van KempenPlus. De andere gemeenteraden ook niet.

Toevoeging verstrekken leefgeld en innen bijdrage van ontheemden uit Oekraïne (2e wijziging)
Op 27 juni 2024 is de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne in werking getreden (verder: TwooO). Deze wet regelt dat het college van burgemeester en wethouders zorg draagt voor de materiële en immateriële opvang van ontheemden. Dit betreft het verstrekken van leefgeld aan ontheemden uit Oekraïne die geen inkomen hebben en het innen van een eigen bijdrage van ontheemden uit Oekraïne die in een gemeentelijke opvang verblijven en een inkomen boven een bepaald niveau hebben. Deze taak kan het beste door KempenPlus worden uitgevoerd, waardoor de tekst van de GR opnieuw gewijzigd moet worden, om dat te formaliseren.

In de raadsvergadering van 12 september 2024 bent u in de gelegenheid gesteld uw zienswijze over de 2e wijziging van de tekst van de GR kenbaar te maken. U heeft geen zienswijze ingediend betreffende de toevoeging van taken inzake verstrekken leefgeld en innen eigen bijdrage. Ook de andere raden hebben geen zienswijze ingediend.

Verzoek toestemming voor wijziging
De volgende stap in het proces van wijziging van de GR is, dat de colleges de raden om toestemming vragen voor deze wijzigingen. Dit verzoek om toestemming betreft zowel de 1e als de 2e wijziging.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Xander Koster	0497-361636

Wijziging van het Bijdragebesluit met meerderheid van stemmen (extra wijziging bij 1e wijziging)
Bij de zienswijzeprocedure betreffende toevoeging Participatieregeling 18+ hebben de raden van Bergeijk, Eersel en Reusel-De Mierden besloten een zienswijze in te dienen om een extra wijziging van de GR toe te voegen:
“In artikel 25, tweede lid, derde volzin, het woord “unaniem” te schrappen, omdat dit niet strookt met de in artikel 9 van de regeling opgenomen besluitvorming bij meerderheid.”
De raad van Bladel heeft hierover geen zienswijze ingediend.
Het wijzigen van de tekst van de GR op dit punt wordt voorlopig aangehouden, omdat de partijen hierover nog in gesprek zijn met elkaar. Daarnaast loopt het onderzoek van Berenschot nu nog en de uitkomsten daarvan brengen mogelijk weer een wijziging van de GR met zich mee. Het voorstel tot wijziging van de besluitvorming over het bijdragebesluit wordt dan opnieuw bekeken in het licht van de rapportage van Berenschot.

Voorstel

1. Toestemming te verlenen aan het college om de gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoerings-organisatie KempenPlus als volgt te wijzigen met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2024:

Artikel 5 lid 1 wordt als volgt gewijzigd:
Na subonderdeel f wordt een nieuw subonderdeel ingevoegd, luidende “g. Participatieregeling 18+ Kempengemeenten ”.

2. Toestemming te verlenen aan het college om de gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoerings-organisatie KempenPlus als volgt te wijzigen met terugwerkende kracht vanaf 27 juni 2024:

Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na subonderdeel g een nieuw subonderdeel ingevoegd, luidende:
   “h. Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne”
2. In lid 2 wordt onderdeel c vernummerd naar onderdeel d.
3. In lid 2 wordt na onderdeel b een nieuw onderdeel c ingevoegd, luidende:
   “De uitvoering van de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne is een uitzondering op het tweede lid, onder a van dit artikel. Het betreft enkel de taken voor zover deze betrekking hebben op:
   - Verstrekken van de maandelijkse financiële toelage, inclusief terugvordering van ten onrechte of teveel verstrekte toelage
   - Betaling van buitengewone kosten
   - Het in rekening brengen van een vergoeding in de kosten van opvang.”

Beoogd effect

Het wijzigen van de tekst van de GR KempenPlus, waardoor de regeling juridisch actueel is en de genoemde taken formeel onderdeel uitmaken van het takenpakket van KempenPlus.

Argumenten

1.1 Toestemming van de gemeenteraad is noodzakelijk voor wijziging van de gemeenschappelijke regeling.
Artikel 1, vierde lid, Wgr schrijft voor dat toestemming van de raad vereist is voor wijziging van de gemeenschappelijke regeling door de colleges. Deze toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. Met de voorgestelde wijzigingen is hier geen sprake van.

Kanttekeningen

1.1 Voor wijziging is het noodzakelijk dat alle 4 de deelnemers aan de GR deze wijzigen
De wijziging komt uitsluitend tot stand als alle 4 de colleges besluiten tot wijziging na verkregen toestemming van alle 4 de raden. Het is mogelijk dat niet alle raden toestemming verlenen voor de wijziging of dat niet alle colleges vervolgens besluiten tot wijziging, maar er is geen aanleiding om te veronderstellen dat een van de raden of colleges niet zal instemmen.

Financiën
De uitvoering van de Participatieregeling 18+ wordt formeel verplaatst van de GRSK naar de GR KempenPlus. De kosten worden niet langer door de GRSK in rekening gebracht, maar door de GR KempenPlus. De kosten wijzigen niet.

De gemeenten ontvangen middelen van het rijk ter dekking van de kosten voor de opvang van Oekraïense ontheemden. De ontvangen eigen bijdragen van de Oekraïense ontheemden wordt in mindering gebracht op de middelen die de gemeenten ontvangen van het rijk, waardoor dit per saldo geen invloed heeft op de totale inkomsten. De implementatie- en uitvoeringskosten die met het organiseren en innen van de eigen bijdrage gepaard gaan worden aan gemeenten vergoed.

Communicatie
De besluitvorming in de vier gemeenteraden wordt gecommuniceerd met de andere gemeenten, zodat de colleges tot besluitvorming over de wijziging over kunnen gaan. Na deze besluitvorming zal dit met de GR KempenPlus worden gedeeld, zodat zij aan de gemeente Bladel (waar de GR KempenPlus statutair is gevestigd) kan verzoeken om tot publicatie over te gaan.

Uitvoering
Na het verkrijgen van de toestemming van uw raad, kan het college besluiten tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling.
Het genomen besluit wordt kenbaar gemaakt aan KempenPlus. Het bestuur van KempenPlus beoordeelt vervolgens of alle deelnemers aan de GR hebben besloten tot wijziging.
Indien de raden en de colleges van de deelnemende gemeenten eensluidend hebben besloten tot de wijzigingen, verzoekt het bestuur van de KempenPlus aan de gemeente Bladel (als plaats waarin de GR-regeling statutair is gevestigd) om zorg te dragen voor publicatie en daarmee de formele inwerkingtreding van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling (artikel 26 Wgr).

Bladel, 5 november 2024

Burgemeester en wethouders van gemeente Bladel,

de secretaris,

Digitaal ondertekend door Ruud Lathouwers

de burgemeester,

Digitaal ondertekend door Maurits van den Bosch

Bijlage(n)
01. Ontwerp-besluit gemeenteraad (24.25671)
02. Concept collegebesluit 1e wijziging GR KempenPlus (24.23742)
03. Concept collegebesluit 2e wijziging GR KempenPlus (24.20707)
04. Bestuursbesluit op zienswijzen op 1e wijziging GR KempenPlus (24.25659)
05. Huidige tekst GR KempenPlus (24.25668)

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

24.25671

Ontwerp-raadsbesluit

24.25671

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.072 van burgemeester en wethouders van 5 november 2024;

gelet op artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 5 van de Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoerings-organisatie KempenPlus;

overwegende dat de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten geen zienswijzen hebben ingediend op de voorgenomen besluiten tot twee wijzigingen van de GR KempenPlus;

besluit:

1. Toestemming te verlenen aan het college om de gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoerings-organisatie KempenPlus als volgt te wijzigen met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2024:

Artikel 5 lid 1 wordt als volgt gewijzigd:
Na subonderdeel f wordt een nieuw subonderdeel ingevoegd, luidende “g. Participatieregeling 18+ Kempengemeenten ”.

2. Toestemming te verlenen aan het college om de gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoerings-organisatie KempenPlus als volgt te wijzigen met terugwerkende kracht vanaf 27 juni 2024:

Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na subonderdeel g een nieuw subonderdeel ingevoegd, luidende:
   “h. Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne”
2. In lid 2 wordt onderdeel c vernummerd naar onderdeel d.
3. In lid 2 wordt na onderdeel b een nieuw onderdeel c ingevoegd, luidende:
   “De uitvoering van de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne is een uitzondering op het tweede lid, onder a van dit artikel. Het betreft enkel de taken voor zover deze betrekking hebben op:
   - Verstrekken van de maandelijkse financiële toelage, inclusief terugvordering van ten onrechte of teveel verstrekte toelage
   - Betaling van buitengewone kosten
   - Het in rekening brengen van een vergoeding in de kosten van opvang.”

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van .

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

1e Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Participatiebedrijf KempenPlus

het college van de gemeente Bladel

gelet op het artikel 1, leden 1, 4 en 5, van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

overweegt het volgende:

- Vanaf 1 januari 2024 is de uitvoering van de bijzondere bijstand als bedoeld in de Participatiewet belegd bij KempenPlus. De bijzondere bijstand omvat niet alleen de individuele bijzondere bijstand, maar ook de collectieve aanvullende zorgverzekering, de individuele inkomenstoeslag, de energietoeslag. Daarmee kwam de uitvoering van deze minimaregelingen met uitzondering van de Participatieregeling 18+ bij KempenPlus te liggen, deze was daarin nog niet opgenomen;
- Het is wenselijk om de minimaregelingen zoveel mogelijk door één organisatie te laten uitvoeren.

b e s l u i t:
de gemeenschappelijke regeling “Bedrijfsvoeringsorganisatie Participatiebedrijf KempenPlus” als volgt te wijzigen;

Artikel I
Artikel 5 lid 1 wordt als volgt gewijzigd:
Na subonderdeel f wordt een nieuw subonderdeel ingevoegd, luidende “g. Participatieregeling 18+ Kempengemeenten ”.

Artikel II

Inwerkingtreding en citeertitel;
1. Deze wijziging treedt daags na publicatie in werking en werkt terug tot en met 1 januari 2024.
2. Deze wijziging wordt aangehaald als: 1e wijziging Gemeenschappelijke Regeling Participatiebedrijf KempenPlus.

Aldus besloten in de vergadering van het college van gemeente Bladel op [datum]
burgemeester en wethouders van gemeente Bladel,

de secretaris,

de burgemeester,

2e Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Participatiebedrijf KempenPlus

het college van de gemeente Bladel

gelet op artikel 1, leden 1 en 5, van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

overwegende dat:
- Op 27 juni 2024 de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne in werking is getreden. Deze wet regelt dat het college van burgemeester en wethouders zorg draagt voor de materiële en immateriële opvang van ontheemden. Een en ander is uitgewerkt in de Regeling opvang ontheemden Oekraïne.
- Het college het verstrekken van leefgeld aan ontheemden en het innen van de eigen bijdrage van ontheemden die verblijven in de gemeente opvang, wenst te beleggen bij Participatiebedrijf KempenPlus.

b e s l u i t :
de gemeenschappelijke regeling “Bedrijfsvoeringsorganisatie Participatiebedrijf KempenPlus” als volgt te wijzigen;

Artikel I
Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:
1. In het eerste lid wordt na subonderdeel g een nieuw subonderdeel ingevoegd, luidende:
   “h. Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne”
2. In lid 2 wordt onderdeel c vernummerd naar onderdeel d.
3. In lid 2 wordt na onderdeel b een nieuw onderdeel c ingevoegd, luidende:
   “De uitvoering van de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne is een uitzondering op het tweede lid, onder a van dit artikel. Het betreft enkel de taken voor zover deze betrekking hebben op:
   - Verstrekken van de maandelijkse financiële toelage, inclusief terugvordering van ten onrechte of teveel verstrekte toelage
   - Betaling van buitengewone kosten
   - Het in rekening brengen van een vergoeding in de kosten van opvang.”

Artikel II

Inwerkingtreding en citeertitel
1. Deze wijziging treedt in werking op de dag na de bekendmaking en werkt terug tot 27 juni 2024
2. Deze wijziging wordt aangehaald als: 2e wijziging Gemeenschappelijke Regeling Participatiebedrijf KempenPlus.

Aldus besloten in de vergadering van het college van Bladel op <datum>
burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris, <naam>

de burgemeester, <naam>

Bestuursbesluit KempenPlus

Bestuursvergadering	:	12 september 2024
Onderwerp	:	Zienswijzen 1e wijziging gemeenschappelijke regeling (GR) KempenPlus
Behandeld door	:	
Verantwoordelijk MT-lid	:	F.Baudoin
cc	:	
Datum	:	12 september 2024
MT-vergadering	:	
Bijlage	:	

Voorstel:

- De GR KempenPlus te wijzigen door;
  - De uitvoering van de Participatieregeling 18+ Kempengemeenten toe te voegen aan het takenpakket zoals opgenomen in artikel 5 van de GR KempenPlus
  - Het woord "unaniem" te schrappen in artikel 25,lid 2 van de GR KempenPlus

Aanleiding:

Op 18 april 2024 heeft KempenPlus de gemeenteraden gevraagd een zienswijze uit te brengen op de concept wijziging gemeenschappelijke Regeling (GR) KempenPlus. Aanleiding hiervoor was de wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK) per 1-1-2024 waarbij de Participatieregeling 18+ niet meer is opgenomen in het takenpakket van de GRSK. Dit omdat KempenPlus vanaf 1-1 2024 de bijzondere bijstand uitvoert en de Kempengemeenten het wenselijk vinden om de Participatieregeling 18+ samen te houden met de andere regelingen voor minima (individuele inkomenstoeslag, eenmalige energietoeslag- en ziektekostenverzekering minima) die hun basis vinden in de bijzondere bijstand. Met de wijziging van de GR KempenPlus wordt de uitvoering van de Participatieregeling 18 + toegevoegd aan het takenpakket van KempenPlus zoals omschreven in artikel 5 van de GR KempenPlus.

Doel:

Bijgevoegd zijn de reacties en besluiten met betrekking tot de toevoeging van de uitvoering van de Participatieregeling 18 +. Uit deze reacties kan worden afgeleid dat er geen zienswijzen worden ingebracht met betrekking tot het toevoegen van de uitvoering van de Participatieregeling 18 + aan het takenpakket van KempenPlus.

Ondanks dat het wijzigingsvoorstel wat door KempenPlus bij de gemeenteraden is ingebracht niet raakt aan artikel 25 van de GR KempenPlus is door de gemeenten Bergeijk, Eersel en Reusel-De Mierden een zienswijze ingebracht over artikel 25, lid 2, waarbij wordt voorgesteld het woord "unaniem " te schrappen in de tekst van lid 2.

Argumenten:

Alle gemeenten geven in de zienswijze aan dat er geen bezwaren zijn om de Participatieregeling 18+ Kempengemeenten toe te voegen aan het takenpakket zoals omschreven in artikel 5 van de GR KempenPlus.

Met betrekking tot het schrappen van het woord "unaniem" in artkel 25 lid 2 van de GR KempenPlus bestaan er uiteenlopende opvattingen. De gemeenten Bergeijk, Eersel en Reusel-De Mierden wensen het woord "unaniem" te schrappen, Bladel wil dit vooralsnog handhaven.

In het bestuur van KempenPlus is in meerderheid besloten om het standpunt in te nemen dat aan de gemeenteraden wordt gevraagd het college toestemming te verlenen om de GR KempenPlus te wijzigen met daarbij het voorstel om;

- De participatieregeling 18 + Kempengemeenten toe te voegen aan artkel 5 van de GR KempenPlus.
- Het woord " unaniem " te schrappen in artikel 25,lid 2 van de GR KempenPlus.

Financiële consequenties:

Er zijn geen extra financiële consequenties. KempenPlus voert de Participatieregeling al vanaf 1-1-2024 uit voor de Kempengemeenten.

Juridische consequenties:

Sinds 1-1-2024 voert KempenPlus de participatieregeling 18+ uit voor de Kempengemeenten. Dit op verzoek van de gemeenten omdat deze taak vanaf die datum niet meer behoort tot het takenpakket van de GRSK. Door de 1e wijziging van de GR KempenPlus zal de uitvoering van de Participatieregeling 18+ Kempengemeenten op een juiste formele grondslag berusten. De wijziging van de GR KempenPlus vereist toestemming van alle 4 de gemeenteraden.

Communicatie gemeenten:

Het besluit van het bestuur van KempenPlus wordt ter kennisneming aan de colleges toegezonden die de gemeenteraden zullen vragen voor toestemming om de GR KempenPlus te wijzigen.

Bijlage(n):

- Zienswijze van de gemeente Bergeijk dd. 2 juli 2024 betreffende wijziging GR KempenPlus/Toevoeging Participatieregeling 18+
- Raadsbesluit van de gemeente Bladel dd. 27 juni 2024 om geen zienswijze in te dienen ten aanzienop de wijziging van de gemeenschappelijke regeling KempenPlus door het toevoegen van de Participatieregeling 18+.
- Zienswijze van de gemeente Eersel dd. 9 juli 2024 betreffende 1e wijziging GR KempenPlus
- Zienswijze van de gemeente Reusel-De Mierden dd. 3 juli 2024 betreffende concept wijziging gemeenschappelijke regeling KempenPlus.

Ondertekening d.d.

Voorzitter van KempenPlus	Directie van KempenPlus
mr. D.S.C. Jansen	F.J.L.M. Baudoin

BERGEIJK 'T HOF
'T LOO
DE WEEBOSCH
LUYKSGESTEL
RIETHOVEN
WESTERHOVEN

BErgeijkLEEF
Bourgondisch, bruisend en groen

Gemeente Bergeijk

Datum 2 juli 2024
Betreft Zienswijze wijziging GR KempenPlus / Toevoeging Participatieregeling 18+

Geacht bestuur van KempenPlus ,

U heeft onze raad in de gelegenheid gesteld om een zienswijze te geven op het concept 1e wijziging Gemeenschappelijke Regeling Participatiebedrijf KempenPlus. Middels deze brief maken graag onze zienswijze graag kenbaar.

Ondanks dat het wijzigingsbesluit wat nu voorligt niet raakt aan artikel 25 van de GR, grijpen wij deze kans graag aan het bestuur hierin de volgende zienswijze mee te geven:

- Om in artikel 25, tweede lid, derde volzin, van de GR het woord "unaniem" te schrappen, omdat dit in strijd is met de besluitvorming bij meerderheid zoals vastgelegd in artikel 9 van de regeling.

Wij verzoeken u onze zienswijze mee te nemen bij het vaststellen van het wijzigingsvoorstel van de GR KempenPlus in uw bestuur.

De gemeenteraad,

Y. van Bakel
Raadsgriffier

A. Callewaert – de Groot
Voorzitter

Getekend bij afwezigheid
V van Wieren-Krauwinger
plv Griffier

Bezoekadres: Burgemeester Magneestraat 1,
I: www.bergeijk.nl E: info@bergeijk.nl
Postbus 10.000, 5570 GA Bergeijk
KvK:17.273.202
T: 0497-551455
F: 0497-551499

R24.039b

Gemeente Bladel

Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.039 van burgemeester en wethouders van 14 mei 2024;

gelet op artikel 5 van de Gemeenschappelijke Regeling Participatiebedrijf Kempenplus;

overwegende dat er geen aanleiding bestaat een zienswijze in te dienen ten aanzien van het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Participatiebedrijf KempenPlus met toevoeging Participatieregeling 18+;

besluit:

1. Géén zienswijze in te dienen op de wijziging van de gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Participatiebedrijf KempenPlus door het toevoegen van de participatieregeling 18+.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 27 juni 2024.

De raad voornoemd,

de griffier,

Digitaal ondertekend door J.F. (Jelle) Wiel, van der

de voorzitter,

Digitaal ondertekend door M.A.G. (Maurits) Bosch, van den

gemeente
Eersel
Kempisch wonen
in een wereldregio

Participatiebedrijf KempenPlus
t.a.v. het bestuur
POSTBUS 10
5530 AA BLADEL

Uw brief van	18 april 2024	Eersel, d.d.	9 juli 2024
Uw kenmerk	GvB/ldB 202400287	Documentnr.	24zu.00324
		Zaaknummer	Z24000602
Telefoonnummer	0497-531300	Onderwerp	Zienswijze 1e wijziging GR KempenPlus
Bijlage(n)			

Geacht bestuur,

Met uw brief van 18 april 2024 vraagt u de raad van onze gemeente een zienswijze uit te brengen op de concept wijziging gemeenschappelijke regeling (GR) KempenPlus. Met het wijzigingsvoorstel wordt de uitvoering van de Participatieregeling 18+ opgenomen in het takenpakket van KempenPlus.

Zienswijze
De conceptwijziging is besproken tijdens de raadsvergadering van 4 juli 2024. De gemeenteraad heeft besloten een zienswijze in te dienen. Deze zienswijze houdt in dat aan het wijzigingsvoorstel een wijziging wordt toegevoegd. De gemeenteraad ziet graag dat in artikel 25, tweede lid, derde volzin, van de GR Bedrijfsvoeringsorganisatie Participatiebedrijf KempenPlus, het woord "unaniem" wordt geschrapt, omdat dit artikel niet strookt met de in artikel 9 van deze regeling opgenomen besluitvorming bij meerderheid.

Wij zien graag dat het wijzigingsbesluit wordt aangepast.

Vragen
Als u naar aanleiding van deze brief nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met Tamara Willems. Zij is telefonisch bereikbaar op 088 – 497 0672 of per e-mail op t.willems@eersel.nl.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Eersel

De heer ing. H.M.L. Offermans
Secretaris

De heer drs. W.A.C.M. Wouters
Burgemeester

GEMEENTE
Reusel-De Mierden

Participatiebedrijf KempenPlus
POSTBUS 10
5530 AA BLADEL

GEMEENTE REUSEL-DE MIERDEN
Verzonden:
04 JULI 2024

Onderwerp : zienswijze concept wijziging gemeenschappelijke regeling KempenPlus
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : /24.09976

Reusel, 3 juli 2024

Geachte heer/mevrouw,

Op 18 april jl. heeft het college een voorstel wijziging gemeenschappelijke regeling KempenPlus ontvangen. Aanleiding hiervoor is de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK) per 1-1-2024 waarbij de Participatieregeling 18+ niet meer opgenomen is in het takenpakket van de GRSK.
Het stuk is besproken tijdens de raadsvergadering van 2 juli 2023. Via deze weg wil de raad hun zienswijze kenbaar maken voor het voorstel wijziging gemeenschappelijke regeling KempenPlus. De raad vraagt u deze zienswijze te betrekken bij de vaststelling van het document.

De raad is van mening dat het woord "unaniem" uit artikel 25 niet strookt met de in artikel 9 van die regeling opgenomen besluit bij meerderheid. Artikel 25 van de GR KempenPlus gaat over de kostenverdeling. In het tweede lid, derde volzin, is opgenomen dat het bestuur het Bijdragebesluit unaniem vaststelt. Deze unanimiteit is niet in lijn met artikel 9 van de GR KempenPlus. Hierin is opgenomen dat als uitgangspunt voor de besluitvorming geldt dat altijd gezocht wordt naar consensus. Voor zover bij of krachten de regeling niet anders is bepaald, beslist het bestuur bij volstrekte meerderheid wanneer geen consensus wordt bereikt.

Vragen?
Heeft u nog vragen of wilt u meer informatie? Neem dan gerust contact met me op. Op maandag, dinsdag, woensdagochtend en donderdag ben ik bereikbaar via 088-4970141 of via e-mail M.swinkels@reuseldemierden.nl.

Met vriendelijke groet,
namens het college van burgemeester en wethouders,

Monique Swinkels

Monique Swinkels
Beleidsmedewerker Ontwikkeling en Dienstverlening
team Maatschappelijke Ontwikkeling

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING “PARTICIPATIEBEDRIJF KEMPENPLUS”

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden, ieder voor zover het hun bevoegdheden betreft,

Overwegen het volgende:

Voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening, de Participatiewet en de Wet inburgering is samenwerking tussen gemeenten noodzakelijk;

Met ingang van 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden. Deze wet heeft tot doel om zoveel mogelijk mensen, met en zonder arbeidsbeperking, weer aan de arbeidsmarkt deel te laten nemen;

Met ingang van 1 juli 2022 de Wet gemeenschappelijke regelingen is gewijzigd;

Het uitvoeren van de taken betreft het uitvoeren van beleid en opdrachten van de colleges waarbij geen raadsbevoegdheden zijn betrokken en geen eigen beleid wordt vastgesteld. De samenwerking kan daarom in de vorm van bedrijfsvoeringsorganisatie plaatsvinden. Wel zal de beleidsvoorbereiding en de ondersteuning bij de beleidsontwikkeling voor de deelnemende gemeenten binnen deze bedrijfsvoeringsorganisatie plaatsvinden;

De deelnemende gemeenten zijn verantwoordelijk voor het vaststellen van het beleid en de verordeningen met betrekking tot de taken van het Participatiebedrijf. In het kader van een efficiënte en effectieve uitvoering door het Participatiebedrijf wordt door de gemeenten gestreefd naar een gezamenlijk en gelijkluidend beleid.

Daarnaast is het gewenst om de regeling op een aantal onderdelen te actualiseren;

gelet op de toestemming van de raden van de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden en de besluiten van de colleges van deze gemeenten;

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Gemeentewet, de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen en de Wet sociale werkvoorziening,

Besluiten:

de gemeenschappelijke regeling “Bedrijfsvoeringsorganisatie Participatiebedrijf KempenPlus” te wijzigen en komt te luiden als volgt;

Algemene bepalingen

Begripsbepalingen

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder

1. De regeling : de gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie Participatiebedrijf KempenPlus;

2. Participatiebedrijf : de bedrijfsvoeringsorganisatie Participatiebedrijf KempenPlus;

3. “een deelnemende gemeente” : de gemeente waarvan het college deze regeling mede heeft getroffen;

4. College : het college van burgemeester en wethouders dat deelneemt aan deze regeling;

5. Raad : de raad van een deelnemende gemeente aan deze regeling;

6. Wsw : Wet sociale werkvoorziening;

7. Pw : Participatiewet;

8. IOAW : Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;

9. IOAZ : Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen

10. Bbz : Besluit bijstandsverlening zelfstandigen;

11. Wgr : Wet gemeenschappelijke regelingen’;

12. Wi2021 : Wet inburgering 2021;

13. Gedeputeerde Staten : Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

Artikel 2

Waar in de regeling artikelen van enige wet of wettelijk voorschrift van overeenkomstige toepassing zijn of zijn verklaard, komen voor zoveel mogelijk in de plaats van:

de gemeente: het Participatiebedrijf

de gemeenteraad: burgemeester en wethouders

de burgemeester: het bestuur

Bedrijfsvoeringsorganisatie en samenwerkingsgebied

Artikel 3

1. Er is een bedrijfsvoeringsorganisatie als bedoeld in artikel 8, derde lid, Wgr, genaamd “Participatiebedrijf KempenPlus”, afgekort het Participatiebedrijf. Het Participatiebedrijf is rechtspersoon.

2. Het Participatiebedrijf is gevestigd te Bladel.

Bestuursorgaan

Artikel 4

Het Participatiebedrijf heeft één bestuursorgaan: het bestuur.

Doelstelling, belang, taken en bevoegdheden

Artikel 5

1. Het Participatiebedrijf heeft tot doel het behartigen van het gemeenschappelijk en afzonderlijk belang van de deelnemende gemeenten en de colleges op het gebied van:

   a. de WSW;
   b. de Pw;
   c. de IOAW;
   d. de IOAZ
   e. de Bbz,
   f. Wet inburgering 2021

alsmede de hiervoor opgebouwde infrastructuur in te zetten voor re-integratiedoeleinden.

2. Daartoe dragen de colleges van de deelnemende gemeenten hun bevoegdheden, die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het in lid 1 genoemde belang, over aan het bestuur van het Participatiebedrijf, te weten:

   a. De volledige uitvoering van de in het eerste lid genoemde wetten, daarop gebaseerde onderliggende landelijke regelgeving en gemeentelijke regelingen en van de daaruit voortvloeiende voorschriften, voor zover die uitvoering aan de colleges is opgedragen, alsmede van het beleid van de deelnemende gemeenten op het gebied van de in het eerst lid genoemde regelgeving.

   b. De uitvoering van de Wet inburgering 2021 is een uitzondering op tweede lid, onder a van dit artikel. De uitvoering van de Module Arbeidsmarkt en Participatie geschiedt voor de gemeente Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden. De uitvoering van casusregie (waaronder het afnemen van de brede intake, het opstellen van het persoonlijk Plan voor Inburgering en Participatie (PIP), het monitoren en bewaken van de voortgang en het handhaven van de verplichtingen) geschiedt enkel voor de gemeenten Bergeijk, Bladel en Reusel-De Mierden.

   c. Het oprichten, exploiteren en in stand houden van bedrijven voor industriële, cultuurtechnische, administratieve werkzaamheden, detacheringen en trajectbegeleiding, welke zoveel mogelijk zijn gericht op het behouden dan wel bevorderen van de arbeidsbekwaamheid van de werknemer mede met het oog op het kunnen verrichten van arbeid onder normale omstandigheden.

3. De aan de colleges toekomende bevoegdheden om beleidsregels vast te stellen worden niet overgedragen.

4. Het bestuur draagt zorg voor het nemen van besluiten op bezwaar en het instellen van en voeren van procedures in (hoger) beroep op grond van de regelgeving als genoemd in het eerste lid.

5. Het bestuur draagt zorg en is verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding van de taken genoemd in dit artikel en doet daartoe voorstellen aan de colleges, of als de raden de beslissingsbevoegdheid hebben, via de colleges aan de raden.

6. Het bestuur kan binnen het kader van het in lid 1 omschreven doel één of meerdere privaatrechtelijke rechtspersonen oprichten.

7. De colleges verplichten zich tot het medewerken aan het vinden van voldoende en geëigende werkzaamheden voor de Wsw medewerkers.

8.Voor zover de diensten vallen binnen het kader van de in dit artikel genoemde taken, is het Participatiebedrijf bevoegd om tot een maximum van 20% van zijn omzet, of althans tot een zodanig percentage dat wettelijk is toegestaan, bevoegd tot het verrichten van dezelfde diensten voor andere publiekrechtelijke rechtspersonen.

9. Voor zover de in het eerste lid genoemde wetten en regelingen wijzigingen in de inhoud of benaming daarvan ondergaan en deze wijzigingen als rechtsopvolging kunnen worden aangemerkt vallen die wijzigingen eveneens tot het doel van deze regeling.

Hoofdstuk I: Het bestuur van het Participatiebedrijf

Samenstelling

Artikel 6

1. De colleges wijzen de leden van het bestuur uit hun midden aan met dien verstande dat ieder college één lid aanwijst. Het bestuur bestaat uit vier leden. Eén van hen wordt als voorzitter aangewezen.

2. Alle leden van het bestuur beschikken over één stem.

3. De leden van het bestuur worden aangewezen voor een tijdvak gelijk aan dat van de zittingsduur van de raad. Zij blijven zitting houden tot aan het tijdstip dat de opvolger zijn aanwijzing als lid van het bestuur heeft aanvaard.

4. Hij die tussentijds ophoudt lid te zijn van het college waaruit hij is aangewezen als lid van het bestuur, houdt van rechtswege op lid te zijn van het bestuur.

5. De leden van het bestuur kunnen te allen tijde ontslag nemen. Van dit ontslag stellen zij de voorzitter van het bestuur, alsmede het college dat hen heeft aangewezen, op de hoogte. Het ontslag gaat onmiddellijk in en is onherroepelijk.

6. Het aanwijzen van leden van het bestuur ter vervulling van plaatsen die door ontslag, overlijden of om een andere reden openvallen, vindt plaats binnen één maand na dat openvallen.

7. Het lidmaatschap van het bestuur is onverenigbaar met de betrekking van ambtenaar, aangesteld door of vanwege een deelnemende gemeenten of door het bestuur van het Participatiebedrijf. Met ambtenaar worden voor de toepassing van dit artikel gelijkgesteld Wsw werknemers en zij die, op arbeidscontract naar burgerlijk recht, werkzaam zijn bij het Participatiebedrijf of bij een door de regeling opgerichte rechtspersoon. Het lidmaatschap is tevens onverenigbaar met de betrekking van medewerker in een vorm van gesubsidieerde arbeid, waarvan de verantwoordelijkheid en uitvoering op grond van deze regeling aan het Participatiebedrijf is opgedragen, of met de rol van toezichthouder op grond van enig wettelijk voorschrift op de uitvoering van de aan het Participatiebedrijf overgedragen taken.

8. Het lidmaatschap van het bestuur eindigt van rechtswege indien zich een van de in het vorige lid genoemde situaties voordoet.

Werkwijze

Artikel 7

1. Het bestuur vergadert in principe éénmaal per twee maanden en in ieder geval ten minste tweemaal per jaar.

2. Vergaderingen worden voorts gehouden zo dikwijls de voorzitter van het bestuur dat nodig oordeelt of tenminste twee leden hem dat schriftelijk en met opgaaf van redenen verzoeken.

3. De voorzitter is gehouden naar aanleiding van een dergelijk verzoek, in spoedeisende gevallen binnen één week, een vergadering te beleggen. Indien hij daarmee in gebreke blijft, zijn de indieners van het verzoek gerechtigd een vergadering bijeen te roepen.

4. Het bestuur kan zich in zijn vergaderingen door deskundigen laten bijstaan.

5. Ten aanzien van de vergaderingen zijn de artikelen 56, 58 en 59 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing.

6. Het bestuur stelt voor zijn vergaderingen een reglement van orde vast.

Bevoegdheden

Artikel 8

1. Het bestuur treedt ten aanzien van de regeling in de bevoegdheden van de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten.

2. Aan het bestuur behoren in ieder geval:

   a. het, desgevraagd of uit eigen beweging, adviseren van de colleges in alle zaken die de in artikel 5, eerste lid genoemde regelgeving betreffen;

   b. het onderhouden van contacten met organen en het voor zover nodig samenwerken met organen, organisaties, instellingen en personen, die zowel binnen als buiten het gebied, waarover de regeling zich uitstrekt, werkzaam zijn;

   c. het ingevolge de Wsw en de Pw en de daarbij behorende regelgeving in dienst nemen, schorsen en (doen) ontslaan van werknemers met een arbeidsovereenkomst als bedoeld in boek 7 van het Burgerlijk Wetboek;

   d. het nemen van beschikkingen ingevolge de regelgeving als genoemd in artikel 5, eerste lid;

   e. het beheer van de inkomsten en de uitgaven van het Participatiebedrijf;

   f. de zorg voor de controle op het geldelijk beheer en de boekhouding van de met deze werkzaamheden belaste functionaris;

   g. het nemen van alle conservatoire maatregelen, zowel in als buiten rechte, en het doen van alles wat nodig is ter voorkoming van verjaring en verlies van recht of bezit;

   h. het met inachtneming van de door het bestuur vastgestelde begroting vaststellen van de personeelsformatie en de organisatiestructuur;

   i. het benoemen, schorsen en ontslaan van het ambtelijk personeel, alsmede het in dienst nemen, schorsen en ontslaan van het personeel op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht;

j. het vaststellen van de begroting;

k. het vaststellen en wijzigen van de meerjarenbegroting

l. het vaststellen en wijzigen van de personeelsformatie;

m. het vaststellen van de rekening;

n. het vaststellen van de kadernota;

o. het toezien op het beheer en het onderhoud van de gebouwen, werken en inrichtingen, die het Participatiebedrijf bezit of op enigerlei wijze onder zich heeft;

p. het voorstaan van belangen van het Participatiebedrijf;

q. het houden van toezicht op al wat het Participatiebedrijf aangaat.

3. Het bestuur kan voor afzonderlijke taken en activiteiten van het Participatiebedrijf een bedrijf of andere tak van dienst instellen. Het bestuur kan besluiten tot oprichting van en deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen. Het besluit wordt niet genomen dan nadat de raden van de deelnemende gemeenten een ontwerpbesluit is toegezonden en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het bestuur van het Participatiebedrijf te brengen.

4. Het bestuur kan het verzorgen van de P&O dienstverlening en SSC-taken zoals ICT aan een andere rechtspersoon opdragen.

5. Het bestuur stelt geen nadere regels over de wijze waarop belanghebbenden bij de voorbereiding van besluiten en de evaluatie kunnen worden betrokken.

Besluitvorming

Artikel 9

1. Als uitgangspunt voor de besluitvorming geldt dat altijd gezocht wordt naar consensus. Voor zover bij of krachtens deze regeling niet anders is bepaald, beslist het bestuur bij volstrekte meerderheid wanneer geen consensus kan worden bereikt.

2. Indien geen meerderheid kan worden gevonden kan de voorzitter bepalen dat het onderwerp waarover besluitvorming plaats moet vinden de eerstvolgende vergadering opnieuw zal worden besproken.

3. De artikelen 54 tot en met 59 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing op besluiten van het bestuur, voor zover daarvan niet bij of krachtens de Wgr is afgeweken.

4. Het bestuur kan de uitoefening van een of meer van zijn bevoegdheden opdragen aan een of meer van zijn leden.

5. Het bestuur kan besluiten een voorstel voor een door hem te nemen besluit te onderwerpen aan zienswijzen door de raden. Het bestuur betrekt de ingediende zienswijzen bij de besluitvorming aangaande het te nemen besluit.

Hoofdstuk II: Voorzitter

Aanwijzing

Artikel 10

1. Het bestuur wijst uit zijn midden de voorzitter aan.

2. Bij verhindering of ontstentenis wordt de voorzitter vervangen door een lid van het bestuur, door het bestuur uit zijn midden aan te wijzen.

Bevoegdheden

Artikel 11

1. De voorzitter is belast met:

   a. de leiding van de vergaderingen van het bestuur;
   b. het ondertekenen van alle stukken die van het bestuur uitgaan;
   c. het zorgdragen voor het ten uitvoer brengen van de besluiten van het bestuur;
   d. het uitvoeren van de besluiten van het bestuur;
   e. het vertegenwoordigen in en buiten rechte van het Participatiebedrijf;
   f. de zorg voor het doen instellen van voorlopig onderzoek in zaken met een spoedeisend karakter.

2. De voorzitter kan, onder eigen verantwoordelijkheid, het uitvoeren van opdrachten, welke van het bestuur of van hem uitgaan opdragen aan één of meer door hem aangewezen medewerkers van het Participatiebedrijf.

3. De voorzitter kan de vertegenwoordiging van het Participatiebedrijf opdragen aan een door hem aangewezen gemachtigde.

4. In rechtsgedingen tussen het Participatiebedrijf en de gemeente die hem heeft afgevaardigd, wordt de voorzitter vervangen door een lid van het bestuur dat geen lid van het bestuur van de betreffende gemeente is.

Hoofdstuk III: Overlegstructuur

Artikel 12

1. Het bestuur kan een regulier of incidenteel bedoelde overlegstructuur opzetten om stakeholders zoals de raden, portefeuillehouders, werkgevers bij het Participatiebedrijf te betrekken. Deze overlegstructuur wordt in een reglement vastgelegd.

2. De directeur overlegt in ieder geval een keer per jaar met (een vertegenwoordiging van) de raden.

Hoofdstuk IV: Inlichtingen, verantwoording en terugroeping

Relatie bestuur / raden en colleges van de gemeenten

Artikel 13

1. Het bestuur of één of meer leden daarvan verstrekt aan de raden en de colleges gevraagd en ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuursorgaan gevoerde en te voeren bestuur nodig is, alsmede alle inlichtingen waarom door een of meer leden van die raden en colleges wordt verzocht voor zover zulks niet strijdig is met het openbaar belang.

2. Een verzoek om inlichtingen als bedoeld in het eerste lid wordt schriftelijk ingediend. De inlichtingen worden zo spoedig mogelijk doch in ieder geval binnen vier weken schriftelijk verstrekt.

3. De vragen en antwoorden worden ter kennis gebracht van de colleges.

4. Het bestuur maakt vergaderstukken en verslagen van het bestuur actief openbaar.

Relatie leden van het bestuur / college van de gemeenten

Artikel 14

1. Een lid van het bestuur is voor het door hem in dat bestuur gevoerde bestuur verantwoording schuldig aan het college dat hem als lid heeft aangewezen.

2. Een lid van het bestuur geeft aan het college dat hem als lid heeft aangewezen ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren bestuur nodig is, alsmede alle inlichtingen waarom door een of meer leden van dat college wordt verzocht.

Hoofdstuk V: Personeel

Onderscheid personeel

Artikel 15

Het Participatiebedrijf kent:

1. Werknemers, die in dienst zijn of worden genomen op grond van de Wsw en waarmee een arbeidsovereenkomst krachtens boek 7 van het Burgerlijk Wetboek is aangegaan. De arbeidsvoorwaarden van deze groep van medewerkers wordt bepaald door Wsw, de cao Wsw en daarop gebaseerde regelingen;

2. Werknemers die door of vanwege het Participatiebedrijf zijn aangesteld om in openbare dienst werkzaam te zijn, genaamd ambtelijk personeel. De arbeidsvoorwaarden van deze groep van medewerkers wordt bepaald door de Cao SGO.;

3. Werknemers die in dienst zijn of worden genomen op grond van de Participatiewet of een aanverwante regeling, waarmee een arbeidsovereenkomst is krachtens boek 7 van het Burgerlijk Wetboek is aangegaan. De arbeidsvoorwaarden van deze groep medewerkers wordt bepaald door de Cao “Aan de Slag”.

Directeur

Artikel 16

1. Met de dagelijkse leiding van het Participatiebedrijf is belast een directeur.

2. Het bestuur beslist omtrent benoeming, schorsing en ontslag van de directeur.

3. Het bestuur stelt het directiestatuut vast.

4. De directeur is tevens secretaris van het bestuur.

5. De directeur staat het bestuur bij in de vervulling van zijn taak en woont de vergaderingen van het bestuur als secretaris bij.

6. Alle stukken uitgaand van het bestuur worden door hem mede-ondertekend.

7. De directeur wordt bij ziekte, afwezigheid of schorsing vervangen door een daartoe door het bestuur aangewezen personeelslid.

Bijwonen vergaderingen

Artikel 17

Het bestuur kan personeelsleden van het Participatiebedrijf uitnodigen zijn vergaderingen bij te wonen.

Hoofdstuk VI: Archief

Archiefbeheer

Artikel 18

1. De secretaris is belast met het beheer van de archiefbescheiden van de bedrijfsvoeringsorganisatie, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

2. Het bestuur stelt voorschriften vast voor het beheer van de archiefbescheiden van het bestuursorgaan van de bedrijfsvoeringsorganisatie, die nog niet naar de archiefbewaarplaats zijn overgebracht.

Archiefbewaarplaats

Artikel 19

Voor de bewaring van de over te brengen archiefbescheiden van het bestuursorgaan van de bedrijfsvoeringsorganisatie wordt aangewezen de archiefbewaarplaats van een van de deelnemende overheidsorganen, het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe).

Toezicht

Artikel 20

Met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van het bestuursorgaan van de bedrijfsvoeringsorganisatie, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats, is belast de archivaris van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe).

Verantwoording

Artikel 21

1. De archivaris van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe). brengt tweejaarlijks aan het bestuur verslag uit over het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van het bestuursorgaan van de bedrijfsvoeringsorganisatie die nog niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

2. Het bestuur brengt tweejaarlijks verslag uit aan de instellende organen over de uitoefening van de aan hen opgedragen zorg voor de archiefbescheiden en de uitvoering van het archiefbeheer van het bestuursorgaan van de bedrijfsvoeringsorganisatie.

Terbeschikkingstelling

Artikel 22

1. De deelnemers aan de regeling stellen tijdig aan het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie de archiefbescheiden beschikbaar die nodig zijn voor de uitvoering van de overgedragen taken.

2. In een verklaring van terbeschikkingstelling worden de periode van terbeschikkingstelling en het toezicht op het beheer van de ter beschikking gestelde archiefbescheiden geregeld.

3. In de verklaring kunnen nadere voorwaarden worden gesteld aan de terbeschikkingstelling.

Hoofdstuk VII: Financiën

Financiële administratie

Artikel 23

1. Het bestuur stelt regels vast met betrekking tot de organisatie van de financiële administratie en het kasbeheer en het beheer van de vermogenswaarden van het Participatiebedrijf.

2. Met betrekking tot de organisatie van de financiële administratie, het kasbeheer en de controle zijn de artikelen 212 tot en met 215 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing.

3. De programmabegroting en het jaarverslag/programmaverantwoording dienen te voldoen aan het bepaalde in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Begroting en jaarrekening

Artikel 24

1. Het bestuur zendt voor 30 april:

   a. de kadernota;
   b. van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de ontwerpbegroting;
   c. de voorlopige jaarrekening;

   aan de raden van de deelnemende gemeenten.

2. Het bestuur zendt de ontwerpbegroting en begrotingswijzigingen twaalf weken voordat zij door het bestuur wordt vastgesteld, ter zienswijze toe aan de raden van de deelnemende gemeenten.

3. De colleges van de deelnemende gemeenten dragen zorg voor het voor een ieder ter inzage leggen van de ontwerpbegroting.

4. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het bestuur wordt aangeboden.

5. Het bestuur stelt de raden van de deelnemende gemeenten voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, bedoeld in het vierde lid, en van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

6. Het bestuur zendt de vastgestelde begroting binnen twee weken na vaststellen en voor 15 september aan Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant.

7. Nadat de begroting is vastgesteld, zendt het bestuur de begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten, die ter zake bij Gedeputeerde Staten hun zienswijze naar voren kunnen brengen.

8.In afwijking van het onder het tweede lid vermelde, kunnen begrotingswijzigingen, die niet leiden tot een aanpassing van de gemeentelijke bijdragen, direct worden vastgesteld door het bestuur.

Kostenverdeling

Artikel 25

1. Het vaststellen van de door elke deelnemer verschuldigde bijdrage aan de regeling geschiedt op basis van een door het bestuur vastgestelde verdeelsleutel in een Bijdragebesluit. De bijdragen voor de uitvoering van de Wsw kunnen anders worden berekend dan de bijdragen voor de uitvoering van de overige wetten en regelingen.

2. Alvorens het bestuur het Bijdragebesluit vaststelt, zendt het bestuur het voorstel daarvoor toe aan de raden van de deelnemers. De raden kunnen gedurende acht weken hun zienswijzen over het voorstel bij het bestuur indienen. Het bestuur stelt het Bijdragebesluit unaniem vast en betrekt de ingediende zienswijzen daarbij.

3. Voor zover de deelnemende gemeenten een gemeentelijke bijdrage verschuldigd zijn wordt deze bij wijze van voorschot maandelijks betaald. Bij niet tijdige betaling is de wettelijke interest verschuldigd.

4. De colleges zullen er steeds voor zorgdragen dat het Participatiebedrijf over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

Artikel 26

Een eventueel exploitatietekort van het Participatiebedrijf wordt, evenals een eventuele uitkering uit de algemene reserves, conform de verdeling van kosten ingevolge het Bijdragebesluit aan alle deelnemende gemeenten toebedeeld.

Artikel 27

Aan een eventueel batig saldo wordt bij vaststelling van de rekening door het bestuur een bestemming gegeven.

Rekening

Artikel 28

1. Het bestuur legt over elk kalenderjaar verantwoording af over de baten en lasten onder overlegging van de daarbij behorende bescheiden.

2. Het bestuur voegt daarbij een verslag van een onderzoek naar het getrouwe beeld van de baten en lasten en van een onderzoek naar de rechtmatigheid daarvan, ingesteld door een door het bestuur ingestelde deskundige overeenkomstig artikel 213 van de Gemeentewet.

3. Het bestuur stelt de jaarrekening van het voorafgaande jaar voor 15 juli vast. Het bestuur stuurt deze jaarrekening binnen twee weken na vaststelling, doch in ieder geval voor 15 juli aan Gedeputeerde Staten. Van de vaststelling doet het bestuur ook direct mededeling aan de raden van de gemeenten.

4. De artikelen 186 tot en met 213 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing. Voor zover daarvan bij of krachtens de Wgr niet is afgeweken.

Hoofdstuk VIII: Overige bepalingen

Rekenkameronderzoek

Artikel 29

De rekenkamer(commissie)s van de deelnemende gemeenten, afzonderlijk en in samenwerking met elkaar, worden door het bestuur in staat gesteld om alle informatie te verkrijgen die voor de wettelijke taakuitoefening nodig is, dit onverminderd het bepaalde in artikel 184 Gemeentewet.

Recht van enquête

Artikel 30

Conform artikel 155g Gemeentewet kunnen de raden van de deelnemende gemeenten gezamenlijk, op voorstel van een van de vertegenwoordigende organen van de deelnemers aan de betreffende regeling, een onderzoek instellen naar het door de bedrijfsvoeringsorganisatie gevoerde bestuur.

Toetreding

Artikel 31

1. Toetreding door andere gemeenten vindt plaats, nadat alle colleges van de deelnemende gemeenten daarin unaniem en met toestemming van hun raden hebben bewilligd.

2. Het bestuur stelt de voorwaarden vast en regelt de gevolgen van toetreding met in achtneming van artikel 1 Wgr.

Uittreding

Artikel 32

1. Een college kan geheel of gedeeltelijk uit de regeling treden door een daartoe strekkend besluit van het betreffende college en na verkregen toestemming van de betreffende raad. Onder gedeeltelijk uittreden wordt verstaan het vanaf een bepaalde datum niet langer afnemen van

diensten van c.q. niet langer delegeren van tot dan toe gedelegeerde taken en bevoegdheden aan de bedrijfsvoeringsorganisatie Participatiebedrijf KempenPlus.

2. In het geval diensten, taken en bevoegdheden door alle colleges die de betreffende diensten, taken en bevoegdheden afnemen hebben gedelegeerd met ingang van dezelfde datum niet langer worden afgenomen c.q. niet langer worden gedelegeerd, stellen de colleges met elkaar een plan op waarin alle aspecten en gevolgen daarvan worden geregeld, zodat er geen sprake is van achterblijvende kosten en achterblijvend personeel.

3. Een college zendt het besluit tot uittreding aan het bestuur. De procedure voor uittreding vangt aan de dag nadat het bestuur het besluit heeft ontvangen.

4. Tenzij het bestuur een kortere termijn bepaalt, kan de (gedeeltelijke) uittreding niet eerder plaatsvinden dan tegen 31 december van het tweede kalenderjaar volgend op de datum van de in het tweede lid bedoelde ontvangstdatum.

5. Het bestuur zendt een besluit tot (gedeeltelijke) uittreding van een college aan de colleges van de overige gemeenten.

6. De colleges van de overige gemeenten kunnen gedurende een periode van 3 maanden na de toezending als bedoeld in het vorige lid een zienswijze toezenden aan het bestuur. Het bestuur betrekt de zienswijzen bij het opstellen van het uittredingsplan.

Uittredingsplan

Artikel 33

1. Het bestuur stelt een uittredingsplan vast. Het uittredingsplan regelt de gevolgen van de uittreding.

2. Onder de gevolgen van de uittreding worden verstaan de financiële -, juridische -, personele - en organisatorische consequenties die het directe gevolg zijn van de uittreding.

3. Het uittredingsplan bepaalt de systematiek voor berekening van de financiële gevolgen van de uittreding.

4. De voorlopige respectievelijk de definitieve uittreedsom bestaat uitsluitend uit een vergoeding ter compensatie van frictiekosten en desintegratiekosten, onder aftrek van eventuele baten en de waarde van de formatie die de uittredende gemeente overneemt, als bedoeld in artikel 32 lid 2.

5. Onder frictiekosten worden verstaan alle incidentele kosten te maken door de bedrijfsvoeringsorganisatie die het directe gevolg van de beslissing tot uittreding van een deelnemer zijn.

6. Onder desintegratiekosten worden verstaan alle kosten direct dan wel toekomstig, te maken dan wel te dragen door de bedrijfsvoeringsorganisatie die samenhangen met de afbouw van overcapaciteit in personele en materiële sfeer en andere verplichtingen, de afbouw van risico’s daarbij inbegrepen, ontstaan als direct gevolg van de uittreding.

7. De bedrijfsvoeringsorganisatie brengt alle frictiekosten en desintegratiekosten, onder aftrek van eventuele baten en de waarde van de formatie die de uittredende gemeente overneemt, als bedoeld in artikel 32, lid 2, in rekening bij de uittredende deelnemer. De uittredende deelnemer is verplicht tot betaling van de definitieve uittreedsom.

8. Kosten die de uittredende deelnemer maakt ter voorbereiding op of als gevolg van de beslissing tot uittreding komen voor rekening van de deelnemer.

9. De in het derde lid bedoelde systematiek wordt gebaseerd op:

   a. Relevante regelgeving;
   b. Relevante jurisprudentie;
   c. Feiten en omstandigheden die bekend waren op het moment van de daadwerkelijke uittreding. Beleidswijzigingen, wijziging van economische omstandigheden en wijziging van inzichten die zich voordoen of opkomen na het moment van de daadwerkelijke uittreding kunnen niet worden betrokken bij de bepaling van de hoogte van de uittreedsom.

10. De bedrijfsvoeringsorganisatie alsmede de uittredende deelnemer is gehouden redelijkerwijs al het mogelijke te doen om de uittredingskosten zo laag mogelijk te houden. Het voorgaande behoeft niet te leiden tot wijziging van overeenkomsten met en verplichtingen jegens derden die zijn aangegaan respectievelijk bepaald voorafgaand aan het tijdstip van ontvangst door het bestuur van het besluit tot uittreding van de deelnemer.

11. Bij de berekening van de kosten voor uittreding zoals bedoeld in het vierde lid wordt een risico-opslag van tien procent toegepast om eventueel onvoorziene toekomstige kosten gerelateerd aan de uittreding te ondervangen.

12. Het uittredingsplan bevat een voorlopige berekening van de financiële gevolgen van de uittreding te betalen door de uittredende deelnemer, hierna te noemen de voorlopige uittreedsom.

Externe deskundige

Artikel 34

1. Met het oog op het bepalen van de inhoud van het uittredingsplan wijst het bestuur een onafhankelijke externe deskundige aan die in opdracht van het bestuur het concept-uittredingsplan voorbereidt. De onafhankelijke deskundige kan, in overleg met het bestuur, voor specifieke onderdelen van het Uittredingsplan andere deskundigen inschakelen.

2. De kosten voor het inschakelen van de onafhankelijke externe deskundige en overige ingeschakelde deskundigen vallen onder de frictiekosten als bedoeld in artikel 33, lid 5.

3. Het bestuur wijst de onafhankelijke externe deskundige aan op basis van een gezamenlijke voordracht van de uittredende deelnemer en het bestuur. Indien geen overeenstemming kan worden bereikt over een gezamenlijke voordracht, wijst het bestuur de onafhankelijke externe deskundige aan op basis van meerderheid van stemmen in het bestuur.

Uittreedsom

Artikel 35

1. Ten minste 12 maanden voorafgaand aan het moment van uittreding stelt het bestuur het uittredingsplan en de voorlopige uittreedsom vast. Het bestuur baseert de berekening van de voorlopige uittreedsom op de systematiek als bedoeld in artikel 32, derde lid en op de jaarrekening van de bedrijfsvoeringsorganisatie over het meest recent verstreken begrotingsjaar.

2. Uiterlijk 6 maanden na het moment van uittreding stelt het bestuur de definitieve uittreedsom vast. Het bestuur baseert de berekening van de definitieve uittreedsom op de systematiek als bedoeld in artikel 32, derde lid en op de jaarrekening van het begrotingsjaar direct voorafgaand aan het moment van uittreding.

3. Bij de voorbereiding van het concept uittredingsplan biedt het bestuur de uittredende deelnemer de keuze tussen een betaling van de uittreedsom in een aantal termijnen of voor betaling van de uittreedsom in een keer. In het uittredingsplan bepaalt het bestuur conform de voorkeur van de uittredende deelnemer of de uittredende deelnemer de uittreedsom in een daarbij te bepalen aantal termijnen of in een keer dient te betalen. Als de uittredende deelnemer kiest voor betaling in termijnen kan het bestuur een rentevergoeding in rekening brengen.

Verplichtingen uittreder

Artikel 36

1. De uittredende deelnemer is gehouden zich in te spannen om de formatie van de bedrijfsvoeringsorganisatie die als gevolg van de uittreding boventallig is geworden met behoud van arbeidsvoorwaarden in dienst te nemen of anderszins in stand te doen houden. De waarde van de formatie die de uittredende deelnemer overneemt van de bedrijfsvoeringsorganisatie wordt gekapitaliseerd en in mindering gebracht op de uittreedsom.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op alle andere verplichtingen van de bedrijfsvoeringsorganisatie die als gevolg van de uittreding overtollig zijn geworden dan wel verminderd of beëindigd dienen te worden.

Wijziging

Artikel 37

1. Een voorstel tot wijziging kan worden gedaan door het bestuur en door de colleges van een of meer der deelnemende gemeenten.

2. Het bestuur zendt de ontwerpregeling toe aan de colleges. De colleges zenden de ontwerpregeling aan de raden.

3. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen acht weken na ontvangst van de ontwerpregeling hun zienswijze bij het college naar voren brengen over het ontwerp van de regeling.

4. Het bestuur zendt een voorstel tot wijzing van de gemeenschappelijke regeling aan de colleges met het verzoek tot instemming na verkregen toestemming van de raden.

5. De regeling kan worden gewijzigd nadat alle colleges van de deelnemende gemeenten daarin unaniem hebben ingestemd na verkregen toestemming van hun raden.

Opheffing

Artikel 38

1. Deze regeling kan worden opgeheven na een unaniem besluit van de raden en de colleges van de deelnemende gemeenten.

2. In geval van beëindiging besluit het bestuur tot liquidatie en stelt het daarvoor een liquidatieplan vast.

3. Het liquidatieplan wordt door het bestuur, de raden en de colleges van de deelnemende gemeenten gehoord, vastgesteld.

4. Het liquidatieplan voorziet in de verplichting van de deelnemende gemeenten tot deelneming in de financiële gevolgen van de opheffing. Het liquidatieplan voorziet ook in de gevolgen die de opheffing heeft voor het personeel.

5. Het bestuur is belast met de liquidatie.

6. Het bestuur blijft ook na het tijdstip van opheffing in functie zo lang dat voor de uitvoering van de liquidatie en de vereffening van het vermogen noodzakelijk is.

Inwerkingtreding

Artikel 39

De regeling treedt in werking op 1 januari 2024. Indien bekendmaking later plaatsvindt, treedt de regeling een dag na de bekendmaking in werking.

Evaluatie

Artikel 40

1. Het bestuur voert iedere bestuursperiode, in het derde jaar van die bestuursperiode, een evaluatie uit naar de samenwerking of het functioneren van de gemeenschappelijke regeling. bedrijfsvoeringsorganisatie Participatiebedrijf KempenPlus.

2. Het resultaat van in lid 1 genoemde evaluatie wordt vastgelegd in een evaluatierapport, dat ter informatie naar de colleges en de raden wordt gezonden.

Toezending

Artikel 41

Het college van de gemeente Bladel zendt de regeling toe aan Gedeputeerde Staten.

Duur en aanhaling

Artikel 42

Deze regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd. Zij kan worden aangehaald als gemeenschappelijke regeling “Bedrijfsvoeringsorganisatie Participatiebedrijf KempenPlus”.

Ondertekening

Bladel, 6 juni 2023

Burgemeester en wethouders voornoemd,

de secretaris, de burgemeester,

Aldus vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van Bergeijk in zijn vergadering van 13 juni 2023.

Na verkregen toestemming van de raad d.d. 1 juni 2023.

Aldus vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van Bladel en de burgemeester van Bladel in zijn vergadering van 25 juli 2023.

Na verkregen toestemming van de raad d.d. 11 mei 2023.

Aldus vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van Eersel en de burgemeester van Eersel in zijn vergadering van 6 juni 2023.

Na verkregen toestemming van de raad d.d. 23 mei 2023.

Aldus vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van Reusel-De Mierden en de burgemeester van Reusel-De Mierden in zijn vergadering van 13 juni 2023.

Na verkregen toestemming van de raad d.d. 30 mei 2023

R24.089b

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.089 van burgemeester en wethouders van 12 november 2024;

gelet op artikel 192, eerste lid, van de Gemeentewet en de artikel 6 van de "Financiële verordening gemeente Bladel 2023";

overwegende dat het wenselijk is een actueel beeld van de stand van het lopende begrotingsjaar te hebben en dat het wenselijk is inzicht te hebben in de financiële ontwikkeling van het meerjarenperspectief;

besluit:

1. De najaarsnota 2024 gewijzigd vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijziging:
    a) de aankoop van Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 op te nemen als B-rubricering.
2. In te stemmen met de bij de beleidsvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.
3. Het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten voor realisering van de voor 2024 geplande activiteiten met een A-rubricering.
4. Het navolgende krediet beschikbaar te stellen:
    a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 237.000,-.
5. De in de najaarsnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2024 en volgende te accepteren door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2024 en de 2e begrotingswijziging 2025.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier,

Digitaal ondertekend door J.F. (Jelle) Wiel, van der

de voorzitter,

Digitaal ondertekend door M.A.G. (Maurits) Bosch, van den

Najaarsnota 2024

Gemeente Bladel

Gewijzigd vastgesteld 19 december 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

2. Opbouw najaarsnota 2024 6

3. Programma's 7

3.1 Bestuur en ondersteuning 7

3.2 Veiligheid 10

3.3 Verkeer en vervoer 12

3.4 Economie 16

3.5 Onderwijs 18

3.6 Sport, cultuur en recreatie 20

3.7 Sociaal domein 25

3.8 Volksgezondheid en milieu 29

3.9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing 32

3.10 Overhead en ondersteuning organisatie 35

3.11 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 38

4. Paragrafen 40

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 40

4.2 Bedrijfsvoering 42

4.3 Kapitaalgoederen 43

4.4 Rekenkamerrapporten 44

4.5 Majeure projecten 49

5. Financiële begroting (overzicht van baten en lasten) 55

5.1 Toelichting begroting (baten en lasten) 55

6. Bijlagen 57

6.1 Overzicht geraamde baten en lasten per beleidsveld 57

6.2 Overzicht verloop algemene reserve 58

1. Inleiding

Hierbij bieden wij u de najaarsnota 2024 aan. Zoals in de "Financiële verordening gemeente Bladel 2023" is opgenomen, wordt de gemeenteraad twee keer per jaar middels de perspectiefnota en de najaarsnota geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot afwijkingen op beleid, op de middelen en bedrijfsvoeringsaspecten, met een voorstel tot bijsturing en wijziging van de begrotingen 2024 en 2025. Door middel van deze rapportage worden bijstellingen van budgetten en investeringskredieten aan u voorgesteld. Het betreffen mutaties die voortvloeien uit besluiten van het college of de raad die in de periode juli 2024 tot en met september 2024 zijn genomen. Daarnaast is van enkele budgetten al duidelijk dat het begrote bedrag niet aansluit bij de verwachte kosten of opbrengsten.

Het college spreekt in deze najaarsnota een verwachting uit over het jaarrekeningresultaat. Dat is gebaseerd op zowel de gerealiseerde ontwikkelingen gedurende de eerste negen maanden van 2024, als ook op de verwachtingen voor de resterende maanden. De financiële wijzigingen zijn per programma toegelicht.

Vertrekpunt meerjarenperspectief

De gemeente heeft een goede financiële startpositie voor de jaren 2024 en 2025. Voor de jaren vanaf 2026 heeft de gemeente te maken met financiële structurele tekorten. Startpunt voor de najaarsnota 2024 is het financieel meerjarenperspectief volgend uit de begroting 2025, aangevuld met de mutaties uit de 1e begrotingswijziging 2025 (dit is inclusief de financiële gevolgen van de septembercirculaire 2024). Na de 6e begrotingswijziging 2024 was er voor 2024 (exclusief meicirculaire) een begrotingsoverschot voorzien van € 2.057.000,-. In meerjarig perspectief bezien sluit de meerjarenraming met een tekort van € 1.207.000,- in 2028, waarvan een structureel tekort van € 1.307.000,- en een incidenteel overschot van € 100.000,-.

Geact.meerjarenperspectief (bedragen x 1.000,-)	2024	2025	2026	2027	2028
structureel:					
begrotingsresultaat na 6e wijziging 2024 (excl.meicirc)	v 1.489				
saldo ontwerpbegroting 2025-2028		v 1.191	n -316	n -510	n -801
mutaties 1e begrotingswijziging 2025 (incl/septembercirc.)		v 193	n -129	n -535	n -506
structureel meerjarenperspectief	**v 1.489**	**v 1.384**	**n -445**	**n -1.045**	**n -1.307**
incidenteel:					
begrotingsresultaat na 6e wijziging 2024 (excl.meicirc)	v 568				
saldo ontwerpbegroting 2025-2028		n -113	v 51	v 35	v 100
mutaties 1e begrotingswijziging 2025 (incl/septembercirc.)					
incidenteel meerjarenperspectief	**v 568**	**n -113**	**v 51**	**v 35**	**v 100**
totaal begrotingsresultaat	v 2.057	v 1.271	n -394	n -1.010	n -1.207

- = nadeel en + = voordeel

Mutaties meerjarenprogramma

In het meerjarenprogramma worden een aantal aanvullende kredieten voorgesteld. Ook worden wijzigingen voorgesteld in A/B-rubricering, wijzigingen van planjaar of wijzigingen van eerdere ramingen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de betreffende hoofdtaakvelden.

(bedragen x 1.000,-)	2024	2025	2026	2027	2028
structurele mutaties meerjarenprogramma	n -15	n -81	n -869	n -892	n -890
incidentele mutaties meerjarenprogramma					
totaal mutaties meerjarenprogramma	**n -15**	**n -81**	**n -869**	**n -892**	**n -890**

(- = nadeel en + = voordeel)

Mutaties bestaand beleid

Ook hebben we (delen van) budgetten, waarvan nu al duidelijk zal zijn dat ze in 2024 niet of niet volledig tot uitgaven zullen leiden, vrij laten vallen. De mee- en tegenvallers (inclusief mei- en septembercirculaire voor 2024) hebben dan pro saldo het volgende effect op het meerjarenperspectief:

(bedragen x 1.000,-)	2024	2025	2026	2027	2028
mutaties najaarsnota structureel (incl.reserves)	v 1.530	n -279	n -232	n -197	n -147
mutaties najaarsnota incidenteel (incl. reserves)	n -643	n -105	n -46		
totaal mutaties najaarsnota	**v 887**	**n -384**	**n -278**	**n -197**	**n -147**

(- = nadeel en + = voordeel)

Geactualiseerd meerjarenperspectief

Gezien het tijdstip van de najaarsnota kan globaal een indicatie gegeven worden van de verwachte uitkomst bij de jaarstukken 2024 en die bedraagt € 2.929.000,- positief. Voor de goede orde tekenen we hierbij aan dat de verwachte uitkomst voor 2024 tot stand is gekomen op basis van inschattingen en uitgangspunten naar de inzichten per eind september 2024, hetgeen betekent dat het werkelijke jaarresultaat nog afwijkingen zal vertonen. Bij de jaarrekening 2024 zal verdere analyse plaatsvinden. Uiteraard zullen zich tot het opmaken van de jaarstukken 2024 nog ontwikkelingen voordoen, die een negatief of positief effect kunnen hebben op het hier gepresenteerde resultaat. Dit leidt bij het opmaken van de jaarstukken uiteraard nog tot aanvullende afwijkingen. In meerjarig perspectief bezien, sluit de meerjarenraming met een structureel tekort van € 2.344.000,-.

De mutaties leiden tot het volgende meerjarenperspectief:

Geact.meerjarenperspectief (bedragen x 1.000,-)		2024	2025	2026	2027	2028
structureel:						
begrotingsresultaat na 6e wijziging 2024 (excl.meicirc)		v 1.489				
saldo ontwerpbegroting 2025-2028 + 1e wijz. 2025			v 1.384	n -445	n -1.045	n -1.307
mutaties meerjarenprogramma		n -15	n -81	n -869	n -892	n -890
autonome mutaties najaarsnota		v 1.530	n -279	n -232	n -197	n -147
structureel meerjarenperspectief na najaarsnota	**a**	**v 3.004**	**v 1.024**	**n -1.546**	**n -2.134**	**n -2.344**
incidenteel:						
begrotingsresultaat na 6e wijziging 2024 (excl.meicirc)		v 568				
saldo ontwerpbegroting 2025-2028 + 1e wijz. 2025			n -113	v 51	v 35	v 100
mutaties meerjarenprogramma						
autonome mutaties najaarsnota		n -643	n -105	n -46		
incidenteel meerjarenperspectief na najaarsnota	**b**	**n -75**	**n -218**	**v 5**	**v 35**	**v 100**
totaal begrotingsresultaat	**a+b**	**v 2.929**	**v 806**	**n -1.541**	**n -2.099**	**n -2.244**
reeds geraamde mutaties algemene reserve		n -2.057	n -1.271	v 394	v 1.010	v 1.207
aanvullende mutaties tlv / tgv algemene reserve		n -872	v 465	v 1.147	v 1.089	v 1.037

- = nadeel en + = voordeel

Conclusie

In deze najaarsnota zijn ten aanzien van de budgetten de belangrijkste (dreigende) tekorten of overschotten op jaarbasis 2024 geanalyseerd. Overige afwijkingen zijn op dit moment buiten beschouwing gelaten en komen bij de jaarstukken aan de orde. Er is derhalve nog sprake van onzekerheden die bij de jaarstukken uiteraard nog leiden tot aanvullende afwijkingen.

Het begrotingsresultaat 2024 is verbeterd met ca. € 872.000,-. Dat betekent een totaal begrotingsresultaat van ca. € 2.929.000,- in 2024. Het perspectief voor de jaren 2025 tot en met 2028 verslechtert ten opzichte van de begroting 2025. Met name vanaf het jaar 2026 is een grote verslechtering te zien. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een correctie van de kostendekkende huurinkomsten i.r.t. het binnenzwembad o.b.v. scenariokeuze 3 incl. buitenzwemoptie. Op basis van deze najaarsnota wordt in 2028 een structureel tekort verwacht van € 2.344.000,-. Ons weerstandsvermogen is meer dan voldoende om onze risico's op te kunnen vangen.

Ombuigingstraject: tekorten vanaf 2026

De planjaren 2024 en 2025 sluiten met structurele overschotten van respectievelijk € 3.004.000,- en € 1.024.000,-. In 2026 ontstaat voor het eerst een structureel tekort van € 1.546.000,-, ook wel het ravijnjaar genoemd. De taken, middelen en ambities van de gemeente zijn vanaf 2026 niet meer in balans. In de jaren 2027 en 2028 lopen de structurele tekorten verder op, naar respectievelijk € 2.134.000,- en € 2.344.000,-.

In de begroting 2025 van Bladel wordt het volgende gesteld: "Indien het financieel meerjarenperspectief voor Bladel de komende maanden niet verbetert, zal de raad samen met het college, bij de perspectiefnota 2025 een pakket van ombuigingsvoorstellen moeten vaststellen om weer te komen tot een evenwichtige balans binnen de financiële mogelijkheden, taken en ambities. We zullen er dan niet aan ontkomen om bezuiniging in gang te gaan zetten." Zoals deze najaarsnota toont is het financieel meerjarenperspectief voor de gemeente niet verbeterd, maar zelfs verslechterd. Ook de septembercirculaire 2024 heeft geen financiële verlichting gebracht. Bij de perspectiefnota 2025 zal dus een pakket van ombuigingsvoorstellen moeten worden vastgesteld, zodat de gemeente weer komt tot een evenwichtige balans binnen de financiële mogelijkheden, taken en ambities. Het gesprek hierover tussen raad en college zal voorafgaand aan de perspectiefnota 2025 plaatsvinden.

Burgemeester en wethouders,

de secretaris,	de burgemeester,
R.C.W.C. Lathouwers	M.A.G. van den Bosch

2. Opbouw najaarsnota 2024

Kenmerken van deze najaarsnota zijn

- Als een programma qua uitvoering op schema ligt en er geen nieuwe ontwikkelingen zijn, dan behoeft dit in de najaarsnota geen nadere toelichting. Het uitgangspunt is '*geen bericht is goed bericht*'.
- De najaarsnota bevat (in principe) geen nieuw beleid; dit is voorbehouden aan de kaderstelling in de perspectiefnota of begroting (door middel van integrale afweging).
- Met financiële afwijkingen worden bedoeld autonome financiële ontwikkelingen die bij het opstellen van de begroting ruim een half jaar eerder nog niet voorzien waren.
- Autonome posten zijn Onvoorzien, Onontkoombaar en Onuitstelbaar (3 O's) en kunnen zowel betrekking hebben op de exploitatiebegroting als investeringsbesluiten (kredieten).

Deze najaarsnota bestaat uit een aantal onderdelen.

Investeringskredieten

We rapporteren de voornaamste afwijkingen van de in de begroting goedgekeurde investeringen. Zo nodig vragen wij u toestemming voor (nieuwe) investeringskredieten. Voor de stand van de investeringen wordt tevens gebruik gemaakt van smileys. De smileys geven in één oogopslag de status weer. De smileys hebben onderstaande algemene betekenis.

Smiley	Status
	Volgens planning uitgevoerd, binnen financiële kaders of geringe overschrijding, risico's worden beheerst.
	Onderdeel is nog in uitvoering. Potentiële onzekerheden over financiën, planning of risico's.
	Niet volgens planning, overschrijding financieel budget, hoog risico.

Opbouw en indeling

Per programma geven wij u een overzicht van de budgettaire ontwikkelingen zoals die zich gedurende de eerste negen maanden van dit jaar hebben voorgedaan. Dat betekent dat per programma de budgettaire wijzigingen die wij u voorstellen opgenomen worden.

In de financiële overzichten zijn -/- bedragen nadelen (hogere kosten en/of lagere inkomsten) en +/+ bedragen voordelen (lagere kosten en/of hogere inkomsten). Daarnaast zijn de bedragen afgerond op eenheden van € 1.000,- hetgeen op een aantal onderdelen mogelijk geringe afrondingsverschillen met zich mee kan brengen.

3. Programma's

3.1 Bestuur en ondersteuning

Wij zijn een gemeente die dichtbij onze inwoners, ondernemers, instellingen en verenigingen wil staan. Wij denken mee. Onze dienstverlening is klantgericht. We verplaatsen ons in de behoeften van de ander in plaats van te wijzen op regels en onmogelijkheden. Wij communiceren snel, toegankelijk en betrouwbaar. Het is belangrijk dat we zoveel mogelijk inwoners bereiken en mee laten doen. Wij willen weten wat er speelt. Wij faciliteren en regisseren. Wij kunnen niet alles oplossen, maar samen kunnen we wel het verschil maken. Daarom werken we zoveel mogelijk samen. We maken verbinding met diverse partners. Lokaal en regionaal.

We maken duidelijke keuzes. Wat we doen, doen we goed. Efficiënt en effectief. We zijn betrouwbaar en proactief. We staan nadrukkelijk open voor vernieuwing en kiezen voor aansluiting bij (maatschappelijke) ontwikkelingen en veranderingen. Daarom zijn we als bestuur voortdurend in beweging en op zoek naar (nieuwe) toegevoegde waarde.

We willen actief, duidelijk en open communiceren met iedereen die iets met de gemeente Bladel te maken heeft. Bij projecten willen we belanghebbenden actief betrekken door participatie als middel in te zetten.

Mutaties meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
		2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027	2028
A	Algemene reserve: dekking regionale bereikbaarheid Brainport						-172	-382	-346	-346	-107
B	Algemene reserve: dekking regionale bereikbaarheid Brainport						172	382	346	346	107
	totaal lasten bestuur en ondersteuning										

Toelichting meerjarenprogramma

Algemene reserve: dekking regionale bereikbaarheid Brainport
De financiering van de Regionale Bekostigingssystematiek Bereikbaarheid Brainport (R23.078) wordt gedekt vanuit de algemene reserve. Door de wijziging van B naar A-rubricering van de middelen wijzigt ook de rubricering van de dekking vanuit de algemene reserve. Nadere toelichting over deze mutatie is te lezen bij het programma 'Verkeer en vervoer'.

Stand van investeringen 2024

Aankoop grond Hamelendijk Reusel
Voor de beoogde aankoop van een perceel landbouwgrond aan de Hamelendijk te Reusel-De Mierden is bij de Najaarsnota 2023 een krediet geraamd van € 587.000,-. Dit krediet is bij de jaarrekening 2023 overgebracht naar het dienstjaar 2024. Het notarieel transport van het perceel landbouwgrond aan de Hamelendijk te Reusel-De Mierden is voorzien in Q4 2024.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
		2024		2025		2026		2027		2028	
Burgemeester en wethouders	i	n	-214								
Bijstelling leges	s	v	21								
Agrarische zaken	i	n	-109	v	67						
Diverse structurele mutaties	s	n	-20	n	-12	n	-12	n	-12	n	-12
Mutaties bestuur en ondersteuning		n	-322	v	55	n	-12	n	-12	n	-12

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Burgemeester en wethouders
De lasten met betrekking tot burgemeester en wethouders stijgen in 2024 per saldo met ca. € 214.000,-. Dit wordt met name veroorzaakt door een aanvullende dotatie van € 209.000,- aan de voorziening wachtgelden voormalige wethouders.

Bijstelling leges
De legesopbrengsten voor paspoorten, rijbewijzen en huwelijken zijn geactualiseerd en nemen per saldo met circa € 21.000,- toe in 2024.

Agrarische zaken
Ten eerste stijgen de lasten in 2024 per saldo met € 34.000,- wegens de extra kosten voor de uitvoering van een pilotproject snippergroen in de kern Casteren en kosten van aankoop perceeltjes grond in Netersel en Casteren. Daarnaast wordt in 2024 een lagere opbrengst wegens grondverkopen verwacht van ca. € 75.000,-. De huur- en verkoopopbrengsten van het pilotproject snippergroen Casteren worden ingeschat op € 67.000,- voor het jaar 2025.

Diverse structurele mutaties
Binnen het programma 'Bestuur en ondersteuning' vinden bijstellingen plaats van diverse structurele budgetten. Dit is onder andere het gevolg van actualisatie van de doorbelasting van salarissen. Daarnaast zijn er diverse bijstellingen/actualisaties in de budgetten met betrekking tot de raad en raadscommissies, burgemeester en wethouders, ondernemingsraad, griffie en de verkiezingen.

Bijstelling reserves

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
		2024		2025		2026		2027		2028	
Reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied	i	n	-669	v	648						
Reserve duurzaamheid	i	n	-100	v	100						
Mutaties reserves		n	-769	v	748						

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting reserves

Verbetering ruimtelijke kwaliteit buitengebied
De voor 2024 geraamde kosten ten behoeve van EHS zuidelijk natuurgebied (€ 550.000), versterking recreatieve routes (€ 50.000), het verduurzamen van pachtgronden (€ 50.000) en de bijdrageregeling sloop vrijgekomen bedrijfsgebouwen (€ 50.000) zullen worden doorgeschoven naar 2025 in verband

met de wens om de natuurontwikkeling nabij het Kroonven in één keer te kunnen realiseren. De geraamde bijdrage uit het landschapsfonds ad € 330.000,- wordt eveneens doorgeschoven naar 2025 in afwachting van de verdere ontwikkelingen rondom het windpark de Pals. Daarnaast is een hoger bedrag van € 21.000,- ontvangen voor de regeling uitbreiding bijgebouwen en woningen. De hiervoor genoemde mutaties met betrekking tot lasten en baten worden verrekend met de reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied.

Reserve duurzaamheid
Om de ruimtelijke kwaliteit van het landschap te verbeteren en het opwekken van duurzame energie te bevorderen is de bestaande reserve 'ruimtelijke kwaliteit buitengebied' verbreed en is een nieuwe reserve 'duurzaamheid' ingesteld. In 2022 is aan Windpark de Pals B.V. een bedrag van € 133.000,- in rekening gebracht wegens leges omgevingsvergunning met betrekking tot het windpark de Pals. Deze nota is tot op heden nog niet voldaan in afwachting van de ontwikkelingen na uitkomsten van de beroepsprocedure tegen de komst van het windpark de Pals. In verband hiermee zullen de in 2024 geraamde en samenhangende opbrengsten en uitgaven vanuit het windfonds en het landschapsfonds windpark de Pals worden doorgeschoven naar 2025. De hiervoor genoemde mutaties met betrekking tot lasten en baten worden verrekend met de reserve duurzaamheid.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het mag kosten?"

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Lasten					
bestaand beleid	n -280	n -12	n -12	n -12	n -12
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal Lasten	n -280	n -12	n -12	n -12	n -12
Baten					
bestaand beleid	n -42	v 67			
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal baten	n -42	v 67			
Exploitatieresultaat	n -322	v 55	n -12	n -12	n -12
Mutaties reserves	n -769	v 748			
Saldo mutaties meerjarenbegroting	n -1.091	v 803	n -12	n -12	n -12

(- = nadeel en + = voordeel)

3.2 Veiligheid

De gemeente Bladel streeft naar een samenleving waar mensen veilig kunnen wonen, werken en recreëren. De gemeente vervult hierbij een regierol en geeft op een integrale wijze vorm aan veiligheid en is daarbij een betrouwbare partner voor andere disciplines binnen het integrale veiligheidsbeleid. Haar regisserende rol in het lokale integrale veiligheidsbeleid wordt op een doelmatige wijze vormgegeven door uitvoering te geven aan het Integraal Veiligheidsplan De Kempen 2023-2026. Het welslagen van het veiligheidsbeleid is onlosmakelijk verbonden met een gedegen, consequente integrale handhaving. Daarnaast is de ambtelijke organisatie voorbereid op incidenten die zich voor kunnen doen binnen de gemeentegrenzen. Veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, politie, Openbaar Ministerie, Veiligheidsregio, maatschappelijke organisaties, ondernemers en de inwoners van Bladel.

Het lokaal veiligheidsbeleid moet leiden tot een vergroting van de objectieve en subjectieve veiligheid en daarmee van de leefbaarheid, alsmede tot een verkleining van de veiligheidsrisico's in de gemeente Bladel.

Meerjarenprogramma

Niet van toepassing

Stand van investeringen 2024

Renovatie dak brandweerkazerne Bladel
Voor de renovatie van het dak van de brandweerkazerne Bladel is in 2023 een krediet van € 25.000,- beschikbaar gesteld. Uit inspecties is gebleken dat deze renovatie kan worden doorgeschoven naar het jaar 2027. In het meerjarenprogramma is hiervoor in de jaarschijf 2027 een raming van € 32.000,- opgenomen. Het huidige krediet van € 25.000,- kan bij de jaarrekening vrijvallen.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
			2024		2025		2026		2027		2028
Actualisatie salarissen / doorbelasting	s	n	-163								
Diverse structurele mutaties	s	n	-8	n	-3	n	-3	n	-3	n	-3
Mutaties veiligheid		n	-171	n	-3	n	-3	n	-3	n	-3

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Actualisatie salarissen / doorbelasting
De salariskosten en de doorbelasting daarvan zijn geactualiseerd. De actualisatie leidt tot een hogere doorbelasting van salariskosten naar het programma 'Veiligheid'.

Diverse structurele mutaties
Binnen het programma 'Veiligheid' vinden bijstellingen plaats van diverse structurele budgetten. Dit is onder andere het gevolg van bijstellingen/actualisaties in de budgetten op het gebied van brandweer

en rampenbestrijding, toezicht veiligheid en lokale orde, dierennoodhulp, opsporing en ruiming van conventionele explosieven, regiopolitie, bijzondere wetten en de vergunningen/ontheffingen APV.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Lasten					
bestaand beleid	n -175	n -10	n -10	n -10	n -10
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal Lasten	n -175	n -10	n -10	n -10	n -10
Baten					
bestaand beleid	v 4	v 7	v 7	v 7	v 7
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal baten	v 4	v 7	v 7	v 7	v 7
Exploitatieresultaat	n -171	n -3	n -3	n -3	n -3
Mutaties reserves					
Saldo mutaties meerjarenbegroting	n -171	n -3	n -3	n -3	n -3

(- = nadeel en + = voordeel)

3.3 Verkeer en vervoer

De openbare ruimte is ingericht volgens de kernbegrippen veilig, heel en schoon, waardoor een prettige woonomgeving in stand wordt gehouden. Mensen en goederen verplaatsen zich verantwoord en veilig.

Meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
		2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027	2028
A	Voorbereiding herinrichting Sniederslaan		-55					-6	-12	-12	-12
A	Uitvoering herinrichting Sniederslaan			-300					-8	-15	-15
A	Regionale bereikbaarheid Brainport						-172	-382	-346	-346	-107
B	Regionale bereikbaarheid Brainport						172	382	346	346	107
	totaal lasten verkeer en vervoer		**-55**	**-300**				**-6**	**-20**	**-27**	**-27**

Toelichting meerjarenprogramma

Herinrichting Sniederslaan
In de begroting 2024 waren bedragen van € 80.000,- en € 300.000,- opgenomen voor de aanpassing van de Sniederslaan voor respectievelijk de voorbereidings- en uitvoeringskosten. Deze bedragen zijn in het voorjaar, met uitzondering van € 25.000,- voorbereidingskosten, ingezet als bijdrage in de aanpassing van de Markt te Bladel.

Het is wel noodzakelijk dat het volledig budget beschikbaar blijft voor aanpassingen van de Sniederslaan, zoals beoogd is in de Centrumvisie. Om deze reden zijn bovenstaande bedragen hier opgenomen. Met dit krediet kan aansluitend aan de aanpassing van de Markt de voorbereiding starten en kunnen mogelijk een aantal kleine aanpassingen worden uitgevoerd. Indien een aanvullend krediet nodig is zullen we daar op een later moment bij de Raad op terug komen.

Regionale bereikbaarheid Brainport
In de raadsvergadering van 26 september 2023 heeft uw raad ingestemd met de financiering van de Regionale Bekostigingssystematiek Bereikbaarheid Brainport (R23.078). Op basis hiervan zijn in onze begroting 2024-2028 voor het Korte Termijn Maatregelen (KTM Randweg A2) en de opgave Multimodale Knoop Eindhoven Centraal de volgende bijdragen opgenomen:

- 2024: € 381.570,-
- 2025: € 381.570,-
- 2026: € 345.655,-
- 2027: € 345.655,-
- 2028: € 106.924,-

Passend binnen de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling MRE zullen de gelden van de MRE-gemeenten bij elkaar worden gebracht in een Regionaal Bereikbaarheidsfonds MRE. De bijdragen voor het jaar 2024 zullen naar verwachting in Q4 in rekening worden gebracht. Bovengenoemde bijdragen, met uitzondering van de bijdrage 2024 voor KTM Randweg A2 ad € 210.000,-, zijn op dit moment in het meerjarenprogramma 2024-2028 nog als een B-krediet opgenomen. Teneinde de volledige betaling van deze bijdragen in 2024 en volgende jaren mogelijk te maken zullen de betreffende ramingen in de reguliere (meerjaren)begroting 2024-2028 worden opgenomen. De rubricering wijzigt dus van B naar A.

Stand van investeringen 2024

Uitvoering herinrichting N284 😐
Ten laste van het restantkrediet 2024 ad € 326.000,- zijn in 2024 tot op heden enkel geringe advieskosten gebracht tot een bedrag van € 3.000,-. Het restantkrediet ultimo 2024 zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025 en worden ingezet voor de verdere uitwerking van het voorkeursalternatief VKA 2024 inclusief de ruimtelijke gevolgen.

Verkeersvisie Hapert: herinrichting Oude Provincialeweg 🙂
Wegens bodemsanering en grondverbetering ten behoeve van de herinrichting van de Oude Provincialeweg te Hapert is bij de Perspectiefnota 2024 een aanvullend krediet van € 350.000,- beschikbaar gesteld. In Q4 van 2024 worden de laatste asfalteringswerkzaamheden uitgevoerd en zal dit project naar verwachting met een geringe overschrijding van circa € 20.000,- worden afgerond.

Herinrichting Marktgebied Bladel 😐
Voor de realisatie van de functionele buitenruimte van het Gemeenschapshuis aan de Markt is een totale projectbegroting opgesteld van € 1.400.000,-. Ten opzichte van de hiervoor binnen de huidige begroting reeds beschikbare middelen is bij de Perspectiefnota 2024 nog een aanvullende krediet van € 268.000,- beschikbaar gesteld. Met de werkzaamheden zal medio november 2024 worden gestart en de oplevering is voorzien omstreeks mei/juni 2025.

Verbindingsweg en waterbergingsgebied 😐
Voor het aandeel van de gemeente Bladel in de aanleg van een nieuwe verbindingsweg tussen bedrijventerrein De Sleutel en Kleine Hoeve (Reusel) is in 2022 krediet van € 270.000,- beschikbaar gesteld. Met de voorbereiding hiervan is medio 2023 gestart. De uitvoering van de werkzaamheden wacht nog op de benodigde omgevingsplanprocedure. In afwachting daarvan zullen deze kredieten bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Herinrichting Hofplein 🙂
De herinrichting van het Hofplein is in 2024 geheel afgerond. Het restantkrediet 2024 ad € 150.000,- is per saldo met een bedrag van € 8.000,- overschreden en zal bij de jaarrekening 2024 financieel worden afgewikkeld.

Uitvoering verkeersvisie 2023 🙂
Het restantkrediet 2023 ad € 114.000,- voor het uitvoeren van kleinschalige infrastructurele verkeerskundige maatregelen en/of projecten is in 2024 ingezet ten behoeve van het aanpassen van de komgrenzen Netersel en Hoogeloon en kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

Uitvoering verkeersvisie 2024 😐
Het krediet voor de uitvoering van de verkeersvisie 2024 ad € 1.430.000,- is bij de Perspectiefnota 2024 verhoogd met € 200.000,- ten behoeve van het treffen van duurzame verkeersmaatregelen aan de Casterseweg (binnen de bebouwde kom) ter voorkoming van overlast door trillingen en geluid en het beperken van de hoge snelheden ter plaatse. Naast de Casterseweg zijn diverse verkeersprojecten in voorbereiding, waaronder Fons van der Heijdenstraat, Burgemeester Van Woenseldreef en Lemel/Dijkstraat. Het restantkrediet 2024 zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Gepland Groot Onderhoud wegen 2023 🙂
Het restantkrediet 2024 ad € 639.000,- is geheel ingezet voor Klimaatmaatregelen fase 3 (Hoofdstraat, Breestraat en Dijkstraat) Hoogeloon, asfaltonderhoud Dalem en de Pan, Het Bosch Bladel en herinrichting Hemelrijken en Kerkstraat Casteren. Dit krediet kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

Gepland Groot Onderhoud wegen 2024 😐
Voor het gepland groot onderhoud wegen in 2024 is een krediet van € 1.578.000,- beschikbaar gesteld. Dit krediet wordt ingezet voor de afronding van de Klimaatmaatregelen Hoogeloon fase 3, herinrichting Hofplein, meerwerk kruispunt Pius X-straat en het Bosch te Bladel. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Aanpassing omgeving De Vest 😐
Het restantkrediet ultimo 2024 ad € 40.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025 en worden ingezet voor de herstelkosten van de omgeving na de oplevering van de uitbreiding van basisschool De Vest te Hoogeloon in 2025.

Verbreden fietspaden Cartierheide 😐
Voor een nadere toelichting op dit project wordt verwezen naar raadsmededeling RM24.059. Ten laste van het restantkrediet 2024 ad € 479.000,- zijn dit jaar enkel minimale voorbereidingskosten gebracht. Het restantkrediet 2024 zal bij de jaarrekening worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Verbetering bereikbaarheid bedrijventerrein de Sleutel & Kleine Hoeve 😐
Het restantkrediet 2024 ad € 48.000,- zal nog worden ingezet ten behoeve van de verdere voorbereiding van de aanleg van de verbindingsweg en waterberging Hoeven 26 en de aanpassing van Hallenstraat en Raam-brug. De voorbereiding wordt samen met Reusel-De Mierden verder uitgewerkt richting de uitvoering. Dit restantkrediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Herstructurering Koolbogt Bladel 😐
Voor de herinrichting van de omgeving van de Koolbogt in Bladel is bij de Perspectiefnota 2024 een totaalkrediet van € 1.215.000,- beschikbaar gesteld. Daarnaast is er nog een restantkrediet 2023 ad € 67.000,- wegens voorbereidingskosten. De kosten voor het nieuwe inrichtingsplan inclusief Spieveld zijn geraamd op € 1.800.000,-, waarvan € 500.000,- gedekt kan worden uit het reguliere rioolkrediet en € 85.000,- uit het reguliere groenkrediet. In Q4 2024 zal worden gestart met de werkzaamheden en de oplevering is gepland omstreeks mei 2025.

Vervanging masten en armaturen 2024 😐
De kredieten 2024 voor de vervanging van de openbare verlichting ad resp. € 58.000,- (armaturen) en € 63.000,- (masten) zijn in 2024 voor een bedrag van € 87.000,- ingezet ten behoeve van onderhoud, beheer en vervanging 2024 conform de meerjarig gesloten overeenkomst met Heijmans Wegen B.V. te Eindhoven en de herinrichting van de openbare verlichting Hemelrijken Casteren. De resterende kredieten ad € 34.000,- worden ingezet voor het verlichtingsplan herinrichting Marktgebied Bladel.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
			2024		2025		2026		2027		2028
Actualisatie salarissen / doorbelasting	s	v	172								
Openbare verlichting	s	n	-22	n	-22	n	-22	n	-22	n	-22
Wegen, straten en pleinen	s	n	-21								
Weginspecties en bluswatervoorziening	s	n	-10		-10		-10		-10		-10
Kapitaallasten	s	v	28								
Diverse structurele mutaties	s	n	-14	n	-1	n	-1	n	-1	n	-1
Mutaties verkeer en vervoer		v	133	n	-33	n	-33	n	-33	n	-33

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Actualisatie salarissen / doorbelasting
De salariskosten en de doorbelasting daarvan zijn geactualiseerd. De actualisatie leidt tot een lagere doorbelasting van salariskosten naar het programma 'Verkeer en Vervoer'.

Openbare verlichting
Als gevolg van de nieuwe aanbesteding stijgen de lasten van elektriciteit structureel met € 22.000,-.

Wegen, straten en pleinen
Door klimaatmaatregelen Hoogeloon en een nadeelcompensatie Netersel zijn extra lasten ad € 75.000,- ontstaan in 2024. Een bedrag van € 55.000 i.v.m. de extra kosten klimaatmaatregelen Hoogeloon wordt doorbelast. Per saldo resteert er een nadeel van € 21.000,-.

Weginspecties en bluswatervoorziening
Voor het uitvoeren van weginspecties en bluswatervoorziening wordt dit budget structureel met € 10.000,- bijgesteld.

Kapitaallasten
Bij de begroting 2025 is de investering 'Verbreden fietspaden Cartierheide' doorgeschoven naar 2025. Hierdoor vallen de kapitaallasten in 2024 vrij.

Latere aanleg inritten KBP (saldo-neutraal)
Voor de latere aanleg van o.a. inritten is een afkoopsom van € 145.000,- ontvangen van het Kempisch Bedrijvenpark. Dit bedrag wordt gestort in de voorziening onderhoud wegen.

Diverse structurele mutaties
Binnen het programma 'Verkeer en vervoer' vinden bijstellingen plaats van diverse structurele budgetten. Dit is onder andere het gevolg van bijstellingen/actualisaties in de budgetten op het gebied van verkeersregelingen en parkeervergunningen.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Lasten					
bestaand beleid	n -68	n -33	n -33	n -33	n -33
meerjarenprogramma 2024-2028		n -6	n -20	n -27	n -26
Totaal Lasten	n -68	n -39	n -53	n -60	n -59
Baten					
bestaand beleid	v 201				
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal baten	v 201				
Exploitatieresultaat	v 133	n -39	n -53	n -60	n -59
Mutaties reserves					
Saldo mutaties meerjarenbegroting	v 133	n -39	n -53	n -60	n -59

(- = nadeel en + = voordeel)

3.4 Economie

Voldoende werkgelegenheid, een toekomstbestendig voorzieningenniveau en zo min mogelijk leegstand. Onderwijs, ondernemers, organisaties en andere overheden in de regio worden betrokken bij veranderingen vanwege hun kennis en ervaring met hun omgeving. Gemeente Bladel en de Kempen zijn een belangrijk onderdeel van Brainport Eindhoven en we hebben ons in hoog tempo samen met het stedelijk gebied ontwikkeld als economische topregio. De groei van de Brainportregio heeft ons gemaakt tot de tweede economie van Nederland. Daar zijn we trots op!

Nieuwe technologieën, verdere digitalisering, maatschappelijk en duurzaam ondernemen, het creëren van een inclusieve arbeidsmarkt en de bereikbaarheid van (economische) toplocaties, zijn allemaal uitdagingen die we enkel het hoofd kunnen bieden door intensief en structureel samen te werken met onderwijs, ondernemers, organisaties en overheden binnen onze regio.

Meerjarenprogramma

Niet van toepassing

Stand van investeringen 2024

Bouwrijp maken perceel Kempisch Bedrijvenpark 🙂
In de raadsvergadering van 27 juni 2024 is een krediet van € 697.000,- beschikbaar gesteld voor het bouwrijp maken van een perceel op het KBP voor onder meer de vestiging van de ambulancepost GGD. De werkzaamheden zijn in september 2024 gestart en verwacht wordt dat de werkzaamheden in Q4 worden afgerond.

Bedrijventerrein KBP inrichting percelen 1.1. en 1.3 😐
De gemeenteraad heeft op 21 september 2023 ingestemd met voorstel R23.058 om een tweetal kavels strategisch aan te kopen op het KBP achter de Subway met het oog daar maatschappelijke voorzieningen te vestigen. Het college heeft in de collegevergadering van 19 december 2023 ingestemd met een prioritering van maatschappelijke voorzieningen. In de prioritering zijn de volgende voorzieningen beoogd in relatie tot de beschikbare ruimte:

- Ambulancepost GGD
- Energyhub ten behoeve van bedrijven op KBP
- Parkeervoorziening ten behoeve van carpool en of bushalte in nabijheid
- Brandweerpost
- Gemeentewerf
- Opslag ten behoeve van verenigingen

Om de planvorming voor de grondexploitatie verder uit te werken is bij de Perspectiefnota 2024 een voorbereidingskrediet van € 85.000,- voor het jaar 2024 beschikbaar gesteld en € 12.000,- voor het jaar 2025.

De voorbereidingskosten worden t.z.t. toegerekend aan de diverse te realiseren voorzieningen. Naar verwachting zullen eerst in Q4 de eerste voorbereidingskosten worden gemaakt. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
		2024		2025		2026		2027		2028	
Actualisatie salarissen / doorbelasting	s	v	95								
Diverse structurele mutaties	s	v	1	v	3	v	3	v	3	v	3
Mutaties economie		v	96	v	3	v	3	v	3	v	3

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Actualisatie salarissen / doorbelasting
De salariskosten en de doorbelasting daarvan zijn geactualiseerd. De actualisatie leidt tot een lagere doorbelasting van salariskosten naar het programma 'Economie'.

Diverse structurele mutaties
Binnen het programma 'Economie' vinden bijstellingen plaats van diverse structurele budgetten.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024		raming 2025		raming 2026		raming 2027		raming 2028	
Lasten										
bestaand beleid	v	98	n	-1	n	-1	n	-1	n	-1
meerjarenprogramma 2024-2028										
Totaal Lasten	v	98	n	-1	n	-1	n	-1	n	-1
Baten										
bestaand beleid	n	-2	v	4	v	4	v	4	v	4
meerjarenprogramma 2024-2028										
Totaal baten	n	-2	v	4	v	4	v	4	v	4
Exploitatieresultaat	v	96	v	3	v	3	v	3	v	3
Mutaties reserves										
Saldo mutaties meerjarenbegroting	v	96	v	3	v	3	v	3	v	3

(- = nadeel en + = voordeel)

3.5 Onderwijs

Goed onderwijs draagt bij aan de inclusie (gaat over het meedoen en erbij horen van mensen met een beperking) en participatie van onze jongeren in de samenleving. Onderwijs draagt er mede aan bij dat jongeren kennis vergaren, weerbaar zijn. Onderwijs helpt op de weg naar zelfstandigheid. Wij streven daarom naar een gevarieerd aanbod van onderwijs op verschillende niveaus.

Meerjarenprogramma

Niet van toepassing

Stand van investeringen 2024

Uitbreiding basisschool en onderwijsleerpakket de Vest Hoogeloon 😐
Voor de uitbreiding van basisschool de Vest en het daarbij behorende onderwijsleerpakket zijn bij de Perspectiefnota 2024 kredieten van resp. € 1.090.000,- en € 98.000,- beschikbaar gesteld. De voorbereidingen zijn medio 2024 gestart en de oplevering is gepland in juni 2025. De uitgaven in 2024 blijven beperkt tot € 400.000,- wegens bouwvoorschotten. Het krediet voor het onderwijsleerpakket zal worden uitgekeerd in mei 2025. De restantkredieten zullen bij de jaarrekening 2024 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2025.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
		2024		2025		2026		2027		2028	
Actualisatie salarissen / doorbelasting	s	n	-19								
Leerlingenvervoer	s	n	-100	n	-100	n	-100	n	-100	n	-100
Doordecentralisatie Pius X-College	s	n	-39								
Bijzonder basisonderwijs, huisvesting - NPO middelen	i	n	-16								
Diverse structurele mutaties	s	n	-9	n	-8	n	-8	n	-8	n	-8
Mutaties onderwijs		n	-183	n	-108	n	-108	n	-108	n	-108

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Actualisatie salarissen / doorbelasting
De kosten op het gebied van onderwijs worden bijgesteld met € 19.000,-.

Leerlingenvervoer
Onder bepaalde voorwaarden kunnen ouders van leerlingen aanspraak maken op de bekostiging van de vervoerskosten van en naar school. De afgelopen jaren is een stijging te zien van enerzijds de kosten van het vervoer en anderzijds een stijging van het aantal leerlingen dat gebruik maakt van de voorziening. Bijstelling van het huidige budget met € 100.000 is daarom noodzakelijk.

Doordecentralisatie Pius X-College
Op grond van de geldende overeenkomst met het bestuur van het Pius X-college dienen de gedecentraliseerde rijksmiddelen voor onderwijshuisvesting doorbetaald te worden aan die school. Op basis van de mei- en septembercirculaire wordt de doorbetaling aan Pius X-college geactualiseerd. Dit leidt in 2024 tot een nadeel van € 39.000,- binnen dit programma.

NPO middelen
De gemeente heeft in de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 een specifieke uitkering van de Rijksoverheid ten behoeve van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) ontvangen. Het budget is ingezet om onderwijsvertragingen in te halen die kinderen opliepen tijdens de coronapandemie. De maatregelen worden in samenwerking met onderwijspartners en andere lokale partijen genomen. De maatregelen sluiten aan bij de behoeften van de kinderen in de gemeente en bij de interventies die de scholen al nemen. Deze bijdragen zijn doorbetaald voor een hoger bedrag van € 16.000 dan geraamd.

Diverse structurele mutaties
Binnen dit programma vinden bijstellingen plaats van diverse structurele budgetten op het gebied van onderwijs.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Lasten					
bestaand beleid	n -380	n -108	n -108	n -108	n -108
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal Lasten	n -380	n -108	n -108	n -108	n -108
Baten					
bestaand beleid	v 197				
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal baten	v 197				
Exploitatieresultaat	n -183	n -108	n -108	n -108	n -108
Mutaties reserves					
Saldo mutaties meerjarenbegroting	n -183	n -108	n -108	n -108	n -108

(- = nadeel en + = voordeel)

3.6 Sport, cultuur en recreatie

Bladelse inwoners zijn tevreden over de voorzieningen in de eigen woonomgeving op het gebied van sport, cultuur en recreatie, ze zijn tevreden over de mate waarin ze maatschappelijk kunnen participeren hierin en ze nemen in toenemende mate verantwoordelijkheid voor hun eigen leefomgeving.

Binnen het hoofdtaakveld sport, cultuur en recreatie worden activiteiten ontplooid die bijdragen aan het gewenste imago en aan de promotie van onze gemeente en activiteiten gericht op een recreatieve, gezonde en educatieve tijdbesteding van inwoners en bezoekers van onze gemeente. Hierbij gaan we uit van de eigen kracht van inwoners en participatie en betrokkenheid hierbij van maatschappelijke organisaties en netwerken. De gemeente heeft hierbij de regierol.

Meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
		2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027	2028
A	Correctie huurinkomsten binnenzwembad o.b.v. scenariokeuze 3: met recreatiewater, incl. buitenzwemoptie								-775	-791	-791
	totaal lasten sport, cultuur en recreatie								**-775**	**-791**	**-791**

Toelichting meerjarenprogramma

Correctie huurinkomsten binnenzwembad o.b.v. scenariokeuze 3 incl. buitenzwemoptie
In de raadsvergadering van 12 september 2024 heeft de raad kennisgenomen van de drie scenariokeuzes voor het binnenzwembad (R24.061). De raad heeft voorkeur uitgesproken voor een binnenzwembad zoals scenario 3 met recreatiewater en recreatie-elementen voor de doelgroep gezinnen en jongeren, en daarnaast ook buitenzwemopties uit te werken. Voorgaande wordt uitgewerkt tot een schetsontwerp met programma van eisen en exploitatiebegroting met risicoparagraaf.

In de begroting 2025 is in het meerjarenprogramma voor de multifunctionele accommodatie met binnenzwembad rekening gehouden met een totale investering van € 18 mln. Daarbij is rekening gehouden dat de daaruit voortvloeiende kapitaallasten worden opgevangen door kostendekkende huur. Daarnaast is rekening gehouden met een exploitatiebijdrage subsidie van € 225.000,- per jaar. In raadsvoorstel R24.061 wordt op opgemerkt dat een kostendekkende huur voor het zwembad niet reeel is aangezien de eigenaarslasten (kapitaallasten en onderhoudslasten eigenaar) het exploitatieresultaat met inbegrip van de exploitatiesubsidie van € 225.000,- in alle drie de scenario's verre overschrijden. Daarom wordt voorgesteld de ramingen in het meerjarenprogramma te actualiseren op basis van het voorkeursscenario 3 incl. buitenzwemoptie. Voor de totale investering van € 18 mln. worden dan de kostendekkende huurinkomsten gecorrigeerd en op 'PM' gezet. Dit leidt tot een budgettair nadeel van € 775.000,- in 2026 en € 791.000,- vanaf 2027.

Stand van investeringen 2024

Traject kunstgrasvelden Bladel en Hapert
Voor de aanleg van 3 kunstgrastrajecten in Bladel en Hapert is in 2023 een totaalkrediet van € 2.100.000,- beschikbaar gesteld. De realisatie heeft plaatsgevonden in het 2e halfjaar 2023. Bij de jaarrekening 2023 is een bedrag van € 340.000,- inclusief BTW overgebracht naar het dienstjaar 2024 ten behoeve van de oplevering en afrekening van de kunstgrasvelden en de nieuwe sportveldverlichting op de betreffende sportparken. In 2024 is de sportveldverlichting en overige kosten afgerekend voor een bedrag van € 81.000,-. In Q4 wordt de afrekening van de kunstgrasvelden verwacht voor een

bedrag van circa € 180.000,-. Naar verwachting kan dit restantkrediet met een totaalbedrag van circa € 261.000,- worden afgerond bij de jaarrekening 2024.

Verduurzaming en vervanging installaties gemeentelijke gebouwen 😐
De afgelopen jaren zijn diverse kredieten beschikbaar gesteld voor de verduurzaming, renovaties en de vervanging van technische installaties van de gemeentelijke gebouwen. Een aantal van deze investeringen hebben door zowel interne als externe oorzaken de nodige vertraging opgelopen. De uitvoering hiervan is afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming en nadere prioritering van werkzaamheden binnen het gemeentelijk gebouwenbeheer als gevolg van de huidige personele bezetting. Op dit moment resteren voor de betreffende projecten onderstaande (restant)kredieten met bijbehorende resterende ramingen voor SPUK-uitkeringen. Deze kredieten zullen in afwachting van nadere besluitvorming worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Investering	**Restant krediet 2024**	**SPUK uitkering**
Renovatie dak KV Klimroos sportpark De Roetwijer	€ 14.000,-	
Vervanging installaties tennis/korfbal De Lemelvelden	€ 37.000,-	€ 5.000,-
Vervanging installaties sporthal Eureka	€ 152.000,-	€ 21.000,-
Vervanging installaties korfbal Klimroos De Roetwijer	€ 53.000,-	
Verduurzaming sportpark De Lemelvelden	€ 184.000,-	€ 26.000,-
Verduurzaming sportpark De Roetwijer	€ 31.000,-	
Verduurzaming sporthal Eureka (i.v.m. MFA)	€ 277.000,-	€ 39.000,-
Totaal	**€ 748.000,-**	**€ 91.000,-**

Herinrichting sportpark Casteren & fusie korfbalvereniging Hapert-Hoogeloon 😐
Voor de herontwikkeling van sportpark Casteren is een totaalkrediet van (afgerond) € 1.614.000,- beschikbaar gesteld. Voor de nieuwbouw en verbouw ten behoeve van de fusie korfbalvereniging Hapert-Hoogeloon is een totaalkrediet van € 1.210.000,- beschikbaar gesteld. Voor zowel de nieuwbouw van het onderkomen van de nieuwe korfbalvereniging KVC te Hapert als voor de nieuwbouw van het onderkomen van vv Casteren heeft medio 2024 een aanbesteding plaatsgevonden. Met beide winnende aannemers is een bouwteamovereenkomst gesloten. Met vereniging, architect, gemeente én aannemer worden eind 2024 aan de hand van de inschrijfbegroting de plannen gefinetuned. In bouwteamverband wordt onderzocht of en in welke mate onderdelen via zelfwerkzaamheid onder verantwoordelijkheid van de aannemer door de vereniging kunnen worden uitgevoerd. Tevens wordt bezien of andere invullingen de kosten kunnen drukken zonder afbreuk te doen aan kwaliteit en functionaliteit. Zodra die exercitie is afgerond is duidelijk welke kosten resteren voor de gemeente en welke voor de vereniging. Op basis daarvan wordt met de aannemer(s) een aanneemovereenkomst (= definitieve opdracht) gesloten en kan uitvoering worden opgestart. Uitgaven anders dan advieskosten hebben zich zodoende in 2024 nog niet voorgedaan. Deze zullen in 2025 plaatsvinden. In beide gevallen is het streven medio 2025 op te leveren.

Uitvoeringsplan Sportpark Smagtenbocht Egyptische Poort 😐
In de raadsvergadering van 21 maart 2024 is een krediet van (afgerond) € 3.019.000,- beschikbaar gesteld voor de nieuwbouw van kleedlokalen voor voetbal/korfbal/handbal/volleybal met een gezamenlijke kantine, waarvan € 1.307.000,- ter voorfinanciering van de gezamenlijke kantine. Hierna is

voortvarend begonnen met het proces wat moet leiden tot daadwerkelijke realisatie: onderzoeken, functioneel en technisch programma van eisen, aanbesteding, vergunning en bouw. Dat geldt zowel voor het sportcomplex als voor het totale sportpark. Werkzaamheden kunnen gedeeltelijk parallel aan elkaar lopen. Voor beide trajecten is een planning gemaakt. De doorlooptijd van het sportcomplex is ingeschat op 1,5 jaar met een streefdatum oplevering 1-8-2025, voor het totale sportpark ruim 3 jaar met een streefdatum oplevering 1-6-2027. Het krediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Vervanging veldafrastering en hekwerken sportvelden 😐
Bij de Perspectiefnota 2024 is met ingang van 2024 een jaarlijks krediet beschikbaar van € 15.000,- voor de vervanging van veldafrastering en bestaande hekwerken rondom de sportvelden. Geconstateerd is dat we stapsgewijs de (vanuit de bond verplichte) leunhekwerken rondom de hoofdvelden moeten gaan vervangen. Deze zijn veelal 50 jaar of ouder. We zijn voornemens om het hoofdveld van vv Netersel grondig te renoveren. Bij die exercitie zal tevens worden geïnvesteerd in drainage, beregening en nieuwe opstallen zoals goals, ballenvangers én leunhekwerk. Op grond van het bepaalde in ons sportbeleid komen de kosten van een nieuw leunhekwerk voor rekening van de gemeente. Q4 2024 is het wachten op de offerte voor de totale aanpak, waaronder het leunhekwerk. Totale renovatie hoofdveld inclusief vervangen leunhekwerk zal voorjaar 2025 plaatsvinden.

Uitvoering groenstructuurplan 2023 🙂
Voor de uitvoering van het groenstructuurplan is in 2023 een geactualiseerd krediet van € 150.000,- beschikbaar gesteld. Het restantkrediet ad € 86.000,- zal in 2024 worden ingezet voor het inrichten van plantvakken Hofplein Bladel, het verfraaien van groeiplaatsen monumentale bomen en de afronding van de groenvoorziening de Hoeve in Netersel. Het krediet zal naar verwachting bij de jaarrekening 2024 kunnen worden afgewikkeld.

Vervanging openbaar groen 2023 🙂
Het restantkrediet 2023 ad € 133.000,- is in 2024 ingezet voor plantvakken Hofplein Bladel, diverse overige aanplantwerkzaamheden binnen de gemeente en groenplan klimaatmaatregelen Hoogeloon. Het krediet zal naar verwachting bij de jaarrekening 2024 kunnen worden afgewikkeld.

Uitvoering groenstructuurplan 2024 & vervanging openbaar groen 2024 😐
Voor de uitvoering van het groenstructuurplan en de vervanging van openbaar groen zijn in 2024 kredieten van resp. € 150.000,- en € 260.000,- beschikbaar gesteld. Deze kredieten zullen worden ingezet voor groenvoorzieningen in het Centrum Bladel en de Koolbogt, Hoofdstraat Hoogeloon, aanpak renovatievakken en rooien en planten van bomen op diverse locaties binnen de gemeente.

Vervanging speeltoestellen 2022 🙂
Het restantkrediet 2022 ad € 5.000,- is in 2024 ingezet voor speeltoestellen in de Vogelwikke en het Hofveld te Bladel. Het krediet kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

Vervanging speeltoestellen 2024 🙂
Het krediet 2024 ad € 88.000,- is deels ingezet voor de vervanging van speeltoestellen in de Doornekker Bladel, Kerkeneind Casteren en speeltoestellen in Hapert. Het krediet zal naar verwachting bij de jaarrekening 2024 kunnen worden afgewikkeld.

Aankoop beemdstraat / groene Long 🙂
Een perceel grond aan de Beemstraat te Bladel ten behoeve van plan De Groene Long is bij de Najaarsnota 2023 een krediet geraamd van € 72.000,-. Deze kredieten zijn bij de jaarrekening 2023

overgebracht naar het dienstjaar 2024. In 2024 is de aankoop van het perceel aan de Beemdstraat te Bladel gerealiseerd voor een bedrag van € 74.000,-.

Renovatie LUWA-toren Bladel 😐
Voor de renovatie van de LUWA-toren is in 2024 een krediet van € 50.000,- beschikbaar gesteld. De uitvoering van de benodigde maatregelen is afhankelijk van de uiteindelijke keuze voor de locatie van deze toren in relatie met de ontwikkelingen rondom het uitvoeringsplan Egyptische Poort. Het krediet zal naar verwachting bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
		2024		2025		2026		2027		2028	
Waterlossingen en sloten	s	n	-28								
Openbaar groen	s	n	-24								
Kapitaallasten	s	v	351								
Onderhoud sportvelden	s	n	-137	n	-149	n	-166	n	-174	n	-194
Exploitatie sportverenigingen en -hallen	s	n	-34	n	-12	n	-12	n	-12	n	-12
SPUK Stimulering Sport	s	v	162	v	25	v	25	v	25	v	25
Gebouwlijke voorziening bij molen te Hapert	i	n	-20								
Diverse structurele mutaties	s	n	-27	n	-18	n	-21	n	-21	n	-21
Mutaties sport, cultuur en recreatie		v	243	n	-154	n	-174	n	-182	n	-202

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Waterlossingen en sloten
Door extra onderhoud duikers en sloten i.v.m. wateroverlast in de eerste helft van dit jaar stijgen de lasten met ca. € 28.000,- in 2024.

Openbaar groen
Extra calamiteiten en stormschades tot en met het derde kwartaal leiden tot hogere lasten van ca. € 24.000,- in 2024.

Kapitaallasten
Bij de begroting 2025 is een deel van de investering van het nieuwe binnenzwembad doorgeschoven naar 2025. Hierdoor vallen de kapitaallasten in 2024 vrij.

Onderhoud sportvelden
De in 2022 gesloten basisovereenkomst met aannemersbedrijf Van Wijlen B.V. voor het onderhoud van de sportvelden is voor de jaren 2024 t/m 2028 geactualiseerd en geïndexeerd. Als gevolg hiervan stijgen de onderhoudslasten (incl. SPUK-uitkeringen) per saldo met gemiddeld € 125.000,- per jaar. Daarnaast worden op basis van een recente aanbesteding de kosten voor het onderhoud van de nieuwe kunstgrasvelden geraamd op gemiddeld € 12.000,- per jaar met ingang van het jaar 2025.

Exploitatie sportverenigingen en -hallen
Er vinden diverse bijstellingen plaats in exploitatieposten van diverse sportverenigingen en sporthallen.

SPUK Stimulering Sport
Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die hen in

rekening wordt gebracht voor investeringen in sport niet meer in aftrek brengen. Dit leidt tot een btw-nadeel voor gemeenten. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren, kunnen gemeenten sinds die datum gebruikmaken van de regeling Specifieke Uitkering Stimulering Sport. Middels deze regeling worden gemeenten gecompenseerd voor het btw-nadeel dat zij ondervinden door het vervallen van de btw-aftrek. De uitkering is geactualiseerd op basis van de voorlopige beschikking 2024, wat leidt tot een structureel voordeel van ca. € 25.000,-. Daarnaast valt de SPUK-uitkering uit 2023 ca. € 137.000,- hoger uit dan verwacht. Dit is het gevolg van een hoger uitkeringspercentage bij de definitieve beschikking t.o.v. de aanvraag.

Gebouwelijke voorziening bij molen te Hapert
Bij de Perspectiefnota 2024 werd ten behoeve van een bescheiden onderkomen bij de Hapertse molen een budget van € 25.000,- beschikbaar gesteld. Nadere uitwerking van het idee om met het plan meerdere ambities te bedienen en de voorziening onderscheidend maar dienstbaar aan het naastgelegen monument in het landschap in te passen, maakt dat het budget niet toereikend is voor zowel onderkomen als het landschappelijk integreren. Voor een kostendekkend totaalplan wordt aanvullend een bedrag van € 20.000,- gevraagd.

Diverse structurele mutaties
Binnen het programma 'Sport, cultuur en recreatie' vinden bijstellingen plaats van diverse structurele budgetten. Dit is onder andere het gevolg van bijstellingen/actualisaties in de budgetten op het gebied van de bibliotheek, vormings- en ontwikkelingswerk, zwembad de Smagtenbocht, kunst en cultuurhistorie en beheer evenemententerreinen.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Lasten					
bestaand beleid	v 63	n -204	n -191	n -199	n -219
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal Lasten	v 63	n -204	n -191	n -199	n -219
Baten					
bestaand beleid	v 180	v 50	v 17	v 17	v 17
meerjarenprogramma 2024-2028			n -775	n -791	n -791
Totaal baten	v 180	v 50	n -758	n -774	n -774
Exploitatieresultaat	v 243	n -154	n -949	n -973	n -993
Mutaties reserves					
Saldo mutaties meerjarenbegroting	v 243	n -154	n -949	n -973	n -993

(- = nadeel en + = voordeel)

3.7 Sociaal domein

Iedereen, ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, fysieke of economische situatie, neemt als volwaardig lid deel aan de samenleving. Aan mensen voor wie zelfredzaamheid en meedoen niet vanzelfsprekend is, wordt ondersteuning geboden.
Als gemeente dragen we hier onder meer aan bij door uitvoering van de participatiewet, WMO en jeugdwet. Daarbij werken we samen met onder andere vrijwilligersorganisaties, de jeugdcoach, mantelzorgondersteuner en ouderenconsulent. Daarnaast hebben we een subsidie jaarprogramma.

Meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen				
		2024	2025	2026	2027	2028
A	Inspiratiepunt Visit Bladel	-237				
	totaal lasten sociaal domein	**-237**				

budgettaire lasten / baten				
2024	2025	2026	2027	2028
-15	-30	-29	-29	-28
-15	**-30**	**-29**	**-29**	**-28**

Inspiratiepunt Visit Bladel
In raadsmededeling RM24.062 is uw raad geïnformeerd over de realisatie en het ontwerp van het inspiratiepunt Visit Bladel. Het inspiratiepunt krijgt een plek in het nieuwe gemeenschapscentrum BRUIS. In deze raadmededeling is medegedeeld dat de financiële verwerking plaats zal vinden in de Najaarsnota 2024. Op dat moment werd nog rekening gehouden met kostprijsverhogende btw. Echter kan de btw middels de btw-aangifte worden teruggevraagd, waardoor het krediet lager is dan vermeld in raadsmededeling RM24.062.

Stand van investeringen 2024

Realisatie MFA Hart van Hapert
Eind 2023 is met een raadsmededeling eindverslag gedaan van het project MFA Hart van Hapert. Bij de jaarrekening 2023 is een bedrag van € 181.000,- overgebracht naar het dienstjaar 2024 voor voorgefinancierde en nog niet afgeronde zaken. In Q4 worden de laatste afrekeningen met de aannemer verwacht. Het resterende krediet zal dan ook bij de jaarrekening 2024 kunnen worden afgewikkeld.

Realisatie Gemeenschapshuis aan de Markt
De gemeenteraad heeft op 10 februari 2022 het krediet beschikbaar gesteld ten behoeve van het project Gemeenschapshuis aan de Markt. De gemeenteraad heeft op 5 juli 2023, vanwege de gestegen bouwkosten, middels de perspectiefnota 2023 een aanvullend krediet beschikbaar gesteld voor dit project. Bij de jaarrekening 2023 zijn de restantkredieten 2023 ad € 11.069.000,- overgebracht naar het dienstjaar 2024. De realisatie van het beoogde Gemeenschapshuis aan de Markt verloopt volgens planning. Oplevering zal plaatsvinden in het najaar van 2024. De restantkredieten ultimo 2024 zullen zo nodig worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
			2024		2025		2026		2027		2028
Gemeentelijk minimabeleid	s	n	-30	n	-21	n	-21	n	-21	n	-21
Programmakosten GRSK: Jeugd	s	n	-711								
Programmakosten Kempenplus / bijstandsuitkering	s	v	14	v	53	v	163	v	199	v	199
Gehandicaptenbeleid	s	v	31								
Garantiebanenproject Bladel	s	v	23								
Gemeenschapshuizen / MFA's	s	n	-117	n	-90	n	-90	n	-90	n	-90
Opvang Oekrainers	i	v	679								
Diverse structurele mutaties	s	n	-24	n	-15	n	-6	v	4	v	26
Mutaties sociaal domein		n	-135	n	-73	v	46	v	92	v	114

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Gemeentelijk minimabeleid
Op basis van de uitgaven in 2021 tot en met 2023 wordt het budget kwijtschelding gemeentelijke belastingen structureel bijgesteld met € 21.000,-. Daarnaast is in 2024 een bedrag van € 9.000,- afgezonderd voor alleenverdienersproblematiek. De gemeente ontvangt hiervoor compensatie via de algemene uitkering.

Programmakosten GRSK: Jeugd
De programmakosten voor Jeugd stijgen op basis van de 2e Marap 2024 van de GRSK. Programmakosten zijn kosten van gemeenten die te herleiden zijn tot een cliënt c.q. een inwoner van de gemeente. Hierna volgen de belangrijkste ontwikkelingen. Ten eerste stijgen de kosten voor jeugdhulp begeleiding. In deze categorie was voorheen de 50j08 de meest ingezette zorgvorm. Nu is dat de 50ZLI (Zelfstandig leven Jeugd – individueel). De 50ZLI is gemiddeld ongeveer € 90,- per maand duurder én het gemiddeld aantal maanden met zorg is per jaar van 7 naar 8 gestegen als gevolg van een duurdere ingezette zorgvorm en stijging van het gemiddeld aantal maanden met zorg. Daarnaast stijgen de kosten voor jeugdhulp behandeling als gevolg van een toename van de voorzieningen binnen deze kostensoort. Als derde stijgen de kosten voor Jeugdhulp Crisis/LTA/GGZ met verblijf. Het gaat hier om een klein maar des te noodzakelijker deel van het aanbod van jeugdhulp. Deze kosten stijgen ten gevolge van een hoger definitief indexatiepercentage en een groei van het aantal cliënten met een langere beschikking en relatief duurdere zorg. Tevens wordt de begroting incidenteel bijgeraamd op het gebied van ‘gesloten plaatsing’ vanwege het feit dat er onlangs één beschikking is afgegeven voor een jeugdige voor een langere periode. Als laatste stijgen de kosten voor jeugdbescherming als gevolg van een stijging van het aantal cliënten. Met ingang van 2022 is het aantal cliënten afgenomen t.o.v. 2021, de reden hiervan is het woonplaatsbeginsel. In 2023 lijkt het aantal te stabiliseren maar in 2024 is het aantal cliënten gestegen. Daarom wordt de begroting incidenteel bijgeraamd. Het betreft ondertoezichtstellingen met een maandelijks bedrag per client ad. € 1.191,- en over het algemeen betreft het langdurige trajecten.

Kempenplus / bijstandsuitkering
Als gevolg van de definitieve beschikking bijstandsuitkering 2024, de voorlopige beschikking bijstandsuitkering 2025 en actualisatie van de kosten vindt bijstelling plaats.

Gehandicaptenbeleid
In 2024 is sprake van een lagere subsidie conform het welzijnsplan voor De Hooiberg Bladel en enkele terugbetalingen van subsidies 2024. In totaal betreft dit een voordeel van € 31.000,-.

Garantiebanenproject Bladel
De geraamde salariskosten en daarmee samenhangende loonkostensubsidie voor garantiebanen zijn geactualiseerd. In 2024 leidt dit per saldo tot een voordeel van € 23.000,-.

Gemeenschapshuizen / MFA's
De lasten van de gemeenschapshuizen / MFA's stijgen in 2024 per saldo met circa € 117.000,-. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:
- hogere onderhoudskosten Den Herd Bladel € 22.000,-
- hogere kosten belastingen en gas- en elektriciteitsverbruik Den Tref Hapert € 75.000,-
- hogere lasten diverse MFA's en gemeenschapshuizen € 20.000.

De hogere kosten voor Den Tref Hapert zijn gerelateerd aan de opvang van Oekraïense vluchtelingen. De gemeente wordt hiervoor gecompenseerd (zie toelichting hieronder: Opvang Oekraïners).

In structurele zin stijgen deze lasten met circa € 90.000,- vanwege hogere exploitatielasten MFA Hapert € 62.000,- en hogere huurlasten D'n Aord Casteren € 28.000,-.

Voor de uitbreiding en aanpassing van gemeenschapshuis Casteren is bij de Perspectiefnota 2024 structureel € 10.000,- geraamd vanwege extra verschuldigde huur. De huur van het gemeenschapshuis zal toenemen omdat de eigenaar (Woningstichting De Zaligheden) de kapitaallasten van de investeringen, één op één zal verdisconteren in de huurprijs. De extra huurlasten bij een investering van € 230.000 bedragen ca. € 35.000 per jaar. Over de omvang van de definitieve investering moet nog onderhandeld worden. Op voorhand is echter duidelijk dat de gevraagde extra middelen niet toereikend zullen zijn om de financiële gevolgen van de plannen met het gemeenschapshuis volledig te bekostigen. Aanvullend op het bij de Perspectiefnota beschikbaar gestelde budget wordt een bedrag van € 25.000,- nodig geacht.

Opvang Oekraïners
Op verschillende plekken in de gemeente Bladel worden Oekraïense vluchtelingen opgevangen. Sinds begin maart 2024 is daar in de gemeente Bladel een opvanglocatie bijgekomen, namelijk het voormalige gemeenschapshuis Den Tref te Hapert. Hier kunnen 60 Oekraïense vluchtelingen worden opgevangen. De locatie is 2 jaar beschikbaar. Om gevluchte Oekraïners een goede opvang te bieden, krijgen gemeenten in Nederland een vergoeding van het Rijk. Voor de vergoeding geldt vanaf 1 januari dit jaar € 61,- per dag per opvangplek. De gemeente heeft de recent de beschikking voor de rijksbijdrage Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne ontvangen. In combinatie met de actualisatie van de kosten leidt dit tot een voordeel van ca. € 679.000,- met betrekking tot de opvang van Oekraïners. Hiervan is € 75.000,- dekking voor de hogere kosten belastingen en gas- en elektriciteitsverbruik Den Tref in Hapert.

Diverse structurele mutaties
Binnen het programma 'Sociaal Domein' vinden bijstellingen plaats van diverse structurele budgetten. Dit is onder andere het gevolg van bijstellingen/actualisaties in de budgetten op het gebied van armoedebestrijding, vluchtelingenhulp- en opvang, kinderopvang, diverse taken in het kader van Wmo, ouderenbeleid, mantelzorgondersteuning en jeugd- en jongerenwerk.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het mag kosten?"

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024		raming 2025		raming 2026		raming 2027		raming 2028	
Lasten										
bestaand beleid	n	-858	n	-415	n	-296	n	-250	n	-228
meerjarenprogramma 2024-2028	n	-15	n	-30	n	-29	n	-29	n	-28
Totaal Lasten	n	-873	n	-445	n	-325	n	-279	n	-256
Baten										
bestaand beleid	v	725	v	342	v	342	v	342	v	342
meerjarenprogramma 2024-2028										
Totaal baten	v	725	v	342	v	342	v	342	v	342
Exploitatieresultaat	n	-148	n	-103	v	17	v	63	v	86
Mutaties reserves										
Saldo mutaties meerjarenbegroting	n	-148	n	-103	v	17	v	63	v	86

(- = nadeel en + = voordeel)

3.8 Volksgezondheid en milieu

Elke burger krijgt een gelijke kans op een gezond leven, ongeacht zijn sociaal economische status. Het leefmilieu in onze gemeente is gezond. Als gemeente willen we een gezond leefmilieu en in het bijzonder de zorg voor milieu, reiniging, afvalstoffenverwijdering en riolering bevorderen en in stand houden. Uitgangspunt is dat de vervuiler betaalt.

Meerjarenprogramma

Niet van toepassing

Stand van investeringen 2024

Uitvoering GRP 2022
Het restantkrediet 2022 ad € 831.000,- is ingezet voor de Klimaatmaatregelen Hoogeloon fase 3, herinrichting Oude Provincialeweg Hapert en rioolaanpassingen Valensplein Hoogeloon. Dit krediet kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

Uitvoering GRP 2023
Voor de uitvoering van het GRP 2023 is een restantkrediet beschikbaar van € 1.550.000,-. Dit krediet zal in 2024 worden ingezet voor de Klimaatmaatregelen Hoogeloon fase 3, herinrichting Oude Provincialeweg Hapert en rioolaanpassingen Valensplein Hoogeloon. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Het restantkrediet klimaatmaatregelen GRP 2023 ad € 503.000,- is in 2024 ingezet voor diverse projecten in Hoogeloon, Casteren en het Ronsel in Hapert en zal naar verwachting bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

Uitvoering GRP 2024
Voor de uitvoering van het GRP 2024 is een krediet beschikbaar van € 1.559.000,-. Dit krediet zal worden ingezet voor de projecten Hemelrijken, Dorpsstraat en Kerkstraat te Casteren en Hoofdstraat, Breestraat en Dijkstraat Hoogeloon. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025. Het krediet voor klimaatmaatregelen 2024 ad € 805.000,- is deels ingezet het oplossen van de waterproblematiek op het KBP en zal verder worden ingezet voor het project Laaibeemden en Dorpsplein, het afkoppelen van woningen Kerkstraat Casteren en aanleg klimaatbuffers in Casteren. Voor deze projecten is in 2024 een subsidie van € 273.000,- ontvangen in het kader van de impulsregeling klimaatadaptatie. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025. Het krediet voor de vervanging van gemalen 2024 ad € 80.000,- zal geheel worden overgebracht naar het dienstjaar 2025. In 2024 vindt de laatste inspectieronde plaats voor de vervanging van rioolgemalen. De hieruit voortvloeiende vervangingen zullen plaatsvinden in 2025.

Voorbereiding realisatie nieuwbouw GGD
Voor de realisatie van de nieuwbouw GGD op het Kempisch Bedrijvenpark is bij de Perspectiefnota 2024 een voorbereidingskrediet van € 132.000,- geraamd. De verwachting is dat in Q4 de eerste kosten gemaakt zullen worden. Bij de jaarrekening 2024 zal worden bezien of een restantkrediet nog overgebracht dient te worden naar het dienstjaar 2025.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
		2024		2025		2026		2027		2028	
Actualisatie salarissen / doorbelasting	s	v	150								
Bijdrage GGD	s	v	36								
Afvalinzaming	s	n	-90								
Uitvoering duurzaamheid	i	v	100	n	-100						
Diverse structurele mutaties	s	v	17	v	8	v	9	v	9	v	9
Mutaties volksgezondheid		v	213	n	-92	v	9	v	9	v	9

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Actualisatie salarissen / doorbelasting
De salariskosten en de doorbelasting daarvan zijn geactualiseerd. De actualisatie leidt tot een lagere doorbelasting van salariskosten naar het programma 'Volksgezondheid en milieu'.

Bijdrage GGD
De lasten dalen in 2024 per saldo met ca. € 36.000,- vanwege een lagere bijdrage aan de GGD op basis van de 1e wijziging 2024 GGD.

Afvalinzameling
Met betrekking tot afvalinzameling is in 2024 sprake van de volgende financiële mutaties:
- hogere perceptiekosten inning afvalstoffenheffing en onderhoud ondergrondse containers: € 16.000,-
- lagere vergoeding inzameling openbare prullenbakken: € 15.000,-
- hogere inzamelingskosten GFT: € 48.000,-
- hogere inzamelingskosten PMD: € 30.000,-
- hogere opbrengsten oud papier: € 20.000,-
- hogere vergoeding inzameling kleding: € 2.000,-
- lagere kosten regeling garantieprijs verenigingen: € 8.000,-
- per saldo hogere kosten milieustraat: € 93.000,-

Als gevolg van deze financiële mutaties, per saldo hogere lasten van € 172.000, zal een maximaal bedrag van € 82.000,- ten laste kunnen worden gebracht van de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing. Het resterende bedrag ad € 90.000,- komt ten laste van het begrotingsresultaat 2024.

Riolering en waterzuivering (saldo-neutraal)
De lasten met betrekking tot riolering en waterzuivering stijgen in 2024 met € 38.000,- als gevolg van hogere elektriciteitskosten, hogere kosten onderhoud vrij verval riolering en ondersteuning databeheer. Daarnaast is sprake van lagere opbrengsten rioolheffing voor een bedrag van € 85.000,- wegens leegstand van woningen en bedrijfsgebouwen. Per saldo zal een bedrag van € 120.000,- ten laste worden gebracht van de voorziening egalisatie riolering.

Uitvoering duurzaamheid
Om de ruimtelijke kwaliteit van het landschap te verbeteren en het opwekken van duurzame energie te bevorderen is de bestaande reserve ‘ruimtelijke kwaliteit buitengebied’ verbreed en is een nieuwe reserve ‘duurzaamheid’ ingesteld. In 2022 is aan Windpark de Pals B.V. een bedrag van € 133.000,- in rekening gebracht wegens leges omgevingsvergunning met betrekking tot het windpark de Pals.

Deze nota is tot op heden nog niet voldaan in afwachting van de ontwikkelingen na uitkomsten van de beroepsprocedure tegen de komst van het windpark de Pals. In verband hiermee zullen de in 2024 geraamde en samenhangende opbrengsten en uitgaven vanuit het windfonds en het landschapsfonds windpark de Pals worden doorgeschoven naar 2025. De hiervoor genoemde mutaties met betrekking tot lasten en baten worden verrekend met de reserve duurzaamheid.

Klimaat- en energiebeleid (saldo-neutraal)
In 2024 en 2025 ontvangt de gemeente extra rijksmiddelen (CDOKE) voor klimaat- en energiebeleid naar aanleiding van een herziene beschikking voor een totaalbedrag van € 403.000,-. Voor ditzelfde bedrag wordt ook een uitvoeringsbudget geraamd, waardoor dit saldo-neutraal in de begroting wordt opgenomen.

Diverse structurele mutaties
Binnen het programma 'Volksgezondheid en milieu' vinden bijstellingen plaats van diverse structurele budgetten. Dit is onder andere het gevolg van bijstellingen/actualisaties in de budgetten op het gebied van basisgezondheidszorg, milieubeheer, transitie landelijk gebied en digitaliseren bouwvergunningen.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Lasten					
bestaand beleid	v 256	n -309	n -6	n -6	n -6
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal Lasten	v 256	n -309	n -6	n -6	n -6
Baten					
bestaand beleid	n -43	v 217	v 15	v 15	v 15
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal baten	n -43	v 217	v 15	v 15	v 15
Exploitatieresultaat	v 213	n -92	v 9	v 9	v 9
Mutaties reserves					
Saldo mutaties meerjarenbegroting	v 213	n -92	v 9	v 9	v 9

(- = nadeel en + = voordeel)

3.9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing

Het is prettig wonen en verblijven in de gemeente Bladel. De bevolking laat zien dat zij wil komen tot een duurzame samenleving. Met volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing richten we ons op het planmatig inrichten van de leefruimte, waarbij rekening wordt gehouden met individuele en gemeenschappelijke belangen. Wij realiseren voldoende woningen afgestemd op de behoefte. De gemeente heeft daarin de regiefunctie. Zowel in de bestaande- als in de nieuwbouw. Wij werken aan een goed woon- en leefklimaat voor onze inwoners, waarbij het kernbegrip duurzaamheid leidend is. Verzoeken om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen benaderen wij volgens het 'ja, tenzij principe'. Wij bewaken, behouden en verbeteren de kwaliteit van de bebouwde omgeving.
Wij beheren de openbare ruimte volgens de kernbegrippen veilig, heel en schoon met als doel een prettige woonomgeving in stand te houden. Betrokkenheid van bewoners is wezenlijk omdat zij in de betreffende wijk of het dorp wonen en omdat zij waardevolle kennis en ervaring hebben over de behoeften ter plaatse en mogelijke veranderingen daarin.

Meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
		2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027	2028
A	Nieuwbouw Kempenstede Hapert	-409	409								
B	Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11	-1.499						-45	-45	-45	-45
	totaal lasten VHROSV	**-1.908**	**409**					**-45**	**-45**	**-45**	**-45**

Nieuwbouw Kempenstede Hapert
In de begroting 2025 is voorgesteld om een krediet van € 409.000,- in 2025 beschikbaar te stellen voor de aankoop van een nieuwbouw appartement binnen het project Kempenstede te Hapert. Aangezien een aantal bouwvoorschotten reeds in 2024 worden gefactureerd, zal de raming van € 409.000,- naar voren worden gehaald.

Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11
Vanuit de visie “Centrumplan Bladel” is het wenselijk Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 te Bladel strategisch te verwerven. Het bedrag dat benodigd is voor de strategische verwerving bedraagt € 1.355.000,-. Hierbij komt nog 10,4% overdrachtsbelasting over de verwerving en € 3.500,- notariskosten.

Stand van investeringen 2024

Anticiperende verwervingen 😐
Voor grondaankopen die vallen onder anticiperende verwervingen is jaarlijks een krediet van € 2.000.000,- beschikbaar. In 2023 is een krediet beschikbaar gesteld voor de verwerving van gronden Groene Akkers te Bladel voor een bedrag van € 1.625.000,-. Dit krediet is bij de jaarrekening 2023 overgebracht naar 2024. Daarnaast is bij de Perspectiefnota 2024 een aanvullend krediet van € 2.590.000,- beschikbaar gesteld voor grondaankopen om uitvoering te geven aan het vastgestelde woningbouwprogramma. In totaal is voor 2024 dus een krediet van € 6.215.000,- beschikbaar. Naar verwachting zullen voor het eerst in Q4 enkele overeengekomen grondaankopen notarieel worden gepasseerd. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het jaar 2025.

Aankoop woning Saturnus 15 te Hapert 🙂
In 2024 is binnen het krediet van € 300.000,- de woning Saturnus 15 te Hapert aangekocht voor de huisvesting van statushouders.

Startersleningen

In 2024 is voor startersleningen een krediet van € 375.000,- beschikbaar. Tot en met Q3 zijn 5 startersleningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 141.000,-.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
		2024		2025		2026		2027		2028	
Actualisatie salarissen / doorbelasting	s	v	31								
Kwaliteit buitengebied	i	v	669	n	-648						
Centrumvisie Bladel	s	n	-25								
Vastgoedbeheer	s	n	-55								
Omgevingswet	s	n	-122								
Plan Posthof	i	v	17								
Bouw-, woning, en welstandstoezicht	s	n	-57								
Planeconomische ondersteuning	s	n	-42								
Wet goed verhuurderschap	s	v	22			v	22	v	22	v	22
Diverse structurele mutaties	s	v	22	n	-5	n	-5	n	-5	n	-5
Mutaties VHROSV		v	460	n	-653	v	17	v	17	v	17

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Actualisatie salarissen / doorbelasting

De salariskosten/inhuur personeel en de doorbelasting daarvan zijn geactualiseerd. De actualisatie leidt tot hogere kosten binnen het programma 'VHROSV'.

Verbetering ruimtelijke kwaliteit buitengebied

De voor 2024 geraamde kosten ten behoeve van EHS zuidelijk natuurgebied (€ 550.000), versterking recreatieve routes (€ 50.000), het verduurzamen van pachtgronden (€ 50.000) en de bijdrageregeling sloop vrijgekomen bedrijfsgebouwen (€ 50.000) zullen worden doorgeschoven naar 2025 in verband met de wens om de natuurontwikkeling nabij het Kroonven in één keer te kunnen realiseren. De geraamde bijdrage uit het landschapsfonds ad € 330.000,- wordt eveneens doorgeschoven naar 2025 in afwachting van de verdere ontwikkelingen rondom het windpark de Pals. Daarnaast is een hoger bedrag van € 21.000,- ontvangen voor de regeling uitbreiding bijgebouwen en woningen. De hiervoor genoemde mutaties met betrekking tot lasten en baten worden verrekend met de reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied.

Centrumvisie Bladel

Voor de implementatie van de Centrumvisie kern Bladel en de daarbij benodigde externe ondersteuning en advisering is bij de Perspectiefnota 2024 budget van € 25.000,- beschikbaar gesteld. Voor de financiële en procesbegeleiding van de Aanvraag Spuk Impulsaanpak Winkelgebieden 4e tranche Posthof/Markthof wordt op basis van de uitgaven t/m Q3 een aanvullend budget van € 25.000,- nodig geacht.

Vastgoedbeheer

De lasten stijgen in 2024 met ca. € 55.000,- in verband met de opstelling van meerjaren onderhoudsplannen (MJOP's) voor MFA Hart van Hapert, BRUIS te Bladel en de gemeentelijke woningen voor de huisvesting van statushouders.

Omgevingswet
In de meicirculaire 2024 ontvingen gemeenten middelen voor de uitvoering van de Omgevingswet. Met het uitkeren van deze middelen in 2024 kunnen de gemeenten in hun transitie ervoor zorgdragen dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen. Bladel ontving hiervoor € 122.000,- in 2024. Bij de meicirculaire 2024 is besloten om deze middelen af te zonderen voor de dekking van de additionele kosten.

Plan Posthof
Voor advieskosten met betrekking tot plan Posthof te Bladel wordt in 2024 rekening gehouden met een benodigd aanvullend bedrag van € 150.000,-. Van de totaal geraamde kosten ad circa € 200.000,- zal via een anterieure overeenkomst een bedrag van € 167.000,- kunnen worden verhaald. Per saldo leidt dat in deze najaarsnota tot een mutatie van € 17.000,- positief.

Bouw-, woning- en welstandstoezicht
Deze lasten stijgen in 2024 met € 57.000 in verband met advieskosten VTH en overige juridische- en projectkosten.

Planeconomische ondersteuning
Voor de planeconomische ondersteuning door een extern bureau wordt dit budget opgehoogd met € 42.000,- voor 2024.

Wet goed verhuurderschap
Bij de decembercirculaire 2022 ontvingen gemeenten middelen voor de uitvoering van de Wet goed verhuurderschap. De middelen zijn destijds afgezonderd voor de additionele uitgaven. Inmiddels is bekend dat de gemeente de taken kan uitvoeren binnen de huidige begroting. Het destijds afgezonderde structurele budget ad € 22.000,- kan nu worden afgeraamd. Het budget voor 2025 is bij de perspectiefnota reeds afgeraamd.

Grondexploitaties
Jaarlijks worden de kostenbegrotingen van de verschillende grondexploitaties bijgesteld. Pro saldo wordt er in 2024 als gevolg van deze actualisatie minder verrekend met de balanspost 'voorraad onderhanden werken'.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Lasten					
bestaand beleid	v 506	n -983	v 17	v 17	v 17
meerjarenprogramma 2024-2028		n -45	n -45	n -45	n -45
Totaal Lasten	v 506	n -1.028	n -28	n -28	n -28
Baten					
bestaand beleid	n -56	v 330			
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal baten	n -56	v 330			
Exploitatieresultaat	v 450	n -698	n -28	n -28	n -28
Mutaties reserves					
Saldo mutaties meerjarenbegroting	v 450	n -698	n -28	n -28	n -28

(- = nadeel en + = voordeel)

3.10 Overhead en ondersteuning organisatie

Bedrijfsvoering is ondersteunend – niet ondergeschikt - en faciliterend aan ontwikkelingen (uitvoering van speerpunten) in de organisatie. Daarnaast is er een aantal speerpunten waarbij de bedrijfsvoering zelf een leidende rol heeft.

Enerzijds vraagt de uitvoering van speerpunten om flexibiliteit en maatwerk, anderzijds vragen ze om consistentie en beheersbaarheid / controleerbaarheid. Voor een goede bedrijfsvoering dienen al deze aspecten in een goede balans met elkaar te staan. Om deze balans te behouden, dient continu tussen bestuur en ambtelijke organisatie een open gelijkwaardige dialoog van afstemming / invulling / timing / bijstelling van alle ambities (wettelijke verplichtingen, gemeentelijke speerpunten, maatschappelijk ontwikkelingen etc.) plaats te vinden.

Meerjarenprogramma

Niet van toepassing

Stand van investeringen 2024

Opbouw en afbouw bedrijfsvoertuigen 😐
De nieuwe bedrijfsvoertuigen van de buitendienst gaan we leasen. Voor de opbouw en afbouw van deze voertuigen (takelmaterieel) is bij de Perspectiefnota 2024 een krediet van € 114.000,- beschikbaar gesteld. Vanwege een administratieve correctie zal dit krediet bij de Najaarsnota 2024 met € 6.000,- worden verhoogd. De Europese aanbesteding van dit project vindt plaats in Q4 waarna eind 2024 een raamovereenkomst kan worden opgesteld op basis waarvan de uitvoering van de betreffende werkzaamheden in Q1 2025 zal plaatsvinden. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Revitalisering carillon nabij gemeentehuis 🙂
Voor de revisie van de uurwerken, verlichting en de beide figurenomlopen en de reiniging en behandeling van de natuurstenen geveldelen is bij de Perspectiefnota 2024 een krediet beschikbaar gesteld van € 82.000,-. De werkzaamheden zijn inmiddels gestart en de oplevering is voorzien in november 2024.

Vervanging warmte- en koelinstallatie en de luchtbehandelingskasten gemeentehuis 😐
Voor de vervanging van deze installaties is bij de Perspectiefnota 2024 een totaalkrediet van € 987.000,- geraamd met een dekking van € 461.000,- vanuit een in 2023 ontvangen DUMAVA subsidie voor het gemeentehuis. De werkzaamheden zijn inmiddels gestart en de oplevering is voorzien in februari 2025.

Energieneutraal maken gemeentehuis 🙂
Het restantkrediet 2024 ad € 45.000,- is geheel ingezet voor de vervanging van verlichting en noodverlichting in het gemeentehuis en kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
			2024		2025		2026		2027		2028
Actualisatie salarissen / doorbelasting	s	v	138								
Eindheffing werkkostenregeling	s	v	14								
Huisvesting en tractie Openbare Werken	s	v	17								
D&B: contributie VNG en Fonds GGU	s	n	-10	n	-10	n	-10	n	-10	n	-10
D&B: hogere juridische kosten	s	n	-120	n	-20	n	-20	n	-20	n	-20
D&B: advieskosten doorontwikkeling P&C	i	n	-12	n	-12						
Gemeentehuis	s	n	-31	n	-50	n	-50	n	-50	n	-50
P&O: cursussen en opleidingen	s	n	-35	n	-23	n	-23	n	-23	n	-23
P&O: werving en selectie	s	n	-25								
P&O: begeleiding re-integratie / WGA en ERD	s	n	-17								
P&O: uitkeringen WAZO	s	v	34								
GRSK: SSC exploitatieresultaat 2023	s	v	17								
Diverse structurele mutaties	s	n	-32	n	-11	n	-8	n	-9	n	-16
Mutaties overhead		n	-62	n	-126	n	-111	n	-112	n	-119

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Actualisatie salarissen / doorbelasting / inhuur personeel
De salariskosten en de doorbelasting daarvan zijn geactualiseerd. De actualisatie leidt tot een voordeel in 2024 binnen het programma 'Overhead'.

Eindheffing werkkostenregeling
Er is sprake van een teruggaaf van loonheffingen 2019 t/m 2022 in het kader van de werkkostenregeling (WKR).

Huisvesting en tractie Openbare Werken
In de Perspectiefnota 2024 is rekening gehouden met de kosten voor het leasen van de nieuwe bedrijfsvoertuigen van de buitendienst met ingang van Q4 2024. De Europese aanbesteding van dit project vindt plaats in Q4, waarna eind 2024 een raamovereenkomst kan worden opgesteld. Op basis hiervan zal de uitvoering van de betreffende werkzaamheden in Q1 2025 plaatsvinden. De lasten met betrekking tot huisvesting en tractie Openbare Werken dalen als gevolg hiervan in 2024 eenmalig met € 17.000,-.

Dienstverlening & Bedrijfsvoering
Ten eerste stijgen de lasten in 2024 met ca. € 120.000,- als gevolg van hogere juridische kosten met betrekking tot Woo-verzoeken ten aanzien van onder andere de supermarkt, toeristenbelasting en bestemmingsplan Cartierheide. Het structurele budget vanaf 2025 wordt ook bijgesteld. Daarnaast stijgen de lasten structureel met € 10.000,- als gevolg van hogere porti & contributie VNG/GGU. In 2024 en 2025 worden incidentele budgetten geraamd voor de te maken kosten met betrekking tot de doorontwikkeling van de P&C-documenten.

Gemeentehuis
In 2024 stijgen de lasten met betrekking tot het gemeentehuis met per saldo ca. € 31.000,-. Dit is het gevolg van onderstaande:

- Werkplekken MD (+ € 59.000,-)
- Actualisatie dienstverlening KBP (-/- € 30.000,-)

- Gasverbruik afrekening 2023 (-/- € 10.000,-)
- Elektriciteitsverbruik (-/- € 50.000,-)

De hogere lasten voor het elektriciteitsverbruik hebben een structurele doorwerking. Dit is het gevolg van de bijstelling op basis van het eerste halfjaar 2024 en een nieuwe aanbesteding voor elektriciteitstarieven.

Personeel & Organisatie
De kosten voor P&O stijgen structureel als gevolg van hogere lasten voor cursussen & opleidingen. De kosten stijging in 2024 als gevolg van hogere lasten werving & selectie en begeleiding re-integratie /ziektekostenverzekering WGA en ERD. Hiertegenover staan hogere uitkeringen WAZO ad € 34.000,-.

GRSK: SSC exploitatieresultaat 2023
Het positief exploitatieresultaat 2023 van het SSC wordt in 2024 verantwoord, wat leidt tot een voordeel van ca. € 17.000,-.

Diverse structurele mutaties
Binnen het programma 'Overhead en ondersteuning organisatie' vinden bijstellingen plaats van diverse structurele budgetten. Dit is onder andere het gevolg van bijstellingen/actualisaties in de budgetten op het gebied dienstverlening en bedrijfsvoering van representatiekosten, verzekeringen, en kantinenebenodigdheden. Daarnaast vindt in 2024 een administratieve correctie plaats met betrekking tot de doorbelasting van kosten voor de overlastgevende jeugd ad € 28.000,-. Dit bedrag leidt op andere programma's weer tot een voordeel, waardoor het een budgetneutrale correctie is binnen de begroting.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Lasten					
bestaand beleid	n -87	n -129	n -114	n -115	n -122
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal Lasten	n -87	n -129	n -114	n -115	n -122
Baten					
bestaand beleid	v 25	v 3	v 3	v 3	v 3
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal baten	v 25	v 3	v 3	v 3	v 3
Exploitatieresultaat	n -62	n -126	n -111	n -112	n -119
Mutaties reserves					
Saldo mutaties meerjarenbegroting	n -62	n -126	n -111	n -112	n -119

(- = nadeel en + = voordeel)

3.11 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Gemeente Bladel voert een solide financieel beleid. We doen geen uitgaven die we niet kunnen betalen en kiezen voor goede lange termijn investeringen. Door realistisch te begroten en regelmatig te rapporteren, houden we grip op onze financiën. We spannen ons in om de gemeentelijke lasten voor onze inwoners op een laag niveau te houden.

De algemene dekkingsmiddelen vormen de financiële dekking van de beleidsvelden en van de overhead. Hoewel we de toeristenbelasting als algemeen dekkingsmiddel beschouwen is deze opbrengst (op grond van het BBV) verantwoord onder beleidsveld 3.3 Economie. Tot de algemene dekkingsmiddelen worden de onderstaande onderdelen gerekend:
a. lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is
b. uitkeringen uit het gemeentefonds
c. dividenden
d. saldo van de financieringsfunctie
e. overige algemene dekkingsmiddelen
f. vennootschapsbelasting
g. onvoorzien en stelposten

Meerjarenprogramma

Niet van toepassing

Stand van investeringen 2024

Niet van toepassing

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
			2024		2025		2026		2027		2028
Algemene uitkering	s	v	1.248	v	51	v	88	v	133	v	187
Actualisatie kapitaallasten	s	v	363								
Vennootschapsbelasting	s	n	-167								
Uitvoering Wet WOZ	s	n	-57								
Vrijval stelpost onvoorziene uitgaven	s	v	6								
Mutaties alg.dekkingsmiddelen		v	1.393	v	51	v	88	v	133	v	187

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Algemene uitkering
De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeente. De algemene uitkering wordt door het rijk op grond van bepaalde maatstaven toegerekend aan de gemeenten, zoals het aantal inwoners, de oppervlakte van de gemeente en het aantal uitkeringsgerechtigden. Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota van het rijk, in september op basis van de Miljoenennota van het

rijk en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota van het rijk. Het geld dat via de algemene uitkering wordt ontvangen is vrij inzetbaar.

Het voordeel in 2024 heeft ten eerste betrekking op de doorwerking van de mei- en septembercirculaire 2024. Daarnaast vindt een bijstelling plaats van de algemene uitkering uit voorgaande jaren. De algemene uitkering wordt namelijk pas definitief ver na afloop van het betreffende jaar.

De voordelen vanaf 2025 zijn een correctie op de septembercirculaire 2024. De accressen 2025-2028 zijn door het Ministerie van BZK te laag vastgesteld in de septembercirculaire. De ministeries van BZK en Financiën informeerden gemeenten over de nieuwe standen van de accressen, zodat ze dit extra geld nog in de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 kunnen verwerken. Voor Bladel leidt dit tot een voordeel van € 51.000,- in 2025 oplopende naar een voordeel van € 187.000,- in 2028.

Actualisatie kapitaallasten
De rente- en afschrijvingslasten zijn voor 2024 geactualiseerd op basis van de meest actuele informatie.

Vennootschapsbelasting
Op basis van de voorlopige aanslag vennootschapsbelasting 2024 wordt rekening gehouden met een hogere aanslag van per saldo € 167.000,- ten opzichte van de ramingen voor 2024.

Uitvoering Wet WOZ/heffing en invordering belastingen
Wegens de afwikkeling van ingediende bezwaarschriften tegen de WOZ-aanslagen wordt het betreffende budget verhoogd met ca. € 66.000,-. Daarnaast is sprake van een hogere opbrengst wegens vervolgingskosten van ca. € 9.000,-.

Vrijval stelpost onvoorziene uitgaven
Een stelpost voor onvoorziene uitgaven kan vrijvallen voor een bedrag van € 6.000,-.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Lasten					
bestaand beleid	v 182				
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal Lasten	v 182				
Baten					
bestaand beleid	v 1.211	v 51	v 88	v 133	v 187
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal baten	v 1.211	v 51	v 88	v 133	v 187
Exploitatieresultaat	v 1.393	v 51	v 88	v 133	v 187
Mutaties reserves					
Saldo mutaties meerjarenbegroting	v 1.393	v 51	v 88	v 133	v 187

(- = nadeel en + = voordeel)

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragrafen worden onderwerpen die versnipperd in de begroting staan bij elkaar in beeld gebracht. Het gaat met name om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten, die grote financiële gevolgen kunnen hebben voor het realiseren van de (hoofd)taakvelden. Zij geven een horizontale dwarsdoorsnede van de begroting. De paragrafen zijn bedoeld om extra informatie te geven voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en lange(re) termijn.

Beleid voor risicomanagement

We geven u in deze paragraaf inzicht in welke mate de gemeente Bladel in staat is risico's met financiële gevolgen op te vangen zonder direct het beleid te moeten aanpassen. In de 'nota reserves en voorzieningen 2021" is het risicomanagement vastgesteld. Deze nota en de paragraaf weerstandsvermogen hebben nauw verband met elkaar. De gemeente Bladel wil risico's niet elimineren, maar wil ze aanvaardbaar en beheersbaar houden. Gezond verstand laten we de boventoon voeren bij risicobeheersing, zodat we doen wat we moeten doen. Twee maal per jaar, bij de begroting en de jaarrekening, beoordelen we ons risicoprofiel. Op deze wijze krijgt uw raad periodiek goed inzicht in de omvang en de mogelijkheden om financiële risico's op te vangen.

De ratio weerstandsvermogen c.q. algemene reserve wordt uitgedrukt als de verhouding tussen de algemene reserve en het gemiddelde van de geïnventariseerde risico's. We sturen op de aanwezigheid van een ratio weerstandsvermogen binnen de grenzen van de waardering 3 (voldoende) in de bandbreedte van >1,0 tot <1,4. In onderstaand overzicht worden de waarderingsschalen weergegeven:

Waarderingsschaal	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
1	x > 2,0	Uitstekend
2	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
3	1,0 < x < 1,4	Voldoende
4	0,8 < x < 1,0	Matig
5	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
6	x < 0,6	Ruim onvoldoende

Risicio-inventarisatie

Indien een redelijke inschatting van het gewenste weerstandsvermogen kan worden gegeven, kan hieruit een indicatie voor de gezondheid en flexibiliteit van de gemeentelijke financiën op de korte én langere termijn worden gegeven. Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de relatie gelegd tussen de gemiddelde omvang van de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste omvang van de algemene reserve enerzijds en de omvang van de algemene reserve anderzijds. Het beschikbare weerstandsvermogen is tenminste even groot als de omvang van het bepaalde risicoprofiel.

De financiële risico's worden per programma nader toegelicht. Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans dat de aangegeven gebeurtenis zou kunnen optreden. Hierbij worden drie categorieën onderscheiden, namelijk *'laag', 'midden'* en *'hoog'*. Gesproken wordt van een *'laag'* risicoprofiel indien de kans gemiddeld voor 25% zou kunnen optreden. Een *'midden'* risicoprofiel beweegt zich op 50% en een *'hoog'* risicoprofiel op gemiddeld 75%. Anders gezegd, een kwalificatie met 'hoog' impliceert dat het al bijna noodzakelijk is om voor dat risico een voorziening te treffen. Vervolgens is een

financiële indicatie opgenomen van de omvang van het risico door de kans te vermenigvuldigen met het gemiddelde effect en is aangegeven of het risico van incidentele dan wel structurele aard is.

Financiële indicatie risico-inventarisatie en -kwantificering

In onderstaand tabel is een financiële indicatie opgenomen ten opzichte van de inschattingen in de begroting 2025. Er zijn ten opzichte van de bij de begroting 2025 gemelde risico´s geen afwijkingen c.q. bijstellingen.

omschrijving (bedragen x € 1.000,-	geraamde omvang	kans			gemiddeld effect	kans x effect *incidenteel*	kans x effect *structureel*
		25%	50%	75%	(c : 2)	(d,e of f x g)	(d,e of f x g)
(a) (b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(i)
ondergrens risico's begroting 2025	1.390						
bovengrens risico's begroting 2025	1.870						
totaal B-2025 na kansberekening					**1.630**	**915**	
geen wijzigingen							
ondergrens risico's nieuw	1.390						
bovengrens risico's nieuw	1.870						
totaal gemiddelde risico's					**1.630**		
totaal njn-2024 na kansberekening						**915**	

Weerstandsvermogen

De ratio algemene reserve (weerstandsvermogen) wordt uitgedrukt als de verhouding tussen de algemene reserve en het gemiddelde van de geïnventariseerde risico's. De gewenste omvang van het weerstandsvermogen wordt bepaald op waardering 3 (voldoende). De ratio algemene reserve wordt ten opzichte van de prognose in de begroting voor 2025 bijgesteld.

Ten aanzien van de geraamde stand van de algemene reserve willen wij -met nadruk- vermelden dat het vooralsnog geprognosticeerde resultaten betreffen. Met name de vertraging van de verkoop van gemeentelijke bouwgrond kan de winstpotentie van de grondexploitatie (en dus de winstuitnames ten gunste van de algemene reserve) nadelig beïnvloeden. Daadwerkelijke bestedingsvoorstellen moeten steeds beoordeeld worden aan de hand van werkelijk gerealiseerde resultaten. In de vastgestelde nota weerstandsvermogen en risicomanagement is bepaald dat bestedingsvoorstellen ten laste van de algemene reserve slechts zijn aan te bevelen, wanneer er middelen resteren boven de omvang van de risicoprofielen.

Het meerjarig geprognosticeerde verloop van de algemene reserve (weerstandsvermogen) kan, rekening houdende met de geraamde mutaties, als volgt weergegeven worden:

(bedragen x € 1.000,-)	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
a. noodzakelijke omvang (voldoende)	777	2.282	2.282	2.282	2.282
b. geïnventariseerde risico's (gemiddeld)	555	1.630	1.630	1.630	1.630
c. stand algemene reserve begin van het jaar	14.255	21.250	19.940	17.712	15.268
d. stand algemene reserve eind van het jaar	21.250	19.940	17.712	15.268	10.816
e. algemene reserve (vrije ruimte eind van het jaar):	20.473	17.658	15.430	12.986	8.534
f. ratio algemene reserve eind van het jaar f / c	27,35	8,74	7,76	6,69	4,74
g. betekenis	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend

4.2 Bedrijfsvoering

Rechtmatigheidsverantwoording

Het college van burgemeester en wethouders legt door middel van een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening verantwoording af over het rechtmatig handelen aan de gemeenteraad. Als voorbereiding op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording wordt in de paragraaf bedrijfsvoering van deze najaarsnota een voorlopige conclusie over de rechtmatigheid opgenomen.

In het Controleprotocol gemeente Bladel 2023 (R23.001b.2), zoals die in de raadsvergadering van 23 maart 2023 is vastgesteld, worden, indien het aan de orde is, eventuele geconstateerde onrechtmatigheden ook tussentijds verantwoord in de paragraaf bedrijfsvoering van de reguliere P&C-documenten. In de raadsvergadering van 23 maart 2023 is besloten om de verantwoordingsgrens vast te stellen op 3% en de rapporteringstolerantie op € 50.000,- voor het toelichten van geconstateerde onrechtmatigheden.

Waar gaat de rechtmatigheidsverantwoording over

De rechtmatigheidsverantwoording gaat enkel in op de fouten en onduidelijkheden die tot stand komen op de zuivere rechtmatigheidscriteria. Deze criteria houden in dat het college opereert binnen de gestelde budgetten door de raad (*begrotingscriterium*), dat gelden worden besteed en ontvangen conform de geldende wet- en regelgeving (*voorwaardencriterium*) en dat het college voldoende maatregelen treft om te voorkomen dat inwoners of bedrijven geen misbruik maken van de voorzieningen die de gemeente verstrekt (*misbruik & oneigenlijk gebruik criterium*). Op het moment dat een fout hierin tevens leidt tot een fout in de gepresenteerde cijfers in de jaarrekening zal de accountant hierover blijven rapporteren en wordt deze bevinding niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
Ook rechtmatigheidsfouten die niet in euro's uit te drukken zijn, als ook fouten die regelmatig voorkomen zal over gerapporteerd worden.

Conclusie op basis van interne controle

Over het eerste halfjaar van 2024 zijn voor 15 processen interne controles uitgevoerd. Op basis van de werkplannen die ten grondslag liggen aan de interne controles, zijn de interne controle werkzaamheden uitgevoerd. Per proces is een controlememorandum opgesteld met de bevinden over de rechtmatigheidscriteria: *begrotingscriterium, voorwaardencriterium en M&O criterium*. Daarnaast is per proces een digitaal dossier opgebouwd met de controledocumenten.

Het college van burgemeester en wethouders is van mening dat de in deze najaarsnota verantwoorde baten en lasten (en ook de balansmutaties) over het eerste halfjaar van 2024 rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens.

4.3 Kapitaalgoederen

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

Ten behoeve van het planmatig groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen is voor het jaar 2024 een onderhoudsbudget beschikbaar gesteld van (afgerond) € 367.000,-. Mede als gevolg van de opgelopen vertraging bij de invulling van de vacature gebouwenbeheer is van dit budget tot en met Q3 slechts een bedrag van circa € 142.000,- tot besteding gekomen. Van dit bedrag heeft circa € 55.000,- betrekking op overschrijdingen ten opzichte van de ramingen voor 2024. Deze overschrijding wordt met name veroorzaakt door schilderwerkzaamheden aan het gebouw de Witpen en de tribune van VV Hapert op sportpark de Lemelvelden.

In Q4 2024 en Q1 2025 zal de laatste versie van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) geheel worden geactualiseerd qua ramingen voor groot onderhoud, onderhoudscontracten, investeringen in technische installaties en verdere verduurzaming van de gebouwen. Het nieuwe MJOP 2025-2034 zal in Q1 2025 worden opgeleverd. De financiële consequenties voor de dotaties in de voorzieningen, de ramingen in de exploitatie en de investeringen m.b.t. de gemeentelijke gebouwen zullen naar verwachting in de Perspectiefnota 2025 worden verwerkt.

4.4 Rekenkamerrapporten

De rekenkamer(commissie) Kempengemeenten (hierna rekenkamer(commissie)) voert onderzoeken uit om inzicht te bieden in de prestaties van de gemeente als geheel en waar nodig het formuleren van aanbevelingen voor de toekomst. De taak van de rekenkamer(commissie) is het toetsen van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur op drie onderdelen:

1. rechtmatigheid: voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?
2. doelmatigheid: is de voorbereiding en uitvoering van beleid efficiënt verlopen?
3. doeltreffendheid: zijn de beoogde effecten van het beleid ook daadwerkelijk behaald?

De rekenkamer(commissie) spreekt de ambitie uit dat zij door middel van haar (benchmark)onderzoeken een positieve bijdrage levert aan de kwaliteit van het bestuur van Bladel en dat de resultaten van rekenkameronderzoek een bijdrage leveren aan de versterking van de controlerende, kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol van de gemeenteraad. De richtlijnen die de rekenkamer(commissie) hanteert zijn vastgelegd in het 'Onderzoeksprotocol Rekenkamer(commissie) Kempengemeenten 2021'. Het doel van dit protocol is om waarborg te bieden voor de kwaliteit van de onderzoeken en voor een goed verloop van het gehele onderzoeksproces. In dit protocol is ook vastgelegd dat de voortgang van de adviezen en conclusies van de rekenkamerrapporten worden meegenomen in de documenten van de planning en controlcyclus (tussenrapportages en jaarrekening), zodat de gemeenteraad jaarlijks kan controleren wat de stand van zaken is. In deze rapportage wordt gerapporteerd over de stand van zaken van de volgende rekenkamerrapporten:

- Woonbeleid
- Implementatie van de Omgevingswet
- De staat van de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging in het decentraal bestuur

Woonbeleid

De rekenkamer(commissie) heeft een onderzoek uitgevoerd in de gemeente Bladel naar het woonbeleid. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer(commissie) de vraag: "Is het woonbeleid van Bladel doeltreffend? Met andere woorden heeft het door de raad vastgestelde beleid bijgedragen aan de ambities en doelen die de raad heeft vastgesteld ten aanzien van wonen, zowel zoals opgenomen in het vigerende (regionale) beleid als in het inmiddels afgeronde beleid?”

Geconcludeerd wordt dat:

- huishoudensprognoses en hoge marktdruk de uitvoering van het woonbeleid beïnvloeden;
- de lokale en regionale woonvisies zich richten op dezelfde doelen;
- de helft van de doelen niet meetbaar zijn en de resultaten vooral behaald zijn op ‘nieuwbouwdoelen’;
- ‘korte lijntjes’ een groot voordeel is van een kleine gemeente;
- belemmering in de uitvoering vooral voorkomt uit beperkte capaciteit en financiële middelen;
- monitoren van resultaten en bijsturen van doelstellingen om aandacht vragen.

De rekenkamer(commissie) doet op basis van de conclusies een vijftal aanbevelingen. De gemeenteraad wordt voorgesteld deze aanbevelingen over te nemen en het college te verzoeken hieraan invulling te geven.

1. Bepaal visie om gemeenteraad en ambtenaren in positie te brengen.
2. Practice what you preach: zet kernkeuzes om in uitvoering en monitoring.
3. Programmeer adaptief en zet in op no-regret plannen.
4. Heb meer aandacht voor middenhuur en het betaalbaar houden van woningen.

5. Maak meer werk van structurele monitoring inzake de toekomstbestendigheid van de woningvoorraad.

Voortgang adviezen & conclusies
Zomer 2024 is de Kempische visie op wonen 2024-2028 vastgesteld door de raad. In het najaar van 2024 zijn bijbehorend uitvoeringsplan en lokale aanvulling (Bladels toetsingskader woningbouw) aangeboden. In de nieuwe woonvisie is aandacht voor het betaalbaar houden van woningen. Inzetten op verbeteren van de monitoring is één van de punten uit het uitvoeringsprogramma. Ondertussen werken we met een online programma voor het woningbouwprogramma. Dit kan een positieve bijdrage leveren in de monitoring.

Ook heeft er een verkenning woningbouwlocaties plaatsgevonden. Dit heeft geresulteerd in mogelijke woningbouwlocaties in alle vijf de kernen waar de gemeente zelf aan zet is. Dit zijn no-regret locaties waar we zelf de regie over hebben.

Implementatie van de Omgevingswet

De rekenkamer(commissie) heeft een onderzoek uitgevoerd in de Kempengemeenten naar de mate waarin de gemeente klaar is voor de Omgevingswet. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer(commissie) de vraag: "Zijn de Kempengemeenten klaar voor de Omgevingswet?

Geconcludeerd wordt dat:

- de gemeente Bladel is niet klaar voor de invoering van de Omgevingswet;
- de Omgevingswet is onvoldoende bekend bij bestuurders en raad waar het gaat om de praktische consequenties en de bedoeling van de wet;
- de gemeente(raad) wil beleidsneutraal overgaan;
- de raad wordt (door het college) in staat gesteld om te kaderstellen en controleren, maar voelt zich nog niet senang in die rol;
- de informatievoorziening is op orde, maar het implementatieproces blijft lastig te volgen;
- er is op dit moment geen regionale samenwerking tussen de gemeenteraden.

De rekenkamer(commissie) doet op basis van de conclusies acht aanbevelingen. De gemeenteraad wordt voorgesteld deze aanbevelingen over te nemen en het college te verzoeken hieraan invulling te geven en de raad over de voortgang ervan te informeren.

1. College en raad: Maak twee parallelle projectplannen voor het inrichten van de VTH-taken binnen de gemeente in nauwe samenwerking met de VTH De Kempen. Eén plan voor de basisinrichting van het proces binnen de gemeente én een plan voor de borging van de Omgevingswet in het proces.
2. College en raad: Investeer in het verwerven van kennis en inzichten ten aanzien van de bedoeling van de Omgevingswet en de impact van de wet op de gemeentelijke organisatie.
3. College: Ga uit van "het hoeft niet af te zijn om klaar te zijn”.
4. College: Stel een handboek “werken met het omgevingsplan” op.
5. College en raad: Heb aandacht voor het capaciteitsprobleem.
6. College en raad: Zorg voor een meerjarenplanning met doelstellingen voor de komende drie tot vijfjaar.
7. College en raad: Zorg voor een regionaal platform of meer samenwerking voor raadsleden.
8. College en raad: Laat de gemeenteraad beter informeren over de Omgevingswet en de implicaties van de keuzes die de raad op het punt staat te maken, bijvoorbeeld via expertsessies.

Voortgang adviezen & conclusies
De gemeente voldoet aan de wettelijke eisen voor de uitvoering van de Omgevingswet. De raadswerkgroep is in 2024 tweemaal bijeen gekomen. In december 2024 zal de concept Omgevingsvisie aan de Raad worden voorgelegd.

De staat van de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging in het decentraal bestuur

De rekenkamer(commissie) heeft deelgenomen aan het NVRR DoeMeeonderzoek over de staat van de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging in het decentraal bestuur. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer(commissie) de vraag: “hoeveel is de raad bereid voor haar eigen ondersteuning uit te geven? Het gaat hierbij om vragen als: wat is het budget waarover de decentrale volksvertegenwoordiging beschikt? Wat wordt daaruit gefinancierd? Worden alle middelen besteed of blijft er geld liggen? Is dit de afgelopen jaren veranderd en wat zijn de redenen daarvan?”

Geconcludeerd wordt dat:

- het voor de raadsgriffie beschikbare budget is, met 55% van het gemiddelde budget, erg laag;
- de omvang van de raadsgriffie is de afgelopen jaren weliswaar gegroeid maar is, met een formatieomvang van 1,4 formatieplaats en daarmee 64% van het gemiddelde van de grootteklasse, nog steeds erg laag;
- de omvang van uw raadsgriffie lijkt kwetsbaar, zeker gegeven de constatering dat deze 1,4 formatieplaats voor 0,4 fte bestaat uit secretariële ondersteuning;
- Bladel kent een (erg) hoog budget voor training en opleiding, daarentegen geen budget voor onderzoek en advies;
- Bladel kent een zeer hoog bedrag voor communicatie, dat alleen beschikbaar is in (lokale) verkiezingsjaren;
- de middelen voor fractie-ondersteuning zijn vergelijkbaar met de andere gemeenten in dezelfde grootteklasse;
- de middelen ten behoeve van de rekenkamer(commissie) zijn iets hoger dan gemiddeld;
- net als in de meeste andere gemeenten bestaan er in Bladel geformaliseerde afspraken over het verlenen aan ambtelijke bijstand aan gemeenteraadsleden;
- de gemeente Bladel kent een voor deze gemeentegrootte gemiddeld aantal informatiebijeenkomsten en werkbezoeken per jaar.

De rekenkamer(commissie) doet op basis van de conclusies twee aanbevelingen. De gemeenteraad wordt voorgesteld deze aanbevelingen over te nemen en de werkgeverscommissie te verzoeken hieraan invulling te geven en de raad over de voortgang ervan te informeren.

1. Ga met u zelf en met uw raadsgriffier in gesprek over de door u gewenste ondersteuning en pas daarop (desgewenst) de formatieomvang en middelen aan.
2. Onderzoek in hoeverre er binnen het voor de griffie en raad beschikbare budget verschuivingen gewenst en mogelijk zijn. Overweeg om aanvullend de voor de raadsondersteuning beschikbare middelen te verhogen. Neem daarbij de in de factsheet opgenomen data als oriëntatiepunt.

Voortgang adviezen & conclusies
Deze aanbevelingen zijn geagendeerd in de vergadering van de werkgeverscommissie op 23 mei 2023. De werkgeverscommissie heeft voorts vergaderd op 5 oktober en 31 augustus 2023 waarbij aandacht is geweest voor de ondersteuning en formatie.

Extra budget is opgenomen in de perspectiefnota 2024 voor formatie, cursussen en lidmaatschappen. Ook is de verordening op Ambtelijke bijstand en fractieondersteuning geactualiseerd in 2024. De

griffie is uitgebreid met een griffiemedewerker per 1 oktober 2024. Al deze aspecten maken onderdeel uit van het Griffiejaarplan dat jaarlijks wordt opgesteld.

In de vergadering van de werkgeverscommissie van 14 mei 2024 is besloten de budgetten van de griffie en gemeenteraad structureel in de vergaderingen van de werkgeverscommissie te behandelen en te monitoren.

Daarmee is aan alle aanbevelingen die gericht zijn aan de gemeenteraad opvolging gegeven en/of zijn werkafspraken over vastgesteld.

Ondermijning in de Kempen

De Rekenkamer(commissie) Kempengemeenten heeft een onderzoek uitgevoerd naar de gemeentelijke aanpak van ondermijning in De Kempen. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer(commissie) de vraag: Wat is nu precies de gemeentelijke taak bij de aanpak van ondermijning en hoe gaat dat in de vier Kempengemeenten?
Het onderzoek is uitgevoerd door Lokale Zaken. Geconcludeerd wordt dat:

- De ondermijningaanpak bestuurlijk gezien meer opvolging en aandacht verdient.
- Het idee dat de strafrechtelijke aanpak van de georganiseerde misdaad – waar nodig - dient te worden gecombineerd met gemeentelijke inspanningen om de ondermijning aan te pakken, in de vier Kempengemeenten onvoldoende uit de verf komt.
- De ondermijningsaanpak stagneert door een (over)complexe werkomgeving en een optelsom van een groot aantal normen en prioriteiten die niet vallen uit te voeren door de dun bezette ambtelijke veiligheidsorganisaties.
- De huidige schaal van de vier gemeenten grenzen stelt aan de beschikbare (specialistische) veiligheidscapaciteit en aan de personele ruimte op andere afdelingen om een bijdrage te leveren aan de ondermijningsaanpak.

De rekenkamer(commissie) doet op basis van de conclusies aanbevelingen. De gemeenteraad besluit 6 aanbevelingen over te nemen. Het college te verzoeken hieraan invulling te geven en de raad over de voortgang ervan te informeren.

1. Zorg dat duidelijk is dat de aanpak van ondermijning een gemeentelijke taak is; er dient geen ruimte voor twijfel te bestaan ten aanzien van de ondermijningsaanpak als gemeentelijke taak.
2. Stel een actueel en openbaar (dus niet herleidbaar) ondermijningsbeeld op gemeenteniveau op, met behulp van informatie die beschikbaar is bij onder andere politie, justitie en RIEC. Informeer gemeenteraden periodiek over de stand van zaken; zo nodig deels vertrouwelijk, maar maak openbaar wat belangrijke ondermijnende fenomenen zijn en waaruit dat blijkt. Wacht niet op een perfect ondermijningsbeeld; dat ontstaat al doende. Maak een shortlist van signalen en vermoedens en ga aan de slag.
3. In de ambtelijke veiligheidsorganisatie is groei noodzakelijk: kwantitatief en kwalitatief, met de materiekennis en organisatorische positionering om de ondermijningsaanpak aan te jagen.
4. Verminder het aantal veiligheidsprioriteiten en normen t.b.v. de ondermijningsaanpak. Benoem een maximaal aantal normen die er écht toe doen bij de gemeentelijke ondermijningsaanpak; stel échte prioriteiten op.
5. De gemeenten maken werk van de preventie van drugsgebruik. Het logische spiegelbeeld is dat de drugshandel lokaal in kaart wordt gebracht en primair strafrechtelijk wordt aangepakt door politie en justitie.
6. Overweeg binnen het geheel aan gemeentelijke prioriteiten, eventueel in afstemming binnen de Kempen, capaciteitsuitbreiding ten aanzien van de boa-capaciteit. Ze dienen dan o.a.

vaker in de avonduren te werken en risicolocaties of hotspots te bezoeken en daar gesprekken te voeren met (goed geïnformeerde) burgers.

Voortgang adviezen & conclusies

Per aanbeveling wordt een toelichting gegeven.

1. Dit is meegenomen in het nieuwe UVP.
2. Verzoek aan het RIEC om een algemeen ondermijningsbeeld op gemeentelijk niveau, voor de 4 gemeenten waar het rekenkameronderzoek betrekking op heeft, op te stellen.
3. Nadruk leggen op kwaliteit/scholing/trainingen en minder op kwantiteit. De capaciteit moet in overeenstemming zijn met de ambities. Er zijn de afgelopen periode verschillende trainingen en opleidingen geweest: gericht op financiën, gericht op de Boa's, summer school, mensenhandel, vitale vakantieparken, Bibob, kick off buitengebied.
   Iedere gemeente bepaalt voor zich of hier iets aan wordt toegevoegd met betrekking tot de kwantiteit, zoals bijvoorbeeld de procesregisseur voor jeugd/ondermijning.
4. Het UVP wordt momenteel hierop aangepast.
5. De aanbevelingen worden overgenomen en opgevolgd.
6. Dit wordt besproken en gecommuniceerd zodra meer bekend is over de voortgang.

4.5 Majeure projecten

Egyptische Poort

Projectwebsite: https://www.bladel.nl/egyptischepoort

Basisinformatie

De Egyptische Poort is het gebied dat grofweg gelegen is tussen N284, Bossingel, Egyptischedijk en Leemskuilen in Bladel. Hier vindt een gebiedsontwikkeling plaats waarin ruimte gecreëerd wordt voor bestaande en nieuwe functies zoals recreatie, sport en wonen. Het plan bestaat uit vijf onderdelen, die noemen we bouwstenen:

1. Realisatie multifunctioneel sportcentrum (MFSC)
2. Realisatie zwemvijver
3. Reconstructie Sportpark de Smagtenbocht
4. Realisatie woongebied
5. Reconstructie infrastructuur

Recente besluitvorming

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in recentelijk door de raad genomen/te nemen besluiten m.b.t. dit project.

R23.061 September 2023	De gemeenteraad heeft op 21 september 2023 het besluit genomen voor het scenario van 50 woningen bij de Egyptische Poort.
R24.006 Maart 2024	Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad unaniem besloten om het uitvoeringsplan Sportpark de Smagtenbocht vast te stellen.
R24.061 September 2024	Op 12 september is de raad gevraagd een keuze te maken voor het soort binnenzwembad. De raad heeft de voorkeur uitgesproken voor een binnenzwembad zoals scenario 3 met recreatiewater en recreatie-elementen voor de doelgroep gezinnen en jongeren, en daarnaast ook buitenzwemopties uit te werken. De gekozen variant wordt uitgewerkt tot een schetsontwerp met programma van eisen en exploitatiebegroting met een risicoparagraaf.

Stand van zaken

Per bouwsteen wordt een korte update gegeven van de stand van zaken.

1. Realisatie multifunctioneel sportcentrum (MFSC)

In de buurt van het huidige binnenzwembad komt een nieuw zwembad met sportschool, fysiotherapie, kinderopvang, buitenschoolse opvang en sportcentrum gerelateerde horeca. Dat noemen we het ‘Sportcentrum Egyptische Poort’ (voorheen MFSC Bladel). Met de potentiële partners van het sportcentrum voeren we gesprekken om tot een ruimtestaat van het sportcentrum te komen (eigen ruimten en gedeelde ruimten). Hiervoor moet wel bekend zijn hoe het binnenzwembad eruit komt te zien. Er is gewerkt aan een variantenonderzoek voor het binnenzwembad. In september 2024 is de raad drie varianten voorgelegd zodat zij kan bepalen hoe groot het nieuwe zwembad moet worden. De raad heeft de voorkeur uitgesproken voor een binnenzwembad zoals scenario 3 met recreatiewater en recreatie-

elementen voor de doelgroep gezinnen en jongeren, en daarnaast ook buitenzwemopties uit te werken.

We hebben nog een doorlopende overeenkomst met de exploitant van het huidige zwembad. We zijn met deze exploitant in gesprek over het voortijdig beëindigen van deze overeenkomst.

2. Realisatie zwemvijver

Het besluit van de gemeenteraad van 12 september wordt op dit moment verder uitgewerkt. Dat geldt voor het binnenbad bestaande uit een basisbad en een recreatiebad, maar ook voor beide alternatieven voor het buitenzwemmen; een zwemvijver of buitenbad met spraypark. Er wordt onder andere gekeken naar de functionaliteit, ruimtelijke inpassing en kosten van beide alternatieven.

3. Reconstructie Sportpark de Smagtenbocht

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad unaniem besloten om het uitvoeringsplan Sportpark de Smagtenbocht vast te stellen. Het sportparkplan bestaat onder andere uit de volgende onderdelen:

Verenigingsgebouw: centraal op het sportpark komt een nieuw verenigingsgebouw. Op de begane grond komt de kleedaccommodatie van de korfbal-, handbal en volleybalvereniging. Op de eerste verdieping komt het gezamenlijke sportcafé van deze verenigingen en de voetbalvereniging. Een architect gaat aan de slag met het ontwerp, natuurlijk in overleg met de verenigingen. Samen met de voetbalvereniging hebben we de huidige voetbalkantine laten taxeren. We zijn nu met elkaar in gesprek over de financiële gevolgen als de kantine zijn functie verliest.

Schutterslocatie: op het landbouwperceel aan de andere kant van de Egyptischedijk komt de schutterslocatie. Het gilde wordt naar deze locatie verplaatst om op de huidige plek ruimte te maken voor woningbouw. Ook komt op de schutterslocatie het buitenschietterrein van de handboogsportvereniging We hebben met het gilde afgesproken dat ze de huidige gildelocatie laten taxeren om tot financiele afspraken voor de verplaatsing te komen. Ook hebben we met het gilde en de handboogsportvereniging afgesproken dat we een architect de opdracht gaan geven voor het ontwerp van de nieuwe locatie.

Velden: op een gedeelte van het huidige korfbalveld komt een beachveld. Hier komt een aantal beachvolleybalvelden. Maar het kan ook gebruikt worden voor beachkorfbal, -handbal en -voetbal. Naast dit veld komen korfbalvelden van kunstgras. Centraal op het sportpark komen de padelbanen. We verplaatsen een aantal voetbalvelden van natuurgras om aan de noordkant van de Egyptische Poort ruimte te maken voor andere functies.

4. Realisatie woongebied

In september 2023 besloot de gemeenteraad om in het noordwestelijk deel van de Egyptische Poort 50 woningen te gaan bouwen. Om ruimte te maken voor deze woningen wordt het gilde en de radiovereniging verplaatst naar een andere plek op de Egyptische Poort. Het college van B&W zal binnenkort besluiten met welke partners zij deze woningen gaat ontwikkelen. Hiertoe is een publicatie verschenen op de site van de overheid en in diverse (sociale) media voor het aantrekken van een CPO-vereniging (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap). Nadat een CPO-vereniging is geselecteerd zullen wij samen met deze vereniging en de woningstichting de plannen verder uitwerken. Vooruitlopend op de definitieve woningplannen, willen de woningstichting en de gemeente volgend jaar al een aantal tijdelijke units in het woongebied plaatsen. In deze units komen Oekraïense vluchtelingen te wonen.

5. Reconstructie infrastructuur

Met de veranderingen in het gebied, zal ook de intensiteit van het verkeer in het gebied veranderen. Daarom moeten de wegen in en rondom het gebied zo ingericht worden dat het verkeer er op een veilige manier doorheen kan. De infrastructurele werkzaamheden dienen voor een verkeersveilige en adequate ontsluiting van het plangebied. Op 21 maart 2024 heeft de raad ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel Europalaan ad. € 2.295.000,-. Deze tunnel is formeel onderdeel van het project N284, maar doordat hij het plangebied gaat verbinden met de kern Bladel is er een zeer grote relatie met het gebeid en vraagt de tunnel ruimtebeslag in het plangebied. De gemeente heeft in juni 2024 daarom een brief gestuurd naar de stuurgroep N284 waarin zij vraagt om snel als mogelijk te bepalen waar de tunnel precies gaat komen.
In het voorjaar van 2024 is een klankbordgroep verkeer opgericht. In deze klankbordgroep zitten omwonenden van de Egyptische Poort. We werken samen met de klankbordgroep een voorstel uit hoe de wegen, parkeerplaatsen en paden het best ingericht kunnen worden. De klankbordgroep is voor de zomervakantie 2024 3x bij elkaar gekomen. Daarna in september 2024 nogmaals.

Financiën

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in de financiën m.b.t. dit project.

Bouwsteen	Financiën	Toelichting
1. Realisatie multifunctioneel sportcentrum	😐	Investering geraamd in MIP
2. Realisatie zwemvijver	😐	Investering geraamd in MIP
3. Reconstructie Sportpark de Smagtenbocht	🙂	Deel beschikbaar gesteld / deel geraamd in MIP
4. Realisatie woongebied	🙂	Grondexploitatie vastgesteld
5. Reconstructie infrastructuur	😐	Investeringen geraamd in MIP (gedeelte op pm)

1. Realisatie multifunctioneel sportcentrum (MFSC) + 2. realisatie zwemvijver

In het meerjarenprogramma is voor de bouw van een multifunctionele accommodatie met binnenzwembad en zwemvijver een geraamde investering opgenomen van in totaal € 18.000.000,-. De investering is opgenomen met een B-rubricering, dat wil zeggen dat nog steeds afzonderlijke besluitvorming door uw raad plaats zal moeten vinden. Naast de investering van € 18.000.000,- is rekening gehouden met een exploitatie subsidie van € 225.000,- per jaar en als baat een kostendekkende huur (berekend o.b.v. de kapitaallasten voortvloeiend uit de investering). In deze najaarsnota is de kostendekkende huurinkomst gecorrigeerd, aangezien een kostendekkende huur voor het binnenzwembad niet reëel is.

3. Reconstructie Sportpark de Smagtenbocht

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad een krediet van € 3,019 miljoen beschikbaar gesteld voor de realisatie van het sportcomplex de Smagtenbocht voor voetbal/korfbal/handbal/volleybal met gezamenlijke kantine, waarvan € 1,307 miljoen ter voorfinanciering van de gezamenlijke kantine. Daarnaast heeft de gemeenteraad op 21 maart 2024 besloten om een bedrag van € 5,172 miljoen op te nemen in de perspectiefnota 2024 voor de herinrichting van de overige onderdelen van het sportpark de Smagtenbocht. Een gedeelte hiervan is beschikbaar gesteld bij de begroting 2025 voor jaar 2025.

4. Realisatie woongebied

De gemeenteraad heeft op 21 september 2023 de grondexploitatie vastgesteld die hoort bij de bouw van 50 woningen.

5. Reconstructie infrastructuur

Op 21 maart 2024 heeft de raad ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel Europalaan ad. € 2.295.000,-. Deze tunnel gaat het plangebied verbinden met de kern Bladel. De bijdrage is opgenomen in het meerjarenprogramma.

De andere infrastructurele werkzaamheden en bijbehorende kosten zijn op dit moment nog niet bekend, daarom ramen we deze vooralsnog op pm.

Uitputting reeds beschikbaar gestelde kredieten

Onderstaand een overzicht van de reeds beschikbaar gestelde kredieten.

Krediet (bedragen x € 1.000,-)	Beschikbaar gesteld	Beschikbaar per 1-1-2024	Uitgaven tot 1-10-2024	Restant per 1-10-2024	Indicator
Nieuwbouw kleedlokalen sportpark De Smagtenbocht	1.712	1.712	0	1.712	
Nieuwbouw kantine sportpark De Smagtenbocht	1.307	1.307	0	1.307	

BRUIS

Basisinformatie

In opdracht van Gemeente Bladel realiseert Moeskops' Bouwbedrijf de renovatie, transformatie en uitbreiding van een nieuwe gemeenschapsaccommodatie voor de kern van Bladel. De renovatie van de voormalige Rabobank en de uitbreiding biedt straks ruimte aan onder andere de bibliotheek, Visit Bladel, een theaterzaal, vergaderzalen en multifunctionele ruimtes voor lokale verenigingen en allerlei activiteiten voor jong en oud zoals muziek maken en schilderen. De werkzaamheden bestaan overwegend uit sloop, bouwkundige, constructieve en installatietechnische werkzaamheden.

Recente besluitvorming

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in recentelijk door de raad genomen/te nemen besluiten m.b.t. dit project.

R21.154 Februari 2022

De gemeenteraad heeft op 10 februari 2022 het krediet beschikbaar gesteld ten behoeve van het project Gemeenschapshuis aan de Markt.

R23.032 Juli 2023

De gemeenteraad heeft op 5 juli 2023, vanwege de gestegen bouwkosten, middels de perspectiefnota 2023 een aanvullend krediet beschikbaar gesteld voor dit project.

Stand van zaken

In 2023 is aannemer Moeskops' Bouwbedrijf gestart met realisatie van een gemeenschapshuis(functie) aan de Markt (in de voormalige Rabobank). Per 1 april 2025 wordt gestart met alle activiteiten in BRUIS. In november 2024 wordt gestart met de herinrichting van de omgeving van het gemeenschapshuis en het Marktgebied met een afronding hiervan in april 2025.

Financiën

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in de financiën m.b.t. dit project.

Investering	Financiën	Toelichting
Gemeenschapshuis aan de Markt		Krediet beschikbaar gesteld

Gemeenschapshuis aan de Markt

Op 10 februari 2022 heeft de gemeenteraad een krediet van € 18.759.000,- beschikbaar gesteld. Dit bedrag is exclusief de voorbereidingskredieten van € 800.000,- die al voor 10 februari 2022 beschikbaar zijn gesteld. Het totaal beschikbaar gesteld krediet tot en met de besluitvorming op 10 februari 2022 is € 19.559.000,-. Op 5 juli 2023 is, vanwege de gestegen bouwkosten, een aanvullend krediet beschikbaar gesteld van € 2.543.000,-. Het totaal beschikbaar gestelde krediet komt daarmee op € 22.102.000,-.

Uitputting reeds beschikbaar gestelde kredieten

Onderstaand een overzicht van de reeds beschikbaar gestelde kredieten.

Krediet (bedragen x € 1.000,-)	Beschikbaar gesteld	Beschikbaar per 1-1-2024	Uitgaven tot 1-10-2024	Restant per 1-10-2024	Indicator
Gemeenschapshuis aan de Markt	22.102	11.069	8.351	2.718	

Herinrichting N284

Projectwebsite: https://n284.nl/

Basisinformatie

De aanpak van de provinciale weg N284 tussen Reusel en de A67 bij Hapert is een gezamenlijk project van de provincie Noord-Brabant, gemeente Bladel en gemeente Reusel- De Mierden. De drie partners streven samen met de omgeving naar een ontwerp dat voor iedereen leefbaar en veilig is, en bijdraagt aan zowel een goede bereikbaarheid van dorpen als aan een betere verkeersdoorstroming.

Recente besluitvorming

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in recentelijk door de raad genomen/te nemen besluiten m.b.t. dit project.

R24.007 Maart 2024

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met het Voorkeursalternatief N284, met uitzondering van de fietstunnel bij de Lange Trekken. De gemeenteraad heeft ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel Europlaan.

Stand van zaken

De gemeenteraad van Bladel is op 21 maart 2024 akkoord gegaan met het voorkeursalternatief voor de reconstructie van de N284, met uitzondering van de realisatie van de fietstunnel bij de Lange Trekken. De raad heeft ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel nabij Europalaan ad € 2.295.000,-.

Planning reconstructie

De komende periode gaan provincie, gemeenten en ingenieursbureau Royal HaskoningDHV het ontwerp definitief maken. Hierbij worden ook omwonenden en andere belanghebbenden betrokken. Daarna starten de ruimtelijke procedures. Deze processen vragen tijd en aandacht. Zeker omdat het

voorkeursalternatief alleen kan worden uitgevoerd als het binnen de stikstofnormen past. De uitvoering van de reconstructie kan daarom nog een paar jaar op zich laten wachten.

Planning groot onderhoud

De provincie kon echter geen jaren wachten met het groot onderhoud aan de weg. De technische staat van de weg verslechtert en de verkeersveiligheid komt in het geding. Ook neemt de geluidsoverlast steeds verder toe. Daarom heeft de provincie het groot onderhoud alvast opgestart. De firma BAM Infra heeft onderhoudswerk uitgevoerd. Om overlast te beperken zijn de werkzaamheden zoveel mogelijk in de nacht uitgevoerd. Naar verwachting worden in Q1 2025 werkzaamheden ter hoogte van Roodbont in Hapert uitgevoerd. E.e.a. is nog afhankelijk van toestemming in het kader van de stikstofregeling.

Financiën

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in de financiën m.b.t. dit project.

	Financiën	Toelichting
Bijdrage voorbereiding/ uitvoering herinrichting N284		Deel beschikbaar gesteld / deel geraamd in MIP
Extra financiële bijdrage fietstunnel Europalaan		Investering geraamd in MIP

Bijdrage uitvoering herinrichting N284

Tot op heden is er een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 450.000,-. Daarnaast zijn in het meerjarenprogramma investeringen opgenomen vanaf 2025. In de jaren 2025 en 2026 zijn ramingen opgenomen voor de voorbereiding van respectievelijk € 86.000,- en € 150.000,-. Voor de jaren 2027 tot en met 2030 is een jaarlijkse investering opgenomen van € 1.150.000,- voor de uitvoering (2029 en 2030 vallen buiten de planperiode). In deze ramingen is reeds rekening gehouden met opgenomen indexatiekosten ad € 832.000,- zoals aangegeven in raadsvoorstel R23.004 met betrekking tot het Herzien VKA 2022.

Extra financiële bijdrage fietstunnel Europalaan

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met een extra bijdrage ad € 2.295.000,- voor de fietstunnel nabij Europalaan. Voor deze investering wordt ten laste van de algemene reserve een dekkingsreserve kapitaallasten gevormd. Ten laste van deze dekkingsreserve worden dan de kapitaallasten budgettair opgevangen.

Uitputting reeds beschikbaar gestelde kredieten

Onderstaand een overzicht van de reeds beschikbaar gestelde kredieten.

Krediet (bedragen x € 1.000,-)	Beschikbaar gesteld	Beschikbaar per 1-1-2024	Uitgaven tot 1-10-2024	Restant per 1-10-2024	Indicator
Voorbereiding herinrichting N284	450	326	3	323	

5. Financiële begroting (overzicht van baten en lasten)

5.1 Toelichting begroting (baten en lasten)

Financiële begroting: baten en lasten

In deze najaarsnota zijn de ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan in de periode gelegen tussen enerzijds de perspectiefnota 2024 en de opstelling van de begroting 2025 en anderzijds de najaarsnota 2024 weergegeven. De afwijkingen zijn hiervoor per programma toegelicht.

De aansluiting op de financiële mutaties per taakveld en een onderbouwing daarop zijn ondergebracht in de financiële begroting. In onderstaand overzicht treft u de mutaties van de lasten en baten van alle beleidsvelden aan. Voor extra inzicht in de financiële positie zijn de baten en lasten geschoond van verrekeningen met reserves.

bedragen x 1.000	Begroting 2024	Wijziging njn	Begroting 2024 na wijziging	Mutatie meerjarenraming			
				2025	2026	2027	2028
lasten							
Bestuur en ondersteuning	-2.767 n	-280 n	-3.047 n	-12 n	-12 n	-12 n	-12 n
Veiligheid	-2.015 n	-175 n	-2.190 n	-10 n	-10 n	-10 n	-10 n
Verkeer en vervoer	-4.040 n	-68 n	-4.108 n	-39 n	-52 n	-59 n	-59 n
Economie	-1.038 n	88 v	-950 n				
Onderwijs	-2.909 n	-752 n	-3.661 n	-108 n	-108 n	-108 n	-108 n
Sport, cultuur en recreatie	-6.813 n	63 v	-6.750 n	-205 n	-192 n	-200 n	-219 n
Sociaal domein	-28.128 n	-873 n	-29.001 n	-445 n	-325 n	-278 n	-256 n
Volksgezondheid en milieu	-8.701 n	256 v	-8.445 n	-309 n	-6 n	-6 n	-6 n
VHROSV	-11.124 n	516 v	-10.608 n	-1.028 n	-28 n	-28 n	-28 n
Overhead en ondersteuning organisatie	-7.401 n	-87 n	-7.488 n	-129 n	-114 n	-115 n	-122 n
Algemene dekkingsmiddelen	-748 n	182 v	-566 n				
baten							
Bestuur en ondersteuning	1.492 v	-42 n	1.450 v	67 v			
Veiligheid	98 v	4 v	102 v	7 v	7 v	7 v	7 v
Verkeer en vervoer	260 v	200 v	460 v				
Economie	1.757 v	-3 n	1.754 v	4 v	4 v	4 v	4 v
Onderwijs	478 v	569 v	1.047 v				
Sport, cultuur en recreatie	1.491 v	181 v	1.672 v	50 v	-758 n	-775 n	-774 n
Sociaal domein	6.376 v	725 v	7.101 v	342 v	342 v	342 v	342 v
Volksgezondheid en milieu	6.411 v	-43 n	6.368 v	217 v	15 v	15 v	15 v
VHROSV	8.014 v	-56 n	7.958 v	330 v			
Overhead en ondersteuning organisatie	237 v	25 v	262 v	3 v	3 v	3 v	3 v
Algemene dekkingsmiddelen	48.286 v	1.211 v	49.497 v	51 v	88 v	133 v	187 v
Totaal lasten	-75.684 n	-1.130 n	-76.814 n	-2.285 n	-847 n	-816 n	-820 n
Totaal baten	74.900 v	2.771 v	77.671 v	1.071 v	-299 n	-271 n	-216 n
Saldo van baten en lasten	-784 n	1.641 v	857 v	-1.214 n	-1.146 n	-1.087 n	-1.036 n
Toevoeging reserves	-1.610 n	534 v	-1.076 n	-555 n			
Onttrekking reserves	4.451 v	-1.303 n	3.148 v	1.303 v			
Geraamd resultaat / algemene reserve	2.057 v	872 v	2.929 v	-466 n	-1.146 n	-1.087 n	-1.036 n

(- = nadeel en + = voordeel)

Financiële begroting: structureel en incidenteel

De begroting maakt ook onderscheid tussen structurele en incidentele middelen. Structurele middelen zijn jaarlijks terugkerende middelen. Incidentele, en de naam zegt het al, zijn eenmalig of voor een beperkt aantal jaren, terugkerende middelen. Om het huishoudboekje van de gemeente gezond te maken en te houden is het van belang om de jaarlijks terugkerende lasten te kunnen betalen uit de jaarlijks terugkerende inkomsten.

Hierna is de transformatietabel van het geactualiseerde meerjarenperspectief opgenomen. In deze tabel wordt het hiervoor weergegeven meerjarenperspectief gekanteld in structurele en incidentele middelen en maakt op een transparante wijze de gang van het bestaande beleid naar de einduitkomst van deze meerjarenraming inzichtelijk. Na de financiële doorwerking van de mutaties uit deze najaarsnota sluit de najaarsnota dan in meerjarig perspectief bezien met een structureel tekort van € 2.343.000,-.

Geact.meerjarenperspectief (bedragen x 1.000,-)		2024		2025		2026		2027		2028
structureel:										
begrotingsresultaat na 6e wijz. 2024 (excl. meicirc.)		v 1.489								
saldo ontwerp-begroting 2025-2028 + 1e wijz. 2025				v 1.384		n -445		n -1.045		n -1.307
bestuur en ondersteuning		v 1		n -12		n -12		n -12		n -12
veiligheid		n -171		n -3		n -3		n -3		n -3
verkeer en vervoer		n -12		n -39		n -52		n -59		n -59
economie		v 86		v 3		v 3		v 3		v 3
onderwijs		n -148		n -108		n -108		n -108		n -108
sport, cultuur en recreatie		v 272		n -155		n -950		n -975		n -993
sociaal domein		v 19		v 58		v 63		v 64		v 87
volksgezondheid en milieu		v 130		v 9		v 9		v 9		v 9
VHROSV		n -4		n -50		n -28		n -28		n -28
overhead en ondersteuning organisatie		n -50		n -114		n -111		n -112		n -119
algemene dekkingsmiddelen		v 1.393		v 51		v 88		v 133		v 187
structureel meerjarenperspectief		**v 3.005**		**v 1.024**		**n -1.546**		**n -2.133**		**n -2.343**
mutaties reserves structureel										
totaal structureel	**a**	**v 3.005**		**v 1.024**		**n -1.546**		**n -2.133**		**n -2.343**
incidenteel:										
begrotingsresultaat na 6e wijz. 2024 (excl. meicirc.)		v 568								
saldo ontwerp-begroting 2025-2028 + 1e wijz. 2025				n -113		v 51		v 35		v 100
bestuur en ondersteuning		n -322		v 67						
veiligheid										
verkeer en vervoer		v 145								
economie		n -1								
onderwijs		n -35								
sport, cultuur en recreatie		n -29								
sociaal domein		n -168		n -160		n -46				
volksgezondheid en milieu		v 83		n -100						
VHROSV		v 464		n -648						
overhead en ondersteuning organisatie		n -12		n -12						
algemene dekkingsmiddelen										
incidenteel meerjarenperspectief		v 693		n -966		v 5		v 35		v 100
mutaties reserves incidenteel		n -769		v 748						
totaal incidenteel	**b**	**n -76**		**n -218**		**v 5**		**v 35**		**v 100**
totaal begrotingsresultaat	**a+b**	**v 2.929**		**v 806**		**n -1.541**		**n -2.098**		**n -2.243**
reeds geraamde mutaties algemene reserve		n -2.057		n -1.271		v 394		v 1.010		v 1.207
aanvullende mutaties tlv / tgv algemene reserve		n -872		v 465		v 1.147		v 1.088		v 1.036

(- = nadeel en + = voordeel)

6. Bijlagen

6.1 Overzicht geraamde baten en lasten per beleidsveld

Taakveld BBV (bedragen x € 1,-)	2024	2025	2026	2027	2028
0.1 Bestuur	-230.165	-8.684	-8.684	-8.684	-8.684
0.10 Reserves	-768.700	747.500	0	0	0
0.2 Burgerzaken	-100				
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-91.567	64.000	-3.000	-3.000	-3.000
0.4 Overhead	-223.060	-125.655	-110.715	-111.765	-119.115
0.5 Treasury	-131.040	0	0	0	0
0.61 OZB woningen	-57.062				
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	1.248.181	51.000	88.000	133.000	187.000
0.8 Overige baten en lasten	499.762				
0.9 Vennootschapsbelasting	-167.153				
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	-6.920	-200	-200	-200	-200
1.2 Openbare orde en Veiligheid	-163.920	-2.992	-2.992	-2.992	-2.992
2.1 Verkeer, wegen en water	125.576	-38.925	-52.420	-59.410	-58.900
2.2 Parkeren	-3.000				
2.5 Openbaar vervoer	50.570				
3.1 Economische ontwikkeling	70.600				
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.109	3.660	3.660	3.660	3.660
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	-2.800				
3.4 Economische promotie	12.127	-490	-490	-490	-490
4.2 Onderwijshuisvesting	-61.787	-6.230	-6.230	-6.230	-6.230
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-60.163	-102.014	-102.014	-102.014	-102.014
5.2 Sportaccommodaties	392.904	-136.746	-928.701	-953.629	-972.339
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	7.628				
5.5 Cultureel erfgoed	-22.376	-4.000	-12.862	-12.862	-12.862
5.6 Media	-9.776	-6.100			
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-62.747	-8.223	-8.223	-8.223	-8.223
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	511.894	-290.260	-175.725	-128.668	-105.957
6.2 Wijkteams	6.583	9.200	14.000	14.000	14.000
6.3 Inkomensregelingen	-11.123	143.561	143.561	143.561	143.561
6.4 Begeleide participatie	55.193	35.000	35.000	35.000	35.000
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-120.000				
6.72A Jeugdhulp begeleiding	-50.000				
6.72B Jeugdhulp behandeling	-260.000				
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	-30.000				
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-171.000				
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-80.000				
7.1 Volksgezondheid	35.386	-6.392	-6.392	-6.392	-6.392
7.3 Afval	-92.452	0	0	0	0
7.4 Milieubeheer	270.131	-85.000	15.000	15.000	15.000
8.1 Ruimtelijke Ordening	98.214	1.250	1.250	1.250	1.250
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-41.925				
8.3 Wonen en bouwen	403.328	-698.883	-29.383	-29.383	-29.383
Totaal	**872.350**	**-465.623**	**-1.147.560**	**-1.088.471**	**-1.037.310**

6.2 Overzicht verloop algemene reserve

In onderstaand overzicht wordt het geprognosticeerde verloop van de algemene reserve weergegeven:

prognose verloop omvang algemene reserve (x € 1,-)	2024	2025	2026	2027	2028
geraamde stand algemene reserve begin jaar	**14.255.000**	**21.250.000**	**19.940.000**	**17.712.000**	**15.268.000**
vermeerderingen					
afsluitingen grondexploitaties obv voorzichtige variant		67.000	8.000		195.000
opbrengsten achterblijvende locaties tbv Het Palet		286.000			
opbrengst verkoop med.centrum		251.000			
opbrengsten achterblijvende locaties tbv Den Herd			891.000		
opbrengsten achterblijvende locaties tbv Praktijkschool			370.000		
opbrengsten achterblijvende locaties tbv Den Tref		663.000			
exploitatiesaldo en budgetoverhevelingen	6.415.000				
verminderingen					
toevoeging dekkingsreserve kapitaaluitgaven tunnel Europalaan					-2.295.000
aanvulling dekkingsreserve tbv oude Kloostertuin / med.centrum		-251.000			
aanvulling dekkingsreserve tbv Het Palet		-944.000			
aanvulling dekkingsreserve tbv Den Herd naar de Markt			-941.000		
aanvulling dekkingsreserve tbv praktijkschool Den Herd naar de Markt			-670.000		
aanvulling dekkingsreserve tbv Den Tref		-1.000.000			
uitvoeringsprogramma duurzaamheid particulieren	-350.000	-350.000			
aanvulling algemene reserve grondexploitatie	-743.000				
resultaatbestemming aanvulling voorziening Hart van Hapert	-167.000				
budgetoverhevelingen	-708.000				
eenmalige kosten / sloopkosten herinr.De Smagtenboch		-455.000			
dekking kortetermijnmaatregelenpakket Randweg A2 Eindhoven	-210.000				
dekking regionale bereikbaarheid Brainport	-172.000	-382.000	-346.000	-346.000	-107.000
overige mutaties					
saldo na najaarsnota 2024	2.929.000	805.000	-1.542.000	-2.098.000	-2.245.000
geraamde stand algemene reserve eind	**21.249.000**	**19.940.000**	**17.710.000**	**15.268.000**	**10.816.000**

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Nummer : R24.089
Onderwerp : Vaststellen najaarsnota 2024

Aan de raad

Inleiding
In artikel 6 van de 'Financiële verordening gemeente Bladel 2023' is bepaald dat de raad tweemaal per jaar tussentijds geïnformeerd wordt over de voortgang van de begroting in het lopende dienstjaar. Dit geschiedt via de perspectiefnota en de najaarsnota. Deze rapportages gaan in op de afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Met de voorliggende najaarsnota wordt u op de hoogte gesteld van de laatste stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de begroting 2024. In navolging van de perspectiefnota 2024 is ook bij de najaarsnota het uitgangspunt dat er gerapporteerd wordt op afwijkingen. De najaarsnota is tevens te benaderen via https://bladel.begrotingsapp.nl/.

Voorstel
1. de najaarsnota 2024 vast te stellen;
2. in te stemmen met de bij de beleidsvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
3. het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten voor realisering van de voor 2024 geplande activiteiten met een A-rubricering;
4. de navolgende kredieten beschikbaar te stellen:
   a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 237.000,-
   b) Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 € 1.499.000,-
5. de in de najaarsnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2024 en volgende te accepteren door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2024 en de 2e begrotingswijziging 2025.

Beoogd effect
Met deze najaarsnota wordt u op de hoogte gesteld van de laatste stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de begroting 2024 van de gemeente Bladel. In de aanloop naar de jaarrekening 2024 biedt deze najaarsnota inzicht in de te verwachten uitkomsten van de jaarcijfers. In deze nota worden de verwachte mee- en tegenvallers gepresenteerd die zijn geïnventariseerd in de periode van het vaststellen van de perspectiefnota tot eind september 2024.

Argumenten
1.1. Met de vaststelling van de najaarsnota wordt voldaan aan begrotingsrechtmatigheid en het budgetrecht van de raad, alsmede wordt het meerjarenperspectief geactualiseerd.
Met de vaststelling van de najaarsnota wordt voldaan aan begrotingsrechtmatigheid en het budgetrechtrecht van de raad. Daarnaast wordt invulling gegeven aan de informatieplicht van het college aan de raad; de najaarsnota is één van de sturingsinstrumenten in de P&C cyclus (begroting, perspectiefnota, najaarsnota, jaarrekening). Kortheidshalve verwijzen wij u naar de bijgevoegde ontwerp-najaarsnota 2024.

2.1. Met de vaststelling van de najaarsnota wordt de raad gevraagd in te stemmen met de weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.
Het vormen van en beschikken over reserves is de bevoegdheid van de raad. Mutaties in reserves die niet zijn geraamd of waarover de raad in het betreffende begrotingsjaar niet alsnog een besluit heeft genomen zijn onrechtmatig.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
FIN	Frank Castelijns	0497-361636

3.1. Het is een bevoegdheid van de raad investeringen/budgetten (uit het meerjarenprogramma) beschikbaar te stellen.
In het meerjarenprogramma worden wijzigingen in budgetten voorgesteld in A/B-rubricering, wijzigingen van planjaar of wijzigingen van eerdere ramingen. Voor de betreffende budgetten wordt verwezen naar het onderdeel 'meerjarenprogramma' bij de afzonderlijke programma's in de ontwerp-najaarsnota.

4.1 Met de vaststelling van de najaarsnota wordt de raad gevraagd een tweetal kredieten beschikbaar te stellen.

a) Inspiratiepunt Visit Bladel | € 237.000,-

In raadsmededeling RM24.062 is uw raad geïnformeerd over de realisatie en het ontwerp van het inspiratiepunt Visit Bladel. Het inspiratiepunt krijgt een plek in het nieuwe gemeenschapscentrum BRUIS. In deze raadmededeling is medegedeeld dat de financiële verwerking plaats zal vinden in de Najaarsnota 2024.

b) Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 | € 1.499.000,-

Vanuit de visie "Centrumplan Bladel" is het wenselijk Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 te Bladel strategisch te verwerven.

5.1 Door vaststelling van begrotingswijzigingen worden budgetten geautoriseerd door de raad
De financiële uitkomsten voor dienstjaar 2024 worden middels vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2024 geautoriseerd. De (structurele) financiële uitkomsten ná planjaar 2024 worden geautoriseerd middels vaststelling van de 2e begrotingswijziging 2025, omdat deze doorwerken naar de nieuwe planperiode 2025-2028.

Kanttekeningen
1.1 De structurele tekorten vanaf 2026 nemen toe.
De planjaren 2024 en 2025 sluiten met structurele overschotten van respectievelijk € 3.004.000,- en € 1.024.000,-. In 2026 ontstaat voor het eerst een structureel tekort van € 1.546.000,-, ook wel het ravijnjaar genoemd. De taken, middelen en ambities van de gemeente zijn vanaf 2026 niet meer in balans. In de jaren 2027 en 2028 lopen de structurele tekorten verder op, naar respectievelijk € 2.134.000,- en € 2.344.000,-.

In de begroting 2025 van Bladel wordt het volgende gesteld: "Indien het financieel meerjarenperspectief voor Bladel de komende maanden niet verbetert, zal de raad samen met het college, bij de perspectiefnota 2025 een pakket van ombuigingsvoorstellen moeten vaststellen om weer te komen tot een evenwichtige balans binnen de financiële mogelijkheden, taken en ambities. We zullen er dan niet aan ontkomen om bezuiniging in gang te gaan zetten." Zoals deze najaarsnota toont is het financieel meerjarenperspectief voor de gemeente niet verbeterd, maar zelfs verslechterd. Ook de septembercirculaire 2024 heeft geen financiële verlichting gebracht. Bij de perspectiefnota 2025 zal dus een pakket van ombuigingsvoorstellen moeten worden vastgesteld, zodat de gemeente weer komt tot een evenwichtige balans binnen de financiële mogelijkheden, taken en ambities. Het gesprek hierover tussen raad en college zal voorafgaand aan de perspectiefnota 2025 plaatsvinden.

Financiën
Na de perspectiefnota 2024 en de opstelling van de begroting 2025 hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan, die van invloed zijn op het meerjarenperspectief. Deze ontwikkelingen worden per hoofdtaakveld op hoofdlijnen toegelicht in de najaarsnota 2024 als bestuursrapportage vooruitlopend op de jaarrekening.

Het totale financiële beeld van de najaarsnota is voor 2024 per saldo € 872.000,- positief. De verwachte uitkomst bij de jaarrekening 2024 bedraagt dan € 2.929.000,- positief. De financiële resultaten worden verrekend met de algemene reserve.

Voor de goede orde wordt hierbij aangetekend dat de verwachte uitkomst voor 2024 tot stand is gekomen op basis van inschattingen en uitgangspunten naar de inzichten per eind september 2024, hetgeen betekent dat het werkelijke jaarresultaat mogelijk nog afwijkingen zal vertonen. Bij de jaarrekening 2024 zal verdere analyse plaatsvinden.

Het perspectief voor de jaren 2025 tot en met 2028 verslechtert ten opzichte van de begroting 2025. Met name vanaf het jaar 2026 is een grote verslechtering te zien. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een correctie van de kostendekkende huurinkomsten i.r.t. het binnenzwembad o.b.v. scenario-keuze 3 incl. buitenzwemoptie.

De planjaren 2024 en 2025 sluiten met structurele overschotten van respectievelijk € 3.004.000,- en € 1.024.000,-. In 2026 ontstaat voor het eerst een structureel tekort van € 1.546.000,-, ook wel het ravijnjaar genoemd. De taken, middelen en ambities van de gemeente zijn vanaf 2026 niet meer in balans. In de jaren 2027 en 2028 lopen de structurele tekorten verder op, naar respectievelijk € 2.134.000,- en € 2.344.000,-.

In het onderstaand overzicht treft u de geactualiseerde meerjarenraming aan.

Geact.meerjarenperspectief (bedragen x 1.000,-)		2024		2025		2026		2027		2028
structureel:										
begrotingsresultaat na 6e wijziging 2024 (excl.meicirc)		v 1.489								
saldo ontwerpbegroting 2025-2028 + 1e wijz. 2025			v	1.384	n	-445	n	-1.045	n	-1.307
mutaties meerjarenprogramma		n -15	n	-81	n	-869	n	-892	n	-890
autonome mutaties najaarsnota		v 1.530	n	-279	n	-232	n	-197	n	-147
structureel meerjarenperspectief na najaarsnota	**a**	**v 3.004**	**v**	**1.024**	**n**	**-1.546**	**n**	**-2.134**	**n**	**-2.344**
incidenteel:										
begrotingsresultaat na 6e wijziging 2024 (excl.meicirc)		v 568								
saldo ontwerpbegroting 2025-2028 + 1e wijz. 2025			n	-113	v	51	v	35	v	100
mutaties meerjarenprogramma										
autonome mutaties najaarsnota		n -643	n	-105	n	-46				
incidenteel meerjarenperspectief na najaarsnota	**b**	**n -75**	**n**	**-218**	**v**	**5**	**v**	**35**	**v**	**100**
totaal begrotingsresultaat	**a+b**	**v 2.929**	**v**	**806**	**n**	**-1.541**	**n**	**-2.099**	**n**	**-2.244**
reeds geraamde mutaties algemene reserve		n -2.057	n	-1.271	v	394	v	1.010	v	1.207
aanvullende mutaties tlv / tgv algemene reserve		n -872	v	465	v	1.147	v	1.089	v	1.037

- = nadeel en + = voordeel

Communicatie
Het college legt twee keer per jaar tussentijds verantwoording af over het gevoerde beleid en de bijbehorende budgetten. De communicatie over de najaarsnota 2024 geschiedt conform de reguliere kanalen.

Uitvoering
Na vaststelling door uw raad wordt deze najaarsnota 2024 samen met de bijbehorende begrotingswijzigingen op grond van de Gemeentewet binnen twee weken opgestuurd naar Gedeputeerde Staten.

Nadat uw raad de najaarsnota vastgesteld heeft zullen de financiële consequenties in de meerjarenraming worden verwerkt.

Bladel, 12 november 2024

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

Digitaal ondertekend door Ruud Lathouwers

de burgemeester,

Digitaal ondertekend door Maurits van den Bosch

Bijlage(n)
01. Ontwerp-najaarsnota 2024 (24.26896)
02. Ontwerp-besluit (24.26886)

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

24.26886

Ontwerp-raadsbesluit

24.26886

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.089 van burgemeester en wethouders van 12 november 2024;

gelet op artikel 192, eerste lid, van de Gemeentewet en de artikel 6 van de "Financiële verordening gemeente Bladel 2023";

overwegende dat het wenselijk is een actueel beeld van de stand van het lopende begrotingsjaar te hebben en dat het wenselijk is inzicht te hebben in de financiële ontwikkeling van het meerjarenperspectief;

besluit:

1. de najaarsnota 2024 vast te stellen;
2. in te stemmen met de bij de beleidsvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
3. de benodigde budgetten voor realisering van de voor 2024 geplande activiteiten met een A-rubricering beschikbaar te stellen;
4. de navolgende (aanvullende) kredieten beschikbaar te stellen:
   a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 237.000,-
   b) Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 € 1.499.000,-
5. de in de najaarsnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2024 en volgende te accepteren door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2024 en de 2e begrotingswijziging 2025.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

Najaarsnota 2024

Gemeente Bladel

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

2. Opbouw najaarsnota 2024 6

3. Programma's 7

3.1 Bestuur en ondersteuning 7

3.2 Veiligheid 10

3.3 Verkeer en vervoer 12

3.4 Economie 16

3.5 Onderwijs 18

3.6 Sport, cultuur en recreatie 20

3.7 Sociaal domein 25

3.8 Volksgezondheid en milieu 29

3.9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing 32

3.10 Overhead en ondersteuning organisatie 35

3.11 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 38

4. Paragrafen 40

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 40

4.2 Bedrijfsvoering 42

4.3 Kapitaalgoederen 43

4.4 Rekenkamerrapporten 44

4.5 Majeure projecten 49

5. Financiële begroting (overzicht van baten en lasten) 55

5.1 Toelichting begroting (baten en lasten) 55

6. Bijlagen 57

6.1 Overzicht geraamde baten en lasten per beleidsveld 57

6.2 Overzicht verloop algemene reserve 58

1. Inleiding

Hierbij bieden wij u de najaarsnota 2024 aan. Zoals in de "Financiële verordening gemeente Bladel 2023" is opgenomen, wordt de gemeenteraad twee keer per jaar middels de perspectiefnota en de najaarsnota geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot afwijkingen op beleid, op de middelen en bedrijfsvoeringsaspecten, met een voorstel tot bijsturing en wijziging van de begrotingen 2024 en 2025. Door middel van deze rapportage worden bijstellingen van budgetten en investeringskredieten aan u voorgesteld. Het betreffen mutaties die voortvloeien uit besluiten van het college of de raad die in de periode juli 2024 tot en met september 2024 zijn genomen. Daarnaast is van enkele budgetten al duidelijk dat het begrote bedrag niet aansluit bij de verwachte kosten of opbrengsten.

Het college spreekt in deze najaarsnota een verwachting uit over het jaarrekeningresultaat. Dat is gebaseerd op zowel de gerealiseerde ontwikkelingen gedurende de eerste negen maanden van 2024, als ook op de verwachtingen voor de resterende maanden. De financiële wijzigingen zijn per programma toegelicht.

Vertrekpunt meerjarenperspectief

De gemeente heeft een goede financiële startpositie voor de jaren 2024 en 2025. Voor de jaren vanaf 2026 heeft de gemeente te maken met financiële structurele tekorten. Startpunt voor de najaarsnota 2024 is het financieel meerjarenperspectief volgend uit de begroting 2025, aangevuld met de mutaties uit de 1e begrotingswijziging 2025 (dit is inclusief de financiële gevolgen van de septembercirculaire 2024). Na de 6e begrotingswijziging 2024 was er voor 2024 (exclusief meicirculaire) een begrotingsoverschot voorzien van € 2.057.000,-. In meerjarig perspectief bezien sluit de meerjarenraming met een tekort van € 1.207.000,- in 2028, waarvan een structureel tekort van € 1.307.000,- en een incidenteel overschot van € 100.000,-.

Geact.meerjarenperspectief (bedragen x 1.000,-)	2024	2025	2026	2027	2028
structureel:					
begrotingsresultaat na 6e wijziging 2024 (excl.meicirc)	v 1.489				
saldo ontwerpbegroting 2025-2028		v 1.191	n -316	n -510	n -801
mutaties 1e begrotingswijziging 2025 (incl/septembercirc.)		v 193	n -129	n -535	n -506
structureel meerjarenperspectief	**v 1.489**	**v 1.384**	**n -445**	**n -1.045**	**n -1.307**
incidenteel:					
begrotingsresultaat na 6e wijziging 2024 (excl.meicirc)	v 568				
saldo ontwerpbegroting 2025-2028		n -113	v 51	v 35	v 100
mutaties 1e begrotingswijziging 2025 (incl/septembercirc.)					
incidenteel meerjarenperspectief	**v 568**	**n -113**	**v 51**	**v 35**	**v 100**
totaal begrotingsresultaat	v 2.057	v 1.271	n -394	n -1.010	n -1.207

- = nadeel en + = voordeel

Mutaties meerjarenprogramma

In het meerjarenprogramma worden een aantal aanvullende kredieten voorgesteld. Ook worden wijzigingen voorgesteld in A/B-rubricering, wijzigingen van planjaar of wijzigingen van eerdere ramingen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de betreffende hoofdtaakvelden.

(bedragen x 1.000,-)	2024	2025	2026	2027	2028
structurele mutaties meerjarenprogramma	n -15	n -81	n -869	n -892	n -890
incidentele mutaties meerjarenprogramma					
totaal mutaties meerjarenprogramma	**n -15**	**n -81**	**n -869**	**n -892**	**n -890**

(- = nadeel en + = voordeel)

Mutaties bestaand beleid

Ook hebben we (delen van) budgetten, waarvan nu al duidelijk zal zijn dat ze in 2024 niet of niet volledig tot uitgaven zullen leiden, vrij laten vallen. De mee- en tegenvallers (inclusief mei- en septembercirculaire voor 2024) hebben dan pro saldo het volgende effect op het meerjarenperspectief:

(bedragen x 1.000,-)	2024	2025	2026	2027	2028
mutaties najaarsnota structureel (incl.reserves)	v 1.530	n -279	n -232	n -197	n -147
mutaties najaarsnota incidenteel (incl. reserves)	n -643	n -105	n -46		
totaal mutaties najaarsnota	**v 887**	**n -384**	**n -278**	**n -197**	**n -147**

(- = nadeel en + = voordeel)

Geactualiseerd meerjarenperspectief

Gezien het tijdstip van de najaarsnota kan globaal een indicatie gegeven worden van de verwachte uitkomst bij de jaarstukken 2024 en die bedraagt € 2.929.000,- positief. Voor de goede orde tekenen we hierbij aan dat de verwachte uitkomst voor 2024 tot stand is gekomen op basis van inschattingen en uitgangspunten naar de inzichten per eind september 2024, hetgeen betekent dat het werkelijke jaarresultaat nog afwijkingen zal vertonen. Bij de jaarrekening 2024 zal verdere analyse plaatsvinden. Uiteraard zullen zich tot het opmaken van de jaarstukken 2024 nog ontwikkelingen voordoen, die een negatief of positief effect kunnen hebben op het hier gepresenteerde resultaat. Dit leidt bij het opmaken van de jaarstukken uiteraard nog tot aanvullende afwijkingen. In meerjarig perspectief bezien, sluit de meerjarenraming met een structureel tekort van € 2.344.000,-.

De mutaties leiden tot het volgende meerjarenperspectief:

Geact.meerjarenperspectief (bedragen x 1.000,-)		2024	2025	2026	2027	2028
structureel:						
begrotingsresultaat na 6e wijziging 2024 (excl.meicirc)		v 1.489				
saldo ontwerpbegroting 2025-2028 + 1e wijz. 2025			v 1.384	n -445	n -1.045	n -1.307
mutaties meerjarenprogramma		n -15	n -81	n -869	n -892	n -890
autonome mutaties najaarsnota		v 1.530	n -279	n -232	n -197	n -147
structureel meerjarenperspectief na najaarsnota	**a**	**v 3.004**	**v 1.024**	**n -1.546**	**n -2.134**	**n -2.344**
incidenteel:						
begrotingsresultaat na 6e wijziging 2024 (excl.meicirc)		v 568				
saldo ontwerpbegroting 2025-2028 + 1e wijz. 2025			n -113	v 51	v 35	v 100
mutaties meerjarenprogramma						
autonome mutaties najaarsnota		n -643	n -105	n -46		
incidenteel meerjarenperspectief na najaarsnota	**b**	**n -75**	**n -218**	**v 5**	**v 35**	**v 100**
totaal begrotingsresultaat	**a+b**	**v 2.929**	**v 806**	**n -1.541**	**n -2.099**	**n -2.244**
reeds geraamde mutaties algemene reserve		n -2.057	n -1.271	v 394	v 1.010	v 1.207
aanvullende mutaties tlv / tgv algemene reserve		n -872	v 465	v 1.147	v 1.089	v 1.037

- = nadeel en + = voordeel

Conclusie

In deze najaarsnota zijn ten aanzien van de budgetten de belangrijkste (dreigende) tekorten of overschotten op jaarbasis 2024 geanalyseerd. Overige afwijkingen zijn op dit moment buiten beschouwing gelaten en komen bij de jaarstukken aan de orde. Er is derhalve nog sprake van onzekerheden die bij de jaarstukken uiteraard nog leiden tot aanvullende afwijkingen.

Het begrotingsresultaat 2024 is verbeterd met ca. € 872.000,-. Dat betekent een totaal begrotingsresultaat van ca. € 2.929.000,- in 2024. Het perspectief voor de jaren 2025 tot en met 2028 verslechtert ten opzichte van de begroting 2025. Met name vanaf het jaar 2026 is een grote verslechtering te zien. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een correctie van de kostendekkende huurinkomsten i.r.t. het binnenzwembad o.b.v. scenariokeuze 3 incl. buitenzwemoptie. Op basis van deze najaarsnota wordt in 2028 een structureel tekort verwacht van € 2.344.000,-. Ons weerstandsvermogen is meer dan voldoende om onze risico's op te kunnen vangen.

Ombuigingstraject: tekorten vanaf 2026

De planjaren 2024 en 2025 sluiten met structurele overschotten van respectievelijk € 3.004.000,- en € 1.024.000,-. In 2026 ontstaat voor het eerst een structureel tekort van € 1.546.000,-, ook wel het ravijnjaar genoemd. De taken, middelen en ambities van de gemeente zijn vanaf 2026 niet meer in balans. In de jaren 2027 en 2028 lopen de structurele tekorten verder op, naar respectievelijk € 2.134.000,- en € 2.344.000,-.

In de begroting 2025 van Bladel wordt het volgende gesteld: "Indien het financieel meerjarenperspectief voor Bladel de komende maanden niet verbetert, zal de raad samen met het college, bij de perspectiefnota 2025 een pakket van ombuigingsvoorstellen moeten vaststellen om weer te komen tot een evenwichtige balans binnen de financiële mogelijkheden, taken en ambities. We zullen er dan niet aan ontkomen om bezuiniging in gang te gaan zetten." Zoals deze najaarsnota toont is het financieel meerjarenperspectief voor de gemeente niet verbeterd, maar zelfs verslechterd. Ook de septembercirculaire 2024 heeft geen financiële verlichting gebracht. Bij de perspectiefnota 2025 zal dus een pakket van ombuigingsvoorstellen moeten worden vastgesteld, zodat de gemeente weer komt tot een evenwichtige balans binnen de financiële mogelijkheden, taken en ambities. Het gesprek hierover tussen raad en college zal voorafgaand aan de perspectiefnota 2025 plaatsvinden.

Burgemeester en wethouders,

de secretaris,	de burgemeester,
R.C.W.C. Lathouwers	M.A.G. van den Bosch

2. Opbouw najaarsnota 2024

Kenmerken van deze najaarsnota zijn

- Als een programma qua uitvoering op schema ligt en er geen nieuwe ontwikkelingen zijn, dan behoeft dit in de najaarsnota geen nadere toelichting. Het uitgangspunt is '*geen bericht is goed bericht*'.
- De najaarsnota bevat (in principe) geen nieuw beleid; dit is voorbehouden aan de kaderstelling in de perspectiefnota of begroting (door middel van integrale afweging).
- Met financiële afwijkingen worden bedoeld autonome financiële ontwikkelingen die bij het opstellen van de begroting ruim een half jaar eerder nog niet voorzien waren.
- Autonome posten zijn Onvoorzien, Onontkoombaar en Onuitstelbaar (3 O's) en kunnen zowel betrekking hebben op de exploitatiebegroting als investeringsbesluiten (kredieten).

Deze najaarsnota bestaat uit een aantal onderdelen.

Investeringskredieten

We rapporteren de voornaamste afwijkingen van de in de begroting goedgekeurde investeringen. Zo nodig vragen wij u toestemming voor (nieuwe) investeringskredieten. Voor de stand van de investeringen wordt tevens gebruik gemaakt van smileys. De smileys geven in één oogopslag de status weer. De smileys hebben onderstaande algemene betekenis.

Smiley	Status
	Volgens planning uitgevoerd, binnen financiële kaders of geringe overschrijding, risico's worden beheerst.
	Onderdeel is nog in uitvoering. Potentiële onzekerheden over financiën, planning of risico's.
	Niet volgens planning, overschrijding financieel budget, hoog risico.

Opbouw en indeling

Per programma geven wij u een overzicht van de budgettaire ontwikkelingen zoals die zich gedurende de eerste negen maanden van dit jaar hebben voorgedaan. Dat betekent dat per programma de budgettaire wijzigingen die wij u voorstellen opgenomen worden.

In de financiële overzichten zijn -/- bedragen nadelen (hogere kosten en/of lagere inkomsten) en +/+ bedragen voordelen (lagere kosten en/of hogere inkomsten). Daarnaast zijn de bedragen afgerond op eenheden van € 1.000,- hetgeen op een aantal onderdelen mogelijk geringe afrondingsverschillen met zich mee kan brengen.

3. Programma's

3.1 Bestuur en ondersteuning

Wij zijn een gemeente die dichtbij onze inwoners, ondernemers, instellingen en verenigingen wil staan. Wij denken mee. Onze dienstverlening is klantgericht. We verplaatsen ons in de behoeften van de ander in plaats van te wijzen op regels en onmogelijkheden. Wij communiceren snel, toegankelijk en betrouwbaar. Het is belangrijk dat we zoveel mogelijk inwoners bereiken en mee laten doen. Wij willen weten wat er speelt. Wij faciliteren en regisseren. Wij kunnen niet alles oplossen, maar samen kunnen we wel het verschil maken. Daarom werken we zoveel mogelijk samen. We maken verbinding met diverse partners. Lokaal en regionaal.

We maken duidelijke keuzes. Wat we doen, doen we goed. Efficiënt en effectief. We zijn betrouwbaar en proactief. We staan nadrukkelijk open voor vernieuwing en kiezen voor aansluiting bij (maatschappelijke) ontwikkelingen en veranderingen. Daarom zijn we als bestuur voortdurend in beweging en op zoek naar (nieuwe) toegevoegde waarde.

We willen actief, duidelijk en open communiceren met iedereen die iets met de gemeente Bladel te maken heeft. Bij projecten willen we belanghebbenden actief betrekken door participatie als middel in te zetten.

Mutaties meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
		2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027	2028
A	Algemene reserve: dekking regionale bereikbaarheid Brainport						-172	-382	-346	-346	-107
B	Algemene reserve: dekking regionale bereikbaarheid Brainport						172	382	346	346	107
	totaal lasten bestuur en ondersteuning										

Toelichting meerjarenprogramma

Algemene reserve: dekking regionale bereikbaarheid Brainport
De financiering van de Regionale Bekostigingssystematiek Bereikbaarheid Brainport (R23.078) wordt gedekt vanuit de algemene reserve. Door de wijziging van B naar A-rubricering van de middelen wijzigt ook de rubricering van de dekking vanuit de algemene reserve. Nadere toelichting over deze mutatie is te lezen bij het programma 'Verkeer en vervoer'.

Stand van investeringen 2024

Aankoop grond Hamelendijk Reusel
Voor de beoogde aankoop van een perceel landbouwgrond aan de Hamelendijk te Reusel-De Mierden is bij de Najaarsnota 2023 een krediet geraamd van € 587.000,-. Dit krediet is bij de jaarrekening 2023 overgebracht naar het dienstjaar 2024. Het notarieel transport van het perceel landbouwgrond aan de Hamelendijk te Reusel-De Mierden is voorzien in Q4 2024.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
		2024		2025		2026		2027		2028	
Burgemeester en wethouders	i	n	-214								
Bijstelling leges	s	v	21								
Agrarische zaken	i	n	-109	v	67						
Diverse structurele mutaties	s	n	-20	n	-12	n	-12	n	-12	n	-12
Mutaties bestuur en ondersteuning		n	-322	v	55	n	-12	n	-12	n	-12

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Burgemeester en wethouders
De lasten met betrekking tot burgemeester en wethouders stijgen in 2024 per saldo met ca. € 214.000,-. Dit wordt met name veroorzaakt door een aanvullende dotatie van € 209.000,- aan de voorziening wachtgelden voormalige wethouders.

Bijstelling leges
De legesopbrengsten voor paspoorten, rijbewijzen en huwelijken zijn geactualiseerd en nemen per saldo met circa € 21.000,- toe in 2024.

Agrarische zaken
Ten eerste stijgen de lasten in 2024 per saldo met € 34.000,- wegens de extra kosten voor de uitvoering van een pilotproject snippergroen in de kern Casteren en kosten van aankoop perceeltjes grond in Netersel en Casteren. Daarnaast wordt in 2024 een lagere opbrengst wegens grondverkopen verwacht van ca. € 75.000,-. De huur- en verkoopopbrengsten van het pilotproject snippergroen Casteren worden ingeschat op € 67.000,- voor het jaar 2025.

Diverse structurele mutaties
Binnen het programma 'Bestuur en ondersteuning' vinden bijstellingen plaats van diverse structurele budgetten. Dit is onder andere het gevolg van actualisatie van de doorbelasting van salarissen. Daarnaast zijn er diverse bijstellingen/actualisaties in de budgetten met betrekking tot de raad en raadscommissies, burgemeester en wethouders, ondernemingsraad, griffie en de verkiezingen.

Bijstelling reserves

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
		2024		2025		2026		2027		2028	
Reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied	i	n	-669	v	648						
Reserve duurzaamheid	i	n	-100	v	100						
Mutaties reserves		n	-769	v	748						

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting reserves

Verbetering ruimtelijke kwaliteit buitengebied
De voor 2024 geraamde kosten ten behoeve van EHS zuidelijk natuurgebied (€ 550.000), versterking recreatieve routes (€ 50.000), het verduurzamen van pachtgronden (€ 50.000) en de bijdrageregeling sloop vrijgekomen bedrijfsgebouwen (€ 50.000) zullen worden doorgeschoven naar 2025 in verband

met de wens om de natuurontwikkeling nabij het Kroonven in één keer te kunnen realiseren. De geraamde bijdrage uit het landschapsfonds ad € 330.000,- wordt eveneens doorgeschoven naar 2025 in afwachting van de verdere ontwikkelingen rondom het windpark de Pals. Daarnaast is een hoger bedrag van € 21.000,- ontvangen voor de regeling uitbreiding bijgebouwen en woningen. De hiervoor genoemde mutaties met betrekking tot lasten en baten worden verrekend met de reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied.

Reserve duurzaamheid
Om de ruimtelijke kwaliteit van het landschap te verbeteren en het opwekken van duurzame energie te bevorderen is de bestaande reserve 'ruimtelijke kwaliteit buitengebied' verbreed en is een nieuwe reserve 'duurzaamheid' ingesteld. In 2022 is aan Windpark de Pals B.V. een bedrag van € 133.000,- in rekening gebracht wegens leges omgevingsvergunning met betrekking tot het windpark de Pals. Deze nota is tot op heden nog niet voldaan in afwachting van de ontwikkelingen na uitkomsten van de beroepsprocedure tegen de komst van het windpark de Pals. In verband hiermee zullen de in 2024 geraamde en samenhangende opbrengsten en uitgaven vanuit het windfonds en het landschapsfonds windpark de Pals worden doorgeschoven naar 2025. De hiervoor genoemde mutaties met betrekking tot lasten en baten worden verrekend met de reserve duurzaamheid.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het mag kosten?"

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Lasten					
bestaand beleid	n -280	n -12	n -12	n -12	n -12
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal Lasten	n -280	n -12	n -12	n -12	n -12
Baten					
bestaand beleid	n -42	v 67			
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal baten	n -42	v 67			
Exploitatieresultaat	n -322	v 55	n -12	n -12	n -12
Mutaties reserves	n -769	v 748			
Saldo mutaties meerjarenbegroting	n -1.091	v 803	n -12	n -12	n -12

(- = nadeel en + = voordeel)

3.2 Veiligheid

De gemeente Bladel streeft naar een samenleving waar mensen veilig kunnen wonen, werken en recreëren. De gemeente vervult hierbij een regierol en geeft op een integrale wijze vorm aan veiligheid en is daarbij een betrouwbare partner voor andere disciplines binnen het integrale veiligheidsbeleid. Haar regisserende rol in het lokale integrale veiligheidsbeleid wordt op een doelmatige wijze vormgegeven door uitvoering te geven aan het Integraal Veiligheidsplan De Kempen 2023-2026. Het welslagen van het veiligheidsbeleid is onlosmakelijk verbonden met een gedegen, consequente integrale handhaving. Daarnaast is de ambtelijke organisatie voorbereid op incidenten die zich voor kunnen doen binnen de gemeentegrenzen. Veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, politie, Openbaar Ministerie, Veiligheidsregio, maatschappelijke organisaties, ondernemers en de inwoners van Bladel.

Het lokaal veiligheidsbeleid moet leiden tot een vergroting van de objectieve en subjectieve veiligheid en daarmee van de leefbaarheid, alsmede tot een verkleining van de veiligheidsrisico's in de gemeente Bladel.

Meerjarenprogramma

Niet van toepassing

Stand van investeringen 2024

Renovatie dak brandweerkazerne Bladel
Voor de renovatie van het dak van de brandweerkazerne Bladel is in 2023 een krediet van € 25.000,- beschikbaar gesteld. Uit inspecties is gebleken dat deze renovatie kan worden doorgeschoven naar het jaar 2027. In het meerjarenprogramma is hiervoor in de jaarschijf 2027 een raming van € 32.000,- opgenomen. Het huidige krediet van € 25.000,- kan bij de jaarrekening vrijvallen.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
			2024		2025		2026		2027		2028
Actualisatie salarissen / doorbelasting	s	n	-163								
Diverse structurele mutaties	s	n	-8	n	-3	n	-3	n	-3	n	-3
Mutaties veiligheid		n	-171	n	-3	n	-3	n	-3	n	-3

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Actualisatie salarissen / doorbelasting
De salariskosten en de doorbelasting daarvan zijn geactualiseerd. De actualisatie leidt tot een hogere doorbelasting van salariskosten naar het programma 'Veiligheid'.

Diverse structurele mutaties
Binnen het programma 'Veiligheid' vinden bijstellingen plaats van diverse structurele budgetten. Dit is onder andere het gevolg van bijstellingen/actualisaties in de budgetten op het gebied van brandweer

en rampenbestrijding, toezicht veiligheid en lokale orde, dierennoodhulp, opsporing en ruiming van conventionele explosieven, regiopolitie, bijzondere wetten en de vergunningen/ontheffingen APV.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Lasten					
bestaand beleid	n -175	n -10	n -10	n -10	n -10
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal Lasten	n -175	n -10	n -10	n -10	n -10
Baten					
bestaand beleid	v 4	v 7	v 7	v 7	v 7
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal baten	v 4	v 7	v 7	v 7	v 7
Exploitatieresultaat	n -171	n -3	n -3	n -3	n -3
Mutaties reserves					
Saldo mutaties meerjarenbegroting	n -171	n -3	n -3	n -3	n -3

(- = nadeel en + = voordeel)

3.3 Verkeer en vervoer

De openbare ruimte is ingericht volgens de kernbegrippen veilig, heel en schoon, waardoor een prettige woonomgeving in stand wordt gehouden. Mensen en goederen verplaatsen zich verantwoord en veilig.

Meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
		2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027	2028
A	Voorbereiding herinrichting Sniederslaan		-55					-6	-12	-12	-12
A	Uitvoering herinrichting Sniederslaan			-300					-8	-15	-15
A	Regionale bereikbaarheid Brainport						-172	-382	-346	-346	-107
B	Regionale bereikbaarheid Brainport						172	382	346	346	107
	totaal lasten verkeer en vervoer		**-55**	**-300**				**-6**	**-20**	**-27**	**-27**

Toelichting meerjarenprogramma

Herinrichting Sniederslaan
In de begroting 2024 waren bedragen van € 80.000,- en € 300.000,- opgenomen voor de aanpassing van de Sniederslaan voor respectievelijk de voorbereidings- en uitvoeringskosten. Deze bedragen zijn in het voorjaar, met uitzondering van € 25.000,- voorbereidingskosten, ingezet als bijdrage in de aanpassing van de Markt te Bladel.

Het is wel noodzakelijk dat het volledig budget beschikbaar blijft voor aanpassingen van de Sniederslaan, zoals beoogd is in de Centrumvisie. Om deze reden zijn bovenstaande bedragen hier opgenomen. Met dit krediet kan aansluitend aan de aanpassing van de Markt de voorbereiding starten en kunnen mogelijk een aantal kleine aanpassingen worden uitgevoerd. Indien een aanvullend krediet nodig is zullen we daar op een later moment bij de Raad op terug komen.

Regionale bereikbaarheid Brainport
In de raadsvergadering van 26 september 2023 heeft uw raad ingestemd met de financiering van de Regionale Bekostigingssystematiek Bereikbaarheid Brainport (R23.078). Op basis hiervan zijn in onze begroting 2024-2028 voor het Korte Termijn Maatregelen (KTM Randweg A2) en de opgave Multimodale Knoop Eindhoven Centraal de volgende bijdragen opgenomen:

- 2024: € 381.570,-
- 2025: € 381.570,-
- 2026: € 345.655,-
- 2027: € 345.655,-
- 2028: € 106.924,-

Passend binnen de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling MRE zullen de gelden van de MRE-gemeenten bij elkaar worden gebracht in een Regionaal Bereikbaarheidsfonds MRE. De bijdragen voor het jaar 2024 zullen naar verwachting in Q4 in rekening worden gebracht. Bovengenoemde bijdragen, met uitzondering van de bijdrage 2024 voor KTM Randweg A2 ad € 210.000,-, zijn op dit moment in het meerjarenprogramma 2024-2028 nog als een B-krediet opgenomen. Teneinde de volledige betaling van deze bijdragen in 2024 en volgende jaren mogelijk te maken zullen de betreffende ramingen in de reguliere (meerjaren)begroting 2024-2028 worden opgenomen. De rubricering wijzigt dus van B naar A.

Stand van investeringen 2024

Uitvoering herinrichting N284 😐
Ten laste van het restantkrediet 2024 ad € 326.000,- zijn in 2024 tot op heden enkel geringe advieskosten gebracht tot een bedrag van € 3.000,-. Het restantkrediet ultimo 2024 zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025 en worden ingezet voor de verdere uitwerking van het voorkeursalternatief VKA 2024 inclusief de ruimtelijke gevolgen.

Verkeersvisie Hapert: herinrichting Oude Provincialeweg 🙂
Wegens bodemsanering en grondverbetering ten behoeve van de herinrichting van de Oude Provincialeweg te Hapert is bij de Perspectiefnota 2024 een aanvullend krediet van € 350.000,- beschikbaar gesteld. In Q4 van 2024 worden de laatste asfalteringswerkzaamheden uitgevoerd en zal dit project naar verwachting met een geringe overschrijding van circa € 20.000,- worden afgerond.

Herinrichting Marktgebied Bladel 😐
Voor de realisatie van de functionele buitenruimte van het Gemeenschapshuis aan de Markt is een totale projectbegroting opgesteld van € 1.400.000,-. Ten opzichte van de hiervoor binnen de huidige begroting reeds beschikbare middelen is bij de Perspectiefnota 2024 nog een aanvullende krediet van € 268.000,- beschikbaar gesteld. Met de werkzaamheden zal medio november 2024 worden gestart en de oplevering is voorzien omstreeks mei/juni 2025.

Verbindingsweg en waterbergingsgebied 😐
Voor het aandeel van de gemeente Bladel in de aanleg van een nieuwe verbindingsweg tussen bedrijventerrein De Sleutel en Kleine Hoeve (Reusel) is in 2022 krediet van € 270.000,- beschikbaar gesteld. Met de voorbereiding hiervan is medio 2023 gestart. De uitvoering van de werkzaamheden wacht nog op de benodigde omgevingsplanprocedure. In afwachting daarvan zullen deze kredieten bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Herinrichting Hofplein 🙂
De herinrichting van het Hofplein is in 2024 geheel afgerond. Het restantkrediet 2024 ad € 150.000,- is per saldo met een bedrag van € 8.000,- overschreden en zal bij de jaarrekening 2024 financieel worden afgewikkeld.

Uitvoering verkeersvisie 2023 🙂
Het restantkrediet 2023 ad € 114.000,- voor het uitvoeren van kleinschalige infrastructurele verkeerskundige maatregelen en/of projecten is in 2024 ingezet ten behoeve van het aanpassen van de komgrenzen Netersel en Hoogeloon en kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

Uitvoering verkeersvisie 2024 😐
Het krediet voor de uitvoering van de verkeersvisie 2024 ad € 1.430.000,- is bij de Perspectiefnota 2024 verhoogd met € 200.000,- ten behoeve van het treffen van duurzame verkeersmaatregelen aan de Casterseweg (binnen de bebouwde kom) ter voorkoming van overlast door trillingen en geluid en het beperken van de hoge snelheden ter plaatse. Naast de Casterseweg zijn diverse verkeersprojecten in voorbereiding, waaronder Fons van der Heijdenstraat, Burgemeester Van Woenseldreef en Lemel/Dijkstraat. Het restantkrediet 2024 zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Gepland Groot Onderhoud wegen 2023 🙂
Het restantkrediet 2024 ad € 639.000,- is geheel ingezet voor Klimaatmaatregelen fase 3 (Hoofdstraat, Breestraat en Dijkstraat) Hoogeloon, asfaltonderhoud Dalem en de Pan, Het Bosch Bladel en herinrichting Hemelrijken en Kerkstraat Casteren. Dit krediet kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

Gepland Groot Onderhoud wegen 2024 😐
Voor het gepland groot onderhoud wegen in 2024 is een krediet van € 1.578.000,- beschikbaar gesteld. Dit krediet wordt ingezet voor de afronding van de Klimaatmaatregelen Hoogeloon fase 3, herinrichting Hofplein, meerwerk kruispunt Pius X-straat en het Bosch te Bladel. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Aanpassing omgeving De Vest 😐
Het restantkrediet ultimo 2024 ad € 40.000,- zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025 en worden ingezet voor de herstelkosten van de omgeving na de oplevering van de uitbreiding van basisschool De Vest te Hoogeloon in 2025.

Verbreden fietspaden Cartierheide 😐
Voor een nadere toelichting op dit project wordt verwezen naar raadsmededeling RM24.059. Ten laste van het restantkrediet 2024 ad € 479.000,- zijn dit jaar enkel minimale voorbereidingskosten gebracht. Het restantkrediet 2024 zal bij de jaarrekening worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Verbetering bereikbaarheid bedrijventerrein de Sleutel & Kleine Hoeve 😐
Het restantkrediet 2024 ad € 48.000,- zal nog worden ingezet ten behoeve van de verdere voorbereiding van de aanleg van de verbindingsweg en waterberging Hoeven 26 en de aanpassing van Hallenstraat en Raam-brug. De voorbereiding wordt samen met Reusel-De Mierden verder uitgewerkt richting de uitvoering. Dit restantkrediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Herstructurering Koolbogt Bladel 😐
Voor de herinrichting van de omgeving van de Koolbogt in Bladel is bij de Perspectiefnota 2024 een totaalkrediet van € 1.215.000,- beschikbaar gesteld. Daarnaast is er nog een restantkrediet 2023 ad € 67.000,- wegens voorbereidingskosten. De kosten voor het nieuwe inrichtingsplan inclusief Spieveld zijn geraamd op € 1.800.000,-, waarvan € 500.000,- gedekt kan worden uit het reguliere rioolkrediet en € 85.000,- uit het reguliere groenkrediet. In Q4 2024 zal worden gestart met de werkzaamheden en de oplevering is gepland omstreeks mei 2025.

Vervanging masten en armaturen 2024 😐
De kredieten 2024 voor de vervanging van de openbare verlichting ad resp. € 58.000,- (armaturen) en € 63.000,- (masten) zijn in 2024 voor een bedrag van € 87.000,- ingezet ten behoeve van onderhoud, beheer en vervanging 2024 conform de meerjarig gesloten overeenkomst met Heijmans Wegen B.V. te Eindhoven en de herinrichting van de openbare verlichting Hemelrijken Casteren. De resterende kredieten ad € 34.000,- worden ingezet voor het verlichtingsplan herinrichting Marktgebied Bladel.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
		2024		2025		2026		2027		2028	
Actualisatie salarissen / doorbelasting	s	v	172								
Openbare verlichting	s	n	-22	n	-22	n	-22	n	-22	n	-22
Wegen, straten en pleinen	s	n	-21								
Weginspecties en bluswatervoorziening	s	n	-10		-10		-10		-10		-10
Kapitaallasten	s	v	28								
Diverse structurele mutaties	s	n	-14	n	-1	n	-1	n	-1	n	-1
Mutaties verkeer en vervoer		v	133	n	-33	n	-33	n	-33	n	-33

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Actualisatie salarissen / doorbelasting
De salariskosten en de doorbelasting daarvan zijn geactualiseerd. De actualisatie leidt tot een lagere doorbelasting van salariskosten naar het programma 'Verkeer en Vervoer'.

Openbare verlichting
Als gevolg van de nieuwe aanbesteding stijgen de lasten van elektriciteit structureel met € 22.000,-.

Wegen, straten en pleinen
Door klimaatmaatregelen Hoogeloon en een nadeelcompensatie Netersel zijn extra lasten ad € 75.000,- ontstaan in 2024. Een bedrag van € 55.000 i.v.m. de extra kosten klimaatmaatregelen Hoogeloon wordt doorbelast. Per saldo resteert er een nadeel van € 21.000,-.

Weginspecties en bluswatervoorziening
Voor het uitvoeren van weginspecties en bluswatervoorziening wordt dit budget structureel met € 10.000,- bijgesteld.

Kapitaallasten
Bij de begroting 2025 is de investering 'Verbreden fietspaden Cartierheide' doorgeschoven naar 2025. Hierdoor vallen de kapitaallasten in 2024 vrij.

Latere aanleg inritten KBP (saldo-neutraal)
Voor de latere aanleg van o.a. inritten is een afkoopsom van € 145.000,- ontvangen van het Kempisch Bedrijvenpark. Dit bedrag wordt gestort in de voorziening onderhoud wegen.

Diverse structurele mutaties
Binnen het programma 'Verkeer en vervoer' vinden bijstellingen plaats van diverse structurele budgetten. Dit is onder andere het gevolg van bijstellingen/actualisaties in de budgetten op het gebied van verkeersregelingen en parkeervergunningen.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Lasten					
bestaand beleid	n -68	n -33	n -33	n -33	n -33
meerjarenprogramma 2024-2028		n -6	n -20	n -27	n -26
Totaal Lasten	n -68	n -39	n -53	n -60	n -59
Baten					
bestaand beleid	v 201				
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal baten	v 201				
Exploitatieresultaat	v 133	n -39	n -53	n -60	n -59
Mutaties reserves					
Saldo mutaties meerjarenbegroting	v 133	n -39	n -53	n -60	n -59

(- = nadeel en + = voordeel)

3.4 Economie

Voldoende werkgelegenheid, een toekomstbestendig voorzieningenniveau en zo min mogelijk leegstand. Onderwijs, ondernemers, organisaties en andere overheden in de regio worden betrokken bij veranderingen vanwege hun kennis en ervaring met hun omgeving. Gemeente Bladel en de Kempen zijn een belangrijk onderdeel van Brainport Eindhoven en we hebben ons in hoog tempo samen met het stedelijk gebied ontwikkeld als economische topregio. De groei van de Brainportregio heeft ons gemaakt tot de tweede economie van Nederland. Daar zijn we trots op!

Nieuwe technologieën, verdere digitalisering, maatschappelijk en duurzaam ondernemen, het creëren van een inclusieve arbeidsmarkt en de bereikbaarheid van (economische) toplocaties, zijn allemaal uitdagingen die we enkel het hoofd kunnen bieden door intensief en structureel samen te werken met onderwijs, ondernemers, organisaties en overheden binnen onze regio.

Meerjarenprogramma

Niet van toepassing

Stand van investeringen 2024

Bouwrijp maken perceel Kempisch Bedrijvenpark 🙂
In de raadsvergadering van 27 juni 2024 is een krediet van € 697.000,- beschikbaar gesteld voor het bouwrijp maken van een perceel op het KBP voor onder meer de vestiging van de ambulancepost GGD. De werkzaamheden zijn in september 2024 gestart en verwacht wordt dat de werkzaamheden in Q4 worden afgerond.

Bedrijventerrein KBP inrichting percelen 1.1. en 1.3 😐
De gemeenteraad heeft op 21 september 2023 ingestemd met voorstel R23.058 om een tweetal kavels strategisch aan te kopen op het KBP achter de Subway met het oog daar maatschappelijke voorzieningen te vestigen. Het college heeft in de collegevergadering van 19 december 2023 ingestemd met een prioritering van maatschappelijke voorzieningen. In de prioritering zijn de volgende voorzieningen beoogd in relatie tot de beschikbare ruimte:

- Ambulancepost GGD
- Energyhub ten behoeve van bedrijven op KBP
- Parkeervoorziening ten behoeve van carpool en of bushalte in nabijheid
- Brandweerpost
- Gemeentewerf
- Opslag ten behoeve van verenigingen

Om de planvorming voor de grondexploitatie verder uit te werken is bij de Perspectiefnota 2024 een voorbereidingskrediet van € 85.000,- voor het jaar 2024 beschikbaar gesteld en € 12.000,- voor het jaar 2025.

De voorbereidingskosten worden t.z.t. toegerekend aan de diverse te realiseren voorzieningen. Naar verwachting zullen eerst in Q4 de eerste voorbereidingskosten worden gemaakt. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
		2024		2025		2026		2027		2028	
Actualisatie salarissen / doorbelasting	s	v	95								
Diverse structurele mutaties	s	v	1	v	3	v	3	v	3	v	3
Mutaties economie		v	96	v	3	v	3	v	3	v	3

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Actualisatie salarissen / doorbelasting
De salariskosten en de doorbelasting daarvan zijn geactualiseerd. De actualisatie leidt tot een lagere doorbelasting van salariskosten naar het programma 'Economie'.

Diverse structurele mutaties
Binnen het programma 'Economie' vinden bijstellingen plaats van diverse structurele budgetten.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024		raming 2025		raming 2026		raming 2027		raming 2028	
Lasten										
bestaand beleid	v	98	n	-1	n	-1	n	-1	n	-1
meerjarenprogramma 2024-2028										
Totaal Lasten	v	98	n	-1	n	-1	n	-1	n	-1
Baten										
bestaand beleid	n	-2	v	4	v	4	v	4	v	4
meerjarenprogramma 2024-2028										
Totaal baten	n	-2	v	4	v	4	v	4	v	4
Exploitatieresultaat	v	96	v	3	v	3	v	3	v	3
Mutaties reserves										
Saldo mutaties meerjarenbegroting	v	96	v	3	v	3	v	3	v	3

(- = nadeel en + = voordeel)

3.5 Onderwijs

Goed onderwijs draagt bij aan de inclusie (gaat over het meedoen en erbij horen van mensen met een beperking) en participatie van onze jongeren in de samenleving. Onderwijs draagt er mede aan bij dat jongeren kennis vergaren, weerbaar zijn. Onderwijs helpt op de weg naar zelfstandigheid. Wij streven daarom naar een gevarieerd aanbod van onderwijs op verschillende niveaus.

Meerjarenprogramma

Niet van toepassing

Stand van investeringen 2024

Uitbreiding basisschool en onderwijsleerpakket de Vest Hoogeloon 😐
Voor de uitbreiding van basisschool de Vest en het daarbij behorende onderwijsleerpakket zijn bij de Perspectiefnota 2024 kredieten van resp. € 1.090.000,- en € 98.000,- beschikbaar gesteld. De voorbereidingen zijn medio 2024 gestart en de oplevering is gepland in juni 2025. De uitgaven in 2024 blijven beperkt tot € 400.000,- wegens bouwvoorschotten. Het krediet voor het onderwijsleerpakket zal worden uitgekeerd in mei 2025. De restantkredieten zullen bij de jaarrekening 2024 worden overgeheveld naar het dienstjaar 2025.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
		2024		2025		2026		2027		2028	
Actualisatie salarissen / doorbelasting	s	n	-19								
Leerlingenvervoer	s	n	-100	n	-100	n	-100	n	-100	n	-100
Doordecentralisatie Pius X-College	s	n	-39								
Bijzonder basisonderwijs, huisvesting - NPO middelen	i	n	-16								
Diverse structurele mutaties	s	n	-9	n	-8	n	-8	n	-8	n	-8
Mutaties onderwijs		n	-183	n	-108	n	-108	n	-108	n	-108

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Actualisatie salarissen / doorbelasting
De kosten op het gebied van onderwijs worden bijgesteld met € 19.000,-.

Leerlingenvervoer
Onder bepaalde voorwaarden kunnen ouders van leerlingen aanspraak maken op de bekostiging van de vervoerskosten van en naar school. De afgelopen jaren is een stijging te zien van enerzijds de kosten van het vervoer en anderzijds een stijging van het aantal leerlingen dat gebruik maakt van de voorziening. Bijstelling van het huidige budget met € 100.000 is daarom noodzakelijk.

Doordecentralisatie Pius X-College
Op grond van de geldende overeenkomst met het bestuur van het Pius X-college dienen de gedecentraliseerde rijksmiddelen voor onderwijshuisvesting doorbetaald te worden aan die school. Op basis van de mei- en septembercirculaire wordt de doorbetaling aan Pius X-college geactualiseerd. Dit leidt in 2024 tot een nadeel van € 39.000,- binnen dit programma.

NPO middelen
De gemeente heeft in de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 een specifieke uitkering van de Rijksoverheid ten behoeve van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) ontvangen. Het budget is ingezet om onderwijsvertragingen in te halen die kinderen opliepen tijdens de coronapandemie. De maatregelen worden in samenwerking met onderwijspartners en andere lokale partijen genomen. De maatregelen sluiten aan bij de behoeften van de kinderen in de gemeente en bij de interventies die de scholen al nemen. Deze bijdragen zijn doorbetaald voor een hoger bedrag van € 16.000 dan geraamd.

Diverse structurele mutaties
Binnen dit programma vinden bijstellingen plaats van diverse structurele budgetten op het gebied van onderwijs.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Lasten					
bestaand beleid	n -380	n -108	n -108	n -108	n -108
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal Lasten	n -380	n -108	n -108	n -108	n -108
Baten					
bestaand beleid	v 197				
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal baten	v 197				
Exploitatieresultaat	n -183	n -108	n -108	n -108	n -108
Mutaties reserves					
Saldo mutaties meerjarenbegroting	n -183	n -108	n -108	n -108	n -108

(- = nadeel en + = voordeel)

3.6 Sport, cultuur en recreatie

Bladelse inwoners zijn tevreden over de voorzieningen in de eigen woonomgeving op het gebied van sport, cultuur en recreatie, ze zijn tevreden over de mate waarin ze maatschappelijk kunnen participeren hierin en ze nemen in toenemende mate verantwoordelijkheid voor hun eigen leefomgeving.

Binnen het hoofdtaakveld sport, cultuur en recreatie worden activiteiten ontplooid die bijdragen aan het gewenste imago en aan de promotie van onze gemeente en activiteiten gericht op een recreatieve, gezonde en educatieve tijdbesteding van inwoners en bezoekers van onze gemeente. Hierbij gaan we uit van de eigen kracht van inwoners en participatie en betrokkenheid hierbij van maatschappelijke organisaties en netwerken. De gemeente heeft hierbij de regierol.

Meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
		2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027	2028
A	Correctie huurinkomsten binnenzwembad o.b.v. scenariokeuze 3: met recreatiewater, incl. buitenzwemoptie								-775	-791	-791
	totaal lasten sport, cultuur en recreatie								**-775**	**-791**	**-791**

Toelichting meerjarenprogramma

Correctie huurinkomsten binnenzwembad o.b.v. scenariokeuze 3 incl. buitenzwemoptie
In de raadsvergadering van 12 september 2024 heeft de raad kennisgenomen van de drie scenariokeuzes voor het binnenzwembad (R24.061). De raad heeft voorkeur uitgesproken voor een binnenzwembad zoals scenario 3 met recreatiewater en recreatie-elementen voor de doelgroep gezinnen en jongeren, en daarnaast ook buitenzwemopties uit te werken. Voorgaande wordt uitgewerkt tot een schetsontwerp met programma van eisen en exploitatiebegroting met risicoparagraaf.

In de begroting 2025 is in het meerjarenprogramma voor de multifunctionele accommodatie met binnenzwembad rekening gehouden met een totale investering van € 18 mln. Daarbij is rekening gehouden dat de daaruit voortvloeiende kapitaallasten worden opgevangen door kostendekkende huur. Daarnaast is rekening gehouden met een exploitatiebijdrage subsidie van € 225.000,- per jaar. In raadsvoorstel R24.061 wordt op opgemerkt dat een kostendekkende huur voor het zwembad niet reeel is aangezien de eigenaarslasten (kapitaallasten en onderhoudslasten eigenaar) het exploitatieresultaat met inbegrip van de exploitatiesubsidie van € 225.000,- in alle drie de scenario's verre overschrijden. Daarom wordt voorgesteld de ramingen in het meerjarenprogramma te actualiseren op basis van het voorkeursscenario 3 incl. buitenzwemoptie. Voor de totale investering van € 18 mln. worden dan de kostendekkende huurinkomsten gecorrigeerd en op 'PM' gezet. Dit leidt tot een budgettair nadeel van € 775.000,- in 2026 en € 791.000,- vanaf 2027.

Stand van investeringen 2024

Traject kunstgrasvelden Bladel en Hapert
Voor de aanleg van 3 kunstgrastrajecten in Bladel en Hapert is in 2023 een totaalkrediet van € 2.100.000,- beschikbaar gesteld. De realisatie heeft plaatsgevonden in het 2e halfjaar 2023. Bij de jaarrekening 2023 is een bedrag van € 340.000,- inclusief BTW overgebracht naar het dienstjaar 2024 ten behoeve van de oplevering en afrekening van de kunstgrasvelden en de nieuwe sportveldverlichting op de betreffende sportparken. In 2024 is de sportveldverlichting en overige kosten afgerekend voor een bedrag van € 81.000,-. In Q4 wordt de afrekening van de kunstgrasvelden verwacht voor een

bedrag van circa € 180.000,-. Naar verwachting kan dit restantkrediet met een totaalbedrag van circa € 261.000,- worden afgerond bij de jaarrekening 2024.

Verduurzaming en vervanging installaties gemeentelijke gebouwen 😐
De afgelopen jaren zijn diverse kredieten beschikbaar gesteld voor de verduurzaming, renovaties en de vervanging van technische installaties van de gemeentelijke gebouwen. Een aantal van deze investeringen hebben door zowel interne als externe oorzaken de nodige vertraging opgelopen. De uitvoering hiervan is afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming en nadere prioritering van werkzaamheden binnen het gemeentelijk gebouwenbeheer als gevolg van de huidige personele bezetting. Op dit moment resteren voor de betreffende projecten onderstaande (restant)kredieten met bijbehorende resterende ramingen voor SPUK-uitkeringen. Deze kredieten zullen in afwachting van nadere besluitvorming worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Investering	**Restant krediet 2024**	**SPUK uitkering**
Renovatie dak KV Klimroos sportpark De Roetwijer	€ 14.000,-	
Vervanging installaties tennis/korfbal De Lemelvelden	€ 37.000,-	€ 5.000,-
Vervanging installaties sporthal Eureka	€ 152.000,-	€ 21.000,-
Vervanging installaties korfbal Klimroos De Roetwijer	€ 53.000,-	
Verduurzaming sportpark De Lemelvelden	€ 184.000,-	€ 26.000,-
Verduurzaming sportpark De Roetwijer	€ 31.000,-	
Verduurzaming sporthal Eureka (i.v.m. MFA)	€ 277.000,-	€ 39.000,-
Totaal	**€ 748.000,-**	**€ 91.000,-**

Herinrichting sportpark Casteren & fusie korfbalvereniging Hapert-Hoogeloon 😐
Voor de herontwikkeling van sportpark Casteren is een totaalkrediet van (afgerond) € 1.614.000,- beschikbaar gesteld. Voor de nieuwbouw en verbouw ten behoeve van de fusie korfbalvereniging Hapert-Hoogeloon is een totaalkrediet van € 1.210.000,- beschikbaar gesteld. Voor zowel de nieuwbouw van het onderkomen van de nieuwe korfbalvereniging KVC te Hapert als voor de nieuwbouw van het onderkomen van vv Casteren heeft medio 2024 een aanbesteding plaatsgevonden. Met beide winnende aannemers is een bouwteamovereenkomst gesloten. Met vereniging, architect, gemeente én aannemer worden eind 2024 aan de hand van de inschrijfbegroting de plannen gefinetuned. In bouwteamverband wordt onderzocht of en in welke mate onderdelen via zelfwerkzaamheid onder verantwoordelijkheid van de aannemer door de vereniging kunnen worden uitgevoerd. Tevens wordt bezien of andere invullingen de kosten kunnen drukken zonder afbreuk te doen aan kwaliteit en functionaliteit. Zodra die exercitie is afgerond is duidelijk welke kosten resteren voor de gemeente en welke voor de vereniging. Op basis daarvan wordt met de aannemer(s) een aanneemovereenkomst (= definitieve opdracht) gesloten en kan uitvoering worden opgestart. Uitgaven anders dan advieskosten hebben zich zodoende in 2024 nog niet voorgedaan. Deze zullen in 2025 plaatsvinden. In beide gevallen is het streven medio 2025 op te leveren.

Uitvoeringsplan Sportpark Smagtenbocht Egyptische Poort 😐
In de raadsvergadering van 21 maart 2024 is een krediet van (afgerond) € 3.019.000,- beschikbaar gesteld voor de nieuwbouw van kleedlokalen voor voetbal/korfbal/handbal/volleybal met een gezamenlijke kantine, waarvan € 1.307.000,- ter voorfinanciering van de gezamenlijke kantine. Hierna is

voortvarend begonnen met het proces wat moet leiden tot daadwerkelijke realisatie: onderzoeken, functioneel en technisch programma van eisen, aanbesteding, vergunning en bouw. Dat geldt zowel voor het sportcomplex als voor het totale sportpark. Werkzaamheden kunnen gedeeltelijk parallel aan elkaar lopen. Voor beide trajecten is een planning gemaakt. De doorlooptijd van het sportcomplex is ingeschat op 1,5 jaar met een streefdatum oplevering 1-8-2025, voor het totale sportpark ruim 3 jaar met een streefdatum oplevering 1-6-2027. Het krediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Vervanging veldafrastering en hekwerken sportvelden 😐
Bij de Perspectiefnota 2024 is met ingang van 2024 een jaarlijks krediet beschikbaar van € 15.000,- voor de vervanging van veldafrastering en bestaande hekwerken rondom de sportvelden. Geconstateerd is dat we stapsgewijs de (vanuit de bond verplichte) leunhekwerken rondom de hoofdvelden moeten gaan vervangen. Deze zijn veelal 50 jaar of ouder. We zijn voornemens om het hoofdveld van vv Netersel grondig te renoveren. Bij die exercitie zal tevens worden geïnvesteerd in drainage, beregening en nieuwe opstallen zoals goals, ballenvangers én leunhekwerk. Op grond van het bepaalde in ons sportbeleid komen de kosten van een nieuw leunhekwerk voor rekening van de gemeente. Q4 2024 is het wachten op de offerte voor de totale aanpak, waaronder het leunhekwerk. Totale renovatie hoofdveld inclusief vervangen leunhekwerk zal voorjaar 2025 plaatsvinden.

Uitvoering groenstructuurplan 2023 🙂
Voor de uitvoering van het groenstructuurplan is in 2023 een geactualiseerd krediet van € 150.000,- beschikbaar gesteld. Het restantkrediet ad € 86.000,- zal in 2024 worden ingezet voor het inrichten van plantvakken Hofplein Bladel, het verfraaien van groeiplaatsen monumentale bomen en de afronding van de groenvoorziening de Hoeve in Netersel. Het krediet zal naar verwachting bij de jaarrekening 2024 kunnen worden afgewikkeld.

Vervanging openbaar groen 2023 🙂
Het restantkrediet 2023 ad € 133.000,- is in 2024 ingezet voor plantvakken Hofplein Bladel, diverse overige aanplantwerkzaamheden binnen de gemeente en groenplan klimaatmaatregelen Hoogeloon. Het krediet zal naar verwachting bij de jaarrekening 2024 kunnen worden afgewikkeld.

Uitvoering groenstructuurplan 2024 & vervanging openbaar groen 2024 😐
Voor de uitvoering van het groenstructuurplan en de vervanging van openbaar groen zijn in 2024 kredieten van resp. € 150.000,- en € 260.000,- beschikbaar gesteld. Deze kredieten zullen worden ingezet voor groenvoorzieningen in het Centrum Bladel en de Koolbogt, Hoofdstraat Hoogeloon, aanpak renovatievakken en rooien en planten van bomen op diverse locaties binnen de gemeente.

Vervanging speeltoestellen 2022 🙂
Het restantkrediet 2022 ad € 5.000,- is in 2024 ingezet voor speeltoestellen in de Vogelwikke en het Hofveld te Bladel. Het krediet kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

Vervanging speeltoestellen 2024 🙂
Het krediet 2024 ad € 88.000,- is deels ingezet voor de vervanging van speeltoestellen in de Doornekker Bladel, Kerkeneind Casteren en speeltoestellen in Hapert. Het krediet zal naar verwachting bij de jaarrekening 2024 kunnen worden afgewikkeld.

Aankoop beemdstraat / groene Long 🙂
Een perceel grond aan de Beemstraat te Bladel ten behoeve van plan De Groene Long is bij de Najaarsnota 2023 een krediet geraamd van € 72.000,-. Deze kredieten zijn bij de jaarrekening 2023

overgebracht naar het dienstjaar 2024. In 2024 is de aankoop van het perceel aan de Beemdstraat te Bladel gerealiseerd voor een bedrag van € 74.000,-.

Renovatie LUWA-toren Bladel 😐
Voor de renovatie van de LUWA-toren is in 2024 een krediet van € 50.000,- beschikbaar gesteld. De uitvoering van de benodigde maatregelen is afhankelijk van de uiteindelijke keuze voor de locatie van deze toren in relatie met de ontwikkelingen rondom het uitvoeringsplan Egyptische Poort. Het krediet zal naar verwachting bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
		2024		2025		2026		2027		2028	
Waterlossingen en sloten	s	n	-28								
Openbaar groen	s	n	-24								
Kapitaallasten	s	v	351								
Onderhoud sportvelden	s	n	-137	n	-149	n	-166	n	-174	n	-194
Exploitatie sportverenigingen en -hallen	s	n	-34	n	-12	n	-12	n	-12	n	-12
SPUK Stimulering Sport	s	v	162	v	25	v	25	v	25	v	25
Gebouwlijke voorziening bij molen te Hapert	i	n	-20								
Diverse structurele mutaties	s	n	-27	n	-18	n	-21	n	-21	n	-21
Mutaties sport, cultuur en recreatie		v	243	n	-154	n	-174	n	-182	n	-202

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Waterlossingen en sloten
Door extra onderhoud duikers en sloten i.v.m. wateroverlast in de eerste helft van dit jaar stijgen de lasten met ca. € 28.000,- in 2024.

Openbaar groen
Extra calamiteiten en stormschades tot en met het derde kwartaal leiden tot hogere lasten van ca. € 24.000,- in 2024.

Kapitaallasten
Bij de begroting 2025 is een deel van de investering van het nieuwe binnenzwembad doorgeschoven naar 2025. Hierdoor vallen de kapitaallasten in 2024 vrij.

Onderhoud sportvelden
De in 2022 gesloten basisovereenkomst met aannemersbedrijf Van Wijlen B.V. voor het onderhoud van de sportvelden is voor de jaren 2024 t/m 2028 geactualiseerd en geïndexeerd. Als gevolg hiervan stijgen de onderhoudslasten (incl. SPUK-uitkeringen) per saldo met gemiddeld € 125.000,- per jaar. Daarnaast worden op basis van een recente aanbesteding de kosten voor het onderhoud van de nieuwe kunstgrasvelden geraamd op gemiddeld € 12.000,- per jaar met ingang van het jaar 2025.

Exploitatie sportverenigingen en -hallen
Er vinden diverse bijstellingen plaats in exploitatieposten van diverse sportverenigingen en sporthallen.

SPUK Stimulering Sport
Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die hen in

rekening wordt gebracht voor investeringen in sport niet meer in aftrek brengen. Dit leidt tot een btw-nadeel voor gemeenten. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren, kunnen gemeenten sinds die datum gebruikmaken van de regeling Specifieke Uitkering Stimulering Sport. Middels deze regeling worden gemeenten gecompenseerd voor het btw-nadeel dat zij ondervinden door het vervallen van de btw-aftrek. De uitkering is geactualiseerd op basis van de voorlopige beschikking 2024, wat leidt tot een structureel voordeel van ca. € 25.000,-. Daarnaast valt de SPUK-uitkering uit 2023 ca. € 137.000,- hoger uit dan verwacht. Dit is het gevolg van een hoger uitkeringspercentage bij de definitieve beschikking t.o.v. de aanvraag.

Gebouwelijke voorziening bij molen te Hapert
Bij de Perspectiefnota 2024 werd ten behoeve van een bescheiden onderkomen bij de Hapertse molen een budget van € 25.000,- beschikbaar gesteld. Nadere uitwerking van het idee om met het plan meerdere ambities te bedienen en de voorziening onderscheidend maar dienstbaar aan het naastgelegen monument in het landschap in te passen, maakt dat het budget niet toereikend is voor zowel onderkomen als het landschappelijk integreren. Voor een kostendekkend totaalplan wordt aanvullend een bedrag van € 20.000,- gevraagd.

Diverse structurele mutaties
Binnen het programma 'Sport, cultuur en recreatie' vinden bijstellingen plaats van diverse structurele budgetten. Dit is onder andere het gevolg van bijstellingen/actualisaties in de budgetten op het gebied van de bibliotheek, vormings- en ontwikkelingswerk, zwembad de Smagtenbocht, kunst en cultuurhistorie en beheer evenemententerreinen.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Lasten					
bestaand beleid	v 63	n -204	n -191	n -199	n -219
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal Lasten	v 63	n -204	n -191	n -199	n -219
Baten					
bestaand beleid	v 180	v 50	v 17	v 17	v 17
meerjarenprogramma 2024-2028			n -775	n -791	n -791
Totaal baten	v 180	v 50	n -758	n -774	n -774
Exploitatieresultaat	v 243	n -154	n -949	n -973	n -993
Mutaties reserves					
Saldo mutaties meerjarenbegroting	v 243	n -154	n -949	n -973	n -993

(- = nadeel en + = voordeel)

3.7 Sociaal domein

Iedereen, ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, fysieke of economische situatie, neemt als volwaardig lid deel aan de samenleving. Aan mensen voor wie zelfredzaamheid en meedoen niet vanzelfsprekend is, wordt ondersteuning geboden.
Als gemeente dragen we hier onder meer aan bij door uitvoering van de participatiewet, WMO en jeugdwet. Daarbij werken we samen met onder andere vrijwilligersorganisaties, de jeugdcoach, mantelzorgondersteuner en ouderenconsulent. Daarnaast hebben we een subsidie jaarprogramma.

Meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
		2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027	2028
A	Inspiratiepunt Visit Bladel	-237					-15	-30	-29	-29	-28
	totaal lasten sociaal domein	**-237**					**-15**	**-30**	**-29**	**-29**	**-28**

Inspiratiepunt Visit Bladel
In raadsmededeling RM24.062 is uw raad geïnformeerd over de realisatie en het ontwerp van het inspiratiepunt Visit Bladel. Het inspiratiepunt krijgt een plek in het nieuwe gemeenschapscentrum BRUIS. In deze raadmededeling is medegedeeld dat de financiële verwerking plaats zal vinden in de Najaarsnota 2024. Op dat moment werd nog rekening gehouden met kostprijsverhogende btw. Echter kan de btw middels de btw-aangifte worden teruggevraagd, waardoor het krediet lager is dan vermeld in raadsmededeling RM24.062.

Stand van investeringen 2024

Realisatie MFA Hart van Hapert
Eind 2023 is met een raadsmededeling eindverslag gedaan van het project MFA Hart van Hapert. Bij de jaarrekening 2023 is een bedrag van € 181.000,- overgebracht naar het dienstjaar 2024 voor voorgefinancierde en nog niet afgeronde zaken. In Q4 worden de laatste afrekeningen met de aannemer verwacht. Het resterende krediet zal dan ook bij de jaarrekening 2024 kunnen worden afgewikkeld.

Realisatie Gemeenschapshuis aan de Markt
De gemeenteraad heeft op 10 februari 2022 het krediet beschikbaar gesteld ten behoeve van het project Gemeenschapshuis aan de Markt. De gemeenteraad heeft op 5 juli 2023, vanwege de gestegen bouwkosten, middels de perspectiefnota 2023 een aanvullend krediet beschikbaar gesteld voor dit project. Bij de jaarrekening 2023 zijn de restantkredieten 2023 ad € 11.069.000,- overgebracht naar het dienstjaar 2024. De realisatie van het beoogde Gemeenschapshuis aan de Markt verloopt volgens planning. Oplevering zal plaatsvinden in het najaar van 2024. De restantkredieten ultimo 2024 zullen zo nodig worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
			2024		2025		2026		2027		2028
Gemeentelijk minimabeleid	s	n	-30	n	-21	n	-21	n	-21	n	-21
Programmakosten GRSK: Jeugd	s	n	-711								
Programmakosten Kempenplus / bijstandsuitkering	s	v	14	v	53	v	163	v	199	v	199
Gehandicaptenbeleid	s	v	31								
Garantiebanenproject Bladel	s	v	23								
Gemeenschapshuizen / MFA's	s	n	-117	n	-90	n	-90	n	-90	n	-90
Opvang Oekrainers	i	v	679								
Diverse structurele mutaties	s	n	-24	n	-15	n	-6	v	4	v	26
Mutaties sociaal domein		n	-135	n	-73	v	46	v	92	v	114

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Gemeentelijk minimabeleid
Op basis van de uitgaven in 2021 tot en met 2023 wordt het budget kwijtschelding gemeentelijke belastingen structureel bijgesteld met € 21.000,-. Daarnaast is in 2024 een bedrag van € 9.000,- afgezonderd voor alleenverdienersproblematiek. De gemeente ontvangt hiervoor compensatie via de algemene uitkering.

Programmakosten GRSK: Jeugd
De programmakosten voor Jeugd stijgen op basis van de 2e Marap 2024 van de GRSK. Programmakosten zijn kosten van gemeenten die te herleiden zijn tot een cliënt c.q. een inwoner van de gemeente. Hierna volgen de belangrijkste ontwikkelingen. Ten eerste stijgen de kosten voor jeugdhulp begeleiding. In deze categorie was voorheen de 50j08 de meest ingezette zorgvorm. Nu is dat de 50ZLI (Zelfstandig leven Jeugd – individueel). De 50ZLI is gemiddeld ongeveer € 90,- per maand duurder én het gemiddeld aantal maanden met zorg is per jaar van 7 naar 8 gestegen als gevolg van een duurdere ingezette zorgvorm en stijging van het gemiddeld aantal maanden met zorg. Daarnaast stijgen de kosten voor jeugdhulp behandeling als gevolg van een toename van de voorzieningen binnen deze kostensoort. Als derde stijgen de kosten voor Jeugdhulp Crisis/LTA/GGZ met verblijf. Het gaat hier om een klein maar des te noodzakelijker deel van het aanbod van jeugdhulp. Deze kosten stijgen ten gevolge van een hoger definitief indexatiepercentage en een groei van het aantal cliënten met een langere beschikking en relatief duurdere zorg. Tevens wordt de begroting incidenteel bijgeraamd op het gebied van ‘gesloten plaatsing’ vanwege het feit dat er onlangs één beschikking is afgegeven voor een jeugdige voor een langere periode. Als laatste stijgen de kosten voor jeugdbescherming als gevolg van een stijging van het aantal cliënten. Met ingang van 2022 is het aantal cliënten afgenomen t.o.v. 2021, de reden hiervan is het woonplaatsbeginsel. In 2023 lijkt het aantal te stabiliseren maar in 2024 is het aantal cliënten gestegen. Daarom wordt de begroting incidenteel bijgeraamd. Het betreft ondertoezichtstellingen met een maandelijks bedrag per client ad. € 1.191,- en over het algemeen betreft het langdurige trajecten.

Kempenplus / bijstandsuitkering
Als gevolg van de definitieve beschikking bijstandsuitkering 2024, de voorlopige beschikking bijstandsuitkering 2025 en actualisatie van de kosten vindt bijstelling plaats.

Gehandicaptenbeleid
In 2024 is sprake van een lagere subsidie conform het welzijnsplan voor De Hooiberg Bladel en enkele terugbetalingen van subsidies 2024. In totaal betreft dit een voordeel van € 31.000,-.

Garantiebanenproject Bladel
De geraamde salariskosten en daarmee samenhangende loonkostensubsidie voor garantiebanen zijn geactualiseerd. In 2024 leidt dit per saldo tot een voordeel van € 23.000,-.

Gemeenschapshuizen / MFA's
De lasten van de gemeenschapshuizen / MFA's stijgen in 2024 per saldo met circa € 117.000,-. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:
- hogere onderhoudskosten Den Herd Bladel € 22.000,-
- hogere kosten belastingen en gas- en elektriciteitsverbruik Den Tref Hapert € 75.000,-
- hogere lasten diverse MFA's en gemeenschapshuizen € 20.000.

De hogere kosten voor Den Tref Hapert zijn gerelateerd aan de opvang van Oekraïense vluchtelingen. De gemeente wordt hiervoor gecompenseerd (zie toelichting hieronder: Opvang Oekraïners).

In structurele zin stijgen deze lasten met circa € 90.000,- vanwege hogere exploitatielasten MFA Hapert € 62.000,- en hogere huurlasten D'n Aord Casteren € 28.000,-.

Voor de uitbreiding en aanpassing van gemeenschapshuis Casteren is bij de Perspectiefnota 2024 structureel € 10.000,- geraamd vanwege extra verschuldigde huur. De huur van het gemeenschapshuis zal toenemen omdat de eigenaar (Woningstichting De Zaligheden) de kapitaallasten van de investeringen, één op één zal verdisconteren in de huurprijs. De extra huurlasten bij een investering van € 230.000 bedragen ca. € 35.000 per jaar. Over de omvang van de definitieve investering moet nog onderhandeld worden. Op voorhand is echter duidelijk dat de gevraagde extra middelen niet toereikend zullen zijn om de financiële gevolgen van de plannen met het gemeenschapshuis volledig te bekostigen. Aanvullend op het bij de Perspectiefnota beschikbaar gestelde budget wordt een bedrag van € 25.000,- nodig geacht.

Opvang Oekraïners
Op verschillende plekken in de gemeente Bladel worden Oekraïense vluchtelingen opgevangen. Sinds begin maart 2024 is daar in de gemeente Bladel een opvanglocatie bijgekomen, namelijk het voormalige gemeenschapshuis Den Tref te Hapert. Hier kunnen 60 Oekraïense vluchtelingen worden opgevangen. De locatie is 2 jaar beschikbaar. Om gevluchte Oekraïners een goede opvang te bieden, krijgen gemeenten in Nederland een vergoeding van het Rijk. Voor de vergoeding geldt vanaf 1 januari dit jaar € 61,- per dag per opvangplek. De gemeente heeft de recent de beschikking voor de rijksbijdrage Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne ontvangen. In combinatie met de actualisatie van de kosten leidt dit tot een voordeel van ca. € 679.000,- met betrekking tot de opvang van Oekraïners. Hiervan is € 75.000,- dekking voor de hogere kosten belastingen en gas- en elektriciteitsverbruik Den Tref in Hapert.

Diverse structurele mutaties
Binnen het programma 'Sociaal Domein' vinden bijstellingen plaats van diverse structurele budgetten. Dit is onder andere het gevolg van bijstellingen/actualisaties in de budgetten op het gebied van armoedebestrijding, vluchtelingenhulp- en opvang, kinderopvang, diverse taken in het kader van Wmo, ouderenbeleid, mantelzorgondersteuning en jeugd- en jongerenwerk.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht "Wat het mag kosten?"

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024		raming 2025		raming 2026		raming 2027		raming 2028	
Lasten										
bestaand beleid	n	-858	n	-415	n	-296	n	-250	n	-228
meerjarenprogramma 2024-2028	n	-15	n	-30	n	-29	n	-29	n	-28
Totaal Lasten	n	-873	n	-445	n	-325	n	-279	n	-256
Baten										
bestaand beleid	v	725	v	342	v	342	v	342	v	342
meerjarenprogramma 2024-2028										
Totaal baten	v	725	v	342	v	342	v	342	v	342
Exploitatieresultaat	n	-148	n	-103	v	17	v	63	v	86
Mutaties reserves										
Saldo mutaties meerjarenbegroting	n	-148	n	-103	v	17	v	63	v	86

(- = nadeel en + = voordeel)

3.8 Volksgezondheid en milieu

Elke burger krijgt een gelijke kans op een gezond leven, ongeacht zijn sociaal economische status. Het leefmilieu in onze gemeente is gezond. Als gemeente willen we een gezond leefmilieu en in het bijzonder de zorg voor milieu, reiniging, afvalstoffenverwijdering en riolering bevorderen en in stand houden. Uitgangspunt is dat de vervuiler betaalt.

Meerjarenprogramma

Niet van toepassing

Stand van investeringen 2024

Uitvoering GRP 2022
Het restantkrediet 2022 ad € 831.000,- is ingezet voor de Klimaatmaatregelen Hoogeloon fase 3, herinrichting Oude Provincialeweg Hapert en rioolaanpassingen Valensplein Hoogeloon. Dit krediet kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

Uitvoering GRP 2023
Voor de uitvoering van het GRP 2023 is een restantkrediet beschikbaar van € 1.550.000,-. Dit krediet zal in 2024 worden ingezet voor de Klimaatmaatregelen Hoogeloon fase 3, herinrichting Oude Provincialeweg Hapert en rioolaanpassingen Valensplein Hoogeloon. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Het restantkrediet klimaatmaatregelen GRP 2023 ad € 503.000,- is in 2024 ingezet voor diverse projecten in Hoogeloon, Casteren en het Ronsel in Hapert en zal naar verwachting bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

Uitvoering GRP 2024
Voor de uitvoering van het GRP 2024 is een krediet beschikbaar van € 1.559.000,-. Dit krediet zal worden ingezet voor de projecten Hemelrijken, Dorpsstraat en Kerkstraat te Casteren en Hoofdstraat, Breestraat en Dijkstraat Hoogeloon. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025. Het krediet voor klimaatmaatregelen 2024 ad € 805.000,- is deels ingezet het oplossen van de waterproblematiek op het KBP en zal verder worden ingezet voor het project Laaibeemden en Dorpsplein, het afkoppelen van woningen Kerkstraat Casteren en aanleg klimaatbuffers in Casteren. Voor deze projecten is in 2024 een subsidie van € 273.000,- ontvangen in het kader van de impulsregeling klimaatadaptatie. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025. Het krediet voor de vervanging van gemalen 2024 ad € 80.000,- zal geheel worden overgebracht naar het dienstjaar 2025. In 2024 vindt de laatste inspectieronde plaats voor de vervanging van rioolgemalen. De hieruit voortvloeiende vervangingen zullen plaatsvinden in 2025.

Voorbereiding realisatie nieuwbouw GGD
Voor de realisatie van de nieuwbouw GGD op het Kempisch Bedrijvenpark is bij de Perspectiefnota 2024 een voorbereidingskrediet van € 132.000,- geraamd. De verwachting is dat in Q4 de eerste kosten gemaakt zullen worden. Bij de jaarrekening 2024 zal worden bezien of een restantkrediet nog overgebracht dient te worden naar het dienstjaar 2025.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
		2024		2025		2026		2027		2028	
Actualisatie salarissen / doorbelasting	s	v	150								
Bijdrage GGD	s	v	36								
Afvalinzaming	s	n	-90								
Uitvoering duurzaamheid	i	v	100	n	-100						
Diverse structurele mutaties	s	v	17	v	8	v	9	v	9	v	9
Mutaties volksgezondheid		v	213	n	-92	v	9	v	9	v	9

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Actualisatie salarissen / doorbelasting
De salariskosten en de doorbelasting daarvan zijn geactualiseerd. De actualisatie leidt tot een lagere doorbelasting van salariskosten naar het programma 'Volksgezondheid en milieu'.

Bijdrage GGD
De lasten dalen in 2024 per saldo met ca. € 36.000,- vanwege een lagere bijdrage aan de GGD op basis van de 1e wijziging 2024 GGD.

Afvalinzameling
Met betrekking tot afvalinzameling is in 2024 sprake van de volgende financiële mutaties:
- hogere perceptiekosten inning afvalstoffenheffing en onderhoud ondergrondse containers: € 16.000,-
- lagere vergoeding inzameling openbare prullenbakken: € 15.000,-
- hogere inzamelingskosten GFT: € 48.000,-
- hogere inzamelingskosten PMD: € 30.000,-
- hogere opbrengsten oud papier: € 20.000,-
- hogere vergoeding inzameling kleding: € 2.000,-
- lagere kosten regeling garantieprijs verenigingen: € 8.000,-
- per saldo hogere kosten milieustraat: € 93.000,-

Als gevolg van deze financiële mutaties, per saldo hogere lasten van € 172.000, zal een maximaal bedrag van € 82.000,- ten laste kunnen worden gebracht van de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing. Het resterende bedrag ad € 90.000,- komt ten laste van het begrotingsresultaat 2024.

Riolering en waterzuivering (saldo-neutraal)
De lasten met betrekking tot riolering en waterzuivering stijgen in 2024 met € 38.000,- als gevolg van hogere elektriciteitskosten, hogere kosten onderhoud vrij verval riolering en ondersteuning databeheer. Daarnaast is sprake van lagere opbrengsten rioolheffing voor een bedrag van € 85.000,- wegens leegstand van woningen en bedrijfsgebouwen. Per saldo zal een bedrag van € 120.000,- ten laste worden gebracht van de voorziening egalisatie riolering.

Uitvoering duurzaamheid
Om de ruimtelijke kwaliteit van het landschap te verbeteren en het opwekken van duurzame energie te bevorderen is de bestaande reserve ‘ruimtelijke kwaliteit buitengebied’ verbreed en is een nieuwe reserve ‘duurzaamheid’ ingesteld. In 2022 is aan Windpark de Pals B.V. een bedrag van € 133.000,- in rekening gebracht wegens leges omgevingsvergunning met betrekking tot het windpark de Pals.

Deze nota is tot op heden nog niet voldaan in afwachting van de ontwikkelingen na uitkomsten van de beroepsprocedure tegen de komst van het windpark de Pals. In verband hiermee zullen de in 2024 geraamde en samenhangende opbrengsten en uitgaven vanuit het windfonds en het landschapsfonds windpark de Pals worden doorgeschoven naar 2025. De hiervoor genoemde mutaties met betrekking tot lasten en baten worden verrekend met de reserve duurzaamheid.

Klimaat- en energiebeleid (saldo-neutraal)
In 2024 en 2025 ontvangt de gemeente extra rijksmiddelen (CDOKE) voor klimaat- en energiebeleid naar aanleiding van een herziene beschikking voor een totaalbedrag van € 403.000,-. Voor ditzelfde bedrag wordt ook een uitvoeringsbudget geraamd, waardoor dit saldo-neutraal in de begroting wordt opgenomen.

Diverse structurele mutaties
Binnen het programma 'Volksgezondheid en milieu' vinden bijstellingen plaats van diverse structurele budgetten. Dit is onder andere het gevolg van bijstellingen/actualisaties in de budgetten op het gebied van basisgezondheidszorg, milieubeheer, transitie landelijk gebied en digitaliseren bouwvergunningen.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Lasten					
bestaand beleid	v 256	n -309	n -6	n -6	n -6
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal Lasten	v 256	n -309	n -6	n -6	n -6
Baten					
bestaand beleid	n -43	v 217	v 15	v 15	v 15
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal baten	n -43	v 217	v 15	v 15	v 15
Exploitatieresultaat	v 213	n -92	v 9	v 9	v 9
Mutaties reserves					
Saldo mutaties meerjarenbegroting	v 213	n -92	v 9	v 9	v 9

(- = nadeel en + = voordeel)

3.9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing

Het is prettig wonen en verblijven in de gemeente Bladel. De bevolking laat zien dat zij wil komen tot een duurzame samenleving. Met volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing richten we ons op het planmatig inrichten van de leefruimte, waarbij rekening wordt gehouden met individuele en gemeenschappelijke belangen. Wij realiseren voldoende woningen afgestemd op de behoefte. De gemeente heeft daarin de regiefunctie. Zowel in de bestaande- als in de nieuwbouw. Wij werken aan een goed woon- en leefklimaat voor onze inwoners, waarbij het kernbegrip duurzaamheid leidend is. Verzoeken om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen benaderen wij volgens het 'ja, tenzij principe'. Wij bewaken, behouden en verbeteren de kwaliteit van de bebouwde omgeving.
Wij beheren de openbare ruimte volgens de kernbegrippen veilig, heel en schoon met als doel een prettige woonomgeving in stand te houden. Betrokkenheid van bewoners is wezenlijk omdat zij in de betreffende wijk of het dorp wonen en omdat zij waardevolle kennis en ervaring hebben over de behoeften ter plaatse en mogelijke veranderingen daarin.

Meerjarenprogramma

A/B	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	investeringen					budgettaire lasten / baten				
		2024	2025	2026	2027	2028	2024	2025	2026	2027	2028
A	Nieuwbouw Kempenstede Hapert	-409	409								
A	Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11	-1.499						-45	-45	-45	-45
	totaal lasten VHROSV	**-1.908**	**409**					**-45**	**-45**	**-45**	**-45**

Nieuwbouw Kempenstede Hapert
In de begroting 2025 is voorgesteld om een krediet van € 409.000,- in 2025 beschikbaar te stellen voor de aankoop van een nieuwbouw appartement binnen het project Kempenstede te Hapert. Aangezien een aantal bouwvoorschotten reeds in 2024 worden gefactureerd, zal de raming van € 409.000,- naar voren worden gehaald.

Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11
Vanuit de visie “Centrumplan Bladel” is het wenselijk Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 te Bladel strategisch te verwerven. Het bedrag dat benodigd is voor de strategische verwerving bedraagt € 1.355.000,-. Hierbij komt nog 10,4% overdrachtsbelasting over de verwerving en € 3.500,- notariskosten.

Stand van investeringen 2024

Anticiperende verwervingen 😐
Voor grondaankopen die vallen onder anticiperende verwervingen is jaarlijks een krediet van € 2.000.000,- beschikbaar. In 2023 is een krediet beschikbaar gesteld voor de verwerving van gronden Groene Akkers te Bladel voor een bedrag van € 1.625.000,-. Dit krediet is bij de jaarrekening 2023 overgebracht naar 2024. Daarnaast is bij de Perspectiefnota 2024 een aanvullend krediet van € 2.590.000,- beschikbaar gesteld voor grondaankopen om uitvoering te geven aan het vastgestelde woningbouwprogramma. In totaal is voor 2024 dus een krediet van € 6.215.000,- beschikbaar. Naar verwachting zullen voor het eerst in Q4 enkele overeengekomen grondaankopen notarieel worden gepasseerd. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het jaar 2025.

Aankoop woning Saturnus 15 te Hapert 🙂
In 2024 is binnen het krediet van € 300.000,- de woning Saturnus 15 te Hapert aangekocht voor de huisvesting van statushouders.

Startersleningen
In 2024 is voor startersleningen een krediet van € 375.000,- beschikbaar. Tot en met Q3 zijn 5 startersleningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 141.000,-.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
		2024		2025		2026		2027		2028	
Actualisatie salarissen / doorbelasting	s	v	31								
Kwaliteit buitengebied	i	v	669	n	-648						
Centrumvisie Bladel	s	n	-25								
Vastgoedbeheer	s	n	-55								
Omgevingswet	s	n	-122								
Plan Posthof	i	v	17								
Bouw-, woning, en welstandstoezicht	s	n	-57								
Planeconomische ondersteuning	s	n	-42								
Wet goed verhuurderschap	s	v	22			v	22	v	22	v	22
Diverse structurele mutaties	s	v	12	n	-5	n	-5	n	-5	n	-5
Mutaties VHROSV		v	450	n	-653	v	17	v	17	v	17

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Actualisatie salarissen / doorbelasting
De salariskosten/inhuur personeel en de doorbelasting daarvan zijn geactualiseerd. De actualisatie leidt tot hogere kosten binnen het programma 'VHROSV'.

Verbetering ruimtelijke kwaliteit buitengebied
De voor 2024 geraamde kosten ten behoeve van EHS zuidelijk natuurgebied (€ 550.000), versterking recreatieve routes (€ 50.000), het verduurzamen van pachtgronden (€ 50.000) en de bijdrageregeling sloop vrijgekomen bedrijfsgebouwen (€ 50.000) zullen worden doorgeschoven naar 2025 in verband met de wens om de natuurontwikkeling nabij het Kroonven in één keer te kunnen realiseren. De geraamde bijdrage uit het landschapsfonds ad € 330.000,- wordt eveneens doorgeschoven naar 2025 in afwachting van de verdere ontwikkelingen rondom het windpark de Pals. Daarnaast is een hoger bedrag van € 21.000,- ontvangen voor de regeling uitbreiding bijgebouwen en woningen. De hiervoor genoemde mutaties met betrekking tot lasten en baten worden verrekend met de reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied.

Centrumvisie Bladel
Voor de implementatie van de Centrumvisie kern Bladel en de daarbij benodigde externe ondersteuning en advisering is bij de Perspectiefnota 2024 budget van € 25.000,- beschikbaar gesteld. Voor de financiële en procesbegeleiding van de Aanvraag Spuk Impulsaanpak Winkelgebieden 4e tranche Posthof/Markthof wordt op basis van de uitgaven t/m Q3 een aanvullend budget van € 25.000,- nodig geacht.

Vastgoedbeheer
De lasten stijgen in 2024 met ca. € 55.000,- in verband met de opstelling van meerjaren onderhoudsplannen (MJOP's) voor MFA Hart van Hapert, BRUIS te Bladel en de gemeentelijke woningen voor de huisvesting van statushouders.

Omgevingswet
In de meicirculaire 2024 ontvingen gemeenten middelen voor de uitvoering van de Omgevingswet. Met het uitkeren van deze middelen in 2024 kunnen de gemeenten in hun transitie ervoor zorgdragen dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen. Bladel ontving hiervoor € 122.000,- in 2024. Bij de meicirculaire 2024 is besloten om deze middelen af te zonderen voor de dekking van de additionele kosten.

Plan Posthof
Voor advieskosten met betrekking tot plan Posthof te Bladel wordt in 2024 rekening gehouden met een benodigd aanvullend bedrag van € 150.000,-. Van de totaal geraamde kosten ad circa € 200.000,- zal via een anterieure overeenkomst een bedrag van € 167.000,- kunnen worden verhaald. Per saldo leidt dat in deze najaarsnota tot een mutatie van € 17.000,- positief.

Bouw-, woning- en welstandstoezicht
Deze lasten stijgen in 2024 met € 57.000 in verband met advieskosten VTH en overige juridische- en projectkosten.

Planeconomische ondersteuning
Voor de planeconomische ondersteuning door een extern bureau wordt dit budget opgehoogd met € 42.000,- voor 2024.

Wet goed verhuurderschap
Bij de decembercirculaire 2022 ontvingen gemeenten middelen voor de uitvoering van de Wet goed verhuurderschap. De middelen zijn destijds afgezonderd voor de additionele uitgaven. Inmiddels is bekend dat de gemeente de taken kan uitvoeren binnen de huidige begroting. Het destijds afgezonderde structurele budget ad € 22.000,- kan nu worden afgeraamd. Het budget voor 2025 is bij de perspectiefnota reeds afgeraamd.

Grondexploitaties
Jaarlijks worden de kostenbegrotingen van de verschillende grondexploitaties bijgesteld. Pro saldo wordt er in 2024 als gevolg van deze actualisatie minder verrekend met de balanspost 'voorraad onderhanden werken'.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Lasten					
bestaand beleid	v 506	n -983	v 17	v 17	v 17
meerjarenprogramma 2024-2028		n -45	n -45	n -45	n -45
Totaal Lasten	v 506	n -1.028	n -28	n -28	n -28
Baten					
bestaand beleid	n -56	v 330			
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal baten	n -56	v 330			
Exploitatieresultaat	v 450	n -698	n -28	n -28	n -28
Mutaties reserves					
Saldo mutaties meerjarenbegroting	v 450	n -698	n -28	n -28	n -28

(- = nadeel en + = voordeel)

3.10 Overhead en ondersteuning organisatie

Bedrijfsvoering is ondersteunend – niet ondergeschikt - en faciliterend aan ontwikkelingen (uitvoering van speerpunten) in de organisatie. Daarnaast is er een aantal speerpunten waarbij de bedrijfsvoering zelf een leidende rol heeft.

Enerzijds vraagt de uitvoering van speerpunten om flexibiliteit en maatwerk, anderzijds vragen ze om consistentie en beheersbaarheid / controleerbaarheid. Voor een goede bedrijfsvoering dienen al deze aspecten in een goede balans met elkaar te staan. Om deze balans te behouden, dient continu tussen bestuur en ambtelijke organisatie een open gelijkwaardige dialoog van afstemming / invulling / timing / bijstelling van alle ambities (wettelijke verplichtingen, gemeentelijke speerpunten, maatschappelijk ontwikkelingen etc.) plaats te vinden.

Meerjarenprogramma

Niet van toepassing

Stand van investeringen 2024

Opbouw en afbouw bedrijfsvoertuigen 😐
De nieuwe bedrijfsvoertuigen van de buitendienst gaan we leasen. Voor de opbouw en afbouw van deze voertuigen (takelmaterieel) is bij de Perspectiefnota 2024 een krediet van € 114.000,- beschikbaar gesteld. Vanwege een administratieve correctie zal dit krediet bij de Najaarsnota 2024 met € 6.000,- worden verhoogd. De Europese aanbesteding van dit project vindt plaats in Q4 waarna eind 2024 een raamovereenkomst kan worden opgesteld op basis waarvan de uitvoering van de betreffende werkzaamheden in Q1 2025 zal plaatsvinden. Het restantkrediet zal bij de jaarrekening 2024 worden overgebracht naar het dienstjaar 2025.

Revitalisering carillon nabij gemeentehuis 🙂
Voor de revisie van de uurwerken, verlichting en de beide figurenomlopen en de reiniging en behandeling van de natuurstenen geveldelen is bij de Perspectiefnota 2024 een krediet beschikbaar gesteld van € 82.000,-. De werkzaamheden zijn inmiddels gestart en de oplevering is voorzien in november 2024.

Vervanging warmte- en koelinstallatie en de luchtbehandelingskasten gemeentehuis 😐
Voor de vervanging van deze installaties is bij de Perspectiefnota 2024 een totaalkrediet van € 987.000,- geraamd met een dekking van € 461.000,- vanuit een in 2023 ontvangen DUMAVA subsidie voor het gemeentehuis. De werkzaamheden zijn inmiddels gestart en de oplevering is voorzien in februari 2025.

Energieneutraal maken gemeentehuis 🙂
Het restantkrediet 2024 ad € 45.000,- is geheel ingezet voor de vervanging van verlichting en noodverlichting in het gemeentehuis en kan bij de jaarrekening 2024 worden afgewikkeld.

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
			2024		2025		2026		2027		2028
Actualisatie salarissen / doorbelasting	s	v	138								
Eindheffing werkkostenregeling	s	v	14								
Huisvesting en tractie Openbare Werken	s	v	17								
D&B: contributie VNG en Fonds GGU	s	n	-10	n	-10	n	-10	n	-10	n	-10
D&B: hogere juridische kosten	s	n	-120	n	-20	n	-20	n	-20	n	-20
D&B: advieskosten doorontwikkeling P&C	i	n	-12	n	-12						
Gemeentehuis	s	n	-31	n	-50	n	-50	n	-50	n	-50
P&O: cursussen en opleidingen	s	n	-35	n	-23	n	-23	n	-23	n	-23
P&O: werving en selectie	s	n	-25								
P&O: begeleiding re-integratie / WGA en ERD	s	n	-17								
P&O: uitkeringen WAZO	s	v	34								
GRSK: SSC exploitatieresultaat 2023	s	v	17								
Diverse structurele mutaties	s	n	-32	n	-11	n	-8	n	-9	n	-16
Mutaties overhead		n	-62	n	-126	n	-111	n	-112	n	-119

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Actualisatie salarissen / doorbelasting / inhuur personeel
De salariskosten en de doorbelasting daarvan zijn geactualiseerd. De actualisatie leidt tot een voordeel in 2024 binnen het programma 'Overhead'.

Eindheffing werkkostenregeling
Er is sprake van een teruggaaf van loonheffingen 2019 t/m 2022 in het kader van de werkkostenregeling (WKR).

Huisvesting en tractie Openbare Werken
In de Perspectiefnota 2024 is rekening gehouden met de kosten voor het leasen van de nieuwe bedrijfsvoertuigen van de buitendienst met ingang van Q4 2024. De Europese aanbesteding van dit project vindt plaats in Q4, waarna eind 2024 een raamovereenkomst kan worden opgesteld. Op basis hiervan zal de uitvoering van de betreffende werkzaamheden in Q1 2025 plaatsvinden. De lasten met betrekking tot huisvesting en tractie Openbare Werken dalen als gevolg hiervan in 2024 eenmalig met € 17.000,-.

Dienstverlening & Bedrijfsvoering
Ten eerste stijgen de lasten in 2024 met ca. € 120.000,- als gevolg van hogere juridische kosten met betrekking tot Woo-verzoeken ten aanzien van onder andere de supermarkt, toeristenbelasting en bestemmingsplan Cartierheide. Het structurele budget vanaf 2025 wordt ook bijgesteld. Daarnaast stijgen de lasten structureel met € 10.000,- als gevolg van hogere porti & contributie VNG/GGU. In 2024 en 2025 worden incidentele budgetten geraamd voor de te maken kosten met betrekking tot de doorontwikkeling van de P&C-documenten.

Gemeentehuis
In 2024 stijgen de lasten met betrekking tot het gemeentehuis met per saldo ca. € 31.000,-. Dit is het gevolg van onderstaande:

- Werkplekken MD (+ € 59.000,-)
- Actualisatie dienstverlening KBP (-/- € 30.000,-)

- Gasverbruik afrekening 2023 (-/- € 10.000,-)
- Elektriciteitsverbruik (-/- € 50.000,-)

De hogere lasten voor het elektriciteitsverbruik hebben een structurele doorwerking. Dit is het gevolg van de bijstelling op basis van het eerste halfjaar 2024 en een nieuwe aanbesteding voor elektriciteitstarieven.

Personeel & Organisatie
De kosten voor P&O stijgen structureel als gevolg van hogere lasten voor cursussen & opleidingen. De kosten stijging in 2024 als gevolg van hogere lasten werving & selectie en begeleiding re-integratie /ziektekostenverzekering WGA en ERD. Hiertegenover staan hogere uitkeringen WAZO ad € 34.000,-.

GRSK: SSC exploitatieresultaat 2023
Het positief exploitatieresultaat 2023 van het SSC wordt in 2024 verantwoord, wat leidt tot een voordeel van ca. € 17.000,-.

Diverse structurele mutaties
Binnen het programma 'Overhead en ondersteuning organisatie' vinden bijstellingen plaats van diverse structurele budgetten. Dit is onder andere het gevolg van bijstellingen/actualisaties in de budgetten op het gebied dienstverlening en bedrijfsvoering van representatiekosten, verzekeringen, en kantinenebenodigdheden. Daarnaast vindt in 2024 een administratieve correctie plaats met betrekking tot de doorbelasting van kosten voor de overlastgevende jeugd ad € 28.000,-. Dit bedrag leidt op andere programma's weer tot een voordeel, waardoor het een budgetneutrale correctie is binnen de begroting.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Lasten					
bestaand beleid	n -87	n -129	n -114	n -115	n -122
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal Lasten	n -87	n -129	n -114	n -115	n -122
Baten					
bestaand beleid	v 25	v 3	v 3	v 3	v 3
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal baten	v 25	v 3	v 3	v 3	v 3
Exploitatieresultaat	n -62	n -126	n -111	n -112	n -119
Mutaties reserves					
Saldo mutaties meerjarenbegroting	n -62	n -126	n -111	n -112	n -119

(- = nadeel en + = voordeel)

3.11 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Gemeente Bladel voert een solide financieel beleid. We doen geen uitgaven die we niet kunnen betalen en kiezen voor goede lange termijn investeringen. Door realistisch te begroten en regelmatig te rapporteren, houden we grip op onze financiën. We spannen ons in om de gemeentelijke lasten voor onze inwoners op een laag niveau te houden.

De algemene dekkingsmiddelen vormen de financiële dekking van de beleidsvelden en van de overhead. Hoewel we de toeristenbelasting als algemeen dekkingsmiddel beschouwen is deze opbrengst (op grond van het BBV) verantwoord onder beleidsveld 3.3 Economie. Tot de algemene dekkingsmiddelen worden de onderstaande onderdelen gerekend:
a. lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is
b. uitkeringen uit het gemeentefonds
c. dividenden
d. saldo van de financieringsfunctie
e. overige algemene dekkingsmiddelen
f. vennootschapsbelasting
g. onvoorzien en stelposten

Meerjarenprogramma

Niet van toepassing

Stand van investeringen 2024

Niet van toepassing

Bijstelling budgetten

omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	i/s	budgettaire lasten / baten									
			2024		2025		2026		2027		2028
Algemene uitkering	s	v	1.248	v	51	v	88	v	133	v	187
Actualisatie kapitaallasten	s	v	363								
Vennootschapsbelasting	s	n	-167								
Uitvoering Wet WOZ	s	n	-57								
Vrijval stelpost onvoorziene uitgaven	s	v	6								
Mutaties alg.dekkingsmiddelen		v	1.393	v	51	v	88	v	133	v	187

(- = nadeel en + = voordeel)

Toelichting budgetten

Algemene uitkering
De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeente. De algemene uitkering wordt door het rijk op grond van bepaalde maatstaven toegerekend aan de gemeenten, zoals het aantal inwoners, de oppervlakte van de gemeente en het aantal uitkeringsgerechtigden. Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota van het rijk, in september op basis van de Miljoenennota van het

rijk en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota van het rijk. Het geld dat via de algemene uitkering wordt ontvangen is vrij inzetbaar.

Het voordeel in 2024 heeft ten eerste betrekking op de doorwerking van de mei- en septembercirculaire 2024. Daarnaast vindt een bijstelling plaats van de algemene uitkering uit voorgaande jaren. De algemene uitkering wordt namelijk pas definitief ver na afloop van het betreffende jaar.

De voordelen vanaf 2025 zijn een correctie op de septembercirculaire 2024. De accressen 2025-2028 zijn door het Ministerie van BZK te laag vastgesteld in de septembercirculaire. De ministeries van BZK en Financiën informeerden gemeenten over de nieuwe standen van de accressen, zodat ze dit extra geld nog in de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 kunnen verwerken. Voor Bladel leidt dit tot een voordeel van € 51.000,- in 2025 oplopende naar een voordeel van € 187.000,- in 2028.

Actualisatie kapitaallasten
De rente- en afschrijvingslasten zijn voor 2024 geactualiseerd op basis van de meest actuele informatie.

Vennootschapsbelasting
Op basis van de voorlopige aanslag vennootschapsbelasting 2024 wordt rekening gehouden met een hogere aanslag van per saldo € 167.000,- ten opzichte van de ramingen voor 2024.

Uitvoering Wet WOZ/heffing en invordering belastingen
Wegens de afwikkeling van ingediende bezwaarschriften tegen de WOZ-aanslagen wordt het betreffende budget verhoogd met ca. € 66.000,-. Daarnaast is sprake van een hogere opbrengst wegens vervolgingskosten van ca. € 9.000,-.

Vrijval stelpost onvoorziene uitgaven
Een stelpost voor onvoorziene uitgaven kan vrijvallen voor een bedrag van € 6.000,-.

Samenvatting financiële consequenties

Na de hiervoor genoemde (doorlopende) activiteiten volgt in onderstaand overzicht “Wat het mag kosten?”

Bedragen x € 1.000,-	raming 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Lasten					
bestaand beleid	v 182				
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal Lasten	v 182				
Baten					
bestaand beleid	v 1.211	v 51	v 88	v 133	v 187
meerjarenprogramma 2024-2028					
Totaal baten	v 1.211	v 51	v 88	v 133	v 187
Exploitatieresultaat	v 1.393	v 51	v 88	v 133	v 187
Mutaties reserves					
Saldo mutaties meerjarenbegroting	v 1.393	v 51	v 88	v 133	v 187

(- = nadeel en + = voordeel)

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragrafen worden onderwerpen die versnipperd in de begroting staan bij elkaar in beeld gebracht. Het gaat met name om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten, die grote financiële gevolgen kunnen hebben voor het realiseren van de (hoofd)taakvelden. Zij geven een horizontale dwarsdoorsnede van de begroting. De paragrafen zijn bedoeld om extra informatie te geven voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en lange(re) termijn.

Beleid voor risicomanagement

We geven u in deze paragraaf inzicht in welke mate de gemeente Bladel in staat is risico's met financiële gevolgen op te vangen zonder direct het beleid te moeten aanpassen. In de 'nota reserves en voorzieningen 2021" is het risicomanagement vastgesteld. Deze nota en de paragraaf weerstandsvermogen hebben nauw verband met elkaar. De gemeente Bladel wil risico's niet elimineren, maar wil ze aanvaardbaar en beheersbaar houden. Gezond verstand laten we de boventoon voeren bij risicobeheersing, zodat we doen wat we moeten doen. Twee maal per jaar, bij de begroting en de jaarrekening, beoordelen we ons risicoprofiel. Op deze wijze krijgt uw raad periodiek goed inzicht in de omvang en de mogelijkheden om financiële risico's op te vangen.

De ratio weerstandsvermogen c.q. algemene reserve wordt uitgedrukt als de verhouding tussen de algemene reserve en het gemiddelde van de geïnventariseerde risico's. We sturen op de aanwezigheid van een ratio weerstandsvermogen binnen de grenzen van de waardering 3 (voldoende) in de bandbreedte van >1,0 tot <1,4. In onderstaand overzicht worden de waarderingsschalen weergegeven:

Waarderingsschaal	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
1	x > 2,0	Uitstekend
2	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
3	1,0 < x < 1,4	Voldoende
4	0,8 < x < 1,0	Matig
5	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
6	x < 0,6	Ruim onvoldoende

Risicio-inventarisatie

Indien een redelijke inschatting van het gewenste weerstandsvermogen kan worden gegeven, kan hieruit een indicatie voor de gezondheid en flexibiliteit van de gemeentelijke financiën op de korte én langere termijn worden gegeven. Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de relatie gelegd tussen de gemiddelde omvang van de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste omvang van de algemene reserve enerzijds en de omvang van de algemene reserve anderzijds. Het beschikbare weerstandsvermogen is tenminste even groot als de omvang van het bepaalde risicoprofiel.

De financiële risico's worden per programma nader toegelicht. Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans dat de aangegeven gebeurtenis zou kunnen optreden. Hierbij worden drie categorieën onderscheiden, namelijk *'laag', 'midden'* en *'hoog'*. Gesproken wordt van een *'laag'* risicoprofiel indien de kans gemiddeld voor 25% zou kunnen optreden. Een *'midden'* risicoprofiel beweegt zich op 50% en een *'hoog'* risicoprofiel op gemiddeld 75%. Anders gezegd, een kwalificatie met 'hoog' impliceert dat het al bijna noodzakelijk is om voor dat risico een voorziening te treffen. Vervolgens is een

financiële indicatie opgenomen van de omvang van het risico door de kans te vermenigvuldigen met het gemiddelde effect en is aangegeven of het risico van incidentele dan wel structurele aard is.

Financiële indicatie risico-inventarisatie en -kwantificering

In onderstaand tabel is een financiële indicatie opgenomen ten opzichte van de inschattingen in de begroting 2025. Er zijn ten opzichte van de bij de begroting 2025 gemelde risico´s geen afwijkingen c.q. bijstellingen.

omschrijving (bedragen x € 1.000,-	geraamde omvang	kans			gemiddeld effect	kans x effect *incidenteel*	kans x effect *structureel*
		25%	50%	75%	(c : 2)	(d,e of f x g)	(d,e of f x g)
(a) (b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(i)
ondergrens risico's begroting 2025	1.390						
bovengrens risico's begroting 2025	1.870						
totaal B-2025 na kansberekening					**1.630**	**915**	
geen wijzigingen							
ondergrens risico's nieuw	1.390						
bovengrens risico's nieuw	1.870						
totaal gemiddelde risico's					**1.630**		
totaal njn-2024 na kansberekening						**915**	

Weerstandsvermogen

De ratio algemene reserve (weerstandsvermogen) wordt uitgedrukt als de verhouding tussen de algemene reserve en het gemiddelde van de geïnventariseerde risico's. De gewenste omvang van het weerstandsvermogen wordt bepaald op waardering 3 (voldoende). De ratio algemene reserve wordt ten opzichte van de prognose in de begroting voor 2025 bijgesteld.

Ten aanzien van de geraamde stand van de algemene reserve willen wij -met nadruk- vermelden dat het vooralsnog geprognosticeerde resultaten betreffen. Met name de vertraging van de verkoop van gemeentelijke bouwgrond kan de winstpotentie van de grondexploitatie (en dus de winstuitnames ten gunste van de algemene reserve) nadelig beïnvloeden. Daadwerkelijke bestedingsvoorstellen moeten steeds beoordeeld worden aan de hand van werkelijk gerealiseerde resultaten. In de vastgestelde nota weerstandsvermogen en risicomanagement is bepaald dat bestedingsvoorstellen ten laste van de algemene reserve slechts zijn aan te bevelen, wanneer er middelen resteren boven de omvang van de risicoprofielen.

Het meerjarig geprognosticeerde verloop van de algemene reserve (weerstandsvermogen) kan, rekening houdende met de geraamde mutaties, als volgt weergegeven worden:

(bedragen x € 1.000,-)	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
a. noodzakelijke omvang (voldoende)	777	2.282	2.282	2.282	2.282
b. geïnventariseerde risico's (gemiddeld)	555	1.630	1.630	1.630	1.630
c. stand algemene reserve begin van het jaar	14.255	21.250	19.940	17.712	15.268
d. stand algemene reserve eind van het jaar	21.250	19.940	17.712	15.268	10.816
e. algemene reserve (vrije ruimte eind van het jaar):	20.473	17.658	15.430	12.986	8.534
f. ratio algemene reserve eind van het jaar f / c	27,35	8,74	7,76	6,69	4,74
g. betekenis	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend	uitstekend

4.2 Bedrijfsvoering

Rechtmatigheidsverantwoording

Het college van burgemeester en wethouders legt door middel van een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening verantwoording af over het rechtmatig handelen aan de gemeenteraad. Als voorbereiding op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording wordt in de paragraaf bedrijfsvoering van deze najaarsnota een voorlopige conclusie over de rechtmatigheid opgenomen.

In het Controleprotocol gemeente Bladel 2023 (R23.001b.2), zoals die in de raadsvergadering van 23 maart 2023 is vastgesteld, worden, indien het aan de orde is, eventuele geconstateerde onrechtmatigheden ook tussentijds verantwoord in de paragraaf bedrijfsvoering van de reguliere P&C-documenten. In de raadsvergadering van 23 maart 2023 is besloten om de verantwoordingsgrens vast te stellen op 3% en de rapporteringstolerantie op € 50.000,- voor het toelichten van geconstateerde onrechtmatigheden.

Waar gaat de rechtmatigheidsverantwoording over

De rechtmatigheidsverantwoording gaat enkel in op de fouten en onduidelijkheden die tot stand komen op de zuivere rechtmatigheidscriteria. Deze criteria houden in dat het college opereert binnen de gestelde budgetten door de raad (*begrotingscriterium*), dat gelden worden besteed en ontvangen conform de geldende wet- en regelgeving (*voorwaardencriterium*) en dat het college voldoende maatregelen treft om te voorkomen dat inwoners of bedrijven geen misbruik maken van de voorzieningen die de gemeente verstrekt (*misbruik & oneigenlijk gebruik criterium*). Op het moment dat een fout hierin tevens leidt tot een fout in de gepresenteerde cijfers in de jaarrekening zal de accountant hierover blijven rapporteren en wordt deze bevinding niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
Ook rechtmatigheidsfouten die niet in euro's uit te drukken zijn, als ook fouten die regelmatig voorkomen zal over gerapporteerd worden.

Conclusie op basis van interne controle

Over het eerste halfjaar van 2024 zijn voor 15 processen interne controles uitgevoerd. Op basis van de werkplannen die ten grondslag liggen aan de interne controles, zijn de interne controle werkzaamheden uitgevoerd. Per proces is een controlememorandum opgesteld met de bevinden over de rechtmatigheidscriteria: *begrotingscriterium, voorwaardencriterium en M&O criterium*. Daarnaast is per proces een digitaal dossier opgebouwd met de controledocumenten.

Het college van burgemeester en wethouders is van mening dat de in deze najaarsnota verantwoorde baten en lasten (en ook de balansmutaties) over het eerste halfjaar van 2024 rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens.

4.3 Kapitaalgoederen

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

Ten behoeve van het planmatig groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen is voor het jaar 2024 een onderhoudsbudget beschikbaar gesteld van (afgerond) € 367.000,-. Mede als gevolg van de opgelopen vertraging bij de invulling van de vacature gebouwenbeheer is van dit budget tot en met Q3 slechts een bedrag van circa € 142.000,- tot besteding gekomen. Van dit bedrag heeft circa € 55.000,- betrekking op overschrijdingen ten opzichte van de ramingen voor 2024. Deze overschrijding wordt met name veroorzaakt door schilderwerkzaamheden aan het gebouw de Witpen en de tribune van VV Hapert op sportpark de Lemelvelden.

In Q4 2024 en Q1 2025 zal de laatste versie van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) geheel worden geactualiseerd qua ramingen voor groot onderhoud, onderhoudscontracten, investeringen in technische installaties en verdere verduurzaming van de gebouwen. Het nieuwe MJOP 2025-2034 zal in Q1 2025 worden opgeleverd. De financiële consequenties voor de dotaties in de voorzieningen, de ramingen in de exploitatie en de investeringen m.b.t. de gemeentelijke gebouwen zullen naar verwachting in de Perspectiefnota 2025 worden verwerkt.

4.4 Rekenkamerrapporten

De rekenkamer(commissie) Kempengemeenten (hierna rekenkamer(commissie)) voert onderzoeken uit om inzicht te bieden in de prestaties van de gemeente als geheel en waar nodig het formuleren van aanbevelingen voor de toekomst. De taak van de rekenkamer(commissie) is het toetsen van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur op drie onderdelen:

1. rechtmatigheid: voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?
2. doelmatigheid: is de voorbereiding en uitvoering van beleid efficiënt verlopen?
3. doeltreffendheid: zijn de beoogde effecten van het beleid ook daadwerkelijk behaald?

De rekenkamer(commissie) spreekt de ambitie uit dat zij door middel van haar (benchmark)onderzoeken een positieve bijdrage levert aan de kwaliteit van het bestuur van Bladel en dat de resultaten van rekenkameronderzoek een bijdrage leveren aan de versterking van de controlerende, kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol van de gemeenteraad. De richtlijnen die de rekenkamer(commissie) hanteert zijn vastgelegd in het 'Onderzoeksprotocol Rekenkamer(commissie) Kempengemeenten 2021'. Het doel van dit protocol is om waarborg te bieden voor de kwaliteit van de onderzoeken en voor een goed verloop van het gehele onderzoeksproces. In dit protocol is ook vastgelegd dat de voortgang van de adviezen en conclusies van de rekenkamerrapporten worden meegenomen in de documenten van de planning en controlcyclus (tussenrapportages en jaarrekening), zodat de gemeenteraad jaarlijks kan controleren wat de stand van zaken is. In deze rapportage wordt gerapporteerd over de stand van zaken van de volgende rekenkamerrapporten:

- Woonbeleid
- Implementatie van de Omgevingswet
- De staat van de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging in het decentraal bestuur

Woonbeleid

De rekenkamer(commissie) heeft een onderzoek uitgevoerd in de gemeente Bladel naar het woonbeleid. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer(commissie) de vraag: "Is het woonbeleid van Bladel doeltreffend? Met andere woorden heeft het door de raad vastgestelde beleid bijgedragen aan de ambities en doelen die de raad heeft vastgesteld ten aanzien van wonen, zowel zoals opgenomen in het vigerende (regionale) beleid als in het inmiddels afgeronde beleid?”

Geconcludeerd wordt dat:

- huishoudensprognoses en hoge marktdruk de uitvoering van het woonbeleid beïnvloeden;
- de lokale en regionale woonvisies zich richten op dezelfde doelen;
- de helft van de doelen niet meetbaar zijn en de resultaten vooral behaald zijn op ‘nieuwbouwdoelen’;
- ‘korte lijntjes’ een groot voordeel is van een kleine gemeente;
- belemmering in de uitvoering vooral voorkomt uit beperkte capaciteit en financiële middelen;
- monitoren van resultaten en bijsturen van doelstellingen om aandacht vragen.

De rekenkamer(commissie) doet op basis van de conclusies een vijftal aanbevelingen. De gemeenteraad wordt voorgesteld deze aanbevelingen over te nemen en het college te verzoeken hieraan invulling te geven.

1. Bepaal visie om gemeenteraad en ambtenaren in positie te brengen.
2. Practice what you preach: zet kernkeuzes om in uitvoering en monitoring.
3. Programmeer adaptief en zet in op no-regret plannen.
4. Heb meer aandacht voor middenhuur en het betaalbaar houden van woningen.

5. Maak meer werk van structurele monitoring inzake de toekomstbestendigheid van de woningvoorraad.

Voortgang adviezen & conclusies
Zomer 2024 is de Kempische visie op wonen 2024-2028 vastgesteld door de raad. In het najaar van 2024 zijn bijbehorend uitvoeringsplan en lokale aanvulling (Bladels toetsingskader woningbouw) aangeboden. In de nieuwe woonvisie is aandacht voor het betaalbaar houden van woningen. Inzetten op verbeteren van de monitoring is één van de punten uit het uitvoeringsprogramma. Ondertussen werken we met een online programma voor het woningbouwprogramma. Dit kan een positieve bijdrage leveren in de monitoring.

Ook heeft er een verkenning woningbouwlocaties plaatsgevonden. Dit heeft geresulteerd in mogelijke woningbouwlocaties in alle vijf de kernen waar de gemeente zelf aan zet is. Dit zijn no-regret locaties waar we zelf de regie over hebben.

Implementatie van de Omgevingswet

De rekenkamer(commissie) heeft een onderzoek uitgevoerd in de Kempengemeenten naar de mate waarin de gemeente klaar is voor de Omgevingswet. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer(commissie) de vraag: "Zijn de Kempengemeenten klaar voor de Omgevingswet?

Geconcludeerd wordt dat:

- de gemeente Bladel is niet klaar voor de invoering van de Omgevingswet;
- de Omgevingswet is onvoldoende bekend bij bestuurders en raad waar het gaat om de praktische consequenties en de bedoeling van de wet;
- de gemeente(raad) wil beleidsneutraal overgaan;
- de raad wordt (door het college) in staat gesteld om te kaderstellen en controleren, maar voelt zich nog niet senang in die rol;
- de informatievoorziening is op orde, maar het implementatieproces blijft lastig te volgen;
- er is op dit moment geen regionale samenwerking tussen de gemeenteraden.

De rekenkamer(commissie) doet op basis van de conclusies acht aanbevelingen. De gemeenteraad wordt voorgesteld deze aanbevelingen over te nemen en het college te verzoeken hieraan invulling te geven en de raad over de voortgang ervan te informeren.

1. College en raad: Maak twee parallelle projectplannen voor het inrichten van de VTH-taken binnen de gemeente in nauwe samenwerking met de VTH De Kempen. Eén plan voor de basisinrichting van het proces binnen de gemeente én een plan voor de borging van de Omgevingswet in het proces.
2. College en raad: Investeer in het verwerven van kennis en inzichten ten aanzien van de bedoeling van de Omgevingswet en de impact van de wet op de gemeentelijke organisatie.
3. College: Ga uit van "het hoeft niet af te zijn om klaar te zijn”.
4. College: Stel een handboek “werken met het omgevingsplan” op.
5. College en raad: Heb aandacht voor het capaciteitsprobleem.
6. College en raad: Zorg voor een meerjarenplanning met doelstellingen voor de komende drie tot vijfjaar.
7. College en raad: Zorg voor een regionaal platform of meer samenwerking voor raadsleden.
8. College en raad: Laat de gemeenteraad beter informeren over de Omgevingswet en de implicaties van de keuzes die de raad op het punt staat te maken, bijvoorbeeld via expertsessies.

Voortgang adviezen & conclusies
De gemeente voldoet aan de wettelijke eisen voor de uitvoering van de Omgevingswet. De raadswerkgroep is in 2024 tweemaal bijeen gekomen. In december 2024 zal de concept Omgevingsvisie aan de Raad worden voorgelegd.

De staat van de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging in het decentraal bestuur

De rekenkamer(commissie) heeft deelgenomen aan het NVRR DoeMeeonderzoek over de staat van de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging in het decentraal bestuur. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer(commissie) de vraag: “hoeveel is de raad bereid voor haar eigen ondersteuning uit te geven? Het gaat hierbij om vragen als: wat is het budget waarover de decentrale volksvertegenwoordiging beschikt? Wat wordt daaruit gefinancierd? Worden alle middelen besteed of blijft er geld liggen? Is dit de afgelopen jaren veranderd en wat zijn de redenen daarvan?”

Geconcludeerd wordt dat:

- het voor de raadsgriffie beschikbare budget is, met 55% van het gemiddelde budget, erg laag;
- de omvang van de raadsgriffie is de afgelopen jaren weliswaar gegroeid maar is, met een formatieomvang van 1,4 formatieplaats en daarmee 64% van het gemiddelde van de grootteklasse, nog steeds erg laag;
- de omvang van uw raadsgriffie lijkt kwetsbaar, zeker gegeven de constatering dat deze 1,4 formatieplaats voor 0,4 fte bestaat uit secretariële ondersteuning;
- Bladel kent een (erg) hoog budget voor training en opleiding, daarentegen geen budget voor onderzoek en advies;
- Bladel kent een zeer hoog bedrag voor communicatie, dat alleen beschikbaar is in (lokale) verkiezingsjaren;
- de middelen voor fractie-ondersteuning zijn vergelijkbaar met de andere gemeenten in dezelfde grootteklasse;
- de middelen ten behoeve van de rekenkamer(commissie) zijn iets hoger dan gemiddeld;
- net als in de meeste andere gemeenten bestaan er in Bladel geformaliseerde afspraken over het verlenen aan ambtelijke bijstand aan gemeenteraadsleden;
- de gemeente Bladel kent een voor deze gemeentegrootte gemiddeld aantal informatiebijeenkomsten en werkbezoeken per jaar.

De rekenkamer(commissie) doet op basis van de conclusies twee aanbevelingen. De gemeenteraad wordt voorgesteld deze aanbevelingen over te nemen en de werkgeverscommissie te verzoeken hieraan invulling te geven en de raad over de voortgang ervan te informeren.

1. Ga met u zelf en met uw raadsgriffier in gesprek over de door u gewenste ondersteuning en pas daarop (desgewenst) de formatieomvang en middelen aan.
2. Onderzoek in hoeverre er binnen het voor de griffie en raad beschikbare budget verschuivingen gewenst en mogelijk zijn. Overweeg om aanvullend de voor de raadsondersteuning beschikbare middelen te verhogen. Neem daarbij de in de factsheet opgenomen data als oriëntatiepunt.

Voortgang adviezen & conclusies
Deze aanbevelingen zijn geagendeerd in de vergadering van de werkgeverscommissie op 23 mei 2023. De werkgeverscommissie heeft voorts vergaderd op 5 oktober en 31 augustus 2023 waarbij aandacht is geweest voor de ondersteuning en formatie.

Extra budget is opgenomen in de perspectiefnota 2024 voor formatie, cursussen en lidmaatschappen. Ook is de verordening op Ambtelijke bijstand en fractieondersteuning geactualiseerd in 2024. De

griffie is uitgebreid met een griffiemedewerker per 1 oktober 2024. Al deze aspecten maken onderdeel uit van het Griffiejaarplan dat jaarlijks wordt opgesteld.

In de vergadering van de werkgeverscommissie van 14 mei 2024 is besloten de budgetten van de griffie en gemeenteraad structureel in de vergaderingen van de werkgeverscommissie te behandelen en te monitoren.

Daarmee is aan alle aanbevelingen die gericht zijn aan de gemeenteraad opvolging gegeven en/of zijn werkafspraken over vastgesteld.

Ondermijning in de Kempen

De Rekenkamer(commissie) Kempengemeenten heeft een onderzoek uitgevoerd naar de gemeentelijke aanpak van ondermijning in De Kempen. Met dit onderzoek beantwoordt de rekenkamer(commissie) de vraag: Wat is nu precies de gemeentelijke taak bij de aanpak van ondermijning en hoe gaat dat in de vier Kempengemeenten?
Het onderzoek is uitgevoerd door Lokale Zaken. Geconcludeerd wordt dat:

- De ondermijningaanpak bestuurlijk gezien meer opvolging en aandacht verdient.
- Het idee dat de strafrechtelijke aanpak van de georganiseerde misdaad – waar nodig - dient te worden gecombineerd met gemeentelijke inspanningen om de ondermijning aan te pakken, in de vier Kempengemeenten onvoldoende uit de verf komt.
- De ondermijningsaanpak stagneert door een (over)complexe werkomgeving en een optelsom van een groot aantal normen en prioriteiten die niet vallen uit te voeren door de dun bezette ambtelijke veiligheidsorganisaties.
- De huidige schaal van de vier gemeenten grenzen stelt aan de beschikbare (specialistische) veiligheidscapaciteit en aan de personele ruimte op andere afdelingen om een bijdrage te leveren aan de ondermijningsaanpak.

De rekenkamer(commissie) doet op basis van de conclusies aanbevelingen. De gemeenteraad besluit 6 aanbevelingen over te nemen. Het college te verzoeken hieraan invulling te geven en de raad over de voortgang ervan te informeren.

1. Zorg dat duidelijk is dat de aanpak van ondermijning een gemeentelijke taak is; er dient geen ruimte voor twijfel te bestaan ten aanzien van de ondermijningsaanpak als gemeentelijke taak.
2. Stel een actueel en openbaar (dus niet herleidbaar) ondermijningsbeeld op gemeenteniveau op, met behulp van informatie die beschikbaar is bij onder andere politie, justitie en RIEC. Informeer gemeenteraden periodiek over de stand van zaken; zo nodig deels vertrouwelijk, maar maak openbaar wat belangrijke ondermijnende fenomenen zijn en waaruit dat blijkt. Wacht niet op een perfect ondermijningsbeeld; dat ontstaat al doende. Maak een shortlist van signalen en vermoedens en ga aan de slag.
3. In de ambtelijke veiligheidsorganisatie is groei noodzakelijk: kwantitatief en kwalitatief, met de materiekennis en organisatorische positionering om de ondermijningsaanpak aan te jagen.
4. Verminder het aantal veiligheidsprioriteiten en normen t.b.v. de ondermijningsaanpak. Benoem een maximaal aantal normen die er écht toe doen bij de gemeentelijke ondermijningsaanpak; stel échte prioriteiten op.
5. De gemeenten maken werk van de preventie van drugsgebruik. Het logische spiegelbeeld is dat de drugshandel lokaal in kaart wordt gebracht en primair strafrechtelijk wordt aangepakt door politie en justitie.
6. Overweeg binnen het geheel aan gemeentelijke prioriteiten, eventueel in afstemming binnen de Kempen, capaciteitsuitbreiding ten aanzien van de boa-capaciteit. Ze dienen dan o.a.

vaker in de avonduren te werken en risicolocaties of hotspots te bezoeken en daar gesprekken te voeren met (goed geïnformeerde) burgers.

Voortgang adviezen & conclusies

Per aanbeveling wordt een toelichting gegeven.

1. Dit is meegenomen in het nieuwe UVP.
2. Verzoek aan het RIEC om een algemeen ondermijningsbeeld op gemeentelijk niveau, voor de 4 gemeenten waar het rekenkameronderzoek betrekking op heeft, op te stellen.
3. Nadruk leggen op kwaliteit/scholing/trainingen en minder op kwantiteit. De capaciteit moet in overeenstemming zijn met de ambities. Er zijn de afgelopen periode verschillende trainingen en opleidingen geweest: gericht op financiën, gericht op de Boa's, summer school, mensenhandel, vitale vakantieparken, Bibob, kick off buitengebied.
   Iedere gemeente bepaalt voor zich of hier iets aan wordt toegevoegd met betrekking tot de kwantiteit, zoals bijvoorbeeld de procesregisseur voor jeugd/ondermijning.
4. Het UVP wordt momenteel hierop aangepast.
5. De aanbevelingen worden overgenomen en opgevolgd.
6. Dit wordt besproken en gecommuniceerd zodra meer bekend is over de voortgang.

4.5 Majeure projecten

Egyptische Poort

Projectwebsite: https://www.bladel.nl/egyptischepoort

Basisinformatie

De Egyptische Poort is het gebied dat grofweg gelegen is tussen N284, Bossingel, Egyptischedijk en Leemskuilen in Bladel. Hier vindt een gebiedsontwikkeling plaats waarin ruimte gecreëerd wordt voor bestaande en nieuwe functies zoals recreatie, sport en wonen. Het plan bestaat uit vijf onderdelen, die noemen we bouwstenen:

1. Realisatie multifunctioneel sportcentrum (MFSC)
2. Realisatie zwemvijver
3. Reconstructie Sportpark de Smagtenbocht
4. Realisatie woongebied
5. Reconstructie infrastructuur

Recente besluitvorming

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in recentelijk door de raad genomen/te nemen besluiten m.b.t. dit project.

R23.061 September 2023	De gemeenteraad heeft op 21 september 2023 het besluit genomen voor het scenario van 50 woningen bij de Egyptische Poort.
R24.006 Maart 2024	Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad unaniem besloten om het uitvoeringsplan Sportpark de Smagtenbocht vast te stellen.
R24.061 September 2024	Op 12 september is de raad gevraagd een keuze te maken voor het soort binnenzwembad. De raad heeft de voorkeur uitgesproken voor een binnenzwembad zoals scenario 3 met recreatiewater en recreatie-elementen voor de doelgroep gezinnen en jongeren, en daarnaast ook buitenzwemopties uit te werken. De gekozen variant wordt uitgewerkt tot een schetsontwerp met programma van eisen en exploitatiebegroting met een risicoparagraaf.

Stand van zaken

Per bouwsteen wordt een korte update gegeven van de stand van zaken.

1. Realisatie multifunctioneel sportcentrum (MFSC)

In de buurt van het huidige binnenzwembad komt een nieuw zwembad met sportschool, fysiotherapie, kinderopvang, buitenschoolse opvang en sportcentrum gerelateerde horeca. Dat noemen we het ‘Sportcentrum Egyptische Poort’ (voorheen MFSC Bladel). Met de potentiële partners van het sportcentrum voeren we gesprekken om tot een ruimtestaat van het sportcentrum te komen (eigen ruimten en gedeelde ruimten). Hiervoor moet wel bekend zijn hoe het binnenzwembad eruit komt te zien. Er is gewerkt aan een variantenonderzoek voor het binnenzwembad. In september 2024 is de raad drie varianten voorgelegd zodat zij kan bepalen hoe groot het nieuwe zwembad moet worden. De raad heeft de voorkeur uitgesproken voor een binnenzwembad zoals scenario 3 met recreatiewater en recreatie-

elementen voor de doelgroep gezinnen en jongeren, en daarnaast ook buitenzwemopties uit te werken.

We hebben nog een doorlopende overeenkomst met de exploitant van het huidige zwembad. We zijn met deze exploitant in gesprek over het voortijdig beëindigen van deze overeenkomst.

2. Realisatie zwemvijver

Het besluit van de gemeenteraad van 12 september wordt op dit moment verder uitgewerkt. Dat geldt voor het binnenbad bestaande uit een basisbad en een recreatiebad, maar ook voor beide alternatieven voor het buitenzwemmen; een zwemvijver of buitenbad met spraypark. Er wordt onder andere gekeken naar de functionaliteit, ruimtelijke inpassing en kosten van beide alternatieven.

3. Reconstructie Sportpark de Smagtenbocht

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad unaniem besloten om het uitvoeringsplan Sportpark de Smagtenbocht vast te stellen. Het sportparkplan bestaat onder andere uit de volgende onderdelen:

Verenigingsgebouw: centraal op het sportpark komt een nieuw verenigingsgebouw. Op de begane grond komt de kleedaccommodatie van de korfbal-, handbal en volleybalvereniging. Op de eerste verdieping komt het gezamenlijke sportcafé van deze verenigingen en de voetbalvereniging. Een architect gaat aan de slag met het ontwerp, natuurlijk in overleg met de verenigingen. Samen met de voetbalvereniging hebben we de huidige voetbalkantine laten taxeren. We zijn nu met elkaar in gesprek over de financiële gevolgen als de kantine zijn functie verliest.

Schutterslocatie: op het landbouwperceel aan de andere kant van de Egyptischedijk komt de schutterslocatie. Het gilde wordt naar deze locatie verplaatst om op de huidige plek ruimte te maken voor woningbouw. Ook komt op de schutterslocatie het buitenschietterrein van de handboogsportvereniging We hebben met het gilde afgesproken dat ze de huidige gildelocatie laten taxeren om tot financiele afspraken voor de verplaatsing te komen. Ook hebben we met het gilde en de handboogsportvereniging afgesproken dat we een architect de opdracht gaan geven voor het ontwerp van de nieuwe locatie.

Velden: op een gedeelte van het huidige korfbalveld komt een beachveld. Hier komt een aantal beachvolleybalvelden. Maar het kan ook gebruikt worden voor beachkorfbal, -handbal en -voetbal. Naast dit veld komen korfbalvelden van kunstgras. Centraal op het sportpark komen de padelbanen. We verplaatsen een aantal voetbalvelden van natuurgras om aan de noordkant van de Egyptische Poort ruimte te maken voor andere functies.

4. Realisatie woongebied

In september 2023 besloot de gemeenteraad om in het noordwestelijk deel van de Egyptische Poort 50 woningen te gaan bouwen. Om ruimte te maken voor deze woningen wordt het gilde en de radiovereniging verplaatst naar een andere plek op de Egyptische Poort. Het college van B&W zal binnenkort besluiten met welke partners zij deze woningen gaat ontwikkelen. Hiertoe is een publicatie verschenen op de site van de overheid en in diverse (sociale) media voor het aantrekken van een CPO-vereniging (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap). Nadat een CPO-vereniging is geselecteerd zullen wij samen met deze vereniging en de woningstichting de plannen verder uitwerken. Vooruitlopend op de definitieve woningplannen, willen de woningstichting en de gemeente volgend jaar al een aantal tijdelijke units in het woongebied plaatsen. In deze units komen Oekraïense vluchtelingen te wonen.

5. Reconstructie infrastructuur

Met de veranderingen in het gebied, zal ook de intensiteit van het verkeer in het gebied veranderen. Daarom moeten de wegen in en rondom het gebied zo ingericht worden dat het verkeer er op een veilige manier doorheen kan. De infrastructurele werkzaamheden dienen voor een verkeersveilige en adequate ontsluiting van het plangebied. Op 21 maart 2024 heeft de raad ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel Europalaan ad. € 2.295.000,-. Deze tunnel is formeel onderdeel van het project N284, maar doordat hij het plangebied gaat verbinden met de kern Bladel is er een zeer grote relatie met het gebeid en vraagt de tunnel ruimtebeslag in het plangebied. De gemeente heeft in juni 2024 daarom een brief gestuurd naar de stuurgroep N284 waarin zij vraagt om snel als mogelijk te bepalen waar de tunnel precies gaat komen.
In het voorjaar van 2024 is een klankbordgroep verkeer opgericht. In deze klankbordgroep zitten omwonenden van de Egyptische Poort. We werken samen met de klankbordgroep een voorstel uit hoe de wegen, parkeerplaatsen en paden het best ingericht kunnen worden. De klankbordgroep is voor de zomervakantie 2024 3x bij elkaar gekomen. Daarna in september 2024 nogmaals.

Financiën

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in de financiën m.b.t. dit project.

Bouwsteen	Financiën	Toelichting
1. Realisatie multifunctioneel sportcentrum	😐	Investering geraamd in MIP
2. Realisatie zwemvijver	😐	Investering geraamd in MIP
3. Reconstructie Sportpark de Smagtenbocht	🙂	Deel beschikbaar gesteld / deel geraamd in MIP
4. Realisatie woongebied	🙂	Grondexploitatie vastgesteld
5. Reconstructie infrastructuur	😐	Investeringen geraamd in MIP (gedeelte op pm)

1. Realisatie multifunctioneel sportcentrum (MFSC) + 2. realisatie zwemvijver

In het meerjarenprogramma is voor de bouw van een multifunctionele accommodatie met binnenzwembad en zwemvijver een geraamde investering opgenomen van in totaal € 18.000.000,-. De investering is opgenomen met een B-rubricering, dat wil zeggen dat nog steeds afzonderlijke besluitvorming door uw raad plaats zal moeten vinden. Naast de investering van € 18.000.000,- is rekening gehouden met een exploitatie subsidie van € 225.000,- per jaar en als baat een kostendekkende huur (berekend o.b.v. de kapitaallasten voortvloeiend uit de investering). In deze najaarsnota is de kostendekkende huurinkomst gecorrigeerd, aangezien een kostendekkende huur voor het binnenzwembad niet reëel is.

3. Reconstructie Sportpark de Smagtenbocht

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad een krediet van € 3,019 miljoen beschikbaar gesteld voor de realisatie van het sportcomplex de Smagtenbocht voor voetbal/korfbal/handbal/volleybal met gezamenlijke kantine, waarvan € 1,307 miljoen ter voorfinanciering van de gezamenlijke kantine. Daarnaast heeft de gemeenteraad op 21 maart 2024 besloten om een bedrag van € 5,172 miljoen op te nemen in de perspectiefnota 2024 voor de herinrichting van de overige onderdelen van het sportpark de Smagtenbocht. Een gedeelte hiervan is beschikbaar gesteld bij de begroting 2025 voor jaar 2025.

4. Realisatie woongebied

De gemeenteraad heeft op 21 september 2023 de grondexploitatie vastgesteld die hoort bij de bouw van 50 woningen.

5. Reconstructie infrastructuur

Op 21 maart 2024 heeft de raad ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel Europalaan ad. € 2.295.000,-. Deze tunnel gaat het plangebied verbinden met de kern Bladel. De bijdrage is opgenomen in het meerjarenprogramma.

De andere infrastructurele werkzaamheden en bijbehorende kosten zijn op dit moment nog niet bekend, daarom ramen we deze vooralsnog op pm.

Uitputting reeds beschikbaar gestelde kredieten

Onderstaand een overzicht van de reeds beschikbaar gestelde kredieten.

Krediet (bedragen x € 1.000,-)	Beschikbaar gesteld	Beschikbaar per 1-1-2024	Uitgaven tot 1-10-2024	Restant per 1-10-2024	Indicator
Nieuwbouw kleedlokalen sportpark De Smagtenbocht	1.712	1.712	0	1.712	
Nieuwbouw kantine sportpark De Smagtenbocht	1.307	1.307	0	1.307	

BRUIS

Basisinformatie

In opdracht van Gemeente Bladel realiseert Moeskops' Bouwbedrijf de renovatie, transformatie en uitbreiding van een nieuwe gemeenschapsaccommodatie voor de kern van Bladel. De renovatie van de voormalige Rabobank en de uitbreiding biedt straks ruimte aan onder andere de bibliotheek, Visit Bladel, een theaterzaal, vergaderzalen en multifunctionele ruimtes voor lokale verenigingen en allerlei activiteiten voor jong en oud zoals muziek maken en schilderen. De werkzaamheden bestaan overwegend uit sloop, bouwkundige, constructieve en installatietechnische werkzaamheden.

Recente besluitvorming

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in recentelijk door de raad genomen/te nemen besluiten m.b.t. dit project.

R21.154 Februari 2022

De gemeenteraad heeft op 10 februari 2022 het krediet beschikbaar gesteld ten behoeve van het project Gemeenschapshuis aan de Markt.

R23.032 Juli 2023

De gemeenteraad heeft op 5 juli 2023, vanwege de gestegen bouwkosten, middels de perspectiefnota 2023 een aanvullend krediet beschikbaar gesteld voor dit project.

Stand van zaken

In 2023 is aannemer Moeskops' Bouwbedrijf gestart met realisatie van een gemeenschapshuis(functie) aan de Markt (in de voormalige Rabobank). Per 1 april 2025 wordt gestart met alle activiteiten in BRUIS. In november 2024 wordt gestart met de herinrichting van de omgeving van het gemeenschapshuis en het Marktgebied met een afronding hiervan in april 2025.

Financiën

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in de financiën m.b.t. dit project.

Investering	Financiën	Toelichting
Gemeenschapshuis aan de Markt		Krediet beschikbaar gesteld

Gemeenschapshuis aan de Markt

Op 10 februari 2022 heeft de gemeenteraad een krediet van € 18.759.000,- beschikbaar gesteld. Dit bedrag is exclusief de voorbereidingskredieten van € 800.000,- die al voor 10 februari 2022 beschikbaar zijn gesteld. Het totaal beschikbaar gesteld krediet tot en met de besluitvorming op 10 februari 2022 is € 19.559.000,-. Op 5 juli 2023 is, vanwege de gestegen bouwkosten, een aanvullend krediet beschikbaar gesteld van € 2.543.000,-. Het totaal beschikbaar gestelde krediet komt daarmee op € 22.102.000,-.

Uitputting reeds beschikbaar gestelde kredieten

Onderstaand een overzicht van de reeds beschikbaar gestelde kredieten.

Krediet (bedragen x € 1.000,-)	Beschikbaar gesteld	Beschikbaar per 1-1-2024	Uitgaven tot 1-10-2024	Restant per 1-10-2024	Indicator
Gemeenschapshuis aan de Markt	22.102	11.069	8.351	2.718	

Herinrichting N284

Projectwebsite: https://n284.nl/

Basisinformatie

De aanpak van de provinciale weg N284 tussen Reusel en de A67 bij Hapert is een gezamenlijk project van de provincie Noord-Brabant, gemeente Bladel en gemeente Reusel- De Mierden. De drie partners streven samen met de omgeving naar een ontwerp dat voor iedereen leefbaar en veilig is, en bijdraagt aan zowel een goede bereikbaarheid van dorpen als aan een betere verkeersdoorstroming.

Recente besluitvorming

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in recentelijk door de raad genomen/te nemen besluiten m.b.t. dit project.

R24.007 Maart 2024

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met het Voorkeursalternatief N284, met uitzondering van de fietstunnel bij de Lange Trekken. De gemeenteraad heeft ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel Europlaan.

Stand van zaken

De gemeenteraad van Bladel is op 21 maart 2024 akkoord gegaan met het voorkeursalternatief voor de reconstructie van de N284, met uitzondering van de realisatie van de fietstunnel bij de Lange Trekken. De raad heeft ingestemd met de extra bijdrage aan de fietstunnel nabij Europalaan ad € 2.295.000,-.

Planning reconstructie

De komende periode gaan provincie, gemeenten en ingenieursbureau Royal HaskoningDHV het ontwerp definitief maken. Hierbij worden ook omwonenden en andere belanghebbenden betrokken. Daarna starten de ruimtelijke procedures. Deze processen vragen tijd en aandacht. Zeker omdat het

voorkeursalternatief alleen kan worden uitgevoerd als het binnen de stikstofnormen past. De uitvoering van de reconstructie kan daarom nog een paar jaar op zich laten wachten.

Planning groot onderhoud

De provincie kon echter geen jaren wachten met het groot onderhoud aan de weg. De technische staat van de weg verslechtert en de verkeersveiligheid komt in het geding. Ook neemt de geluidsoverlast steeds verder toe. Daarom heeft de provincie het groot onderhoud alvast opgestart. De firma BAM Infra heeft onderhoudswerk uitgevoerd. Om overlast te beperken zijn de werkzaamheden zoveel mogelijk in de nacht uitgevoerd. Naar verwachting worden in Q1 2025 werkzaamheden ter hoogte van Roodbont in Hapert uitgevoerd. E.e.a. is nog afhankelijk van toestemming in het kader van de stikstofregeling.

Financiën

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in de financiën m.b.t. dit project.

	Financiën	Toelichting
Bijdrage voorbereiding/ uitvoering herinrichting N284		Deel beschikbaar gesteld / deel geraamd in MIP
Extra financiële bijdrage fietstunnel Europalaan		Investering geraamd in MIP

Bijdrage uitvoering herinrichting N284

Tot op heden is er een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 450.000,-. Daarnaast zijn in het meerjarenprogramma investeringen opgenomen vanaf 2025. In de jaren 2025 en 2026 zijn ramingen opgenomen voor de voorbereiding van respectievelijk € 86.000,- en € 150.000,-. Voor de jaren 2027 tot en met 2030 is een jaarlijkse investering opgenomen van € 1.150.000,- voor de uitvoering (2029 en 2030 vallen buiten de planperiode). In deze ramingen is reeds rekening gehouden met opgenomen indexatiekosten ad € 832.000,- zoals aangegeven in raadsvoorstel R23.004 met betrekking tot het Herzien VKA 2022.

Extra financiële bijdrage fietstunnel Europalaan

Op 21 maart 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met een extra bijdrage ad € 2.295.000,- voor de fietstunnel nabij Europalaan. Voor deze investering wordt ten laste van de algemene reserve een dekkingsreserve kapitaallasten gevormd. Ten laste van deze dekkingsreserve worden dan de kapitaallasten budgettair opgevangen.

Uitputting reeds beschikbaar gestelde kredieten

Onderstaand een overzicht van de reeds beschikbaar gestelde kredieten.

Krediet (bedragen x € 1.000,-)	Beschikbaar gesteld	Beschikbaar per 1-1-2024	Uitgaven tot 1-10-2024	Restant per 1-10-2024	Indicator
Voorbereiding herinrichting N284	450	326	3	323	

5. Financiële begroting (overzicht van baten en lasten)

5.1 Toelichting begroting (baten en lasten)

Financiële begroting: baten en lasten

In deze najaarsnota zijn de ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan in de periode gelegen tussen enerzijds de perspectiefnota 2024 en de opstelling van de begroting 2025 en anderzijds de najaarsnota 2024 weergegeven. De afwijkingen zijn hiervoor per programma toegelicht.

De aansluiting op de financiële mutaties per taakveld en een onderbouwing daarop zijn ondergebracht in de financiële begroting. In onderstaand overzicht treft u de mutaties van de lasten en baten van alle beleidsvelden aan. Voor extra inzicht in de financiële positie zijn de baten en lasten geschoond van verrekeningen met reserves.

bedragen x 1.000	Begroting 2024	Wijziging njn	Begroting 2024 na wijziging	Mutatie meerjarenraming			
				2025	2026	2027	2028
lasten							
Bestuur en ondersteuning	-2.767 n	-280 n	-3.047 n	-12 n	-12 n	-12 n	-12 n
Veiligheid	-2.015 n	-175 n	-2.190 n	-10 n	-10 n	-10 n	-10 n
Verkeer en vervoer	-4.040 n	-68 n	-4.108 n	-39 n	-52 n	-59 n	-59 n
Economie	-1.038 n	88 v	-950 n				
Onderwijs	-2.909 n	-752 n	-3.661 n	-108 n	-108 n	-108 n	-108 n
Sport, cultuur en recreatie	-6.813 n	63 v	-6.750 n	-205 n	-192 n	-200 n	-219 n
Sociaal domein	-28.128 n	-873 n	-29.001 n	-445 n	-325 n	-278 n	-256 n
Volksgezondheid en milieu	-8.701 n	256 v	-8.445 n	-309 n	-6 n	-6 n	-6 n
VHROSV	-11.124 n	516 v	-10.608 n	-1.028 n	-28 n	-28 n	-28 n
Overhead en ondersteuning organisatie	-7.401 n	-87 n	-7.488 n	-129 n	-114 n	-115 n	-122 n
Algemene dekkingsmiddelen	-748 n	182 v	-566 n				
baten							
Bestuur en ondersteuning	1.492 v	-42 n	1.450 v	67 v			
Veiligheid	98 v	4 v	102 v	7 v	7 v	7 v	7 v
Verkeer en vervoer	260 v	200 v	460 v				
Economie	1.757 v	-3 n	1.754 v	4 v	4 v	4 v	4 v
Onderwijs	478 v	569 v	1.047 v				
Sport, cultuur en recreatie	1.491 v	181 v	1.672 v	50 v	-758 n	-775 n	-774 n
Sociaal domein	6.376 v	725 v	7.101 v	342 v	342 v	342 v	342 v
Volksgezondheid en milieu	6.411 v	-43 n	6.368 v	217 v	15 v	15 v	15 v
VHROSV	8.014 v	-56 n	7.958 v	330 v			
Overhead en ondersteuning organisatie	237 v	25 v	262 v	3 v	3 v	3 v	3 v
Algemene dekkingsmiddelen	48.286 v	1.211 v	49.497 v	51 v	88 v	133 v	187 v
Totaal lasten	-75.684 n	-1.130 n	-76.814 n	-2.285 n	-847 n	-816 n	-820 n
Totaal baten	74.900 v	2.771 v	77.671 v	1.071 v	-299 n	-271 n	-216 n
Saldo van baten en lasten	-784 n	1.641 v	857 v	-1.214 n	-1.146 n	-1.087 n	-1.036 n
Toevoeging reserves	-1.610 n	534 v	-1.076 n	-555 n			
Onttrekking reserves	4.451 v	-1.303 n	3.148 v	1.303 v			
Geraamd resultaat / algemene reserve	2.057 v	872 v	2.929 v	-466 n	-1.146 n	-1.087 n	-1.036 n

(- = nadeel en + = voordeel)

Financiële begroting: structureel en incidenteel

De begroting maakt ook onderscheid tussen structurele en incidentele middelen. Structurele middelen zijn jaarlijks terugkerende middelen. Incidentele, en de naam zegt het al, zijn eenmalig of voor een beperkt aantal jaren, terugkerende middelen. Om het huishoudboekje van de gemeente gezond te maken en te houden is het van belang om de jaarlijks terugkerende lasten te kunnen betalen uit de jaarlijks terugkerende inkomsten.

Hierna is de transformatietabel van het geactualiseerde meerjarenperspectief opgenomen. In deze tabel wordt het hiervoor weergegeven meerjarenperspectief gekanteld in structurele en incidentele middelen en maakt op een transparante wijze de gang van het bestaande beleid naar de einduitkomst van deze meerjarenraming inzichtelijk. Na de financiële doorwerking van de mutaties uit deze najaarsnota sluit de najaarsnota dan in meerjarig perspectief bezien met een structureel tekort van € 2.343.000,-.

Geact.meerjarenperspectief (bedragen x 1.000,-)		2024		2025		2026		2027		2028
structureel:										
begrotingsresultaat na 6e wijz. 2024 (excl. meicirc.)		v 1.489								
saldo ontwerp-begroting 2025-2028 + 1e wijz. 2025				v 1.384		n -445		n -1.045		n -1.307
bestuur en ondersteuning		v 1		n -12		n -12		n -12		n -12
veiligheid		n -171		n -3		n -3		n -3		n -3
verkeer en vervoer		n -12		n -39		n -52		n -59		n -59
economie		v 86		v 3		v 3		v 3		v 3
onderwijs		n -148		n -108		n -108		n -108		n -108
sport, cultuur en recreatie		v 272		n -155		n -950		n -975		n -993
sociaal domein		v 19		v 58		v 63		v 64		v 87
volksgezondheid en milieu		v 130		v 9		v 9		v 9		v 9
VHROSV		n -4		n -50		n -28		n -28		n -28
overhead en ondersteuning organisatie		n -50		n -114		n -111		n -112		n -119
algemene dekkingsmiddelen		v 1.393		v 51		v 88		v 133		v 187
structureel meerjarenperspectief		**v 3.005**		**v 1.024**		**n -1.546**		**n -2.133**		**n -2.343**
mutaties reserves structureel										
totaal structureel	**a**	**v 3.005**		**v 1.024**		**n -1.546**		**n -2.133**		**n -2.343**
incidenteel:										
begrotingsresultaat na 6e wijz. 2024 (excl. meicirc.)		v 568								
saldo ontwerp-begroting 2025-2028 + 1e wijz. 2025				n -113		v 51		v 35		v 100
bestuur en ondersteuning		n -322		v 67						
veiligheid										
verkeer en vervoer		v 145								
economie		n -1								
onderwijs		n -35								
sport, cultuur en recreatie		n -29								
sociaal domein		n -168		n -160		n -46				
volksgezondheid en milieu		v 83		n -100						
VHROSV		v 464		n -648						
overhead en ondersteuning organisatie		n -12		n -12						
algemene dekkingsmiddelen										
incidenteel meerjarenperspectief		v 693		n -966		v 5		v 35		v 100
mutaties reserves incidenteel		n -769		v 748						
totaal incidenteel	**b**	**n -76**		**n -218**		**v 5**		**v 35**		**v 100**
totaal begrotingsresultaat	**a+b**	**v 2.929**		**v 806**		**n -1.541**		**n -2.098**		**n -2.243**
reeds geraamde mutaties algemene reserve		n -2.057		n -1.271		v 394		v 1.010		v 1.207
aanvullende mutaties tlv / tgv algemene reserve		n -872		v 465		v 1.147		v 1.088		v 1.036

(- = nadeel en + = voordeel)

6. Bijlagen

6.1 Overzicht geraamde baten en lasten per beleidsveld

Taakveld BBV (bedragen x € 1,-)	2024	2025	2026	2027	2028
0.1 Bestuur	-230.165	-8.684	-8.684	-8.684	-8.684
0.10 Reserves	-768.700	747.500	0	0	0
0.2 Burgerzaken	-100				
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-91.567	64.000	-3.000	-3.000	-3.000
0.4 Overhead	-223.060	-125.655	-110.715	-111.765	-119.115
0.5 Treasury	-131.040	0	0	0	0
0.61 OZB woningen	-57.062				
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	1.248.181	51.000	88.000	133.000	187.000
0.8 Overige baten en lasten	499.762				
0.9 Vennootschapsbelasting	-167.153				
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	-6.920	-200	-200	-200	-200
1.2 Openbare orde en Veiligheid	-163.920	-2.992	-2.992	-2.992	-2.992
2.1 Verkeer, wegen en water	125.576	-38.925	-52.420	-59.410	-58.900
2.2 Parkeren	-3.000				
2.5 Openbaar vervoer	50.570				
3.1 Economische ontwikkeling	70.600				
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.109	3.660	3.660	3.660	3.660
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	-2.800				
3.4 Economische promotie	12.127	-490	-490	-490	-490
4.2 Onderwijshuisvesting	-61.787	-6.230	-6.230	-6.230	-6.230
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-60.163	-102.014	-102.014	-102.014	-102.014
5.2 Sportaccommodaties	392.904	-136.746	-928.701	-953.629	-972.339
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	7.628				
5.5 Cultureel erfgoed	-22.376	-4.000	-12.862	-12.862	-12.862
5.6 Media	-9.776	-6.100			
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-62.747	-8.223	-8.223	-8.223	-8.223
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	511.894	-290.260	-175.725	-128.668	-105.957
6.2 Wijkteams	6.583	9.200	14.000	14.000	14.000
6.3 Inkomensregelingen	-11.123	143.561	143.561	143.561	143.561
6.4 Begeleide participatie	55.193	35.000	35.000	35.000	35.000
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-120.000				
6.72A Jeugdhulp begeleiding	-50.000				
6.72B Jeugdhulp behandeling	-260.000				
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	-30.000				
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-171.000				
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-80.000				
7.1 Volksgezondheid	35.386	-6.392	-6.392	-6.392	-6.392
7.3 Afval	-92.452	0	0	0	0
7.4 Milieubeheer	270.131	-85.000	15.000	15.000	15.000
8.1 Ruimtelijke Ordening	98.214	1.250	1.250	1.250	1.250
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-41.925				
8.3 Wonen en bouwen	403.328	-698.883	-29.383	-29.383	-29.383
Totaal	**872.350**	**-465.623**	**-1.147.560**	**-1.088.471**	**-1.037.310**

6.2 Overzicht verloop algemene reserve

In onderstaand overzicht wordt het geprognosticeerde verloop van de algemene reserve weergegeven:

prognose verloop omvang algemene reserve (x € 1,-)	2024	2025	2026	2027	2028
geraamde stand algemene reserve begin jaar	**14.255.000**	**21.250.000**	**19.940.000**	**17.712.000**	**15.268.000**
vermeerderingen					
afsluitingen grondexploitaties obv voorzichtige variant		67.000	8.000		195.000
opbrengsten achterblijvende locaties tbv Het Palet		286.000			
opbrengst verkoop med.centrum		251.000			
opbrengsten achterblijvende locaties tbv Den Herd			891.000		
opbrengsten achterblijvende locaties tbv Praktijkschool			370.000		
opbrengsten achterblijvende locaties tbv Den Tref		663.000			
exploitatiesaldo en budgetoverhevelingen	6.415.000				
verminderingen					
toevoeging dekkingsreserve kapitaaluitgaven tunnel Europalaan					-2.295.000
aanvulling dekkingsreserve tbv oude Kloostertuin / med.centrum		-251.000			
aanvulling dekkingsreserve tbv Het Palet		-944.000			
aanvulling dekkingsreserve tbv Den Herd naar de Markt			-941.000		
aanvulling dekkingsreserve tbv praktijkschool Den Herd naar de Markt			-670.000		
aanvulling dekkingsreserve tbv Den Tref		-1.000.000			
uitvoeringsprogramma duurzaamheid particulieren	-350.000	-350.000			
aanvulling algemene reserve grondexploitatie	-743.000				
resultaatbestemming aanvulling voorziening Hart van Hapert	-167.000				
budgetoverhevelingen	-708.000				
eenmalige kosten / sloopkosten herinr.De Smagtenboch		-455.000			
dekking kortetermijnmaatregelenpakket Randweg A2 Eindhoven	-210.000				
dekking regionale bereikbaarheid Brainport	-172.000	-382.000	-346.000	-346.000	-107.000
overige mutaties					
saldo na najaarsnota 2024	2.929.000	805.000	-1.542.000	-2.098.000	-2.245.000
geraamde stand algemene reserve eind	**21.249.000**	**19.940.000**	**17.710.000**	**15.268.000**	**10.816.000**

Bladel

Financieel Informatie Systeem Key2Financiën

Bedrijf	1 Gemeente Bladel
Deelsysteem	Telstructuren
Rapportnaam	Begrotingswijziging
Rapport	RFISTS28
Bestemming	Cache
Bestandsnaam	G:\asch\Key2financien\RFISTS28_10075273#9095.PDF
Aanvrager	Arianne Schenkelaars
Datum	25-11-2024
Tijd	11:25:52
Aantal pagina's	8

Parameters

Structuur	T	Grootboeknummer	6000000	t/m	6999999
Presentatie	n.v.t.	Categorie	0	t/m	999
Jaar	2024	Kosten/opbrengstsoort	00000	t/m	99999999
Start paginanummer	1	Inclusief kladbegroting	Nee		
Begrotingswijzigingsnr	7				
Afronden op	1				
Volgorde	Indeling taakvelden, Codering taakvelden, Niveau voor de FCL-items, Categorie, Kosten/opbrengstsoort				

CENTRIC

<< BEGROTINGSWIJZIGING >>	2024

BEGROTINGSWIJZIGINGSNUMMER: 7 BWN 7-2024 (raad 19-12-2024)

De raad van Bladel

besluit de begroting van inkomsten en uitgaven door middel van

begrotingswijzigingsnummer 7

van het dienstjaar 2024 als volgt te wijzigen:

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
TAAKVELDEN	Taakvelden	12.480.871	7.926.717-	83.904.520
0.1	Bestuur	255.266	42.696-	2.145.622
1 6001000	Raad en raadscommissies	28.973	215-	432.775
1 6001010	Burgemeester en wethouders	221.027	0	1.020.182
1 6006000	Griffie	4.856	14.571-	206.320
1 6006010	Rekenkamerfunctie	410	27.910-	173.749
0.10	Mutaties reserves	0	533.800-	1.075.782
1 6980001	Algemene reserve	0	0	125.000
1 6980126	Reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied	0	308.800-	71.200
1 6980127	Reserve duurzaamheid	0	225.000-	50.000-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	872.350	0	2.929.399
1 6990010	Saldo van rek. van baten en lasten na bestemming	872.350	0	2.929.399
0.2	Burgerzaken	57.006	25.633-	723.740
1 6003000	Burgerzaken	1.793	0	49.552
1 6003040	Huwelijken	5.500	0	32.910
1 6003080	Verkiezingen	16.690	25.633-	57.440
1 6003090	Kadaster	500	0	1.500
1 6004010	Leges reisdocumenten	30.000	0	130.000
1 6004020	Leges rijbewijzen	2.523	0	30.000
1 6004030	Leges BRP	0	0	4.906
1 6004040	Leges huwelijken	0	0	0
1 6004050	Leges burgerlijke stand	0	0	0
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	71.944	58.299-	155.300
1 6310001	Vergoeding terrassen	0	0	0
1 6341000	Agrarische zaken, jacht en visserij	71.944	58.299-	155.300
0.4	Overhead	1.891.239	1.563.108-	7.729.584
1 6002000	Bestuursapparaat	3.605	17.218-	221.055
1 6002010	Voorlichting	900	0	43.661
1 6002090	Vertegenwoordiging OR	18.619	0	64.866
1 6960010	Afdeling Ontwikkeling	952.235	689.931-	38.830-
1 6960030	Huisvesting en tractie OW buitendienst	1.500	25.835-	31.550
1 6960050	Afdeling Dienstverlening & Bedrijfsvoering	641.454	803.122-	3.649.711
1 6960055	kosten gemeentehuis	60.000	9.700-	671.953
1 6960065	SSC-samenwerking	0	17.302-	2.167.176
1 6960070	kosten P&O-Bladel	192.482	0	739.908
1 6960081	Maatschappelijke Dienstverlening	20.444	0	20.444
0.5	Treasury	746.612	665.965-	490.847
1 6911000	Geldleningen	746.612	665.572-	489.670
1 6913000	Beleggingen	0	393-	1.177
0.61	OZB woningen	69.466	0	281.976

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
TAAKVELDEN	Taakvelden	7.750.263	3.196.109-	83.904.520
0.1	Bestuur	0	27.698-	168.278
1 6001000	Raad en raadscommissies	0	0	0
1 6001010	Burgemeester en wethouders	0	198-	25.179
1 6006000	Griffie	0	0	0
1 6006010	Rekenkamerfunctie	0	27.500-	143.099
0.10	Mutaties reserves	171.570	1.474.070-	3.148.089
1 6980001	Algemene reserve	171.570	171.570-	2.474.103
1 6980126	Reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied	0	977.500-	7.500
1 6980127	Reserve duurzaamheid	0	325.000-	50.000-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0
1 6990010	Saldo van rek. van baten en lasten na bestemming	0	0	0
0.2	Burgerzaken	64.822	3.712-	423.665
1 6003000	Burgerzaken	0	0	0
1 6003040	Huwelijken	0	0	0
1 6003080	Verkiezingen	0	0	0
1 6003090	Kadaster	0	0	0
1 6004010	Leges reisdocumenten	40.000	0	260.009
1 6004020	Leges rijbewijzen	9.860	3.712-	99.000
1 6004030	Leges BRP	3.962	0	10.656
1 6004040	Leges huwelijken	10.000	0	40.000
1 6004050	Leges burgerlijke stand	1.000	0	5.000
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	3.908	75.000-	873.391
1 6310001	Vergoeding terrassen	3.908	0	15.248
1 6341000	Agrarische zaken, jacht en visserij	0	75.000-	858.143
0.4	Overhead	135.352	31.265-	340.888
1 6002000	Bestuursapparaat	0	0	0
1 6002010	Voorlichting	0	0	0
1 6002090	Vertegenwoordiging OR	0	0	0
1 6960010	Afdeling Ontwikkeling	12.032	0	12.032
1 6960030	Huisvesting en tractie OW buitendienst	200	0	900
1 6960050	Afdeling Dienstverlening & Bedrijfsvoering	5.200	0	6.406
1 6960055	kosten gemeentehuis	83.308	31.265-	233.790
1 6960065	SSC-samenwerking	212	0	3.796
1 6960070	kosten P&O-Bladel	34.400	0	50.000
1 6960081	Maatschappelijke Dienstverlening	0	0	0
0.5	Treasury	0	50.000-	656.835
1 6911000	Geldleningen	0	50.000-	459.627
1 6913000	Beleggingen	0	0	135.626
0.61	OZB woningen	12.500	96-	2.853.369

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
1 6930000	Uitvoering Wet Woz (woningen)	66.156	0	266.828
1 6940000	Heffing/invordering gem. belasting (woningen)	3.310	0	15.148
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	5.976
1 6921000	Algemene uitkeringen	0	0	5.976
0.8	Overige baten en lasten	0	79.617-	1-
1 6922000	Onvoorziene uitgaven/inkomsten	0	79.617-	1-
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	167.153	0	180.967
1 6942000	Vennootschapsbelasting	167.153	0	180.967
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	6.920	536-	1.472.869
1 6120000	Brandweer en rampenbestrijding	6.920	536-	1.472.869
1.2	Openbare orde en veiligheid	181.851	14.000-	715.963
1 6120010	Toezicht veiligheid en lokale orde	5.897	14.000-	84.648
1 6140000	Overige beschermende maatregelen	3.000	0	16.018
1 6140001	Dierennoodhulp	5.471	0	48.909
1 6140006	Opsporing en ruiming van conventionele explosieven	3.600	0	3.600
1 6140010	Regiopolitie	1.021	0	111.849
1 6140020	Bijzondere wetten	0	0	0
1 6140030	Vergunningen/ ontheffingen APV	162.862	0	194.817
2.1	Verkeer en vervoer	451.870	467.342-	3.964.232
1 6210000	Wegen, straten en pleinen	230.600	207.154-	2.625.564
1 6210010	Openbare verlichting	22.000	35.532-	468.224
1 6210015	Verkeersregelingen	27.700	2.842-	754.277
1 6210510	Voorbereiding project N284	0	50.244-	7.167
1 6210515	Voorb. proj. verkeer en vervoer Kempenregio	171.570	171.570-	109.000
2.2	Parkeren	3.000	0	12.280
1 6214000	Parkeervergunningen	3.000	0	12.280
2.5	Openbaar vervoer	0	50.570-	0
1 6210100	Openbaar vervoer	0	50.570-	0
3.1	Economische ontwikkeling	0	98.605-	339.523
1 6310010	Ov. aangelegenheden handel en ambacht	0	98.000-	222.058
1 6310020	Stimulering werkgelegenheid	0	600-	117.452
1 6330000	Nutsbedrijven	0	5-	13
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	38.000	27.460-	210.280
1 6310005	Kempisch Bedrijven Park	0	17.460-	21.018
1 6310050	Uitbreiding bedrijventerrein Hapert Noord	28.000	0	103.000
1 6310060	Bedrijventerrein KBP percelen 1.1 en 1.3	10.000	10.000-	85.058
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	2.900-	96.554
1 6310015	Uitvoering BIZ-regeling	0	2.900-	96.554
3.4	Economische promotie	37.873	50.000-	307.591

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
1 6930000	Uitvoering Wet Woz (woningen)	0	0	0
1 6940000	Heffing/invordering gem. belasting (woningen)	12.500	96-	20.000
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	1.248.181	0	43.516.605
1 6921000	Algemene uitkeringen	1.248.181	0	43.516.605
0.8	Overige baten en lasten	0	0	0
1 6922000	Onvoorziene uitgaven/inkomsten	0	0	0
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0
1 6942000	Vennootschapsbelasting	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	0	85.660
1 6120000	Brandweer en rampenbestrijding	0	0	85.660
1.2	Openbare orde en veiligheid	6.500	2.569-	16.500
1 6120010	Toezicht veiligheid en lokale orde	0	0	0
1 6140000	Overige beschermende maatregelen	0	0	0
1 6140001	Dierennoodhulp	0	0	0
1 6140006	Opsporing en ruiming van conventionele explosieven	0	0	0
1 6140010	Regiopolitie	0	0	0
1 6140020	Bijzondere wetten	6.500	0	6.500
1 6140030	Vergunningen/ ontheffingen APV	0	2.569-	10.000
2.1	Verkeer en vervoer	201.469	0	456.728
1 6210000	Wegen, straten en pleinen	199.500	0	449.091
1 6210010	Openbare verlichting	469	0	469
1 6210015	Verkeersregelingen	1.500	0	7.168
1 6210510	Voorbereiding project N284	0	0	0
1 6210515	Voorb. proj. verkeer en vervoer Kempenregio	0	0	0
2.2	Parkeren	0	0	4.310
1 6214000	Parkeervergunningen	0	0	4.310
2.5	Openbaar vervoer	0	0	0
1 6210100	Openbaar vervoer	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	0	0	0
1 6310010	Ov. aangelegenheden handel en ambacht	0	0	0
1 6310020	Stimulering werkgelegenheid	0	0	0
1 6330000	Nutsbedrijven	0	0	0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.069	1.868-	105.809
1 6310005	Kempisch Bedrijven Park	1.069	1.868-	20.751
1 6310050	Uitbreiding bedrijventerrein Hapert Noord	0	0	0
1 6310060	Bedrijventerrein KBP percelen 1.1 en 1.3	0	0	85.058
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	5.700-	89.800
1 6310015	Uitvoering BIZ-regeling	0	5.700-	89.800
3.4	Economische promotie	0	0	1.543.506

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
1 6560020	Kermisaktiviteiten	1.025	0	3.500
1 6560030	Volksfeesten (subsidies)	868	0	19.949
1 6560040	Bevordering toerisme	0	50.000-	168.997
1 6560050	Samenwerking toerisme	35.980	0	102.645
4.2	Onderwijshuisvesting	433.809	52.346-	2.544.486
1 6421010	Openbaar onderwijs, huisvesting	20.527	1.969-	488.720
1 6421020	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	1.640	50.377-	707.560
1 6441000	Voortgezet onderwijs, huisvesting	411.642	0	1.348.206
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	319.514	62.090-	1.003.550
1 6480000	Gemeenschappelijke lasten/baten van het onderwijs	39.093	62.090-	166.699
1 6480001	Leerlingenvervoer	103.000	0	419.375
1 6480030	VVE/GOA	177.421	0	417.476
5.1	Sportbeleid en activering	4.295	0	371.467
1 6480002	Combinatiefuncties/ buurtsportcoaches	3.675	0	186.971
1 6530100	Overige aangelegenheden sport	620	0	184.496
5.2	Sportaccommodaties	167.007	439.049-	1.919.101
1 6530005	Sporthal X-sport	10.714	66.304-	429.834
1 6530070	Sporthal Eureka Hapert	2.616	314-	74.855
1 6530080	Zwembad de Smagtenbocht (nieuw)	0	351.205-	0
1 6530090	Vm zwembad de Smagtenbocht Bladel	9.010	379-	59.350
1 6531000	Sportvelden de Smagtenbocht	1.500	1.662-	175.438
1 6531010	Sportvelden de Groesbocht Netersel	1.790	559-	98.377
1 6531020	Sportvelden de Lemelvelden Hapert	0	5.646-	333.776
1 6531030	Sportvelden de Roetwijer Hoogeloon	3.285	997-	53.045
1 6531040	Sportvelden de Smeel Casteren	899	7.631-	42.361
1 6531100	Onderhoud sportvelden	134.693	4.214-	641.850
1 6531150	Sportveldverlichting	2.500	138-	10.215
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	7.538	15.166-	400.402
1 6511000	Vormings- en ontwikkelingswerk	0	9.096-	191.104
1 6540000	Kunst	7.538	6.070-	209.298
5.5	Cultureel erfgoed	30.330	8.209-	123.331
1 6541020	Cultuurhistorie	10.000	6.000-	30.610
1 6821010	Monumenten	20.330	2.209-	92.721
5.6	Media	37.945	1.600-	715.638
1 6510000	Openbare bibliotheken	37.945	1.600-	715.638
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	120.542	73.712-	3.083.904
1 6240000	Waterlossingen en sloten	27.500	0	136.111
1 6550000	Natuurbescherming	54.115	53.723-	365.204
1 6560000	Openbaar groen	24.000	2.323-	1.841.602

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
1 6560020	Kermisaktiviteiten	0	0	19.950
1 6560030	Volksfeesten (subsidies)	0	0	0
1 6560040	Bevordering toerisme	0	0	0
1 6560050	Samenwerking toerisme	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	372.022	0	608.418
1 6421010	Openbaar onderwijs, huisvesting	0	0	410.502
1 6421020	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	0	0	11.905
1 6441000	Voortgezet onderwijs, huisvesting	372.022	0	186.011
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	197.261	0	439.029
1 6480000	Gemeenschappelijke lasten/baten van het onderwijs	19.840	0	31.463
1 6480001	Leerlingenvervoer	0	0	3.507
1 6480030	VVE/GOA	177.421	0	404.059
5.1	Sportbeleid en activering	4.295	0	142.072
1 6480002	Combinatiefuncties/ buurtsportcoaches	3.675	0	126.323
1 6530100	Overige aangelegenheden sport	620	0	15.749
5.2	Sportaccommodaties	162.513	13.807-	610.271
1 6530005	Sporthal X-sport	0	0	130.000
1 6530070	Sporthal Eureka Hapert	0	0	41.150
1 6530080	Zwembad de Smagtenbocht (nieuw)	0	0	0
1 6530090	Vm zwembad de Smagtenbocht Bladel	0	0	7.500
1 6531000	Sportvelden de Smagtenbocht	162.463	0	347.909
1 6531010	Sportvelden de Groesbocht Netersel	50	2.537-	10.979
1 6531020	Sportvelden de Lemelvelden Hapert	0	11.270-	28.129
1 6531030	Sportvelden de Roetwijer Hoogeloon	0	0	26.647
1 6531040	Sportvelden de Smeel Casteren	0	0	17.957
1 6531100	Onderhoud sportvelden	0	0	0
1 6531150	Sportveldverlichting	0	0	0
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	11.096
1 6511000	Vormings- en ontwikkelingswerk	0	0	0
1 6540000	Kunst	0	0	11.096
5.5	Cultureel erfgoed	0	0	8.862
1 6541020	Cultuurhistorie	0	0	0
1 6821010	Monumenten	0	0	8.862
5.6	Media	26.569	0	165.365
1 6510000	Openbare bibliotheken	26.569	0	165.365
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	707	0	733.711
1 6240000	Waterlossingen en sloten	0	0	0
1 6550000	Natuurbescherming	0	0	455.478
1 6560000	Openbaar groen	0	0	32.000

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
1 6560010	Openluchtrecreatie	2.800	23-	17.098
1 6560025	Beheer evenemententerreinen	6.764	500-	65.191
1 6580000	Speelvoorzieningen	0	923-	100.335
1 6580030	Ov. recreatieve/sportieve voorz.	363	637-	4.310
1 6580040	Onderhoud recreatieve voorzieningen	2.500	0	47.094
1 6810002	Gebiedsplan de Groene Long	2.500	15.583-	100.322
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	389.437	367.105-	7.193.580
1 6580020	Vrijwilligersbeleid	0	0	45.493
1 6621000	Vluchtelingenhulp en -opvang	20.841	0	156.580
1 6621020	Opvang ontheemde Oekraïners	100.550	200.000-	1.507.205
1 6621040	Inburgering onderwijsroute	18.736	0	18.736
1 6650000	Kinderopvang	26.895	107-	114.992
1 6670001	Ouderenbeleid	11.460	21.008-	539.339
1 6670002	Mantelzorgondersteuning	5.977	0	121.202
1 6670003	Overige gehandicaptenbeleid	0	30.649-	41.684
1 6670006	Jong Nederland Hapert	3.877	861-	33.457
1 6670009	Jeugd- en jongerenwerk	0	7.567-	133.703
1 6670015	Gemeenschapshuis Den Herd	22.500	148-	287.198
1 6670020	MFA Hart van Hapert	77.850	70.334-	1.556.488
1 6670025	Gemeenschapshuis Den Tref	75.298	0	77.725
1 6670030	MFA D`n Anloop	900	3.066-	246.044
1 6670035	MFA D`n Aord	3.600	552-	213.859
1 6670040	MFA De Poel	756	1.730-	140.954
1 6670045	Gemeenschapshuis aan de Markt	18.947	28.083-	381.759
1 6960020	kosten pand Bleijenhoek	1.250	3.000-	32.970
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	8.417	3.000-	1.397.752
1 6671055	Eerstelijnsloket Jeugd: CJG	8.417	3.000-	169.922
6.3	Inkomensregelingen	450.280	276.958-	4.370.330
1 6610035	BUIG: BBZ startende ondernemers	0	0	0
1 6610040	Kosten bijzonder onderzoek	0	2.500-	2.500
1 6610050	BUIG: Wet werk en bijstand (Inkomensdeel)	192.000	3.099-	3.569.915
1 6610060	BUIG: IOAW	0	1.000-	94.000
1 6610070	BUIG: IOAZ	0	0	40.000
1 6614000	Gemeentelijk minimabeleid	253.280	163.864-	510.589
1 6614020	Armoedebestrijding	5.000	0	13.000
1 6671011	Garantiebanen	0	106.495-	40.000
6.4	WSW en beschut werk	2.000	69.193-	6.279.225
1 6623002	Participatie: Wet werk en bijstand (Werkdeel)	0	45.193-	41.393
1 6662000	Uitvoering diverse taken ihkv Wmo	0	10.000-	130.954

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
1 6560010	Openluchtrecreatie	0	0	0
1 6560025	Beheer evenemententerreinen	0	0	0
1 6580000	Speelvoorzieningen	707	0	707
1 6580030	Ov. recreatieve/sportieve voorz.	0	0	2.345
1 6580040	Onderhoud recreatieve voorzieningen	0	0	0
1 6810002	Gebiedsplan de Groene Long	0	0	1.544
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	575.286	2.525-	3.436.364
1 6580020	Vrijwilligersbeleid	425	0	425
1 6621000	Vluchtelingenhulp en -opvang	0	0	104.650
1 6621020	Opvang ontheemde Oekraïners	548.670	0	2.418.711
1 6621040	Inburgering onderwijsroute	18.736	0	18.736
1 6650000	Kinderopvang	3.640	0	7.664
1 6670001	Ouderenbeleid	0	0	130.055
1 6670002	Mantelzorgondersteuning	477	0	11.913
1 6670003	Overige gehandicaptenbeleid	0	0	0
1 6670006	Jong Nederland Hapert	0	0	3.030
1 6670009	Jeugd- en jongerenwerk	0	0	0
1 6670015	Gemeenschapshuis Den Herd	0	50-	63.929
1 6670020	MFA Hart van Hapert	0	0	212.106
1 6670025	Gemeenschapshuis Den Tref	0	0	0
1 6670030	MFA D`n Anloop	338	0	5.142
1 6670035	MFA D`n Aord	0	0	0
1 6670040	MFA De Poel	0	0	0
1 6670045	Gemeenschapshuis aan de Markt	3.000	2.475-	5.500
1 6960020	kosten pand Bleijenhoek	0	0	25.230
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	0	45.000
1 6671055	Eerstelijnsloket Jeugd: CJG	0	0	45.000
6.3	Inkomensregelingen	252.235	90.036-	3.453.532
1 6610035	BUIG: BBZ startende ondernemers	0	6.556-	10.209
1 6610040	Kosten bijzonder onderzoek	0	0	0
1 6610050	BUIG: Wet werk en bijstand (Inkomensdeel)	241.620	0	3.185.437
1 6610060	BUIG: IOAW	583	0	69.718
1 6610070	BUIG: IOAZ	32	0	10.275
1 6614000	Gemeentelijk minimabeleid	10.000	0	40.000
1 6614020	Armoedebestrijding	0	0	0
1 6671011	Garantiebanen	0	83.480-	12.893
6.4	WSW en beschut werk	0	0	11.500
1 6623002	Participatie: Wet werk en bijstand (Werkdeel)	0	0	0
1 6662000	Uitvoering diverse taken ihkv Wmo	0	0	0

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
1 6671020	Praktijkhuis	2.000	14.000-	107.378
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	50.000	0	514.865
1 6672020	Jeugdhulp begeleiding	50.000	0	514.865
6.72B	Jeugdhulp behandeling	260.000	0	1.539.925
1 6672025	Jeugdhulp behandeling	260.000	0	1.539.925
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	30.000	0	61.526
1 6672030	Jeugdhulp dagbesteding	30.000	0	61.526
6.73B	Gezinsgericht	45.000	0	104.654
1 6673020	Jeugd: gezinsgericht	45.000	0	104.654
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	171.000	0	449.758
1 6674020	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	171.000	0	444.947
6.74C	Gesloten plaatsing	75.000	0	100.000
1 6674030	Jeugd: Gesloten plaatsing	75.000	0	100.000
6.82A	Jeugdbescherming	80.000	0	206.580
1 6682020	Jeugdbescherming	80.000	0	206.580
7.1	Volksgezondheid	31.052	58.628-	1.215.734
1 6714000	Basisgezondheidszorg	17.209	45.095-	1.144.949
1 6714010	Project Kempenbranie	10.000	0	62.283
1 6714020	Project Jeugd aan Zet / Mobile Spot	3.533	13.533-	5.964
1 6715000	Jeugdgezondheidszorg (onderdeel JGZ)	310	0	2.538
7.2	Riolering	113.500	555.830-	2.006.525
1 6722000	Riolering en waterzuivering	113.500	155.330-	1.968.525
1 6722001	Riolering / uitvoering klimaatadaptie	0	400.500-	38.000
1 6726000	Baten rioolheffing	0	0	0
7.3	Afval	224.595	23.908-	2.163.391
1 6721101	Algemeen vuilophaal en - afvoer	28.595	10.188-	460.000
1 6721103	GFT	48.000	0	225.000
1 6721104	PMD	30.000	0	210.000
1 6721105	Papier	0	7.720-	124.000
1 6721107	Kleding en textiel	0	0	0
1 6721110	Milieustraat	118.000	6.000-	836.291
7.4	Milieubeheer	602.999	562.145-	3.086.816
1 6723000	Milieubeheer	0	95.000-	175.522
1 6723020	Transitie landelijk gebied	22.014	0	57.514
1 6723050	Digitaliseren milieuvergunningen	0	7.145-	22.855
1 6822042	Klimaatadaptatie	10.000	10.000-	110.000
1 6822043	Capaciteit energietransitie	381.585	125.000-	570.364
1 6822050	Uitvoering duurzaamheid	0	325.000-	22.308
1 6822065	Aanpak energiearmoede	189.400	0	193.072

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
1 6671020	Praktijkhuis	0	0	0
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	0	0	0
1 6672020	Jeugdhulp begeleiding	0	0	0
6.72B	Jeugdhulp behandeling	0	0	0
1 6672025	Jeugdhulp behandeling	0	0	0
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	0	0	0
1 6672030	Jeugdhulp dagbesteding	0	0	0
6.73B	Gezinsgericht	0	0	0
1 6673020	Jeugd: gezinsgericht	0	0	0
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	0
1 6674020	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	0
6.74C	Gesloten plaatsing	0	0	0
1 6674030	Jeugd: Gesloten plaatsing	0	0	0
6.82A	Jeugdbescherming	0	0	0
1 6682020	Jeugdbescherming	0	0	0
7.1	Volksgezondheid	9.793	0	234.024
1 6714000	Basisgezondheidszorg	9.793	0	234.024
1 6714010	Project Kempenbranie	0	0	0
1 6714020	Project Jeugd aan Zet / Mobile Spot	0	0	0
1 6715000	Jeugdgezondheidszorg (onderdeel JGZ)	0	0	0
7.2	Riolering	123.500	505.500-	2.286.782
1 6722000	Riolering en waterzuivering	123.500	20.000-	160.035
1 6722001	Riolering / uitvoering klimaatadaptie	0	400.500-	0
1 6726000	Baten rioolheffing	0	85.000-	2.126.747
7.3	Afval	364.423	256.000-	2.429.222
1 6721101	Algemeen vuilophaal en - afvoer	82.423	15.000-	197.574
1 6721103	GFT	0	0	0
1 6721104	PMD	0	0	170.000
1 6721105	Papier	20.000	0	100.000
1 6721107	Kleding en textiel	2.000	0	12.000
1 6721110	Milieustraat	260.000	241.000-	429.000
7.4	Milieubeheer	445.985	225.000-	1.418.487
1 6723000	Milieubeheer	0	0	0
1 6723020	Transitie landelijk gebied	0	0	0
1 6723050	Digitaliseren milieuvergunningen	0	0	0
1 6822042	Klimaatadaptatie	0	0	0
1 6822043	Capaciteit energietransitie	256.585	0	670.364
1 6822050	Uitvoering duurzaamheid	0	225.000-	0
1 6822065	Aanpak energiearmoede	189.400	0	193.072

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
8.1	Ruimte en leefomgeving	557.889	485.842-	2.121.866
1 6810000	Ruimtelijke ordening	187.320	433.630-	1.173.652
1 6810001	Centrumvisie Bladel	25.000	4.000-	46.000
1 6810010	Vastgoedbeheer	56.000	40.011-	234.951
1 6810015	Voormalige praktijkschool, Bladel	2.500	8.050-	56.809
1 6810025	Invoering Omgevingswet	137.069	0	369.722
1 6810050	Planschades	0	0	36.249
1 6810500	Projectplan Alexanderhof	0	151-	4.483
1 6810600	Projectplan Posthof	150.000	0	200.000
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3.123.320	59.748-	9.617.015
1 6830001	Diverse exploitaties, te verdelen lasten	41.925	15.967-	187.208
1 6830005	Anticiperende grondverwervingen	0	43.781-	139.793
1 6830226	Grex: Groene Akkers	10.000	0	70.000
1 6830229	Grex: Centrumplan Hapert (Den Tref, Palet)	53.810	0	1.377.745
1 6830230	Grex: Wagenbroeken Casteren	792.826	0	792.826
1 6830231	Grex: De Stuw Hapert	2.222.122	0	2.222.122
1 6831220	Egyptische Poort: woongebied	2.637	0	97.654
8.3	Wonen en bouwen	294.852	1.131.657-	1.683.656
1 6820000	Woningexploitatie	2.460	37.128-	225.098
1 6820010	Huisvesting vergunninghouders	750	0	1.750
1 6822000	Bouw-, woning- en welstandstoezicht	233.827	0	1.015.501
1 6822001	Digitaliseren bouwvergunningen	0	90.000-	0
1 6822010	Handhaving bouwregelgeving	56.115	0	106.115
1 6822020	Ov. aangelegenheden volkshuisvesting	1.700	22.582-	250.285
1 6822021	Startersleningen	0	4.447-	28.987
1 6822045	Kwaliteit buitengebied	0	977.500-	29.808

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
8.1	Ruimte en leefomgeving	177.000	17.500-	379.000
1 6810000	Ruimtelijke ordening	10.000	2.500-	202.000
1 6810001	Centrumvisie Bladel	0	0	0
1 6810010	Vastgoedbeheer	0	0	0
1 6810015	Voormalige praktijkschool, Bladel	0	0	0
1 6810025	Invoering Omgevingswet	0	0	0
1 6810050	Planschades	0	15.000-	10.000
1 6810500	Projectplan Alexanderhof	0	0	0
1 6810600	Projectplan Posthof	167.000	0	167.000
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3.165.158	83.763-	9.398.274
1 6830001	Diverse exploitaties, te verdelen lasten	0	0	108.260
1 6830005	Anticiperende grondverwervingen	0	0	0
1 6830226	Grex: Groene Akkers	10.000	0	70.000
1 6830229	Grex: Centrumplan Hapert (Den Tref, Palet)	53.810	0	1.377.745
1 6830230	Grex: Wagenbroeken Casteren	792.826	0	792.826
1 6830231	Grex: De Stuw Hapert	2.222.122	0	2.222.122
1 6831220	Egyptische Poort: woongebied	86.400	83.763-	97.654
8.3	Wonen en bouwen	28.145	330.000-	1.175.331
1 6820000	Woningexploitatie	6.545	0	84.652
1 6820010	Huisvesting vergunninghouders	0	0	0
1 6822000	Bouw-, woning- en welstandstoezicht	400	0	400
1 6822001	Digitaliseren bouwvergunningen	0	0	0
1 6822010	Handhaving bouwregelgeving	0	0	0
1 6822020	Ov. aangelegenheden volkshuisvesting	0	0	165.440
1 6822021	Startersleningen	0	0	0
1 6822045	Kwaliteit buitengebied	21.200	330.000-	71.200

<< BEGROTINGSWIJZIGING >> 2024

BEGROTINGSWIJZIGINGSNUMMER: 7 BWN 7-2024 (raad 19-12-2024)

Aldus vastgesteld door de raad van Bladel

in zijn openbare vergadering van

de Voorzitter , de Griffier ,

M.A.G. van den Bosch J.F. van der Wiel MSc

Bladel

Financieel Informatie Systeem Key2Financiën

Bedrijf	1 Gemeente Bladel
Deelsysteem	Telstructuren
Rapportnaam	Begrotingswijziging
Rapport	RFISTS28
Bestemming	Cache
Bestandsnaam	G:\asch\Key2financien\RFISTS28_10075274#9095.PDF
Aanvrager	Arianne Schenkelaars
Datum	25-11-2024
Tijd	11:26:38
Aantal pagina's	5

Parameters

Structuur	T	Grootboeknummer	6000000	t/m 6999999
Presentatie	n.v.t.	Categorie	0	t/m 999
Jaar	2025	Kosten/opbrengstsoort	00000	t/m 99999999
Start paginanummer	1	Inclusief kladbegroting	Ja	
Begrotingswijzigingsnr	2			
Afronden op	1			
Volgorde	Indeling taakvelden, Codering taakvelden, Niveau voor de FCL-items, Categorie, Kosten/opbrengstsoort			

CENTRIC

<< BEGROTINGSWIJZIGING >>	2025

BEGROTINGSWIJZIGINGSNUMMER: 2 BWN 2-2025 (raad 19-12-2024)

De raad van Bladel

besluit de begroting van inkomsten en uitgaven door middel van

begrotingswijzigingsnummer 2

van het dienstjaar 2025 als volgt te wijzigen:

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
TAAKVELDEN	Taakvelden	5.471.798	1.624.863-	78.889.048
0.1	Bestuur	8.684	0	1.673.078
1 6001000	Raad en raadscommissies	1.250	0	390.467
1 6001010	Burgemeester en wethouders	4.184	0	752.074
1 6006000	Griffie	3.250	0	271.537
0.10	Mutaties reserves	555.000	0	3.991.055
1 6980001	Algemene reserve	0	0	1.099.665
1 6980126	Reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied	330.000	0	380.000
1 6980127	Reserve duurzaamheid	225.000	0	225.000
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	465.623-	805.160
1 6990010	Saldo van rek. van baten en lasten na bestemming	0	465.623-	805.160
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	3.000	0	106.351
1 6310001	Vergoeding terrassen	0	0	0
1 6341000	Agrarische zaken, jacht en visserij	3.000	0	106.351
0.4	Overhead	131.281	2.337-	7.574.314
1 6960050	Afdeling Dienstverlening & Bedrijfsvoering	53.281	2.337-	3.524.106
1 6960055	kosten gemeentehuis	54.000	0	699.393
1 6960070	kosten P&O-Bladel	24.000	0	534.295
0.5	Treasury	81.407	81.407-	679.829
1 6911000	Geldleningen	81.407	81.407-	678.024
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	5.976
1 6921000	Algemene uitkeringen	0	0	5.976
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	200	0	1.541.044
1 6120000	Brandweer en rampenbestrijding	200	0	1.541.044
1.2	Openbare orde en veiligheid	9.492	0	632.889
1 6140000	Overige beschermende maatregelen	3.000	0	16.018
1 6140001	Dierennoodhulp	5.471	0	48.909
1 6140010	Regiopolitie	1.021	0	111.849
1 6140020	Bijzondere wetten	0	0	0
2.1	Verkeer en vervoer	420.495	381.570-	4.043.472
1 6210000	Wegen, straten en pleinen	16.925	0	2.720.017
1 6210010	Openbare verlichting	22.000	0	461.660
1 6210515	Voorb. proj. verkeer en vervoer Kempenregio	381.570	381.570-	450.570
3.4	Economische promotie	35.490	35.000-	250.783
1 6560040	Bevordering toerisme	0	35.000-	114.362
1 6560050	Samenwerking toerisme	35.490	0	102.155
4.2	Onderwijshuisvesting	6.230	0	1.961.842
1 6421020	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	6.230	0	709.183
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	102.014	0	566.517
1 6480000	Gemeenschappelijke lasten/baten van het onderwijs	2.014	0	136.725

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
TAAKVELDEN	Taakvelden	4.631.486	784.551-	78.889.048
0.1	Bestuur	0	0	0
1 6001000	Raad en raadscommissies	0	0	0
1 6001010	Burgemeester en wethouders	0	0	0
1 6006000	Griffie	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	1.684.070	381.570-	5.859.105
1 6980001	Algemene reserve	381.570	381.570-	3.281.875
1 6980126	Reserve ruimtelijke kwaliteit buitengebied	977.500	0	1.187.500
1 6980127	Reserve duurzaamheid	325.000	0	325.000
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0
1 6990010	Saldo van rek. van baten en lasten na bestemming	0	0	0
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	70.660	0	279.418
1 6310001	Vergoeding terrassen	3.660	0	15.000
1 6341000	Agrarische zaken, jacht en visserij	67.000	0	264.418
0.4	Overhead	3.289	0	109.992
1 6960050	Afdeling Dienstverlening & Bedrijfsvoering	0	0	1.206
1 6960055	kosten gemeentehuis	3.289	0	89.602
1 6960070	kosten P&O-Bladel	0	0	15.600
0.5	Treasury	0	0	929.509
1 6911000	Geldleningen	0	0	637.139
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	51.000	0	44.243.453
1 6921000	Algemene uitkeringen	51.000	0	44.243.453
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	0	85.660
1 6120000	Brandweer en rampenbestrijding	0	0	85.660
1.2	Openbare orde en veiligheid	6.500	0	19.069
1 6140000	Overige beschermende maatregelen	0	0	0
1 6140001	Dierennoodhulp	0	0	0
1 6140010	Regiopolitie	0	0	0
1 6140020	Bijzondere wetten	6.500	0	6.500
2.1	Verkeer en vervoer	0	0	72.259
1 6210000	Wegen, straten en pleinen	0	0	66.591
1 6210010	Openbare verlichting	0	0	0
1 6210515	Voorb. proj. verkeer en vervoer Kempenregio	0	0	0
3.4	Economische promotie	0	0	1.579.416
1 6560040	Bevordering toerisme	0	0	0
1 6560050	Samenwerking toerisme	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	0	0	11.905
1 6421020	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	0	0	11.905
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	0	0	11.623
1 6480000	Gemeenschappelijke lasten/baten van het onderwijs	0	0	11.623

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
1 6480001	Leerlingenvervoer	100.000	0	416.375
5.2	Sportaccommodaties	162.165	0	2.846.661
1 6530005	Sporthal X-sport	10.856	0	450.866
1 6531000	Sportvelden de Smagtenbocht	1.000	0	828.812
1 6531030	Sportvelden de Roetwijer Hoogeloon	100	0	50.176
1 6531040	Sportvelden de Smeel Casteren	200	0	98.424
1 6531100	Onderhoud sportvelden	150.009	0	597.762
5.5	Cultureel erfgoed	10.000	6.000-	64.221
1 6541020	Cultuurhistorie	10.000	6.000-	10.949
5.6	Media	30.500	0	746.154
1 6510000	Openbare bibliotheken	30.500	0	746.154
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	10.723	0	2.566.239
1 6560010	Openluchtrecreatie	2.300	0	19.819
1 6560025	Beheer evenemententerreinen	5.523	0	64.450
1 6580030	Ov. recreatieve/sportieve voorz.	400	0	5.366
1 6810002	Gebiedsplan de Groene Long	2.500	0	67.394
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	290.464	0	7.248.133
1 6621000	Vluchtelingenhulp en -opvang	14.170	0	20.995
1 6621020	Opvang ontheemde Oekraïners	146.000	0	1.327.955
1 6670001	Ouderenbeleid	4.245	0	512.478
1 6670002	Mantelzorgondersteuning	5.500	0	137.567
1 6670020	MFA Hart van Hapert	61.850	0	1.414.067
1 6670030	MFA D`n Anloop	0	0	234.459
1 6670035	MFA D`n Aord	28.600	0	251.580
1 6670045	Gemeenschapshuis aan de Markt	30.099	0	1.308.187
6.3	Inkomensregelingen	394.864	174.864-	5.510.525
1 6610035	BUIG: BBZ startende ondernemers	0	0	0
1 6610040	Kosten bijzonder onderzoek	0	2.500-	2.500
1 6610050	BUIG: Wet werk en bijstand (Inkomensdeel)	192.000	9.000-	4.629.000
1 6610060	BUIG: IOAW	0	1.000-	94.000
1 6610070	BUIG: IOAZ	0	0	40.000
1 6614000	Gemeentelijk minimabeleid	202.864	162.364-	459.726
6.4	WSW en beschut werk	0	55.700-	6.735.539
1 6623002	Participatie: Wet werk en bijstand (Werkdeel)	0	35.000-	51.586
1 6671020	Praktijkhuis	0	14.000-	105.378
1 6671021	Praktijkwinkel	0	6.700-	4.800
7.1	Volksgezondheid	7.392	1.000-	1.220.900
1 6714000	Basisgezondheidszorg	7.392	1.000-	1.166.389
7.2	Riolering	24.500	363.112-	2.335.056

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
1 6480001	Leerlingenvervoer	0	0	0
5.2	Sportaccommodaties	25.419	0	597.875
1 6530005	Sporthal X-sport	0	0	130.000
1 6531000	Sportvelden de Smagtenbocht	25.419	0	284.884
1 6531030	Sportvelden de Roetwijer Hoogeloon	0	0	26.647
1 6531040	Sportvelden de Smeel Casteren	0	0	39.717
1 6531100	Onderhoud sportvelden	0	0	0
5.5	Cultureel erfgoed	0	0	8.862
1 6541020	Cultuurhistorie	0	0	0
5.6	Media	24.400	0	142.500
1 6510000	Openbare bibliotheken	24.400	0	142.500
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	152.680
1 6560010	Openluchtrecreatie	0	0	0
1 6560025	Beheer evenemententerreinen	0	0	0
1 6580030	Ov. recreatieve/sportieve voorz.	0	0	2.345
1 6810002	Gebiedsplan de Groene Long	0	0	1.544
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	204	0	2.138.881
1 6621000	Vluchtelingenhulp en -opvang	0	0	0
1 6621020	Opvang ontheemde Oekraïners	0	0	1.381.955
1 6670001	Ouderenbeleid	0	0	340
1 6670002	Mantelzorgondersteuning	0	0	11.436
1 6670020	MFA Hart van Hapert	0	0	212.106
1 6670030	MFA D`n Anloop	204	0	5.008
1 6670035	MFA D`n Aord	0	0	0
1 6670045	Gemeenschapshuis aan de Markt	0	0	2.500
6.3	Inkomensregelingen	381.930	18.369-	3.655.752
1 6610035	BUIG: BBZ startende ondernemers	0	6.713-	10.052
1 6610040	Kosten bijzonder onderzoek	0	0	0
1 6610050	BUIG: Wet werk en bijstand (Inkomensdeel)	371.702	0	3.315.519
1 6610060	BUIG: IOAW	0	11.656-	57.479
1 6610070	BUIG: IOAZ	228	0	10.471
1 6614000	Gemeentelijk minimabeleid	10.000	0	40.000
6.4	WSW en beschut werk	0	11.500-	0
1 6623002	Participatie: Wet werk en bijstand (Werkdeel)	0	0	0
1 6671020	Praktijkhuis	0	0	0
1 6671021	Praktijkwinkel	0	11.500-	0
7.1	Volksgezondheid	0	0	201.044
1 6714000	Basisgezondheidszorg	0	0	201.044
7.2	Riolering	14.500	353.112-	2.507.248

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
1 6722000	Riolering en waterzuivering	24.500	10.000-	2.297.056
1 6722001	Riolering / uitvoering klimaatadaptie	0	353.112-	38.000
7.3	Afval	6.000	6.000-	2.117.333
1 6721101	Algemeen vuilophaal en - afvoer	0	0	373.233
1 6721110	Milieustraat	6.000	6.000-	808.000
1 6725000	Baten afvalstoffenheffing	0	0	0
7.4	Milieubeheer	685.735	45.000-	2.753.721
1 6723000	Milieubeheer	0	15.000-	230.522
1 6822042	Klimaatadaptatie	30.000	30.000-	110.000
1 6822043	Capaciteit energietransitie	330.735	0	748.233
1 6822050	Uitvoering duurzaamheid	325.000	0	397.308
8.1	Ruimte en leefomgeving	3.500	7.250-	1.735.625
1 6810000	Ruimtelijke ordening	0	0	1.445.847
1 6810010	Vastgoedbeheer	1.000	0	161.639
1 6810015	Voormalige praktijkschool, Bladel	2.500	7.250-	37.211
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.463.779	0	4.103.688
1 6830230	Grex: Wagenbroeken Casteren	1.056.460	0	1.056.460
1 6830231	Grex: De Stuw Hapert	407.319	0	407.319
8.3	Wonen en bouwen	1.028.883	0	2.450.318
1 6820000	Woningexploitatie	45.883	0	175.006
1 6820010	Huisvesting vergunninghouders	500	0	500
1 6822020	Ov. aangelegenheden volkshuisvesting	5.000	0	97.291
1 6822045	Kwaliteit buitengebied	977.500	0	1.209.808

Indeling taakvelden Codering taakvelden Niveau voor de FCL-items	Omschrijving Indeling taakvelden Omschrijving Codering taakvelden Omschrijving Niveau voor de FCL-items	Bedrag van de nieuwe of verhoging van de bestaande raming	Bedrag van de verlaging van de bestaande raming	nieuwe raming van het dienstjaar
1 6722000	Riolering en waterzuivering	14.500	0	108.264
1 6722001	Riolering / uitvoering klimaatadaptie	0	353.112-	0
7.3	Afval	15.000	15.000-	2.480.761
1 6721101	Algemeen vuilophaal en - afvoer	0	15.000-	5.868
1 6721110	Milieustraat	0	0	459.200
1 6725000	Baten afvalstoffenheffing	15.000	0	1.748.193
7.4	Milieubeheer	555.735	0	1.023.233
1 6723000	Milieubeheer	0	0	0
1 6822042	Klimaatadaptatie	0	0	0
1 6822043	Capaciteit energietransitie	330.735	0	748.233
1 6822050	Uitvoering duurzaamheid	225.000	0	275.000
8.1	Ruimte en leefomgeving	5.000	5.000-	189.500
1 6810000	Ruimtelijke ordening	5.000	5.000-	164.500
1 6810010	Vastgoedbeheer	0	0	0
1 6810015	Voormalige praktijkschool, Bladel	0	0	0
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.463.779	0	5.021.475
1 6830230	Grex: Wagenbroeken Casteren	1.056.460	0	1.056.460
1 6830231	Grex: De Stuw Hapert	407.319	0	407.319
8.3	Wonen en bouwen	330.000	0	1.275.142
1 6820000	Woningexploitatie	0	0	91.352
1 6820010	Huisvesting vergunninghouders	0	0	0
1 6822020	Ov. aangelegenheden volkshuisvesting	0	0	151
1 6822045	Kwaliteit buitengebied	330.000	0	380.000

<< BEGROTINGSWIJZIGING >> 2025

BEGROTINGSWIJZIGINGSNUMMER: 2 BWN 2-2025 (raad 19-12-2024)

Aldus vastgesteld door de raad van Bladel

in zijn openbare vergadering van

de Voorzitter , de Griffier ,

M.A.G. van den Bosch J.F. van der Wiel MSc

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : RM24.093
Onderwerp : Actieve informatie afwijzing Subsidie Impulsaanpak Winkelgebieden

Aan de raad

Samenvatting

De gemeente Bladel is telefonisch geïnformeerd door uitvoeringsorganisatie Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) over afwijzing van de subsidie in het kader van de *Impulsaanpak Winkelgebieden* die op 1 juli jongstleden is aangevraagd voor het Markthofproject (voorheen Posthof) in de kern Bladel.

Via actieve informatie in de vorm van deze raadsmededeling kunt u als raad deze afwijzing betrekken bij de voorbereiding van de gemeenteraadsvergadering van 19 december aanstaande vanwege de samenhang met de Najaarsnota en het voorstel (daarin) om krediet beschikbaar te stellen voor de aankoop van panden.

Bovendien heeft de afwijzing van de subsidie consequenties voor de planning en vaststelling van het raadsvoorstel Ontwerpbestemmingsplan Markthof.

Afwijzing subsidie

Vorige week heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) telefonisch aan de projectcoördinator Centrumvisie kern Bladel laten weten dat het Markthofproject (voorheen Posthof) niet in aanmerking komt voor een subsidie in het kader van de rijksregeling *Impulsaanpak Winkelgebieden*.

De definitieve, schriftelijke, afwijzing met onderbouwing volgt nog. Telefonisch is alvast de volgende toelichting gegeven:

- Het is een goed onderbouwd plan;
- De subsidieaanvraag is niet afgewezen op onvolledigheid of niet passend binnen de ambitie van (en met) de Impulssubsidie;
- Het beschikbare budget is met het aantal ingediende aanvragen echter ruim overvraagd;
- De investering (of in geval van de RVO: de te verstrekken subsidie) verhoudt zich volgens de beoordelaars niet voldoende tot het -op te lossen- probleem (met de Impulssubsidie) om

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Hans Antonise	088-4970524

voor een subsidie in aanmerking te komen. Hierbij is bijvoorbeeld gewezen op het (relatief) lage aantal leegstaande (winkel)panden in Bladel;
- Het vorengaande geldt uiteraard binnen het afwegingen- en vooral prioriteringskader van (te)veel aanvragers voor het beschikbare budget;
- Het Markthofproject bevindt zich volgens dat kader in de middenmoot maar daarmee dus op een positie waar geen subsidie meer beschikbaar is.

NB: wij hebben aan RVO verzocht om zo spoedig mogelijk de afwijzende beschikking op schrift te stellen en te versturen.

Samenhang Najaarsnota

Onderdeel van de Najaarsnota is het voorstel om krediet beschikbaar te stellen voor de aankoop van de panden Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11. Het betreft hier een strategische aankoop: de gemeente koopt de panden van de huidige eigenaar (=Schipvast) om ze vervolgens eventueel in te kunnen brengen in het project Markthof. Deze aankoop is wat ons betreft nog steeds van strategisch belang voor de doelen van de Centrumvisie kern Bladel. Het afwijzen van de subsidie doet niets af aan onze ambitie om het project Markthof – als wezenlijk onderdeel van de Centrumvisie – te realiseren. Mocht er uiteindelijk toch geen overeenstemming met de initiatiefnemers van Markthof worden bereikt, dan is het van wezenlijk belang als gemeente zelf positie in het plangebied van de Centrumvisie te hebben. Zo hebben we immers de regie en invloed om alsnog de Centrumvisie te realiseren. Bovendien is er overeenstemming met eigenaar Schipvast over de verwerving van deze panden.

Daarom houden wij vast aan het voorstel in de Najaarsnota om de panden strategisch aan te kopen.

Planning ontwerpbestemmingsplan

Afwijzing van de subsidie betekent een tekort van ca. €1,5 miljoen op de in het kader van de Impulssubsidieaanvraag voorgestelde exploitatie van het Markthofproject en omgeving. De subsidie was beoogd voor een in het kader van de subsidieaanvraag noodzakelijke gemeentelijke rol voor een onrendabele top van vastgoedposities en een extra kwaliteitsimpuls van de openbare ruimte rondom Markthof en BRUIS. Hieronder valt ook het inrichten en optimaliseren van de Varkensmarkt als parkeerterrein. De huidige werkzaamheden rondom BRUIS kennen een sluitende dekking zonder Impulssubsidie.

Ons college treedt zo snel mogelijk in overleg met de initiatiefnemers van Markthof over de consequenties en een vervolgtraject. Voor ons is het uitgangspunt de realisatie van Markthof binnen de door de raad gestelde beleidskaders[i].
Een sluitende exploitatie c.q. de economische haalbaarheid van het project moet worden onderbouwd als onderdeel van het ontwerpbestemmingsplan. Dit wordt geborgd met financiële afspraken in de anterieure overeenkomst. Deze moet gesloten worden vóórdat het ontwerpbestemmingsplan kan worden vastgesteld.

Het ontwerpbestemmingsplan voor Markthof staat gepland voor de raadsvergadering van 20 februari aanstaande. Hiervoor zijn de stukken gereed, afgezien van de anterieure overeenkomst. De voorstellen voor deze vergadering moeten uiterlijk 14 januari worden vastgesteld door ons college. Dit is waarschijnlijk te kort dag om de gevolgen van het afwijzen van de subsidieaanvraag te kunnen verwerken in een overeenkomst met overeenstemming van partijen. Dit betekent dat het ontwerpbestemmingsplan niet eerder dan 3 april ’25 ter vaststelling wordt aangeboden aan de gemeenteraad.

Bladel, 10 december 2024

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

Digitaal ondertekend door Ruud Lathouwers

de burgemeester,

Digitaal ondertekend door Maurits van den Bosch

[i] Onder andere de Centrumvisie, Visie op Beeldkwaliteit kern Bladel, Supermarktvisie en Besluit parkeerwaarborg + planbescherming project Markthof.

AMENDEMENT

ONDERWERP	B-rubricering voor krediet voor gebouwen voor project Markthof
DATUM	19 december 2024
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.1, Raadsvoorstel R24.089 Najaarsnota

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:
- De Najaarsnota 2024, waarin wordt voorgesteld krediet per direct beschikbaar te stellen voor de aankoop van de gebouwen aan de Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 te Bladel (p.32);
- Raadsmededeling 24.093: Actieve informatie afwijzing Subsidie Impulsaanpak Winkelgebieden,

Overwegende dat:
- Het totale plan voor het centrumgebied Markthof (Posthof) nog in voorbereiding is en inmiddels is doorgeschoven naar 2025;
- De afwijzing van de Subsidie Impulsaanpak Winkelgebieden vraagt om een herprioritering en een zorgvuldige afweging van financiële verplichtingen;
- De raad in staat moet worden gesteld een integrale afweging te maken over de (financiële) haalbaarheid en risico's van het totale plan;
- In de Nota Grondbeleid is vastgelegd dat strategische aankopen middels een separaat voorstel aan de raad moeten worden voorgelegd;
- Rubricering als *B* meer controle biedt over de financiële middelen, met ruimte voor verdere beoordeling en besluitvorming,

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 24.26886 als volgt te wijzigen:
De 'Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11' ad €1.499.000 op te nemen als B-rubricering in plaats van A-rubricering en de Najaarsnota 2024 en bijbehorende begrotingswijzigingen dienovereenkomstig te wijzigen, zijnde:

1. Lid 1: De najaarsnota 2024 gewijzigd vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijziging:
   - De aankoop van Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 op te nemen als B-rubricering in plaats van A (p.32);
4. Lid 4: ~~De~~ Het navolgende krediet~~en~~ beschikbaar te stellen:
   a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 237.000,-
   ~~b) Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 € 1.499.000,-~~

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024
Fractie Bladel Transparant

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
1. De najaarsnota 2024 vast te stellen; 2. In te stemmen met de bij de beleidsvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves; 3. Het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten voor realisering van de voor 2024 geplande activiteiten met een A-rubricering; 4. De navolgende kredieten beschikbaar te stellen: a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 237.000,- b) Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 € 1.499.000,- 5. De in de najaarsnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2024 en volgende te accepteren door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2024 en de 2e begrotingswijziging 2025.	1. De najaarsnota 2024 gewijzigd vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijziging: - De aankoop van Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 op te nemen als B-rubricering; 2. In te stemmen met de bij de beleidsvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves; 3. Het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten voor realisering van de voor 2024 geplande activiteiten met een A-rubricering, 4. Het navolgende krediet beschikbaar te stellen: a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 237.000,- 5. De in de najaarsnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2024 en volgende te accepteren door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2024 en de 2e begrotingswijziging 2025.

STEMMING

	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	4	0
BT	8	0
VHP	3	0
PRO5	2	0
VVD	0	1

BESLUIT	**Met 17 stemmen voor en 1 stem tegen is het amendement AANGENOMEN.**

PRO5

AMENDEMENT

ONDERWERP	Halveren budget inrichting inspiratiepunt Visit bladel
DATUM	19 december 2024
INGEDIEND DOOR	PRO5
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.1, Raadsvoorstel R24.089

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:
- De Najaarsnota 2024, waarin wordt voorgesteld per direct krediet beschikbaar te stellen voor de inrichting van het inspiratiepunt Visit Bladel;

Overwegende dat:
- Het budget voor de inrichting van een inspiratiepunt niet zo buitensporig hoog hoeft te zijn.

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 24.26886 als volgt te wijzigen:
Het beschikbaar te stellen budget voor het inspiratiepunt Visit Bladel te halveren en de Najaarsnota 2024 en bijbehorende begrotingswijzigingen dienovereenkomstig te wijzigen, zijnde:

1. Lid 1: De najaarsnota 2024 gewijzigd vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijziging:
   - Het halveren van het krediet voor de inrichting van het inspiratiepunt Visit Bladel;
4. Lid 4: Het navolgend krediet beschikbaar te stellen:
   a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 118.500,-

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024
Fractie PRO5

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
1. De najaarsnota 2024 vast te stellen; 2. In te stemmen met de bij de beleidsvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves; 3. Het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten voor realisering van de voor 2024 geplande activiteiten met een A-rubricering; 4. De navolgende kredieten beschikbaar te stellen:	1. De najaarsnota 2024 gewijzigd vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijziging: - De aankoop van Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 op te nemen als B-rubricering; 2. In te stemmen met de bij de beleidsvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves; 3. Het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten voor realisering van de voor 2024 geplande activiteiten met een A-rubricering,

a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 237.000,- b) Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 € 1.499.000,- 5. De in de najaarsnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2024 en volgende te accepteren door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2024 en de 2e begrotingswijziging 2025.	4. Het navolgende krediet beschikbaar te stellen: a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 118.500,- 5. De in de najaarsnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2024 en volgende te accepteren door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2024 en de 2e begrotingswijziging 2025.

STEMMING		
	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	0	4
BT	0	8
VHP	0	3
PRO5	2	0
VVD	0	1

BESLUIT	**Met 2 stemmen voor en 16 stemmen tegen is het amendement VERWORPEN.**

AMENDEMENT

ONDERWERP	Geen aankoop gebouwen voor project Markthof
DATUM	19-12-2024
INGEDIEND DOOR	VVD
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.1, Raadsvoorstel R24.089 Najaarsnota

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:
- De Najaarsnota 2024 met daarin het voorstel €1.499.000,- krediet beschikbaar te stellen voor de strategische verwerving van Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11,

Overwegende dat:
- Er nauwelijks onderbouwing is voor de aankoop van beide panden;
- De gemeente als overheid zich niet moet mengen in een financieel geschil tussen twee marktpartijen;
- De gemeente gezien de ravijnjaren geen grote financiële risico's meer aan moet gaan waardoor de lasten van haar inwoners door de aangekondigde bezuinigingen nog hoger uit kunnen vallen;
- De gehoopte subsidie voor de onrendabele top voor het project Markthof niet is toegekend;
- Het daarom onverstandig en financieel veel te risicovol is om nu het krediet beschikbaar te stellen voor de aankoop van beide panden;

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 24.26886 als volgt te wijzigen:
Het krediet voor de aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 €1.499.000 niet beschikbaar te stellen en de Najaarsnota 2024 en bijbehorende begrotingswijzigingen dienovereenkomstig te wijzigen, zijnde:

1. De najaarsnota 2024 gewijzigd vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijziging:
   - De aankoop van Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 en bijbehorende tekst volledig te schrappen;
2. In te stemmen met de bij de beleidsvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
3. Het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten voor realisering van de voor 2024 geplande activiteiten met een A-rubricering, met uitzondering van de aankoop van Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11;
4. ~~De~~ Het navolgende krediet~~en~~ beschikbaar te stellen:
   a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 237.000,-
   ~~b) Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 € 1.499.000,-~~
5. De in de gewijzigde najaarsnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2024 en volgende te accepteren door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2024 en de gewijzigde 2e begrotingswijziging 2025.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024.
Fractie VVD.

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
1. De najaarsnota 2024 vast te stellen; 2. In te stemmen met de bij de beleidsvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves; 3. Het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten voor realisering van de voor 2024 geplande activiteiten met een A-rubricering; 4. De navolgende kredieten beschikbaar te stellen: a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 237.000,- b) Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 € 1.499.000,- 5. De in de najaarsnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2024 en volgende te accepteren door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2024 en de 2e begrotingswijziging 2025.	1. De najaarsnota 2024 gewijzigd vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijziging: - De aankoop van Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 en bijbehorende tekst volledig te schrappen; 2. In te stemmen met de bij de beleidsvelden weergegeven toevoegingen en onttrekkingen aan reserves; 3. Het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten voor realisering van de voor 2024 geplande activiteiten met een A-rubricering, met uitzondering van de aankoop van Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11; 4. ~~De~~ Het navolgende krediet~~en~~ beschikbaar te stellen: a) Inspiratiepunt Visit Bladel € 237.000,- ~~b) Aankoop Van Dissellaan 2-4 en Markt 10-11 € 1.499.000,-~~ 5. De in de gewijzigde najaarsnota opgenomen financiële uitkomsten voor de dienstjaren 2024 en volgende te accepteren door vaststelling van de 7e begrotingswijziging 2024 en de gewijzigde 2e begrotingswijziging 2025.

STEMMING

	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	0	4
BT	0	8
VHP	0	3
PRO5	0	2
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 1 stem voor en 17 stemmen tegen is het amendement VERWORPEN.**

MOTIE

ONDERWERP	**Proces ombuigingsvoorstellen 2026**
DATUM	19 december 2024
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant, CDA, VHP, PRO5, VVD
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.1, Najaarsnota 2024 R24.089

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:
- De Begroting 2025 en het meerjarenperspectief 2026-2028;
- De Najaarsnota 2024;
- De beantwoording van technische vragen met betrekking tot het proces rondom ombuigingsvoorstellen,

Overwegende dat:
- De financiële situatie van de gemeente Bladel vraagt om een zorgvuldige en gestructureerde aanpak om tot ombuigingsvoorstellen te komen;
- Het college een procesvoorstel heeft opgesteld waarin inventarisatie, beoordeling en prioritering van mogelijke maatregelen worden meegenomen, met betrokkenheid van de raad in maart 2025;
- Het essentieel is om de rol van de raad in dit proces helder te definiëren en ruimte te bieden voor vroegtijdige input;
- Een gefaseerde aanpak met breed overleg bijdraagt aan draagvlak en de kwaliteit van de besluitvorming;
- Transparantie en tijdige betrokkenheid van de raad noodzakelijk zijn voor een goede besluitvorming,

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
1. Conform het voorgestelde proces de volgende stappen te volgen:
   a. Een inventarisatie en analyse van de huidige financiële situatie uit te voeren;
   b. Een ombuigingsbedrag vast te stellen;
   c. Een inventarisatie van mogelijke maatregelen te maken, inclusief een impactanalyse en financiële doorrekening;
   d. Een plan van aanpak met voorgestelde maatregelen en doorrekening op te stellen;
2. In februari 2025 in een besloten raadsinformatiebijeenkomst de mogelijke bezuinigingsmaatregelen en ombuigingsmogelijkheden met doorrekening (longlist) te presenteren (Beeldvormend);
3. In maart 2025 voor de commissie(s) de beoogde bezuinigings- en ombuigingsmaatregelen met doorrekening (shortlist) ter oordeel, prioritering, kaders en randvoorwaarden voor te bereiden (Oordeelsvormend);
4. De definitieve ombuigingsvoorstellen te verwerken in de Perspectiefnota 2025, die in de reguliere cyclus van juni/juli 2025 in de commissie en raad wordt behandeld (Besluitvormend);
5. Het presidium wordt opgeroepen aan de beslispunten 2, 3 en 4 nader invulling te geven.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024.
Fracties Bladel Transparant, CDA, VHP, PRO5, VVD

STEMMING		
	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	4	0
BT	8	0
VHP	3	0
PRO5	2	0
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN.**

R24.077b

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.077 van burgemeester en wethouders van 5 november 2024;

gelet op:
- het raadsbesluit R23.035b van 6 juli 2023 waarin uw raad kennis heeft genomen van het startdocument omgevingsvisie;
- het raadsbesluit R24.018b van 7 mei 2024 waarin uw raad een gewijzigd raadsvoorstel heeft aangenomen waarin het toekomstscenario's 'Vitaal Bladel, alles bij de hand' vastgesteld is als richtinggevend voor de omgevingsvisie van de gemeente Bladel als geheel, waarbij specifiek voor de kernen Hoogeloon, Casteren en Netersel ook oog is voor toekomstscenario 'Landelijk wonen in Bladel';

overwegende dat:
- de omgevingsvisie de integrale langetermijnvisie op strategisch niveau is voor de hele fysieke leefomgeving van de gemeente Bladel;
- de gemeenteraad in deze omgevingsvisie de belangrijke kaders voor het grondgebied van de gemeente Bladel kan stellen;
- de omgevingsvisie, nadat deze ter inzage is gelegd, aan de gemeenteraad wordt voorgelegd ter vaststelling;

besluit:

1. De volgende reactie te geven op de concept-ontwerp omgevingsvisie:
   a) *De gemeenteraad staat positief tegenover de concept-ontwerp Omgevingsvisie. Specifiek voor de opgaven en ambities binnen 'Natuur en klimaat' en 'Transitie agrarische sector' ziet de gemeenteraad graag dat de bossen en natuurgebieden van de gemeente Bladel ook in de toekomst toegankelijk en bereikbaar blijven voor de mens ten behoeve van recreatieve doeleinden. De gemeenteraad verwacht dat het college deze wijziging verwerkt in de ontwerp Omgevingsvisie".*
   b) *"De gemeenteraad onderstreept het belang om voor- of gelijktijdig met het ontwikkelen van geplande woningbouw ook aan de slag te gaan met het ontwikkelen van hierbij passende basisvoorzieningen, zoals primair onderwijs, sportvoorzieningen en gemeenschapshuizen, en dit specifiek te verwerken in de omgevingsvisie.".*
2. In te stemmen met het vervolgproces.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier,

Digitaal ondertekend door J.F. (Jelle) Wiel, van der

de voorzitter,

Digitaal ondertekend door M.A.G. (Maurits) Bosch, van den

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Nummer : R24.077
Onderwerp : Concept-ontwerp omgevingsvisie

Aan de raad

Inleiding
Op 6 juli 2023 heeft de gemeenteraad kennisgenomen van het startdocument omgevingsvisie (bijlage 02.) Vervolgens is er een participatietraject doorlopen (bijlage 03.) en heeft uw raad een voorkeursscenario gekozen (bijlage 04.) voor de uitwerking van het startdocument tot omgevingsvisie.

Op 7 mei 2024 heeft uw raad het voorkeursscenario 'Vitaal Bladel, alles bij de hand' vastgesteld als richtinggevend voor de omgevingsvisie. Daarnaast is middels een aangenomen amendement bepaald dat specifiek voor de kernen Hoogeloon, Casteren en Netersel in de omgevingsvisie ook aandacht zal zijn voor het toekomstscenario 'Landelijk wonen in Bladel'. In het besluit is ook opgenomen dat in de omgevingsvisie ten minste alle aspecten van vitaliteit in de fysieke leefomgeving bevat zoals omschreven in het Gezond en Actief Leven Akkoord, evenals alle opgaven en ambities uit het startdocument omgevingsvisie en de brede visie welzijn. Na het besluit van 7 mei 2024 is het startdocument uitgewerkt tot voorliggend concept-ontwerp omgevingsvisie (bijlage 05.). In dat besluit (bijlage 04.) is onder punt 3 vastgesteld dat de eerste concept-omgevingsvisie, voordat deze door het college met belanghebbenden wordt gedeeld, eerst aan de gemeenteraad voor wordt gelegd ter reactie. Dit voorstel komt daaraan tegemoet.

Vervolgproces:
Indien u instemt met het voorstel zetten we dit document om in de ontwerp-omgevingsvisie. De ontwerp-omgevingsvisie delen we vervolgens met belanghebbenden en wijzen hen erop dat dit document ter inzage zal worden gelegd. Belanghebbenden krijgen dan de mogelijk om, indien gewenst, een zienswijze kunnen indienen. Vervolgens zal het college de ontwerpvisie ter inzage leggen volgens de wettelijke regels. Tijdens de inzageperiode kan eenieder zijn of haar zienswijze kenbaar maken. Deze zienswijzen en ambtshalve wijzigingen kunnen leiden tot aanpassingen in de ontwerp-omgevingsvisie. De omgevingsvisie zal naar verwachting in de tweede helft van 2025 aan uw raad ter vaststelling worden voorgelegd.

Voorstel
1. Kennis te nemen van de concept-ontwerp omgevingsvisie;
2. In te stemmen met het vervolgproces.

Beoogd effect
Een integrale, langetermijnstrategie vast te leggen voor de fysieke leefomgeving van de gemeente Bladel.

Argumenten
1.1 De omgevingsvisie heeft een duidelijke richting.
In het startdocument is het beleid verzameld van de fysieke leefomgeving in Bladel op visieniveau. Door het participatieproces en de keuze voor het toekomstscenario is er meer focus ontstaan in de omgevingsvisie. Als aanvulling op het startdocument is er een totaalkaart opgenomen, waarop de belangrijkste voorgenomen ontwikkelingen van alle thema's zijn samen-

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Bram Hurkens	088-4970512

gevoegd. Deze visiekaart schetst in grote lijnen de ontwikkelrichting van de gemeente Bladel tot 2040. De omgevingsvisie biedt hiermee een integrale langetermijnvisie op strategisch niveau voor de hele fysieke leefomgeving van de gemeente Bladel.

1.2 Het stuk komt tegemoet aan het raadsbesluit.
Het door uw raad vastgestelde toekomstscenario 'Vitaal Bladel, alles bij de hand' is richtinggevend in het voorliggend concept-ontwerp. In tegenstelling tot het startdocument, heeft het stuk een duidelijke focus op leefomgeving, voorzieningen, sociale cohesie en wonen. Voor de kleine kernen is de nadruk meer gelegd op het behoud van identiteit en het landelijke karakter, zoals beschreven in het toekomstscenario 'Landelijk wonen in Bladel'.
Tevens zijn alle inhoudelijke punten van het Gezond en Actief Leven Akkoord, het startdocument en de brede visie op welzijn opgenomen. Wel kunnen sommige opgaven of ambities anders geformuleerd zijn om de samenhang van het stuk te optimaliseren.

1.3 De visie is tot stand gekomen door participatie.
Het concept-ontwerp van de omgevingsvisie is tot stand gekomen door participatie. In de periode 18 september tot en met 16 oktober 2023 is er een raadpleging gehouden onder inwoners. We hebben bijeenkomsten gehouden bij de dorpsraden en hebben belanghebbenden aangeschreven om hun input voor de omgevingsvisie te leveren. De resultaten van deze raadpleging zijn input geweest voor het opstellen van de toekomstscenario's. In het vervolgproces zullen stakeholders nogmaals worden benaderd en kan eenieder tijdens de ter inzagelegging zijn of haar zienswijze kenbaar maken.

2.1 Het vervolgproces is een duidelijke route naar vaststelling.
Indien u instemt met het voorstel zullen we het document delen met belanghebbenden en wijzen hen erop dat dit document ter inzage zal worden gelegd. Tijdens de inzageperiode kan eenieder zijn of haar zienswijze kenbaar maken. Deze zienswijzen en ambtshalve wijzigingen kunnen leiden tot aanpassingen in de ontwerp-omgevingsvisie. De omgevingsvisie zal naar verwachting in de tweede helft van 2025 aan uw raad ter vaststelling worden voorgelegd.

Kanttekeningen
1.1 De omgevingsvisie is complex en veelomvattend.
In de omgevingsvisie legt de gemeenteraad de ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving vast voor de lange termijn. Er wordt één omgevingsvisie voor het hele grondgebied gemaakt. Dat maakt het opstellen van de omgevingsvisie een veel omvattende en complexe opgave. Voorliggend document is tot stand gekomen in een projectgroep waarin alle beleidsterreinen vertegenwoordigd zijn. Als uw raad inhoudelijke voorstellen heeft voor alternatieve keuzes, kunnen deze via een motie of amendement kenbaar worden gemaakt.

Financiën
Aan dit voorstel zijn geen directe financiële consequenties verbonden.

Communicatie
Indien u instemt met het voorstel zullen we het document delen met belanghebbenden en wijzen hen erop dat dit document ter inzage zal worden gelegd. Tijdens de inzageperiode kan eenieder zijn of haar zienswijze kenbaar maken.

Uitvoering
Indien u instemt met het voorstel zullen we het document delen met belanghebbenden en wijzen hen erop dat dit document ter inzage zal worden gelegd. Tijdens de inzageperiode kan eenieder zijn of haar zienswijze kenbaar maken. Deze zienswijzen en ambtshalve wijzigingen kunnen leiden tot aanpassingen in de ontwerp-omgevingsvisie. De omgevingsvisie zal naar verwachting in de tweede helft van 2025 aan uw raad ter vaststelling worden voorgelegd. Tegen de vaststelling van de omgevingsvisie is geen bezwaar of beroep mogelijk. Dit omdat de omgevingsvisie alleen de gemeente zelf bindt.

Bladel, 5 november 2024

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

Digitaal ondertekend door Ruud Lathouwers

de burgemeester,

Digitaal ondertekend door D.S.C. Jansen

Bijlage(n)
01. Ontwerp-raadsbesluit (24.25108)
02. Startdocument omgevingsvisie (23.15333)
03. Resultaten inwonersraadpleging (24.02190)
04. Raadsbesluit toekomstscenario's omgevingsvisie (R24.018b)
05. Concept-ontwerp omgevingsvisie (24.25993)

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

24.25108

Ontwerp-raadsbesluit

24.25108

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.077 van burgemeester en wethouders van 5 november 2024;

gelet op het raadsbesluit R23.035b van 6 juli 2023 waarin uw raad kennis heeft genomen van het startdocument omgevingsvisie;

het raadsbesluit R24.018b van 7 mei 2024 waarin uw raad een gewijzigd raadsvoorstel heeft aangenomen waarin het toekomstscenario's 'Vitaal Bladel, alles bij de hand' vastgesteld is als richtinggevend voor de omgevingsvisie van de gemeente Bladel als geheel, waarbij specifiek voor de kernen Hoogeloon, Casteren en Netersel ook oog is voor toekomstscenario 'Landelijk wonen in Bladel';

overwegende dat
- de omgevingsvisie de integrale langetermijnvisie op strategisch niveau is voor de hele fysieke leefomgeving van de gemeente Bladel;
- de gemeenteraad in deze omgevingsvisie de belangrijke kaders voor het grondgebied van de gemeente Bladel kan stellen;
- de omgevingsvisie, nadat deze ter inzage is gelegd, aan de gemeenteraad wordt voorgelegd ter vaststelling;

besluit:

1. Kennis te nemen van de concept-ontwerp omgevingsvisie;
2. In te stemmen met het vervolgproces.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van .

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

Vitaal Bladel

→ Alles bij de hand

Omgevingsvisie 2040

Concept-onwerp, november 2024

Gemeente Bladel

Voorwoord

Voor u ligt de omgevingsvisie van Gemeente Bladel. In deze eerste gebiedsdekkende omgevingsvisie leest u over onze ambities met betrekking tot verschillende opgaven in de fysieke leefomgeving. Voor elk deelgebied zijn kaders opgesteld voor toekomstige uitwerking. Om tot deze visie te komen, hebben we op verschillende momenten bijdragen opgehaald bij inwoners, belanghebbenden en bij de gemeenteraad.

Deze visie is dynamisch. De ontwikkelingen in de maatschappij gaan snel. We beschouwen de omgevingsvisie daarom als een flexibel document dat gewijzigd kan worden om in te spelen op urgente ontwikkelingen, trends en de behoeften van het moment. Aanpassingen zullen worden meegenomen in actualisatierondes.

Via deze weg willen wij graag alle betrokkenen bij het proces bedanken voor hun toewijding en enthousiasme bij het tot stand brengen van deze omgevingsvisie.

Het college van burgemeester en wethouders gemeente Bladel,

Maurits van den Bosch
Davy Jansen
Hanneke van Dongen-Hermans
Hetty van der Hamsvoort
Fons d'Haens

Concept-ontwerp november 2024
Kaarten en afbeeldingen: Gemeente Bladel, tenzij anders vermeld.
Foto omslag: MFA Hart van Hapert (bron: Joep Jacobs in opdracht van Laride)

Inhoud

Inhoud

1. Een omgevingsvisie voor Bladel **6**
1.1 Waarom een omgevingsvisie? 6
1.2 Doel 6
1.3 Totstandkoming 6
1.4 Opbouw van de omgevingsvisie 7

2. Gebiedsbeschrijving **8**
2.1 Historie 8
2.2 Gemeente Bladel nu 10
2.3 Trends en ontwikkelingen 14

3. Opgaven en ambities **18**
3.1 Leefomgeving 20
3.2 Wonen 24
3.3 Economie 28
3.4 Mobiliteit 32
3.5 Natuur en klimaat 36
3.6 Transitie agrarische sector 40
3.7 Vitaal Bladel, alles bij de hand 44

4. Uitgangspunten per deelgebied **46**
4.1 Algemeen 46
4.2 Centrumgebieden 48
4.3 Grote kernen 50
4.4 Kleine kernen 52
4.5 Bedrijventerreinen 54
4.6 Buitengebieden 56
4.7 Natuurgebieden 58

5. Uitwerking **60**
5.1 Uitwerking 60
5.2 Bijdragen aan ambities 61
5.3 De omgevingsvisie als flexibel document 61

6. Bijlagen **62**

Een omgevingsvisie voor Bladel

1

1.1 Waarom een omgevingsvisie?

Tijden veranderen en daarmee ook onze fysieke leefomgeving. De fysieke leefomgeving is datgene wat je ziet, voelt en ruikt. Dat kunnen gebouwen zijn, maar bijvoorbeeld ook wegen, wateren of een schone lucht. Als gemeente hebben we de afgelopen decennia voor uiteenlopende onderwerpen (structuur)visies vastgesteld. Dat deden we om de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving in goede banen te leiden en een goede ruimtelijke ordening te bevorderen. Denk hierbij aan visies op het gebied van wonen, natuur, mobiliteit, bedrijvigheid en tal van andere onderwerpen.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Deze wet bundelt alle wet- en regelgeving voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Daarmee vormt de wet de basis voor de samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet staat voor een goed evenwicht tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving.

Een van de instrumenten van deze wet is de omgevingsvisie. Deze visie legt de lange termijn ambities en beleidsdoelen van de gemeente voor de fysieke leefomgeving vast en vormt de basis voor het omgevingsplan.

1.2 Doel

In deze omgevingsvisie is het bestaande lokale beleid voor de fysieke leefomgeving gebundeld en aangevuld met de belangrijkste ambities voor de toekomst. De visie beschrijft de belangrijkste ambities en keuzes die de fysieke leefomgeving aangaan en heeft als doel richting te geven aan het te voeren beleid. Daarnaast draagt de visie bij aan het ontwikkelen en beoordelen van plannen. Vanuit de Omgevingswet is een gebiedsdekkende omgevingsvisie een vereiste.

1.3 Totstandkoming

In de aanloop naar de invoering van de Omgevingswet is begonnen met de opzet voor de eerste gebiedsdekkende omgevingsvisie voor gemeente Bladel. Op 6 juli 2023 is het startdocument omgevingsvisie ter kennisgeving aan de gemeenteraad aangeboden, waarin het toen geldende beleid op visieniveau is samengevoegd. Dit diende als opmaat naar een volwaardige omgevingsvisie.

In het najaar van 2023 is er een raadpleging gehouden onder inwoners over wat zij belangrijk vinden in de fysieke leefomgeving. Deze raadpleging is door 657 deelnemers ingevuld. Daarnaast werd input gevraagd aan belanghebbende partijen.

Op basis van de resultaten uit de raadpleging hebben we vier toekomstscenario's beschreven voor de mogelijke ontwikkeling van de gemeente. Deze scenario's helpen om keuzes te maken in de omgevingsvisie en een duidelijke richting te bepalen voor de toekomst van de gemeente. Op 7 mei 2024 heeft de gemeenteraad gekozen voor het scenario '*Vitaal Bladel, alles bij de hand*' voor de omgevingsvisie van de gemeente Bladel als geheel, waarbij specifiek voor de kernen Hoogeloon, Casteren en Netersel ook oog is voor het toekomstscenario *'Landelijk wonen in Bladel'*. Deze scenario's vormen, samen met het huidige beleid, de basis voor deze visie. In de bijlage zijn de resultaten van de inwonersraadpleging en de toekomstscenario's te vinden.

Tijdlijn

6 juli 2023 - raadsvergadering
- Startdocument omgevingsvisie, met verzamelde beleid, ter kennisgeving aangenomen
- Ingestemd met procesvoorstel voor vervolgstappen

18 september t/m 16 oktober 2023 inwonersraadpleging
- 567 respondenten
- Input van belanghebbenden

25 maart – raadsinformatiebijeenkomst omgevingsvisie
- Presentatie resultaten van inwonersraadpleging
- Presentatie van vier toekomstscenario's

7 mei - raadsvergadering
- Besluit toekomstscenario *'Vitaal Bladel, alles bij de hand'*, waarbij specifiek voor de kernen Hoogeloon, Casteren en Netersel ook oog is voor het toekomstscenario *'Landelijk wonen in Bladel'*.

19 december 2024 – raadsvergadering behandeling concept-ontwerp omgevingsvisie

voorjaar 2025 - ter inzagelegging en verwerken zienswijzen

najaar 2025 - vaststelling omgevingsvisie door gemeenteraad

1.4 Opbouw van de omgevingsvisie

De gemeenteraad heeft gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak van de omgevingsvisie. Deze aanpak stimuleert een integrale benadering van de fysieke leefomgeving, terwijl er aandacht blijft voor verschillende relevante thema's. Daarom zijn in deze visie eerst de opgaven en ambities in verschillende thema's uiteengezet en vervolgens vertaald naar uitgangspunten per deelgebied.

Na de inleiding over de omgevingsvisie in het algemeen, wordt het proces beschreven hoe deze visie tot stand is gekomen (hoofdstuk 1). Daarna volgt een gemeentebrede gebiedsbeschrijving, met een historische context, het Bladel van nu en de trends en ontwikkelingen (hoofdstuk 2). Vervolgens komen de opgaven en ambities aan bod. Deze zijn verdeeld in een zestal thema's: leefomgeving, wonen, economie, mobiliteit, natuur en klimaat en transitie agrarische sector. Elk thema wordt ingeleid met de belangrijkste ontwikkelingen en opgaven. Daarbij zijn de ambities per thema beschreven en schematisch op de kaart weergegeven. Dit wordt gevolgd door een visiekaart waarin de ambitiekaarten van de verschillende thema's zijn samengevoegd (hoofdstuk 3).
De opgaven en ambities naar thema worden per deelgebied in kaart gebracht. Hierbij zijn de volgende deelgebieden gehanteerd: centrumgebieden, grote kernen, kleine kernen, bedrijventerreinen, buitengebieden en natuurgebieden. Per deelgebied wordt een korte gebiedsbeschrijving gegeven en de uitgangspunten duidelijk uiteengezet (hoofdstuk 4). Tot slot wordt beschreven hoe de omgevingsvisie in uitvoeringsprogramma's kan worden uitgewerkt en aangepast kan worden in de tijd (hoofdstuk 5).

Gebiedsbeschrijving

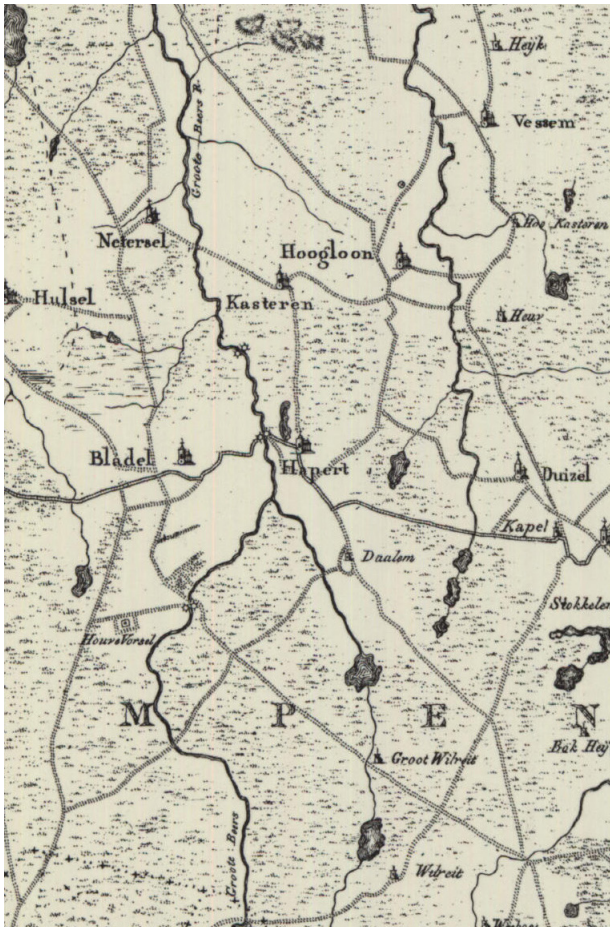
2.

2.1 Historie

De gemeente Bladel is in 1997 ontstaan door een fusie van de voormalige gemeenten Bladel en Netersel met Hoogeloon, Hapert en Casteren. Samen met de gemeenten Eersel, Reusel-De Mierden, Bergeijk en Oirschot maakt onze gemeente deel uit van de Kempengemeenten.

De gemeente Bladel bestaat uit vijf kernen te midden van agrarisch gebied, bossen en het beekdal van de Grote Beerze. De ligging van de kernen hangt historisch samen met de goede vestigingsmogelijkheden op de overgang tussen hoge en lage gronden. De hoge gronden waren geschikt als bouwgrond, terwijl de lage gronden werden gebruikt als weidegebied. De ontwikkeling van de kernen hing in het verleden samen met de noord-zuidrichting van de wegen parallel aan de beekdalen.

Tot de aanleg van de tramlijn Eindhoven-Reusel in 1897 lagen de dorpen in de Kempen erg geïsoleerd. Het gebied werd voornamelijk gebruikt voor landbouw. Begin jaren '20 werd dit gestimuleerd doordat de omgeving aangewezen werd als landbouw-ontwikkelingsgebied en veel Gelderse boeren, met name uit de Achterhoek,

de gelegenheid kregen heidevelden te ontginnen tot landbouwgebied. Naast de landbouw bloeide ook de sigarenindustrie op, doordat meerdere fabrieken zich in de tweede helft van de negentiende eeuw in de omgeving hadden gevestigd.

De aanleg van de tramlijn bevorderde de komst van de industrie. In 1959 werd Bladel aangewezen als ontwikkelingskern en kon daardoor financiële faciliteiten bieden aan nieuwe industrieën. Met de aanleg van de tramlijn en later de provinciale weg N284 veranderde de ontwikkelrichting van de gemeente Bladel van een noord-zuidrichting naar een oost-westrichting.

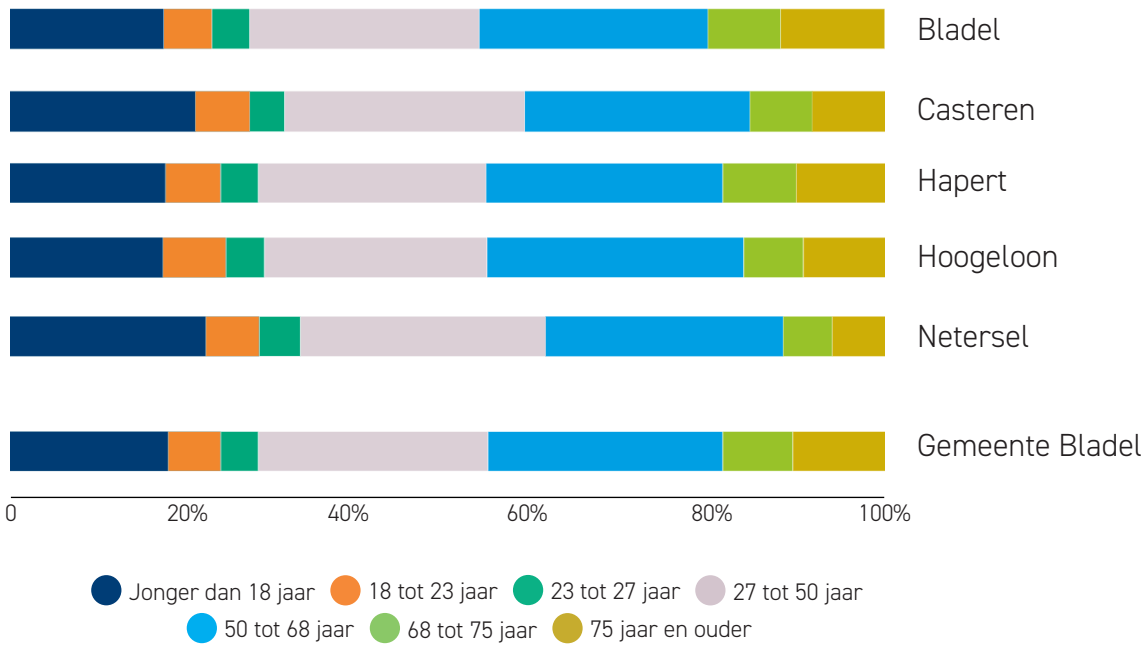
Vanaf de jaren '80 zijn vooral de kernen Bladel en Hapert flink gegroeid. In 2000 besloten de vier Kempische gemeenten Bladel, Reusel-De Mierden, Eersel en Bergeijk om een nieuw bedrijventerrein op te richten aan de zuidkant van Hapert: Het Kempisch Bedrijvenpark (KBP). Daarbij is als voorwaarde gesteld dat er een aansluiting zou moeten komen op de rijksweg A67. In 2011 is die verbindingsweg N284 van Hapert tot de A67 gerealiseerd.

Afbeelding 1 De ontwikkeling van gemeente Bladel: 1820, 1970, 1990 en 2022 (bron: topotijdreis.nl)

2.2 Gemeente Bladel nu

De gemeente Bladel telt 20.985 inwoners (CBS 2024, voorlopig), verdeeld over 9.128 huishoudens (CBS 2024). Bijna de helft daarvan woont in de kern Bladel (circa 10.000 inwoners) en ongeveer een kwart (circa 5.600 inwoners) in Hapert. Van de huishoudens is zo'n 31% alleenstaand, 34% is samenwonend met kinderen en nog eens 35% is samenwonend zonder kinderen. Verspreid over ongeveer 7.562 hectare grond, is de gemeente Bladel met circa 279 inwoners per km² landoppervlakte relatief dunbevolkt (gemiddelde in Noord-Brabant is 536 inwoners per km²). In gemeente Bladel wonen relatief veel ouderen. Het aantal 65-plussers bedraagt 22,7%, tegen 20,2% landelijk. Hierbij valt een onderscheid op: in Hapert en Bladel wonen relatief veel ouderen ten opzichte van de drie kleine kernen.

Afbeelding 2 Inwoners naar leeftijd (bron: waarstaatjegemeente.nl)

Bladel is onderdeel van Brainportregio: een samenwerking tussen 21 gemeenten in het zuidoosten van Brabant, met Eindhoven als centrumgemeente. De regio geldt binnen Europa als een van de meest toonaangevende kennis- en innovatieregio's en is met de aanduiding Brainportregio door het kabinet aangewezen als sleutelgebied voor de nationale economie. De regio onderscheidt zich door een hoge mate van research en development in combinatie met industriële- en hoogtechnologische bedrijvigheid. Afgelopen jaren werd duidelijk dat de regio veel harder groeit dan verwacht, de regio maakt een schaalsprong.

Leefomgeving

Bij het inrichten van de omgeving met het oog op welzijn, wordt vaak eerst gedacht aan het verbeteren van de toegankelijkheid van openbare ruimtes. Maar welzijn is veel meer dan dat. De fysieke leefomgeving speelt een cruciale rol bij het versterken van het welzijn van inwoners. Een goed ontworpen leefomgeving kan preventief werken en daarmee veel problemen op het gebied van welzijn voorkomen. Zo biedt de leefomgeving ruimte om verschillende partijen zowel inhoudelijk als fysiek samen te brengen. Dit gaat niet alleen over de ontwikkeling van de fysieke infrastructuur, maar ook over het creëren van een gevoel van veiligheid en het beschikbaar stellen van voorzieningen en ontmoetingsplekken in de directe omgeving.

De grote kernen Bladel en Hapert hebben een meer stedelijk karakter, met veel woningbouw, voorzieningen en bedrijven, in vergelijking met de kleinere kernen Hoogeloon, Casteren en Netersel. Hapert en Bladel beschikken over een breed voorzieningenaanbod en vervullen een bovenlokale functie. De kleine kernen Hoogeloon, Casteren en Netersel kenmerken zich door kleinschaligheid en landelijke bebouwing. Vooral in de kleine kernen waarderen de inwoners de sterke sociale cohesie.

De kernen van gemeente Bladel liggen te midden van agrarisch gebied, bossen en beekdalen. De groene, landelijke uitstraling is karakteristiek voor de omgeving, evenals de langgevelboerderijen, kerkgebouwen en lintbebouwingen. Het cultuurhistorische erfgoed is belangrijk voor het woon- en leefklimaat en de aantrekkingskracht van onze gemeente. De monumentale gebouwen en gebieden en het historisch groen, geven de dorpen een duidelijke eigen identiteit. Dit draagt bij aan de aantrekkingskracht van onze gemeente.

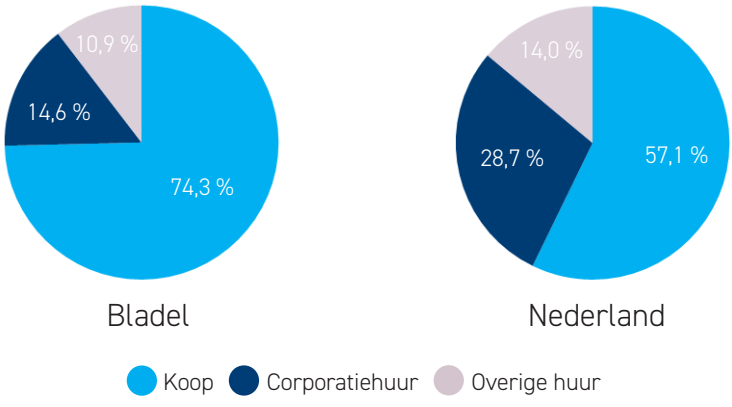
De groene, landelijke omgeving biedt veel ruimte voor sport en recreatie. Zowel binnen als buiten de kernen is er genoeg ruimte voor beweging en ontspanning. De omgeving nodigt uit om naar buiten te gaan en elkaar te ontmoeten. De mate waarin mensen en groepen mensen interactie hebben, is van groot belang voor de sociale cohesie. Deze interactie wordt gestimuleerd door de aanwezigheid van diverse voorzieningen. Zo beschikken alle kernen van de gemeente Bladel over een gemeenschapshuis, scholen en sportaccommodaties. De sociale samenhang in de gemeente Bladel is sterker dan het landelijk gemiddelde (waarstaatjegemeente.nl). De sociale cohesie, de landelijke woonomgeving, het groen en het voorzieningenniveau in de gemeente worden door inwoners gewaardeerd.

Afbeelding 3 Woordenwolk uit de reacties op de open vraag 'wat waardeer je aan onze gemeente?' van de inwonersraadpleging

Wonen

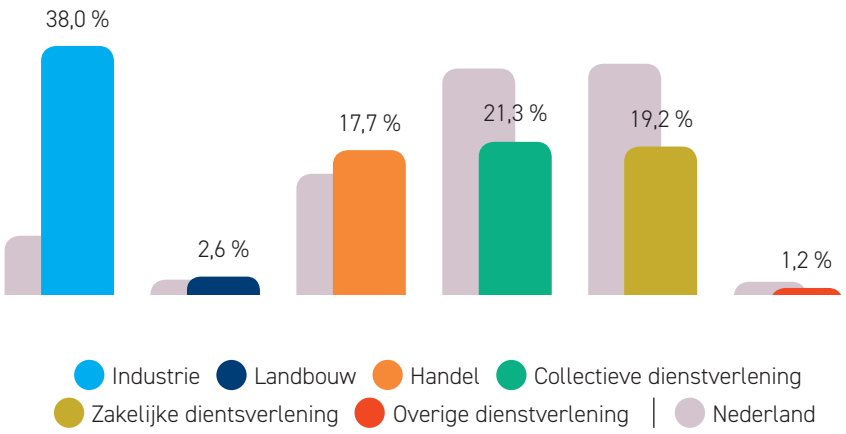
In de gemeente staan 9.170 woningen. Bijna driekwart van de woningvoorraad bestaat uit koopwoningen, fors meer dan het landelijke gemiddelde van 57%. In verhouding gaat dat relatief vaak om (grote) grondgebonden koopwoningen. Er is een overschot aan grotere grondgebonden woningen en een tekort aan woningen voor één- of tweepersoonshuishoudens. Het gemiddelde oppervlakte van woningen is met 155m² hoger dan het landelijk gemiddelde van 120m². De gemiddelde WOZ-waarde was in 2023 in Bladel 409.000 euro, vergeleken met 369.000 euro landelijk (CBS 2023). Daarentegen wordt per m² in Bladel gemiddeld 3.300 euro betaald, tegenover circa 3.900 nationaal. In vergelijking met het landelijke gemiddelde van 43% huurwoningen, is in de gemeente Bladel slechts 26% van de woningen huurwoningen. Van deze huurwoningen is 15% sociale huur, terwijl dit landelijk 29% is.

Afbeelding 4 Woningen naar eigendom (bron: waarstaatjegemeente.nl)

Economie

Gemeente Bladel is het economisch hart van de Kempen. Dat blijkt duidelijk uit de cijfers. Per 1000 inwoners zijn er 1030,8 banen beschikbaar wat aanzienlijk hoger is dan het landelijk gemiddelde van 761,9 (CBS 2023).
De industrie in onze gemeente maakt onlosmakelijk deel uit van de industriële sector in de totale Brainportregio. Deze bedrijven zijn veelal gevestigd op de bedrijventerreinen langs de N284 zoals het KBP, Bedrijventerrein Hapert, De Sleutel en Bedrijventerrein De Beemd/Leemskuilen. Niet verwonderlijk dat de lokale banensector voor 38% door de industrie gefaciliteerd wordt (LISA 2023). In vergelijking met het landelijke percentage is dit ruim 20% hoger. In onze gemeente hebben we ruim 200 hectare aan bedrijventerrein. Daarnaast wordt er in Bladel gemiddeld meer gewerkt in de agrarische sector en de handel. De dienstverlenende sector vertegenwoordigd procentueel een lager deel van de lokale banensector dan landelijk gezien.

Afbeelding 5 Banen naar sector, Bladel (bron: waarstaatjegemeente.nl)

Niet alleen de industrie richt zich meer op de grote kernen, ook het winkelaanbod concentreert zich voornamelijk in Bladel en Hapert. Het totale winkeloppervlak in de gemeente bedraagt 27.462m² verdeeld over 156 verkooppunten (Locatus 2024). In de kleine kernen Hoogeloon, Casteren en Netersel staat het behoud van winkelvoorzieningen sterk onder druk. De grote kernen hebben naast detaillisten ook supermarkten.

Een divers aanbod van horeca- en recreatievoorzieningen zitten daarentegen wel wat meer verspreid. De vrijetijdssector is met ongeveer 2,3 miljoen overnachtingen een belangrijke economische motor in de Kempen. De gemeente Bladel levert met jaarlijks ruim 700.000 overnachtingen een belangrijk aandeel in het totaal aantal overnachtingen. Vakantiepark Het Vennenbos en recreatiepark De Achterste Hoef hebben hierin een belangrijk aandeel.

Mobiliteit

De ruimtelijke hoofdstructuur van de gemeente Bladel bestaat tegenwoordig uit het geheel van woongebieden, bedrijventerreinen en clusters van voorzieningen in en rond de kernen Bladel en Hapert, langs de N284.
Deze bebouwing heeft een veel hogere dichtheid dan de kleine kernen en maakt deel uit van een regionale hoofdstructuur die zich door de jaren heen langs de N284 en de verbindingsweg naar Eindhoven heeft ontwikkeld. Hierdoor kent de provinciale weg tijdens de spitsuren een hoge verkeersdruk. Deze hoofdstructuur loopt als een kralensnoer van Reusel naar Bladel, Hapert, Duizel, Eersel, Steensel en vervolgens naar Veldhoven en Eindhoven.

Eindhoven en Tilburg zijn, naast de auto, ook per bus bereikbaar. Er rijden tussen de twee en zes bussen per uur naar Eindhoven, afhankelijk van het tijdstip. In ongeveer vijf kwartier kunnen reizigers in het centrum van Eindhoven zijn. Ook naar Tilburg gaan er (via Reusel) ongeveer twee bussen per uur. Reizigers kunnen in ongeveer één tot anderhalf uur in het centrum van Tilburg staan.

Fietspaden zorgen ervoor dat inwoners zich snel en veilig tussen de kernen kunnen verplaatsen. Voetgangers en fietsers kunnen zich ook binnen de kernen veilig bewegen. In het buitengebied zijn er diverse fiets- en wandelroutes die het mogelijk maken van de omgeving te genieten.

Natuur en klimaat

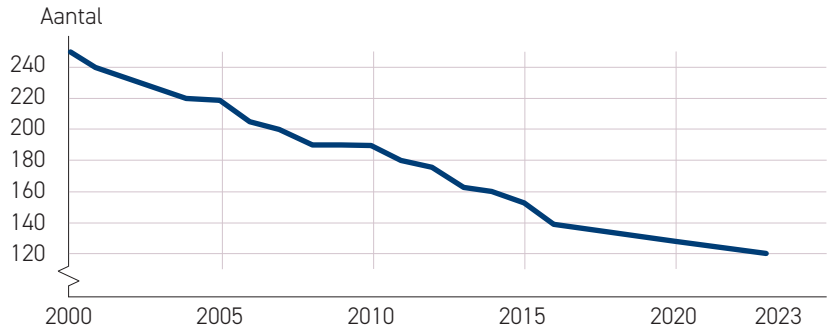
De vijf dorpskernen van de gemeente Bladel zijn van oudsher gebouwd op de hoge gronden rond de beekdalen. Vanwege de toenemende behoefte aan woningen wordt meer gebouwd aan de randen van de beekdalen. Veel van de oorspronkelijke waterstructuren tussen landbouwpercelen en dorpskernen zijn gedempt door ruilverkaveling en waterbeleid gericht op waterafvoer. Dit heeft aanzienlijke gevolgen gehad voor de waterhuishouding van de gemeente.

Het groene en landelijke karakter van de omgeving is erg belangrijk voor gemeente Bladel. Denk aan de karakteristieke landbouwpercelen, bos- en heidegebieden als de Cartierheide, Neterselse heide, Kroonvensche heide, natuurgebied De Pals en natuurpark De Groote Beerze. Deze gebieden zijn belangrijk voor het behoud van biodiversiteit, aangezien zij onderdak bieden aan verschillende planten- en diersoorten. Daarnaast spelen de natuurgebieden en landbouwpercelen een vitale rol in het watersysteem, vanwege de waterbehoefte van de vegetatie en gewassen in droge perioden en de bergingscapaciteit in natte perioden. De groene en landelijke gebieden bieden bovendien ruimte voor recreatie, sport, rust en ontspanning.

De gemeente Bladel is al geruime tijd bezig met verduurzaming van het energieverbruik. Uit de klimaatmonitor van CBS blijkt dat in 2022 de woningen in gemeente Bladel 11,5 miljoen m^3 gas (temperatuur gecorrigeerd) verbruikten. Dit is al een aanzienlijke reductie ten opzichte van de 14,3 miljoen m^3 gas dat in 2008 werd verbruikt, zeker gezien de toename in het aantal woningen. Eind 2023 had bovendien 41% van de woningen in gemeente Bladel zonnepanelen op het dak. Ook het energieverbruik van de landbouw laat een dalende trend zien. De combinatie van toename van elektrische apparatuur en de verhoogde efficiëntie in het energieverbruik zorgt ervoor dat de industrie haar energieverbruik gelijk kan houden.

Transitie agrarische sector

De agrarische sector is van oudsher belangrijk in onze gemeente. Nog altijd is een groot deel van de oppervlakte van de gemeente agrarisch gebied. Door economische ontwikkeling en regelgeving vanuit de overheid is dit echter aan het veranderen. Hierdoor neemt de oppervlakte agrarisch gebied af. Ook het aantal agrarische bedrijven is in de afgelopen jaren sterk afgenomen.

Afbeelding 6 Aantal agrarische bedrijven in Bladel (bron: CBS)

Veel bedrijven in het buitengebied zijn al een andere weg ingeslagen vanwege strengere regelgeving en veranderende product- of productie-eisen. Maatschappelijk gewenste initiatieven, vooral op het gebied van zorg en recreatie, hebben op deze locaties een plek gekregen. Ook in de nabije toekomst is de verwachting dat veel agrariërs overwegen te stoppen of op een andere manier verder willen gaan. Hierdoor verandert de ruimtelijke invulling van het buitengebied geleidelijk.

2.3 Trends en ontwikkelingen

De regio maakt een schaalsprong. In de regio Zuidoost-Brabant wordt een aanzienlijke bevolkingsgroei verwacht. Hoewel de natuurlijke aanwas op dit moment negatief is (er zijn meer sterfgevallen dan geboorten) en dit effect tot 2040 alleen maar groter zal worden, zorgt de economische groei van de Brainportregio voor een toename van de bevolking. Deze bevolkingsgroei is dus te danken aan de economische groei van de Brainportregio, die de komende jaren naar verwachting zal blijven toenemen, tenzij er abrupte veranderingen optreden. In Zuidoost-Brabant wordt een bevolkingsgroei van 12,8% verwacht tot 2040, vergeleken met 2023 (Provincie Brabant).

Daarnaast hebben we te maken met een dubbele vergrijzing, wat duidelijk te zien is in de huishoudontwikkeling. Het aantal ouderen (65 jaar en ouder) neemt sterk toe, en mensen worden gemiddeld ouder. Tegelijkertijd neemt het aantal jongeren (35 jaar en jonger) af.

Vergrijzing, groeiende zorgvraag en krapte op de arbeidsmarkt

De schaalsprong van de regio Zuidoost-Brabant betekent ook een toename van het aantal inwoners van de gemeente Bladel. De bevolkingsgroei en de vergrijzing zal de gemeente Bladel de komende jaren doen veranderen. Dit zal niet alleen resulteren in een toename van de vraag naar woningen, maar ook een aanpassing vragen van onze infrastructuur, het voorzieningenniveau en het zorgaanbod.

De vraag naar zorg blijft groeien. Steeds meer mensen zullen te maken krijgen met hart- en vaatziekten, dementie en problemen aan de gewrichten. Het aandeel mensen dat langdurig intensieve zorg ontvangt in gemeente Bladel zal in 2040 meer dan verdubbeld zijn (Registraties CAK (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM, op RIVM Regiobeeld, z.j.b).

Anderzijds hebben we ook te maken met krapte op de arbeidsmarkt. Prognoses van de GGZ, waarbij verwachte veranderingen in het (landelijke) beleid zijn opgenomen, schatten dat het arbeidstekort van 43.400 in 2023 verder zal oplopen naar een tekort van 190.000 personen in de zorg in 2033 (prognosemodel Zorg en Welzijn, z.j.; Ministerie van VWS, 2023).

Door de toenemende vergrijzing, de bevolkingsgroei en de krapte op de arbeidsmarkt voor zorgpersoneel, staat de zorg onder druk. Er wordt in grotere mate een beroep gedaan op eigen kracht en eigen netwerk (brede visie welzijn, 2024). Inwoners worden geacht zo lang mogelijk thuis te blijven wonen, al dan niet met behulp van mantelzorgers. Gemeente Bladel biedt mantelzorgers adequate ondersteuning en laat de waardering blijken voor hun inzet. De gemeente Bladel is een aantrekkelijke gemeente voor zorgprofessionals om zich te vestigen. Zo blijven de basiszorgvoorzieningen in alle kernen in stand en is er voldoende zorg beschikbaar in met name de grote kernen.

De druk op de zorg is een onderwerp dat veel inwoners van de gemeente Bladel bezighoudt. De druk is hoog op zowel de professionele zorg als op het eigen netwerk. Door vergrijzing, bevolkingsgroei en krapte op de arbeidsmarkt is het steeds lastiger voldoende zorgpersoneel te vinden. Hierdoor ontstaan zorgtekorten en wachtlijsten waar inwoners last van hebben. Inwoners vinden de toegang tot huisartsenzorg en andere zorgprofessionals erg belangrijk. Er is behoefte aan zorgondersteuning in elke kern en het vergroten van zichtbaarheid en laagdrempeligheid van hulpinstanties. Door tekorten in de zorg wordt het belang van het voorliggende veld en de inzet van informele zorg benadrukt. Maatschappelijke organisaties dienen hiervoor ondersteund te worden en er dient realistisch gekeken te worden naar hoe vrijwilligers wel of niet ingezet kunnen worden.

Toenemende woningdruk

De groei van de Brainportregio trekt steeds meer mensen naar onze regio. Hierdoor staat de woningmarkt onder druk, ook in gemeente Bladel. Woningprijzen stijgen, waardoor starters en jonge gezinnen steeds moeilijker een woning kunnen vinden. De vraag naar betaalbare woningen, zowel koop als huur, is groot. Dit vraagt om snelle woningbouw en het voorkomen van verdringing. Maar ook om een transitie naar betaalbaar bouwen, zodat mensen met een lager inkomen ook een woning kunnen vinden in onze gemeente.

De huidige bevolking groeit niet alleen, maar vergrijst ook. De woningen waarin senioren wonen, zijn vaak op termijn niet meer geschikt. Bijvoorbeeld omdat ouderen de trap niet meer op kunnen of omdat er in hun woonomgeving geen passende voorzieningen zijn. Senioren kunnen daardoor in een complexe situatie komen omdat het juiste aanbod er (nog) niet is.

Om in te spelen op deze krapte op de woningmarkt en de veranderende behoeften, heeft de gemeenteraad het doel gesteld om 2.900 woningen bij te bouwen tot 2040 (Keuzenota woningbouw 2022). Het beter benutten van de huidige woningvoorraad draagt hier ook aan bij, bijvoorbeeld door woningsplitsing. Inbreiden blijft namelijk de voorkeur hebben boven uitbreiden. Om voldoende woningen te realiseren, zal er echter ook aan de randen van de kernen uitgebreid moeten worden.

Economische groei Brainportregio

De economische activiteiten van Brainportregio, en in het bijzonder ASML, hebben grote invloed op de economische en fysieke groei van onze (sub)regio. In 2023 nam ASML bijna 10.000 werknemers aan. Er wordt verwacht dat een nieuwe locatie nog eens 20.000 medewerkers zal aantrekken. Met het project Beethoven ondersteunt de rijksoverheid deze ontwikkeling en stimuleert verdere groei. Deze economische groei biedt zowel kansen als uitdagingen.

Er is veel werkgelegenheid in de gemeente Bladel en omgeving. ASML en de Brainportregio zorgen daarbij voor een groot aanbod aan banen, vooral in de technische sector. Niet alleen ASML zelf, maar ook de toeleveranciers en partners die in de regio zitten, dragen hieraan bij. Hierdoor blijft Bladel het economische hart van de Kempen, met een bloeiende maakindustrie. Als er geen abrupte veranderingen plaatsvinden, zal de werkgelegenheid goed blijven.

Niet alleen op bedrijventerreinen groeit de Bladelse economie. De centra van de grote kernen behouden hun aantrekkingskracht, wat zorgt voor gezellige en aantrekkelijke dorpscentra. De vestiging van een extra supermarkt in Bladel biedt de consumenten meer keuze in hun dagelijkse boodschappen. De gemeente Bladel wil daarnaast een strategische impuls geven aan innovatieve bedrijven en een goed ondernemersklimaat behouden. De voorkeur gaat uit naar bedrijven met lokale binding en die sociaal-maatschappelijke meerwaarde leveren.

Duurzame mobiliteit

De groei van de economie en de bevolking in de Brainportregio zorgt ook voor een toenemende mobiliteitsvraag. De meeste vervoersbewegingen van en naar de Kempengemeenten gaan nog per auto. Voor gemeente Bladel is dit met name op de N284 te merken. Het stimuleren van fietsgebruik, deelauto's, carpoolen en het openbaar vervoer (OV), kan helpen de toenemende verkeersdruk te beperken omdat dit het aantal autoritten vermindert.

Er verandert veel op het gebied van mobiliteit. Een groeiend aandeel elektrische auto's en hybride auto's vormt het straatbeeld. Vanaf 2035 komen er alleen nog maar auto's op de markt die geen CO_2 uitstoten. Het doel van de EU is om de vervoerssector tegen 2050 koolstofneutraal te maken. Voor kleinere afstanden wordt ook vaker de fiets gebruikt. De e-bike is tegenwoordig een goed alternatief voor de auto om van dorp naar dorp te reizen. Goede (snel)fietspaden en fietstunnels helpen de mobiliteit van het langzame verkeer te verbeteren.

Hoogeloon
Wil je F'kes meerijden?

Klimaatverandering en energietransitie

Klimaatverandering wordt veroorzaakt door broeikasgassen die vrijkomen, zoals CO_2 en methaan. Deze gassen komen vrij bij het gebruik van fossiele brandstoffen zoals steenkool, benzine en aardgas. Ze versterken het vermogen van de atmosfeer om zonnewarmte vast te houden, waardoor de gemiddelde jaartemperatuur wereldwijd stijgt. Dit leidt tot klimaatverandering en extreme weersomstandigheden. De klimaatscenario's van het KNMI (2023) voorspellen nattere en mildere winters, langere perioden van droogte, meer tropische dagen en hevigere piekbuien in de zomers.

Het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen kan klimaatverandering afremmen. Gemeente Bladel werkt hieraan samen met anderen. In 2015 is op de Conference of Parties (CoP) in Parijs een mondiaal klimaatakkoord gesloten, waarin landen afspraken maatregelen te nemen om de mondiale temperatuurstijging onder de 2°C te houden. Deze doelstellingen zijn in Nederland overgenomen en uitgewerkt in de Klimaatwet, met concrete doelen voor CO_2-reductie in 2030 en 2050.

Het huidige watersysteem in gemeente Bladel, bestaande uit oppervlaktewater, grondwater, vuilwater en regenwater, is niet voorbereid op de extremere weersomstandigheden. De voorspelde nattere winters en de hevigere piekbuien zomers hebben impact op onze watersystemen. Ook de natuur- en groenstructuren in onze gemeente zijn nog niet voldoende klimaatrobuust. Zonder maatregelen kunnen we in de toekomst vaker te maken krijgen met wateroverlast, droogteschades en hittestress.

De energietransitie is de overgang van het gebruik van fossiele energie naar hernieuwbare energie, zoals elektriciteit, waterstof en geothermie. In de gemeente Bladel is er vanwege de lokale bodemopbouw geen potentie voor geothermie. De technieken voor gebruik van waterstof zijn momenteel nog niet ver genoeg ontwikkeld voor grootschalige toepassing. Daarom richt de gemeente Bladel zich op het elektrificeren van het energieverbruik en het opwekken van fossielvrije elektriciteit. Door de toenemende vraag en het aanbod van elektriciteit komt de huidige capaciteit van het elektriciteitsnetwerk onder druk te staan. Dit noemen we netcongestie. Totdat de elektriciteitsnetwerken kunnen worden verzwaard en vraag en aanbod van elektriciteit beter in balans zijn, kunnen bedrijven en woningen niet worden aangesloten op het elektriciteitsnet en kan stroomuitval vaker voorkomen. Innovatieve oplossing zoals een energyhub, waarmee stoom efficiënter verdeeld kan worden, kunnen bijdragen aan het beter in balans brengen van het energienetwerk.

Ontwikkelingen in de agrarische sector

De transitie in het buitengebied zet door. Steeds meer agrarische bedrijven kiezen voor een andere vorm van bedrijfsvoering. Hierdoor ontstaan er meer recreatie- en zorginitiatieven op daarvoor geschikte locaties in het landelijk gebied. Zo verandert de beleving van het buitengebied van gemeente Bladel geleidelijk. De indeling en functie van het Bladels buitengebied zullen er anders uit gaan zien.

Het aantal agrariërs is in de afgelopen twintig jaar sterk afgenomen, en de verwachting is dat deze trend zal doorzetten. Voor toekomstige bedrijven is een zo duurzaam mogelijke bedrijfsvoering en levensvatbaar perspectief het doel. Agrariërs zullen, in overleg met de gemeente Bladel, zich vestigen op de meest geschikte locaties voor een duurzame en toekomstbestendige bedrijfsvoering, gebaseerd op een bodem- en watersturend beleid. Dit zorgt ervoor dat het vestigingsklimaat voor de agrarische sector goed blijft en dat het buitengebied een betere klimaatbestendige indeling krijgt.

Het behouden en ontwikkelen van de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied staan centraal. De groene omgeving van gemeente Bladel stimuleert beweging, wat zowel de fysieke als de mentale gezondheid bevordert. Een groen, landelijk gebied geeft schaduw, voorkomt hittestress en vangt water op, houdt het vast en voert het geleidelijk af tijdens aanhoudende regenval. Dit is niet alleen prettig voor een aantrekkelijk buitengebied, maar ook goed voor de biodiversiteit en belangrijk voor kwalitatieve landbouw.

Opgaven en ambities

3.

Opgaven en ambities

De gemeente Bladel zal de komende decennia aanzienlijk veranderen door de ontwikkelingen zoals beschreven in hoofdstuk 2.3. Deze trends en ontwikkelingen brengen grote opgaven met zich mee, bijvoorbeeld op het gebied van wonen, klimaat en mobiliteit. Door de opgaven te benoemen en daarbij ambities te formuleren kunnen we als gemeente proberen richting te geven aan de grote veranderingen die op ons afkomen.

In dit hoofdstuk worden de opgaven voor verschillende thema's benoemd en worden de ambities van de gemeente beschreven om met die opgaven om te gaan. Waar mogelijk zijn de ambities per thema ook visueel op een kaart weergegeven. Na de zes thema's volgt hoofdstuk 3.7, waarin de ambities van de afzonderlijke thema's zijn samengevoegd en integraal op de kaart gepresenteerd. Deze visiekaart schetst in grote lijnen de wenselijke ontwikkelrichting van de gemeente Bladel tot 2040.

Foto: Joep Jacobs in opdracht van Laride

3.1 Leefomgeving

Ontwikkelingen

Door de schaalsprong zal het aantal inwoners in de regio toenemen, wat ook druk zal opleveren voor de gemeente Bladel. Door de vergrijzing komen er meer oudere inwoners bij, wat leidt tot meer één- of tweepersoonshuishoudens. De zorginfrastructuur zal hierdoor ingrijpend veranderen, aangezien er meer mensen zorg nodig zullen hebben, terwijl er relatief minder mensen beschikbaar zijn om die zorg te verlenen. Dit zal een groter beroep doen op informele zorg en mantelzorg, wat weer invloed heeft op de infrastructuur en voorzieningen.

Opgaven

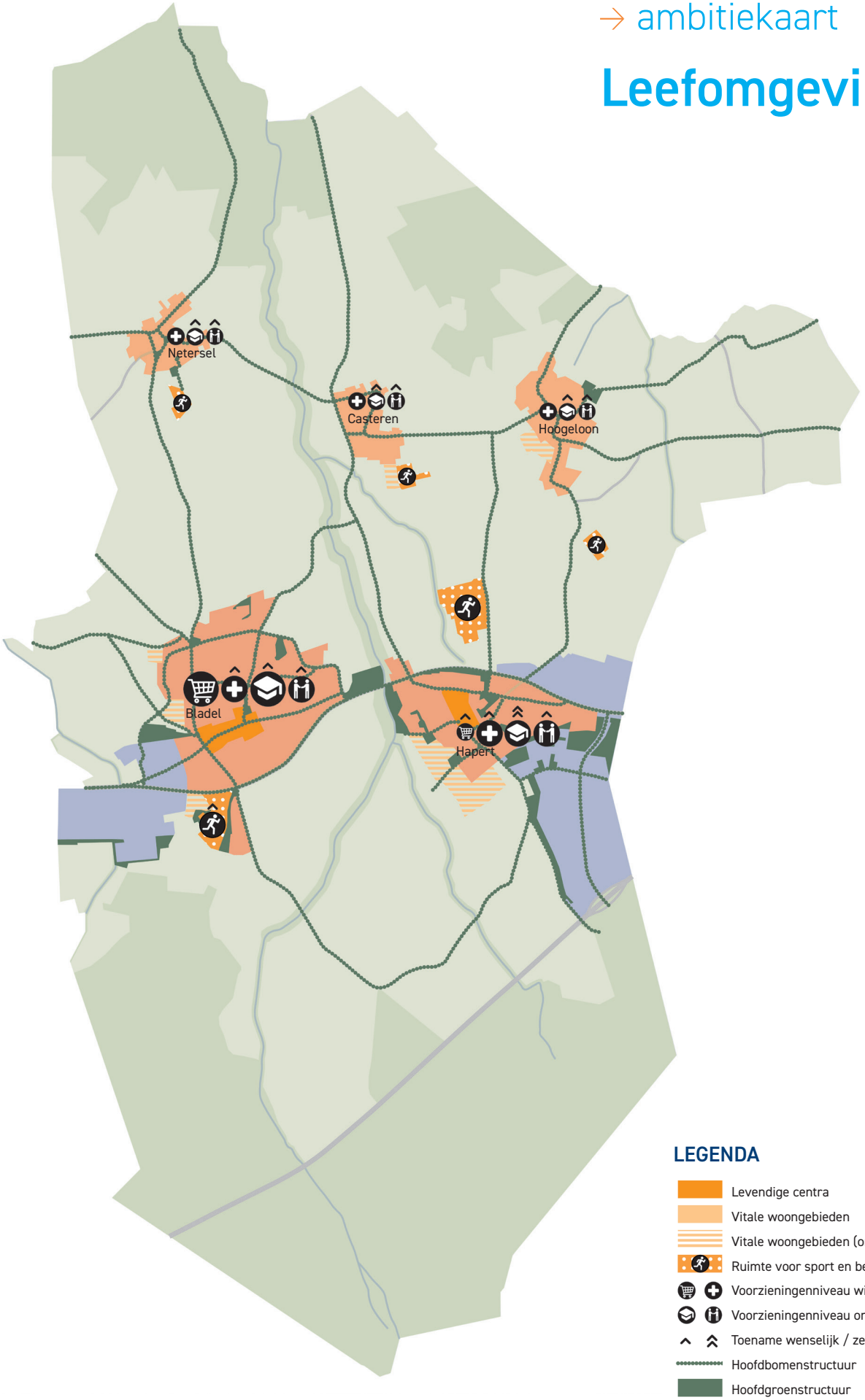
Het behouden en verbeteren van de kwaliteit van leven binnen de gemeente Bladel en het vitaal houden van onze dorpen.

ONZE AMBITIES

- De leefomgeving draagt bij aan een sterke sociale cohesie en biedt ruimte voor verenigingen en gemeenschapsinitiatieven.
- Er zijn voldoende plekken waar inwoners kunnen bewegen en ontspannen en waar ze buurtgenoten kunnen ontmoeten.
- De openbare ruimte en voorzieningen zijn toegankelijk en goed bereikbaar voor alle inwoners.
- We investeren in een goed voorzieningenniveau, waarbij de kleine kernen beschikken over basisvoorzieningen en waar Hapert en Bladel een uitgebreid voorzieningenaanbod hebben. Dit voorzieningen aanbod laten we meebewegen met het inwoneraantal.
- Elke kern in de gemeente Bladel blijft beschikken over een multifunctionele accommodatie, sportpark en basisschool.
- De gemeente Bladel heeft de ambitie om een aantrekkelijke omgeving te zijn voor recreanten.

→ ambitiekaart

Leefomgeving

Afbeelding 7 Ambitiekaart leefomgeving

Goede basisvoorzieningen

Alle kernen van de gemeente Bladel beschikken over een locatie voor primair onderwijs, een gemeenschapshuis en sportvoorzieningen. Voor medische voorzieningen kunnen inwoners terecht bij huisartsenpraktijken in Hapert, Bladel en Hoogeloon. Het compensatiebeginsel vereist dat gemeenten voorzieningen treffen die mensen met een beperking in staat stellen te participeren in de samenleving. De gemeente Bladel maakt daarom algemene voorzieningen en de openbare ruimte toegankelijker. Een 'handicap' wordt niet gezien als een eigenschap van een persoon, maar als een gebrek in de fysieke en maatschappelijke omgeving.

In de gemeente Bladel zijn diverse onderwijsmogelijkheden aanwezig. We streven naar passend onderwijs dichtbij huis en een doorgaande leerlijn. We zorgen voor onderwijshuisvesting in gezonde, veilige en stimulerende gebouwen en bevorderen het multifunctionele gebruik van schoolgebouwen. Voorschoolse educatie is voldoende aanwezig in de gemeente Bladel.

Elke kern beschikt over een binnensportaccommodatie en sportpark; deze accommodaties zijn kwalitatief goed en passend. We stimuleren het gecombineerd gebruik van beschikbare accommodaties, bijvoorbeeld door het realiseren van een multifunctioneel sportcentrum in Bladel (Egyptische Poort). Voor kinderen is naast het sporten ook buitenspelen van groot belang in hun ontwikkeling. Het draagt bij aan de ontwikkeling van motorische vaardigheden, ontplooien van creativiteit, sociale interactie en natuurlijk bewegen. Voor oudere jeugd moet het speel- of sportaanbod leiden tot ontmoeting, talentontwikkeling en ontplooiing, competitief bezig zijn, samen sporten en een zinvolle tijdbesteding. Om ontmoeting tussen jongeren verder te stimuleren realiseren we jongerenontmoetingsplekken in de MFA's in Hapert en Bladel. Het doel is om divers, uitdagend en toegankelijk speelaanbod voor alle kinderen en jongeren te creëren. Er is voldoende formele speelruimte (uitgesplitst per kern of wijk) wanneer minimaal 75% van de kinderen of jongeren van dezelfde doelgroep uit dezelfde wijk of kern een speelvoorziening binnen hun bereik heeft.

De gemeente wil de leefbaarheid in de kleine kernen stimuleren en faciliteren, onder andere door de sociale cohesie te versterken en voorzieningen toegankelijker te maken. We spelen in op de grotere vraag naar zorg voor ouderen door middel van een MFA in elke kern, wat we als instrument zien om de sociale cohesie te faciliteren en te stimuleren.

Het erfgoed in de gemeente Bladel kreeg vorm dankzij haar inwoners en het omliggende landschap. Dit erfgoed vormt de basis van onze identiteit en is bepalend voor het karakter van onze kernen. Het doel is om zoveel mogelijk Bladels erfgoed te behouden voor de toekomst door instandhouding en beheer actief te stimuleren en waar nodig te ondersteunen. We beschermen het cultuurlandschap in onze gemeente door het op de juiste wijze in te richten, te beheren en zo nodig te restaureren. Verleden krijgt toekomst door educatie. We willen meer mensen kennis laten maken met het erfgoed door de aanwezige cultuurhistorische waarden als inspiratiebron te gebruiken en op een verantwoorde wijze in nieuwe ontwikkelingen in te passen.

Fysiek en sociaal veilige leefomgeving

Bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties hebben een eigen verantwoordelijkheid in het veiliger maken van hun buurt, maar moeten ook kunnen rekenen op een krachtige overheid die hierin de regie pakt. Inwoners, bedrijven en organisaties zijn actief en helpen mee aan een veilige, leefbare en gezonde leefomgeving. Wij willen in samenwerking met de inwoners en professionele partijen de risico's op overlast en criminaliteit in de woonomgeving voorkomen of beperken (preventie) en aanwezige overlast en criminaliteit bestrijden (repressie). We hebben het dan met name over bescherming tegen elkaar en ongewenst gedrag. Daarnaast speelt ook fysieke veiligheid een rol. Denk hierbij aan het verbeteren van de verkeersveiligheid in onze wijken, dorpen en op de provinciale wegen. Bij de planning en inrichting van de openbare ruimte kijken we ook naar hoe veilig een aanpassing is. Het (beoogde) gebruik van een locatie moet aansluiten bij de inrichting van de fysieke omgeving en vice versa.

Een samenleving heeft altijd te maken met risico's. Communicatie over risico's en de voorbereiding erop draagt bij aan de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van onze inwoners. Ons streven is dat iedereen die in onze gemeente woont of werkt op de hoogte is van aanwezige risico's, hoe ze zich op deze risico's kunnen voorbereiden en wat ze kunnen doen in het geval van een crisissituatie. Buiten de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van bewoners vinden wij het belangrijk dat hulpdiensten snel hun werk kunnen doen.

Gezonde leefomgeving

We stellen de gezondheid van onze inwoners centraal. Wij streven naar een leefomgeving waarin jeugdigen kansrijk kunnen opgroeien en een omgeving die het gebruik van middelen vermindert en welzijn bevordert. Dit bereiken we bijvoorbeeld door het rookvrij maken van openbare ruimten zoals sportparken, speeltuinen en gemeenschapshuizen, en door gezondheid als thema actief op te nemen in onze omgevingsplannen.

Het welbevinden van onze inwoners, zowel mentaal als fysiek, is een belangrijke pijler. Een gezonde leefomgeving draagt bij aan minder stress en een positiever levensperspectief. Vitaal ouder worden omvat zowel lichamelijke als sociale en mentale vitaliteit. Wij stimuleren voldoende beweging en goede voeding door een prikkelende leefomgeving en ondersteunen ouderen bij het opbouwen en onderhouden van sociale netwerken en zinvolle activiteiten. We nemen klimaatadaptieve maatregelen om de kwetsbare situaties van inwoners bij klimaatverandering te verminderen. Dit omvat de voorbereiding van maatregelen tijdens hitteperiodes, zoals een lokaal hitteplan. Bij de inrichting van de fysieke leefomgeving beperken we gezondheidsrisico's door te voorzien in voldoende schaduw, zonwering en de aanleg van meer groen in de kernen. Daarnaast zetten we in op het wegnemen van drempels voor toegang tot zorg, ondersteuning, cultuur en sport, met speciale aandacht voor cultuursensitief en stresssensitief aanbod. Door samen te werken met maatschappelijke partners, zorgverzekeraars, bedrijven en inwoners, creëren we een gezonde leefomgeving voor alle inwoners van Bladel.

De gemeente heeft de taak om negatieve invloeden te beheersen (gezondheidsbescherming) en positieve invloeden te stimuleren (gezondheidsbevordering). Openbaar groen speelt hierbij een belangrijke rol. Bomen, struiken en planten zijn noodzakelijk in de openbare ruimte omdat ze bijdragen aan fijn wonen en leven. We streven naar een balans tussen landschappelijke en stedelijke ontwikkelingen. Daarnaast willen we groen zoveel mogelijk combineren met andere functies, zoals wateropvang. Ook willen we de bestaande laan- en wegbeplanting behouden en versterken, omdat deze samenhangt met de landschappelijke verbindingen tussen de kernen.

Door medische-milieukundige zorg beperken we de risico's van milieufactoren en stimuleren we positieve omgevingsfactoren. Deze zorg omvat verschillende taken: het signaleren van ongewenste situaties, het adviseren over risico's (in het bijzonder bij rampen of dreiging van rampen), het beantwoorden van vragen, het geven van voorlichting en het doen van onderzoek. De prioriteit ligt op gezonde gebiedsontwikkeling, fysieke veiligheid, crisisbeheersing en intensieve veehouderij. We willen zoveel mogelijk gezondheidsrisico's beperken in onze woonomgeving. Elke ruimtelijke ontwikkeling in het buitengebied moet bijdragen aan een beter woon- en leefklimaat, met aandacht voor luchtkwaliteit (fijnstof, ammoniak, roet en stikstofdioxide), waterkwaliteit en geluids- en geurbelasting die voldoen aan de advieswaarden van de Gezondheidsraad, RIVM en GGD.

3.2 Wonen

Ontwikkelingen

De groei van de Brainportregio trekt steeds meer mensen naar de regio. De sterke groei betekent een toename van het aantal inwoners van de gemeente Bladel, waardoor de woningmarkt in de gemeente Bladel onder druk staat. De stijgende woningprijzen maken het voor starters en jonge gezinnen steeds moeilijker om een woning te vinden. De behoefte aan betaalbare woningen is groot. Daarnaast leidt vergrijzing tot een toename van het aantal één- of tweepersoonshuishoudens, omdat er meer en oudere ouderen bijkomen.

Onze uitdaging is zowel kwantitatief als kwalitatief. We moeten niet alleen voldoende woningen bouwen, maar ook aandacht besteden aan de kwaliteit en typologie van deze woningen. Het is belangrijk dat inwoners langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. Daarnaast willen we voldoende woningen beschikbaar hebben voor speciale doelgroepen, zoals starters, zorgbehoevenden en arbeidsmigranten. De huidige woningvoorraad sluit niet goed aan bij de toekomstige demografische ontwikkelingen, wat betekent dat we zowel de bestaande voorraad beter moeten benutten als duidelijke kaders voor nieuwbouw moeten stellen. Daarmee omarmen we de schaalsprong in de regio.

Opgaven

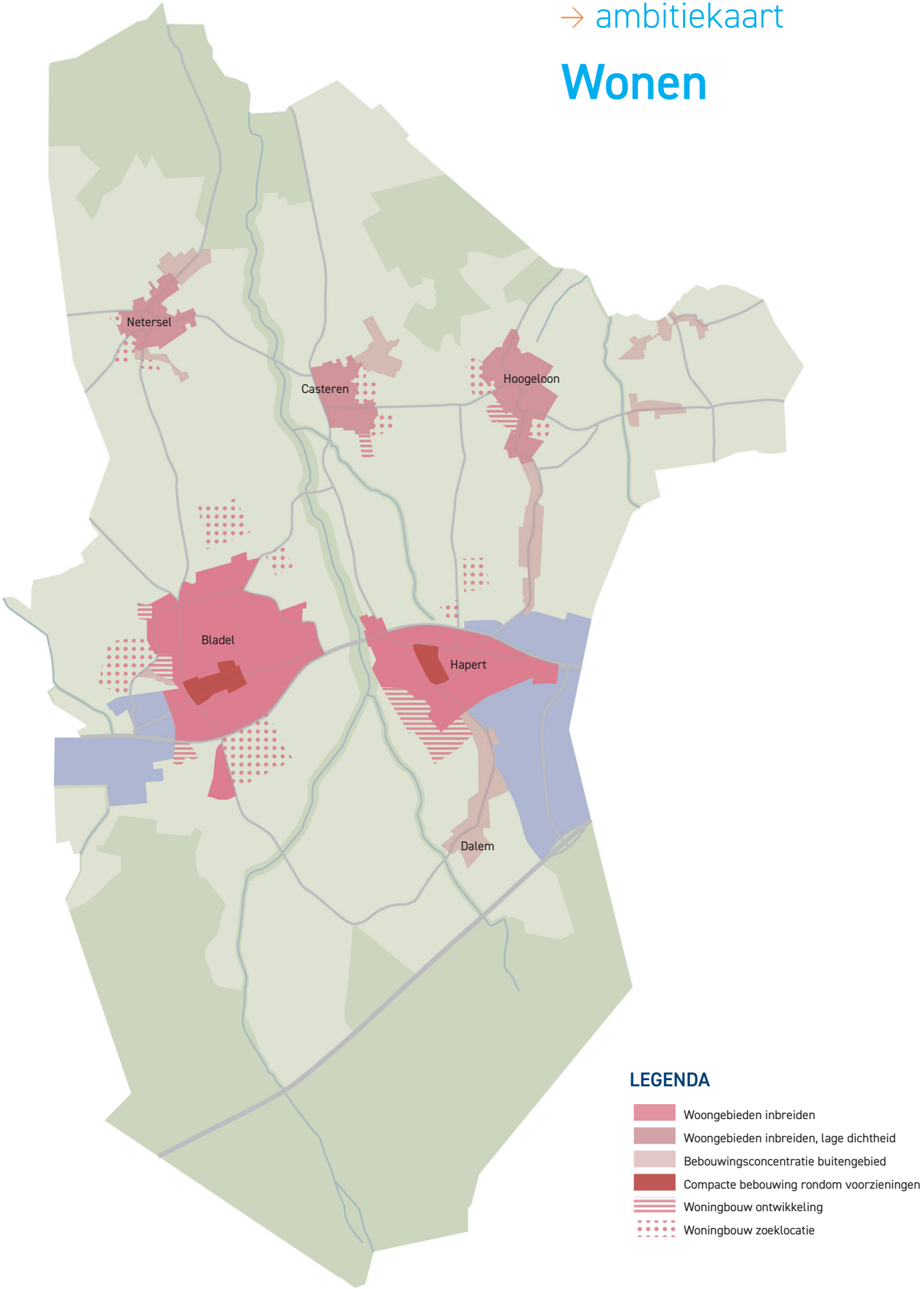
Het realiseren van voldoende woningen met ruimte voor instroom van buitenaf en het beter aan laten sluiten van onze woningvoorraad bij de behoeften.

ONZE AMBITIES

- We zien in de gemeente Bladel voldoende ruimte voor groei met instroom van buitenaf. Het richtgetal is om 2.900 woningen toe te voegen ten opzichte van de huidige woningvoorraad (circa 9.000 woningen, peildatum 01-01-2023).
- We laten de lokale behoefte per kern en concrete plannen bepalend zijn voor de verdeling van het aantal te bouwen woningen.
- We stimuleren de realisatie van meer woningen aansluitend bij de behoefte, via nieuwbouw en transformatie.
- Elke uitbreiding of verandering van bestemming in het buitengebied gaat gepaard met een kwaliteitsverbetering.
- In Bladel en Hapert zetten we in op een divers woningaanbod, met bebouwing die zoveel mogelijk compact en geconcentreerd is rond voorzieningen.
- In Hoogeloon, Casteren en Netersel ontwikkelen we voldoende woningen om aan de veranderende vraag te voldoen. We breiden vooral uit aan de randen van de kernen, met een lagere bebouwingsdichtheid.

→ ambitiekaart

Wonen

Afbeelding 8 Ambitiekaart woningbouw

Versnellen van de woningbouwproductie

Gemeente Bladel ligt in de dynamische Brainportregio, waar de bevolkingsgroei en economische groei naar verwachting de komende jaren zullen aanhouden. We willen voorkomen dat deze groei leidt tot verdringing van onze eigen inwoners. Daarom zien we in de gemeente Bladel voldoende ruimte voor verdere groei, met instroom van buitenaf. We omarmen de schaalsprong en kiezen er voor om meer te doen dan alleen onze lokale opgave te vervullen.

We bouwen voldoende woningen om mensen die verbonden zijn met onze dorpen een plek te kunnen bieden. Daarom willen we onze woningbouwproductie uitbreiden en versnellen. We streven ernaar om 2.900 woningen toe te voegen aan de huidige voorraad van ongeveer 9.000 woningen (peildatum 01-01-2023). Dit aantal is geen doel op zich, maar als een strategische ambitie, gebaseerd op de groeipotentie en wensen van onze gemeente. Om dit te realiseren zoeken we nieuwbouwlocaties in de hele gemeente. In alle vijf dorpen zijn er woningbouwontwikkelingen gaande; dit zijn locaties waar de planvorming reeds is gestart. Daarnaast zijn er verschillende zoeklocaties voor woningbouw. Als de vraag naar woningen hoog blijft, beschouwen we deze zoeklocaties als de meest kansrijke gebieden voor toekomstige uitbreidingen. Op deze locaties vindt vanuit de gemeente op dit moment echter nog geen planvorming plaats.

We combineren inbreiden en uitbreiden en vinden dat het woningbouwprogramma niet evenredig plaats hoeft te vinden over de vijf kernen. De lokale behoefte per kern en concrete plannen zijn bepalend voor de verdeling. We sluiten op voorhand geen locaties uit voor gestapelde bouwvormen, ervan uitgaande dat (beeld)kwaliteit en inpasbaarheid van de bouwhoogte maatwerk vereisen.

In Bladel en Hapert ligt de focus op compacte bebouwing rondom voorzieningen. Voorbeeld hiervan is de herontwikkeling van de centrumlocaties in beide dorpen. Om aan de vraag te voldoen, worden in deze kernen ook uitbreidingsprojecten gerealiseerd, zoals De Groene Akkers, Egyptische Poort en Lange Trekken in Bladel, en Dennenoord II en Hapert-West in Hapert. In Hoogeloon, Casteren en Netersel bouwen we voornamelijk aan de randen van de kernen om aan de veranderende vraag te voldoen. We houden daarbij rekening met het behoud van het landelijke karakter en het bestaande groen in de wijken. Het gerealiseerde plan Akkerstraat in Hoogeloon is hiervan een voorbeeld, evenals nieuwe ontwikkelingen zoals Tussen de Dycken in Hoogeloon en de uitbreiding aan de Wagenbroeken in Casteren.

Betaalbaar wonen

De bevolkingssamenstelling verandert. Hoewel er nu nog relatief veel gezinnen in de gemeente zijn, groeit het aandeel oudere huishoudens (65 jaar en ouder) snel, terwijl het aantal jongere huishoudens en gezinnen afneemt. Dit leidt tot een toename van kleine huishoudens (twee personen of minder). De huidige woningvoorraad is hier onvoldoende op voorbereid. Bladel heeft vooral grondgebonden eengezinswoningen (twee-onder-een-kap, vrijstaand, of rijwoningen), die steeds vaker door kleine huishoudens en ouderen bewoond zullen worden. Er is echter een tekort aan passend aanbod voor senioren. Starters en mensen met een laag inkomen zitten momenteel klem door de snel stijgende woningprijzen.

We zetten daarom in op gemengde woonwijken met woningen voor alle doelgroepen, zowel jong als oud. De nadruk ligt op starters en senioren, met speciale aandacht voor sociale huur en betaalbare koop. Voor de regionale vraag is er ook behoefte aan woningen in het duurdere segment, met name voor gezinnen. Voor senioren ligt de nadruk op toegankelijke woningen dichtbij voorzieningen, terwijl we voor starters kleinere, betaalbare koopwoningen nastreven.

Zorg voor elkaar faciliteren

We streven naar een samenleving waarin iedereen zoveel mogelijk de regie heeft over zijn eigen leven, zelfstandig kan wonen en kan deelnemen, ook wanneer er zorg- of ondersteuning nodig is. Om dit mogelijk te maken, willen we voldoende geclusterde woonconcepten en 24-uurszorg creëren voor senioren en andere doelgroepen. Deze woonvormen voor senioren willen we vooral in en rondom de centra van de grotere kernen of nabij voorzieningen realiseren. In de kleine kernen richten we ons op geclusterd wonen zonder intensieve zorg. Voor andere doelgroepen streven we naar spreiding en normalisering, zodat mensen regie over het eigen leven houden.

We besteden ook aandacht aan de woonopgave voor mensen met een zorgvraag in het algemeen. De gemeente Bladel wil deze mensen zo goed mogelijk ondersteunen, zodat ze zo lang mogelijk (zelfstandig) in hun eigen wijk of dorp kunnen blijven wonen.

Expats en arbeidsmigranten

De Brainportregio is de economische koploper van Nederland, met de sterkste economische groei van het land. Dit trekt veel buitenlandse werknemers aan die op zoek zijn naar een woning in de regio. De regionale woningvraag vanuit de Brainportregio verschilt in type en prijs van de lokale vraag, met een grotere behoefte aan gezinswoningen in het hogere koopsegment. Deze regionale vraag vult de lokale vraag aan.

Daarnaast zijn ook arbeidsmigranten belangrijk voor de lokale en regionale economie. We ondersteunen daarom actief de huisvesting van arbeidsmigranten. Bij een tekort aan geschikte huisvesting wordt uitgeweken naar woonwijken of bedrijventerreinen.

Wonen in het buitengebied

Om de bouwproductie van woningen te versnellen en te vergroten, zijn we op zoek naar nieuwe locaties. We kiezen voor een combinatie van inbreiden en uitbreiden. Voor uitbreiding richten we ons vooral op de randen van de kernen. Het buitengebied verder van de dorpsranden wordt niet direct als bouwlocatie beschouwd.

In het buitengebied bouwen we, afgezien van uitleglocaties aan de randen van de kernen, geen nieuwe (bedrijfs) woningen. Uitzonderingen hierop zijn Ruimte voor Ruimte, landgoederen en boerderijsplitsingen. Het type langgevelboerderijen willen we om cultuurhistorische redenen behouden. Bestaande langgevelboerderijen kunnen worden gesplitst, mits hun kenmerkende elementen behouden blijven.

Er is in het buitengebied geen ruimte voor losse recreatiewoningen. Het ombouwen van een bestaande bedrijfswoning naar een reguliere woning is niet toegestaan voor veehouderijbedrijven en op bedrijventerreinen. Mantelzorgwoningen kunnen onder bepaalde voorwaarden wel in het buitengebied worden gerealiseerd, in lijn met landelijke wetgeving. Daarnaast in het mogelijk om mantelzorgvoorzieningen aan bestaande (bedrijfs)woningen te bouwen.

3.3 Economie

Ontwikkelingen

Gemeente Bladel is onderdeel van de Brainportregio. Brainportregio is een krachtige economische motor van Nederland. Dit heeft een positieve bijdrage aan de lokale economie en op het vestigingsklimaat. In de Kempen zijn ruim 440 maakbedrijven gevestigd. We zijn met 17% van het totaal aantal maakbedrijven binnen Brainportregio een belangrijke economische toplocatie.
De bedrijvigheid groeit en de verwachting is dat de groei de komende jaren doorzet. Er is grote behoefte aan nieuwe en uitbreiding van bestaande werklocaties. Er is veel vraag naar kavels vanuit bestaande bedrijven en ook van nieuwe ondernemingen. Het Kempisch Bedrijvenpark is vol en het aantal mogelijkheden voor verdere uitbreiding op lokale bedrijventerreinen is beperkt. Om de huidige bedrijvigheid en werkgelegenheid in gemeente Bladel en de Kempen op zijn minst te kunnen behouden is ontwikkeling van nieuw aanbod aan bedrijventerrein noodzakelijk.

Naast bedrijven is de detailhandel van waarde voor de lokale economie. De lokale verzorgingsstructuur staat echter onder druk. Met name in de detailhandel zien we leegstand, onder andere door faillissementen en stoppende ondernemers, toenemen. Ook voor onze gemeente zijn deze ontwikkelingen een punt van aandacht.

Tot slot is de vrijetijdssector met meer dan 2,3 miljoen overnachtingen een belangrijke economische motor in de Kempen. Met de aanwezige dag- en verblijfsrecreatie vormt de Kempen een prachtige uitvalsbasis en een belangrijke factor in het totale vestigingsklimaat van de Brainportregio. De economische activiteiten in de agrarische sector en de ontwikkeling van nieuwe (innovatieve) concepten worden beschreven in hoofdstuk 3.6 Transitie agrarische sector.

Opgaven

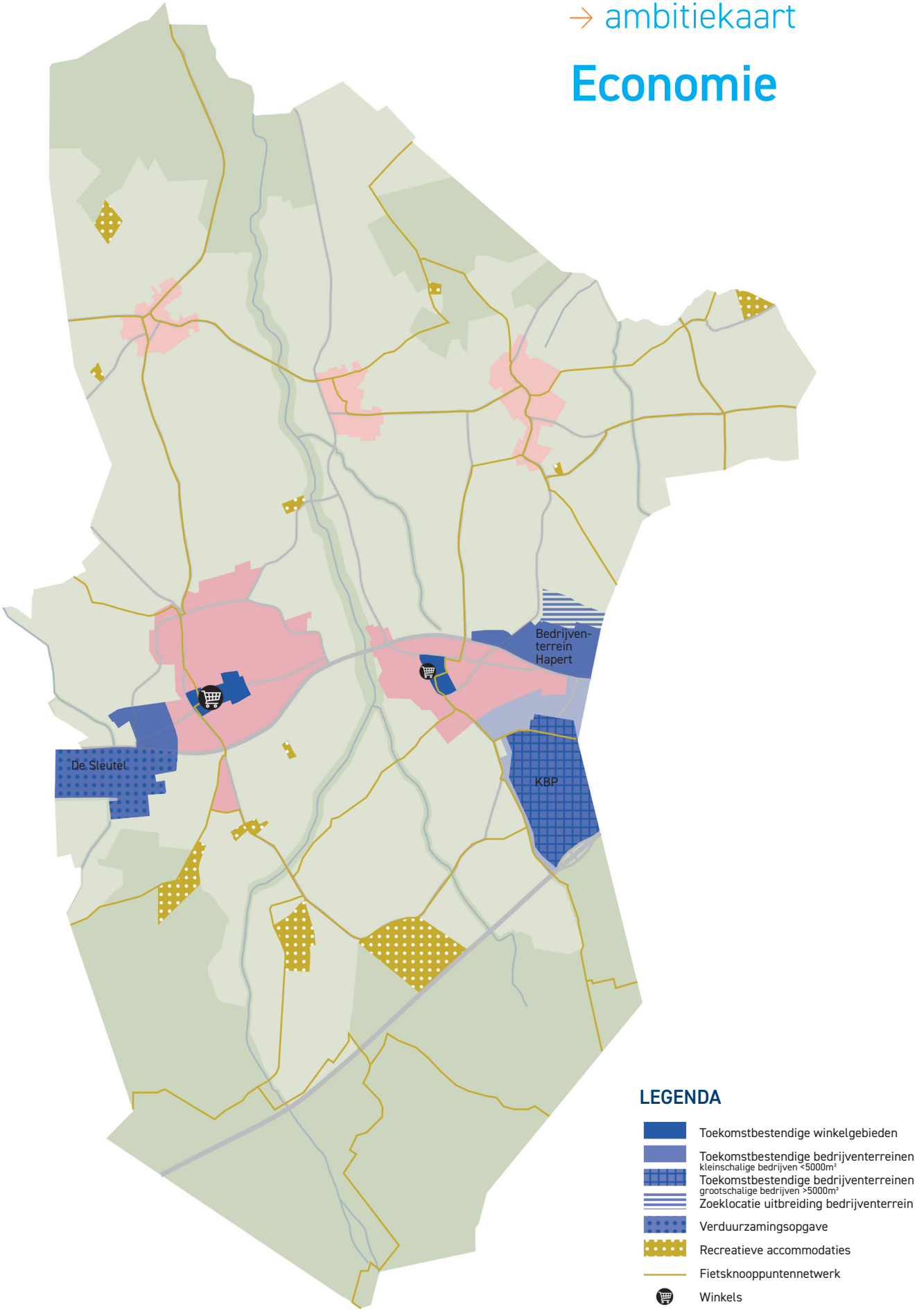
Het blijven van een economische toplocatie met een uitstekend vestigingsklimaat, met goede (detailhandel) voorzieningen en een vitale vrijetijdseconomie.

ONZE AMBITIES

- We willen verder groeien naar een topregio met een uitstekend internationaal vestigingsklimaat met een maakindustrie gebaseerd op een slimme productie.
- We maken ruimte voor ontwikkeling van bedrijventerreinen om de bedrijvigheid te behouden.
- We versterken onze positie als economische toplocatie door in regionale samenwerking de bereikbaarheid van de maakindustrie, landbouw- en vrijetijdseconomie te verbeteren.
- We zetten in op toekomstbestendige centra met een compacte structuur en concentratie van (winkel)functies in dit compacte gebied.
- We zetten in op het verder uitbouwen van sectoren waar veel werk is en inkomen oplevert zoals o.a. de maakindustrie en vrijetijdsindustrie waarbij profilering en innovatie essentieel is.
- We streven naar het behoud en de verbetering van de hoge kwaliteit van toerisme en recreatie. Daarnaast geven we ruimte voor creativiteit en onderscheidendheid.

→ ambitiekaart

Economie

Afbeelding 9 Ambitiekaart economie

Topregio met uitstekend internationaal vestigingsklimaat

De maakindustrie gaat een nieuw tijdperk in en verandert radicaal door de introductie van nieuwe technologieën en verdere digitalisering. Ondernemers, overheid en onderwijs werken samen in projecten om de slimme maakregio van de Kempen, nog slimmer te maken. We werken samen om talent voor de regio te vinden, te boeien en te ontwikkelen. We stimuleren de ontwikkeling van meer verscheidenheid binnen de slimme maakindustrie, werken samen aan de bereikbaarheid van de regio en aan het creëren een 'inclusieve' arbeidsmarkt. Om als economische toplocatie binnen de Brainportregio verder door te groeien zorgen we dat ondernemers zich hier graag willen vestigen. De gestelde ambities vertalen we met onze partners naar regionale visies en uitvoeringsplannen.

Bedrijventerreinen zijn belangrijk voor gezonde economische ontwikkeling en realiseren economische ambities in de Brabantse Kempen. We streven naar toekomstbestendige bedrijventerreinen met meer kwaliteit en minder overschotten, concurrentie en financiële risico's in de Brabantse Kempen. We willen ook kwalitatief het juiste aanbod realiseren. Denk aan bereikbare, veilige, duurzame, en gemengde vestigingsmilieus met als uitgangspunt een optimaal vestigingsklimaat voor ondernemers.

Er is grote behoefte aan nieuwe en uitbreiding van bestaande werklocaties. Er is veel vraag naar kavels vanuit bestaande bedrijven en ook van nieuwe ondernemingen. Het Kempisch Bedrijvenpark, dat bedoeld is voor bedrijven groter dan 5000m^2, is vol en het aantal mogelijkheden voor verdere uitbreiding op lokale bedrijventerreinen is beperkt. Om de huidige bedrijvigheid en werkgelegenheid in gemeente Bladel en de Kempen op zijn minst te kunnen behouden is ontwikkeling van nieuw aanbod aan bedrijventerreinen noodzakelijk.

In Kempenverband doen we onderzoek naar een mogelijk tweede Kempisch Bedrijvenpark voor grootschalige bedrijven. Voor uitbreiding van kleinschalige bedrijventerreinen wordt de noordzijde van het bedrijventerrein Hapert verkend. Daarnaast zetten we in op verduurzaming, vergroening en het verminderen van hittestress op bestaande bedrijventerreinen. Bedrijventerrein De Sleutel in Bladel verdient hierbij extra aandacht. Hier ligt de grootste verduurzamingsopgave.

De toenemende bedrijvigheid en energievraag leiden tot netcongestie (filevorming op het elektriciteitsnet). Nieuwe bedrijven kunnen hierdoor nu geen aansluiting krijgen op het elektriciteitsnet, wat het vestigingsklimaat sterk negatief beïnvloedt. Bovendien vereisen innovatieve oplossingen voor de netcongestieproblematiek extra ruimte op (de bestaande) bedrijventerreinen. Denk bijvoorbeeld aan de ruimte die de batterijen voor de energyhub gaan innemen op de percelen die we gaan ontwikkelen op het KBP. Ook kunnen er kleine windmolens geplaatst moeten worden op de terreinen om aan de energiebehoefte te kunnen voldoen.

Detailhandel

Voldoende en gevarieerd winkelaanbod is belangrijk om als gebied aantrekkelijk te blijven voor inwoner en bezoeker. Een toekomstbestendig voorzieningenniveau vraagt om kwaliteit waarbij de klant centraal staat. Daarnaast moeten er keuzes gemaakt worden voor ontwikkelingen op plekken met toekomstperspectief. Detailhandel proberen we zo veel als mogelijk te concentreren in de winkelgebieden in de kernen Bladel en Hapert.

De bestaande supermarktstructuur in de gemeente Bladel is in de basis op orde, kent een logische spreiding over de kernen en vormt dan ook het vertrekpunt voor de toekomstige structuur. Daarbij wordt rekening gehouden met onder meer versterkingsmogelijkheden, draagvlakontwikkeling, consumentenverzorging, landelijke trends en lokale ontwikkelingen.

Het centrum van Bladel heeft een belangrijke boodschappenfunctie, maar ook nog altijd een (beperkt) recreatieve functie. In het centrum van Bladel is ruimte voor 2 à 3 supermarkten, bij voorkeur in complementaire segmenten. Uitgangspunt is het zogenaamde haltermodel: twee sterke supermarkten aan beide kanten van het centrum. Prioriteit ligt daarom bij de ontwikkeling van de Markthof aan de westkant van het centrum, in de voormalige Posthof. Het centrum van Hapert is een boodschappencentrum bij uitstek, daar is ruimte voor twee supermarkten. In de kleine kernen is vooralsnog onvoldoende consumentendraagvlak om een reguliere supermarkt rendabel te laten functioneren.

Vrijetijdseconomie

De gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden worden, op het gebied van recreatie en toerisme, als één toeristische bestemming gezien: De Brabantse Kempen. Groene ruimte, rust, Kempische gastvrijheid, ligging aan de grens en de innovatieve Brainportregio zijn de kernwaarden die tezamen de identiteit van de toeristisch-recreatieve regio vormen waar de Brabantse Kempen zich mee profileert. Door het bieden van onderscheidende producten kunnen meer bezoekers naar de regio getrokken worden.

We sturen zo min mogelijk op de vrijetijdssector en laten de markt het aanbod bepalen. Zo ontstaat er meer ruimte voor (kwalitatief en onderscheidend) goede toeristische initiatieven. We stellen dan ook geen limieten aan bepaalde vormen van dag- en/of verblijfsrecreatie. Voor stoppende agrarische bedrijven is omschakeling naar recreatie en toerisme één van de alternatieven. Om de ondernemer hierin tegemoet te komen, is maatwerk noodzakelijk. Deze nieuwe recreatieve initiatieven dienen in de omgeving en het landschap te worden ingepast.

In het buitengebied vinden voornamelijk extensieve vormen van recreatie plaats: wandelen, fietsen en paardrijden. Via het knooppuntennetwerk worden bezoekers door het gebied en langs voorzieningen geleid. Het is van belang om de netwerken in stand houden, mogelijkheden uit te breiden en beleving toe te voegen. De netwerken leggen de verbinding tussen het binnen- en buitengebied en dragen bij aan recreatief medegebruik.

3.4 Mobiliteit

Ontwikkelingen

De Brainportregio groeit al tien jaar bovengemiddeld snel. Het zorgt er ook voor dat meer mensen zich verplaatsen in onze regio. Voor de meeste verplaatsingen van en naar de Kempengemeenten wordt de auto gebruikt. Deze hoeveelheden zorgen voor opstoppingen en files op de randweg A2/N2 en A67. Hierdoor rijdt verkeer door de Kempendorpen. Dat heeft effect op het wonen en leven in de dorpen. Brainport Eindhoven wil de randweg A2/N2 ontlasten om de steden bereikbaar te houden. De Kempengemeenten willen meer mogelijkheden voor openbaar vervoer, de fiets en de inzet van slimme mobiliteitsoplossingen. Dat komt ook de leefbaarheid, veiligheid en vitaliteit van de kernen en dorpen ten goede.

Daarbij hebben we hoge ambities rondom gezondheid en duurzaamheid in de woon- en leefomgeving. Dit staat op gespannen voet met de bereikbaarheid voor auto- en vrachtverkeer. Vanuit mobiliteit willen we bovendien een bijdrage leveren aan de ambities in het klimaatakkoord. Dat betekent dat we ons inzetten om het energie- en brandstofverbruik voor reizen te verminderen en dat we gebruik maken van (lokale) hernieuwbare energie. We gaan daarom voor een mobiliteitstransitie: een vervoersysteem waarbij de rol van de auto kleiner wordt en er goede alternatieven komen. We hanteren hiervoor het principe dat bij het zoeken naar mobiliteitsoplossingen eerst wordt gekeken naar voetgangers, dan naar de fietsers, dan naar OV en pas als laatste alternatief de auto. Deze aanpak vergroot de leefbaarheid en bereikbaarheid en is goed voor de duurzaamheid.

Opgaven

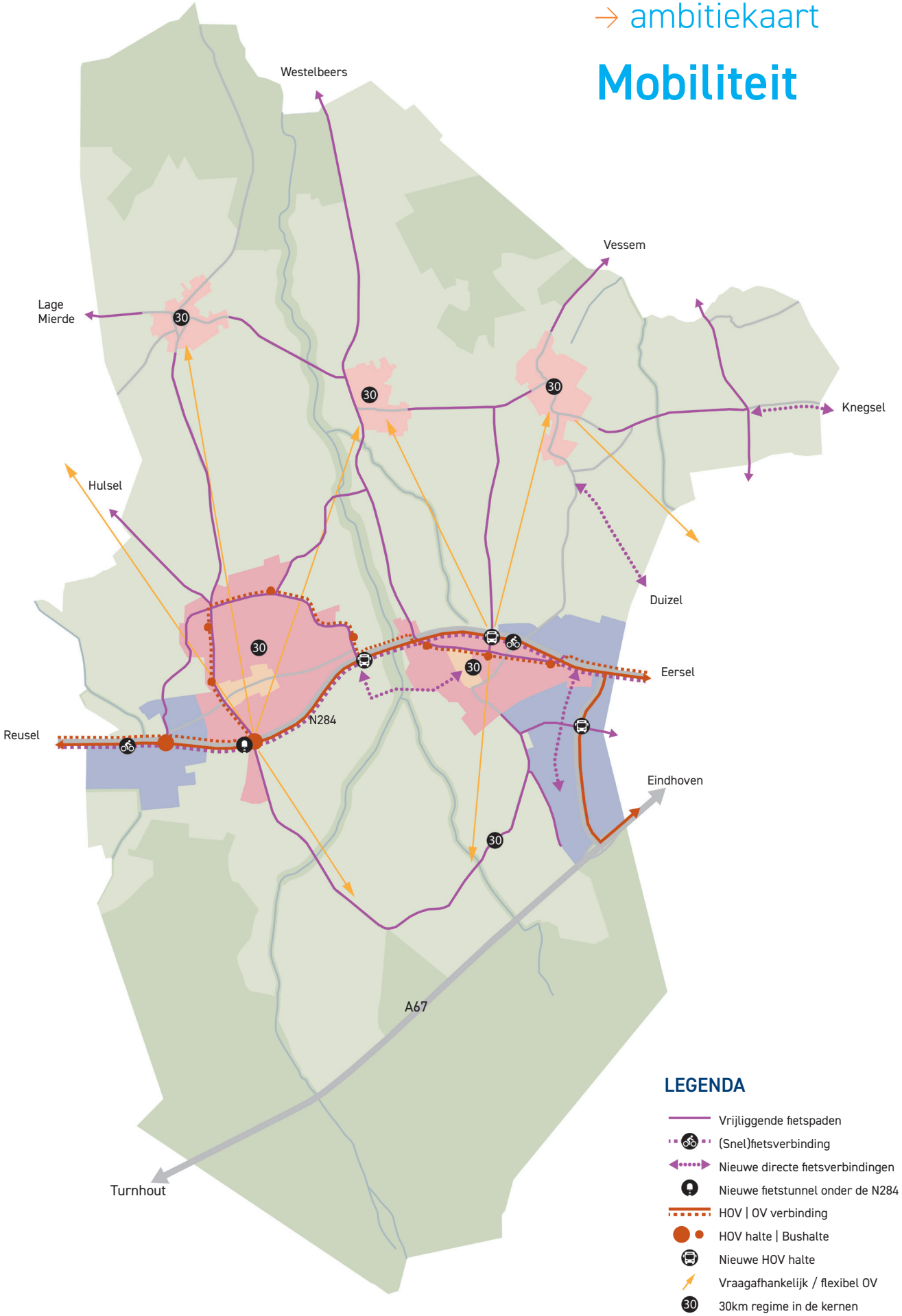
Het bereikbaar houden van de regio per fiets, te voet, met het openbaar vervoer en met de auto, zonder de veiligheid en de leefbaarheid in de dorpen aan te tasten.

ONZE AMBITIES

- We streven naar een goede en betrouwbare bereikbaarheid, niet alleen voor auto's maar ook voor openbaar vervoer, fietsers en voetgangers.
- We streven naar een afname van het aantal (letsel) ongevallen en nul verkeersdoden.
- We willen een leefomgeving creëren waarbij de negatieve effecten van verkeer zoveel mogelijk beperkt worden.
- We stimuleren het gebruik van alternatieve en duurzame vormen van vervoer zoals elektrische (deel)auto en -fiets en investeren in snelle fietsverbindingen naar het stedelijk gebied.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen willen we bestaande wegen zoveel mogelijk benutten en alleen strikt noodzakelijk nieuwe wegen toevoegen.
- We willen het bestaande openbaar vervoernetwerk behouden en gaan ons hard maken om de aansluiting van de buslijnen naar Tilburg en Eindhoven te verbeteren.

→ ambitiekaart

Mobiliteit

Afbeelding 10 Ambitiekaart mobiliteit

Verkeersveilig en betrouwbaar bereikbaar

Een goede en betrouwbare bereikbaarheid is essentieel. We streven naar een goede en betrouwbare bereikbaarheid die zich niet enkel beperkt tot de auto, maar een die zich ook richt op de bereikbaarheid van openbaar vervoer, per fiets en met aandacht voor de voetganger. Bereikbaarheid beperkt zich niet tot een aantal doelgroepen, maar is inclusief voor iedereen in de samenleving.

Gemeente Bladel biedt een veilige omgeving, waar iedereen kan recreëren en verblijven. We willen dit bereiken via de inrichtingskenmerken van Duurzaam Veilig. Deze richtlijnen zorgen voor eenduidige en veilige weginrichting. Het aantal doden en ernstig verkeersgewonden moet (ook) landelijk gezien omlaag. Door de verkeersgebieden goed in te richten worden de verblijfsgebieden ontlast van ongewenst verkeer.

Leefbaarheid en klimaatbestendigheid

Dagelijkse verplaatsingen hebben negatieve gevolgen voor de leefbaarheid. Denk hierbij aan ervaringen van drukte, uitstoot van schadelijke stoffen, trillingen en een verminderd gevoel van verkeersveiligheid. We willen een prettige omgeving creëren door deze effecten zoveel mogelijk te beperken. We zoeken daarvoor naar passende oplossingen samen met inwoners en ondernemers.

Om de leefbaarheid te waarborgen, is het bij elke ontwikkeling in de fysieke leefomgeving, groot of klein, noodzakelijk om de verkeerseffecten te beoordelen. Verkeersproblemen die ontstaan door een nieuwe ontwikkeling moeten in kaart worden gebracht. Het uitgangspunt is dat elke ontwikkeling in de fysieke leefomgeving zelf voorziet in voldoende parkeerruimte en dat de verkeerseffecten onderzocht worden.

In 2040 willen we het energiegebruik in verkeer en vervoer met 60% verminderen ten opzichte van 2007. Daarom blijven we werken aan oplaadpunten voor elektrische auto's en onderzoeken we of energieopwekking met infrastructuur gecombineerd kan worden met circulair bouwen van wegen.

Voetganger

De voetganger heeft prioriteit binnen de centrum- en woongebieden, waar we streven naar een toegankelijke, veilige en voetgangersvriendelijke omgeving. Speciale aandacht hebben we voor veilige oversteken van doorgaande wegen op schoolroutes, de directe omgeving van de scholen en zorgvoorzieningen.

In het buitengebied bieden we een groot netwerk van recreatieve, onverharde wandelpaden. Recreatieve routes maken onderdeel uit van een regionaal netwerk en zijn onmisbaar voor recreatie en toerisme in en rondom Bladel. De routes zijn gekoppeld aan landschappelijk waardevolle gebieden en zijn van hoge kwaliteit. De fiets- en voetpaden en paden voor MTB, ruiters en menners zijn multifunctioneel en goed begaanbaar.

Fiets

De fiets is een gezond en duurzaam alternatief voor de auto en draagt bij aan de leefbaarheid. Daarom geven we de fiets een prominentere plaats in het straatbeeld en maken we keuzes die het fietsgebruik bevorderen, soms ten koste van de auto. We investeren de komende jaren in het stimuleren van fietsgebruik door te zorgen voor verkeersveilige infrastructuur, brede fietsvoorzieningen, gladheidsbestrijding en sociale veiligheid.

Snelle en directe fietsroutes zijn belangrijk. Voor verbinding met het stedelijk gebied sluiten we aan bij de ambities van de Kempische mobiliteitsstrategie en zetten we in op het realiseren van een snelle fietsverbinding tussen Reusel-De Mierden via Veldhoven tot aan station Eindhoven Centraal. Voor de verbinding bij de Europalaan zetten we in op een fietstunnel onder de N284. Daarnaast gaan we voor een directe fietsverbinding van Hapert naar Bladel ten zuiden van de N284 en van het Kempisch Bedrijvenpark naar Hapert met aansluiting op de snelfietsroute. Bladel beschikt over een goed fietsroutenetwerk. Dit willen we verbeteren door een fietspad te realiseren langs het Dominépad van Hoogeloon richting Duizel en langs het Broekenseind richting Knegsel.

Openbaar vervoer

We willen het gebruik van het openbaar vervoer stimuleren. We maken ons hard voor een sterke hoogwaardige openbaarvervoer-as van Bladel naar Eindhoven en een snelle verbinding met een vlotte overstap in Reusel richting Tilburg en Turnhout (België). We gaan voor hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) middels een sneldienst op de N284 van Reusel via de mobiliteitshub de Kempen (Eersel) naar Eindhoven. De verbinding is snel en comfortabel. De HOV-lijn krijgt een nieuwe halte ter hoogte van Lange Trekken en doet ook het KBP aan. Daarnaast voorzien we in een reguliere busverbinding via de N284 richting Duizel, Eersel en mobiliteitshub de Kempen naar het stedelijk gebied van Eindhoven. Tot slot gaan we voor kleinschalig openbaar vervoer voor de kleine kernen zoals buurtbus met een flexibele route en dienstverlening welke direct aansluiten op de OV-as en/of de mobiliteitshub de Kempen.

Gemotoriseerd verkeer

De gemeente Bladel ontsluit via de N284 op de A67. De A67 verbindt Bladel met Antwerpen, Veldhoven, Eindhoven en de A2. De kernen Hapert en Bladel grenzen direct aan de N284 welke een belangrijke verbinding vormt richting Eindhoven en Tilburg. De route naar Tilburg loopt via de kern Reusel en de N269. Deze wegen bevinden zich buiten de bebouwde kom. De maximumsnelheid op deze zogenaamde gebiedsontsluitingswegen is 80km/uur.

Het wensbeeld binnen de bebouwde kom, is dat er een maximum snelheid van 30km/uur gaat gelden. Binnen de bebouwde kom zijn er ook gebiedsontsluitingswegen, waar de maximumsnelheid 50km/uur is en vrijliggende fietspaden aanwezig zijn. De wegen op industrie- en bedrijventerreinen kennen een vaste maximum snelheid van 50km/uur. Buiten de bebouwde kom geldt een maximumsnelheid van 60km/uur op ontsluitingswegen.

Parkeren hoort ook bij goede bereikbaarheid. In beginsel maken we hiervoor gebruik van de meest actuele CROW-parkeernormen, maar we kijken kritisch naar huidige en toekomstige parkeermogelijkheden. We willen de openbare ruimte minder verharden. De volledige parkeerbehoefte faciliteren door het aanleggen van parkeerplaatsen volgens een norm is niet altijd gewenst en mag zeker niet ten koste gaan van groen. We gaan flexibel om met parkeernormen door de mogelijkheid te bieden om er van af te wijken wanneer er binnen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen kansen zijn voor innovatieve oplossingen.

3.5 Natuur en klimaat

Ontwikkelingen

Het klimaat verandert en veroorzaakt meer extreme weeromstandigheden. Ons stedelijk watersysteem is vaak niet voorbereid op natte winters of zware zomerbuien. Door te veel verharding kan regenwater bij hevige buien niet goed wegstromen en infiltreren. Dat kan leiden tot onveilige situaties zoals onbegaanbare wegen, stroomuitval en wateroverlast in woningen en op akkers. Vervuild water kan via het riool in oppervlaktewater terechtkomen. In combinatie met hoge temperaturen kan dit de waterkwaliteit verslechteren, biodiversiteit verminderen en vissterfte veroorzaken. Op termijn kan een tekort aan schoon grondwater ook het drinkwaterwingebied in Vessem beïnvloeden. Langdurige droogte zorgt ervoor dat het grondwaterpeil snel daalt, waardoor natuur, tuinen en gewassen niet genoeg water krijgen. Klimaatverandering heeft ook gevolgen voor de gezondheid, zoals hittestress. Hoge temperaturen kunnen leiden tot uitdroging, hitte-uitputting en zelfs hitteberoertes. Bovendien voelen mensen zich tijdens hitte vaker eenzaam. Groene openbare ruimtes bevorderen ontmoetingen, beweging, en dragen bij aan het welzijn.

Om de effecten van klimaatverandering te beperken, moet ons energiesysteem worden aangepast. Door de energietransitie kampt Bladel met netcongestie, waardoor bedrijven op het Kempisch Bedrijven Park geen zonnepanelen kunnen aansluiten en grootverbruik-aansluitingen kunnen krijgen. Hoewel er nog ruimte is voor woningverduurzaming, overschrijden nieuwe grootschalige projecten de netcapaciteit.

De natuur in Bladel staat ook onder druk door de uitbreiding van luchthaven Eindhoven, verstedelijking, en toenemende recreatie. De luchthaven veroorzaakt meer geluidsoverlast en luchtvervuiling, wat schadelijk is voor flora en fauna. Verstedelijking leidt tot meer verharding, waardoor natuurlijke habitats verdwijnen en de biodiversiteit verder afneemt. Recreatie in natuurgebieden kan kwetsbare ecosystemen en het natuurlijke evenwicht verstoren.

Opgaven

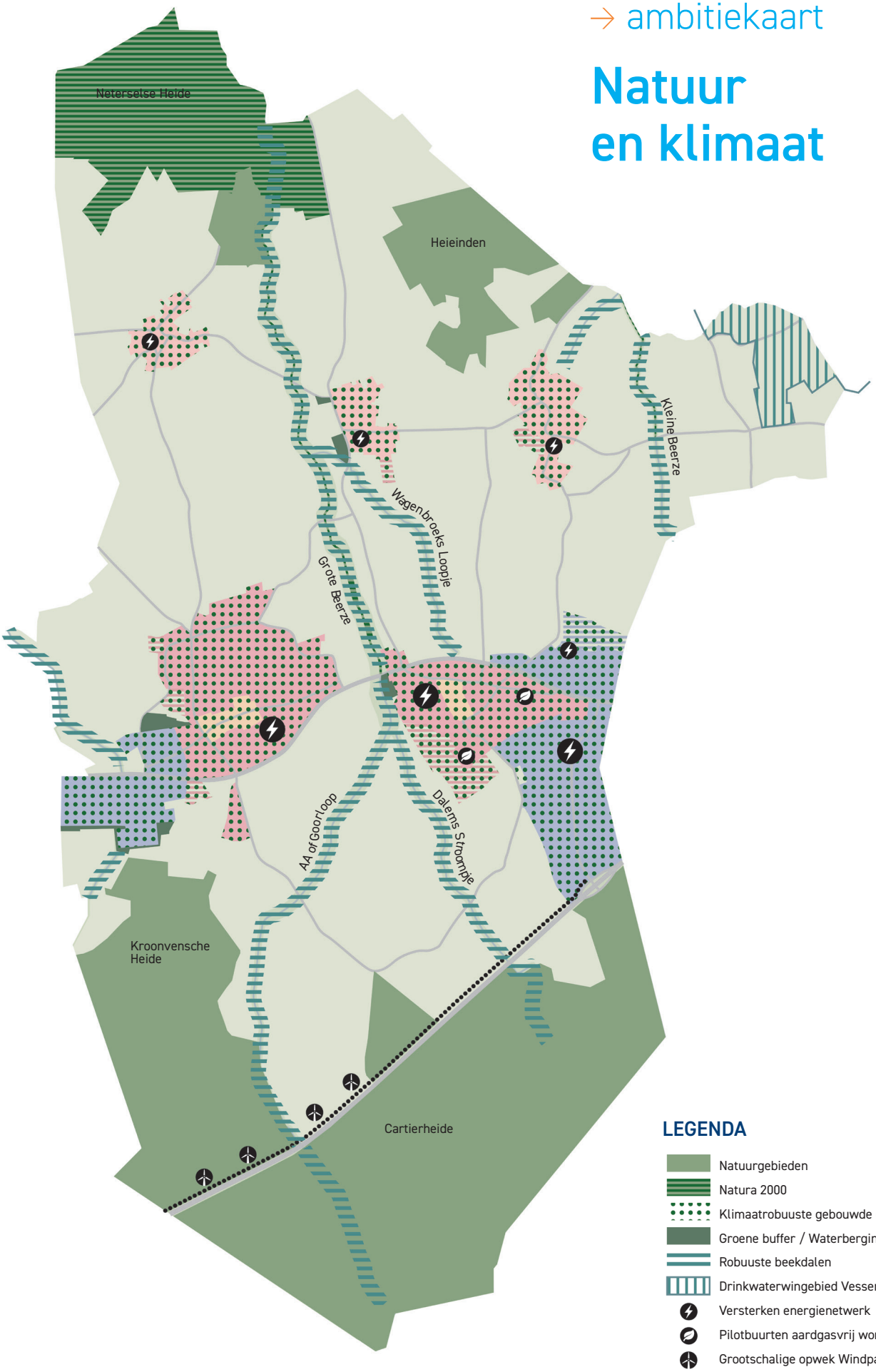
Het omgaan met de effecten van het veranderende klimaat op onze natuur en onze leefomgeving.

ONZE AMBITIES

- De emissie van CO_2 is in 2030 met 49% afgenomen ten opzichte van 1990 en in 2050 met minstens 95%.
- Emissies van schadelijke stoffen voor mens en milieu via lucht, bodem en water nemen af.
- We versterken de kwaliteit en hoeveelheid groen en gaan het verlies van biodiversiteit en genetische diversiteit tegen.
- Bladel is in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust.

→ ambitiekaart

Natuur en klimaat

Afbeelding 11 Ambitiekaart natuur en klimaat

Klimaatmitigatie

De gemeente Bladel werkt hard aan een duurzame toekomst. De Klimaatwet en het Klimaatakkoord hebben gezorgd voor concrete doelen. Zo streeft de gemeente Bladel ernaar om in 2030 de CO_2-uitstoot met 49% te hebben verminderd en om in 2050 aardgasvrij te zijn. De energietransitie richt zich op het beperken van het gebruik van fossiele grondstoffen en het bevorderen van schone energie.

Samen met onze uitvoeringspartners hebben we een programma opgesteld met maatregelen voor de komende jaren. Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd: We dragen bij aan de landelijke klimaatopgave, rekening houdend met lokale kansen en beperkingen. We werken samen met inwoners, maatschappelijke partners en het bedrijfsleven. De stroomproductie wordt meer afhankelijk van grillig weer, wat vraagt om een flexibel energiesysteem dat zorgt dat vraag en aanbod matchen. Opslag en andere slimme oplossingen zijn daarvoor essentieel. We hanteren de 'Constructieve zonneladder' van de Nederlandse Milieufederaties bij het maken van keuzes voor de opwekking van energie, waarbij opwekking op daken voorrang krijgt. Omdat het aantal vervoersbewegingen in de komende jaren kan stijgen, moedigen we inwoners aan om niet-fossiele alternatieven te gebruiken. We zetten in op grootschalige opwekking van duurzame energie vanuit twee concrete projecten: windenergie vanuit Windpark de Pals en zonne-energie vanuit Ecozone A67. Het benutten van zonnevelden en windmolens mag niet ten koste gaan van initiatieven op daken, en nieuwe initiatieven worden overwogen na 2025. Deze uitgangspunten vormen de basis voor het aanbod van onze gemeente in de Regionale Energiestrategie. We werken actief mee aan pilotprojecten die oplossingen kunnen bieden voor de netcongestieproblematiek.

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie is van groot belang voor de leefbaarheid en vitaliteit van de inwoners van de gemeente Bladel. Klimaatverandering leidt tot extremer weer, met hittestress, droogte en waterschade als gevolg. Het nemen van maatregelen verhoogt de veerkracht van de fysieke leefomgeving waardoor de veiligheid van Bladel en haar (kwetsbare) inwoners bij extreme weersomstandigheden wordt verbeterd. Bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat hoofdwegen ook bij extreme neerslag toegankelijk blijven voor hulpdiensten en vitale voorzieningen beschermd worden. Naast het waarborgen van de publieke veiligheid, beperken we met klimaatadaptatiemaatregelen potentiële schades aan infrastructuur, natuur en gebouwen. Om in 2050 klimaatadaptief te zijn, werken we aan het aanpassen van onze omgeving aan klimaatverandering, met een hoog ambitieniveau.

We laten water en bodem leidend zijn in ons beleid. We proberen water zoveel mogelijk vast te houden waar het valt en houden schoon water schoon. Dit betekent dat nieuwbouwontwikkelingen rekening houden met toekomstige (extreme) neerslagpatronen. Daarnaast richten we hoger gelegen gronden in het beekdal en klimaatbuffers langs dorpskernen in om ruimte te bieden aan overtollig regenwater, zodat het water wordt vastgehouden en teruggegeven aan de bodem. Hierdoor zullen de hoger gelegen gronden minder snel verdrogen en wordt de piekafvoer naar lager gelegen dorpskernen en landbouwpercelen verminderd bij hevige regenval, wat de wateroverlast vermindert. Afwenteling van water vanuit het bebouwde gebied naar het buitengebied wordt daarmee zoveel mogelijk beperkt. Door het afkoppelen van regenwater van het rioolsysteem richting de RWZI zal de vuilwateroverstort minder vaak lozen op het oppervlaktewater, wat bijdraagt aan het behalen van de waterkwaliteitsdoelen onder de Kaderrichtlijn Water (KRW).

De gemeente geeft het goede voorbeeld. Binnen het bebouwd gebied passen we de openbare ruimte aan zodat groenstroken, bosschages en parken meer water kunnen opvangen. We bouwen aan een flexibel riool- en watersysteem met IT-riolen, het trapsgewijs vasthouden van water in het vuil- en regenwaterriool en creëren van ruimte voor water in wadi's, retenties en klimaatbuffers. Ook creëren we meer schaduw met bomen, struiken en planten om het warmere weer het hoofd te bieden. We investeren in klimaatbestendig eigen vastgoed en stimuleren scholen en bedrijven om klimaatmaatregelen te treffen. Ook betrekken we inwoners actief bij het klimaatadaptief maken van de omgeving. Op het platform Blauwgroen Bladel delen we tips, inspiratie en acties over wat inwoners zelf kunnen doen. In het buitengebied krijgen onze bos- en natuurpercelen een dubbele functie voor ecologie en waterhuishouding. Waar mogelijk combineren we waterberging met recreatie, landschapsontwikkeling en versterking van de woonomgeving. We zetten in op het efficiënt (her)gebruiken van (hemel)water, bijvoorbeeld voor de beregening van gewassen of bedrijfsprocessen. Schoon grond- en drinkwater is een belangrijk goed en hier gaan we slim mee om.

Robuuste en veerkrachtige natuur

De gemeente wil graag de kwaliteit en kwantiteit van het groen (bomen, struiken, etc.) verbeteren en de biodiversiteit binnen de gemeente behouden en waar mogelijk versterken. Dit omvat het bevorderen van een gevarieerde inheemse beplanting, het creëren van ecologische verbindingen en het ontwikkelen van meer delen productiebos richting natuurbos.

We streven naar een sterke en veerkrachtige natuur die niet alleen bijdraagt aan de biodiversiteit, maar ook bestand is tegen de gevolgen van klimaatverandering en bijdraagt aan het welzijn van onze inwoners. Natuur is niet alleen belangrijk in het buitengebied, maar speelt ook een waardevolle rol binnen het bebouwde gebied. Daarom willen we particuliere initiatieven stimuleren en ondersteunen, omdat een groot deel van het groen en de grond in bebouwd gebied in handen is van particulieren. Door de krachten te bundelen met bewoners en hen te voorzien van de juiste middelen en kennis, kunnen we gezamenlijk bijdragen aan het behoud en de verbetering van onze natuurlijke omgeving.

3.6 Transitie agrarische sector

Ontwikkelingen

In het buitengebied is een verandering gaande. In de grondgebonden agrarische sectoren is de behoefte om grond aan het bedrijf te binden in de afgelopen jaren sterk toegenomen. De ontwikkeling van bedrijven in zowel de melkveehouderij als de akkerbouw hangt nauw samen met een sterke mate van grondgebondenheid. Voor melkveehouders geldt dat ze afhankelijk zijn van fosfaatrechten, verantwoord bemesten van land, en het telen van voldoende ruwvoer.
Voor akkerbouwers geldt dat een gezonde bodem voldoende vruchtrotatiemogelijkheden vraagt. Door de toenemende vraag stegen de grondprijzen in de afgelopen jaren fors; zowel voor aankoop als voor pacht. De concurrentie komt niet alleen van andere boeren, maar ook van stedelijke en recreatieve ontwikkelingen, waardoor landbouwgrond een andere bestemming krijgt. Sinds 2000 is meer dan 5% van de landbouwgrond in de gemeente Bladel omgezet naar bebouwd, semi-bebouwd en recreatieterrein.

De veehouderijsector is momenteel in transitie, een proces dat de komende jaren door zal gaan. Sinds 2000 is het aantal veehouderijen in de gemeente Bladel met ruim 60% gedaald. We zien het aantal vrijkomende agrarische bedrijfslocaties (VAB's) groeien. Het buitengebied biedt ruimte voor ontwikkeling van nieuwe (innovatieve) concepten. Deze transitie draagt bij aan de identiteit van onze gemeente en de economische positie van de Kempen.

Opgaven

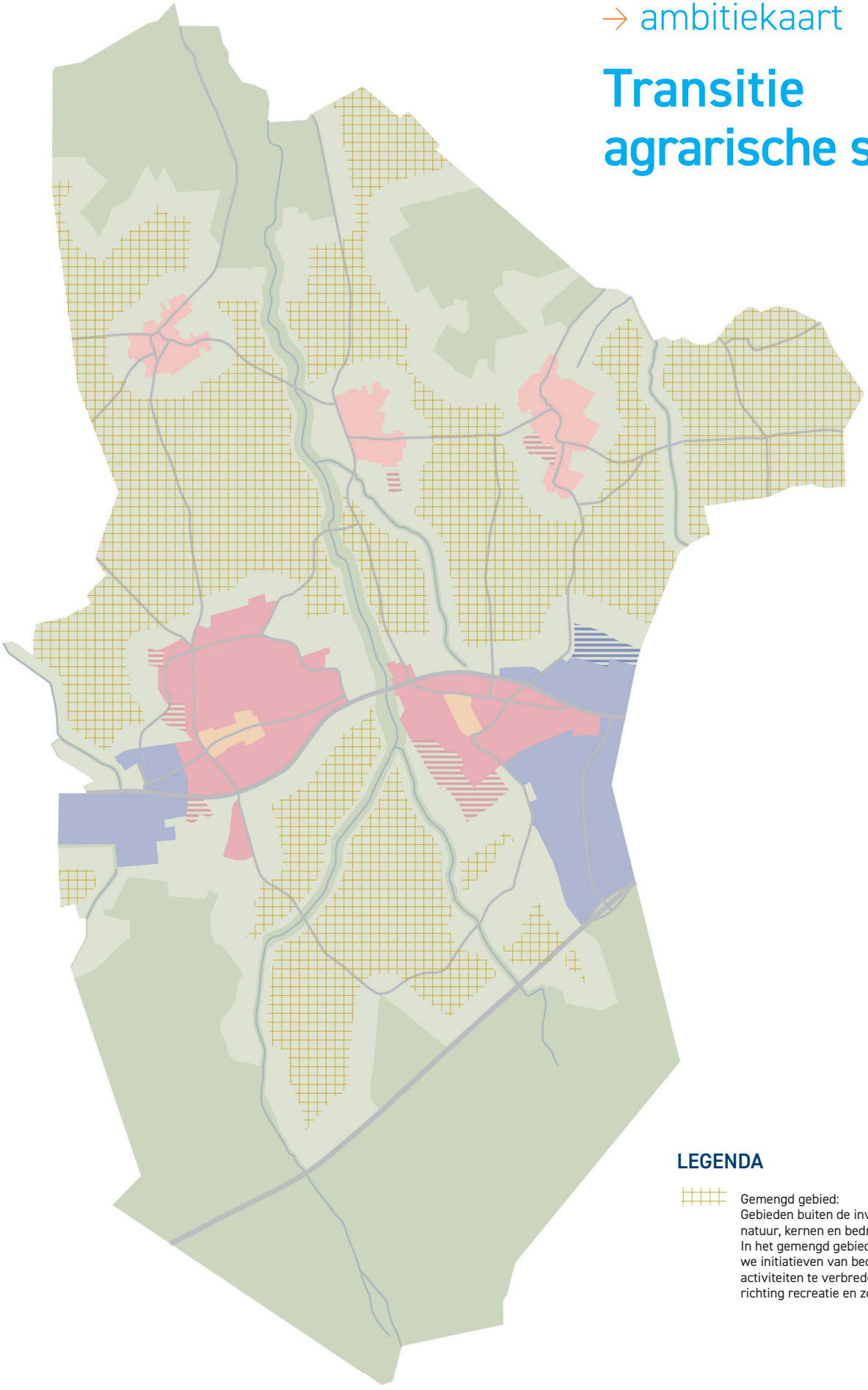
Het vitaal houden van onze agrarische sector.

ONZE AMBITIES

- We stimuleren duurzame en toekomstbestendige grondgebonden landbouw en geven ruimte voor initiatieven die bijdragen aan kwalitatief hoogwaardige producten en voordelen opleveren voor milieu, natuur, landschap, gezondheid en/of klimaat.
- We bieden ruimte voor nieuwe en innovatieve concepten in de veehouderijsector en helpen bij het creëren van meer arbeidsplaatsen.
- We streven naar een goed woon- en leefklimaat in het buitengebied. Onder een goed woon- en leefklimaat wordt in ieder geval geen overbelasting op het gebied van emissies of een negatieve beleving verstaan.
- We streven een goed (agrarisch) ondernemersklimaat in het buitengebied na, zodat een gezonde bedrijfsontwikkeling mogelijk blijft in balans met de omgeving.
- We willen de gezondheidsrisico's van veehouderij beperken. De emissies van stoffen vanuit de veehouderij die de gezondheid nadelig kunnen beïnvloeden mogen gemeente breed niet toenemen.

→ ambitiekaart

Transitie agrarische sector

Afbeelding 12 Ambitiekaart transitie agrarische sector

Grondgebonden landbouw

De gemeente wil de agrobiodiversiteit in het buitengebied vergroten en streeft naar een optimale bodemkwaliteit. Dit door een goede balans tussen verschillende functies te realiseren in het buitengebied. Er zijn op dit moment verschillende ontwikkelingen gaande die invloed hebben over de grondverdeling- en posities. Zo worden overgangen tussen natuur en agrarisch gebied zachter om, onder andere, natuur- en waterkwaliteit te verbeteren. Ontwikkelingen die op dit moment spelen zijn de realisatie van Natuur Netwerk Brabant, beekherstel, behoefte aan agrarische structuurversterking, gemeentelijke ambitie voor het terugdringen van chemiegebruik en vermindering van (o.a. agrarisch gerelateerde) verkeersdruk in natuurgebieden. De gemeente onderzoekt de mogelijkheid voor een kavelruilproject om deze doelen efficiënt te bereiken.

Veehouderij

De veehouderijsector is in transitie en zal dit de komende jaren blijven. Sinds 2000 is het aantal veehouderijen in de gemeente Bladel met ruim 60% gedaald, terwijl het aantal dieren (melkvee, overige rundvee, varkens en kippen) met circa 8% is gedaald. Dit betekent dat per bedrijf steeds meer dieren worden gehouden. Dat is in lijn met landelijke trends. De verwachting is dat nog veel van de veehouderijen in de komende jaren zullen verdwijnen door het gebrek aan opvolgers en verscherpte regelgeving met betrekking tot milieu en dierwelzijn.

De geur van veehouderijen kan hinderlijk zijn en de gezondheid beïnvloeden. Sinds 2024 is de Omgevingswet van kracht, waarbij de voormalige wetgeving omtrent geurhinder is komen te vervallen. Deze nieuwe wet biedt gemeenten de bevoegdheid om binnen vastgestelde normen maatwerk geurnormen vast te stellen. De gemeente Bladel maakt gebruik van deze mogelijkheid door strengere normen te hanteren voor het binnengebied dan voor het buitengebied. Op deze manier wordt ruimte geboden aan bedrijfsprocessen, terwijl de risico's op hinder en gezondheidseffecten worden beperkt. Voor de beoordeling van een goed woon- en leefklimaat sluiten we aan bij de omgekeerde werking van de provinciale omgevingsverordening.

Ontwikkelmogelijkheden

De vele agrarische bedrijven in het buitengebied van de gemeente Bladel leveren een belangrijke bijdrage aan de economie en leefbaarheid. Ook in de toekomst zijn deze agrarische activiteiten binnen de gemeente van belang. De wet- en regelgeving voor de agrarische sector verandert voortdurend, wat het voortbestaan van sommige bedrijven in gevaar brengt. De gemeente faciliteert waar mogelijk initiatieven van bedrijven om hun activiteiten te verbreden, bijvoorbeeld richting recreatie en zorg.

We streven naar ondernemingen in het buitengebied, waarbij kringlopen zoveel als mogelijk op bedrijfsniveau gesloten worden en hernieuwbare energie wordt opgewekt. We vinden het belangrijk dat ook de veehouderij maatschappelijk verantwoord onderneemt en ambitieuze doelen nastreeft op het gebied van dierenwelzijn, duurzame energieopwekking, klimaatadaptatie, leefbaarheid en de landschapskwaliteit met zo min mogelijk risico's voor de volksgezondheid.

Het gebied buiten een afstand van 250 meter tot de kernen, bedrijventerreinen en natuurgebieden geldt als gemengd gebied. In het gemengd gebied bestaat meer ontwikkelingsruimte voor diverse activiteiten naast elkaar, zowel voor veehouderijbedrijven, recreatieve bedrijven, wonen als overige functies. Uitbreiding en/of wijziging van een veehouderijbedrijf wordt onder voorwaarden mogelijk gemaakt. Door woningbouwontwikkeling aan de randen van de kernen wordt het gemengd gebied kleiner.

We streven naar een goede ruimtelijke ordening waarbij sprake is van een juiste balans tussen groene en rode ontwikkelingen. Kwaliteitsverbetering is een randvoorwaarde bij een nieuwe ontwikkeling in het buitengebied, zoals ontstening waar mogelijk en een goede landschappelijke inpassing.

Gebiedsgerichte aanpak

De transformatie van het landelijk gebied is een grote opgave en staat aan de vooravond van ingrijpende veranderingen. De natuur en waterkwaliteit staan onder druk en het klimaat verandert. Vraagstukken rond klimaat, natuur, water en landbouw zijn nauw met elkaar verbonden. In het landelijk gebied werken overheden, natuurorganisaties, boeren, recreatieondernemers en bewoners samen om de klimaatbestendigheid en toekomstbestendigheid van de verschillende functies in het gebied te versterken. Het is essentieel om gezamenlijk te zoeken naar slimme oplossingen die bijdragen aan een sterkere natuur, voldoende water van goede kwaliteit, een gezonde bodem en een duurzame landbouw. De draagkracht van het water- en bodemsysteem wordt hierbij leidend voor het landgebruik in het buitengebied. Dit is het uitgangspunt van de zogenaamde Groenblauwe gebiedsgerichte aanpak.

De benodigde veranderingen hebben invloed op de fysieke ruimte, de regionale en lokale economie en de sociale samenhang op het platteland. De transitie van het buitengebied zal, binnen de beperkte ruimte die beschikbaar is, ook spanningen veroorzaken tussen verschillende belanghebbenden en het maken van keuzes noodzakelijk maken. Het ontzien van bepaalde gebieden betekent intensiever gebruik van andere gebieden. Tegelijkertijd biedt een goede inrichting van het platteland kansen voor nieuwe economische mogelijkheden, functiecombinaties, verduurzaming, versterking van de identiteit van het gebied en daarmee verbetering van de leefomgeving. Bij het ontwikkelen van een gebiedsvisie staat het herstel van het ecosysteem centraal, met als doel de leefbaarheid te verbeteren, waarbij een lange-termijn economisch perspectief voor de landbouw de basis vormt. Wat nodig is om dit perspectief te realiseren, wordt uitgewerkt in de beoogde gebiedsvisie. Zonder een succesvolle transitie van de landbouw in het landelijk gebied, zijn de natuur-, water- en klimaatdoelstellingen niet haalbaar.

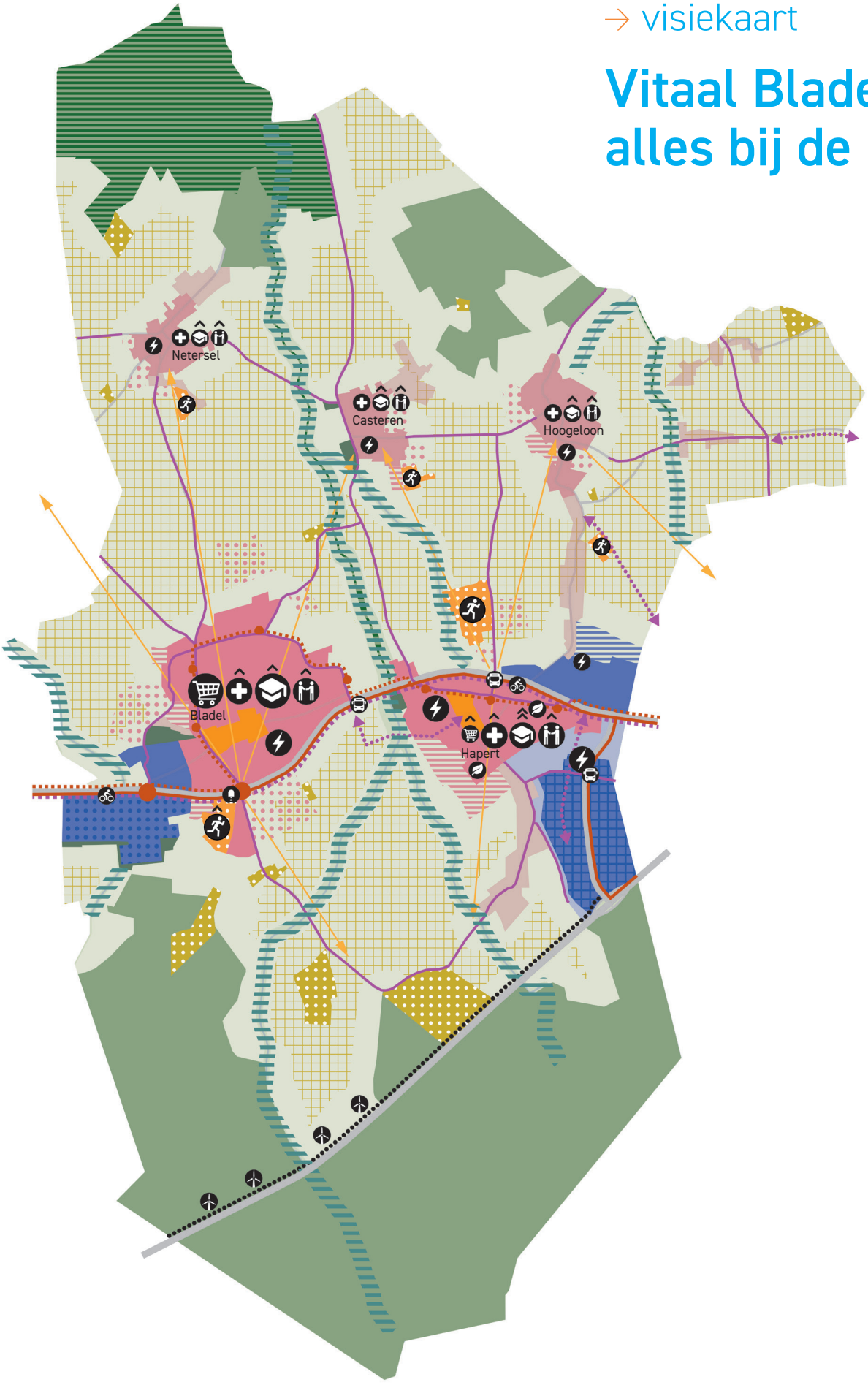
3.7 Vitaal Bladel, alles bij de hand

We werken aan een **hoog voorzieningenniveau** vooral op het gebied van zorg en welzijn en aan **een divers woningaanbod, aansluitend bij de veranderende behoefte** door nieuwbouw en transformatie. We maken onze **bedrijventerreinen toekomstbestendig** door in te zetten op verduurzaming en vergroening. We houden onze **dorpen bereikbaar** en zetten daarbij vooral in op de fiets en het openbaar vervoer. We zorgen ervoor dat onze gemeente **klimaatadaptief** is en **vergroend** wordt waar mogelijk. Toekomstbestendige landbouw en veehouderij zorgen voor een **vitaal landelijk gebied**.

→ visiekaart

Vitaal Bladel, alles bij de hand

Afbeelding 13 Visiekaart omgevingsvisie Bladel 2040

Uitgangspunten per deelgebied

4.

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten per deelgebied beschreven. Een gebiedsgerichte aanpak stimuleert een integrale benadering van de fysieke leefomgeving. Er zijn algemene uitgangspunten die voor de gehele gemeente van toepassing zijn. Deze algemene uitgangspunten worden hier opgesomd. Veel van de uitgangspunten zijn op regionaal niveau vastgesteld, bijvoorbeeld door regionaal beleid van de samenwerkende Kempengemeenten of Metropoolregio Eindhoven.

Regionale uitgangspunten

- In 2040 heeft de Kempen een woningvoorraad die goed aansluit bij de vraag en zijn de woningen duurzaam, in een dorpse groene leefomgeving.
- We vergroten het aantal betaalbare koop- en huurwoningen. Minimaal 67% van de totale woningbouwopgave wordt in het betaalbare segment gerealiseerd, met minimaal 30% sociale huur bij grote nieuwbouwprojecten (>10 woningen).
- We zetten in op meer levensloopbestendige woningen, zowel in nieuwbouw als bestaande voorraad.
- We verbeteren het woon- en leefklimaat in de Kempen door betere bereikbaarheid van zorg-, onderwijs- en winkelvoorzieningen en beperking van verkeersoverlast in woongebieden. We hebben hoge ambities rondom gezondheid en duurzaamheid in de woon- en leefomgeving.
- We vergroten de woonmogelijkheden voor buitenlandse werknemers, met een evenwichtige spreiding over de regio, passend bij de draagkracht van wijk en dorp.
- In 2040 is de Kempen nog sterker verbonden met het ecosysteem van Brainport, door ruimte te bieden aan de kwalitatieve ontwikkeling van werklocaties voor bedrijven die van toegevoegde waarde zijn voor Brainport.
- We streven naar het blijvend functioneren van het hoofdwegennet dat cruciaal is voor de economische positie van de Kempen. Dit omvat de doorstroming van de A67, N284 en N397 en de aansluiting van de N69. We optimaliseren de belangrijke toegangswegen tot de Kempen.
- In 2040 is de Kempen beter bereikbaar en is de mobiliteit duurzamer door slimme en innovatieve oplossingen.
- We werken aan een circulaire economie waarin producten en grondstoffen zo lang mogelijk in de keten blijven, en waarde wordt gecreëerd uit afvalstromen.
- De Brabantse Kempen is in 2026 een toeristische- en recreatief onderscheidende regio met grote naamsbekendheid in Nederland, België en Duitsland. Door vernieuwende producten voor de belangrijkste doelgroepen aan te bieden, weten we steeds meer bezoekers aan ons te binden.
- We versterken landschap, natuur en de verbinding tussen stad en platteland met ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie. Zowel het stedelijk als het landelijk gebied dragen hieraan bij.
- De Regionale Energiestrategie (RES) van Metropool Regio Eindhoven (MRE) heeft als doel in 2030 2 Twh aan duurzame energie op te wekken.

Lokale uitgangspunten

- We zien in de gemeente Bladel ruimte voor groei van het aantal inwoners, met instroom van buitenaf.
- We stimuleren en faciliteren omvorming en transformatie van bestaande gebouwen en de woningvoorraad naar courante woonvormen, zoals huurwoningen en woonruimte voor één- en tweepersoonshuishoudens.
- We stellen de eis dat een woningbouwplan minimaal dient te voorzien in 20% groen. Bij grotere ontwikkelingen kunnen aanvullende eisen worden gesteld.
- We zorgen ervoor dat inwoners met een zorgvraag zo lang als redelijkerwijs mogelijk is in de eigen woonomgeving kunnen blijven wonen.
- We behouden een representatief deel van het Bladelse erfgoed door het actief stimuleren en ondersteunen van instandhouding en beheer.
- We zorgen ervoor dat zoveel mogelijk gemeentelijke gebouwen en voorzieningen verduurzaamd zijn.
- We sluiten ons aan bij de ambitie van het Nationaal Klimaatakkoord om in 2030 49% minder CO_2 uit te stoten ten opzichte van 1990.
- Bladel is in 2050 Klimaatbestendig en waterrobuust.

Centrumgebieden

→ aantrekkelijke verblijfsgebieden

4.2 Centrumgebieden

De centra van Hapert en Bladel vormen de centrumgebieden van onze gemeente. Ze spelen een belangrijke rol voor de dagelijkse boodschappen en detailhandel en dienen als ontmoetingsplekken voor sociale activiteiten. Bladel heeft een uitgebreid winkelgebied met een regionale functie, terwijl het centrum van Hapert vooral gericht is op dagelijkse boodschappen. In beide centra hebben de multifunctionele accommodaties (MFA's) een belangrijke aantrekkingsfunctie. De voorzieningen zijn goed bereikbaar per auto en fiets, maar minder goed met het openbaar vervoer. Verkeer en parkeren nemen nu in de veel ruimte in beslag, waardoor er minder ruimte is voor groen in de centra.

We streven ernaar de centra aantrekkelijk en sfeervol te houden én te versterken. We geven ruimte aan ondernemerschap en ondersteunen zowel commerciële als maatschappelijke activiteiten. Daarnaast willen we ontmoeting in de centra nog meer stimuleren. Door de centra te vergroenen en meer ruimte te geven aan verblijfsplekken en langzaam verkeer, maken we de winkelcentra veiliger, aangenamer en aantrekkelijker voor inwoners en bezoekers. Bij de ontwikkeling van woningen in het centrumgebied hebben we meer aandacht voor senioren en kleine huishoudens.
In 2025 opent in Bladel de nieuwe MFA "Bruis". Ook voor het gebied rond de Posthof en de Varkensmarkt zijn plannen, met een supermarkt, appartementen en een ondergrondse parkeergarage. In Hapert is in 2022 de nieuwe MFA "Hart van Hapert", geopend. Het oude schoolgebouw van Het Palet wordt gesloopt voor nieuwe ontwikkelingen. Er komt een nieuw dorpsplein met daaromheen woningen en een plint met buitenhoreca. De MFA krijgt een extra entree vanaf dit nieuwe plein.

Uitgangspunten centrumgebieden

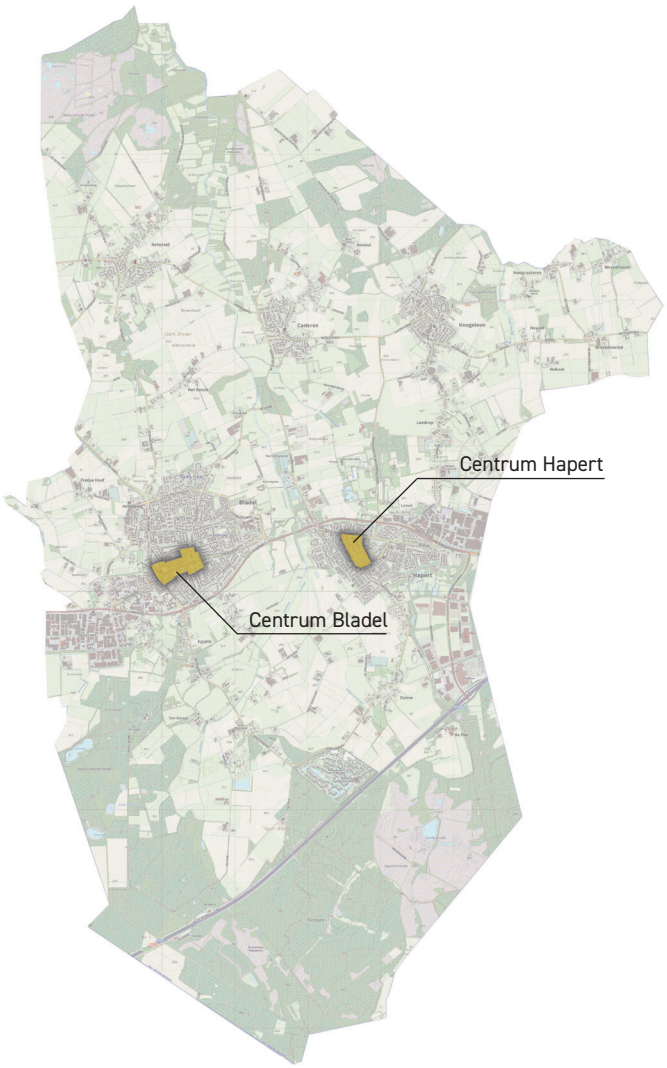
- We streven naar een excellent voorzieningenniveau voor de inwoners van de regio.
- We zorgen voor levendige centra door een goede verdeling van winkelen, recreatie, zorg en wonen.
- We bieden een goed vestigingsklimaat voor ondernemers en stimuleren de omvorming van locaties met weinig potentie.
- Om winkelverkeer te stimuleren, vestigen we supermarkten in het centrum.
- We clusteren winkels in bestaande centra. Nieuwe detailhandel moet passen bij het verzorgingsgebied en kwaliteit toevoegen.
- In elke kern is een gemeenschapshuis aanwezig.
- We streven naar een gevarieerd woningaanbod in een hoge dichtheid, waarbij ook gestapelde bouw noodzakelijk is. We hebben extra aandacht voor senioren en kleine huishoudens.
- We maken het groen in de centra beter zichtbaar en voelbaar, om de aantrekkelijkheid te vergroten en hittestress te verminderen.
- Bij nieuwbouw en herinrichting houden we zoveel mogelijk rekening met netcongestie en de ruimtelijke gevolgen van elektrificatie.

Uitgangspunten centrum Bladel

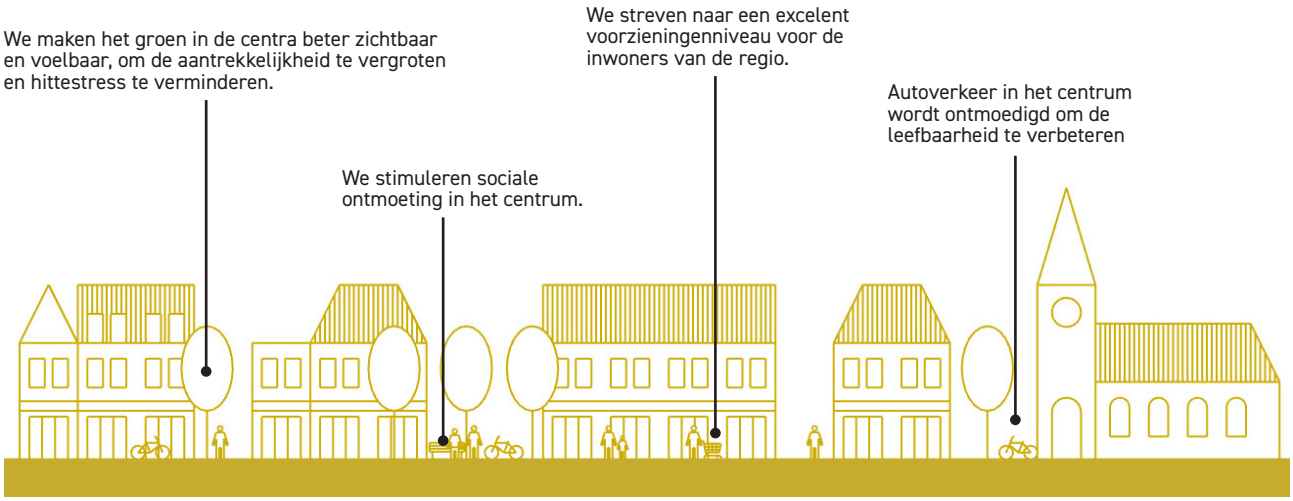
- We willen een aantrekkelijk, sfeervol en bereikbaar winkelcentrum creëren voor de regio, met een goede balans tussen landelijke ketenfilialen en lokale ondernemers.
- We bieden ruimte voor start-ups, pop-up winkels en nieuwe typen retail.
- We nodigen bedrijven, lokale ondernemers (agrariërs) en onderwijsinstellingen uit om zichzelf in het centrum te presenteren en hun producten of diensten aan te bieden.
- Autoverkeer in het centrum wordt ontmoedigd om de leefbaarheid te verbeteren.

Uitgangspunten centrum Hapert

- We willen een centrum waar inwoners terecht kunnen voor hun dagelijkse boodschappen.
- We stimuleren ondernemerschap en vitaliteit van het dorp door ruimte te bieden voor commerciële activiteiten in het hart van het centrum.
- We verbeteren de verkeersveiligheid, met een kritische blik op de rol van autoverkeer.
- We creëren een aantrekkelijk dorpsplein met buitenhoreca en nieuwe functies rondom het plein.

Afbeelding 14 Centrumgebieden

Afbeelding 15 Uitgangspunten centrumgebieden

Grote kernen

→ levendige dorpen

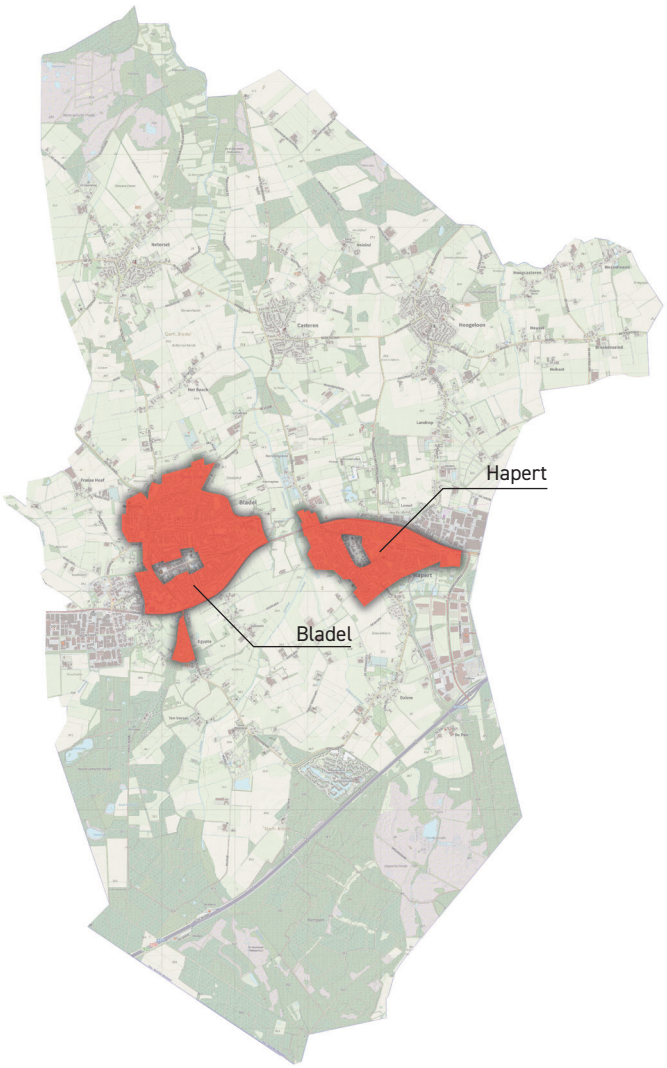
4.3 Grote kernen

De meeste inwoners van onze gemeente wonen in de kernen Bladel (ruim 10.000 inwoners) en Hapert (ruim 5.600 inwoners). De dorpen maken deel uit van een regionale bebouwingsstructuur die zich in de loop der jaren heeft ontwikkeld langs de N284. Bladel en Hapert hebben een meer stedelijk karakter dan de kleine kernen, met veel woningbouw, voorzieningen en bedrijven. De sociale cohesie is er wat lager dan in de kleinere dorpen. De overige kernen zijn kleinschaliger.

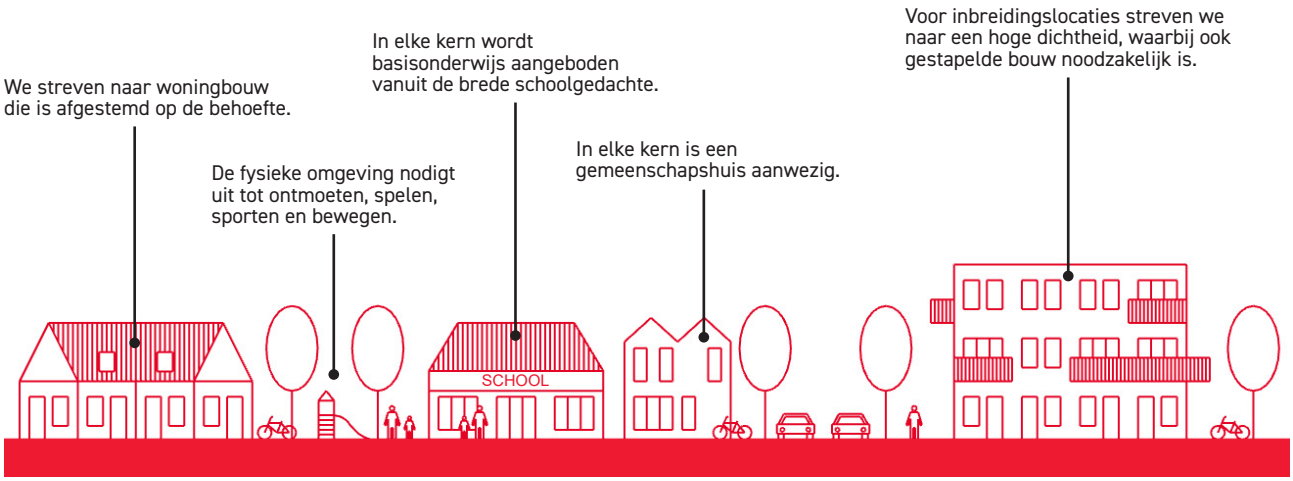
De gemeente Bladel streeft naar het zoveel mogelijk zelfstandig functioneren van de kernen, waarbij lokale voorzieningen behouden blijven en er voldoende woningaanbod is voor alle leeftijdsgroepen. Voor zowel Bladel als Hapert zijn er plannen om nieuwe gezondheidscentra te realiseren, zodat de belangrijkste zorgvoorzieningen worden geclusterd en goed bereikbaar zijn, ook voor inwoners uit de kleinere kernen. In Hapert is het schoolaanbod beperkt, wat een aandachtspunt is met het oog op de te verwachten bevolkingsgroei.
Door de verwachte groei van de bevolking zal ook het woningaanbod in Bladel en Hapert moeten toenemen. Dit willen we bereiken door zowel binnen de bestaande bebouwing (inbreiden) als aan de rand van de kernen (uitbreiden) te bouwen. Bij inbreiden streven we naar een hogere bebouwingsdichtheid, waarbij ook gestapelde bouw noodzakelijk is. We moeten daarbij aandacht hebben voor gezondheid in woonwijken. Om wijken met een hogere dichtheid leefbaar te houden, is het belangrijk om een groenstructuur te ontwikkelen die bijdraagt aan een hoge biodiversiteit en een klimaatbestendige omgeving. Daarnaast moet er in de wijken voldoende ruimte zijn voor ontmoeting, evenementen, spel en bewegen. Toegankelijkheid speelt hierbij een belangrijke rol, wat ook een centraal thema is in het VN-Verdrag voor gelijke rechten van mensen met een beperking.

Uitgangspunten grote kernen

- We streven naar woningbouw die is afgestemd op de behoefte.
- Voor inbreidingslocaties in de kernen Bladel en Hapert streven we naar een hoge dichtheid, waarbij ook gestapelde bouw noodzakelijk is.
- We nemen maatregelen in overweging om gezondheidsrisico's tijdens hitteperioden en overmatige blootstelling aan uv-straling te beperken, zoals het zorgen voor voldoende schaduw, zonwering en het aanleggen van meer groen in de wijken.
- De fysieke omgeving nodigt uit tot ontmoeten, spelen, sporten en bewegen.
- De meeste wijken hebben een speelvoorziening voor kinderen.
- In elke kern wordt basisonderwijs aangeboden vanuit de brede schoolgedachte, in een veilige en herkenbare schoolomgeving. Er is ruimte voor goede voor-, tussen- en naschoolse opvang en een dekkend aanbod van voorschoolse educatie. Dit aanbod beweegt mee met de groei van de kernen.
- Elke kern van Bladel heeft een binnensportaccommodatie en een gemeentelijk sportpark, die goed en veilig bereikbaar zijn per fiets. De accommodaties zijn kwalitatief goed en passend. De gemeente biedt goede voorzieningen, zonder per definitie eigen accommodaties te bouwen.
- We streven naar een hoofdgroenstructuur die onderdeel uitmaakt van de stedenbouwkundige structuur van de kernen. Deze is robuust, doordacht en onaantastbaar.
- We streven naar een hoge biodiversiteit in de kernen. Groenstructuren sluiten zo goed mogelijk op elkaar aan en vormen verbindingen voor flora en fauna. Hiervoor is efficiënt ruimtegebruik en het combineren van functies noodzakelijk.
- We streven naar een vermindering van 6.500 ton CO_2-uitstoot in 2030 in de gebouwde omgeving ten opzichte van 1990. Bij nieuwbouw en herinrichting houden we zoveel mogelijk rekening met oplossingen voor netcongestie en de ruimtelijke gevolgen van elektrificatie.

Afbeelding 16 Grote kernen

Afbeelding 17 Uitgangspunten grote kernen

Kleine kernen

→ landelijk wonen

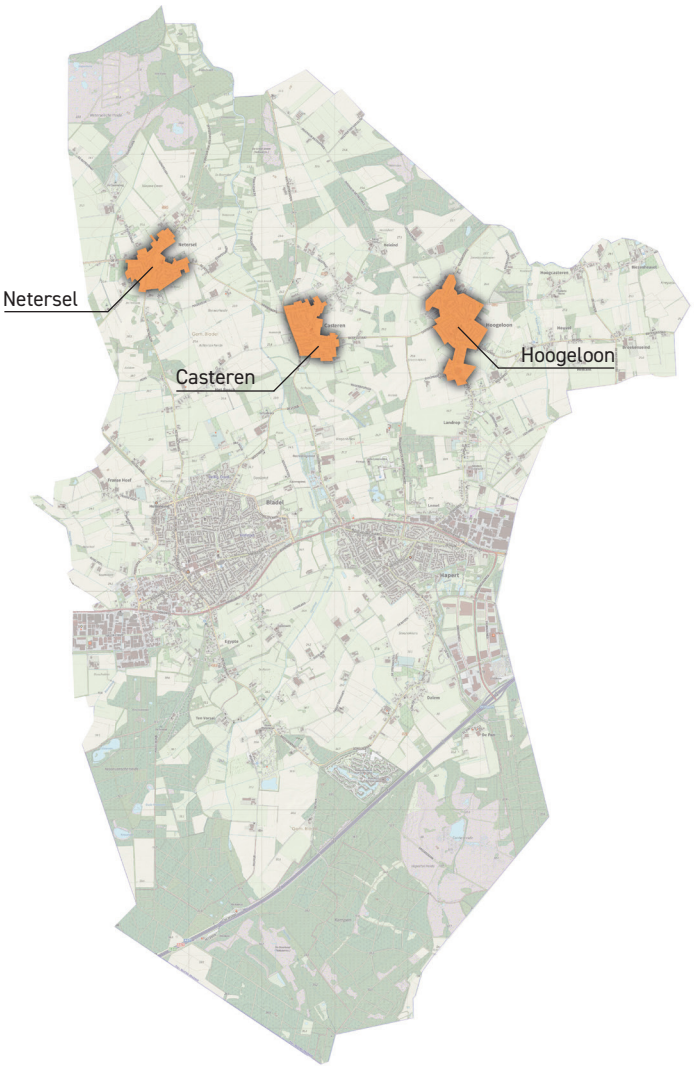
4.4 Kleine kernen

De kleine kernen in de gemeente Bladel, Hoogeloon (ca. 1.900 inwoners), Casteren (ca. 1.100 inwoners) en Netersel (ca. 1.000 inwoners), worden vooral gewaardeerd om hun kleinschalige, landelijke karakter en de sterke sociale samenhang. Deze dorpen beschikken over een gemeenschapshuis, onderwijs- en sportvoorzieningen. Tegelijkertijd staat het behoud van met name winkelvoorzieningen in de kleine kernen sterk onder druk. Hoewel de dorpen goed bereikbaar zijn met de auto en fiets, is het openbaar vervoer beperkt. Door de hechte gemeenschap is de sociale cohesie in de kleine kernen groot, wat zorgt voor veel onderlinge zorg en betrokkenheid.

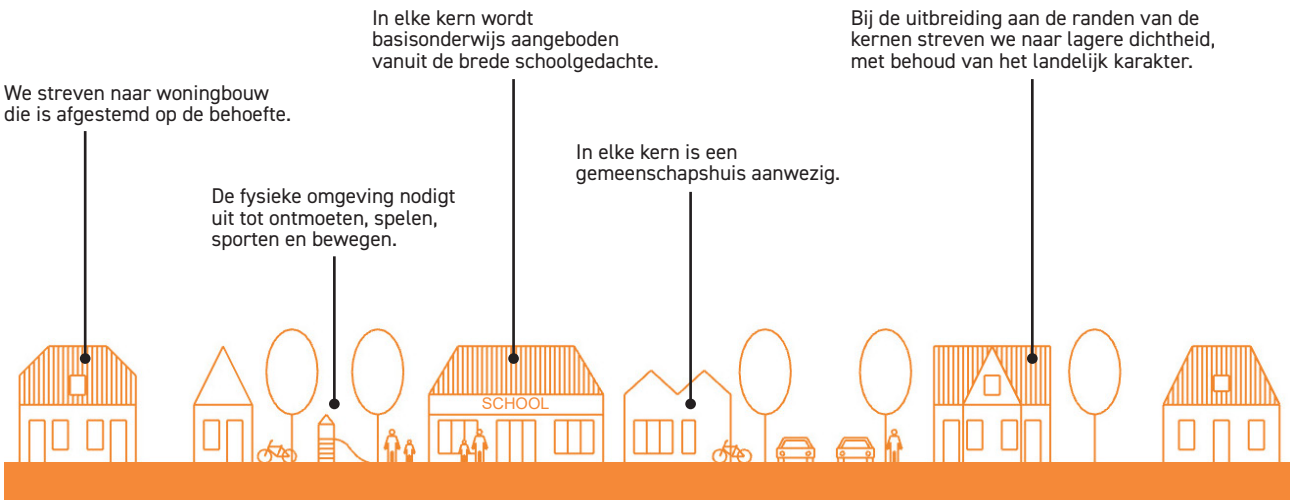
We willen ervoor zorgen dat de kleine kernen leefbaar blijven en hun identiteit behouden. Centrale ontmoetingsruimten (zoals gemeenschapshuizen) en lokale sportvoorzieningen zijn belangrijk voor de samenleving en sociale cohesie. Het voorzieningenniveau ligt lager dan in de grote kernen, maar binnen de gemeente zijn de voorzieningen aanwezig en goed en veilig bereikbaar, bij voorkeur per fiets.
De sociale cohesie is sterk. Door zorg voor elkaar kunnen inwoners uit de kleine kernen langer thuis blijven wonen, terwijl zorg op afstand aanwezig is. De bereikbaarheid van voorzieningen in de grote kernen verdient daarbij aandacht. We ondersteunen inwonersinitiatieven die de leefbaarheid in de kleine kernen ten goede komen, zoals Casters-vervoer en de jongerenontmoetingspunten.
De toenemende woningdruk is ook merkbaar in de kleine kernen. Daarom worden er bij elke kern woningen gebouwd. In de kleine kernen wordt aan de randen uitgebreid en in een lagere dichtheid gebouwd, met behoud van het landelijke karakter en een zachte overgang naar het buitengebied.

Uitgangspunten kleine kernen

- We streven naar een basis-voorzieningenniveau in de kleine kernen. Overige voorzieningen zijn in de grotere kernen aanwezig.
- In elke kern wordt basisonderwijs aangeboden vanuit de brede schoolgedachte, in een veilige en herkenbare schoolomgeving. Er is ruimte voor goede voor-, tussen- en naschoolse opvang en een dekkend aanbod van voorschoolse educatie. Dit aanbod beweegt mee met de groei van de kernen.
- Elke kern van Bladel heeft een binnensportaccommodatie en een gemeentelijk sportpark, die goed en veilig bereikbaar zijn per fiets. De accommodaties zijn kwalitatief goed en passend. De gemeente biedt goede voorzieningen, zonder per definitie eigen accommodaties te bouwen.
- De fysieke omgeving nodigt uit tot ontmoeten, spelen, sporten en bewegen.
- De meeste wijken hebben een speelvoorziening voor kinderen.
- In elke kern is een gemeenschapshuis aanwezig.
- We streven naar woningbouw die is afgestemd op de behoefte.
- Bij woningbouwuitbreiding aan de randen van de kernen gaan we voor een lagere dichtheid, met behoud van het landelijke karakter en een zachte overgang naar het buitengebied.
- Er is voldoende groenblauwe ruimte om water op te vangen, vast te houden en af te voeren. We streven naar een hoge biodiversiteit in de kernen en het buitengebied, waarbij groenstructuren zo goed mogelijk op elkaar aansluiten en verbindingen vormen voor flora en fauna.
- We streven naar een vermindering van 6.500 ton CO_2-uitstoot in 2030 in de gebouwde omgeving ten opzichte van 1990. Bij nieuwbouw en herinrichting houden we zoveel mogelijk rekening met oplossingen voor netcongestie en de ruimtelijke gevolgen van elektrificatie.

Afbeelding 18 Kleine kernen

Afbeelding 19 Uitgangspunten kleine kernen

Bedrijventerreinen

→ toekomstbestendige bedrijvigheid

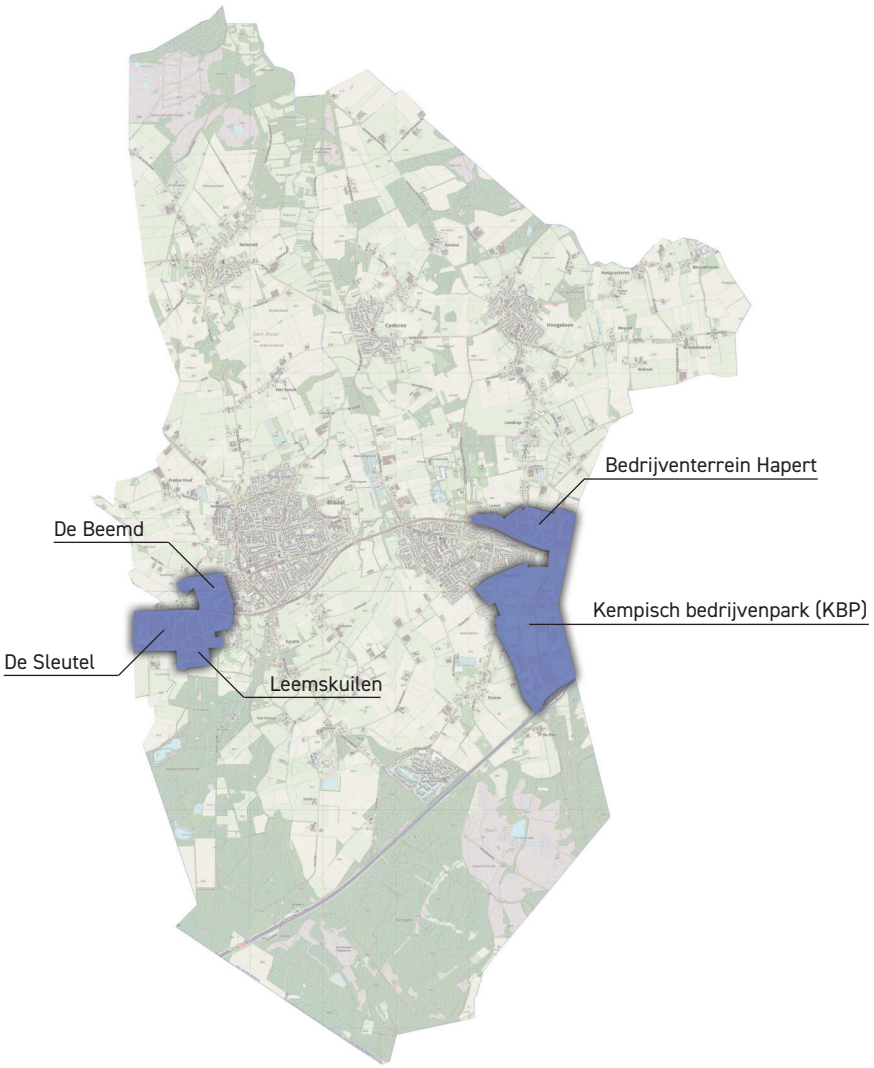
4.5 Bedrijventerreinen

De gemeente Bladel beschikt over vijf bedrijventerreinen met een gevarieerd aanbod aan bedrijven. Het Kempisch Bedrijven Park (KBP) huisvest grote bedrijven, die veel ruimte nodig hebben. Op de andere terreinen zijn meer lokale bedrijven gevestigd. De Kempen behoort tot de economisch best presterende regio's van Nederland. Kempische bedrijven produceren veel voor elkaar en voor de Brainportregio. De bedrijventerreinen in de gemeente Bladel spelen een belangrijke sociaal-economische rol wat betreft welvaart en welzijn.

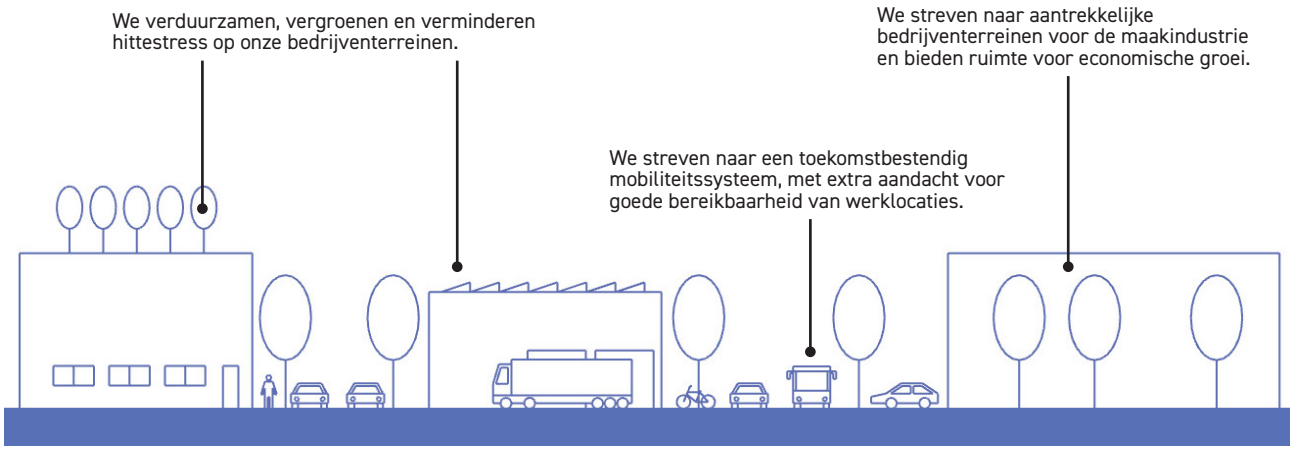
We streven ernaar een sterke lokale en regionale economie en arbeidsmarkt te waarborgen. Dit doen we door het bedrijfsleven zo goed mogelijk te faciliteren. Het is daarom belangrijk om voldoende locaties beschikbaar te stellen aan bedrijven en te zorgen voor goede bereikbaarheid per (leen)fiets, openbaar vervoer en auto. Een goede doorstroom van de N284 is hierbij essentieel.
De toenemende bedrijvigheid en energievraag leiden tot netcongestie (filevorming op het elektriciteitsnet). Daarom moeten we op bedrijventerreinen ruimte maken om dit probleem aan te pakken, bijvoorbeeld door het plaatsen van batterijen of kleine windmolens om in de energiebehoefte te kunnen voorzien. Tegelijkertijd streven we ernaar om bedrijventerreinen te verduurzamen en te vergroenen om hittestress en wateroverlast te voorkomen.

Uitgangspunten bedrijventerreinen

- We streven naar aantrekkelijke bedrijventerreinen voor de maakindustrie en lokale ondernemingen en bieden ruimte voor economische groei. We zijn in 2030 het zwaartepunt van de Kempische maakindustrie, gebaseerd op slimme productie en versterkte eigen identiteit.
- Samen met de Kempengemeenten ontwikkelen we nieuwe werklocaties, waar lokale bedrijven kunnen groeien en verplaatsen. Vraaggericht en flexibel ontwikkelen geldt als leidraad.
- We zetten in op het versterken van de innovatiekracht. We faciliteren samenwerkingen tussen publieke en private organisaties en verbeteren de match tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt. In Triple Helix-verband (samenwerkingsverband tussen educatie, bedrijfsleven en overheid) helpen bij het behouden en aantrekken van talent, met een gezonde arbeidsmarkt en ruimte voor persoonlijke ontwikkeling.
- Door een goede bereikbaarheid met de fiets, OV en auto zijn de gevestigde bedrijven ook interessant voor werknemers en stagiaires van buiten de gemeente. Goede doorstroom van de N284 en innovatieve oplossingen als leenfietsen bij OV-locaties dragen hieraan bij.
- We streven een gezond werkklimaat na en verduurzamen en vergroenen om wateroverlast en hittestress op de bedrijventerreinen te verminderen.
- We zorgen voor veilige bedrijventerreinen met een goed georganiseerd parkmanagement en uitstraling.
- We streven naar een vermindering van 6.500 ton CO_2-uitstoot in 2030 in de gebouwde omgeving ten opzichte van 1990. Er wordt rekening gehouden met oplossingen voor netcongestie en de ruimtelijke gevolgen van elektrificatie.

Afbeelding 20 Bedrijventerreinen

Afbeelding 21 Uitgangspunten bedrijventerreinen

Buitengebieden

→ vitaal platteland

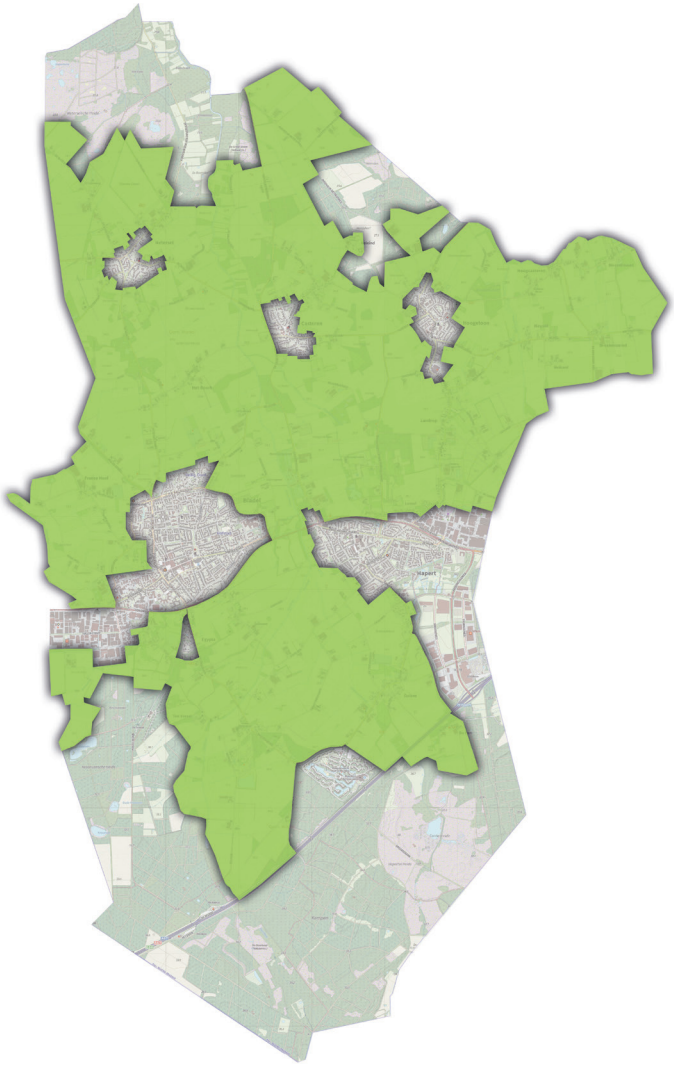
4.6 Buitengebieden

Het buitengebied van de gemeente Bladel bestaat voornamelijk uit een mix van (agrarische) bedrijven, wonen en recreatie. Dit gebied is voortdurend in ontwikkeling. De agrarische sector is van oudsher belangrijk in onze gemeente. Nog altijd is een groot deel van de oppervlakte van het buitengebied agrarisch gebied. Door economische ontwikkelingen en opgaven voor het klimaat en de biodiversiteit is dit echter aan het veranderen. Tegenwoordig is er ook behoefte aan ruimte voor andere functies in het buitengebied.

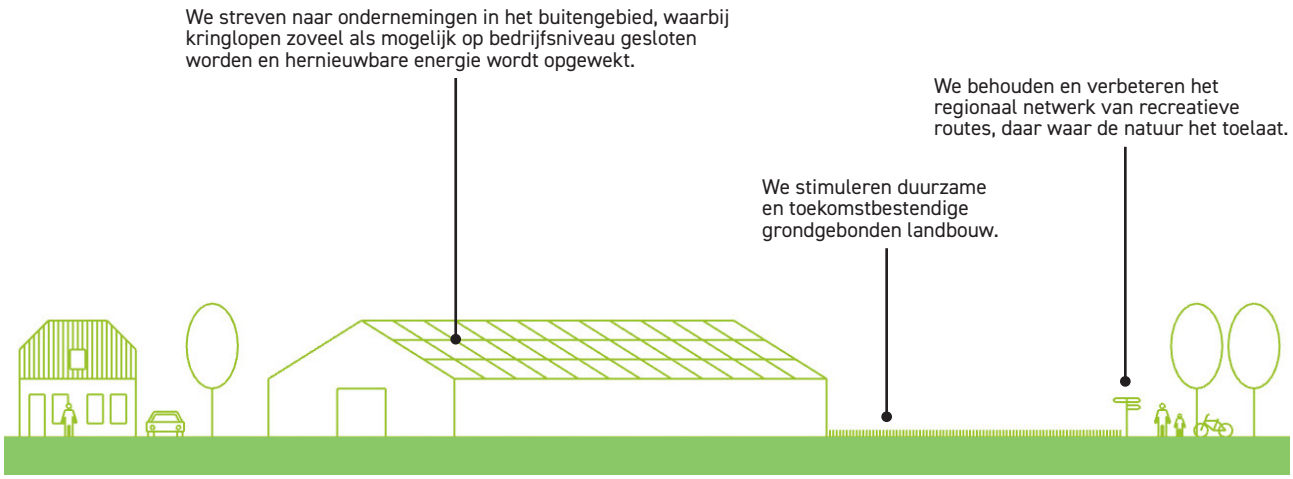
Bij de transitie van het landelijk gebied richten we ons op toekomstbestendige landbouw en tegelijkertijd ook op mogelijkheden voor natuurontwikkeling, bodemkwaliteit, volksgezondheid, wonen en alternatieve verdienmodellen. We streven naar een evenwichtige ontwikkeling van deze elementen.
De vele agrarische bedrijven in Bladel leveren een belangrijke bijdrage aan de economie en leefbaarheid, en blijven ook in de toekomst van belang. We streven naar ondernemingen die kringlopen op bedrijfsniveau sluiten en hernieuwbare energie opwekken. We vinden het belangrijk dat ook de veehouderij maatschappelijk verantwoord onderneemt en ambitieuze doelen nastreeft op het gebied van dierenwelzijn, duurzame energieopwekking, klimaatadaptatie, leefbaarheid en de landschapskwaliteit met minimale risico's voor de volksgezondheid.
De randen van de kernen zijn potentiële woningbouwlocaties, waarbij we inzetten op een lagere dichtheid en een zachte overgang naar het buitengebied. Daarnaast zorgen we voor aantrekkelijke recreatieve routes die het buitengebied met de kernen verbinden. Buiten de randen voegen we geen nieuwe woningen toe in het buitengebied. Vanwege het veranderende klimaat en de toekomstige neerslagpatronen creëren we klimaatbuffers langs de dorpsranden om ruimte te bieden voor overtollig regenwater.

Uitgangspunten buitengebieden

- We streven naar een goed ondernemersklimaat in het buitengebied, zodat zowel agrarische- als andere bedrijfsactiviteiten gezond kunnen ontwikkelen, in balans met de omgeving.
- We stimuleren duurzame, toekomstbestendige grondgebonden landbouw, en initiatieven die bijdragen aan hoogwaardige producten en voordelen voor milieu, natuur, landschap, gezondheid en klimaat.
- We staan open voor nieuwe economische of, bij voorkeur, maatschappelijke functies in het buitengebied, zolang de ruimtelijke en ecologische kwaliteit behouden blijft en de landschappelijke kwaliteiten worden versterkt. Verouderde functies moeten een passende herbestemming krijgen.
- We streven naar ondernemingen in het buitengebied, waarbij kringlopen zoveel als mogelijk op bedrijfsniveau gesloten worden en hernieuwbare energie wordt opgewekt.
- We ontstenen het buitengebied waar mogelijk, zoals bij vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing (Vab).
- We staan open voor nieuwe vormen van recreatie, met voorkeur voor het behouden en verbeteren van de hoge kwaliteit(sbeleving) van toerisme en recreatie.
- We behouden en verbeteren het regionaal netwerk van recreatieve routes, daar waar de natuur het toelaat.
- De randen van de kernen zijn potentiële woningbouwlocaties, met een lagere dichtheid en een zachte overgang naar het buitengebied. Buiten de randen van de kernen voegen we geen nieuwe woningen toe in het buitengebied. Maatwerk (bijvoorbeeld woonzorginitiatieven) kan onder voorwaarden mogelijk zijn.
- We streven naar een hoge biodiversiteit met groenstructuren die vanuit de natuurgebieden en het buitengebied door de kernen lopen. Verlichtingsbeleid en groenstructuren zijn belangrijk voor veerkrachtige natuur.
- We streven naar een vermindering van 1.500 ton CO_2-uitstoot in 2030 voor de sector natuur en landbouw ten opzichte van 1990.

Afbeelding 22 Buitengebieden

Afbeelding 23 Uitgangspunten buitengebieden

Natuurgebieden

→ robuuste en veerkrachtige natuur

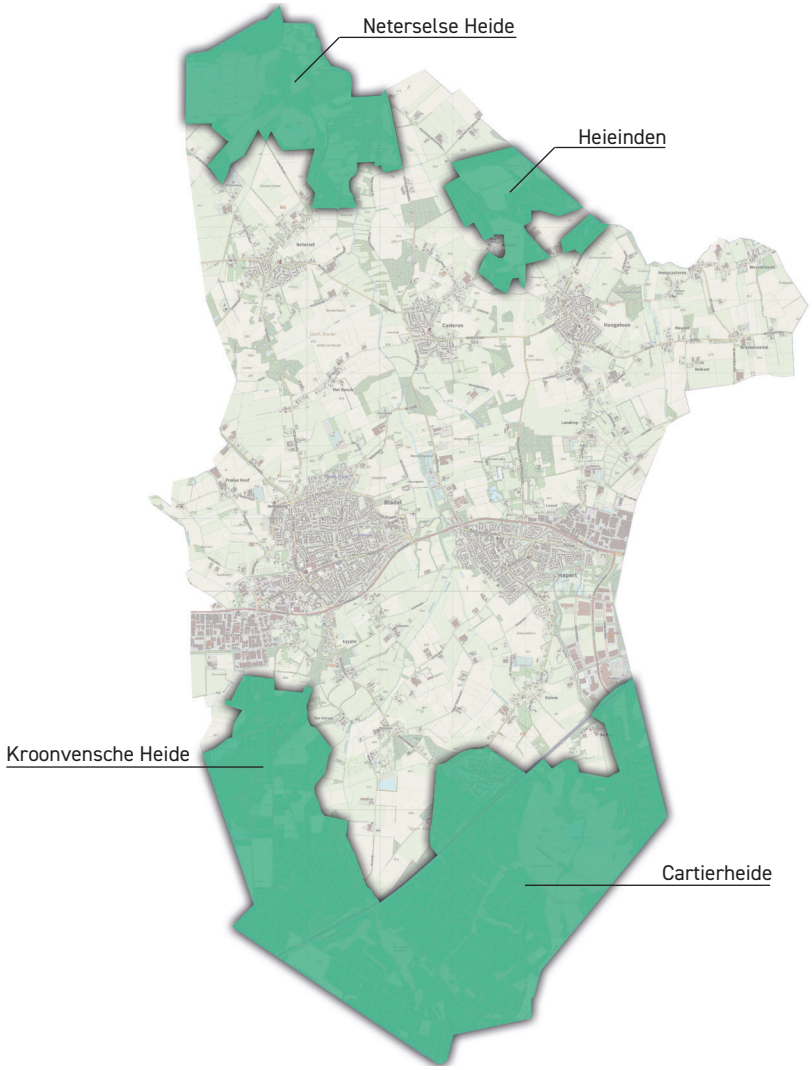
4.7 Natuurgebieden

De belangrijkste natuurgebieden in gemeente Bladel zijn het beekdallandschap van de Beerze, de bossen en de heides. De beek Aa of Goorloop ontspringt bij Lommel in België en neemt bij Hapert het Dalems Stroompje op en wordt vanaf daar de Grote Beerze genoemd. De Kleine Beerze begint bij Duizel en stroomt ten oosten van Hoogeloon door gemeente Bladel. Voorbij Middelbeers komen de Grote Beerze en de Kleine Beerze samen tot de Beerze. Ten zuiden van Bladel ligt de Kroonvensche Heide, een gebied dat voornamelijk uit naaldbos bestaat. Hier bevindt zich een zandvang in de vorm van een klein opgestuwd meertje. Ten zuiden van de rijksweg A67 ligt natuurgebied Cartierheide dat bestaat uit een groot aantal vennen. In het noorden van de gemeente, ten noorden van Netersel, ligt de Neterselse Heide. De Neterselse Heide en het beekdal van de Grote Beerze zijn Natura 2000 gebieden en hebben een beschermde status.

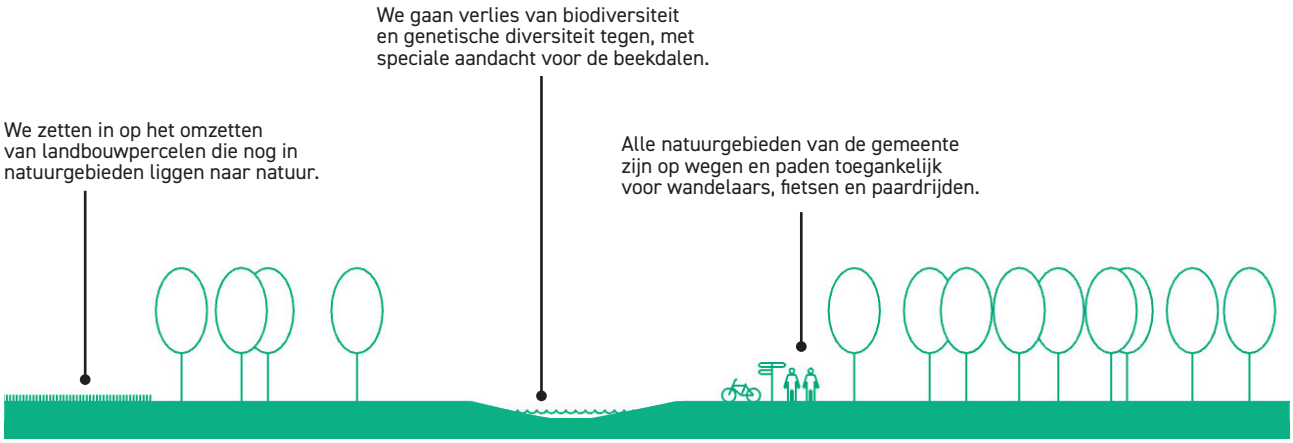
Groenstructuren zijn belangrijk voor het behoud en de verbetering van biodiversiteit. Een sterke en veerkrachtige natuur is essentieel voor de leefbaarheid in de omgeving. Het is een bron van ontspanning en beweging en belangrijk voor recreatie en toerisme. Het geeft schaduw bij hitte, het houdt water vast en voert het af in tijden van aanhoudende neerslag. De gemeente Bladel wil de kwaliteit van het bestaande groen en de natuur verbeteren waar mogelijk (veel natuurgebieden zijn niet in beheer van de gemeente) en werkt verder aan een ecologisch netwerk. Recreatie kan ook bijdragen aan natuurherstel als het gebied hierop worden ingericht. We stimuleren innovatieve initiatieven die een gunstig effect hebben op dit proces. Een gezonde natuur is onlosmakelijk verbonden met een gezonde leefomgeving.

Uitgangspunten natuurgebieden

- We behouden het huidige areaal aan open natuurgebieden en willen deze vergroten of met elkaar verbinden, voor meer biodiversiteit en natuurbeleving.
- We streven naar het verder ontwikkelen van bestaande natuurgebieden en het reconstrueren van robuust ingerichte beekdalen als onderdeel van een ecologisch netwerk: Natuur Netwerk Brabant (NNB). De natuurgebieden worden verbonden door ecologische verbindingszones aan te leggen, terwijl we de kwaliteit verbeteren door maatregelen te nemen om de (oorspronkelijke) waterhuishouding te herstellen en verdroging en verzuring tegen te gaan.
- We streven naar een vermindering van 1500 ton CO_2-uitstoot in 2030 voor de sector natuur en landbouw (ons hele buitengebied, inclusief landbouwbedrijven, maar exclusief overige bebouwing en infrastructuur) ten opzichte van 1990. Met een bosbeheerplan willen we eigen productiebossen omzetten in natuurbossen voor meer CO_2-reductie en betere wateropslag.
- Bij bijzondere natuurlijke en cultuurhistorische elementen nemen we, waar noodzakelijk, maatregelen om deze te beschermen, te behouden en beleefbaar te maken. Recreatie is een middel om de bewustwording te vergroten.
- We verminderen de overlast van afvaldumping, gemotoriseerd verkeer, lichtvervuiling, loslopende honden en stroperij zoveel mogelijk.
- Alle gemeentelijk natuurgebieden zijn op wegen en paden toegankelijk voor wandelaars en, bij voorkeur op gemarkeerde routes, voor andere extensieve recreatievormen zoals fietsen en paardrijden.
- Landbouwpercelen die nog in natuurgebieden liggen willen we omzetten naar natuur middels aankopen en/of ruilen van percelen.

Afbeelding 24 Natuurgebieden

Afbeelding 25 Uitgangspunten natuurgebieden

Uitwerking

5.

5.1 Uitwerking

De opgaven en ambities uit de omgevingsvisie worden vertaald in concrete doelen. Door middel van visies en uitvoeringsprogramma's wordt de vertaalslag van de omgevingsvisie naar concreet beleid gemaakt. Een aantal visies en uitvoeringsprogramma's zijn al vastgesteld. Daarnaast zijn er enkele in de maak. Denk hierbij aan:

Leefomgeving
- Brede visie welzijn (vastgesteld).
- Groenvisie "Groen tot in de kern(en)" 2009-2024 en Groenstructuurplan 2018-2027 (vastgesteld).

Wonen
- Kempische visie op wonen 2024-2028 (vastgesteld).
- Bladels toetsingskader woningbouw (vastgesteld).

Economie
- Regionale detailhandelsvisie (vastgesteld).
- Kempische bedrijventerreinenafspraken 2020 (vastgesteld).
- Centrumvisie Bladel Onderneem de Next Economy, 2018 (vastgesteld).
- Locatieonderzoek bedrijventerreinen (opgeleverd).

Mobiliteit
- Verkeersvisie 2035 en het verkeersuitvoeringsprogramma (vastgesteld).
- Mobiliteitsstrategie de Kempen (vastgesteld).

Natuur en klimaat
- Kadernota Klimaatadaptatie en het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie (vastgesteld).
- Kadernota Energie & Klimaat en bijbehorende uitvoeringsprogramma (vastgesteld).
- Transitievisie warmte (vastgesteld).

Transitie agrarische sector
- Omgevingsvisie 1.1 (vastgesteld, te hernoemen: gebiedsuitwerking buitengebied).
- Gebiedsvisie Groenblauwe gebiedsgerichte aanpak (leidraad).

Het is de bedoeling dat de aanpak steeds meer themagericht en integraal wordt, zodat deze beter aansluit bij de gestelde ambities. Naast de huidige visies en uitvoeringsprogramma's kunnen toekomstige ontwikkelingen aanleiding geven tot het opstellen van nieuw beleid.
Een van de manieren waarop dit zou kunnen is door te werken met programma's. Dit is een flexibel instrument van de Omgevingswet, dat de gemeente kan inzetten voor uitwerking, doorwerking of uitvoering van beleid. Op dit moment werken wij nog niet met programma's zoals bedoeld in de Omgevingswet. Bestaande beleidsvisies en -stukken blijven voorlopig van kracht.

Omgevingsplan

Uiteindelijk worden de uitwerkingen opgenomen in het omgevingsplan. Dit plan bevat de algemene regels van de gemeente voor de fysieke leefomgeving. Vanaf het moment dat de Omgevingswet in werking is getreden, heeft de gemeente automatisch een tijdelijk omgevingsplan gekregen. Dit tijdelijke plan bevat de (ruimtelijke) regels uit verschillende vervallen instrumenten, zoals bestemmingsplannen en de rijksregels over activiteiten (aangeduid als de 'bruidsschat'). Gemeente Bladel werkt op dit moment aan het omgevingsplan. Stapsgewijs wordt dit omgezet tot een volledig omgevingsplan, dat uiterlijk in 2032 gereed moet zijn.

5.2 Bijdragen aan ambities

In deze omgevingsvisie is er een ambitie om tot het jaar 2040 in totaal 2.900 woningen te realiseren. Niet alleen de ruimte, maar ook de middelen hiervoor zijn schaars. Voor de uitvoering van de omgevingsvisie en (later) omgevingsprogramma's sluiten we in beginsel aan op bestaande budgetten. De ambities uit de omgevingsvisie brengen zowel kosten als baten met zich mee. Het is noodzakelijk om samen te werken met diverse partijen om deze ambities te realiseren en hierin te investeren. Partijen die in onze gemeente bouwen en hierdoor inkomsten genereren, dragen op twee manieren bij aan onze ambities: direct door invulling te geven aan de kernopgaven zoals beschreven in deze visie, en indirect door het financieren van ruimtelijke kwaliteitsimpulsen die de gemeentelijke organisatie geeft aan onze dorpen en het buitengebied.

Volgens de Omgevingswet zijn gemeenten verplicht de kosten te verhalen op degenen die bouw- of verbouwmogelijkheden krijgen via een planologisch besluit. Deze kosten worden gedekt via (bouw)leges, anterieure overeenkomsten en kostenverhaalsbeschikkingen, en zijn ondergebracht in de Omgevingswet. Deze kosten zijn verdeeld over een kostensoortenlijst en een bijdrage voor bovenwijkse voorzieningen. Als een nieuwe ontwikkelingslocatie voordeel heeft van toekomstige voorzieningen, worden de kosten daarvan evenredig aan de nieuwe locatie toegerekend.

Hoewel de Omgevingswet niet verplicht om financiële bijdragen te vragen voor maatschappelijke belangrijke functies, is dit voor de gemeente Bladel vanwege de hoge ambities wel gewenst. De financiële bijdragen zullen verplicht worden gesteld en opgenomen in het omgevingsplan, waarbij initiatiefnemers na vaststelling van het omgevingsplan deze verplichte bijdrage bij nieuwe gebiedsontwikkelingen moeten voldoen. Op deze manier wil de gemeente de ambities betaalbaar houden.

In de Nota kostenverhaalsregeling en regeling Financiële bijdragen Omgevingswet gemeente Bladel 2024 zijn de hierboven genoemde te verhalen kosten en bijdragen nader uitgewerkt.

5.3 De omgevingsvisie als flexibel document

De omgevingsvisie geeft een blik naar de gemeente Bladel in 2040. Hierin stellen we de ambities voor de lange termijn vast. De ontwikkelingen in de maatschappij gaan snel. We zien de omgevingsvisie daarom als een flexibel document, dat gewijzigd kan worden. Zo kan tijdig worden ingespeeld op urgente ontwikkelingen of trends en de behoeften van dat moment. Aanpassingen worden meegenomen in actualisatierondes.

Bijlagen

6.

Bijlagen

- Resultaten inwonersraadpleging (24.02190)
- Toekomstscenario's omgevingsvisie Bladel (24.07099)

Geraadpleegde beleidsstukken

- Bedrijventerreinen strategie de Brabantse Kempen
- Beleidsnota Gemeente Bladel Sport & Bewegen 2017+
- Centrumvisie Bladel
- Cultuurhistorie Bladel beleidsvisie 2011-2015
- Gemeentelijk rioleringsplan 2021-2025
- Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan Bladel 2015-2022
- Gezamenlijke Visie Vrijetijdseconomie (VTE) Brabantse Kempen
- Groenstructuurplan 2018-2027
- Groenvisie "Groen tot in de Kern(en)" 2009-2024
- Integraal Veiligheidsplan De Kempen 2019-2022
- Kadernota Energie en Klimaat
- Kadernota Klimaatadaptatie
- Kempische Industrie Agenda 2017-2021
- Kempische visie op wonen 2019-2023
- Koersdocument de Brabantse Kempen 2017-2021
- Lokaal Gezondheidsbeleid gemeente Bladel 2018-2021
- Nota Landschapsbeleidsplan Natuurlijk van nature 2009-2024
- Nota speelruimtebeleid gemeente Bladel 2018+
- Omgevingsvisie 1.1
- Plan van aanpak Visiefase Kempenland West
- Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2019-2022
- Regionaal Woningbouwprogramma 2010-2020
- Regionale detailhandelsvisie Metropool Regio Eindhoven
- Regionale visie detailhandel De Kempen
- Strategisch Huisvestingsplan Primair Onderwijs te Bladel
- Strategische Kempenagenda 2019-2025
- Structuurvisie Bladel Deel A: Ruimtelijk Casco
- Structuurvisie Bladel Deel B: Uitvoeringsplan
- Transitievisie Warmte Gemeente Bladel
- Verkeersvisie 2035
- Verkenning woningbouwlocaties Gemeente Bladel
- Woonvisie Gemeente Bladel 2016, actualisatie 2018

Gemeente Bladel
Markt 21
5531 BC Bladel
0497 - 36 16 36

info@bladel.nl
www.bladel.nl

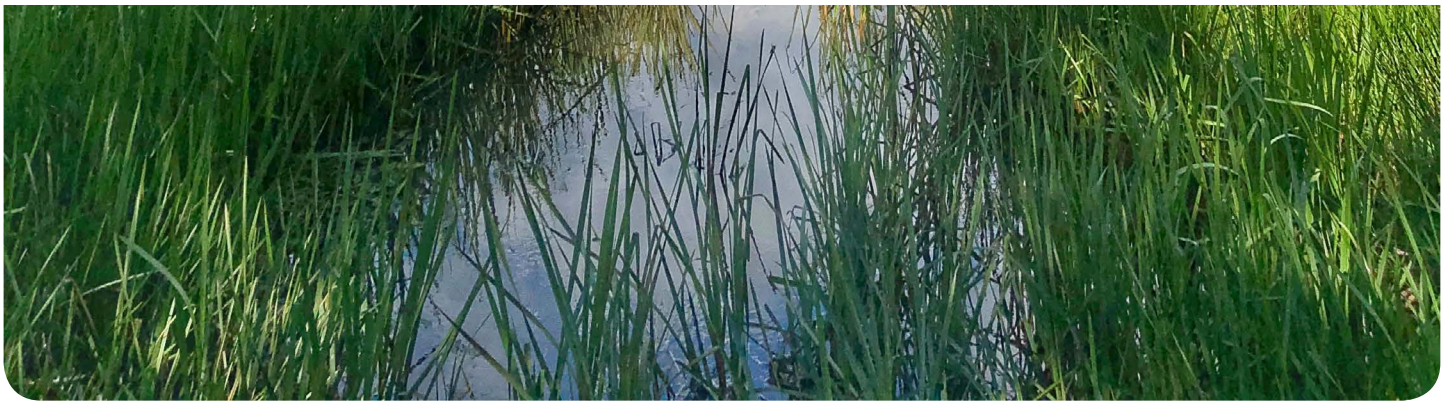
Gemeente Bladel

Startdocument omgevingsvisie Bladel

→ Startdocument

Gemeente Bladel

Inhoud

Voor je ligt het startdocument voor de omgevingsvisie van Gemeente Bladel. In deze aanzet tot eerste gebiedsdekkende omgevingsvisie lees je over onze ambities in de fysieke leefomgeving. Per deelgebied zijn hierbij kaders geschept voor uitwerking in de toekomst. Dit document wordt als uitgangspunt gebruikt voor de omgevingsvisie. Onder andere door middel van participatie brengen we dit verder tot volwaardige omgevingsvisie voor gemeente Bladel.

Colofon

Afbeeldingen en kaarten: Gemeente Bladel (tenzij anders vermeld).

Bladel, mei 2023

Inhoud

1. Een omgevingsvisie voor Bladel **4**
1.1 Waarom een omgevingsvisie? 4
1.2 Missie doelstelling 4
1.3 Totstandkoming 4
1.4 Opbouw van de omgevingsvisie (leeswijzer) 6

2. Gebiedsbeschrijving **8**
2.1 Historie 8
2.2 Gemeente Bladel nu 8
2.3 Trends en ontwikkelingen 11

3. Opgaven en ambities **14**
3.1 Wonen 14
3.2 Leefomgeving 18
3.3 Economie 22
3.4 Mobiliteit 26
3.5 Natuur en klimaat 30

4. Uitgangspunten per deelgebied **34**
4.1 Algemeen 34
4.2 Centrumgebieden 36
4.3 Grote kernen 38
4.4 Kleine kernen 40
4.5 Bedrijventerreinen 42
4.6 Buitengebieden 44
4.7 Natuurgebieden 46

5. Uitwerking **48**
5.1 Uitwerking 48
5.2 De omgevingsvisie als flexibel document 49

6. Bijlagen **50**

Een omgevingsvisie voor Bladel

1

1.1 Waarom een omgevingsvisie?

Tijden veranderen en de fysieke leefomgeving verandert mee. De fysieke leefomgeving is datgene wat je ziet, voelt en ruikt. Dat kunnen gebouwen zijn, maar bijvoorbeeld ook wegen, wateren of een schone lucht. Als gemeente hebben we de afgelopen decennia voor uiteenlopende onderwerpen (structuur)visies vastgesteld. Dat deden we om de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving in goede banen te leiden en een goede ruimtelijke ordening te bevorderen. Denk hierbij aan visies op het gebied van wonen, natuur, mobiliteit, bedrijvigheid en tal van andere onderwerpen.

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet bundelt wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Daarmee vormt de wet de basis voor de samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet staat voor een goed evenwicht tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving.

De omgevingsvisie is een van de instrumenten van deze wet. Het is de basis voor het omgevingsplan. In de omgevingsvisie legt de gemeente haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast.

1.2 Doel

In dit startdocument voor omgevingsvisie is het bestaande lokale beleid voor de fysieke leefomgeving gebundeld. Het is de aanzet tot een volwaardige omgevingsvisie. Die omgevingsvisie beschrijft de belangrijkste ambities en keuzes die de fysieke leefomgeving aangaan. Het doel van de visie is richting te geven aan het te voeren beleid. Daarnaast draagt de visie bij aan het ontwikkelen en beoordelen van plannen. Vanuit de Omgevingswet is een gebiedsdekkende omgevingsvisie een vereiste.

1.3 Totstandkoming

Op 20 september 2018 is de omgevingsvisie 1.1 door de gemeenteraad van Bladel vastgesteld. Hoewel deze de naam omgevingsvisie draagt voldoet deze niet aan de vereiste voor een omgevingsvisie volgens de Omgevingswet. In de omgevingsvisie 1.1, die een tussenstap zou vormen naar een volwaardige en complete omgevingsvisie, is alleen het plattelandsbeleid opgenomen. Dat was voorheen beschreven in de Plattelandsnota 2012.

Daarna is gestart met de opzet voor de eerste gebiedsdekkende omgevingsvisie. In twee bijeenkomsten (24 juni en 25 juli 2021) is de raad geïnformeerd over de omgevingsvisie. De gemeenteraad heeft op 4 november 2021 een besluit genomen over de vorm en aanpak van de visie. De belangrijke vaststelling is dat de omgevingsvisie in beginsel beleidsneutraal wordt opgesteld. Er is gekozen voor een gebiedsgerichte opbouw. En er is vastgesteld dat we het participatietraject inrichten volgens de informerende trede van de participatieladder.
In het besluit is opgenomen dat het mogelijk moest blijven om, onder voorwaarden, voor vaststelling van de omgevingsvisie nieuw beleid ten aanzien van de fysieke leefomgeving te ontwikkelen. Voor de woningbouwopgave is hier gebruik van gemaakt.

In het besluit van 4 november 2021 is aan het college de opdracht gegeven tot het uitwerken van een inhoudelijke keuzenota. Die keuzenota is gespecificeerd naar de woningbouwopgave Bladel tot aan 2040. Voor die inhoudelijke keuze is de gemeenteraad in een drietal bijeenkomsten betrokken. De eerste bijeenkomst was informerend van aard. De tweede en derde sessie waren interactief en zijn raads- en commissieleden uitgedaagd zich in de materie te verdiepen en standpunten uit te wisselen. Een online studiemodel hielp daarbij om inzicht te krijgen in de ruimtelijke implicaties van het toevoegen van woongebieden. Daarna zijn in een atelierachtige opzet door de raads- en commissieleden ideeën op een kaart aangegeven. In dezelfde periode zijn commissie- en raadsleden, en later ook inwoners door middel van een enquête (zie bijlage 1.) gevraagd naar hun mening over de aanpak van de woningbouwopgave. De belangrijkste uitkomst uit de enquête en de bijeenkomsten is de ontwikkelingsvoorkeur voor inbreiden en uitbreiden aan de randen van de kernen. Het buitengebied dat verder van de dorpsranden gelegen is wordt in de enquête niet direct gezien als potentieel bouwgebied.

Op 22 december 2022 heeft de gemeenteraad na aanleiding van deze keuzenota een keuze gemaakt ten aanzien van de woningbouwopgave in Bladel tot 2040. Er is gekozen om in de gemeente voldoende ruimte te zien voor groei met instroom van buitenaf.

Dit startdocument bevat het bestaande beleid én de keuzes die in december 2022 door de raad zijn genomen. Er zijn echter een aantal redenen om deze visie niet als dé omgevingsvisie vast te stellen, maar om deze als startdocument te gebruiken en verder te ontwikkelen tot een volwaardige omgevingsvisie.

Ten eerste doen onszelf te kort als beleidsneutraal overgaan. Een omgevingsvisie kan een stevige basis zijn voor de koers van de gemeente. In het voorliggende startdocument is weliswaar het bestaande beleid samengevoegd, het geeft echter nog geen helder koers weer voor de lange termijn. Door hier in een vervolgproces beter vorm aan te geven krijgt de omgevingsvisie meer waarde en betekenis.
Ten tweede hebben de keuzes over de woningbouwopgave gevolgen voor andere beleidsterreinen. Denk aan voorzieningen, infrastructuur of economie. Met de tijd die we nog hebben om de omgevingsvisie te maken kunnen we al nadenken over een aantal van deze ontwikkelingen en deze waar mogelijk meenemen in de omgevingsvisie.
Ten derde is participatie een belangrijk instrument in de Omgevingswet. In de omgevingsvisie moet tot staan hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen bij de voorbereiding betrokken zijn. En wat de resultaten hiervan zijn. Het eerdere beluit van uw raad van november 2021 om participatie in te richten volgens de informerende trede doet hier onvoldoende recht aan. Toen was de insteek dat we de omgevingsvisie beleidsneutraal zouden opstellen. Echter nu we de keuzes van de woningbouw en de mogelijke gevolgen meenemen in de visie stellen we voor de om als participatieniveau te kiezen voor adviseren.
Tenslotte komt uit het rekenkameronderzoek over de Omgevingswet naar voren dat de raad zich nog niet comfortabel voelt in de rol om kaders te stellen en te controleren. Door ook de raad te betrekken bij het proces om te komen tot een volwaardige omgevingsvisie kan de raad meer gevoel krijgen bij het instrument en het eindproduct.

Daarom is dit startdocument het uitgangspunt voor de omgevingsvisie. Onder andere door middel van participatie brengen we dit stuk verder tot een volwaardige omgevingsvisie voor gemeente Bladel.

Tijdlijn

24 juni 2021 - eerste raadsinformatiebijeenkomst omgevingsvisie
- Omgevingswet
- Omgevingsvisie en programma's
- Lezing door Leo van Broeck

15 juli 2021 - tweede raadsinformatiebijeenkomst omgevingsvisie
- Terugblik
- Keuzes over werkwijze
- Keuzes ten aanzien van beleid

4 november 2021 – raadsvergadering behandeling keuzenota omgevingsvisie Bladel (vorm en aanpak)

26 april 2022 – raadsinformatiebijeenkomst schaalsprong (inleiding)
- Wat komt er op Bladel af
- Mogelijke scenario's woningbouw

8 september 2022 – raadsinformatiebijeenkomst schaalsprong deel 1
- Introductie demografie, prognose en plancapaciteit
- Stellingen inwonerspanel
- Woningbouwscenario's
- Uitleg online studiemodel

29 augustus t/m 11 september 2022 - enquête onder het inwonerspanel over woningbouw

19 september 2022 – raadsinformatiebijeenkomst schaalsprong deel 2
- Terugblik enquête inwonerspanel
- In groepen schetsen op de kaart
- Plenair uitwisselen van ideeën

22 december 2022 – raadsvergadering behandeling keuzenota woningbouwopgave Bladel 2040

5 juni 2023 - raadsinformatiebijeenkomst omgevingswet
- Toelichting proces omgevingsvisie

najaar 2023 - participatietraject

voorjaar 2024 - opstellen volwaardige omgevingsvisie

najaar 2023 - ter inzagelegging en verwerken zienswijzen

december 2024 - vaststelling omgevingsvisie door gemeenteraad

1.4 Opbouw van dit document

De gemeenteraad heeft gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak van de omgevingsvisie. Met een gebiedsgerichte opbouw wordt een integrale benadering van de fysieke leefomgeving meer gestimuleerd. Binnen een gebiedsgerichte opbouw blijft aandacht voor verschillende relevante thema's. Daarom zijn in deze visie eerst de opgaven en ambities in verschillende thema's uiteengezet en vervolgens vertaald naar uitgangspunten per deelgebied.

Na de inleiding over de omgevingsvisie in het algemeen, wordt het proces geschetst over hoe tot dit startdocument is gekomen (hoofdstuk 1).
Dan volgt een gemeentebrede gebiedsbeschrijving. De gebiedsbeschrijving bevat een historische context, het Bladel van nu en de trends en ontwikkelingen (hoofdstuk 2).
Vervolgens komen de opgaven en ambities aan bod. Deze zijn verdeeld in vijftal thema's: wonen, leefbaarheid, economie, mobiliteit, natuur en klimaat. (hoofdstuk 3).
De opgaven en ambities naar thema uit hoofdstuk drie worden per deelgebied in kaart gebracht. Hierbij zijn de volgende deelgebieden gehanteerd: centrumgebieden, grote kernen, kleine kernen, bedrijventerreinen, buitengebieden en natuurgebieden. Per deelgebied wordt een korte gebiedsbeschrijving gegeven en zijn de uitgangspunten helder uiteengezet (hoofdstuk 4).
Tot slot wordt beschreven hoe de omgevingsvisie wordt uitgewerkt en aangepast kan worden in de tijd (hoofdstuk 5).

Gebiedsbeschrijving

2.

2.1 Historie

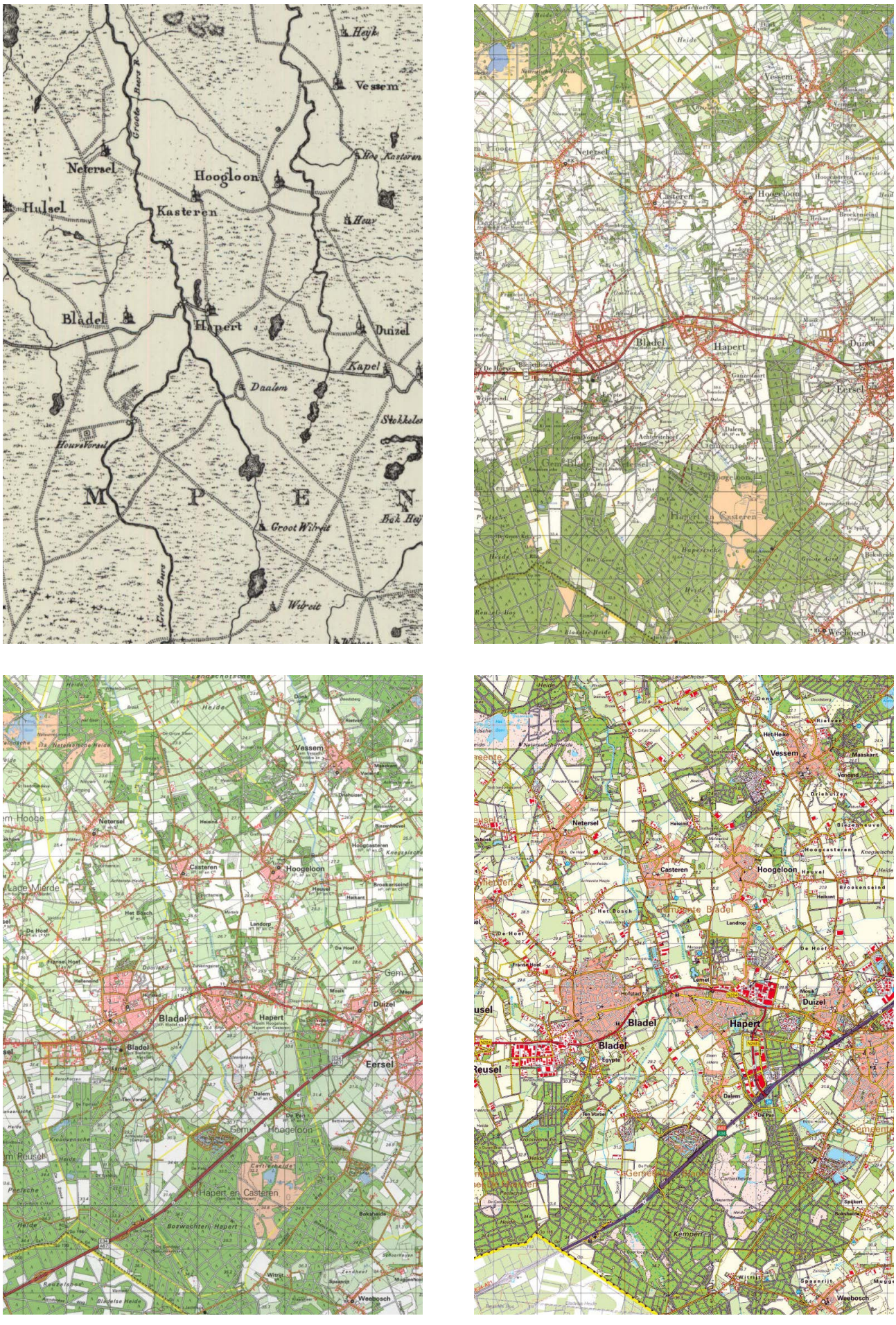
Gemeente Bladel is in 1997 gevormd door fusie uit de vroegere gemeenten Bladel en Netersel en Hoogeloon, Hapert en Casteren. Bladel maakt samen met Eersel, Reusel-De Mierden, Bergeijk en Oirschot deel uit van de Kempengemeenten.
De gemeente Bladel bestaat uit vijf kernen te midden van agrarisch gebied, bossen en het beekdal van de Grote Beerze. De ligging van de kernen hangt historisch gezien samen met de goede vestigingsmogelijkheden op de overgang tussen hoge en lage gronden. De hoge gronden waren geschikt als bouwland en de lage gronden werden gebruikt als weidegebied. De ontwikkeling van de kernen hing in het verleden samen met de noord-zuidrichting van de wegen, parallel aan de beekdalen.

Tot de aanleg van de tramlijn Eindhoven-Reusel in 1897 lagen de dorpen in de Kempen erg geïsoleerd. Het gebied werd voornamelijk gebruikt voor landbouw. Het tot stand komen van de tramlijn bevorderde de komst van de industrie. In 1959 werd Bladel aangewezen als ontwikkelingskern en kon daardoor financiële faciliteiten bieden aan nieuwe industrieën. Met de aanleg van de tramlijn en later de provinciale weg N284 veranderde de ontwikkelrichting van de gemeente Bladel van een noord-zuidrichting naar een oost-westrichting.
Vanaf de jaren '80 zijn met name de kernen Bladel en Hapert flink gegroeid. In 2000 werd door de vier Kempische gemeenten Bladel, Reusel-De Mierden, Eersel en Bergeijk, besloten om een nieuw bedrijventerrein op te richten aan de zuidkant van Hapert: Het Kempisch Bedrijvenpark (KBP). Daarbij is als voorwaarde gesteld dat er een aansluiting zou moeten komen op de rijksweg A67. In 2011 is die verbindingsweg N284 van Hapert tot de A67 gerealiseerd.

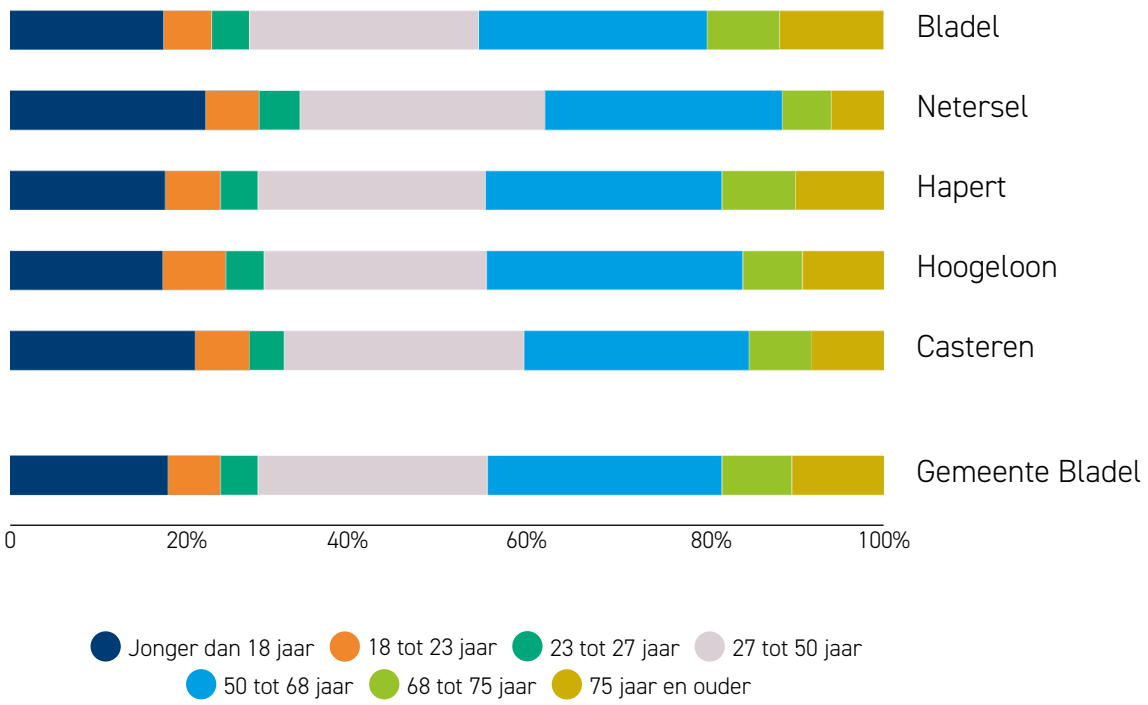
2.2 Gemeente Bladel nu

De gemeente Bladel is gelegen in de Brabantse Kempen en heeft een oppervlakte van ongeveer 7.562 hectare en telt ruim 20.000 inwoners. De ruimtelijke hoofdstructuur van de gemeente Bladel bestaat tegenwoordig uit het geheel van woongebieden, bedrijventerreinen en voorzieningenclusters in en rond de kernen Bladel en Hapert parallel aan de N284. Deze bebouwing, die een veel hogere bebouwingsdichtheid heeft dan de kleine kernen, maakt deel uit van een regionale hoofdstructuur die in de loop der jaren gegroeid is langs de N284 en de verbindingsweg naar Eindhoven. Die structuur manifesteert zich als een soort kralensnoer dat loopt van Reusel naar Bladel, Hapert, Duizel, Eersel, Steensel en vervolgens naar Veldhoven en Eindhoven. De bebouwing kan in sterke mate beschouwd worden als de economische drager van de Kempen.

Gemeente Bladel telt op dit moment (2023) 20.718 inwoners. De meeste inwoners wonen in de kernen Bladel (ruim 10.000 inwoners) en Hapert (ruim 5.600 inwoners). De gemeente telt 8.883 huishoudens, waarvan zo'n 30% alleenstaand is, 35% is samenwonend met kinderen en nog eens 35% is samenwonend zonder kinderen. In gemeente Bladel wonen relatief veel ouderen. Het aantal 65 plussers bedraagt 22,4%, tegen 19,8% landelijk. Hierbij valt een onderscheid op. In Hapert en Bladel wonen relatief veel ouderen ten opzichte van de drie kleine kernen.

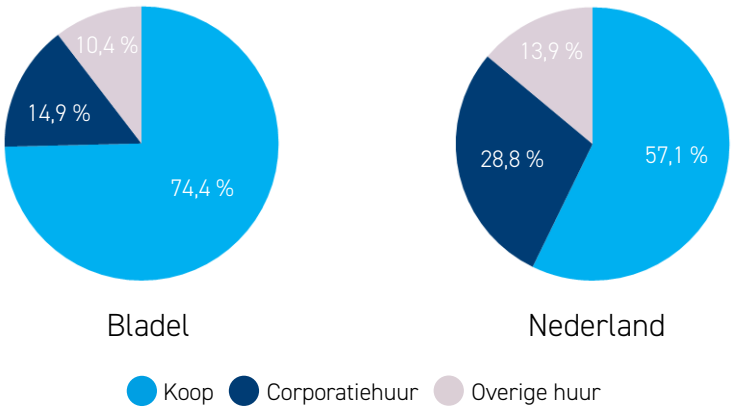
Afbeelding 1 De ontwikkeling van gemeente Bladel: 1820, 1970, 1990 en 2022 (bron: topotijdreis.nl)

Afbeelding 2 Inwoners naar leeftijd (bron: waarstaatjegemeente.nl)

Woningen

In de gemeente Bladel staan 8.994 woningen (peildatum 2022). Daarbij gaat het relatief vaak om grote grondgebonden (koop)woningen. Dit geldt niet alleen voor de kernen, maar ook voor het buitengebied waar veel grote vrijstaande woningen (vaak boerderijen) te vinden zijn. Op dit moment (2023) bedraagt het aantal huurwoningen in de gemeente Bladel ongeveer 25% van de totale voorraad, terwijl dat landelijk gemiddeld zo'n 43% is. De sociale huurwoningen maken 15% uit van de totale voorraad (tegen 29% landelijk).

Afbeelding 3 Woningen naar eigendom (bron: waarstaatjegemeente.nl)

Sociale samenhang

De sociale samenhang in de gemeente Bladel is hoger dan het landelijk gemiddelde. Het gaat over de mate waarin mensen en groepen van mensen interactie hebben. Deze interactie kan worden gestimuleerd door de aanwezigheid van diverse voorzieningen. Zo beschikken bijvoorbeeld alle kernen van de gemeente Bladel over een gemeenschapshuis, voor- en vroegschoolse voorzieningen en voorzieningen voor de meest gebruikelijke sporten. De relatief hoge sociale samenhang zien we onder andere terug in de cijfers met betrekking tot eenzaamheid (in

Bladel voelen relatief weinig inwoners zich eenzaam in vergelijking met het landelijk gemiddeld) en het aantal mantelzorgers in onze gemeente (relatief gezien veel inwoners in onze gemeente verlenen mantelzorg). (bron: waarstaatjegemeente.nl / leefbaarometer.nl)

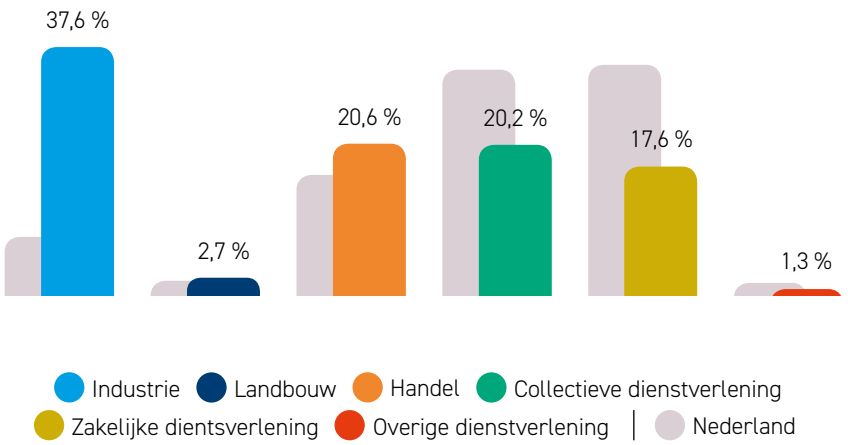
Erfgoed

Het erfgoed in de gemeente Bladel kreeg gestalte dankzij haar inwoners en het omliggende landschap. Dit erfgoed vormt de basis van onze identiteit en is bepalend voor het karakter van de dorpen. Het cultuurhistorische erfgoed is belangrijk is voor het woon- en leefklimaat en de aantrekkingskracht van onze gemeente. De monumentale gebouwen en gebieden, zoals de kerkgebouwen, woonhuizen, langgevelboerderijen en historisch groen, geven de dorpen een duidelijke eigen identiteit. Dit draagt bij aan de aantrekkingskracht van onze gemeente.

Economie

Bladel en Hapert kennen een meer stedelijk karakter (veel woningbouw, voorzieningen en bedrijven), terwijl de overige kernen zich kenmerken door kleinschaligheid. De gemeente Bladel beschikt over een breed voorzieningenaanbod en vervult een bovenlokale functie. Het winkelaanbod van de gemeente concentreert zich in de kernen Hapert en Bladel. In de kleine kernen Hoogeloon, Casteren en Netersel staat het behoud van met name winkelvoorzieningen sterk onder druk.

De gemeente Bladel heeft in vergelijking met Nederland veel bedrijfsvestigingen binnen haar gemeentegrenzen. Ook het aantal banen (per 1.000 inwoners van 15-74 jaar) ligt fors hoger (973) dan het Nederlandse gemiddelde (686). Er is meer aanbod aan arbeidsplaatsen dan er werknemers zijn in gemeente Bladel. De zakelijke dienstverlening en de industrie samen zorgen voor meer dan de helft van het aantal vestigingen in onze gemeente. Waarbij kijkend naar het aantal banen per sector, de industrie met 37% van het totaal aantal banen een hele belangrijke werkgever in onze gemeente is. De meeste bedrijvigheid is gelegen bij de grootste kernen Hapert en Bladel en is geconcentreerd langs de N284 op bedrijventerrein De Sleutel, bedrijventerrein Hapert en het KBP.

Afbeelding 4 Banen naar sector, Bladel (bron: waarstaatjegemeente.nl)

De industrie in onze gemeente maakt onlosmakelijk deel uit van de industriële sector in de totale Brainport-regio. In de Kempen is ruim 17,5% van het totaal aantal maakbedrijven uit de Brainportregio gevestigd. De maakindustrie in de Kempen is goed voor ruim 13.500 banen en ongeveer 5.400 arbeidsplaatsen door spin-off van Kempische bedrijvigheid. In onze gemeente hebben we ruim 200 hectare aan bedrijventerrein.

Naast een goed vestigingsklimaat voor bedrijven beschikt de gemeente Bladel op het gebied van recreatie over een divers aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie. De vrijetijdssector is, met meer dan 2,2 miljoen overnachtingen, een belangrijke economische motor in de Kempen. De gemeente Bladel levert met jaarlijks ruim 800.000 overnachtingen een belangrijk aandeel in het totaal aantal overnachtingen. Vakantiepark Het Vennenbos en recreatiepark De Achterste Hoef hebben hierin een belangrijk aandeel.

2.3 Trends en ontwikkelingen

Gemeente Bladel is gelegen in een dynamische regio als onderdeel van de regio Zuidoost Brabant, subregio De Kempen en metropoolregio Eindhoven. De economische activiteiten van Brainport (en in het bijzonder ASML) hebben een belangrijke invloed op de economische en daarmee ook fysieke groei van de samenleving in onze (sub) regio. Zolang er geen abrupte veranderingen plaatsvinden, blijft deze groei zich de komende jaren voortzetten. Voldoende woningbouw realiseren is belangrijk, als we het tempo van de (verwachte) economische groei willen bijhouden. Op die manier kunnen we voldoende inwoners en daarmee arbeidskrachten aantrekken en vasthouden in de regio.

De bevolkingsgroei is volledig te danken aan een positief migratiesaldo. De natuurlijke aanwas is op dit moment namelijk negatief (meer sterfte dan geboorte) en tot 2040 wordt dit negatieve effect alleen maar groter. We hebben te maken met een dubbele vergrijzing, dit zien we terug in de huishoudontwikkeling. Het aantal ouderen (65 jaar en ouder) neemt sterk toe en ze worden gemiddeld ook ouder. Tegelijkertijd neemt het aantal jongeren af (35 jaar en jonger). Door de vergrijzing en veranderende samenleving hebben we te maken met een huishoudverdunning. De grootte van de huishoudens neemt af. Het totaal aantal huishoudens groeit daardoor, met name door de toename van een- of tweepersoonshuishoudens.

De toename van het aantal inwoners en de vergrijzing zal gemeente Bladel de komende jaren doen veranderen. De sterke fysiek groei die de regio Zuidoost Brabant tegemoet gaat zal een toename betekenen van het aantal inwoners in gemeente Bladel. Dit zal niet alleen resulteren in een toename van de vraag naar woningen, maar ook een aanpassing vragen van onze infrastructuur, het voorzieningenniveau en het zorgaanbod.

Het klimaat is aan het veranderen. Dit leidt tot meer weersextremen. Het wordt natter, droger en warmer. Dit heeft effect op onze leefomgeving. We merken dit niet alleen de afname van biodiversiteit, maar aan tekortkomingen in onze ecosysteemdiensten. We zien de effecten breed in onze leefomgeving. Niet alleen in natuurgebieden, maar ook op onze akkers, in waterplassen, op straat, in bomenlanen en tuinen waar door extremer weer meer hitte-, droogte- en waterschade ontstaat. De gevolgen van de klimaatverandering (met name hittestress) hebben daarnaast grote impact op de gezondheid en het welbevinden van inwoners. Zo voelen in perioden van hitte meer mensen zich eenzaam en kan hitte zorgen voor ernstige gezondheidsklachten.
Door het treffen van maatregelen om zoveel mogelijk negatieve effecten te voorkomen kunnen we een vertraging realiseren in de verandering van het klimaat (klimaatmitigatie). Via klimaatadaptatie kunnen we rekening houden met de veranderingen die we niet meer kunnen omkeren. We dragen daarom ons steentje bij aan de landelijke klimaatopgave (zowel op het gebied van klimaatmitigatie als -adaptatie) vanuit de kansen en beperkingen die er zijn in onze eigen gemeente.

Opgaven en ambities

3.

De thema's die gemeente Bladel zullen doen veranderen zoals beschreven onder trends en ontwikkelingen worden in dit hoofdstuk uitgediept in vijf hoofdthema's: wonen, leefomgeving, economie, mobiliteit en natuur en klimaat. Elk thema wordt ingeleid met de belangrijkste ontwikkelingen en opgaven die op ons afkomen. Vervolgens zijn de ambities voor per thema beschreven. Daarna wordt verder ingegaan op die ambities.

3.1 Wonen

Ontwikkelingen

Net als in de rest van Nederland is er in de Kempen ook een grote behoefte aan meer en betaalbare woningen. Het is zelfs zo dat in de regio de vraag naar woningen gemiddeld sterker is toegenomen dan in de rest van Nederland. Zoals beschreven in hoofdstuk 2.3 zal de bevolking van de regio Zuidoost Brabant groeien. Door mee te gaan in de groei van de regio zal ook het aantal inwoners van gemeente Bladel toenemen. Door de vergrijzing komen er meer en oudere ouderen bij, wat resulteert in een toename van één of tweepersoonshuishoudens.

Onze opgave is niet alleen kwantitatief. We moeten ook aandacht hebben voor de kwaliteit (typologie) van onze woningen. Inwoners moeten langer zelfstandig thuis blijven wonen. Daarnaast willen we voldoende aanbod hebben voor speciale doelgroepen (starters, zorgbehoevenden en arbeidsmigranten). De bestaande woningvoorraad sluit niet aan bij toekomstige demografische ontwikkelingen. Aanpassingen aan de woningvoorraad zijn nodig. Net als heldere kaders voor woningen die nieuw gebouwd gaan worden.

Ambities

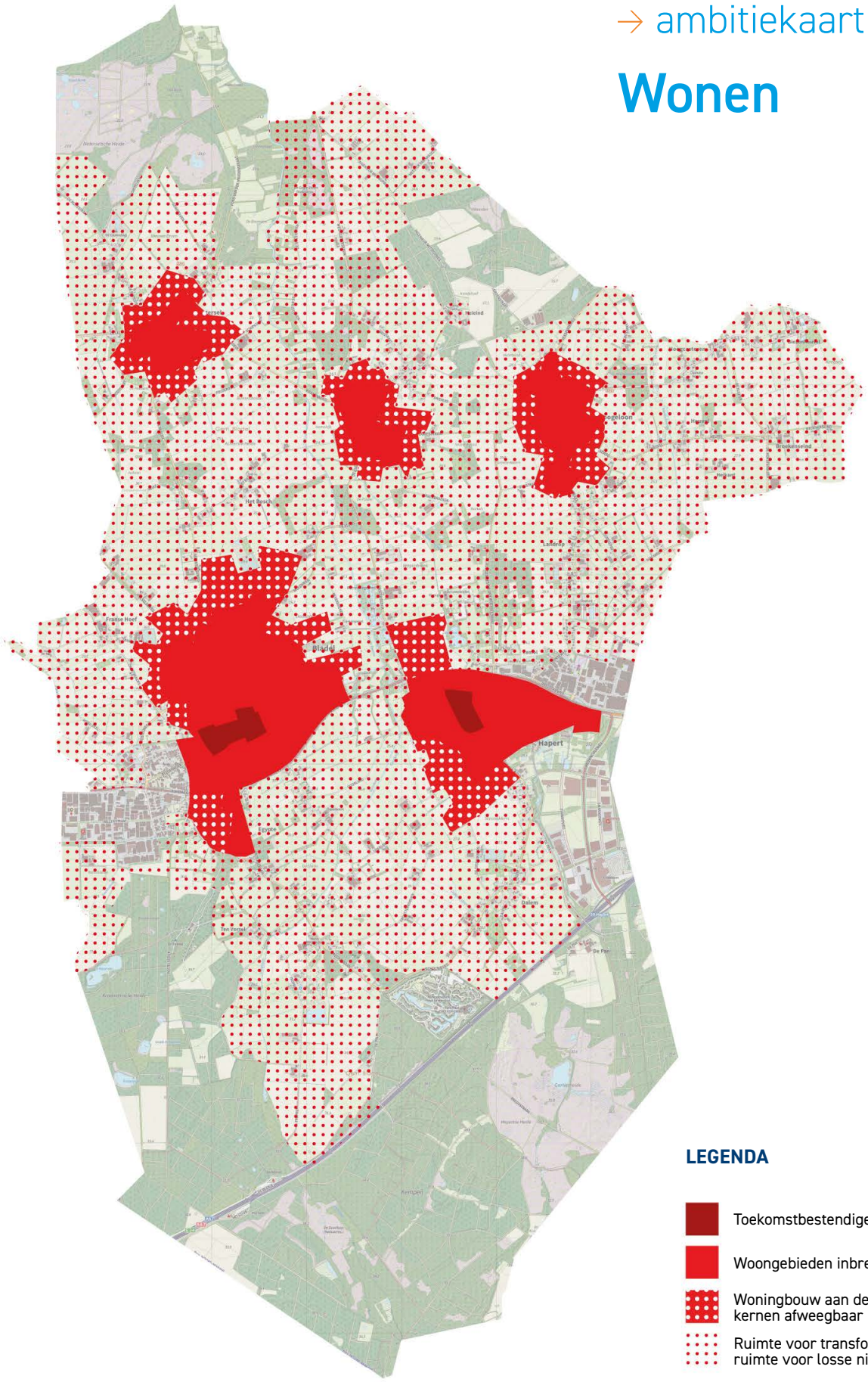
We zien in de gemeente Bladel voldoende ruimte voor groei met instroom van buitenaf en willen 2.900 woningen gaan realiseren in de periode tot 2040. Daarnaast zetten we ons in om de woningvoorraad beter aan te laten sluiten bij de behoefte.

ONZE AMBITIES:

- We zien in de gemeente Bladel voldoende ruimte voor groei met instroom van buitenaf. Het richtgetal voor het aantal te bouwen woningen tot 2040 is 2.900.
- We laten de lokale behoefte per kern en concrete plannen bepalend zijn voor de verdeling van het aantal te bouwen woningen.
- We stimuleren de realisatie van meer woningen aansluitend bij de behoefte, via nieuwbouw en transformatie.
- Iedere vergroting, verbreding of omschakeling van een bestemming in het buitengebied gaat gepaard met een kwaliteitsverbetering.

→ ambitiekaart

Wonen

Afbeelding 5 Ambitiekaart woningbouw

Versnellen van de woningbouwproductie

Gemeente Bladel is gelegen in een dynamische regio als onderdeel van de regio Zuidoost Brabant, subregio De Kempen en metropoolregio Eindhoven. De economische activiteiten hebben een belangrijke invloed op de groei van de samenleving in deze (sub)regio. Zolang er geen abrupte veranderingen plaatsvinden, blijft deze groei zich de komende jaren voortzetten.

Ten opzichte van deze groei zien we in de gemeente Bladel voldoende ruimte voor groei met instroom van buitenaf. We willen onze woningbouwproductie daarom versnellen. Het richtgetal voor het aantal te bouwen woningen tot aan 2040 is 2.900. Dit richtgetal moet niet gezien worden als een doel op zich, maar als een weergave van de strategische ambitiekeuze die Bladel maakt kijkend naar de groeipotentie en wensen van onze gemeente op het gebied van woningbouw.

We gaan hierbij uit van een combinatie van inbreiden en uitbreiden. We vinden dat de verdeling van het woningbouwprogramma niet evenredig plaats hoeft te vinden over de vijf kernen. Ervan uitgaande dat (beeld) kwaliteit en inpasbaarheid van de bouwhoogte maatwerk betreft, willen we op voorhand geen dorpskernen, gebieden en/of locaties uitsluiten voor gestapelde bouwvormen. We laten de lokale behoefte per kern en concrete plannen bepalend zijn voor de verdeling.

Betaalbaar wonen

Het aanbod van betaalbare woningen is beperkt. Daarom is er extra aandacht voor het vergroten van het aantal kleine en betaalbare koop- en huurwoningen gericht op starters en één- en tweepersoonshuishoudens van 55 jaar en ouder. Daarnaast zorgt een beperkt aanbod van betaalbare koopwoningen voor een beperking van de doorstroommogelijkheden vanuit een sociale huurwoning naar een koopwoning. Om de doorstroming te stimuleren, zoeken we naar mogelijkheden om het woningaanbod in het middensegment te vergroten. Hierbij kijken we onder andere naar nieuwe woonvormen, tijdelijke woonvormen en het ontwikkelen van slimme bouwconcepten.

In de Kempen bestaat de woningvoorraad van oudsher uit grondgebonden woningen. De meerderheid van de woningzoekenden in de Kempen zal in de toekomst ook op zoek zijn naar een grondgebonden woning, ook in de huursector. Gelet op het toenemend aantal ouderen en zorgvragers, is uitbreiding van het aantal appartementen (zeker nabij voorzieningen) belangrijk. Gevarieerde woonwijken met een aanbod van koop- en (sociale) huurwoningen is hierbij het streven.

Zorg voor elkaar faciliteren

Onze inwoners zijn betrokken bij elkaar en helpen elkaar waar dat nodig is. De komende jaren willen we sterker inzetten op het vergroten van het aantal levensloopbestendige woningen, zowel in de nieuwbouw als bestaande voorraad. Dit om te zorgen dat mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Ook geven we aandacht aan de opgave op het vlak van wonen voor mensen met een zorgvraag in het algemeen. De gemeente Bladel wil mensen met een zorgvraag dusdanig faciliteren en bewustwording stimuleren dat men (zo lang mogelijk) thuis in eigen wijk of kern (zelfstandig) kan blijven wonen.

Expats en arbeidsmigranten

Eindhoven Brainport is de economische koploper van Nederland. Nergens is de economische groei zo groot als hier. Daarmee worden ook veel buitenlandse werknemers aangetrokken die op zoek zijn naar een woning in de brede regio; Expats vragen naar betaalbare maar ook duurdere woningen. Voor expats die een ruime woning zoeken in een groene, rustige woonomgeving op korte afstand van de stad, zijn de Kempengemeenten aantrekkelijk. De huisvestingssituatie van arbeidsmigranten is echter lang niet altijd voldoende en ook niet altijd goed van kwaliteit. Ons streven is om meer kwalitatief goede woningen voor deze doelgroep beschikbaar te stellen. Daarbij willen we arbeidsmigranten evenwichtig over de regio verspreiden.

Wonen in het buitengebied

Het versnellen en vergroten van de bouwproductie van woningen, maakt dat we naar nieuwe locaties moeten zoeken. We kiezen hierbij voor een ontwikkelscenario met een combinatie van inbreiden en uitbreiden. De randen van de kernen zijn voor uitbreiding de eerst aangewezen zoekgebieden. Het buitengebied dat verder van de dorpsranden gelegen is wordt niet direct gezien als potentieel bouwgebied. De verdeling van het woningbouwprogramma hoeft niet evenredig plaats te vinden en bij geen van de kernen moet op voorhand het overgrote deel van het programma landen. We laten de lokale behoefte per kern en concrete plannen bepalend zijn voor de verdeling.

In het buitengebied werken we, uitgezonderd van de uitleglocaties aan de randen van de kernen, niet mee aan de bouw van nieuwe (bedrijfs)woningen. Uitzonderingen hierop zijn Ruimte voor Ruimte, landgoederen en boerderijsplitsingen. Het type langgevelboerderij willen we om cultuurhistorische redenen graag behouden. Bestaande langgevelboerderijen kunnen worden gesplitst, als hun kenmerkende elementen behouden blijven.

Verder is er in het buitengebied geen ruimte voor losse, op zichzelf staande recreatiewoningen. Het ombouwen van een bestaande bedrijfswoning naar een gewone woning is niet mogelijk als het gaat om veehouderijbedrijven en bedrijventerreinen. De gemeente werkt niet mee aan het ombouwen van (voormalige) bedrijfswoningen tot plattelandswoningen. Mantelzorg kan onder voorwaarden wel tot stand komen in het buitengebied, volgens landelijke wetgeving. Er bestaan ook mogelijkheden om mantelzorgvoorzieningen te realiseren aaneen gebouwd aan bestaande (bedrijfs)woningen.

3.2 Leefomgeving

Ontwikkelingen

Zoals beschreven in hoofdstuk 2.3 zal de bevolking als onderdeel van de regio Zuidoost Brabant groeien. De fysieke groei van de regio levert ook druk op de gemeente Bladel. Het aantal inwoners zal flink toenemen. En door de vergrijzing komen er meer en oudere ouderen bij. Dit zal resulteren in een toename van één of tweepersoonshuishoudens. Het zorgt er daarnaast voor dat de zorginfrastructuur die we (in Nederland) kennen ingrijpend zal gaan veranderen. Het aantal inwoners dat zorg nodig heeft zal immers gaan groeien, terwijl er relatief minder mensen zijn die de zorg kunnen verlenen. Er zal een groter beroep worden gedaan op informele en mantelzorg. Dit vraagt iets van de infrastructuur en de aanwezigheid van voorzieningen.

Ambities

We willen de kwaliteit van leven binnen de gemeente Bladel behouden en verbeteren. De gemeente investeert in de leefbaarheid en vitaliteit van de dorpen.

ONZE AMBITIES:

- We ondersteunen de huidige algemene voorzieningen en creëren ruimte voor nieuwe algemene voorzieningen en initiatieven.
- We bevorderen de sociale samenhang, het mantelzorg, het vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeenten.
- Het voorzieningenniveau (o.a. op het gebied van zorg, onderwijs, detailhandel, sport en vrijetijdsmogelijkheden) in de kernen beweegt mee met de demografische ontwikkelingen.
- We creëren een leefomgeving die uitnodigt tot sporten, bewegen en ontmoeten.
- Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zorgen we voor een veilige leefomgeving.
- We nemen gezondheidsaspecten te allen tijde mee in de afweging van (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen.
- De openbare ruimte is dusdanig ingericht dat deze toegankelijk is voor alle inwoners.
- We behouden een representatief deel van het Bladelse erfgoed voor de toekomst door het actief stimuleren en ondersteunen van instandhouding en beheer.
- We geven prioriteit aan het bestrijden van negatieve (gezondheids)effecten vanuit o.a. de intensieve veehouderij, gezonde gebiedsontwikkeling, fysieke veiligheid en crisisbeheersing.
- We streven ernaar een klimaatadaptieve leefomgeving te realiseren.

Goede basisvoorzieningen

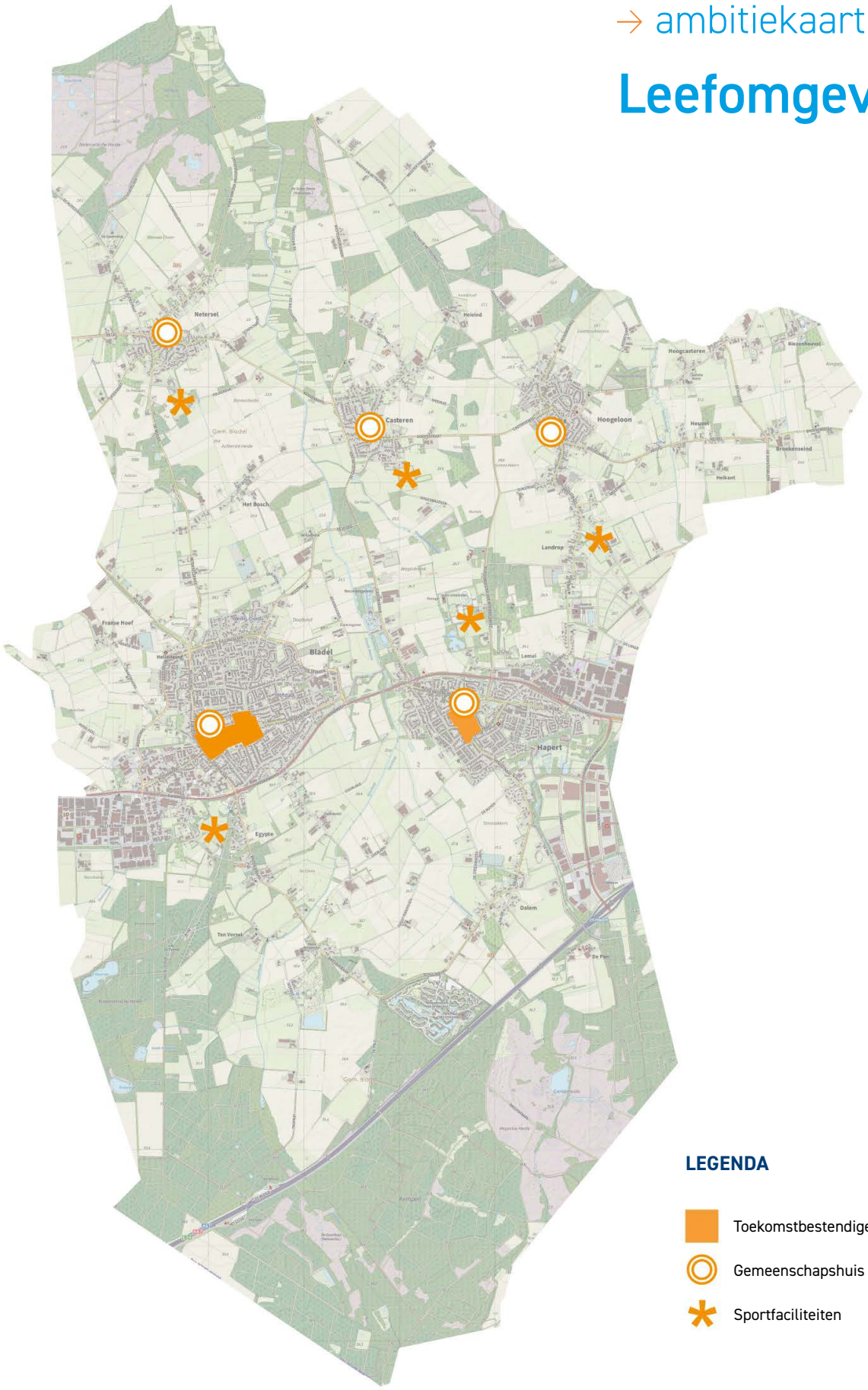
Alle kernen van de gemeente Bladel beschikken over een locatie voor primair onderwijs, een gemeenschapshuis en voorzieningen voor de meest gebruikelijke sporten. Qua medische voorzieningen kunnen de inwoners van de gemeente in eerste instantie terecht bij huisartsenpraktijken in Hapert, Bladel en Hoogeloon.
Het compensatiebeginsel stelt dat gemeenten voorzieningen dienen te treffen die mensen met een beperking in staat stellen te participeren in de samenleving. De gemeente Bladel kiest ervoor om algemene voorzieningen en de openbare ruimte toegankelijker te maken. Een 'handicap' wordt daarin niet gezien als een eigenschap van een persoon, maar als een gebrek in de fysieke en maatschappelijke omgeving.

Onderwijs

In de gemeente Bladel is een breed scala aan mogelijkheden voor het volgen van onderwijs aanwezig, waaronder primair onderwijs, een school voor speciaal basisonderwijs en voortgezet onderwijs van waaruit ook de regio wordt bediend.
De gemeente Bladel is gezamenlijk met het onderwijs- en maatschappelijk veld verantwoordelijk voor het creëren van voldoende ontwikkelings- en onderwijsmogelijkheden voor alle jongeren, waarbij zoveel als mogelijk rekening

→ ambitiekaart

Leefomgeving

Afbeelding 6 Ambitiekaart woningbouw

wordt gehouden met maatschappelijke en onderwijskundige ontwikkelingen. We streven passend onderwijs na, liefst dichtbij huis voor inwoners, waarbij de ondersteuning-behoefte van de leerling leidend is. We willen zorgen voor onderwijshuisvesting in gezonde, veilige en stimulerende gebouwen.
We stimuleren de brede school ontwikkeling vanuit het natuurlijk groeimodel, waarbij de gemeente het multifunctionele gebruik van schoolgebouwen zal bevorderen. We streven naar een voldoende en dekkend aanbod van voorschoolse educatie (het peuterprogramma) binnen de gemeente Bladel.

Sport

In elke kern van Bladel is een binnensportaccommodatie aanwezig en elke kern beschikt over een gemeentelijk sportpark om zo fijn te kunnen blijven leven en wonen. De accommodaties zijn kwalitatief goed en passend.
De gemeente zorgt dat er goede voorzieningen zijn. Dat betekent niet per definitie dat de gemeente een eigen accommodatie realiseert. Bij de overige (niet als basissport aangeduide) sporten kan de gemeente ondersteunen.
De gemeente Bladel investeert proactief in extra (met name binnen-) sportvoorzieningen om te zorgen dat inwoners hier meer gebruik van gaan en kunnen maken. We doen dit onder andere door gecombineerd gebruik van beschikbare accommodaties. Daarnaast zet de gemeente Bladel proactief in op de mogelijkheden van privatisering.

Bewegen

Buitenspelen is voor kinderen van groot belang in hun ontwikkeling. Het aanleren van motorische vaardigheden, ontplooien van creativiteit (fantasie), sociale interactie, samen spelen en delen, en niet in de laatste plaats bewegen, laat zien dat speelruimte belangrijk is om kinderen op een gezonde manier te laten opgroeien. Voor de oudere jeugd moet het speel- of sportaanbod leiden tot ontmoeting, competitief bezig zijn, samen sporten en zinvolle tijdsbesteding.
Bovenstaande onderstreept het belang van kwalitatief en gevarieerd speelaanbod en geldt als inleiding voor onze missie: Ieder kind met of zonder beperking moet de mogelijkheid hebben om buiten te spelen. Het doel is om divers, uitdagend en toegankelijkheid speelaanbod voor alle kinderen en jongeren te creëren. Kort maar krachtig: 'Voor elk wat wils'. Van voldoende formele speelruimte (uitgesplitst per kern of wijk) is sprake als minimaal 75% van de kinderen of jongeren van één en dezelfde doelgroep uit dezelfde wijk of kern binnen haar of zijn bereik een speelvoorziening tot de beschikking heeft. Deze speelvoorziening moet te bereiken zijn zonder dat een kind een weg of sloot moet oversteken.

Zorg (voor elkaar faciliteren)

De gemeente wil de leefbaarheid in de kleine kernen stimuleren en faciliteren. Het versterken van de sociale cohesie is hierbij een belangrijke pijler. Onder andere door de sociale cohesie te versterken en voorzieningen toegankelijker te maken spelen we in op de grotere vraag naar zorg voor ouderen. Een MFA in elke kern zien we als instrument om de sociale cohesie te faciliteren en te simuleren.

Cultuurhistorie

Het erfgoed in de gemeente Bladel kreeg vorm dankzij haar inwoners en het omliggende landschap. Dit erfgoed vormt de basis van onze identiteit en is bepalend voor het karakter van onze kernen. Het doel is dan ook om een zoveel mogelijk Bladels erfgoed te behouden voor de toekomst door instandhouding en beheer actief te stimuleren en waar nodig te ondersteunen. We beschermen het cultuurlandschap in onze gemeente door het op de juiste wijze in te richten, te beheren en zo nodig te restaureren.
Verleden krijgt toekomst door educatie. We willen meer mensen kennis laten maken met het erfgoed door de aanwezige cultuurhistorische waarden als inspiratiebron te gebruiken en op een verantwoorde wijze in nieuwe ontwikkelingen in te passen.

Fysiek en sociaal veilige leefomgeving

Bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties hebben een eigen verantwoordelijkheid in het veiliger maken van hun buurt, maar moeten ook kunnen rekenen op een krachtige overheid die hierin de regie pakt. Inwoners, bedrijven en organisaties zijn actief en helpen mee aan een veilige, leefbare en gezonde leefomgeving. Wij willen, in samenwerking met de inwoners en professionele partijen, de risico's op overlast en criminaliteit in de

woonomgeving voorkomen of beperken (preventie) en aanwezige overlast en criminaliteit bestrijden (repressie). We hebben het dan met name over bescherming tegen elkaar en ongewenst gedrag. Daarnaast speelt ook 'fysieke' veiligheid een rol. Denk hierbij aan het verbeteren van de verkeersveiligheid in onze wijken, dorpen en op de provinciale wegen. Bij de planning en inrichting van de openbare ruimte kijken we ook naar hoe veilig een aanpassing is. Het (beoogde) gebruik van een locatie moet aansluiten bij de inrichting van de fysieke omgeving en vice versa.

Hulpdiensten

Een samenleving heeft altijd te maken met risico's. Communicatie over risico's zelf en de voorbereiding erop, draagt bij aan de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van onze inwoners. Ons streven is dat iedereen die in onze gemeente woont of werkt op de hoogte is van aanwezige risico's, hoe ze zich op deze risico's kunnen voorbereiden en wat ze kunnen doen in het geval van een crisissituatie. Buiten de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van bewoners vinden wij het belangrijk dat hulpdiensten snel hun werk kunnen doen.

Gezonde leefomgeving

De omgeving kan zowel een positieve als een negatieve invloed hebben op de gezondheid van onze inwoners. Bij positieve invloeden kunt u denken aan een omgeving die uitnodigt om te bewegen. Ook veel en veilige fiets- en voetpaden dragen bij aan een positieve invloed. Bij een negatieve invloed kan men denken aan uitlaatgassen van verkeer, de emissie van fijnstof, ammoniakuitstoot of endotoxinen door veehouderijen, hittestress, maar ook geluidsoverlast. Belangrijk is om negatieve invloeden onder controle te hebben dan wel tegen te gaan (gezondheidsbescherming) en positieve invloeden te stimuleren (gezondheidsbevordering).

Groen

Bomen, struiken en planten dragen bij aan een gezonde leefomgeving. Het kan stress verminderen. Het kan ervoor zorgen dan men meer gaat sporten, wandelen en fietsen. En het kan sociaal contact vergemakkelijken. Bovendien zorgt groen voor verkoeling bij extreem hoge temperaturen. Bomen, struiken en planten zorgen voor karakter in een omgeving en dragen bij aan een veilig gevoel in een omgeving. Voor (openbaar) groen hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Bomen, struiken en planten in Bladel vinden we noodzakelijk in openbare ruimte omdat deze een belangrijke basis vormen voor fijn wonen en leven.
- We streven naar een juiste balans tussen landschappelijk en stedelijke ontwikkelingen.
- We willen groen zoveel mogelijk combineren met andere gebruiksmogelijkheden. Denk hierbij aan de opvang van water (in hoofdstuk 3.5 wordt hier meer over beschreven).
- We willen de bestaande laan- en wegbeplanting behouden en waar mogelijk versterken, omdat deze vanouds samenhangt met het landschap en de structuur van de verbindingswegen tussen de kernen. We hebben het over laan- en wegbeplanting vanuit het buitengebied richting de kernen in.

Medische-milieukundige zorg

Doel van medische-milieukundige zorg is het beperken van risico's van milieufactoren en het stimuleren van positieve omgevingsfactoren. Het bevorderen van deze zorg wordt opgedeeld in verschillende deeltaken: het signaleren van ongewenste situaties, het adviseren over risico's (in het bijzonder bij rampen of dreiging van rampen), het beantwoorden van vragen, het geven van voorlichting en het doen van onderzoek. De prioriteit ligt de komende tijd op gezonde gebiedsontwikkeling, fysieke veiligheid en crisisbeheersing en intensieve veehouderij. We willen zoveel mogelijk gezondheidsrisico's beperken als het gaat om de omgeving waarin we wonen en leven. Iedere ruimtelijke ontwikkeling in het buitengebied moet zorgen voor een beter woon- en leefklimaat. Denk daarbij aan een betere luchtkwaliteit (fijnstof, ammoniak, roet en stikstofdioxide), waterkwaliteit en aan geluid- en geurbelasting die voldoen aan de advieswaarden van de Gezondheidsraad, RIVM en GGD.

3.3 Economie

Ontwikkelingen

In de Kempen zijn ruim 440 maakbedrijven gevestigd. We zijn met ruim 17% van het totaal aantal maakbedrijven binnen de Brainportregio, dus een belangrijke economische toplocatie. De maakindustrie gaat een nieuw tijdperk in en verandert radicaal door de introductie van nieuwe technologieën en verdere digitalisering. Ondernemers, overheid en onderwijs werken samen in projecten om de slimme maakregio van de Kempen, nog slimmer te maken. We werken samen om talent voor de regio te vinden, te boeien en te ontwikkelen. We stimuleren de ontwikkeling van meer verscheidenheid binnen de slimme maakindustrie, werken samen aan de bereikbaarheid van de regio en aan het creëren een 'inclusieve' arbeidsmarkt.

Daarnaast is de vrijetijdssector met meer dan 2,2 miljoen overnachtingen een belangrijke economische motor in de Kempen. Met de aanwezige dagrecreatie vormt De Kempen een prachtige uitvalsbasis en een belangrijke factor in de totale vestigingsklimaat van de Brainportregio.

De lokale verzorgingsstructuur staat onder druk. Met name in de detailhandel zien we de leegstand toenemen en het aantal nieuwe detaillisten afnemen. Ook voor onze gemeente zijn deze ontwikkelingen een punt van aandacht.

Tot slot is in het buitengebied een verandering gaande. Met name bij de veehouderij zien we het aantal vrijkomende agrarische bedrijfslocaties (VAB's) groeien. Het buitengebied biedt ruimte voor ontwikkeling van nieuwe (innovatieve) concepten. Deze transitie draagt bij aan de identiteit van onze gemeente en de positionering van de Kempen op economisch vlak.

Ambities

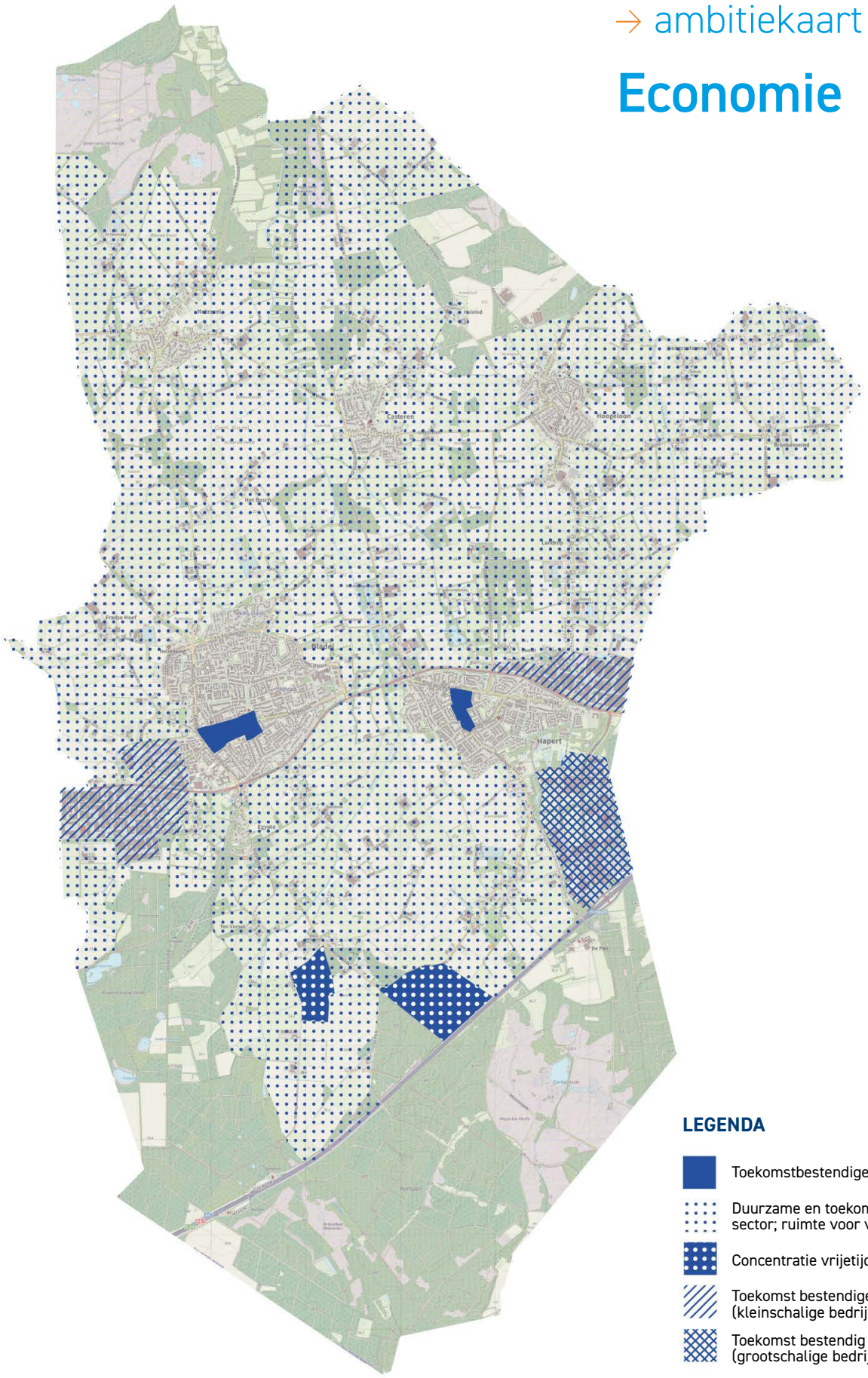
Onze ambities om een economische toplocatie te zijn en blijven richten zich op een uitstekend internationaal vestigingsklimaat, aanwezigheid van voorzieningen (detailhandel in relatie tot economie), een vitale agrarische sector en de vrijetijdseconomie.

ONZE AMBITIES:

- We willen verder groeien naar een topregio met een uitstekend internationaal vestigingsklimaat met een maakindustrie gebaseerd op een slimme productie.
- We stimuleren duurzame en toekomstbestendige grondgebonden landbouw en geven ruimte voor initiatieven die bijdragen aan kwalitatief hoogwaardige producten en voordelen opleveren voor milieu, natuur, landschap, gezondheid en/of klimaat.
- We bieden ruimte voor ontwikkeling van nieuwe (innovatieve) concepten in de veehouderijsector en helpen om meer arbeidsplaatsen te creëren.
- We zetten in op toekomstbestendige centra met een compacte structuur en concentratie van (winkel) functies in dit compacte gebied.
- We zetten in op het verder uitbouwen van sectoren waar veel werk is en inkomen oplevert zoals o.a. de maakindustrie en vrijetijdsindustrie waarbij profilering en innovatie essentieel is.
- We zetten in op bereikbaarheid voor bedrijven.
- We versterken onze positie als economische toplocatie door in regionale samenwerking de bereikbaarheid van de maakindustrie, landbouw- en vrijetijdseconomie te verbeteren.

→ ambitiekaart

Economie

LEGENDA

- Toekomstbestendige winkelgebieden
- Duurzame en toekomstbestendige agrarische sector; ruimte voor vrijetijdseconomie
- Concentratie vrijetijdseconomie
- Toekomst bestendige bedrijventerreinen (kleinschalige bedrijven <5.000 m2)
- Toekomst bestendig bedrijventerrein (grootschalige bedrijven >5.000 m2)

Afbeelding 7 Ambitiekaart economie

Topregio met uitstekend internationaal vestigingsklimaat

Om als economische toplocatie binnen Brainport verder door te groeien zorgen we dat ondernemers zich hier graag willen vestigen. De gestelde ambities vertalen we met onze partners naar regionale visies en uitvoeringsplannen. Als kader hanteren we de volgende uitgangspunten:

Vitale en toekomstbestendige Kempische Bedrijventerreinenmarkt

Bedrijventerreinen zijn belangrijk voor gezonde economische ontwikkeling en realiseren economische ambities in de Brabantse Kempen. We streven naar een gezonde Brabantse bedrijventerreinenmarkt met meer kwaliteit en minder overschotten, concurrentie, financiële risico's in de Brabantse Kempen. We willen ook kwalitatief het juiste aanbod realiseren. Denk aan bereikbare, veilige, duurzame, en gemengde vestigingsmilieus met als uitgangspunt een optimaal vestigingsklimaat voor de daar gevestigde ondernemers.

Vestigingsplaats en bereikbaarheid

De Brabantse Kempen wordt beschouwd als een van de belangrijkste kennis- en innovatieregio's van Europa. De locaties waar bedrijven zijn gevestigd, moeten goed bereikbaar zijn en blijven. In hoofdstuk 3.4 zijn de ambities en uitgangspunten nader uitgewerkt.

Vestigingsklimaat en wonen

Het is duidelijk dat de aanwezigheid en inzet van expats en arbeidsmigranten essentieel zijn voor de doorontwikkeling van onze economie. Het is daarom belangrijk dat er voldoende en passende woningen beschikbaar zijn voor hen. In hoofdstuk 3.1 zijn de ambities en uitgangspunten nader uitgewerkt.

Vitale agrarische sector

De gemeente wil een duurzame en toekomstbestendige agrarische sector stimuleren en ruimte geven voor initiatieven die bijdragen aan kwalitatief hoogwaardige producten. Het levert voordelen op voor natuur, landschap, gezondheid en/of klimaat. We vertalen ambities met onze partners voor de regio en hanteren het en als kader bij:

Ontwikkeling van een veehouderij

Uitbreiding en/of wijziging van een veehouderijbedrijf wordt onder voorwaarden mogelijk gemaakt. We streven naar ondernemingen in het buitengebied, waarbij kringlopen zoveel als mogelijk op bedrijfsniveau gesloten worden en hernieuwbare energie wordt opgewekt.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

We vinden het belangrijk dat de veehouderij maatschappelijk verantwoord onderneemt en ambitieuze doelen nastreeft op het gebied van dierenwelzijn, duurzame energieopwekking, klimaatadaptatie, leefbaarheid en de landschapskwaliteit met zo min mogelijk risico's voor de volksgezondheid.

Goede ruimtelijke ordening; landschappelijke inpassing

We streven naar een goede ruimtelijke ordening waarbij sprake is van een juiste balans tussen groene en rode ontwikkelingen. Kwaliteitsverbetering is een randvoorwaarde bij een nieuwe ontwikkeling in het buitengebied. Hieronder verstaan we ontstening van het buitengebied waar mogelijk. Nieuwe ontwikkelingen moeten een goede landschappelijke inpassing krijgen.

Detailhandel

Voldoende en gevarieerd winkelaanbod is belangrijk om fijn te kunnen wonen en werken in de Kempen. We werken ambities samen met onze partners uit voor de regio en hanteren hierbij de volgende uitgangspunten:

Kwalitatieve vernieuwing

Een toekomstbestendig voorzieningenniveau kan alleen worden gerealiseerd door een kwalitatieve vernieuwing van het winkelaanbod en door een keuze te maken voor ontwikkelingen op plekken met toekomstperspectief. Detailhandel proberen we zo veel als mogelijk te concentreren in de winkelgebieden in de kern Bladel en Hapert.

Vrijetijdseconomie

De gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden worden, op het gebied van recreatie en toerisme, als één toeristische bestemming gezien: De Brabantse Kempen. Groene ruimte, rust, Kempische gastvrijheid, ligging aan de grens en in de innovatieve Brainportregio zijn de kernwaarden die tezamen de identiteit van de toeristisch-recreatieve regio vormen waar de Brabantse Kempen zich mee profileert. Door het bieden van onderscheidende producten kunnen meer bezoekers naar de regio getrokken worden.

De markt bepaalt het aanbod

We sturen zo min mogelijk op de vrijetijdssector en laten de markt het aanbod bepalen. Zo ontstaat er meer ruimte voor (kwalitatief en onderscheidend) goede toeristische initiatieven. We stellen dan ook geen limieten aan bepaalde vormen van dag- en/of verblijfsrecreatie.

Ruimtelijke inpassing

Voor stoppende agrarische bedrijven is omschakeling naar recreatie en toerisme één van de alternatieven. Om de ondernemer hierin tegemoet te komen, is maatwerk noodzakelijk. Deze nieuwe recreatieve initiatieven dienen in de omgeving en het landschap te worden ingepast.

Extensieve vormen van recreatie

In het buitengebied vinden voornamelijk extensieve vormen van recreatie plaats: wandelen, fietsen en paardrijden. Via het knooppuntennetwerk worden bezoekers door het gebied en langs voorzieningen geleid. Het is van belang om de netwerken in stand houden, mogelijkheden uit te breiden en beleving toe te voegen. De netwerken leggen de verbinding tussen het binnen- en buitengebied en dragen bij aan recreatief medegebruik

3.4 Mobiliteit

Ontwikkelingen

De Brainportregio groeit al tien jaar bovengemiddeld snel. Het zorgt er ook voor dat meer mensen van A naar B gaan in onze regio. Voor de meeste verplaatsingen van en naar de Kempengemeenten wordt de auto gebruikt. Deze hoeveelheden zorgen voor opstoppingen en files op de randweg A2/N2 en A67. Hierdoor rijdt verkeer door de Kempendorpen. Dat heeft effect op het wonen en leven in de dorpen. De MRE-regio wil de randweg A2/N2 ontlasten om de steden bereikbaar te houden. De Kempengemeenten willen meer mogelijkheden voor openbaar vervoer, de fiets en de inzet van slimme mobiliteitsoplossingen. Dat komt ook de leefbaarheid, veiligheid en vitaliteit van kernen en dorpen ten goede. Daarbij hebben we hoge ambities rondom gezondheid en duurzaamheid in de woon- en leefomgeving. Dit staat op gespannen voet met de bereikbaarheid voor auto- en vrachtverkeer. Vanuit mobiliteit willen we bovendien een bijdrage leveren aan de ambities in het klimaatakkoord. Dat betekent dat we ons inzetten om het energie- en brandstofverbruik voor reizen te verminderen en dat we gebruik maken van (lokale) hernieuwbare energie.

Ambities

We willen dat de regio bereikbaar blijft voor elke inwoner, ondernemer en toerist. De steden en dorpen moeten bereikbaar zijn met de auto, openbaar vervoer, fiets en voor de voetganger.

ONZE AMBITIES:

- We streven naar een goede en betrouwbare bereikbaarheid die zich niet enkel beperkt tot de auto, maar een die zich ook richt op de bereikbaarheid van openbaar vervoer, per fiets en met aandacht voor de voetganger.
- We streven een afname van het aantal (letsel) ongevallen na en gaan voor nul verkeersdoden.
- We stimuleren het gebruik van alternatieve en duurzame vormen van vervoer zoals elektrische (deel) auto en -fiets.
- We willen een fysieke leefomgeving bieden, waarbij we de negatieve effecten van verkeer en vervoer beperken voor zoveel mogelijk doelgroepen.
- We verbeteren het woon- en leefklimaat in onze gemeente en de Kempen door de bereikbaarheid van zorg-, onderwijs- en winkelvoorzieningen te verbeteren en de overlast van verkeer in woongebieden te beperken.
- We stimuleren samenwerking met alle betrokkenen binnen de gemeente met wederzijdse verantwoordelijkheden en daarbij stemmen we maatregelen op het betreffende gebied af.
- De openbare ruimte is volgend op ruimtelijke ontwikkelingen.

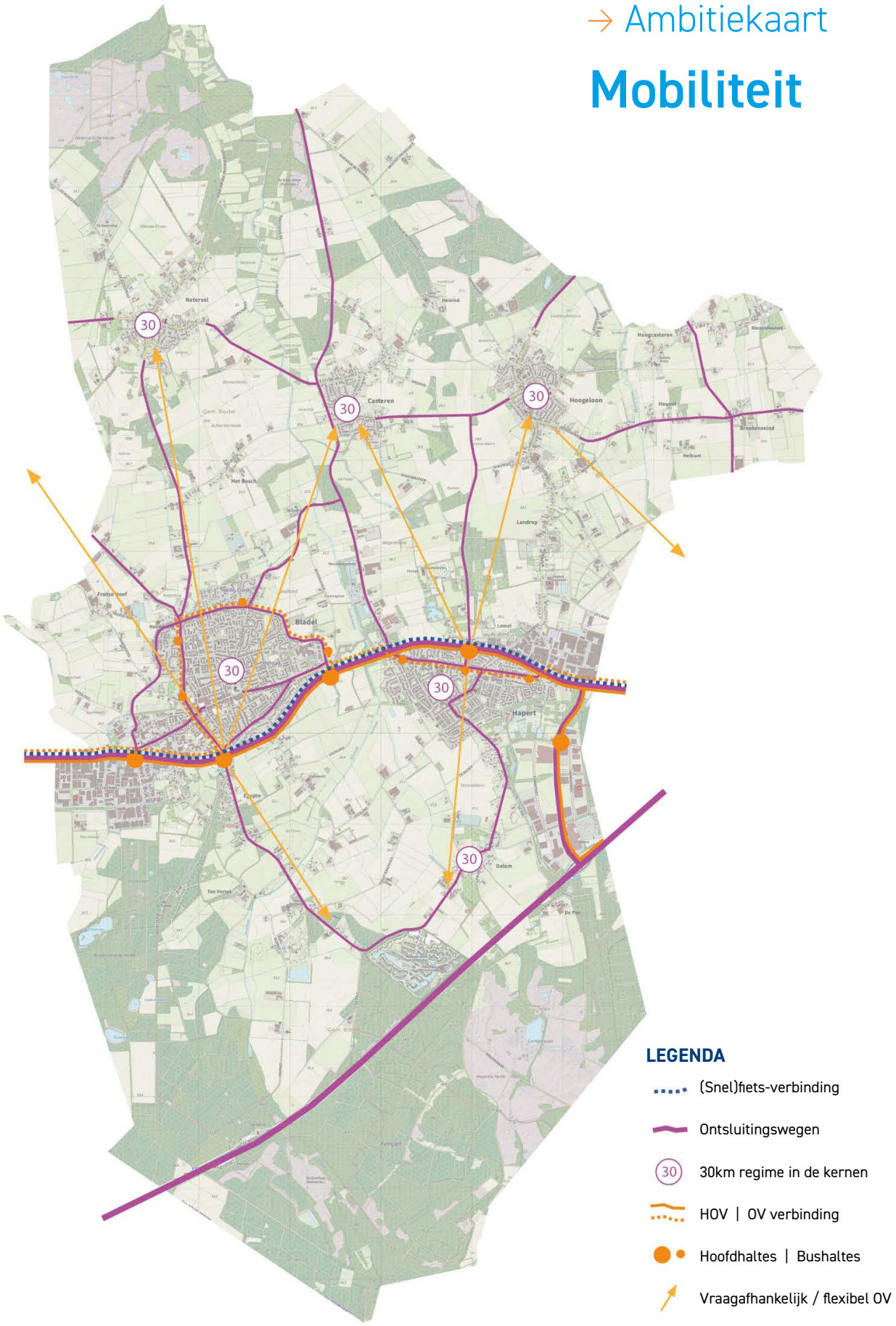
Samenwerking in de Kempen

Mobiliteit stopt niet bij de gemeentegrens. Regionale samenwerking met de Kempengemeenten, maar ook binnen de Metropoolregio Eindhoven is belangrijk. De regionale samenwerking heeft geleid tot de gezamenlijke Bereikbaarheidsagenda 'Brainport Duurzaam Slim Verbonden'. De ambities die hieruit voortvloeien zijn nagenoeg gelijk aan de ambities binnen onze gemeente:

- Bij ruimtelijke ontwikkelingen is het uitgangspunt om de bestaande wegen zoveel mogelijk te gebruiken en alleen indien strikt noodzakelijk nieuwe wegen toe te voegen. Het is wel wenselijk dat de doorstroming op het hoofdwegennet (A67, N284 en N269) verbetert.
- We investeren in snelle fietsverbindingen naar het stedelijk gebied.
- We ontwikkelen (al dan niet samen met de markt) snelle en comfortabele mobiliteitsdiensten in de Kempen en tussen de Kempen en het stedelijk gebied.
- We zetten in op het behouden van het bestaande openbaar vervoernetwerk en gaan ons hard maken om de aansluiting van de buslijnen naar Tilburg en Eindhoven te verbeteren. Daar waar mogelijk kijken we of er meer openbaar vervoer aangeboden moet worden. Daarbij is goede bereikbaarheid van het Kempisch Bedrijvenpark een wens die de gemeente bij de regio inbrengt.

→ Ambitiekaart

Mobiliteit

Afbeelding 8 Ambitiekaart mobiliteit

Verkeersveilig en betrouwbaar bereikbaar

Het aantal doden en ernstig verkeersgewonden moet (ook) landelijk gezien omlaag. We willen dit bereiken via de inrichtingskenmerken van Duurzaam Veilig. Door de verkeersgebieden goed in te richten worden de verblijfsgebieden ontlast van ongewenst verkeer.

Parkeren gemotoriseerd verkeer

Parkeren hoort ook bij goede bereikbaarheid. In beginsel maken we hiervoor gebruik van de meest actuele CROW-parkeernormen. Voor parkeren kijken we echter kritisch naar parkeermogelijkheden die er nu zijn en welke nodig zijn voor de toekomst. We willen de openbare ruimte minder verharden. De volledige parkeerbehoefte faciliteren door het aanleggen van parkeerplaatsen volgens een norm is niet altijd gewenst en mag zeker niet ten koste gaan van groen. We gaan flexibel om met parkeernormen door de mogelijkheid te bieden om af te wijken van de gestelde parkeernormen, wanneer er binnen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen kansen zijn voor innovatieve oplossingen.

Fiets

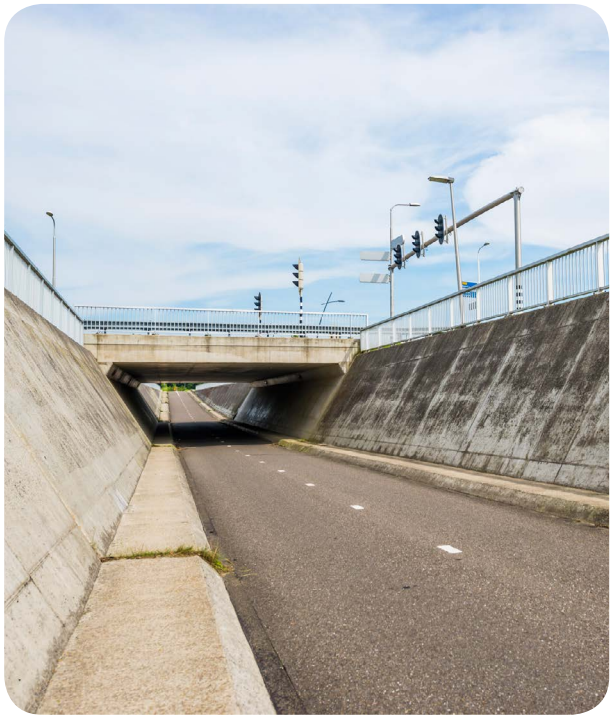
De fiets is een gezond en duurzaam alternatief voor de auto en levert een positieve bijdrage aan de leefbaarheid. Binnen de gemeente Bladel krijgt de fiets daarom een prominente plaats en positie in het straatbeeld. Bepaalde keuzes voor de fiets zullen ten koste gaan van de auto. De komende jaren zetten we in op een stimulans voor het fietsgebruik. We faciliteren het toenemende gebruik hiervoor op gepaste wijze door het bieden van een verkeersveilige inrichtring met aandacht voor voldoende breedte van fietsvoorzieningen, gladheidsbestrijding en sociale veiligheid met onder andere passende verlichting.

Voetgangers

De voetganger heeft prioriteit binnen de centrum- en woongebieden en bieden we een toegankelijke, veilige en voetgangersvriendelijke omgeving. Speciale aandacht hebben we voor veilige oversteken van doorgaande wegen op schoolroutes, de directe omgeving van de scholen en zorgvoorzieningen.

Recreatie

Recreatieve routes in Bladel maken onderdeel uit van een regionaal netwerk en zijn onmisbaar voor recreatie en toerisme in en rondom Bladel. De routes zijn gekoppeld aan landschappelijk waardevolle gebieden en zijn van hoge kwaliteit. De fiets- en voetpaden en paden voor MTB, ruiters en menners zijn multifunctioneel en goed begaanbaar.

Centra Bladel en Hapert

Voor een veerkrachtig, verbonden en ondernemend centrum van Bladel is verbetering van de multimodale bereikbaarheid van het centrum van Bladel belangrijk. Met een duidelijke parkeerstrategie voor het kernwinkelgebied en optimaal dubbelgebruik blijft er voldoende ruimte over voor veilige fiets- en voetpaden.

Leefbaarheid

In ons dagelijks leven gaan we van A naar B en terug. Deze verplaatsingen kunnen echter negatieve effecten hebben op de leefbaarheid. Denk hierbij aan ervaringen van drukte, uitstoot van schadelijke stoffen, trillingen en een gevoel van verkeersveiligheid. We willen een fijne omgeving creëren waarbij dit soort negatieve effecten van het verkeer op ons leven wordt beperkt. We zoeken daarvoor naar passende oplossingen samen met inwoners en ondernemers.

Om de leefbaarheid te bewaken is het bij iedere ontwikkeling in de fysieke leefomgeving, zowel groot als klein, in ieder geval noodzakelijk om de verkeerseffecten te beoordelen. Verkeersproblemen als gevolg van een ontwikkeling in de fysieke leefomgeving moeten in beeld zijn. Vertrekpunt is dan ook dat een ontwikkeling in de fysieke leefomgeving in ieder geval zelf voorziet in voldoende parkeerruimte en dat de verkeerseffecten beoordeeld worden.

Bijdragen aan energiereductie en klimaatdoelstellingen

In 2040 willen we 60% minder energiegebruik ten opzichte van 2007 in verkeer en vervoer. We blijven daarom werken aan het plaatsen van oplaadpunten voor elektrische auto's. Aanvullend kijken we of we energieopwekking met infrastructuur kunnen combineren met het circulair bouwen van de Kempische wegen.

3.5 Natuur en klimaat

Ontwikkelingen

Door menselijk handelen nemen emissies toe van stoffen die schadelijk zijn op het functioneren van natuurlijke systemen. Dit zijn voornamelijk broeikasgassen - die klimaatverandering versnellen - en verzurende en vermestende stoffen als stikstof en ammoniak. Daarnaast hebben ruimtelijke ontwikkelingen veel leefgebied ingenomen en versnipperingen tussen natuurgebieden veroorzaakt. In agrarische gebieden is bovendien veel aan schuilmogelijkheden, voedsel en nestgelegenheid verdwenen.

Het resultaat is dat de ecologische systemen ontregeld raken. Het klimaat is aan het veranderen. Dit leidt tot meer weersextremen. Het wordt natter, droger en warmer. Dit heeft effect op onze leefomgeving.

Door het treffen van maatregelen om zoveel mogelijk negatieve effecten te voorkomen kunnen we een vertraging realiseren in de verandering van het klimaat (klimaatmitigatie). Via klimaatadaptatie kunnen we rekening houden met de veranderingen die we niet meer kunnen omkeren.

Ambities

Onze ambities voor natuur, milieu en klimaat richten zich zowel op mitigerende als adaptieve maatregelen.

ONZE AMBITIES:

- De emissie van CO2 is in 2030 met 49% afgenomen ten opzichte van 1990 en in 2050 met minstens 95%.
- Emissies van schadelijke stoffen voor mens en milieu via lucht, bodem en water nemen af.
- We streven naar verbetering van de kwaliteit van bestaande natuurgebieden en het tegengaan van verlies van biodiversiteit en genetische diversiteit.
- Bladel is in 2050 klimaatbestendig en water-robuust.

Klimaatmitigatie

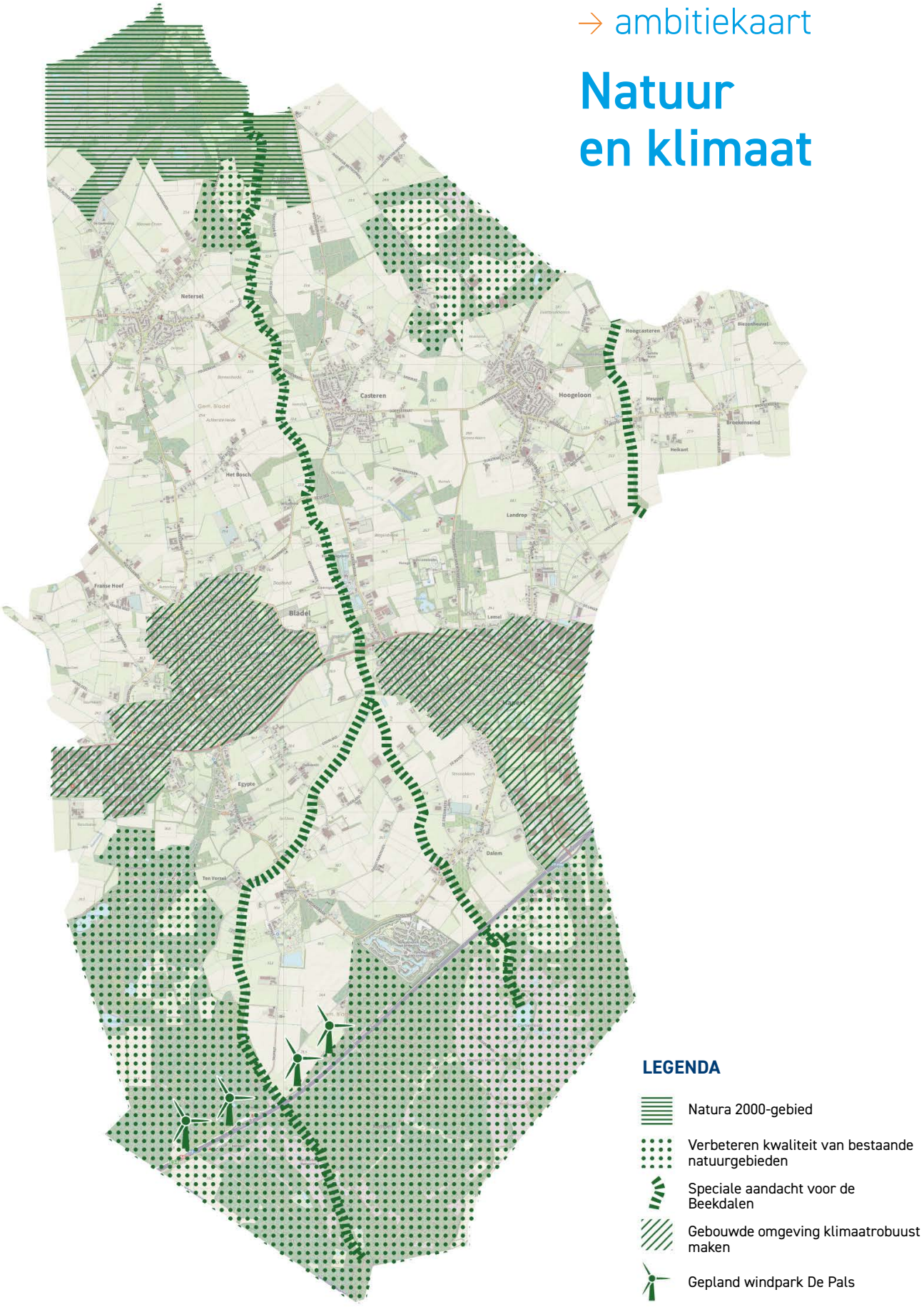
Om klimaatverandering tegen te gaan willen we onze CO2 uitstoot beperken. Om die emissie in 2030 met 49% te beperken, gaan we samen met diverse betrokkenen aan de slag. Gezamenlijk hebben we een uitvoeringsprogramma gemaakt met te nemen maatregelen voor de komende jaren. Als kader zijn hierbij de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- We dragen ons steentje bij aan de landelijke klimaatopgave vanuit de kansen en beperkingen die er zijn in onze eigen gemeente.
- Het behalen van de ambitie doen we samen met inwoners, maatschappelijk partners en bedrijfsleven.
- De stroomproductie wordt meer afhankelijk van grillig weer. Dat vraagt om een flexibel energiesysteem dat zorgt dat vraag en aanbod matchen. Opslag en andere slimme oplossingen zijn daarvoor essentieel.
- We hanteren de ‘Constructieve zonneladder’ van de Nederlandse Milieufederaties bij het maken van keuzes voor opwekking van energie. Dat betekent dat opwekking op daken voorgaat.
- Omdat we bij mobiliteit te maken hebben met een potentiële stijging van het aantal vervoersbewegingen in de komende jaren, is onze inzet erop gericht om inwoners zoveel mogelijk aan te moedigen hiervoor niet-fossiele alternatieven te gebruiken.
- Benutting van zonnevelden en windmolens mag niet ten koste gaan van initiatieven op dak en nieuwe initiatieven worden overwogen na 2025.

Deze uitgangspunten vormen de basis voor het aanbod van onze gemeente in de Regionale Energie-strategie.

→ ambitiekaart

Natuur en klimaat

Afbeelding 9 Ambitiekaart natuur en klimaat

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie is van groot belang voor de leefbaarheid in Bladel. Enerzijds is het een noodzaak. Het nemen van maatregelen verhoogt de veerkracht van de fysieke leefomgeving en daarmee de veiligheid van Bladel en haar (kwetsbare) inwoners bij weersextremen. Bijvoorbeeld door te zorgen dat hoofdwegen ook bij extreme neerslag nog begaanbaar zijn voor hulpdiensten en om de vitale voorzieningen te beschermen. Naast waarborgen van de publieke veiligheid, beperken we met klimaatadaptatie maatregelen potentiële schades. Zowel materieel (denk aan schade aan woningen en wegen door wateroverlast) als maatschappelijk (denk aan ouderen die niet naar buiten kunnen en gezondheidsrisico's door extreme hitte). Ook de natuur loopt risico bij hitte en langdurige droogte (bijvoorbeeld een slechte waterkwaliteit is schadelijk voor mens en dier).

Om in 2050 klimaat adaptief te zijn, werken we aan het aanpassen van onze omgeving aan klimaatverandering. Klimaatverandering is merkbaar in extremer weer, met hittestress, droogte en waterschade als gevolg. We hanteren een hoog ambitieniveau.

Aanpassing openbare ruimte

We passen onze openbare ruimte aan zodat deze meer water kan opvangen en maken ruimte voor meer bomen, struiken en planten om het hoofd te bieden aan het steeds warmere weer. We houden water zoveel mogelijk op hoger gelegen gronden vast om droogte tegen te gaan. Op deze wijze snijdt het mes aan twee kanten. Aan de ene kant zullen de hoger gelegen gronden minder snel verdrogen. Aan de andere kant wordt de piekafvoer richting de lager gelegen dorpskernen minder bij hevige regenval. Er is daarmee minder vaak sprake van wateroverlast. Het gemengd- of vuilwaterriool zal daarmee veel minder vaak overstorten op het oppervlaktewater. Dit sterkt ons in het behalen van de waterkwaliteitsdoelen onder de Kaderrichtlijn Water (KRW).

Meekoppelkansen waterberging

Waar mogelijk combineren we waterberging met recreatief medegebruik, landschapsontwikkeling en/of versterking van de woonomgeving. We zetten in op het efficiënt (her)gebruiken van (hemel)water voor bijvoorbeeld de beregening van gewassen of bedrijfsprocessen. Schoon grond- en drinkwater is een belangrijk goed en hier gaan we slim mee om.

Robuuste en veerkrachtige natuur

De gemeente wil graag de kwaliteit van het groen in het buitengebied verhogen. In het hele buitengebied is de ambitie om de kwaliteit van bomen, struiken en planten te verhogen.

We gaan voor een sterke en veerkrachtige natuur dus zetten we op verschillende fronten in. Ook stedelijke ontwikkelingen, recreatie en energieopwekking kunnen bijdragen aan natuurherstel als ze hierop worden ingericht. De gemeente staat open voor de toepassing van deze ontwikkeling als economische drager voor het landelijk gebied en stimuleert hierin innovaties en creatieve oplossingen.

Gebiedsgerichte aanpak

De transformatie van het landelijk gebied is een flinke opgave. De klimaat-, natuur-, water- en landbouwopgaven zijn nauw met elkaar verweven. Het is daarom cruciaal om samen de omslag te realiseren en met elkaar te zoeken naar slimme combinaties van oplossingen voor sterkere natuur, voldoende water met een betere kwaliteit, een goede bodem en een duurzame toekomst van de landbouw. Dit staat centraal in de zogenoemde gebiedsgerichte aanpak (GGA) Kempenland-West.

In het buitengebied hebben de betrokken partijen, waaronder de gemeente, het waterschap, natuurorganisaties, agrariërs, recreatieondernemers en bewoners, samen de klimaatbestendigheid van de verschillende functies in het gebied versterkt. Het buitengebied kan een te veel en een tekort aan water goed opvangen.

Het landelijk gebied staat aan de vooravond van grote veranderingen. De natuur en de waterkwaliteit staan onder druk en het klimaat verandert. We moeten de biodiversiteit herstellen en een balans bereiken tussen wat de natuur kan dragen en wat we als samenleving van haar vragen. De draagkracht van het water- en bodemsysteem wordt sturend bij het landgebruik in het landelijk gebied.

Alle benodigde veranderingen hebben een effect op de fysieke ruimte, de regionale- en lokale economie en de sociale cohesie van het landelijk gebied. Een transitie van het buitengebied zal, in de schaarse ruimte die er is, ook leiden tot spanningen tussen verschillende belanghebbenden en het maken van keuzes. Bepaalde gebieden ontzien van opgaven betekent intensiever gebruik van een gebied elders. Echter, een passende inrichting van het landelijk gebied biedt ook kansen voor (nieuwe) economische perspectieven, functiecombinaties, verduurzaming, versterken van gebiedsidentiteit en daarmee verhoging van de kwaliteit van de leefomgeving. Bij het opstellen van de gebiedsvisie is het systeemherstel ten behoeve van het verbeteren van de leefwereld leidend, waarbij een langjarig economisch perspectief voor de land- en tuinbouw het uitgangspunt is. Wat nodig is om dit perspectief te bieden, wordt uitgewerkt in de beoogde gebiedsvisie. Zonder een succesvolle transitie van de landbouw in het landelijk gebied is het behalen van de natuur-, water- en klimaatdoelstellingen niet mogelijk.

Uitgangspunten per deelgebied

4.

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk zijn de uitgangspunten per deelgebied geformuleerd. Met een gebiedsgerichte opbouw wordt een integrale benadering van de fysieke leefomgeving meer gestimuleerd. Er zijn ook uitgangspunten die gemeentebreed gelden. Deze punten zijn hier opgesomd onder de titel algemeen. Veel van de uitgangspunten zijn op regionaal niveau bepaald.

Lokaal

- We zien in de gemeente Bladel voldoende ruimte voor groei met instroom van buitenaf.
- We stimuleren en faciliteren omvorming/transformatie van bestaande gebouwen en de woningvoorraad om te komen tot courante woonvormen waaraan behoefte is, namelijk huurwoningen en woonruimte voor één en twee persoonshuishoudens.
- We stellen de eis dat een woningbouwplan minimaal dient te voorzien in 20% groen. Bij grotere ontwikkelingen kunnen aanvullende eisen worden gesteld.
- We zorgen ervoor dat inwoners met een zorgvraag zo lang als redelijkerwijs mogelijk is in de eigen woonomgeving kunnen blijven wonen.
- We behouden een representatief deel van het Bladelse erfgoed voor de toekomst door het actief stimuleren en ondersteunen van instandhouding en beheer.
- We verduurzamen alle gemeentelijke gebouwen en voorzieningen.
- We sluiten ons aan bij de ambitie van het Nationaal Klimaatakkoord om in 2030 49% minder CO2 uit te stoten ten opzichte van 1990.
- Bladel is in 2050 Klimaatbestendig en water-robuust.

Regionaal

- In 2040 heeft De Kempen een woningvoorraad die goed aansluit bij de vraag (meer en diverser) en zijn de woningen duurzaam, in een dorpse groene leefomgeving.
- We hebben aandacht voor het vergroten van het aantal betaalbare koop- en huurwoningen. Minimaal 40% van de totale woningbouwopgave wordt in het sociale segment gerealiseerd. Bij grote nieuwbouwprojecten (> 10 woningen) minimaal 20% sociale huur.
- We zetten de komende jaren sterker in op het vergroten van het aantal levensloopbestendige woningen, zowel in de nieuwbouw als bestaande voorraad.
- We willen de woonmogelijkheden voor buitenlandse werknemers vergroten. Uitgangspunt is dat we daarbij komen tot een evenwichtige spreiding van de doelgroep over de regio, passend bij de draagkracht van wijk en dorp.
- We verbeteren het woon- en leefklimaat in de Kempen door bereikbaarheid van zorg-, onderwijs- en winkelvoorzieningen voor Kempenaren te verbeteren en overlast van verkeer in woongebieden te beperken. Daarbij hebben we hoge ambities rondom gezondheid en duurzaamheid in de woon- en leefomgeving.
- We versterken landschap, natuur en de verbinding tussen stad en platteland en creëren ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie. Zowel stedelijk als landelijk gebied zetten zich evenredig in voor de gemeenschappelijke opgave.
- We werken als Kempengemeenten naar een circulaire economie waarin we producten en grondstoffen zo lang mogelijk in de keten houden, op een duurzame manier materiaalketens sluiten en waarde creëren uit afvalstromen.
- In 2040 is De Kempen nog sterker verweven met het ecosysteem van Brainport door vraaggericht ruimte te bieden aan de kwalitatieve ontwikkeling van werklocaties voor bedrijven die van toegevoegde waarde zijn voor het ecosysteem van Brainport.
- In 2040 is De Kempen beter bereikbaar en is de mobiliteit duurzamer door slimme en innovatieve oplossingen.
- We verbeteren de verkeersveiligheid in onze wijken, dorpen.
- We zetten ons in voor het blijvend functioneren van het hoofdwegennet dat van cruciaal belang is voor de economische positie van de Kempen. Cruciaal hierbij is de doorstroming van de A67, N284 en N397 en het goed functioneren van de aansluiting van de N69. We verbeteren de bereikbaarheid door het optimaliseren van belangrijke toegangswegen tot de Kempen.
- De Brabantse Kempen is in 2026 een toeristisch en recreatief onderscheidende regio met grote naamsbekendheid in Nederland, België en Duitsland. Door steeds vernieuwende producten voor haar belangrijkste doelgroepen aan te bieden, weet de regio steeds meer bezoekers aan zich te binden.

Centrumgebieden

→ vitale winkelcentra

4.2 Centrumgebieden

De centra van Hapert en Bladel vormen de centrumgebieden van onze gemeente. Ze vervullen een belangrijke rol voor de dagelijkse boodschappen en voor detailhandel. We streven ernaar aantrekkelijke en sfeervolle centra te hebben en te houden. We bieden daarvoor ruimte voor ondernemerschap en commerciële en maatschappelijke activiteiten. Door het vergroenen van de centra en het ontmoedigen van autoverkeer maken we de koopcentra nog veiliger, aangenamer en aantrekkelijker voor inwoners en bezoekers.
In zowel Hapert als Bladel vervullen de multifunctionele accommodaties (MFA) een belangrijke aantrekkingsfunctie. De nieuwe MFA in Hapert -Hart van Hapert- is in 2022 opgeleverd. In Bladel wordt de nieuwe MFA, die een plaats krijgt in het oude Rabobank-gebouw aan de markt naar verwachting in 2025 geopend.

Uitgangspunten in dit gebied

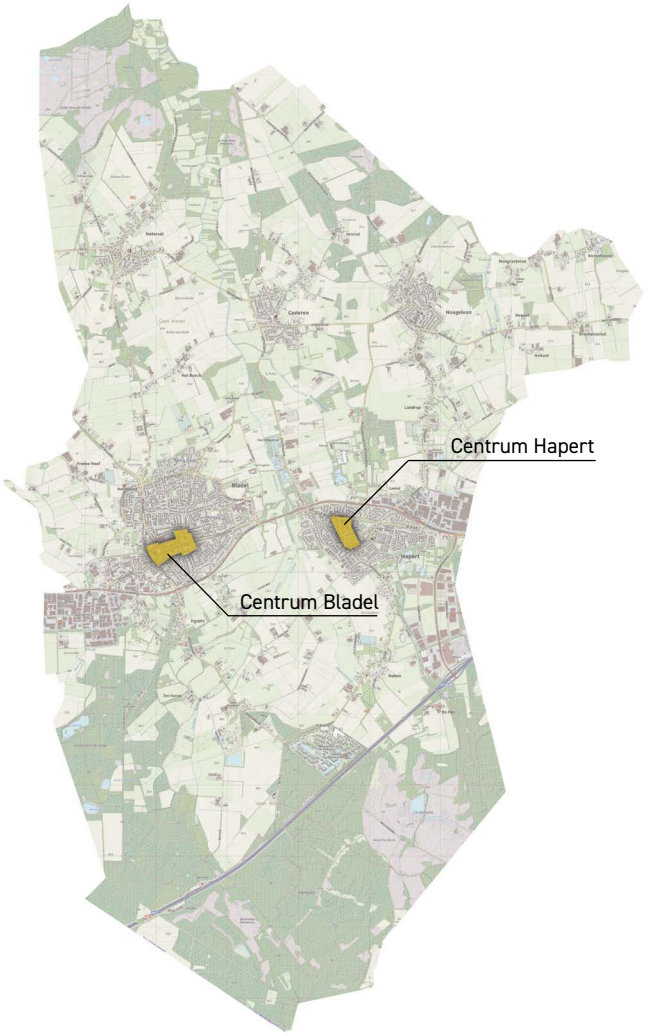
- We streven naar een excellent voorzieningenniveau voor de inwoners van de regio. We zorgen dat winkelgebieden toekomstbestendig zijn en investeren niet meer in kansarme gebieden.
- Nieuwe detailhandel moet passen bij het verzorgingsgebied en aantoonbaar kwaliteit toevoegen.
- We willen de relatie tussen supermarkten en overige winkels stimuleren, daarom worden supermarkten gevestigd in het centrum.
- We clusteren detailhandel in bestaande centra. Nieuwe ontwikkelingen kunnen ook plaatsvinden waar dat voor de leefbaarheid noodzakelijk is.

Centrum Bladel

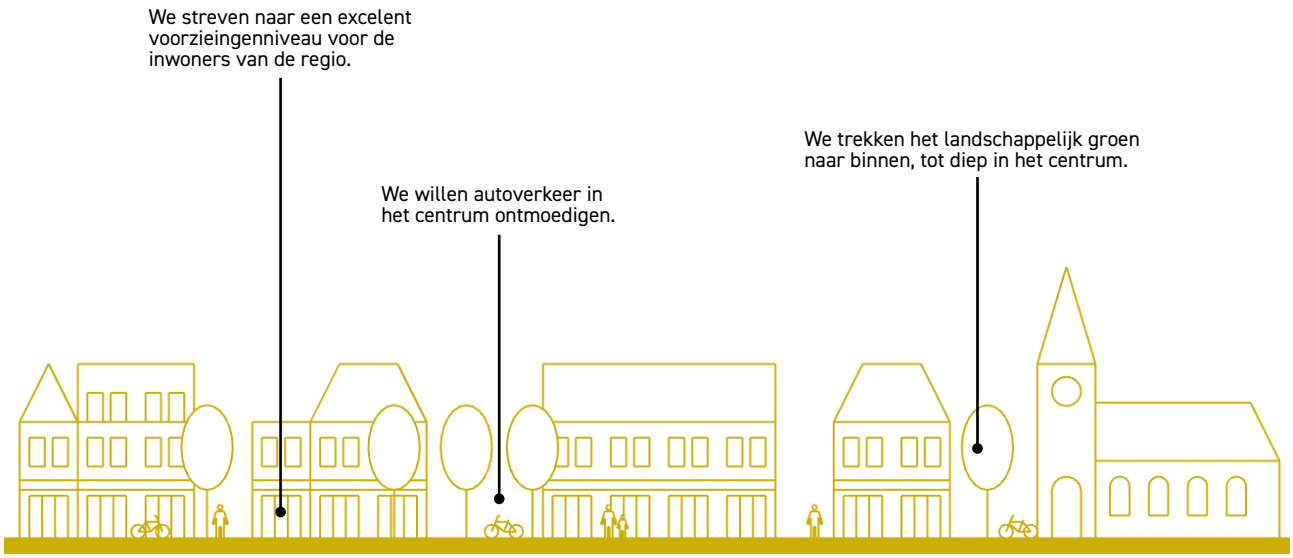
- We willen een aantrekkelijk, sfeervol en bereikbaar koopcentrum voor de regio met de juiste verhouding tussen landelijke ketenfilialen en plaatselijke ondernemers.
- We bieden ruimte voor start-ups, pop-ups en nieuw type retail.
- We nodigen bedrijven, agrariërs en onderwijsinstellingen uit de omgeving uit om zichzelf in het centrum te laten zien en producten en diensten aan te bieden.
- We willen autoverkeer in het centrum ontmoedigen.
- We willen een gedifferentieerd woningaanbod.
- We willen het vele groen in onze gemeente ook in het centrum voelbaar maken.

Centrum Hapert

- We willen een centrum waar inwoners terecht kunnen voor hun dagelijkse boodschappen.
- We bieden ruimte voor ondernemerschap en de vitaliteit van het dorp, daarvoor maken we ruimte voor commerciële activiteiten in het hart van het centrum.
- We willen de verkeersveiligheid verhogen en kijken daarbij kritisch naar het autoverkeer.
- We trekken het landschappelijk groen naar binnen, tot diep in het centrum.

Afbeelding 10 Centrumgebieden

Afbeelding 11 Uitgangspunten centrumgebieden

Grote kernen

→ levendige dorpen

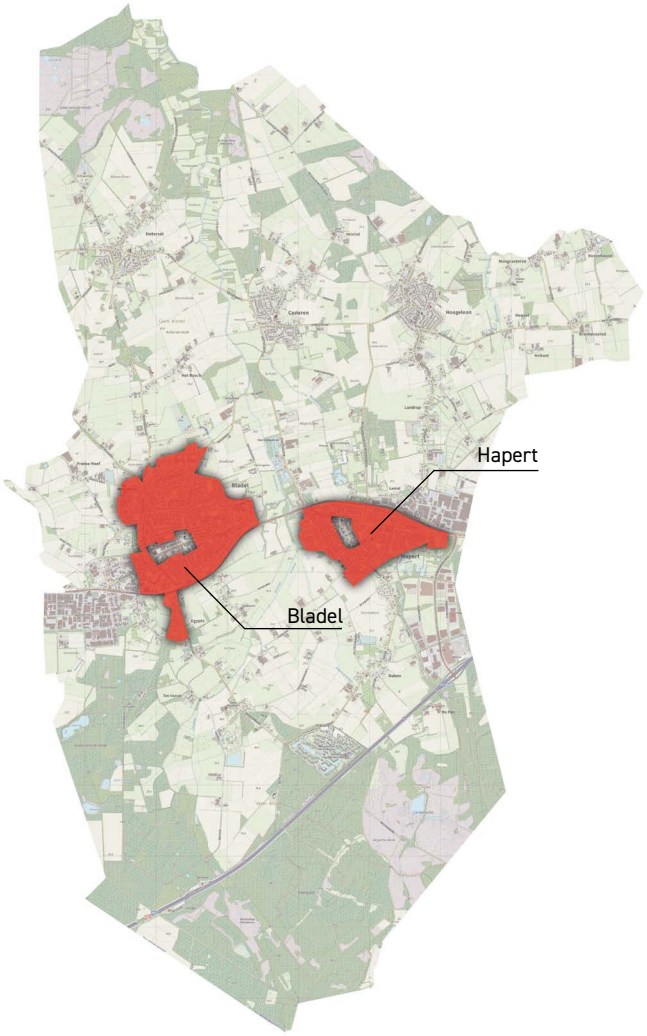
4.3 Grote kernen

De meeste inwoners van onze gemeente wonen in de kernen Bladel (ruim 10.000 inwoners) en Hapert (ruim 5.600 inwoners). De kernen maakt deel uit van een regionale bebouwingsstructuur die in de loop der jaren gegroeid is langs de N284. Bladel en Hapert kennen een meer stedelijk karakter (veel woningbouw, voorzieningen en bedrijven), terwijl de overige kernen zich kenmerken door kleinschaligheid. De bebouwingsdichtheid (ruim 20 woningen per hectare) is ook hoger dan in de kleine kernen (ca. 10-15 woningen per hectare).

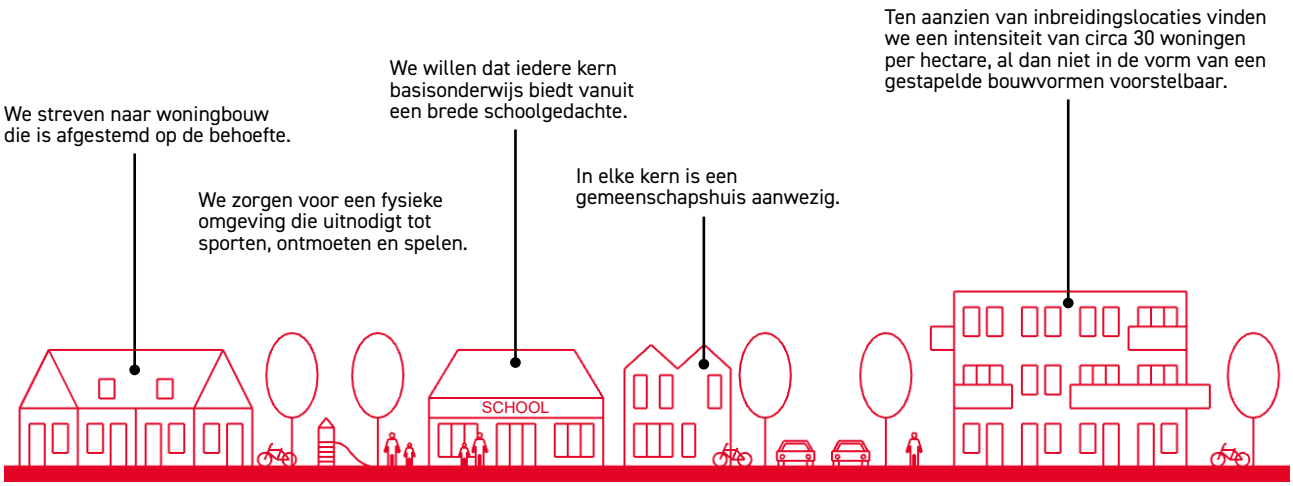
Gemeente Bladel heeft jaren geleden er al voor gekozen om alle kernen zo veel mogelijk zelfstandig te laten functioneren. We proberen er voor te zorgen dat voorzieningen lokaal aanwezig zijn en blijven en dat er voldoende woningaanbod voor alle leeftijdsgroepen is. Daarvoor zorgen we voor woonvormen voor alle leeftijden, centrale ontmoetingsruimten (zoals gemeenschapshuizen) en behoud van lokale sportvoorzieningen. Dat creëert sociale cohesie, lokale samenhang, verbinding en leefbaarheid.

Uitgangspunten in de dit gebied

- We streven naar woningbouw die is afgestemd op de behoefte.
- Ten aanzien van inbreidingslocaties in de kernen Bladel en Hapert vinden we een intensiteit van circa 30 woningen per hectare, al dan niet in de vorm van een gestapelde bouwvormen voorstelbaar.
- In elke kern van Bladel is een binnensportaccommodatie aanwezig en elke kern beschikt over een gemeentelijk sportpark om zo fijn te kunnen blijven leven en wonen. De accommodaties zijn kwalitatief goed en passend. De gemeente zorgt dat er goede voorzieningen zijn. Dat betekent niet per definitie dat de gemeente een eigen accommodatie realiseert.
- We zorgen voor een fysieke omgeving die uitnodigt tot sporten, ontmoeten en spelen.
- We zorgen er voor dat het merendeel van de kinderen binnen hun wijk of kern beschikken over een speelvoorziening.
- In elke kern is een gemeenschapshuis aanwezig.
- We willen dat iedere kern basisonderwijs biedt vanuit een brede schoolgedachte. Naast onderwijs is er ruimte voor goede voor-, tussen- en naschoolse opvang en een dekkend aanbod van voorschoolse educatie.
- We streven naar een hoge biodiversiteit in de kernen. Groene structuren sluiten zo goed mogelijk op elkaar aan en vormen verbindingen voor flora en fauna.
- We streven naar een hoofdgroenstructuur die onderdeel uitmaakt van de stedenbouwkundige structuur van de kernen. Het hoofdgroenstructuur is robuust, doordacht en onaantastbaar.
- We streven naar 6.500 ton CO2 emissiereductie in 2030 in de gebouwde omgeving ten opzichte van 1990.

Afbeelding 12 Grote kernen

Afbeelding 13 Uitgangspunten grote kernen

Kleine kernen

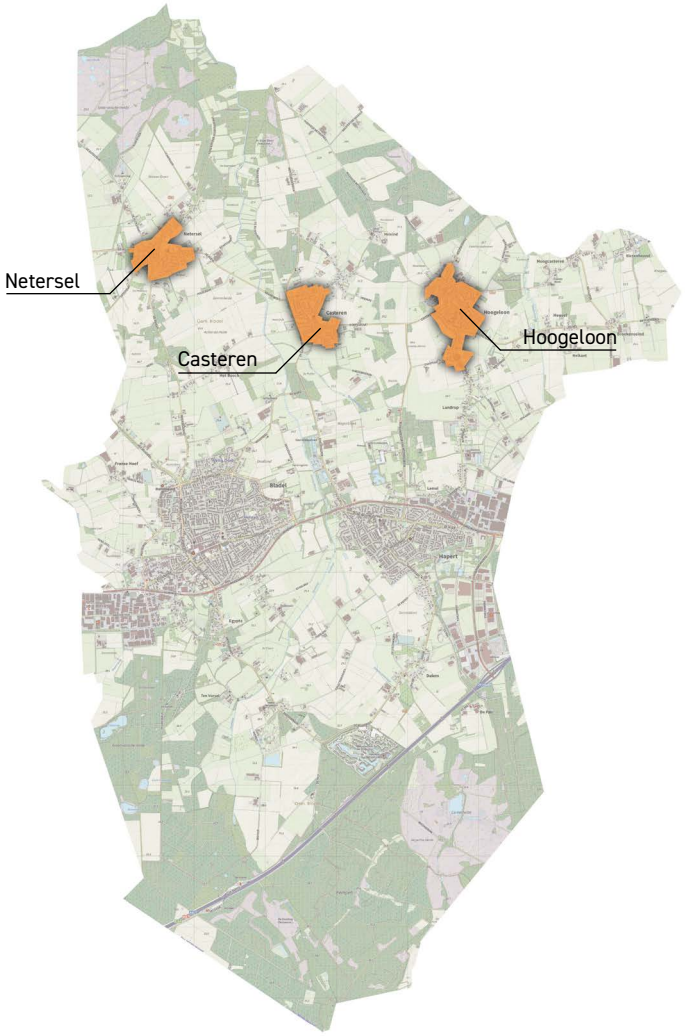
→ landschappelijk wonen

4.4 Kleine kernen

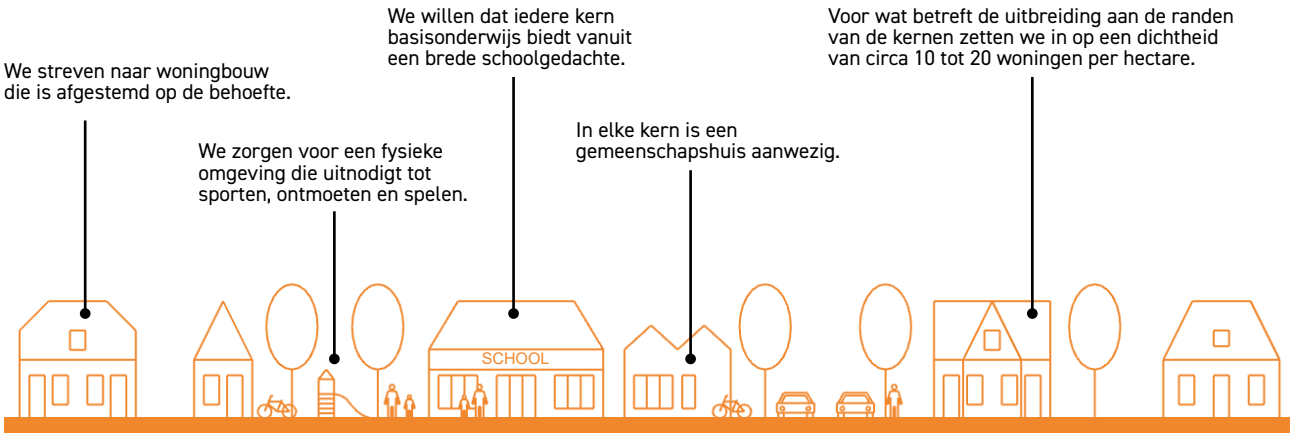
De kleine kernen bestaan uit Hoogeloon (ca 1.900 inwoners), Casteren (ca 1.100 inwoners) en Netersel (ca. 1.000 inwoners). Alle kernen van de gemeente Bladel beschikken over een gemeenschapshuis, voor- en vroegschoolse voorzieningen en sportvoorzieningen. In de kleine kernen staat het behoud van met name winkelvoorzieningen sterk onder druk. Netersel en Casteren hebben geen detailhandel meer. De gemeente wil de leefbaarheid stimuleren en faciliteren. Onder andere door meer gebruik te maken van het feit dat inwoners elkaar helpen, ook als het gaat om de grotere vraag naar zorg voor ouderen. De huidige zorgaanbieders kunnen de vraag soms niet aan.

Uitgangspunten in de dit gebied

- We streven naar woningbouw die is afgestemd op de behoefte.
- Voor wat betreft de uitbreiding aan de randen van de kernen zetten we in op een dichtheid van circa 10 tot 20 woningen per hectare.
- De huidige horecavoorzieningen worden in stand gehouden.
- We streven naar een minimaal voorzieningenniveau in de kleine kernen.
- In elke kern van Bladel is een binnensportaccommodatie aanwezig en elke kern beschikt over een gemeentelijk sportpark om zo fijn te kunnen blijven leven en wonen. De accommodaties zijn kwalitatief goed en passend. De gemeente zorgt dat er goede voorzieningen zijn. Dat betekent niet per definitie dat de gemeente een eigen accommodatie realiseert.
- We zorgen voor een fysieke omgeving die uitnodigt tot sporten, ontmoeten en spelen.
- We zorgen er voor dat het merendeel van de kinderen binnen hun wijk of kern beschikken over een speelvoorziening.
- In elke kern is een gemeenschapshuis aanwezig.
- We willen dat iedere kern basisonderwijs biedt vanuit een brede schoolgedachte. Naast onderwijs is er ruimte voor goede voor-, tussen- en naschoolse opvang en een dekkend aanbod van voorschoolse educatie.
- We streven naar 6.500 ton CO2 emissiereductie in 2030 in de gebouwde omgeving ten opzichte van 1990.

Afbeelding 14 Kleine kernen

Afbeelding 15 Uitgangspunten kleine kernen

Bedrijventerreinen

→ herkenbare bedrijvigheid

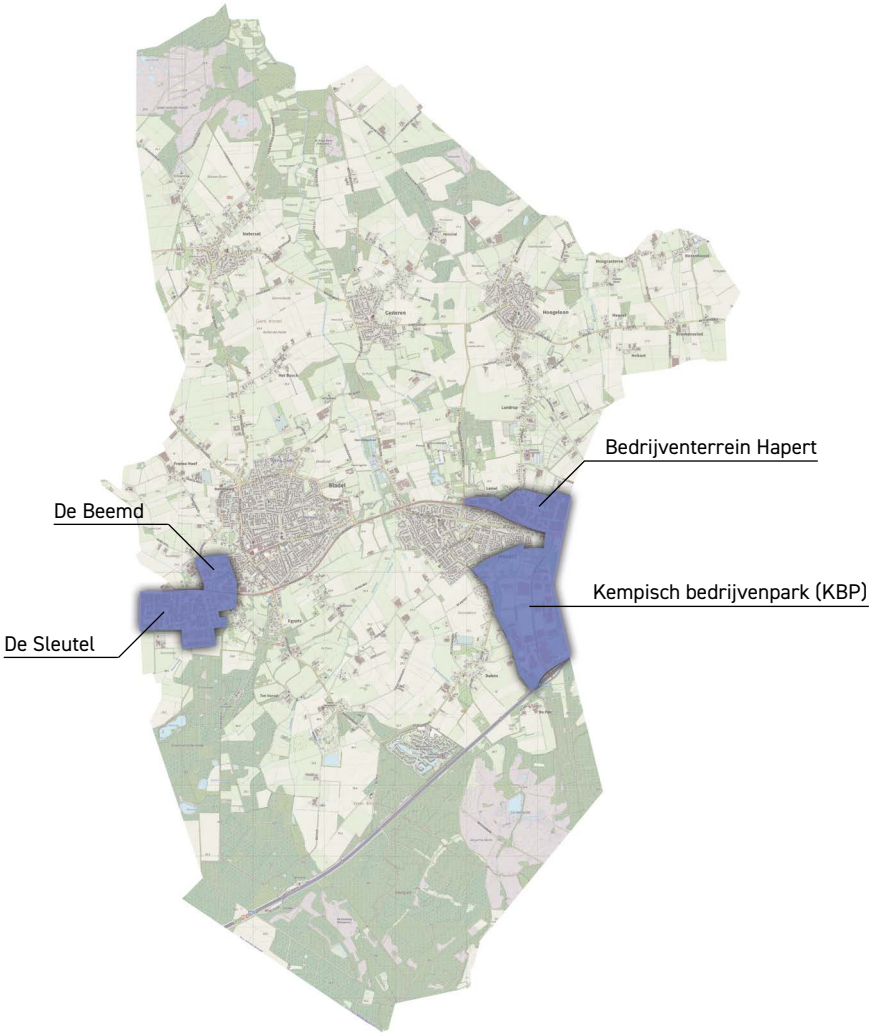
4.5 Bedrijventerreinen

We hebben verspreid over de gemeente een zestal terreinen waar een divers aanbod van bedrijven is gevestigd. Er is momenteel één terrein waar grote bedrijven zijn gehuisvest. Het KBP, het Kempisch Bedrijven Park, is ontstaan uit een samenwerking van de Kempengemeenten Eersel, Bergeijk en Reusel-De Mierden en Bladel. Op deze werklocatie zijn bedrijven gevestigd met een ruimtevraag groter dan 5.000 m2. Op de overige werklocaties zitten vooral lokale bedrijven. In de programmering werken we samen met de andere Kempengemeenten. Een sterk aandachtspunt naar de toekomst is de verduurzaming van de al bestaande terreinen, zodat deze in de energietransitie en in de waterhuishouding hun bijdrage leveren.

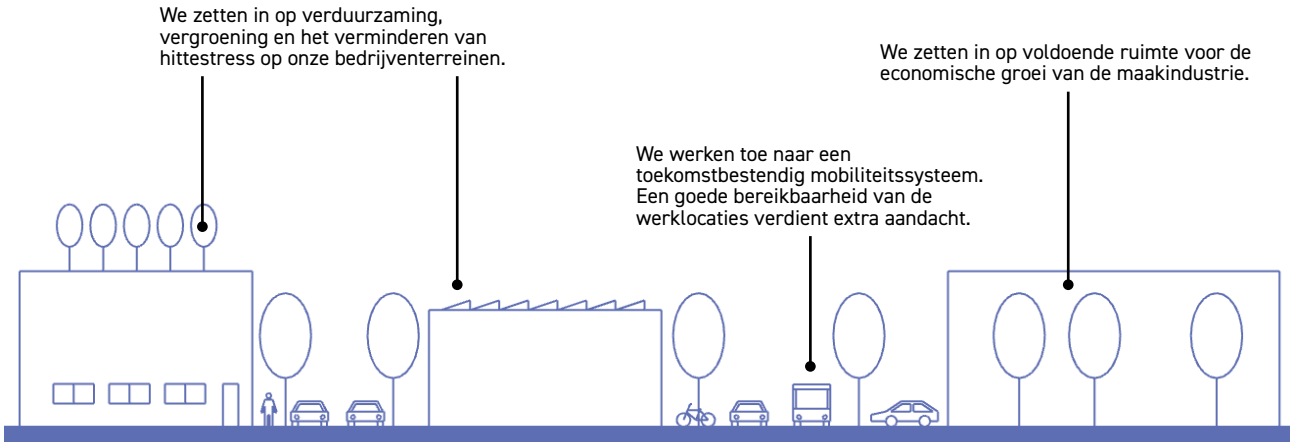
We hebben de ambitie een sterke en robuuste lokale en regionale economie en arbeidsmarkt te borgen. Dit doen we door het bedrijfsleven optimaal te faciliteren in hun vraag naar goede locaties, kavels en huisvesting (lokaal en regionaal). Vertrouwen in goede lokale afwegingen, met oog voor de regionale dynamiek en respect voor elkaar zijn de basis voor bestuurlijke samenwerking. De bedrijventerreinen in de gemeente Bladel hebben een belangrijke sociaal-economische rol wat betreft welvaart en welzijn.
De Kempen is al jaren een van de economisch best presterende regio's van Nederland. Kempische bedrijven produceren veel voor elkaar maar ook voor de Brainport regio. Via toeleveringsketens zijn veel Kempische bedrijven feitelijk een onmisbare schakel in die Brainport regio

Uitgangspunten in de dit gebied

- We zijn in 2030 het zwaartepunt van de Kempische maakindustrie. We willen groeien naar een maakindustrie gebaseerd op slimme productie met versterken van de eigen identiteit. Het industriële profiel wordt binnen en buiten de regio (h)erkend.
- We zetten in op aantrekkelijke bedrijventerreinen, waar ruimte is voor de maakindustrie en lokale ondernemingen met een ander profiel. We zetten in op voldoende ruimte voor de economische groei van de maakindustrie.
- We zetten in op verduurzaming, vergroening en het verminderen van hittestress op onze bedrijventerreinen en houden deze aantrekkelijk voor bedrijven, werknemers en investeringen door goede bereikbaarheid en voorzieningen.
- Samen met de Kempengemeenten ontwikkelen we nieuwe werklocaties. Lokale bedrijven kunnen in de Kempen groeien en verplaatsen. Vraaggericht en flexibel ontwikkelen geldt als leidraad.
- Vergroening en verduurzaming geven we mede vorm door te voldoen aan de landelijke normen voor stikstof- en CO2-reductie.
- We zorgen voor veilige bedrijventerreinen met een goed georganiseerd parkmanagement en uitstraling.
- We werken toe naar een toekomstbestendig mobiliteitssysteem. Een goede bereikbaarheid van de werklocaties verdient extra aandacht.
- Door samenwerkingen aan te gaan in Triple helix verband werken we aan het behouden en aantrekken van talent. En creëren een gezonde arbeidsmarkt waar ruimte is voor persoonlijke ontwikkeling.
- We zetten in op het versterken van de innovatiekracht. We faciliteren samenwerkingen tussen publieke en private organisaties. We verbeteren de match tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt.
- We verbeteren de leefbaarheid voor de mensen in Bladel en de regio. Brede welvaart is het perspectief waar binnen we werken, wonen en recreëren met elkaar in balans brengen.
- We streven naar 6.900 ton CO2 emissiereductie in 2030 voor de sector industrie (industrieterreinen en utiliteitsbouw) ten opzichte van 1990.

Afbeelding 16 Bedrijventerreinen

Afbeelding 17 Uitgangspunten bedrijventerreinen

Buitengebieden

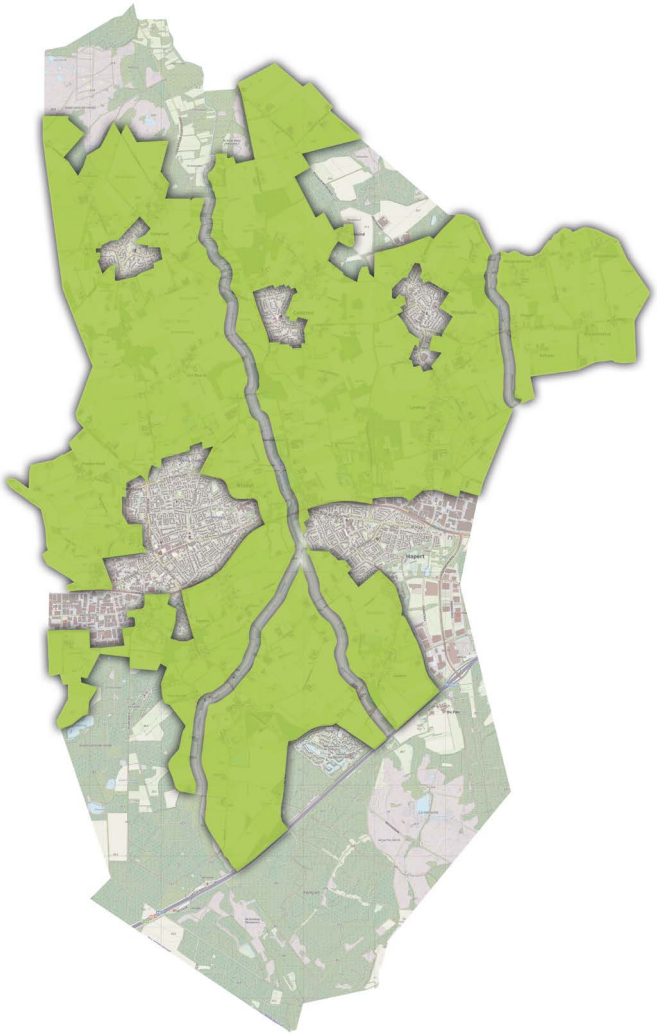
→ vitaal platteland

4.6 Buitengebieden

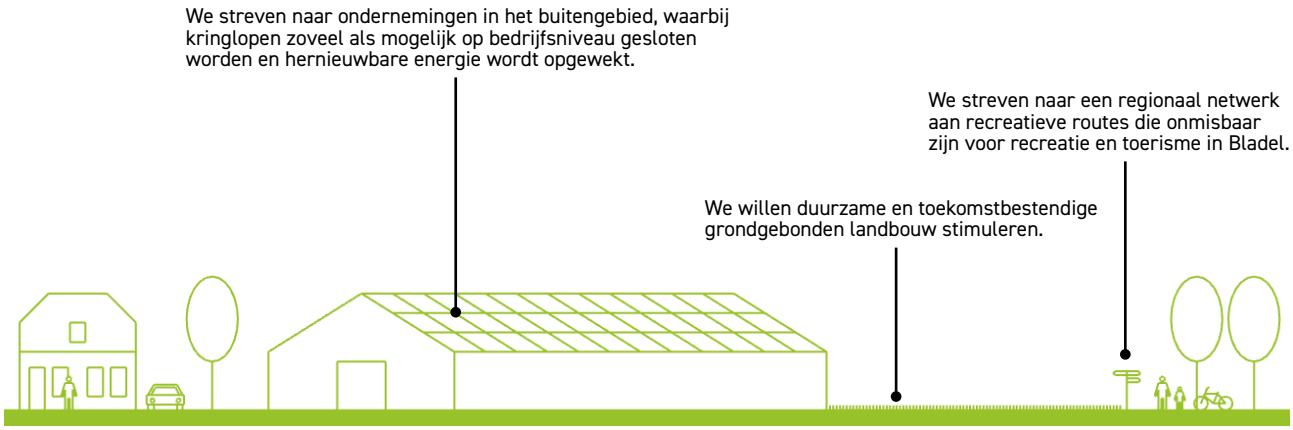
Het buitengebied van de gemeente Bladel bestaat voornamelijk uit een mix van (agrarische) bedrijven, wonen en recreëren. Dit gebied is voortdurend in ontwikkeling.
Waar landbouw van oudsher een grote rol speelde, is er anno nu sprake van een andere ruimteclaim waarbij ook voor andere functies naar een plek in het buitengebied wordt gezocht. In de transitie van het landelijk gebied wordt onder andere gekeken naar mogelijkheden voor energieopwekking, natuur, bodemkwaliteit, volksgezondheid maar ook naar mogelijkheden om te wonen en voor alternatieve verdienmodellen en (kleinschalige) functies die hierbij passen. We streven er naar om hier een evenwicht in te creëren.

Uitgangspunten in dit gebied

- De randen van de kernen zien we als eerst aangewezen potentiële woningbouwlocaties; hierbij zetten we in op een dichtheid van circa 10 tot 20 woningen per hectare.
- Buiten de randen van de kernen voegen we geen nieuwe woningen toe in het buitengebied. Maatwerk blijft onder voorwaarden mogelijk.
- We willen duurzame en toekomstbestendige grondgebonden landbouw stimuleren en ruimte geven voor initiatieven die bijdragen aan kwalitatief hoogwaardige producten en voordelen opleveren voor milieu, natuur, landschap, gezondheid en/of klimaat.
- We streven een goed (agrarisch) ondernemersklimaat in het buitengebied na, zodat een gezonde bedrijfsontwikkeling mogelijk blijft in balans met de omgeving.
- We streven naar ondernemingen in het buitengebied, waarbij kringlopen zoveel als mogelijk op bedrijfsniveau gesloten worden en hernieuwbare energie wordt opgewekt.
- We bieden ruimte aan kwalitatief goede initiatieven die bij voorkeur ook onderscheidend zijn t.o.v. het huidige aanbod. Initiatieven zijn mogelijk in de gehele gemeente, inpasbaarheid in de omgeving en draagkracht van het gebied zijn leidend.
- We ontstenen het buitengebied waar mogelijk en nieuwe ontwikkelingen gaan gepaard met een goede landschappelijke inpassing.
- We staan open voor nieuwe economische dragers, mits deze de landschappelijke kwaliteiten versterken en verouderde functies een juiste herbestemming krijgen. De ruimtelijke en ecologische kwaliteit van het buitengebied mag niet ten koste gaan van nieuwe economische dragers.
- Binnen de Kempen staan we open om nieuwe vormen van dag- en verblijfsrecreatie mogelijk maken en te stimuleren. Over het algemeen gaat de voorkeur uit naar het behouden en verbeteren van de hoge kwaliteit van toerisme en recreatie.
- We streven naar een regionaal netwerk aan recreatieve routes die onmisbaar zijn voor recreatie en toerisme in Bladel. De recreatieve routes koppelen we aan landschappelijk waardevolle gebieden, zijn van hoge kwaliteit en richten we zoveel als mogelijk beleefbaar in waarbij we de recreant kennis laten maken met bijvoorbeeld onze cultuur en historie.
- We streven naar een hoge biodiversiteit.
- We streven in het buitengebied naar veerkrachtige natuurgebieden in Bladel en aangrenzende gebieden.
- We streven naar 1500 ton CO2 emissiereductie in 2030 voor de sector natuur en landbouw (ons hele buitengebied, inclusief landbouwbedrijven, maar exclusief overige bebouwing en infrastructuur) ten opzichte van 1990.

Afbeelding 18 Buitengebieden

Afbeelding 19 Uitgangspunten buitengebieden

Natuurgebieden

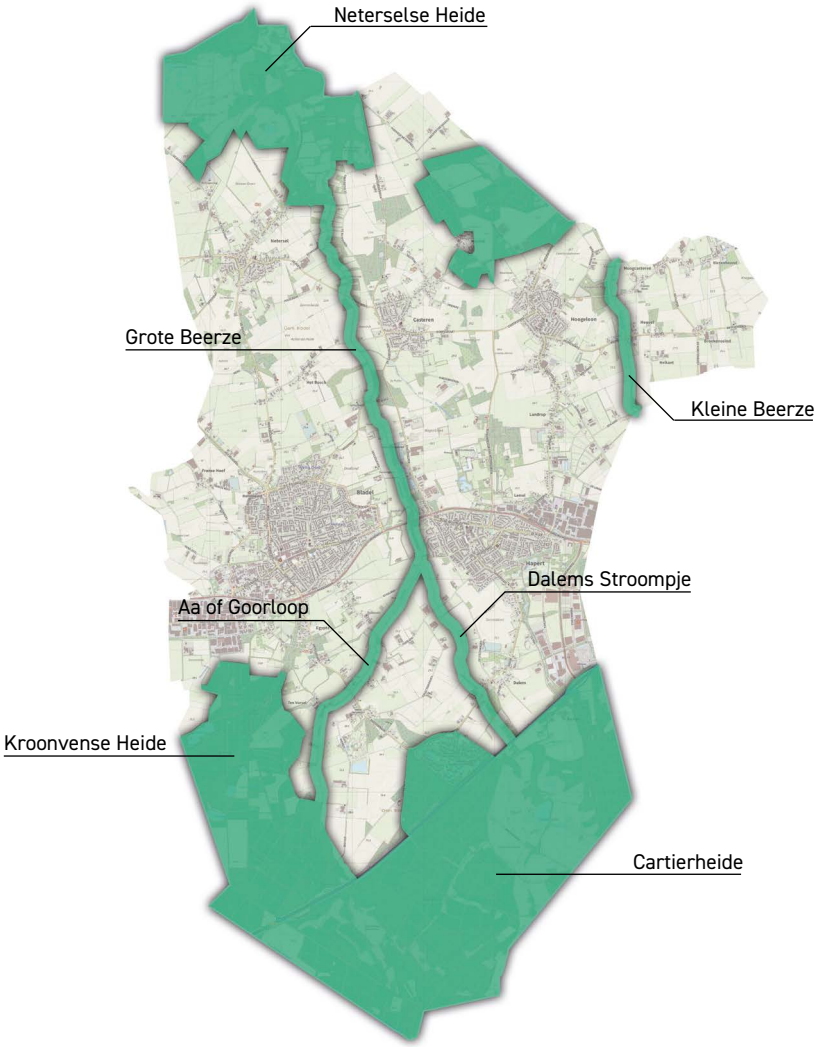
→ heide, bos en beekdalen

4.7 Natuurgebieden

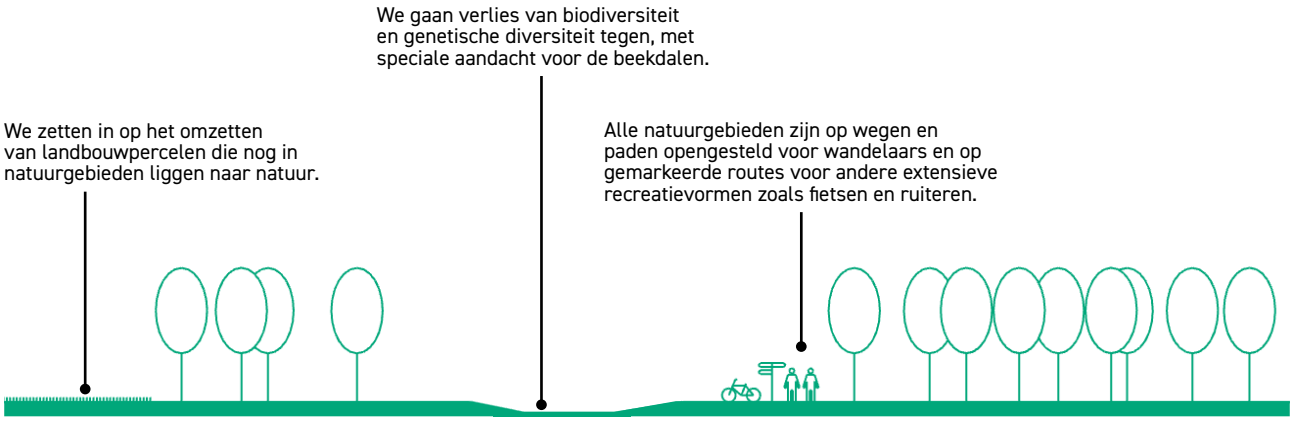
De belangrijkste natuurgebieden in gemeente Bladel zijn het beekdallandschap van de Beerze, de bossen en de heides. De beek Aa of Goorloop ontspringt bij Lommel in België en neemt bij Hapert het Dalems Stroompje op en heet vanaf daar de Grote Beerze. De Kleine Beerze begint bij Duizel en stroomt ten oosten van Hoogeloon door gemeente Bladel. Voorbij Middelbeers komen de Grote Beerze en de Kleine Beerze samen tot de Beerze.
Ten zuiden van Bladel ligt de Kroonvense Heide, een gebied dat voornamelijk uit naaldbos bestaat. Hierin bevindt zich een zandvang in de vorm van een klein opgestuwd meertje. Ten zuiden van de rijksweg A67 ligt natuurgebied Cartierheide dat bestaat uit een groot aantal vennen. In het noorden van de gemeente, ten noorden van Netersel ligt de Neterselse Heide.

Uitgangspunten in dit gebied

- We behouden het huidige areaal aan open natuurterreinen. Vanuit het oogpunt van biodiversiteit of natuurbeleving willen we open natuurterreinen vergroten of met elkaar verbinden.
- We streven naar verbetering van de kwaliteit van bestaande natuurgebieden. We verbeteren de natuurkwaliteit door maatregelen te treffen om de (oorspronkelijke) hydrologie te herstellen en verdroging en verzuring tegen te gaan.
- We gaan verlies van biodiversiteit en genetische diversiteit tegen, met speciale aandacht voor de beekdalen.
- We treffen op en rondom bijzondere natuurlijke en cultuurhistorische elementen, waar noodzakelijk, maatregelen om de elementen beleefbaar te houden en te beschermen en behouden.
- We verminderen overlast van afvaldumpingen, gemotoriseerd verkeer, loslopende honden en stropen zoveel mogelijk.
- Alle natuurgebieden zijn op wegen en paden opengesteld voor wandelaars en, bij voorkeur, op gemarkeerde routes voor andere extensieve recreatievormen zoals fietsen en ruiteren.
- We zetten in op het omzetten van landbouwpercelen die nog in natuurgebieden liggen naar natuur middels aankopen en/of ruilen van percelen.
- We zetten in op het verder ontwikkelen van bestaande natuurgebieden en het reconstrueren van robuust ingerichte beekdalen, waarbij aansluiting is gezocht met het Waterschap en rijksbeleid om de Ecologische Hoofdstructuur te realiseren. Daarnaast verbinden we bestaande natuurgebieden door de aanleg van ecologische verbindingszones.
- We streven naar 1500 ton CO2 emissiereductie in 2030 voor de sector natuur en landbouw (ons hele buitengebied, inclusief landbouwbedrijven, maar exclusief overige bebouwing en infrastructuur) ten opzichte van 1990.

Afbeelding 20 Natuurgebieden

Afbeelding 21 Uitgangspunten natuurgebieden

Uitwerking

5.

5.1 Uitwerking

De opgaven en ambities uit de omgevingsvisie worden vertaald in concrete doelen. Door middel van visies en uitvoeringsprogramma's wordt de vertaalslag van de omgevingsvisie naar concreet beleid gemaakt. Een aantal visies en uitvoeringsprogramma's zijn al vastgesteld. Daarnaast zijn er enkele in de maak. Denk hierbij aan:

Wonen
- Woonvisie en Bladelse aanpak woningbouw (in de maak).

Leefomgeving
- Brede visie welzijn (in de maak, nu aparte beleidskaders per thema).
- Kadernota klimaatadaptatie en het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie (vastgesteld).
- Groenvisie "Groen tot in de kern(en)" 2009-2024 en Groenstructuurplan 2018-2027 (vastgesteld).

Economie
- Regionale detailhandelsvisie (vastgesteld).
- Kempische bedrijventerreinenafspraken 2020 (vastgesteld).
- Centrumvisie Bladel Onderneem de Next Economy, 2018 (vastgesteld).
- Locatieonderzoek bedrijventerreinen (in de maak).

Mobiliteit
- Verkeersvisie en het verkeersuitvoeringsprogramma (vastgesteld).
- Mobiliteitsstrategie de Kempen (vastgesteld).

Natuur en klimaat
- Kadernota Energie & Klimaat en bijbehorende uitvoeringsprogramma (vastgesteld).
- Transitievisie warmte (vastgesteld).

Het is de bedoeling dat de aanpak steeds meer themagericht en integraal wordt, zodat deze goed aansluiten bij de genoemde ambities. Naast deze visies en uitvoeringsprogramma's kunnen toekomstige ontwikkelingen aanleiding zijn voor het opstellen van ander beleid. Bestaande beleidsvisies en -stukken blijven voorlopig van kracht.

Omgevingsplan
Uiteindelijk krijgen uitwerkingen een plek in het omgevingsplan. Het omgevingsplan bevat de algemene regels van de gemeente voor de fysieke leefomgeving. De gemeente heeft op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, automatisch een tijdelijk omgevingsplan. Dit bevat de (ruimtelijke) regels uit verschillende vervallen instrumenten, zoals bestemmingsplannen en de rijksregels over activiteiten (aangeduid als de bruidsschat). Gemeente Bladel werkt op dit moment aan het omgevingsplan. Stapsgewijs wordt dit omgezet tot een volledig omgevingsplan. Het omgevingsplan moet uiterlijk 2029 klaar zijn.
In eerste instantie wordt hierbij uitgegaan van het bestaand ruimtelijk beleid. De ambities uit de omgevingsvisie krijgen in te toekomst een plek het omgevingsplan.

5.2 De omgevingsvisie als flexibel document

De omgevingsvisie geeft een blik naar de gemeente Bladel in 2040. Hierin stellen we de ambities voor de lange termijn vast. De ontwikkelingen in de maatschappij gaan snel. We zien de omgevingsvisie daarom als een flexibel document, dat gewijzigd kan worden. Zo kan tijdig worden ingespeeld op urgente ontwikkelingen of trends en de behoeften van dat moment. Aanpassingen worden meegenomen in actualisatierondes.

Bijlagen

6.

Bijlagen

1. Uitslag enquête raads- en commissieleden en het inwonerspanel (22.2416)

Geraadpleegde beleidsstukken

- Bedrijventerreinen strategie de Brabantse Kempen
- Beleidsnota Gemeente Bladel Sport & Bewegen 2017+
- Centrumvisie Bladel
- Cultuurhistorie Bladel beleidsvisie 2011-2015
- Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan Bladel 2015-2022
- Gezamenlijke Visie Vrijetijdseconomie (VTE) Brabantse Kempen
- Groenstructuurplan 2018-2027
- Groenvisie "Groen tot in de Kern(en)" 2009-2024
- Integraal Veiligheidsplan De Kempen 2019-2022
- Kempische Industrie Agenda 2017-2021
- Kempische visie op wonen 2019-2023
- Koersdocument de Brabantse Kempen 2017-2021
- Lokaal Gezondheidsbeleid gemeente Bladel 2018-2021
- Nota Landschapsbeleidsplan Natuurlijk van nature 2009-2024
- Nota speelruimtebeleid gemeente Bladel 2018+
- Omgevingsvisie 1.1
- Plan van aanpak Visiefase Kempenland West
- Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2019-2022
- Regionaal Woningbouwprogramma 2010-2020
- Regionale detailhandelsvisie Metropool Regio Eindhoven
- Regionale visie detailhandel De Kempen
- Strategisch Huisvestingsplan Primair Onderwijs te Bladel
- Strategische Kermpenagenda 2019-2025
- Structuurvisie Bladel Deel A: Ruimtelijk Casco
- Structuurvisie Bladel Deel B: Uitvoeringsplan
- Transitievisie Warmte Gemeente Bladel
- Verkeersvisie 2035
- Woonvisie Gemeente Bladel 2016, actualisatie 2018

Gemeente Bladel
Markt 21
5531 BC Bladel
0497 - 36 16 36

info@bladel.nl
www.bladel.nl

Gemeente Bladel

POPULYTICS

What would you do?

Uitkomsten van een inwonersraadpleging in gemeente Bladel over de omgevingsvisie en de brede visie op welzijn

Datum: 15 januari 2024

Dit onderzoek is uitgevoerd door Populytics, een startup van de TU Delft,
in opdracht van Gemeente Bladel

Wendel Scholma

Shannon Spruit

Charlotte Tuit

Rosa Vroom

www.populytics.nl

Inhoud

Samenvatting 5

1. Introductie 7

2. Methodologie 8

2.1 Ontwerptraject 8

2.2 Opzet van de raadpleging 9

2.3. Dataverzameling 13

2.4 Socio-demografische gegevens van de deelnemers 13

3. Resultaten Omgevingsvisie 16

3.1 Resultaten gemiddeld totaal 16

3.2 Resultaten uitgesplitst naar kernen 23

3.3 Het woningdossier 27

4. Resultaten Brede Visie op Welzijn 28

4.1 Wat waarderen deelnemers aan de gemeente? 29

4.2 Wat zien deelnemers in de toekomst graag anders in de gemeente? 29

4.3 Onderdeel 'Eigen kracht' 29

4.4 Onderdeel 'Sociaal netwerk' 33

4.5 Rol van de gemeente 35

5. Ervaring raadpleging 37

Referenties 38

Bijlage 1. Teksten onder de informatieknoppen 39

Bijlage 2. Welke argumenten geven deelnemers voor hun keuzes? 44

Samenvatting

Deelname:

Tussen 18 september en 16 oktober 2023 deden 657 inwoners van de gemeente Bladel mee aan een online inwonersraadpleging volgens de PWE-methode over de omgevingsvisie en de brede visie op welzijn. Met een deelname van 3,1% op het totaal aantal inwoners van de gemeente zagen we een goede opkomst. Deelnemers uit alle kernen en van alle leeftijdsgroepen deden evenwichtig verdeeld mee. Jongeren onder de 35 waren iets ondervertegenwoordigd.

Opzet raadpleging:

De raadpleging bestond uit een onderdeel over de omgevingsvisie, waarin deelnemers een prioritering moesten maken uit 10 doelen die van belang zijn voor de uitwerking van de omgevingsvisie. En een tweede onderdeel over de brede visie op welzijn, waarin deelnemers aangaven hoe belangrijk ze verschillende doelen rond de thema's 'eigen kracht' en 'sociaal netwerk' vinden.

Waardering:

95% van de deelnemers waardeerde de raadpleging met een voldoende. Een ruime meerderheid van de deelnemers gaf aan het fijn te vinden om hun mening te geven over deze onderwerpen (82%). Ook een ruime meerderheid van deelnemers gaf aan dat ze het een prettige manier vonden om hun mening te geven (75%).

Resultaten omgevingsvisie:

- De doelen "Zorgen voor voldoende voorzieningen" en "Meer huizen bouwen" krijgen hoge prioriteit. Meer dan de helft van de Bladelaren kiest voor extra inzet op deze doelen. Ze willen dus dat de gemeente meer doet dat dan het volgen van de plannen. We zien slechts een beperkte groep die dit niet belangrijk vindt. Dit wijst erop dat er een groot draagvlak is dat de gemeente deze zaken oppakt.
- De verschillen tussen kernen zijn niet allemaal statistisch significant, maar er lijken interessante trends te zijn:
    - Deelnemers uit de kleinere kernen Casteren, Netersel en Hoogeloon lijken meer voorstander te zijn van extra bouwen en extra bouwen binnen de kernen.
    - In de grote kernen Bladel en Hapert geven deelnemers relatief meer prioriteit aan doelen zoals 'zorgen voor meer groen in de wijk' en 'winkelcentra aantrekkelijker maken'.
- Het woningdossier is het thema waar we de grootste verschillen in voorkeuren zien. Met name als het gaat om het wel of niet bouwen van huizen binnen de kernen.
    - Er is breed draagvlak voor bouwen van meer woningen, vooral voor jongeren, starters en ouderen.
    - Ook veel deelnemers zijn voorstander van bouwen binnen de kernen, maar we zien op dit doel ook tegenstand. Hoogbouw wordt niet onomwonden als de beste optie gezien. Als hiertoe wordt overgegaan is het voor veel inwoners belangrijk dat het dorpse karakter, groen en (levens)ruimte zoveel mogelijk behouden blijft. Het belang hiervan wordt met name door inwoners van Bladel en Hapert genoemd.
    - Bouwen aan de randen van kernen wordt door velen als een goede oplossing gezien.

Resultaten brede visie op welzijn:

- Eigen kracht:
    - "Prettig oud worden in de eigen omgeving" en "veilig en gezond opgroeien" zijn de twee belangrijkste doelen om op in te zetten als het gaat over 'eigen kracht'.
    - Prettig oud worden: Voor veel deelnemers mag er extra aandacht komen voor ouderen(zorg). Met name in de vorm van woningen en voorzieningen
    - Veilig en gezond opgroeien: Met name de verkeersveiligheid mag van veel deelnemers verbeterd worden.

    - 40% van de deelnemers kiest voor extra inzet voor het doel dat mensen van buiten Bladel zich in de gemeente thuis voelen. Vergeleken met de andere onderwerpen wordt er relatief iets vaker voor minder of een neutrale inzet gekozen op dit doel.
- Sociaal netwerk:
    - Geen van de doelen is onbelangrijk
    - Het ondersteunen van mantelzorgers, activiteiten voor jeugdigen en tegengaan van eenzaamheid zijn de belangrijkste doelen.
    - Er zijn interessante verschillen tussen kernen. Hoewel de verschillen niet significant zijn, geeft dit mogelijk een indicatie van verschillende wensen per kern. 'In Bladel is een bruisend verenigingsleven waar iedereen aan mee kan doen' krijgt minder inzet van deelnemers uit Bladel in vergelijking met andere plaatsen, terwijl deelnemers uit Casteren en Netersel hier meer op inzetten. 'In gemeente Bladel voelt niemand zich eenzaam' lijkt in Casteren en Netersel iets minder belangrijk.
- Rol van de gemeente: deelnemers noemen geregeld het belang van een gemeente die luistert naar haar inwoners. Dit wordt door een deel van de inwoners momenteel als positief ervaren. Deze raadpleging is dus voor hen ook een positieve ervaring.

1. Introductie

Gemeente Bladel maakt in 202 twee plannen: Een plan over het gebruik van de ruimte, de omgevingsvisie. En een plan over een goed leven in Bladel. Dit is de brede visie op welzijn. Om deze plannen aan te laten sluiten bij alles wat inwoners wel en niet belangrijk vinden, heeft de gemeente een inwonersraadpleging uitgevoerd, waarin inwoners meedenken over deze twee onderwerpen.

Omgevingsvisie: Er wonen momenteel ongeveer 20.000 mensen in de gemeente. Dat worden er in de toekomst waarschijnlijk nog meer, maar de ruimte groeit niet mee. Voor iedere inwoner is er ongeveer één voetbalveld aan ruimte beschikbaar. Deze ruimte is onder andere voor huizen, scholen, zorginstellingen, winkels en bedrijven. En er is plek voor sportvelden, parken, landbouw en natuur. Niet alles kan overal. Om inzicht te krijgen in wat inwoners belangrijk vinden bij het gebruik van de ruimte, zijn tien doelen gekozen waar de gemeente op kan inzetten bij het maken van keuzes over de ruimte. Deelnemers aan de raadpleging moesten aangeven welke doelen ze meer en minder belangrijk vinden.

Brede Visie op Welzijn: De gemeente Bladel vindt het belangrijk dat het fijn wonen is in de gemeente. Bladel wil dat mensen gezond en gelukkig kunnen leven en elkaar helpen als dat nodig is. Er zijn diverse hulpvoorzieningen voor mensen die dat nodig hebben. De gemeente kan een aantal dingen doen om de eigen kracht en het sociaal netwerk van inwoners te versterken. Een rijk verenigingsleven, sport, cultuur, onderwijs en gemeenschapshuizen dragen bijvoorbeeld bij aan een goed leven in Bladel. Om inzicht te krijgen in wat inwoners belangrijk vinden voor het welzijn in de gemeente, zijn in de raadpleging diverse vragen voorgelegd over de onderwerpen ‘eigen kracht’ en ‘sociaal netwerk’.

Een inwonersraadpleging op basis van de Participatieve Waarde Evaluatie methode

De inwonersraadpleging is uitgevoerd op basis van de Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) methode. De essentie van de PWE methode is dat inwoners een advies kunnen geven over een keuzevraagstuk van de overheid. Inwoners worden als het ware op de stoel van de overheid gezet. Het keuzevraagstuk van een overheid wordt nagebootst in een online omgeving. Vervolgens wordt aan inwoners gevraagd wat zij zouden adviseren als zij in de schoenen van de beleidsmaker zouden staan. Dit levert een scherp beeld op van hun voorkeuren, van gemeenschappelijke waarden en hoe deze waarden volgens burgers moeten worden vertaald in beleid. Daarnaast geeft het inzicht in welke zorgen er achter weerstand zitten.

De PWE methodiek wordt vaak toegepast

PWE is in Nederland al eerder toegepast voor het opstellen van coronabeleid op de lange termijn (Geijsen et al., 2022; Mouter et al., 2021c). Ook werd deze methode ingezet voor de evaluatie van transportbeleid voor de Vervoerregio Amsterdam (Mouter et al., 2021a) en in het ontwerptraject van de Lelylijn (Mouter et al., 2023b), voor het betrekken van inwoners bij klimaatbeleid (Mouter et al., 2021b) en de energietransitie (Mouter et al., 2021c; 2023a), beleid ter bescherming tegen overstromingen (Mouter et al., 2021d) en het betrekken van burgers bij aanpassingen aan het stelsel medische rijgeschiktheid (Spruit et al., 2021). Een grote en diverse groep burgers deed mee aan deze PWE’s en de ruime meerderheid van de deelnemers is positief over deze participatievorm. Meer informatie over de methode is te vinden via www.populytics.nl.

2. Methodologie

In deze sectie geven wij informatie over het opzetten van de raadpleging, de data-verzameling, de kenmerken van de deelnemers en de analysemethoden die wij gebruiken.

In een PWE-raadpleging achterhalen we welke doelen burgers belangrijk vinden en welke doelen relatief onbelangrijk voor hen zijn. We brengen in kaart welke verschillende groepen inwoners er te identificeren zijn wat betreft de manier waarop zij verschillende doelen prioriteren en we stellen de kenmerken van deze groepen vast. Ook brengen we in kaart welke gemeenschappelijke waarden deze groepen met elkaar kunnen verbinden. Ook stellen we vast welke argumenten deelnemers gebruiken bij hun keuze om bepaalde doelen te prioriteren boven andere doelen en hoe inwoners vinden dat doelen concreet moeten worden doorvertaald in beleid.

Een sterk punt van PWE is dat de methode goed aansluit bij de participatiebehoeften van het 'stille midden'. De methode is laagdrempelig, deelname kost ongeveer 20 minuten en je kan meedoen waar en wanneer je maar wilt. Dit zorgt ervoor dat niet alleen de 'usual suspects' meedoen aan een PWE. De middengroep vinden echter dat methoden als een opiniepeiling of een referendum een complex vraagstuk te veel platslaan tot een 'Ja/Nee-keuze'. Een PWE gaat een stuk verder omdat deelnemers hun voorkeuren kunnen uiten op basis van een totaalplaatje van beleidsopties en effecten. Deelnemers krijgen de kans om waarden en/of beleidsopties in samenhang te beoordelen, ze kunnen hun voorkeuren motiveren en nuanceren en eigen ideeën aandragen.

2.1 Ontwerptraject

Het doel bij het ontwerpen van een PWE is om een keuzevraagstuk van de beleidsmaker zo goed mogelijk na te bootsen. In het ontwerpproces proberen we ervoor te zorgen dat het vraagstuk zo wordt nagebootst dat verschillende groepen inwoners op een goede manier hun waarden, voorkeuren en zorgen kunnen doorgeven aan beleidsmakers en dat de kans tegelijkertijd zo groot mogelijk is dat de uitkomsten van de raadpleging bruikbare informatie oplevert voor beleidsmakers.

Een belangrijk aspect bij het ontwerpen van een PWE is het zoeken naar de juiste balans tussen complexiteit en toegankelijkheid. Een verschil tussen een PWE raadpleging aan de ene kant en een opiniepeiling aan de andere kant is dat in een PWE de deelnemer een deel van de complexiteit ervaart die een beleidsmaker ook ervaart, terwijl in een opiniepeiling een complex vraagstuk wordt platgeslagen in een "Ja/Nee keuze". Tegelijkertijd proberen we de PWE zo toegankelijk mogelijk te maken door de teksten te laten controleren door een taalbureau, door de raadpleging te starten met een animatie en door de raadpleging te testen voordat deze live gaat.

Maar tijdens het ontwerpproces van een PWE moeten er altijd keuzes worden gemaakt en daarbij streven de onderzoekers ernaar dat complexiteit en toegankelijkheid zo goed mogelijk met elkaar in balans blijven. Het doel is dat deelnemers in de inwonersraadpleging een belangrijk deel van de complexiteit van de beleidsmaker ervaren en dat zij op een toegankelijke manier een advies kunnen geven. Je wilt graag dat de raadpleging toegankelijk genoeg is voor allerlei soorten inwoners (jong/oud, theoretisch geschoold/praktisch geschoold). Dus je wil niet alle complexiteiten die een beleidsmaker kent in de raadpleging verwerken, maar alleen het essentiële deel.

Twee ontwerpperspectieven

Het ontwerpproces van de raadpleging bestond uit enkele verdiepende sessies met de teams van de omgevingsvisie en de brede visie op welzijn. Tijdens het ontwerpproces is erop gelet om de vraagstelling en de opties die deelnemers kunnen kiezen te beoordelen en aan te scherpen vanuit twee perspectieven:

1) Het is erg belangrijk om vanuit het perspectief van de beleidsmaker te kijken. In de ideale situatie helpen de resultaten van de raadpleging beleidsmakers bij belangrijke keuzes. Wanneer een beleidsmaker moeilijke keuzes moet maken dan moeten de resultaten van de inwonersraadpleging hem/haar helpen bij het maken van deze keuzes.
2) Het is erg belangrijk om vanuit het perspectief van de inwoner te kijken. In de ideale situatie voorkomen we dat de vraagstelling voor inwoners te smal is en dat er opties ontbreken die zij graag zouden willen kunnen kiezen.

Tussen deze twee perspectieven moet regelmatig een balans worden gevonden. Het kan zijn dat bepaalde opties die inwoners belangrijk vinden niet terugkomen in een raadpleging omdat het voor beleidsmakers al duidelijk is welke keuze zij gaan maken ongeacht de uitkomsten van de raadpleging. In dat laatste geval is het onwenselijk om de optie voor te leggen aan inwoners. Het kan voorkomen dat de vraagstelling breder wordt dan nodig is volgens beleidsmakers omdat inwoners integraal naar een vraagstuk kijken en dus ook hun voorkeuren willen kunnen doorgeven over vraagstukken die in hun beleving sterk raken aan het vraagstuk waar de beleidsmaker mee bezig is. Voor de raadpleging in gemeente Bladel is deze balans concreet gezocht door de volgende keuzes te maken:

Keuze 1: Voor het onderdeel over de omgevingsvisie zijn de tien doelen die aan deelnemers werden voorgelegd afgeleid uit de concept omgevingsvisie

Deze doelen vormen de basis waarop beslissingen moeten worden genomen, en het perspectief van inwoners is van belang om mee te nemen in de besluitvorming door de gemeente.

Keuze 2: Keuzeopties randomiseren

Om invloeden op de keuzes van deelnemers te voorkomen, worden de keuzeopties in het platform willekeurig geordend. Hierdoor wordt vermeden dat een specifieke optie altijd als eerste of juist als laatste aan deelnemers wordt getoond, waardoor de objectiviteit van de keuzes wordt gewaarborgd.

Keuze 3: Voor het onderdeel over de brede visie op welzijn zijn enkele open vragen en vijftien keuzevragen opgenomen.

Deze benadering is gekozen om de vragen over welzijn op een toegankelijke manier voor te leggen, zowel om de duur van de raadpleging te beperken als vanwege de voortdurende ontwikkeling van dit thema, waarvoor nog geen startdocument beschikbaar was. De open vragen waren optioneel en werden toegevoegd om uitgebreide input van inwoners te verzamelen en eventuele blinde vlekken te identificeren.

Afronding

Nadat het ontwerp van de raadpleging afgerond, is deze in het platform Wevaluate geladen. Er werd een animatie met ondertiteling gemaakt waarin de inhoud van de raadpleging op een toegankelijke manier werd uitgelegd aan deelnemers. Ook werd er een taalcheck uitgevoerd door een taalbureau om de raadpleging geschikt te maken voor laaggeletterden. De laatste feedback werd verwerkt en op 18 september ging de raadpleging live. Op 16 oktober is de raadpleging afgesloten.

2.2 Opzet van de raadpleging

De raadpleging bestond uit de volgende onderdelen:

- Enkele socio-demografische vragen vooraf.
- Een onderdeel over de omgevingsvisie. Dit was een keuzetaak met 10 doelen waarin deelnemers konden aangeven in hoeverre de gemeente zich volgens hen moet inspannen om verschillende doelen te realiseren. Nadat de keuzes waren gemaakt, kregen deelnemers de mogelijkheid om per doel een motivatie te geven voor de gemaakte keuze.
- Een onderdeel over de brede visie op welzijn. Dit onderdeel bestond uit enkele open vragen en vijftien doelen waarvoor deelnemers konden aanvinken of ze hier (helemaal) niet op zouden inzetten, neutraal tegenover het doel staan, of (heel) sterk op het doel zouden inzetten.
- Tot slot volgden enkele vragen over hoe de inwoners de raadpleging hebben ervaren.

Deel 1: Advies geven over ruimte (omgevingsvisie)

In de raadpleging zagen deelnemers eerst 10 doelen waar de gemeente Bladel zich voor kan inspannen. In tabel 2.1 wordt een overzicht gegeven van de doelen. Deelnemers konden met schuifjes aangeven voor welke doelen de gemeente zich extra moet inspannen of waar de gemeente zich juist minder voor moet inspannen. Ze konden dus aangeven aan welke doelen de gemeente vooral (geen) ruimte, geld en tijd moet besteden. Deelnemers zagen dat de totale inspanning die de gemeente kon leveren beperkt was. Ze konden in principe maar voor 2 doelen aangeven dat de gemeente zich er maximaal voor zou moeten inspannen. Als ze de gemeente wilden adviseren om zich voor nog meer doelen maximaal in te spannen, dan moesten ze ook aangeven voor welke doelen de

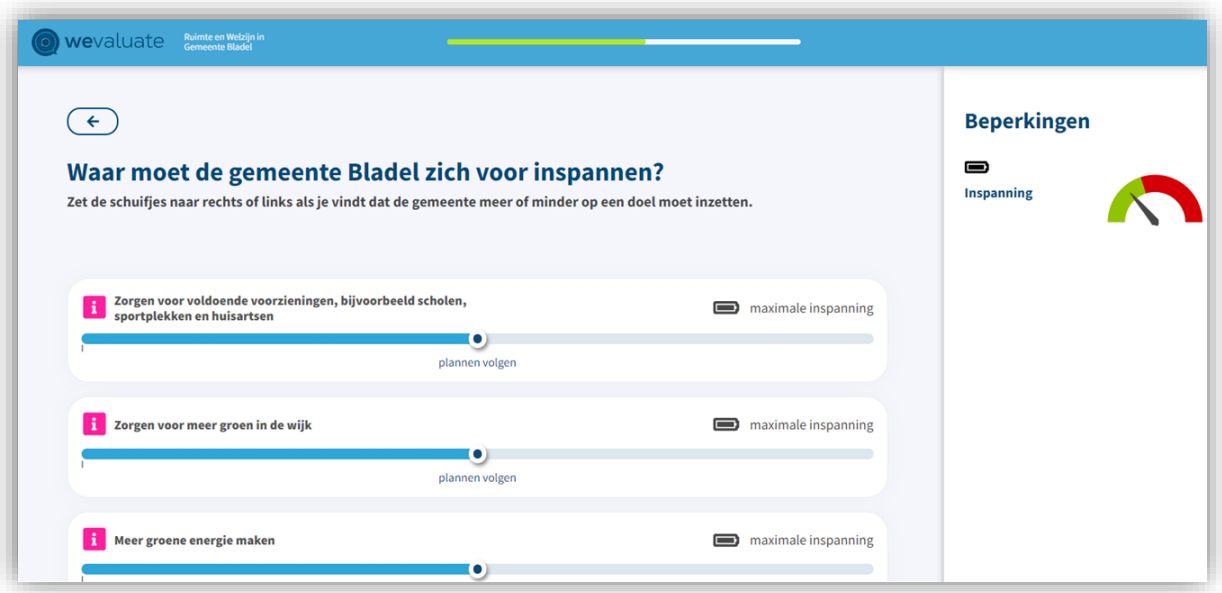
gemeente zich minder zou moeten inspannen. Voor elk doel konden deelnemers zien wat op dit moment de plannen zijn van de gemeente en wat het betekent als de gemeente zich meer of minder inspant voor een doel. In Bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van alle informatieve teksten die deelnemers konden lezen per doel.

Tabel 2.1 De tien doelen in de keuzetaak van de raadpleging.

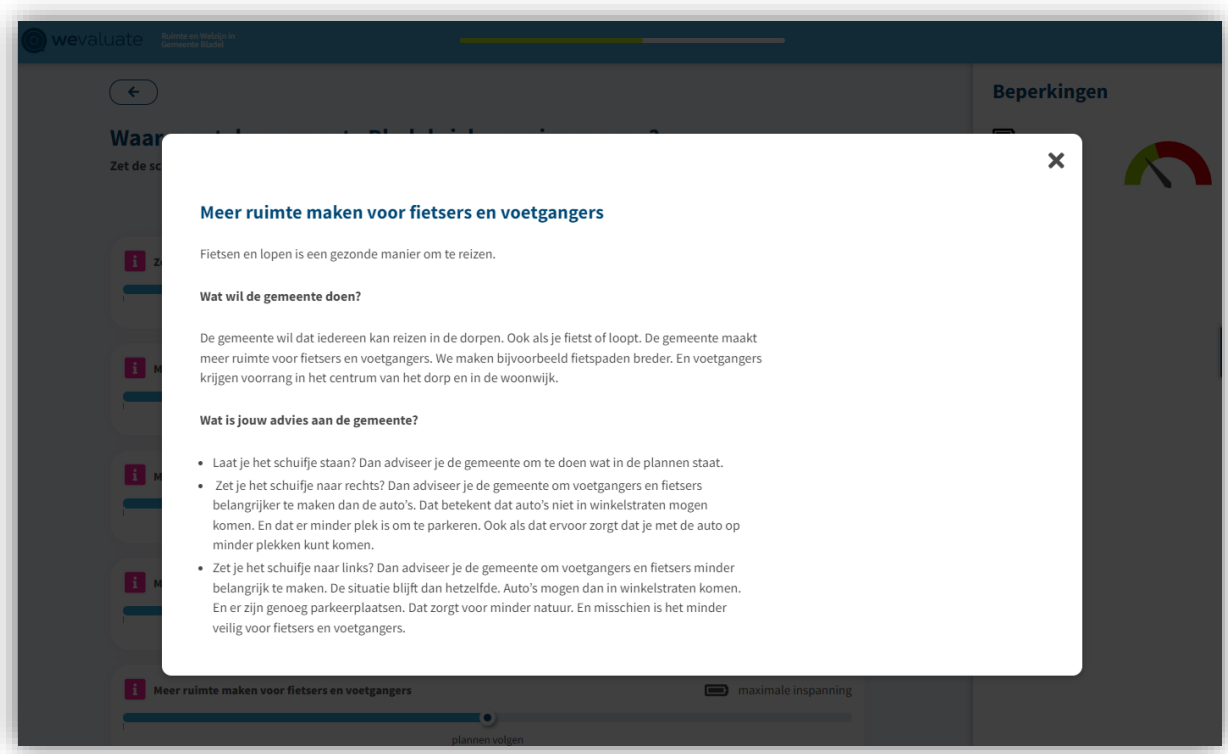
1	Zorgen voor meer groen in de wijk
2	Meer groene energie maken
3	Meer ruimte maken voor fietsers en voetgangers
4	Zorgen dat dorpen goed bereikbaar zijn
5	Boeren helpen met veranderingen
6	Zorgen voor meer banen
7	Zorgen voor voldoende voorzieningen, bijvoorbeeld scholen, sportplekken en huisartsen
8	Winkelcentra aantrekkelijker maken
9	Meer bouwen binnen de kernen
10	Meer huizen bouwen

Figuur 2.1 geeft een voorbeeld van de keuzetaak met sliders in de online omgeving van de raadpleging. Wanneer deelnemers wilden zien wat het geven van punten aan een doel kon betekenen, dan konden ze klikken op de informatieknop. Figuur 2.2 laat voor één van de doelen een voorbeeld zien van de tekst onder de informatieknop. In Bijlage 1 presenteren we voor alle doelen de informatie die deelnemers te zien kregen als ze op de informatieknop klikten.

Figuur 2.1 Een impressie van de online omgeving van de raadpleging.

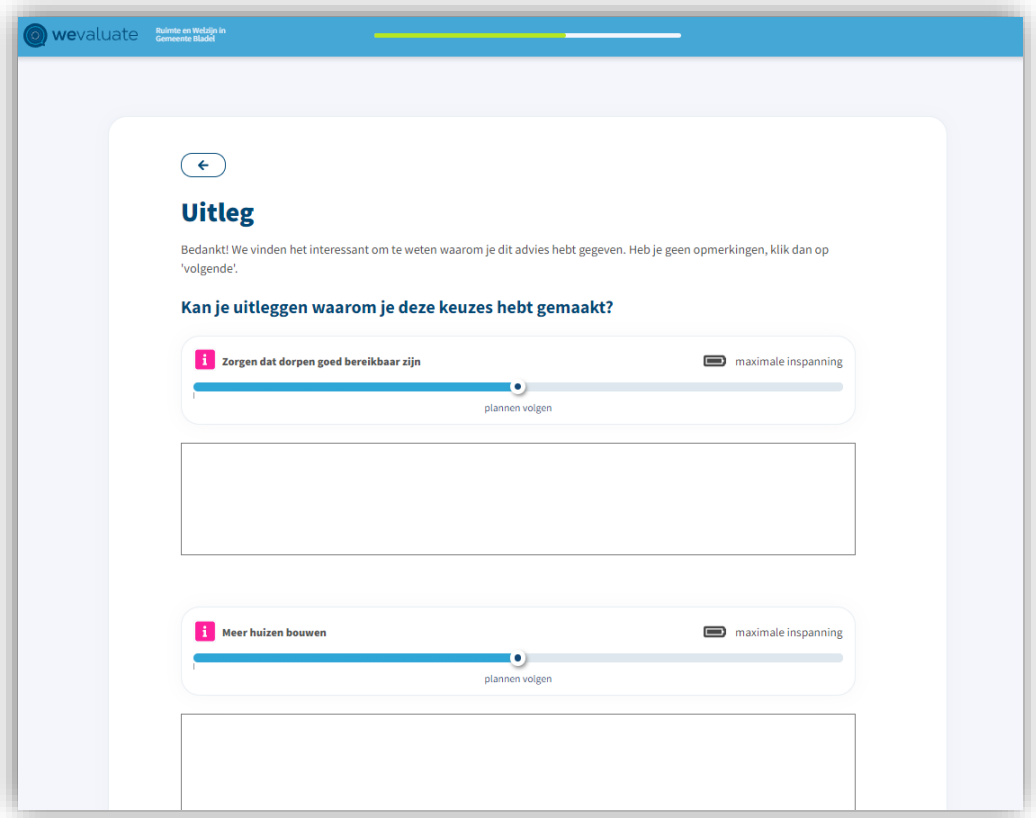

Figuur 2.2 Een voorbeeld van een tekst onder de informatieknop.

Nadat deelnemers hun keuzes hadden gemaakt werd hen gevraagd om de gemaakte keuzes toe te lichten. Figuur 2.3 geeft een indruk hoe dit er in de online omgeving uitziet.

Figuur 2.3 Deelnemers kregen de mogelijkheid om elk van hun keuzes toe te lichten.

Deel 2: Vragen over het leven in onze gemeente (Brede Visie op Welzijn)

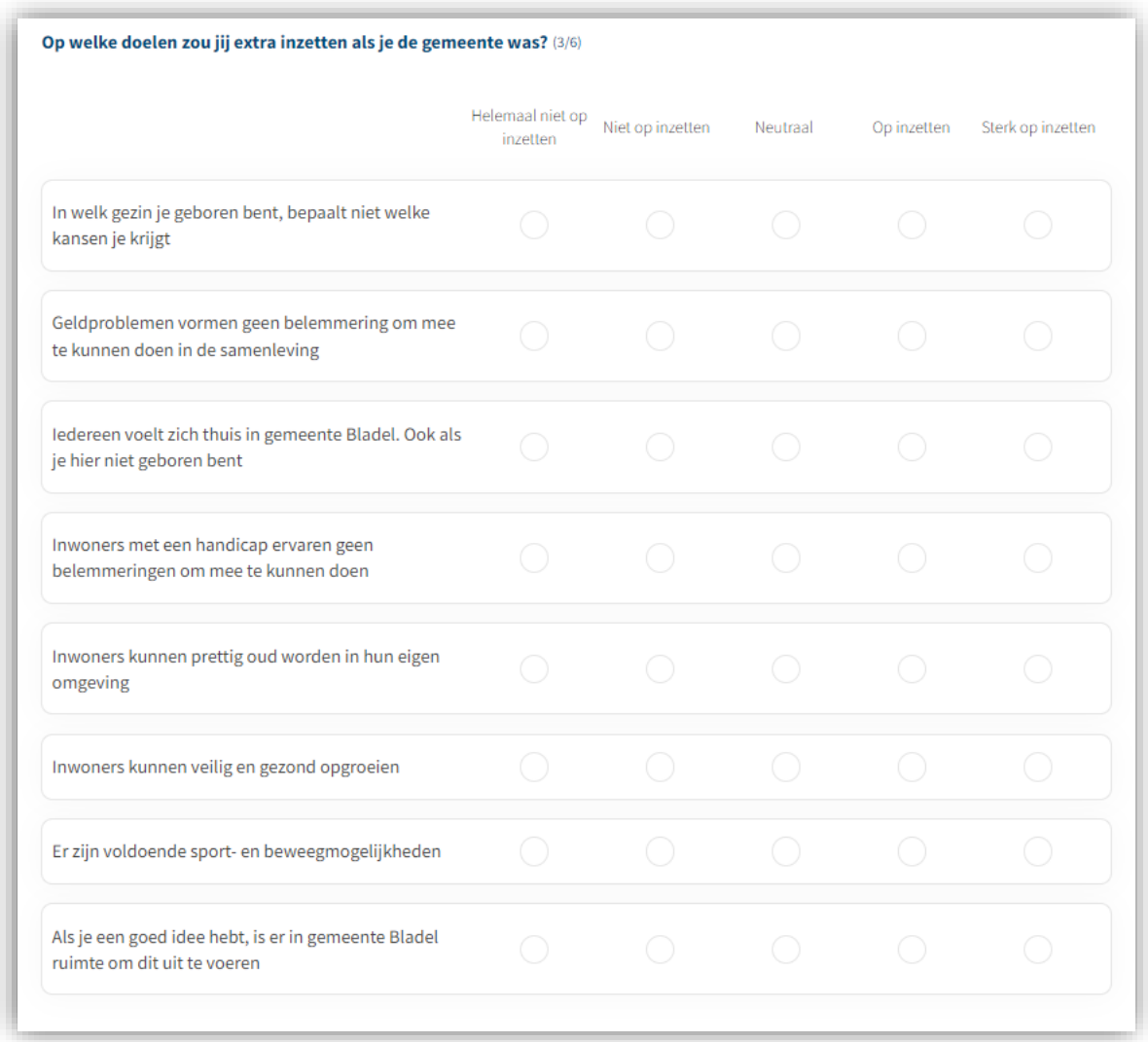
Het tweede deel van de raadpleging ging over de brede visie op welzijn. Dit deel bestond uit:

Twee open vragen vooraf: “Wat waardeer je aan onze gemeente? “en “Wat zie je in de toekomst graag anders in onze gemeente?”

Onderdeel ‘Eigen kracht’

Over eigen kracht werden 8 doelen gegeven waarbij deelnemers konden aangeven of ze hier helemaal niet – sterk op willen inzetten. Figuur 2.4 geeft hier een impressie van. Vervolgens kregen deelnemers de open vraag ‘Zijn er doelen die je mist die ook belangrijk kunnen zijn zodat inwoners van Bladel zich op eigen kracht kunnen redden in de samenleving?”

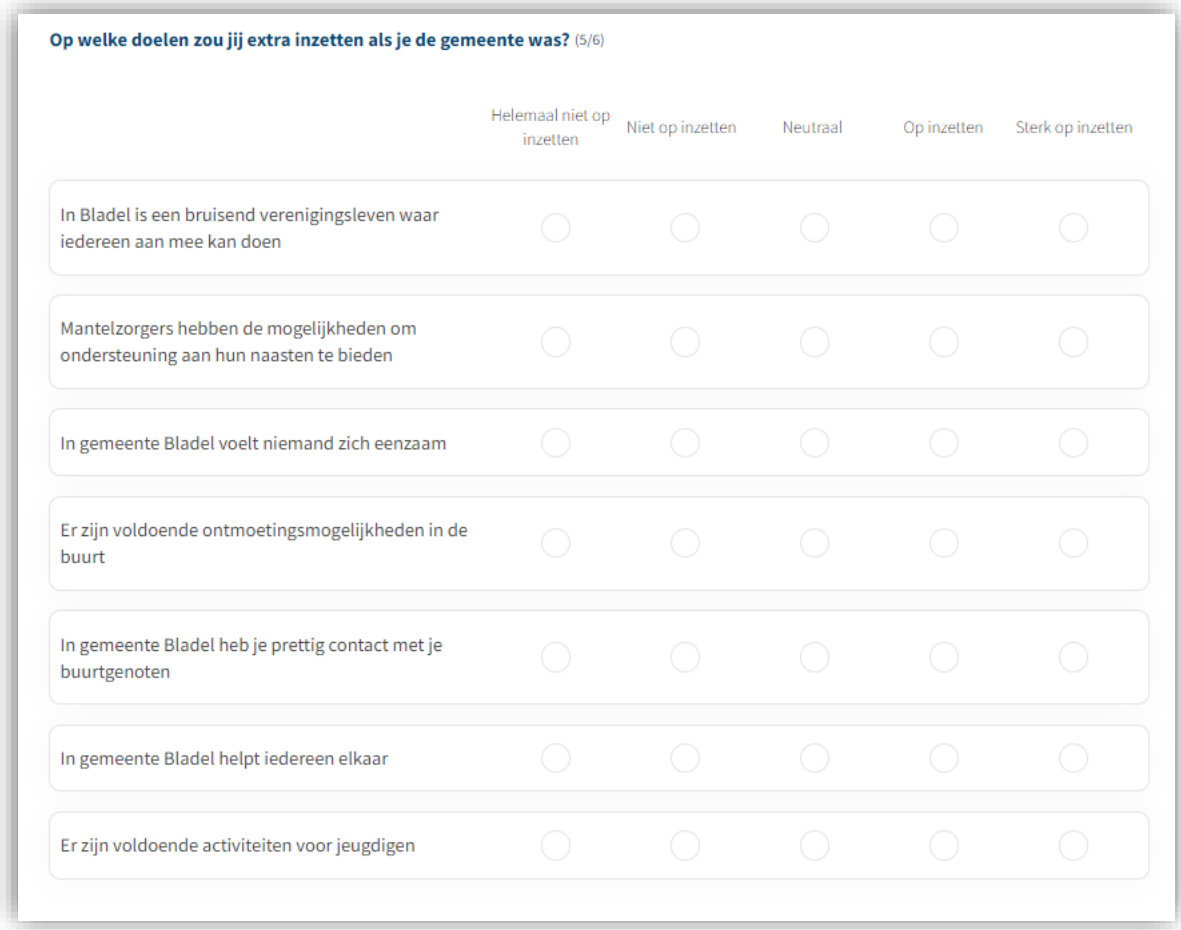
Figuur 2.4 Een impressie van het onderdeel over ‘Eigen kracht’ in de online omgeving van de raadpleging.

Onderdeel 'Sociaal netwerk'

Over sociaal netwerk werden 7 doelen gegeven waarbij deelnemers konden aangeven of ze hier helemaal niet – sterk op willen inzetten. Figuur 2.5 geeft hier een impressie van. Vervolgens kregen deelnemers de open vraag "Zijn er doelen die je mist die ook belangrijk kunnen zijn zodat inwoners van Bladel hun sociale netwerk kunnen versterken?"

Figuur 2.5 Een impressie van het onderdeel over 'Sociaal netwerk' in de online omgeving van de raadpleging.

2.3. Dataverzameling

Aan de raadpleging konden alle inwoners uit de gemeente van 18 jaar of ouder die geïnteresseerd zijn deelnemen. Gedurende de tijd dat de raadpleging live stond, is de deelname gemonitord. Hierbij werd gekeken of bepaalde groepen (bijvoorbeeld een bepaalde leeftijdsgroep, kern of geslacht) ondervertegenwoordigd bleven. Dit werd gedaan om de communicatie richting groepen eventueel te kunnen bijsturen. Naast diverse communicatie over de raadpleging, heeft ook het Bladelse inwonerspanel een directe uitnodiging ontvangen om deel te nemen.

Het kan altijd voorkomen dat deelnemers een raadpleging niet serieus hebben ingevuld. Deze deelnemers zijn niet meegenomen in de data analyse.

2.4 Socio-demografische gegevens van de deelnemers

Tabel 2.2 laat zien dat alle subgroepen (mannen en vrouwen, verschillende leeftijdsklassen, verschillende kernen) ongeveer hetzelfde zijn vertegenwoordigd in de groep deelnemers en de gehele bevolking van de gemeente Bladel. We zien alleen dat jongeren onder de 35 zijn iets ondervertegenwoordigd en 65-plussers zijn oververtegenwoordigd.

In totaal rondden 657 deelnemers de raadpleging af, dit is 3,1% van het totaal aantal inwoners van de gemeente. Vergeleken met andere raadplegingen is dit een heel mooi aantal deelnemers. Vergelijk bijvoorbeeld de provinciale raadpleging in Zuid-Holland over de ruimtelijke puzzel: 5.916 deelnemers / 0,16% van de bevolking. En de provinciale raadpleging in Noord-Holland over het landelijk gebied: 6.965 deelnemers / 0,26% van de bevolking. Aan een recente gemeentelijke raadpleging in Eemnes over schone energie deden 372 deelnemers mee, 3,9% van de totale bevolking van de gemeente.

Tabel 2.2 Verdeling van de deelnemers aan de raadpleging naar geslacht, leeftijd en kern.

	Inwoners gemeente Bladel	Deelnemers raadpleging
Totaal aantal	21.009	657
Geslacht		
Man	50,8% (10.665)	52,3% (340)
Vrouw	49,2% (10.344)	47,7% (310)
Leeftijd (18 en ouder 17.281)		
Jonger dan 35 (vanaf 18)	23,8% (4.113)	9,0% (59)
35-64	48,4% (8.368)	53,7% (353)
65 en ouder	27,8% (4.800)	37,3% (245)
Kern		
Bladel	51,1% (10.725)	44,6% (293)
Hapert	27,4% (5.760)	30,3% (199)
Hoogeloon	11,0% (2.305)	10,0% (66)
Casteren	5,4% (1.135)	5,8% (38)
Netersel	5,1% (1.080)	7,9% (52)
Zeg ik liever niet / weet ik niet	-	1,4% (9)

Tabel 2.3 laat zien dat een groot deel van de deelnemers aan de raadpleging in een van de dorpskernen woonachtig is.

Tabel 2.3 Woonsituatie van de deelnemers aan de raadpleging.

Woonsituatie (656)	Aantal deelnemers
Ik woon in een dorpskern	539
Ik woon landelijk	109
Zeg ik liever niet / weet ik niet	8

Tabel 2.4 laat zien wat de deelnemers voornamelijk doen in het dagelijks leven.

Tabel 2.4 Verdeling van de deelnemers aan de raadpleging naar wat deelnemers voornamelijk doen in het dagelijks leven.

Beroep (648)	Aantal deelnemers
Ik ben huisman/huisvrouw	17
Ik ben met pensioen	218
Ik doe betaald werk	358
Ik doe vrijwilligerswerk	26
Ik ga naar school/studeer	7
Zeg ik liever niet / weet ik niet	22

Tabel 2.5 laat de financiële situatie van de deelnemers zien.

Tabel 2.5 Financiële situatie van de deelnemers aan de raadpleging.

Financiële situatie huishouden (617)	Aantal deelnemers
Ik houd meestal een beetje geld over	296
Ik houd meestal veel geld over	149
Ik kan precies rondkomen	89
Ik moet schulden maken	5
Ik moet spaargeld aanspreken	26
Zeg ik liever niet / weet ik niet	52

Tabel 2.6 laat de verdeling tussen verschillende types huishouden zien.

Tabel 2.6 Type huishouden van de deelnemers aan de raadpleging.

Samenstelling huishouden (631)	Aantal deelnemers
Iets anders, bijvoorbeeld een studentenwoning	4
Ik woon alleen	73
Ik woon met een partner, zonder kinderen	287
We zijn een gezin met twee ouders	244
We zijn een gezin met één ouder	15
Zeg ik liever niet	8

3. Resultaten Omgevingsvisie

In dit hoofdstuk presenteren we de resultaten van het eerste deel van de raadpleging over de omgevingsvisie. In sectie 3.1 bespreken we de gemiddelden van alle 657 deelnemers tezamen. In sectie 3.2 gaan we specifiek dieper in op het woningdossier. In sectie 3.3 gaan we in op de verschillen in voorkeuren tussen deelnemers uit de verschillende (grote en kleine) kernen.

Samengevat:

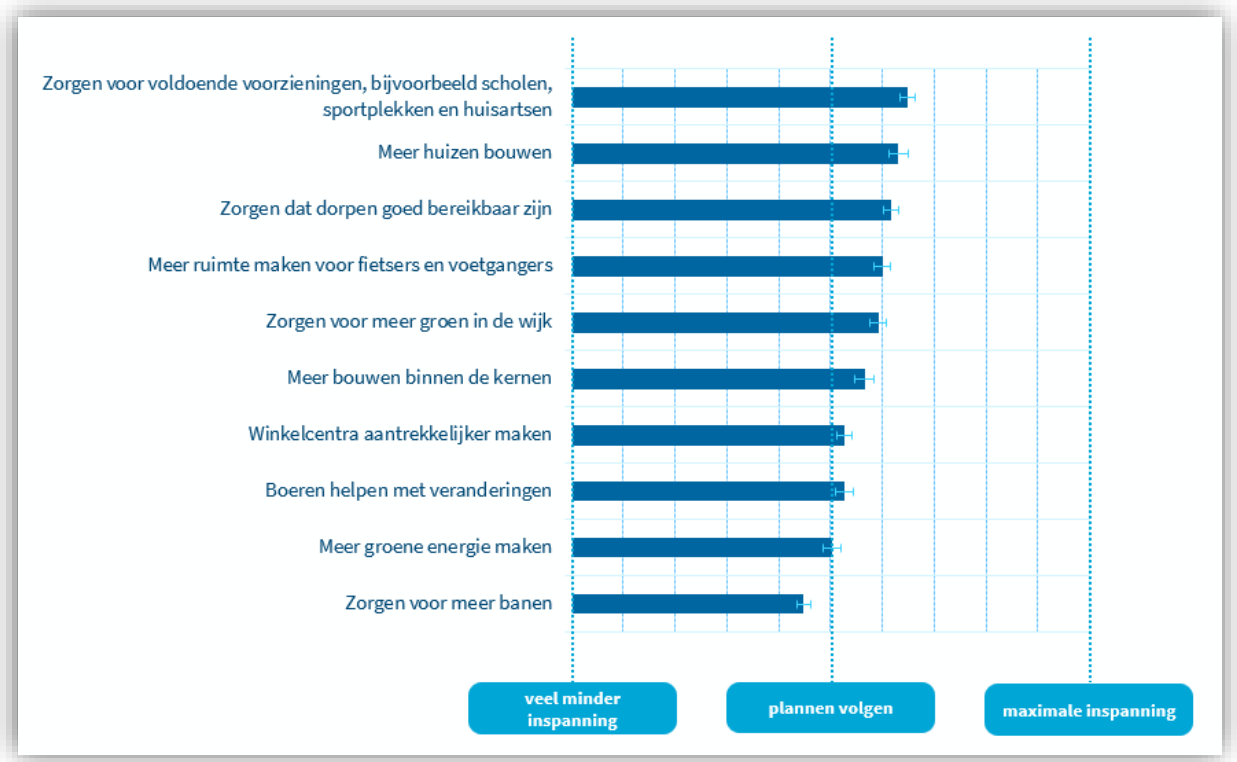
- De doelen “Zorgen voor voldoende voorzieningen” en “Meer huizen bouwen” krijgen hoge prioriteit. Meer dan de helft van de Bladelaren kiest voor extra inzet op deze doelen. Ze willen dus dat de gemeente meer doet dat dan het volgen van de plannen. We zien slechts een beperkte groep die dit niet belangrijk vindt. Dit wijst erop dat er een groot draagvlak is dat de gemeente deze zaken oppakt.
- De verschillen tussen kernen zijn niet allemaal statistisch significant, maar er lijken interessante trends te zijn:
    - Deelnemers uit de kleinere kernen Casteren, Netersel en Hoogeloon lijken meer voorstander te zijn van extra bouwen en extra bouwen binnen de kernen.
    - In de grote kernen Bladel en Hapert geven deelnemers relatief meer prioriteit aan doelen zoals 'zorgen voor meer groen in de wijk' en 'winkelcentra aantrekkelijker maken'.
- Het woningdossier is het thema waar we de grootste verschillen in voorkeuren zien. Met name als het gaat om het wel of niet bouwen van huizen binnen de kernen.
    - Er is breed draagvlak voor bouwen van meer woningen, vooral voor jongeren, starters en ouderen.
    - Ook veel deelnemers zijn voorstander van bouwen binnen de kernen, maar we zien op dit doel ook tegenstand. Hoogbouw wordt niet onomwonden als de beste optie gezien. Als hiertoe wordt overgegaan is het voor veel inwoners belangrijk dat het dorpse karakter, groen en (levens)ruimte zoveel mogelijk behouden blijft. Het belang hiervan wordt met name door inwoners van Bladel en Hapert genoemd.
    - Bouwen aan de randen van kernen wordt door velen als een goede oplossing gezien.

3.1 Resultaten gemiddeld totaal

Prioritering van de doelen

Figuur 3.1 laat de gemiddelde inspanningskeuze zien op de tien doelen voor alle 657 deelnemers aan de raadpleging. De stippellijn in het midden van de grafiek staat gelijk aan de keuze in de raadpleging voor het volgen van de huidige plannen van de gemeente. Het valt op dat deelnemers gemiddeld genomen voor de meeste doelen ervoor hebben gekozen dat de gemeente zich meer inspant voor een doel. Alleen voor het doel ‘Zorgen voor meer banen’ zien we dat er gemiddeld voor minder inspanning is gekozen ten opzichte van de huidige plannen van de gemeente.

Figuur 3.1 Gemiddelde inspanningskeuze op de tien doelen van alle 657 deelnemers. Rangschikking van meer naar minder inspanning.

De gemiddelde deelnemer adviseert de gemeente om zich het meest in te spannen voor doel ‘Zorgen voor voldoende voorzieningen’. Op een schaal van 0% tot 100%, waarbij 0% staat voor ‘geen inspanning’, 100% voor ‘maximale inspanning’ en 50% staat voor de ‘plannen volgen’, krijgt dit doel gemiddeld een inzet van 65%. Een steekproef heeft altijd een mate van onzekerheid. Als alle inwoners van de gemeente Bladel mee zouden doen aan de raadpleging, dan bevinden de uitkomsten zich met 95% zekerheid in het lichtblauwe waardebereik (aangegeven in de foutbalkjes rondom het gemiddelde). Als er geen overlap zit in het waardebereik van de twee opties, dan is het verschil tussen deze opties significant. Bijvoorbeeld, de bovenste twee opties verschillen niet significant van elkaar. We weten niet of inwoners meer waarde toekennen aan de optie ‘Voorzieningen’ of ‘Huizen bouwen’, maar we weten wel dat mensen meer waarde toekennen aan ‘Voorzieningen’ dan aan alle andere opties behalve ‘Huizen bouwen’.

Omdat in de meeste gevallen de voorkeuren nauwelijks verschilden tussen subgroepen in de bevolking (jong en oud, man en vrouw, praktisch- en theoretisch geschoold) kunnen we vanuit de 657 deelnemers robuuste conclusies trekken voor de hele bevolking. Waar dat niet zo is rapporteren we dit expliciet.

Discussie en overeenstemming

Figuur 3.1 hierboven suggereert wellicht dat alle doelen, behalve 'Zorgen voor meer banen', als belangrijk worden beschouwd. Desalniettemin geven de gemiddelden niet het volledige beeld weer, aangezien onderwerpen variëren in de mate van polarisatie. In Figuur 3.2 wordt het percentage deelnemers per doel weergegeven dat kiest voor 'extra inspanning' (groen), 'plannen volgen' (blauw) of 'minder inspanning' (roze).

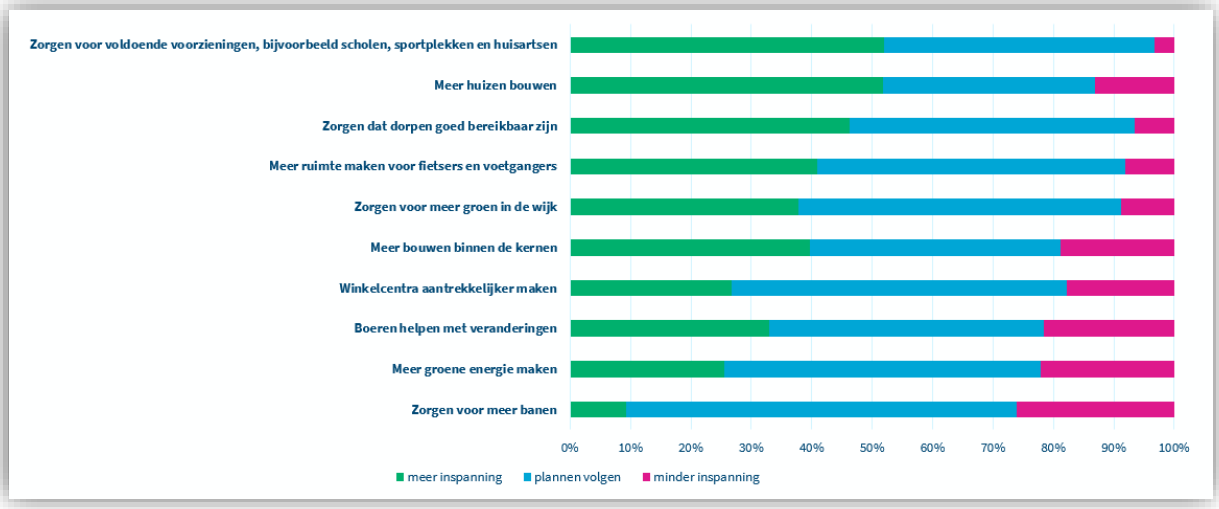
We zien dat het doel 'Zorgen voor voldoende voorzieningen' zeer weinig weerstand ondervindt, met de meeste deelnemers die voor extra inzet kiezen. Daarnaast zijn er vijf doelen waar hoofdzakelijk steun is voor het volgen van de plannen: 'Zorgen voor meer banen' (65%), 'Winkelcentra aantrekkelijker maken' (55%), 'Zorgen voor meer groen in de wijk' (53%), 'Meer groene energie maken' (52%) en 'Meer ruimte maken voor fietsers en voetgangers' (51%).

Opmerkelijk is dat meningen uiteenlopen voor enkele doelen, zoals 'Meer huizen bouwen' (35% voor meer, 13% voor minder), 'Meer bouwen binnen de kernen' (40% voor meer, 19% voor minder), 'Winkelcentra aantrekkelijker

maken' (27% voor meer, 18% voor minder), 'Boeren helpen met veranderingen'(33% voor meer, 22% voor minder) en 'Meer groene energie maken' (26% voor meer, 22% voor minder).

Om inzicht te verkrijgen in de discussie en overeenstemming, behandelen we beknopt de verschillende perspectieven die schuilgaan achter de keuzes van deelnemers voor elk doel. In Bijlage 2 worden uitgebreide illustratieve quotes per doel gepresenteerd.

Figuur 3.2 Keuze voor meer inspanning, plannen volgen of minder inspanning.

Zorgen voor voldoende voorzieningen, bijvoorbeeld scholen, sportplekken en huisartsen

Meer dan helft van de Bladelaren kiest voor extra inzet. Slechts beperkte weerstand op dit doel. Er lijkt vooralsnog geen groot probleem, maar er is wel de zorg dat voorzieningen niet meegroeien met de bevolking of zullen verdwijnen. Dit wijst erop dat er een aanzienlijk draagvlak bestaat voor de gemeente om extra aandacht te besteden aan dit onderwerp.

Het zorgen voor voldoende voorzieningen is een breed gedragen doelstelling. Meer dan de helft van de deelnemers (52%) adviseert extra inspanning voor dit doel. Verder kiest 45% van de deelnemers ervoor om de plannen te volgen en 3% kiest voor minder inspanning. De kwalitatieve analyse bevestigt dat veel deelnemers de aanwezigheid van voorzieningen erg belangrijk vinden. Deelnemers geven aan met name basisvoorzieningen erg belangrijk te vinden voor de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de gemeente. Deelnemers vinden dat vooral gezondheidszorg, met de nadruk op huisartsen, voldoende aanwezig moeten zijn om de gezondheid van de inwoners te waarborgen. Deelnemers schrijven ook dat ze de aanwezigheid van voldoende scholen en andere onderwijsfaciliteiten belangrijk vinden. Hiernaast zijn er deelnemers die wijzen op het belang van basisvoorzieningen in alle dorpskernen, om ook de leefbaarheid van kleinere dorpen te waarborgen. Deelnemers wijzen op de toekomstige uitdagingen rondom vergrijzing, bevolkingsgroei en het tegengaan van leegloop. Zij benadrukken de behoefte aan passende, ‘meegroeiende’ voorzieningen. Deelnemers die adviseren om plannen te volgen geven aan dat ze voorzieningen belangrijk vinden, maar dat ze het op dit moment goed geregeld vinden. Sommigen vinden de huidige voorzieningen op dit moment goed, maar geven ook aan dat het in de toekomst mee moet groeien met eventuele bevolkingsgroei. Deelnemers die adviseren minder maatregelen te nemen vinden dat er al ruim voldoende voorzieningen zijn.

Meer huizen bouwen

Meer dan helft van de Bladelaren kiest voor extra inzet op 'Huizen bouwen'. Iets meer dan 1 op de 10 Bladelaren zet hier minder op in. Weerstand zit hem vaak niet in OF er gebouwd moet worden, maar HOE.

Het bouwen van meer huizen is een breed gedragen doelstelling. Meer dan de helft van de deelnemers (52%) adviseert extra inspanning voor dit doel. Verder kiest 35% van de deelnemers ervoor om de plannen te volgen en 13% kiest voor minder inspanning. Uit de kwalitatieve analyse blijkt dat de meeste deelnemers vooral willen dat het aanbod in huizen passend is voor de (toekomstige) bevolking en dat daarvoor meer huizen moeten worden gebouwd. Met name huizen voor jongeren, starters en ouderen zijn voor veel deelnemers belangrijk. Deelnemers noemen ook dat het mogelijk moet zijn dat ouderen doorstromen, waardoor er woningen vrijkomen kunnen

komen voor jongeren. Deelnemers benadrukken hiernaast ook dat woningbouw geleidelijk moet gaan, zodat de leefbaarheid van het dorp niet in het gedrang komt. Ook deelnemers die kiezen voor 'plannen volgen' wijzen op het belang van passende en betaalbare woningen voor zowel jongeren als ouderen. We zien ook deelnemers die andere oplossingen voor het woningtekort aandragen. Zij vinden dat bestaande woningruimte efficiënter moet worden gebruikt door bijvoorbeeld woningen op te splitsen en woningdelen te stimuleren. Andere deelnemers vinden dat huidige plannen voor woningbouw volstaan en dat deze eerst moeten worden uitgevoerd. Er zijn ook deelnemers die benadrukken dat woningbouw niet ten koste moet gaan van bescherming van de natuur en het dorpse karakter. Deelnemers die adviseren minder inspanning te doen wat betreft woningbouw maken zich vooral zorgen over de betaalbaarheid van woningen en of woningen passend zijn, niet over het aantal. Ook heerst er bij deelnemers die niet meer woningbouw willen de angst dat hoogbouw zou leiden tot verlies van het dorpse karakter. En er heerst bezorgdheid dat de druk op voorzieningen en leefruimte te groot wordt als de bevolking toeneemt.

Zorgen dat dorpen goed bereikbaar zijn

Geen tegenstand op dit doel. OV en goede doorstroom op de wegen wordt als erg belangrijk ervaren. Er zijn zorgen om specifieke verkeerssituaties

Wat betreft de bereikbaarheid van dorpen geven de meeste deelnemers (47%) het advies om de huidige plannen te volgen, maar vrijwel evenveel deelnemers (46%) adviseren om meer inspanning hierop in te zetten. Een klein deel van de deelnemers (7%) adviseert juist minder in te zetten op bereikbaarheid van dorpen. Veel deelnemers hechten veel belang aan het openbaar vervoer en bestaande infrastructuur zoals (provinciale) wegen en fietspaden. Deelnemers noemen het belang hiervan voor de leefbaarheid van de dorpen. Verbinding met nabijgelegen dorpen en steden wordt als essentieel ervaren voor zaken als school, werk en zorg. Veel mensen benadrukken het belang van goed openbaar vervoer, met name voor ouderen, jongeren en mensen zonder auto. Er is een roep om verbeteringen in het openbaar vervoer, waaronder betere aansluitingen en frequenties. Er zijn zorgen geuit over de drukte op de provinciale weg N284, files, en de noodzaak om de doorstroom te verbeteren. Er zijn ook zorgen geuit over veiligheid op specifieke plekken. Sommige respondenten die minder inzetten op dit doel zijn van mening dat de dorpen al goed bereikbaar zijn en dat er geen dringende behoefte is aan verbeteringen.

Meer ruimte maken voor fietsers en voetgangers

Meerderheid plannen volgen. Weinig tegenstand. Met name een belangrijk doel voor deelnemers boven de 35 jaar. Milieu- en gezondheidsoverwegingen en veiligheid spelen hierbij een belangrijke rol.

Wat betreft ruimte maken voor fietsers en voetgangers adviseren de meeste deelnemers (51%) om de huidige plannen te volgen, maar ook veel mensen (41%) om meer inspanning in te zetten hierop. Slechts een kleine groep deelnemers (8%) kiest ervoor om hier minder inspanning op in te zetten. We zien verder significante verschillen op dit doel tussen de keuzes van jongeren onder de 35 en de oudere leeftijdsgroepen. Jongeren zetten hier gemiddeld 50% op in ('plannen volgen'), terwijl 65-plussers en 35-64-jarigen meer inzetten (respectievelijk 63% en 60%). Deelnemers boven de 35 benoemen vaak de behoefte aan meer veiligheid voor fietsers en voetgangers. Ook de voordelen voor de gezondheid en het milieu door het stimuleren van fiets- en wandelverkeer worden geregeld genoemd.

Uit de kwalitatieve analyse blijkt dat veel inwoners groot belang hechten aan de fiets- en de voetganger. Dit schrijven ook veel mensen die adviseren om de huidige plannen te volgen. Waarom en op welke manier mensen invulling geven aan de prioriteit die ze de fietser en voetganger willen geven verschilt; sommigen leggen de nadruk bij veiligheid, anderen leggen meer de nadruk bij welzijn en leefbaarheid. Deelnemers die vinden dat fiets- en wandelpaden niet veilig (genoeg) zijn vinden dat dit vaak komt door snelheidsverschillen en slecht ingerichte routes. Ook vinden deelnemers dat de auto nog teveel prioriteit krijgt en dat deze minder of niet meer centraal moet komen te staan. Deelnemers vinden ook dat er een mobiliteitstransitie moet komen om klimaatdoelstellingen te halen en bereikbaarheid in de toekomst veilig te stellen. Zij schrijven dat fietsen en lopen (in de toekomst) meer centraal moet komen te staan en meer ruimte moeten krijgen, met name in het centrum. Deelnemers wijzen ook op de bijdrage van fietsen en lopen aan de gezondheid, de staat van het milieu en dat lopen en fietsen de druk op het verkeerssysteem kan verminderen. Deelnemers vinden ook dat er betere en meer voet- en fietspaden nodig zijn, met name om het buitengebied beter bereikbaar te maken. Ook wijzen deelnemers erop dat huidige paden te smal zijn voor duofietsen, e-bikes en rollators. Deelnemers die adviseren om de huidige plannen te volgen vinden dat verbeteringen voor fiets- en wandelpaden welkom zijn, maar dat de huidige

voorzieningen volstaan. Andere deelnemers vinden dat met name de veiligheid van fietsers en voetgangers moet worden verbetert door het beleid te richten op deze plekken, bijvoorbeeld door aparte fiets- en voetpaden aan te leggen. Sommigen noemen hiervoor specifieke locaties die zij op dit moment als onveilig ervaren. Ook vinden deelnemers dat fietsen en lopen meer moet worden gestimuleerd ten opzichte van de auto, omdat dit beter is voor de gezondheid en het milieu. Andere deelnemers vinden dat er bepaalde fiets- en wandelpaden moeten worden aangepast, met name fietspaden in bossen. Ook vinden deelnemers dat er vooral meer onderhoud moet worden gepleegd aan bestaande fietspaden. Deelnemers die adviseren om minder inspanning te besteden aan het ruimte maken voor fietser en voetganger vinden dat er al (ruim) voldoende ruimte is voor fietsers en voetgangers.

Zorgen voor meer groen in de wijk

Breed gedragen doel. Weinig weerstand. Groen is voor velen belangrijk voor leefbaarheid, geluk en klimaatbestendigheid.

Ook het zorgen voor meer groen in de wijk is een breed gedragen doelstelling. De meeste deelnemers (53%) geven het advies om de huidige plannen te volgen. Ook een groot aantal deelnemers (38%) adviseren om meer inspanning hierop in te zetten. Een klein deel van de deelnemers (9%) adviseert juist minder in te zetten op meer groen in de wijk. Uit de kwalitatieve analyse blijkt vooral dat deelnemers groen in de wijk belangrijk vinden voor de leefbaarheid van het dorp. Veel deelnemers schrijven dat groen bijdraagt aan het verminderen van hittestress en aan de klimaatbestendigheid van de wijk. Ook noemen deelnemers dat groene omgevingen verkoeling bieden in de zomer en water vasthouden. Deelnemers wijzen er ook op dat groene omgevingen mensen gezonder en gelukkiger maken. Zij noemen dat een aantrekkelijke leefomgeving een positief effect heeft op de gemoedstoestand van inwoners. Ook schrijven deelnemers dat groen in de wijk leefbaarheid verhoogt doordat het rust en comfort geeft. Zij noemen dat een groene omgeving de ruimte biedt om te wandelen, ontspannen en voor de jeugd om te spelen. Deelnemers schrijven ook dat ze vinden dat er te veel verharding en verstening in de bebouwde omgeving is en dat dit moet worden verminderd. Zij vinden dat groen essentieel is voor de inrichting van het dorp. Deelnemers die adviseren dat huidige plannen gevolgd worden vinden dat er in de huidige situatie al voldoende maatregelen zijn genomen. Een deelnemer schrijft bijvoorbeeld “Wij zijn in de gemeente Bladel gezegend met veel groen. Meer mag, maar moet niet”. Deelnemers wijzen er ook op dat een groene omgeving ook veel onderhoud vergt. Zij vinden dat het onderhouden van het huidige groen prioriteit moet hebben, niet (per sé) nieuwe aanleg van groen. Sommige deelnemers vinden dat huidige plannen moeten worden gevolgd, maar wel anders moeten worden ingevuld, met meer nadruk op natuur en biodiversiteit. Deelnemers die vinden dat er juist minder moet worden ingezet op groen in wijken vinden dat er al genoeg groen is en dat er juist moet worden ingezet op woningbouw, parkeergelegenheid of recreatie.

Meer bouwen binnen de kernen

Meeste deelnemers voorstander, maar ook 1 op de 5 kiest voor minder bouwen binnen de kernen. Deze deelnemers maken zich zorgen dat het dorpse karakter en het groen verdwijnt.

De meeste deelnemers (41%) kiezen voor het doel ‘meer bouwen binnen de kernen’ om de plannen te volgen. Ook wordt er door veel deelnemers (40%) ingezet op extra inspanning voor dit doel. Minder deelnemers (19%) zetten in op minder inspanning voor het doel ‘meer bouwen binnen de kernen’. Uit de kwalitatieve analyse blijkt dat deelnemers die kiezen voor ‘meer inspanning’ op dit doel het vaakst het grote tekort aan woningen noemen in hun motivaties. Het valt hiernaast op dat deelnemers extra inzetten op binnen de kernen bouwen omdat ze het belangrijk vinden dat het buitengebied moet worden gespaard, onder andere voor landbouw, natuur, sport en ontspanning. Deelnemers geven vaak aan dat iedereen die dat wil, de mogelijkheid zou moeten hebben om in het dorp te blijven wonen. Er zijn ook diverse deelnemers die voor extra inspanning kiezen als het gaat om bouw binnen de kernen, en die het belangrijk vinden dat de ruimte slim wordt gebruikt. Sommigen geven specifieke suggesties hiervoor. Een deelnemer schrijft bijvoorbeeld “Industrie en autodealers op het industrieterrein. Vrijkomende plaatsen prima voor huizen en appartementen”. Deelnemers die hebben gekozen voor ‘plannen volgen’ geven aan dat ze het belangrijk vinden dat er gebouwd wordt, zodat mensen in hun eigen kern kunnen blijven wonen. Deelnemers noemen ook dat het belangrijk is dat senioren door kunnen stromen. Dit zou ruimte moeten geven op de woningmarkt. Er zijn ook deelnemers die aangeven dat ze het belangrijk vinden dat er rekening wordt gehouden met de groenvoorzieningen. Een andere voorwaarde die deelnemers noemen is dat het dorpse karakter behouden moet worden. Iemand schrijft bijvoorbeeld “Er zullen meer appartementen moeten komen, maar naar mijn mening moeten de gebouwen niet te hoog worden om het dorpse karakter te

behouden". Deelnemers die voor minder inspanning kiezen bij dit doel geven vaak aan dat de kernen volgens hen al vol zijn. En mensen vrezen dat bouwen binnen de kernen ten koste zal gaan van het groen. Bouwen buiten de kernen heeft voor sommige deelnemers de voorkeur, want daar is nog wel ruimte. Hiernaast zien we diverse specifieke opmerkingen dat hoogbouw onwenselijk is, maar er zijn ook deelnemers die inzien dat het mogelijk de beste oplossing is.

Winkelcentra aantrekkelijker maken

Meeste mensen voor de plannen, maar ook enig verschil in inzet. Net als bij het doel 'voorzieningen' zien we weinig onvrede over huidige situatie, maar benadrukken sommige deelnemers wel dat het aanbod mee moet groeien met de bevolking en dat aantrekkelijkheid beter kan. Hoewel dit niet voor iedereen de hoogste prioriteit heeft ten opzichte van andere doelen.

Iets minder dan een derde van de deelnemers (27%) kiest voor extra inspanning voor het doel 'winkelcentra aantrekkelijker maken'. Daarnaast heeft ongeveer 55% van de deelnemers ingezet op het volgen van de plannen. Een relatief groot aantal deelnemers (18%) zet minder in op dit doel. Deelnemers die adviseren om meer in te zetten op het aantrekkelijker maken van winkelcentra schrijven met name dat ze winkelcentra belangrijk vinden voor de leefbaarheid van de verschillende dorpen. Daarnaast zouden deelnemers het wenselijk vinden om meer keuze aan winkels en supermarkten te hebben. Ook vinden deelnemers het belangrijk dat winkelcentra aantrekkelijk zijn. Hieronder valt met name dat er een gezellige sfeer hangt, dat er weinig of geen leegstand is en dat er goede parkeermogelijkheden zijn. Ten slotte wijzen deelnemers erop dat winkelcentra zorgen voor werkgelegenheid en lokale inkomsten. Deelnemers die adviseren om huidige plannen te volgen schrijven met name dat ze vinden dat de huidige situatie goed is. Zij vinden dat meer voorzieningen niet nodig zijn, maar dat er wel rekening moet worden gehouden met eventuele bevolkingsgroei. Daarnaast vinden deelnemers dat de winkelcentra die er zijn (met name die in Hapert en Bladel) aantrekkelijk moeten worden gehouden. Ze zouden het liefst zien dat leegstand in deze gebieden tegengegaan wordt en dat er goede parkeermogelijkheden zijn. Andere deelnemers vinden juist dat het aantrekkelijk maken en houden (deels) overgelaten moet worden aan de markt. Sommige deelnemers schrijven dat er voldoende lokale manieren moeten zijn om aan levensmiddelen te komen, maar dat er niet overal winkelcentra zouden moeten zijn. Deelnemers die vinden dat de gemeente minder zou moeten doen op dit vlak schrijven vaak dat ze aantrekkelijke winkelcentra minder prioriteit geven ten opzichte van andere doelen. Ook vinden deelnemers dat dit beter kan worden overgelaten aan de markt. Ten slotte vinden sommige deelnemers het vooral belangrijk dat er voldoende parkeergelegenheid is voor mensen uit omliggende dorpen.

Boeren helpen met veranderingen

Meningen lopen uiteen over 'boeren helpen met veranderingen'. Er zijn deelnemers kritisch ten opzichte van boeren, vanwege vervuiling en omdat ze ook eigen verantwoordelijkheid moeten nemen. Aan de andere kant is er sympathie en draagvlak voor extra steun, o.a. omdat boeren een speelbal van regels zijn én een belangrijke taak hebben bij vergroenen. Ook zijn er deelnemers die dit geen taak van de gemeente vinden. Of dat boeren met rust gelaten moeten worden en weten wat ze doen.

Het grootste deel van de deelnemers (45%) kiest voor het volgen van de plannen voor het doel 'boeren helpen met veranderingen'. Verder kiest 33% van de deelnemers voor meer inspanning en 22% voor minder inspanning. Uit de kwalitatieve analyse blijkt dat veel inwoners vooral vinden dat het helpen van boeren geen taak is voor de gemeente, maar dat de landelijke overheid of provincie hiermee moet helpen, of dat boeren hier zelf voor verantwoordelijk zijn. Wel staan veel deelnemers ook positief tegenover boeren. Van de deelnemers die adviseren om boeren meer te helpen met veranderingen vinden dat boeren ook hulp verdienen bij noodzakelijke veranderingen. Zij schrijven dat boeren een perspectief moeten hebben en dat de gemeente hierbij zou moeten helpen. Veel deelnemers vinden boeren belangrijk, voor de voedselvoorziening en ook voor de leefbaarheid van het dorp. Verder schrijven deelnemers ook dat boeren belangrijk zijn om de overstap naar duurzame landbouw te maken. Daarnaast schrijven deelnemers veel last te hebben van stank en vervuiling. Zij vragen de gemeente om hier iets aan te veranderen. Deelnemers die adviseren om huidige plannen te volgen vinden met name dat het ondersteunen van boeren geen taak is voor de gemeente. Dit is aan de landelijke overheid of ze vinden dat boeren zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen bedrijf en eventuele veranderingen. Deelnemers die adviseren om huidige plannen te volgen vinden ook vaak dat boeren hulp moeten krijgen bij noodzakelijke veranderingen en een perspectief verdienen. Daarnaast schrijven sommige deelnemers dat ze niet vinden dat boeren hoeven te veranderen. Deelnemers die vinden dat de gemeente zich minder zou moeten inspannen om boeren te helpen

met veranderingen schrijven ook met name dat ze vinden dat boeren zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen bedrijf en eventuele veranderingen. Deelnemers schrijven ook dat ze vinden dat de boerensector hetzelfde moet worden behandeld als alle andere sectoren. Ook deelnemers die adviseren om minder inspanning hierop te leveren schrijven te vinden dat ze het helpen van boeren geen taak voor de gemeente vinden. Sommige deelnemers schrijven ook te vinden dat boeren juist gewoon met rust moeten worden gelaten.

Meer groene energie maken

Keuzes lopen uiteen over 'meer groene energie maken'. Voor velen een belangrijk doel, maar meningen verschillen over het HOE. Is niet volgens alle inwoners een taak van de gemeente. Ook zijn er zorgen dat de opwek (windmolens? mogelijk het landschap en de natuur kunnen aantasten.

De meeste deelnemers staan positief tegenover de plannen van de gemeente over het maken van groene energie. Meer dan de helft van de deelnemers (52%) kiest voor plannen volgen voor dit doel. Verder kiest ook een groot deel van de deelnemers (26%) voor extra inzit. En ook een relatief groot deel van de deelnemers (22%) adviseert minder inspanning. We significante verschillen op dit doel tussen de leeftijdsgroepen 65-plussers en 35-64 jarigen. 35-64 jarigen zetten gemiddeld lager in dan plannen volgen (48%) terwijl 65-plussers net iets meer dan 50% kiezen. Uit de kwalitatieve analyse blijkt dat veel deelnemers het belangrijk vinden dat Bladel zich inzet voor het klimaat en de onafhankelijkheid van inwoners en ondernemers. Veel deelnemers die willen dat de gemeente zich hier meer voor inzet schrijven dat ze het opwekken van groene energie belangrijk vinden voor het klimaat, het milieu en voor toekomstige generaties. Deelnemers die adviseren om huidige plannen te volgen vinden dat het opwekken van groene energie niet aan de gemeente is. Zij zijn het wel eens met plannen om inwoners en ondernemers te ondersteunen. Deelnemers benadrukken ook dat natuur, landschap, het dorpse karakter en overlast moeten worden beperkt bij de opwekking van groene energie. Deelnemers die vinden dat de gemeente minder inspanning moet doen om groene energie op te wekken vinden vaak dat windmolens en zonnevelden het landschap, de natuur en het milieu aantasten. Sommigen wijzen erop dat energieopwekking via zonnepanelen dat niet doet. Sommige deelnemers schrijven ook dat ze vinden dat de opwekking van groene energie niet aan de gemeente zelf is. Zij zijn vaak wel voorstander van meer ondersteuning voor inwoners en ondernemers om hun eigen duurzame maatregelen te nemen, met name energieopwekking via zonnepanelen, energieopslag en energiebesparing.

Zorgen voor meer banen

Hoofdzakelijk keuze voor plannen volgen of minder aan doen.

De ruime meerderheid van de deelnemers (65%) kiest ervoor om de huidige plannen te volgen voor het doel 'zorgen voor meer banen'. Verder kiest 26% van de deelnemers voor minder inspanning. Slechts 9% van de deelnemers kiest voor meer inspanning voor het doel 'zorgen voor meer banen'. Het doel lijkt geen hoge prioriteit te hebben; als er elders concessies moeten worden gedaan om andere doelen meer aandacht te geven, wordt dit doorgaans als acceptabel beschouwd. Hoewel deelnemers het belang van het doel niet ontkennen, suggereren deelnemers dat deze taak ook door andere actoren dan de gemeente kan worden aangepakt, bijvoorbeeld door het bedrijfsleven. Opmerkelijk is dat de overgrote meerderheid van de raadplegingsdeelnemers betaald werk heeft en financieel comfortabel is (zie tabellen 2.4 en 2.5). Hieruit kan worden afgeleid dat er geen dringende behoefte lijkt te zijn onder de deelnemers om meer inspanningen te leveren op het gebied van werkgelegenheid. Deelnemers die pleiten voor een verhoogde inzet wijzen voornamelijk op de voordelen van lokaal werk in termen van mobiliteit en milieu. Daarnaast benadrukken ze dat een groeiend inwonersaantal op termijn ook meer banen vereist. Anderen onderstrepen het economische belang van voldoende werkgelegenheid en het creëren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers. Deelnemers die adviseren om de bestaande plannen te volgen of minder in te zetten, zijn van mening dat er al voldoende banen zijn, terwijl sommigen het faciliteren van werkgelegenheid niet als een specifieke taak van de gemeente beschouwen.

3.2 Resultaten uitgesplitst naar kernen

Aangezien de deelname in sommige kernen laag ligt, zijn de verschillen tussen de kernen niet allemaal statistisch significant, maar we zien desalniettemin interessante verschillen. Figuren 3.3 t/m 3.7 laten de inspanningskeuze van deelnemers zien uitgesplitst naar de kern waar ze wonen.

Deelnemers uit alle vijf kernen vinden ‘Zorgen voor voldoende voorzieningen’, ‘Meer huizen bouwen’ en ‘Zorgen dat dorpen goed bereikbaar zijn’ doelen die extra inspanning waard zijn.

De meest opvallende verschillen lijken te zijn dat deelnemers uit de kleinere kernen meer voorstander lijken te zijn van extra bouwen en extra bouwen binnen de kernen. Figuur 3.8 laat de gemiddelde puntentoekenning zien van deelnemers uitgesplitst naar deelnemers uit de grote kernen (Bladel en Hapert) en de kleine kernen (Netersel, Casteren en Hoogeloon). Deelnemers uit de kleine kernen kiezen gemiddeld een stuk meer inspanning (63%) voor bouwen binnen de kernen dan de deelnemers uit de grote kernen kiezen bij dit doel (55%). Hiernaast zien we dat deelnemers uit de grote kernen relatief meer inspanning toekennen aan de doelen ‘zorgen voor meer groen in de wijk’ (60%) en ‘winkelcentra aantrekkelijker maken’ (55%) dan dat deelnemers uit de kleine kernen dat gemiddeld gezien doen (respectievelijk 56% en 46%). Wat de oorzaak is voor deze (mogelijke) verschillen is niet geheel duidelijk. Of er een achterliggend motief is, zou nader onderzocht moeten worden. Mogelijk heeft dit er mee te maken dat inwoners uit deze kleinere kernen meer moeite hebben met het vinden van een woning? Of dat er meer plek is in deze kernen om te bouwen? Het zou ook kunnen dat er vanuit deze kernen behoefte is aan meer woningaanbod in de grotere kernen. Sommige deelnemers uit Bladel en Hapert lijken zorgen te hebben dat er specifiek in hun kern gebouwd zal worden.

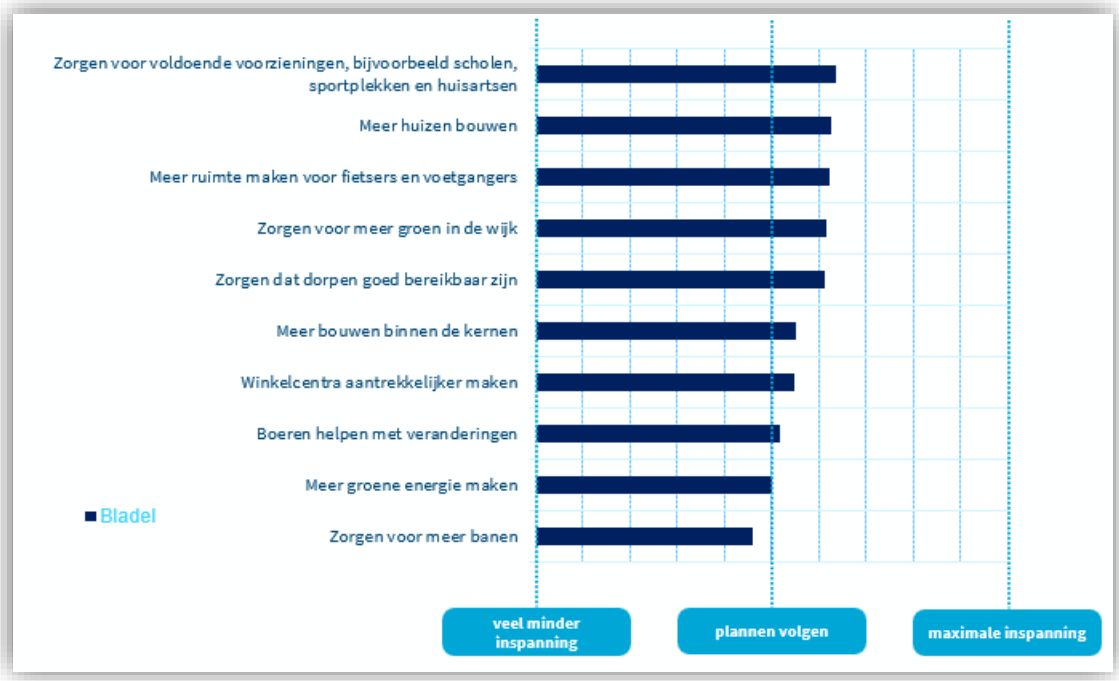
> *'In de kernen is het al vol, in sommige dorpen is er voldoende groen maar als ik me op Bladel richt vind ik dat in het centrum genoeg staat, hier mag echt meer groen komen zoals plant in de winkelstraat meer bomen en waarom de bomen in sommige straten zo vreemd snoeien. Geef het een natuurlijker uiterlijk. Groen maakt gezelliger en gelukkiger.'*

> *'ik heb niet het idee dat er in de kern van Hapert nog veel extra behoeft is aan veel meer woningen. Laat dit proces aub gewoon doorlopen zoals het nu al gaat.'*

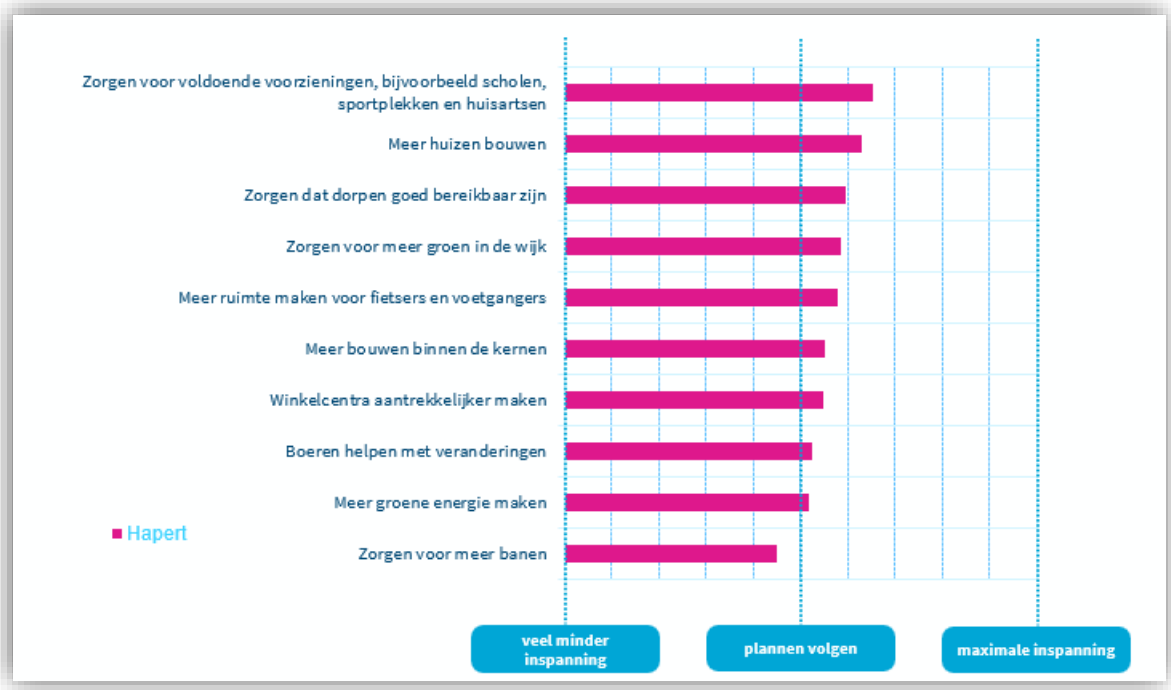
Verder scoort in de kleine kernen het doel ‘winkelcentra aantrekkelijker maken’ lager dan in de grote kernen Bladel en Hapert. Mogelijk heeft het aantrekkelijk maken van winkelcentra minder een directe impact op de inwoners van de kleinere kernen, omdat er specifiek aan het aantrekkelijk maken van de Sniederslaan in Bladel wordt gedacht met dit doel. Een andere verklaring zou kunnen zijn dat inwoners van kleine kernen het belangrijker vinden dat de winkelcentra met de auto bereikbaar blijven. Dat dit een probleem is, zien we in sommige motivaties terugkomen.

In alle kernen krijgen het doel ‘Zorgen voor meer groen in de wijk’ gemiddeld gezien extra inspanning, maar we zien hier verschillen tussen de kernen. In Hoogeloon scoort groen in de wijk gemiddeld slechts iets boven ‘plannen volgen’ (53%). Terwijl het in Bladel hoger scoort (62%).

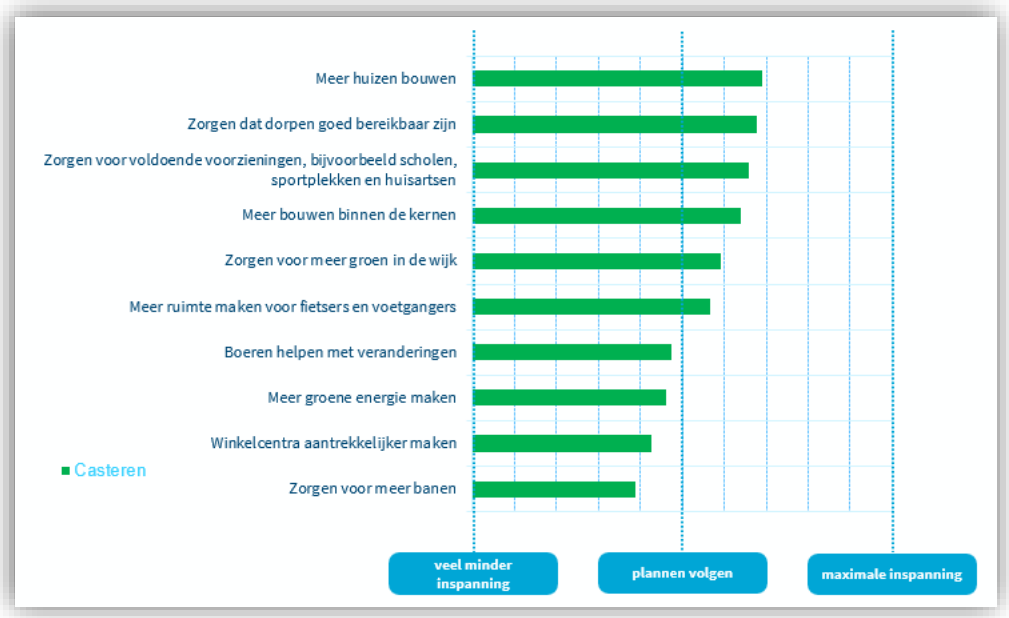
Figuur 3.3 Gemiddelde inspanningskeuze op de tien doelen van deelnemers (293) uit Bladel.

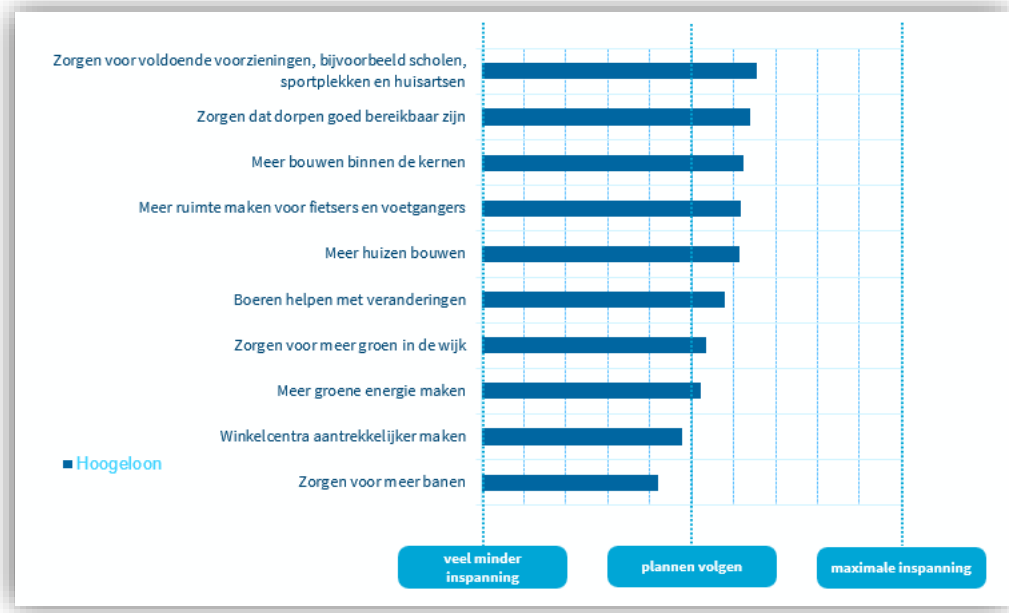
Figuur 3.4 Gemiddelde inspanningskeuze op de tien doelen van deelnemers (199) uit Hapert.

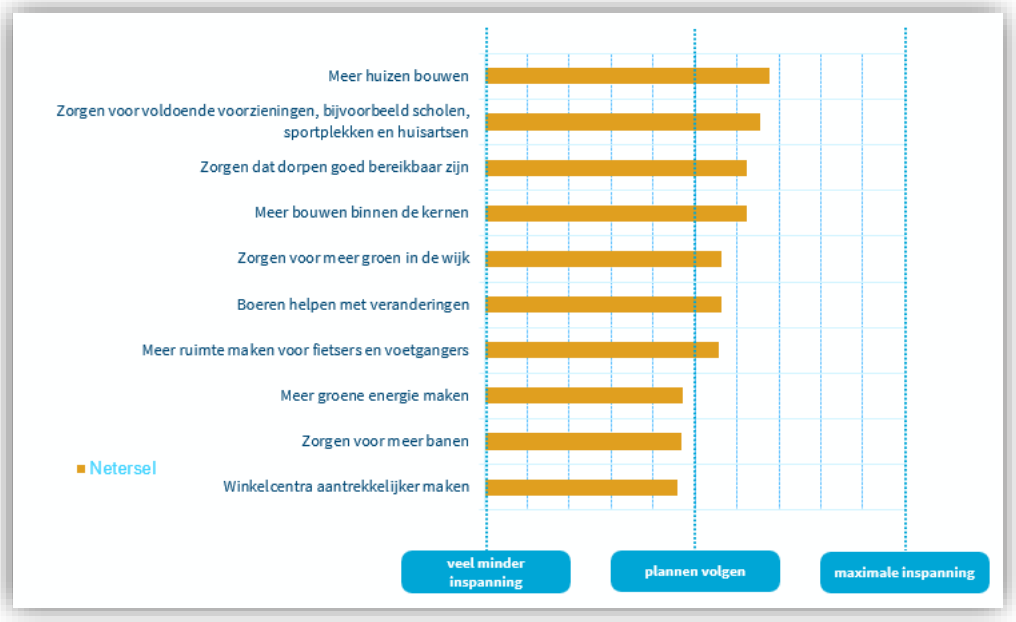
Figuur 3.5 Gemiddelde inspanningskeuze op de tien doelen van deelnemers (38) uit Casteren.

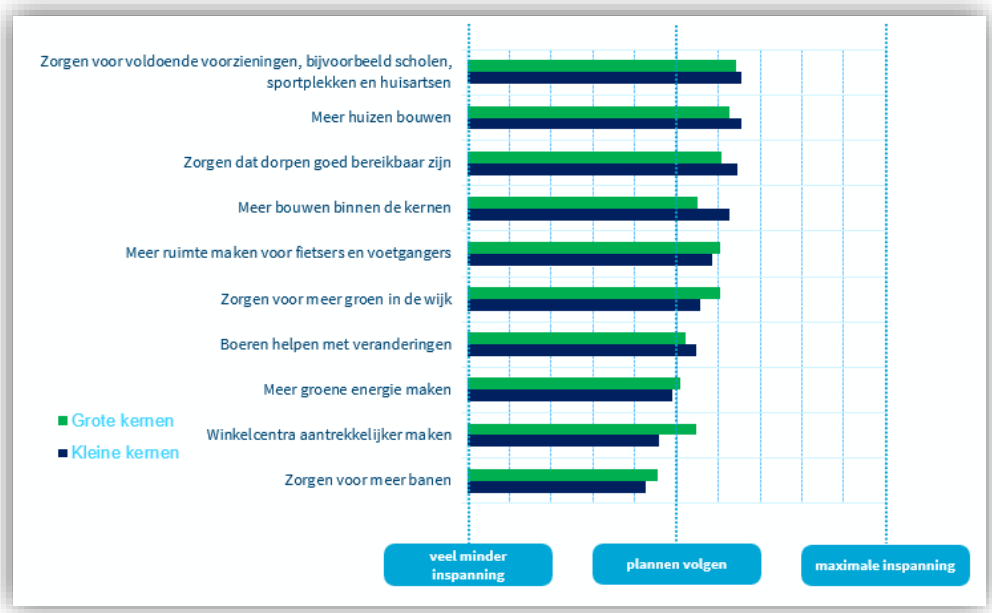
Figuur 3.6 Gemiddelde inspanningskeuze op de tien doelen van deelnemers (66) uit Hoogeloon.

Figuur 3.7 Gemiddelde inspanningskeuze op de tien doelen van deelnemers (52) uit Netersel.

Figuur 3.8 Gemiddelde puntentoekenning uitgesplitst naar grote kernen (Bladel en Hapert) en kleine kernen (Netersel, Casteren en Hoogeloon).

3.3 Het woningdossier

Omdat het woningdossier er zo uitspringt, bekijken we dit in iets meer detail. We zien een groot draagvlak voor het bouwen van meer woningen, met name voor jongeren, starters en ouderen. Maar er zijn wel zorgen over de invulling. Er is met name een zorg dat de hoeveelheid groen in de wijk niet achteruit moet gaan. Voor een combinatie van passende hoogbouw, wanneer noodzakelijk, bijvoorbeeld voor ouderen die er belang bij hebben dicht bij voorzieningen te zitten, en bouwen aan de randen van dorpen is groot draagvlak. We zien ook interessante verschillen tussen kernen.

De grootste groep deelnemers is voorstander van het bouwen van meer huizen, ook binnen de kernen. 1 op de 3 Bladelaren is voorstander van meer bouwen, ook binnen de kernen Het woningtekort in Bladel moet worden opgelost. Vooral voor jongeren en ouderen. We zien dat dit onderwerp extra leeft bij 55-plussers en jongeren onder de 35 jaar en relatief meer bij inwoners uit de kleine kernen Casteren, Netersel en Hoogeloon.

1 op de 5 Bladelaren kiest tegen bouwen binnen de kernen, maar staat niet negatief tegenover het bouwen van meer woningen. Voor hen is het behoud van het dorpse karakter, de (leef)ruimte in de kernen en het groen in de kernen belangrijk. 19% van de deelnemers is tegen bouwen binnen de kernen, en kiest voor minder inzet op dit doel. Slechts 8% van de deelnemers wil minder bouwen binnen de kernen én minder nieuwe woningen. Het is dus niet zo dat een keuze voor bouwen binnen de kern betekent dat mensen het woningprobleem niet willen aanpakken in de gemeente. De groep die niet in de kernen wil bouwen heeft mogelijk specifieke zorgen over de invulling van de bouw. We zien een groep deelnemers die relatief vaak extra inzet op groen in de wijk. Dit zijn relatief vaak 35-44 jarigen uit de twee grote kernen Bladel en Hapert. Dit zijn mogelijk mensen die al zelf een woning hebben en voor wie het minder urgent is dat er woningen bij komen, zoals dat voor jongeren en ouderen (met woningzoekende kinderen) wel het geval kan zijn. We zien bijvoorbeeld zorgen over dat het dorpse karakter zou kunnen verdwijnen door hoogbouw. En ook wordt vaker genoemd dat er genoeg (leef)ruimte moet blijven in de kernen.

Veel deelnemers hebben een genuanceerde blik op het probleem. Deelnemers realiseren zich ook dat niet alles kan. “Liever geen hoogbouw”, maar de afweging wordt aan de gemeente gelaten. En deelnemers realiseren zich dat zelfs zowel hoogbouw als uitbreiding noodzakelijk zouden kunnen zijn om het woningprobleem de baas te zijn. Deelnemers geven diverse suggesties over hoe het woningprobleem mogelijk (deels) kan worden aangepakt. Er is een draagvlak voor noodzakelijke hoogbouw en bouwen aan de randen.

> “*de kernen moeten ook het mooie groen houden, daarom aan de randen bouwen.”*
>
> *“Aan de randen van de kernen is voldoende (landbouw) grond. Daar zou natuurinclusief gebouwd kunnen worden, zelfs hoogbouw. Wanneer het maar slim gebeurt zodat mensen zich er prettig voelen. Bv voldoende ruimte buiten voor groen, speelplekken etc."*
>
> *"Meer bouwen lijkt me vanzelfsprekend. Hierbij zou ik echter willen opteren voor uitbreiding van dorpen i.p.v. inbreiding. Houdt de dorpen een beetje landelijk en behoud doorkijken tussen huizen. Eenmaal dicht gebouwd kun je nooit meer terug.*

4. Resultaten Brede Visie op Welzijn

In dit hoofdstuk presenteren we de resultaten van het tweede deel van de raadpleging over de brede visie op welzijn. De vraag die bij dit onderdeel centraal stond is wat inwoners belangrijk vinden voor een goed leven in de gemeente. We gaan in sectie 4.1 en 4.2 in op de twee open vragen die werden gesteld: ‘wat waardeer je aan onze gemeente?’ en ‘wat zie je in de toekomst graag anders in onze gemeente?’. In sectie 4.3 bespreken we het onderdeel over ‘Eigen Kracht’ en in sectie 4.4 het onderdeel over ‘Sociaal Netwerk’. Tot slot gaan we in sectie 4.5 in op de wat deelnemers hebben geschreven over de rol van de gemeente.

Samengevat:

- Eigen kracht:
    - “Prettig oud worden in de eigen omgeving” en “veilig en gezond opgroeien” zijn de twee belangrijkste doelen om op in te zetten als het gaat over ‘eigen kracht’.
    - Prettig oud worden: Voor veel deelnemers mag er extra aandacht komen voor ouderen(zorg). Met name in de vorm van woningen en voorzieningen
    - Veilig en gezond opgroeien: Met name de verkeersveiligheid mag van veel deelnemers verbeterd worden.
    - 40 % van de deelnemers kiest voor extra inzet voor het doel dat mensen van buiten Bladel zich in de gemeente thuis voelen. Vergeleken met de andere onderwerpen wordt er relatief iets vaker voor minder of een neutrale inzet gekozen op dit doel.
- Sociaal netwerk:
    - Geen van de doelen is onbelangrijk
    - Het ondersteunen van mantelzorgers, activiteiten voor jeugdigen en tegengaan van eenzaamheid zijn de belangrijkste doelen.
    - Er zijn interessante verschillen tussen kernen. Hoewel de verschillen niet significant zijn, geeft dit mogelijk een indicatie van verschillende wensen per kern. 'In Bladel is een bruisend verenigingsleven waar iedereen aan mee kan doen' krijgt minder inzet van deelnemers uit Bladel in vergelijking met andere plaatsen, terwijl deelnemers uit Casteren en Netersel hier meer op inzetten. 'In gemeente Bladel voelt niemand zich eenzaam' lijkt in Casteren en Netersel iets minder belangrijk.
- Rol van de gemeente: deelnemers noemen geregeld het belang van een gemeente die luistert naar haar inwoners. Dit wordt door een deel van de inwoners momenteel als positief ervaren. Deze raadpleging is dus voor hen ook een positieve ervaring.

4.1 Wat waarderen deelnemers aan de gemeente?

484 deelnemers hebben een antwoord gegeven op de open vraag 'wat waardeer je aan onze gemeente?' Er zijn vijf onderwerpen die vaak terug komen en waarvan we kunnen stellen dat deze een centrale rol spelen in de waardering van de gemeente door haar inwoners. De groene omgeving, de gemeenschapszin en sociale cohesie, de goede band tussen inwoners en gemeente, de voorzieningen, en de rust en ruimte in de gemeente zijn zaken die vaak worden genoemd. Voor wat betreft de relatie tussen inwoners en gemeente, worden specifiek de openheid voor input van inwoners en de actieve betrokkenheid van de gemeente bij wat inwoners willen genoemd als positieve aspecten. Deelnemers zeggen hier bijvoorbeeld over:

"Dat ze oog hebben voor vernieuwingen en luisteren naar hun inwoners."

"Mogelijkheid tot inspraak. Laagdrempelige omgang."

"Dat ze actief bezig lijken te zijn met wat de inwoners zelf willen."

Het lijkt erop dat de gemeente niet alleen wordt gewaardeerd voor haar fysieke kenmerken, maar ook voor de betrokkenheid van de gemeenschap en het luisterend oor van de lokale overheid.

4.2 Wat zien deelnemers in de toekomst graag anders in de gemeente?

500 deelnemers hebben een antwoord gegeven op de open vraag 'wat zie je in de toekomst graag anders in onze gemeente?' Er zijn twee onderwerpen die eruit springen. Ten eerste woningen en leefbaarheid. Er is aanzienlijke bezorgdheid en vraag naar levensbestendige, betaalbare woningen en het behoud van een gezellige, dorpse sfeer. Dit omvat zowel de behoefte aan woningen voor jongeren als voor ouderen, en het belang van het behouden van de unieke identiteit van elk dorp. Daarnaast zien we veel opmerkingen die de noodzaak benadrukken om betere voorzieningen en activiteiten voor jongeren te creëren. Het gaat niet alleen om betaalbare huisvesting, maar ook om het stimuleren van een levendige gemeenschap voor jongeren, waaronder recreatieve en culturele activiteiten. Deze twee thema's, die ook bij het onderdeel over de omgevingsvisie als prioriteiten naar voren kwamen, lijken sterk te resoneren binnen de gemeenschap en kunnen als kernpunten worden beschouwd bij het nadenken over beleidsmaatregelen en initiatieven. Hiernaast zien we nog relatief veel opmerkingen over verkeer en infrastructuur. Verbetering van de verkeerssituaties, inclusief knelpunten zoals kruisingen en ontsluitingen worden hierbij genoemd. Ook zien we opmerkingen over het gemeentelijk bestuur en participatie. Hierbij worden snellere besluitvorming en meer luisteren naar de inwoners genoemd. En wordt aangegeven dat er behoefte is aan een duidelijke visie en communicatie van het gemeentebestuur.

4.3 Onderdeel 'Eigen kracht'

De gemeente Bladel wil dat alle inwoners zich op eigen kracht kunnen redden in de samenleving. Voor het onderdeel in de raadpleging over 'eigen kracht' kregen deelnemers acht doelen te zien waarbij ze konden aangeven of ze vonden dat de gemeente hier (helemaal) niet op moet inzetten, (heel) sterk op moet inzetten of dat ze neutraal staan tegenover wel of geen extra inzet op het doel door de gemeente.

We hebben voor elk doel bekeken wat voor keuze deelnemers hebben gemaakt. Figuur 4.2 laat de verdeling van de keuzes zien. Wat ten eerste opvalt is dat maar heel weinig deelnemers ervoor kiezen (helemaal) niet op de doelen in te zetten. We kunnen dus vaststellen dat geen van de doelen als onbelangrijk wordt ervaren. Deelnemers kiezen vaak voor een neutrale positie of ze kiezen ervoor om op een doel in te zetten.

Figuur 0.1 Inzet op de acht doelen over eigen kracht.

Er zijn twee doelen die eruit springen waarbij deelnemers substantieel voor meer inzet kiezen, dit zijn de doelen Inwoners kunnen prettig oud worden in hun eigen omgeving (81% kiest voor (sterk) op inzetten) en Inwoners kunnen veilig en gezond opgroeien (80%).

Inwoners kunnen prettig oud worden in hun eigen omgeving

Inwoners geven aan dat het prettig oud worden in hun eigen omgeving een belangrijk doel is waarvoor extra inzet gewenst is. Deze nadruk op het doel wordt ondersteund door bevindingen uit het onderdeel over de omgevingsvisie, waar ouderenzorg naar voren kwam als een cruciaal thema. De resultaten laten zien dat er een aanzienlijke vraag is naar geschikte woningen voor ouderen, met de wens van voldoende voorzieningen in de nabijheid. In de raadpleging benadrukken verschillende deelnemers specifiek het belang van voorzieningen en praktische ondersteuning voor ouderen. Enkele voorbeelden van deelnemersuitspraken illustreren dit:

> *"Mogelijk maken dat ouderen samen in woonvormen kunnen wonen. Verbetering sociale netwerk en onderlinge zorg."*
>
> *"Betere/meer voorzieningen voor ouderen."*
>
> *"Ik vind dat er meer praktische ondersteuning zou moeten zijn om het voor ouderen beter mogelijk te maken prettig, zelfstandig te kunnen blijven functioneren. Steeds meer ouderen hebben niet de luxe van famielie eo vrienden die kunnen ondersteunen bij (kapotte) tv, de tuin, zware dingen naar boven/beneden tillen etc etc."*

Aan de deelnemers werd ook gevraagd of er doelen zijn die ze nog misten naast de acht die werden gegeven. Misten ze nog doelen die ook belangrijk kunnen zijn zodat inwoners van Bladel zich op eigen kracht kunnen redden in de samenleving? 167 deelnemers hebben een antwoord gegeven op deze vraag. Veel deelnemers benadrukken hierbij ook het belang van voldoende ouderenzorg in de gemeente.

"Zorg voor voldoende ouderenzorg in de gemeente en de mogelijkheid voor eigen initiatieven daarin."

"Zorg voor de alleenstaande ouderen zonder kinderen."

"Zorg dat men een ruim en gevarieerd woningaanbod kan realiseren, met name voor ouderen."

"Meer seniorenwoningen in eigen omgeving koop en huur."

"Stimuleer en help ouderen bij/naast hun kinderen te kunnen wonen; werkt twee kanten op en is uiteindelijk goedkoper voor de samenleving."

Inwoners kunnen veilig en gezond opgroeien

We vroegen ons af om wat voor soort veiligheid het in gemeente Bladel gaat. Gaat dit voornamelijk over verkeersveiligheid of ook over sociale veiligheid? In de gehele raadpleging zijn ongeveer 40 antwoorden gegeven die te relateren zijn aan het thema veiligheid. De meeste antwoorden zijn gerelateerd aan verkeersveiligheid. Daarna volgen vormen van veiligheid die los staan van verkeersveiligheid, namelijk de sociale veiligheid en de fysieke veiligheid. Voor wat betreft sociale veiligheid wordt door sommigen gesteld dat de sociale controle is verdwenen, waardoor onder andere meer zichtbaarheid van de politie wenselijk is. Hieronder volgen twee voorbeelden van antwoorden:

“Meer sociale controle van eenzame ouderen. Camera beveiliging op de markt, bij parken etc. Voel we soms erg onveilig op sommige plekken in Bladel.”

“Politie(bureau) in de buurt, vreemde ogen dwingen en politie kan handhaven, daar waar het met een gewoon praatje in de buurt niet meer lukt (denk aan geluidsoverlast, hardrijden, drugsoverlast, loslopende honden, hondenpoep etc.).”

Tot slot wordt er wat betreft veiligheid aandacht besteed aan fysieke veiligheid door deelnemers. Meer straatverlichting en minder hangplekken komen met name aan bod. Hieronder volgen twee voorbeelden:

“Minder hangplekken.”

“Betere en heldere straatverlichting. Vooral bij jumboveldje.”

"Veiligheid vooral in het centrum en de sociale huur omgeving."

Iedereen voelt zich thuis in gemeente Bladel. Ook als je hier niet geboren bent

Bij het doel Iedereen voelt zich thuis in gemeente Bladel. Ook als je hier niet geboren bent zetten relatief meer mensen in op ‘neutraal’ (47%) en ‘(helemaal) niet op inzetten’ (13%) en zien we minder mensen dan bij de andere doelen (sterk) op dit doel inzetten (40%). Om te achterhalen of deelnemers een neutrale positie kiezen omdat ze tevreden zijn met de huidige inzet van de gemeente of omdat ze het onderwerp mogelijk minder belangrijk vinden, hebben we voor dit onderwerp een aanvullende analyse gedaan. In de antwoorden van de raadpleging zelf zien we hoofdzakelijk dat er zorgen zijn over voldoende woningen. Maar mogelijk speelt er meer rond dit thema.

Van de honderden quotes die in deze raadpleging zijn geschreven door deelnemers, laten ongeveer 55 deelnemers zich uit over het thema migratie. Ongeveer 40 deelnemers plaatsen een kanttekening bij migratie. Er zijn vier argumenten te identificeren die duiden waarom de gemeente geen extra inspanning hoeft te leveren

zodat mensen zich thuis voelen. Het meest voorkomende argument is dat men zich zorgen maakt over voldoende (betaalbare) woningen voor de 'eigen' jongeren wanneer er veel migratie is. Voorbeelden van quotes zijn:

> *"Geen medewerking verlenen aan een AZC en asielzoekers veel nadrukkelijker dwingen daadwerkelijk te integreren. Dat betekent de taal spreken en begrijpen en werken en statushouders zeker geen voorkeursbehandeling bij woningtoewijzing."*

> *"We hoeven niet te bouwen voor brainport, wel voor de eigen bevolking."*

Een tweede argument is dat deelnemers zich zorgen maken over het behoud van het dorpse karakter wanneer er veel migratie is. Twee voorbeelden van quotes zijn:

> *"Geen grote hallen bouwen en dan weer meer buitenlandse werknemers hier naartoe halen!!"*

> *"Dat de gemeente van ons blijft en niet dat de dorpen overspoeld worden met ASMLers,"*

Een derde argument is dat deelnemers zich zorgen maken over de druk op de leefbaarheid en voorzieningen wanneer er veel migratie is. Voorbeelden van quotes hierbij zijn:

> *"Minder migratie. Is al een tekort aan woningen en voorzieningen staan onder druk. Teveel nieuwe bewoners met andere culturele achtergrond in te korte tijd."*

> *"Er staan veel projecten op stapel. Bij teveel huizen in de kleine dorpskernen komt de leefbaarheid in het geding. Veel import, asml ect niet goed voor de leefbaarheid."*

> *"Minder expats toelaten zodat de huizen die er zijn voor de mensen die er wonen beschikbaar zijn."*

Een vierde argument is dat nieuwe inwoners juist meer moeite mogen doen om te integreren. Voorbeelden van quotes zijn:

> *"Denk ook aan de mensen, die reeds lange tijd in de gemeente wonen. En expats, ook zij kunnen een stap zetten, niet alles hoeft uitgekauwd te worden voor hen."*

> *"Het moet niet drukker worden. Je ziet wat in Veldhoven gebeurd trekt nu door naar de Kempen. Huizen worden opgekocht door ASML. Mensen die totaal niet willen integreren, maar geld genoeg hebben. Hierdoor wordt het voor de jeugd verpest om een huis te kopen."*

> *"Voor de intergratie is het van belang dat medewerkers van ASML verplicht vrijwilligerswerk in de gemeente uitvoeren zodat ze verbinding kunnen maken met de gemeenschap."*

Naast de bovenstaande kanttekeningen, zijn er ook ongeveer 15 deelnemers die juist kansen zien bij migratie. Wanneer er veel migratie is naar de dorpen kan dit zorgen voor een verbetering van het openbaar vervoer. Zo zou de verbinding naar Tilburg sneller kunnen worden als er voldoende vraag naar is. Ook zorgt meer migratie voor bestaanszekerheid van voorzieningen. Nog twee kansen, namelijk dat huidige inwoners kunnen leren van nieuwe inwoners en dat meer vraag naar woningen kan leiden tot meer bouw van woningen, staan ook beschreven in de onderstaande quotes:

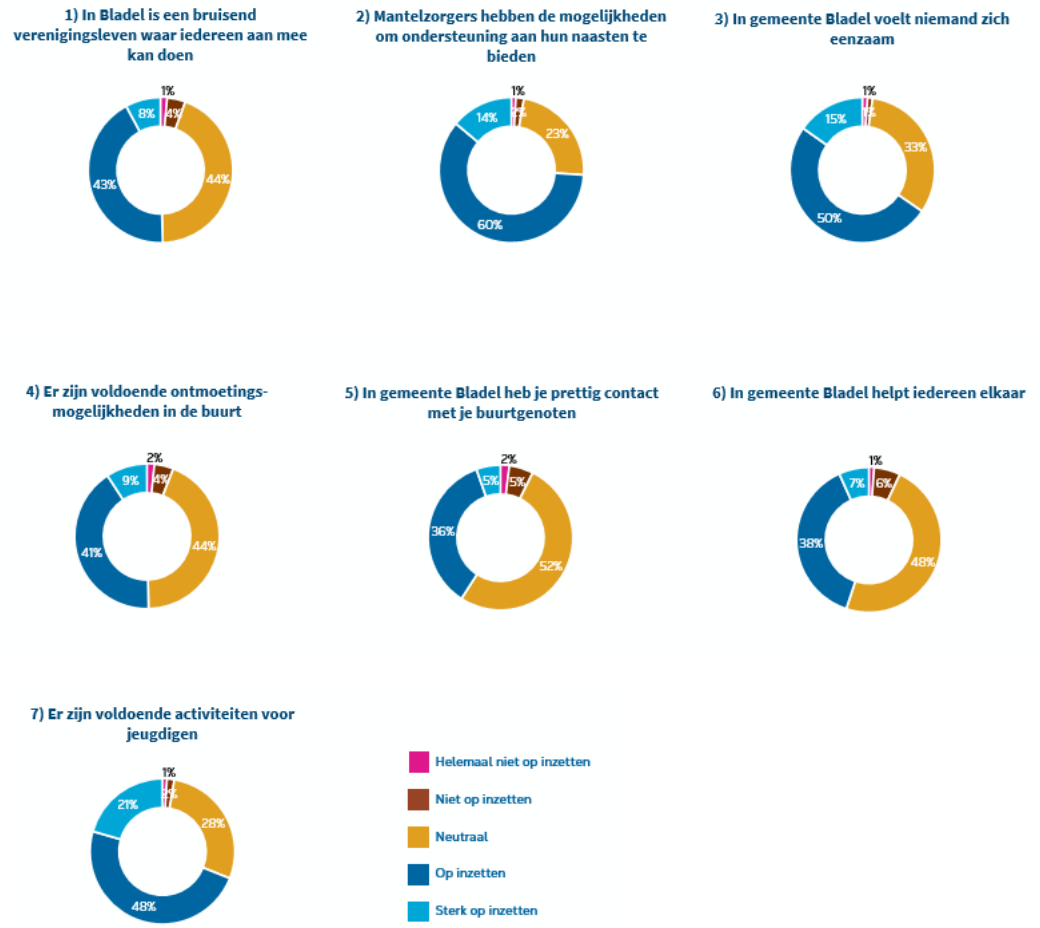
> *"Integratie nieuwe inwoners en andere culturen bij de inwoners. Dus niet zo gaat het Nederland maar juist wat zou leuk zijn en wat kunnen wij leren van nieuwe inwoners en andere culturen."*

> *"Dat is nodig voor de schaalsprong in de Brainportregio. Als er niet meer woningen worden gebouwd, blijft er geen plek voor onze 'eigen' inwoners die graag in de gemeente willen blijven wonen."*

4.4 Onderdeel ‘Sociaal netwerk’

In de raadpleging werden zeven doelen gegeven over het onderwerp ‘Sociaal netwerk’. Dit zijn doelen waar de gemeente zich voor kan inzetten om het sociale netwerk en de sociale omgeving in Bladel te versterken in de toekomst. Deelnemers konden ook hier aangeven of ze (helemaal) niet op een doel zouden inzetten als ze de gemeente zouden zijn, of ze neutraal staan tegenover wel of geen extra inzet, of dat ze (sterk) op een doel zouden inzetten. We hebben voor elk doel bekeken wat voor keuze deelnemers hebben gemaakt. Figuur 4.2 laat de verdeling van de keuzes zien.

Figuur 0.2 Inzet op de zeven doelen over sociaal netwerk.

In het algemeen geven deelnemers aan de raadpleging blijk van een neutrale positie of tonen ze een bereidheid voor extra inzet op verschillende doelen, wat suggereert dat deze doelen over het algemeen als belangrijk worden beschouwd. Opvallend zijn echter drie doelen waarbij een hogere mate van (sterke) inzet wordt uitgesproken: 'Mantelzorgers hebben de mogelijkheden om ondersteuning aan hun naasten te bieden' (74%), 'Er zijn voldoende activiteiten voor jeugdigen' (69%), en 'In gemeente Bladel voelt niemand zich eenzaam' (65%).

Deze voorkeuren blijken consistent over verschillende leeftijdsgroepen, waarbij de doelen 'Mantelzorgers hebben de mogelijkheden om ondersteuning aan hun naasten te bieden', 'In de gemeente Bladel voelt niemand zich eenzaam', en 'Er zijn voldoende activiteiten voor jeugdigen' consequent hoog scoren. Niettemin laten jongeren een iets lagere waardering zien voor het doel met betrekking tot mantelzorg in vergelijking met andere leeftijdsgroepen. Opmerkelijk is dat deelnemers onder de 35 jaar procentueel meer belang hechten aan het doel 'Er zijn voldoende ontmoetingsmogelijkheden in de buurt' dan de leeftijdsgroepen van 35-64 jaar en 65-plussers.

Binnen de gemeente zijn er ook lokale variaties in de mate van inzet op specifieke doelen. Zo blijkt dat deelnemers uit Bladel minder inzetten op het doel 'In Bladel is een bruisend verenigingsleven waar iedereen aan mee kan doen' in vergelijking met deelnemers uit andere plaatsen. Daarentegen wordt hier door deelnemers uit Casteren en Netersel juist meer nadruk op gelegd. In deze kleine kernen lijkt het doel 'In gemeente Bladel voelt niemand zich eenzaam' echter iets minder belangrijk te zijn, hoewel dit verschil niet statistisch significant is.

Mantelzorg en activiteiten voor de jeugd kunnen worden beschouwd als onderwerpen waarin de gemeente een actieve rol kan spelen, bijvoorbeeld door financiële ondersteuning voor mantelzorg en het creëren van mogelijkheden voor jeugdactiviteiten zoals sport en cultuur. Deze onderwerpen sluiten ook aan bij de eerder geïdentificeerde prioriteit voor ouderenzorg. Andere doelen lijken meer afhankelijk te zijn van individuele inwoners, wat zou kunnen verklaren waarom deelnemers mogelijk minder inzet van de gemeente op deze doelen verwachten.

Deelnemers zetten juist sterk in op het doel dat niemand zich eenzaam voelt in de gemeente Bladel. Hoe zit dit?

Van de honderden antwoorden die in deze raadpleging zijn geschreven door deelnemers, laten ongeveer 25 deelnemers zich uit over het thema eenzaamheid. Het thema eenzaamheid sluit aan bij het doel om ervoor te zorgen dat niemand in de gemeente Bladel zich eenzaam voelt. Een groot deel van de deelnemers is het hier mee eens. Ongeveer de helft van deze deelnemers benoemt slechts dit thema, maar specificeert geen groepen of concrete acties. Ongeveer een kwart van de deelnemers beschrijft dat er vooral aandacht uit moet gaan naar eenzame ouderen. Voorbeelden van quotes hierbij zijn:

> *"Zorg dat de langer zelfstandige ouderen niet vereenzamen. Bied hulp die gericht is op het karakter van de Kempische mensen."*
>
> *"Bejaardenhuis, goed tegen eenzaamheid."*

Het overige kwart van de deelnemers dat schrijft over eenzaamheid heeft concrete suggesties om eenzaamheid tegen te gaan. Het organiseren van gezamenlijke activiteiten, naar elkaar omkijken, een eenzaamheidsmeldpunt en het aantrekkelijk maken om naar voorzieningen te gaan zijn de suggesties die worden gedaan. Hieronder volgen een aantal quotes als voorbeeld:

> *"Samen aktiviteiten ondernemen tegen eenzaamheid."*
>
> *"Eenzaamheidsmeldpunt waar aandacht is voor elkaar en mensen stimuleren om mee te doen."*
>
> *"Doe meer om (oudere) inwoners naar de beschikbare accomodaties, voorzieningen etc te krijgen. Dit voorkomt mi veel eenzaamheid en ander leed die vervolgens weer dure zorg gaat veroorzaken."*

Er is ook een deelnemer die aangeeft dat de vorm van vragen suggestief is. Dit zou een reden kunnen zijn waarom veel deelnemers het eens zijn met het doel dat niemand in de gemeente Bladel zich eenzaam voelt. Deze deelnemer schrijft:

> *"Vorm van vragen naar menig over de brede visie op welzijn zijn er suggestief, niemand wil natuurlijk dat de gemeente helemaal niks doen aan eenzaamheid..."*

Het thema toegang tot hulp en ondersteuning, hoe zit dit?

Uit de open antwoorden die zijn gegeven, blijkt dat toegang tot hulp en ondersteuning breed kan worden geïnterpreteerd. Niet alleen bij de open vraag over sociaal netwerk komt toegang tot hulp en ondersteuning naar voren als thema, maar ook in de andere open vragen over het brede welzijn. In totaal laten ongeveer 90 deelnemers zich hierover uit. De meeste deelnemers refereren naar het versterken van de buurtcohesie en de saamhorigheid. Daartoe zouden maatschappelijke initiatieven, ontmoetingsplaatsen, wijkverenigingen, etc. aangemoedigd en ondersteund moeten worden. Hieronder volgen een aantal voorbeelden van antwoorden van deelnemers:

> *"Ondersteuning van buurtverenigingen voor versterken buurtcohesie."*
>
> *"Hou voeling met wat er in de maatschappij gebeurt en pak je rol daarbij als gemeente. Belangrijke voorzieningen dragen bij aan het omzien naar en zorgen voor elkaar. Maatschappelijke voorzieningen hebben vaak wat meer hulp nodig dan commerciële voorzieningen. Dus daarom ook wat extra aandacht."*

"Ik werk voor een sociaal wijkteam dus dit staat allemaal 100% bovenaan. Investeren in preventiewerk! De wegen, bossen, winkels zijn al mooi. Investeer in welzijnswerk!"

Naast het vergroten van de saamhorigheid wordt ook het belang van voorzieningen dichtbij huis aangekaart door veel deelnemers. Het is volgens de deelnemers van belang dat er faciliteiten in de kernen zijn zoals een huisarts, fysiotherapeut en een bank. Voorbeelden van antwoorden van deelnemers zijn:

"Leefbaarheid in de kernen verbeteren door noodzakelijke faciliteiten zoals bank en andere hulpverleningen weer tot de mogelijkheden te hebben."

"Het mogelijk maken van zorgondersteuning in iedere kern (b.v. huisartsenspreekuur en/of praktijkondersteuner)."

"Zichtbaarheid en laagdrempeligheid van de hulpinstanties vergroten."

4.5 Rol van de gemeente

Bij de open vragen waar het tweede deel van de raadpleging mee werd gestart (wat waardeer je en wat zie je in de toekomst nog graag) zien we opmerkingen over de rol van de gemeente terugkomen. Wanneer specifiek gevraagd wordt naar wat gewaardeerd wordt, is het luisterend oor van de gemeente vaak genoemd, maar we zien ook dat er inwoners zijn die dit in de toekomst graag verbeterd zien. We hebben dit iets nader geanalyseerd. Er zijn ook inwoners die nu niet het idee hebben dat er naar hen wordt geluisterd, waardoor het idee leeft dat de gemeente niet op de hoogte is van wat er leeft in de dorpen. Dit komt onder andere door een gebrek aan persoonlijk contact en een lage toegankelijkheid om de gemeente te bereiken. Van de honderden antwoorden over brede welzijn die in deze raadpleging zijn geschreven door deelnemers, zijn er ongeveer 50 antwoorden waarin de rol van de gemeente naar voren komt. De meeste deelnemers refereren naar het belang van een luisterend oor door de gemeente. Hieronder volgen drie voorbeelden van antwoorden:

"Meer luisteren naar de inwoners, dat is nu beneden niveau."

"Echt luisteren naar de inwoners, ook die van de kleinere kernen. Niet alles gebeurt in Hapert en Bladel. We voelen ons het ondergeschoven kindje en niet belangrijk genoeg voor de beleidsmakers."

"Meer luisteren naar de ondernemers in het buitengebied en niet alleen over deze beslissen het is echt een aparte vorm van bedrijfsvoering."

Ten tweede is het volgens de deelnemers van belang dat er openheid heerst vanuit de gemeente richting haar inwoners. Er wordt meer openheid gecreëerd wanneer inwoners beter worden geïnformeerd door de gemeente en wanneer de gemeente open staat voor ideeën van inwoners. Drie antwoorden als voorbeeld staan hieronder:

"Meer openheid naar de bevolking vanuit de gemeenteambtenaren. Communiceer meer met de mensen. Sta open voor ideeën. En laat de mensen meedenken en doen. Niet steeds dure bedrijven inhuren maar meer samenwerken met mensen."

"Burgers veel tijdiger, beter en eenvoudiger informeren."

"Meer burgerbetrokkenheid en openheid en open staan voor, vanuit de gemeente."

Ten derde blijkt uit de antwoorden dat er van de gemeente wordt verwacht om verenigingen en burgerinitiatieven meer te ondersteunen. Juist ook omdat vrijwilligers belangrijk zijn voor het omkijken naar elkaar en de sociale cohesie.

"Burgerinitiatieven krijgen vaak niet meteen voeten in de aarde bij gemeente t.o.v. omringende gemeenten."

"Het faciliteren van verenigingen omdat er een tekort komt aan vrijwilligers (noodzaak 2 verdieners, geen VUT maar doorwerken tot 67). … Maar de gemeente, de naam zegt het al, moet zich inzetten voor het gemeenschappelijke dat inwoners bindt en de gemeente moet niet door allerlei regelgeving het juist moeilijker maken, maar makkelijke."

Tot slot wordt het als een taak gezien van de gemeente om vaart te maken met besluitvorming rondom dringende casussen. Met name woningbouw wordt genoemd. Ook wordt door deelnemers aangehaald dat omringende gemeentes sneller zijn met het verlenen van vergunningen. Dit wordt door deelnemers als moeilijk ervaren. Voorbeelden van antwoorden hierbij zijn:

"Een snellere besluitvorming rondom uitbreidingsplannen wonen."

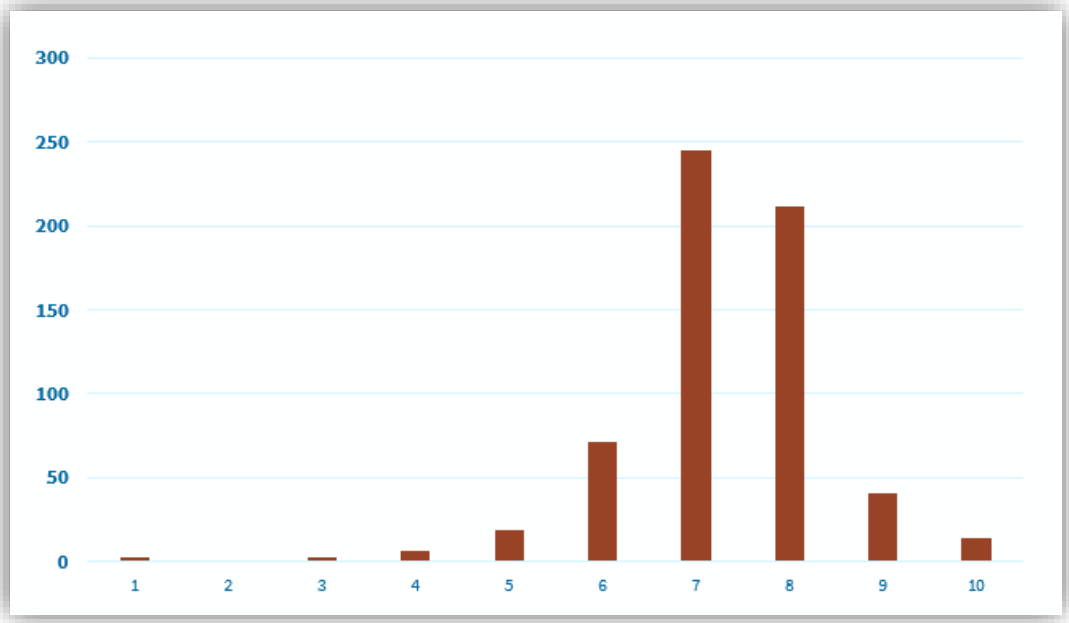
"Woningbouw is noodzakelijk alleen het bouwtempo en de planontwikkeling duren veel te lang. Eindeloze procedures bij 1 bezwaar niet doorpakken. … Als daar jaren overheen gaan haken mensen af, vertrekken naar elders en is de economische situatie mogelijk totaal veranderd."

Dit beeld past bij de keuzes bij het doel 'Als je een goed idee hebt, is er in de gemeente Bladel ruimte om dit uit te voeren'. Waar we zien dat een kleine meerderheid (52%) geen groot belang hecht aan extra aandacht hiervoor. Terwijl 48% van de respondenten aangeeft graag meer inzet te zien van de gemeente op dit vlak.

5. Ervaring raadpleging

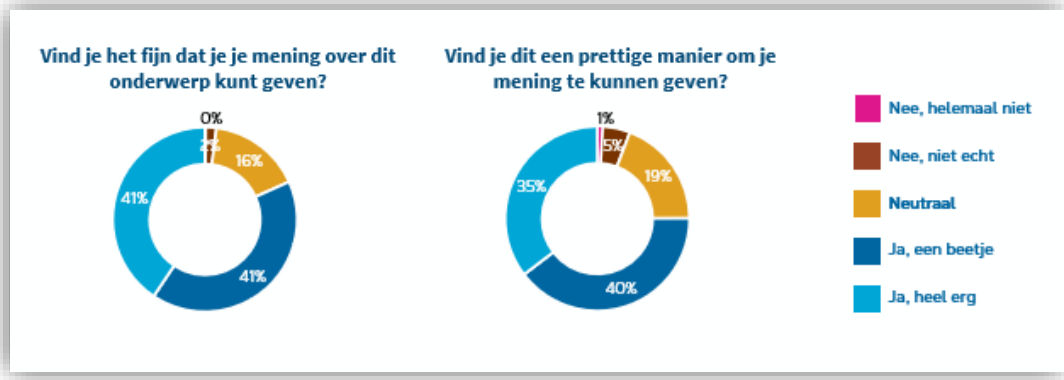
De deelnemers hebben het over het algemeen gewaardeerd dat ze hun mening konden geven over de voorgelegde onderwerpen door middel van de online raadpleging. 95% van de deelnemers waardeerde de raadpleging met een voldoende rapportcijfer (6,0 of hoger). Gemiddeld geven de deelnemers de raadpleging een rapportcijfer van 7,3. Figuur 5.1 laat zien welke cijfers door welk aantal deelnemers zijn gegeven. Veel deelnemers gaven een 7 of een 8.

Figuur 5.0.1 Historgram met het aantal deelnemers dat een rapportcijfer heeft gegeven voor de raadpleging.

Een ruime meerderheid van de deelnemers aan de raadpleging vindt het fijn om hun mening te geven over deze onderwerpen. De linker diagram in figuur 5.2 laat zien dat 41% van de deelnemers het 'een beetje' fijn vindt en maar ook maar liefst 41% het heel erg fijn vindt. Ook een ruime meerderheid van deelnemers geeft aan dat ze het een prettige manier vinden om hun mening te geven. 75% van de deelnemers vond het een prettige manier.

Figuur 5.0.2 Vinden deelnemers het fijn om over de onderwerpen mee te praten en de manier waarop prettig?

Referenties

Geijsen, T., Vries, M. de, Maas, W., Tuit, C., Fillerup, L. & Mouter, N. (2022). Coronabeleid op de lange termijn: Welke doelen en maatregelen vinden Nederlanders belangrijk? Populytics.

Mouter, N., van Beek, L., de Ruiter, A., Hernandez, J.I., Schouten, S., van Noord, L., Spruit, S. (2021a). Brede steun voor ambitieus klimaatbeleid als aan vier voorwaarden is voldaan: resultaten van een raadpleging onder meer dan 10.000 Nederlanders over het Nederlandse klimaatbeleid. Populytics.

Mouter, N., Koster, P.R., Dekker, T. (2021b). Contrasting the recommendations of Participatory Value Evaluation and Cost-Benefit Analysis in the context of urban mobility investments. *Transportation Research Part A: Policy and Practice, 144,* 54-73.

Mouter N, Shortall R, Spruit S, Itten A. (2021c) Including young people, cutting time and protecting useful outcomes: Participatory Value Evaluation as a new practice of public participation in the Dutch energy transition. Energy Res Soc Sci. 2021;75:101965.

Mouter, N., Koster, P.R., Dekker, T. (2021d). Participatory Value Evaluation for the evaluation of flood protection schemes. *Water Resources and Economics, 36.*

Mouter N, Hernandez JI, Itten AV. (2021e). Public participation in crisis policymaking. How 30,000 Dutch citizens advised their government on relaxing COVID-19 lockdown measures. PLoS ONE 16(5): e0250614.

Mouter, N., Jenninga, S., de Vries, M., Maas, W., Geijsen, T., Spruit, S. (2022). Een raadpleging ter voorbereiding van het Gelders burgerforum Klimaat. Populytics.

Mouter, N., de Vries, M., Jenninga, S., Spruit, S.L., Amezian, A., Munyasya, A. (2023a). Resultaten van de Landelijke Energieraadpleging Populytics.

Mouter, N, de Vries, M., Munyasya, A., Tuit, C., Hoefsloot, N., Cieraad, F., Lier, F., Tromp, H. (2023b). Uitkomsten van de Lelylijnraadpleging. Populytics.

Spruit, S.L., Mouter, N., de Vries, Schouten, S. (2021). 6681 Nederlanders denken mee over medisch keuren van rijbewijshouders. Populytics.

Bijlage 1. Teksten onder de informatieknoppen

Deelnemers konden punten toekennen aan 10 doelen. Ze konden per doel op een informatieknop klikken voor een meer uitgebreide beschrijving van het doel en het effect van verschillende keuzes. Hieronder geven we de volledige teksten die onder de informatieknoppen gegeven werden.

Doel	Informatie (achter i-knop)
Zorgen dat dorpen goed bereikbaar zijn	Het is belangrijk dat mensen makkelijk naar de gemeente Bladel kunnen komen. En dat mensen de dorpen en steden om Bladel heen goed kunnen bereiken. Daarom hebben we bussen die naar Eindhoven en Tilburg rijden. En we hebben autowegen naar alle dorpen, bijvoorbeeld de N284. Wat wil de gemeente doen? De gemeente wil ervoor zorgen dat iedereen in de dorpen kan komen. Je kunt nu met de auto en met de bus makkelijk reizen in onze gemeente. Maar we willen ook snelle fietspaden maken naar de stad. En we willen ervoor zorgen dat er minder files staan op de grote wegen. Ook willen we de buslijnen naar Tilburg en Eindhoven verbeteren. Wat is jouw advies aan de gemeente? • Laat je het schuifje staan? Dan adviseer je de gemeente om te doen wat in de plannen staat. • Zet je het schuifje naar rechts? Dan adviseer je dat de gemeente meer moet doen om te zorgen dat iedereen in de dorpen kan komen. Bijvoorbeeld door genoeg parkeerplaatsen te houden in de dorpen. Ook als dat ervoor zorgt dat we minder huizen kunnen bouwen. Of dat we parkeerplaatsen bouwen op de plek van natuur. • Zet je het schuifje naar links? Dan adviseer je de gemeente om minder te doen om de dorpen bereikbaar te maken. Dat kan ervoor zorgen dat de bus minder vaak rijdt. Of dat je op minder plekken je auto kan parkeren. Of je bent langer onderweg.
Meer huizen bouwen	Er zijn te weinig huizen in Nederland. Ook in gemeente Bladel kunnen veel inwoners moeilijk een woning vinden. Vooral de vraag naar huizen voor een of twee personen is erg groot. Starters en senioren kunnen moeilijk een woning vinden. Wat wil de gemeente doen? De gemeente wil dat alle inwoners een woning kunnen vinden die bij ze past en die ze kunnen betalen. De gemeente wil daarom tot en met 2040 in totaal 2.900 nieuwe woningen bouwen. 40 procent van die woningen worden sociale huurwoningen. Hier kunnen mensen met een laag inkomen wonen. Wat is jouw advies aan de gemeente? • Laat je het schuifje staan? Dan adviseer je de gemeente om te doen wat er in de plannen staat.

	• Zet je het schuifje naar rechts? Dan adviseer je de gemeente om nog meer woningen te bouwen. En dit nog sneller te doen. Bijvoorbeeld door de nieuwbouwplannen sneller uit te voeren. Of door vaker te kiezen voor gebouwen met appartementen. Of door op meer plekken te bouwen. Ook als dat ten koste gaat van bijvoorbeeld landelijk gebied. • Zet je het schuifje naar links? Dan adviseer je de gemeente om minder extra woningen te bouwen. En dit minder snel te doen. In 2040 hebben we dan niet 2.900 nieuwe woningen gebouwd. Hierdoor zullen minder inwoners een woning vinden die bij ze past.
Meer groene energie maken	We willen in de gemeente onze CO2-uitstoot verminderen. We kunnen dat doen door zelf meer groene energie te gebruiken. Wat wil de gemeente doen? De gemeente wil de CO2-uitstoot verminderen. We willen onze uitstoot met 49% verminderen in 2030. En dat we in 2050 95% minder uitstoten, vergeleken met 1990. We gaan groene energie maken met zonnepanelen op daken. En we gaan nadenken over zonnevelden en windmolens. Maar als we dat doen, moeten we ook zonnepanelen op daken blijven leggen. Wat is jouw advies aan de gemeente? • Laat je het schuifje staan? Dan adviseer je de gemeente om te doen wat in de plannen staat. • Zet je het schuifje naar rechts? Dan adviseer je de gemeente om meer te doen om veel groene energie te maken. De gemeente gaat kijken of we grote zonnevelden of windmolenparken kunnen maken. • Zet je het schuifje naar links? Dan adviseer je de gemeente om minder te doen voor groene energie. De gemeente moet zorgen dat er geen grote zonnevelden of windmolenparken komen. Dat kan ervoor zorgen dat we onze CO2-uitstoot te langzaam verminderen. We stoten dan in 2030 nog te veel CO2 uit.
Meer bouwen binnen de kernen	Wat wil de gemeente doen? De gemeente wil met name in de dorpskernen van Hapert en Bladel compacter bouwen. Dat doen we bijvoorbeeld door er hoogbouw neer te zetten. En aan de randen van de dorpskernen willen we nieuwe huizen zetten. Buiten de randen van de dorpskernen bouwen we geen nieuwe woningen. Wat is jouw advies aan de gemeente? • Laat je het schuifje staan? Dan adviseer je de gemeente om te doen wat er in de plannen staat. • Zet je het schuifje naar rechts? Dan adviseer je de gemeente om zo compact mogelijk te bouwen. De gemeente probeert dan meer woningen te bouwen binnen de dorpskernen. Bijvoorbeeld in hoogbouw. In het buitengebied komen er dan minder woningen bij. • Zet je het schuifje naar links? Dan adviseer je de gemeente om vooral aan en buiten de randen van de dorpen te bouwen. De gemeente zal vooral proberen om woningen te bouwen aan de randen van de dorpskernen. Hierdoor worden de wijken groter en komt er minder hoogbouw. Het landelijk gebied wordt hierdoor kleiner.

Meer ruimte maken voor fietsers en voetgangers	Fietsen en lopen is een gezonde manier om te reizen. **Wat wil de gemeente doen?** De gemeente wil dat iedereen kan reizen in de dorpen. Ook als je fietst of loopt. De gemeente maakt meer ruimte voor fietsers en voetgangers. We maken bijvoorbeeld fietspaden breder. En voetgangers krijgen voorrang in het centrum van het dorp en in de woonwijk. **Wat is jouw advies aan de gemeente?** • Laat je het schuifje staan? Dan adviseer je de gemeente om te doen wat in de plannen staat. • Zet je het schuifje naar rechts? Dan adviseer je de gemeente om voetgangers en fietsers belangrijker te maken dan de auto's. Dat betekent dat auto's niet in winkelstraten mogen komen. En dat er minder plek is om te parkeren. Ook als dat ervoor zorgt dat je met de auto op minder plekken kunt komen. • Zet je het schuifje naar links? Dan adviseer je de gemeente om voetgangers en fietsers minder belangrijk te maken. De situatie blijft dan hetzelfde. Auto's mogen dan in winkelstraten komen. En er zijn genoeg parkeerplaatsen. Dat zorgt voor minder natuur. En misschien is het minder veilig voor fietsers en voetgangers.
Zorgen voor meer groen in de wijk	Bomen, struiken en planten zijn goed voor een gezonde leefomgeving. Ze zorgen voor koelte als het erg heet is. En ze kunnen water beter opvangen als het veel regent. Dat is fijn, want het is steeds vaker heel erg heet. En het regent steeds vaker heel hard. **Wat wil de gemeente doen?** De gemeente wil zorgen voor een groene leefomgeving. We zetten overal meer bomen, planten en struiken neer. De gemeente wil dat in elk nieuwbouwplan staat dat minimaal 20% van de ruimte groen wordt. **Wat is jouw advies aan de gemeente?** • Laat je het schuifje staan? Dan adviseer je de gemeente om te doen wat in de plannen staat. • Zet je het schuifje naar rechts? Dan adviseer je de gemeente om te zorgen voor meer groen in de wijk. Nieuwbouw mag alleen als minstens 20% van de ruimte groen wordt. Dat zorgt ervoor dat het koeler blijft in wijken. En dat we minder wateroverlast hebben. Het kan er ook voor zorgen dat bouwen duurder wordt. Of dat bouwen langzamer gaat. • Zet je het schuifje naar links? Dan adviseer je de gemeente om minder te doen voor groen in de wijk. Bijvoorbeeld dat we niet eisen dat 20% van de ruimte groen is. Dan kunnen we sneller nieuwe dingen bouwen. Maar het kan ook zorgen dat het heter wordt in wijken. En dat we meer last krijgen van water.
Winkelcentra aantrekkelijker maken	**Wat wil de gemeente doen?** De gemeente wil meer bomen, struiken en planten in de winkelcentra plaatsen. En minder autoverkeer toestaan. Dan zijn de winkelcentra aantrekkelijker en veiliger.

	Wat is jouw advies aan de gemeente? • Laat je het schuifje staan? Dan adviseer je de gemeente om te doen wat in de plannen staat. • Zet je het schuifje naar rechts? Dan adviseer je de gemeente om de winkelcentra nog aantrekkelijker te maken. En daar nog meer tijd en geld aan te besteden. De gemeente kan de winkelcentra groener, veiliger en gezelliger maken. De gemeente kan bijvoorbeeld de Sniederslaan in Bladel extra snel verbeteren. • Zet je het schuifje naar links? Dan adviseer je de gemeente om minder tijd en geld uit te geven aan de winkelcentra.
Zorgen voor meer banen	Er zijn veel bedrijven in de gemeente Bladel. Dit zijn vooral bedrijven die producten maken. Door deze bedrijven zijn er veel banen in de gemeente. Wat wil de gemeente doen? Bedrijven zorgen voor banen. En banen zorgen ervoor dat veel mensen genoeg geld hebben om van te leven. De gemeente Bladel wil dat er meer bedrijven komen in de gemeente. Daarvoor wijst de gemeente plekken aan waar de bedrijven zich kunnen vestigen. En waar ze kunnen blijven. In sommige soorten bedrijven is er veel werk. We willen vooral deze bedrijven helpen om zich hier te vestigen. Wat is jouw advies aan de gemeente? • Laat je het schuifje staan? Dan adviseer je de gemeente om te doen wat er in haar plannen staat. • Zet je het schuifje naar rechts? Dan adviseer je de gemeente om nog meer bedrijven te stimuleren om naar de gemeente Bladel te komen. En zo te zorgen voor nog meer banen. Bijvoorbeeld door bedrijven meer de ruimte te geven om uit te breiden. Of door nieuwe plekken aan te wijzen waar bedrijven zich kunnen vestigen. Ook al is er daardoor minder ruimte voor huizen of landbouw. • Zet je het schuifje naar links? Dan adviseer je de gemeente om minder bedrijven te stimuleren naar de gemeente Bladel te komen. Bedrijven krijgen dan minder ruimte om zich hier te vestigen. Of om te groeien. Hierdoor kan het aantal banen in de gemeente minder worden.
Boeren helpen met veranderingen	Op het platteland van Bladel verandert er nu veel. Steeds meer boeren met koeien, varkens of geiten stoppen met hun bedrijf. En er zijn boeren die zoeken naar een nieuwe manier van werken. Wat wil de gemeente doen? De gemeente Bladel gaat boeren helpen om te veranderen met hun bedrijf. Dat betekent bijvoorbeeld dat de gemeente boeren helpt met tijd en geld om een nieuwe manier van werken te vinden. Gaan boeren op een andere manier werken? Dan is dat beter voor de natuur en het klimaat. En ook voor de gezondheid van de bodem en het water. Maar de gemeente helpt ook als de boeren iets heel anders gaan doen op hun erf. Wat is jouw advies aan de gemeente? • Laat je het schuifje staan? Dan adviseer je de gemeente om te doen wat in de plannen staat .

	• Zet je het schuifje naar rechts? Dan adviseer je de gemeente om meer tijd en geld uit te geven om boeren te helpen met veranderen. Dit betekent bijvoorbeeld dat boeren anders moeten gaan werken. De gemeente geeft bijvoorbeeld meer geld uit om de boeren te helpen met veranderen. Het wordt dan makkelijker om in je bedrijf andere dingen te gaan doen. Daardoor hoeven boeren niet te stoppen met hun bedrijf. En is het beter voor de natuur en het klimaat. • Zet je het schuifje naar links? Dan adviseer je de gemeente om boeren minder te helpen met veranderen. Ze moeten dan zelf besluiten of ze anders gaan werken. Daardoor veranderen de bedrijven misschien langzamer. En dan duurt het langer voordat de landbouw beter wordt voor het de natuur en het klimaat. En boeren moeten misschien eerder stoppen met hun bedrijf.
Zorgen voor voldoende voorzieningen, bijvoorbeeld scholen, sportplekken en huisartsen	Alle dorpen in de gemeente hebben goede basisvoorzieningen, zoals basisscholen, gemeenschapshuizen en sportplekken. Huisartsen zijn er in Bladel, Hapert en Hoogeloon. Wat wil de gemeente doen? De gemeente wil dat er evenveel voorzieningen per inwoner blijven. Komen er meer mensen in onze gemeente wonen? Dan zorgen we dat het aantal voorzieningen meegroeit. Wat is jouw advies aan de gemeente? • Laat je het schuifje staan? Dan adviseer je de gemeente om te doen wat er in de plannen staat. • Zet je het schuifje naar rechts? Dan adviseer je de gemeente dat er meer voorzieningen moeten komen. Groeit het aantal inwoners? Dan groeit het aantal en de voorzieningen harder. • Zet je het schuifje naar links? Dan adviseer je de gemeente om minder te doen voor voorzieningen. Dat kan betekenen dat er scholen of zorginstellingen verdwijnen.

Bijlage 2. Welke argumenten geven deelnemers voor hun keuzes?

Na het maken van hun keuze voor minder inspanning, plannen volgen of meer inspanning konden deelnemers optioneel hun keuze motiveren. Voor elk doel hebben rond de 300 deelnemers van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Deze geschreven toelichtingen geven inzicht in het waarom achter hun keuzes. We hebben voor elk doel al deze motivaties gelezen en de meest voorkomende argumenten uitgelicht, waarmee een overzicht wordt gegeven van de verschillende perspectieven in de gemeente over een bepaald thema. We geven hieronder per doel een overzicht van de top vijf meest genoemde perspectieven, aangevuld met illustratieve quotes. Met sterretjes is een indicatie gegeven van de relatieve frequentie van de argumenten binnen een doel.

Zorgen voor meer groen in de wijk

Argument bij 'meer inspanning'	Illustratie	Frequentie	Argument bij 'plannen volgen'	Illustratie	Frequentie	Argument bij 'minder inspanning'	Illustratie	Frequentie
Groen is belangrijk voor klimaat. Belangrijk met het oog op klimaatverandering	*"Er zijn plekken waar nog groen bij kan. Dit zorgt indien juist gekozen voor biodiversiteit, afname van hittestress, en vermindering van wateroverlast."*	★★★★★	Er is al voldoende groen in de wijken	*"Wij zijn in de gemeente Bladel gezegend met veel groen. Meer mag, maar moet niet."*	★★★★	Er is al genoeg groen in de wijken	*"Er is meer dan genoeg groen in de wijken, mensen die graag groen zien die gaan eerder naar een bos. Voldoende parkeer gelegenheid in een wijk is veel belangrijker. Ipv een pleintje met bomen en groen kan er beter een pleintje zijn met speel gelegenheid voor de kinderen."*	★
Een groene omgeving maakt mensen gezonder en gelukkiger. Een aantrekkelijke leefomgeving heeft een positief effect op de gemoedstoestand	*"Groen geeft gezonde luchtkwaliteit. Het reduceert stikstof en geeft zuurstof. Ook brengt het een gezellige sfeer met zich mee. Het geeft rust en biedt ontspanning."*	★★★★	Groen heeft een positief effect op de leefomgeving, doordat het de luchtkwaliteit verbetert, verkoelend werkt en rust uitstraalt	*"De leef omstandigheden vergen meer groen. De lucht kwaliteit moet verder verbeteren."*	★★★	Groen wordt niet goed onderhouden, waardoor het niet aantrekkelijk is	*"Veel groen vergt onderhoud. en dat laat echt te wensen over. Een schande hoe het erbij ligt in het centrum. Dus zo weinig mogelijk groen. Bomen rond het marktplein kan wel b.v. Wel een beetje groen maar onderhoudsarm, is echt de max. Meer niet."*	★
Groen in de wijk verbetert de leefbaarheid en leef comfort doordat rust en comfort geeft. Groen biedt ruimte om te wandelen, ontspannen en voor jeugd om te spelen	*"Voor de leefbaarheid is dit zeker van belang. Met name ruimte voor kinderen om veilig te spelen."*	★★★	Groen vergt veel onderhoud. Beheer van het huidige groen is al niet goed	*"Mooi maar het vergt ook onderhoud en is daar genoeg geld voor?"*	★			
Groen is belangrijk voor biodiversiteit en natuur	*"Groen is belangrijk voor de biodiversiteit."*	★★★	Het groen in de wijk moet anders ingevuld worden: meer natuurlijk en biodivers	*"Vooral veel natuurlijker groen. Aan aangeharkte perkjes en gras hebben we niets."*	★			
Groen is mooi en draagt bij aan fijne sfeer en dorps gevoel	*"Meer groen is altijd en overal belangrijk."* *"Groen in je dorp/wijk maakt het aantrekkelijk zowel om er te wonen, te recreeren en te verblijven."*	★★★						

Meer groene energie maken

Argument bij 'meer inspanning'	Illustratie	Frequentie	Argument bij 'plannen volgen'	Illustratie	Frequentie	Argument bij 'minder inspanning'	Illustratie	Frequentie
Meer groene energie is belangrijk voor het klimaat, milieu en toekomstige generaties	*"Duurzaamheid vind ik super belangrijk. Zodat onze kleinkinderen over 50 jaar ook nog een fijne leefplek hebben."*	★★★★★	De huidige plannen zijn voldoende	*"Zijn goede plannen voor."*	★★★★	Windmolens en/of zonnevelden tasten het landschap, de natuur en milieu aan (zon op dak niet)	*"Geen zonneparken en windmolens! Erg slecht voor de dieren en natuur. Alleen zonnepanelen op de daken."*	★★
Help de inwoner en ondernemers met zon op dak, energieopslag en energiebesparing en laat dit aan hen ten goede komen	*"Onbegrijpelijk eerst zonnepanelen promoten en nu boete aankondigen en de saldering afbouwen."*	★★★★	Het maken van groene energie is niet aan de gemeente zelf. Ondersteun inwoners en ondernemers wel.	*"Belangrijk maar niet voor een gemeente. Wel ondersteunen."*	★★★	Het maken van groene energie is niet aan de gemeente zelf. Ondersteun inwoners en ondernemers wel (met zon op dak, energie opslag en energiebesparing)	*"Nee, mensen stimuleren zelf meer groene energie op te wekken en opslag hiervan betaalbaar te maken."*	★★
Noodzakelijk om toekomstige doelen te behalen	*"Gezien de te halen doelen in de toekomst noodzakelijk."*	★★	Groene energie is belangrijk voor milieu en de toekomst	*"Groene energie is belangrijk zeker voor de toekomst."*	★★★	Er is onvoldoende ruimte op het elektriciteitsnet. Meer groene energie opwekken is nutteloos	*"Geen noodzaak en energienetwerk is al overbelast door terug levering."*	★★
Zelf groene energie maken zorgt voor minder afhankelijkheid	*"Belangrijk om minder afhankelijk te worden van derde landen. Boeren kunnen hier bij helpen met zonnepanelen, windmolens en mestvergisting."*	★	Respecteer de natuur, het landschap, het dorpse karakter en beperk overlast	*"Ja maar windmolens is achterhaald en lelijk in landschap schadelijk voor natuur."*	★★	Windmolens en/of zonnevelden nemen teveel ruimte in beslag (zon op dak niet)	*"Ik ben niet voor meer zonnepanelen op landbouwgrond. Wel voor meer zonnepanelen op daken van bedrijven en langs snelweg. Bladel zet helaas vooral in op het verkeerde."*	★
			Zorg voor ruimte op het elektriciteitsnetwerk	*"Zorg dat het elektriciteitsnetwerk op orde is."*	★	We hoeven niet voorop te lopen met de groene energie	*"Eerst afwachten wat technische oplossingen in de toekomst opleveren en niet het beste jongentje van de klas zijn."*	★

Meer ruimte maken voor fietsers en voetgangers

Argument bij 'meer inspanning'	Illustratie	Frequentie	Argument bij 'plannen volgen'	Illustratie	Frequentie	Argument bij 'minder inspanning'	Illustratie	Frequentie
Fiets- en wandelpaden zijn nu niet veilig door snelheidsverschillen en slecht ingerichte routes	*"Op sommige plekken is het onveilig. Met name rond onze basisschool en MFA en de winkels ontstaan er soms gevaarlijke situaties."*	★★★★★	De huidige ruimte en voorzieningen voor voetgangers en fietsers is voldoende	*"Ruimte hiervoor is belangrijk, maar ik vind dat dit op dit moment voldoende is."*	★★★★	Er is al voldoende ruimte voor fietsers en voetgangers	*"Er zijn al meer dan genoeg fiets en wandelpaden."*	★★★
Er ligt te veel prioriteit bij de auto, wat niet wenselijk is. De auto moet niet meer centraal staan	*"Mobiliteit is meer dan alleen autoverkeer. Veel verplaatsingen van woning naar voorziening zijn prima te maken met de fiets of te voet. Zorg dat dit ook goed gefaciliteerd wordt."*	★★★★	De veiligheid voor zowel fietsers als voetgangers moet worden verbeterd	*"Meer ruimte denk ik niet wel veiliger, de mensen op de hoogte brengen e houden en handhaven van de regels. Voetpaden zijn geen fietspaden en zeker niet in de kernen."*	★★★	Er is genoeg ruimte voor fietsers en voetgangers. Focus wel op veiligheid.	*"Is al goed geregeld, Domineespad naar Duizel verdiend overgins wel aandacht. dit word echt gevaarlijk!"*	★
In verband met klimaatdoelstellingen en bereikbaarheid in de toekomst moet er een mobiliteitstransitie komen waarbij fietsen en lopen centraal staat	*"In verband met klimaat doelstellingen zullen we het gebruik van de auto terug moeten dringen. Dus wat mij betreft meer investeren in de Fiets, en OV."*	★★★	Fietsen (en lopen) moet gestimuleerd worden vanwege de voordelen met betrekking tot milieu en gezondheid ten opzichte van de auto.	*"Belangrijk dat de fiets een prima vervoermiddel is ipv auto."*	★★★	Vanwege praktische overwegingen hoeven fietsers niet per se voorrang te hebben op auto's	*"Fietsers hoeven geen voorrang te hebben op auto's, aangezien het niet praktisch is als je je auto niet in het centrum kunt parkeren en veel dingen wilt kopen."*	★
Verplaatsen op de fiets of te voet is goed, omdat het gezond is, goed voor het milieu is en de druk op het verkeerssysteem kan verminderen	*"We hebben een mooie omgeving. Fiets en wandelroutes stimuleren toerisme en inkomsten. Daarnaast is het goed voor vervoer van dorp naar dorp. En goed voor de mentale gezondheid."*	★★★	Fietspaden (in bossen) moeten breder worden gemaakt en gescheiden worden van wandelpaden.	*"De fietspaden in de bossen zijn vaak erg smal, soms zijn fietspaden gecombineerd met wandelpaden."*	★			
Er zijn betere fietspaden nodig en meer, omdat het buitengebied niet goed bereikbaar is. Huidige paden zijn te smal voor duo fietsen, e-bikes of rollators	*"Meer en meer mensen gaan met de (soms snelle) fiets. Maak daar meer ruimte voor door meer en brede fietspaden aan te leggen."*	★★★★	Er moet meer aandacht worden besteed aan onderhoud van bestaande fietspaden.	*"Heel belangrijk is om de bestaande fietspaden heel veel beter te onderhouden. De brandnetels hangen half op het fietspad. Zo te zien word er eigenlijk nooit onderhoud gepleegd....."*	★			

Zorgen dat dorpen goed bereikbaar zijn

Argument bij 'meer inspanning'	Illustratie	Frequentie	Argument bij 'plannen volgen'	Illustratie	Frequentie	Argument bij 'minder inspanning'	Illustratie	Frequentie
Bereikbaarheid is belangrijk voor leefbaarheid	*"Goede infrastructuur is van groot belang. Daarnaast openbaar vervoer beter inzetten om de kleine kernen leefbaar te houden"*	★★★★	Huidige situatie en plannen zijn goed	*"Bereikbaarheid is goed, dan met name op langzaam verkeer en openbaar vervoer. Er zijn hier niet dusdanige problemen dat er veel in infrastructuur geinvesteerd dient te worden."*	★★★	Er is ruim voldoende bereikbaarheid	*"Zijn ze al. Niet meer wegen"*	★
Openbaar vervoer moet verbeterd worden	*"Openbaar vervoer tussen de kernen laat te wensen over. Vooral voor jongeren en ouderen schiet dit flink te kort."*	★★★	Noodzaak van goed openbaar vervoer	*"Goed openbaar vervoer is belangrijk."*	★★			
Wegen en fietspaden moeten verbeterd worden	*"Veel mensen werken in de regio dus moeten door de kempen reizen. Dit moet dus goed en veilig mogelijk gemaakt worden. Zowel fiets als gemotoriseerd vervoer."*	★★★	Bereikbaarheid moet niet doorslaan	*"Natuurlijk, maar niet ten koste van. Probeer de mensen te ontmoedigen om voor een paar kilometer telkens weer die auto te nemen."*	★			
Huidige doorstroom moet verbeterd worden	*"Zorgen dat de doorstroom van woon, werkverkeer naar snelwegen beter is."*	★★★	Kritiek op specifieke problemen en knelpunten	*"Goed zoals het is. Oversteek van uitgang Bladel over provinciale weg moet wel echt iets gebeuren. Als fietser is het alles behalve veilig (uit ervaring)"*	★			
Zorgen over specifieke problemen en knelpunten	*"Met name de verzadiging en veiligheid van de N284 baart zorgen en verdient aandacht."*	★★						

Boeren helpen met veranderingen

Argument bij 'meer inspanning'	Illustratie	Frequentie	Argument bij 'plannen volgen'	Illustratie	Frequentie	Argument bij 'minder inspanning'	Illustratie	Frequentie
Boeren verdienen hulp bij noodzakelijke veranderingen en een perspectief	*"Boeren verdienen hulp bij hun veranderingen. Dit zijn ingrijpende processen voor hun en hun gezin."*	★★★★	Geen taak voor de gemeente, laat het over aan landelijk beleid	*"Denk niet dat dit een gemeentelijke taak is maar vooral een taak van de landelijke politiek."*	★★★★	Boeren zijn zelf verantwoordelijk en moeten zelf hun bedrijfsvoering regelen	*"Ondernemers moeten ondernemen. Zijn met subsidie etc. al veel te veel in de watten gelegd."*	★★★
Boeren zijn belangrijk	*"De agrarische sector voorziet enorm veel werk naast het boeren bedrijf. Ben zuinig op de boer en zorg dat hij duurzaam en gezond voedsel kan blijven produceren wat uit onze eigen streek komt."*	★★★	Boeren zijn zelf verantwoordelijk en moeten zelf hun bedrijfsvoering regelen	*"Deze zijn financieel zo gezond dat ze zelf hun eigen boontjes wel kunnen doppen."*	★★★	De boerensector moet hetzelfde worden behandeld als alle andere sectoren	*"Waarom krijgen boeren hulp? Andere sectoren krijgen ook geen financiële hulp."*	★★
Belangrijk om de overstap naar duurzame landbouw te maken	*"Meer biologisch gaan boeren met veel meer biodiversiteit."*	★★	Boeren verdienen hulp bij noodzakelijke veranderingen en een perspectief	*"Zorgen dat er goede afspraken zijn hoe het moet en niet allemaal regeltjes maken waar een boer niet mee vooruit kan."*	★★★	Geen taak voor de gemeente, laat het over aan landelijk beleid	*"Hier is de landelijke overheid al mee bezig."*	★★
Verminder stankoverlast en vervuiling	*"Bladel heeft heel veel last van de stank en vervuiling van een hele kleine groep mensen die amper iets aan de economie bijdragen."*	★★	Er is geen reden voor boeren om te veranderen	*"Boeren hoeven niet te veranderen, de samenleving moet meer respect voor de boeren hebben."*	★	Laat de boeren boer zijn	*"Laat ze lekker boer zijn."*	★
Boeren horen bij Bladel en omgeving	*"Ik weet er niets van maar het zou zonde zijn als er veel boeren zouden verdwijnen het hoort bij ons dorp."*	★	Er is al voldoende aandacht voor boeren	*"Er is voldoende aandacht voor boeren."*	★	Niet gezond en goed voor milieu	*"Grote megastallen zijn niet gezond."*	★

Zorgen voor meer banen

Argument bij 'meer inspanning'	Illustratie	Frequentie	Argument bij 'plannen volgen'	Illustratie	Frequentie	Argument bij 'minder inspanning'	Illustratie	Frequentie
Werken dichtbij huis is prettig en goed voor mobiliteit en milieu	*"Dicht bij werk kunnen wonen is zeer prettig."*	★★★	Er zijn (meer dan) genoeg banen	*"Er is eerder een tekort aan arbeidskrachten dan aan banen."*	★★★★★	Er zijn (meer dan) genoeg banen	*"Er zijn al te weinig mensen om het werk te doen dat er nu is."*	★★★★★
Als er meer mensen komen wonen, zijn er ook meer banen nodig	*"Meer mensen = meer banen."*	★★	Werkgelegenheid is geen taak van de gemeente	*"Dat vind ik niet perse een taak van de gemeente."*	★★★★	Werkgelegenheid is geen taak van de gemeente	*"Laat dat vooral aan de markt zelf over."*	★★
Banen bieden een toekomstperspectief	*"Voor alle generaties toekomst veilig stellen."*	★	Koppel het aantal banen aan het aantal inwoners	*"Meer banen is niet nodig als dit inhoud dat we werknemers elders vandaan moeten halen."*	★★	Zorg in plaats van extra banen voor goede infrastructuur en bereikbaarheid.	*"Zorgen voor goede infrastructuur en bereikbaarheid van industriegebieden prima. De N284 is in dit opzicht een drama."*	★
Banen zijn economisch gezien belangrijk	*"Banen zijn belangrijk om er voor te zorgen dat we niet in armoede vervallen."*	★	Banen zijn economisch gezien belangrijk	*"Banen leveren de voeding voor ons welzijn. Daarom op peil houden van die voeding."*	★			
Er moet een aantrekkelijk klimaat zijn voor ondernemers om zich te vestigen	*"Vooral kleine en middelgrote bedrijven aantrekken."*	★						

Zorgen voor voldoende voorzieningen, bijvoorbeeld scholen, sportplekken en huisartsen

Argument bij 'meer inspanning'	Illustratie	Frequentie	Argument bij 'plannen volgen'	Illustratie	Frequentie	Argument bij 'minder inspanning'	Illustratie	Frequentie
Gemeenschapsvoorzieningen zijn belangrijk voor de leefbaarheid	*"Heel belangrijk voor ieders gezondheid en welzijn. Een dorp moet allround voorzieningen hebben"*	★★★★★	Voldoende voor huidig inwonersaantal, moet meegroeien	*"Zolang de gemeente meegroeit in de voorzieningen qua inwonersaantal, dan is het te volgen beleid oké."*	★★★	Er zijn al meer dan genoeg voorzieningen	*"Is redelijk voorzien"*	★
Gezondheidszorg, met name huisartsen, zijn belangrijk voor het dorp	*"Fysio, huisarts en tandarts moeten voldoende in de kernen aanwezig blijven"*	★★★★★	Huidige situatie is goed	*"Er zijn nu voldoende voorzieningen."*	★★			
Onderwijsvoorzieningen zijn belangrijk voor het dorp	*"Alle kinderen hebben recht op een goede onderwijsplek."*	★★★★						
Zorg voor goede basisvoorzieningen in de dorpskernen	*"Basisvoorzieningen behoren op korte afstand beschikbaar te zijn"*	★★★★						
Zorg voor voldoende en passende voorzieningen voor een groeiende en vergrijzende bevolking	*"De gemeeschap als geheel verouderd maar groeit tegelijkertijd ook en dat vraagt daarom om goede voorzieningen op gebied van onderwijs, sport, huisartsen en maatschappelijke betrokkenheid van de inwoners."*	★★★★						

Winkelcentra aantrekkelijker maken

Argument bij 'meer inspanning'	Illustratie	Frequentie	Argument bij 'plannen volgen'	Illustratie	Frequentie	Argument bij 'minder inspanning'	Illustratie	Frequentie
Belangrijk voor leefbaarheid	*"Winkelcentra zijn belangrijk voor de leefbaarheid van de verschillende dorpen zeker voor de lange termijn."*	★★★★★	Prima zoals het nu is, niet meer voorzieningen nodig	*"Voorzieningen zijn op niveau. Zo laten."*	★★★★	Extra voorzieningen zijn geen prioriteit	*"Winkels zijn bijzaak."*	★★
Meer keuze aan winkels/ supermarkten is wenselijk	*"Meer keuzes krijgen in het winkelaanbod. Lidl of Aldi erbij."*	★★★	Als er een winkelcentrum is zoals in Haper en Bladel, zorg dat het aantrekkelijk is (geen leegstand en goede parkeermogelijkheden)	*"Lijkt mij in Hapert niet eenvoudig is pas gerenoveerd. Centrum mag wel wat leuker aangekleed worden. Zeker in de zomer gebrek aan parkeerplaatsen."*	★★★	Kan worden overgelaten aan de markt	*"Is marktwerking."*	★★
Zorg dat winkelcentra aantrekkelijk zijn (geen leegstand en goede parkeer-mogelijkheden)	*"Vooral gemeentehuis en posthof hoek is een doorn in het oog."*	★★★	Laat verantwoordelijkheid ook deels aan de markt	*"Misschien kunnen winkeliers zelf ook iets doen !!!"*	★★	Focus wel op het behoud van een kern	*"Wel belangrijk dat er een kern blijft waar iets georganiseerd mag worden zonder veel obstakels en onbetaalbare regels."*	★
Winkelcentra zorgen voor werkgelegenheid en lokale inkomsten	*"Zorgen dat inwoners meer in eigen woonplaats gaan kopen i.p.v. via webshops of iets dergelijks Als mensen meer in eigen woonomgeving gaan kopen komen er misschien ook meer banen. Dan snijdt het mes aan beide kanten."*	★	Voor elke dorpskern een manier om aan levensmiddelen te komen, maar niet overal een winkelcentrum.	*"Voor elke dorpskern een (kleine) supermarkt…Het terugbrengen van de buurtsuper en andere faciliteiten zorgt voor betere leefbaarheid. Heeft een sociale functie."*	★	Er zijn nu voldoende voorzieningen aanwezig	*"Is voldoende aanwezig."*	★
						Houd rekening met parkeergelegenheid voor mensen die uit omliggende dorpen komen voor winkelcentra.	*"Is al goed geregeld, parkeer gelegenheden zijn wel noodzakelijk."*	★

Meer bouwen binnen de kernen

Argument bij 'meer inspanning'	Illustratie	Frequentie	Argument bij 'plannen volgen'	Illustratie	Frequentie	Argument bij 'minder inspanning'	Illustratie	Frequentie
Er is een tekort aan woningen	*"Er zijn veel woningen nodig."*	★★★★★	Voorwaarde is dat er alleen wordt gebouwd voor eigen inwoners	*"Alleen waar het kan en als het gebeurd voor inwoners uit de eigen kern."*	★★★★	Kernen zijn al vol	*"Het wordt gewoon te druk."*	★★★
Buitengebied moet worden gespaard (voor landbouw, natuur, sport en ontspanning)	*"Buitengebied zoveel mogelijk sparen."*	★★★★	Zorg dat de doorstroming op gang komt	*"Zorg dat er doorstroming op gang komt en blijft door de bouw van geschikte (kleinere seniorenwoningen) zowel in het duurdere als in het goedkopere segment."*	★★★	Bouwen binnen de kernen gaat ten koste van groen	*"De kernen moeten juist groener worden, met meer ruimte voor ontspanning. Aanleg van parken."*	★★★
Zodat iedereen die dat wilt de mogelijkheid heeft om in het dorp te blijven wonen	*"Zodat de jeugd en ieder ander die dat wil in eigen dorp kan blijven wonen."*	★★★★	Voorwaarde is dat er rekening wordt gehouden met het groen	*"Gebruik de ruimte maar niet ten koste van groen."*	★★	Voorkeur voor bouwen buiten de kernen, want daar is ruimte	*"Het staat er al stampes vol. Speeltuintjes zijn weg, groen is weg dus als er gebouwd moet worden dan niet in de kern maar op de grens gebieden."*	★★
Zodat het dorp toekomstperspectief heeft	*"Belangrijk voor het voortbestaan van een dorp dat de jeugd een toekomstperspectief heeft."*	★★★	Voorwaarde is dat het dorpse karakter behouden moet worden	*"Bang voor teveel huizen of grote gebouwen en verlies van het dorpse karakter."*	★★	Kritiek op hoogbouw	*"De kernen zijn al behoorlijk vol. Hoogbouw voegt geen sfeer toe."*	★
Gebruik de ruimte slim	*"Industrie en autodealers op het industrieterrein. Vrijkomende plaatsen prima voor huizen en appartementen."*	★	Alleen verdichten als er ook wordt uitgebreid	*"Er mag best verdicht worden, maar ook uitbreiden is nodig om aan de woonvraag te kunnen voldoen."*	★	Zorgen over leefruimte en woongenot	*"Gaat ten koste van woongenot en leefruimte."*	★

Meer huizen bouwen

Argument bij 'meer inspanning'	Illustratie	Frequentie	Argument bij 'plannen volgen'	Illustratie	Frequentie	Argument bij 'minder inspanning'	Illustratie	Frequentie
Door bevolkingsgroei zijn er meer woningen nodig	"Lijkt me vanzelfsprekend, woningvraag stijgt en aanbod is erg beperkt."	★★★★★	Zorg vooral voor passende en betaalbare woningen	*"Er mogen meer betaalbare en duurzame huizen komen. Grote vrijstaande huizen hoeft niet."*	★★★	Passend en betaalbaar maken van woningen heeft prioriteit boven woningbouw	*"Niet per se meer huizen bouwen, maar wel zorgen voor meer betaalbare woningen."*	★
Bouw huizen voor jongeren, starters en ouderen	*"Woningnood bij jongeren verhelpen is van essentieel belang om op termijn een leefbare omgeving te behouden."*	★★★★	Houd rekening met bevolkingsgroei, maar ook met bescherming van natuur en dorpse karakter	*"Prima .., maar wel binnen de kernen en niet ten koste van het buitengebied."*	★★★	Woningbouw (met name hoogbouw) tast het dorpse karakter aan	*"Hoogbouw in de kernen lijkt me niet de juiste en gewenste optie. Hoogbouw is voor steden en niet voor de landelijke dorpen. Behoud ook vooral de karakteristieke dorpse uitstraling in nieuwe wijken."*	★
Woningbouw moet geleidelijk gaan om leefbaarheid te waarborgen	*"Ja, natuurlijk is het nodig om bij te bouwen, maar niet te veel. Dat gaat ten koste van veel groen en zorgt in veel gevallen totnog meer problemen wat betreft tekort aan voorzieningen."*	★★★★	Woningtekort moet op een andere manier worden opgelost	*"Niet nieuwbouw maar boerderijen opsplitsen."*	★★			
Een goede doorstroom zorgt voor een gezonde huizenmarkt	*"De woningmarkt is nu veel te krap, waardoor doorstroming stagneert."*	★★★	Huidige plannen volstaan, hoeft niet meer of minder	*"In de plannen zijn de benodigde aantallen opgenomen mag ik hopen."*	★★			

R24.018b

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.018 van burgemeester en wethouders van 7 mei 2024;

gelet op de verschillende toekomstscenario's die in beeld zijn gebracht;;

overwegende dat:
- De omgevingsvisie een stevige basis is voor de koers van de gemeente;
- toekomstscenario's kunnen helpen tot het komen tot een heldere, richtinggevende koers voor de omgevingsvisie;
- het scenario "Bladel Vitaal, alles bij de hand", het meest tegemoet komt aan de uitkomsten uit de inwonersraadpleging;
- de richting zoals die beschreven is in het scenario "Vitaal Bladel, alles bij de hand" aansluit aan bij de doelen en ambities zoals voorgesteld in de brede visie welzijn;

besluit:

1. Het toekomstscenario 'Vitaal Bladel, alles bij de hand' vast te stellen als richtinggevend voor de omgevingsvisie van de gemeente Bladel als geheel, waarbij specifiek voor de kernen Hoogeloon, Casteren en Netersel in de omgevingsvisie ook oog is voor toekomstscenario 'Landelijk wonen in Bladel'.
2. Te komen tot een eerste concept-omgevingsvisie, die een integrale en samenhangende langetermijnvisie op strategisch niveau voor de hele fysieke leefomgeving van de gemeente Bladel beschrijft, en waarin in ieder geval ook de volgende aspecten zijn verwerkt:
    a. Alle aspecten van vitaliteit in de fysieke leefomgeving zoals omschreven in het Gezond en Actief Leven Akkoord, hoofdstuk 3B;
    b. Alle opgaven en ambities uit het Startdocument Omgevingsvisie;
    c. De Brede visie op welzijn;
3. De eerste concept-omgevingsvisie, voordat deze door het college met belanghebbenden wordt gedeeld, eerst aan de gemeenteraad voor te leggen ter reactie.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 7 mei 2024.

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

AMENDEMENT

ONDERWERP	Basisvoorzieningen op orde
DATUM	19 december 2024
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant, CDA Bladel, VHP
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.2, Raadsvoorstel R24.077 Concept-ontwerp omgevingsvisie

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:

- Raadsvoorstel R24.077 Concept-ontwerp omgevingsvisie;
- Raadsbesluit R24.018b Toekomstscenario's omgevingsvisie;
- Amendement R24.13067 Toekomstscenario Differentiatie kleine kernen en extra processtap omgevingsvisie

Overwegende dat:

- Het toekomstscenario 'Vitaal Bladel, alles bij de hand' vast is gesteld als richtinggevend voor de omgevingsvisie van de gemeente Bladel als geheel, waarbij specifiek voor de kernen Hoogeloon, Casteren en Netersel in de omgevingsvisie ook oog is voor toekomstscenario 'Landelijk wonen in Bladel'.
- Daarin een extra ambitie werd gesteld met betrekking tot goede basisvoorzieningen in de leefomgeving zoals primair onderwijs, sportvoorzieningen en een gemeenschapshuis;
- Bij de groei van het aantal woningen ook een groei van de basisvoorzieningen moet gaan plaatsvinden;
- Deze groei van basisvoorzieningen vooruit moet lopen op de groei van het aantal woningen om de in de omgevingsvisie gewenste levensomgevingstandaard te waarborgen;
- Middels raadsbesluit R24.018b de raad heeft besloten een extra processtap in te bouwen waarbij het college de eerste concept-omgevingsvisie aan de gemeenteraad voorlegt ter reactie alvorens het college het ontwerp ter inzage legt;
- In de omgevingsvisie wel een koppeling wordt gemaakt tussen bijvoorbeeld het ontwikkelen van woningen en het daarop tijdig passend maken van mobiliteitsvoorzieningen;
- Dit in onvoldoende mate wordt omschreven met betrekking tot goede basisvoorzieningen in de leefomgeving;

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 24.25108 als volgt te wijzigen:

1. Beslispunt 1 te wijzigen in:
   De volgende reactie te geven op de concept-ontwerp omgevingsvisie:
   "De gemeenteraad onderstreept het belang om voor- of gelijktijdig met het ontwikkelen van geplande woningbouw ook aan de slag te gaan met het ontwikkelen van hierbij passende basisvoorzieningen, zoals primair onderwijs, sportvoorzieningen en gemeenschapshuizen, en dit specifiek te verwerken in de omgevingsvisie.";

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024
Fracties Bladel Transparant, CDA Bladel, VHP

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
1. Kennis te nemen van de concept-ontwerp omgevingsvisie; 2. In te stemmen met het vervolgproces.	1. De volgende reactie te geven op de concept-ontwerp omgevingsvisie: *"De gemeenteraad onderstreept het belang om voor- of gelijktijdig met het ontwikkelen van geplande woningbouw ook aan de slag te gaan met het ontwikkelen van hierbij passende basisvoorzieningen, zoals primair onderwijs, sportvoorzieningen en gemeenschapshuizen, en dit specifiek te verwerken in de omgevingsvisie.";* 2. In te stemmen met het vervolgproces.

STEMMING		
	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	4	0
BT	8	0
VHP	3	0
PRO5	2	0
VVD	0	1

BESLUIT	**Met 17 stemmen voor en 1 stem tegen is het amendement AANGENOMEN.**

AMENDEMENT

ONDERWERP	**Toegankelijkheid natuurgebieden**
DATUM	19 december 2024
INGEDIEND DOOR	CDA Bladel, VHP
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.2, R24.077 Concept-ontwerp omgevingsvisie

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:
- De concept-ontwerp Omgevingsvisie (R24.077), waarin is opgenomen dat toegewerkt wordt naar realisatie van "vermindering van (o.a. agrarisch gerelateerde) verkeersdruk in natuurgebieden" (p.42);
- Het raadsbesluit R24.018b in mei 2024 om een reactie te kunnen geven op de concept-ontwerp omgevingsvisie voordat deze door het college wordt vastgesteld en ter inzage wordt gelegd,

Overwegende dat:
- De gemeente Bladel prachtige natuur heeft;
- Veel bospaden en toegangswegen naar bossen en natuur nu worden afgesloten;
- Natuurgebieden een belangrijke recreatieve functie hebben voor onze inwoners;
- Het daarom belangrijk is dat natuurgebieden ook bereikbaar en toegankelijk blijven;

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 24.25108 als volgt te wijzigen:
1. Beslispunt 1 te wijzigen in:
   "De volgende reactie te geven op de concept-ontwerp omgevingsvisie:
   De gemeenteraad staat positief tegenover de concept-ontwerp Omgevingsvisie. Specifiek voor de opgaven en ambities binnen 'Natuur en klimaat' en 'Transitie agrarische sector' ziet de gemeenteraad graag dat de bossen en natuurgebieden van de gemeente Bladel ook in de toekomst toegankelijk en bereikbaar blijven voor de mens ten behoeve van recreatieve doeleinden. De gemeenteraad verwacht dat het college deze wijziging verwerkt in de ontwerp Omgevingsvisie".

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024
Fracties CDA Bladel, VHP

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
1. Kennis te nemen van de concept-ontwerp omgevingsvisie; 2. In te stemmen met het vervolgproces.	1. De volgende reactie te geven op de concept-ontwerp omgevingsvisie: *De gemeenteraad staat positief tegenover de concept-ontwerp Omgevingsvisie. Specifiek voor de opgaven en ambities binnen 'Natuur en klimaat' en 'Transitie agrarische sector' ziet de gemeenteraad graag dat de bossen en natuurgebieden van de gemeente Bladel ook in de toekomst toegankelijk en bereikbaar blijven voor de mens ten behoeve van recreatieve doeleinden. De gemeenteraad verwacht dat het college deze wijziging verwerkt in de ontwerp Omgevingsvisie".* 2. In te stemmen met het vervolgproces.

STEMMING		
	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	4	0
BT	8	0
VHP	3	0
PRO5	0	2
VVD	0	1

BESLUIT	**Met 15 stemmen voor en 3 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN.**

MOTIE

ONDERWERP	Basisschool Het Palet toekomstbestendig
DATUM	19 december 2024
INGEDIEND DOOR	VVD
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.2, Raadsvoorstel R24.077 Concept-ontwerp omgevingsvisie

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:

- Raadsvoorstel R24.077 Concept-ontwerp omgevingsvisie, p.50: *"In elke kern wordt basisonderwijs aangeboden vanuit de brede schoolgedachte, in een veilige en herkenbare schoolomgeving […] Dit aanbod beweegt mee met de groei van de kernen."*
- Centrumplan Hapert
- Het rapport Integraal Huisvestingsplan Onderwijs van Penta Rho waarin de volgende tabel vermeld staat:

Capaciteit versus ruimtebehoefte basisonderwijs						
Bladel						
naam school	**capaciteit**	**ruimtebehoefte 2025**	**verschil**	**capaciteit**	**ruimtebehoefte 2040**	**verschil**
OBS De Sleutelaar	1.176	678	498	1.176	698	478
RK BS De Toermalijn	1.957	1.483	474	1.957	1.432	525
KC Florent	1.607	909	698	1.607	1.075	532
Franciscusschool	2.018	1.417	601	2.018	1.468	550
totaal	*6.758*	*4.487*	*2.271*	*6.758*	*4.673*	*2.085*
Hapert						
naam school	**capaciteit**	**ruimtebehoefte 2025**	**verschil**	**capaciteit**	**ruimtebehoefte 2040**	**verschil**
Basisschool Het Palet	2.504	2.635	-131	2.504	2.785	-281
Netersel						
naam school	**capaciteit**	**ruimtebehoefte 2025**	**verschil**	**capaciteit**	**ruimtebehoefte 2040**	**verschil**
Basissch ST Lambertus	876	738	138	876	683	193
Hoogeloon						
naam school	**capaciteit**	**ruimtebehoefte 2025**	**verschil**	**capaciteit**	**ruimtebehoefte 2040**	**verschil**
RK Basisschool De Vest	1.227	970	257	1.227	1.020	207
Casteren						
naam school	**capaciteit**	**ruimtebehoefte 2025**	**verschil**	**capaciteit**	**ruimtebehoefte 2040**	**verschil**
Sint Jansschool voor Bso	946	693	253	946	718	228

Capaciteit versus ruimtebehoefte speciaal basisonderwijs						
Bladel						
naam school	**capaciteit**	**ruimtebehoefte 2025**	**verschil**	**capaciteit**	**ruimtebehoefte 2040**	**verschil**
SSBO De Piramide	2.170	1.154	1.016	2.170	1.183	987

Overwegende dat:

- De gemeente de wettelijke verantwoordelijkheid heeft voor (toekomstbestendige) onderwijshuisvesting;
- Basisschool Het Palet momenteel onvoldoende capaciteit heeft voor circa 150 leerlingen;
- Op basis van de huidige prognoses Basisschool Het Palet in 2040 een nóg groter capaciteitsprobleem heeft voor circa 300 leerlingen;
- Basisschool Het Palet mogelijk later een nog groter capaciteitsprobleem heeft als gevolg van de schaalsprong;

- De oude locatie van de basisschool op dit moment gesloopt wordt;
- Er plannen worden gemaakt om het Centrumplan Hapert te realiseren;
- Er nu nog wijzigingen gemaakt kunnen worden in het Centrumplan Hapert en niet meer als dit plan is gerealiseerd;
- Het noodzakelijk is om het capaciteitsvraagstuk op korte termijn op te lossen;

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. Te onderzoeken hoe het capaciteitsprobleem bij Basisschool Het Palet voor in ieder geval de 150 leerlingen van nu en ten minste 300 leerlingen in 2040 opgelost kan worden door toevoeging van bebouwing in het Centrumplan Hapert of op een andere locatie binnen Hapert;
2. De resultaten hiervan in het eerste kwartaal 2025 te verwerken in het voorstel over het Integraal Huisvestingsplan (IHP) en het Centrumplan Hapert,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024.
Fractie VVD.

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA		
BT		
VHP		
PRO5		
VVD		

BESLUIT	**Met …. stemmen voor en …. stemmen tegen is de motie AANGENOMEN/VERWORPEN**

Na toezegging van de wethouder is de motie ingetrokken.

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.067 van burgemeester en wethouders van 12 november 2024;

gelet op artikel 224 van de Gemeentewet;

overwegende dat:
- de verordening toeristenbelasting vanaf 2022 gewijzigd is om de heffing van arbeidsmigranten mogelijk te maken, waarbij een differentiatie is ingevoerd voor verblijf in SNF-gecertificeerde locaties;
- de rechtbank een uitspraak heeft gedaan waarbij het ongerechtvaardigd wordt bevonden om een tariefdifferentiatie te koppelen aan verblijf in SNF gecertificeerde locaties;
  een aanpassing van de tariefdifferentiatie derhalve nodig is;
- een tariefdifferentiatie ten aanzien van het verblijf van arbeidsmigranten echter wel gewenst blijft;
- dit met terugwerkende kracht naar 1 januari gerealiseerd kan worden door te differentiëren naar de duur van het verblijf en de aard van het verblijf;

besluit:

1. vast te stellen het volgende besluit tot wijziging van de verordening op de heffing en de invordering van toeristenbelasting 2024:

Artikel 1
De Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2024 wordt als volgt gewijzigd:

- Artikel 6, derde lid, komt te luiden:
  In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste en tweede lid, bedraagt het tarief voor het verblijf van 60 dagen of meer gedurende het belastingjaar door personen die gedurende hun verblijf beroeps- of bedrijfsmatige werkzaamheden verrichten voor of in opdracht van anderen, 50% van de in lid 1 en 2 vermelde tarieven. Het tarief wordt naar beneden afgerond tot hele centen.

Artikel 2
Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking en werkt terug tot en met 1 januari 2024.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier,

Digitaal ondertekend door J.F. (Jelle) Wiel, van der

de voorzitter,

Digitaal ondertekend door M.A.G. (Maurits) Bosch, van den

R24.067b2

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.067 van burgemeester en wethouders van 12 november 2024;

gelet op artikel 224 van de Gemeentewet;

overwegende dat:
- de verordening toeristenbelasting vanaf 2022 gewijzigd is om de heffing van arbeidsmigranten mogelijk te maken, waarbij een differentiatie is ingevoerd voor verblijf in SNF-gecertificeerde locaties;
- de rechtbank een uitspraak heeft gedaan waarbij het ongerechtvaardigd wordt bevonden om een tariefdifferentiatie te koppelen aan verblijf in SNF gecertificeerde locaties;
  een aanpassing van de tariefdifferentiatie derhalve nodig is;
- een tariefdifferentiatie ten aanzien van het verblijf van arbeidsmigranten echter wel gewenst blijft;
- dit gerealiseerd kan worden door te differentiëren naar de duur van het verblijf en de aard van het verblijf;
- deze differentiatie vertaald is in artikel 6, lid 3, van de verordening toeristenbelasting;
- in de coalitieverklaring 2022-2026 is afgesproken dat de tarieven voor de toeristenbelasting worden afgestemd op het landelijk gemiddelde (COELO)tarief, met differentiatie tussen vaste en mobiele onderkomens;

besluit:

1. Vast te stellen de volgende verordening.

Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2025

Artikel 1 Definities
Deze verordening verstaat onder:
a. vakantieonderkomens: woningen en andere verblijven, niet-zijnde mobiele kampeeronderkomens of stacaravans, in hoofdzaak bestemd voor dan wel gebezigd als verblijf voor vakantie- en andere recreatieve doeleinden;
b. mobiele kampeeronderkomens: tenten, vouwwagens, kampeerauto's, toercaravans, en soortgelijke onderkomens dan wel soortgelijke voertuigen welke bestemd zijn dan wel gebezigd worden als verblijf voor vakantie en andere recreatieve doeleinden;
c. niet beroepsmatig verhuurde ruimten: woningen en andere verblijven, of gedeelten daarvan, niet zijnde mobiele kampeeronderkomens of stacaravans, welke niet in hoofdzaak bestemd zijn als verblijf voor vakantie en andere recreatieve doeleinden, doch wel in bepaalde perioden van het jaar voor die doeleinden worden verhuurd, dan wel te huur aangeboden;
d. vaste jaarplaats: een gehuurd terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, dat bestemd is voor het gedurende een jaar hebben van eenzelfde mobiel kampeeronderkomen, stacaravan of vakantie-onderkomen, dat gebruikt wordt

door een en hetzelfde gezin of echtpaar, dat doorgaans na afloop van het jaar niet wordt verwijderd;

e. vaste seizoenplaats: een gehuurd terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, dat bestemd is voor het gedurende een seizoen hebben van eenzelfde mobiel kampeeronderkomen, stacaravan of vakantieonderkomen, dat gebruikt wordt door een en hetzelfde gezin of echtpaar en, dat doorgaans na afloop van het seizoen niet wordt verwijderd en waarin het gedurende de winterperiode niet toegestaan is om te overnachten;
f. seizoenplaats: een gehuurd terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, waar gedurende het seizoen eenzelfde mobiel kampeeronderkomen is geplaatst, dat gebruikt wordt door een en hetzelfde gezin of echtpaar en, dat na afloop van het seizoen van de plaats wordt verwijderd;
g. toeristische plaats: een terrein of terreingedeelte dat bestemd is voor het gedurende een jaar of seizoen plaatsen van steeds wisselende mobiele kampeeronderkomens;
h. kampeerterrein: een terrein dat bestemd is om te worden gebruikt voor verblijfsrecreatie;
i. arrangement: een reservering op een toeristische plaats voor een gezin, echtpaar of samen reizende personen gedurende een vooraf vastgelegde periode van minimaal vier weken voor een vast huurbedrag;
j. voorseizoenarrangement: een arrangement lopend vanaf het begin van het kampeerseizoen en eindigend aan het eind van de maand juni;
k. naseizoenarrangement: een arrangement met een looptijd van ongeveer twee maanden, startend na het hoogseizoen en eindigend bij de afloop van het kampeerseizoen;
l. maandarrangement: een arrangement met een looptijd van één maand gedurende de maand juni of september.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam verblijfsbelasting wordt een directe belasting geheven voor:

a. het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de Basisregistratie Personen zijn ingeschreven;
b. het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de Basisregistratie Personen zijn ingeschreven, indien deze personen gedurende hun verblijf beroeps- of bedrijfsmatige werkzaamheden verrichten voor of in opdracht van anderen.

Artikel 3 Belastingplicht

1. Belastingplichtig is degene die gelegenheid biedt tot verblijf als bedoeld in artikel 2.
2. De belastingplichtige is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene die verblijf houdt als bedoeld in artikel 2.
3. Als er geen persoon is aan te wijzen die gelegenheid biedt tot verblijf, is degene belastingplichtig die verblijf houdt als bedoeld in artikel 2.

Artikel 4 Vrijstellingen

De belasting wordt niet geheven ter zake van het verblijf:

1. van degene, die:
   a. verblijft in een toegelaten instelling als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet Toelating Zorginstellingen;
   b. als deelnemer van een groep van een georganiseerde jeugdbeweging van educatieve, ideologische, religieuze of sportieve aard, dan wel van groepen deel uitmakend van het zogenaamde open jeugdwerk, onder leiding overnacht in daarvoor aangewezen (jeugd-) vakantieboerderijen;
   c. van een vreemdeling als bedoeld in artikel 29, eerste lid, van de Vreemdelingenwet 2000, die rechtmatig in Nederland verblijft in de zin van artikel 8, letters c, d, f, g, h, van voornoemde wet, en voor zover deze persoon verblijf houdt in een gelegenheid als bedoeld in artikel 1 van de Verordening, onder verantwoordelijkheid van Centraal Orgaan opvang Asielzoekers.

Artikel 5 Maatstaf van heffing
De belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen in het belastingjaar. Het aantal overnachtingen wordt gesteld op het aantal overnachtende personen vermenigvuldigd met het aantal nachten dat zij verblijf houden.

Artikel 6 Belastingtarief
1. Het tarief bedraagt per persoon per overnachting € 1,87.
2. In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste lid, bedraagt het tarief voor verblijf in andere accommodaties dan vakantieonderkomens of niet beroepsmatig verhuurde ruimten én op terreinen, per persoon, per overnachting € 1,77.
3. In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste en tweede lid, bedraagt het tarief voor het verblijf van 60 dagen of meer gedurende het belastingjaar door personen die gedurende hun verblijf beroeps- of bedrijfsmatige werkzaamheden verrichten voor of in opdracht van anderen, 50% van de in lid 1 en 2 vermelde tarieven. Het tarief wordt naar beneden afgerond tot hele centen;
4. In afwijking van het eerste en tweede lid gelden voor jaar, seizoenplaatsen en arrangementen de navolgende tarieven:

Jaarplaats	€ 315,00
Seizoenplaats	€ 210,00
Voorseizoenarrangement	€ 120,00
Naseizoenarrangement	€ 51,00
Maandarrangement	€ 44,00

Artikel 7 Belastingjaar
Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8 Wijze van heffing
De toeristenbelasting wordt bij wege van aanslag geheven. Doordat de belastingschuld pas aan het einde van het jaar kan worden vastgesteld, vindt de aanslagregeling in het volgende kalenderjaar plaats. Daarop vooruitlopend legt de gemeente in de loop van het belastingjaar voorlopige aanslagen toeristenbelasting op.

Artikel 9 Aanslaggrens
Geen belastingaanslag wordt opgelegd indien het aantal overnachtingen, waartoe gelegenheid wordt of is gegeven gedurende het belastingjaar minder is dan tien.

Artikel 10 Termijnen van betaling
1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. Met betrekking tot een ingevolge artikel 2, tweede lid, onderdeel c van de Invorderingswet 1990 met een belastingaanslag gelijkgestelde beschikking inzake een bestuurlijke boete is het eerste lid van overeenkomstige toepassing, voor zover deze gelijktijdig wordt opgelegd met de vaststelling van de aanslag.
3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 11 Kwijtschelding
Bij invordering van toeristenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 12 Aanmeldingsplicht
1. De belastingplichtige bedoeld in artikel 3, eerste lid, is gehouden, voordat hij voor de eerste maal na het in werking treden van deze verordening gelegenheid tot overnachtingen verschaft, zulks schriftelijk of digitaal te melden aan de door het college van burgemeester en wethouders aangewezen gemeenteambtenaren, bedoeld in artikel 231, tweede lid, onderdelen b en d, van de Gemeentewet.

2. De verplichting als bedoeld in het voorgaande lid geldt niet voor de belastingplichtige die met betrekking tot het jaar voorafgaand aan het belastingjaar in de heffing van de toeristenbelasting betrokken is.

Artikel 13 Registratieplicht

1. De belastingplichtige bedoeld in artikel 3, eerste lid, is gehouden verblijfhouden te registreren in een daarvoor bestemd en door de gemeente verstrekt nachtverblijfregister.
2. Het college van burgemeester en wethouders stelt genoemd nachtverblijfregister kosteloos beschikbaar.
3. Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de inrichting en gebruik van het nachtregister.
4. De verplichting als bedoeld in de voorgaande leden geldt niet voor zover de belastingplichtige gebruik maakt van de forfaitaire berekeningswijze van de heffingsmaatstaf als bedoeld in artikel 6.
5. De verplichting, genoemd onder lid 1, vervalt indien de belastingplichtige een soortgelijk, en door burgemeester en wethouders geaccepteerd, nachtverblijfregister voert.

Artikel 14 Aangifteplicht

1. De belastingplichtige, bedoeld in artikel 3, eerste lid, is gehouden, indien hij niet binnen vier maanden na afloop van het belastingjaar een uitnodiging heeft ontvangen tot het doen van aangifte, binnen twee weken na afloop van deze termijn schriftelijk aan de aangewezen ambtenaar, bedoeld in artikel 231, tweede lid, onderdeel b, van de Gemeentewet, te verzoeken tot een uitnodiging tot het doen van aangifte.
2. De gemeente behoudt zich te allen tijde het recht voor alsnog een uitnodiging tot het doen van aangifte te verzenden, dan wel, bij gebrek aan een (tijdige) aangifte door belastingplichtige, de grondslag voor de berekening van de toeristenbelasting te schatten en de belasting middels een ambtshalve aanslag op te leggen.
3. Indien beschikbaar zal de grondslag voor de aanslag als bedoeld in het voorgaande lid tenminste gelijk zijn aan de grondslag van het voorgaande belastingjaar.

Artikel 15 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en invordering van de toeristenbelasting.

Artikel 16 Inwerkingtreding en citeertitel

1. De “Verordening toeristenbelasting 2024” vastgesteld door de raad van de gemeente Bladel bij besluit van 8 november 2023, wordt ingetrokken met ingang van de in het derde lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2025.
3. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2025.
4. Deze verordening kan worden aangehaald als “Verordening toeristenbelasting 2025”.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier,

Digitaal ondertekend door J.F. (Jelle) Wiel, van der

de voorzitter,

Digitaal ondertekend door M.A.G. (Maurits) Bosch, van den

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Nummer : R24.067
Onderwerp : Toeristenbelasting 2024 en 2025

Aan de raad

Inleiding
In de ontwerpbegroting 2025, paragraaf 5.2 Lokale heffingen, zijn de meerjarige uitgangspunten van het voorgenomen tarievenbeleid geformuleerd. De verordeningen OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn reeds in november door uw raad vastgesteld. Door omstandigheden wordt een voorstel voor de verordening toeristenbelasting 2025 separaat aan u aangeboden, evenals een voorstel tot wijziging van de verordening toeristenbelasting 2024.

Voorstel
Voorgesteld wordt vast te stellen:
1. de verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2025;
2. de gewijzigde verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2024 en deze met terugwerkende kracht naar 1 januari 2024 in te laten gaan.

Beoogd effect
De inkomsten uit de toeristenbelasting dragen bij aan een zo gezond mogelijke financiële huishouding van de gemeente, waardoor de toekomstige ambities uit financieel oogpunt beter haalbaar zijn.

Argumenten
1.1 Wijziging verordening voor heffen toeristenbelasting van arbeidsmigranten vanaf 2022
Tot enkele jaren geleden werd de toeristenbelasting alleen geheven over het (betaalde) verblijf dat plaatsvond bij toeristisch-recreatieve ondernemers. Na de realisatie van de Flexcampus en de ingebruikname van de verblijven aan de Europalaan 75 te Bladel heeft uw gemeenteraad opgeroepen om een verkenning uit te voeren naar het heffen van toeristenbelasting van arbeidsmigranten. Het verblijf van arbeidsmigranten valt binnen de wetgeving rondom de toeristenbelasting, maar het in de verordening opgenomen vereiste dat er sprake moet zijn van betaalde overnachtingen leverde een uitvoeringsprobleem op. Het verblijf van de arbeidsmigrant is gekoppeld aan de arbeidsovereenkomst op een wijze waardoor het niet mogelijk is te bepalen dat er betaald wordt door de arbeidsmigrant voor dat verblijf. Voor belastingjaar 2022 (e.v.) werd een voorstel gedaan voor een gewijzigde verordening toeristenbelasting waarmee dit uitvoeringsprobleem werd opgelost.

Daarnaast werd de aangeboden verordening geamendeerd waardoor de verordening een differentiatie ging bevatten voor arbeidsmigranten. Voor het verblijf in SNF-gecertificeerde locaties (Stichting Normering Flexwonen) bedraagt het tarief voor het verblijf per persoon, per overnachting 50% van het in tarief dat voor verblijf in vaste onderkomens wordt geheven. Op basis van de inhoud van deze verordening toeristenbelasting (en wijziging van het tarief voor 2023) zijn alle aanslagen opgelegd.

1.2 Uitspraak rechtbank na beroep
Door één van toeristisch-recreatieve ondernemers werd bezwaar en beroep ingediend tegen de aanslag toeristenbelasting. Een belangrijke grond hierin was de tariefdifferentiatie voor arbeidsmigranten die in SNF-gecertificeerde locaties verblijven. De rechtbank heeft het beroep

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
KCC	Bram de Bruin	088-4970511

in dat kader gegrond verklaard. Zij argumenteerde dat tariefdifferentiatie gebaseerd moet zijn op de mate van profijt die de ene verblijver heeft ten opzichte van een andere verblijver en dat het verblijf al dan niet in een SNF-gecertificeerde locatie geen relatie heeft met dit profijtbeginsel. Deze argumentatie wordt echter als onjuist beschouwd door de heffingsambtenaar zodat besloten is om in hoger beroep te gaan tegen de uitspraak van de rechtbank. Naast het indienen van een hoger beroep wordt echter een tweede spoor gevolgd waarop hierna verder wordt ingegaan.

1.3 Aanpassing verordening 2025 ten opzichte van voorgaande jaren is nodig
De mogelijkheid bestaat dat ook in hoger beroep tot de slotsom wordt gekomen dat een tariefdifferentiatie op basis van het al dan niet verblijven in een SNF-gecertificeerde locatie juridisch niet mogelijk is. Een aanpassing van de verordening toeristenbelasting is dan nodig. Hierop dient vooraf reeds geanticipeerd te worden, omdat herstel van de verordening na een uitspraak van de rechtbank veelal te laat is om in dat lopende jaar nog zonder risico aanslagen op te kunnen leggen. In het kader van de toeristenbelasting wordt dan een fors financieel risico gelopen.

1.4 Tariefdifferentiatie blijft gewenst
Uitgangspunt van de toeristenbelasting is dat de verblijver (toerist of arbeidsmigrant) betaalt, omdat die profijt heeft van de algemene voorzieningen die de gemeente verzorgt. Voor de efficiency van de heffing kan van de verblijfsaanbieders worden geheven. De verblijfsaanbieder is vanuit de wetgeving weer bevoegd de heffing te verhalen op de verblijver. Evenals bij andere belastingen (bijvoorbeeld de BTW) mag verwacht worden dat de verblijfsaanbieder de toeristenbelasting ook daadwerkelijk verhaalt bij de verblijver.

Doelstelling van uw raad om tot de heffing van arbeidsmigranten over te gaan was het rechtvaardiger verdelen van de kosten van algemene voorzieningen die de gemeente treft en waarvan niet-ingezetenen profiteren zonder daaraan financieel bij te dragen. Door de gehanteerde tarieven per persoon per overnachting zou een arbeidsmigrant echter op jaarbasis fors meer betalen (€ 500 tot € 600) dan een inwoner die OZB betaalt. De hoogte van de OZB voor woningeigenaren bedraagt circa € 300 die te verdelen valt over het aantal gezinsleden woonachtig in die woning en huurders van woningen betalen zelfs in het geheel geen OZB.

De heffing van een toeristenbelasting met toepassing van een tariefdifferentiatie zorgt voor een rechtvaardige verdeling van de lasten. Voorkomen wordt met de differentiatie dat een langdurig verblijvende arbeidsmigrant relatief dan wel absoluut gezien meer gemeentelijke belastingen betaalt dan een ingezetene van de gemeente Bladel, terwijl dit verblijf - evenals die van ingezetenen - het karakter van wonen heeft in plaats van recreëren. Daardoor wordt ook relatief minder gebruik gemaakt van toeristische voorzieningen waar de gemeente ook investeringen in doet vanuit de algemene middelen. Hoewel de rechtbank acht dat dit niet gekoppeld kan worden aan het al dan niet verblijven in een SNF-gecertificeerde locatie, is de gedachte in dit kader wel degelijk een rechtvaardigingsgrond om te differentiëren.

1.5 Afkoppeling tariefdifferentiatie van verblijf in SNF-gecertificeerde locaties
Zonder de uitspraak van het hoger beroep af te wachten wordt nu voorgesteld om de tariefdifferentiatie los te koppelen van het verblijf in SNF-gecertificeerde locaties. De differentiatie dient echter wel gericht te blijven op langdurig verblijvende arbeiders of werknemers om te voorkomen dat zij verhoudingsgewijs meer bijdragen aan de algemene middelen dan personen die wel als ingezetenen van de gemeente Bladel.

Advies is in dit kader opgevraagd bij een in gemeentelijk belastingrecht gespecialiseerde adviesbureau. Deze experts achten het mogelijk om op basis van twee objectieve criteria de tariefdifferentiatie te kunnen hanteren. Het gaat om de criteria ‘duur van het verblijf’ en ‘aard van het verblijf’. Dat zijn criteria die ook deels goed aansluiten bij de criteria die de Hoge Raad heeft genoemd. Bij de duur van het verblijf kan worden gedifferentieerd tussen korter of langer dan 2 maanden en bij aard van het verblijf tussen recreatief en niet recreatief verblijf. Door de combinatie van de twee criteria zal de grootste groep arbeidsmigranten hieronder vallen. Wellicht dat een kenniswerker die langdurig is gestationeerd hier ook onder valt, maar dat past dan ook bij de gedachte achter de differentiatie. Strijdigheid met het gelijkheidsbeginsel wordt daarmee ook voorkomen.

1.6 Opname tariefdifferentiatie in verordening toeristenbelasting
De huidige tariefdifferentiatie is opgenomen in artikel 6, lid 3, van de verordening toeristenbelasting en luidt:

"In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste lid, bedraagt het tarief voor het verblijf in huisvesting waarvan de huisvester gecertificeerd is door en ingeschreven is in het register van de Stichting Normering Flexwonen per persoon, per overnachting 50% van het in lid 1 vermelde tarief."

Op basis van de voorgaande argumentatie wordt nu voorgesteld om dit artikel aan te passen naar:

"In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste en tweede lid, bedraagt het tarief voor het verblijf van 60 dagen of meer gedurende het belastingjaar door personen die gedurende hun verblijf beroeps- of bedrijfsmatige werkzaamheden verrichten voor of in opdracht van anderen, 50% van de in lid 1 en 2 vermelde tarieven. Het tarief wordt naar beneden afgerond tot hele centen."

Hiermee zijn zowel de duur van het verblijf (60 dagen of meer gedurende het belastingjaar) als de aard van het verblijf (zakelijk verblijf in plaats van recreatief verblijf) gecombineerd. Gekozen is voor een periode van 60 dagen, omdat met de lengte van dit verblijf aan de ene kant reeds een substantiële bijdrage wordt gedaan aan de lasten van gemeentelijke voorzieningen. Als de duur aan de andere ingekort zou worden naar bijvoorbeeld 30 dagen is er sneller een vergelijking te maken met de groep toeristen die langer dan een maand verblijft. Hoewel de beschreven aard van het verblijf dan zou moeten zorgen dat de belastingrechter hier geen gelijke gevallen in zou mogen zien is dan sneller een(onterechte) vergelijking te maken. Ter volledigheid wordt opgemerkt dat de genoemde 60 dagen een voorwaarde vormt om voor de tariefdifferentiatie in aanmerking te komen. De belasting dient voldaan te worden op basis van het uiteindelijke aantal verbleven nachten.

De laatste zin van dit lid is daarnaast een aanvulling op een in de praktijk naar voren gekomen probleem, waarbij de invulling nu ook voldoet aan hetgeen in de praktijk werd toegepast.

Door de wijziging van de artikel 6, lid 3, van de Verordening toeristenbelasting zijn de definities van huisvester en huisvesting, zoals beschreven in artikel 1, letter m en n, niet meer nodig. Deze zijn daarom verwijderd ten opzichte van de voorgaande verordening.

1.7 Tarief 2025
In de coalitieverklaring voor de periode 2022-2026 is het volgende opgenomen over de toeristenbelasting in de periode 2023-2026 (het tarief voor 2022 werd bepaald door de vorige coalitie):

"De tarieven voor de toeristenbelasting worden afgestemd op het landelijk gemiddelde (COELO)tarief, met differentiatie tussen vaste en mobiele onderkomens."

De COELO inventariseert elk jaar de tarieven van lokale belastingen van alle gemeenten. In het gemiddelde tarief toeristenbelasting van de COELO zijn daarmee de tarieven van alle gemeenten betrokken. In de vorige coalitieperiode werden de tarieven voor vier jaar vastgelegd. Met deze werkwijze ontstaat voor de ondernemers in de recreatieve bedrijfstak een stuk zekerheid waar behoefte aan blijkt te zijn. Deze manier van werken is in de huidige coalitieperiode ook gebruikt waarbij de tarieven voor de komende jaren bepaald is met een stijgingspercentage.

Om tot een zo accuraat mogelijk stijgingspercentage per jaar te komen is het gemiddelde stijgingspercentage gehanteerd dat in de voorgaande vier jaar gemiddeld werd gerealiseerd conform de cijfers van de COELO. Dit percentage bedraagt 2,8% per jaar. Daarmee is na de coalitievorming tot de volgende tarieven voor de jaren 2023 tot en met 2026 gekomen, waarbij de in de kolom voor 2025 vermelde tarieven nu opgenomen zijn in de voorgelegde verordening:

	2023	2024	2025	2026
Vaste onderkomens	€ 1,77	€ 1,82	€ 1,87	€ 1,92
Mobiele onderkomens	€ 1,67	€ 1,72	€ 1,77	€ 1,82
Beroepsmatig verblijf	€ 0,89	€ 0,91	€ 0,93	€ 0,96

2.1 Aanpassing verordening 2024
De opbouw van de verordening toeristenbelasting 2024 (vastgesteld 8 november 2023) is hetzelfde als die van 2022 waarmee ook de nog onder de rechter liggende manier van differentiëren van het tarief hetzelfde is. Om financiële risico's hierin te ontlopen is ook een aanpassing van deze verordening nodig. Omdat de huidige versie van de verordening al in werking is getreden dient deze wijziging dan met terugwerkende kracht plaats te vinden. De wijziging van de verordening is gelijk aan de tekst zoals onder argument 1.6 is weergegeven. Andere wijzigingen vinden niet plaats.

2.2 Terugwerkende kracht is nog mogelijk
Belastingverordeningen behoren in beginsel slechts voor de toekomst te gelden, maar er geldt een aantal uitzonderingen op dit beginsel, namelijk:
- Die gevallen waarin de rechtszekerheid van de belastingplichtigen niet in het geding is, zoals tariefsverlagingen en zuiver redactionele wijzigingen.
- Wijzigingen die dwingend uit de wijziging van de wet voortvloeien.
- Een bijzondere omstandigheid die rechtvaardigt dat er terugwerkende kracht wordt toegepast.

Ons adviesbureau is van mening dat verdedigd kan worden dat bijzondere omstandigheden rechtvaardigen dat de verordening toeristenbelasting met terugwerkende kracht zodanig wijzigt dat de 'angel' die veroorzaakt is door de uitspraak van de rechtbank eruit wordt gehaald en wordt vervangen door een differentiatie die beter onderbouwd is. Zij steunen hun standpunt op een tweetal arresten van de Hoge Raad, waarin hij terugwerkende kracht met zeer vergaande gevolgen voor belastingplichtigen goedkeurde. Voorwaarden hierin zijn dat:
- er nog geen aanslagen verzonden zijn voor belastingjaar 2024. Dit is ook nog niet gebeurd in afwachting van het advies van dit specialistische bureau;
- de heffing van toeristenbelasting voorzienbaar was. Gelet op de heffingspraktijk van vele jaren in dit kader kan deze voorzienbaarheid worden aangenomen;
- situaties die onder de oude regeling vallen en niet onder de nieuwe (bijvoorbeeld arbeidsmigranten die korter dan 2 maanden/60 dagen verblijven in een SNF-gecertificeerd verblijf) als overgangsmaatregel onder de oude regeling moeten vallen. Dit is realiseerbaar bij de daadwerkelijke heffing.

Kanttekeningen

1.1 Geen tariefdifferentiatie meer voeren voor niet-recreatief verblijf
Met de voorgelegde concept verordeningen toeristenbelasting 2024 en 2025 blijft een tariefdifferentiatie in stand, maar met een enigszins ander onderscheid en onderbouwing. Gekozen kan ook worden om geen tariefdifferentiatie meer te hanteren. Hiermee wordt geen enkel risico meer gelopen bij procedures bij rechtbanken. Aan de andere kant bestaat een hoge verwachting dat de voorgestelde wijziging van de verordening juridisch houdbaar is. Daarnaast zou afschaffing van de tariefdifferentiatie leiden tot een onevenredig hoge bijdrage aan de algemene middelen door arbeidsmigranten ten opzichte van de personen die wel ingezetene zijn van de gemeente Bladel.

1.2 Een vrijstelling invoeren voor niet-recreatief verblijf
Onder artikel 4 van de verordening toeristenbelasting zijn vrijstellingen opgenomen. Zo wordt het verblijf in een zorginstelling, het verblijf als deelnemer van een jeugdbeweging die aan bepaalde voorwaarden voldoet en het verblijf van vreemdelingen als bedoeld in de Vreemdelingenwet, vrijgesteld. Op basis van de twee eerder genoemde objectieve criteria 'duur van het verblijf' en 'aard van het verblijf' kan eveneens een vrijstelling worden opgenomen onder dit artikel. Gelet op de relatief beperkte inkomsten in relatie tot de hogere (financiële) inspanningen om deze inkomsten te genereren zal een vrijstelling de efficiency van de heffing sterk

vergroten. De doelstelling om de lasten van algemene voorzieningen te verdelen over degenen die daar gebruik van maken komt daarmee wel weer in het gedrang.

Financiën
De voorgestelde tarieven zijn, vanwege hun eerdere hoogtebepaling bij de coalitievorming, reeds verwerkt in de begroting 2025. Vaststelling van deze verordening leidt daarom niet tot de verwerking van financiële mutaties.

Communicatie
Met de toeristisch-recreatieve ondernemers zijn afspraken gemaakt over de bekendmaking van (voorgenomen) tarieven toeristenbelasting. Door deze afspraken beschikken zij over deze tarieven op een moment dat dat voor hun bedrijfsvoering het beste uitkomt. De formeel wettelijke eisen rondom bekendmaking en publicatie worden uiteraard ook gevolgd.

De verandering van de tariefdifferentiatie wordt op uitgebreide wijze gecommuniceerd met de verblijfsaanbieders, zodat zij ook hun administratie van de overnachtingen daarop kunnen aanpassen.

Uitvoering
Bij vaststelling van de bijgevoegde conceptverordeningen gaan deze respectievelijk in (met terugwerkende kracht) met ingang van 1 januari 2024 en met ingang van 1 januari 2025.

Bladel, 12 november 2024

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

Digitaal ondertekend door Ruud Lathouwers

de burgemeester,

Digitaal ondertekend door Maurits van den Bosch

Bijlage(n)
01. Ontwerp-verordening toeristenbelasting 2025 (24.22003)
02. Ontwerp-wijzigingsbesluit verordening toeristenbelasting 2024 (24.25967)

Ontwerp-raadsbesluit

24.22003

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.067 van burgemeester en wethouders van 12 november 2024;

gelet op artikel 224 van de Gemeentewet;

overwegende dat:
- de verordening toeristenbelasting vanaf 2022 gewijzigd is om de heffing van arbeidsmigranten mogelijk te maken, waarbij een differentiatie is ingevoerd voor verblijf in SNF-gecertificeerde locaties;
- de rechtbank een uitspraak heeft gedaan waarbij het ongerechtvaardigd wordt bevonden om een tariefdifferentiatie te koppelen aan verblijf in SNF gecertificeerde locaties;
- een aanpassing van de tariefdifferentiatie derhalve nodig is;
- een tariefdifferentiatie ten aanzien van het verblijf van arbeidsmigranten echter wel gewenst blijft;
- dit gerealiseerd kan worden door te differentiëren naar de duur van het verblijf en de aard van het verblijf;
- deze differentiatie vertaald is in artikel 6, lid 3, van de verordening toeristenbelasting;
- in de coalitieverklaring 2022-2026 is afgesproken dat de tarieven voor de toeristenbelasting worden afgestemd op het landelijk gemiddelde (COELO)tarief, met differentiatie tussen vaste en mobiele onderkomens;

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2025

Artikel 1 Definities
Deze verordening verstaat onder:
a. vakantieonderkomens: woningen en andere verblijven, niet-zijnde mobiele kampeeronderkomens of stacaravans, in hoofdzaak bestemd voor dan wel gebezigd als verblijf voor vakantie- en andere recreatieve doeleinden;
b. mobiele kampeeronderkomens: tenten, vouwwagens, kampeerauto's, toercaravans, en soortgelijke onderkomens dan wel soortgelijke voertuigen welke bestemd zijn dan wel gebezigd worden als verblijf voor vakantie en andere recreatieve doeleinden;
c. niet beroepsmatig verhuurde ruimten: woningen en andere verblijven, of gedeelten daarvan, niet zijnde mobiele kampeeronderkomens of stacaravans, welke niet in hoofdzaak bestemd zijn als verblijf voor vakantie en andere recreatieve doeleinden, doch wel in bepaalde perioden van het jaar voor die doeleinden worden verhuurd, dan wel te huur aangeboden;
d. vaste jaarplaats: een gehuurd terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, dat bestemd is voor het gedurende een jaar hebben van eenzelfde mobiel kampeeronderkomen, stacaravan of vakantie-onderkomen, dat gebruikt wordt door een en hetzelfde gezin of echtpaar, dat doorgaans na afloop van het jaar niet wordt verwijderd;
e. vaste seizoenplaats: een gehuurd terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, dat bestemd is voor het gedurende een seizoen hebben van eenzelfde mobiel kampeeronderkomen, stacaravan of vakantieonderkomen, dat

gebruikt wordt door een en hetzelfde gezin of echtpaar en, dat doorgaans na afloop van het seizoen niet wordt verwijderd en waarin het gedurende de winterperiode niet toegestaan is om te overnachten;

f. seizoenplaats: een gehuurd terrein of terreingedeelte, gelegen op een kampeerterrein, waar gedurende het seizoen eenzelfde mobiel kampeeronderkomen is geplaatst, dat gebruikt wordt door een en hetzelfde gezin of echtpaar en, dat na afloop van het seizoen van de plaats wordt verwijderd;
g. toeristische plaats: een terrein of terreingedeelte dat bestemd is voor het gedurende een jaar of seizoen plaatsen van steeds wisselende mobiele kampeeronderkomens;
h. kampeerterrein: een terrein dat bestemd is om te worden gebruikt voor verblijfsrecreatie;
i. arrangement: een reservering op een toeristische plaats voor een gezin, echtpaar of samen reizende personen gedurende een vooraf vastgelegde periode van minimaal vier weken voor een vast huurbedrag;
j. voorseizoenarrangement: een arrangement lopend vanaf het begin van het kampeerseizoen en eindigend aan het eind van de maand juni;
k. naseizoenarrangement: een arrangement met een looptijd van ongeveer twee maanden, startend na het hoogseizoen en eindigend bij de afloop van het kampeerseizoen;
l. maandarrangement: een arrangement met een looptijd van één maand gedurende de maand juni of september.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam verblijfsbelasting wordt een directe belasting geheven voor:

a. het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de Basisregistratie Personen zijn ingeschreven;
b. het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de Basisregistratie Personen zijn ingeschreven, indien deze personen gedurende hun verblijf beroeps- of bedrijfsmatige werkzaamheden verrichten voor of in opdracht van anderen.

Artikel 3 Belastingplicht

1. Belastingplichtig is degene die gelegenheid biedt tot verblijf als bedoeld in artikel 2.
2. De belastingplichtige is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene die verblijf houdt als bedoeld in artikel 2.
3. Als er geen persoon is aan te wijzen die gelegenheid biedt tot verblijf, is degene belastingplichtig die verblijf houdt als bedoeld in artikel 2.

Artikel 4 Vrijstellingen

De belasting wordt niet geheven ter zake van het verblijf:

1. van degene, die:
   a. verblijft in een toegelaten instelling als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet Toelating Zorginstellingen;
   b. als deelnemer van een groep van een georganiseerde jeugdbeweging van educatieve, ideologische, religieuze of sportieve aard, dan wel van groepen deel uitmakend van het zogenaamde open jeugdwerk, onder leiding overnacht in daarvoor aangewezen (jeugd-) vakantieboerderijen;
   c. van een vreemdeling als bedoeld in artikel 29, eerste lid, van de Vreemdelingenwet 2000, die rechtmatig in Nederland verblijft in de zin van artikel 8, letters c, d, f, g, h, van voornoemde wet, en voor zover deze persoon verblijf houdt in een gelegenheid als bedoeld in artikel 1 van de Verordening, onder verantwoordelijkheid van Centraal Orgaan opvang Asielzoekers.

Artikel 5 Maatstaf van heffing
De belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen in het belastingjaar. Het aantal overnachtingen wordt gesteld op het aantal overnachtende personen vermenigvuldigd met het aantal nachten dat zij verblijf houden.

Artikel 6 Belastingtarief
1. Het tarief bedraagt per persoon per overnachting € 1,87.
2. In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste lid, bedraagt het tarief voor verblijf in andere accommodaties dan vakantieonderkomens of niet beroepsmatig verhuurde ruimten én op terreinen, per persoon, per overnachting € 1,77.
3. In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste en tweede lid, bedraagt het tarief voor het verblijf van 60 dagen of meer gedurende het belastingjaar door personen die gedurende hun verblijf beroeps- of bedrijfsmatige werkzaamheden verrichten voor of in opdracht van anderen, 50% van de in lid 1 en 2 vermelde tarieven. Het tarief wordt naar beneden afgerond tot hele centen;
4. In afwijking van het eerste en tweede lid gelden voor jaar, seizoenplaatsen en arrangementen de navolgende tarieven:

Jaarplaats	€ 315,00
Seizoenplaats	€ 210,00
Voorseizoenarrangement	€ 120,00
Naseizoenarrangement	€ 51,00
Maandarrangement	€ 44,00

Artikel 7 Belastingjaar
Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8 Wijze van heffing
De toeristenbelasting wordt bij wege van aanslag geheven. Doordat de belastingschuld pas aan het einde van het jaar kan worden vastgesteld, vindt de aanslagregeling in het volgende kalenderjaar plaats. Daarop vooruitlopend legt de gemeente in de loop van het belastingjaar voorlopige aanslagen toeristenbelasting op.

Artikel 9 Aanslaggrens
Geen belastingaanslag wordt opgelegd indien het aantal overnachtingen, waartoe gelegenheid wordt of is gegeven gedurende het belastingjaar minder is dan tien.

Artikel 10 Termijnen van betaling
1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. Met betrekking tot een ingevolge artikel 2, tweede lid, onderdeel c van de Invorderingswet 1990 met een belastingaanslag gelijkgestelde beschikking inzake een bestuurlijke boete is het eerste lid van overeenkomstige toepassing, voor zover deze gelijktijdig wordt opgelegd met de vaststelling van de aanslag.
3. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 11 Kwijtschelding
Bij invordering van toeristenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 12 Aanmeldingsplicht
1. De belastingplichtige bedoeld in artikel 3, eerste lid, is gehouden, voordat hij voor de eerste maal na het in werking treden van deze verordening gelegenheid tot overnachtingen verschaft, zulks schriftelijk of digitaal te melden aan de door het college

van burgemeester en wethouders aangewezen gemeenteambtenaren, bedoeld in artikel 231, tweede lid, onderdelen b en d, van de Gemeentewet.
2. De verplichting als bedoeld in het voorgaande lid geldt niet voor de belastingplichtige die met betrekking tot het jaar voorafgaand aan het belastingjaar in de heffing van de toeristenbelasting betrokken is.

Artikel 13 Registratieplicht
1. De belastingplichtige bedoeld in artikel 3, eerste lid, is gehouden verblijfhouden te registreren in een daarvoor bestemd en door de gemeente verstrekt nachtverblijfregister.
2. Het college van burgemeester en wethouders stelt genoemd nachtverblijfregister kosteloos beschikbaar.
3. Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de inrichting en gebruik van het nachtregister.
4. De verplichting als bedoeld in de voorgaande leden geldt niet voor zover de belastingplichtige gebruik maakt van de forfaitaire berekeningswijze van de heffingsmaatstaf als bedoeld in artikel 6.
5. De verplichting, genoemd onder lid 1, vervalt indien de belastingplichtige een soortgelijk, en door burgemeester en wethouders geaccepteerd, nachtverblijfregister voert.

Artikel 14 Aangifteplicht
1. De belastingplichtige, bedoeld in artikel 3, eerste lid, is gehouden, indien hij niet binnen vier maanden na afloop van het belastingjaar een uitnodiging heeft ontvangen tot het doen van aangifte, binnen twee weken na afloop van deze termijn schriftelijk aan de aangewezen ambtenaar, bedoeld in artikel 231, tweede lid, onderdeel b, van de Gemeentewet, te verzoeken tot een uitnodiging tot het doen van aangifte.
2. De gemeente behoudt zich te allen tijde het recht voor alsnog een uitnodiging tot het doen van aangifte te verzenden, dan wel, bij gebrek aan een (tijdige) aangifte door belastingplichtige, de grondslag voor de berekening van de toeristenbelasting te schatten en de belasting middels een ambtshalve aanslag op te leggen.
3. Indien beschikbaar zal de grondslag voor de aanslag als bedoeld in het voorgaande lid tenminste gelijk zijn aan de grondslag van het voorgaande belastingjaar.

Artikel 15 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders
Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en invordering van de toeristenbelasting.

Artikel 16 Inwerkingtreding en citeertitel
1. De “Verordening toeristenbelasting 2024” vastgesteld door de raad van de gemeente Bladel bij besluit van 8 november 2023, wordt ingetrokken met ingang van de in het derde lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2025.
3. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2025.
4. Deze verordening kan worden aangehaald als “Verordening toeristenbelasting 2025”.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

24.25967

Ontwerp-raadsbesluit

24.25967

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.067 van burgemeester en wethouders van 12 november 2024;

gelet op artikel 224 van de Gemeentewet;

overwegende dat:
- de verordening toeristenbelasting vanaf 2022 gewijzigd is om de heffing van arbeidsmigranten mogelijk te maken, waarbij een differentiatie is ingevoerd voor verblijf in SNF-gecertificeerde locaties;
- de rechtbank een uitspraak heeft gedaan waarbij het ongerechtvaardigd wordt bevonden om een tariefdifferentiatie te koppelen aan verblijf in SNF gecertificeerde locaties;
- een aanpassing van de tariefdifferentiatie derhalve nodig is;
- een tariefdifferentiatie ten aanzien van het verblijf van arbeidsmigranten echter wel gewenst blijft;
- dit met terugwerkende kracht naar 1 januari gerealiseerd kan worden door te differentiëren naar de duur van het verblijf en de aard van het verblijf;

besluit:

vast te stellen het volgende besluit tot wijziging van de verordening op de heffing en de invordering van toeristenbelasting 2024:

Artikel 1
De Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2024 wordt als volgt gewijzigd:

- Artikel 6, derde lid, komt te luiden:
  In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste en tweede lid, bedraagt het tarief voor het verblijf van 60 dagen of meer gedurende het belastingjaar door personen die gedurende hun verblijf beroeps- of bedrijfsmatige werkzaamheden verrichten voor of in opdracht van anderen, 50% van de in lid 1 en 2 vermelde tarieven. Het tarief wordt naar beneden afgerond tot hele centen.

Artikel 2
Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking en werkt terug tot en met 1 januari 2024.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

Z240002547

From: Arthur van Disseldorp
Sent: Wed, 18 Dec 2024 10:13:03 +0000
To: Griffie Bladel
Subject: Ingekomen stuk raadsverg. 19-12-24
Attachments: Brief HISWA-RECRON toeristenbelasting evaluatie 18-12-24_.pdf
Categories: Ingekomen post

Geachte heer van der Wiel, geachte medewerkers van de griffie,

N.a.v. ons korte telefonisch overleg gisteren, een korte brief.
Ondernemers & HISWA-RECRON voelen zich overvallen door de handswijze van de gem. Bladel.

Wilt u deze brief z.s.m. aan de raadleden + college B&W doorgeven?
Graag ook naar de behandelend ambtenaren financiën & recreatie.

Helaas lukt het mij niet om donderdag van de mogelijkheid tot inspreken gebruik te maken.

Ik wens u een goede vergadering & Prettige feestdagen.

Met vriendelijke groet / With kind regards / Cordialement,
Arthur van Disseldorp
Regiomanager Noord Brabant & Limburg / European Affairs
Tel: (+31)6-53 75 84 71
Mail: a.vandisseldorp@hiswarecron.nl
www.linkedin.com/in/arthur-van-disseldorp-32512917/

HISWA-RECRON | Storkstraat 24¦ 3833 LB Leusden | +31 - 33 – 303 97 00
www.hiswarecron.nl | KVK: 75776529 / CC V75776529
Facebook | LinkedIn | Twitter

Deze e-mail is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien dit bericht bij vergissing bij u terechtgekomen is, wilt u ons daarvan dan direct op de hoogte brengen via e-mailadres

HISWA RECRON

Gemeente Bladel
College B&W
Leden Gemeenteraad

Markt 21
5531 BC Bladel

Betreft: Toeristenbelasting
Leusden, 17-12-2024

Geachte leden van de raad, geacht college,

Jaarlijks vindt overleg plaats met de portefeuillehouder R&T van uw gemeente. Dit jaar was dit in september op uw gemeentehuis; Mevr. van der Hamsvoort en ambtelijke ondersteuning hadden een prettig onderhoud met enkele recreatie ondernemers & ondergetekende.

Een van de geagendeerde onderwerpen was toeristenbelasting. De wethouder maakte gewag van de op handen zijnde evaluatie toeristenbelasting. In andere gemeenten wordt, teneinde draagvlak te behouden of creëren, de toeristische ondernemers en de toeristische brancheorganisatie tijdig betrokken. Wij hebben tijdens dit onderhoud ook onze medewerking aangeboden.

Voor zover ik kan zien betreft de evaluatie uitsluitend de toeristenbelasting voor de arbeidsmigranten. Indien de lopende procedure op een gegeven moment bij u tot een voornemen tot wijziging van het beleid zou leiden, zouden wij en de recreatieondernemers daar graag tijdig bij worden betrokken.
Indien u de evaluatie tijdens de vergadering toch breder zou maken waardoor ook toeristisch verblijf zou worden besproken, wil ik u verzoeken niet tot een te snelle conclusie te komen, maar eerst met ons en de branche te overleggen.

Storkstraat 24
3833 LB Leusden

033 303 97 00
info@hiswarecron.nl
hiswarecron.nl

IBAN NL67 ABNA 0864 4022 44
KvK nr. 75776529
BTW nr. NL 860393136 B01

Van diverse ondernemers heb ik gehoord dat zij zeer tevreden zijn over het overleg met de gemeente en graag op de huidige voet voort gaan. Dat is in deze tijd ook het vermelden waard.

Ik wens u een vruchtbare vergadering toe en wens u tevens prettige feestdagen.

Met vriendelijke groet / With kind regards / Cordialement,

Arthur van Disseldorp
Regiomanager Noord Brabant & Limburg / European Affairs

Tel: (+31)6-53 75 84 71
Mail: a.vandisseldorp@hiswarecron.nl

HISWA-RECRON | Storkstraat 24 | 3833 LB Leusden | +31 - 33 – 303 97 00
www.hiswarecron.nl

MOTIE

ONDERWERP	1 tarief in verordening Toeristenbelasting 2026
DATUM	19 december 2024
INGEDIEND DOOR	VVD
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.3, Raadsvoorstel R24.067 Toeristenbelasting 2024 en 2025

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:

- R24.089 Najaarsnota 2024 met daarin opgenomen de grote meerjarig structurele tekorten;
- R24.067 Toeristenbelasting 2024 en 2025,

Overwegende dat:

- Er in de verordening Toeristenbelasting 2025 onderscheid wordt gemaakt in tarieven tussen personen die verblijven op vakantieonderkomens en personen die verblijven op andere accommodaties anders dan vakantieonderkomens of niet-beroepsmatig verhuurde ruimten en terreinen (art. 6 lid 1 en lid 2);
- Er in de verordening Toeristenbelasting 2025 onderscheid wordt gemaakt in tarieven op basis van de duur van het verblijf (art. 6 lid 4)
- Eenduidigheid, gelijkheid, en subsidiariteit belangrijke uitgangspunten zijn bij het heffen van belastingen.
- Ondernemers uit de branche toerisme en recreatie vanuit de wet een all-in prijs moeten aanbieden voor hun verblijf aan toeristen;
- Toeristen reeds boekingen hebben gedaan bij diezelfde ondernemers voor het jaar 2025;
- De gemeente Bladel vanaf 2026 een structureel tekort heeft;
- Het daarom beter is om vanaf 2026 duidelijkheid te scheppen met een gelijk tarief per nacht voor alle verblijvers in de gemeente Bladel, ongeacht de duur, locatie en de verblijfreden,

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

1. In de Verordening Toeristenbelasting 2026 per persoon per overnachting 1 belastingtarief te hanteren (alleen artikel 6.1);
2. Hierover in 2025 tijdig te communiceren zodat de accommodaties van zowel vakantieonderkomens als niet-vakantieonderkomens niet verrast worden en hierop kunnen anticiperen in aanloop naar 2026,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024.
Fractie VVD.

STEMMING		
	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	0	4
BT	0	8
VHP	0	3
PRO5	0	2
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 1 stem voor en 17 stemmen tegen is de motie VERWORPEN.**

AMENDEMENT

ONDERWERP	Geen tariefdifferentiatie arbeidsmigranten
DATUM	19-12-2024
INGEDIEND DOOR	VVD
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.3, Raadsvoorstel R24.067 Toeristenbelasting 2024 en 2025

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:

- 2021: Mededeling R21.068 Forensenbelasting arbeidsmigranten, waarin het volgende is opgenomen:
  Geen differentiatie mogelijk
  Op dit moment kent de verordening toeristenbelasting een tariefdifferentiatie. Voor het verblijf in vaste onderkomens wordt een bedrag van € 1,61 per persoon per overnachting gerekend. Voor het verblijf in mobiele onderkomens een bedrag van € 1,51. Differentiatie naar herkomst van de verblijver of de reden van verblijf (bijvoorbeeld kenniswerkers vs. handarbeiders) is niet toegestaan. Voor alle arbeidsmigranten die in vaste onderkomens verblijven, zoals o.a. de twee bekende locaties in Bladel en Hapert, moet dan ook het bedrag van € 1,61 worden gehanteerd. Het verlagen van dit bedrag uit eventuele coulanceoverwegingen kan dan ook niet.
- 2021: Raadsvoorstel R21.156 Verordening Toeristenbelasting 2022 waarin het college voorstelt geen tariefdifferentiatie toe te passen;
- 2022: De Verordeningen op de toeristenbelasting van 2022, 2023 en 2024 waarin tariefdifferentiatie wordt toegepast voor arbeidsmigranten die in SNF-gecertificeerde locaties verblijven;
- 2024: De uitspraak van de rechtbank die het beroep tegen de tariefdifferentiatie voor arbeidsmigranten die in SNF-gecertificeerde locaties verblijven, gegrond verklaart;
- 2024: RM24.073 Evaluatie Toeristenbelasting 2022-2023, waarin is opgenomen dat de opbrengt van de heffing op arbeidsmigranten lager is dan verwacht, de perceptiekosten zijn toegenomen, de rechtbank zich negatief heeft uitgesproken over de tariefdifferentiatie, en de wet stelt dat de heffing van toeristenbelasting vanuit het gelijkheidsbeginsel en art. 224 Gemeentewet over alle verblijvers dient plaats te vinden.
- 2024: Raadsvoorstel R24.067 Toeristenbelasting 2024 en 2025, waarin opnieuw wordt voorgesteld tariefdifferentiatie toe te passen door voor arbeidsmigranten die langer dan 60 dagen verblijven een tarief van 50% te hanteren,

Overwegende dat:

- De toeristenbelasting een verblijfsbelasting is die volgens de Begroting 2025 ruim 1.5 miljoen euro moet opbrengen;
- Tariefdifferentiatie tot financiële risico's leidt;
- De rechtbank een duidelijke uitspraak heeft gedaan over de Bladelse tariefdifferentiatie voor arbeidsmigranten;
- Deze differentiatie bovendien extra uitdagingen met zich meebrengt ten aanzien van handhaving en uitvoering, en heeft geleid tot hogere perceptiekosten;

- Het college tot op heden altijd negatief heeft geadviseerd aan de raad over tariefdifferentiatie;
- Het college nu ondanks de evaluatie, de bekende risico's en de negatieve uitspraak van de Rechtbank voor het eerst wél het voorstel doet om arbeidsmigranten een gedifferentieerd tarief te bieden;
- Dit onbegrijpelijk is en daarmee onnodige risico's worden gelopen;
- De VVD de financiële en juridische risico's van tariefdifferentiatie onverantwoord vindt en voorstander is van het gelijkheidsbeginsel;
- De VVD daardoor de tariefdifferentiatie voor arbeidsmigranten uit de Toeristenbelasting wil schrappen en alle verblijvers (toeristen én arbeidsmigranten) gelijk wil belasten;

Spreekt uit het ONTWERPBESLUIT 24.22003 als volgt te wijzigen:

1. Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2025 gewijzigd vast te stellen, met inbegrip van de volgende wijziging:
   - Artikel 6 Belastingtarief, 3e lid te schrappen, zijnde:

   In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste en tweede lid, bedraagt het tarief voor het verblijf van 60 dagen of meer gedurende het belastingjaar door personen die gedurende hun verblijf beroeps- of bedrijfsmatige werkzaamheden verrichten voor of in opdracht van anderen, 50% van de in lid 1 en 2 vermelde tarieven. Het tarief wordt naar beneden afgerond tot hele centen;

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024.
Fracties VVD.

OUDE TEKST (ONTWERPBESLUIT)	NIEUWE TEKST (AMENDEMENT)
Artikel 6 Belastingtarief 1. Het tarief bedraagt per persoon per overnachting € 1,87. 2. In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste lid, bedraagt het tarief voor verblijf in andere accommodaties dan vakantieonderkomens of niet beroepsmatig verhuurde ruimten én op terreinen, per persoon, per overnachting € 1,77. 3. In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste en tweede lid, bedraagt het tarief voor het verblijf van 60 dagen of meer gedurende het belastingjaar door personen die gedurende hun verblijf beroeps- of bedrijfsmatige werkzaamheden verrichten voor of in opdracht van anderen, 50% van de in lid 1 en 2 vermelde tarieven. Het	**Artikel 6 Belastingtarief** 1. Het tarief bedraagt per persoon per overnachting € 1,87. 2. In afwijking van hetgeen is bepaald in het eerste lid, bedraagt het tarief voor verblijf in andere accommodaties dan vakantieonderkomens of niet beroepsmatig verhuurde ruimten én op terreinen, per persoon, per overnachting € 1,77. 3. In afwijking van het eerste en tweede lid gelden voor jaar, seizoenplaatsen en arrangementen de navolgende tarieven: Jaarplaats € 315,00 Seizoenplaats € 210,00 Voorseizoenarrangement € 120,00 Naseizoenarrangement € 51,00 Maandarrangement € 44,00

tarief wordt naar beneden afgerond tot hele centen; 4. In afwijking van het eerste en tweede lid gelden voor jaar, seizoenplaatsen en arrangementen de navolgende tarieven: <table><tr><td>Jaarplaats</td><td>€ 315,00</td></tr><tr><td>Seizoenplaats</td><td>€ 210,00</td></tr><tr><td>Voorseizoenarrangement</td><td>€ 120,00</td></tr><tr><td>Naseizoenarrangement</td><td>€ 51,00</td></tr><tr><td>Maandarrangement</td><td>€ 44,00</td></tr></table>	

STEMMING		
	Voor het amendement	Tegen het amendement
CDA	0	4
BT	0	8
VHP	0	3
PRO5	0	2
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 1 stem voor en 17 stemmen tegen is het amendement VERWORPEN**

R24.080b

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.080 van burgemeester en wethouders van 12 november 2024;

gelet op de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs);

overwegende dat:
- gemeenten verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van schuldhulpverlening en periodiek een beleidsplan met betrekking tot schuldhulpverlening vast dienen te stellen;
- door het samenbrengen van schuldhulpverlening en minimabeleid in één breed gedragen beleidsplan we financiële draagkracht van onze inwoners willen verbeteren en geldzorgen bestrijden;
- de groep inwoners met een laag inkomen niet die ondersteuningsmogelijkheden gebruiken waar zij, op basis van inkomen, gebruik van kunnen maken. Daarom zetten we in op het vergroten van het bereik;
- de Participatieregeling 18+, die als doel heeft om inwoners met een laag inkomen financieel te ondersteunen zodat zij kunnen deelnemen aan sociaal, culturele, educatieve en sportieve activiteiten, middels het vaststellen van de verordening de juiste juridische grondslag kent;

besluit:

1. De kadernota ‘Geldzorgen in de Kempen’ 2025-2028 vast te stellen.
2. De gewijzigde kadernota Armoedebestrijding ‘Koersen op de toekomst’ 2021-2024 in te trekken.
3. De verordening Participatieregeling 18+ Bladel 2025 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier,

Digitaal ondertekend door J.F. (Jelle) Wiel, van der

de voorzitter,

Digitaal ondertekend door M.A.G. (Maurits) Bosch, van den

Kadernota

Geldzorgen in de Kempen

2025-2028

Gemeenten
Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden

Versie gemeente Bladel

Voorwoord

Wethouders Jansen, Beex, van Dalen en Maas aan het woord

Kunnen rondkomen is niet vanzelfsprekend. Ondanks het feit dat we in de Kempen in een welvarende regio leven, zijn er steeds meer inwoners die te maken hebben met geldzorgen, die niet kunnen rondkomen en/of problematische schulden hebben. Ook landelijk is er steeds meer aandacht voor (financiële) bestaanszekerheid en is er, mede naar aanleiding van de corona- en energiecrisis, een steeds groter groeiende groep 'werkende armen'.

Weg van het begrip armoede. We merken dat mensen zich niet snel aangesproken voelen als we het begrip armoede hanteren. Met armoede bedoelen we inwoners met een laag inkomen. Echter, je hoeft geen laag inkomen of schulden te hebben om je zorgen te maken over geld. Daarom hanteren we in deze kadernota het begrip Geldzorgen.

Het hebben van geldzorgen heeft ook grote gevolgen voor andere leefgebieden. Geldzorgen brengen stress met zich mee en zijn van invloed op gezondheid, welzijn en participatie van onze inwoners.

De Kempengemeenten werken intensief samen op het gebied van bestrijding van geldzorgen en schulden. Dit doen we uiteraard met onze twee uitvoeringsorganisaties, Maatschappelijke Dienstverlening van de Samenwerking Kempengemeenten (verder GRSK) en KempenPlus, maar daarnaast ook met vele betrokken partijen in het maatschappelijk middenveld. Zoals: Stichting Leergeld Veldhoven en de Kempen, thuisadministratie Cordaad Welzijn, de Voedselbanken in Bladel en Bergeijk, Kledingbank de Kempen en de woningstichting. Samenwerking op de thema's geldzorgen en schulden is cruciaal. Onze partners zetten zich iedere dag weer in voor onze inwoners. Daar zijn we ze dan ook erg dankbaar voor.

We kunnen als gemeenten geen inkomenspolitiek voeren maar er wel voor zorgen dat er inkomensondersteunende maatregelen en goede schuldhulpverlening beschikbaar zijn voor inwoners (met een laag inkomen). Daarnaast blijven we ons hard inzetten voor preventie en vroegsignalering, om er op die manier voor te zorgen dat inwoners tijdig ondersteuning aangeboden krijgen en ontvangen en ervoor te zorgen dat onze inwoners financieel weerbaarder /zelfredzamer zijn.

Voorwoord 2

1. Inleiding 4

2. Geldzorgen 6
Laag inkomen
Schulden
Oorzaken
Gevolgen
Samenhang bredere sociaal domein

3. Bevindingen 12
Gemeentelijk ondersteuningsaanbod
Landelijke ontwikkelingen
Terugblik kadernota Armoedebestrijding 2021-2024
Wat hebben we opgehaald?

4. Schuldhulpverlening 20

5. Ambitie en speerpunten 22
Ambitie
Speerpunt 1: Preventie en vroegsignalering
Speerpunt 2: Bekendheid met ondersteuningsmogelijkheden en vergroten van het bereik
Speerpunt 3: Laagdrempelige toegang en eenvoud
Speerpunt 4: Verstevigen onderlinge samenwerking

6. Monitoring 28

7. Financiën 30
Programmakosten
Bedrijfsvoeringskosten

Bijlagen
Bijlage 1 Rapport KWIZ: Minimapopulatie & Inkomenseffecten Kempengemeenten
Bijlage 2 Overzicht minimaregelingen
Bijlage 3 Terugblik op de Kadernota Armoedebestrijding 2021-2024
Bijlage 4 Uitkomsten vragenlijst Geldzorgen
Bijlage 5 Uitkomsten thematafels
Bijlage 6 Uitkomsten Kempencongres

1. Inleiding

Eind 2020 hebben de raden in de Kempen het beleidskader Armoedebestrijding 2021-2024 'Koersen op de toekomst' vastgesteld. Een beleidskader waarin schuldhulpverlening en minimabeleid voor het eerst zijn gecombineerd. Met het accent op meer preventief werken en vroegsignalering. Die focus is niet veranderd. Deze insteek blijft ook de komende jaren heel belangrijk. Wat wel veranderd is gedurende de looptijd van de vorige kadernota, is de wereld om ons heen. Denk aan de gevolgen van de coronacrisis, de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis die daardoor is ontstaan. Landelijk gezien is er de afgelopen periode ook steeds meer aandacht gekomen voor (financiële) bestaanszekerheid. Bestaanszekerheid betekent het op orde brengen van de basisvoorwaarden om te kunnen bestaan: 'De zekerheid van voldoende en voorspelbaar inkomen, de zekerheid van werk en van mee kunnen doen in de samenleving.'[1]

Ook het beeld rondom geldzorgen en de dienstverlening die nodig is om mensen hierbij te ondersteunen, is de afgelopen jaren veranderd. Verschillende onderzoeken laten zien wat de gevolgen zijn van chronische stress als gevolg van schaarste in geld en het hebben van financiële problemen. Voor deze nieuwe kadernota hebben we onderzocht wat goed gaat en wat beter kan door input op te halen bij allerlei samenwerkingspartners én inwoners. Hoe kunnen we onze (kwetsbare) inwoners nog beter ondersteunen als het gaat om armoede en geldzorgen?

We hebben in de Kempen een goed ondersteuningsaanbod. We zien echter dat inwoners dit nog onvoldoende weten te vinden en gebruiken. In de komende periode zetten we daarom in op het eerder bereiken van inwoners en op een toename van het gebruik van het ondersteuningsaanbod. Door gebruik te maken van het aanbod kunnen bijvoorbeeld huishoudens met een laag inkomen ook meedoen in het verenigingsleven of een dagje uit.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 beschrijven we wat we verstaan onder geldzorgen en geven we inzicht in de omvang en samenstelling van huishoudens met een laag inkomen en van huishoudens met schulden. Ook gaan we in op de oorzaken en gevolgen van geldzorgen. In hoofdstuk 3 geven we een beeld van het gemeentelijk aanbod, schetsen we de landelijke ontwikkelingen, blikken we terug op de kadernota Armoedebestrijding 2021-2024 en lichten we toe wat we in het participatieproces hebben opgehaald bij onze partners. In hoofdstuk 4 formuleren we het kader voor schuldhulpverlening voor de periode 2025-2028. In hoofdstuk 5 leest u de ambities en speerpunten die voortkomen uit de input die we hebben opgehaald. In hoofdstuk 6 geven we weer hoe we gaan monitoren en in hoofdstuk 7 sluiten we af met de financiële paragraaf.

1 Movisie: Bestaanszekerheid onder druk

Onze ambitie

We willen geldzorgen voorkomen of deze in ieder geval in een zo vroeg mogelijk stadium oplossen of, als dat niet mogelijk is, beheersbaar maken. Door in te zetten op het ondersteunen en ontzorgen, willen we ervoor zorgen dat inwoners minder stress bij geldzorgen ervaren.

Speerpunt 1

Preventie en vroegsignalering

Inwoners ervaren grip op hun geldzaken. Wanneer inwoners geldzorgen ervaren, streven we ernaar hen vroeg-tijdig te bereiken, zodat problemen niet verergeren.

Speerpunt 2

Bekendheid met ondersteunings-mogelijkheden en vergroten van het bereik

De inwoner weet welk aanbod er is, begrijpt dit en heeft hier vertrouwen in.

Speerpunt 3

Laagdrempelige toegang en een-voud

Het is makkelijk om ondersteuning te vragen en we kijken actief waar we nog meer kunnen helpen. De inwoner voelt zich gehoord en ervaart minder geldstress.

Speerpunt 4

Verstevigen on-derlinge samen-werking

Samen zorgen we ervoor dat een inwoner met een hulpvraag over geldzorgen gezien en geholpen wordt.

2. Geldzorgen

Leven met een laag inkomen kan samen gaan met het hebben van schulden. Iemand die een laag inkomen heeft, heeft namelijk een grotere kans op het ontwikkelen van schulden, onder andere vanwege de beperkte financiële buffer die beschikbaar is om onvoorziene uitgaven op te vangen. Tegelijkertijd kan het hebben van schulden of het deelnemen aan een schuldentraject ervoor zorgen dat iemand (soms tijdelijk) de beschikking heeft over beperkte middelen en daardoor rond moet komen van een laag inkomen. Zowel het hebben van een laag inkomen als het hebben van schulden kan leiden tot geldzorgen. In dit hoofdstuk geven we daarom inzicht in de omvang en samenstelling van de huishoudens in de Kempen met een laag inkomen en kijken we ook naar de huishoudens met schulden. Vervolgens gaan we in op de oorzaken en gevolgen van geldzorgen.

2.1 Laag inkomen

We spreken van een laag inkomen als iemand gedurende een langere tijd niet de middelen heeft om te kunnen beschikken over de goederen en voorzieningen die in de samenleving als minimaal noodzakelijk gelden. Je kunt hierbij onderscheid maken tussen noodzakelijke kosten zoals voedsel, ziektekosten, huur en kleding en kosten om actief deel te nemen aan de samenleving zoals het ontvangen van bezoek en bijvoorbeeld de contributie van een vereniging.

Onderzoeksbureau KWIZ heeft voor ons onderzoek gedaan naar de huishoudens met een laag inkomen in de Kempen. Het volledige rapport “Minimapopulatie & Inkomenseffecten” is bij deze kadernota gevoegd als bijlage 1. Onderstaande tabel geeft het geschatte aantal huishoudens naar inkomen per gemeente weer op 1 januari 2024. Het betreft het aantal huishoudens zonder vermogen of met een laag vermogen binnen de grenzen van de Participatiewet[2].

2 De vermogensgrens is € 15.150 voor paren, een gezin of alleenstaande ouder. De vermogensgrens is € 7.575 voor een alleenstaande zonder kinderen.

Gemeente	Inkomen	Aantal huishoudens	Aantal kinderen
Bergeijk	tot 100% wsm	265	168
	tot 110% wsm	350	210
	tot 120% wsm	430	251
	tot 130% wsm	520	290
	Overig	7.676	3.030
	Totaal	8.196	3.320
Bladel	tot 100% wsm	330	185
	tot 110% wsm	390	215
	tot 120% wsm	490	261
	tot 130% wsm	614	303
	Overig	8.432	3.521
	Totaal	9.046	3.824
Eersel	tot 100% wsm	260	148
	tot 110% wsm	355	193
	tot 120% wsm	450	229
	tot 130% wsm	560	285
	Overig	7.876	3.414
	Totaal	8.436	3.699
Reusel-De Mierden	tot 100% wsm	180	104
	tot 110% wsm	219	125
	tot 120% wsm	270	148
	tot 130% wsm	330	173
	overig	5.413	2.522
	totaal	5.742	2.695

Wat valt op?

Naar schatting moet tussen de 3,1 en 3,6% van alle huishoudens in de Kempen rondkomen van een inkomen op bijstandsniveau (=100% wettelijk sociaal minimum (verder wsm)). Het gemiddelde percentage huishoudens met een dergelijk inkomen ligt landelijk tussen de 5 en 6%.
Daarnaast heeft naar schatting 4,7 tot 5,5% van de huishoudens in de Kempen een inkomen tot 120% wsm. In andere, vergelijkbare, gemeenten ligt dit percentage tussen de 7 en 8%.

Alle 4 de gemeenten hebben een lager aandeel minimahuishoudens ten opzichte van vergelijkbare gemeenten. Verder valt op dat het aandeel huishoudens met een uitkering vanuit de Participatiewet (een bijstandsuitkering) in de Kempen aanzienlijk lager ligt dan in vergelijkbare gemeenten (Kempen: 22-29%, vergelijkbare gemeenten: 45-50%). Het aandeel huishoudens met een AOW-uitkering ligt in de Kempen juist hoger dan gemiddeld (Kempen: 37-44%; vergelijkbare gemeenten: 25-30%).

Naar huishoudtype vormt ongeveer de helft van de minimahuishoudens een alleenstaand huishouden. Circa 40% bestaat uit paren, waarvan de helft met kinderen en de helft zonder kinderen. Een tiende van de huishoudens vormt een eenoudergezin.

Het aandeel kinderen dat opgroeit in een huishouden met een inkomen tot 130% wsm ligt iets onder of in lijn met het gemiddelde in vergelijkbare gemeenten.

2.2 Schulden

Uit onderzoek van het Centraal Bureau voor de statistiek (verder CBS) blijkt dat op 1 januari 2023 726.210 huishoudens in Nederland problematische schulden had. Dat is 8,8% van het totaal aantal huishoudens. Ondanks alle veranderingen is dit percentage vrijwel niet gewijzigd sinds de eerste meting in 2015[3]. 'Een schuld is problematisch wanneer te voorzien is dat een persoon schulden niet zal kunnen blijven afbetalen of is gestopt met betalen'. Het gaat dan om een situatie waarin niet binnen 36 maanden alle opeisbare vorderingen betaald kunnen worden. Uit onderzoek blijkt dat schulden vaker voorkomen bij mensen met een laag inkomen, uitkeringsgerechtigden, kostwinners tussen de 35 en 55 jaar, huishoudens met kinderen en huishoudens waarvan (een ouder van) de kostwinner in het buitenland is geboren. Maar ook dat het hebben of krijgen van schulden iedereen kan overkomen.
Over het algemeen zien we verder dat inwoners vaak (te) laat aankloppen bij hulpverlening wanneer er schulden zijn.

Het aantal huishoudens met geregistreerde problematische schulden op 01-2023 in de Kempengemeenten ligt een stuk lager dan het landelijk gemiddelde van 8,8% en ziet er als volgt uit[4]. Gemeente Eersel is een van de gemeentes met het laagste percentage huishoudens met problematische schulden van Nederland in 2023.

3 Rapport van de Rijksoverheid "Naar een beter werkende schuldenketen – IBO problematische schulden" https://open.overheid.nl/documenten/c9a5939e-2294-4013-abc8-2218e7feb0ee/file
4 CBS dashboard Schuldenproblematiek in beeld https://dashboards.cbs.nl/v5/SchuldenproblematiekInBeeld/

	Huishoudens	Percentage
Bergeijk	450	5,50%
Bladel	420	4,70%
Eersel	340	4%
Reusel-De Mierden	280	4,90%
Totaal	1.490	

Wat valt op?

Het aantal huishoudens dat zich in 2023 heeft gemeld met een verzoek om informatie, advies, of een hulpvraag met betrekking tot hun financiën was 122. Het bereik lijkt laag al is de verwachting dat het bereik vergelijkbaar is met het landelijk bereik. Ter illustratie; landelijk waren er per 1 januari 2023 726.210 huishoudens met een problematische schuld en het aantal aanmeldingen (verzoeken tot informatie, advies of een hulpvraag gericht aan een lid van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK) bedroeg landelijk 79.515 in 2023 (NVVK jaarverslag 2023).
71 huishoudens hebben in 2023 budgetbegeleiding ontvangen. Volgens de richtlijnen van NVVK moet binnen 120 dagen duidelijk worden of een schuldregeling mogelijk is. Maatschappelijke Dienstverlening heeft een gemiddelde doorlooptijd van 91 dagen dus ruim binnen deze richtlijnen.

Wat kunnen we zeggen over de huishoudens die zich in 2023 hebben aangemeld voor schuldhulpverlening?

- Het zijn voornamelijk inwoners in de leeftijdscategorie 26-45 jaar (53%) en 46-65 jaar (31%). De leeftijdscategorie 18-25 jaar bedraagt 9% van de aanvragen.
- Het zijn voornamelijk alleenstaanden (60%), gevolgd door gezinnen zonder kinderen (18%) en gezinnen met kinderen (14%).
- De grootste groep heeft inkomen uit een uitkering (67%), gevolgd door inkomen uit werk (30%).
- Het grootste deel van de huishoudens met schulden met inkomen uit werk ontving een modaal inkomen (67%).

Volgens het Nibud heeft iemand met schulden in Nederland gemiddeld 13 schuldeisers en een totale schuldenlast van ruim € 40.000,-. Minder dan de helft van de gezinnen met problematische schulden maakt gebruik van schuldhulpverlening. In de Kempengemeenten was de gemiddelde schuld € 31.681,- en was het gemiddelde aantal schuldeisers 12. De gemiddelde schuldenlast ligt in de Kempengemeenten dus lager dan het landelijk gemiddelde.

Als we kijken naar het dashboard Schuldenproblematiek in beeld van het CBS4, valt nog het volgende op. In de Kempengemeenten zijn de meeste huishoudens met een inkomen tot 120% van het wsm gepensioneerd, maar dit is niet de grootste groep met problematische schulden. Dat is namelijk de groep inwoners met een inkomen uit loondienst of die op Zzp-basis werken.

2.3 Oorzaken

Er zijn meerdere factoren die bijdragen aan het ontstaan van financiele problemen, zowel op individueel niveau als op maatschappelijk niveau.

Denk bijvoorbeeld aan ontwikkelingen in de maatschappij zoals de energiecrisis de afgelopen jaren, mede als gevolg van de oorlog in Oekraine waardoor de kosten voor het verbruik van gas en elektra ineens omhoog schoten. Maar ook de hoge inflatie die we nu kennen en het rijksbeleid ten aanzien van de bijstandsuitkeringen zorgt ervoor dat mensen moeite kunnen krijgen om rond te komen. Zo heeft de landelijke Commissie Sociaal Minimum geconcludeerd dat het besteedbaar inkomen van veel huishoudens op het sociaal minimum te laag is. Hierdoor kunnen zij niet rond komen en niet mee doen aan de samenleving.

Op individueel niveau spelen zogeheten life-events een rol. Denk aan het krijgen van kinderen, maar ook het overlijden van een naaste, een echtscheiding of ontslag. Daarnaast kunnen verschillende andere factoren bijdragen aan het ontstaan van financiele problemen zoals laaggeletterdheid, ziekte of psychische problemen en lichamelijke of cognitieve beperkingen (Inspectie Sociale zaken en Werkgelegenheid 2020).

Naast persoonlijke oorzaken worden financiële problemen ook sociologisch bepaald. Dat wil zeggen dat de familie of wijk waarin je opgroeit van invloed kan zijn op je financiële situatie. Zo wordt er overerving waargenomen. Financiële problemen bij ouders hebben grote invloed op de kansen en het toekomstperspectief van hun kinderen.

2.4 Gevolgen

Het hebben van financiële problemen kent vaak meer gevolgen dan alleen het niet meer kunnen betalen van de rekeningen. Zo lopen mensen het risico om sociaal geïsoleerd te raken doordat ze bijvoorbeeld over onvoldoende middelen beschikken om activiteiten te ondernemen. Dit kan tot schaamte leiden. Daarnaast hebben financiële problemen een negatief effect op je lichamelijke en geestelijke gezondheid. Steeds meer onderzoeken tonen aan dat geldzorgen stress veroorzaken. Langdurige stress leidt tot ineffectief gedrag zoals impulsiviteit en moeite met plannen en organiseren. Deze factoren maken het moeilijker om goed te funcioneren en goede beslissingen voor de lange termijn te nemen. Dit kan ervoor zorgen dat financiële problemen in stand blijven en kan daarnaast een negatieve invloed hebben op andere leefgebieden.

In de Nationale Monitor Geldzorgen is een vergelijking gemaakt tussen mensen mét en zonder financiële stress[5]. Onderstaande tabel is uit dit onderzoek overgenomen.

5 https://www.wijzeringeldzaken.nl/Nationale-Monitor-Geldzorgen/

Mensen zonder financiële stress	Mensen met financiële stress
Van deze doelgroep heeft	Van deze doelgroep heeft
1% laag mentaal welzijn	10% laag mentaal welzijn
4% weinig zelfvertrouwen	27% weinig zelfvertrouwen
5% weinig sociale steun	29% weinig sociale steun

Niet alleen de maatschappelijke kosten, maar ook het persoonlijk leed is hoog. Naast de middelen die uitgegeven worden aan voorzieningen vanuit het minimabeleid en trajecten in de schuldhulpverlening, zorgt armoede voor hogere zorgkosten, minder arbeidsparticipatie, meer onderwijsuitval, een hogere uitkeringsafhankelijkheid en een groter gebruik van ondersteuning op andere leefgebieden (denk daarbij aan huisvesting, mentale en fysieke gezondheid en sociale relaties).

Onderzoeken tonen aan dat kinderen die opgroeien in armoede:

- Vaak minder gezond opgroeien;
- Door de stress (die ook zij door de situatie ervaren) minder goed presteren op school;
- Niet dezelfde kansen krijgen om zich maximaal te ontplooien als leeftijdsgenootjes die niet in armoede opgroeien;
- Zelf een grotere kans hebben om later ook in armoede te leven (dit noemen we intergenerationele armoede).

2.5 Samenhang bredere sociaal domein

Inzetten op geldzorgen heeft een positief effect op andere leefgebieden en daarmee is er ook veel samenhang met andere beleidsthema's in het bredere sociaal domein.

Arbeidsparticipatie: Inwoners in de bijstand worden gestimuleerd en ondersteund om aan het werk te gaan. Door in te zetten op sociale activering en re-integratie kunnen mensen meedoen in de maatschappij en zingeving ervaren. Voor bijna iedereen loont het om te gaan werken. Werken is de snelste manier om meer inkomen te verkrijgen, schulden en geldzorgen te voorkomen.

Kansengelijkheid: Bij volwassenen; het volwaardig mee kunnen doen in de maatschappij en tegengaan van sociaal isolement. Bij kinderen; mee kunnen doen met leeftijdsgenootjes en jezelf maximaal kunnen ontwikkelen

Gezondheid: Door in te zetten op armoede en geldzorgen, bevordert dit ook de gezondheid van inwoners. Zowel de gevolgen van chronische stress als de gezondheid in de zin van voeding en sporten.

Positievere en veiligere leefomgeving in gezinnen: Stress veroorzaakt veel spanningen. Spanning tussen ouders en tussen ouders en kinderen. Inzet op ondersteuning en regelingen in het kader van geldzorgen heeft daarin een positieve bijdrage. Dat zal ook merkbaar zijn bij de jeugd- en gezinsprofessionals die gezinnen bijstaan.

3. Bevindingen

De inhoud van het beleidskader is gebaseerd op de wettelijke taak van gemeenten, landelijke ontwikkelingen en lokale bevindingen. Deze bevindingen zijn op verschillende manieren verzameld: de rapportage van onderzoeksbureau KWIZ, een enquête onder samenwerkingspartners, een verdiepende sessie met diverse samenwerkingspartners en gesprekken met inwoners met geldzorgen. Daarnaast is de opgehaalde input uit de Kempische raadsbijeenkomst meegenomen.

3.1 Gemeentelijk ondersteuningsaanbod

Gemeenten hebben zowel een wettelijke taak op het gebied van schuldhulpverlening als op het gebied van inkomensondersteuning. Wat die taken zijn, lichten we hieronder toe.

3.1.1 Schuldhulpverlening

De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (verder Wgs) omschrijft het begrip Schuldhulpverlening als: 'het ondersteunen bij het vinden van een adequate oplossing gericht op de aflossing van schulden indien redelijkerwijs is te voorzien dat een natuurlijke persoon niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, alsmede de nazorg'.
Schuldhulpverlening heeft hiermee als doel om inwoners rust en overzicht te geven over hun financiële situatie en zo mogelijk betalen of regelen van aanwezige schulden. Tegelijkertijd gaat het hier om het voorkomen van een terugval. De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening regelt dat inwoners met financiële problemen of (dreigende) problematische schulden bij gemeenten terecht kunnen voor onder meer advies en schuldhulpverlening.
Per 2021 is de wet gewijzigd en is ook vroegsignalering van schulden op basis van signalen door derden een wettelijke taak voor gemeenten geworden.
De schuldhulpverlening wordt uitgevoerd door GRSK afdeling Maatschappelijke Dienstverlening (verder afdeling MD). De kaders voor schuldhulpverlening zijn vastgesteld in de gemeentelijke beleidsregels schuldhulpverlening.
In hoofdstuk 4 wordt verder ingegaan op schuldhulpverlening.

3.1.2 Inkomensondersteuning

Gemeenten mogen inwoners met een laag inkomen geen extra inkomen geven. Wel mogen (moeten) we inwoners met een laag inkomen ondersteunen. Daarvoor zijn regels opgenomen in de Participatiewet en in de Invorderingswet 1900. De gemeentelijke kaders voor bijzondere bijstand zijn opgenomen in de beleidsregels bijzondere bijstand en beleidsregels participatieregeling 18+.
Hieronder ziet u welke verplichte en niet verplichte regelingen er zijn. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen met de kenmerken van de regeling, of er sprake is van een inkomensgrens of draagkracht[6] en welke ruimte gemeenten hebben om de regeling lokaal te maken.

Verplichte regelingen:

- Bijzondere bijstand: vergoeding van bijzondere kosten die voortvloeien uit bijzondere omstandigheden en waarin het huishouden niet zelf kan voorzien;
- Individuele inkomenstoeslag: een toeslag voor personen die langdurig een laag inkomen en vermogen hebben en geen zicht hebben op inkomensverbetering;
- Kwijtschelding gemeentelijke belastingen.[7]

6 Bij een inkomensgrens heb je bij een inkomen onder deze grens recht op de regeling en boven de grens niet. Bij draagkracht telt een deel van je inkomen mee om zelf in de kosten te voorzien. Voor het resterende deel van de kosten kun je een vergoeding krijgen.

7 Kwijtschelding gemeentelijke belastingen is niet eerder in voorgaande beleidskaders armoedebestrijding benoemd. We noemen deze in de nieuwe kadernota Geldzorgen wel (en is tevens meegenomen in het onderzoek van KWIZ), omdat met deze regeling grotendeels eenzelfde doelgroep wordt aangesproken.

Niet verplichte regelingen:

- Collectieve ziektekostenverzekering: aanbod van een collectieve zorgverzekering bestaande uit een basisverzekering met aanvullende verzekering van CZ of VGZ. Met het pakket komen veel voorkomende kosten voor vergoeding in aanmerking. Daarnaast ontvangen inwoners een tegemoetkoming voor de kosten van de aanvullende verzekering.
- Participatie kinderen: dit wordt uitgevoerd door Stichting Leergeld. Zij ondersteunen kinderen waardoor zij mee kunnen doen aan (buiten)schoolse activiteiten;
- Participatie 18+: volwassenen ontvangen een bedrag van € 180,- op jaarbasis voor sociaal maatschappelijke participatie.
- Deze regelingen worden sinds 1 januari 2024 uitgevoerd door KempenPlus.

Wat valt op?

Individuele inkomenstoeslag

De bedragen van de Individuele inkomenstoeslag zijn sinds 2015 niet geïndexeerd. De Individuele inkomenstoeslag bedraagt voor een alleenstaande € 375,-, voor een alleenstaande ouder € 500,- en voor een echtpaar (met of zonder kinderen) € 550,-. Deze bedragen zijn opgenomen in de Verordening participatiewet 2015, welke eind 2014 is vastgesteld. Er is geen indexatie opgenomen. Als we kijken naar de consumentenprijsindex zien we dat deze sinds 2015 met bijna 30% is gestegen[8]. Voor de bijstandsuitkeringen zien we dat deze met circa 38% zijn gestegen.

Gelet hierop vinden we het belangrijk dat de bedragen van de Individuele inkomenstoeslag per 1 januari 2026 met 30% worden verhoogd. In 2025 wordt de Verordening participatiewet 2025 geactualiseerd. De aanpassing kan in deze actualisatie worden meegenomen.

Collectieve ziektekostenverzekering

We vergoeden op dit moment de kosten voor meerdere aanvullende pakketten volledig via de bijzondere bijstand. Hierdoor is het voor een inwoner het voordeligst om het duurste aanvullende pakket te kiezen dat volledig wordt vergoed en ontbreekt de prikkel om te kiezen voor het meest passende pakket. In het gebruik zien we terug dat deze keuze ook daadwerkelijk wordt gemaakt. Gemeenten betalen de aanvullende premie echter wel ongeacht of er zorg wordt geconsumeerd.

Daarnaast valt op dat de gemeentelijke vergoeding van de aanvullende ziektekostenverzekering in de Kempen zeer ruim is ten opzichte van andere gemeenten in de regio. De kosten voor de meest gekozen aanvullende verzekering die door ons volledig wordt vergoed bedraagt € 49,26 per maand. Als we kijken naar omliggende gemeenten zien we de volgende vergoedingen per maand:

- Eindhoven € 8,-
- Valkenswaard € 24,-
- Veldhoven € 12,50
- Waalre € 0,-

We vinden het belangrijk dat een inwoner toereikende ondersteuning krijgt en daarbij de juiste aanvullende verzekering afsluit. Dat wil zeggen dat een inwoner niet oververzekerd is, maar zeker ook niet onderverzekerd. We gaan onderzoeken of we over kunnen stappen naar een lagere vaste bijdrage per pakket, zonder dat inwoners hierdoor onderverzekerd raken.

8 https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/83131NED

(On)mogelijkheden om inkomensgrenzen te wijzigen
De vraag is aan de orde gekomen of de inkomensgrenzen voor alle regelingen verhoogd kunnen worden naar 130%. De mogelijkheid om de grens te verhogen verschilt per regeling.

De inkomensgrenzen van de Collectieve ziektekostenverzekering en van de Participatieregeling 18+ bedragen op dit moment 120% van het wsm en kunnen technisch gezien verhoogd worden naar 130%. Dit geldt echter niet voor de inkomensgrenzen van de Individuele inkomenstoeslag en kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen. Bij de Individuele Inkomenstoeslag niet, omdat de regeling bedoeld is voor inwoners die op het absolute minimum zitten. Er is gekozen voor 105% om ook inwoners met een andere uitkering (bijv. Wajong) niet op een paar euro buiten de regeling te laten vallen. Bij kwijtschelding gemeentelijke belastingen is een inkomensgrens van 100% de maximale inkomensgrens. Bij de bijzondere bijstand geldt geen inkomensgrens, maar wordt gewerkt met draagkracht. Dat houdt in dat er geen alles-of-niets-grens is. Als je inkomen meer bedraagt dan 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm, wordt 35% van dit inkomen gezien als draagkracht om zelf in de kosten te kunnen voorzien.

KWIZ heeft met een scenarioanalyse in beeld gebracht wat de inkomenseffecten zijn en wat een verhoging van de inkomensgrens van 120 naar 130 procent van het wsm voor een aantal regelingen zou betekenen voor de programmakosten[9] van de gemeenten. De samenstelling van deze groep is niet in beeld gebracht, hier hebben we dus geen zicht op. Voor de volledige scenarioanalyse wordt verwezen naar bijlage 1.

Ondanks het feit dat de doelgroep die in aanmerking komt voor de Participatieregeling 18+ en Collectieve ziektekostenverzekering logischerwijs groter wordt wanneer de inkomensgrens wijzigt en je daardoor een grotere groep inwoners kunt ondersteunen, zien we dat de groep inkomens tussen 120 en 130% gemiddeld al voldoende over houdt (van circa € 279 tot € 669 per maand bij volledig gebruik van gemeentelijke regelingen).
We zijn dan ook van mening dat het beter is om de inkomensgrenzen van deze regelingen niet te verhogen maar de focus te leggen op het meer bereiken van de bestaande inkomensgroepen, omdat je ziet dat het wel of niet gebruiken van de gemeentelijke regelingen voor hen veel verschil maakt.

De armoedeval[10] blijft gelijk bij het wijzigen van de inkomensgrens, maar ontstaat bij een ander inkomen. Daarnaast zullen de regelingen met een inkomensgrens op 120% vervallen, waardoor het stapsgewijs afnemen van regelingen waar recht op bestaat bij een hoger wordend inkomen, vervalt (geen regelingen tussen 105 en 130% van het inkomen).

3.1.3 Sociaal Raadslieden Werk

Onderdeel van het gemeentelijke ondersteuningsaanbod is ten slotte nog het Sociaal Raadsliedenwerk. Sociaal Raadsliedenwerk wordt uitgevoerd door MD, maar werkt onafhankelijk en vertrouwelijk. De Sociaal Raadslieden zijn deskundig op het gebied van wetten, regelingen en voorzieningen en bieden ondersteuning en advies aan mensen die te maken hebben met uiteenlopende problemen op het gebied van inkomen, schulden, uitkeringen en sociale voorzieningen. De Sociaal Raadslieden fungeren hierbij als een tussenpersoon tussen de burger en instanties zoals de gemeente, de Belastingdienst, het UWV en zorgverzekeraars. Inwoners kunnen bij hen terecht voor (juridisch) advies vragen over uitkeringen, schulden en toeslagen. Zij geven hierover gratis informatie en advies aan inwoners. Ze kunnen ook helpen bij het schrijven van een klacht, brief of bezwaar en het indienen van een aanvraag. Daarnaast bieden ze hulp bij schuldenproblematiek. Inwoners met financiële problemen kunnen met hun hulpvraag terecht bij de Sociaal Raadslieden.

De hulp van de Sociaal Raadslieden is laagdrempelig en toegankelijk. Omdat de hulp gratis en anoniem is, werkt het drempelverlagend voor mensen die moeite hebben om zelf de stap te zetten naar instanties. De Sociaal Raadslieden werken nauw samen met hulpverlening in het voorliggend veld en de gemeentelijke afdelingen,

9 (Eventuele wijzigingen in) de uitvoeringskosten worden buiten beschouwing gelaten. In de doorrekening van de beleidsscenario's ligt de nadruk op de programmakosten.
10 Met armoedeval wordt het fenomeen bedoelt dat ontvangers van een uitkering die aan het werk gaan, financieel niet beter af zijn maar er op achteruit gaan. Het betreft bijstandsgerechtigden die net iets meer (kunnen) verdienen dan het bijstandsniveau. Terwijl de bedoeling van gemeenten juist is dat werken moet leiden tot financiële onafhankelijkheid.

zodat mensen in een kwetsbare positie met een integrale hulpvraag zo goed mogelijk worden ondersteund.

Het Sociaal Raadsliedenwerk is geen wettelijke verplichting maar een waardevolle toevoeging aan het gemeentelijke ondersteuningsaanbod. In 2023 hebben 169 inwoners zich gemeld bij de Sociaal Raadslieden.

3.2 Landelijke ontwikkelingen

Het thema armoede, schulden en geldzorgen heeft zowel landelijk als lokaal de afgelopen jaren meer aandacht gekregen dan ooit door o.a. de coronacrisis en de energiecrisis. De overheid heeft door middel van regelingen als de Energietoeslag en het prijsplafond geprobeerd om inwoners die werden geraakt door de energiecrisis te ondersteunen. Desondanks wordt landelijk gezien dat de financiële bestaanszekerheid van inwoners met een laag inkomen onder druk staat. Zoals al benoemd in hoofdstuk 2.3 heeft de landelijke Commissie Sociaal Minimum geconcludeerd dat het besteedbaar inkomen van veel huishoudens op het sociaal minimum te laag is waardoor zij niet rond kunnen komen[11].
Het gaat hierbij niet enkel om het hebben van voldoende inkomen, maar ook om de voorspelbaarheid en toegankelijkheid van het stelsel zoals toeslagen en tegemoetkomingen. De Commissie Sociaal Minimum stelt ook dat de verhouding tussen gemeenten en de Rijksoverheid uit balans is: er is veel verschil tussen het armoedebeleid van gemeenten wat ongelijkheid met zich meebrengt. Daarnaast adviseren zij de Rijksoverheid om met landelijke toereikende regelingen te komen voor mensen met een inkomen op het sociaal minimum, zodat gemeenten zich weer kunnen richten op individueel maatwerk.
Ook in de herziening van de Participatiewet (Participatiewet in Balans) staat de menselijke maat, vertrouwen en eenvoud voorop. De Participatiewet is een vangnet dat ervoor zorgt dat mensen financieel niet door het ijs zakken en naar vermogen mee kunnen doen in de samenleving. We hebben de afgelopen jaren gezien dat de Participatiewet niet voor iedereen werkt zoals dit zou moeten. Er is behoefte aan een voorspelbaar en begrijpelijk vangnet met ruimte voor maatwerk.

In de laatste voortgangsrapportage van de aanpak geldzorgen, armoede en schulden van voormalig minister Carola Schouten lezen we dat armoede de laatste drie jaar is gedaald met 1,4% en kinderarmoede zelfs met 2,3%. Er leven zo'n 230.000 mensen minder in armoede, waarvan 73.000 kinderen. Problematische schulden zijn landelijk gezien echter juist toegenomen. Had in 2022 nog 7,7% van de huishoudens landelijk gezien problematische schulden, nu is dat 8,8%. De overheid kan gericht gezinnen in armoede bereiken met toeslagen, maar heeft veel minder grip op het ontstaan en oplossen van schulden.
Er is daarom ook landelijk gezien veel aandacht voor de verbetering van schuldhulpverlening. Er ligt een plan voor de basisdienstverlening voor schuldhulpverlening. Doel van dit plan is de gemeentelijke schuldhulp te verbeteren door een hulpaanbod dat toegankelijker is en in elke gemeente bestaat uit minimaal dezelfde elementen. Het streven is dat alle gemeenten de richtlijnen en handvatten van 'Elementen van Basisdienstverlening' invoeren.

3.3 Terugblik kadernota Armoedebestrijding 2021-2024

In het najaar van 2020 is de Kadernota armoedebestrijding 2021-2024 vastgesteld. Een periode van vier jaar die anders is verlopen dan we vooraf hadden kunnen voorzien. In 2020 hadden we al te maken met corona en lockdowns. We konden echter niet voorzien hoe lang dat zou duren. Ook konden we op dat moment niet voorzien dat er een oorlog in Oekraïne uit zou breken met een energiecrisis en forse inflatie tot gevolg.
Meer en andere inwoners kregen te maken met geldzorgen. Landelijk zijn diverse ondersteuningsmaatregelen ontwikkeld, welke als extra taken naar gemeenten kwamen zoals de TONK (Tijdelijke Ondersteuning noodzakelijke kosten) en Tozo (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers) en de Eenmalige energietoeslag. Maar ook de ondersteuning van de gedupeerden van de Toeslagenaffaire. Deze ontwikkelingen hebben veel inzet en aandacht gevraagd. Dat heeft enerzijds tot gevolg gehad dat we geplande ontwikkelingen niet in gang hebben gezet; anderzijds is er een hele nieuwe groep inwoners met geldzorgen in beeld gekomen die we hebben ondersteund en hebben kunnen wijzen op het volledige ondersteuningsaanbod.

11 Een zeker bestaan, naar een toekomst bestendig stelsel van het sociaal minimum, Commissie Sociaal Minimum, 30 juni 2023

Flexibel zijn en blijven om daarmee in te kunnen spelen op wat er gebeurt in Nederland en de wereld om ons heen en de gevolgen hiervan voor het beleidsterrein van schuldhulpverlening en de minimaregelingen is en blijft ook de komende jaren belangrijk verwachten we.

Uit de terugblik blijkt verder dat er diverse doelstellingen waren opgenomen in de vorige kadernota die we niet kunnen meten of die we niet kunnen vergelijken omdat er geen nulmeting is gedaan. Het is belangrijk dat we in deze kadernota aandacht hebben voor meetbare doelstellingen en een nulmeting.

Zie bijlage 3 voor de uitgebreide terugblik op de Kadernota Armoedebestrijding 2021-2024 waarbij we ook ingaan op de onderdelen preventie en vroegsignalering, de verkenning naar de KempenPas en de gebiedsgerichte pilots die de afgelopen jaren in de verschillende gemeenten zijn uitgevoerd. Ook lees je hierin de resultaten van de beleidsdoelstellingen.

3.4 Wat hebben we opgehaald?

Om te bepalen welke accenten belangrijk zijn om te leggen om inwoners in de Kempen zo goed mogelijk te bereiken en ondersteunen op het gebied van armoede en geldzorgen, hebben we input en ideeën opgehaald bij inwoners, bij scholieren via het project Speaking Minds, samenwerkingspartners, adviesraden en gemeenteraadsleden. In onderstaande paragrafen staan de belangrijkste inzichten en is de kern van de gegeven input omschreven.

3.4.1 Samenwerkingspartners (enquêtes en thematafel)

In het voorjaar van 2024 hebben de vier gemeenten een vragenlijst ontwikkeld en deze verspreid onder allerlei samenwerkingspartners (zowel professioneel als vrijwillig) die in hun uitvoeringspraktijk nauw in contact staan met inwoners die te maken hebben met een laag inkomen en/of schulden. De vragenlijst heeft ruim 4 weken open gestaan en uiteindelijk hebben 32 respondenten, goed verspreid over de 4 Kempengemeenten, de vragenlijst ingevuld.
Op 7 mei 2024 hebben we vervolgens een selectie van organisaties uitgenodigd om deel te nemen aan de thematafels. Uiteindelijk waren hierbij zo'n 22 aanwezigen, waarbij 13 organisaties vertegenwoordigd waren.

Hier hebben we het volgende opgehaald:

- Benader op een preventieve manier bepaalde risicogroepen rondom life-events. Denk aan echtparen die scheiden, wanneer iemand komt te overlijden of wanneer inwoners voor het eerst een kind krijgen.
- Het is van belang om bestaande vindplekken (in de dorpen, bij huisartsen, woningstichting, verenigingen, KBO's, scholen) in staat te stellen om geldzorgen en/of schulden te signaleren. Voor veel inwoners is de stap naar hulpverlening namelijk te groot.
- Blijf inzetten op de ontmoeting tussen organisaties onderling. Er is veel aanbod en dat is erg versnipperd. Dus zorg dat partners elkaars aanbod kennen en kunnen doorverwijzen. Dat geldt ook voor de samenwerking binnen de diverse gemeentelijke afdelingen.
- De aanwezigen schatten bekendheid van de regelingen onder organisaties hoger in dan onder inwoners. Er is veel aanbod en dit is complex voor inwoners. Duidelijke en begrijpelijke communicatie (en herhaling) over het aanbod is van belang. Een vereenvoudigd aanvraagproces, één duidelijk overzicht van het aanbod, duidelijke websites (inclusief rekentool) en goede bereikbaarheid van de gemeentelijke hulporganisaties dragen hieraan bij.
- Positief labelen kan helpen om het taboe om hulp te vragen tegen te gaan.
- Daarnaast kan er meer worden ingezet op een brede uitvraag. Kijken wat er nog meer mogelijk is om een gezin te ondersteunen. Dat geldt nu bijvoorbeeld bij 'bijzondere bijstand', wat nu voornamelijk een papieren proces is.
- Verder is eerder door een van de partners verschillende keren om aandacht gevraagd voor de samenwerking met bewindvoerders en de wens geuit of we daar vanuit de gemeenten meer grip op kunnen uitvoeren.

Zie voor verdere uitwerking van de uitkomsten bijlage 4 en 5 (samenvatting uitkomsten enquête en verslag thematafels).

3.4.2 Interviews met inwoners

We zijn ook met inwoners met een laag inkomen in gesprek gegaan. We hebben hen benaderd via stichting Leergeld, de Voedselbank in Bergeijk en bij Schuldhulpverlening.
Uiteindelijk hebben er 8 interviews plaatsgevonden met inwoners in de periode mei-juni 2024. Er is bewust gekozen voor verschillende huishoudtypen, dus alleenstaande(n) ouder en paren met of zonder kinderen, met diverse inkomstenbronnen, dus: uit een Participatiewet uitkering, werk uit arbeid, zzp, AOW inkomen of WW/ WAO/Wajong.

Hier hebben we het volgende opgehaald:

- Wat over het algemeen opvalt in de interviews is, dat inwoners wanneer zij eenmaal schuldhulpverlening ontvangen, hier tevreden over zijn. We zien echter dat verbetering nodig is in de weg naar hulpverlening toe en het tijdig doorverwijzen of informeren over verder hulpaanbod. In sommige gevallen wordt hulp te laat opgestart.
- Een warme overdracht tussen hulpverleners onderling is daarbij van belang en ook dat zij op de hoogte zijn van elkaars hulpaanbod om een gezin verder te helpen. De gezinnen die hulp krijgen van stichting Leergeld zijn hier zeer tevreden over. Leergeld fungeert voor hen als contactpersoon die daarnaast helpt met verwijzingen naar ander hulpaanbod.
- Niet altijd wordt gebruik gemaakt van alle regelingen waar men mogelijk recht op heeft. Dit komt door onbekendheid met het aanbod. Ook geven enkele inwoners aan dat ze geen gebruik willen maken van voorzieningen omdat ze denken dat er altijd mensen zijn die hulp nog beter kunnen gebruiken dan zijzelf. Ook geven inwoners aan dat het stigma van armoede en schulden af moet en woordkeuze hier erg bepalend in kan zijn.

Verder kregen we de volgende tips over hulp en bekendheid van regelingen:

- Informatie komt niet altijd ‘binnen’ als het niet het goede moment is of als er veel in één keer wordt verteld of gestuurd. Een overzicht van het hulpaanbod kan hierbij helpen.
- In plaats van dat iemand zelf de stap zet naar hulpverlening zou het prettiger zijn als iemand zijn of haar ervaring deelt en begeleidt naar de juiste hulp en mee gaat naar afspraken bijvoorbeeld. Ga er niet vanuit dat mensen altijd zelf actie moeten ondernemen en contact op moeten nemen of moeten terugbellen. Het is vaak fijner als ze gebeld worden.
- Zorg voor eenvoudig taalgebruik. Geen vaktermen en afkortingen. En zorg voor een positieve insteek als een inwoner in een schuldhulptraject zit (dit zijn de mogelijkheden, in plaats van u moet dit).
- Probeer meer mee te denken met het gezin. Kijk bijvoorbeeld bij een aanvraag die afgewezen moet worden naar wat er misschien wel mogelijk is.
- Goede nazorg en voorbereiding op de periode na schuldsanering is erg belangrijk. Een inwoner geeft tijdens het interview aan de overgang na het beëindigen van de Wsnp lastig te vinden. Op dat moment kwam mevrouw namelijk niet meer in aanmerking voor bepaalde minimaregelingen. Het was het voor haar, ondanks de nazorg, onduidelijk hoe haar financiële situatie eruit zou komen te zien.
- Biedt informatie aan op plekken waar mensen zich in het dagelijks leven begeven. Bij supermarkten, een wijkpunt of de huisarts bijvoorbeeld.
- Het signaleren van mensen die in problemen zitten of niet lekker in hun vel zitten is belangrijk. Zet in op meer sociale betrokkenheid. Meer verbindend werken en arrangeren van meer ontmoetingen zou helpend zijn.

3.4.3 Het Kempencongres

Op woensdag 22 mei 2024 vond het jaarlijkse Kempencongres plaats met raads- en commissieleden en colleges van de vier Kempengemeenten. Deze keer stond armoede, schulden en de nieuwe kadernota Geldzorgen op de agenda. Na het spelen van de serious game ‘voor 1 dag arm’, hebben de raads- en commissieleden door middel van het invullen van een MentiMeter input gegeven voor de nieuwe kadernota.

Met deze MentiMeter hebben we het volgende opgehaald:

- Op de vraag wat we als Kempengemeenten zeker moeten behouden, wordt met name stichting Leergeld genoemd, mogelijkheid tot het bieden van maatwerk en voorzieningen als de voedsel- en kledingbank en thuisadministratie. Verder wordt zowel beleidsvrijheid in de Kempen als eenduidige regelingen in de Kempen benoemd.
- Belangrijke thema's voor de kadernota die verder benoemd worden zijn: meedoen, taboe doorbreken, voorkomen.
- Op de vraag wat er versterkt en verbeterd moet worden wordt heel vaak benoemd dat het hulpaanbod laagdrempelig, toegankelijk en betrokken moet zijn en dat informatie begrijpelijk is en in eenvoudige taal. Ook aandacht voor persoonlijk contact en meer begrip wordt benoemd.
- Financiële educatie wordt ook vaak genoemd net als voorlichting op scholen. Verder wordt de behoefte aan een ruimer minimabeleid verschillende keren benoemd waarbij ook mensen die niet op het minimum zitten ondersteund worden. En wordt aangegeven dat werken moet lonen.
- Suggesties om het niet gebruik van regelingen tegen te gaan zijn: het mogelijk maken om meerdere regelingen samen aan te vragen, zelf actief andere regelingen onder de aandacht brengen als een client één regeling aanvraagt. Verder wordt aandacht gevraagd voor het creëren van één loket welke eenvoudig, laagdrempelig en dichtbij is. Zorg voor voldoende promotie en voorlichting.

Zie voor de verdere uitwerking van de resultaten van de MentiMeter tijdens het Kempencongres bijlage 6.

3.4.4 Onderzoek Minimapopulatie en Inkomenseffecten KWIZ

Het bereik van de minimaregelingen

KWIZ heeft het bereik van de gemeentelijke minimaregelingen in kaart gebracht door te kijken naar de totale doelgroep en het aantal verstrekkingen over 2023. Het aanbod aan regelingen in de 4 Kempen is geharmoniseerd.

De belangrijkste conclusies met betrekking tot het bereik staan hieronder opgesomd:

- Het bereik van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen ligt aanzienlijk lager dan in veel andere gemeenten landelijk gezien.
- Het bereik van de individuele inkomenstoeslag en individuele bijzondere bijstand ligt in lijn met vergelijkbare gemeenten.
- De participatieregeling 18+ wordt door een relatief klein deel van de doelgroep gebruikt; minder dan 10% van de doelgroep maakt hier gebruik van. In veel gemeenten ligt dit aandeel hoger.
- Het bereik van de collectieve zorgverzekering ligt in lijn met vergelijkbare gemeenten of er net onder, afhankelijk van de gemeente.
- De Kempengemeenten hebben in 2023 de energietoeslag uitgekeerd aan huishoudens met een inkomen van maximaal 120 procent wsm. Er werd geen vermogenstoets toegepast. De gemeenten hebben ruim 80 procent van de doelgroep met een inkomen tot 120 procent wsm (en mogelijk een vermogen boven de grenzen van de Participatiewet) bereikt. Het bereik ligt in lijn met vergelijkbare gemeenten.
- Voor de kinderen is ondersteuning vanuit stichting Leergeld beschikbaar voor binnen- en buitenschoolse activiteiten. Het bereik van stichting Leergeld ligt in de Kempengemeenten hoog ten opzichte van vergelijkbare gemeenten.

Zie ook de afbeelding hieronder waarin je het bereik van inkomensondersteunende regelingen ziet.

Categorie	Bergeijk	Bladel	Eersel	Reusel-De Mierden	Landelijk
Regelingen voor volwassenen					
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	33%	40%	44%	34%	70-75%
Bijzondere bijstand	24%	21%	22%	20%	20-25%
Individuele inkomenstoeslag	43%	48%	54%	37%	40-45%
Collectieve ziektekostenverzekering	30%	34%	37%	39%	35-40%
Participatieregeling 18+	4%	8%	6%	8%	35-40%
Energietoeslag	81%	81%	83%	89%	80-90%
Regelingen voor kinderen					
Stichting Leergeld	65%	55%	77%	90%	35-40%

Inkomenseffecten

KWIZ heeft voor zes verschillende voorbeeldhuishoudtypen met vier verschillende inkomensniveaus in beeld gebracht hoeveel zij maandelijks aan gemeentelijke regelingen en landelijke toeslagen kunnen ontvangen in 2024. Daarnaast wordt in beeld gebracht van de effecten zijn als deze voorbeeldhuishoudens meer inkomen vergaren door werk (bijv. vanuit een bijstandssituatie). Ook de inkomenssituatie voor langdurige bijstandshuishoudens wordt in beeld gebracht.

Uit dit onderzoek wordt duidelijk dat dat de gemeentelijke regelingen (extra) financiële bestedingsruimte bieden. Voor sommige huishoudens is dat noodzakelijk om maandelijks rond te kunnen komen. Daarnaast is het belangrijk dat minima van de landelijke toeslagen gebruikmaken waar zij recht op hebben. Hieronder lichten we dit verder toe.
We zien dat huishoudens die van alle gemeentelijke regelingen gebruikmaken waar zij recht op hebben, daardoor logischerwijs (meer) budget overhouden aan het einde van de maand dan huishoudens die van geen enkele regeling gebruikmaken. Dit effect is het grootst voor gezinnen; door de samenstelling van hun huishouden kunnen zij immers de meeste vergoedingen vanuit de regelingen ontvangen. Voor een aantal voorbeeldhuishoudens is de (maximale) bijdrage van de gemeente noodzakelijk om rond te komen. Dit geldt voor:

- Paren zonder kinderen
- Paren met kinderen (8 en 13 jaar)

Zonder de maximale gemeentelijke bijdrage komen deze huishoudens maandelijks geld tekort bij een inkomen op bijstandsniveau. Overigens is het zo dat het maximale bedrag dat minima vanuit de toeslagen van het Rijk kunnen ontvangen (onder andere huurtoeslag, zorgtoeslag, kindgebonden budget) een stuk hoger is dan het maximale bedrag van de gemeentelijke regelingen. Dit is ook in andere gemeenten het geval.

Uit het onderzoek wordt verder duidelijk dat werken in de meeste gevallen altijd loont. Inkomens tot 130% wsm houden altijd voldoende budget (en meer budget) over (t.o.v. inkomens tot 120%) om te voorzien in hun kosten (zowel bij volledig gebruik van gemeentelijke regelingen als bij niet-gebruik). Behalve bij een paar in de AOW-leeftijd. Zij houden voldoende budget over, maar net iets minder dan inkomens tot 120% bij volledig gebruik van de gemeentelijke regelingen. In dit geval wordt de daling van de landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen onvoldoende gecompenseerd door het hogere inkomen. Daarnaast valt het op dat een alleenstaande ouder bij een inkomen uit 100% wsm meer budget overhoudt dan bij 110% wsm.

Zie voor het volledige onderzoeksrapport bijlage 1.

4. Schuldhulpverlening

In de Wgs is opgenomen dat de gemeenteraad telkens voor 4 jaar een plan vaststelt dat richting geeft aan de integrale schuldhulpverlening aan inwoners van zijn gemeente. Het plan bevat de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren beleid betreffende schuldhulpverlening en het voorkomen dat inwoners schulden aangaan die ze niet kunnen betalen.
Om de samenwerking en de samenhang tussen geldzorgen en schulden te behouden worden de doelstellingen voor de komende vier jaar voor schuldhulpverlening gepresenteerd in de speerpunten in hoofdstuk 5.
In dit hoofdstuk schuldhulpverlening nemen we expliciet de onderdelen op waaraan het plan op grond van de Wgs moet voldoen.

Gewenste resultaten komende 4 jaar

De afgelopen jaren heeft het kabinet zich ingezet om geldzorgen, armoede en schulden te voorkomen en aan te pakken. Op 12 juli 2022 lanceerde het kabinet de landelijke Aanpak geldzorgen, armoede en schulden. Het landelijke schulden beleid dat is opgesteld stelt dat er minder mensen gaan van beginnende schulden naar problematische schulden en meer mensen stromen succesvol en duurzaam uit problematische schulden. De ambities van het kabinet zullen een beroep doen op de dienstverlening van de afdeling MD.
Het kabinet heeft zich samen met de brancheverenigingen NVVK, Vereniging van Nederlandse Gemeenten (verder VNG) en Divosa sterk gemaakt om de basisdienstverlening op te stellen die gaat gelden voor alle gemeenten. Onder de basisdienstverlening vallen onder andere een hulpaanbod dat toegespitst is op verschillende doelgroepen, het standaard aanbieden van een saneringskrediet met aflostermijn van 18 maanden en het bieden van begeleiding en nazorg.

Wij gaan ons de komende jaren inzetten om aan te sluiten bij de elementen van de basisdienstverlening. We gaan meedenken en meepraten over de verdere invulling van de elementen van de basisdienstverlening en deze vertalen naar de mogelijkheden binnen onze eigen organisatie. We zetten in om:
preventie en vroegsignalering te verbeteren;

- de schuldhulpverlening toegankelijker te maken;
- de samenwerking met partijen binnen en buiten de gemeenten nog beter te maken;
- begeleiding aan te bieden die nog meer geënt is op het vergroten van de financiële zelfredzaamheid.

Hoe we deze doelstellingen willen behalen staat benoemd in de speerpunten in hoofdstuk 5.

Kwaliteit borging

De kwaliteit van de integrale schuldhulpverlening wordt geborgd door ons commitment aan de gedragscode en richtlijnen van de NVVK, de brancheverenigingen voor organisaties die werkzaam zijn op het gebied van financiële hulp. Afdeling MD voert de schuldhulpverlening uit en is lid van de NVVK. De NVVK Gedragscode beschrijft de uitgangspunten die van toepassing zijn op de hulp- en dienstverlening die NVVK-leden bieden. De Gedragscode gaat over kwaliteit, inhoud en intentie van deze hulp en dienstverlening. Elke 3 jaar voert de NVVK een audit uit om te beoordelen of leden nog voldoen aan de kwaliteitseisen.

Vroegsignalering

Op maandelijkse basis ontvangt afdeling MD meldingen van betalingsachterstanden vanuit diverse vaste lasten partners op het gebied van zorg, water, gas & energie en huur vanuit de applicatie Vindplaats Schulden (verder VPS) van Stichting Bureau Krediet Registratie (BKR). Het doel van de vroegsignalering van betalingsachterstanden is om inwoners eerder te kunnen bereiken en indien zij dat wensen te helpen bij het oplossen van schulden, om zo problematische schulden te voorkomen. Op het moment dat inwoners sneller worden bereikt en geholpen, zijn de financiële problemen nog relatief beheersbaar. Dat maakt de hulpverlening gemakkelijker en de kans van slagen groter.

Per signaal wordt er een andere contactvorm gehanteerd om de inwoner te bereiken en een hulpaanbod te doen. Momenteel kan deze actie variëren van een brief of e-mailbericht tot telefonisch contact met een consulent schuldhulpverlening. Sinds 1 januari 2024 is er een pilot huisbezoeken gestart en worden er elke maand 10 huisbezoeken afgelegd bij meervoudige meldingen (meerdere signalen in een maand). Een schuldhulpverlener van afdeling MD legt samen met een maatschappelijk werker van Lumens de huisbezoeken af. Het afleggen van huisbezoeken is volgens Divosa het meest effectief in het bereiken van de inwoner. Daarnaast staat schuldenproblematiek vaak niet op zichzelf en spelen er meerdere problemen dan enkel betalingsachterstanden. We zien al dat deze werkwijze zijn vruchten afwerpt. Een aantal inwoners maakt in een eerder stadium gebruik van hulp, dan wanneer zij op eigen initiatief hulp zouden hebben gezocht. We zien daarnaast dat steeds meer vaste lasten partners betalingsachterstanden melden en dat ook frequenter doen. De voortgang van deze pilot wordt eind 2024 geëvalueerd. Als uitgangspunt om te bepalen of voorzetting van huisbezoeken wenselijk is, dient op basis van de pilot te kunnen worden vastgesteld dat het afleggen van een huisbezoek in de Kempen qua succesvolle contactpogingen gelijk of effectiever is gebleken ten aanzien van het landelijk gemiddelde conform de Divosa monitor Vroegsignalering schulden jaarrapportage 2022, zijnde 38% succesvolle contactpogingen n.a.v. een huisbezoek. Een succesvolle contactpoging houdt in: er is een huisbezoek afgelegd en dit heeft geleid tot aanmelding schuldhulpverlening of er is een huisbezoek afgelegd, maar inwoner heeft geen hulpvraag. Wat we wel al zien is dat het aantal succesvolle contactpogingen boven het landelijk gemiddelde uitkomt.

Wacht- en doorlooptijden

De wettelijke termijn voor de beschikking tot schuldhulpverlening is maximaal 8 weken (opgenomen in de gemeentelijke verordening beslistermijn schuldhulpverlening) na de dag waarop de aanvraag is ontvangen. Deze termijn wordt behaald.
Nadat er schriftelijk of mondeling om hulp wordt gevraagd wordt er binnen een week telefonisch contact opgenomen waarin uitvraag wordt gedaan om de financiële hulpvraag duidelijk te krijgen. Tijdens het gesprek kan meteen worden medegedeeld of iemand toegelaten wordt tot schuldhulpverlening en dat de beschikking per post wordt verstuurd. Het komt voor dat tijdens het gesprek duidelijk wordt dat de inwoner nog geen gebruik wil maken van schuldhulpverlening en voldoende heeft aan het telefonische advies op dat moment. Bij de toelatingsbeschikking wordt het eerste plan van aanpak meegestuurd. Wekelijks vindt de werkverdeling plaats en worden de intakegesprekken gepland. In de tussentijd kan ondersteuning zoals Sociaal Raadsliedenwerk of thuisadministratie worden ingezet. Indien er sprake is van een bedreigende situatie zoals woningontruiming of afsluiting van energie of water geldt de maximale termijn van 3 werkdagen. Doorgaans wordt deze melding dezelfde dag opgepakt.

Schuldhulpverlening aan gezinnen

Indien ouders met inwonende minderjarige kinderen zich melden voor schuldhulpverlening, is er extra aandacht voor mogelijke achterliggende problematieken. Wanneer er sprake is van mogelijke uithuiszetting i.v.m. huurachterstand worden er afspraken gemaakt ter vermijding huisuitzetting in het belang van de minderjarige kinderen. Verder wordt onder meer bekeken of de (inkomens)voorzieningen, zoals het kindgebonden budget en de toeslagen op orde zijn en of gebruik gemaakt kan worden van speciale voorzieningen voor kinderen die hun participatie bevorderen, zoals stichting Leergeld en passende minimaregelingen. Bij het opstellen van het plan van aanpak worden de specifieke omstandigheden van het gezin meegenomen en zo nodig wordt het gezin verwezen naar passende hulpverlening. Er wordt dan gezorgd voor een warme overdracht naar de betreffende hulpverlenende instantie als dit nodig is.

5. Ambitie en speerpunten

Aan de hand van hetgeen we lokaal hebben opgehaald, aangevuld met landelijke ontwikkelingen, kunnen we een aantal ambities met bijbehorende speerpunten voor de Kempengemeenten formuleren. Ook maken we duidelijk waarom we voor deze speerpunten en acties hebben gekozen.

5.1 Ambitie

We hebben in de Kempen een goed ondersteuningsaanbod. We zien helaas dat inwoners dit onvoldoende weten te vinden en gebruiken.

Onze ambitie:
We willen geldzorgen voorkomen of deze in ieder geval in een zo vroeg mogelijk stadium oplossen of, als dat niet mogelijk is, beheersbaar maken. Door in te zetten op het ondersteunen en ontzorgen, willen we ervoor zorgen dat inwoners minder stress bij geldzorgen ervaren.

Aandachtspunt: we hebben met dit beleid niet de ambitie om het aantal huishoudens met een laag inkomen te verminderen. Dat kan ook niet, omdat inkomenspolitiek voorbehouden is aan het Rijk en met dit beleid het inkomen (uit werk, uitkering, pensioen etc.) niet wijzigt. Wel heeft het beleid invloed op de toename van het gebruik van het ondersteuningsaanbod door inwoners met een laag inkomen en daarmee op de te besteden middelen van inwoners.

In de volgende paragrafen hebben we onze opgaven uitgewerkt en benoemen we een aantal acties waar we mee aan de slag gaan.

5.2 Speerpunt 1: Preventie en vroegsignalering

Inwoners ervaren grip op hun geldzaken. Wanneer inwoners geldzorgen ervaren, streven we ernaar hen vroegtijdig te bereiken, zodat problemen niet verergeren.

Waarom?

Bepaalde levensgebeurtenissen (verder: life events) vergroten het risico op financiële problemen, een daling van het inkomen en/of schulden welke kunnen leiden tot geldzorgen. Denk aan een geboorte, 18 jaar worden, een huwelijk, maar ook een scheiding, overlijden van een partner of pensioen. Juist op die momenten willen we dat inwoners weten waar zij terecht kunnen met vragen, zodat ze goed voorbereid zijn. Als we inwoners tijdig ondersteuning bieden, voorkomen we dat problemen erger worden en doorwerken naar andere leefgebieden, zoals gezondheid, opvoeden en sociale contacten.

Tijdens de thematafels is benadrukt dat het belangrijk is om risicogroepen op deze momenten proactief te benaderen, omdat inwoners pas ‘op zoek’ zullen gaan naar ondersteuningsaanbod wanneer zich een life event voordoet en/of zij geconfronteerd worden met een hulpvraag. We zien dat lokale organisaties in het maatschappelijk middenveld vaak laagdrempeliger zijn voor inwoners dan de gemeente en een toeleiding kunnen vormen naar de individuele gemeentelijke voorzieningen.

Het is belangrijk dat inwoners vaardigheden aanleren om om te kunnen omgaan met financiële tegenslagen, maar ook tijdig om hulp durven vragen binnen het eigen netwerk, bij vrijwilligers of bij professionals. Als tijdig ondersteuning wordt geboden, worden ergere problemen voorkomen en blijft de situatie behapbaar.

Vroegsignalering op basis van betalingsachterstanden in de vaste lasten (huur, zorg, water en energie) is bij uitstek een middel om inwoners met betalingsachterstanden vroegtijdig en proactief te benaderen. We zien dat steeds meer vaste lasten partners betalingsachterstanden melden en dat ook frequenter doen. En dat de eerste resultaten van de pilot huisbezoeken positief zijn. Een aantal inwoners maakt in een eerder stadium gebruik van hulp, dan wanneer zij op eigen initiatief hulp zouden hebben gezocht.

Kortom we willen problematische schulden bij inwoners voorkomen door tijdig signalen op te vangen en preventieve maatregelen te nemen.

Hoe gaan we dit doen?

- *We zetten in op preventie door informatie over life events (zoals geboorte, werkloos raken, ziekte, pensioen, echtscheiding, overlijden partner, psychische problemen/verslaving etc.) te verstrekken.*
  We bepalen samen met onze partners in het maatschappelijk middenveld welk aanbod rondom life events we opzetten, denk aan voorlichtingen, bijeenkomsten en flyermateriaal. Per doelgroep bepalen we hoe we hen op een effectieve manier kunnen benaderen. De informatiecampagnes maken de inwoner bewust van de financiële risico's en voorzien in tips voor budgetbeheer.

- *We zetten in op vervolg van de pilot huisbezoeken vroegsignalering.*
  Zoals vermeld in hoofdstuk 4 loopt de pilot huisbezoeken nog. De eindevaluatie volgt eind 2024. Gelet op de positieve resultaten tot nu toe is de verwachting dat we de pilot/werkwijze vanaf 2025 voortzetten en onderzoeken we welke mogelijkheden voor eventuele uitbreiding er zijn. We verkennen of we vrijwillige afspraken kunnen maken met partners (anders dan de vaste lasten partners) over betalingsachterstanden.

- *We bepalen samen met partners het vervolg van de informatiepleinen.*
  In september 2023 zijn in Bladel en Eersel informatiepleinen van start gegaan. Inwoners kunnen zonder afspraak binnen lopen voor gratis advies voor allerlei hulpvragen. Ten tijde van het schrijven van het stuk wordt het vervolg van de informatiepleinen verkend. Tot nu toe geven de deelnemers (bibliotheek, DigiTaalhuis, Sociaal Raadsliedenwerk , Juridisch loket en Thuisadministratie) aan elkaar beter te vinden door deze werkwijze. Echter blijft het aantal bezoekers nog achter. We onderzoeken waar verbetermogelijkheden zitten, waarbij we ons ook focussen op gerichte communicatie naar risicogroepen.

- *We zetten het aanbod van Geldfit (De Nederlandse Schuldhulproute) voort.*
  Geldfit biedt een laagdrempelig platform voor tips en informatie over geld. Inwoners krijgen een passend advies of worden in contact gebracht met gemeentelijk hulpaanbod. We blijven het gebruik van Geldfit in de Kempen monitoren middels de dashboards, verkennen de postcodepreventie-aanpak van Geldfit en verkennen mogelijkheden om communicatiemateriaal in te zetten.

- *We zetten nog meer in op het versterken van signalering via bestaande en nieuwe vindplekken.*
  Dit doen we niet alleen door onze individuele voorzieningen, maar ook het collectieve aanbod dat voor alle inwoners toegankelijk is (vb. Informatiepleinen, Webinars) én de signaleringskaart geldzorgen onder de aandacht te (blijven) brengen bij partners. We verkennen en versterken ook de signalering en toeleiding naar ondersteuning via (nieuwe) vindplekken, zoals: verenigingen, werkgevers (via het programma Brainport voor Elkaar waar we aan deelnemen) en de rechtbank.
  Tot slot blijven we aansluiting zoeken bij het programma Kansrijke Start om ook de verbinding met gezondheidsachterstanden te maken.

- *We zetten het project 'Speaking Minds' voort en verkennen verdere mogelijkheden rondom financiële educatie in het basis- en voortgezet onderwijs.*
  Met Speaking Minds hebben we jongeren van het Pius X-college mee laten denken op thema's rondom armoede. De ervaringen zijn erg positief geweest, zowel bij het Pius X-College, als bij de Kempengemeenten. De leerlingen hebben een kledinginzamelingsactie voor de Kledingbank georganiseerd en brieven ontwikkeld voor ouders met aanbod bij geldzorgen. Dit draagt bij aan taboedoorbreking en jongerenparticipatie bij gemeentelijk beleid wordt versterkt.

5.3 Speerpunt 2: Bekendheid met ondersteuningsmogelijkheden en vergroten van het bereik

De inwoner weet welk aanbod er is, begrijpt dit en heeft hier vertrouwen in.

Waarom?

Uit de interviews en thematafels kwam naar voren dat zowel inwoners als partners uit het (voorliggend) veld over het algemeen tevreden zijn over het bestaande gemeentelijke ondersteuningsaanbod. Ze geven echter aan dat inwoners hier onvoldoende van op de hoogte zijn. Dit beeld wordt bevestigd in het onderzoeksrapport van KWIZ. Het bereik van bepaalde regelingen blijft achter op het landelijke bereik. Voor de Participatieregeling 18+ is daarom per 1 januari 2024 het bedrag verhoogd en zijn de bestedingsdoelen verruimd. Het is echter nog te vroeg om te meten of het gebruik is toegenomen.

Het bereik van de regelingen laat zien dat bijvoorbeeld de 'kwijtschelding van gemeentelijke belastingen' door ongeveer 33 tot 44 procent van de doelgroep wordt gebruikt. Aangezien de kwijtschelding beschikbaar is voor de huishoudens met een inkomen op bijstandsniveau, wordt een groot deel van deze huishoudens met deze ondersteuning niet bereikt. Uit de inkomenseffecten blijkt juist dat huishoudens die moeten rondkomen op bijstandsniveau weinig bestedingsruimte hebben als zij niet van gemeentelijke regelingen – zoals de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen – gebruikmaken. Bovendien is de groep huishoudens op bijstandsniveau relatief gezien vaker langdurig minima dan huishoudens met een hoger inkomen.

Hoe gaan we dit doen?

- *We communiceren over de ondersteuningsmogelijkheden (minimaregelingen, schuldhulpverlening en aanbod in het voorliggend veld).*
  We zetten in op het creëren van bekendheid van alle ondersteuningsmogelijkheden met extra aandacht voor specifieke doelgroepen (zoals AOW-gerechtigden; een relatief grote groep inwoners binnen de minimadoelgroep) en specifieke regelingen waarbij het bereik laag blijkt in verhouding tot vergelijkbare gemeenten, zoals de Participatieregeling 18+ en de kwijtschelding gemeentelijke belastingen.

- *We zorgen voor een overzichtelijke weergave van het minimabeleid op B1-niveau.*
  We zorgen ervoor dat het landelijke en lokale aanbod eenvoudig en overzichtelijk te vinden is op de website van elke gemeente in de Kempen en in een flyer. Daarnaast brengen we het aanbod ook regelmatig onder de aandacht bij inwoners via de gemeentelijke media, lokale krantjes etc. Dit geldt zowel voor financiële ondersteunende regelingen als voor ondersteuning bij schulden. Ook zorgen we ervoor dat in mondelinge communicatie met de inwoner rekening gehouden wordt met eenvoudig taalgebruik. Daarbij communiceren we met een duidelijke boodschap.

- *We vereenvoudigen het aanvragen van meerdere regelingen.*
  Als inwoners met een hulpvraag binnenkomen om één regeling aan te vragen, wijzen we hen ook op de andere regelingen waarvoor zij in aanmerking komen. We onderzoeken of dit kan middels het werken met één (digitaal) aanvraagformulier waarop een aanvraag voor meerdere minimaregelingen ineens kan worden ingediend.

- *We benaderen inwoners die een bijstandsuitkering krijgen actief over het ondersteuningsaanbod dat wij hebben.*
  We benaderen deze inwoners proactief en benoemen het ondersteuningsaanbod bij geldzorgen en schulden. Wellicht ook met een jaarlijks gesprek.

"Te veel regelingen maken het niet overzichtelijk. Ook het taalgebruik en de verwijzingen creëren eerder chaos en onoverzichtelijkheid dan oplossingen. Hierdoor haken mensen af voordat ze überhaupt contact opnemen."

"Het zou mijns inziens goed zijn als er een goed en duidelijk overzicht beschikbaar zou zijn van alle opties voor de doelgroep. Deze informatie zou dan te vinden moeten zijn op iedere website van de betreffende partijen. Als mensen dan op zoek gaan naar ondersteuning in welke vorm dan ook dan komen ze allemaal dezelfde informatie tegen. Overwogen zou kunnen worden om deze informatie eenmalig aan alle huishoudens beschikbaar te stellen en daarin duidelijk aan te geven dat deze info op allerlei sites beschikbaar is en dat wijzigingen in de toekomst op deze sites te vinden zijn."

5.4 Speerpunt 3: Laagdrempelige toegang en eenvoud

Het is makkelijk om ondersteuning te vragen en we kijken actief waar we nog meer kunnen helpen. De inwoner voelt zich gehoord en ervaart minder geldstress.

Waarom?

We willen meer inzetten op persoonlijk contact wanneer een inwoner met een hulpvraag contact opneemt. Via een gesprek, via de mail of via de telefoon, afhankelijk van de voorkeur van de inwoner. Wanneer een inwoner eenmaal de stap naar hulpverlening heeft gezet, maar de hulpvraag ergens anders thuishoort, zetten we in op een warme overdracht en actieve benadering. Dit belang werd ook in de interviews met inwoners benadrukt.

We gaan er niet vanuit dat iedere inwoner met een hulpvraag zelf contact opneemt. We gaan er actief op af en helpen met ontzorgen (zonder daarbij de verantwoordelijkheid van de inwoner weg te nemen). Daarnaast laten diverse recente onderzoeken zien dat mensen met geldzorgen door stress geen goede beslissingen kunnen nemen en hulp nodig hebben. Dit vraagt dan ook om aandacht voor stress sensitieve dienstverlening. Een integrale blik en brede uitvraag passen hierbij. Geldzorgen hebben vaak invloed op andere leefgebieden. Een aanvraag bijzondere bijstand is tot op heden een 'papieren transactie' en past dus niet meer in deze visie. Daarnaast geven inwoners tijdens interviews aan dat het helpend is om informatie stap voor stap (in kleine stukjes) aan hen over te brengen.

In de interviews wordt daarnaast duidelijk dat de drempel die inwoners ervaren voor een gesprek met een consulent schuldhulpverlening met name veroorzaakt wordt door de veelvoud aan formulieren die zij op voorhand moeten aanleveren. In de praktijk is dit inmiddels niet meer de realiteit, maar gevoelsmatig levert dit een drempel op. De toegang tot dienstverlening kan dus van invloed zijn op het niveau van stress dat inwoners ervaren.

Hoe gaan we dit doen?

- *We zetten in op stress sensitieve dienstverlening.*
  Door in de dienstverlening rekening te houden met de effecten van langdurige stress, kunnen we inwoners met geldzorgen beter helpen. Door bijvoorbeeld aanvraagprocedures overzichtelijk te houden, te ontzorgen en trajecten in de schuldhulpverlening op te knippen in kleine stapjes.
  Stress sensitieve dienstverlening komt dan ook terug in alle eerder benoemde acties hierboven.
  Daarnaast willen we inzetten op het scholen van onze consulenten, zodat zij deze methodiek kunnen toepassen in gesprekken met inwoners en met meer empathie om kunnen gaan met mensen in financiële nood

- *We onderzoeken hoe aanvraagformulieren voor minimaregelingen vereenvoudigd kunnen worden.*
  We evalueren, indien mogelijk ook met ervaringsdeskundigen/inwoners met een laag inkomen zelf, hoe het invullen zo eenvoudig mogelijk kan worden gemaakt. We letten hier nadrukkelijk op B1 niveau en bijvoorbeeld het gebruik van pictogrammen. Natuurlijk dient er wel aan de wettelijke eisen voor het aanvragen van deze regelingen te worden voldaan.

- *We verkennen de mogelijkheden rondom het automatisch/ambtshalve toekennen van voorzieningen.*
  In de Kempengemeenten is het al mogelijk om bijvoorbeeld de kwijtschelding ambtshalve toe te kennen waardoor meerdere jaren achtereen aanvragen niet nodig is. Hier wordt dus al op ingezet. We onderzoeken of dit ook voor andere regelingen mogelijk is.

- *We onderzoeken hoe we de bereikbaarheid van de gemeentelijke dienstverlening kunnen verbeteren.*
  Dit doen we bijvoorbeeld door te verkennen of we onze telefonische spreekuren kunnen verruimen.

- *We verkennen de mogelijkheden voor een brede intake.*
  Tijdens een brede intake wordt de hulpvraag besproken en wordt bekeken met welk ondersteuningsaanbod we de inwoners kunnen ondersteunen. Met een brede uitvraag wordt de hulpvraag integraal opgepakt en kan de inwoner waar nodig warm worden overgedragen naar de verschillende afdelingen binnen het sociaal domein. De consulenten schuldhulpverlening passen deze vorm van intake al toe. Voor bijzondere bijstand wordt verkend hoe de brede intake in de dienstverlening opgenomen kan worden. Enkel een 'papieren transactie' is dan niet meer aan de orde. Het is onze wens om te achterhalen wat er speelt, zodat we gericht kunnen kijken welk aanbod passend is.

"Het zou goed zijn als er meer vanuit positiviteit wordt gesproken naar een inwoner met schulden/weinig geld. In plaats van spreken in: 'u moet' zou 'dit zijn de mogelijkheden' prettiger zijn."

5.5 Speerpunt 4: Verstevigen onderlinge samenwerking

Samen zorgen we ervoor dat een inwoner met een hulpvraag over geldzorgen gezien en geholpen wordt.

Waarom?

We onderscheiden in het versterken van onderlinge samenwerking enerzijds de samenwerking tussen de gemeenten en de partijen in het voorliggend veld en anderzijds de samenwerking binnen de gemeentelijke afdelingen/domeinen.

Wat duidelijk werd tijdens de thematafels en het Kempencongres is dat wij als gemeenten het taboe op geldzorgen niet alleen op kunnen lossen. Hier hebben we de organisaties in het maatschappelijk middenveld heel hard bij nodig. Ondanks de brede communicatie vanuit de gemeente realiseren we ons dat het voor een inwoner toch lastig blijft om te weten waar hij moet zijn. Je moet als inwoner ook maar net die informatie tegenkomen op het moment dat jij deze informatie nodig hebt. Daarom willen we er ook voor zorgen dat de vrijwilligers en de professionals in het ondersteuningsaanbod weten welk hulpaanbod er nog meer is en dat zij inwoners die bij hen aankloppen actief informeren en in contact brengen met de gemeente en het overige hulpaanbod. Samen doen dus!

Dit vraagt om een goede samenwerking en uitwisseling tussen alle partners. Het is belangrijk dat partners elkaar kennen, op de hoogte zijn van elkaars aanbod en bereid zijn de inwoner daarmee in verbinding te brengen zodat we samen de inwoner verder kunnen helpen. Dit vraagt om een blijvende inzet zeker in de huidige arbeidsmarkt waar mensen steeds sneller van baan wisselen. De afgelopen jaren hebben we al veel ingezet op kennisdeling en samenwerking. De dialoogavonden in het teken van stress bij schulden en de pilot vanuit gemeente Eersel waar consulenten Schuldhulpverlening en Thuisadministratie elkaar konden ontmoeten, zijn hier twee positieve voorbeelden van.

Met de overgang van bijzondere bijstand (en dus de volledige uitvoering van de Participatiewet) naar KempenPlus is er een knip ontstaan tussen de uitvoering van bijzondere bijstand en schuldhulpverlening en het Sociaal Raadsliedenwerk. Hierdoor is het van belang dat we alert zijn en blijven op de toegang en onderlinge samenwerking voor wat betreft ondersteuning bij geldzorgen.

Hoe gaan we dit doen?

- *We blijven ontmoeting tussen diverse afdelingen binnen het sociaal domein stimuleren en faciliteren.*
  Het is van belang dat medewerkers in het sociaal domein van elkaar weten wat zij doen en welk ander aanbod er binnen gemeenten is. We zetten er op in dat de afdelingen Schuldhulpverlening, Bijzondere Bijstand, Werk en Inkomen, Jeugd en WMO op de hoogte zijn van elkaars aanbod zodat een hulpvraag op een meer integrale manier kan worden opgepakt. Signalen worden zo opgemerkt en kunnen warm worden overgedragen naar de andere domeinen wanneer dit van toepassing is.

- *We blijven doorgaan met het versterken van de samenwerking tussen gemeenten en organisaties in het maatschappelijk middenveld.*
  We houden de organisaties actief op de hoogte van het gemeentelijke ondersteuningsaanbod door o.a. de nieuwsbrief geldzaken in te zetten. Ook zetten we de bijeenkomsten voor de vrijwilligers van de thuisadministratie voort.
  Voor schuldhulpverlening wordt verkend hoe het lokale en regionale netwerk vergroot en versterkt kan worden. Het huidige netwerk is door de kleine regio sterk, echter ambiëren we om het netwerk uit te breiden met partners die verder van ons afstaan. Zo gaan we bepalen of aansluiten bij Het Schuldenknooppunt mogelijk is en onderzoeken we de koppeling met andere hulptrajecten, zoals werk- en inkomenstrajecten, dit om de kans op duurzame oplossingen te vergroten. Verder bepalen we of we de samenwerking met bewindvoerders kunnen verstevigen.

- *We blijven de dialoogavonden voor het maatschappelijk middenveld voortzetten.*
  Gedurende de dialoogavonden hebben we de afgelopen jaren diverse actuele thema's en ontwikkelingen geagendeerd, zoals stress bij schulden. De opkomst is tot op heden altijd hoog en ervaringen zijn positief: men kan elkaar ontmoeten, uitwisselen en geïnspireerd worden. Hier gaan we dan ook mee verder.

"Er wordt veel doorverwezen naar andere afdelingen of medewerkers. Dat is te begrijpen maar telkens weer je verhaal moeten vertellen kan lastig zijn. De mensen op de werkvloer zijn welaardig en deskundig daar ligt het niet aan. Afstemming met elkaar en het voorliggend veld is noodzakelijk."

6. Monitoring

In hoofdstuk 5 hebben we 4 speerpunten en bijbehorende acties benoemd. Deze acties moeten er toe leiden dat we inwoners met geldzorgen in een eerder stadium bereiken en dat zij gebruik maken van het beschikbare ondersteuningsaanbod. In dit hoofdstuk maken we onze doelen concreet en maken we duidelijk hoe we dit gaan meten.

Inwoners eerder bereiken

Het in een eerder stadium bereiken van inwoners meten we door de gemiddelde schuldhoogte bij aanvang van een schuldhulptraject te meten. Immers, als we een inwoner op een eerder moment ondersteunen, zijn de betalingsachterstanden/schulden nog niet zo ver opgelopen. Dit betreft ook het ondersteunen van inwoners met minimaregelingen. Als een inwoner met een laag inkomen de regelingen kent en gebruikt, wordt het besteedbaar inkomen vergroot en kunnen betalingsachterstanden mogelijk worden voorkomen.

De gemiddelde schuldhoogte bij aanvang schuldregeling in de Kempen is op dit moment € 31.681,-. Dat is aanzienlijk minder dan de gemiddelde landelijke schuldhoogte die € 38.735 bedraagt (NVVK jaarverslag 2023). We willen de gemiddelde schuldhoogte verlagen met 5% naar circa € 30.000,-. Dit lijkt ons reëel met de kanttekening dat gelet op het relatief kleine aantal schuldregelingen een uitschieter naar boven of naar beneden de hoogte van de gemiddelde schuldhoogte behoorlijk kan beïnvoeden en daarmee kan zorgen voor afwijkingen.

Toename gebruik minimaregelingen

We hebben nu door KWIZ onderzoek laten doen naar het gebruik van de minimaregelingen. In 2028 herhalen we een dergelijk onderzoek.

	Bergeijk	Bladel	Eersel	Reusel-De Mierden	Landelijk	Ambitie 2028
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	33%	40%	44%	34%	70-75%	50%
Bijzondere bijstand	24%	21%	22%	20%	20-25%	Handhaven huidige percentages
Individuele inkomenstoeslag	43%	48%	54%	37%	40-45%	(Minimaal) 45%
Collectieve zorgverzekering	30%	34%	37%	39%	35-40%	Handhaven huidige percentages [12]
Participatieregeling 18+	4%	8%	6%	8%	35-40%	20%
Participatie kinderen	65%	55%	77%	90%	35-40%	Minimaal 50% [13]

[12] Rapport KWIZ p. 9: Het bereik van de collectieve zorgverzekering voor de vier Kempengemeenten ligt in werkelijkheid hoger om-dat in de bereikcijfers de gebruikers van VGZ niet zijn meegenomen.
[13] Het hoge bereik in 2023 is in enkele gemeenten mogelijk mede veroorzaakt door verstrekking aan kinderen uit Oekraïne. emeenten verstrekken ook subsidies aan andere partijen in het voorliggend veld zoals bijvoorbeeld aan CordaadWelzijn en de Voedselbank. Deze subsidies worden hier verder buiten beschouwing gelaten.

We willen met het bereik van de regelingen, daar waar we dat nog niet hebben gehaald op of dichter bij het gemiddelde van vergelijkbare gemeenten komen. Dat betekent dat we voor de kwijtschelding gemeentelijke belastingen en de Participatieregeling 18+ een forse stap moeten maken. Nu we niet hebben kunnen achterhalen waarom we bij deze regelingen een lager bereik hebben, is het niet reëel om te verwachten dat we in 4 jaar bij het landelijk gemiddelde uitkomen, wel kan een goede stap worden gezet. In onderstaande tabel zie je per gemeente het huidige bereik, het landelijke gemiddelde bereik en onze ambitie voor 2028.

Toename bereik schuldhulpverlening

Voor schuldhulpverlening willen we dat het aantal aanmeldingen met een verzoek om informatie, advies of een hulpvraag met betrekking tot hun financiën toeneemt. In onderstaande tabel zie je per gemeente het aantal meldingen bij het team Schuldhulpverlening en onze ambitie voor 2028. Onze ambitie voor 2028 is om het aantal aanmeldingen met 25% te laten toenemen.

Aantal meldingen schuldhulp	Bergeijk	Bladel	Eersel	Reusel-De Mierden	Totaal
2023	37	29	35	21	122
Ambitie 2028	46	36	43	26	151

7. Financiën

In dit hoofdstuk brengen we in beeld welke uitgaven reeds zijn begroot en maken we inzichtelijk wat de gevolgen zijn van de keuzes die in deze kadernota worden voorgesteld.

Naast de keuzes in de kadernota is er ook de reguliere groei, door bijvoorbeeld groei van aantal inwoners of veranderingen in doelgroep. Door dit beleidsplan en de inzet op bijvoorbeeld communicatie worden ook inwoners bereikt, die nu al recht hebben op een regeling maar daar geen gebruik van maken.

7.1 Programmakosten

Programmakosten zijn kosten van de regelingen zelf. Het geld dat bij de inwoners terecht komt. De regelingen zijn open-eind-regelingen, wat inhoudt dat wanneer een inwoner voldoet aan de gestelde voorwaarden hij of zij recht heeft. Ongeacht het budget dat vooraf begroot is.

In de onderstaande tabel zie je de programmakosten per jaar die reeds begroot zijn voor het minimabeleid en schuldhulpverlening. Dit zijn de bedragen volgens de 2e marap KempenPlus (met uitzondering van de kwijtschelding gemeentelijke belastingen) en de 2e marap van MD die door de gemeenten zijn verwerkt in de gemeentelijke begrotingen. In de onderste tabel is tot slot nog de subsidie aan stichting Leergeld opgenomen voor de participatie 18-[14]

[14] Gemeenten verstrekken ook subsidies aan andere partijen in het voorliggend veld zoals bijvoorbeeld aan CordaadWelzijn en de Voedselbank. Deze subsidies worden hier verder buiten beschouwing gelaten.

Begroot 2025-2028 Programmakosten Minimabeleid	Bergeijk	Bladel	Eersel	Reusel-De Mierden	Totaal
Bijzondere bijstand	€ 223.000	€ 240.000	€ 242.000	€ 107.000	€ 812.000
Collectieve ziektekos-tenverzekering	€ 105.000	€ 136.000	€ 140.000	€ 92.000	€ 473.000
Individuele inkomenstoeslag	€ 30.000	€ 30.000	€ 33.000	€ 20.000	€ 113.000
Participatieregeling 18+	€ 2.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 25.000
Kwijtschelding ge-meentelijke belastingen	€ 43.000	€ 40.000	€ 50.550	€ 23.888	€ 157.438
Totaal	€ 403.500	€ 453.500	€ 473.050	€ 250.388	€ 1.580.438

Begroot 2025-2028 Programmakosten Schuldhulp	Bergeijk	Bladel	Eersel	Reusel-De Mierden	Totaal
Schuldhulp	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 20.000

Begroot Participatie 18-kinderen	Bergeijk	Bladel	Eersel	Reusel-De Mierden	Totaal
Subsidie Leergeld	€ 52.000	€ 53.000	€ 51.100	€ 35.000	€ 191.100

In hoofdstuk 6 hebben wij opgenomen wat onze ambitie is om het bereik te laten groeien. Er wordt een langzame stijging verwacht over de komende jaren. Dit hangt nauw samen met communicatie en bekendheid van regelingen en de wijzigingen die daarin plaats gaan vinden.

De andere voorstellen in de kadernota zijn om de individuele inkomenstoeslag te verhogen en om te onderzoeken of we over kunnen stappen naar een lagere vaste bijdrage per pakket zonder dat inwoners hierdoor onderverzekerd raken.

Als we in 2028 onze ambitie behalen èn rekening houden met de verhoging van de individuele inkomenstoeslag, betekent dit naar verwachting een structurele stijging van ongeveer 10% op de totale programmakosten, (inclusief de kwijtschelding gemeentelijke belastingen). Een mogelijke verlaging van de tegemoetkoming voor de collectieve ziektekostenverzekering (ook een voorstel in deze kadernota) is hierin nog niet doorgerekend omdat dit eerst nog verder onderzocht moet worden.

Ontwikkelingen worden door MD en Kempenplus in beeld gebracht bij de bestuurs- en managementrapportages. Daar waar nodig stellen we de gemeentelijke begrotingen bij.

7.2 Bedrijfsvoeringskosten

Onder bedrijfsvoeringskosten verstaan we de kosten die we maken om de regelingen uit te voeren.

Deze kadernota heeft mogelijk gevolgen voor de bedrijfsvoeringskosten van MD en KempenPlus. Mogelijk, omdat we enerzijds inzetten op het vergroten van het bereik van de regelingen met als gevolg meer aanvragen die behandeld moeten worden en meer besluiten die genomen moeten worden. Anderzijds zetten we in op laagdrempelige toegang en eenvoudige processen waardoor wellicht ook de eigen processen efficiënter kunnen worden ingericht. Dat maakt dat het op dit moment nog niet mogelijk is om aan te geven of er gevolgen zijn voor de uitvoeringskosten en zo ja, wat deze gevolgen financieel betekenen.

Daarnaast verwachten we de bestaande pilot vroegsignalering om te zetten in een reguliere werkwijze. Dit leidt mogelijk tot extra uitvoeringskosten en bekostiging van de maatschappelijk werker van Lumens.

Naast de ambities in deze nota heb je ook landelijke ontwikkelingen die financiële gevolgen kunnen hebben. Een belangrijke ontwikkeling is het plan ‘basisdienstverlening schuldhulpverlening’, hiervoor ontvangen gemeenten, in de algemene uitkering, aanvullende middelen vanuit het Rijk. De ontwikkeling moet leiden tot een hulpaanbod dat toegankelijker is en in iedere gemeente bestaat uit minimaal dezelfde elementen. Omdat de plannen nog niet concreet zijn kunnen we hier nog geen financiële gevolgen aan verbinden.

Ontwikkelingen worden door MD en Kempenplus in beeld gebracht bij de bestuurs- en managementrapportages. Daar waar nodig stellen we de gemeentelijke begrotingen bij.

7.3 Overige kosten

Met dit beleidsplan willen we vooral inzetten op het vergroten van het bereik van regelingen. Hiervoor is een budget nodig voor gezamenlijke en lokale (communicatie)activiteiten van € 2.500,- tot € 5.000,- per jaar per gemeente.

Om onze ambities en doelen goed te monitoren willen we in 2028 opnieuw onderzoeken waar we staan in relatie tot vergelijkbare landelijke gemeenten. Hiervoor is in 2028 een budget nodig van € 4.000 per gemeente.

EURO
EYPΩ
EURO
EYPΩ

Verordening Participatieregeling 18+ Bladel 2025

de gemeenteraad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 12 november 2024;

gelet op artikel 108 en 149 Gemeentewet;

b e s l u i t

vast te stellen de volgende verordening:

Verordening Participatieregeling 18+ Bladel 2025

Artikel 1 Begripsbepalingen
In deze verordening wordt verstaan onder:
a. college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bladel;
b. inkomen: totaal van het inkomen als bedoeld in de artikelen 31 tot en met 33 van de Participatiewet;
c. vermogen: vermogen als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet
d. participatiebijdrage: een vergoeding voor sportieve, culturele, educatieve, recreatieve en maatschappelijke activiteiten;
e. peildatum: de maand voorafgaand aan de datum waarop een aanvraag wordt ingediend;
f. toepasselijke bijstandsnorm: de voor de aanvrager toepasselijke bijstandsnorm, waarbij uitgegaan wordt van de norm zoals bepaald in de artikelen 20, 21, 22, 23 en 24 van de Participatiewet. Artikel 22a van de Participatiewet blijft voor het vaststellen van het sociaal minimum buiten toepassing;
g. woonplaats: de woonplaats, zoals bedoeld in de artikel 10, eerste lid en 11 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 2 Doel van de Participatieregeling 18+
Inwoners met een laag inkomen financieel te ondersteunen zodat zij kunnen deelnemen aan sociaal, culturele, educatieve (niet zijnde beroeps gerelateerde cursussen of opleidingen) en sportieve activiteiten.

Artikel 3 Voorwaarden
1. Het college verstrekt een bijdrage in de kosten van deelname aan sportieve, culturele, educatieve, recreatieve en maatschappelijke activiteiten;
2. Het college verstrekt een participatiebijdrage indien:
    a. de aanvrager 18 jaar of ouder is;
    b. de aanvrager woonplaats heeft in de gemeente Bladel;
    c. het inkomen van de aanvrager niet hoger is dan 120% van de toepasselijke bijstandsnorm op de peildatum;
    d. het vermogen van de aanvrager niet hoger is dan de vermogensgrens zoals bepaald in artikel 34 van de Participatiewet op de peildatum. Bij de vaststelling van het draagkrachtvermogen blijft het vermogen in de eigen woning, die het hoofdverblijf is van de belanghebbende, buiten beschouwing. Vermogen in onroerend goed dat niet het hoofdverblijf is van belanghebbende, wordt voor 100% als draagkracht meegerekend.
3. In afwijking van de bepaling van artikel 3 lid 2~~1~~c komen personen die toegelaten zijn tot de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (Wsnp) of in het kader van een minnelijke schuldsaneringsregeling (Msnp) een schuldregelingsovereenkomst hebben ondertekend ook in aanmerking voor een participatiebijdrage.
4. De participatiebijdrage wordt op aanvraag verstrekt, onder overlegging van de op het aanvraagformulier gevraagde gegevens waaronder waar de participatiebijdrage aan besteed wordt.

5. De aanvraag kan uiterlijk worden ingediend tot en met 31 december van het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft.
6. De kosten moeten gemaakt zijn in het jaar waar de aanvraag betrekking op heeft en hiervan moeten achteraf op verzoek de bewijsstukken overlegd kunnen worden.

Artikel 4 Hoogte participatiebijdrage
Het college stelt de hoogte van de participatiebijdrage vast.

Artikel 5 Hardheidsclausule
Het college kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in deze verordening indien toepassing ervan leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.

Artikel 6 Inwerkingtreding en citeertitel
1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2025.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening Participatieregeling 18+ Bladel 2025.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 19 december 2024

De raad van de gemeente Bladel
de griffier,

de voorzitter,

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Nummer : R24.080
Onderwerp : Kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028

Aan de raad

Inleiding
De Kempische Kadernota armoedebestrijding ‘Koersen op de toekomst’ loopt eind 2024 af. Daarom zijn de gemeenten in de Kempen begin dit jaar gestart met het proces om tot een nieuwe kadernota ‘Geldzorgen’ te komen. Tevens heeft schuldhulpverlening hier opnieuw een plek in gekregen. We hebben het afgelopen jaar input verzameld bij veel partijen. Denk aan samenwerkingspartners in het veld, commissie-en gemeenteraadsleden, Adviesraden en bij inwoners zelf. We hebben onderzocht wat goed gaat op het gebied van onze dienstverlening bij geldzorgen en schulden, wat beter kan en hoe we onze (kwetsbare) inwoners nog beter kunnen ondersteunen als het gaat om schuldenproblematiek en geldzorgen.

We hebben in de Kempen een uitgebreid ondersteuningsaanbod. We zien echter dat inwoners dit nog onvoldoende weten te vinden en hier gebruik van maken. Binnen de looptijd van de Kadernota stellen we daarom voor om met name in te zetten op het eerder bereiken van inwoners en op een toename van het gebruik van het huidige ondersteuningsaanbod. We willen geldzorgen voorkomen of deze in ieder geval in een zo vroeg mogelijk stadium oplossen of, als dat niet mogelijk is, beheersbaar maken. Door in te zetten op het ondersteunen en ontzorgen, willen we ervoor zorgen dat inwoners minder stress bij geldzorgen ervaren.

Tegelijkertijd verzoeken we middels dit raadsvoorstel de verordening Participatieregeling 18+ Bladel 2025 vast te stellen, zodat voor deze regeling de juiste juridische grondslag is geborgd. We stellen met dit beslispunt geen inhoudelijke wijzigingen m.b.t. de regeling voor.

Voorstel
1. De kadernota ‘Geldzorgen in de Kempen’ 2025-2028 vast te stellen.
2. De kadernota Armoedebestrijding ‘Koersen op de toekomst’ 2021-2024 in te trekken.
3. De financiële consequenties te volgen via de bestuurs- en managementrapportage van de GR KempenPlus en van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (verder GRSK) en daar waar nodig de begroting bij te stellen.
4. De verordening Participatieregeling 18+ Bladel 2025 vast te stellen.

Beoogd effect
Het voorkomen en vroegtijdig signaleren van geldzorgen en schuldenproblematiek en het bieden van snelle en passende ondersteuning en hulp aan onze inwoners.

Argumenten
1.1 Het is een wettelijke verplichting voor gemeenten om een beleidsplan vast te stellen voor schuldhulpverlening.
Deze verplichting komt voort uit de wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) en betreft een bevoegdheid van de gemeenteraad. In deze kadernota komen schuldhulpverlening en het minimabeleid bij elkaar. Door integraal te kijken naar deze onderwerpen en de nadruk te verleggen van het aanbieden van regelingen, naar het verbeteren van de financiële draagkracht hopen we geldzorgen daadwerkelijk te bestrijden.

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Puck Veraa	0497-361636

1.2 We streven naar zelfredzame inwoners, waarbij kwetsbare inwoners de steun ontvangen die nodig is.
Het is de realiteit dat niet iedere inwoner op elk moment in staat is om (financieel) zelfredzaam te zijn, gebruik te maken van de eigen mogelijkheden en om hulp te vragen als dat nodig is. Het onderzoek van het bureau KWIZ laat zien dat de groep inwoners met een laag inkomen niet die ondersteuningsmogelijkheden gebruiken waarvan zij, op basis van inkomen, gebruik van kunnen maken. Wij willen deze groep inwoners actief gaan bereiken, waarbij we inwoners niet beschouwen als niet-gebruikers van het aanbod, maar als niet-bereikte inwoners. Daar zetten we op in met deze kadernota.

1.3 De kadernota bevat zowel inhoudelijk als meer procesmatige doelen en resultaten.
We focussen met deze kadernota niet alleen op de inhoud, maar ook vooral op het proces en randvoorwaarden om de inhoudelijke doelen te bereiken. In de Kempengemeenten kennen we ruimhartige ondersteuningsregelingen op het gebied van geldzorgen en hiervoor gelden verschillende inkomensgrenzen. Een overzicht hiervan vindt u in bijlage 2 bij de kadernota (in dit raadsvoorstel bijlage 4). Het onderzoek van bureau KWIZ laat tevens zien dat de gemeentelijke regelingen (extra) financiële bestedingsruimte bieden. Voor sommige huishoudens is dat noodzakelijk om maandelijks rond te kunnen komen.
We zetten dan ook in op het verbeteren van samenwerking tussen partijen in het veld, versterken van de toegang en het verbeteren van zichtbaarheid en vindbaarheid. Dit met het doel dat bestaande regelingen beter bereikt en gebruikt zullen worden.
Voorstellen uit de kadernota worden uitgerold en daar waar nodig vastgesteld door college en/of gemeenteraad.

1.4 Er is breed draagvlak voor deze kadernota.
De kadernota is tot stand gekomen in samenwerking met de vier Kempengemeenten, KempenPlus en GRSK-afdeling maatschappelijke dienstverlening. Tijdens de voorbereiding van deze kadernota hebben we bij het jaarlijkse Kempencongres met raads- en commissieleden van de vier Kempengemeenten gesproken over het thema armoede en geldzorgen. We hebben vele samenwerkingspartners betrokken, zoals Cordaad welzijn, MEE, de voedsel- en Kledingbank, stichting Leergeld en het cluster senioren Bladel. Op basis van alle input is de kadernota geldzorgen tot stand gekomen en de conceptversie nogmaals voorgelegd aan de samenwerkingspartners. Zij staan achter de geformuleerde speerpunten en gaan graag met ons aan de slag in de uitvoering van de plannen. Ook de Adviesraad Sociaal domein (ASD) gemeente Bladel is betrokken in dit proces. Uiteindelijk is het voorstel ter advisering aan de ASD voorgelegd (bijlage 9). De ASD adviseert in te stemmen met het voorstel.

3.1 Stijging kosten door reguliere groei en door inzetten op een groter bereik.
Het inzetten op een groter bereik voor de kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen en de Participatieregeling 18+ leidt naar verwachting tot meer aanvragen en toekenningen voor de regelingen en dit kost uiteraard geld. Naast de keuzes in de kadernota is er ook sprake van een reguliere groei, door bijvoorbeeld groei van aantal inwoners of veranderingen in de doelgroep voor wijzigingen in landelijke wet- en regelgeving. Door dit beleidsplan en de inzet op bijvoorbeeld communicatie worden ook inwoners bereikt, die nu al recht hebben op een regeling maar daar geen gebruik van maken.
Als we in 2028 onze ambitie behalen èn rekening houden met de verhoging van de individuele inkomenstoeslag, betekent dit naar verwachting een structurele stijging van ongeveer 12% op de totale programmakosten inclusief de kwijtschelding gemeentelijke belastingen voor onze gemeente.

3.2 De Individuele inkomenstoeslag is al jaren niet meer geïndexeerd en loopt ver achter op de werkelijke kostenstijgingen.
De bedragen voor de individuele inkomenstoeslag zijn opgenomen in de Verordening participatiewet 2015, welke eind 2014 is vastgesteld. Er is geen indexatie in opgenomen, terwijl de consumentenprijsindex sinds 2015 met bijna 30% is gestegen en bijstandsuitkeringen met circa 38% zijn gestegen. In 2025 wordt de Verordening Participatiewet geactualiseerd en wordt de verhoging van de Inkomenstoeslag zoals beschreven in de Kadernota meegenomen en ter vaststelling voorgelegd aan uw gemeenteraad.

4.1 De bestaande participatieregeling 18+ op andere wijze vorm te geven zodat deze een juiste grondslag heeft.
De Participatieregeling 18+ heeft het doel om inwoners met een laag inkomen financieel te ondersteunen zodat zij kunnen deelnemen aan sociaal, culturele, educatieve en sportieve activiteiten. De participatieregeling 18+, die per 1 januari 2024 wordt uitgevoerd door KempenPlus en niet langer door de GRSK, is tot op heden een beleidsregel die zijn grondslag vindt in artikel 35 van de Participatiewet. Echter, gelet op het karakter van de regeling, heerst er al langere tijd de opinie dat de Participatiewet niet de juiste grondslag is voor deze regeling. Het is wenselijk om de regeling anders in te steken zodat de juridische grondslag juist is. Indien de gemeenteraad de verordening vaststelt op grond van haar algemene verordenende bevoegdheid ex artikel 149 van de Gemeentewet, ontstaat er een grondslag voor het College om de regeling uit te kunnen voeren. De beleidsregels zijn daarmee overbodig geworden en kunnen worden ingetrokken indien de gemeenteraad de verordening vaststelt.
We stellen met dit beslispunt geen inhoudelijke wijzigingen m.b.t. de regeling voor.

Kanttekeningen
1.1 Externe factoren kunnen het beleid beïnvloeden.
Als lokale overheid heeft de gemeente een belangrijke rol bij het voorkomen van financiële problemen, schulden en het terugdringen van (de effecten van) armoede. Echter de gemeente is niet de enige speler op dit omvangrijke speelveld. We zijn onder andere voor een aantal cruciale factoren afhankelijk van de Rijksoverheid. Het Rijk geeft invulling aan de inkomenspolitiek, de verschillende vormen van inkomensondersteuning en Toeslagen maar ook aan de van toepassing zijnde wetgeving.

3.1 Door stijgende kosten moet op andere beleidsterreinen wellicht meer bezuinigd worden.
Voor het verhogen van de individuele inkomenstoeslag en het inzetten op een groter bereik van de regelingen, stijgen de kosten. Dit is reëel en logisch. De regelingen waar we over spreken, zijn zogenaamde open-einde regelingen. Dit betekent dat de gemeente gebonden is om een regeling te verstrekken als iemand aan de voorwaarden voldoet. Als het budget overschreden dreigt te worden kan verstrekking niet direct gestopt worden.

3.2 Mogelijk stijgen ook de bedrijfsvoeringskosten.
De kadernota heeft mogelijk ook gevolgen voor de bedrijfsvoeringskosten van MD en KempenPlus. Dit kan het geval zijn als er een dusdanig groot beroep gedaan gaat worden op de regeling dat de uitvoering het niet aan kan met de huidige capaciteit. Of als diverse acties en plannen die nog uitgewerkt moeten gaan worden bijvoorbeeld vragen om meer inzet. Hiervoor zal dan echter altijd besluitvorming plaatsvinden via de reguliere routes.

Financiën
Voor uitvoering van de kadernota Geldzorgen wordt een jaarlijks budget gevraagd van € 5.000,- voor promotie activiteiten. Tevens wordt een eenmalig budget gevraagd voor herhaling van het onderzoek in 2028 van € 4.000,-. De gevraagde budgetten kunnen worden opgevangen binnen de huidige begroting.

De totale programmakosten voor onze gemeente voor de minimaregelingen en schuldhulpverlening inclusief kwijtschelding gemeentelijke belastingen en de bijdrage aan stichting Leergeld zoals opgenomen in de begroting 2025 bedragen € 511.000,-. We verwachten de komende jaren een langzame stijging tot ongeveer 10% van deze kosten in 2028 door de verhoging van de individuele inkomenstoeslag en door onze wens en inzet om het bereik van die regelingen te vergroten.

Ontwikkelingen worden door KempenPlus en de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening in beeld gebracht via de bestuurs- en managementrapportages. Voorgesteld wordt om de ontwikkelingen te volgen via de bestuurs- en managementrapportages van KempenPlus en Maatschappelijke Dienstverlening en daar waar nodig de begroting van Bladel bij te stellen.

Voor wat betreft de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen loopt dit via de P&C cyclus van de gemeente Bladel zelf. Op basis van de uitgaven kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen in de afgelopen jaren én met het oog op deze kadernota Geldzorgen wordt in de najaarsnota 2024 voorgesteld dit budget te verhogen naar € 45.000,-.

De kadernota heeft mogelijk ook gevolgen voor de bedrijfsvoeringskosten van MD en KempenPlus. Mogelijk, omdat de verschillende plannen nog niet concreet genoeg zijn om hier nu al financiële gevolgen voor de bedrijfsvoeringskosten van in beeld te kunnen brengen. Gelet hierop is het standpunt afgesproken dat de kadernota vooralsnog binnen de huidige bedrijfsvoeringskosten kan worden uitgevoerd en dat plannen die geld kosten worden uitgewerkt en ter goedkeuring worden voorgelegd aan het bevoegde bestuursorgaan.

In onderstaande tabel zie je verwachte stijging van de programmakosten uitgesplist per onderdeel:

	Huidige raming begroting 2025	Gewenste bijstelling voor raming begroting 2025-2028	**Vanaf wanneer**
Verhoging individuele inkomenstoeslag per 2026 Vergroten bereik individuele inkomenstoeslag (ambitie bereik van 48% naar minimaal 45%, handhaven dus)	€ 30.000	+/+ € 9.000 (veroorzaakt door indexatie) N.v.t.	Structureel vanaf 2026
Vergroten bereik kwijtschelding gemeentelijke belastingen (ambitie stijging bereik van 40% naar 50%)	€ 40.000	+/+ € 10.000,-	Structureel, langzame stijging tot dit bedrag in 2028
Vergroten bereik Participatieregeling 18+ (ambitie stijging bereik van 8% naar 20%)	€ 7.500	+/+ 16.620,-	Structureel, langzame stijging tot dit bedrag in 2028
Totale extra kosten		+/+ € 35.620,-	

Communicatie
Na vaststelling van de kadernota Geldzorgen door de gemeenteraad wordt deze gepubliceerd. Tevens worden alle partners geïnformeerd na vaststelling.

Na vaststelling van de Verordening Participatieregeling 18+ Bladel 2025 zal deze gepubliceerd worden en gelijktijdig zullen de beleidsregels ‘Participatieregeling 18+ Bladel 2024’ worden ingetrokken.

Uitvoering
In de Kadernota Geldzorgen zijn in hoofdstuk 5 onder de diverse speerpunten al acties opgenomen. Na vaststelling van de Kadernota gaan we vervolgens verder aan de slag met de uit-

voering en in sommige gevallen verdere uitwerking van de opgenomen acties. Dit doen we samen met de partners die ook betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van de kadernota Geldzorgen. We stellen een planning op voor de komende periode.

Aangenomen moties

Motie_PRO5_Aanvalsplan armoedebestrijding_20220929:
Op 29 sept 2022 heeft de gemeenteraad van gemeente Bladel de motie betreffende 'Aanvalsplan Armoedebestrijding' aangenomen. Naar aanleiding daarvan zijn er diverse acties ondernomen op het gebied van informatieverstrekking waar uw raad middels een raadsmededeling over is geïnformeerd. Een aantal acties zijn afgerond en komen ook terug in de 'Terugblik op de huidige kadernota armoedebestrijding' (bijlage 5). Een aantal andere onderdelen keren terug of worden verstevigd in de huidige Kadernota Geldzorgen. Zo wordt bijvoorbeeld het aanbod van Geldfit (NSR) voortgezet, Speaking Minds, communiceren we over de ondersteuningsmogelijkheden via gemeentelijke kanalen en samenwerkingspartners en zetten we in op het voortzetten van collectief aanbod (Nieuwsbrief, Webinars, informatiepleinen). We kijken kritisch naar de opbouw en toegankelijkheid van informatiemateriaal (bijvoorbeeld weergave op B1-niveau en vereenvoudigen aanvraagproces).

Motie_BT_4.1_R23.057_Begroting 2024_Bewust maken betaalbaar zwemonderwijs:
Er zijn diverse acties uitgezet n.a.v. deze motie. We hebben met name ingezet op de communicatie rondom zwemonderwijs en de financiële ondersteuningsmogelijkheden. Daarnaast zitten we momenteel in de opstartfase van een pilot in samenwerking met het Pius X-College om collectief zwemonderwijs aan te bieden aan leerlingen van de Wereldklas. Zoals eerder gecommuniceerd, wordt u verder over deze acties geïnformeerd middels een raadsmededeling in Q1 2025.

Motie_PRO5_4.1_R23.057_Begroting 2024_Menstruatie armoede:
er zijn op dit moment twee bij het Armoedefonds geregistreerde MUP's (menstruatie uitgiftepunten) in gemeente Bladel. We zitten op dit moment in de opstartfase van een pilot voor het komende jaar, waarin we naast extra locaties in de kern Bladel, ook gemeenschapshuizen in de overige kernen benaderen. De MUP is voor alle inwoners toegankelijk. Het Armoedefonds ondersteunt ons hierin als gemeente. Na 1 jaar wordt de pilot geëvalueerd. De MUP kan gezien worden als een vorm van collectief aanbod.

Motie_PRO5_4.1_R23.057_Begroting 2024_Collectivisering aanbod armoedebestrijding:
In de kadernota 2020-2024 is de doelstelling opgenomen om samen met het maatschappelijk middenveld een breed collectief aanbod aan te bieden. Binnen het traject schuldhulpverlening zou het volgen van het collectieve programma een vast onderdeel worden. Het collectieve aanbod omvatte hier groepsactiviteiten die bijdragen aan het vergroten van de financiële draagkracht van de cliënt. Door alle ontwikkelingen waar we de afgelopen jaren mee te maken hebben gehad, corona, energiecrisis en gevraagde inzet als gevolg hiervan, is het collectief aanbod niet van de grond gekomen. Het beoogde doel met het collectief aanbod om naast stabiliseren en oplossen van schulden de financiële zelfredzaamheid te vergroten is door middel van een-op-een begeleiding wel aan de inwoner aangeboden. Hierbij kan gedacht worden aan korte coachingstrajecten bij losse vragen, kleine betalingsachterstanden waarvoor een individuele betalingsregeling kan worden afgesloten of hulp bij inzicht in financiën of het opstarten van budgetbeheer of budgetcoaching voor een bepaalde periode. Inwoners zijn zo niet meer enkel bezig met het oplossen van een probleemsituatie maar ook met het opdoen van vaardigheden en kennis zodat er in het vervolg geen probleemsituatie ontstaat, of zij eerder hulp weten in te schakelen. Zie ook terugblik kadernota Armoedebestrijding (bijlage 5).

In de huidige kadernota Geldzorgen willen we met name inzetten op het verstrekken van informatie over life events op diverse manieren, vrij toegankelijk voor alle inwoners. Daarnaast bepalen we het vervolg van de Informatiepleinen (inloopspreekuren), waarbij we mogelijkheden rondom gerichte communicatie naar risicogroepen (gebaseerd op postcodeniveau) onderzoeken.

Bladel, 12 november 2024

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

Digitaal ondertekend door Ruud Lathouwers

de burgemeester,

Digitaal ondertekend door Maurits van den Bosch

Bijlagen
01. Ontwerp-besluit (24.25358)
2. Kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028 (24.26460)
3. Bijlage 1 Rapport KWIZ minimapopulatie (24.25350)
4. Bijlage 2 Overzicht minimaregelingen (24.25351)
5. Bijlage 3 Terugblik op de Kadernota Armoedebestrijding 2021-2024 (24.25366)
6. Bijlage 4 Uitkomsten vragenlijst Geldzorgen voorjaar 2024 (24.25353)
7. Bijlage 5 Uitkomsten thematafels 7 mei 2024 (24.25354)
8. Bijlage 6 Uitkomsten Kempencongres 22 mei 2024 (24.25355)
9. Advies Adviesraad Sociaal Domein Bladel (24.25245)
10. Reactie op advies ASD Bladel (24.25821)
11. Verordening Participatieregeling 18+ Kempengemeenten 2025 (24.25843)

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

24.25358

Ontwerp-raadsbesluit

24.25358

De raad van de gemeente Bladel;

gelezen het voorstel R24.080 van burgemeester en wethouders van 19 december 2024;

gelet op:
- De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs);

overwegende dat:
- Gemeenten verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van schuldhulpverlening en periodiek een beleidsplan met betrekking tot schuldhulpverlening vast dienen te stellen;
- Door het samenbrengen van schuldhulpverlening en minimabeleid in één breed gedragen beleidsplan we financiële draagkracht van onze inwoners willen verbeteren en geldzorgen bestrijden;
- De groep inwoners met een laag inkomen niet die ondersteuningsmogelijkheden gebruiken waar zij, op basis van inkomen, gebruik van kunnen maken. Daarom zetten we in op het vergroten van het bereik;
- De Participatieregeling 18+, die als doel heeft om inwoners met een laag inkomen financieel te ondersteunen zodat zij kunnen deelnemen aan sociaal, culturele, educatieve en sportieve activiteiten, middels het vaststellen van de verordening de juiste juridische grondslag kent.

besluit:

1. De kadernota ‘Geldzorgen in de Kempen’ 2025-2028 vast te stellen.
2. De gewijzigde kadernota Armoedebestrijding ‘Koersen op de toekomst’ 2021-2024 in te trekken.
3. De verordening Participatieregeling 18+ Bladel 2025 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 19 december 2024.

De raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

Minimapopulatie & Inkomenseffecten

Kempengemeenten:
Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en
Reusel–De Mierden

Samenwerking
Kempengemeenten

Opdrachtgever Kempengemeenten

Datum
September 2024

Auteurs
Jitske Kooistra-van der Wijk
Marijke Bos

KWIZ
Stavangerweg 23 - 5
9723 JC Groningen
050 - 5252473
contact@kwiz.nl

Uitgave
Deze publicatie is een uitgave van KWIZ. Het overnemen van cijfers en/ of teksten is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd en/ of openbaar gemaakt worden in welke vorm dan ook zonder voorafgaande toestemming van KWIZ.

Inhoudsopgave

Inleiding 2
Samenvatting en conclusie 4
S.1. Armoede Index 4
S.2. Inkomenseffecten 6
S.3. Scenarioanalyse 7
S.4. Aanbevelingen 8
1. Minimahuishoudens in de Kempengemeenten 11
1.1. Alle huishoudens 11
1.1.2. Eigen woning bezit 12
1.2. Minimahuishoudens 12
1.3. Kinderen 19
1.4. Minimahuishoudens, alle vermogens 20
2. Gebruik inkomensondersteunende voorzieningen 21
2.1. Regelingen voor het minimabeleid 21
2.2. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 21
2.3. Individuele bijzondere bijstand 21
2.4. Individuele inkomenstoeslag 22
2.5. Collectieve zorgverzekering 22
2.6. Participatieregeling 18+ 23
2.7. Stichting Leergeld 23
2.8. Energietoeslag 24
2.9. Studietoeslag 24
2.10. Woonkostentoeslag 25
3. Inkomenseffecten 26
3.1. Introductie op de inkomenseffecten 26
3.1.1. Voorbeeldhuishoudens 26
3.1.2. Opbouw totaal inkomen 26
3.1.3. Uitgaven 27
3.1.4. Uitgangspunten 28
3.1.5. Kanttekening 29
3.2. Resultaten inkomenseffecten 30
3.2.1. Alleenstaande 30
3.2.2. Alleenstaande ouder met kinderen van 8 en 13 jaar 32
3.2.3. Paar zonder kinderen 33
3.2.4. Paar met kinderen van 8 en 13 jaar 34
3.2.5. Alleenstaande AOW-leeftijd 36
3.2.6. Paar AOW-leeftijd 37
3.3. Vergelijking resultaten met rapport Commissie Sociaal Minimum 38
4. Scenarioanalyse 39
4.1. Introductie scenario 39
4.2. Uitwerking scenarioanalyse 41
4.3. Effect op bestedingsruimte van minimahuishoudens 42
4.4. Programmakosten per gemeente 46
Bijlage 1. Overzicht minimaregelingen 48
Bijlage 2. Financieel maandoverzicht 49
Bijlage 3. Uitsplitsing gemeentelijke bijdragen 55
Bijlage 4. Bedrag collectieve zorgverzekering 56
Bijlage 5. Verkorte begrotingen per huishoudtype 57

Inleiding

Gemeenten hebben de zorgplicht om de leefsituatie en het toekomstperspectief van inwoners die in armoede verkeren, te verbeteren. Daarnaast hebben zij de taak en het belang om inwoners te stimuleren om zoveel mogelijk zelfstandig in hun levensonderhoud te voorzien.

Het minimabeleid is ook in de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden (in totaal ruim 92.000 inwoners) een actueel thema. De vijf gemeenten werken samen in de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK). Binnenkort gaan zij aan de slag met een nieuwe Kadernota Geldzorgen[1]. Voorliggend onderzoek heeft als doelstelling om de huidige situatie in beeld te brengen op basis van feitelijke informatie, zodat deze informatie als input meegenomen kan worden voor de nieuwe kadernota.

De Kempengemeenten hebben KWIZ gevraagd om de effecten te onderzoeken die de landelijke en gemeentelijke regelingen hebben op de bestedingsruimte van minima. Op dit moment gelden de meeste gemeentelijke regelingen in de Kempengemeenten tot 120 of 130 procent van het Wettelijk sociaal minimum (Wsm)[2]; de primaire minimadoelgroep. Dit onderzoek, bestaande uit verschillende deelonderzoeken, biedt inzicht in de doelgroep van het minimabeleid, het bereik van de regelingen en de effecten van het landelijke en lokale beleid op de bestedingsruimte van minima. Hieronder wordt de methodiek van de twee deelonderzoeken toegelicht: de Armoede Index en de Inkomenseffectrapportage.

Opzet van de Armoede Index

De Armoede Index is een door KWIZ ontwikkeld analysemodel. Deze index wordt samengesteld op basis van een combinatie van gemeentelijke gebruiksgegevens, geëxtrapoleerde CBS-gegevens en kengetallen op basis van ervaringscijfers bij andere gemeenten. Met als resultaat een schatting van het aantal minimahuishoudens dat tot de doelgroep van het minimabeleid behoort. Dit zijn de minimahuishoudens op 1 januari 2024 met een inkomen tot maximaal 130 procent Wsm[3] en een vermogen binnen de grenzen van de Participatiewet. Daarnaast wordt het gebruik van de regelingen in 2023 weergegeven, op basis van aantallen die door de gemeenten zijn aangeleverd. Vergelijkingen met andere gemeenten die worden gedaan zijn gebaseerd op ervaringscijfers van KWIZ.

Opzet van de Inkomenseffectrapportage (IER)

We brengen voor zes verschillende voorbeeldhuishoudtypen met vier verschillende inkomensniveaus in beeld hoeveel zij maandelijks aan gemeentelijke regelingen en landelijke toeslagen kunnen ontvangen in 2024. Het gaat om inkomens van 100 tot en met 130 procent Wsm. Meer specifiek gaat het om de effecten van het vergaren van meer inkomen door werk (bijv. vanuit een bijstandssituatie). Daarnaast wordt ook de inkomenssituatie voor langdurige bijstandshuishoudens in beeld gebracht, die recht hebben op de individuele inkomenstoeslag. Met behulp van landelijke inkomensnormen, landelijke toeslagen en informatie over gemeentelijke regelingen is per huishoudtype het inkomen bepaald. Voor de vaste uitgaven is uitgegaan van cijfers en normen van het Nibud[4]. Voor de andere uitgaven is waar mogelijk gebruikgemaakt van lokale tarieven (zoals huur en waterschapsbelasting). Tenslotte worden de gemeentelijke regelingen omgezet in een maandbedrag. Op die manier ontstaat per huishoudtype een overzicht van de inkomsten en uitgaven per maand.

[1] Hoewel de vijf gemeenten samenwerken in de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten gaan vier gemeenten aan de slag met de gezamenlijke nieuwe kadernota. Gemeente Oirschot neemt geen deel aan dit beleidsplan.
[2] Volgens de Rijksoverheid is het sociaal minimum een bedrag dat iemand minimaal nodig heeft om van te leven. Elk halfjaar wordt het sociaal minimum door de overheid opnieuw bepaald. Dit bedrag hangt af van leeftijd en leefsituatie. Het sociaal minimum wordt ook wel het bestaansminimum genoemd.
[3] Dit betekent dat de doelgroep wordt geschat met een inkomensniveau van 100, 110, 120 en 130 procent Wsm (niet alleen op 130 procent Wsm).
[4] Het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) is een onafhankelijke stichting die informeert en adviseert over financiën van huishoudens.

Opzet van de scenarioanalyse

Naar aanleiding van de resultaten uit de Armoede Index en Inkomenseffectrapportage, wordt in voorliggend rapport een scenario verkend wanneer de inkomensgrenzen van een aantal minimaregelingen worden verruimd. De huidige situatie wordt geschetst waarna het scenario met bijbehorende aannames wordt beschreven. Vervolgens worden de effecten van het beleidsscenario op twee manieren in beeld gebracht:

- De wijziging in de programmakosten voor de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel – De Mierden;
- De effecten op de bestedingsruimte van de doelgroep minimahuishoudens.

Leeswijzer

In de samenvatting worden de belangrijkste bevindingen uiteengezet. De eerste hoofdstukken van deze rapportage geeft inzicht in de schatting van de minimadoelgroep (1) en het bereik van de gemeentelijke minimaregelingen (2). Het derde hoofdstuk geeft inzicht in de inkomenseffecten; de invloed van het landelijke en gemeentelijke beleid op de bestedingsruimte van minimahuishoudens. Hoofdstuk 4 bespreekt de effecten van een verruiming van inkomensgrenzen op de bestedingsruimte van minimahuishoudens en op de programmakosten voor de gemeente. De onderzoeksmethodiek wordt eveneens toegelicht.

Het rapport wordt afgesloten met een vijftal bijlagen. In bijlage 1 staat een overzicht van de gemeentelijke regelingen. In de tweede bijlage worden de volledige begrotingen getoond. De derde bijlage geeft inzicht in de maandelijkse gemeentelijke bijdrage voor de verschillende regelingen per huishouden bij een (langdurig) inkomen van 100 procent Wsm. Bijlage 4 geeft inzicht in de achterliggende cijfers van de collectieve zorgverzekering die zijn gebruikt in de scenarioanalyse. De vijfde bijlage toont verkorte begrotingen, behorend bij de scenarioanalyse.

Samenvatting en conclusie

In de samenvatting staan de belangrijkste bevindingen vanuit de schatting van de minimapopulatie (Armoede Index) en de inkomenseffecten weergegeven. De samenvatting wordt afgesloten met aanbevelingen die voortvloeien uit de belangrijkste bevindingen.

S.1. Armoede Index

S.1.1. Aantal minimahuishoudens

In onderstaande tabel staat weergegeven hoeveel huishoudens naar schatting een inkomen tot 120 procent van het Wettelijk sociaal minimum (Wsm) hebben, uitgesplitst naar de betreffende gemeente. De peildatum betreft 1 januari 2024. Van de Kempengemeenten heeft Bladel het hoogste percentage (5,4 procent) minimahuishoudens tot 120 procent Wsm en Reusel – De Mierden het laagste percentage (4,7 procent). Gemiddeld heeft circa 7 à 8 procent van alle huishoudens in vergelijkbare gemeenten met minder dan 50.000 inwoners een inkomen tot 120 procent Wsm. Alle vijf Kempengemeenten hebben een lager aandeel minimahuishoudens ten opzichte van vergelijkbare gemeenten.

Tabel S1.1.1. Minimahuishoudens naar inkomensverdeling (cumulatief) per gemeente

Gemeente	Inkomen	Aantal	Aandeel
Bergeijk	Tot 100% Wsm	265	3,2%
	Tot 120% Wsm	430	5,2%
	Totaal huishoudens	**8.196**	**100%**
Bladel	Tot 100% Wsm	330	3,6%
	Tot 120% Wsm	490	5,4%
	Totaal huishoudens	**9.046**	**100%**
Eersel	Tot 100% Wsm	260	3,1%
	Tot 120% Wsm	450	5,3%
	Totaal huishoudens	**8.436**	**100%**
Oirschot	Tot 100% Wsm	255	3,2%
	Tot 120% Wsm	420	5,2%
	Totaal huishoudens	**8.081**	**100%**
Reusel-De Mierden	Tot 100% Wsm	180	3,1%
	Tot 120% Wsm	270	4,7%
	Totaal huishoudens	**5.743**	**100%**

Kenmerken doelgroep minimabeleid

Van de huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm heeft 22 tot 29 procent een uitkering vanuit de Participatiewet (gekeken naar de vijf Kempengemeenten). Het gaat om de voornaamste inkomensbron van een huishouden[5]. Daarnaast heeft 37 tot 44 procent AOW en krijgt 30 tot 37 procent een andersoortig inkomen, bijvoorbeeld uit de WW of een baan. De verdeling van inkomensbronnen verschilt per Kempengemeente.

Ten opzichte van vergelijkbare gemeenten valt op dat het aandeel minimahuishoudens met een uitkering vanuit de Participatiewet lager ligt in de Kempengemeenten (vergelijkbare gemeenten:

[5] In de praktijk zullen huishoudens soms ook meerdere inkomensbronnen hebben; er is dan overlap. Bijvoorbeeld in het geval van een arbeidsongeschiktheidsuitkering die wordt aangevuld met een uitkering vanuit de Participatiewet.

45 à 50 procent op 100 procent Wsm). Het aandeel huishoudens met een AOW-uitkering ligt juist hoger dan gemiddeld (vergelijkbare gemeenten: 25 à 30 procent op 100 procent Wsm).

Naar huishoudtype vormt ongeveer de helft van de minimahuishoudens een alleenstaand huishouden. Verder bestaat een vijfde uit paren zonder kinderen en een vijfde uit paren met kinderen. Een tiende van de minimahuishoudens vormt een eenoudergezin.

S.1.2. Bereik regelingen

Om ervoor te zorgen dat inwoners met een laag inkomen kunnen participeren in de samenleving bieden de gemeenten een aantal minimaregelingen aan. Het aanbod aan regelingen is deels geharmoniseerd, maar er bestaan ook kleine verschillen (zie bijlage 1). Onderstaand wordt het bereik van de gemeentelijke regelingen weergegeven.

Voor de woonkostentoeslag en de studietoeslag kan niet de volledige doelgroep worden geschat omdat de regelingen specifieke voorwaarden hanteren[6].

Op basis van de door de Kempengemeenten aangeleverde gebruikscijfers over 2023, is het (geschatte) bereik per regeling berekend. Het volgende valt daarbij op:

- Het bereik van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen ligt aanzienlijk lager dan in veel andere gemeenten.
- Het bereik van de individuele inkomenstoeslag en individuele bijzondere bijstand ligt in lijn met vergelijkbare gemeenten.
- De participatieregeling 18+ wordt door een relatief klein deel van de doelgroep gebruikt; minder dan 10 procent van de doelgroep maakt hier gebruik van. In veel gemeenten ligt dit aandeel hoger[7].
- Het bereik van de collectieve zorgverzekering ligt in lijn met vergelijkbare gemeenten of er net onder, afhankelijk van de gemeente.
- De Kempengemeenten hebben in 2023 de energietoeslag uitgekeerd aan huishoudens met een inkomen van maximaal 120 procent Wsm. Er werd geen vermogenstoets toegepast. In het aantal gebruikers zijn ook de nabetalingen van 2023 (gedaan in 2024) meegerekend. De gemeenten hebben ruim 80 procent van de doelgroep met een inkomen tot 120 procent Wsm (en mogelijk een vermogen boven de grenzen van de Participatiewet) bereikt. Het bereik ligt in lijn met vergelijkbare gemeenten.
- Voor de kinderen is ondersteuning vanuit Stichting Leergeld beschikbaar voor binnen- en buitenschoolse activiteiten. Het bereik van Stichting Leergeld ligt in de Kempengemeenten hoog ten opzichte van vergelijkbare gemeenten.

Tabel S1.2.1. Bereik inkomensondersteunende regelingen

Categorie	Bergeijk	Bladel	Eersel	Oirschot	Reusel – De Mierden	Landelijk
Regelingen voor volwassenen						
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	33%	40%	44%	22%	34%	70 – 75%
Individuele bijzondere bijstand	24%	21%	22%	28%	20%	20 – 25%
Individuele inkomenstoeslag	43%	48%	54%	48%	37%	40 – 45%
Collectieve zorgverzekering	30%	34%	37%	21%	39%	35 – 40%

[6] Woonkostentoeslag geldt voor inwoners die geen huurtoeslag van de belastingdienst kunnen krijgen. Voor deze regeling geldt tevens een maximaal toegestane huurgrens. Studietoeslag geldt voor studenten met een beperking of chronische ziekte waardoor het lastiger is om te werken.

[7] Vanaf 1 januari 2024 is het beschikbare bedrag per persoon verruimd van € 150 naar € 180. Tevens geldt sinds deze datum dat de bestedingsdoelen zijn uitgebreid. De bereikcijfers van 2024 kunnen daarom afwijken.

Participatie-regeling 18+	4%	8%	6%	5%	8%	35 – 40%
Energietoeslag	81%	81%	83%	89%	89%	80 - 90%
Regelingen voor kinderen						
Stichting Leergeld[8]	65%	55%	77%	56%	90%	35 – 40%

S.2. Inkomenseffecten

S.2.1. Effect van (maximaal) gebruik gemeentelijke regelingen

Huishoudens die van alle gemeentelijke regelingen[9] gebruikmaken waar zij recht op hebben, hebben daardoor logischerwijs **(meer) budget** over aan het einde van de maand dan huishoudens die van geen enkele regeling gebruikmaken. Dit effect is het grootst voor gezinnen; door de samenstelling van hun huishouden kunnen zij immers de meeste vergoedingen vanuit de regelingen ontvangen. Voor een aantal voorbeeldhuishoudens is de (maximale) bijdrage van de gemeente noodzakelijk om rond te komen. Dit geldt voor:

- Paren zonder kinderen
- Paren met kinderen (8 en 13 jaar)

Zonder de maximale gemeentelijke bijdrage komen deze huishoudens maandelijks geld tekort bij een inkomen op bijstandsniveau.

Overigens is het zo dat het maximale bedrag dat minima vanuit de toeslagen van het Rijk kunnen ontvangen (onder andere huurtoeslag, zorgtoeslag, kindgebonden budget) een stuk hoger is dan het maximale bedrag van de gemeentelijke regelingen. Dit is ook in andere gemeenten het geval.

Conclusie

De gemeentelijke regelingen bieden (extra) financiële bestedingsruimte. Voor sommige huishoudens is dat noodzakelijk om maandelijks rond te kunnen komen. Daarnaast is het belangrijk dat minima van de landelijke toeslagen gebruikmaken waar zij recht op hebben.

S.2.2. Financiële verschillen tussen inkomen op bijstandsniveau of een hoger inkomen tot 130% Wsm

In hoeverre loont het financieel gezien om (meer) te gaan werken? Dit hangt van een aantal factoren af: huishoudsamenstelling, de nieuwe inkomenshoogte en daarmee het (verliezen van het) recht op gemeentelijke regelingen en de eventuele afname van landelijke toeslagen. In de volgende punten worden deze effecten verduidelijkt:

- Voor de gemeentelijke regelingen geldt dat bij een inkomen boven 100 procent Wsm, het recht op kwijtschelding vervalt. Bij een inkomen hoger dan 120 procent Wsm vervallen de meeste gemeentelijke regelingen in de Kempengemeenten, met uitzondering van Stichting Leergeld (130 procent Wsm[10]). Van hoe meer regelingen een huishouden gebruik kan maken, hoe groter het bedrag is dat het huishouden kan ‘verliezen’ indien het inkomen stijgt.
- Voor de landelijke toeslagen en regelingen geldt dat deze afnemen bij een hoger inkomen, behalve bij alleenstaande ouders. De toeslagen dalen bij paren (met en zonder kinderen) eerder én sneller in vergelijking met alleenstaanden. Bij alleenstaande ouders zien we dat het bedrag aan landelijke toeslagen toeneemt door belastingvoordeel.
- Tenslotte krijgen huishoudens die vanuit de bijstand aan het werk gaan, te maken met werkgerelateerde kosten, waardoor hun uitgaven iets stijgen. Voor alleenstaande ouders

[8] Het hoge bereik zou deels verklaard kunnen worden doordat Oekraïense kinderen ook gebruik konden maken Stichting Leergeld. Voor hen gold in eerste instantie dat er ruimhartiger met de inkomensgrenzen is omgegaan.

[9] De volgende regelingen zijn meegenomen in de berekeningen: kwijtschelding gemeentelijke heffingen, korting op de collectieve zorgverzekering, participatieregeling 18+ en Stichting Leergeld. Tevens is een huishoudtype meegenomen waarin ook met de individuele inkomenstoeslag wordt gerekend.

[10] In Bladel, Bergeijk, Eersel en Reusel-De Mierden geldt een inkomensgrens van 130 procent Wsm. In Oirschot wordt een inkomensgrens tot 120 procent Wsm gehanteerd. Dit is echter geen harde grens; ook gezinnen met een iets hoger huishoudinkomen komen in sommige gevallen in aanmerking voor ondersteuning vanuit Stichting Leergeld.

komen hier de kosten voor kinderopvang bij (al krijgen ze daar via de kinderopvangtoeslag weer een (groot) deel van terug).

In combinatie met elkaar zorgen bovenstaande ontwikkelingen ervoor dat:

- Bij het niet gebruiken van de gemeentelijke regelingen: alle huishoudens een hoger maandelijks budget overhouden, bij elke inkomensstijging (van 110 tot 130 procent Wsm). In dit geval zorgt een hoger inkomen altijd voor een hoger maandbudget.
- Huishoudens die wel gebruikmaken van de gemeentelijke regelingen houden bij een inkomen tussen 110 en 130 procent Wsm bijna altijd een hoger budget over dan in de bijstand; werken vanuit de bijstand loont dus. Uitzondering is de alleenstaande ouder; dit huishoudtype houdt bij een inkomen van 100 procent Wsm meer budget aan het einde van de maand over dan bij een inkomen van 110 procent Wsm. Het hogere loon kan het wegvallen van de kwijtschelding en de (werk- en opvang gerelateerde) kosten die deze alleenstaande ouder nu moet maken, niet compenseren.
- De combinatie van het wegvallen van het recht op de meeste gemeentelijke regelingen (boven een inkomen van 120 procent Wsm) en de afname van landelijke toeslagen leidt er echter soms toe dat *tussen* deze inkomenscategorieën wel enig verschil ontstaat. Dit is het geval bij paren met de AOW-leeftijd; zij hebben bij een inkomen van 120 procent Wsm een hoger budget dan bij een inkomen van 130 procent Wsm (mits zij gebruikmaakten van alle gemeentelijke regelingen). Het is echter niet reëel dat het inkomen van paren met de AOW-leeftijd stijgt.

Conclusie
Wanneer huishoudens die in één van de zes onderzochte huishoudtypes alle gemeentelijke regelingen ontvangen, loont werken tegen een hoger inkomen bijna altijd. De uitzondering hierop vormen alleenstaande ouders; zij hebben op een inkomensniveau van 110 procent Wsm minder budget dan in de bijstand.

Tot slot is het zo dat alle huishoudens die vanuit de bijstand gaan werken tegen een loon van 110, 120 en 130 procent Wsm maandelijks voldoende budget hebben om zowel de basisuitgaven als de uitgaven voor sociale participatie te bekostigen, met én zonder de gemeentelijke regelingen[11].

S.3. Scenarioanalyse

Naar aanleiding van bovenstaande resultaten is een beleidsscenario verkend waarbij de inkomensgrens van een aantal regelingen wordt verruimd van 120 naar 130 procent Wsm. Het gaat om de volgende regelingen: Collectieve zorgverzekering, Participatieregeling 18+ en Stichting Leergeld (alleen Oirschot). De gedane aannames staan beschreven in hoofdstuk 4.

S.3.2 Effect op de bestedingsruimte van minima

De verruiming van de inkomensgrenzen heeft een positief effect op de bestedingsruimte van huishoudens. Voor alle huishoudens stijgt het maandelijks budget met € 64 tot € 129, afhankelijk van het huishoudtype. Daarnaast zijn enkele ontwikkelingen zichtbaar:

- De stijging van het bedrag aan gemeentelijke regelingen heeft relatief gezien meer impact voor paren dan voor alleenstaanden (omdat paren in de huidige situatie – dus voor het scenario – minder budget te besteden hadden dan alleenstaanden);
- Paren met en zonder kinderen hadden op de inkomensniveaus 120 en 130 procent Wsm vrijwel evenveel budget; zij gingen er nauwelijks op vooruit als zij meer gingen werken. Als de inkomensgrenzen worden verruimd naar 130 procent Wsm, wordt het verschil in budget tussen beide inkomensniveaus groter.
- AOW-gerechtigde paren ervoeren een terugval in budget tussen 120 en 130 procent Wsm. Wanneer de inkomensgrenzen verruimd worden, gaan zij er ook tussen 120 en 130 procent Wsm op vooruit in budget.

[11] Er vindt weliswaar een terugval in budget plaats voor alleenstaande ouders als zij gaan werken van 100 procent Wsm naar 110 procent Wsm, ze blijven voldoende budget overhouden na aftrek van alle uitgaven.

S.3.2 Programmakosten

De programmakosten nemen voor alle Kempengemeenten toe wanneer de inkomensgrenzen van de betreffende regelingen worden verruimd. Verhoudingsgewijs is de toename in programmakosten voor de collectieve zorgverzekering groter dan voor de participatieregeling omdat de collectieve zorgverzekering een hoger bereik (dus meer gebruikers) heeft. Op basis van de gedane aannames zijn de meerkosten voor de verruiming van de inkomensgrenzen als volgt:

Tabel S.3.2. Meerkosten bij verruiming inkomensgrenzen Kempengemeenten

Scenario	Collectieve zorgverzekering	Participatieregeling 18+	Stichting Leergeld
Bergeijk	€ 24.731	€ 1.440	-
Bladel	€ 39.642	€ 900	-
Eersel	€ 40.423	€ 1.620	-
Oirschot	€ 17.304	€ 1.440	€ 8.140[12]
Reusel-De Mierden	€ 22.363	€ 540	-

S.4. Aanbevelingen

Voor verschillende kostensoorten bieden de Kempengemeenten ondersteuning aan: zorgkosten, participatie voor volwassenen en binnen- en buitenschoolse activiteiten voor kinderen. Daarbij wordt de langdurige minimadoelgroep ondersteund met de individuele inkomenstoeslag. Er zitten geen dubbelingen in het aanbod: voor de verschillende kostensoorten wordt via één regeling of organisatie ondersteuning aangeboden. Vanuit voorliggend onderzoek geven de bevindingen echter ook aanleiding tot het geven van aanbevelingen voor het aanbod aan minimaregelingen. Hieronder worden deze uiteengezet.

Kwetsbare doelgroepen

Het bereik van de regelingen laat zien dat de *kwijtschelding van gemeentelijke belastingen* door ongeveer 20 tot 40 procent van de doelgroep wordt gebruikt. Aangezien de kwijtschelding beschikbaar is voor de huishoudens met een inkomen op bijstandsniveau, wordt een relatief kwetsbare doelgroep (in termen van financiële ruimte) met deze ondersteuning niet bereikt. Uit de inkomenseffecten blijken juist huishoudens die moeten rondkomen op bijstandsniveau weinig bestedingsruimte te hebben als zij niet van gemeentelijke regelingen – zoals de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen – gebruikmaken[13]. Bovendien is de groep huishoudens op bijstandsniveau relatief gezien vaker langdurig minima dan huishoudens met een hoger inkomen.

We adviseren de gemeente om in te zetten op een hoger bereik van de kwijtschelding van gemeentelijke heffingen. Hiervoor zijn verschillende mogelijkheden. *Een aantal van de gedane aanbevelingen kan ook toegepast worden bij andere gemeentelijke regelingen.* Het gaat om de volgende aanbevelingen:

- Automatisch/ambtshalve toekennen: In de Kempengemeenten is het al mogelijk om de kwijtschelding ambtshalve toe te kennen waardoor meerdere jaren achtereen aanvragen niet nodig is. Hier wordt dus reeds op ingezet.
- Onderzoek of het aanvraagformulier vereenvoudigd kan worden. Evalueer, samen met de afdeling communicatie en indien mogelijk ook ervaringsdeskundigen/minima zelf, hoe het invullen zo gemakkelijk mogelijk kan worden gemaakt. Natuurlijk dient er wel aan de wettelijke eisen voor het aanvragen van deze regelingen te worden voldaan.
- Zorg voor een overzichtelijke weergave van het minimabeleid op B1-niveau.
- Communiceer over de mogelijkheden en vereenvoudig het aanvragen van meerdere regelingen: als inwoners met een hulpvraag binnenkomen en één regeling aanvragen, wijs ze dan ook op de andere regelingen waarvoor zij in aanmerking komen. Bij voorkeur met één aanvraagformulier.

[12] De genoemde bedragen bij Stichting Leergeld zijn niet in hun volledigheid toe te schrijven als extra kosten voor de Kempengemeenten. Het geeft een beeld van de extra programmakosten voor Stichting Leergeld. Dit zou kunnen doorwerken in de subsidiebedragen die de Kempengemeenten verstrekken.

[13] Dit is met name zichtbaar voor paren met en zonder kinderen. Zij kunnen op bijstandsniveau niet rondkomen als zij geen gebruikmaken van alle beschikbare regelingen.

Aanbeveling 1
Ondersteun de huishoudens op bijstandsniveau door in te zetten op het bereik van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Bijvoorbeeld door de aanvraagformulieren te vereenvoudigen, het volledige regelingenaanbod onder de aandacht te brengen en communicatie op B1-niveau aan te bieden.

Participatieregelingen

Volwassenen

De Participatieregeling 18+ heeft een relatief laag bereik in vergelijking tot andere gemeenten. Hoewel per volwassene € 150 op jaarbasis (in 2023) beschikbaar is om in te zetten voor sportieve, culturele en recreatieve doeleinden, maken huishoudens hier weinig gebruik van. Dit kan verschillende oorzaken hebben. De Kempengemeenten hebben al acties ondernomen om het gebruik te laten toenemen: per 1 januari 2024 is het beschikbare bedrag verhoogd naar € 180. Tevens geldt sinds deze datum dat de bestedingsdoelen zijn uitgebreid. Het komende jaar zal moeten uitwijzen of deze aanpassingen inderdaad leiden tot een hoger gebruik en bereik.

De mogelijkheid bestaat echter ook dat een verklaring voor het lage bereik zit in de manier waarop de regeling wordt aangeboden. De wijze van aanvragen is op dit moment in de Kempengemeenten als volgt. Inwoners dienen eerst zelf de kosten voor te schieten, waarna een declaratie ingediend kan worden. Daarna wordt het volledige bedrag uitgekeerd. In andere gemeenten hebben we gezien dat deze wijze van verstrekking voor een hoge drempel zorgt. Mogelijke opties zijn om het volledige bedrag te verstrekken op het moment van aanvragen of een participatiepas of participatiewebshop aan te bieden waarmee betaald kan worden bij aanbieders. De drempel om gebruik te maken van de participatieregeling is in dat geval een stuk lager.

Ons advies is daarom om de ontwikkeling in gebruikscijfers goed in beeld te houden. Breng ook in kaart welke oorzaken ervoor zorgen dat volwassenen weinig gebruikmaken van de beschikbare ondersteuning (bijvoorbeeld middels een kwantitatief of kwalitatief behoeftenonderzoek), zodat beter ingespeeld kan worden op de behoeften van inwoners. Kunnen meedoen aan de samenleving is immers een belangrijke voorwaarde, ook voor het behouden van verbinding met de sociale omgeving en voor het zetten van stappen op de participatieladder (eventueel ook richting vrijwilligerswerk of betaald werk).

Kinderen

Voor kinderen is binnen de Kempengemeenten ondersteuning beschikbaar vanuit Stichting Leergeld om binnen- en buitenschoolse activiteiten te ondernemen. Het bereik van Stichting Leergeld is hoog; veel kinderen uit de doelgroep maken gebruik van deze ondersteuning. Voor deze regeling wordt een hogere inkomensgrens (130 procent Wsm) gehanteerd dan voor de overige minimaregelingen (100 of 120 procent Wsm). Gezien het grote bereik van de doelgroep is het advies om deze (hogere) inkomensgrens te handhaven.

Het hoge bereik en het gemiddelde verstrekkingsbedrag per kind (€ 350) van Stichting Leergeld laten ook zien dat er behoefte is aan ondersteuning voor kinderen. In tegenstelling tot de meeste andere gemeenten wordt in de Kempengemeenten echter niet (ook) een gemeentelijke regeling aangeboden die de participatie van kinderen ondersteunt. Enerzijds zorgt dit voor een duidelijk aanbod; ondersteuning voor kinderen is via één organisatie beschikbaar en laagdrempelig. Anderzijds is de ondersteuning voor kinderen volledig extern belegd; Stichting Leergeld draagt hierdoor mede namens de gemeente de *volledige zorg* voor de financiële ondersteuning van gezinnen met kinderen. Dat vraagt om een goede samenwerkingsrelatie met Stichting Leergeld. Op dit moment is daar zeker sprake van: de onderlinge samenwerking is goed. . Dit is en blijft van groot belang; blijf hierin investeren.

Aanbeveling 2

Monitor of de verhoging van het verstrekkingsbedrag en verruiming van bestedingsdoeleinden zorgt voor een toename in het aantal gebruikers. Onderzoek daarnaast andere mogelijke oorzaken voor het lage bereik van de participatieregeling voor volwassenen. Probeer op basis van deze inzichten nog beter aan te sluiten bij de behoeften van inwoners, juist omdat participatie van belang is voor het brede welzijn van mensen (bij een (langdurig) laag inkomen). Bijvoorbeeld de wijze van verstrekking (nu vooraf kosten maken).

Aanbeveling 3

Blijf voor Stichting Leergeld de grens van 130 procent Wsm handhaven voor een hoog bereik. Blijf zorg dragen voor een goede samenwerkingsrelatie met Stichting Leergeld, aangezien de ondersteuning voor kinderen volledig extern belegd is.

Zorgkosten

Ondersteuning voor zorgkosten wordt in de Kempengemeenten aangeboden via een collectieve zorgverzekering. Zowel via CZ als via VGZ zijn drie pakketkeuzes mogelijk waarbij ook de optie wordt aangeboden om het wettelijke eigen risico volledig mee te verzekeren. Het bereik van de collectieve zorgverzekering (21 tot 34 procent) ligt iets onder het gemiddelde bereik in andere gemeenten (35 tot 45 procent), maar ligt in werkelijkheid hoger (in de bereikscijfers zijn de gebruikers van VGZ niet meegenomen). Het aanbod aan pakketkeuzes lijkt dus te passen bij de behoefte van de doelgroep; de pakketkeuzes geven de mogelijkheid om aan te sluiten bij de individuele zorgvraag.

In de inkomenseffecten is geen voorbeeldhuishoudtype doorgerekend met een zorgvraag. In andere gemeenten blijkt regelmatig dat zorgkosten de bestedingsruimte versmallen. Het is daarom van belang om de behoeften van de minimadoelgroep met een zorgvraag goed in beeld te houden: is en blijft het ondersteuningsaanbod via de collectieve zorgverzekering toereikend? En sluiten minima een collectief zorgverzekeringspakket af dat passend is bij hun zorgbehoefte (zo weinig mogelijk over- of onderverzekering)?

Aanbeveling 4

Het huidige aanbod aan zorgkosten via de collectieve ondersteuning lijkt aan te sluiten bij de behoefte van de doelgroep. Blijf monitoren of de ondersteuning toereikend is en blijft voor minima met een zorgvraag.

1. Minimahuishoudens in de Kempengemeenten

In dit hoofdstuk beschrijven we de omvang en samenstelling van de groepen huishoudens met inkomens tot 130 procent van het Wettelijke sociale minimum (Wsm) in de vijf afzonderlijke Kempengemeenten. Dit is de primaire doelgroep van het minimabeleid die centraal staat in dit onderzoek. Het aantal minimahuishoudens schatten we aan de hand van de Armoede Index[14]. De Armoede Index wordt samengesteld op basis van een combinatie van gemeentelijke gebruiksgegevens, geëxtrapoleerde CBS-gegevens en kengetallen op basis van ervaringscijfers bij andere gemeenten. Met als resultaat een schatting van het aantal minimahuishoudens dat tot de doelgroep van het minimabeleid hoort.

1.1. Alle huishoudens

Van de vijf gemeenten in de Kempengemeenten is Bladel het grootst met bijna 21.000 inwoners en is Reusel-De Mierden het kleinst met 13.577 inwoners. De gemeenten Eersel en Oirschot hebben de hoogste gemiddelde huishoudgroottes met respectievelijk 2,39 en 2,38. In alle vijf Kempengemeenten ligt de gemiddelde huishoudgrootte hoger dan het landelijk gemiddelde van 2,18 personen per huishouden.

De huishoudsamenstelling in de Kempengemeenten wijkt deels af van het landelijke beeld. Het aandeel huishoudens met alleenstaanden ligt in de Kempengemeenten over het algemeen lager dan het landelijk gemiddelde. Verder is het aandeel paren met en zonder kinderen in de Kempengemeenten in de gemeenten hoger dan het landelijke aandeel.

Onderstaand geven we de belangrijkste kenmerken van de bevolkingspopulatie in 2024 in de Kempengemeenten weer.

Tabel 1.1.1 Aantal huishoudens en inwoners Kempengemeenten

Categorie	Bergeijk	Bladel	Eersel	Oirschot	Reusel-De Mierden
Aantal huishoudens	8.196	9.046	8.436	8.081	5.743
Aantal personen	19.193	20.980	20.188	19.267	13.577
Gemiddelde huishoudgrootte	**2,34**	**2,32**	**2,39**	**2,38**	**2,36**

Tabel 1.1.2 Huishoudens naar type per Kempengemeente

Gemeente	Huishoudtype	Aantal	Aandeel	Aandeel landelijk
Bergeijk	Alleenstaand	2.386	29%	39%
	Alleenstaande ouder	463	6%	7%
	Paren zonder kinderen	2.931	36%	29%
	Paren met kinderen	2.416	29%	25%
	Totaal	**8.196**	**100%**	**100%**
Bladel	Alleenstaand	2.771	30%	39%
	Alleenstaande ouder	503	6%	7%
	Paren zonder kinderen	3.181	35%	29%
	Paren met kinderen	2.591	29%	25%
	Totaal	**9.046**	**100%**	**100%**
Eersel	Alleenstaand	2.536	30%	39%
	Alleenstaande ouder	425	5%	7%
	Paren zonder kinderen	2.951	35%	29%
	Paren met kinderen	2.524	30%	25%
	Totaal	**8.436**	**100%**	**100%**

[14] In bijlage 4 staat de onderzoeksmethodiek van de Armoede Index beschreven.

Gemeente	Huishoudtype	Aantal	Aandeel	Aandeel landelijk
Oirschot	Alleenstaand	2.345	29%	39%
	Alleenstaande ouder	451	6%	7%
	Paren zonder kinderen	2.813	34%	29%
	Paren met kinderen	2.472	31%	25%
	Totaal	**8.081**	**100%**	**100%**
Reusel-De Mierden	Alleenstaand	1.699	30%	39%
	Alleenstaande ouder	294	5%	7%
	Paren zonder kinderen	2.021	35%	29%
	Paren met kinderen	1.729	30%	25%
	Totaal	**5.743**	**100%**	**100%**

1.1.2. Eigen woning bezit

Het eigen woningbezig ligt in de Kempengemeenten hoger dan in andere gemeenten in Nederland[15]. In Nederland is gemiddeld 57,1 procent van de woningen een koopwoning. Voor Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel – De Mierden is dit respectievelijk 77,6, 74,3, 73,9, 75,2 en 77,4 procent. Voor alle gemeentes ligt dit ruim boven het gemiddelde van Nederland.

We kunnen niet met zekerheid stellen dat ditzelfde beeld ook is te zien onder de minimapopulatie. Wel is het waarschijnlijk dat ook onder de minimapopulatie het aandeel eigen woning bezitters hoger ligt dan gemiddeld in Nederland. Dit kan van invloed zijn op het gebruik van de gemeentelijke minimaregelingen. Hiervoor geldt bij de meeste regelingen dat het eigen vermogen binnen de grenzen van de participatiewet[16] moet vallen om gebruik te mogen maken van de regelingen. Voor het vermogen in de eigen woning geldt dat de waarde van de woning minus de hypotheekschuld niet hoger mag zijn dan € 63.900. Dat betekent in de meeste gevallen voor huishoudens die hun eigen woning (grotendeels) afgelost hebben dat zij geen gebruik mogen maken van de gemeentelijke regelingen wegens het grote eigen vermogen. Dit zou kunnen doorwerken in een relatief kleinere doelgroep voor het minimabeleid; in de Kempengemeenten ligt het aandeel minimahuishoudens lager dan in vergelijkbare gemeenten in Nederland.

1.2. Minimahuishoudens

In de volgende tabel staan de geschatte aantallen minimahuishoudens op 1 januari 2024 in de Kempengemeenten. Het betreft huishoudens met een inkomen tot maximaal 130 procent van het Wettelijk sociaal minimum (Wsm)[17] zonder vermogen of met een laag vermogen binnen de grenzen van de participatiewet[18].

Van alle huishoudens in de Kempengemeenten moeten (naar schatting) variërend per gemeente tussen de 3,1 en 3,6 procent rondkomen van een inkomen op bijstandsniveau (100 procent Wsm). Het gemiddelde percentage huishoudens met een dergelijk inkomen ligt landelijk tussen de 5 en 6 procent.

Het merendeel van de minimaregelingen wordt verstrekt tegen een inkomensgrens van 120 procent Wsm. Naar schatting heeft 4,7 tot 5,5 procent van de huishoudens een inkomen tot 120 procent Wsm in de Kempengemeenten. Het gemiddelde aandeel minimahuishoudens in andere (vergelijkbare) gemeenten is 7 à 8 procent; dit aandeel ligt in de Kempengemeenten dus iets

[15] Waarstaatjegemeente.nl (n.d.)
[16] Die vermogensgrens is € 15.150,- voor paren, een gezin of alleenstaande ouder en € 7.575,- voor een alleenstaande.
[17] De normbedragen per maand per 1 januari 2024 zijn als volgt: voor personen van 21 jaar tot de AOW leeftijd: Alleenstaanden/alleenstaande ouders: €1.283,83. Partners / gehuwden en samenwonenden: € 1.834,04. Voor mensen vanaf de AOW-leeftijd zijn de bedragen als volgt: alleenstaanden en alleenstaande ouders: € 1.425,76 en voor gehuwden/samenwonenden: € 1.932,32. De bedragen betreffen de netto maandbedragen inclusief vakantie-uitkering.
[18] Die vermogensgrens is € 15.150,- voor paren, een gezin of alleenstaande ouder en € 7.575,- voor een alleenstaande.

lager. De maximale inkomensgrens voor regelingen bedraagt 130 procent Wsm (Stichting Leergeld). Naar schatting heeft 5,8 tot 6,8 procent van alle huishoudens een inkomen tot 130 procent Wsm.

De volgende tabel bevat een overzicht van de actuele aantallen en aandelen minimahuishoudens per gemeente dat een inkomen heeft tot maximaal 130 procent van het Wettelijk sociale minimum voor het betreffende huishoudtype.

Tabel 1.2.1 Huishoudens naar inkomen per Kempengemeente

Gemeente	Inkomen	Aantal	Aandeel
Bergeijk	Tot 100% Wsm	265	3,2%
	Tot 110% Wsm	350	4,3%
	Tot 120% Wsm	430	5,2%
	Tot 130% Wsm	520	6,3%
	Overig	7.676	93,7%
	Totaal	**8.196**	**100%**
Bladel	Tot 100% Wsm	330	3,6%
	Tot 110% Wsm	390	4,3%
	Tot 120% Wsm	490	5,4%
	Tot 130% Wsm	614	6,8%
	Overig	8.432	93,2%
	Totaal	**9.046**	**100%**
Eersel	Tot 100% Wsm	260	3,1%
	Tot 110% Wsm	355	4,2%
	Tot 120% Wsm	450	5,3%
	Tot 130% Wsm	560	6,6%
	Overig	7.876	93,4%
	Totaal	**8.436**	**100%**
Oirschot	Tot 100% Wsm	255	3,2%
	Tot 110% Wsm	340	4,2%
	Tot 120% Wsm	420	5,2%
	Tot 130% Wsm	500	6,2%
	Overig	7.581	93,8%
	Totaal	**8.081**	**100%**
Reusel-De Mierden	Tot 100% Wsm	180	3,1%
	Tot 110% Wsm	219	3,8%
	Tot 120% Wsm	270	4,7%
	Tot 130% Wsm	330	5,8%
	Overig	5.413	94,2%
	Totaal	**5.743**	**100%**

Verdeling naar kenmerken

Om de cijfers van de Kempengemeenten in context te plaatsen, worden eerst een aantal landelijk gemiddelde cijfers geschetst. De cijfers van de afzonderlijke Kempengemeenten zijn vergeleken met de gemiddelde cijfers die we terugzien in andere vergelijkbare gemeenten. Er is gekeken naar gemeenten met een inwonerstal tot 50.000: de afzonderlijke Kempengemeenten passen allemaal in deze categorie.

Ter illustratie: Hoewel de gemiddelde verdeling naar inkomensbron ook afhangt van de typering van de gemeente en inwoners, is het meestal zo dat bijstandsgerechtigden zo'n 45 – 50 procent

van deze doelgroep uitmaken, AOW'ers circa 30 procent en de groep overige minima varieert van 25 tot 30 procent (overig inkomen bestaat bijvoorbeeld uit inkomen uit werk of een andersoortige uitkering zoals WW).

Verder zien we in andere vergelijkbare gemeenten dat het gemiddeld aantal alleenstaanden tussen de 50 en 55 procent ligt bij minimahuishoudens. Het aandeel minimahuishoudens met thuiswonende kinderen is bij andere gemeenten 25 à 35 procent. Het aandeel paren zonder kinderen komt op ongeveer 20 procent.

Bergeijk

De doelgroep voor de regelingen met een inkomensgrens van 120 procent Wsm bestaat voor 26 procent uit huishoudens die een uitkering ontvangen vanuit de Participatiewet en voor 43 procent uit huishoudens met een AOW-uitkering. Ongeveer een derde heeft een overig inkomen. De gemeente Bergeijk heeft relatief minder huishoudens met een uitkering vanuit de Participatiewet en meer huishoudens met een AOW-uitkering in vergelijking met andere gemeenten met een inwonersaantal tot 50.000. Dit sluit ook aan bij de bevolkingssamenstelling van de gemeente: Bergeijk heeft relatief gezien meer AOW-gerechtigden dan landelijk gemiddeld.

Van alle minimahuishoudens tot 120 procent Wsm is het grootste deel (52 procent) alleenstaand. In totaal heeft 29 procent van de minimahuishoudens thuiswonende kinderen. Dit komt overeen met het aandeel wat we zien in vergelijkbare gemeenten.

Tabel 1.2.2 Inkomensbron en huishoudtype minima, inkomen tussen 100% en 130% Wsm

Categorie	100% Wsm		110% Wsm		120% Wsm		130% Wsm	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Inkomensbron								
Participatiewet	110	41%	110	31%	110	26%	110	21%
AOW inkomen	74	28%	135	39%	186	43%	243	47%
Ander inkomen	81	31%	105	30%	134	31%	167	32%
• *WW/ WAO/ WAJONG*	*21*	*8%*	*29*	*8%*	*39*	*9%*	*47*	*9%*
• *ZZP*	*35*	*13%*	*40*	*12%*	*45*	*10%*	*50*	*10%*
• *Werk uit arbeid*	*25*	*9%*	*36*	*10%*	*50*	*12%*	*70*	*13%*
Totaal	**265**	**100%**	**350**	**100%**	**430**	**100%**	**520**	**100%**
Huishoudtype								
Alleenstaand	132	50%	178	51%	224	52%	277	53%
Eenoudergezin	34	13%	42	12%	48	11%	55	11%
Paren zonder kinderen	49	18%	67	19%	81	19%	98	19%
Paren met kinderen	50	19%	63	18%	77	18%	90	17%
Totaal	**265**	**100%**	**350**	**100%**	**430**	**100%**	**520**	**100%**

Bladel

De doelgroep voor de regelingen met een inkomensgrens van 120 procent Wsm bestaat voor een kwart uit huishoudens die een uitkering ontvangen vanuit de Participatiewet en voor 42 procent uit huishoudens met een AOW-uitkering. Ruim een derde van de minimapopulatie heeft een overig inkomen. De gemeente Bladel heeft relatief minder huishoudens met een uitkering vanuit de Participatiewet en meer huishoudens met een AOW-uitkering in vergelijking met andere gemeenten. Dit sluit ook aan bij de bevolkingssamenstelling van de gemeente: Bladel heeft relatief gezien meer AOW-gerechtigden dan landelijk gemiddeld.

Van alle minimahuishoudens is het grootste deel (52 procent) alleenstaand. In totaal heeft ruim een kwart (28 procent) van de minimahuishoudens thuiswonende kinderen. Dit komt overeen met het aandeel wat we zien in vergelijkbare gemeenten.

Tabel 1.2.3 Inkomensbron en huishoudtype minima, inkomen tussen 100% en 130% Wsm

Categorie	100% Wsm		110% Wsm		120% Wsm		130% Wsm	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Inkomensbron								
Participatiewet	120	36%	120	31%	120	24%	120	20%
AOW inkomen	136	41%	165	42%	205	42%	270	44%
Ander inkomen	74	23%	105	27%	165	34%	224	36%
• *WW/ WAO/ WAJONG*	*19*	*6%*	*30*	*8%*	*52*	*11%*	*78*	*13%*
• *ZZP*	*30*	*9%*	*40*	*10%*	*50*	*10%*	*55*	*9%*
• *Werk uit arbeid*	*25*	*8%*	*35*	*9%*	*63*	*13%*	*91*	*14%*
Totaal	**330**	**100%**	**390**	**100%**	**490**	**100%**	**614**	**100%**
Huishoudtype								
Alleenstaand	168	51%	199	51%	255	52%	326	53%
Eenoudergezin	38	12%	43	11%	54	11%	61	10%
Paren zonder kinderen	65	20%	78	20%	98	20%	129	21%
Paren met kinderen	59	18%	70	18%	83	17%	98	16%
Totaal	**330**	**100%**	**390**	**100%**	**490**	**100%**	**614**	**100%**

Eersel

De doelgroep voor de regelingen met een inkomensgrens van 120 procent Wsm bestaat voor een vijfde uit huishoudens die een uitkering ontvangen vanuit de Participatiewet en voor 44 procent uit huishoudens met een AOW-uitkering. Ruim een derde (34 procent) heeft een overig inkomen. De gemeente Eersel heeft relatief aanzienlijk minder huishoudens met een uitkering vanuit de Participatiewet, ten opzichte van vergelijkbare gemeenten. Het aandeel huishoudens met een inkomen uit een AOW-uitkering is relatief groter in vergelijking met andere gemeenten. Dit sluit ook aan bij de bevolkingssamenstelling van de gemeente: Eersel heeft relatief gezien meer AOW-gerechtigden dan landelijk gemiddeld.

Van alle minimahuishoudens is het grootste deel (53 procent) alleenstaand. In totaal heeft 27 procent van de minimahuishoudens thuiswonende kinderen. Dit komt overeen met het aandeel wat we zien in vergelijkbare gemeenten.

Tabel 1.2.4 Inkomensbron en huishoudtype minima, inkomen tussen 100% en 130% Wsm

Categorie	100% Wsm		110% Wsm		120% Wsm		130% Wsm	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Inkomensbron								
Participatiewet	100	38%	100	28%	100	22%	100	18%
AOW inkomen	77	30%	145	41%	197	44%	260	46%
Ander inkomen	83	32%	110	31%	152	34%	200	36%
• *WW/ WAO/ WAJONG*	*22*	*8%*	*34*	*10%*	*53*	*12%*	*74*	*13%*
• *ZZP*	*36*	*14%*	*41*	*11%*	*48*	*11%*	*56*	*10%*
• *Werk uit arbeid*	*25*	*10%*	*35*	*10%*	*51*	*11%*	*70*	*13%*
Totaal	**260**	**100%**	**355**	**100%**	**450**	**100%**	**560**	**100%**
Huishoudtype								
Alleenstaand	133	51%	187	52%	239	53%	298	53%
Eenoudergezin	32	12%	41	12%	50	11%	60	11%
Paren zonder kinderen	49	19%	67	19%	90	20%	112	20%
Paren met kinderen	46	18%	60	17%	72	16%	90	16%
Totaal	**260**	**100%**	**355**	**100%**	**450**	**100%**	**560**	**100%**

Oirschot

De doelgroep voor de regelingen met een inkomensgrens van 120 procent Wsm bestaat voor 29 procent uit huishoudens die een uitkering ontvangen vanuit de Participatiewet en voor 42 procent uit huishoudens met een AOW-uitkering. De rest heeft een overig inkomen. De gemeente Oirschot heeft aanzienlijk minder huishoudens met een uitkering vanuit de Participatiewet en meer huishoudens met een AOW-uitkering en huishoudens met andere inkomens in vergelijking met andere gemeenten. Dit sluit ook aan bij de bevolkingssamenstelling van de gemeente: Oirschot heeft relatief gezien meer AOW-gerechtigden dan landelijk gemiddeld.

Van alle minimahuishoudens is het grootste deel (51 procent) alleenstaand. In totaal heeft 30 procent van de minimahuishoudens thuiswonende kinderen. Dit komt overeen met het aandeel wat we zien in vergelijkbare gemeenten.

Tabel 1.2.5 Inkomensbron en huishoudtype minima, inkomen tussen 100% en 130% Wsm

Categorie	100% Wsm		110% Wsm		120% Wsm		130% Wsm	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Inkomensbron								
Participatiewet	120	47%	120	35%	120	29%	120	24%
AOW inkomen	75	30%	128	38%	174	42%	215	43%
Ander inkomen	60	23%	92	27%	125	30%	165	33%
• *WW/ WAO/ WAJONG*	*15*	*6%*	*22*	*7%*	*30*	*7%*	*40*	*8%*
• *ZZP*	*20*	*8%*	*30*	*9%*	*40*	*10%*	*54*	*11%*
• *Werk uit arbeid*	*25*	*10%*	*40*	*12%*	*55*	*13%*	*70*	*14%*
Totaal	**255**	**100%**	**340**	**100%**	**420**	**100%**	**500**	**100%**
Huishoudtype								
Alleenstaand	127	50%	174	51%	215	51%	260	52%
Eenoudergezin	27	11%	37	11%	44	11%	50	10%
Paren zonder kinderen	49	19%	65	19%	80	19%	100	20%
Paren met kinderen	51	20%	65	19%	80	19%	90	18%
Totaal	**255**	**100%**	**340**	**100%**	**420**	**100%**	**500**	**100%**

Reusel-De Mierden

De doelgroep voor de regelingen met een inkomensgrens van 120 procent Wsm bestaat voor 26 procent uit huishoudens die een uitkering ontvangen vanuit de Participatiewet en voor 37 procent uit huishoudens met een AOW-uitkering. 37 procent heeft een overig inkomen. De gemeente Reusel-De Mierden heeft relatief minder huishoudens met een uitkering vanuit de Participatiewet en meer huishoudens met een AOW-uitkering en huishoudens met andere inkomens in vergelijking met andere gemeenten. Dit sluit ook aan bij de bevolkingssamenstelling van de gemeente: Reusel – De Mierden heeft relatief gezien meer AOW-gerechtigden dan landelijk gemiddeld.

Van alle minimahuishoudens is het grootste deel (53 procent) alleenstaand. In totaal heeft 27 procent van de minimahuishoudens thuiswonende kinderen. Dit komt overeen met het aandeel wat we zien in vergelijkbare gemeenten.

Tabel 1.2.6 Inkomensbron en huishoudtype minima, inkomen tussen 100% en 130% Wsm

Categorie	100% Wsm		110% Wsm		120% Wsm		130% Wsm	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Inkomensbron								
Participatiewet	70	39%	70	32%	70	26%	70	21%
AOW inkomen	60	33%	79	36%	100	37%	125	38%
Ander inkomen	50	28%	70	32%	100	37%	135	41%
• *WW/ WAO/ WAJONG*	*15*	*9%*	*20*	*9%*	*25*	*9%*	*35*	*11%*
• *ZZP*	*15*	*8%*	*20*	*9%*	*25*	*9%*	*30*	*9%*
• *Werk uit arbeid*	*20*	*11%*	*30*	*14%*	*50*	*19%*	*70*	*21%*
Totaal	**180**	**100%**	**219**	**100%**	**270**	**100%**	**330**	**100%**
Huishoudtype								
Alleenstaand	93	51%	115	52%	144	53%	177	54%
Eenoudergezin	20	11%	23	11%	28	10%	33	10%
Paren zonder kinderen	35	20%	42	19%	52	20%	67	20%
Paren met kinderen	32	18%	39	18%	46	17%	53	16%
Totaal	**180**	**100%**	**219**	**100%**	**270**	**100%**	**330**	**100%**

1.3. Kinderen

Van kinderen tot 18 jaar in de Kempengemeenten groeien er naar schatting, afhankelijk van de gemeente, tussen de 6,3 en 8,7 procent op in een huishouden met een inkomen tot 130 procent van het voor dat huishouden geldende Wettelijk sociaal minimum[19]. Dit aandeel ligt, afhankelijk van de gemeente, iets onder of in lijn met het gemiddelde in vergelijkbare gemeenten met maximaal 50.000 inwoners (gemiddeld ligt het aandeel kinderen op circa 8 à 9 procent).

Tabel 1.3.1 Aantal kinderen naar inkomen, cumulatief (schatting) per gemeente

Gemeente	Kinderen	Aantal	Aandeel
Bergeijk	Tot 100% Wsm	168	5,1%
	Tot 110% Wsm	210	6,3%
	Tot 120% Wsm	251	7,6%
	Tot 130% Wsm	290	8,7%
	Overige inkomens	3.030	91,3%
	Alle kinderen	**3.320**	**100%**
Bladel	Tot 100% Wsm	185	4,8%
	Tot 110% Wsm	215	5,6%
	Tot 120% Wsm	261	6,8%
	Tot 130% Wsm	303	7,9%
	Overige inkomens	3.521	92,1%
	Alle kinderen	**3.824**	**100%**
Eersel	Tot 100% Wsm	148	4,0%
	Tot 110% Wsm	193	5,2%
	Tot 120% Wsm	229	6,2%
	Tot 130% Wsm	285	7,7%
	Overige inkomens	3.414	92,3%
	Alle kinderen	**3.699**	**100%**
Oirschot	Tot 100% Wsm	149	4,4%
	Tot 110% Wsm	193	5,6%
	Tot 120% Wsm	236	6,9%
	Tot 130% Wsm	273	8,0%
	Overige inkomens	3.145	92,0%
	Alle kinderen	**3.418**	**100%**
Reusel-De Mierden	Tot 100% Wsm	104	3,8%
	Tot 110% Wsm	125	4,6%
	Tot 120% Wsm	148	5,4%
	Tot 130% Wsm	173	6,3%
	Overige inkomens	2.522	93,6%
	Alle kinderen	**2.695**	**100%**

[19] Voor kinderen is de primaire doelgroep 130 procent Wsm. Dit is namelijk de primaire doelgroep voor Stichting Leergeld (behalve voor Oirschot, daar is de primaire doelgroep 120 procent Wsm).

1.4. Minimahuishoudens, alle vermogens

In de volgende tabel staan de geschatte aantallen minimahuishoudens op 1 januari 2024 in de Kempengemeenten zonder dat er rekening is gehouden met de hoogte van het vermogen. Het betreft huishoudens met een inkomen tot maximaal 130 procent Wsm waarbij geen rekening is gehouden met de vermogensgrens vanuit de Participatiewet; een deel van de huishoudens uit onderstaande tabel heeft dus een *hoger* vermogen dan toegestaan is voor de meeste regelingen binnen het minimabeleid.

Tabel 1.4.1 Aantal en aandeel huishoudens, uitgesplitst naar gemeente

Gemeente	Kinderen	Aantal	Aandeel
Bergeijk	Tot 100% Wsm	377	4,6%
	Tot 110% Wsm	471	5,7%
	Tot 120% Wsm	593	7,2%
	Tot 130% Wsm	692	8,4%
	Overige inkomens	7.504	91,6%
	Alle huishoudens	**8.196**	**100%**
Bladel	Tot 100% Wsm	431	4,8%
	Tot 110% Wsm	528	5,8%
	Tot 120% Wsm	678	7,5%
	Tot 130% Wsm	833	9,2%
	Overige inkomens	8.213	90,8%
	Alle huishoudens	**9.046**	**100%**
Eersel	Tot 100% Wsm	370	4,4%
	Tot 110% Wsm	483	5,7%
	Tot 120% Wsm	599	7,1%
	Tot 130% Wsm	759	9,0%
	Overige inkomens	7.677	91,0%
	Alle huishoudens	**8.436**	**100%**
Oirschot	Tot 100% Wsm	357	4,4%
	Tot 110% Wsm	454	5,6%
	Tot 120% Wsm	574	7,1%
	Tot 130% Wsm	629	7,8%
	Overige inkomens	7.452	92,2%
	Alle huishoudens	**8.081**	**100%**
Reusel-De Mierden	Tot 100% Wsm	250	4,4%
	Tot 110% Wsm	297	5,2%
	Tot 120% Wsm	385	6,7%
	Tot 130% Wsm	475	8,3%
	Overige inkomens	5.268	91,7%
	Alle huishoudens	**5.743**	**100%**

2. Gebruik inkomensondersteunende voorzieningen

In dit hoofdstuk gaan we nader in op het gebruik en bereik onder de doelgroep van de gemeentelijke regelingen. Het gaat daarbij om het totale gebruik in 2023. De aantallen over het gebruik zijn aangeleverd door de gemeenten. De doelgroep komt uit hoofdstuk 1.

2.1. Regelingen voor het minimabeleid

De volgende tabel geeft de inkomensgrens per regeling weer.

Tabel 2.1.1 Inkomensgrenzen regelingen

Categorie	Inkomensgrens
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	100% Wsm
Individuele bijzondere bijstand	120% Wsm[20]
Individuele inkomenstoeslag	105% Wsm, 3 jaar
Collectieve zorgverzekering	120% Wsm
Participatieregeling volwassenen	120% Wsm
Stichting Leergeld	Oirschot: 120% Wsm Overige Kempengemeenten: 130% Wsm
Energietoeslag	120% Wsm[21] (Inkomensgrens 2023)
Studietoeslag	Situatieafhankelijk
Woonkostentoeslag	N.v.t.

2.2. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Huishoudens kunnen kwijtschelding aanvragen voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing en waterschapsbelasting. De doelgroep bestaat uit huishoudens met een inkomen tot 100 procent Wsm[22].

In 2023 kent de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen in de Kempengemeenten een bereik van 20 en 44 procent onder de primaire doelgroep. Daarbij heeft gemeente Eersel het hoogste bereik met 44 procent en de gemeente Oirschot heeft met 22 procent het laagste bereik. Een dergelijk gebruikersaandeel is vergeleken met andere gemeenten aan de lage kant. Gemiddeld gezien maakt tussen de 70 en 75 procent van de doelgroep gebruik van deze regeling.

Tabel 2.2.1 Bereik kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Categorie	Doelgroep	Gebruik	Bereik
Bergeijk	265 huishoudens	88 huishoudens	33%
Bladel	330 huishoudens	133 huishoudens	40%
Eersel	260 huishoudens	115 huishoudens	44%
Oirschot	255 huishoudens	55 huishoudens	22%
Reusel-De Mierden	180 huishoudens	62 huishoudens	34%

2.3. Individuele bijzondere bijstand

Het bijzondere bijstandsbeleid van de Kempengemeenten is erop gericht om inwoners die bijzondere noodzakelijke kosten hebben en deze niet zelf kunnen betalen, te ondersteunen. De Kempengemeenten beoordelen bij iedere aanvraag of er sprake is van bijzondere

[20] Boven een inkomensgrens van 120 procent Wsm wordt een draagkrachtberekening toegepast.
[21] In 2024 wordt de energietoeslag niet meer verstrekt.
[22] Voor de kwijtschelding in de Kempengemeenten geldt tevens een maximaal vermogen dat lager ligt dan de Participatiewet voorschrijft. Hiermee kan in de schatting van de doelgroep geen rekening worden gehouden. De werkelijke doelgroep zou wat lager kunnen liggen, waardoor het bereik wat hoger is, maar daarover zijn geen uitspraken te doen.

omstandigheden. De doelgroep bestaat uit huishoudens met inkomens tot 120 procent van de bijstandsnorm, daarboven geldt een draagkrachtberekening. In onderstaande tabel wordt de doelgroep en het gebruik per gemeente weergegeven. We gaan uit van een doelgroep tot 120 procent Wsm, omdat dit de primaire doelgroep is[23].

Het bereik voor de individuele bijzondere bijstand ligt in de Kempengemeenten tussen 20 en 27 procent. Het bereik is het hoogste in de gemeente Oirschot met 28 procent. Een gemiddeld bereik van 20 tot 30 procent is gangbaar in de meeste andere gemeenten; de Kempengemeenten liggen hiermee in lijn.

Tabel 2.3.1 Bereik individuele bijzondere bijstand

Categorie	Doelgroep	Gebruik	Bereik
Bergeijk	430 huishoudens	102 huishoudens	24%
Bladel	490 huishoudens	104 huishoudens	21%
Eersel	450 huishoudens	99 huishoudens	22%
Oirschot	420 huishoudens	118 huishoudens	28%
Reusel-De Mierden	270 huishoudens	53 huishoudens	20%

2.4. Individuele inkomenstoeslag

De individuele inkomenstoeslag is bedoeld als inkomensondersteuning voor mensen die langdurig afhankelijk zijn van een minimuminkomen. In de Kempengemeenten behoort iedereen tussen de 21 jaar en pensioengerechtigde leeftijd, die gedurende drie jaar een inkomen heeft tot 105 procent Wsm, tot de doelgroep (langdurige minima). Verder geldt als voorwaarde voor toekenning dat er in de afgelopen drie jaar geen mogelijkheden waren voor inkomensverbetering.

Het bereik van de individuele inkomenstoeslag loopt in de Kempengemeenten sterk uiteen per gemeente en ligt tussen 37 (Reusel-De Mierden) en 54 procent (Eersel). Het bereik van de individuele inkomenstoeslag ligt voor de Kempengemeenten over het algemeen in lijn met vergelijkbare gemeenten waar een bereik van 45 à 55 procent gangbaar is.

Tabel 2.4.1 Bereik individuele inkomenstoeslag

Categorie	Doelgroep langdurige minima	Gebruik	Bereik
Bergeijk	143 huishoudens	62 huishoudens	43%
Bladel	145 huishoudens	70 huishoudens	48%
Eersel	137 huishoudens	74 huishoudens	54%
Oirschot	135 huishoudens	65 huishoudens	48%
Reusel-De Mierden	90 huishoudens	33 huishoudens	37%

2.5. Collectieve zorgverzekering

De gemeente biedt minima de mogelijkheid om deel te nemen aan de collectieve zorgverzekering van zorgverzekeraars CZ en VGZ. Ze krijgen korting op de premie en profiteren van extra vergoedingen voor zorgkosten. De pakketten die in samenwerking met CZ worden aangeboden zijn:

- CZ Gemeenten Start;
- CZ Gemeenten Extra;
- CZ Gemeenten Extra Uitgebreid.

De pakketten die in samenwerking met zorgverzekeraar VGZ worden aangeboden zijn;
- VGZ Gemeente Pakket Compact;
- VGZ Gemeente Pakket Compleet;

[23] Aangezien een draagkrachtberekening wordt toegepast boven een inkomensgrens van 120 procent Wsm is het mogelijk dat in de gebruikscijfers huishoudens zijn opgenomen die een inkomen boven de 120 procent Wsm hebben; dit is niet uit te splitsen.

- VGZ Gemeente Pakket Compleet inclusief eigen risico.

Om deel te nemen aan de collectieve zorgverzekering mag het huishoudinkomen niet hoger zijn dan 120 procent Wsm. Omdat een zorgverzekering per persoon wordt afgesloten, en niet per huishouden, geven we het gebruik en bereik weer naar het aantal volwassenen. Kinderen tot 18 jaar zijn gratis meeverzekerd.

De gebruikscijfers betreffen de meest recente informatie van aanbieder CZ en gaan over het jaar 2024. Er is geen informatie beschikbaar over 2023. In dit rapport is er daarom voor gekozen door de gemeenten om de cijfers van 2024 mee te nemen. Daarnaast ontbreekt informatie over de verstrekkingen door VGZ, uitgesplitst naar gemeente. De doelgroep en daarmee het bereik van de regelingen kan afwijken voor 2024.

Er heeft 21 tot 39 procent van de volwassenen gebruikgemaakt van een collectieve zorgverzekering via CZ. Het gemiddelde bereik voor de collectieve zorgverzekering ligt landelijk tussen de 35 en 40 procent. De Kempengemeenten liggen hiermee afhankelijk van de gemeente in lijn met het gemiddelde of hier net onder (op basis van de beschikbare cijfers, in werkelijkheid kan het aantal gebruikers iets hoger liggen omdat ook inwoners verzekerd zijn bij VGZ).

Tabel 2.5.1 Bereik collectieve zorgverzekering

Categorie	Doelgroep	Gebruik	Bereik
Bergeijk	588 volwassenen	176 volwassenen	30%
Bladel	672 volwassenen	227 volwassenen	34%
Eersel	611 volwassenen	227 volwassenen	37%
Oirschot	580 volwassenen	122 volwassenen	21%
Reusel-De Mierden	368 volwassenen	145 volwassenen	39%

2.6. Participatieregeling 18+

De Kempengemeenten willen ervoor zorgen dat iedereen mee kan blijven doen in de maatschappij. Daarom kunnen volwassen minima gebruikmaken van de Participatieregeling 18+. Daarmee kunnen volwassen inwoners sportieve, culturele en/of recreatieve activiteiten ondernemen. Per volwassene is een bedrag van € 150 per jaar beschikbaar in 2023 (dit is per januari 2024 verhoogd naar € 180 per jaar)[24]. Het huishoudinkomen mag niet hoger zijn dan 120 procent van het wettelijk sociaal minimum.

Het bereik voor de Participatieregeling 18+ ligt in de Kempengemeenten tussen de 4 en 8 procent. Voor een dergelijke regeling is dat laag te noemen. Gemiddeld gezien ligt het bereik van een participatieregeling voor volwassenen vaak namelijk rond de 35 tot 40 procent.

Tabel 2.6.1 Bereik Participatieregeling volwassenen

Categorie	Doelgroep	Gebruik	Bereik
Bergeijk	588 volwassenen	23 volwassenen	4%
Bladel	672 volwassenen	56 volwassenen	8%
Eersel	611 volwassenen	36 volwassenen	6%
Oirschot	580 volwassenen	27 volwassenen	5%
Reusel-De Mierden	368 volwassenen	30 volwassenen	8%

2.7. Stichting Leergeld

Stichting Leergeld wil in de Kempengemeenten sociale uitsluiting van kinderen voorkomen. Daarom biedt Stichting Leergeld financiële ondersteuning voor kinderen van 0 tot 18 jaar die

[24] Vanaf 1 januari 2024 is het bedrag echter verruimd van € 150 naar € 180. Tevens geldt sinds deze datum dat de bestedingsdoelen zijn uitgebreid. Dit zou bij kunnen dragen aan een hoger bereik in 2024.

opgroeien in een huishouden met een inkomen tot 130 procent Wsm[25]. Hierdoor krijgen deze kinderen de kans om mee te doen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten.

In de Kempengemeenten loopt het bereik van Stichting Leergeld sterk uiteen. In de gemeente Bladel is het bereik het laagst, met 55 procent. In de gemeente Reusel – De Mierden ligt het bereik met 90 procent veruit het hoogst. In alle gemeentes geldt dat het bereik van Stichting Leergeld hoger ligt dan het gemiddelde bereik in vergelijkbare gemeenten (35 à 40 procent). Het hoge bereik zou deels verklaard kunnen worden doordat Oekraïense kinderen ook gebruik konden maken Stichting Leergeld. Voor deze kinderen gold in eerste instantie dat er ruimhartiger met de inkomensgrenzen is omgegaan.

Tabel 2.7.1 Bereik Stichting Leergeld

Categorie	Doelgroep	Gebruik	Bereik
Bergeijk	290 kinderen	189 kinderen	65%
Bladel	303 kinderen	168 kinderen	55%
Eersel	285 kinderen	218 kinderen	77%
Oirschot	236 kinderen	133 kinderen	56%
Reusel-De Mierden	173 kinderen	156 kinderen	90%

2.8. Energietoeslag

Het Rijk heeft in 2022 en 2023 geld beschikbaar gesteld om inwoners met een laag inkomen tegemoet te komen in hun energiekosten. Gemeenten hebben deze regeling uitgevoerd. In de Kempengemeenten konden huishoudens met een inkomen van maximaal 120 procent Wsm (ongeacht de hoogte van hun vermogen) aanspraak maken op een energietoeslag. Omdat er geen vermogenstoets werd gedaan is de doelgroep van deze regeling anders dan de ‘reguliere’ regelingen van het minimabeleid. In onderstaande tabel wordt het gebruik en bereik over kalenderjaar 2023 weergegeven.

Het bereik van de energietoeslag is in de Kempengemeenten vergelijkbaar met het gemiddelde bereik in andere gemeenten: 80 à 90 procent. De bereikcijfers liggen tussen de 81 procent en 89 procent.

Tabel 2.8.1 Bereik Energietoeslag

Categorie	Doelgroep	Gebruik	Bereik
Bergeijk	593 huishoudens	478 huishoudens	81%
Bladel	678 huishoudens	552 huishoudens	81%
Eersel	599 huishoudens	498 huishoudens	83%
Oirschot	574 huishoudens	508 huishoudens	89%
Reusel-De Mierden	385 huishoudens	341 huishoudens	89%

2.9. Studietoeslag

Inwoners die een studie of opleiding volgen, maar door een arbeidshandicap moeite hebben om een (bij)baan te hebben, kunnen gebruikmaken van de studietoeslag. De gemeente draagt hiermee bij aan de financiële situatie. Om in aanmerking te komen voor deze regeling zijn een aantal voorwaarden gesteld. Zo moet iemand recht hebben op studiefinanciering of een tegemoetkoming in onderwijsbijdrage en schoolkosten. De inwoner mag geen Wajong uitkering ontvangen en er is sprake van een structurele medische beperking waardoor de persoon naast de studie geen extra inkomsten kan bijverdienen.

De doelgroep voor deze regeling kan niet worden vastgesteld, omdat de regeling voor een specifieke doelgroep is bedoeld. Daarom wordt in de volgende tabel enkel het gebruik weergegeven.

[25] In Oirschot wordt een inkomensgrens tot 120 procent Wsm gehanteerd. Dit is echter geen harde grens.

Tabel 2.9.1 Gebruik Studietoeslag

Categorie	Gebruik
Bergeijk	1 persoon
Bladel	0 personen
Eersel	4 personen
Oirschot	1 persoon
Reusel-De Mierden	2 personen

2.10. Woonkostentoeslag

De Kempengemeenten bieden een tijdelijke bijdrage in de woonkosten aan. Hiervoor komen inwoners in aanmerking als ze geen huurtoeslag kunnen ontvangen doordat hun huurprijs hoger is dan de maximaal toegestane huurgrens. Voor deze regeling kan geen doelgroep bepaald worden, omdat er geen inzicht is in de grootte van de groep huishoudens die geen huurtoeslag kunnen ontvangen.

Tabel 2.10.1 Gebruik Woonkostentoeslag

Categorie	Gebruik
Bergeijk	8 huishoudens
Bladel	8 huishoudens
Eersel	12 huishoudens
Oirschot	22 huishoudens
Reusel-De Mierden	7 huishoudens

3. Inkomenseffecten

3.1. Introductie op de inkomenseffecten

In deze paragraaf bespreken we de onderzoeksmethode en aannames van de Inkomens Effectrapportage (IER). Hierbij geven we een overzicht van de verschillende inkomsten en uitgaven die worden onderscheiden in dit rapport.

3.1.1. Voorbeeldhuishoudens

We berekenen de inkomenseffecten van het lokale en landelijke beleid in 2024 voor de volgende zes huishoudtypen:

Huishoudtypen
Niet AOW-gerechtigden:
- alleenstaande;
- alleenstaande ouder met twee kinderen (8 en 13 jaar);
- paar zonder kinderen;
- paar met twee kinderen (8 en 13 jaar).

AOW-gerechtigden:
- alleenstaande;
- paar.

Inkomenshoogte
We brengen de inkomenseffecten in beeld voor huishoudens met inkomens van 100, 110, 120 en 130 procent wettelijk sociaal minimum (Wsm) [26]. Daarnaast berekenen we de inkomenseffecten voor huishoudens die al langer dan drie jaar een inkomen van 100 procent Wsm hebben (langdurige minima).

3.1.2. Opbouw totaal inkomen

Het totale inkomen van de minimahuishoudens is opgebouwd uit:

- netto-inkomen inclusief vakantietoeslag;
- bijdrage Rijk:
  - huurtoeslag;
  - zorgtoeslag;
  - kinderbijslag;
  - kindgebonden budget;
  - combinatiekorting.
- gemeentelijke minimaregelingen.

Gebruik en effect van gemeentelijke minimaregelingen

In deze rapportage berekenen wij de inkomenseffecten van de verschillende huishoudens wanneer zij gebruikmaken van alle beschikbare gemeentelijke regelingen. In de praktijk is de ervaring echter dat huishoudens niet of gedeeltelijk gebruik maken van de regelingen. In werkelijkheid zal het budget na alle uitgaven waarschijnlijk vaak lager uitvallen. Ter vergelijking geven wij daarom ook de inkomenseffecten weer wanneer de voorbeeldhuishoudens van geen enkele gemeentelijke regeling gebruikmaken.

[26] Volgens de Rijksoverheid is het sociaal minimum een bedrag dat iemand minimaal nodig heeft om van te leven. Elk halfjaar wordt het sociaal minimum door de overheid opnieuw bepaald. Dit bedrag hangt af van leeftijd en leefsituatie. Het sociaal minimum wordt ook wel het bestaansminimum genoemd.

Specificatie gemeentelijke minimaregelingen[27]
In onderstaande tabel is weergegeven welke regelingen in de begrotingen van de voorbeeldhuishoudens zijn verwerkt.

Tabel 3.1.1 Gemeentelijke minimaregelingen 2024

Regelingen opgenomen in begrotingen	Inkomensgrens 2024
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	100% Wsm
Individuele inkomenstoeslag	Drie jaar of langer 105% Wsm
Collectieve zorgverzekering	120% Wsm
Participatieregeling volwassenen	120% Wsm
Stichting Leergeld	130% Wsm[28]
Regelingen niet opgenomen in begrotingen	
Bijzondere bijstand	Draagkrachtberekening
Studietoeslag	Specifieke doelgroep

Een aantal regelingen wordt niet opgenomen in de begrotingen en bij de inkomenseffecten:

- De bijzondere bijstand is niet meegenomen in de berekeningen (zowel kosten als vergoeding) omdat deze vorm van bijstand wordt verstrekt voor noodzakelijke onvermijdbare individuele uitgaven en dit niet maandelijks bij iedereen voor komt. Daarnaast geldt voor deze regeling een draagkrachtberekening.
- De studietoeslag is niet opgenomen in de begrotingen omdat deze regeling een specifieke doelgroep kent, namelijk studenten met een lichamelijke of psychische beperking, die niet in staat zijn naast hun studie te werken.

Om inzichtelijk te maken in hoeverre de opbouw van gemeentelijke bijdrage verschilt per huishouden, is in bijlage 3 per huishouden weergegeven welke en hoeveel gemeentelijke vergoedingen zij maandelijks kunnen ontvangen bij een inkomen op 100 procent Wsm.

3.1.3. Uitgaven

De uitgaven zijn gecategoriseerd naar basisuitgaven en kosten voor participatie. De **basisuitgaven** bestaan uit:

- vaste lasten. Dit zijn uitgaven die regelmatig terugkomen. Voorbeelden zijn huur, energiekosten[29] en verzekeringen;
- reserveringsuitgaven. Dit zijn uitgaven die niet regelmatig voorkomen en waarvan de hoogte vooraf niet bekend is. Voorbeelden zijn kosten voor inventaris, kleding en het eigen risico voor de zorgverzekering;
- huishoudelijke uitgaven. Dit zijn terugkerende uitgaven aan voeding, persoonlijke verzorging en dergelijke;

[27] In bijlage 1 staan de voorwaarden en vergoedingen per regeling beschreven.
[28] In Bladel, Bergeijk, Eersel en Reusel-De Mierden geldt een inkomensgrens van 130 procent Wsm. In Oirschot wordt een inkomensgrens tot 120 procent Wsm gehanteerd. Dit is echter geen harde grens; ook gezinnen met een iets hoger huishoudinkomen komen in sommige gevallen in aanmerking voor ondersteuning vanuit Stichting Leergeld.
[29] De kosten voor water zijn gebaseerd op de tarieven van Brabant Water. Gegevens over het gemiddelde gebruik per huishoudtype zijn afkomstig van Waternet. De kosten voor gas en elektriciteit zijn gebaseerd op de tarieven van maatschappij Budget Energie, pakket Europese Groene Stroom en Aardgas, 1 jaar vast (Tarief van moment van schrijven: 1 mei 2024).

- werkgerelateerde uitgaven. Dit zijn uitgaven die gemaakt worden als een persoon werkt. Voorbeelden zijn de kosten van woon-werkverkeer en werkkleding.

Naast de basisuitgaven worden **kosten voor sociale participatie** meegenomen:

- Dit bedrag in de begroting kan worden uitgegeven aan sociale en recreatieve activiteiten, oftewel: kosten voor meedoen aan de samenleving[30].

Voor de uitgaven is waar mogelijk uitgegaan van lokale tarieven. Voorbeelden hiervan zijn de huur en lokale heffingen. De andere bedragen zijn gebaseerd op normbedragen en berekeningen van het Nibud. Deze zijn terug te vinden in de begrotingen per huishoudtype in bijlage 2.

3.1.4. Uitgangspunten

Voor de inkomenseffecten doen we de volgende aannames.

Algemeen

- De huishoudens maken van alle lokale regelingen gebruik en ontvangen daarvoor het maximale bedrag. Eveneens ontvangen ze alle landelijke toeslagen waar ze recht op hebben. Daarnaast doen we de aanname dat huishoudens geen schulden hebben.
- Voor de uitgaven wordt uitgegaan van gemiddelden per huishoudtype. Dit betekent dat een ongunstige situatie, bijvoorbeeld een hogere huurprijs of een slecht geïsoleerd huis, direct gevolgen kan hebben voor de inkomenseffecten zoals in dit rapport zijn weergegeven.
- Het vermogen van de huishoudens ligt binnen de grenzen van de Participatiewet[31];
- De voorbeeldhuishoudens wonen in een huurwoning. We gaan uit van € 624 kale huur per maand voor een alleenstaande en € 698 kale huur per maand voor een meerpersoonshuishouden. Deze bedragen zijn gebaseerd op huurtoeslaggegevens van de Rijksoverheid over de Kempengemeenten. Er is gerekend met het gemiddelde van de huurprijs in de vijf gemeenten.
- We gaan er vanuit dat de voorbeeldhuishoudens geen recht hebben op de individuele inkomenstoeslag. In de bijlage is bij de begrotingen per huishouden één kolom opgenomen waarin de individuele inkomenstoeslag wél is meegerekend.
- Huishoudens met een inkomen van 110 procent Wsm of hoger hebben te maken met werkgerelateerde kosten (werkkleding en woon-werkverkeer). Huishoudens met een inkomen gelijk aan de bijstandsnorm, en huishoudens die de AOW-leeftijd hebben bereikt maken, gezien hun situatie, deze kosten niet;
- We gaan er vanuit dat huishoudens met kinderen kosten maken voor de basisschool (8 jaar) en middelbare school (13 jaar). De gemiddelde kosten van het basisonderwijs (€ 4) en middelbaar onderwijs (€ 70) die zijn opgenomen in de begroting zijn verschillend van elkaar en komen beide uit de schoolkostenmonitor van de Rijksoverheid.

Gemeentelijke regelingen

- Voor de kwijtschelding is gerekend met het gemiddelde bedrag van de vijf gemeenten. Hierin is onderscheid gemaakt tussen een eenpersoonshuishouden en een meerpersoonshuishouden. Er kan afvalstoffenheffing, rioolheffing en waterschapsbelasting[32] worden kwijtgescholden. Voor de afvalstoffenheffing is de aanname gedaan dat zowel het vastrecht als variabele kosten worden kwijtgescholden.
- Volwassenen kunnen via de Participatieregeling aanspraak maken op € 180 voor sociaal maatschappelijke participatiekosten zoals een lidmaatschap van een vereniging op het gebied van sport, cultuur of ontspanning, cursussen of een abonnement van de bibliotheek, muziekschool, museum of het zwembad. Voor de volwassenen wordt het forfaitaire tarief van € 180 meegerekend in de gemeentelijke bijdragen.

[30] Voor deze kosten is eveneens uitgegaan van het normbedrag dat het Nibud per huishoudtype hanteert.
[31] Die vermogensgrens is € 15.150 voor paren, een gezin of alleenstaande ouder en € 7.575 voor een alleenstaande.
[32] De vijf Kempengemeenten zijn aangesloten bij waterschap De Dommel. De tarieven voor waterschapsbelasting zijn gelijk en voor zowel de watersysteemheffing als zuiveringsheffing is volledige kwijtschelding mogelijk.

- Voor Stichting Leergeld is eveneens een gemiddeld bedrag gerekend van de vijf gemeenten (€ 353 per kind[33]).

Opvang en BSO

- Alleenstaande ouders met een inkomen gelijk aan de bijstandsnorm werken niet of zitten in een traject waarbij de kinderopvang wordt vergoed. Voor alleenstaande ouders met een inkomen van 110 procent Wsm of hoger zal het 8-jarige kind naar de BSO gaan zodat de ouder kan werken. Daarbij gaan we uit van de volgende uren en tarieven:
  - Inkomen van 110 en 120 procent Wsm: twee dagdelen van 4 uur BSO per week voor het 8-jarige kind tegen een tarief van € 9,12 (maximum uurprijs 2024).
  - Inkomen van 130 procent Wsm: drie dagdelen van 4 uur BSO per week voor het 8-jarig kind tegen een tarief van € 9,12 (maximum uurprijs 2024).
- Bij een paar met twee kinderen met een inkomen hoger dan 100 procent Wsm werkt slechts één van beide partners. Anders is het huishoudinkomen hoger. We gaan ervan uit dat deze huishoudens geen dagopvang en BSO nodig hebben, omdat één van beide partners thuis is voor de kinderen. Dit is eveneens waarom een paar met kinderen geen combinatiekorting krijgt bij werkaanvaarding.

Zorgkosten

- We doen de aanname dat huishoudens met een inkomen tot en met 120 procent Wsm een collectieve zorgverzekering hebben afgesloten. De Kempengemeenten bieden in samenwerking met CZ een basisverzekering aan en drie aanvullende pakketopties: Start, Extra en Extra Uitgebreid. Daarnaast wordt in samenwerking met VGZ eveneens een basisverzekering aangeboden met drie pakketopties: Compact, Compleet en Compleet met dekking van het wettelijke eigen risico. In deze inkomenseffectrapportage is gerekend met gebruik van de CZ Zorgbewustpolis met Gemeentepakket Extra. Dit is het meest gekozen pakket binnen de collectieve zorgverzekering in de Kempengemeenten.
- Huishoudens met een inkomen van 130 procent Wsm sluiten een reguliere zorgverzekering af. Hiervoor is een gemiddeld premiebedrag (€ 164) berekend van zes grote zorgverzekeraars[34]. AOW-gerechtigden maken gebruik van een uitgebreider pakket voor hun zorgvraag (€ 198)[35].
- Binnen de gekozen (collectieve) zorgverzekering is het wettelijke eigen risico niet gedekt. De aanname geldt dat huishoudens zorgkosten hebben en hun wettelijke eigen risico gebruiken. Het bedrag wordt over het hele jaar gespreid en in de inkomenseffectrapportage wordt een bedrag per maand doorgerekend in de reserveringsuitgaven.

3.1.5. Kanttekening

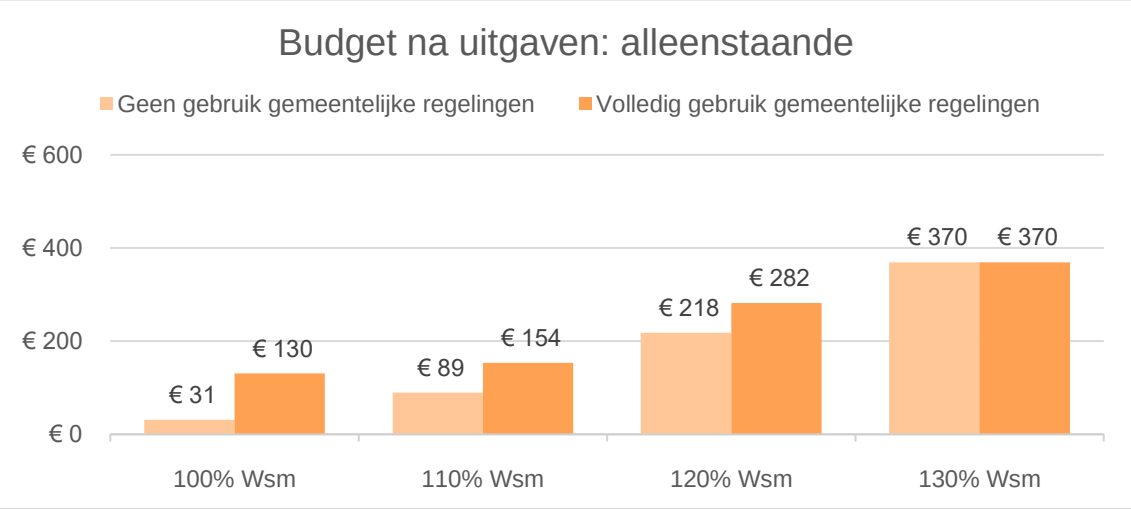
Bij een doorrekening die gestoeld is op een aantal aannames, behoort ook een kanttekening. De uitgaven betreffen de minimale bedragen die huishoudens nodig hebben om in bepaalde kosten te kunnen voorzien. Het is mogelijk dat een huishouden maandelijks meer (of minder) uitgeeft dan de (norm)bedragen waarmee in deze rapportage wordt gerekend, bijvoorbeeld omdat het huishouden een ander bedrag per maand reserveert voor onregelmatige uitgaven. Individuele situaties kunnen daarom afwijken van de begrotingen zoals opgenomen in deze rapportage.

[33] Gebaseerd op de jaarverslagen van 2023. Hiervoor zijn twee jaarverslagen geraadpleegd: Stichting Leergeld Veldhoven en Omstreken (voor de bedragen van Bladel, Bergeijk, Eersel en Reusel-De Mierden) en Stichting Leergeld Oirschot. In de berekening is gekeken naar de vergoedingen voor kinderen; kosten voor overhead e.d. zijn buiten beschouwing gebleven.
[34] Het gaat om een basisverzekering met € 385 aan wettelijk eigen risico. Binnen de aanvullende verzekering vallen in ieder geval negen fysiobehandelingen en een basis tandverzekering.
[35] Het gaat om een basisverzekering met € 385 aan wettelijk eigen risico met de aanvullende voorwaarde dat inwoners bij ieder ziekenhuis terechtkunnen. Verder geldt dat de aanvullende verzekering en tandverzekering uitgebreider zijn dan bij voetnoot 12.

3.2. Resultaten inkomenseffecten

In deze paragraaf gaan we per voorbeeldhuishouden in op het effect van inkomensverhoging voor huishoudens in 2024; wat gebeurt er als iemand vanuit de bijstand gaat werken tegen een loon van 110 tot maximaal 130 procent Wsm? Daarbij kijken we naar het budget dat maandelijks overblijft na het doen van de basisuitgaven en uitgaven voor participatie; kunnen huishoudens rondkomen? Daarnaast is de invloed van het gebruik van landelijke en gemeentelijke regelingen te zien. In bijlage 2 staan de volledige begrotingen per voorbeeldhuishouden.

3.2.1. Alleenstaande

Alleenstaanden hebben na hun basisuitgaven voldoende geld over om uit te geven aan participatie; als zij gebruikmaken van alle regelingen én ze besteden maandelijks het normbedrag van € 117 aan participatie dan hebben zij € 130 per maand over. Zonder het gebruik van gemeentelijke regelingen hebben zij € 31 over na alle uitgaven, inclusief participatie uitgaven.

Verder zorgt werken vanuit de bijstand tegen een loon van 110 procent Wsm en hoger ervoor dat het maandelijkse budget van alleenstaanden stijgt. Hier is zowel sprake van wanneer alleenstaanden geen regelingen gebruiken, alsook wanneer zij alle regelingen gebruiken.

***Leeswijzer tabel**: het huishouden heeft inkomsten uit uitkering of werk, aangevuld met maximale landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen. Hiervan trekken we de uitgaven af; basisuitgaven en uitgaven voor sociale participatie. Dit leidt uiteindelijk tot een resterend maandbudget. De onderste regel laat zien hoeveel budget overblijft als het huishouden van geen enkele gemeentelijke regeling gebruikmaakt.*

	100%	110%	120%	130%	Langdurige minima 100%
Inkomsten uitkering of werk	1.284	1.412	1.541	1.669	1.284
Landelijke toeslagen en regelingen	495	495	495	490	495
Gemeentelijke regelingen	99	64	64	0	131
Subtotaal inkomsten	*1.878*	*1.971*	*2.100*	*2.159*	*1.909*
Basisuitgaven	1.631	1.701	1.701	1.672	1.631
Uitgaven participatie	117	117	117	117	117
Subtotaal uitgaven	*1.748*	*1.818*	*1.818*	*1.789*	*1.748*
Budget na alle uitgaven	**130**	**154**	**282**	**370**	**162**
Budget bij geen gebruik gemeentelijke regelingen	**31**	**89**	**218**	**370**	**31**

Uitgelicht: voorbeeldcasus van een alleenstaande

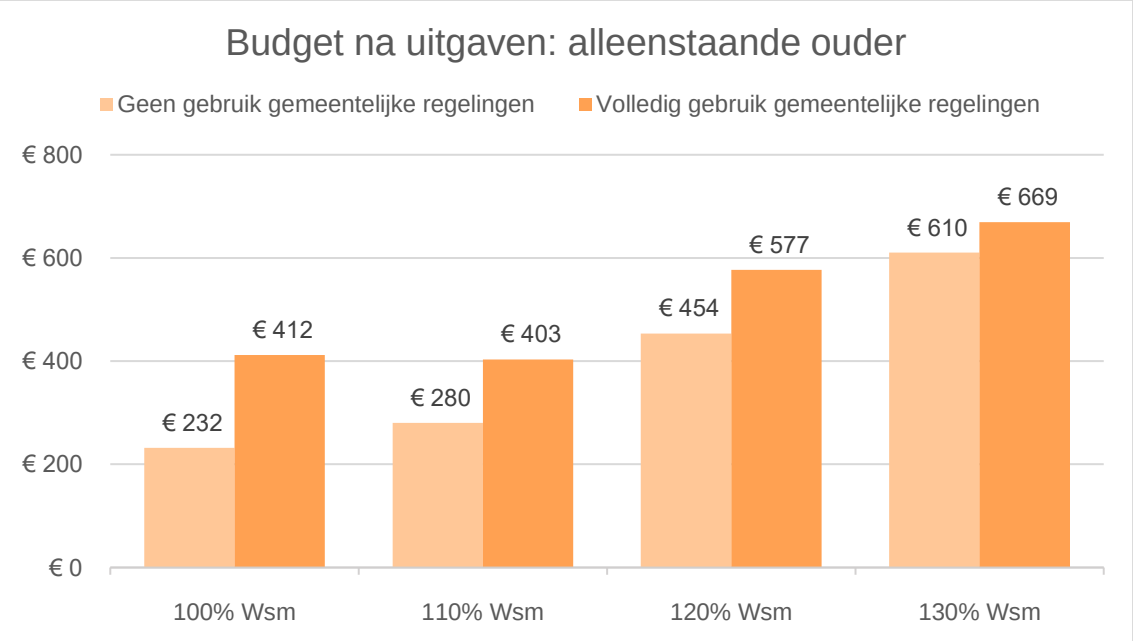
Bijstandsuitkering

Hilda is alleenstaand. Zij krijgt een bijstandsuitkering, wat neerkomt op een netto-inkomen van € 1.284 per maand (dit is inclusief vakantietoeslag). Zij heeft maandelijks recht op € 495 aan toeslagen van het Rijk. Voor Hilda bestaat dit uit huurtoeslag en zorgtoeslag. Tot slot kan Hilda rekenen op een financiële bijdrage vanuit de gemeente van € 99 per maand. Dit bestaat uit de kwijtschelding voor gemeentelijke belastingen, korting op de collectieve zorgverzekering en een vergoeding vanuit de Participatieregeling. Naast deze inkomsten heeft zij natuurlijk verschillende uitgaven; basisuitgaven van € 1.631 per maand en uitgaven voor participatie van € 117 per maand. Als alle inkomsten binnen zijn en de uitgaven zijn gedaan dan houdt zij maandelijks nog € 130 over (excl. IIT). Maakt zij echter van geen enkele gemeentelijke regeling gebruik, dan heeft ze minder te besteden; Hilda houdt dan € 31 over in haar maandbegroting.

110 procent Wsm

Als Hilda werk krijgt tegen een loon van 110 procent Wsm, dan stijgt haar netto-inkomen naar € 1.412 per maand. Zij houdt recht op huurtoeslag en zorgtoeslag en deze bedragen blijven onveranderd, dus € 495 per maand. Het recht op de kwijtschelding van gemeentelijke heffingen vervalt, maar Hilda behoudt het recht op de andere regelingen van € 64. Haar uitgaven stijgen licht door werkgerelateerde kosten die zij nu moet maken. In totaal houdt zij, na alle uitgaven, maandelijks € 154 over. Wanneer Hilda helemaal geen gebruik van de gemeentelijke regelingen maakt, dan houdt zij € 89 per maand over.

3.2.2. Alleenstaande ouder met kinderen van 8 en 13 jaar

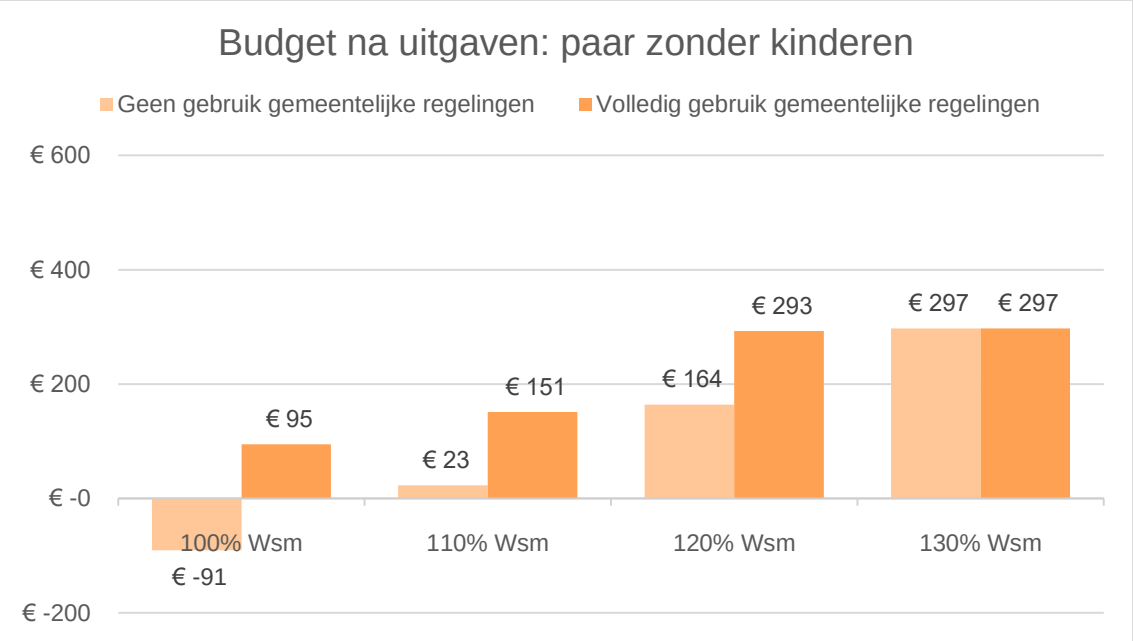

Een alleenstaande ouder met twee kinderen van 8 en 13 jaar heeft zowel met als zonder het gebruik van gemeentelijke regelingen, maandelijks voldoende geld om alle uitgaven inclusief uitgaven op het gebied van participatie te kunnen doen (resp. € 232 en € 412). Een bijstandsgerechtigde die van alle gemeentelijke regelingen (excl. IIT) gebruikmaakt, heeft € 180 meer te besteden dan een bijstandsgerechtigde die van geen enkele gemeentelijke regeling gebruikmaakt.

Voor alleenstaande ouders met twee kinderen loont het niet om vanuit de bijstand te gaan werken tegen een loon van 110 procent Wsm. Als zij in beide gevallen gebruik maken van alle gemeentelijke regelingen vallen zij van € 412 terug naar € 403; zij ervaren een terugval in hun budget. Bij loon hoger dan 110 procent Wsm loont het wel om vanuit de bijstand te gaan werken. De landelijke toeslagen stijgen door belastingvoordeel (combinatiekorting en kinderopvangtoeslag stijgen). Waar een alleenstaande ouder op bijstandsniveau € 1.542 van het Rijk krijgt, is dat bij 130 procent Wsm € 1.595.

	100%	110%	120%	130%	Langdurige minima 100%
Inkomsten uitkering of werk	1.284	1.412	1.541	1.669	1.284
Landelijke toeslagen en regelingen	1.542	1.583	1.589	1.595	1.542
Gemeentelijke regelingen	180	123	123	59	221
Subtotaal inkomsten	*3.006*	*3.118*	*3.252*	*3.322*	*3.047*
Basisuitgaven	2.344	2.465	2.426	2.403	2.344
Uitgaven participatie	250	250	250	250	250
Subtotaal uitgaven	*2.594*	*2.715*	*2.676*	*2.653*	*2.594*
Budget na alle uitgaven	**412**	**403**	**577**	**669**	**454**
Budget bij geen gebruik gemeentelijke regelingen	**232**	**280**	**454**	**610**	**232**

3.2.3. Paar zonder kinderen

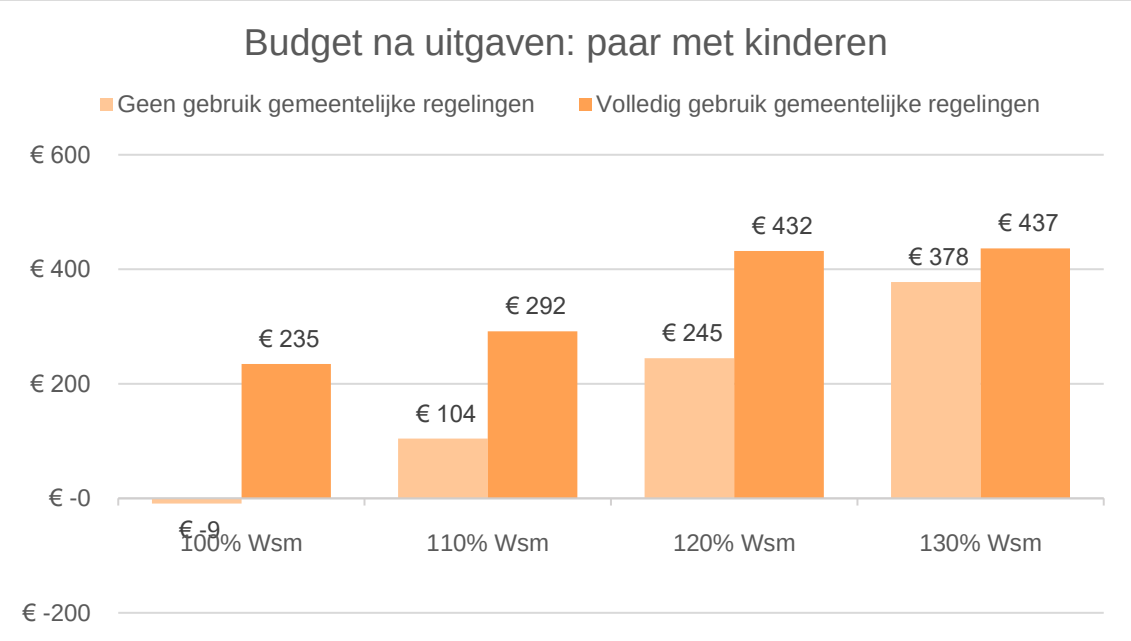

Paren zonder kinderen hebben na de basisuitgaven genoeg geld over om te voldoen aan het normbedrag voor de uitgaven van participatiekosten (€ 191) als zij van alle gemeentelijke regelingen gebruik zouden maken. Als dit huishouden in een bijstandssituatie van geen enkele regeling gebruik zou maken dan leidt dit tot een tekort van € 91 per maand na het doen van zowel basis als participatie uitgaven. De gemeentelijke regelingen zijn dus essentieel voor deze huishoudens indien zij alle kosten willen betalen in de bijstandssituatie.

Werkaanvaarding vanuit de bijstand tegen een loon van 110 procent Wsm en hoger levert het paar extra geld op. Het dalen van de toeslagen, wegvallen van de gemeentelijke regelingen en de stijging van de uitgaven (dit zijn de werkgerelateerde kosten) worden voldoende gecompenseerd door de inkomensstijging. De stap van werken tegen een inkomen tot 120 procent Wsm naar 130 procent Wsm is bij gebruik van alle regelingen € 4. Paren gaan er dan nauwelijks op vooruit in budget. Dit komt door het wegvallen van de gemeentelijke regelingen bij een inkomen boven 120 procent Wsm.

	100%	110%	120%	130%	Langdurige minima 100%
Inkomsten uitkering of werk	1.834	2.017	2.201	2.384	1.834
Landelijke toeslagen en regelingen	625	625	583	476	625
Gemeentelijke regelingen	185	129	129	0	231
Subtotaal inkomsten	*2.644*	*2.771*	*2.912*	*2.860*	*2.690*
Basisuitgaven	2.359	2.429	2.429	2.372	2.359
Uitgaven participatie	191	191	191	191	191
Subtotaal uitgaven	*2.550*	*2.620*	*2.620*	*2.563*	*2.550*
Budget na alle uitgaven	**95**	**151**	**293**	**297**	**140**
Budget bij geen gebruik gemeentelijke regelingen	**-91**	**23**	**164**	**297**	**-91**

3.2.4. Paar met kinderen van 8 en 13 jaar

Paren met twee kinderen van 8 en 13 jaar hebben na hun basisuitgaven voldoende geld over om uit te geven aan participatie, als zij gebruikmaken van alle regelingen. Zij hebben namelijk € 235 over als zij gebruikmaken van alle regelingen én ze besteden maandelijks het normbedrag van € 325 aan participatie. Zonder het gebruik van gemeentelijke regelingen komt dit huishouden € 9 te kort om alle uitgaven te kunnen betalen.

De gemeentelijke regelingen vallen geleidelijk weg. De meeste regelingen vervallen bij een inkomen boven 120 procent Wsm, afgezien van Stichting Leergeld (boven 130 procent Wsm). De stap van werken tegen een inkomen tot 120 procent Wsm naar 130 procent Wsm zorgt voor een toename van € 5 in het budget; huishoudens gaan er hier nauwelijks op vooruit. Zij vallen echter niet terug naar een lager budget dan op de eerdere inkomensgrenzen. De inkomensstijging kan het geleidelijk wegvallen van gemeentelijke regelingen en de daling van landelijke toeslagen voldoende compenseren.

	100%	110%	120%	130%	Langdurige minima 100%
Inkomsten uitkering of werk	1.834	2.017	2.201	2.384	1.834
Landelijke toeslagen en regelingen	1.365	1.365	1.322	1.215	1.365
Gemeentelijke regelingen	244	187	187	59	290
Subtotaal inkomsten	*3.443*	*3.570*	*3.710*	*3.658*	*3.489*
Basisuitgaven	2.883	2.953	2.953	2.897	2.883
Uitgaven participatie	325	325	325	325	325
Subtotaal uitgaven	*3.208*	*3.278*	*3.278*	*3.222*	*3.208*
Budget na alle uitgaven	**235**	**292**	**432**	**437**	**281**
Budget bij geen gebruik gemeentelijke regelingen	**-9**	**104**	**245**	**378**	**-9**

Uitgelicht: voorbeeldcasus van een paar twee kinderen (8 en 13 jaar)

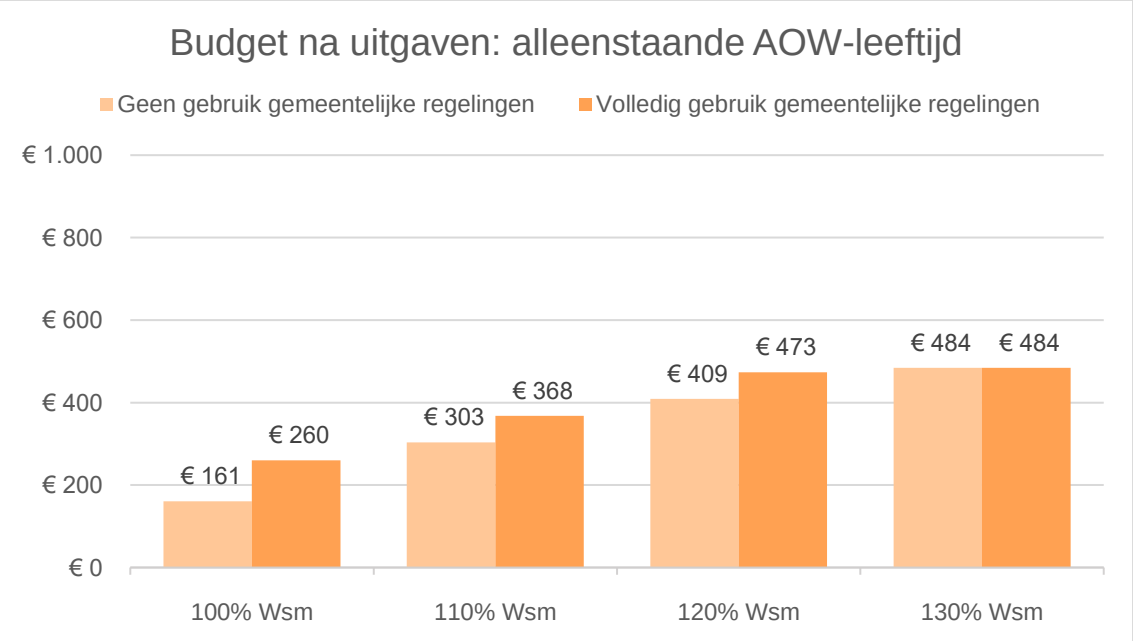
Bijstandsuitkering

Sam en Rosanne hebben twee kinderen van 8 en 13 jaar en ze krijgen een bijstandsuitkering, wat neerkomt op een netto-inkomen van € 1.834 per maand (dit is inclusief vakantietoeslag). Ze hebben maandelijks recht op € 1.365 aan toeslagen van het Rijk, bestaande uit huurtoeslag, zorgtoeslag, kindgebonden budget en kinderbijslag. Tot slot kunnen ze een financiële bijdrage vanuit de gemeente van € 244 per maand (excl. IIT). Dit bestaat uit de kwijtschelding voor gemeentelijke belastingen, korting op de collectieve zorgverzekering, een bijdrage vanuit de Participatieregeling en Stichting Leergeld. Naast deze inkomsten hebben zij natuurlijk verschillende uitgaven: basisuitgaven van € 2.883 per maand en uitgaven voor participatie van € 325 per maand. Als alle inkomsten binnen zijn en de uitgaven zijn gedaan dan houden zij maandelijks € 235 over. Maakt dit gezin echter van geen enkele gemeentelijke regeling gebruik, dan komen zij € 9 te kort.

130 procent Wsm

Als Sam of Rosanne werk krijgt tegen een loon van 130 procent Wsm, dan stijgt het netto-inkomen van het huishouden naar € 2.384 maand. Ze behouden het recht op huurtoeslag, zorgtoeslag, kindgebonden budget en kinderbijslag, maar de huurtoeslag, de zorgtoeslagen het kindgebonden budget zijn lager. Totaal ontvangen zij nu € 1.215 aan toeslagen van het Rijk per maand. Het recht op de gemeentelijke regelingen is vervallen, behalve Stichting Leergeld, een bedrag van € 59 per maand. De uitgaven stijgen licht door werkgerelateerde kosten die zij nu moeten maken. In totaal houdt dit voorbeeldhuishouden, na alle uitgaven, maandelijks € 437 over. Dit is € 202 meer dan in de bijstandssituatie. Maakt dit gezin van geen enkele gemeentelijke regeling gebruik, dan houden zij maandelijks € 378 over.

3.2.5. Alleenstaande AOW-leeftijd

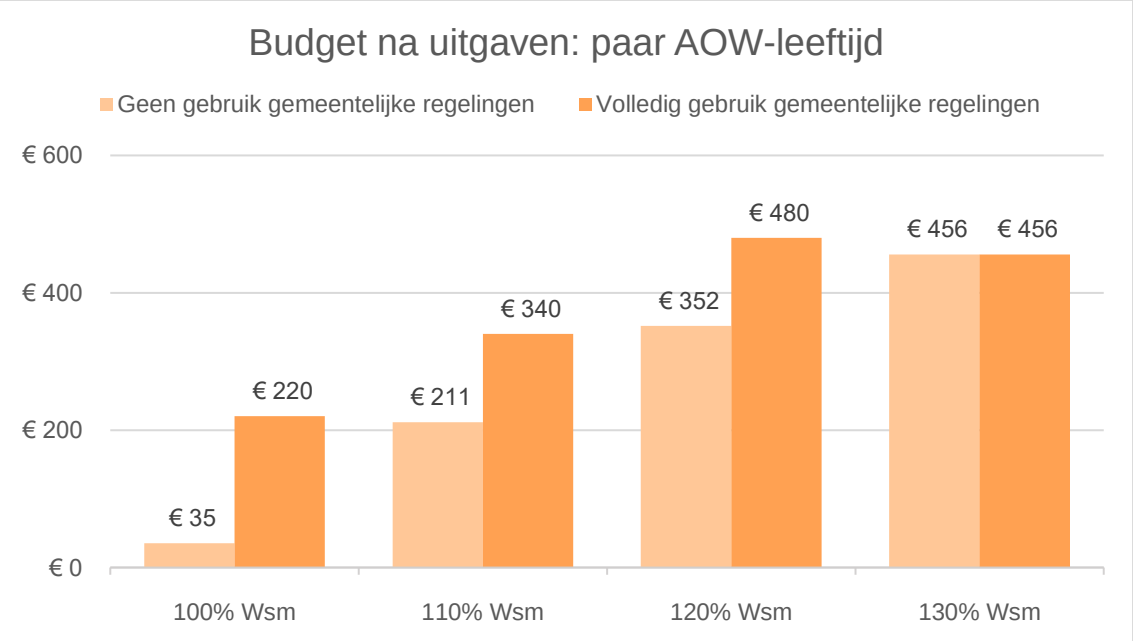
Een alleenstaande die de AOW-leeftijd heeft bereikt, heeft in alle voorbeeldsituaties maandelijks geld over na het doen van de basis- en participatie uitgaven. Natuurlijk leidt het gebruiken van de gemeentelijke regelingen tot een hoger budget dan het niet gebruiken van de regelingen, dit verschil loopt op tot € 99 op bijstandsniveau.

Een alleenstaande AOW'er met een inkomen tussen 110 en 130 procent Wsm heeft een hoger budget na het doen van alle uitgaven dan een alleenstaande AOW'er met een inkomen van 100 procent Wsm. Hoewel de landelijke toeslagen (en de gemeentelijke regelingen) dalen is dit niet zodanig dat dit dus leidt tot een lager budget dan in de bijstand.

	100%	110%	120%	130%
Inkomsten uitkering of werk	1.426	1.568	1.711	1.853
Landelijke toeslagen en regelingen	497	497	460	399
Gemeentelijke regelingen[36]	99	64	64	0
Subtotaal inkomsten	*2.022*	*2.130*	*2.235*	*2.252*
Basisuitgaven	1.651	1.651	1.651	1.657
Uitgaven participatie	111	111	111	111
Subtotaal uitgaven	*1.762*	*1.762*	*1.762*	*1.768*
Budget na alle uitgaven	**260**	**368**	**473**	**484**
Budget bij geen gebruik gemeentelijke regelingen	**161**	**303**	**409**	**484**

[36] Exclusief IIT. De individuele inkomenstoeslag is (wettelijk) niet beschikbaar voor mensen die de AOW leeftijd bereikt hebben.

3.2.6. Paar AOW-leeftijd

Paren die de AOW-leeftijd hebben bereikt, hebben bij een inkomen van 100 procent Wsm de gemeentelijke regelingen niet nodig om alle maandelijkse uitgaven (incl. uitgaven op het gebied van participatie) te kunnen betalen. Ook als zij van geen enkele gemeentelijke regeling gebruikmaken hebben zij voldoende budget voor het betalen van hun kosten (€ 35).

Bij een inkomen hoger dan 120 procent Wsm vervallen de gemeentelijke regelingen voor hen. Dit leidt tot een lager budget bij 130 procent Wsm (€ 456) dan bij 120 procent Wsm (€ 480) bij gebruik van de gemeentelijke regelingen. In dit geval wordt de daling van de landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen onvoldoende gecompenseerd door het hogere inkomen.

	100%	110%	120%	130%
Inkomsten uitkering of werk	1.932	2.126	2.319	2.512
Landelijke toeslagen en regelingen	648	631	578	501
Gemeentelijke regelingen[37]	185	129	129	0
Subtotaal inkomsten	*2.766*	*2.885*	*3.025*	*3.013*
Basisuitgaven	2.366	2.366	2.366	2.378
Uitgaven participatie	179	179	179	179
Subtotaal uitgaven	*2.545*	*2.545*	*2.545*	*2.557*
Budget na alle uitgaven	**220**	**340**	**480**	**456**
Budget bij geen gebruik gemeentelijke regelingen	**35**	**211**	**352**	**456**

[37] Exclusief IIT. De individuele inkomenstoeslag is (wettelijk) niet beschikbaar voor mensen die de AOW leeftijd bereikt hebben.

3.3. Vergelijking resultaten met rapport Commissie Sociaal Minimum

In september 2023 heeft de Commissie Sociaal Minimum een rapport uitgebracht met de titel ‘Een zeker bestaan. Naar een toekomstbestendig stelsel van het sociaal minimum’. In dit rapport wordt de stelling geponeerd dat ‘huishoudens met een laag inkomen de komende jaren tot honderden euro’s tekort gaan komen iedere maand’.

In de inkomenseffecten die in paragraaf 1.2 aan de orde zijn gekomen, is dit tekort niet voor ieder huishoudtype zichtbaar. Oftewel: niet alle huishoudens hebben iedere maand te maken met (grote) tekorten. Hiervoor zijn de volgende verklaringen mogelijk:

1) De commissie Sociaal Minimum rekent een extra bedrag mee voor tegenvallers (afhankelijk van het huishoudtype gaat het om 3, 6 of 9 procent bovenop de reguliere uitgaven); oftewel een zekere marge voor onvoorziene omstandigheden. Dit extra bedrag komt bovenop de bedragen voor reserveringsuitgaven, huishoudelijke uitgaven en het minimumbudget voor sociale participatie van het Nibud, zoals in voorliggende inkomenseffectrapportage doorgerekend. Het uitgavenbedrag ligt hiermee, afhankelijk van het huishoudtype, circa 50 tot 300 euro hoger dan het uitgavenbedrag op bijstandsniveau.
2) De Commissie Sociaal Minimum rekent een ondergrens mee voor het gemiddelde totaalbedrag aan lokale regelingen waar minimahuishoudens aanspraak op kunnen maken, terwijl in voorliggende inkomenseffectrapportage de specifieke minimaregelingen worden doorgerekend. In de Kempengemeenten ligt het bedrag waar huishoudens aanspraak op kunnen maken hoger. Ter illustratie: een paar met twee kinderen van 8 en 13 jaar kan volgens de berekeningen van de Commissie Sociaal Minimum aanspraak maken op een gemiddeld bedrag van € 160 aan gemeentelijke regelingen, in de Kempengemeenten ligt dit op € 244 (excl. IIT). Dit verschil in totaalbedrag aan gemeentelijke regelingen verschilt per huishoudtype: voor huishoudens met kinderen is het verschil groter dan voor huishoudens zonder kinderen.
   Hierbij geldt overigens de cruciale aanname dat huishoudens gebruikmaken van alle regelingen waar het huishoudtype aanspraak op mag maken. De praktijk is echter weerbarstiger; niet alle inwoners maken gebruik van het volledige aanbod. Dit kan ervoor zorgen dat huishoudens maandelijks minder overhouden dan geschetst. Dat is ook de reden dat we in voorliggend rapport twee situaties schetsen: wanneer huishoudens gebruikmaken van alle regelingen en wanneer zij geen gebruik maken van regelingen.
3) Tot slot: voor de kostenposten en inkomsten is in deze inkomenseffectrapportage, waar mogelijk, gewerkt met lokale bedragen zoals van toepassing in de Kempengemeenten. Bijvoorbeeld de huurprijs, huurtoeslag, gemeentelijke- en waterschapsheffingen alsook de gemeentelijke regelingen. Dit betekent dat de resultaten kunnen afwijken van het rapport van de Commissie Sociaal Minimum, waarin gewerkt wordt met gemiddelden.

4. Scenarioanalyse

4.1. Introductie scenario

In deze paragraaf introduceren we het scenario. Vervolgens wordt een aantal aannames en kanttekeningen beschreven en worden de achterliggende cijfers van de huidige situatie in beeld gebracht.

Het scenario

De inkomensgrens van een aantal regelingen wordt verruimd van 120 naar 130 procent Wsm:
- Collectieve zorgverzekering (CZ en VGZ);
- Participatieregeling 18+;
- Stichting Leergeld (gemeente Oirschot)[38].

De gevolgen hiervan worden in beeld gebracht voor:
- Minimahuishoudens: inkomensgroei en vrij besteedbaar budget;
- Gemeente: programmakosten bij grotere doelgroep.

Aannames en kanttekeningen bij het scenario

- Voor de inkomenseffecten gaan we uit van dezelfde aannames zoals gesteld in hoofdstuk 3 van het integrale rapport waarin de inkomenseffecten worden berekend: we gaan er vanuit dat ieder huishouden alle regelingen én het maximale bedrag gebruikt[39].
- De bedragen per regeling blijven gelijk aan de huidige situatie.
- De doorrekening van de programmakosten vindt plaats op basis van gebruikscijfers over 2023. Hierop geldt één uitzondering: voor de collectieve zorgverzekering zijn alleen de meest recente gebruikscijfers over 2024 beschikbaar. Daarom wordt hiermee gerekend.
- Voor de doorrekening van de kosten voor de gemeente geldt de aanname dat het bereik van de **Participatieregeling 18+** zal toenemen ten opzichte van de huidige situatie (weergegeven in hoofdstuk 2 van het integrale rapport).
    - Verwachting over het bereik: Aangezien sinds dit jaar het te besteden bedrag per persoon is verhoogd van 150 naar 180 euro en ook de mogelijkheden waar het bedrag aan uitgegeven kan worden is verruimd, is de verwachting dat het bereik zal stijgen dit jaar. Als gevolg van deze ontwikkelingen lijkt een toename in bereik van 2 procent stijging realistisch. Ook de doelgroep en daarmee het aantal gebruikers wijzigt logischerwijs bij een verruiming van de inkomensgrens. Deze zijn gebaseerd op de cijfers uit de Armoede Index, die eveneens in de integrale rapportage zijn benoemd.
- Voor de **collectieve zorgverzekering** gaan we er in het scenario vanuit dat álle pakketten worden gebruikt en dat dit in dezelfde verhouding zal plaatsvinden voor de nieuwe doelgroep. De totalen wijken echter af van de cijfers die in het integrale rapport genoemd zijn, aangezien daarin alleen de cijfers van CZ zijn meegenomen[40]. In de scenarioanalyse zijn de cijfers van zowel CZ als VGZ meegenomen. De bereikcijfers van de collectieve zorgverzekering zijn daarom logischerwijs ook anders dan in het integrale rapport.
    - VGZ en CZ (gemeenten): Van VGZ was alleen een totaalaantal gebruikers voor alle vijf gemeenten beschikbaar. Om de gebruikersaantallen van VGZ te verkrijgen per gemeente is de aanname gedaan dat de verstrekkingen in dezelfde verhouding plaatsvinden als bij CZ. Oftewel: we gaan ervan uit dat de gebruikersverdeling van CZ naar de afzonderlijke 5 gemeenten ook geldt voor de gebruikersverdeling van VGZ.

[38] In de overige Kempengemeenten wordt reeds een inkomensgrens van 130 procent Wsm gehanteerd.
[39] De praktijk leert dat huishoudens niet altijd van alle regelingen gebruikmaken waar ze voor in aanmerking komen. Daarom is in het integrale rapport ook de financiële situatie geschetst als huishoudens geen gebruikmaken van de beschikbare regelingen.
[40] Op moment van schrijven waren alleen recente cijfers van CZ beschikbaar.

  - VGZ en CZ (pakketten): Voor het onderscheid naar pakket (VGZ) is eveneens de aanname gedaan dat dit in dezelfde verhouding als bij CZ wordt verstrekt. Daarbij is de aanname gedaan dat CZ Start gelijk staat aan VGZ Compact (omdat ze qua uitgebreidheid van het pakket vergelijkbaar zijn) en dat de gebruikersaantallen van CZ Extra plus CZ Extra Uitgebreid bij elkaar opgeteld gelijk staat aan VGZ Compleet.
  - Verwachting over bereik: Tot slot gaan we voor de collectieve zorgverzekering uit van een stabiel bereik. Het bereik van de collectieve zorgverzekering in de Kempengemeenten ligt in lijn met het bereik van in andere gemeenten. Naar verwachting zal de collectieve zorgverzekering ook worden benut door de gebruikers in de nieuwe doelgroep, maar verhoudingsgewijs niet meer dan in de lagere inkomensgroepen.
- Voor **Stichting Leergeld** gebruiken we een gemiddeld verstrekt bedrag per kind door het totaalbedrag aan verstrekkingen te delen door het totaal aantal gebruikers in de gemeente, weergegeven in het jaarverslag van de gemeente Oirschot. Wel is hierbij van belang op te merken dat deze kosten vermoedelijk niet volledig voor rekening van de gemeente zijn. De gemeente is naast bijvoorbeeld particulieren, bedrijven en loterijorganisaties één van de financiers van Stichting Leergeld in Oirschot[41].
- De inkomensgrenzen van de regelingen die *niet* zijn opgenomen in de scenarioanalyse blijven gelijk aan de huidige situatie. Voor Stichting Leergeld[42] geldt dat deze in de inkomenseffecten al was meegenomen tot 130 procent Wsm, dus hierin wijzigt niets in de inkomenseffecten.
- (Eventuele wijzigingen in) de uitvoeringskosten worden buiten beschouwing gelaten. In de doorrekening van de beleidsscenario's ligt de nadruk op de programmakosten.
- Om een realistische inschatting van het gebruik, bereik en de kosten van de beleidswijzigingen is voor de *lange termijn* een bevolkingsprognose noodzakelijk. De omvang en kenmerken van de bevolking in de gemeente kunnen veranderen door natuurlijke (bijvoorbeeld vergrijzing) en externe factoren (bijvoorbeeld migratie). Dit heeft gevolgen voor de behoefte aan ondersteuning en het gebruik van de regelingen. Een bevolkingsprognose behoort niet tot de huidige onderzoeksopdracht. De implicaties van de beleidswijzigingen zijn daarom weergegeven voor een korte/middellange termijn (circa 5 jaar).

Huidige situatie

Er zijn diverse regelingen voor minimahuishoudens in de Kempengemeenten beschikbaar. Op dit moment zijn regelingen toegankelijk voor huishoudens met een inkomen zoals weergegeven in tabel 3.1.1 van het integrale rapport.

De huidige inkomenseffecten van landelijke en lokale regelingen staan beschreven in hoofdstuk 3 van het integrale rapport.

De huidige programmakosten van de gemeente voor de regelingen die in het scenario wijzigen (collectieve zorgverzekering en participatieregeling 18+), worden in onderstaande tabellen weergegeven. Uitvoeringskosten (zoals inzet van personeel) zijn hier buiten beschouwing gelaten. De gebruikscijfers voor de collectieve zorgverzekering zijn in bijlage 4 toegelicht.

[41] Gebaseerd op de jaarrekening van 2023 van Stichting Leergeld Oirschot.
[42] Hoewel Stichting Leergeld Veldhoven en de Kempen een inkomensgrens hanteert van 130 procent Wsm en Oirschot van 120 procent Wsm, was dit voor alle vijf gemeenten al doorgerekend tot 130 procent Wsm. Daarom verandert dit scenario niets in de inkomenseffecten.

Tabel 4.1.1 Huidig gebruik en bereik regelingen scenario in de Kempengemeenten in 2023

Regeling	Inkomens-grens	Gemeente	Doelgroep	Gebruik	Bereik
Collectieve zorgverzekering [43]	120% Wsm	Bergeijk Bladel Eersel Oirschot Reusel – De Mierden	588 volwassenen 672 volwassenen 611 volwassenen 580 volwassenen 368 volwassenen	202 volwassenen 264 volwassenen 276 volwassenen 144 volwassenen 167 volwassenen	34% 39% 45% 25% 45%
Participatie-regeling 18+	120% Wsm	Bergeijk Bladel Eersel Oirschot Reusel – De Mierden	588 volwassenen 672 volwassenen 611 volwassenen 580 volwassenen 368 volwassenen	23 volwassenen 56 volwassenen 36 volwassenen 27 volwassenen 30 volwassenen	4% 8% 6% 5% 8%
Stichting Leergeld (Oirschot)	120% Wsm	Oirschot	236 kinderen	133 kinderen	56%

Tabel 4.1.2 Huidige programmakosten regelingen scenario in de Kempengemeenten in 2023

Regeling	Kosten per gebruiker	Gemeente	Totale kosten per gemeente
Collectieve zorgverzekering	Per jaar: CZ: Start € 310,80 CZ: Extra € 591,12 CZ: Extra uitgebreid € 591,12 VGZ: compact € 292,80 VGZ: compleet € 651,00	Bergeijk Bladel Eersel Oirschot Reusel – De Mierden	€ 121.181 € 157.630 € 165.762 € 86.518 € 99.154
Participatieregeling 18+	€ 180 per persoon[44]	Bergeijk Bladel Eersel Oirschot Reusel – De Mierden	€ 4.140 € 10.080 € 6.480 € 4.860 € 5.400

Stichting Leergeld in Oirschot heeft te maken met verschillende baten, waaronder een bijdrage van de gemeente (subsidie). Hierdoor zijn onderstaande bedragen omtrent Stichting Leergeld wel de totale programmakosten, maar deze kunnen niet volledig aan de gemeente worden toegeschreven.

Tabel 4.1.3 Huidige programmakosten Stichting Leergeld in 2023

Regeling	Kosten per gebruiker	Gemeente	Totale kosten
Stichting Leergeld	€ 387,63 per kind	Oirschot	€ 51.555

4.2. Uitwerking scenarioanalyse

Verruiming inkomensgrenzen gemeentelijke regelingen met behoud huidige bedragen.

Voor het scenario wordt de grens van de volgende regelingen verruimd van 120 naar 130 procent Wsm:

[43] De bereikcijfers van de collectieve zorgverzekering wijken af van het bereik uit het integrale rapport. In het scenario zijn zowel de cijfers van CZ als VGZ meegenomen, in het integrale rapport alleen de cijfers van CZ.

[44] In 2023 gold voor de Participatieregeling 18+ een bedrag van € 150 per persoon. Per 1 januari 2024 is dit verhoogd naar € 180. Om een meest realistisch beeld van de programmakosten te kunnen weergeven, is in het scenario gerekend met € 180 per persoon.

- Collectieve zorgverzekering;
- Participatieregeling 18+;
- Stichting Leergeld voor de gemeente Oirschot (de andere vier Kempengemeenten hanteren al 130 procent Wsm).

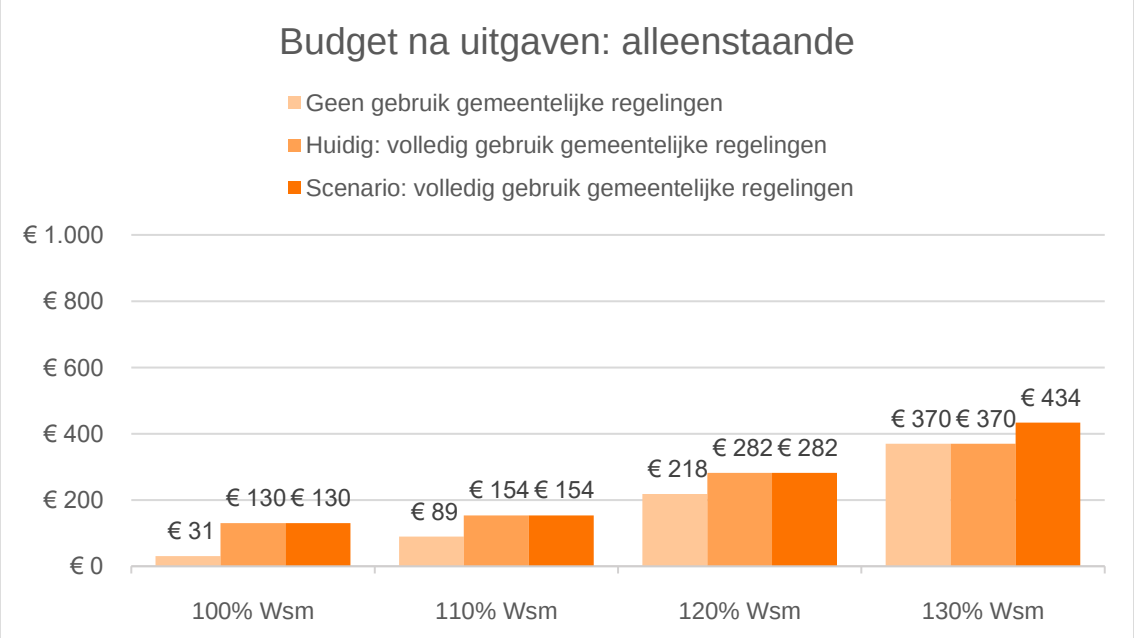
De bedragen van deze drie regelingen wijzigen in dit scenario niet, en blijven dus gelijk aan de huidige situatie. Voor de doorrekening gaan we uit van het maximale bedrag per regeling. Voor de berekening van de doelgroep gaan we uit van de cijfers zoals gepresenteerd in hoofdstuk 1 van het integrale rapport. Voor de weergave van de effecten van het scenario op de gelden de aannames en kanttekeningen zoals eerder beschreven (zie hoofdstuk 1).

Per scenario brengen we zowel de financiële effecten op de bestedingsruimte van de minimahuishoudens in kaart als de meerkosten voor de gemeente (programmakosten).

4.3. Effect op bestedingsruimte van minimahuishoudens[45]

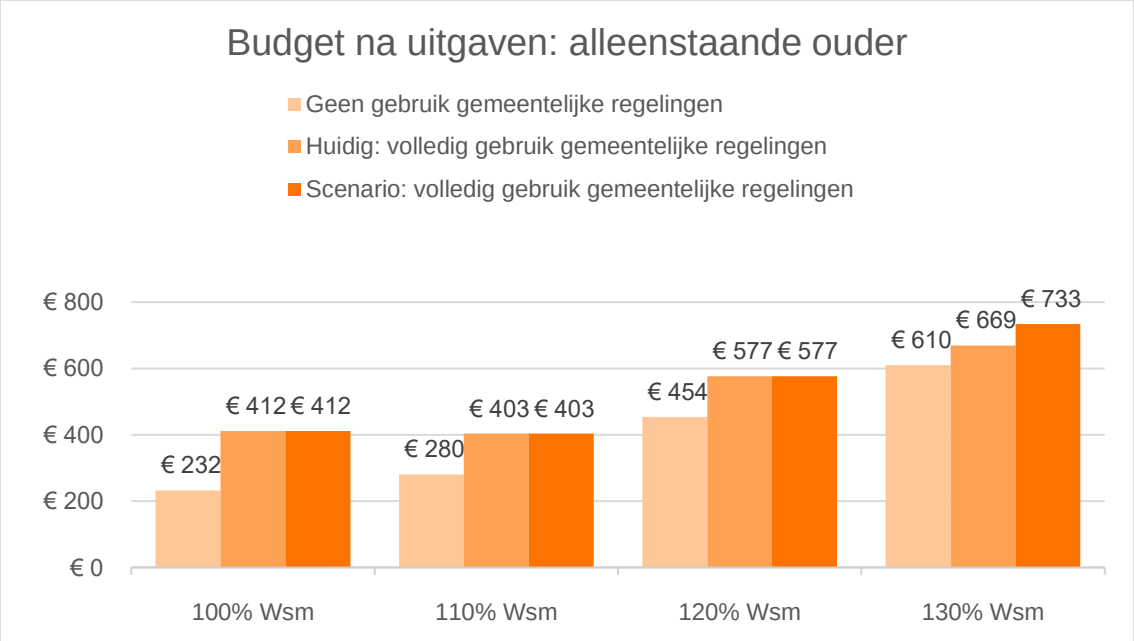
De volgende figuren geven het budget weer per huishoudtype; het totale inkomen minus de totale uitgaven. Stichting Leergeld was in de “huidige situatie” (middelste staafje) al meegenomen tot maximaal 130 procent Wsm[46]. Voor deze regeling is ten opzichte van het scenario niets gewijzigd bij de inkomenseffecten. De totalen zijn in bijlage 5 in de verkorte begrotingen te vinden.

Figuur 4.3.1. Alleenstaande, niet AOW-gerechtigd

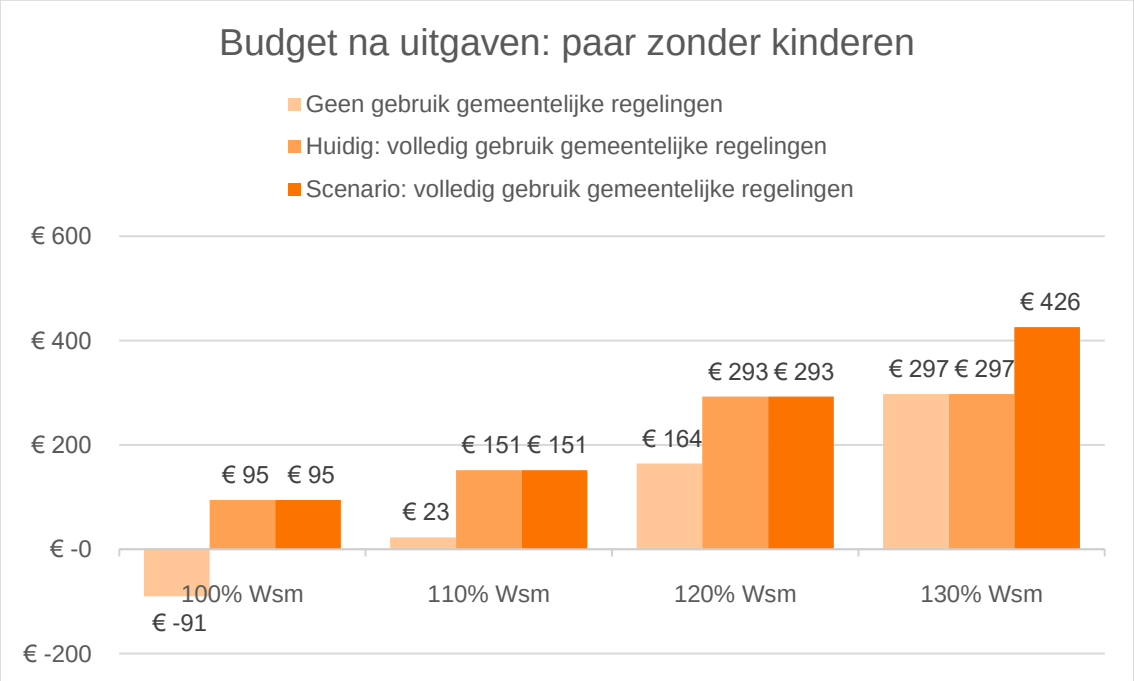

[45] Hoofdstuk 1 laat de geschatte verdeling naar huishoudtypen zien in de afzonderlijke Kempengemeenten.
[46] In Bladel, Eersel, Bergeijk en Reusel-De Mierden geldt namelijk reeds een inkomensgrens van 130 procent Wsm.

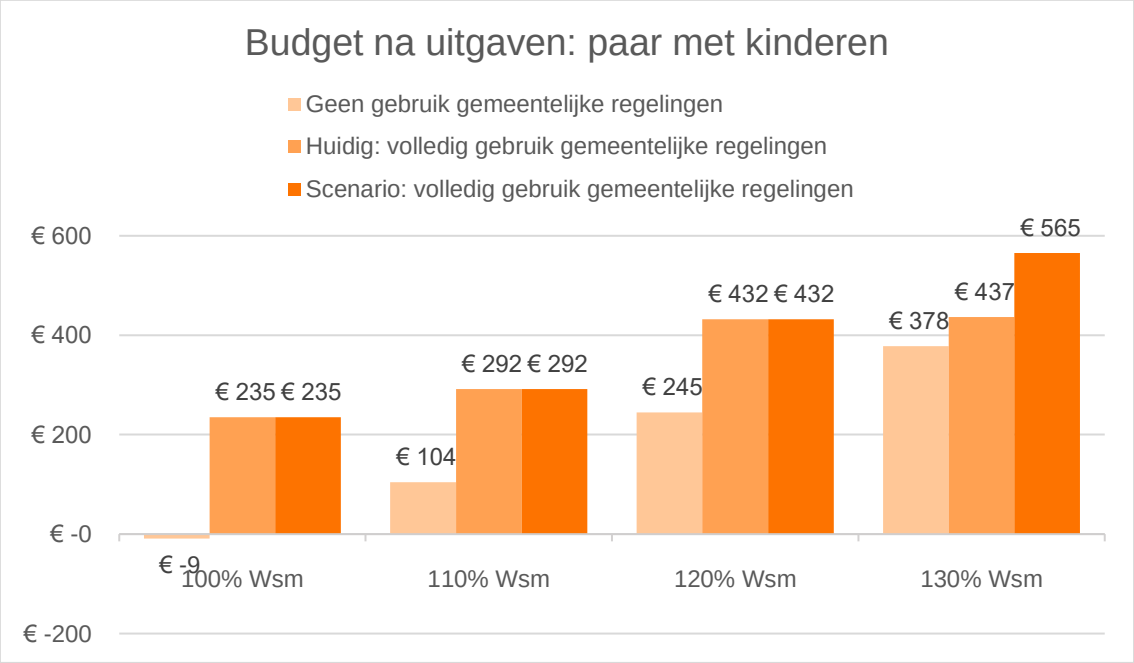
Figuur 4.3.2. Alleenstaande ouder met kinderen van 8 en 13 jaar, niet AOW-gerechtigd

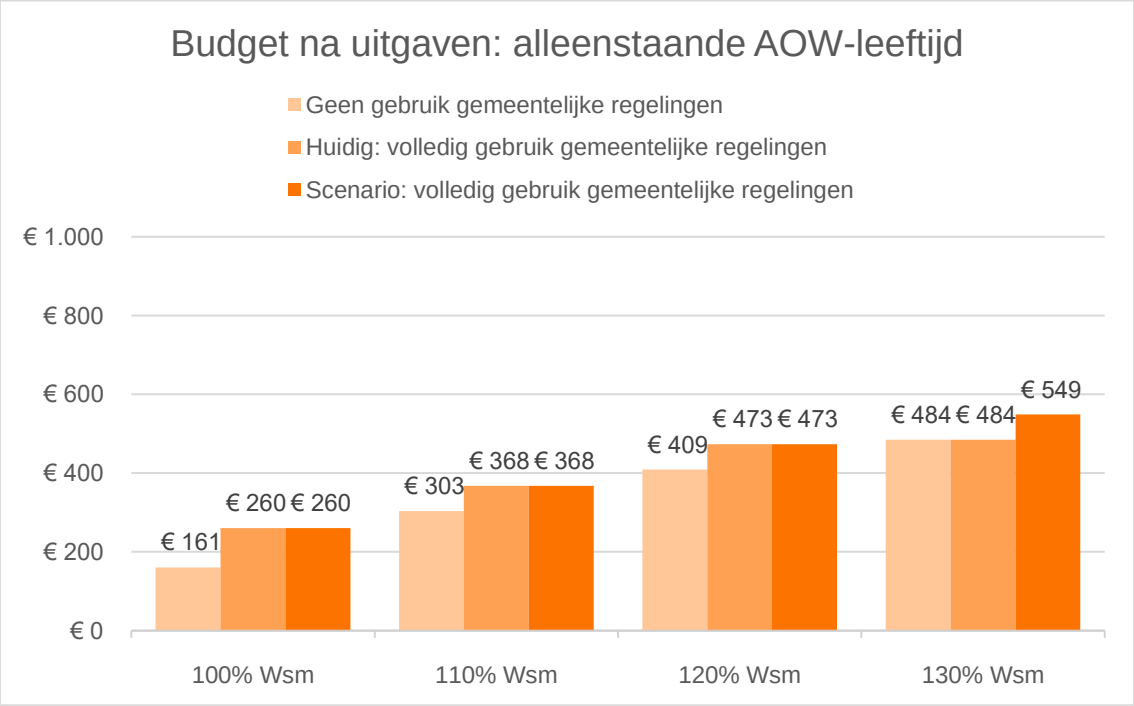
Figuur 4.3.3. Paar zonder kinderen, niet AOW-gerechtigd

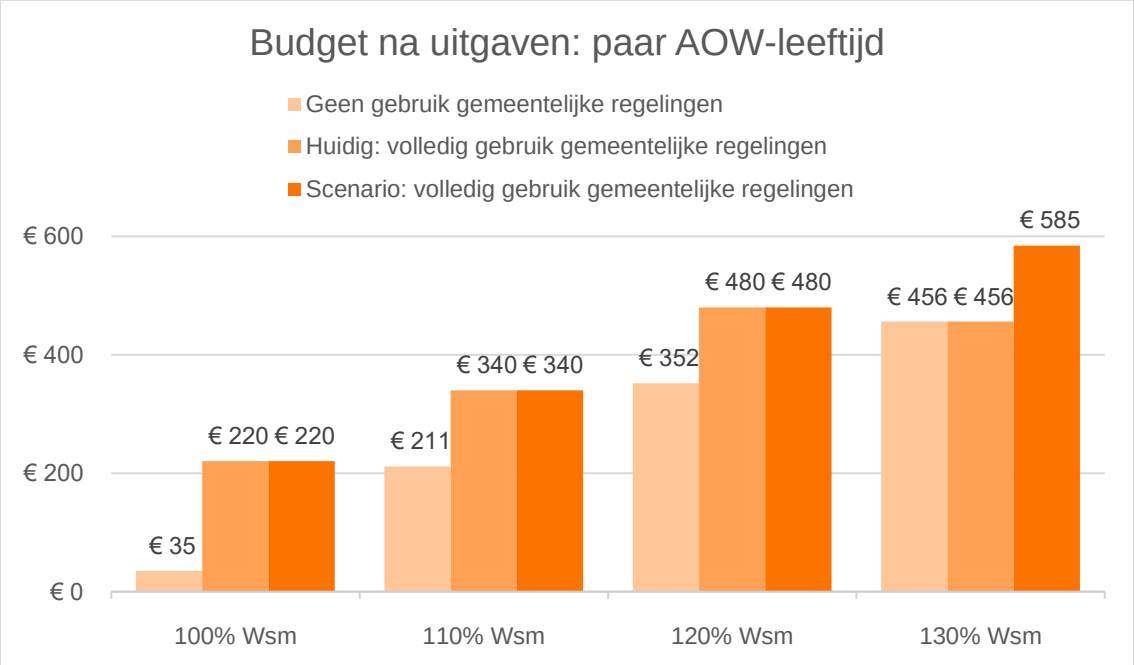
Figuur 4.3.4. Paar met kinderen van 8 en 13 jaar, niet AOW-gerechtigd

Figuur 4.3.5. Alleenstaande, AOW-gerechtigd

Figuur 4.3.6. Paar, AOW-gerechtigd

Wat valt op?

De belangrijkste bevindingen zijn:

- Logischerwijs stijgt in alle huishoudens het budget; er komt immers meer geld vanuit de gemeentelijke regelingen binnen en de uitgaven wijzigen niet. Het maandelijkse budget stijgt met € 64 tot € 129, afhankelijk van het huishoudtype.
- Voor de huishoudtypes met paren geldt dat hun budget in de huidige situatie lager is dan voor alleenstaanden. De stijging van het bedrag aan gemeentelijke regelingen in het scenario heeft daarom relatief gezien meer impact voor hen.
- Paren met en zonder kinderen hadden op de inkomensniveaus 120 en 130 procent Wsm vrijwel evenveel budget; zij gingen er nauwelijks op vooruit als zij meer gingen werken. Als de inkomensgrenzen worden verruimd naar 130 procent Wsm, wordt het verschil in budget tussen beide inkomensniveaus groter.
- AOW-gerechtigde paren ervoeren een terugval in budget tussen 120 en 130 procent Wsm. Wanneer de inkomensgrenzen verruimd worden, gaan zij er ook tussen 120 en 130 procent Wsm op vooruit in budget.

Kanttekening

Een **kanttekening** die hier gemaakt dient te worden is dat het scenario het budget laat zien tot een inkomen tot 130 procent Wsm. Waar de collectieve zorgverzekering en participatieregeling 18+ eerst wegvielen boven een inkomensgrens van 120 procent Wsm, vervalt het recht op de regelingen in het scenario bij een inkomensgrens van 130 procent Wsm. Het zou dus kunnen dat er een *verschuiving* van de nadelige effecten van het *verliezen* van de regelingen plaats zal vinden. Dat is op basis van de huidige resultaten echter niet vast te stellen.

4.4. Programmakosten per gemeente

In onderstaande tabel staan de programmakosten per gemeente wanneer de inkomensgrens van de collectieve zorgverzekering, participatieregeling 18+ en Stichting Leergeld (alleen Oirschot) worden verruimd naar 130 procent Wsm. De programmakosten worden per gemeente gepresenteerd.

Tabel 4.4.1 Programmakosten bij scenario: Bergeijk

Regeling	Kosten gemeente per gebruiker	Verwacht bereik	Gebruikers bij doelgroep 120% Wsm	Verwachte gebruikers bij doelgroep 130% Wsm	Totale kosten	Meerkosten tov huidige situatie
Collectieve zorgverzekering	Verschilt per pakket	34%	202 volwassenen	243 volwassenen	€ 145.912	+ € 24.731
Participatie-regeling 18+	€ 180	6%[47]	23 volwassenen	31 volwassenen	€ 5.580	+ € 1.440

Tabel 4.4.2 Programmakosten bij scenario: Bladel

Regeling	Kosten gemeente per gebruiker	Verwacht bereik	Gebruikers bij doelgroep 120% Wsm	Verwachte gebruikers bij doelgroep 130% Wsm	Totale kosten	Meerkosten tov huidige situatie
Collectieve zorgverzekering	Verschilt per pakket	39%	264 volwassenen	330 volwassenen	€ 197.272	+ € 39.642
Participatie-regeling 18+	€ 180	10%	56 volwassenen	61 volwassenen	€ 10.980	+ € 900

Tabel 4.4.3 Programmakosten bij scenario: Eersel

Regeling	Kosten gemeente per gebruiker	Verwacht bereik	Gebruikers bij doelgroep 120% Wsm	Verwachte gebruikers bij doelgroep 130% Wsm	Totale kosten	Meerkosten tov huidige situatie
Collectieve zorgverzekering	Verschilt per pakket	45%	276 volwassenen	343 volwassenen	€ 206.185	+ € 40.423
Participatie-regeling 18+	€ 180	8%	36 volwassenen	45 volwassenen	€ 8.100	+ € 1.620

Tabel 4.4.4 Programmakosten bij scenario: Oirschot

Regeling	Kosten gemeente per gebruiker	Verwacht bereik	Gebruikers bij doelgroep 120% Wsm	Verwachte gebruikers bij doelgroep 130% Wsm	Totale kosten	Meerkosten tov huidige situatie
Collectieve zorgverzekering	Verschilt per pakket	25%	144 volwassenen	173 volwassenen	€ 103.821	+ € 17.304
Participatie-regeling 18+	€ 180	7%	27 volwassenen	35 volwassenen	€ 6.300	+ € 1.440
Stichting Leergeld[48]	€ 387,63	56%	133 kinderen	154 kinderen	€ 59.695	+ € 8.140

[47] Bij het genoemde bereik van 2023 in de Inkomens Effectrapportage is in overleg met de gemeente 2 procent bij de Participatieregeling 18+ opgeteld voor alle gemeentes.
[48] De genoemde bedragen bij Stichting Leergeld zijn niet in hun volledigheid toe te schrijven als extra kosten voor de gemeente.

Tabel 4.4.5 Programmakosten bij scenario: Reusel-De Mierden

Regeling	Kosten gemeente per gebruiker	Verwacht bereik	Gebruikers bij doelgroep 120% Wsm	Verwachte gebruikers bij doelgroep 130% Wsm	Totale kosten	Meerkosten tov huidige situatie
Collectieve zorgverzekering	Verschilt per pakket	45%	167 volwassenen	205 volwassenen	€ 121.517	+ € 22.363
Participatie-regeling 18+	€ 180	10%	30 volwassenen	33 volwassenen	€ 5.940	+ € 540

Wat valt op?
Bovenstaande tabellen worden samengevat in onderstaand totaaloverzicht.

Tabel 4.4.6 Totaaloverzicht meerkosten programmakosten Kempengemeenten

Scenario	Collectieve zorgverzekering	Participatieregeling 18+	Stichting Leergeld
Bergeijk	€ 24.731	€ 1.440	-
Bladel	€ 39.642	€ 900	-
Eersel	€ 40.423	€ 1.620	-
Oirschot	€ 17.304	€ 1.440	€ 8.140
Reusel-De Mierden	€ 22.363	€ 540	-

De belangrijkste bevindingen zijn:

- Logischerwijs nemen de programmakosten voor alle Kempengemeenten toe wanneer de inkomensgrenzen van de betreffende regelingen worden verruimd[49].
- Verhoudingsgewijs is de toename in programmakosten voor de collectieve zorgverzekering groter dan voor de participatieregeling omdat de collectieve zorgverzekering een hoger bereik (dus meer gebruikers) heeft.

[49] Echter, de mogelijkheid bestaat dat een verruiming van inkomensgrenzen leidt tot minder aanvragen voor de individuele bijzondere bijstand, omdat meer inwoners van de beschikbare regelingen gebruik kunnen maken. Hoe groot dit effect is, is in dit onderzoek niet te bepalen.

Bijlage 1. Overzicht minimaregelingen

Tabel B1.1 Gemeentelijke minimaregelingen in de Kempengemeenten

Regeling	Inkomensgrens t.o.v. Wsm 2024	(Maximaal) bedrag
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	100% Wsm	Tarieven verschillen per huishoudgrootte. Er is gerekend met de volgende prijzen (gemiddeldes van de vijf gemeenten). Afvalstoffenheffing (vast + variabel): EP[50]: € 189,53 MP[51]: € 239,25 Rioolheffing: EP: € 113,70 MP: € 193,04 Waterschapsbelasting (watersysteemheffing + zuiveringsheffing): EP: € 118,38 MP: € 247,74
Bijzondere bijstand	N.v.t.	Situatieafhankelijk
Individuele inkomenstoeslag	Drie jaar of langer tot 105% Wsm	Alleenstaande: € 375 Alleenstaande ouder: € 500 Paren: € 550
Collectieve zorgverzekering	120% Wsm	Er is gerekend met CZ Gemeente Extra voor alle huishoudtypes. CZ: Er is een basispakket van €143 (zorgbewustpolis) en de volgende aanvullende pakketten kunnen worden toegevoegd: ○ Start €25,90; **volledige vergoeding** dus €143 i.p.v. €168,90 ○ Extra €49,26; **volledige vergoeding** dus €143 i.p.v. €192,26 ○ Extra Uitgebreid €60,02; **vergoeding van €49,26** dus €153,76 i.p.v. €203,02 VGZ: Er is een basispakket van €146,95 en de volgende aanvullende pakketten kunnen worden toegevoegd: ○ Compact €24,40; **volledige vergoeding** dus €146,95 i.p.v. €171,35 ○ Compleet €54,25; **volledige vergoeding** dus €146,95 i.p.v. €201,20 ○ Compleet met €0 eigen risico €83,15; **vergoeding van €54,25** dus €175,85 i.p.v. €259
Participatieregeling volwassenen	120% Wsm	€ 180 per volwassene per jaar
Stichting Leergeld	130% Wsm[52]	Een gemiddeld verstrekkingsbedrag per kind in de vijf gemeenten (€ 353) in 2023.
Studietoeslag	Specifieke doelgroep	25% van het wettelijk bruto minimum loon, dat voor belanghebbende geldt.

[50] Eenpersoonshuishouden.
[51] Meerpersoonshuishouden.
[52] In Oirschot wordt een inkomensgrens tot 120 procent Wsm gehanteerd. Dit is echter geen harde grens.

Bijlage 2. Financieel maandoverzicht

In deze bijlage staat per huishoudtype het financieel maandoverzicht. De tabellen geven een overzicht van de maandelijkse inkomsten en uitgaven, bij gebruikmaking van alle landelijke en lokale regelingen. De bedragen die horen bij de huishoudelijke uitgaven en reserveringsuitgaven zijn afkomstig van het Nibud.

Tabel B2.1 Alleenstaande, niet AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	Langdurige minima 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl. VT	1.284	1.412	1.541	1.669	1.284
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	372	372	372	367	372
Zorgtoeslag	123	123	123	123	123
Totaal bijdragen Rijk	**495**	**495**	**495**	**490**	**495**
Totaal inkomsten	**1.779**	**1.907**	**2.036**	**2.159**	**1.779**
Uitgaven					
Huur	624	624	624	624	624
Gas, water, elektra	154	154	154	154	154
Telefoon, internet en televisie	63	63	63	63	63
Gemeentelijke heffingen	35	35	35	35	35
(Collectieve) zorgverzekering	192	192	192	164	192
Overige verzekeringen	23	23	23	23	23
Vervoer	20	20	20	20	20
Reserveringsuitgaven	215	215	215	215	215
Huishoudelijke uitgaven	305	305	305	305	305
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	**1.631**	**1.701**	**1.701**	**1.672**	**1.631**
Budget exclusief regelingen gemeente	**148**	**206**	**335**	**487**	**148**
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	35	0	0	0	35
Korting collectieve zorgverzekering	49	49	49	0	49
Individuele inkomenstoeslag	0	0	0	0	31
Participatieregeling 18+	15	15	15	0	15
Stichting Leergeld	0	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	**99**	**64**	**64**	**0**	**131**
Budget inclusief regelingen gemeente	**247**	**271**	**399**	**487**	**279**
Normbedrag sociale participatie	117	117	117	117	117
Budget na alle uitgaven	**130**	**154**	**282**	**370**	**162**
Budget bij geen gebruik gemeentelijke regelingen	31	89	218	370	31

Tabel B2.2 Alleenstaande ouder met kinderen van 8 en 13 jaar, niet AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	Langdurige minima 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl. VT	1.284	1.412	1.541	1.669	1.284
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	420	420	420	420	420
Zorgtoeslag	123	123	123	123	123
Combinatiekorting	0	41	47	52	0
Kinderbijslag	246	246	246	246	246
Kindgebonden budget	753	753	753	753	753
Totaal bijdragen Rijk	**1.542**	**1.583**	**1.589**	**1.595**	**1.542**
Totaal inkomsten	**2.826**	**2.995**	**3.129**	**3.264**	**2.826**
Uitgaven					
Huur	698	698	698	698	698
Gas, water, elektra	245	245	245	245	245
Telefoon, internet en televisie	75	75	75	75	75
Gemeentelijke heffingen	57	57	57	57	57
(Collectieve) zorgverzekering	192	192	192	164	192
Overige verzekeringen	29	29	29	29	29
Onderwijs	74	74	74	74	74
Kosten BSO[53]	0	51	12	18	0
Vervoer	53	53	53	53	53
Reserveringsuitgaven	338	338	338	338	338
Huishoudelijke uitgaven	583	583	583	583	583
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	**2.344**	**2.465**	**2.426**	**2.403**	**2.344**
Budget exclusief regelingen gemeente	**482**	**530**	**704**	**860**	**482**
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	57	0	0	0	57
Korting collectieve zorgverzekering	49	49	49	0	49
Individuele inkomenstoeslag	0	0	0	0	42
Participatieregeling 18+	15	15	15	0	15
Stichting Leergeld	59	59	59	59	59
Totaal regelingen gemeente	**180**	**123**	**123**	**59**	**221**
Budget inclusief regelingen gemeente	**662**	**653**	**827**	**919**	**704**
Normbedrag sociale participatie	250	250	250	250	250
Budget na alle uitgaven	**412**	**403**	**577**	**669**	**454**
Budget bij geen gebruik gemeentelijke regelingen	232	280	454	610	232

[53] De kosten voor BSO zijn in de begroting al verrekend met de kinderopvangtoeslag.

Tabel B2.3 Paar zonder kinderen, niet AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	Langdurige minima 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl. VT	1.834	2.017	2.201	2.384	1.834
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	389	389	366	303	389
Zorgtoeslag	236	236	217	173	236
Totaal bijdragen Rijk	**625**	**625**	**583**	**476**	**625**
Totaal inkomsten	**2.459**	**2.642**	**2.784**	**2.860**	**2.459**
Uitgaven					
Huur	698	698	698	698	698
Gas, water, elektra	189	189	189	189	189
Telefoon, internet en televisie	75	75	75	75	75
Gemeentelijke heffingen	57	57	57	57	57
(Collectieve) zorgverzekering	385	385	385	328	385
Overige verzekeringen	37	37	37	37	37
Vervoer	40	40	40	40	40
Reserveringsuitgaven	326	326	326	326	326
Huishoudelijke uitgaven	553	553	553	553	553
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	**2.359**	**2.429**	**2.429**	**2.372**	**2.359**
Budget exclusief regelingen gemeente	**100**	**214**	**355**	**488**	**100**
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	57	0	0	0	57
Korting collectieve zorgverzekering	99	99	99	0	99
Individuele inkomenstoeslag	0	0	0	0	46
Participatieregeling 18+	30	30	30	0	30
Stichting Leergeld	0	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	**185**	**129**	**129**	**0**	**231**
Budget inclusief regelingen gemeente	**286**	**342**	**484**	**488**	**331**
Normbedrag sociale participatie	191	191	191	191	191
Budget na alle uitgaven	**95**	**151**	**293**	**297**	**140**
Budget bij geen gebruik gemeentelijke regelingen	-91	23	164	297	-91

Tabel B2.4 Paar met kinderen van 8 en 13 jaar, niet AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	Langdurige minima 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl. VT	1.834	2.017	2.201	2.384	1.834
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	420	420	396	333	420
Zorgtoeslag	236	236	217	173	236
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	246	246	246	246	246
Kindgebonden budget	463	463	463	463	463
Totaal bijdragen Rijk	**1.365**	**1.365**	**1.322**	**1.215**	**1.365**
Totaal inkomsten	**3.199**	**3.383**	**3.523**	**3.599**	**3.199**
Uitgaven					
Huur	698	698	698	698	698
Gas, water, elektra	282	282	282	282	282
Telefoon, internet en televisie	87	87	87	87	87
Gemeentelijke heffingen	57	57	57	57	57
(Collectieve) zorgverzekering	385	385	385	328	385
Overige verzekeringen	41	41	41	41	41
Onderwijs	74	74	74	74	74
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	73	73	73	73	73
Reserveringsuitgaven	453	453	453	453	453
Huishoudelijke uitgaven	734	734	734	734	734
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	**2.883**	**2.953**	**2.953**	**2.897**	**2.883**
Budget exclusief regelingen gemeente	**316**	**429**	**570**	**703**	**316**
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	57	0	0	0	57
Korting collectieve zorgverzekering	99	99	99	0	99
Individuele inkomenstoeslag	0	0	0	0	46
Participatieregeling 18+	30	30	30	0	30
Stichting Leergeld	59	59	59	59	59
Totaal regelingen gemeente	**244**	**187**	**187**	**59**	**290**
Budget inclusief regelingen gemeente	**560**	**617**	**757**	**762**	**606**
Normbedrag sociale participatie	325	325	325	325	325
Budget na alle uitgaven	**235**	**292**	**432**	**437**	**281**
Budget bij geen gebruik gemeentelijke regelingen	-9	104	245	378	-9

Tabel B2.5 Alleenstaande, AOW-gerechtigd

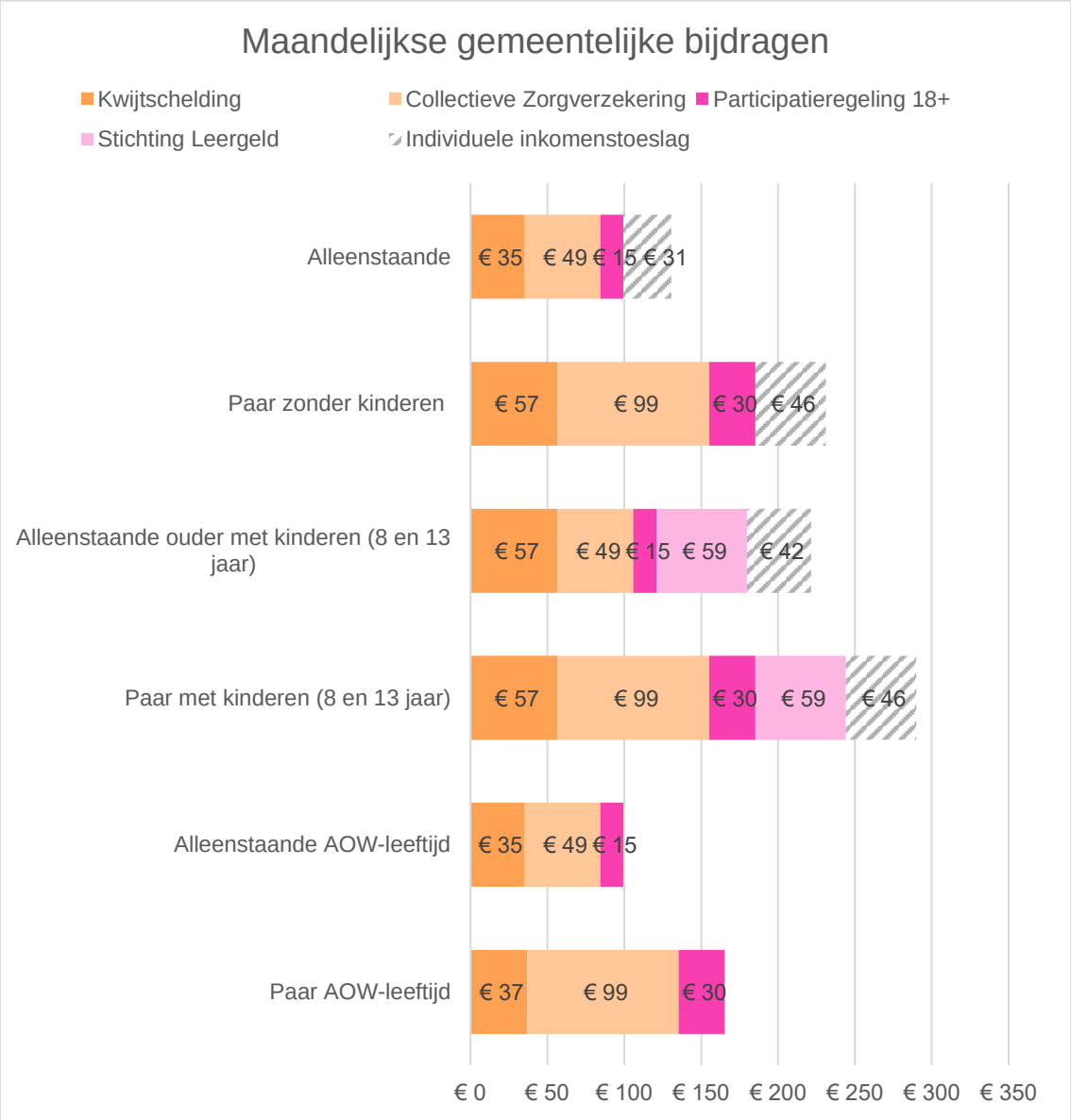
Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm
Inkomsten				
Netto inkomen incl. VT	1.426	1.568	1.711	1.853
Bijdragen Rijk				
Huurtoeslag	374	374	337	276
Zorgtoeslag	123	123	123	123
Totaal bijdragen Rijk	**497**	**497**	**460**	**399**
Totaal inkomsten	**1.923**	**2.065**	**2.171**	**2.252**
Uitgaven				
Huur	624	624	624	624
Gas, water, elektra	193	193	193	193
Telefoon, internet en televisie	63	63	63	63
Gemeentelijke heffingen	35	35	35	35
(Collectieve) zorgverzekering	192	192	192	198
Overige verzekeringen	14	14	14	14
Vervoer	17	17	17	17
Reserveringsuitgaven	217	217	217	217
Huishoudelijke uitgaven	296	296	296	296
Totaal uitgaven	**1.651**	**1.651**	**1.651**	**1.657**
Budget exclusief regelingen gemeente	**272**	**414**	**520**	**595**
Regelingen gemeente				
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	35	0	0	0
Korting collectieve zorgverzekering	49	49	49	0
Participatieregeling 18+	15	15	15	0
Stichting Leergeld	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	**99**	**64**	**64**	**0**
Budget inclusief regelingen gemeente	**371**	**479**	**584**	**595**
Normbedrag sociale participatie	111	111	111	111
Budget na alle uitgaven	**260**	**368**	**473**	**484**
Budget bij geen gebruik gemeentelijke regelingen	161	303	409	484

Tabel B2.6 Paar, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm
Inkomsten				
Netto inkomen incl. VT	1.932	2.126	2.319	2.512
Bijdragen Rijk				
Huurtoeslag	412	412	386	337
Zorgtoeslag	236	219	192	164
Totaal bijdragen Rijk	**648**	**631**	**578**	**501**
Totaal inkomsten	**2.580**	**2.757**	**2.897**	**3.013**
Uitgaven				
Huur	698	698	698	698
Gas, water, elektra	236	236	236	236
Telefoon, internet en televisie	75	75	75	75
Gemeentelijke heffingen	57	57	57	57
(Collectieve) zorgverzekering	385	385	385	396
Overige verzekeringen	17	17	17	17
Vervoer	34	34	34	34
Reserveringsuitgaven	328	328	328	328
Huishoudelijke uitgaven	537	537	537	537
Totaal uitgaven	**2.366**	**2.366**	**2.366**	**2.378**
Budget exclusief regelingen gemeente	**214**	**390**	**531**	**635**
Regelingen gemeente				
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	57	0	0	0
Korting collectieve zorgverzekering	99	99	99	0
Participatieregeling 18+	30	30	30	0
Stichting Leergeld	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	**185**	**129**	**129**	**0**
Budget inclusief regelingen gemeente	**399**	**519**	**659**	**635**
Normbedrag sociale participatie	179	179	179	179
Budget na alle uitgaven	**220**	**340**	**480**	**456**
Budget bij geen gebruik gemeentelijke regelingen	35	211	352	456

Bijlage 3. Uitsplitsing gemeentelijke bijdragen

Figuur B3.1. Maandelijkse gemeentelijke bijdrage per huishouden bij een (langdurig) inkomen van 100 procent Wsm.

Bijlage 4. Bedrag collectieve zorgverzekering

In hoofdstuk 1 zijn voor de collectieve zorgverzekering alleen de aantallen van CZ gebruikt en niet van VGZ, omdat voor VGZ alleen een totaal aantal is aangeleverd. Onderscheid naar gemeente was niet mogelijk. Voor het scenario is met de gemeenten afgesproken om wel tot cijfers van de VGZ te komen op basis van enkele aannames om een zo accuraat mogelijk beeld van de kosten te kunnen geven.

De volgende aannames zijn gedaan:

- De verhouding verstrekkingen per gemeente is voor VGZ hetzelfde als voor CZ.
- De verhouding pakketkeuze per gemeente is voor VGZ hetzelfde als voor CZ. Hierbij wordt uitgegaan van:
  - CZ pakket Start is vergelijkbaar met VGZ pakket Compact.
  - CZ pakketten Extra en Extra uitgebreid staan samen gelijk aan VGZ pakket Compleet.
- Alleen de volwassenen die gebruik maken van CZ worden meegenomen in de aantallen. Kinderen zijn automatisch meeverzekerd en leiden niet tot extra kosten voor de gemeente.
- Volwassenen die enkel van de basisverzekering gebruikmaken worden buiten beschouwing gelaten. Alleen voor aanvullende pakketten geldt een bijdrage van de gemeente.

De cijfers van CZ leiden tot de verhoudingen zoals weergegeven in onderstaande tabel. Dezelfde verhouding is aangehouden voor VGZ wat leidt tot de totalen zoals weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel B4.1 CZ en VGZ totalen Kempengemeenten

	Bergeijk	Bladel	Eersel	Oirschot	Reusel-De Mierden	Totaal
CZ volwassenen	163	213	223	116	135	**850**
Verhouding	*19,2%*	*25,1%*	*26,2%*	*13,6%*	*15,9%*	***100%***
VGZ volwassenen*	39	51	54	28	32	**204**

** Berekend met de percentages van CZ.*

De totalen zijn vervolgens omgezet naar een verhouding per pakket. Deze was bekend voor de pakketten van CZ en zijn berekend voor VGZ, zie onderstaande tabel.

Tabel B4.2 CZ en VGZ pakketten Kempengemeenten

	Bergeijk	Bladel	Eersel	Oirschot	Reusel-De Mierden	Totaal
CZ Start	2	4	2	1	4	**13**
CZ Extra + Extra uitgebreid	161	209	221	115	131	**837**
Percentage Start	1,2%	1,9%	0,9%	0,9%	3,0%	**1,5%**
Percentage Extra + Extra uitgebreid	98,8%	98,1%	99,1%	99,1%	97,0%	**98,5%**
VGZ Compact*	0	1	0	0	1	**2**
VGZ Compleet*	39	50	53	28	31	**201**

** Berekend met de percentages van CZ.*

Bijlage 5. Verkorte begrotingen per huishoudtype

Tabel B5.1 Alleenstaande, niet AOW-gerechtigd

	100%	110%	120%	130%	Langdurige minima 100%
Inkomsten uitkering of werk	1.284	1.412	1.541	1.669	1.284
Landelijke toeslagen en regelingen	495	495	495	490	495
Gemeentelijke regelingen	99	64	64	0	131
Scenario gemeentelijke regelingen	0	0	0	64	0
Subtotaal inkomsten	*1.878*	*1.971*	*2.100*	*2.223*	*1.909*
Basisuitgaven	1.631	1.701	1.701	1.672	1.631
Uitgaven participatie	117	117	117	117	117
Subtotaal uitgaven	*1.748*	*1.818*	*1.818*	*1.789*	*1.748*
Budget na alle uitgaven	**130**	**154**	**282**	**434**	**162**
Budget bij geen gebruik gemeentelijke regelingen	**31**	**89**	**218**	**370**	**31**

Tabel B5.2 Alleenstaande ouder met kinderen van 8 en 13 jaar, niet AOW-gerechtigd

	100%	110%	120%	130%	Langdurige minima 100%
Inkomsten uitkering of werk	1.284	1.412	1.541	1.669	1.284
Landelijke toeslagen en regelingen	1.542	1.583	1.589	1.595	1.542
Gemeentelijke regelingen	180	123	123	59	221
Scenario gemeentelijke regelingen	0	0	0	64	0
Subtotaal inkomsten	*3.006*	*3.118*	*3.252*	*3.387*	*3.047*
Basisuitgaven	2.344	2.465	2.426	2.403	2.344
Uitgaven participatie	250	250	250	250	250
Subtotaal uitgaven	*2.594*	*2.715*	*2.676*	*2.653*	*2.594*
Budget na alle uitgaven	**412**	**403**	**577**	**733**	**454**
Budget bij geen gebruik gemeentelijke regelingen	**232**	**280**	**454**	**610**	**232**

Tabel B5.3 Paar zonder kinderen, niet AOW-gerechtigd

	100%	110%	120%	130%	Langdurige minima 100%
Inkomsten uitkering of werk	1.834	2.017	2.201	2.384	1.834
Landelijke toeslagen en regelingen	625	625	583	476	625
Gemeentelijke regelingen	185	129	129	0	231
Scenario gemeentelijke regelingen	0	0	0	129	0
Subtotaal inkomsten	*2.644*	*2.771*	*2.912*	*2.989*	*2.690*
Basisuitgaven	2.359	2.429	2.429	2.372	2.359
Uitgaven participatie	191	191	191	191	191
Subtotaal uitgaven	*2.550*	*2.620*	*2.620*	*2.563*	*2.550*
Budget na alle uitgaven	**95**	**151**	**293**	**426**	**140**
Budget bij geen gebruik gemeentelijke regelingen	**-91**	**23**	**164**	**297**	**-91**

Tabel B5.4 Paar met kinderen van 8 en 13 jaar, niet AOW-gerechtigd

	100%	110%	120%	130%	Langdurige minima 100%
Inkomsten uitkering of werk	1.834	2.017	2.201	2.384	1.834
Landelijke toeslagen en regelingen	1.365	1.365	1.322	1.215	1.365
Gemeentelijke regelingen	244	187	187	59	290
Scenario gemeentelijke regelingen	0	0	0	129	0
Subtotaal inkomsten	*3.443*	*3.570*	*3.710*	*3.787*	*3.489*
Basisuitgaven	2.883	2.953	2.953	2.897	2.883
Uitgaven participatie	325	325	325	325	325
Subtotaal uitgaven	*3.208*	*3.278*	*3.278*	*3.222*	*3.208*
Budget na alle uitgaven	**235**	**292**	**432**	**565**	**281**
Budget bij geen gebruik gemeentelijke regelingen	**-9**	**104**	**245**	**378**	**-9**

Tabel B5.5 Alleenstaande, AOW-gerechtigd

	100%	110%	120%	130%
Inkomsten uitkering of werk	1.426	1.568	1.711	1.853
Landelijke toeslagen en regelingen	497	497	460	399
Gemeentelijke regelingen	99	64	64	0
Scenario gemeentelijke regelingen	0	0	0	64
Subtotaal inkomsten	*2.022*	*2.130*	*2.235*	*2.317*
Basisuitgaven	1.651	1.651	1.651	1.657
Uitgaven participatie	111	111	111	111
Subtotaal uitgaven	*1.762*	*1.762*	*1.762*	*1.768*
Budget na alle uitgaven	**260**	**368**	**473**	**549**
Budget bij geen gebruik gemeentelijke regelingen	**161**	**303**	**409**	**484**

Tabel B5.6 Paar, AOW-gerechtigd

	100%	110%	120%	130%
Inkomsten uitkering of werk	1.932	2.126	2.319	2.512
Landelijke toeslagen en regelingen	648	631	578	501
Gemeentelijke regelingen	185	129	129	0
Scenario gemeentelijke regelingen	0	0	0	129
Subtotaal inkomsten	*2.766*	*2.885*	*3.025*	*3.142*
Basisuitgaven	2.366	2.366	2.366	2.378
Uitgaven participatie	179	179	179	179
Subtotaal uitgaven	*2.545*	*2.545*	*2.545*	*2.557*
Budget na alle uitgaven	**220**	**340**	**480**	**585**
Budget bij geen gebruik gemeentelijke regelingen	**35**	**211**	**352**	**456**

KWIZ
KWIZ

Bijlage 2 Overzicht minimaregelingen met kenmerken, inkomensgrenzen/draagkracht en ruimte voor aanpassing.

	Grondslag en uitwerking	Kenmerk	Inkomensgrens/ draagkracht	Ruimte voor aanpassing
Verplichte regeling				
Bijzondere bijstand	Art. 35 lid 1 Participatiewet, uitgewerkt in Beleidsregels bijzondere bijstand Kempengemeenten 2024	Vergoeding van uit bijzondere omstandigheden voorvloeiende noodzakelijke kosten van bestaan (niet zijnde vaste lasten, voeding etc.)	Draagkracht: 35% van het inkomen boven 120% en 100% vermogen boven vermogensgrens.	We vergoeden voor een aantal kostensoorten bijzondere bijstand waarvoor dat niet aan de orde is (denk aan bepaalde medische kosten en vervoerskosten). Dat is buitenwettelijk begunstigend beleid. Dat zou voor meer kosten kunnen. Het draagkrachtpercentage en het inkomen en vermogen waarvoor dat geldt kunnen worden aangepast.
Individuele Inkomenstoeslag	Art. 36 Participatiewet, uitgewerkt in Verordening Participatiewet 2015 en Beleidsregels bijzondere bijstand Kempengemeenten 2024	€ 375,- voor een alleenstaande, € 500,- voor een alleenstaande ouder of € 550,- voor gehuwden, die minimaal 36 maanden een laag inkomen hebben en geen zicht op inkomensverbetering.	Inkomensgrens 105% en geen vermogen boven vermogensgrens conform bijstand.	De bedragen kunnen worden aangepast (indexatie). De inkomensgrens kan worden gewijzigd, maar verhoging past niet bij het karakter van de regeling. Vermogensgrens kan niet worden aangepast.
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	Art. 26 Invorderingswet 1990, 255 Gemeentewet en uitgewerkt in Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen	Gemeentelijke belastingen worden kwijtgescholden.	Inkomensgrens 100%	Kwijtschelden is een bevoegdheid op zich. Daarbij kan de keuze worden gemaakt welke belastingen worden kwijtgescholden. Ook zijn er keuzes voor de inkomensgrens al moet deze tussen 90 en 100% liggen en omtrent het vermogen.

Niet verplichte regeling				
Collectieve ziektekostenverzekering	Art. 35 lid 3 Participatiewet en uitgewerkt in Beleidsregels bijzondere bijstand	Aanbod van een collectieve ziektekostenverzekering met gehele of gedeeltelijke compensatie van het aanvullend pakket. We werken samen met CZ en VGZ. Beide zorgaanbieders bieden een basisverzekering aan met 3 aanvullende pakketten. Bij beide zorgverzekeraars worden de aanvullende pakketten 1 en 2 volledig vergoed en pakket 3 conform de vergoeding van pakket 2.	Inkomensgrens 120% en vermogen onder vermogensgrens cf bijstand.	Inkomensgrens en vermogensgrens kunnen worden aangepast. Daarnaast kan de vergoeding van de aanvullende pakketten worden aangepast.
Participatie kinderen		Kinderen mee laten doen aan (buiten)schoolse activiteiten.	Inkomensgrens 130%, maar Stichting Leergeld levert maatwerk.	Voorwaarden liggen bij Stichting Leergeld.
Participatie 18+	Participatieregeling 18+ Kempengemeenten 2024	€ 180 voor sociaal maatschappelijke participatie.	Inkomensgrens 120% en vermogensgrens conform bijstand.	Kostensoorten, bedrag, inkomensgrens en vermogensgrens kunnen worden aangepast.

Bijlage 3 Terugblik kadernota armoede 2021-2024

3.1 Algemene terugblik

In het najaar van 2020 is de Kadernota armoedebestrijding “Koersen op de toekomst” 2021-2024 vastgesteld. Een periode van vier jaar die anders is verlopen dan we vooraf hadden kunnen voorzien. In 2020 hadden we al te maken met corona en lockdowns. We konden echter niet voorzien hoe lang dat zou duren. Ook konden we op dat moment niet voorzien dat er een oorlog in de Oekraïne uit zou breken met een energiecrisis en forse inflatie tot gevolg.
Meer en andere inwoners kregen te maken met geldzorgen. Landelijk zijn diverse ondersteuningsmaatregelen ontwikkeld, welke als extra taken naar gemeenten kwamen zoals de Eenmalige energietoeslag. Deze ontwikkelingen hebben inzet en aandacht gevraagd. Dat heeft enerzijds tot gevolg gehad dat we geplande ontwikkelingen niet in gang hebben gezet; anderzijds is er een hele nieuwe groep inwoners met geldzorgen in beeld gekomen die we hebben ondersteund en hebben kunnen wijzen op het volledige ondersteuningsaanbod. In het najaar van 2022 heeft er een tussenevaluatie van de kadernota Armoedebestrijding 2021-2024 plaatsgevonden. Uitdagingen zoals de coronapandemie, stijgende energieprijzen en koopkrachtdaling hebben er voor gezorgd dat het thema armoede meer en op een andere manier aandacht heeft gekregen en inzet heeft gevraagd.

Extra maatregelen i.v.m. corona en energiecrisis
De TONK (en Tozo) regeling is in het leven geroepen voor huishoudens die door corona te maken hadden met inkomstenterugval en hierdoor noodzakelijke kosten zoals woonkosten niet meer konden betalen. Er kwam ook een energietoeslag voor huishoudens met een minimuminkomen om de hoge energielasten te compenseren. We hebben deze regelingen met prioriteit ingevoerd en uitgevoerd. Daarnaast kregen gemeenten te maken met de hersteloperatie Toeslagenaffaire, waarbij vanuit het Rijk aan gemeenten is verzocht om contact te leggen met de potentieel gedupeerden om te onderzoeken of ze ondersteuning nodig hebben en vervolgens een passend hulpaanbod te doen.

Vroegsinalering
Door de ontwikkelingen is er een steeds grotere groep inwoners die moeite heeft om rond te komen en mee te kunnen doen. Armoedebestrijding is een onderwerp geworden dat steeds nadrukkelijker op de agenda staat en de nodige aandacht krijgt, ook op bestuurlijk niveau. Naast de maatschappelijke ontwikkelingen, hebben er ook wijzigingen plaats gevonden in wet- en regelgeving. Zo is begin 2021 de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) gewijzigd. Verhuurders, energie- en waterleveranciers en zorgaanbieders werden verplicht betalingsachterstanden aan gemeenten te melden. Naar aanleiding daarvan is VPS ingericht. VPS staat voor Vindplaats Schulden, dit is een portaal van BKR waar signalen van betalingsachterstanden gemeld worden. Voor kleine partners, zoals particuliere verhuurders, die niet zijn aangesloten bij VPS, is er een mailbox voor het aanleveren van signalen. Vervolgens wordt contact gezocht met de inwoner om ondersteuning aan te bieden. Dat deden we telefonisch en per post. Daarnaast is per 1 januari 2024 de pilot huisbezoeken gestart. Een consulent schuldhulpverlening gaat samen met een maatschappelijk werker van Lumens op huisbezoek bij de betalingsachterstanden die een indicatie vormen voor grote financiële zorgen..
Om tussentijdse bijsturing mogelijk te maken heeft er in mei 2024 een korte evaluatie met alle betrokken partijen plaatsgevonden. Het aantal succesvolle contactpogingen is hoger ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De eindevaluatie vindt eind 2024 plaats, waarna besloten zal worden of het afleggen van huisbezoeken in het kader van de vroegsignalering een vast onderdeel wordt van de dienstverlening van MD en of en hoe de samenwerking met Lumens wordt voortgezet.

Preventie
In 2021 zijn de Kempengemeenten een samenwerking gestart met Startpunt Geldzaken en met de Nederlandse Schuldhulproute. Dit zijn kanalen die in diverse andere gemeenten succesvol zijn gebleken en die een bijdrage leveren aan het vroegtijdig in beeld krijgen van inwoners met geldzorgen, zodat we hen vroegtijdig een lichte vorm van (zelf)hulp kunnen bieden of kunnen doorverwijzen. De samenwerking met Startpunt Geldzaken is per 1/01/2024 beëindigd omdat er nauwelijks gebruik van werd gemaakt.
Daarnaast zijn er andere preventieve activiteiten waar we op hebben ingezet. Gericht op zowel het maatschappelijk middenveld als op inwoners zelf. Hieronder sommen we er een aantal op:

- Start Nieuwsbrief Geldzaken, de Nieuwsbrief Geldzaken werd in eerste instantie structureel en periodiek uitgegeven. Nadat zichtbaar werd dat het bereik van de nieuwsbrief redelijk laag was is er voor gekozen om de nieuwsbrief enkel uit te brengen bij grotere mededelingen.
- Eenmalig item KempenTV.

- Informatiepleinen Eersel en Bladel in samenwerking met de Bibliotheek, het DigiTaalhuis, de Sociaal Raadslieden en de Thuisadministratie Cordaad Welzijn.
- Dialoogavonden voor het maatschappelijk middenveld.
- Webinar Budgetteren voor inwoners en Webinar CZV voor maatschappelijk middenveld.

Taboedoorbreking
Er zijn diverse acties uitgezet als het gaat om communicatie uitingen gericht op het laagdrempelig aanbieden van ondersteuning en het doorbreken van het taboe op armoede en schulden. Een van de instrumenten om hier invulling aan te geven is de Nederlandse Schuldhulproute. Verder is in samenwerking met het Praktijkonderwijs van het Pius X-College en de organisatie Save the Children het project Speaking Minds uitgevoerd. Vanuit dit project zijn leerlingen van het praktijkonderwijs betrokken bij implementatievragen vanuit de gemeente over het thema geldzorgen; hoe voorkomen we dat jongeren geldzorgen hebben en hoe maken we geldzorgen beter bespreekbaar.
Dit project wordt voortgezet en in de komende schooljaren herhaaldelijk uitgevoerd.

Collectief aanbod
In de kadernota 2020-2024 is de doelstelling opgenomen om samen met het maatschappelijk middenveld een breed collectief aanbod aan te bieden. Binnen het traject schuldhulpverlening zou het volgen van het collectieve programma een vast onderdeel worden. Het collectieve aanbod omvat groepsactiviteiten die bijdragen aan het vergroten van de financiële draagkracht van de cliënt.
Door alle ontwikkelingen waar we de afgelopen jaren mee te maken hebben gehad, corona, energiecrisis en gevraagde inzet als gevolg hiervan, is het collectief aanbod niet van de grond gekomen. Het beoogde doel met het collectief aanbod om naast stabiliseren en oplossen van schulden de financiële zelfredzaamheid te vergroten is door middel van een-op-een begeleiding aan de inwoner aangeboden. De hulpverlening wordt van aanmelding tot nazorg begeleid door een en dezelfde schuldhulpverlener. Schuldhulpverlening is niet enkel voor inwoners met problematische schulden waarvoor een schuldregeling dient te worden opgestart, maar juist ook voor inwoners met hulpvragen in een eerder stadium. Hierbij kan gedacht worden aan korte coachingstrajecten bij losse vragen, kleine betalingsachterstanden waarvoor een individuele betalingsregeling kan worden afgesloten of hulp bij inzicht in financiën of het opstarten van budgetbeheer of budgetcoaching voor een bepaalde periode. Cliënten zijn zo niet meer enkel bezig met het oplossen van een probleemsituatie maar ook met het opdoen van vaardigheden en kennis zodat er in het vervolg geen probleemsituatie ontstaat, of zij eerder hulp weten in te schakelen.

3.2 Onderzoek KempenPas
In de Kadernota armoedebestrijding 2021-2024 is een onderzoek naar de mogelijkheid voor een Kempenpas aangekondigd. Aanleiding voor dit onderzoek is de wens om meer in te zetten op het stimuleren van actieve deelname aan sociale, culturele, educatieve en/of sportieve activiteiten.
Het invoeren van een Kempenpas is mogelijk een alternatief voor de huidige Participatieregeling 18+. Met behulp van deze regeling worden inwoners met een laag inkomen nu financieel ondersteund zodat zij kunnen deelnemen aan maatschappelijke activiteiten. Inwoners kunnen hiervoor één keer per jaar een aanvraag indienen en ontvangen dan een vast bedrag als tegemoetkoming in de kosten.

Het idee van een KempenPas is dat inwoners met de pas gratis of met korting kunnen deelnemen aan verschillende sport en beweegactiviteiten, culturele activiteiten en recreatieve activiteiten. De pas verbindt de verschillende domeinen en activiteiten aan elkaar en is voor mensen uit de doelgroep tot 120% van het beleidsmatig minimum gratis. Alle inwoners van de Kempengemeenten zouden kunnen profiteren van deze pas, indien gekozen wordt voor de optie om de pas breed uit te zetten onder alle inwoners van de Kempen. Voor inwoners met een inkomen tot 120% zouden de financiële voordelen groter zijn als voor hen de gemeentelijke meedoenbijdrage op deze pas wordt gezet.

In de verkenning die is uitgevoerd bleek dat diverse gemeenten in het land die een stadspas hebben geïmplementeerd, dit product afnemen bij de organisatie BS&F[1]. Voor deze verkenning naar de mogelijkheden van een Kempenpas is contact gelegd met BS&F.
BS&F wees daarbij op een alternatief product dat zij ook aanbieden; het meedoenplatform. Het meedoenplatform is vaak voor kleinere gemeenten een interessant alternatief voor een stadspas. De stadspas wordt vaker ingezet door een grote centrumgemeente, waarbij kleinere regiogemeenten aansluiten.

[1] BS&F is een adviseur en kennispartner in het sociaal domein. Zij ondersteunen o.a. bij beleidskeuzes in gemeentelijk armoedebeleid.

Het meedoenplatform is een soort webshop waar soortgelijke producten en activiteiten als bij een stadspas beschikbaar worden gesteld. Op een meedoenplatform zouden ook andere regelingen en aanbod onder de aandacht kunnen worden gebracht zoals bijzondere bijstand en de collectieve ziektekostenverzekering en het aanbod van stichting Leergeld.
Uit de verkenning die is uitgevoerd blijken verschillende voordelen van een Kempenpas of een Kempisch meedoenplatform. Denk aan meer bestedingsvrijheid voor inwoners en mogelijk een groter bereik van de regeling. De gemeente heeft meer zicht op de daadwerkelijke besteding van de participatiebijdrage. En naar verwachting is er minder ambtelijke capaciteit nodig voor het toetsen van de regeling. Tot slot kan het een impuls betekenen voor de contacten met verenigingen en ondernemers.

Echter, we zien ook verschillende knelpunten bij de implementatie van een dergelijke pas of platform. Beide instrumenten vragen om een flink implementatietraject en de kosten voor implementatie, beheer (en onderhoud) en het systeem zijn hoog. Het aan laten sluiten van ondernemers en verenigingen is arbeidsintensief en dit vraagt blijvende inzet. Een vraagstuk daarbij is hoe de betaling aan de aanbieders moet worden ingeregeld. Als het tegoed op een pas komt, zouden aanbieders dit ook moeten kunnen uitlezen om te incasseren. Vraag is welke randapparatuur daarvoor nodig is en welke kosten daaraan zijn verbonden. Een risico is verder dat een pas leidt tot stigmatisering.
Aandachtspunt van een meedoenplatform ten opzichte van een pas is dat een online platform lastig kan zijn in gebruik voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn. In de Kempen valt de grootste groep huishoudens met een laag inkomen in de AOW gerechtigde leeftijd. Voor een deel van hen kan een online platform lastig zijn. Tot slot verwachten we dat slechts een beperkt aantal regelingen aan de pas zal worden gekoppeld.

Wanneer we de gevraagde inzet en financiële middelen voor een stadspas en meedoenplatform naast het beperkte gebruik van de huidige Participatieregeling 18+ leggen, rijst de vraag of de kosten opwegen tegen het effect en gebruik. Ook als het gebruik zou verdubbelen, is de vraag of de voordelen van een dergelijk systeem opwegen tegen de nadelen.

In veel regio’s met een stadspas of platform vormt een grotere centrumgemeente de basis. Kleinere gemeenten haken dan aan. Daarmee ontstaat een mooi breed productenpalet. Voor onze regio geldt dat het de vraag is of een stadspas geschikt is om met de vijf gemeenten op te zetten.
Elke gemeente heeft andere lokale ondernemers die je dan in dit platform terug wilt laten komen. En zoals hierboven al vermeld is juist het aan laten sluiten van ondernemers arbeidsintensief en vraagt dit om blijvende inzet. Tevens heeft elke gemeente mogelijk weer andere wensen in het betrekken van ondernemers/verenigingen.

Gelet op het bovenstaande hebben wij geconcludeerd dat een Kempenpas geen passend instrument is. Daarnaast zien we op dit moment ook geen meerwaarde in het opzetten van het meedoenplatform. Het voorstel is om in te zetten op meer communicatie richting inwoners, samenwerkingspartners en verenigingen. De participatieregeling 18+ is verruimd in hoogte (van € 150,- naar € 180,-) en qua bestedingsmogelijkheden. Hiermee willen we de bekendheid en het gebruik van de Participatieregeling 18+ vergroten.

3.3 Gebiedsgerichte pilots

In de kadernota was opgenomen dat elke gemeente een eigen pilot zou uitvoeren waarbij werd ingezoomd op een specifiek vraagstuk vanuit de kadernota.

Pilot Schulden vrije start (Bergeijk)
De pilot: De ontwikkeling van jongeren mag niet door schulden worden ondermijnd. Om deze reden start de Gemeente Bergeijk met de Pilot Schulden vrije start! Deze pilot omvat een aanpak waarbij de afkoop van sommige schulden gepaard gaat met het aanleren van financiële vaardigheden. Het gaat om schulden die zijn ontstaan op de vaste lasten als gevolg van het niet hebben van inkomen of toereikend inkomen. Uitgangspunt is dat alle jongeren tot 23 jaar met een schone lei kunnen beginnen aan het leven.

Verloop van de pilot en vervolg
De pilot Schuldenvrije Start is in 2021 gestart. Vervolgens is de projectgroep Schuldenvrije Start aan de slag gegaan met de uitvoering van deze pilot. Hier zijn verschillende professionals vanuit het veld betrokken, zoals de jeugdcoach, een schuldhulpverlener als maatschappelijk werk. Ondanks inspanningen in de uitvoering en het verbreden van de doelgroep zijn er geen succesvolle

aanmeldingen van jongeren geweest. In de tussenevaluatie is bepaald om de pilot door te laten lopen om te bezien of de aanmeldingen aan zullen trekken. Ook in de eindevaluatie zijn er geen aanmeldingen bij gekomen.
Naar aanleiding van de 'Motie Ondersteuning Energiecrisis' is de vraag gesteld of inwoners goed op de hoogte zijn van het volledige aanbod aan ondersteuning in de gemeente en of inwoners de weg weten te vinden naar passende zorg en ondersteuning. Deze vraag kun je ook stellen in het verlengde van de Pilot Schuldenvrije Start. In de raadsinformatiebrief naar aanleiding van deze motie is dan ook de Toegangsscan aangekondigd welke in 2023 is uitgevoed in de gemeente Bergeijk. De Toegangsscan heeft laten zien dat inwoners onvoldoende op de hoogte zijn van de ondersteuningsmogelijkheden. Dus ook op het gebied van financiële ondersteuningsvragen weten inwoners niet of onvoldoende de juiste weg te vinden.Hoe we inwoners het beste kunnen bereiken is een belangrijke opgave,een mogelijkheid kan zijn het centraliseren van de toegang. Hiervoor wordt een plan van aanpak opgesteld.

Pilot Signalering verenigingen (Bladel)
Met deze pilot onderzoekt de Kempengemeenten welke standaard werkwijze en ondersteuning er nodig is om verenigingen in staat te stellen om ook op schuldenproblematiek te signaleren. De Bladelse verenigingen krijgen een uitnodiging om deel te nemen aan deze pilot.

Verloop van de pilot en vervolg
De gemeente Bladel is gestart met het doen van een klein onderzoek bij verenigingen. Middels een uitvraag per mail zijn meer dan 100 verenigingen (KBO's, buurt, sport, muziekverenigingen etc.) benaderd met een viertal vragen. Deze gingen met name over of verenigingen schuldenproblematiek bij leden herkent, signaleert, wat zij op dit moment hieraan doen en of zij ervoor openstaan om hier meer over te weten te komen. 22 verenigingen hebben, na een herinnering, gereageerd op deze uitvraag. De reacties zijn uiteenlopend. Het overgrote deel is niet bekend met armoede-of schuldenproblematiek bij leden en doet dus ook niks op dit moment. Verenigingen die aangeven op dit moment wél iets te doen bij signalering, geven met name aan leden te wijzen/ door te verwijzen op/naar aanbod van bijv. stichting Leergeld. Het overgrote deel geeft aan er voor open te staan hier in het vervolg per mail voor benaderd te worden. Hierover is ook contact geweest met stichting Kempen in Beweging (met de Kempische coördinator sport en preventie die clubs o.a. helpt aan een vertrouwenscontactpersoon, en bewust maakt van aanbod zoals clubkadercoaching en workshops). Hier werd bevestigd dat er behoefte is aan laagdrempelige tips en informatie over het ondersteuningsaanbod en het signaleren van geldzorgen.
We hebben twee duidelijke pdf's ontworpen met daarop het financiële ondersteuningsaanbod wanneer leden de contributie niet (meer) kunnen betalen en een signaleringskaart (gebaseerd op de signalenkaart Armoede van het NJI) met daarop tips hoe geldzorgen te signaleren en bespreekbaar te maken binnen de vereniging. De documenten zijn naar alle verenigingen (KBO, buurt, sport, muziek etc) verzonden binnen gemeente Bladel en vanuit stichting Kempen in Beweging zijn de volgende acties uitgezet:

1. De bestanden zijn op de website geplaatst.
2. Beide Pdf's worden als bijlage met de e-mailnieuwsbrief meegestuurd..
3. Alle op kempeninbeweging.nl geregistreerde sport- en beweegaanbieders (80) hebben beide Pdf's ontvangen met een begeleidende tekst in een persoonlijke e-mail.
4. Een social post maken over deze onderwerpen en beide PDF als foto meenemen.

Het blijft een uitdaging om de grote groep aan (sport)verenigingen op een goede manier te bereiken. Ook worden vrijwilligers binnen verenigingen steeds schaarser. Daarom blijven we de samenwerking opzoeken met Kempen in Beweging als overkoepelende organisatie. Geldzorgen en armoede staan op de lijst als onderwerp voor hun Kaderdag in januari 2025 en in het najaar van 2024/ begin 2025 willen we, i.s.m. de coördinator sport&preventie Bladelse verenigingen uitnodigen voor een thema-avond waar dit onderwerp ook voorbij zal komen.
Tevens zijn dit thema's die voorbij komen in het reeds opgestarte Bladelse netwerk Geldzorgen. Hier nemen lokale partijen aan deel zoals het Cluster senioren, de Kleding- en Voedselbank, Hulp in Nood Hapert en Bladel/Netersel, Zorgcoöperatie Hoogeloon, stichting Leergeld, Sociaal Raadsliedenwerk en thuisadministratie CordaadWelzijn.

Pilot Aanpak Thuisadministratie en Scholing (Eersel)
De pilot thuisadministratie en scholing betreft een aanpak waarbij vrijwilligers worden getraind in het opzetten van een thuisadministratie bij cliënten. De training behelst een aanpak waarbij meer methodische kennis wordt toegevoegd aan de werkwijze van vrijwilligers die actief willen zijn in de

thuisadministratie. Het doel van deze pilot is de Kempische vrijwilliger die betrokken is bij de thuisadministratie steviger te maken.
Met deze pilot onderzoeken de Kempengemeenten in hoeverre methodische vrijwillige inzet een oplossing kan bieden voor cliënten met enkelvoudige thuisadministratie problematiek.

Verloop van de pilot en vervolg
Het opleiden van vrijwilligers van de Thuisadministratie is aan de Thuisadministratie zelf. Daarom is in overleg met de Thuisadministratie besloten deze pilot om te buigen en een kennisavond te organiseren voor de vrijwilligers van de Thuisadministratie. Het eerste thema was "schuldhulpverlening". Tijdens deze bijeenkomst hebben schuldhulpverleners en sociaalraadslieden van MD een toelichting gegeven op hun werk. Dat bleek zeer waardevol voor de vrijwilligers. We zetten in om deze bijeenkomst eens per jaar/eens in de twee jaar te organiseren.

Pilot Gezonde voeding met een laag inkomen (Reusel-De Mierden)
De gemeente Reusel-De Mierden start een pilot samen met lokale diëtisten. Het doel is om inwoners met een laag inkomen een gezond voedingspatroon aan te leren, waarbij rekening wordt gehouden met de (on)mogelijkheden van een klein budget. De (al bestaande) interventie "Goedkoop gezonde voeding" is de basis hiervoor.

Verloop van de pilot en vervolg
Drie diëtisten uit de gemeente hebben de opleiding gevolgd die bij deze interventie hoort. Tot twee keer toe hebben we het project on hold moeten zetten omdat de coronamaatregelen het niet toe lieten om groepsbijeenkomsten te organiseren. Hierna hebben twee diëtisten besloten te stoppen en zijn we door gegaan met één diëtiste. Zij heeft in het najaar van 2022 en in het voorjaar van 2023 twee trainingen aangeboden. De trainingen zijn door de deelnemers weliswaar positief beoordeeld. Echter, de opkomst was lager dan verwacht en het bleek moeilijk om voldoende deelnemers te vinden ondanks uitgebreide werving. Gelet hierop hebben we besloten dit zelfde aanbod niet voort te zetten. We zijn nu aan het verkennen of we op een andere wijze iets met gezonde voeding kunnen doen waarbij we uitgaan van wensen van inwoners zelf. Een concrete actie die hieruit is voortgekomen is dat de diëtiste aansluit bij het koffie-uurtje dat Vluchtelingenwerk organiseert voor statushouders in de gemeente en met hen in gesprek gaat over dit thema.

Pilot Aanpak integrale toegang schulden (Oirschot)
Met Wijzer kent Oirschot een afwijkende toegang tot de dienstverlening in de Kempen. Deze toegang is een integrale 3D toegang tot hulp, ondersteuning en zorg, inclusief het welzijnswerk. Er is kennis en expertise aanwezig over jeugd(zorg), Wmo, participatie, nieuwkomers, maatschappelijk werk, welzijnswerk en het informele (zorg)circuit.
In de Pilot integrale toegang zal de consulent schuldhulpverlening voor een dag(deel) meedraaien. Het doel van deze pilot is om te onderzoeken wat het effect is van het vanaf een gezamenlijke locatie werken op het leveren van schulddienstverlening. Bereiken we een betere aansluiting en samenwerking met sociaal raadsliedenwerk, emplooispreekuur, formulierenspreekuur en andere preventieve activiteiten.

Verloop van de pilot en vervolg
Deze pilot is per 1 juni 2022 gestart. Een vaste consulent schuldhulpverlening van MD is éénmaal per twee weken op de woensdag aanwezig geweest in Oirschot en maakte dan deel uit van de integrale toegang tot dienstverlening van team Wijzer voor de inwoners van Oirschot. Uit de praktijk blijkt dat er weinig aanloop is geweest tijdens de aanwezigheid van de consulent schuldhulpverlening. Vervolgens is de pilot on-hold gezet ivm personeelsuitval en onderbezetting bij de afdeling Schuldhulpverlening. Het gezamenlijk verlenen van ondersteuning van schulden aan een inwoner is dan ook niet van de grond gekomen binnen de gestelde termijn van de pilot. Een positief effect van het werken vanuit een gezamelijke locatie is het vergroten van de kennis van schuldhulpverlening bij de medewerkers van WIJzer. Dit heeft bijgedragen aan een betere integrale samenwerking.

3.4 Evaluatie beleidsdoelstellingen
In de voorgaande kadernota waren 7 beleidsdoelstellingen opgenomen over de ontwikkeling van cliënten ten opzichte van de dienstverlening. Daarnaast waren er 3 doelstellingen geformuleerd die de basis hebben gevormd voor het opstellen van het nieuwe beleid. De eindevaluatie is uitgevoerd middels het beschrijven van de resultaten van de 10 beleidsdoelstellingen.

Doelstelling 1: De financiële draagkracht van inwoners die zich gemeld hebben bij gemeenten voor schuldhulp is duurzaam verhoogd. Zij stijgen een of meerdere treden op het domein financiën van de zelfredzaamheidsmatrix.
De dienstverlening is door de corona maatregelen anders verlopen dan van te voren beoogd. Een van de grootste uitdagingen was de plotselinge overstap naar digitale dienstverlening. Omdat fysiek contact vaak niet mogelijk was, moesten schuldhulpverleners hun cliënten op afstand ondersteunen. Schuldhulpverleners kregen te maken met een verhoogde werkdruk en moesten manieren vinden om de toegenomen vraag aan te kunnen, vaak met beperkte middelen. Het gebruik van de zelfredzaamheidsmatrix is daarom niet van de grond gekomen.

Doelstelling 2: 55% van de cliëntcontacten in de financiële dienstverlening is in 2024 via het collectief aanbod.
De bedoeling was om het aanbod af te stemmen met de lokale organisaties en middels een samenwerking vorm te geven. Door alle ontwikkelingen waar we de afgelopen jaren mee te maken hebben gehad, corona, energiecrisis en gevraagde inzet als gevolg hiervan, is het collectief aanbod niet van de grond gekomen. Binnen de beperkte middelen hebben we online bijeenkomsten georganiseerd over minimaregelingen. Verder is ingezet op laagdrempelige, algemene voorzieningen voor de eerste ondersteuning. Denk aan Geldfit van de Nederlandse Schuldhulp Route en de Geldplannen van het Nibud. Tot slot zijn er in samenwerking met partners informatiepleinen ingericht in Bladel en Eersel waar inwoners met geldvragen terecht kunnen. Zij kunnen hier meer informatie krijgen over de verschillende voorzieningen die er zijn en hulp krijgen met het aanvragen daarvan. Verder kan een inwoner met beginnende schulden tijdig doorverwezen worden en kunnen de beginnende schulden aangepakt worden.
De dienstverlening van schuldhulpverlening bestaat voornamelijk uit één-op-één begeleiding. De schuldhulpverleners zijn opgeleid om de hulpverlening van a tot z uit te voeren waardoor er geen overdrachtsmoment voorkomt. Zo wordt een inwoner breed uitgevraagd op alle leefgebieden en wordt er gecoacht in het opdoen van vaardigheden en kennis op het gebied van financiële zelfredzaamheid. De één-op-één begeleiding biedt mogelijkheden tot ondersteuning en coaching op maat.

Doelstelling 3: Inwoners die deelnemen aan het collectief aanbod stijgen een of meerdere treden op het domein financiën van de zelfredzaamheidsmatrix.
Zoals benoemd in doelstelling 1 en 2 zijn zowel het collectief aanbod als het gebruik van de zelfredzaamheidsmatrix niet van de grond gekomen. Het beoogde doel met het collectief aanbod om naast stabiliseren en oplossen van schulden de financiële zelfredzaamheid te vergroten is daarvoor in plaats door middel van één-op-één begeleiding aan de inwoner aangeboden. De hulpverlening wordt van aanmelding tot nazorg begeleid door één en dezelfde schuldhulpverlener, hierdoor wordt vanaf het eerste besprek een vertrouwensband opgebouwd. Schuldhulpverlening is niet enkel voor inwoners met problematische schulden waarvoor een schuldregeling dient te worden opgestart, maar juist ook voor inwoners met hulpvragen in een eerder stadium. Zo worden er korte coachingstrajecten bij losse vragen aangeboden, wordt een inwoner gestimuleerd in het krijgen van inzicht in financiën en wordt er budgetbeheer of budgetcoaching voor een bepaalde periode opgestart wanneer passend. inwoners zijn zo niet meer enkel bezig met het oplossen van een probleemsituatie maar ook met het opdoen van vaardigheden en kennis samen met de consulent schuldhulpverlening.

Doelstelling 4: Wij bieden inwoners ontwikkelruimte door de inzet van saneringskredieten. De inzet van het aantal saneringskredieten t.b.v. een schuldregeling is daardoor 40% verhoogd naar 45%.
Er is geen 0-meting gedaan bij het opstellen van de doelstelling, om deze reden kan er dan ook niet worden geconcludeerd of het aantal saneringskredieten is verhoogd met 45%. Wel kan er geconcludeerd worden dat er uitvoering is gegeven aan de doelstelling om het aantal saneringskredieten toe te laten nemen. Saneringskredieten zijn bedoeld om mensen met problematische schulden te helpen door al hun schulden samen te voegen tot één overzichtelijk krediet, dat zij in een afgesproken termijn kunnen aflossen. Recentelijk zijn er nieuwe plannen gepresenteerd door de overheid en gemeenten om saneringskredieten effectiever en toegankelijker te maken. Een van de kernpunten in deze plannen is het verlagen van de drempel om in aanmerking te komen voor een saneringskrediet. Hierdoor kunnen meer mensen sneller worden geholpen, wat de kans vergroot dat zij hun schulden kunnen aflossen en hun leven weer op de rails krijgen.
Het inzetten van saneringskredieten is meer standaard geworden en dit is opgenomen in de werkprocessen.

Doelstelling 5: Wij kiezen voor een ontwikkelingsgerichte aanpak die inzet op duurzame gedragsverandering. Hiermee neemt de inzet van budgetbeheer met 20% toe, de inzet van beschermingsbewind neemt met 20% af.
De inzet van beschermingsbeheer wordt uitgesproken door de rechtbank, een afname hierin ligt niet binnen het bereik van schuldhulpverlening. Hierin is dan ook geen significant verschil zichtbaar in de afgelopen jaren. Voor inwoners die zich aanmelden bij schuldhulpverlening en nog niet onder bewind staan is de ambitie om aan te bieden wat nodig is. In het kader van duurzame gedragsverandering heeft de inzet van budgetbeheer dan ook de voorkeur mits dit passend is voor de inwoner. In de voorgaande kadernota is er geen 0-meting gedaan waardoor het niet mogelijk is een vergelijking te doen met aantallen uit 2024. Ook kan er niet worden aangetoond of de inzet van budgetbeheer met 20% is toegenomen.

Doelstelling 6: 50% van de inwoners die succesvol het traject van minnelijke schuldhulpverlening hebben afgerond leveren op vrijwillige basis een maatschappelijke bijdrage in een door hen zelf in te vullen variant (bijv. vrijwilligerswerk).
We hebben afgezien van vragen om een vrijwillige maatschappelijke bijdrage omdat hierop niet gestuurd kan worden. Aan de hulpvraag van een inwoner inzake schuldhulpverlening wordt altijd gehoor gegeven, ongeacht hij of zij een maatschappelijk bijdrage levert. Verder was de invulling van het leveren van een bijdrage beoogd om deel te nemen aan het collectief aanbod als ervaringsdeskundige, door bovengenoemde redenen is het aanbieden van een collectief aanbod niet aangeboden.

Doelstelling 7: Cliënten die gemeld zijn bij het meldpunt vroegsignalering zijn binnen 2 weken gesproken.
In 2023 is de voorgaande kadernota gewijzigd om aan te sluiten bij de Wgs. Een van de gewijzigde onderdelen is de vroegsignalering. Om een hulpaanbod te kunnen doen door middel van bijvoorbeeld huisbezoeken (zoals in de pilot vroegsignalering huisbezoeken) aan een binnengekomen signaal van een betaalachterstand, is de termijn verruimd naar 4 weken. Binnen deze termijn wordt een inwoner gesproken en is de doelstelling behaald.

De doelstellingen die waren geformuleerd voor de ontwikkeling van het nieuwe beleid:
Doelstelling 8 (nieuw beleid): Er zijn op 1-6-2024 nieuwe doelstellingen geformuleerd voor de opstellingen van het nieuwe beleidsplan 2024.
In de huidige kadernota worden de nieuwe doelstellingen gepresenteerd.

Doelstelling 9 (nieuw beleid): Het haalbaarheidsonderzoek naar de Kempenpas is op 1-6-2024 afgerond en geeft basis om een beslissing te kunnen nemen om de Kempenpas wel/niet in te voeren.
Uit het onderzoek dat is uitgevoerd komt de conclusie dat de Kempenpas niet haalbaar is. Zie paragraaf 3.3 voor de uitgebreide toelichting.

Doelstelling 10 (nieuw beleid): De gebiedsgerichte pilots zijn uiterlijk op 1-6-2024 afgerond en worden definitief wel of niet opgenomen in het beleidsplan 2024.
We zien dat binnen iedere pilot elementen zitten die, al dan niet op aangepaste wijze, een vervolg zullen krijgen en terugkomen in de ambities onder de speerpunten in hoofdstuk 5. Zie paragraaf 3.2 voor de uitgebreide toelichting van de verschillende pilots.

Bijlage 4 uitkomsten vragenlijst geldzorgen

In het voorjaar van 2024 hebben de vijf gemeenten een vragenlijst ontwikkeld en deze verspreid onder alle samenwerkingspartners (zowel professioneel als vrijwillig) die in hun uitvoeringspraktijk nauw in contact staan met inwoners die te maken hebben met een laag inkomen en/of schulden. We hebben gevraagd naar bevindingen met betrekking tot het huidige armoede- en schuldhulpverleningsbeleid en naar suggesties voor verbetering.

Voorbeelden van organisaties naar welke de vragenlijst is verstuurd zijn de Voedselbanken van de gemeenten, stichting Leergeld Veldhoven en de Kempen, de Adviesraden, CordaadWelzijn etc. De vragenlijst heeft ruim 4 weken opgestaan en uiteindelijk hebben 32 respondenten, goed verspreid over de 5 Kempengemeenten, hem ingevuld.

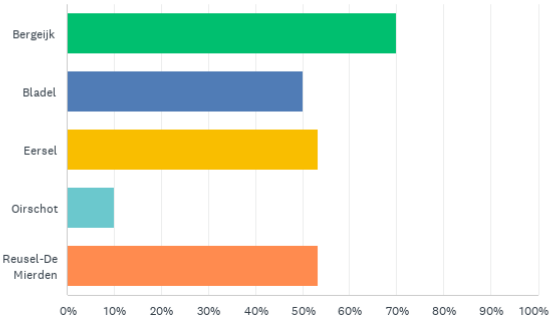
Opbouw vragenlijst
In de vragenlijst hebben we onderscheid gemaakt tussen het aanbod van de gemeenten inzake bijzondere bijstand en minimaregelingen versus schuldhulpverlening. Daarnaast zijn er ook andere partners, al dan niet gesubsidieerd (in het voorliggend veld) zoals bijvoorbeeld de Voedselbank, de Kledingbank, thuisadministratie van Cordaad Welzijn, stichting Leergeld en allerlei lokale hulporganisaties die hulp bieden waar we vragen over stellen. De vragenlijst begon met een aantal algemene vragen over de functie, organisatie en werkzaamheden van de respondent. Vervolgens stelden we een aantal vragen over de volgende thema's:

1. Algemene vragen
2. Bekendheid en samenwerking
3. Preventie
4. Ondersteuning die aansluit bij behoeften
5. Schuldhulpverlening
6. Vindbaarheid/toegang, aanvraagproces en bereik van regelingen
7. Algemene dienstverlening en klantcontact gemeenten
8. Flankerende thema's
9. Algemeen

De vragen zijn afwisselend open en gesloten vragen. In deze samenvatting zal per thema kort uitgelicht worden welke antwoorden opvallen en zullen enkele resultaten gepresenteerd worden.

1. Algemene vragen
Van de 32 respondenten zijn er 17 een vrijwillige kracht en 14 betaalde (1 niet ingevuld). Dit geeft een goede spreiding. Deze mensen zijn verdeeld over de gemeenten werkzaam, behalve in de gemeente Oirschot. De respondenten geven ook aan in nauw contact te staan met inwoners die te maken hebben met geldzorgen/armoede en/of schulden. 16 respondenten geven aan bijna altijd aandacht te hebben voor dit thema, 9 vaak en 6 soms. Dit laat zien dat we mensen met ervaring en daadwerkelijke kennis hebben bevraagd.

V4 In welke gemeente(n) bent u werkzaam? (meerdere opties mogelijk)

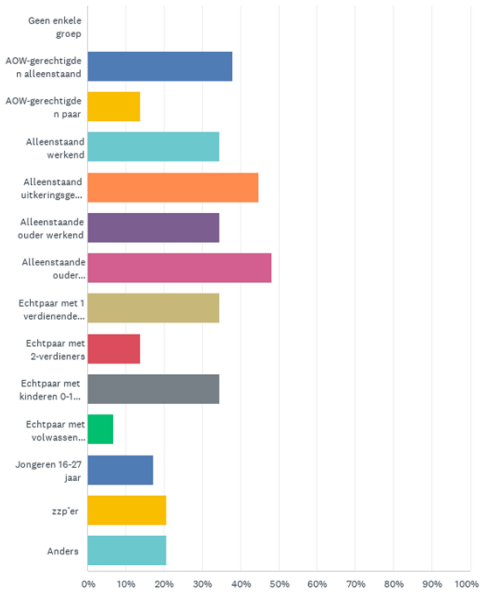

2. Bekendheid en samenwerking
De Kempengemeenten bieden maatwerkondersteuning in het kader van armoedebestrijding en schuldhulp. Denk hierbij aan bijzondere bijstand, schuldhulpverlening en diverse minimaregelingen. Echter maakt niet elke inwoner die er recht op heeft op gebruik van ons aanbod. Wij hebben onze respondenten gevraagd naar de bekendheid (bij henzelf en bij inwoners) van het (gemeentelijke) hulpaanbod en naar hun ervaringen met betrekking tot de samenwerking tussen gemeenten en samenwerkingspartners.

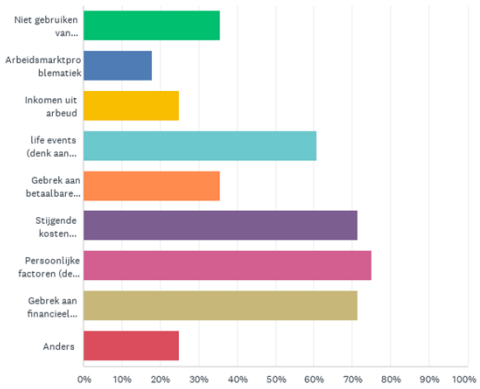
Ten eerste geven de respondenten aan dat armoede- en schuldenproblematiek eigenlijk bij elke doelgroep wel voorkomt. Iets waar de gemeente zich in zou willen verdiepen is of onze partners echt bij iedereen

armoede zien en of we dan kunnen concluderen dat we geen doelgroepenbeleid moeten voeren. Ook geven de respondenten verschillende oorzaken aan van armoede- en schuldenproblematiek. Persoonlijke factoren (denk aan chronische ziekten en psychische problemen) spelen een grote rol, maar ook stijgende kosten, gebrek aan financieel inzicht en life events (denk aan echtscheidingen, overlijden, pensioen) worden vaak genoemd. Nu kan de gemeente niet elke oorzaak aanpakken, maar wellicht wel iets doen rondom het financieel inzicht en mensen eerder informeren over de gevolgen van bepaalde life events. Er wordt namelijk ook als opmerking gegeven dat mensen niet welke voorzieningen er allemaal zijn.

V9 Bij welke doelgroepen signaleert u armoede- en schuldenproblematiek voornamelijk?

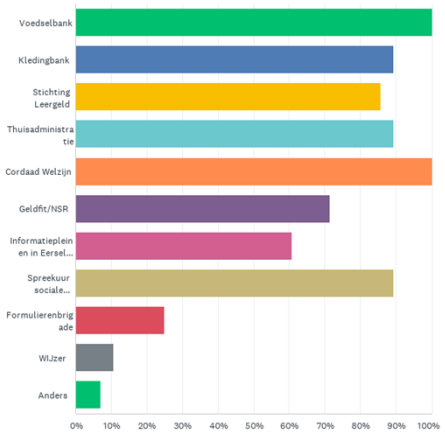

V10 Welke oorzaken van armoede- of schuldenproblematiek signaleert u voornamelijk?

De onbekendheid van voorzieningen komt ook terug wanneer respondenten gevraagd worden naar de mate waarin zij bekend zijn met het aanbod van de gemeente en in welke mate de inwoners waar zij contact mee hebben. Hieruit blijkt dat de respondenten een duidelijk beeld hebben van het aanbod. Alleen de Participatieregeling 18+ en individuele inkomenstoeslag zijn minder bekend. Ook weten zij het brede aanbod aan ondersteuning vanuit het voorliggend veld goed te vinden.

V12 In welke mate bent u vanuit uw organisatie bekend met het brede aanbod aan ondersteuning vanuit het voorliggend veld dat beschikbaar is in de Kempen op het gebied van armoede en schulden? Zet een vinkje bij hetgeen u kent.

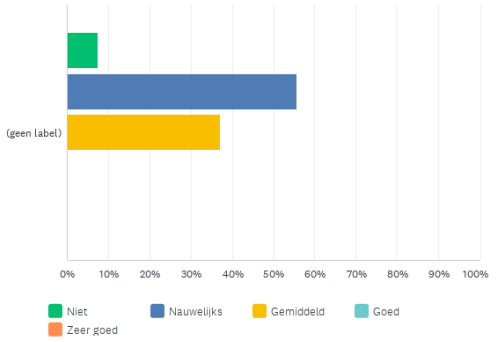

Wanneer gevraagd wordt naar de bekendheid onder inwoners krijgen we een heel ander beeld. 10 respondenten geven aan dat naar hun inzicht mensen gemiddeld bekend zijn met het aanbod vanuit de Kempengemeenten en het voorliggend veld, 15 geven aan dat inwoners nauwelijks bekend zijn en 2 geven aan dat inwoners niet bekend zijn (door 5 niet ingevuld). Er worden ook een aantal redenen gegeven voor deze lage bekendheid, bijvoorbeeld dat mensen bang zijn dat ze teveel van hun inkomen/persoonsgegevens moeten prijsgeven of dat mensen niet weten waar ze moeten zoeken naar hulp. Twee respondenten geven aan dat mensen er vanuit gaan dat de hulp niet voor hun bedoeld is en daarom ook niet eens proberen om hulp aan te vragen. Ook onduidelijkheid rondom regels en het aanvraagproces komen terug als knelpunt.

Als vervolgvraag hebben we respondenten gevraagd naar suggesties om de bekendheid onder inwoners te verbeteren. Hieruit kwam voornamelijk dat er meer ingezet moet worden op communicatie van bestaande regelingen. Vanuit de gemeenten, maar ook bij ketenpartners zelf. Ook herhaling van deze informatie is cruciaal volgens de respondenten. Naast communicatie worden er ook suggesties gegeven rondom het verlagen van de drempel om informatie op te vragen. Denk hierbij aan gemakkelijk taalgebruik en het bundelen van informatie op één plek. Zowel online als één fysiek informatiepunt.

Door deze antwoorden komen vragen op als: Is de gemeente de juiste partij om dit op te pakken? Wat is reëel om van de gemeente te verwachten en wat kunnen andere partijen doen?

V14 In hoeverre ervaart u dat inwoners bekend zijn met het bestaande aanbod (zowel het aanbod vanuit de Kempengemeenten als het voorliggend veld)?

Ten slotte wordt de samenwerking met andere organisaties in het veld over het algemeen positief ervaren. 11 respondenten geven deze een ruim voldoende, 9 een voldoende en 1 respondent vindt het perfect. Echter vinden 2 respondenten de samenwerking onvoldoende. Suggesties ter verbetering die genoemd worden zijn onder andere het organiseren voor netwerkbijeenkomsten en het bundelen van informatie over regelingen en contactmogelijkheden van andere organisaties. Hierbij wordt opgemerkt dat de gemeente de regie moet nemen om deze partijen bij elkaar te brengen.

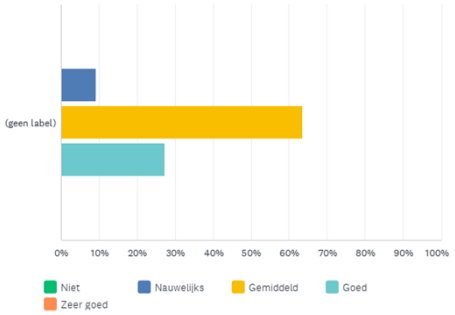
3. Preventie
Preventie is van belang in het bestrijden van armoede en schuldenproblematiek. Preventie is een mix van maatregelen die er op gericht is mensen (meer) financieel vaardig te maken. Wij verstaan onder preventie het volgende: collectief aanbod ten behoeve van het voorkomen van geldzorgen waar alle inwoners gebruik van kunnen maken. Dit kunnen activiteiten zijn gericht op bepaalde life events (denk dan aan een echtscheiding, pensioen, overlijden), maar ook algemene informatie over bijvoorbeeld budgetteren. Het meldpunt vroegsignalering is gericht op een kleinere groep inwoners. Hier worden meldingen gedaan als er al sprake is van één of meerdere betalingsachterstanden en valt daarom niet meer onder preventie. Datzelfde geldt voor ‘individuele ondersteuning’, waar schuldhulpverlening, bijzondere bijstand/minimaregelingen en het sociaal raadsliedenwerk onder valt. Aan de respondenten is gevraagd of zij bekend zijn met preventie en hoe we dit kunnen verbeteren.

Er is bewust een open vraag gesteld over het aanbod rondom preventie, omdat we verwachtten dat mensen matig op de hoogte zouden zijn. Ook is preventie een breed begrip en we wilden respondenten niet beperken tot enkele antwoorden. De Thuisadminstratie, Stichting Leergeld en Geldfit worden vaak als antwoord gegeven op de vraag met welk aanbod respondenten bekend zijn. Ook de pilot vroegsignalering wordt benoemd. Wanneer we vragen welk aanbod op het gebied van preventie mist, komen we tot de conclusie dat er eigenlijk niets mist behalve een duidelijk overzicht van het aanbod en reclame/campagnes. Ook komt de vraag naar speekuren terug. Opvallend is dat de reden voor het opzetten van campagnes het doorbreken van het taboe rondom schulden is. Door mensen bewust te maken van de mogelijkheid van geldzorgen wordt het normaler en zullen zij sneller hulp zoeken. Communicatie is ook bij dit onderwerp zeer van belang volgens de respondenten.

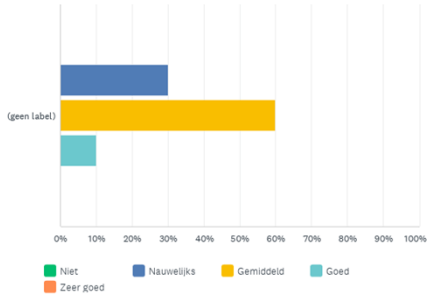
4. Ondersteuning die aansluit bij behoeften
In dit deel van de vragenlijst hebben we de respondenten gevraagd in hoeverre de beschikbare ondersteuning (zowel het gemeentelijke aanbod en het aanbod in het voorliggend veld) aansluit op de behoeften van inwoners in de Kempen.

Uit de antwoorden van de respondenten blijkt opnieuw dat de regelingen wel passend zijn voor de doelgroepen, maar dat ze de mensen niet bereiken. Zo geven 6 respondenten aan dat het totale aanbod goed aansluit bij inwoners, 13 gemiddeld en 2 nauwelijks (9 niet ingevuld). Echter, wanneer gevraagd wordt of het ook resultaat heeft, geven slechts 2 respondenten aan dat het goed is, 11 gemiddeld en 6 nauwelijks. Hierbij wordt telkens aangegeven dat de bekendheid bij inwoners niet voldoet en dat mensen onvoldoende financieel vaardig zijn. Ook wordt benoemd dat mensen zich niet durven aan te melden voor ondersteuning, vaak vanwege schaamte.

V22 In hoeverre vindt u dat het totale aanbod (zowel gemeentelijke aanbod als aanbod in het voorliggend veld) aansluit bij de behoeften van inwoners?

V23 In welke mate draagt het totale aanbod volgens u ook (zowel gemeentelijke aanbod als aanbod in het voorliggend veld) bij aan het terugdringen of voorkomen van armoedeproblematiek/geldzorgen bij inwoners in de Kempen?

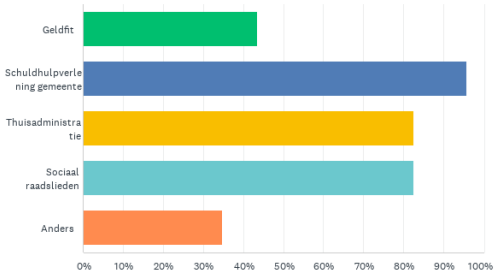
Suggesties ter verbetering zijn opnieuw het doorbreken van het taboe rondom armoede/schulden, het creëren van één loket en samenwerken binnen het veld om bekenbaarheid te vergroten. Ook wordt aangegeven dat organisaties zoals MD beter bereikbaar moeten zijn door bijvoorbeeld hun telefonische bereikbaarheid te verlengen.

5. Schuldhulpverlening

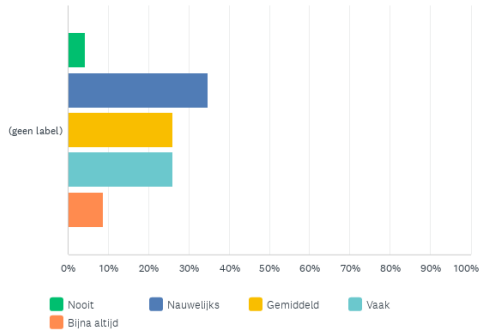
Voor schulden zijn er verschillende definities. Je kunt onderscheid maken tussen ‘betalingsachterstanden’ en ‘problematische schulden’. Betalingsachterstanden zijn een schuld, maar de openstaande rekeningen kunnen nog binnen afzienbare tijd worden voldaan. Bij problematische schulden zijn de betalingsachterstanden zo groot dat de betrokkenen elke maand geld te kort komen en niet binnen een bepaalde periode hun schulden kunnen voldoen. Schuldhulpverlening biedt hulp bij financiële problemen en problematische schuldensituaties. De consulenten kijken eerst naar de persoonlijke situatie en bieden vervolgens de hulp aan die past.

Aan onze respondenten is gevraagd of ze weten waar inwoners terecht kunnen als ze betalingsachterstanden hebben. Hierbij kwam de gemeente als meest bekende aanspreekpunt naar boven en de Sociaal raadslieden en thuisadministratie als tweede. Andere organisaties genoemd zijn budgetcoaches, een bewindvoerder en een dorpsondersteuner.

V26 Weet u waar inwoners terecht kunnen als ze betalingsachterstanden hebben?

V27 In hoeverre verwijst u mensen met schulden door naar schuldhulpverlenging?

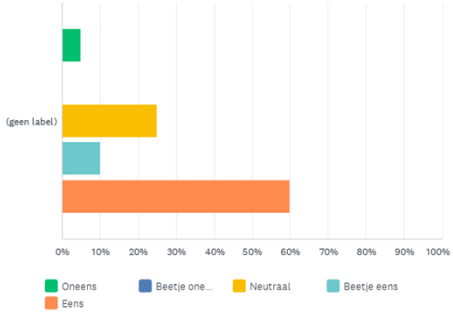

Wel valt op dat veel respondenten (8) inwoners met schulden nauwelijks doorverwijst naar schuldhulpverlening (terwijl de gemeente het meest bekend is). Hiervoor wordt als reden gegeven dat inwoners alleen naar schuldhulpverlening worden gestuurd als de schulden problematisch zijn óf als alle andere opties al geprobeerd zijn. Er wordt dus eerst bij de andere organisaties aangeklopt alvorens men naar de gemeente gaat. Interessant zou zijn waarom.

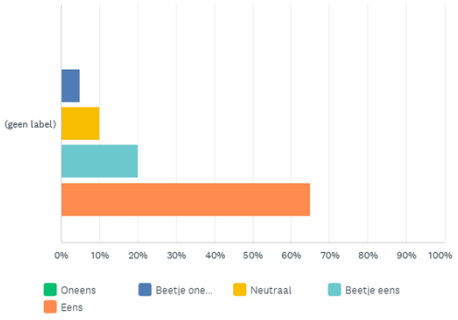
Op de vraag wat er anders kan worden georganiseerd zodat mensen met schulden beter worden geholpen komen weer antwoorden als makkelijkere toegang, taboes doorbreken en informatie bundelen.

6. Vindbaarheid/toegang, aanvraagproces en bereik regelingen
Als gemeenten vinden we het belangrijk dat het totale hulpaanbod bekend is bij samenwerkingspartners en inwoners en dat inwoners die het nodig hebben, weten waar ze (laagdrempelig) terecht kunnen voor ondersteuning. In dit onderdeel hebben we gevraagd naar de bekendheid, maar ook naar ervaringen met het aanvraagproces van gemeentelijke, maar ook landelijke voorzieningen (denk dan dus aan minimaregelingen, bijzondere bijstand en schuldhulpverlening, maar ook bijvoorbeeld aan huur-en zorgtoeslag). Dit hebben we uitgevraagd d.m.v. een aantal stellingen en open vragen.

V29 Stelling: 'Ik promoot/attendeer vanuit mijn organisatie inwoners op het totale aanbo aan ondersteuning in of tijdens mijn werk als professional of vrijwilliger.'

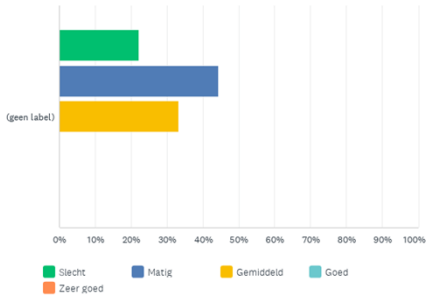
V30 Stelling: 'Ik weet bij wie/ waar ik terecht kan met vragen over het gemeentelijke hulpaanbod en verwijs de inwoner hier, indien nodig, naar door.'

Uit de resultaten blijkt dat het overgrote deel van de respondenten (13 van de 19) het totale aanbod aan ondersteuning promoot in hun contact met de inwoners. Ook blijkt dat zij goed weten waar zij terecht kunnen met vragen over dit aanbod (16 van de 19). Het is belangrijk dat andere organisaties de weg weten naar de gemeente en inwoners deze kunnen wijzen.

Wanneer gevraagd wordt naar de specifieke ervaringen met de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening (MD) blijkt dat lang niet alle respondenten de toegang tot MD laagdrempelig vindt en de uitvraag passend. 11 respondenten staan hier namelijk neutraal in, 4 vinden het onvoldoende en slechts 4 respondenten vinden het voldoende. Suggesties ter verbetering van de toegang en/of vindbaarheid van MD die gegeven worden zijn o.a. het plaatsen van een loket in elke gemeente, ruimere bereikbaarheidstijden en het bundelen van informatie op één website in gemakkelijke taal. Ook wordt er geopperd dat medewerkers van MD vaker de dorpen in moeten gaan en daar contact te zoeken met mensen. Bovendien komt het idee om reclame te maken voor het aanbod aan hulp opnieuw terug. Dit zou een lopende campagne moeten zijn, zodat het altijd top-of-mind is bij inwoners als ze het nodig hebben. Wanneer er gevraagd wordt naar de vindbaarheid van het aanbod onder inwoners vindt 12 respondenten deze onvoldoende en 6 respondenten gemiddeld.

V35 Hoe ervaart u de vindbaarheid van het aanbod onder inwoners?

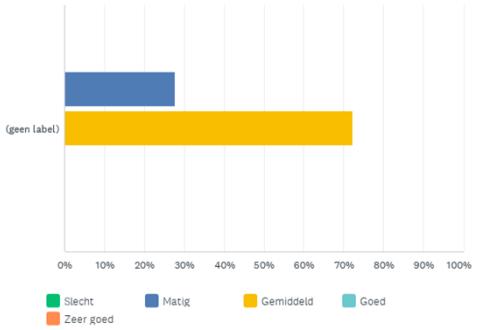
Als onze respondenten informatie zoeken over het aanbod aan regelingen zoeken zij voornamelijk op de website van de gemeente(n), de website van MD en die van KempenPlus. Hierbij wordt door 3 respondenten opgemerkt dat de informatie 'weggestopt' op de website staat. Daarna volgen fysieke vindplaatsen als lokale krantjes en flyers e.d.

Daarnaast is gevraagd welke redenen respondenten zien waardoor inwoners geen gebruik maken van het totaal aan hulpaanbod. Veelgenoemde redenen zijn het gebrek aan laagdrempelige informatie/contact, te weinig overzicht van het totale aanbod en de schaamte om aan de bel te trekken. Een respondent merkt op dat mensen bang zijn de financiële ondersteuning terug moeten betalen en daardoor alles zelf op willen lossen. Een aantal andere respondenten geven aan dat er door het gebrek aan laagdrempelige informatie te weinig vertrouwen is in de hulp, waardoor mensen niet de stap zetten om hulp aan te vragen. Een gebrek aan digitale vaardigheid speelt bij sommige inwoners ook een grote rol hierin.

Tot slot zijn er ook een aantal vragen gesteld over het aanvraagproces voor inwoners van gemeentelijke voorzieningen (vb. BB of minima). Hieruit is gebleken dat 13 respondenten het met een gemiddeld beoordelen en 5 met een matig.

Suggesties ter verbetering van het aanvraagproces zijn instellen van 1 loket, helpen met invullen (voornamelijk voor mensen met een beperking) en het vereenvoudigen van aanvraagpapieren. Hiermee wordt bedoeld dat formulieren qua taalgebruik eenvoudiger moeten worden, maar ook dat je met één formulier meerdere regelingen kunt aanvragen. Opnieuw komt het creëren van een warme, vertrouwde uitstraling naar boven.

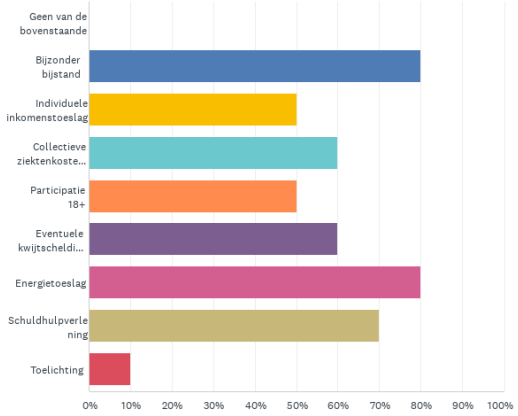
V39 Hoe zijn uw ervaringen inzake het aanvraagproces voor inwoners van gemeentelijke voorzieningen? (denk dan aan het aanvragen van bijzondere bijstand en het aanvragen van een minimaregeling)?

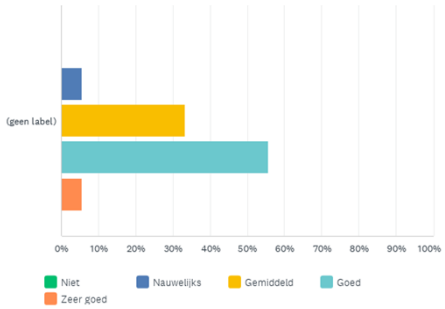
7. Algemene dienstverlening en klantcontact van de uitvoeringsorganisatie (MD)
De dienstverlening m.b.t. het uitvoeren van de wet schuldhulpverlening en de bijzondere bijstands- en minimaregelingen aanvragen wordt gedaan door consulenten van Samenwerking Kempengemeenten voor de inwoners van de vijf Kempengemeenten. We hebben gevraagd naar de ervaringen met de dienstverlening van MD en hoe die verbeterd kan worden.

Allereerst is gebleken dat er gebruik wordt gemaakt van het complete aanbod aan minimaregelingen en bijzonder bijstand en/of schuldhulpverlening. Wanneer er uitgevraagd wordt hoe het contact verloopt met MD blijkt dat het lastig is dat je vaak je verhaal moet vertellen als beller en dat je te veel wordt doorverwezen. Echter 11 respondenten beoordelen het contact met MD als goed, 6 als gemiddeld en 1 als onvoldoende.

V41 Kent u vanuit uw organisatie inwoners die gebruik maken van gemeentelijke minimaregelingen/bijzondere bijstand en/of Schuldhulpverlening?

V42 In hoeverre krijgt u (of een inwoner waarmee u in contact staat) passende hulp wanneer u in contact staat met gemeentelijke medewerkers op het gebied van geldzorgen/schulden?

Verder wordt de dienstverlening zelf voornamelijk met een gemiddeld beoordeeld, namelijk 8 keer. Daarnaast 1 keer met een onvoldoende en 6 keer met een goed. Opnieuw wordt vertrouwen in de inwoner genoemd als verbeterpunt. Ook is gevraagd aan de respondenten om te beoordelen of inwoners zich gehoord voelen als ze in contact staan met MD. 9 respondenten geven dit een gemiddeld en 8 een goed.

8. flankerende thema's
We zien dat armoedeproblematiek effect heeft op andere leefgebieden. Onderzoek wijst uit dat armoede zich uit in (zeer) beperkte financiële middelen, toename van stress, sociale uitsluiting, gezondheidsproblematiek en beperkte toegang tot onderwijs. Mensen mijden bijvoorbeeld een medisch

specialist of tandarts eerder, omdat men niet weet welke kosten dit met zich meebrengt. Aan de respondenten is gevraagd welke gevolgen van geldzorgen zij zien in hun dagelijkse werk.

Ten eerste geven de respondenten aan dat geldzorgen vooral leiden tot stress en onzekerheid over de toekomst. Dit leidt volgens hen vaak in het niet mee kunnen doen met hun omgeving of juist in fysieke problemen. Ook spanningen in het gezin, eenzaamheid en verslaving worden genoemd als gevolgen van geldzorgen. De respondenten werken vaak samen met andere disciplines om inwoners te helpen met armoede op andere leefgebieden. 9 respondenten doen dit vaak, 5 soms en 3 nauwelijks. Er wordt het vaakst aangeklopt bij een bewindvoerder, kinderopvang of voedselbank.

Suggesties ter verbetering van deze samenwerking zijn het opstellen van duidelijke richtlijnen voor alle partners, creëren van een duidelijk overzicht van alle mogelijkheden/informatie voor de doelgroep. Daarnaast wordt het afstemmen met elkaar en aanwijzen van één regievoerder benoemd.

9. Algemeen
Thema's die gemist worden zijn koppelingen met de medische sector, bijvoorbeeld de huisarts, om zo mensen die zorg mijden te bereiken óf juist mensen die een intensievere zorgvraag hebben. Ook woningnood wordt genoemd als prominente factor voor zorgen en onzekerheid.

Twee punten die nog worden meegegeven, gaan over het beeld dat armoede verschuift. De echte armoede komt voor bij mensen die werken en een behoorlijk inkomen hebben en hoge vaste lasten. Daarnaast komen mensen met problemen vaak door toedoen van een vertrouwenspersoon in actie. Het gaat er dus niet alleen om dat we mensen in armoede weten te bereiken, maar ook de mensen om hen heen waartussen zich vertrouwenspersonen bevinden. Vaak is hun inbreng nodig om de definitieve stap naar hulpverlening te zetten.

Bijlage 5 Uitkomsten thematafels Geldzorgen met partners
7 mei 2024

In het voorjaar van 2024 hebben de vier gemeenten een vragenlijst ontwikkeld en deze verspreid onder alle samenwerkingspartners (zowel professioneel als vrijwillig) die in hun uitvoeringspraktijk nauw in contact staan met inwoners die te maken hebben met een laag inkomen en/of schulden. De uitkomsten van de vragenlijst hebben we geanalyseerd en de belangrijkste thema's gecategoriseerd. Die uitkomsten staan in de samenvatting uitkomsten vragenlijst.

Op 7 mei 2024 hebben we vervolgens met een selectie van organisaties (wederom zowel professioneel als vrijwillig) in drie groepen verder ingezoomd op de uitkomsten van de vragenlijst. Hierbij waren zo'n 22 aanwezigen, waarbij 13 organisaties vertegenwoordigd waren.

GROEP 1
Het gesprek heeft zich vooral gericht op het thema: ondersteuning bij betalingsachterstanden/schulden

Bekendheid met ondersteuningsaanbod
- Een dorpsondersteuner werkt heel laagdrempelig. Handig om een dorpsondersteuner als contactpersoon te hebben. In Bergeijk werkt dat heel goed. De ervaringen in Bladel en Reusel-De Mierden zijn ook positief. In Eersel minder.
- Inwoners ervaren echt een drempel om naar de gemeente te stappen voor hulp. Het is daarom fijn samenwerken met CordaadWelzijn. Inwoners hebben bij de gemeenten het beeld dat eerst alles op tafel moet, terwijl een inwoner gehoord/gezien wil worden. Het zou goed zijn om voor het eerste contact alle drempels weg te nemen. Een open eerste gesprek en van daaruit praktische stappen zetten. Mensen haken af als ze meteen stukken mee moeten nemen. Die stap is voor inwoners te groot.
- Bij een huisbezoek is de drempel laag, maar daarna moet een inwoner het statische proces in.
- Conclusie: de eerste stap is de inwoner echt horen en zien.
- Financiële zorgen geven heel veel stress. Mensen merken dat soms pas achteraf als ze ondersteuning hebben van een bewindvoerder. Dat geeft veel rust.
- Er zijn veel mensen die het goed allemaal zelf kunnen regelen, maar even hulp nodig hebben om orde op zaken te stellen.
- Er is een zorg om mensen die net overal buiten vallen. Als mensen hun best doen om meer te verdienen, vallen ze buiten de boot.
- Gebruik de borden bij de toegangswegen om ondersteuning te promoten. Zet dingen die mensen willen zien, goed zichtbaar op de website. Vooral het laagdrempelig aanbod goed in beeld brengen.
- Hanteer een duidelijke en "open" naam zoals het loket van A tot Z in Reusel-De Mierden.

Doelgroep
- Richt je op life events. Als het mis gaat, zien mensen het niet meer zitten.
- WSZ-starters hebben te weinig kennis om een huis te runnen.
- Ben bewust van wat je communiceert.

GROEP 2
Thema: doelgroepen, oorzaak geldzorgen, effecten op andere leefgebieden
- Oorzaken van armoede/schulden: zichtbaarheid, gebrek aan digitale vaardigheden (de weg weten), als je er nooit gebruik van hebt gemaakt in het verleden, dan weet je niet welk aanbod er allemaal is.
- Kun je vanuit de BRP bij bepaalde life-events informatie toesturen of meegeven aan inwoners over het hulpaanbod. Bijvoorbeeld bij een overlijden, 18 jaar worden, scheiding, geboorte.
- Wellicht kunnen ook andere partners als scholen, praktijkondersteuners en huisartsen doorverwijzen. Hiervoor is dan ook een samenwerking nodig, ze moeten goed op de hoogte worden gebracht van het aanbod.
- Signaalfuncties van scholen en verenigingen (makkelijker 1 op 1 met een ouder te praten).
- Verenigingen: in contributiebrieven zinsnede opnemen over aanbod Leergeld of posters ophangen over aanbod (waar blik van leden op valt).
- Leergeld: over het algemeen aanbod bekend bij verenigingen/stichtingen.

Thema: effecten van armoede op andere leefgebieden
- Ook een effect op een IQ op de mens.
- Voorziening vanuit Jeugdwet/Wmo wordt soms ingezet, terwijl hier bestaansonzekerheid of financiële problemen aan ten grondslag liggen.
- Vertrouwen in de overheid (wantrouwen versterkt).

- Suggesties ter verbetering: meer gebruik maken van elkaars kwaliteiten en kennis (bijv. thuisadministratie en voedselbank)
- Bijeenkomsten organiseren: weten we van elkaar wat we doen en hoe? Een gezicht erbij hebben, maakt het makkelijker om hulp te vragen.
- Oorzaak zit ook in versnippering van het aanbod. Een loket en een regievoerder (generalisten versus specialisten) zou mooi zijn.
- Voor sommige inwoners is de stap naar de gemeente te groot en is er behoefte aan een laagdrempeliger loket.
- Inkomensvoorzieningen verschillen tussen gemeenten (bijv. tussen Kempen en Eindhoven) en ook de bedragen kunnen verschillen. De Energietoeslag als voorbeeld -> verschil tussen netto en bruto bedragen (dan mis je mensen aan de voorkant; die denken dat ze niet meer in aanmerking komen).
- Complexe formulering (tussen bepaalde begrippen). -> zorg voor eenvoudig woordgebruik.
- Zorg dat op verschillende plekken waar mensen zitten die informatie moeten geven; dat het totaalaanbod beschikbaar is voor de doorverwijzers (van inwoners).
- Geldfit -> potjescheck (Informatieplein) laten gebruiken door professionals. Iedereen zou hier van op de hoogte moeten zijn.
- Huisvesting professionals van MD van de GRSK/KempenPlus is erg versnipperd in de Kempen. Als alle disciplines bij elkaar zitten, levert dat veel op.

Thema: taboe of geldzorgen

- Bijeenkomsten worden georganiseerd (locatie is belangrijk, waar mensen anoniem naar binnen kunnen lopen): bijv. MFA's, Muzenval, bibliotheek etc.
- Stempel van armoede en schulden er af halen in uitnodigingen en informatie over het aanbod. Positief labelen, financieel fit.
- Campagne met ervaringsdeskundigen: ASD denkt dat dit géén goed idee is. Zichtbaarheid in dorpen (laagdrempelig) is het belangrijkste.
- We hebben hier ook met een andere doelgroep te maken dan bijv. in de stad Eindhoven (waar veel meer anonimiteit is). In de Kempen ook veel meer 'ons kent ons'. Dus moet je het netwerk goed geïnformeerd houden (om de inwoners heen).
- Vroegsignalering (i.s.m. SHV -schuldhulpverlening): op de mensen af gaan! Woningcorporaties moeten melden.
- Verandering in deurwaarders etc. -> pauzeknop vanuit SHV op het moment dat de inwoner hulp accepteert.
- Collega's van kwijtschelding gemeentelijke belastingen kunnen niet in dezelfde systemen als bijv. SHV. Alleen met toestemming van de inwoner kan er gedeeld worden.

Thema: Bekendheid met ondersteuningsmogelijkheden

- Mensen zijn niet bezig met aanbod totdat ze het daadwerkelijk nodig hebben. Dus ook al communiceer je regelmatig, de inwoner moet het maar net zien. Belangrijk dat de partij waar de inwoner wel aanklopt in elk geval op de hoogte is en kan doorverwijzen. Een warme overdracht kan helpend zijn.
- Partners weten wat er is, maar wat iedereen precies doet of voor hulpaanbod heeft, is ingewikkeld. Dat is misschien ook niet altijd noodzakelijk, maar wel het door kunnen verwijzen naar de juiste andere partners.
- Doorverwijzen (bijv. vanuit Wmo naar SHV/SRW) is altijd een goede optie -> gebeurt dat voldoende en staat dat dan voldoende op ieders netvlies?
- Overzicht/flyer met aanbod paraat hebben kan ook helpen.
- Wmo: behandelt financiën altijd als leefgebied (schaamte/verlegenheid kan daarin ook een rol spelen). Maar inwoners kunnen ook het gevoel krijgen: waar bemoei je je mee? (je vraagt een rolstoel aan, en waarom moet je weten of we kunnen rondkomen?). Een inwoner laat ook niet altijd het achterste van zijn tong zien.

GROEP 3

Thema: Taboe op geldzorgen

- Signaleren door senioren KBO / niet-pluis gevoel wordt herkend door mensen die mee gaan helpen om formulieren in te vullen bij inwoners. Mensen weten vaak niet dat er hulp is.
- Er is veel schaamte, als ze eenmaal de drempel over zijn om hulp te accepteren, maakt het soms wel makkelijker.
- Als je achter voordeur komt, kun je hulp aanbieden.
- Signaleren / via contacten op scholen – Leergeld. Leergeld is aanwezig bij open dagen op scholen en bij informatieavonden. Mogelijk is het taboe op het gebruik van Leergeld kleiner. Leergeld heeft folders voor kinderen die 18 worden. Leergeld verwijst minder door voor ouders/voor volwassenen.

Bij schulden wordt wel link gelegd naar SHV. Leergeld verwijst ook naar Voedselbank. Indien de financiële huishouding niet op orde is wordt contact gezocht met hulpverlening vanuit gemeenten of andere organisaties.
- Besteedbaar inkomen van alleenstaande ouders staat wel onder druk, verhoging kindgebonden budget, er wordt gekeken naar een andere berekening van besteedbaar inkomen. Op dit moment gaat Leergeld uit van 130% van de bijstandsnorm, maar ze overwegen om huurtoeslag etc. mee te nemen.
- Partijen erkennen dat voorliggend veld kan signaleren.
- Taboe gevoel groter is in kleinere kernen dan in grotere kernen. Zichtbaar zijn in de kleine kernen > werkt dat? Groep denkt van niet.
- Door energietoeslag een grotere groep in beeld gekregen > energietoeslag; hier zit geen taboe op.
- Wat is bijzondere bijstand eigenlijk? dit heeft een bepaald woord of idee > meer schaamte. “bijstand” klinkt negatief.
- Laagdrempelige manier van informatie verschaffen is belangrijk > makkelijkere informatie beschikbaar maken. Vaker communiceren over regelingen, in plaatselijke krantjes.
- Informatiepunt > weinig bekendheid > openingstijden is aandachtspunt.
- Anderstaligen bereik je op een andere manier.
- Iemand vinden die bereid is om verhaal te doen (ervaringsdeskundige) – communicatie.
- Bekendheid van partijen onderling is belangrijk.
- Ook zorgpartners betrekken bij de aanpak van armoede. Wachtkamer JGZ – monitor met allerlei berichten. Huisartsen / verloskundigen / JGZ > hun communicatiemanieren gebruiken om onze regelingen en organisaties bekend te maken.
- Hulp bij aanvragen van toeslagen en dat gebruiken om door te verwijzen naar ander aanbod. Toeslagen zoals zorgtoeslag is iets wat iedereen kent en makkelijk aanvraagt. Als je hulp aanbiedt bij aanvragen van bijv. zorgtoeslag > ook verwijzen naar ander aanbod.

Bekendheid met regelingen
- Professionals zijn bekend met regelingen, maar weten ook niet alles.
- Inwoners zijn onbekend met regelingen/ondersteuning.
- Regels en regelingen wordt niet ervaren als ’n prettig woord.
- Voorlichting via de juiste kanalen is belangrijk. In eenvoudige taal. Welke woorden gebruik je. Hoe is de vindbaarheid op websites, de wijze van aanvragen. Wellicht kan hier nog in verbeterd worden. Vermijd woorden zoals bijstand. Geen afkortingen. Laat de informatie vooraf lezen door mensen uit de doelgroep. Snappen zij het?
- Maak een boekje wat je allemaal kunt aanvragen.
- Gebruik maken van andere kanalen zoals nieuwsbrief van senioren. Of bijvoorbeeld buurtgezinnen.
- Een netwerk opzetten van partners waar we informatie kunnen delen. Reclamecampagne en die verspreiden via netwerkpartners.
- Stichting Anders. Helpen bij bijv. inrichten van woningen bij mensen die geen geld hebben. Of andere klussen.

Toegang
- Vindbaarheid; informatie op websites van gemeenten is niet duidelijk / makkelijk vindbaar.
- Zijn er fysieke plekken waar mensen vragen kunnen stellen of hulp krijgen bij aanvragen van regelingen. Voor mensen die niet goed zijn in Nederlands of mensen met een beperking kan het lastig zijn zelf formulieren in te vullen. Het is belangrijk dat zij hulp kunnen krijgen met het invullen.
- Rekentool – waarmee je vanaf de bank kunt berekenen of je ergens recht op hebt. Is dit mogelijk om dit ook op gemeentelijke websites te zetten?
- “Waar mensen recht op hebben”. Belangrijk om wel te blijven kijken naar wat mensen nodig hebben. Bijvoorbeeld met de Energietoeslag. Daar hadden groepen mensen recht op, maar hadden ze het ook allemaal echt nodig?
- Je zou eigenlijk naar hele situatie moeten kijken. Is er nog meer of andere hulp nodig. Zo worden er bijvoorbeeld geen klantgesprekken gevoerd bij een aanvraag bijzondere bijstand. Dat is ooit wel jammer want daardoor kan je een klant niet wijzen op andere vormen van ondersteuning.
- Aanvragen van subsidie muziekonderwijs kan beter. Mensen met laag inkomen die pianoles willen volgen. Vooraf betalen en achteraf terugbetalen. Art4U > Eersel/Bergeijk; dat werkt wel beter.
- Voorzieningen bij elkaar kan helpen voor de vindbaarheid > kledingbank en voedselbank in één pand.
- Dorpsondersteuners zoals in Bergeijk is georganiseerd wordt gezien als veel meerwaarde.
- Ouderenconsulent Bladel wordt als veel meerwaarde gezien.
- Kluskar in Veldhoven / klusbus > komen achter de voordeur.
- Gebruik maken van elkaars netwerk.
- Groepen die in langdurige armoede leven– psychiatrie en verslaving vragen wel. Levenslange armoede zonder dat ze in de problemen zitten. Is dat dan armoede?

Bijlage 6 Uitkomsten Kempencongres met raads- en commissieleden over armoede
22 mei 2024

Op woensdag 22 mei 2024 is er Kempencongres georganiseerd met als thema armoede, schulden en de nieuwe kadernota Geldzorgen. Tijdens het Kempencongres konden de vier gemeenteraden, maar ook commissieleden en colleges van de Kempengemeenten elkaar ontmoeten en uitwisselen op dit thema.

De avond begon met een ‘serious game’ onder begeleiding van het Nibud. Raads- en commissieleden hebben hier zelf ervaren hoe het is om voor ‘1 dag arm’ te zijn door in de huid te kruipen van een echtpaar met geldzorgen en schulden. Vervolgens hebben de aanwezigen een toelichting op het proces voor de nieuwe kadernota Geldzorgen gekregen en een eerste inkijkje in de resultaten van het onderzoek van onderzoeksbureau KWIZ. Zij lieten middels de Inkomenseffectrapportage (IER) zien of en wanneer er sprake is van een armoedeval wanneer een inwoner tegen een hoger inkomen gaat werken.

Tot slot hebben we input opgehaald bij de raads- en commissieleden met behulp van MentiMeter. We hebben diverse vragen gesteld onderverdeeld in dezelfde thema’s zoals voorgelegd aan de samenwerkingspartners tijdens de thematafels.

Welke thema’s vind je belangrijk als het gaat om armoede en schulden in de Kempen?
Dat zijn met name:
- Meedoen, participatie
- Taboe doorbreken, bespreekbaar maken
- Voorkomen, vroegsignalering
- Vertrouwen, toegankelijkheid, laagdrempelig, ondersteuning

Hieronder de volledige woordwolk gebaseerd op 100 antwoorden

Wat moeten we zeker behouden
Wat vaak wordt genoemd of wat opvalt:
- Met stip op nummer een: Leergeld.
- Mogelijkheid tot maatwerk bieden wordt ook vaak genoemd.
- Net als het loket
- Verder komen voorzieningen als bijvoorbeeld de voedselbank, thuisadministratie en kledingbank een paar keer terug.
- Samenwerking wordt ook een paar keer genoemd. Verder wordt zowel beleidsvrijheid per gemeente genoemd als eenduidige regelingen in de Kempen.
- En verschillende termen om aan te duiden dat hulpaanbod laagdrempelig is, dichtbij en betrokken, vertrouwen, persoonlijke begeleiding, eenvoudig.

Wat kan er versterkt en verbeterd worden
Wat vaak genoemd wordt of wat opvalt:
- Laagdrempelige toegang / toegankelijkheid wordt heel vaak genoemd
- Net als begrijpelijke informatie / eenvoudige taal
- En voorlichting op scholen en budgetvoorlichting

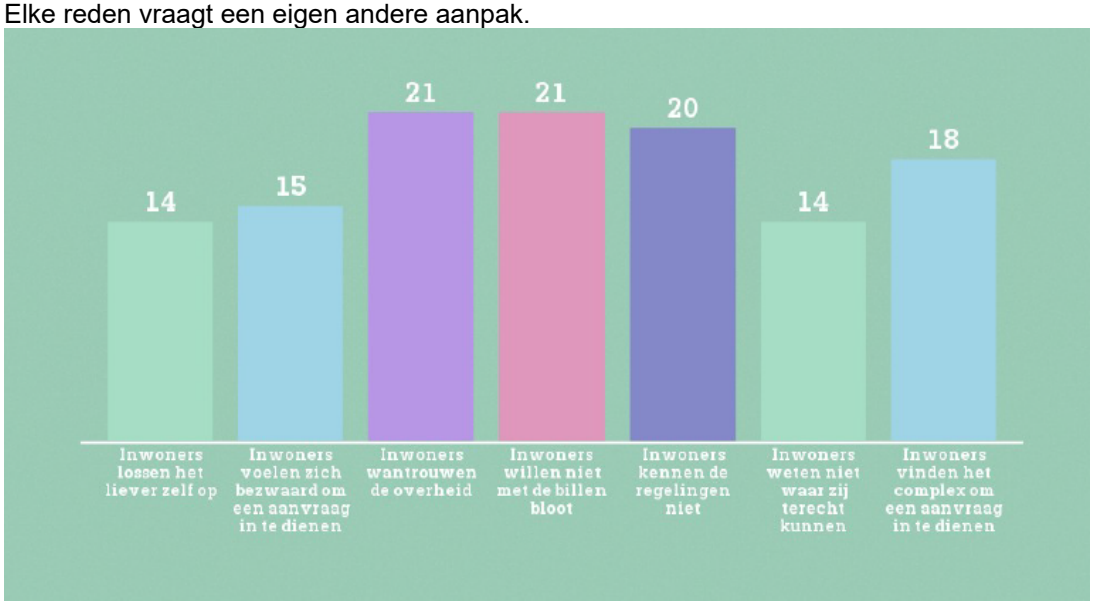
- Verder wordt verschillende keren genoemd een ruimer minimabeleid
- Verder komt nog een paar keer terug promotie om de bekendheid van de regelingen te vergroten.
- En een integrale loketfunctie

Wat wil je terugzien in de nieuwe kadernota n.a.v. de presentatie van KWIZ en de serious game

- Laagdrempelig, toegankelijk, begrijpelijk, eenvoudig
- Vertrouwen, aandacht voor de mens, persoonlijk contact en meer begrip
- Werken moet lonen
- Ondersteuning van mensen die niet op het minimum zitten.

Waarom vragen inwoners geen ondersteuning volgens de raads- en commissieleden?

Elke reden vraagt een eigen andere aanpak.

Suggesties om taboe op armoede te doorbreken

Wat vaak wordt genoemd of wat opvalt:

- Voorlichting algemeen en voorlichting op scholen wordt heel vaak genoemd
- Verder wordt veel informeren via andere partijen als werkgevers, KBO's, het verenigingsleven per kern, dorpsondersteuners, Zonnebloem en andere wegen zoals KempenTV. Dus gebruik van het hele netwerk en de maatschappelijke infrastructuur.
- Ervaringsdeskundigen betrekken wordt een paar keer benoemd.
- Verder wordt een enkele keer genoemd: niet veroordelen, mogelijkheid voor digitaal contact en logenoten contact.

Suggesties om het niet gebruik van regelingen tegen te gaan

Wat vaak wordt genoemd:

- Wat het meeste wordt genoemd is dat als men een regeling aanvraagt, we meteen ook de andere regelingen aanbieden. En inzicht geven in het gehele aanbod.
- Verder wordt veel genoemd: Maak het simpeler: één loket, eenvoudig, laagdrempelig, dichtbij.
- Verder komen zaken terug die hierboven al veel benoemd zijn zoals voorlichting.

Wat wil de raad ons tot slot nog meegeven

Tot slot nog een paar opmerkingen die nog gemaakt zijn bij de laatste sheet.

- Toon lef en blijf pionieren.
- Simpel houden
- Werk vanuit vertrouwen
- Hulp van netwerk niet bestraffen

24.25245

Adviesraad Sociaal Domein Gemeente Bladel.

Aan: het College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Bladel
Markt 21
5531 BC Bladel

Gemeente Bladel
Stuknr:
ingekomen d.d.
17 OKT. 2024
Afd:

15 Oktober 2024

Geacht College van B&W,

In de vergadering van 15 Oktober 2024 heeft de adviesraad de kadernota geldzorgen beleidsregels en speerpunten besproken en adviseert in deze het volgende:

Adviezen

- De ASD ervaart de ambities kadernota geldzorgen als een positief gegeven en stemt in met het voornemen met de volgende adviezen.

- Om te voorkomen dat om budgettaire redenen voortzetting van de pilot vroeg signalering met persoonlijk contact en huisbezoeken (een van de speerpunten) niet door kan gaan, de extra kosten die dit mogelijk met zich meebrengt nu al in de begroting op te nemen.

- Als mensen werken (met behoud van uitkering) kritisch kijken of mensen nog onder gemeentelijke regelingen, bijvoorbeeld gemeentelijke participatie regeling 18+, kunnen vallen, om zo te zorgen dat gaan werken lonend is.

Gaarne zijn wij bereid ons advies mondeling toe te lichten.

Hoogachtend,

Namens het Adviesorgaan Sociaal Domein gemeente Bladel,

i.o.

I. Megens

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

Gemeentehuis Bladel
Postbus 11
5530 AA Bladel

uw brief:	16 oktober 2024
uw kenmerk:	24.25245
ons kenmerk:	24.25821
zaaknummer:	Z240003271
behandeld door:	
telefoonnummer:	0497-361636
bijlage(n):	Advies ASD gemeente Bladel
onderwerp:	Reactie advies ASD Kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028
verzonden:	13 november 2024

Geachte ASD gemeente Bladel,

In de vergadering van de Adviesraad sociaal domein op dinsdag 15 oktober 2024 heeft de ASD de Kadernota ‘Geldzorgen in de Kempen’ 2025-2028 besproken. Middels deze brief stuur ik u een reactie op het advies dat gegeven is.

De Adviesraad adviseert het volgende:

Advies:
De ASD ervaart de ambities kadernota Geldzorgen als een positief gegeven en stemt in met het voornemen met de volgende adviezen.

- Om te voorkomen dat om budgettaire redenen voortzetting van de pilot vroegsignalering met persoonlijk contact en huisbezoeken (een van de speerpunten) niet door kan gaan, de extra kosten die dit mogelijk met zich meebrengt nu al in de begroting op te nemen.

  Reactie:
  De kosten waarnaar gerefereerd wordt betreffen bedrijfsvoeringskosten (personele inzet) en geen programmakosten (kosten voor ondersteuning inwoners). Op dit moment vallen de bedrijfskosten die gemaakt worden voor inzet in de pilot zowel vanuit de consulenten Schuldhulpverlening als de inzet van de maatschappelijk werker bij Lumens binnen de bestaande begroting. Bij ongewijzigde voortzetting van de pilot (inbedden als structurele werkwijze) zal dat nog steeds het geval zijn.

  De pilot vroegsignalering wordt eind 2024 geëvalueerd. Dan wordt besloten of de pilot uitgebreid dient te worden qua aantal huisbezoeken en/of uren. Mocht dit de conclusie zijn, dan kan het zijn dat er meer bedrijfsvoeringskosten gevraagd/gemaakt zullen worden. Ten tijde van het schrijven van de Kadernota is de uitkomst echter nog niet duidelijk. Daardoor is het erg lastig hiervoor al lasten op te nemen in de begroting. Tevens is de verwachting ten tijden van het schrijven van de Kadernota dat de evaluatie van de pilot niet gaat leiden tot het advies om uit te breiden in capaciteit, maar vroegsignalering in de huidige opzet en huidige inzet voort te zetten. Op een aantal extra aanmeldingen (toename in werkvoorraad) dat voortkomt uit de vroegsignalering is de huidige capaciteit nog niet berekend.
  Mocht hierin toch een toename zichtbaar zijn, wat dus niet de verwachting is, dan zal dat n.a.v. de toegenomen werkvoorraad aangevraagd worden middels de reguliere wijze.

  Daarom hebben we besloten geen wijzigingen door te voeren in de paragraaf ‘bedrijfsvoeringskosten’ in de Kadernota en in het raadsvoorstel.

- Als mensen werken (met behoud van uitkering) kritisch kijken of mensen nog onder gemeentelijke regelingen, bijvoorbeeld gemeentelijke Participatieregeling18+, kunnen vallen, om zo te zorgen dat gaan werken lonend is.

  Reactie:
  Wanneer inwoners werken met behoud van uitkering, zal het inkomen middels het uitgekeerde bedrag altijd aangevuld worden tot een bedrag onder 120% van het wettelijk sociaal minimum. In principe is het dus niet zo dat deze groep inwoners niet in aanmerking komt voor de gemeentelijke minimaregelingen. Deze regelingen hanteren namelijk allemaal een inkomensgrens van 120% of 130% van het wettelijk sociaal minimum.

  Het kan ook zo zijn dat inwoners vanuit een bijstandsuitkering gaan werken en daardoor boven de inkomensgrens uitkomen. Grensgevallen zijn altijd terugkomend bij het vastleggen van een inkomensgrens. De inkomensgrenzen die we nu hanteren zijn vaste grenzen, echter is maatwerk altijd een mogelijkheid. In het geval van bijzondere bijstand, bijvoorbeeld, kan de hardheidsclausule worden ingezet mocht het gaan om een bijzondere omstandigheid. Verder is het geven van inzicht in de financiële situatie bij verandering in inkomen een belangrijk aspect van de dienstverlening dat ingezet kan worden.

Vragen?
Heeft u nog vragen? Dan verzoek ik u vriendelijk om contact met mij op te nemen.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders,

MOTIE

ONDERWERP	Financiële gevolgen Kadernota Geldzorgen
DATUM	19 december 2024
INGEDIEND DOOR	BT, CDA, VHP, PRO5, VVD
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.4, Raadsvoorstel 24.080 Kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennisgenomen hebbende van:
- De kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028;
- De nieuwe cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek over huishoudens met problematische schulden in de gemeente Bladel d.d. 4 december 2024;
- De wijziging van financiering van gemeenten vanaf 2026, waardoor gesproken wordt van een Ravijnjaar met minder inkomsten voor de gemeente.

Overwegende dat:
- De gemeente Bladel nog twee jaar ruim een miljoen per jaar overhoudt en daarna in de min schiet;
- De kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028 bij goed functioneren zijn doel bereikt en veel gezinnen helpt;
- We het taboe op geldzorgen willen verkleinen.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
1. De financiële consequenties van de kadernota Geldzorgen in de Kempen 2025-2028 halfjaarlijks te blijven monitoren en hier de gemeenteraad over te informeren,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024.
Fracties BT, CDA, VHP, PRO5, VVD

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	4	0
BT	8	0
VHP	3	0
PRO5	2	0
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN.**

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel
Economisch hart van de Kempen

MEDEDELING

Nummer : RM24.051
Onderwerp : Beleidsregel Pré-mantelzorgwoning 2024

Aan de raad

Samenvatting
Met deze beleidsregel willen we pré-mantelzorgwoningen mogelijk maken in gemeente Bladel. Een pré-mantelzorgwoning is in principe hetzelfde als een reguliere mantelzorgwoning en moet ook aan dezelfde regels voldoen. Het enige verschil is de toetsing aan het criterium, “medische noodzaak”. Met deze beleidsregel faciliteren we mantelzorgwoningen waarbij nog geen actuele zorgbehoefte is, maar waar men alvast voorzieningen treffen om in elkaars nabijheid te (blijven) wonen ter voorbereiding op de toekomst.

Voor pré-mantelzorgwoningen bestaan geen landelijke regels, maar er zijn wel steeds meer gemeenten die dit willen faciliteren. Vanuit het oogpunt van zelfredzaamheid en participatie vindt de gemeente het belangrijk dat haar inwoners ook zónder zorgindicatie zo lang mogelijk in de eigen woonomgeving en in de nabijheid van het eigen sociale netwerk kunnen blijven wonen en handelen. Dit sluit aan op onze ambities uit de Kempische visie op wonen 2024-2028.

De huidige regels omtrent mantelzorgwoningen blijven ook gelden voor pré-mantelzorgwoningen, het gaat alleen om een nuancering van het aspect ‘medische noodzaak’ waardoor we dat toetsingscriterium eenduidiger maken. De overige wet- en regelgeving met betrekking tot de realisatie van een mantelzorgvoorziening blijft ongewijzigd van toepassing. Daar vindt geen verruiming in plaats.

We maken in Bladel pré-mantelzorgwoningen mogelijk vanaf de AOW-gerechtigde leeftijd (nu 67 jaar) of wanneer er sprake is van een voortschrijdende aandoening. Dit laatste is een progressieve chronische ziekte waarbij nu nog geen zorgvraag is, maar waarbij de kans groot is dat die zorgvraag er op termijn wel komt.

In de Woonvisie gemeente Bladel 2016, actualisatie 2018 wordt een indicatieve leeftijdsgrens genoemd van 60 jaar. In de uitwerking van de beleidsregel hebben we de AOW-gerechtigde leeftijdsgrens als uitgangspunt genomen. We beschouwen de AOW-gerechtigde leeftijd als redelijke leeftijdsgrens. Men wordt geacht om tot (om en nabij) deze leeftijd te kunnen werken. Daarna ontstaat vaak de behoefte om kleiner te gaan wonen en wordt de kans op een zorgrelatie groter.

Bladel, 12 november 2024

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris, de burgemeester,

Team:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:
ONT	Rick Arendsen	088-4970558

Digitaal ondertekend door Ruud Lathouwers

Digitaal ondertekend door Maurits van den Bosch

Bijlage(n):
01. Beleidsregel Pré-mantelzorgwoning 2024 (24.15896)

Gemeente Bladel
Bladel Casteren Hapert Hoogeloon Netersel

24.15896

Ontwerp-collegebesluit

Beleidsregel Pré-mantelzorgwoningen 2024 van de gemeente Bladel

Burgemeester en wethouders van de gemeente Bladel;

gelet op artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht;

overwegende dat het wenselijk is om een nieuwe beleidsregel vast te stellen voor een vergunning Buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA), waarmee tijdelijk wordt afgeweken van het omgevingsplan ten behoeve van pré-mantelzorgwoningen;

besluiten:

vast te stellen de volgende regeling:

Beleidsregel Pré-mantelzorgwoningen 2024 van de gemeente Bladel

Artikel 1 Begrippen

a. besluit: een besluit van het college van burgemeester en wethouders om wel of niet mee te werken aan een Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit, om bestaande bebouwing of bestaande bebouwingsmogelijkheden op grond van het omgevingsplan als pré-mantelzorgwoning in gebruik te nemen;

b. Buitenplanse Omgevingsactiviteit (BOPA): is een activiteit die niet voldoet aan de regels van het omgevingsplan en niet vergunningsvrij voor het bouwen is;

c. college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bladel;

d. mantelzorg: langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten van elkaar overstijgt;

e. sociale relatie: er moet sprake zijn van een sociale relatie tussen de prémantelzorgbehoevende en prémantelzorgverlener waarbij in meer of mindere mate zorg voor elkaar wordt gedragen. Deze zorg wordt niet in het kader van een hulpverlenend beroep aangeboden en overstijgt de gebruikelijke hulp van hulpgenoten voor elkaar;

f. mantelzorgwoning: een voor huisvesting van een (zelfstandig) huishouden geschikt gebouw, dat ruimtelijk ondergeschikt is aan en/of ruimtelijke een geheel vormt met het hoofdgebouw

en blijvend onderdeel uitmaakt van het kavel van het hoofdgebouw. De mantelzorgwoning is ten behoeve van mantelzorg (verlenen of ontvangen). Het bijgebouw is een onderdeel van de bestaande woning. Er is geen sprake van een nieuwe woonbestemming. Het betreft huisvesting in een bestaand of nieuw op te richten bouwwerk, bijvoorbeeld een meergeneratiewoning, een tijdelijke woonunit of vestiging in een (vrijstaand) bijgebouw. De huisvesting moet voldoen aan de bebouwingsmogelijkheden voor bijbehorende bouwwerken zoals opgenomen in het geldende omgevingsplan;

g. pré-mantelzorg: mantelzorgvraag van een persoon die de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt, zonder de aanwezigheid van een zorgindicatie vooruitlopend op een mogelijke toekomstige mantelzorgvraag;

h. zelfstandige woonruimte: een woonruimte welke een eigen toegang heeft en welke door één persoon of één huishouden kan worden bewoond zonder dat dit daarbij afhankelijk is van wezenlijke voorzieningen buiten die woonruimte, zoals sanitair, kookgelegenheid en wasgelegenheid;

i. Medische indicatie: een eigen verklaring over de gezondheidstoestand en de (te verwachten) mantelzorgsituatie van de persoon waarvoor de mantelzorgwoning bedoeld is;

j. Voortschrijdende aandoening: een voortschrijdende aandoening ofwel progressieve ziekte is een chronische ziekte die steeds ernstiger wordt. Dit proces kan langzaam of snel gaan. Afhankelijk van de ziekte en haar kenmerken kan de lichamelijke, verstandelijke of psychische toestand van een persoon slechter worden. In sommige gevallen zijn er periodes waarbij de toestand stabiliseert, of zelfs wat verbetert, maar altijd zal de 'neerwaartse spiraal' vroeg of laat weer voortgezet worden. Voor sommige progressieve ziekten is een goede behandeling mogelijk waardoor dit proces kan worden afgeremd of zelfs gestopt. Voor andere van dit soort ziekten geldt dit echter niet. Voor de beleidsregelregel pre-mantelzorgwoningen dient sprake te zijn van een voortschrijdende aandoening die op termijn tot een mantelzorgbehoefte kan leiden;

Artikel 2 Aanvraag

De aanvraag voor een pré-mantelzorgwoning wordt ingediend via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De aanvraag gaat naast de voorgeschreven stukken in ieder geval vergezeld van de volgende informatie en stukken:

a. volledige (persoons)gegevens van de gebruiker(s) van de pré-mantelzorgwoning en de sociale relatie tussen verzoekers;

b. bewijs van eigendom van het vastgoed waarop de aanvraag betrekking heeft en, voor zover van toepassing, bewijs dat de aanvrager gerechtigd is tot het doen van de aanvraag;

c. adres en kadastrale gegevens van de niet-zelfstandige woonruimte waarop de aanvraag betrekking heeft;

d. het aantal personen dat de pré-mantelzorgwoning gaat bewonen;

e. een plattegrond van de bestaande en nieuwe situatie, voorzien van de oppervlakte maten en parkeren;

f. bij voortschrijdende aandoening: medische indicatie waaruit blijkt dat er sprake is van een voortschrijdende aandoening bij zorgvrager die op termijn tot mantelzorgbehoefte zal leiden.

De medische indicatie kan in de vorm van een eigen verklaring over de gezondheidstoestand van de zorgvrager;

g. een eigen verklaring over de gezondheidstoestand en de (te verwachten) mantelzorgsituatie van de persoon waarvoor de mantelzorgwoning bedoeld is.

Artikel 3 Besluit

In het besluit tot verlenen van de BOPA voor een pré-mantelzorgwoning vermeldt het college in ieder geval de volgende informatie:

a. het adres van pré-mantelzorgwoning waarop de BOPA betrekking heeft;

b. de eventuele voorwaarden en voorschriften die aan de BOPA zijn verbonden.

Artikel 4 Voorwaarden

Als voorwaarde bij het besluit wordt in ieder geval opgenomen dat de BOPA niet mag leiden tot een verstoring van de openbare orde, veiligheid of gezondheid, dan wel een verstoring van een geordend woon- en leefmilieu in de omgeving van het gebouw waarop de aanvraag betrekking heeft. Tevens wordt als voorwaarde gesteld dat er sprake moet zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat in en om de pré-mantelzorgwoning en er mag geen onevenredige afbreuk plaatsvinden van de gebruiksmogelijkheden van belendende erven en bedrijvigheid. Als voorwaarde wordt gesteld dat het gaat om een tijdelijke vergunning. Voorwaarde is dat de aanvraag voor pré-mantelzorg, op uitzondering van het aspect medische noodzaak, aan dezelfde wet- en regelgeving voldoet als een mantelzorgvoorziening.

Artikel 5 Weigeringsgronden

Het college weigert een aanvraag om BOPA voor een pré-mantelzorgwoning wanneer minstens één van de volgende weigeringsgronden van toepassing is;

a. er geen sprake is van een sociale relatie tussen gebruiker(s) van de pré-mantelzorgwoning en de eigenaar van het perceel waar de pré-mantelzorgwoning wordt gesitueerd;

b. de gebruiker(s) van een pré-mantelzorgwoning niet de AOW-gerechtigde leeftijd heeft/hebben of geen sprake is van een voortschrijdende aandoening;

c. er sprake is van permanente woningsplitsing of andersoortige toevoeging van zelfstandige permanente woonruimte;

d. de pré-mantelzorgwoning de maximale oppervlakte maat van de bestaande bebouwingsmogelijkheden op grond van het geldende omgevingsplan overschrijdt;

e. vaststaat of redelijkerwijs moet worden aangenomen dat verlening van de BOPA zou leiden tot een verstoring van de openbare orde, veiligheid of gezondheid, dan wel een verstoring van een geordend woon- en leefmilieu in de omgeving van het gebouw waarop de aanvraag betrekking heeft;

f. het (deel van het) gebouw waarvoor de buitenplanse afwijking is aangevraagd niet voldoet aan de regels van het geldende omgevingsplan en het besluit bouwwerken leefomgeving (BBL).

Artikel 6 Intrekken

1. Het college kan het besluit intrekken indien vergunninghouder één jaar na het onherroepelijk worden van het besluit geen gebruik heeft gemaakt van de vergunning of de reeds gerealiseerde pré-mantelzorgwoning langer dan een jaar niet gebruikt is.
2. Het college gaat niet eerder tot intrekking van het besluit over, dan dat degene voor wie het besluit tot intrekking wordt genomen bij aangetekende brief is gewaarschuwd dat hij het besluit zal intrekken. Indien voor een door hem te bepalen datum niet zodanige maatregelen en/of voorzieningen zijn getroffen, dat alsnog aan de desbetreffende bepalingen van deze beleidsregel wordt voldaan en hij/zij in de gelegenheid is gesteld zich door of namens het college te doen horen.

Artikel 7 Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt inwerking op de dag na bekendmaking.

Artikel 8 Citeertitel

Dit beleidsregel kan worden aangehaald als: Beleidsregel Pré-mantelzorgwoningen 2024 gemeente Bladel.

Aldus vastgesteld in zijn vergadering van 12 november 2024.

Het college voornoemd,

de secretaris,

de burgemeester,

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begrippen

Voor het toepassen van deze beleidsregel is van belang wat met bepaalde begrippen wordt bedoeld. Dit artikel voorziet daarin. Daar waar geen definitie is opgenomen, sluiten we aan bij de definities uit het geldende omgevingsplan. Als daar geen definitie is opgenomen, geldt het normale spraakgebruik.

Artikel 2 Aanvraag

De procedure van de aanvraag is onderdeel van de Omgevingswet en de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Bij of krachtens die wetten wordt ook bepaald op welke wijze een aanvraag moet worden ingediend en welke informatie moet worden meegezonden. Daarnaast gelden voor deze specifieke aanvraag ook de eisen zoals genoemd in dit artikel.

Artikel 3 Besluit

Dit artikel bepaalt het minimum aan informatie dat door het college wordt opgenomen in de omgevingsvergunning om te mogen afwijken van het geldende omgevingsplan. Op deze wijze staat vast waar de pré-mantelzorgwoning zich exact bevindt, wie zich in de pré-mantelzorgwoning tijdelijk vestigen, hoeveel personen het betreft en welke voorwaarden zijn opgelegd.

Artikel 4 Voorwaarde

Dit artikel geeft aan dat de realisatie van een pré-mantelzorgwoning niet mag leiden tot een verstoring van de openbare orde, veiligheid of gezondheid, dan wel een verstoring van een geordend woon- en leefklimaat in de omgeving van het gebouw waarop de aanvraag betrekking heeft.

Artikel 5 Weigering

Dit artikel betreft de kern van deze beleidsregel. Het geeft aan wanneer de aanvraag moet worden geweigerd door het college van burgemeester en wethouders.

Een pré-mantelzorgwoning is uitsluitend toegestaan binnen een bestaand gebouw of bestaande bebouwingsmogelijkheden op grond van het geldende omgevingsplan. Verder mag er geen sprake zijn van permanente woningsplitsing of andersoortige toevoeging van zelfstandige permanente woonruimte ontstaan. Naast deze weigeringsgronden moet medewerking ook worden geweigerd als vast staat of redelijkerwijs moet worden aangenomen dat verlening van de buitenplanse omgevingsplanactiviteit zou leiden tot een verstoring van de openbare orde, veiligheid of gezondheid, dan wel een verstoring van een geordend woon- en leefmilieu in de omgeving van het gebouw waarop de aanvraag betrekking heeft. Deze verplichte weigeringsgrond voorkomt overlast voor de (woon)omgeving waardoor het ook niet nodig is, om het aantal gebouwen ten behoeve van pre-mantelzorgwoning, binnen een straat en/of bepaald gebied te maximaliseren. Tenslotte moet worden voldaan aan de geldende wet- en regelgeving.

Artikel 6 Intrekken

Dit artikel geeft het college de mogelijkheid om de verleende buitenplanse omgevingsplanactiviteit in te trekken indien de daarin genoemde situatie zich voordoet.

Artikel 7 Inwerkingtreding

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van deze beleidsregel, namelijk de dag na bekendmaking.

Artikel 8 Citeertitel

Dit artikel geeft aan hoe de beleidsregel moet worden aangehaald.

Samenvatting

De gemeente werkt mee aan een pré-mantelzorgwoning met een tijdelijke omgevingsvergunning als voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- De verzoeker(s) heeft/hebben een sociale relatie;
- De gebruiker(s) van de pré-mantelzorgwoning hebben een AOW-gerechtigde leeftijd of er is sprake van een voortschrijdende aandoening;
- De pré-mantelzorgwoning wordt gerealiseerd binnen de bestaande bebouwing of de bestaande bebouwingsmogelijkheden op grond van het geldende omgevingsplan en de regels uit het BBL;
- De pré-mantelzorgwoning leidt niet tot een verslechtering van de woonsituatie in het algemeen.

MOTIE

ONDERWERP	**Uitbreiding mogelijkheden voor tijdelijke zorg- en woonoplossingen**
DATUM	19 december 2024
INGEDIEND DOOR	Bladel Transparant
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.5, RM24.051 Beleidsregel Pré-mantelzorgwoning 2024

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:
- Mededeling RM24.051 Beleidsregel Pré-mantelzorgwoning 2024;

Overwegende dat:
- Het huidige beleidsvoorstel in Bladel gericht is op pré-mantelzorgwoningen, waarbij beperkte criteria gelden voor de doelgroep en gebruiksvoorwaarden;
- De behoefte aan flexibiliteit in huisvestingsmogelijkheden voor jongere en oudere generaties groeit;
- Tijdelijke woonoplossingen de sociale cohesie kunnen versterken en de doorstroming op de woningmarkt kunnen bevorderen;
- Tijdelijke woningen in achtererfgebieden een laagdrempelige oplossing kunnen bieden voor starters en jongeren die behoefte hebben aan een zelfstandige woonplek,

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
1. Te onderzoeken welke aanvullende mogelijkheden binnen de beleidsregels en omgevingsvergunningen kunnen worden ontwikkeld om tijdelijke woningen toegankelijk te maken voor diverse leeftijdsgroepen, waaronder jongeren;
2. De mogelijkheden en eventuele concrete aanpassingen van het huidige beleid in Q2 2025 te delen met de gemeenteraad,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024.
Fractie Bladel Transparant.

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	4	0
BT	8	0
VHP	3	0
PRO5	2	0
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN.**

MOTIE

ONDERWERP	**Vanaf 60 jaar pré-mantelzorgwoning**
DATUM	19 december 2024
INGEDIEND DOOR	CDA Bladel, VHP
NAAR AANLEIDING VAN	Agendapunt 9.5, Raadsmededeling RM24.051 Beleidsregel pré-mantelzorgwoning

De raad van de gemeente Bladel in vergadering bijeen op 19 december 2024,

Kennis genomen hebbende van:
- De door het college vastgestelde beleidsregel pré-mantelzorgwoningen 2024 waarmee de mogelijkheid voor een mantelzorgwoning gefaciliteerd wordt waarbij nog geen actuele zorgbehoefte is;
- Dat deze mogelijkheid wordt gecreëerd vanaf de AOW-gerechtigde leeftijd;

Overwegende dat:
- In de Woonvisie gemeente Bladel 2028 de leeftijdsgrens van 60 jaar wordt genoemd;
- De gemeente Bergeijk de leeftijd van 60 jaar hanteert in de beleidsregel;
- Veel oudere mensen graag kleiner willen wonen in hun eigen vertrouwde omgeving;
- Een pré-mantelzorgwoning hiervoor een oplossing kan bieden;
- De leeftijd van 67 jaar daarvoor te hoog is;
- Bij de leeftijd van 60 jaar mensen vaak nog vitaal zijn en zich beter kunnen voorbereiden op de toekomst alsmede een wederdienst kunnen doen (verzorgen, opvang van kinderen e.d.),

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
1. De beleidsregel pré-mantelzorgwoning 2024 gewijzigd vast te stellen, waarbij voor de gebruiker van een pré-mantelzorgwoning de vereiste van het hebben van de AOW-gerechtigde leeftijd wordt vervangen voor het hebben van de leeftijd van minimaal 60 jaar (art. 1 lid g, artikel 5 lid b, samenvatting);
2. Dit besluit tot wijziging van de beleidsregel in 2025 te nemen en de gemeenteraad hierover actief te informeren,

En gaat over tot de orde van de dag.

Bladel, 19 december 2024
Fracties CDA Bladel, VHP

STEMMING

	Voor de motie	Tegen de motie
CDA	4	0
BT	8	0
VHP	3	0
PRO5	2	0
VVD	1	0

BESLUIT	**Met 18 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie AANGENOMEN.**